Învierea Domnului nostru Iisus Hristos
(Sfintele Paşti)

Învierea lui Hristos văzând, să ne închinăm Sfântului Domnului Iisus, unuia celui fără de păcat!

Materiale despre Învierea lui Hristos:

https://independent.academia.edu/emystea/%C3%8Envierea-lui-Hristos

https://archive.org/details/@steaemy?query=%C3%8Envierea+Domnului+

https://www.slideshare.net/steaemy1/search_my_uploads?type=&new=&q=%C3%8Envierea+lui+Hristos

***

Sfânta Lumină de la Mormântul Mântuitorului nostru Iisus Hristos din Ierusalim:

https://www.academia.edu/42852785/Sf%C3%A2nta_Lumin%C4%83_de_la_Morm%C3%A2ntul_M%C3%A2ntuitorului_nostru_Iisus_Hristos_din_Ierusalim

https://archive.org/details/sf.-lumina-de-la-mormantul-m

https://www.slideshare.net/slideshow/invierea-lui-hristos-sfanta-lumina-de-la-mormantul-mantuitorului-nostru-iisus-hristos-din-ierusalim/278475104

***

Săptămâna luminată: "Raiul anului bisericesc":

https://www.academia.edu/42914021/S%C4%83pt%C4%83m%C3%A2na_luminat%C4%83_Raiul_anului_bisericesc_

https://archive.org/details/saptamana-luminata

https://www.slideshare.net/slideshow/invierea-lui-hristos-saptamana-luminata-raiul-anului-bisericesc/278404759

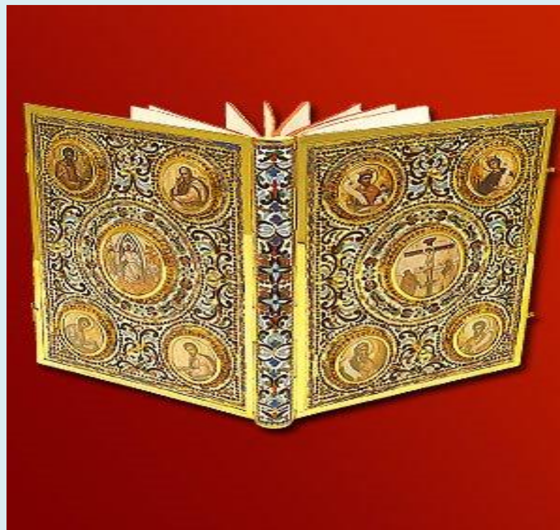
&&&

Index

Evanghelia şi Apostolul zilei

Evanghelia

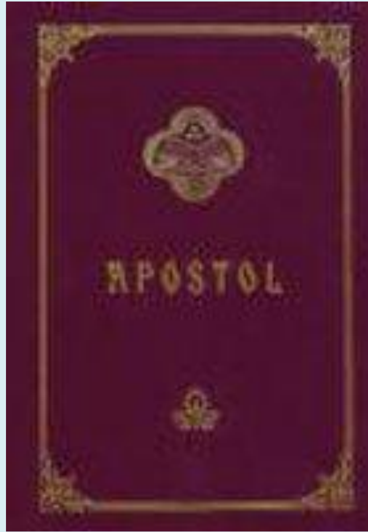

Ev. Ioan 1, 1-17

1.La început era Cuvântul şi Cuvântul era la Dumnezeu şi Dumnezeu era Cuvântul.

2.Acesta era întru început la Dumnezeu.
3.Toate prin El s-au făcut şi fără El nimic nu s-a făcut din ce s-a făcut.
4.Întru El era viaţă şi viaţa era lumina oamenilor.
5.Şi lumina luminează în întuneric şi întunericul nu a cuprins-o.
6.Fost-a om trimis de la Dumnezeu, numele lui era Ioan.
7.Acesta a venit spre mărturie, ca să mărturisească despre Lumină, ca toţi să creadă prin el.
8.Nu era el Lumina ci ca să mărturisească despre Lumină.
9.Cuvântul era Lumina cea adevărată care luminează pe tot omul, care vine în lume.
10.În lume era şi lumea prin El s-a făcut, dar lumea nu L-a cunoscut.
11.Întru ale Sale a venit, dar ai Săi nu L-au primit.
12.Şi celor câţi L-au primit, care cred în numele Lui, le-a dat putere ca să se facă fii ai lui Dumnezeu,
13.Care nu din sânge, nici din poftă trupească, nici din poftă bărbătească, ci de la Dumnezeu s-au născut.
14.Şi Cuvântul S-a făcut trup şi S-a sălăşluit între noi şi am văzut slava Lui, slavă ca a Unuia-Născut din Tatăl, plin de har şi de adevăr.
15.Ioan mărturisea despre El şi striga, zicând: Acesta era despre Care am zis: Cel care vine după mine a fost înaintea mea, pentru că mai înainte de mine era.
16.Şi din plinătatea Lui noi toţi am luat şi har peste har.
17.Pentru că Legea prin Moise s-a dat, iar harul şi adevărul au venit prin Iisus Hristos.

Apostol

Faptele Sfinţilor Apostoli

Ap. Fapte 1, 1-8

1.Cuvântul cel dintâi l-am făcut o, Teofile, despre toate cele ce a început Iisus a face şi a învăţa,
2.Până în ziua în care S-a înălţat la cer, poruncind prin Duhul Sfânt apostolilor pe care i-a ales,
3.Cărora S-a şi înfăţişat pe Sine viu după patima Sa prin multe semne doveditoare, arătându-li-Se timp de patruzeci de zile şi vorbind cele despre împărăţia lui Dumnezeu.
4.Şi cu ei petrecând, le-a poruncit să nu se depărteze de Ierusalim, ci să aştepte făgăduinţa Tatălui, pe care (a zis El) aţi auzit-o de la Mine:
5.Că Ioan a botezat cu apă, iar voi veţi fi botezaţi cu Duhul Sfânt, nu mult după aceste zile.
6.Iar ei, adunându-se, Îl întrebau, zicând: Doamne, oare, în acest timp vei aşeza Tu, la loc, împărăţia lui Israel?
7.El a zis către ei: Nu este al vostru a şti anii sau vremile pe care Tatăl le-a pus în stăpânirea Sa,
8.Ci veţi lua putere, venind Duhul Sfânt peste voi şi Îmi veţi fi Mie martori în Ierusalim şi în toată Iudeea şi în Samaria şi până la marginea pământului.

Luni în săptămâna cea luminată

Prochimen, glasul al 8-lea: În tot pământul a ieşit vestirea lor şi la marginile lumii cuvintele lor.

Stih: Cerurile spun slava lui Dumnezeu şi facerea mâinilor Lui o vesteşte tăria.

Din Faptele Sfinţilor Apostoli, citire:

Faptele Sfinţilor Apostoli (I, 12-17, 21-26)

În zilele acelea
12. Atunci ei s-au întors la Ierusalim de la muntele ce se cheamă al Măslinilor, care este aproape de Ierusalim, cale de o sâmbătă.
13. Şi când au intrat, s-au suit în încăperea de sus, unde se adunau de obicei: Petru şi Ioan şi Iacov şi Andrei, Filip şi Toma, Bartolomeu şi Matei, Iacov al lui Alfeu şi Simon Zelotul şi Iuda al lui Iacov.
14. Toţi aceştia, într-un cuget, stăruiau în rugăciune împreună cu femeile şi cu Maria, mama lui Iisus şi cu fraţii Lui.
15. Şi în zilele acelea, sculându-se (ridicându-se) Petru în mijlocul fraţilor (iar numărul lor era ca la o sută douăzeci), a zis:
16. Bărbaţi fraţi, trebuia să se împlinească Scriptura aceasta pe care Duhul Sfânt, prin gura lui David, a spus-o dinainte despre Iuda, care s-a făcut călăuză celor ce L-au prins pe Iisus.
17. Căci era numărat cu noi şi luase sorţul acestei slujiri.
---
21. Deci trebuie ca unul din aceşti bărbaţi, care s-au adunat cu noi în timpul cât a petrecut (a fost) între noi Domnul Iisus,
22. Începând de la botezul lui Ioan, până în ziua în care S-a înălţat de la noi, să fie împreună cu noi martor al învierii Lui.
23. Şi au pus înainte pe doi: pe Iosif, numit Barsaba, zis şi Iustus şi pe Matia.
24. Şi, rugându-se, au zis: Tu, Doamne, care cunoşti inimile tuturor, arată pe care din aceştia doi l-ai ales,
25. Ca să ia locul acestei slujiri şi al apostoliei din care Iuda a căzut, ca să meargă în locul lui.
26. Şi au tras la sorţi, şi sorţul a căzut pe Matia, şi s-a socotit împreună cu cei unsprezece apostoli.

Aliluia, glasul al 4-lea: Lăudaţi pe Domnul din ceruri, lăudaţi-L pe El întru cele înalte.

Evanghelia de la Ioan

Ioan (I, 18 - 28)

18. Pe Dumnezeu nimeni nu L-a văzut vreodată; Fiul cel Unul-Născut, care este în sânul Tatălui, Acela L-a făcut cunoscut.
19. Şi aceasta este mărturia lui Ioan, când au trimis la El iudeii din Ierusalim, preoţi şi leviţi, ca să-l întrebe: Cine eşti tu?
20. Şi el a mărturisit şi n-a tăgăduit; şi a mărturisit: Nu sunt eu Hristosul.
21. Şi ei l-au întrebat: Dar cine eşti? Eşti Ilie? Zis-a el: Nu sunt. Eşti tu proorocul? Şi a răspuns: Nu.
22. Deci i-au zis: Cine eşti? Ca să dăm un răspuns celor ce ne-au trimis. Ce spui tu despre tine însuţi?
23. El a zis: Eu sunt glasul celui ce strigă în pustie: "Îndreptaţi calea Domnului", precum a zis Isaia proorocul.
24. Şi trimişii erau dintre farisei.
25. Şi l-au întrebat şi i-au zis: De ce botezi deci, dacă tu nu eşti Hristosul, nici Ilie, nici proorocul?
26. Ioan le-a răspuns, zicând: Eu botez cu apă; dar în mijlocul vostru Se află Acela pe care voi nu-L ştiţi,
27. Cel care vine după mine, care înainte de mine a fost şi căruia eu nu sunt vrednic să-I dezleg cureaua încălţămintei.
28. Acestea se petreceau în Betabara (Vitavara), dincolo de Iordan, unde boteza Ioan.

Marţi în săptămâna cea luminată

Prochimen, glasul al 3-lea: Măreşte sufletul meu pe Domnul şi s-a bucurat duhul meu de Dumnezeu Mântuitorul meu.

Stih: Că a căutat spre smerenia roabei Sale, că iată de acum mă vor ferici toate neamurile.

Din Faptele Sfinţilor Apostoli, citire:

Faptele Sfinţilor Apostoli (II, 14-21)

În zilele acelea
14. Şi stând Petru cu cei unsprezece, a ridicat glasul şi le-a vorbit: Bărbaţi iudei, şi toţi care locuiţi în Ierusalim, aceasta să vă fie cunoscută şi luaţi în urechi cuvintele mele;

15. Că aceştia nu sunt beţi, cum vi se pare vouă, căci este al treilea ceas din zi;
16. Ci aceasta este ce s-a spus prin proorocul Ioil:
17. "Iar în zilele din urmă, zice Domnul, voi turna din Duhul Meu peste tot trupul şi fiii voştri şi fiicele voastre vor prooroci şi cei mai tineri ai voştri vor vedea vedenii şi bătrânii voştri vise vor visa.
18. Încă şi peste slugile Mele şi peste slujnicele Mele voi turna în acele zile, din Duhul Meu şi vor prooroci.
19. Şi minuni voi face sus în cer şi jos pe pământ semne: sânge, foc şi fumegare de fum.
20. Soarele se va schimba în întuneric şi luna în sânge, înainte de a veni ziua Domnului, cea mare şi strălucită.
21. Şi tot cel ce va chema numele Domnului se va mântui".

Aliluia, glasul al 3-lea: Scoală-Te, Doamne, întru odihna Ta, Tu şi chivotul sfinţirii Tale.

Stih: Juratu-S-a lui David adevărul, şi nu-l va lepăda.

Evanghelia de la Luca

Luca (XXIV. 12-35)

În vremea aceea,
12. Şi Petru, sculându-se, a alergat la mormânt şi, plecându-se, a văzut giulgiurile singure zăcând. Şi a plecat, mirându-se în sine de ceea ce se întâmplase.
13. Şi iată, doi dintre ei mergeau în aceeaşi zi la un sat care era departe de Ierusalim, ca la şaizeci de stadii, al cărui nume era Emaus.
14. Şi aceia vorbeau între ei despre toate întâmplările acestea.
15. Şi pe când vorbeau şi se întrebau între ei. Şi Iisus Însuşi, apropiindu-Se, mergea împreună cu ei.
16. Dar ochii lor erau ţinuţi ca să nu-L cunoască.
17. Şi El a zis către ei: Ce sunt cuvintele acestea pe care le schimbaţi unul cu altul în drumul vostru? Iar ei s-au oprit, cuprinşi de întristare.
18. Răspunzând, unul cu numele Cleopa a zis către El: Tu singur eşti străin în Ierusalim şi nu ştii cele ce s-au întâmplat în el în zilele acestea?
19. El le-a zis: Care? Iar ei I-au răspuns: Cele despre Iisus Nazarineanul, care era prooroc puternic în faptă şi în cuvânt înaintea lui Dumnezeu şi a întregului popor.
20. Cum L-au osândit la moarte şi L-au răstignit arhiereii şi mai-marii noştri;

21. Iar noi nădăjduiam că El este Cel ce avea să izbăvească pe Israel; şi, cu toate acestea, astăzi este a treia zi de când s-au petrecut acestea.
22. Dar şi nişte femei de ale noastre ne-au spăimântat ducându-se dis de dimineaţă la mormânt,
23. Şi, negăsind trupul Lui, au venit zicând că au văzut arătare de îngeri, care le-au spus că El este viu.
24. Iar unii dintre noi s-au dus la mormânt şi au găsit aşa precum spuseseră femeile, dar pe El nu L-au văzut.
25. Şi El a zis către ei: O, nepricepuţilor şi zăbavnici cu inima ca să credeţi toate câte au spus proorocii!
26. Nu trebuia oare, ca Hristos să pătimească acestea şi să intre în slava Sa?
27. Şi începând de la Moise şi de la toţi proorocii, le-a tâlcuit lor, din toate Scripturile cele despre El.
28. Şi s-au apropiat de satul unde se duceau, iar El se făcea că merge mai departe.
29. Dar ei Îl rugau stăruitor, zicând: Rămâi cu noi că este spre seară şi s-a plecat ziua. Şi a intrat să rămână cu ei.
30. Şi, când a stat împreună cu ei la masă, luând El pâinea, a binecuvântat şi, frângând, le-a dat lor.
31. Şi s-au deschis ochii lor şi L-au cunoscut; şi El s-a făcut nevăzut de ei.
32. Şi au zis unul către altul: Oare, nu ardea în noi inima noastră, când ne vorbea pe cale şi când ne tâlcuia Scripturile?
33. Şi, în ceasul acela sculându-se, s-au întors la Ierusalim şi au găsit adunaţi pe cei unsprezece şi pe cei ce erau împreună cu ei,
34. Care ziceau că a înviat cu adevărat Domnul şi S-a arătat lui Simon.
35. Şi ei au istorisit cele petrecute pe cale şi cum a fost cunoscut de ei la frângerea pâinii.

Cele 11 Evanghelii ale Învierii

Evanghelia întâi: Mat. 28, 16-20.
Evanghelia a doua: Mc. 16, 1-8.
Evanghelia a treia: Mc. 16, 9-20.
Evanghelia a patra: Lc. 24, 1-12.
Evanghelia a cincea: Lc. 24, 12-35.
Evanghelia a şasea: Lc. 24, 36-53.
Evanghelia a şaptea: In. 20, 1-10.
Evanghelia a opta: In. 20, 11-18.
Evanghelia a noua: In. 20, 19-31.
Evanghelia a zecea: In. 21, 1-14.
Evanghelia a unsprezecea: In. 21, 15-25.

Evanghelia întâia a Învierii

Matei (XXVIII, 16 - 20)

În vremea aceea:
16. Cei unsprezece ucenici au mers în Galileea, la muntele unde le poruncise lor Iisus.
17. Şi văzându-L, I s-au închinat, ei care se îndoiseră.
18. Şi apropiindu-Se Iisus, le-a vorbit lor, zicând: Datu-Mi-s-a toată puterea, în cer şi pe pământ.
19. Drept aceea, mergând, învăţaţi toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh,
20. Învăţându-le să păzească toate câte v-am poruncit vouă, şi iată Eu cu voi sunt în toate zilele, până la sfârşitul veacului. Amin.

Evanghelia a doua a Învierii

Marcu (XVI, 1 - 8)

1. Şi după ce a trecut ziua sâmbetei, Maria Magdalena, Maria, mama lui Iacov, şi Salomeea au cumpărat miresme, ca să vină să-L ungă.
2. Şi dis de dimineaţă, în prima zi a săptămânii (Duminică), pe când răsărea soarele, au venit la mormânt.
3. Şi ziceau între ele: Cine ne va prăvăli nouă piatra de la uşa mormântului?
4. Dar, ridicându-şi ochii, au văzut că piatra fusese răsturnată; căci era foarte mare.
5. Şi, intrând în mormânt, au văzut un tânăr şezând în partea dreaptă, îmbrăcat în veşmânt alb, şi s-au spăimântat.
6. Iar el le-a zis: Nu vă înspăimântaţi! Căutaţi pe Iisus Nazarineanul, Cel răstignit? A înviat! Nu este aici. Iată locul unde L-au pus.
7. Dar mergeţi şi spuneţi ucenicilor Lui şi lui Petru că va merge în Galileea, mai înainte de voi; acolo îl veţi vedea, după cum v-a spus.
8. Şi ieşind, au fugit de la mormânt, că erau cuprinse de frică şi de uimire, şi nimănui nimic n-au spus, căci se temeau.

Evanghelia a treia a Învierii

Marcu (XVI, 9 - 20)

9. Şi înviind dimineaţa, în ziua cea dintâi a săptămânii (Duminică) El s-a arătat întâi Mariei Magdalena, din care scosese şapte demoni.
10. Aceea, mergând, a vestit pe cei ce fuseseră cu El şi care se tânguiau şi plângeau.
11. Şi ei, auzind că este viu şi că a fost văzut de ea, n-au crezut.

12. După aceea, S-a arătat în alt chip, la doi dintre ei, care mergeau la o ţarină.
13. Şi aceia, mergând, au vestit celorlalţi, dar nici pe ei nu i-au crezut.
14. La urmă, pe când cei unsprezece şedeau la masă, li S-a arătat şi I-a mustrat pentru necredinţa şi împietrirea inimii lor, căci n-au crezut pe cei ce-L văzuseră înviat.
15. Şi le-a zis: Mergeţi în toată lumea şi propovăduiţi Evanghelia la toată făptura.
16. Cel ce va crede şi se va boteza se va mântui; iar cel ce nu va crede se va osândi.
17. Iar celor ce vor crede, le vor urma aceste semne: în numele Meu, demoni vor izgoni, în limbi noi vor grăi,
18. Şerpi vor lua în mână şi chiar ceva dătător de moarte de vor bea nu-i va vătăma, peste cei bolnavi îşi vor pune mâinile şi se vor face sănătoşi.
19. Deci Domnul Iisus, după ce a vorbit cu ei, S-a înălţat la cer şi a şezut de-a dreapta lui Dumnezeu.
20. Iar ei, plecând, au propovăduit pretutindeni şi Domnul lucra cu ei şi întărea cuvântul, prin semnele care urmau. Amin.

Evanghelia a patra a Învierii

Luca (XXIV, 1 - 12)

1. Iar în prima zi după sâmbătă, foarte de dimineaţă, au venit ele la mormânt, aducând miresmele pe care le pregătiseră.
2. Şi au găsit piatra răsturnată de pe mormânt.
3. Şi intrând, nu au găsit trupul Domnului Iisus.
4. Şi fiind ele încă nedumerite de aceasta, iată doi bărbaţi au stat înaintea lor, în veşminte strălucitoare.
5. Şi, înfricoşându-se ele şi plecându-şi feţele la pământ, au zis aceia către ele: De ce căutaţi pe Cel viu între cei morţi?
6. Nu este aici, ci S-a sculat. Aduceţi-vă aminte cum v-a vorbit, fiind încă în Galileea,
7. Zicând că Fiul Omului trebuie să fie dat în mâinile oamenilor păcătoşi şi să fie răstignit, iar a treia zi să învieze.
8. Şi ele şi-au adus aminte de cuvântul Lui.
9. Şi întorcându-se de la mormânt, au vestit toate acestea celor unsprezece şi tutu-ror celorlalţi.
10. Iar ele erau: Maria Magdalena, şi Ioana şi Maria lui Iacov şi celelalte împreună cu ele, care ziceau către apostoli acestea.
11. Şi cuvintele acestea au părut înaintea lor ca o aiurare şi nu le-au crezut.

12. Şi Petru, sculându-se, a alergat la mormânt şi, plecându-se, a văzut giulgiurile singure zăcând. Şi a plecat, mirându-se în sine de ceea ce se întâmplase.

Evanghelia a cincea a Învierii

Luca (XXIV, 12 - 35)

12. Şi Petru, sculându-se, a alergat la mormânt şi, plecându-se, a văzut giulgiurile singure zăcând. Şi a plecat, mirându-se în sine de ceea ce se întâmplase.
13. Şi iată, doi dintre ei mergeau în aceeaşi zi la un sat care era departe de Ieru-salim, ca la şaizeci de stadii, al cărui nume era Emaus.
14. Şi aceia vorbeau între ei despre toate întâmplările acestea.
15. Şi pe când vorbeau şi se întrebau între ei. şi Iisus Însuşi, apropiindu-Se, mergea împreună cu ei.
16. Dar ochii lor erau ţinuţi ca să nu-L cunoască.
17. Şi El a zis către ei: Ce sunt cuvintele acestea pe care le schimbaţi unul cu altul în drumul vostru? Iar ei s-au oprit, cuprinşi de întristare.
18. Răspunzând, unul cu numele Cleopa a zis către El: Tu singur eşti străin în Ieru-salim şi nu ştii cele ce s-au întâmplat în el în zilele acestea?
19. El le-a zis: Care? Iar ei I-au răspuns: Cele despre Iisus Nazarineanul, Care era prooroc puternic în faptă şi în cuvânt înaintea lui Dumnezeu şi a întregului popor.
20. Cum L-au osândit la moarte şi L-au răstignit arhiereii şi mai-marii noştri;
21. Iar noi nădăjduiam că El este Cel ce avea să izbăvească pe Israel; şi, cu toate acestea, astăzi este a treia zi de când s-au petrecut acestea.
22. Dar şi nişte femei de ale noastre ne-au spăimântat ducându-se dis de dimineaţă la mormânt,
23. Şi, negăsind trupul Lui, au venit zicând că au văzut arătare de îngeri, care le-au spus că El este viu.
24. Iar unii dintre noi s-au dus la mormânt şi au găsit aşa precum spuseseră fe-meile, dar pe El nu L-au văzut.
25. Şi El a zis către ei: O, nepricepuţilor şi zăbavnici cu inima ca să credeţi toate câte au spus proorocii!
26. Nu trebuia oare, ca Hristos să pătimească acestea şi să intre în slava Sa?
27. Şi începând de la Moise şi de la toţi proorocii, le-a tâlcuit lor, din toate Scripturile cele despre El.
28. Şi s-au apropiat de satul unde se duceau, iar El se făcea că merge mai departe.

29. Dar ei Îl rugau stăruitor, zicând: Rămâi cu noi că este spre seară şi s-a plecat ziua. Şi a intrat să rămână cu ei.
30. Şi, când a stat împreună cu ei la masă, luând El pâinea, a binecuvântat şi, frângând, le-a dat lor.
31. Şi s-au deschis ochii lor şi L-au cunoscut; şi El s-a făcut nevăzut de ei.
32. Şi au zis unul către altul: Oare, nu ardea în noi inima noastră, când ne vorbea pe cale şi când ne tâlcuia Scripturile?
33. Şi, în ceasul acela sculându-se, s-au întors la Ierusalim şi au găsit adunaţi pe cei unsprezece şi pe cei ce erau împreună cu ei,
34. Care ziceau că a înviat cu adevărat Domnul şi S-a arătat lui Simon.
35. Şi ei au istorisit cele petrecute pe cale şi cum a fost cunoscut de ei la frângerea pâinii.

Evanghelia a şasea a Învierii

Luca (XXIV, 36 - 53)

36. Şi pe când vorbeau ei acestea, El a stat în mijlocul lor şi le-a zis: Pace vouă.
37. Iar ei, înspăimântându-se şi înfricoşându-se, credeau că văd duh.
38. Şi Iisus le-a zis: De ce sunteţi tulburaţi şi pentru ce se ridică astfel de gânduri în inima voastră?
39. Vedeţi mâinile Mele şi picioarele Mele, că Eu Însumi sunt; pipăiţi-Mă şi vedeţi, că duhul nu are carne şi oase, precum Mă vedeţi pe Mine că am.
40. Şi zicând acestea, le-a arătat mâinile şi picioarele Sale.
41. Iar ei încă necrezând de bucurie şi minunându-se, El le-a zis: Aveţi aici ceva de mâncare?
42. Iar ei i-au dat o bucată de peşte fript şi dintr-un fagure de miere.
43. Şi luând, a mâncat înaintea lor.
44. Şi le-a zis: Acestea sunt cuvintele pe care le-am grăit către voi fiind încă împreună cu voi, că trebuie să se împlinească toate cele scrise despre Mine în Legea lui Moise, în prooroci şi în psalmi.
45. Atunci le-a deschis mintea ca să priceapă Scripturile.
46. Şi le-a spus că aşa este scris şi aşa trebuie să pătimească Hristos şi aşa să învie-ze din morţi a treia zi.
47. Şi să se propovăduiască în numele Său pocăinţa spre iertarea păcatelor la toate neamurile, începând de la Ierusalim.
48. Voi sunteţi martorii acestora.
49. Şi iată, Eu trimit peste voi făgăduinţa Tatălui Meu; voi însă şedeţi în cetate, până ce vă veţi îmbrăca cu putere de sus.
50. Şi i-a dus afară până spre Betania şi, ridicându-Şi mâinile, i-a binecuvântat.

51. Şi pe când îi binecuvânta, S-a despărţit de ei şi S-a înălţat la cer.
52. Iar ei, închinându-se Lui, s-au întors în Ierusalim cu bucurie mare.
53. Şi erau în toată vremea în templu, lăudând şi binecuvântând pe Dumnezeu. Amin.

Evanghelia a şaptea a Învierii

Ioan (XX, 1 - 10)

1. Iar în ziua întâia a săptămânii (duminica), Maria Magdalena a venit la mormânt dis de dimineaţă, fiind încă întuneric, şi a văzut piatra ridicată de pe mormânt.
2. Deci a alergat şi a venit la Simon-Petru şi la celălalt ucenic pe care-l iubea Iisus, şi le-a zis: Au luat pe Domnul din mormânt şi noi nu ştim unde L-au pus.
3. Deci a ieşit Petru şi celălalt ucenic şi veneau la mormânt.
4. Şi cei doi alergau împreună, dar celălalt ucenic, alergând înainte, mai repede decât Petru, a sosit cel dintâi la mormânt.
5. Şi, aplecându-se, a văzut giulgiurile puse jos, dar n-a intrat.
6. A sosit şi Simon-Petru, urmând după el, şi a intrat în mormânt şi a văzut giulgiurile puse jos,
7. Iar mahrama, care fusese pe capul Lui, nu era pusă împreună cu giulgiurile, ci înfăşurată, la o parte, într-un loc.
8. Atunci a intrat şi celălalt ucenic care sosise întâi la mormânt, şi a văzut şi a crezut.
9. Căci încă nu ştiau Scriptura, că Iisus trebuia să învieze din morţi.
10. Şi s-au dus ucenicii iarăşi la ai lor.

Evanghelia a opta a Învierii

Ioan (XX, 11 - 18)

11. Iar Maria stătea afară lângă mormânt plângând. Şi pe când plângea, s-a aplecat spre mormânt.
12. Şi a văzut doi îngeri în veşminte albe şezând, unul către cap şi altul către picioare, unde zăcuse trupul lui Iisus.
13. Şi aceia i-au zis: Femeie, de ce plângi? Pe cine cauţi? Ea le-a zis: Că au luat pe Domnul meu şi nu ştiu unde L-au pus.
14. Zicând acestea, ea s-a întors cu faţa şi a văzut pe Iisus stând, dar nu ştia că este Iisus.

15. Zis-a ei Iisus: Femeie, de ce plângi? Pe cine cauţi? Ea, crezând că este grădinarul, I-a zis: Doamne, dacă Tu L-ai luat, spune-mi unde L-ai pus şi eu Îl voi ridica.
16. Iisus i-a zis: Maria! Întorcându-se, aceea I-a zis evreieşte: Rabuni! (adică, Învăţătorule)
17. Iisus i-a zis: Nu te atinge de Mine, căci încă nu M-am suit la Tatăl Meu. Mergi la fraţii Mei şi le spune: Mă sui la Tatăl Meu şi Tatăl vostru şi la Dumnezeul Meu şi Dumnezeul vostru.
18. Şi a venit Maria Magdalena vestind ucenicilor că a văzut pe Domnul şi acestea i-a zis ei.

Evanghelia a noua a Învierii

Ioan (XX, 19 - 31)

19. Şi fiind seară, în ziua aceea, întâia a săptămânii (duminica), şi uşile fiind încuiate, unde erau adunaţi ucenicii de frica iudeilor, a venit Iisus şi a stat în mijloc şi le-a zis: Pace vouă!
20. Şi zicând acestea, le-a arătat mâinile şi coasta Sa. Deci s-au bucurat ucenicii, văzând pe Domnul.
21. Şi Iisus le-a zis iarăşi: Pace vouă! Precum M-a trimis pe Mine Tatăl, vă trimit şi Eu pe voi.
22. Şi zicând acestea, a suflat asupra lor şi le-a zis: Luaţi Duh Sfânt;
23. Cărora veţi ierta păcatele, le vor fi iertate şi cărora le veţi ţine, vor fi ţinute.
24. Iar Toma, unul din cei doisprezece, cel numit Geamănul, nu era cu ei când a venit Iisus.
25. Deci au zis lui ceilalţi ucenici: Am văzut pe Domnul! Dar el le-a zis: Dacă nu voi vedea, în mâinile Lui, semnul cuielor, şi dacă nu voi pune degetul meu în semnul cuielor, şi dacă nu voi pune mâna mea în coasta Lui, nu voi crede.
26. Şi după opt zile, ucenicii Lui erau iarăşi înăuntru, şi Toma, împreună cu ei. Şi a venit Iisus, uşile fiind încuiate, şi a stat în mijloc şi a zis: Pace vouă!
27. Apoi a zis lui Toma: Adu degetul tău încoace şi vezi mâinile Mele şi adu mâna ta şi o pune în coasta Mea şi nu fi necredincios, ci credincios.
28. A răspuns Toma şi I-a zis: Domnul meu şi Dumnezeul meu!
29. Iisus I-a zis: Pentru că M-ai văzut ai crezut. Fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut!
30. Deci şi alte multe minuni a făcut Iisus înaintea ucenicilor Săi, care nu sunt scri-se în cartea aceasta.
31. Iar acestea s-au scris, ca să credeţi că Iisus este Hristosul, Fiul lui Dumnezeu, şi, crezând, să aveţi viaţă în numele Lui.

Evanghelia a zecea a Învierii

Ioan (XXI, 1 - 14)

1. După acestea, Iisus S-a arătat iarăşi ucenicilor la Marea Tiberiadei, şi S-a arătat aşa:
2. Erau împreună Simon-Petru şi Toma, cel numit Geamănul, şi Natanael, cel din Cana Galileii, şi fiii lui Zevedeu şi alţi doi din ucenicii Lui.
3. Simon-Petru le-a zis: Mă duc să pescuiesc. Şi i-au zis ei: Mergem şi noi cu tine. Şi au ieşit şi s-au suit în corabie, şi în noaptea aceea n-au prins nimic.
4. Iar făcându-se dimineaţă, Iisus a stat la ţărm; dar ucenicii n-au ştiut că este Iisus.
5. Deci le-a zis Iisus: Fiilor, nu cumva aveţi ceva de mâncare? Ei I-au răspuns: Nu.
6. Iar El le-a zis: Aruncaţi mreaja în partea dreaptă a corăbiei şi veţi afla. Deci au aruncat-o şi nu mai puteau s-o tragă de mulţimea peştilor.
7. Şi a zis lui Petru ucenicul acela pe care-l iubea Iisus: Domnul este! Deci Simon-Petru, auzind că este Domnul, şi-a încins haina, căci era dezbrăcat, şi s-a aruncat în apă.
8. Şi ceilalţi ucenici au venit cu corabia, căci nu erau departe de ţărm, ci la două sute de coţi, trăgând mreaja cu peşti.
9. Deci, când au ieşit la ţărm, au văzut jar pus jos şi peşte pus deasupra, şi pâine.
10. Iisus le-a zis: Aduceţi din peştele pe care l-aţi prins acum.
11. Simon-Petru s-a suit în corabie şi a tras mreaja la ţărm, plină de peşti mari: o sută cincizeci şi trei, şi, deşi erau atâţia, nu s-a rupt mreaja.
12. Iisus le-a zis: Veniţi de prânziţi. Şi nici unul din ucenici nu îndrăznea să-L în-trebe: Cine eşti Tu?, ştiind că este Domnul.
13. Deci a venit Iisus şi a luat pâinea şi le-a dat lor, şi de asemenea şi peştele.
14. Aceasta este, acum, a treia oară când Iisus S-a arătat ucenicilor, după ce S-a sculat din morţi.

Evanghelia a unprezecea a Învierii

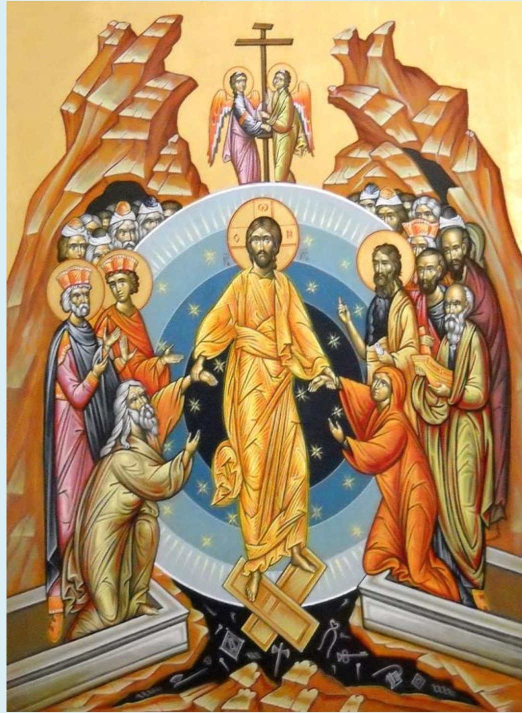
Ioan (XXI, 15 - 25)

15. Deci după ce au prânzit, a zis Iisus lui Simon-Petru: Simone, fiul lui Iona, Mă iubeşti tu mai mult decât aceştia? El I-a răspuns: Da, Doamne, Tu ştii că Te iubesc. Zis-a lui: Paşte mieluşeii Mei.
16. Iisus i-a zis iarăşi, a doua oară: Simone, fiul lui Iona, Mă iubeşti? El I-a zis: Da, Doamne, Tu ştii că Te iubesc. Zis-a Iisus lui: Păstoreşte oile Mele.

17. Iisus i-a zis a treia oară: Simone, fiul lui Iona, Mă iubeşti? Petru s-a întristat, că i-a zis a treia oară: Mă iubeşti? şi I-a zis: Doamne, Tu ştii toate. Tu ştii că Te iubesc. Iisus i-a zis: Paşte oile Mele.
18. Adevărat, adevărat zic ţie: Dacă erai mai tânăr, te încingeai singur şi umblai unde voiai; dar când vei îmbătrâni, vei întinde mâinile tale şi altul te va încinge şi te va duce unde nu voieşti.
19. Iar aceasta a zis-o, însemnând cu ce fel de moarte va prea slăvi pe Dumnezeu. Şi spunând aceasta, i-a zis: Urmează Mie.
20. Dar întorcându-se, Petru a văzut venind după el pe ucenicul pe care-l iubea Iisus, acela care la Cină s-a rezemat de pieptul Lui şi I-a zis: Doamne, cine este cel ce Te va vinde?
21. Pe acesta deci, văzându-l, Petru a zis lui Iisus: Doamne, dar cu acesta ce se va întâmpla?
22. Zis-a Iisus lui: Dacă voiesc ca acesta să rămână până voi veni, ce ai tu? Tu urmează Mie.
23. De aceea a ieşit cuvântul acesta între fraţi, că ucenicul acela nu va muri; dar Iisus nu i-a spus că nu va muri ci: dacă voiesc ca acesta să rămână până voi veni, ce ai tu?
24. Acesta este ucenicul care mărturiseşte despre acestea şi care a scris acestea, şi ştim că mărturia lui e adevărată.
25. Dar sunt şi alte multe lucruri pe care le-a făcut Iisus şi care, dacă s-ar fi scris cu de-amănuntul, cred că lumea aceasta n-ar cuprinde cărţile ce s-ar fi scris. Amin.

Sursa: **https://sites.google.com/site/ortodox007/Evanghelia#ancoraei1**

Rânduiala Ceasurilor Sfintelor Paşti

În ziua luminatului praznic al Învierii lui Hristos, în toată Săptămâna luminată, precum şi la Odovania Paştilor (miercuri, înainte de Înălţarea Domnului), rugăciunile dimineţii şi ale serii sunt înlocuite de rostirea Ceasurilor, după următoarea rânduială:

Pentru rugăciunile Sfinţilor părinţilor noştri, Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeul nostru, miluieşte-ne pe noi. Amin.

Hristos a înviat din morţi cu moartea pe moarte călcând şi celor din morminte viaţă dăruindu-le. (de trei ori)

Învierea lui Hristos văzând, să ne închinăm Sfântului Domnului Iisus, Unuia celui fără de păcat. Crucii Tale ne închinăm, Hristoase şi Sfântă Învierea Ta o lăudăm şi o slăvim; că Tu eşti Dumnezeul nostru, afară de Tine pe altul nu ştim, numele Tău numim. Veniţi, toţi credincioşii să ne închinăm Sfintei Învierii lui Hristos, că iată a venit prin Cruce, bucurie la toată lumea. Totdeauna binecuvântând pe Domnul, lăudăm Învierea Lui, că răstignire răbdând pentru noi, cu moartea pe moarte a călcat. (de trei ori)

Apoi se citeşte **Ipacoi**, glasul al 4-lea: Venind mai înainte de zori cele ce au fost cu Maria şi găsind piatra răsturnată de pe mormânt, auzit-au de la înger: Pentru ce-L căutaţi printre morţi, ca pe un om, pe Cel ce este întru lumina cea pururea fiitoare? Vedeţi giulgiurile cele de îngropare! Alergaţi şi vestiţi lumii că S-a sculat Domnul, omorând moartea, că este Fiul lui Dumnezeu, cel ce mântuieşte neamul omenesc.

Apoi **Condacul**, glasul al 8-lea: De Te-ai şi pogorât în mormânt, Cela ce eşti fără de moarte, dar puterea iadului ai zdrobit şi ai înviat ca un biruitor, Hristoase Dumnezeule, zicând femeilor mironosiţe: Bucuraţi-vă! şi apostolilor Tăi: pace dăruindu-le, Cel ce dai celor căzuţi ridicare.

Şi aceste **tropare:**

În mormânt cu trupul, în iad cu sufletul, ca un Dumnezeu, în Rai cu tâlharul şi pe scaun ai fost, Hristoase, cu Tatăl şi cu Duhul, toate umplându-le, cel ce eşti necuprins.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Ca un purtător de viaţă, ca un mai înfrumuseţat decât Raiul, cu adevărat şi mai luminat decât orice cămară împărătească s-a arătat, Hristoase, mormântul Tău, izvorul Învierii noastre.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Ceea ce eşti locaş sfinţit dumnezeiesc al Celui Preaînalt, bucură-te! Că prin tine s-a dat bucuria, Născătoare de Dumnezeu, celor ce strigă: Binecuvântată eşti tu între femei, ceea ce eşti cu totul fără prihană, Stăpână.

Apoi: Doamne miluieşte (de 40 de ori)

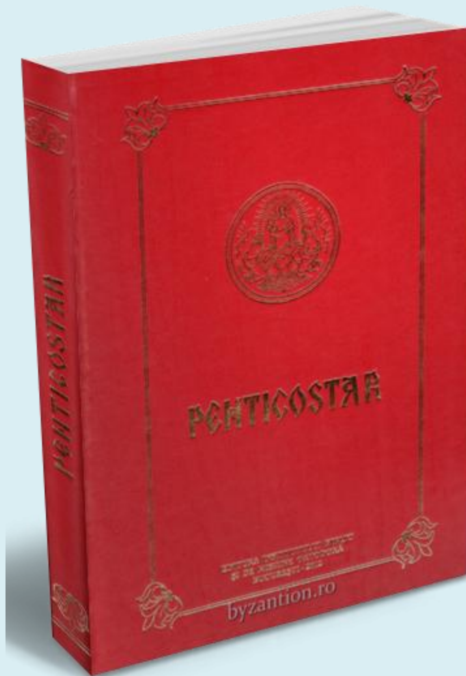
Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Ceea ce eşti mai cinstită decât Heruvimii şi mai slăvită fără de asemănare decât Serafimii, care fără stricăciune pe Dumnezeu Cuvântul ai născut, pe tine, cea cu adevărat Născătoare de Dumnezeu, te mărim.

Pentru rugăciunile Sfinţilor părinţilor noştri, Doamne, Iisuse Hristoase, Dumnezeul nostru, miluieşte-ne pe noi. Amin.

Hristos a înviat din morţi, cu moartea pe moarte călcând şi celor din morminte, via-
ţă dăruindu-le (de trei ori).

Sfintele Paşti (Penticostar)

La vremea Miezonopticii toacă şi trag clopotele. Iar cel mai mare împreună cu preoţii şi cu diaconii se îmbracă în veşminte luminate şi ies toţi înaintea Bisericii cu sfeşnicele, cu Sfânta Evanghelie şi cu icoana învierii lui Hristos şi stau toţi după a lor rânduială. Şi Eclesiarhul împarte lumânări fraţilor; iar paraclisiarhul rămâne în Biserică şi aprinde toate făcliile prin sfeşnice şi candelele şi închide uşa Bisericii. Iar cel mai mare punând Sfânta Evanghelie pre tetrapod, îndată diaconul zice: Şi pentru ca să ne învrednicim noi a asculta Sfânta Evanghelie, şi: Cu înţelepciune drepţi să ascultăm...

Şi cel mai mare citeşte **Evanghelia Sâmbetei celei mari:** Cap. XXVIII, vers. 1-16. (Matei)

Matei 28, 1-15

În vremea aceea
1. După ce a trecut sâmbăta, când se lumina de ziua întâi a săptămânii (Duminică), au venit Maria Magdalena şi cealaltă Marie, ca să vadă mormântul.
2. Şi iată s-a făcut cutremur mare, că îngerul Domnului, coborând din cer şi venind, a prăvălit piatra şi şedea deasupra ei.
3. Şi înfăţişarea lui era ca fulgerul şi îmbrăcămintea lui albă ca zăpada.

4. Şi de frica lui s-au cutremurat cei ce păzeau şi s-au făcut ca morţi.
5. Iar îngerul, răspunzând, a zis femeilor: Nu vă temeţi, că ştiu că pe Iisus cel răstignit Îl căutaţi.
6. Nu este aici; căci S-a sculat precum a zis; veniţi de vedeţi locul unde a zăcut.
7. Şi degrabă mergând, spuneţi ucenicilor Lui că S-a sculat din morţi şi iată va merge înaintea voastră în Galileea; acolo Îl veţi vedea. Iată v-am spus vouă.
8. Iar plecând ele în grabă de la mormânt, cu frică şi cu bucurie mare au alergat să vestească ucenicilor Lui.
9. Dar când mergeau ele să vestească ucenicilor, iată Iisus le-a întâmpinat, zicând: Bucuraţi-vă! Iar ele, apropiindu-se, au cuprins picioarele Lui şi I s-au închinat.
10. Atunci Iisus le-a zis: Nu vă temeţi. Duceţi-vă şi vestiţi fraţilor Mei, ca să meargă în Galileea, şi acolo Mă vor vedea.
11. Şi plecând ele, iată unii din strajă, venind în cetate, au vestit arhiereilor toate cele întâmplate.
12. Şi, adunându-se ei împreună cu bătrânii şi ţinând sfat, au dat bani mulţi ostaşilor,
13. Zicând: Spuneţi că ucenicii Lui, venind noaptea, L-au furat, pe când noi dormeam;
14. Şi de se va auzi aceasta la dregătorul, noi îl vom îndupleca şi pe voi fără grijă vă vom face.
15. Iar ei, luând arginţii, au făcut precum au fost învăţaţi. Şi s-a răspândit cuvântul acesta între iudei, până în ziua de azi.

Şi îndată după aceasta cel mai mare luând cădelniţa, fiind diaconii înaintea lui cu sfeşnice, pune pe tetrapod Icoana învierii lui Hristos şi cădeşte împrejur; apoi şi pre toţi fraţii dupre rânduială. După aceea stând înaintea tetrapodului şi cădind în chipul crucii spre icoana învierii lui Hristos, strigă cu glas mare: Slavă Sfintei şi celei de o fiinţă şi de viaţă făcătoarei şi nedespărţitei Treimi, totdeauna acum şi pururea şi în vecii vecilor! iar noi zicem: Amin!

Şi începe cel mai mare, cântând cu glas mare acest **tropar** pre glasul al 5-lea: Hristos a înviat din morți cu moartea pre moarte călcând şi celor din mormânturi viaţă dăruindu-le.

Şi acest tropar se cântă de cel mai mare şi cu preoţii de trei ori, asemenea şi de cântăreţi de trei ori. După aceea cel mai mare zice stihurile; iar cântăreţii după fiecare stih, cântă: Hristos a înviat... câte o dată.

Stih 1: Să învie Dumnezeu şi să se risipească vrăjmaşii Lui şi să fugă de la faţa Lui cei ce-L urăsc pe El.

Stih 2: Precum se stinge fumul să se stingă, cum se topeşte ceara de faţa focului.

Stih 3: Aşa să piară păcătoşii de la faţa lui Dumnezeu, iar drepţii să se veselească.

Stih 4: Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm şi să ne veselim într-însa.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Hristos a înviat… o dată

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin, *iar aceasta*

Apoi cel mai mare cu glas mai înalt cântă: Hristos a înviat… Troparul tot. Şi deschizând uşa bisericii intră, mergând înaintea lui cu sfeşnicele, cântând şi cel mai mare şi fraţii: Şi celor din mormânturi viață dăruindu-le.

Şi după ce intră cel mai mare în altar, diaconul zice ectenia cea mare și cel mai mare vosglasul: Că Ţie se cuvine toată slava, cinstea şi închinăciunea, Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Şi începe cel mai mare Canonul, facere a lui Ioan Damaschin şi cântăm Imoasele de două ori şi Troparele pe 12 şi la urmă iarăşi Irmosul în amândouă stranele. Apoi Hristos a înviat… de trei ori. Şi cel ce cădeşte face începutul la fiecare Cântare, ori în strana dreaptă, ori în stânga de s-ar întâmpla. Şi cădeşte cel mai mare sfintele Icoane şi pe fraţi după rânduială, asemenea cădesc şi preoţii unul după altul. Şi după fiecare Cântare se zice Ectenia cea mică. Şi cel ce a început Cântarea Canonului şi a cădit, zice Vosglasul.

Canonul Învierii

facere a Sfântului Ioan Damaschin.

Cântarea 1-a

Irmos: Ziua învierii, să ne luminăm popoare, Paştile Domnului, Paştile; că din moarte la viață şi de pe pământ la cer, Hristos Dumnezeu ne-a trecut pe noi, cei ce-l cântăm cântare de biruinţă. (de două ori)

Stih: Hristos a înviat din morți.

Să ne curăţim simţirile şi să vedem pe Hristos strălucind cu neapropiată lumină a învierii, şi bucuraţi-vă zicând, luminat să-L auzim, cântându-I cântare de biruinţă.

Stih: Hristos a înviat din morți.

Cerurile după cuviinţă să se veselească şi pământul să se bucure şi să prăznuiască toată lumea cea văzută şi cea nevăzută; că Hristos s-a sculat, veselia cea veşnică.

Catavasia: Ziua învierii…

Hristos a înviat din morți cu moartea pre moarte călcând şi celor din mormânturi viaţă dăruindu-le. (de 3 ori)

Ectenia cea mică şi Vosglasul: Că a Ta este stăpânirea şi a Ta este împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Cântarea a 3-a

Irmos: Veniți să bem băutură nouă, nu făcută cu minuni din piatră stearpă, ci din izvorul nestricăciunii, din Hristos cel ce a izvorât din mormânt, întru care ne întărim. (de două ori)

Stih: Hristos a înviat din morți.

Acum toate s-au umplut de lumină şi cerul şi pământul şi cele dedesubt. Deci, să prăznuiască toată făptura învierea lui Hristos, întru care s-a întărit.

Stih: Hristos a înviat din morți.

Ieri m-am îngropat împreună cu Tine, Hristoase, astăzi mă scol împreună cu Tine înviind Tu. Răstignitu-m-am ieri împreună cu Tine, însuți împreună mă prea slăveşte, Mântuitorule, întru Împărăția Ta.

Catavasia: Veniţi să bem…

Ectenia şi Vosglasul: Că Tu eşti Dumnezeul nostru şi Ţie slavă înălţăm…

Apoi **Ipacoi**, glasul al 4-lea: Venit-au mai-nainte de dimineaţă cele ce au fost cu Maria şi aflând piatra răsturnată de pe mormânt, auzit-au de la înger: Pe Cela ce este întru lumina cea pururea fiitoare, pentru ce-L căutați cu morții ca pe un om? Vedeți înfăşurăturile cele de îngropare, alergați şi propovăduiți lumii, că s-a sculat Domnul, omorând moartea, că este Fiul lui Dumnezeu, cel ce a mântuit neamul omenesc.

Cântarea a 4-a

Irmos: La dumnezeiasca strajă, de Dumnezeu grăitorul Avvacum să stea împreună cu noi şi să arate pe îngerul cel purtător de lumină, care a grăit cu mare glas: Astăzi este mântuirea lumii, că a înviat Hristos, ca cel atotputernic. (de două ori)

Stih: Hristos a înviat din morți.

Parte bărbătească, ca Cel ce a deschis pântecele cel fecioresc, fost-a Hristos, iar ca un om, mieluşel s-a chemat şi fără prihană, ca Cel ce n-a suferit stricăciune, Paştile noastre. Şi ca un Dumnezeu adevărat, desăvârşit s-a numit.

Stih: Hristos a înviat din morți.

Ca un mieluşel de un an, cea binecuvântată de noi cununa, Hristos, de voie pentru toți s-a jertfit, Paştile cele curăţitoare şi iarăşi frumos din mormânt soarele dreptăţi nouă ne-a strălucit.

Stih: Hristos a înviat din morți.

A lui Dumnezeu părinte David înaintea chivotului umbrei a săltat jucând; iar noi, poporul cel sfânt al lui Dumnezeu, plinirea închipuirilor văzând, să ne veselim dumnezeieşte, că a înviat Hristos ca cel atotputernic.

Catavasia: La dumnezeiasca strajă…

Ectenia şi Vosglasul: Că bun şi iubitor de oameni Dumnezeu eşti şi Ţie slavă înălţăm, Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh…

Cântarea a 5-a

Irmos: Să mânecăm cu mânecare adâncă şi în loc de mir, cântare să aducem Stăpânului şi să vedem pe Hristos, Soarele dreptății, tuturor viață răsărind. (de două ori)

Stih: Hristos a înviat din morți.

Milostivirea Ta cea nemăsurată cei ținuţi întru legăturile iadului văzându-o, la lumină au mers, Hristoase, cu picioare vesele lăudând Paştile cele veşnice.

Stih: Hristos a înviat din morți.

Să ne apropiem, purtători de lumină de Hristos, cel ce a ieşit din mormânt ca un mire şi să prăznuim împreună cu cetele cele iubitoare de praznice Paştile lui Dumnezeu cele mântuitoare.

Catavasie: Să mânecăm cu mânecare adâncă…

Ectenia şi Vosglasul: Că s-a sfinţit şi s-a preaslăvit preacinstit şi de mare cuviinţă numele Tău…

Cântarea a 6-a

Irmos: Pogorâ-tu-te-ai întru cele mai de jos ale pământului şi ai sfărâmat încuietorile cele veşnice, care ţineau pe cei legați, Hristoase, şi a treia zi, precum Iona din chit, ai înviat din mormânt. (de două ori)

Stih: Hristos a înviat din morți.

Păzind peceţile întregi, Hristoase, ai înviat din mormânt, Cel ce n-ai stricat cheile Fecioarei întru a Ta naştere şi ne-ai deschis nouă uşile Raiului.

Stih: Hristos a înviat din morți.

Mântuitorul meu vie şi nejertfită jertfă, ca un Dumnezeu, pe Tine însuți de voie aducându-Te Tatălui, ai înviat pe Adam împreună cu tot neamul, sculându-Te din mormânt.

Catavasie: Pogorâtu-Te-ai întru cele mai de jos…

Ectenia şi Vosglasul: Că tu eşti împăratul păcii şi Mântuitorul sufletelor noastre şi Ţie slavă înălţăm…

Condac, glasul al 8-lea: De Te-ai şi pogorât în mormânt! Cela ce eşti fără de moarte, dar puterea iadului ai zdrobit şi ai înviat ca un biruitor, Hristoase Dumnezeule zicând femeilor mironosiţe: bucuraţi-vă şi apostolilor Tăi pace dăruindu-le, Cela ce dai celor căzuți sculare.

Icos: Pe Soarele cel mai-nainte de soare. Carele a apus oarecând în mormânt, mers-au mai-nainte de către ziuă, căutându-L ca pe o zi, mironosiţele fecioare şi una către alta striga: O, prietenelor, veniţi să ungem cu miresme trupul cel de viață purtător şi îngropat, trupul care a înviat pe Adam cel căzut şi care zace în mormânt; să mergem să ne sârguim ca şi magii şi să ne închinăm şi să aducem miruri în loc de daruri Celuia ce nu în scutece, ci în giulgiu este înfăşurat, şi să plângem şi să strigăm: O, Stăpâne, scoală-Te, Cela ce dai celor căzuţi sculare.

Sinaxar în sfânta și marea Duminică a Paștilor

Stih: Hristos pogorîndu-se în iad, l-a biruit,
Şi ca un puternic, luând dobânzi, a ieşit

În sfânta şi marea Duminică a Paştilor, prăznuim învierea cea aducătoare de viață a Domnului Dumnezeu şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos, pe care o numim şi Paşti, ce se tâlcuieşte în limba iudaică trecere. Pentru că aceasta este ziua întru care a adus Dumnezeu lumea din nefiinţă.

Tot în această zi scoţând pe poporul israilenesc din mâinile lui Faraon, l-a trecut prin Marea Roşie.

Tot întru această zi s-a pogorât din cer şi s-a sălăşluit în pântecele Fecioarei; şi acum din ţinuturile iadului scoţând toată firea omenească, o a înălţat la ceruri şi o a adus la cinstea cea dintâi a nestricăciunii.

Însă pogorându-se în iad, nu pe toţi a înviat, ci numai pe aceia câţi au voit a-l crede Lui. Iar sufletele Sfinţilor cele ţinute cu sila din veac, le-a izbăvit din iad şi tuturor a dăruit suire la ceruri.

Pentru aceasta bucurându-ne prăznuim luminată învierea cea mai presus de fire închipuind bucuria, cu care firea noastră s-a îmbogăţit pentru milostivirea milei lui Dumnezeu.

Asemenea arătând şi sfărâmarea vrajbei şi unirea cu Dumnezeu şi cu îngerii, facem sărutarea cea obişnuită. Iar învierea Domnului a fost aşa.

Ostaşii străjuind mormântul, la miezul nopţii s-a făcut cutremur; pentru că îngerul pogorându-se a răsturnat piatra de pe uşa mormântului şi strejarii spăimântându-se au fugit. Şi de aceea se face venirea femeilor Sâmbătă de dimineaţă, ca şi cum ar îi la miezul nopţii Sâmbetei.

Şi întâi Maica lui Dumnezeu a cunoscut învierea, şezând ea cu Maria Magdalena în preajma gropii, precum zice Matei; ci ca să nu fie la îndoială învierea, pentru dragostea cea către Maică, evangheliştii spun că mai-nainte s-a arătat Mariei Magdalenei. Aceasta a văzut şi pe îngerul cel de pe piatră şi plecându-se a văzut şi pe cei dinlăuntru, care au şi vestit învierea Domnului, că au zis: S-a sculat, nu este aici, iată locul unde L-au pus pe El. Şi auzind acestea, au alergat şi au vestit învierea ucenicilor celor mai fierbinţi, adică lui Petru şi lui Ioan.

Iar întorcându-se aceasta cu cealaltă Marie, le-a întâmpinat pe ele Hristos şi le-a zis: Bucuraţi-vă! Pentru că se cădea seminţiei celeia care auzise mai înainte aceasta: Întru dureri vei naşte fii, să audă mai întâi şi bucuria. Acestea fiind biruite de dragoste s-au apropiat şi s-au atins de prea cinstitele picioarele Lui, vrând mai cu dinadinsul să cunoască adevărul învierii.

Iar apostolii au alergat la mormânt şi Ioan plecându-se numai în mormânt, s-a întors; iar Petru a intrat înlăuntru şi mai cu dinadinsul a văzut şi s-a atins de giulgiu şi de legătura capului.

Şi iar a venit Magdalena la mormânt de către ziuă cu celelalte femei, vrând să dovedească mai cu dinadinsul cele ce văzuseră. Şi stând afară plângea, iar uitându-se în mormânt, a văzut doi îngeri strălucind de lumină, care ca şi cum o ar fi certat i-au zis: Femeie! Ce plângi? Pe cine cauţi? Pe Iisus Nazarineanul cel răstignit căutaţi? S-a sculat, nu este aici. Şi îndată s-a sculat ea spăimântându-se căci văzuse pe Domnul. Pentru aceea întorcându-se ea înapoi, a văzut pe Hristos stând; şi părându-i-se că este grădinarul (pentru că era mormântul în grădină), a zis lui: Doamne, de L-ai luat tu pe El, spune-mi unde L-ai pus şi eu Îl voi lua. Şi iarăşi căutând ea către înger, Mântuitorul a grăit Magdalenei: Marie! Iar ea înţelegând glasul cel prea dulce şi obişnuit al lui Hristos, vrea să se atingă de Dânsul. Iar el a zis: Nu te atinge de Mine, că încă nu M-am suit la Tatăl Meu, că ţie ţi se pare că încă sunt om, pe cum gândeşti. Mergi la fraţii Mei şi le spune lor câte ai văzut şi ai auzit. Şi aceasta a făcut Magdalena.

Dar luminându-se de ziuă, iarăşi a venit la mormânt cu celelalte. Şi cele ce erau cu Ioana şi Salomi au venit, răsărind soarele. Şi într-un cuvânt, în multe rânduri a fost venirea femeilor la mormânt, între care a fost şi Născătoarea de Dumnezeu. Că ea este aceea pe care Evanghelia o numeşte Maria lui Iosi, că acest Iosi a fost fecior al lui Iosif.

Însă nu se ştie anume la ce ceas a înviat Domnul, că unii zic la cântarea cocoşilor cea dintâi, iar alţii când a fost cutremurul, iar alţii întru alt chip.

Iar acestea aşa făcându-se, iată oarecare din străjeri venind au spus arhiereilor cele ce se făcuseră. Iar ei cu arginţi dăruindu-i, i-au plecat să spună că ucenicii Lui venind noaptea L-au furat.

Iar seara tot în această zi, fiind ucenicii adunaţi într-un loc pentru frica iudeilor şi uşile fiind încuiate, a intrat la dânşii Iisus (că era cu trup nestricăcios) şi le-a zis lor după obicei: Pace vouă ! Iar ei văzându-L, prea mult s-au bucurat. Şi prin suflare au luat mai desăvârşit lucrarea Preasfântului Duh.

Apoi zicem: Învierea lui Hristos văzând... de 3 ori. Caută la ceasurile Paştilor.

După aceea **stihira** aceasta: Înviind Iisus din mormânt, precum a zis mai înainte, a dăruit nouă viață veşnică şi mare milă. (de trei ori)

Cântarea a 7-a

Irmos: Cela ce a izbăvit pe tineri din cuptor, făcându-se om, pătimeşte ca un muritor şi prin patimă pe cel muritor, îl îmbracă în podoaba nestricăciunii; cel unul binecuvântat Dumnezeul părinţilor şi prea slăvit. (de două ori)

Stih: Hristos a înviat din morți.

Femeile cele gânditoare de Dumnezeu, cu miruri în urma Ta au alergat şi pe carele ca pe un mort cu lacrimi Te căutau, bucurându-se s-au închinat Ţie, Dumnezeul cel viu şi Paştile cele de taină, ucenicilor Tăi Hristoase bine le-au vestit.

Stih: Hristos a înviat din morți.

Prăznuim omorârea morţii, sfărâmarea iadului şi începătura altei vieţi veşnice, şi săltând lăudăm pe pricinuitorul, pe unul cel binecuvântat, Dumnezeul părinţilor şi prea slăvit.

Stih: Hristos a înviat din morți.

Cât este de sfinţită cu adevărat, şi mult prăznuită această noapte de mântuire şi strălucită, a zilei celei purtătoare de lumină a Învierii mai înainte vestitoare fiind, întru care lumina cea fără de ani, din mormânt trupeşte tuturor a strălucit.

Catavasia: Cela ce a izbăvit pe tineri…

Ectenia şi Vosglasul: Fie stăpânirea împărăţiei Tale binecuvântată şi preaslăvită, a Tatălui…

Cântarea a 8-a

Irmos: Această numită şi sfântă zi una a Sâmbetelor împărătească şi Doamnă, al praznicelor praznic, şi sărbătoare este a sărbătorilor, întru care binecuvântăm pe Hristos întru toţi vecii. (de două ori.)

Stih: Hristos a înviat din morți.

Veniţi cu rodul viţei cel nou, al dumnezeieștii veselii, în ziua cea vestită a Învierii împărăţiei lui Hristos să ne împărtăşim, lăudându-L pe Dânsul ca pe un Dumnezeu în veci.

Stih: Hristos a înviat din morți.

Ridică împrejur ochii tăi Sioane şi vezi, că iată au venit la tine, ca nişte făclii de Dumnezeu luminate, de la apus şi de la miazănoapte şi de la mare şi de la răsărit fiii tăi, întru tine binecuvântând pe Hristos în veci.

A Treimii

Părinte Atotţiitorule şi Cuvinte şi Duhule, fire ceea ce eşti una în trei Ipostasuri, cea mai presus de fiinţă şi de Dumnezeire, întru tine ne-am botezat şi pe Tine bine Te cuvântăm întru toţi vecii.

Catavasia: Această numită şi sfânta zi…

Ectenia şi Vosglasul: Că s-a binecuvântat numele Tău şi s-a preaslăvit împărăţia Ta, a Tatălui…

La Cântarea a 9-a

Pripeala: Îngerul a strigat celei pline de dar, curată Fecioară, bucură-te, şi iarăşi zic bucură-te, că Fiul tău a înviat a treia zi din mormânt.

Şi la fiecare Pripeală se zic **Troparele** din Canon repetându-le.

Măreşte, sufletul meu, pe Cel ce a înviat a treia zi din mormânt, pe Hristos dătătorul de viață.

Măreşte, sufletul meu, pe Cel ce a pătimit de bunăvoie şi s-a îngropat şi a înviat a treia zi din mormânt.

Hristos, Paştile cele nouă, jertfa cea vie jertfită, mieluşelul lui Dumnezeu cel ce ridică păcatul lumii.

Deşteptat-ai după ce ai adormit pe cei morţi din veac, împărăteşte răcnind ca un leu din Iuda.

Magdalena Maria a alergat la mormânt şi pe Hristos văzându-L, ca pe un grădinar L-a întrebat.

Înger strălucitor a strigat femeilor: Părăsiţi-vă de lacrimi, că Hristos a înviat.

Hristos a înviat, Cel ce a călcat moartea şi pe morţi i-a ridicat, popoare veseliţi-vă.

Astăzi toată făptura se veseleşte şi se bucură, că Hristos a înviat şi iadul a prădat.

Astăzi a prădat iadul Stăpânul, Cel ce a ridicat pe cei legaţi, pe care-i avea din veac, cumplit ţinuţi întru sine.

În loc de Slavă…

Măreşte, sufletul meu, stăpânirea cea în trei Ipostasuri şi nedespărţită Dumnezeire.

În loc de: Şi acum…

Bucură-te, Fecioară, bucură-te; bucură-te, binecuvântată; bucură-te, prea slăvită, că Fiul tău a înviat a treia zi din mormânt.

Cântarea a 9-a

Irmos: Luminează-te, luminează-te, noule Ierusalime, că slava Domnului peste tine a răsărit, saltă acum şi te bucură, Sioane, iar tu Curată veseleşte-te Născătoare de Dumnezeu, întru Învierea Celui născut al tău. (de două ori)

Stih: Hristos a înviat din morți.

O dumnezeiescul! O iubitul! O prea dulcele Tău glas. Că cu noi te-ai făgăduit să fii cu adevărat, până la sfârşitul veacului, Hristoase, pe carele întărire de nădejde, credincioşii avându-L, ne bucurăm.

Stih: Hristos a înviat din morți.

O Paştile cele mari şi prea sfinţite, Hristoase! O înțelepciunea şi cuvântul lui Dumnezeu şi puterea, dă-ne nouă mai adevărat să ne împărtăşim cu Tine în ziua cea neînserată a împărăţiei Tale.

Catavasia: Luminează-te, luminează-te noule Ierusalime…

Ectenia şi Vosglasul: Că pe Tine Te laudă toate puterile cereşti, şi Ţie slavă înălţăm, Tatălui…

Luminânda: Cu trupul adormind ca un muritor, Împărate şi Doamne, a treia zi ai înviat, pe Adam din stricăciune ridicând şi moartea pierzând, Paştile nestricăciunii, lumii de mântuire. (de trei ori)

La Laude

Punem **Stihirile** pe 4 şi cântăm Stihirile învierii, glasul 1:

Stih: Lăudaţi-L pe El întru puterile Lui, lăudaţi-L pe El după mulţimea slavei Lui.

Lăudăm Hristoase patima Ta cea mântuitoare şi slăvim învierea Ta.

Stih: Lăudaţi pe El în glas de trâmbiţă, lăudaţi pe El în psaltire şi în alăută.

Cela ce răstignire ai răbdat şi moartea ai stricat şi ai înviat din morţi, împacă viața noastră, Doamne, ca un atotputernic.

Stih: Lăudaţi pe El în timpane şi în alăută, lăudaţi pe El în strune şi în organe.

Cel ce iadul ai prădat şi pe om l-ai înviat cu învierea Ta, Hristoase, învredniceşte-ne pe noi cu inimă curată, să Te lăudăm şi să Te slăvim.

Stih: Lăudaţi pe El în chimvale bine răsunătoare, lăudaţi pe El în chimvale de strigare, toată suflarea să laude pe Domnul.

Plecăciunea (pogorârea) Ta cea cu dumnezeiască cuviinţă slăvindu-o, Te lăudăm pe Tine, Hristoase; născutu-Te-ai din Fecioară şi nedespărţit ai fost de Tatăl; pătimit-ai ca un om şi de voie ai răbdat răstignire; înviat-ai din mormânt ca dintr-o cămară ieşind, ca să mântuieşti lumea, Doamne, slavă ție.

Apoi aceste **Stihiri** cu stihurile lor, glasul al 5-lea:

Stih: Să învie Dumnezeu şi să se risipească vrăjmaşii Lui.

Paştile cele sfinţite astăzi nouă s-au arătat, Paştile cele nouă şi sfinte, Paştile cele de taină, Paştile cele prea cinstite, Paştile Hristos Mântuitorul; Paştile cele fără prihană, Paştile cele mari, Paştile credincioşilor, Paştile care au deschis nouă uşile Raiului, Paştile cele ce sfinţesc pe toţi credincioşii.

Stih: Precum se stinge (împrăştie) fumul să se stingă, cum se topeşte ceara de faţa focului.

Veniţi de la vedere femei binevestitoare şi ziceţi Sionului: Primeşte de la noi bunele vestiri de bucurie, ale învierii lui Hristos; veseleşte-te, saltă şi te bucură, Ierusalime, pe împăratul Hristos văzându-L din mormânt, ca un mire ieşind.

Stih: Aşa să piară păcătoşii de la faţa lui Dumnezeu, iar drepţii să se veselească.

Mironosiţele femei foarte de dimineaţă stând înaintea mormântului dătătorului de viață, aflat-au înger pe piatră şezând şi acela grăind către dânsele aşa a zis: Ce căutaţi pe cel viu cu cei morți? Ce plângeți pe cel nestricat ca şi cum ar fi întru stricăciune? Mergând propovăduiți ucenicilor Lui.

Stih: Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm şi să ne veselim într-însa.

Paştile cele frumoase, Paştile Domnului, Paştile; Paştile cele prea cinstite nouă ne-a răsărit; Paştile, cu bucurie unul pe altul să ne îmbrăţişăm; o Paştile ! Izbăvirea de întristare. Că astăzi din mormânt ca dintr-o cămară strălucind Hristos, pe femei de bucurie le-a umplut zicând: propovăduiți apostolilor.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin, *glasul al 5-lea*

Ziua învierii şi să ne luminăm cu prăznuirea şi unul pe altul să îmbrăţişăm, să zicem fraţilor şi celor ce ne urăsc pe noi; să iertăm toate pentru înviere şi aşa să strigăm: Hristos a înviat din morţi cu moartea pe moarte călcând şi celor din morminturi viață dăruindu-le.

Apoi: Hristos a înviat din morți cu moartea pre moarte călcând şi celor din morminturi viaţă dăruindu-le. (de trei ori)

Şi cântăm acest Tropar de multe ori până ce se face sărutarea. Şi sărutarea aşa se face: Iese Eclesiarhul cu Sfânta Evanghelie şi stă înaintea uşii celei mari, ţinând Sfânta Evanghelie, sau de se face sărutarea înaintea Bisericii precum este obiceiul aici, pune Eclesiarhul Evanghelia şi icoana învierii lui Hristos pe tetrapod sau pe masa cea gătită. Iar ceilalţi Preoţi, unii iau icoanele învierii. Lui Hristos, alţii cinstitele cruci şi stau toți după rânduiala lor. Apoi merge Arhiereul sau cine este mai mare şi sărută Evanghelia şi icoana învierii, şi după ce binecuvântează Arhiereul (de este), merge de stă la locul său şi ia în mână cinstita Cruce. După aceea merg toți fraţii după rânduiala lor şi sărută întâi Sfânta Evanghelie şi icoana învierii şi cinstita Cruce, începând de la Arhiereul, sau de la alt Preot, ce va fi mai mare. Apoi sărută şi crucile celorlalţi şi sărută unul pe altul, zicând: Hristos a înviat. Şi altul răspunde: Adevărat a înviat. Şi sărută şi mirenii după rânduiala lor. După sărutare citeşte cel mai mare:

Cuvânt de învățătură al celui între sfinţi părintelui nostru Ioan Gură de aur, arhiepiscopul Constantinopolului, în sfânta şi luminata zi a slăvitei şi mântuitoarei învieri a lui Hristos, Dumnezeul nostru.

De este cineva binecredincios şi iubitor de Dumnezeu, să se îndulcească de Praznic bun şi luminat. De este cineva slugă înţeleaptă, să între bucurându-se întru bucuria Domnului său. De s-a ostenit cineva postindu-se, să-şi ia acum dinarul. De a lucrat cineva din ceasul cel dintâi, să-şi ia astăzi dreapta plată. De a venit cineva după ceasul al treilea, mulţumind să prăznuiască. De a ajuns cineva după ceasul al şaselea, nimic să nu se îndoiască, că de nimic nu se va păgubi. De a întârziat cineva

până în ceasul al nouălea, să se apropie, nimic îndoindu-se. De a ajuns cineva numai în ceasul al unsprezecelea, să nu se teamă că s-a zăbovit, că milostiv fiind Stăpânul, primeşte pe cel de pe urmă, ca şi pe cei dintâi; odihneşte pe cel de la al unsprezecelea ceas, ca şi pe cel ce a lucrat din ceasul cel dintâi; şi pe cel de pe urmă miluieşte şi pe cel dintâi mângâie; şi aceluia plăteşte şi acestuia dăruieşte; şi faptele primeşte şi cu voinţa se împacă şi lucrul cinsteşte şi socoteala o laudă. Pentru aceasta intraţi toţi întru bucuria Domnului nostru. Şi cei dintâi şi cei de al doilea luaţi plata. Bogaţii şi săracii împreună dănţuiţi. Cei ce v-aţi înfrânat şi cei leneşi, cinstiţi ziua; cei ce aţi postit, şi cei ce n-aţi postit, veseliţi-vă astăzi. Masa este plină, ospătaţi-vă toţi. Viţelul este mult, nimenea să nu iasă flămând. Toţi vă îndulciţi de ospăţul credinţei; toţi luaţi bogăţia bunătăţii. Nimenea să nu plângă pentru sărăcie, că s-a arătat împărăţia cea pentru toţi. Nimenea să nu se tânguiască pentru păcate, că iertare din mormânt a răsărit. Nimenea să nu se teamă de moarte, că ne-a slobozit pe noi moartea Mântuitorului. Stins-o-a pe dânsa Cela ce a fost ţinut de aceea. Prădat-a iadul Cela ce s-a pogorât în iad. Amărâtu-l-a pe El, fiindcă a gustat trupul Lui. Şi aceasta mai-nainte apucând Isaia a strigat : Iadul, zice, s-a amărât, întâmpinându-Te pe Tine jos; s-a amărât că s-a stricat, s-a amărât că s-a batjocorit; s-a amărât că s-a omorât, s-a amărât că s-a surpat; s-a amărât că s-a legat. A luat trup şi de Dumnezeu s-a lovit. A luat pământ şi s-a întâmpinat cu cerul. A luat ce a văzut şi a căzut întru ce n-a văzut. Unde-ţi este moarte boldul ? Unde-ţi este iadule biruinţa ? Sculatu-S-a Hristos şi tu te-ai surpat. Sculatu-S-a Hristos şi au căzut dracii. Înviat-a Hristos şi se bucură îngerii. Înviat-a Hristos şi viaţa vieţuieşte. Înviat-a Hristos şi nici un mort nu este în groapă. Că Hristos sculându-se din morţi, începătura celor adormiţi s-a făcut. Aceluia este slava şi stăpânirea în vecii vecilor, Amin.

Apoi cântăreţii cântă acest **Tropar** al Sfântului Ioan Gură de aur pe glasul al 8-lea:
Din gura ta, ca nişte lumină de foc strălucind darul, lumea a luminat, vistieriile neiubirii de argint lumii a câştigat, înălţimea gândului smerit nouă ne-a arătat. Ci cu cuvintele tale învățându-ne, părinte Ioane Gură de aur, roagă pe Cuvântul Hristos Dumnezeu, să mântuiască sufletele noastre.

Şi îndată Diaconul zice Ecteniile: Miluieşte-ne pe noi, Dumnezeule… Şi: Să plinim rugăciunile noastre… După Vosglas, Preotul în loc de: Slavă Ţie, Hristoase Dumnezeule… zice: Hristos a înviat din morţi… tot. Apoi Otpustul: Cela ce a înviat din morţi, Hristos adevăratul Dumnezeul nostru…După aceea ridicâd Crucea, zice: Hristos a înviat… de trei ori. Şi noi răspundem: Adevărat a înviat. Şi iar zicem: Hristos a înviat din morţi… de 3 ori. Şi nouă ne-a dăruit viață veşnică. Să ne închinăm învierii Lui celei de a treia zi. Şi mulţi ani.

Cade-se a ști: Pentru Buna-Vestire: Că de se va întâmpla în sfânta şi luminata Duminică a Paştilor, atunci Duminică în ziua de Paşti la vremea Utreniei, binecuvântând Preotul, facem începere: Sfinte Dumnezeule…de trei ori. Preasfântă Treime… după Tatăl nostru… Doamne miluieşte! de 12 ori. Slavă… Şi acum… Veniţi să ne închinăm… de trei ori. Şi Psalmul 50. Şi cântăm Canonul Sâmbetei celei mari, cu Irmosul pe 8. După sfârşitul Canonului, Sfinte Dumnezeule… de trei ori. Prea Sfântă Treime… şi Troparul: Când Te-ai pogorât la moarte… şi al Praznicului; apoi Ectenia şi Otpustul. Şi îndată trag toate clopotele şi ieşim afară şi dând lumânări fraţilor, cădeşte cel mai mare în chipul Crucii, de trei ori şi zice cu glas mare : Slavă sfintei şi celei de o fiinţă şi de viață făcătoarei şi nedespărţitei Treimi..., şi celelalte. Şi începe cel mai mare, cântând Troparul glas 5: Hristos a înviat din morţi… de trei ori. Şi cu Stihirile după obicei. Şi deschizând uşile, cel mai mare intră cu toţi fraţii cântând: Şi celor din mormânturi viață dăruindu-le. Apoi Troparul Bunei-Vestiri şi Ecteniile: Cu pace Domnului să ne rugăm… şi îndată cel mai mare începe Irmosul: Ziua învierii popoarelor… şi cântăm Canonul Paştilor cu Irmosul pe 8 şi al Praznicului cu Irmosul pe 8. Catavasia: Ziua învierii… cu Hristos a înviat..., şi Ectenia cea mică, la toate Cântările după obicei. După Cântarea a a treia Condacul şi Icosul Paştilor şi Ipacoi. După Cântarea a a şasea, Condacul şi Icosul Bunei-Vestiri, apoi Prochimenul Praznicului şi Evanghelia Praznicului. Învierea lui Hristos… de trei ori şi Stihira: înviind Iisus din mormânt… de trei ori. La Cântarea a 9-a cântăm Pripelile Paştilor şi ale Praznicului. Luminânda Paştilor 1 şi a Praznicului 2. La Laude, Stihirile învierii pe 4 şi ale Praznicului pe 4, cu Stihurile lor. Apoi Stihirile Paştilor Slavă… a Bunei-Vestiri, Şi acum… Ziua învierii… şi sărutarea. Învăţătura lui Ioan Gură de aur, Ectenia şi Otpustul. Apoi Ceasurile Paştilor. La Liturghie: Antifoanele Paştilor. După Vohod, zicem Troparele: Hristos a înviat… de trei ori, Slavă… Troparul Praznicului, Şi acum… Condacul Paştilor. În loc de Sfinte Dumnezeule… cântăm: Câţi în Hristos v-aţi botezat… Prochimenul, Apostolul şi Evanghelia, întâi a Paştilor, apoi a Praznicului.

Pentru Sfântul marele mucenic Gheorghe: Să se ştie că se începe din Vinerea cea mare şi de se va întâmpla în Vinerea cea mare, sau în Sâmbăta cea mare, sau în ziua de Paşti, atunci se prăznuieşte Luni în săptămâna cea luminată (caută Luni).

Pentru ceasurile Sfintei și marii Duminici a Paştilor și a toată Săptămâna luminată.

Cade-se a şti că din această zi a sfintei şi marii Dumineci a Paştelor până la Sâmbăta cea luminată, Ceasurile, Pavecerniţa şi Polunoştniţa se citesc aşa: După ce binecuvântează preotul, începem Troparul: Hristos a înviat din morţi… de trei ori.

Apoi acestea: Învierea lui Hristos văzând, să ne închinăm Sfântului Domnului Iisus, unuia celui fără de păcat. Crucii Tale ne închinăm Hristoase şi sfântă învierea Ta o lăudăm şi o slăvim; că Tu eşti Dumnezeul nostru, afară de Tine pe altul nu ştim, numele Tău numim. Veniţi toţi credincioşii să ne închinăm Sfintei învierii lui Hristos, că iată, a venit prin Cruce bucurie la toată lumea, totdeauna binecuvântând pe Domnul, lăudăm învierea Lui, că răstignire răbdând pentru noi, cu moartea pe moarte a stricat. (de trei ori)

Venit-au mai-nainte de dimineaţă cele ce au fost cu Maria, şi aflând piatra răsturnată de pe mormânt, auzit-au de la înger: Pe Cela ce este întru lumina cea pururea fiitoare, cu morţii pentru ce-L căutaţi, ca pe un om? Vedeţi înfăşurăturile cele de îngropare, alergaţi şi lumii propovăduiți, că s-a sculat Domnul, omorând moartea, că este Fiul lui Dumnezeu, Cel ce a mântuit neamul omenesc. (O dată)

De Te-ai şi pogorât în mormânt, Cela ce eşti fără de moarte, dar puterea iadului ai zdrobit şi ai înviat ca un biruitor, Hristoase Dumnezeule, zicând femeilor: Mironosiţe, bucuraţi-vă, şi apostolilor Tăi pace dăruindu-le, Cela ce dai celor căzuţi sculare. (O dată)

În mormânt cu trupul, în iad cu sufletul ca un Dumnezeu, în Rai cu tâlharul şi pe scaun ai fost Hristoase cu Tatăl şi cu Duhul, toate umplându-le, ca Cela ce eşti necuprins.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Ca un purtător de viață, ca un mai înfrumuseţat decât Raiul cu adevărat şi decât toată cămara împărătească mai luminat s-a arătat, Hristoase, mormântul Tău, izvorul învierii noastre.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Ceea ce eşti lăcaş sfinţit dumnezeiesc al Celui Prea Înalt, bucură-te, că prin tine s-a dat bucuria, Născătoare de Dumnezeu, celor ce strigă: Binecuvântată eşti tu între femei, ceea ce eşti cu totul fără prihană, Stăpână.

Apoi: Doamne miluieşte! de 40 de ori. Slavă… Şi acum…Ceea ce eşti mai cinstită decât Heruvimii…Întru numele Domnului binecuvântează Părinte. Preotul zice: Pentru rugăciunile Sfinţilor Părinţilor noştri, Doamne Iisuse Hristoase Dumnezeul nostru, miluieşte ne pe noi. Apoi Hristos a înviat… De trei ori. Slavă… Şi acum… Doamne miluieşte ! de trei ori. Binecuvântează ! şi Otpustul.

Şi se face această slujbă şi la celelalte Ceasuri şi la Pavecerniţa și Miezonoptică.

La Liturghie: după Binecuvântată este Împărăţia... şi celelalte, cel mai mare sau Preotul care serveşte sfânta Liturghie, începe în Altar de cântă: Hristos a înviat din morţi… de trei ori. Tot aşa şi la strane. Apoi cel mai mare zice Stihurile acestea: Să învie Dumnezeu şi să se risipească vrăjmaşii Lui. Şi în strane cântă: Hristos a înviat din morţi. Apoi şi celelalte Stihuri şi Slavă… Și acum… le zice cel ce slujeşte, precum arată la începutul Utreniei. Această începere se face numai întru această săptămână luminată. Iar în celelalte zile cântăm numai Hristos a înviat din morţi… de trei ori, fără să zicem Stihurile. Apoi Ectenia cea mare şi după Ectenie, Antifoanele, care se cântă în toată săptămâna.

Întru sfânta şi marea Duminică a Paştilor la Liturghie

Antifonul întâi:

Psalmul 65, glasul al 2-lea.

Stih 1: Strigaţi Domnului tot pământul.

Pripeală: Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Mântuitorule, mântuieşte-ne pe noi.

Stih 2: Cântaţi numelui Lui, daţi slavă laudei Lui.
Stih 3: Ziceţi lui Dumnezeu, cât sunt de înfricoşate lucrurile Tale, întru mulţimea puterii Tale, minţi-vor Ţie vrăjmaşii Tăi.
Stih 4: Tot pământul să se închine Ţie și să cânte Ţie, să cânte numelui Tău, Preaînalte.

Pripeală: Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Mântuitorule, mântuieşte-ne pe noi.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Împreună amândouă stranele să cânte cu glas înalt: Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Mântuitorule, mântuieşte-ne pe noi. Ectenia.

Antifonul al doilea:

Psalmul 66, glasul al 2-lea.

Stih 1: Dumnezeule, milostiveşte-Te spre noi şi ne binecuvântează.
Pripeală: Mântuieşte-ne pe noi, Fiul lui Dumnezeu, cel ce ai înviat din morţi, pe cei ce cântăm Ţie: Aliluia.
Stih 2: Luminează faţa Ta peste noi şi ne miluieşte.
Stih 3: Ca să cunoaştem pe pământ calea Ta şi în toate neamurile mântuirea Ta.
Stih 4: Mărturisească-se Ţie popoarele, Dumnezeule, mărturisească-se Ţie popoarele toate.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Amândouă stranele împreună.

Unule născut, Fiule şi Cuvântul lui Dumnezeu, cel ce eşti fără de moarte şi ai îngăduit pentru mântuirea noastră a Te întrupa din Sfânta Născătoare de Dumnezeu şi pururea Fecioara Maria, carele neschimbat Te-ai întrupat şi răstignindu-Te, Hristoase Dumnezeule, cu moartea pe moarte ai călcat; unul fiind din Sfânta Treime, împreună slăvit cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt, mântuieşte-ne pe noi.

Antifonul al treilea:

Psalmul 67, glasul al 5-lea.

Stih 1: Să învie Dumnezeu şi să se risipească vrăjmaşii Lui.

Hristos a înviat din morţi…

Stih 2: Precum se stinge fumul să se stingă, cum se topeşte ceara de faţa focului.
Stih 3: Aşa să piară păcătoşii de la faţa lui Dumnezeu, iar drepţii să se veselească şi să se bucure înaintea lui Dumnezeu.
Stih 4: Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm şi să ne veselim într-însa.

Hristos a înviat din morţi… Şi se face vohod şi zice diaconul de este, iar de nu este, Preotul: Înţelepciune, drepţi! Iar noi zicem stihul: Întru adunări binecuvântaţi pe Dumnezeu, pe Domnul din izvoarele lui Israil. Apoi Troparul: Hristos a înviat din morţi… Şi Ipacoi: Venit-au mai-nainte de dimineaţă cele ce au fost cu Maria… Slavă… Şi acum… Condacul: De Te-ai şi pogorât în mormânt… În loc de: Sfinte Dumnezeule… Câţi în Hristos v-aţi botezat, în Hristos v-aţi îmbrăcat, Aliluia. Aceasta se cântă în toată săptămâna.

Apoi Prochimenul Apostolului, glasul al 8-lea.: Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm şi să ne veselim într-însa. Stih: Mărturisiţi-vă Domnului că este bun, că în veac este mila Lui. Şi îndată: din Faptele Apostolilor, Cap. vers 1.

Evanghelia de la Ioan. Cap. Vers 1. Aicea să ştii, că întru această zi mai mulţi Preoţi citesc Sfânta Evanghelie şi diaconii câţi vor fi. Şi cel mai mare începe înaintea Sfintei Mese, căutând spre răsărit. Cu înţelepciune, drepţi, să ascultăm sfânta Evanghelie… Asemenea şi ceilalţi Preoţi şi diaconii câţi slujesc tot aceasta zic. Şi iarăşi cel mai mare zice: Din Sfânta Evanghelie de la Ioan citire. Şi trag toate clopotele la soroace.

Şi pe rând dumnezeiasca Liturghie a Sfântului Ioan Gură de aur. Chinonicul: Trupul lui Hristos primiţi şi din izvorul cel fără de moarte gustaţi… Şi la: Cu frica lui Dumnezeu… Hristos a înviat din morţi… o dată. Şi în loc de: Fie numele Domnului binecuvântat… Hristos a înviat… de 3 ori. Şi în loc de: Bine voi cuvânta pe Domnul… Hristos a înviat… de multe ori. Şi Otpustul.

Şi îndată rugăciunea pentru binecuvântarea cărnii şi a caşului şi a ouălor, în sfânta şi marea zi aceasta a Paştilor. Însă cărnurile şi ouăle nu se aduc în Biserică, ci afară în Pridvor. Ieşind Preotul zice: Domnului să ne rugăm - Stăpâne Doamne Dumnezeul nostru, Făcătorule şi Ziditorule a toate, caută spre aceste mâncări de carne şi le sfinţeşte pe ele, precum ai sfinţit mielul pe care Ţi l-a adus credinciosul Avraam şi berbecele pe care Ţi l-a adus Abel spre jertfă, asemenea şi viţelul cel hrănit pe care ai poruncit să se junghie fiului Tău celui ce rătăcise şi care iarăşi s-a întors la Tine, ca să se învrednicească a lua darul Tău. Aşa şi noi, acestea ce s-au sfinţit şi s-au binecuvântat de Tine, să le luăm spre hrananoastră a tuturor. Binecuvintează şi caşul împreună cu ouăle şi pe noi ne păzeşte întru bunătatea Ta, ca cei ce vom gusta dintr-însele să ne umplem de darurile Tale cele ce se dau din destul şi de bunătatea Ta cea negrăită. Că Tu eşti hrana cea adevărată şi dătătorul bunătăţilor şi a Ta este stăpânirea şi a Ta este Impărăfia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor, Amin.

În loc de: Mare este numele Sfintei Treimi, Hristos a înviat… Şi: Adevărat a înviat Domnul… Şi: Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, ajută-ne nouă…

CADE-SE A ŞTI: Că de se va întâmpla vreunui frate a trece către Domnul în luminata săptămână a Paştilor, nu-i cântăm slujba cea obişnuită a morţilor, ci toată slujba învierii; adică după: Bine este cuvântat Dumnezeul nostru..., cântăm: Hristos a înviat… de trei ori, şi Învierea lui Hristos… Canonul Paştilor, Apostolul şi

Evanghelia învierii. Laudele învierii şi Paştile cele sfinţite : şi se face sărutarea mortului şi Otpustul. Această rânduială o am luat de la ieromonahul GavriiI din sfânta Lavră a Athonului.

CADE-SE A ŞTI IARĂŞI: Că în locul Paraclisului tot aşa se face începutul: Hristos a înviat… şi Ipacoi şi Canonul Paştilor. După Cântarea a 6-a şi după Condacul şi Icosul Paştilor, zicem Evanghelia Născătoarei de Dumnezeu şi iarăşi Canonul Paştilor; şi după Irmos: Luminează-te, Luminează-te… Hristos a înviat… de trei ori şi rugăciunea şi binecuvântarea cu Hristos a înviat… şi Ipacoi şi Condacul, apoi Ectenia: Miluieşte-ne pe noi, Dumnezeule… şi Otpustul. Aşa se face numai în această săptămână luminată.

SE CADE A ŞTI: Că din această zi, începem a citi tâlcuirea Sfântului Ioan Gură de aur la Faptele Apostolilor şi o sfârşim în Duminica tuturor Sfinţilor.

PENTRU PRAZNICUL BUNEI-VESTIRI de se va întâmpla LUNI, MARŢI sau MERCURI în această săptămână luminată.

În sfânta şi marea Duminică a Paştilor, seara la Vecernia cea mică, sau în celelalte zile, începutul după obicei cu: Hristos a înviat… de trei ori, cu Stihurile. La Doamne strigat-am..., punem Stihirile pe 4; ale învierii două, din ale lui Anatolie şi ale Praznicului două. Slavă… Şi acum… a Praznicului, glasul 1: În luna a şasea mai marele Voievod a fost trimis... Apoi după Vohod, Prochimenul cel mare: Cine este Dumnezeu mare… ş. c. l. pe rând. La Stihoavnă Stihira învierii 1. Apoi Stihirile Praznicului, cele de la Vecernia cea mare cu Stihurile lor. Slavă a Praznicului, glasul al 2-lea: Binevesteşte Gavriil astăzi... Şi acum… Ziua învierii… Hristos a înviat., de trei ori. Slavă… Şi acum… Troparul Praznicului. Ectenia cea mică, Otpustul.

La Utrenie: După ce binecuvântează Preotul, Hristos a înviat… de trei ori şi Stihurile, apoi Slavă… Troparul Praznicului. Şi acum… iar acesta. Apoi Ecteniile şi Polieleul şi Sedelnele Praznicului: Apoi Treptele şi Prochimenul şi Evanghelia Praznicului. Învierea lui Hristos văzând… de trei ori. Psalmul 50 nu zicem, ci îndată Slavă… Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu... Şi acum… Tot aceasta. Şi Stihira Praznicului şi Mântuieşte Dumnezeule poporul Tău… şi Canonul Paştilor cu Irmosul pe 6 şi al Praznicului cu Irmosul pe 8. Catavasia Praznicului. După Cântarea a 3-a Condacul şi Icosul Paştilor şi Sedealna Praznicului. După Cântarea a 6-a Condacul şi Icosul Praznicului şi citirea zilei, apoi: Înviind Iisus din mormânt… de trei ori. La Cântarea a 9-a, Pripelele Paştilor şi ale Praznicului. Luminânda Paştilor odată şi a Praznicului de două ori. La Laude

Stihirile învierii trei şi ale Praznicului trei. Apoi Stihirile Paştilor cu Stihurile lor. Slavă… a Praznicului, glasul al 8-lea: Să se veselească cerurile… Şi acum… Ziua învierii… Hristos a înviat… de trei ori, Slavă… Şi acum… Troparul Praznicului, Ecteniile şi Otpustul, Ceasurile Paştilor. La Liturghie, Antifoanele Paştilor; după Vohod: Hristos a înviat… de trei ori. Şi Troparul Praznicului şi Condacul; în loc de Sfinte Dumnezeule..., Câţi în Hristos v-aţi botezat… Apostolul şi Evanghelia, întâi ale Bunei-Vestiri, apoi ale Paştilor. Chinonicul zilei şi al Praznicului.

Pentru Sfântul mare mucenic Gheorghe

De se va întâmpla în Vinerea cea mare sau în Sâmbăta cea mare, sau în Duminica Paştilor, se cântă slujba de Luni după Paşti. De se va întâmpla în vreuna din zilele săptămânii celei luminate, Seara La Doamne strigat-am… punem Stihirile învierii trei ale Sfântului trei. Slavă… a Sfântului, După vrednicia numelui. Şi a învierii a glasului ce va fi. Vohod, Prochimenul Paştilor şi Paremiile Sfântului. De se va întâmpla seara în Duminica Paştilor, zice Preotul: Pentru ca să ne învrednicim noi… Şi Evanghelia. La Stihoavnă, o Stihiră a învierii şi Stihirile Paştilor cu Stihurile lor; Slavă… a Sfântului. Şi acum… Ziua învierii… Hristos a înviat… de trei ori. Slavă… Troparul Sfântului. Şi acum… a Născătoarei de Dumnezeu, a învierii. Şi Otpustul. La Utrenie: După: Hristos a înviat… de trei ori. Slavă… Troparul Sfântului şi a Născătoarei de Dumnezeu, a învierii a glasului ce va fi; apoi Ecteniile şi Polieleul, Sedelnele Sfântului, Treptele, Prochimenul şi Evanghelia Sfântului. Învierea lui Hristos.. de trei ori. Slavă… Pentru rugăciunile purtătorului de chinuri Gheorghe. Şi acum… Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu… şi Stihira Sfântului. Apoi: Mântuieşte Dumnezeule poporul Tău… Canonul Paştilor cu Irmosul pe 8. Al Sfântului pe 6. După Cântarea a 3-a, Condacul şi Icosul Sfântului. După Cântarea a 6-a Condacul şi Icosul Paştilor şi citirea, şi : Înviind Iisus din mormânt… de trei ori. Luminânda Sfântului şi a Paştilor. La Laude Stihirile pe 6, ale învierii trei şi ale Sfântului trei. Apoi Stihirile Paştilor. Slavă… a Sfântului. Şi acum… Ziua învierii… Hristos a înviat..., de trei ori. Slavă… Troparul Sfântului, Şi acum… a Născătoarei de Dumnezeu, a glasului şi Otpustul. Ceasurile Paştilor.

La Liturghie: Antifoanele Paştilor. După Vohod, Hristos a înviat… de trei ori. Apoi Troparul şi Condacul Sfântului şi Condacul Paştilor şi în loc de: Sfinte Dumnezeule..., cântăm: Câţi în Hristos v-aţi botezat… Apostolul şi Evanghelia: întâi a Paştilor, apoi a Sfântului. Chinonicul Paştilor şi al Sfântului.

Întru sfânta şi marea Duminică a Paştilor la Vecernie

Seara la Vecernie se îmbracă Preotul în toate odăjdiile şi stând înaintea Sfintei Mese cu cădelniţa, cădeşte în chipul Crucii şi zice: Binecuvântat este Dumnezeul nostru… Şi cântă Preotul: Hristos a înviat..., de trei ori şi zice Stihurile ce s-au arătat mai sus şi noi la fiecare Stih cântăm: Hristos a înviat… şi celelalte şi Ecteniile. La Doamne strigat-am…

Stihirile pe 6: 3 ale învierii şi 3 ale lui Anatolie, glasul al 2-lea:

Celui mai-nainte de veci din Tatăl născut, lui Dumnezeu Cuvântului celui întrupat din Fecioara Maria, veniţi să ne închinăm; că Crucea răbdând, îngropării s-a dat, precum Însuşi a voit şi înviind din morţi, m-a mântuit pe mine, omul cel rătăcit.

Hristos, Mântuitorul nostru, pe Cruce pironindu-se, a rupt zapisul cel ce era asupra noastră şi stăpânia morţii a stricat, să ne închinăm sculării Lui celei de a treia zi.

Cu Arhanghelii să lăudăm învierea lui Hristos, că Acesta este izbăvitorul şi Mântuitorul sufletelor noastre şi întru slavă înfricoşată şi întru putere tare, iarăşi va să vie, sa judece lumea care o a zidit.

Alte **Stihiri** ale lui Anatolie:

Pe Tine, Stăpânul, Cel ce Te-ai răstignit şi Te-ai îngropat, îngerul Te-a propovăduit şi a zis femeilor: Veniţi de vedeţi unde a zăcut Domnul, că a înviat, precum a zis, ca un puternic a toate. Pentru aceasta ne închinăm Ţie, unuia fără de moarte, dătătorule de viață, Hristoase, miluieşte-ne pe noi.

Cu Crucea Ta ai stricat blestemul lemnului, cu îngroparea Ta ai omorât stăpânia morţii şi cu scularea Ta ai luminat neamul omenesc; pentru aceasta strigăm Ţie: Făcătorule de bine, Hristoase, Dumnezeul nostru, slavă Ţie.

Deschisu-s-au Ţie, Doamne, cu frică porţile morţii şi portarii iadului văzându-Te, s-au spăimântat, că porțile cele de aramă le-ai sfărâmat şi încuietorile cele de fier le-ai zdrobit şi ne-ai scos pe noi dintru întuneric şi din umbra morții şi ai rupt legăturile noastre.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Laudă de mântuire cântând, din guri glas înălțăm; veniți toţi în casa Domnului, să cădem grăind: Cela ce pe lemn Te-ai răstignit şi din morţi ai înviat şi eşti în sânurile Tatălui, curăţeşte păcatele noastre.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Trecut-a umbra legii şi Darul a venit, că precum rugul n-a ars fiind aprins, aşa Fecioară ai născut şi Fecioară ai rămas. În locul stâlpului celui de foc, a răsărit Soarele dreptății, în locul lui Moise, Hristos, mântuirea sufletelor noastre.

Vohodul cu Evanghelia: Lumină lină a sfintei slave a Tatălui ceresc, Celui fără de moarte, a Sfântului, Fericitului, Iisuse Hristoase, venind la apusul soarelui, văzând lumina cea de seară, lăudăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Dumnezeu; vrednic eşti în toată vremea a fi lăudat de glasuri cuvioase, Fiul lui Dumnezeu, Cel ce dai viaţă, pentru aceasta lumea Te slăveşte.

Preotul: Să luăm aminte. Pace tuturor. Cu înţelepciune să luăm aminte.

Prochimen, glasul al 7-lea: Cine este Dumnezeu mare ca Dumnezeul nostru; Tu eşti Dumnezeu, Carele faci minuni.

Stih 1: Cunoscută ai făcut întru noroade puterea Ta.
Stih 2: Şi am zis: Acum am priceput, aceasta este schimbarea dreptei Celui Prea Înalt.
Stih 3: Adusu-mi-am aminte de lucrurile Domnului, că-mi voi aduce aminte din început de minunile Tale.

După Prochimen, zice Preotul: Şi pentru ca să ne învrednicim noi a asculta Sfânta Evanghelie… Şi Evanghelia de la Ioan: Fiind seară în ziua aceea…

Apoi Ecteniile: Să zicem toţi… Şi: Învredniceşte-ne Doamne…Să plinim rugăciunile noastre… Şi după Vosglas, cântăm:

Stihoavna

Stihira învierii una, glasul al 2-lea: Învierea Ta, Hristoase Mântuitorule, toată lumea a luminat şi a chemat făptura sa, atotputernice Doamne, slavă Ţie.

Apoi **Stihirile** Paştilor, glasul al 5-lea:

Stih: Să învieze Dumnezeu şi să se risipească vrăjmaşii Lui.

Paştile cele sfințite astăzi nouă s-a arătat, Paştile cele nouă şi sfinte, Paştile cele de taină, Paştile cele prea cinstite, Paştile Hristos Mântuitorul, Paştile cele fără prihană, Paştile cele mari, Paştile credincioşilor, Paştile care a deschis nouă uşile Raiului, Paştile cele ce sfinţesc pe toţi credincioşii.

Stih: Precum se stinge fumul să se stingă, cum se topeşte ceara de faţa focului.

Veniți de la vedere femei binevestitoare şi ziceți Sionului: Primeşte de la noi bunele vestiri de bucurie ale învierii lui Hristos, veseleşte-te, saltă şi te bucură, Ierusalime, pe Împăratul Hristos văzându-L din mormânt, ca pe un mire, ieşind.

Stih: Aşa să piară păcătoşii de la faţa lui Dumnezeu, iar drepţii să se veselească.

Mironosiţele femei, foarte de dimineață, stând înaintea mormântului Dătătorului de viață, aflat-au înger pe piatră şezând şi acela grăind către dânsele aşa a zis: Ce căutaţi pe cel viu cu cei morţi? Ce plângeţi pe cel nestricat ca şi cum ar fi întru stricăciune ? Ci mergând propovăduiți ucenicilor Lui.

Stih: Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm şi să ne veselim într-însa.

Paştile cele frumoase, Paştile Domnului, Paştile, Paştile cele prea cinstite nouă ne-a răsărit, Paştile, cu bucurie unul pe altul să ne îmbrăţişăm; o Paştile ! Izbăvirea de întristare. Că astăzi din mormânt ca dintr-o cămară strălucind Hristos, pe femei de bucurie le-a umplut, zicând: Propovăduiți apostolilor.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin, *glasul al 5-lea*

Ziua învierii, să ne luminăm cu prăznuirea şi unul pe altul să îmbrăţişăm, să zicem fraţilor şi celor ce ne urăsc pe noi. Să iertăm toate pentru înviere! Şi aşa să strigăm: Hristos a înviat din morţi, cu moartea pe moarte călcând şi celor din mormânturi viață dăruindu-le.

Apoi: Hristos a înviat… de trei ori. Şi când cântăm acestea, sărutăm Sfânta Evanghelie şi crucile.Apoi Preotul: Înţelepciune… Şi noi zicem: Binecuvântează… Preotul: Cel ce este binecuvântat, Hristos Dumnezeul nostru… Şi noi: Întăreşte Dumnezeule pe prea înălţatul Domnul nostru şi sfânta credinţă a ortodocşilor

creştini în vecii vecilor. Apoi: Slavă Ţie, Hristoase Dumnezeule, nădejdea noastră, slavă Ţie. Şi Otpustul: Cel ce a înviat din morţi Hristos, adevăratul Dumnezeul nostru… Şi celelalte. Şi iarăşi ridicând Crucea, zice: Hristos a înviat! de trei ori şi noi răspundem: Adevărat a înviat ! Şi celelalte.

Vecernia (a doua Înviere)

Duminică dimineaţă sau la amiază: Sfintele Paşti cu citirea Sfintei Evanghelii în 12 limbi: română, greacă, latină, ebraică, italiană, spaniolă, franceză, engleză, germană, slavonă, rusă şi bulgară)

Preotul: Slavă Sfintei şi celei de o fiinţă şi de viaţă făcătoarei şi nedespărţitei Treimi, totdeauna, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Strana: Amin.

Preotul: Hristos a înviat din morţi, cu moartea pe moarte călcând, şi celor din morminte viaţă dăruindu-le.

Strana: Hristos a înviat din morţi, cu moartea pe moarte călcând, şi celor din morminte viaţă dăruindu-le.

Hristos a înviat din morţi, cu moartea pe moarte călcând, şi celor din morminte viaţă dăruindu-le.

Preotul: Înviază Dumnezeu, risipindu-se vrăjmaşii Lui şi fugind de la faţa Lui cei ce-L urăsc pe Dânsul.

Strana: Hristos a înviat din morţi, cu moartea pe moarte călcând, şi celor din morminte viaţă dăruindu-le.

Preotul: Precum se împrăştie fumul şi nu mai este; precum se topeşte ceara de la faţa focului.

Strana: Hristos a înviat din morţi, cu moartea pe moarte călcând, şi celor din morminte viaţă dăruindu-le.

Preotul: Aşa pier păcătoşii de la faţa lui Dumnezeu, iar drepţii se veselesc.

Strana: Hristos a înviat din morţi, cu moartea pe moarte călcând, şi celor din morminte viaţă dăruindu-le.

Preotul: Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm şi să ne veselim întru ea.

Strana: Hristos a înviat din morţi, cu moartea pe moarte călcând, şi celor din morminte viaţă dăruindu-le.

Preotul: Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Strana: Hristos a înviat din morţi, cu moartea pe moarte călcând, şi celor din morminte viaţă dăruindu-le.

Preotul: Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Strana: Hristos a înviat din morţi, cu moartea pe moarte călcând, şi celor din morminte viaţă dăruindu-le.

Preotul: Hristos a înviat din morţi, cu moartea pe moarte călcând ...

Preotul:... şi celor din morminte viaţă dăruindu-le.

Ectenia mare

Preotul: Cu pace, Domnului să ne rugăm.

Strana: Doamne miluieşte.

Preotul: Pentru pacea de sus şi pentru mântuirea sufletelor noastre, Domnului să ne rugăm.

Strana: Doamne miluieşte.

Preotul: Pentru pacea a toată lumea, pentru bunăstarea sfintelor lui Dumnezeu Biserici şi pentru unirea tuturor, Domnului să ne rugăm.

Strana: Doamne miluieşte.

Preotul: Pentru sfântă biserica aceasta şi pentru cei ce cu credinţă, cu evlavie şi cu frică de Dumnezeu intră într-însa, Domnului să ne rugăm.

Strana: Doamne miluieşte.

Preotul: Pentru Preasfinţitul părintele nostru (numele), episcopul (denumirea eparhiei), pentru cinstita preoţime şi cea întru Hristos diaconime, şi pentru tot clerul şi poporul, Domnului să ne rugăm.

Strana: Doamne miluieşte.

Preotul: Pentru bine credinciosul popor român de pretutindeni, pentru conducătorii ţării noastre, pentru mai marii oraşelor si ai satelor si pentru iubitoarea de Hristos armată, Domnului să ne rugăm.

Strana: Doamne miluieşte.

Preotul: Pentru sfânt locaşul acesta, ţara aceasta şi pentru toate oraşele şi satele şi pentru cei ce cu credinţă locuiesc într-însele, Domnului să ne rugăm.

Strana: Doamne miluieşte.

Preotul: Pentru buna întocmire a văzduhului, pentru îmbelşugarea roadelor pământului şi pentru vremuri paşnice, Domnului să ne rugăm.

Strana: Doamne miluieşte.

Preotul: Pentru cei ce călătoresc pe ape, pe uscat şi prin aer, pentru cei bolnavi, pentru cei ce se ostenesc, pentru cei robiţi şi pentru mântuirea lor, Domnului să ne rugăm.

Strana: Doamne miluieşte.

Preotul: Pentru ca să fim izbăviţi noi, de tot necazul, mânia, primejdia şi nevoia, Domnului să ne rugăm.

Strana: Doamne miluieşte.

Preotul: Apără, mântuieşte, miluieşte şi ne păzeşte pe noi, Dumnezeule, cu harul Tău.

Strana: Doamne miluieşte.

Preotul: Pe Preasfânta, curata, prea binecuvântata, slăvită Stăpâna noastră, de Dumnezeu Născătoarea şi pururea Fecioara Maria, cu toţi Sfinţii să o pomenim.

Strana: Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.

Preotul: Pe noi înşine şi unii pe alţii şi toată viaţa noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm.

Strana: Ţie, Doamne.

Preotul: Că Ţie se cuvine toată slava, cinstea şi închinăciunea, Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Strana: Amin.

Psalmul 140

Stihurile şi stihirile următoare se cântă pe glasul 2:

Doamne, strigat-am către Tine, auzi-mă! auzi-mă Doamne!

Doamne, strigat-am către Tine, auzi-mă! Ia aminte la glasul rugăciunii mele, când strig către Tine. Auzi-mă, Doamne!

Să se îndrepteze rugăciunea mea, ca tămâia înaintea Ta; ridicarea mâinilor mele - jertfă de seară! Auzi-mă, Doamne!

Stihirile Învierii - glasul 2:

De te vei uita la fărădelegi, Doamne, Doamne, cine va suferi? Că la Tine este milostivirea. (Psalmul 129, 3-4)

Celui mai înainte de veci din Tatăl născut, lui Dumnezeu- Cuvântului, Celui întrupat din Fecioara Maria, veniţi să ne închinăm! Că răbdând Crucea, îngropării S-a dat, precum Însuşi a voit; şi înviind din morţi, m-a mântuit pe mine, omul cel rătăcit.

Pentru numele Tău Te-am aşteptat, Doamne; aşteptat-a sufletul meu spre cuvântul Tău, nădăjduit-a sufletul meu în Domnul. (Psalmul 129, 5-6)

Hristos, Mântuitorul nostru, a rupt zapisul cel ce era asupra noastră, pe Cruce pironindu-L şi stăpânirea morţii a zdrobit. Să ne închinăm învierii Lui, celei de a treia zi!

Din straja dimineţii până în noapte, din straja dimineţii, să nădăjduiască Israel spre Domnul. (Psalmul 129, 6)

Cu Arhanghelii să lăudăm învierea lui Hristos; că Acesta este Izbăvitorul şi Mântuitorul sufletelor noastre; şi în slavă înfricoşătoare şi în putere tare, iarăşi va să vină să judece lumea, pe care o a zidit.

Alte **Stihiri**, ale lui Anatolie - glasul 2:

Că la Domnul este milă, şi multă mântuire la El şi El va izbăvi pe Israel din toate fărădelegile lui. (Psalmul 129, 7-8)

Pe Tine, Cel ce ai fost răstignit şi îngropat, îngerul Te-a propovăduit ca pe un Stăpân şi a zis femeilor: Veniţi de vedeţi unde a zăcut Domnul, că a înviat, precum a zis, ca un atotputernic. Pentru aceasta ne închinăm Ţie, Cel singur fără de moarte, Dătătorule de viaţă, Hristoase, miluieşte-ne pe noi!

Lăudaţi pe Domnul toate neamurile, lăudaţi-L pe El toate popoarele. (Psalmul 116, 1)

Cu Crucea Ta ai şters blestemul pomului, cu îngroparea Ta ai omorât stăpânia morţii şi cu învierea Ta ai luminat neamul omenesc. Pentru aceasta, grăim Ţie: Făcătorule de bine, Hristoase Dumnezeul nostru, slavă Ţie!

Că s-a întărit mila Lui peste noi şi adevărul Domnului rămâne în veac. (Psalmul 116, 2)

Deschisu-s-au Ţie, Doamne, cu frică, porţile morţii; şi portarii iadului, văzându-Te, s-au spăimântat; că porţile cele de aramă le-ai sfărâmat, şi încuietorile cele de fier

le-ai zdrobit. Şi ne-ai scos pe noi din întuneric şi din umbra morţii, şi ai rupt legăturile noastre.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Glasul 2: Laudă de mântuire cântând, din guri glas să înălţăm; veniţi toţi în casa Domnului, să îngenunchem grăind: Cel ce pe lemn ai fost răstignit şi din morţi ai înviat şi eşti în sânurile Tatălui, curăţeşte păcatele noastre!

Şi acum şi pururea şi-n vecii vecilor. Amin.

Dogmatica, glasului 2: Trecut-a umbra legii, când Darul a venit; că precum rugul, fiind aprins, nu ardea, aşa Fecioară ai născut şi fecioară ai rămas. În locul stâlpului celui de foc a răsărit Soarele dreptăţii; în locul lui Moise, Hristos, mântuirea sufletelor noastre!

Vohod cu Evanghelia

Preotul: rosteşte: Înţelepciune! Drepţi!

Strana cântă: Lumină lină a sfintei slave a Tatălui ceresc, Celui fără de moarte, a Sfântului, Fericitului, Iisuse Hristoase! Venind la apusul soarelui, văzând lumina cea de seară, lăudăm pe Tatăl, pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Dumnezeu. Vrednic eşti în toată vremea a fi lăudat de glasuri cuvioase, Fiul lui Dumnezeu, Cel ce dai viaţă; pentru aceasta, lumea Te slăveşte.

Preotul: Să luăm aminte! Pace tuturor!

Strana: Şi duhului tău.

Preotul: Înţelepciune! Să luăm aminte!

Strana: Prochimenul mare, glasul 7

Preotul: Cine este Dumnezeu mare ca Dumnezeul nostru? Tu eşti Dumnezeu, care faci minuni.

Strana: **Stih:** ***Cunoscută ai făcut întru popoare puterea Ta. (Psalmul 76, 14)***

Cine este Dumnezeu mare ca Dumnezeul nostru? Tu eşti Dumnezeu, care faci minuni.

Stih: ***Şi am zis: acum am început să înţeleg; aceasta este schimbarea dreptei Celui Preaînalt. (Psalmul 76, 10)***

Cine este Dumnezeu mare ca Dumnezeul nostru? Tu eşti Dumnezeu, care faci minuni.

Stih: ***Adusu-mi-am aminte de lucrurile Domnului; şi-mi voi aduce aminte de minunile Tale, dintru început. (Psalmul 76, 11)***

Cine este Dumnezeu mare ca Dumnezeul nostru? Tu eşti Dumnezeu, care faci minuni.

Cine este Dumnezeu mare ca Dumnezeul nostru? Tu eşti Dumnezeu, care faci minuni.

Citirea Evangheliei în 12 limbi

Preotul: Şi pentru ca să ne învrednicim noi a asculta Sfânta Evanghelie, pe Domnul Dumnezeul nostru să-L rugăm.

Strana: Doamne miluieşte, Doamne miluieşte, Doamne miluieşte.

Preotul: Înţelepciune! Drepţi! Să ascultăm Sfânta Evanghelie! Pace tuturor!

Strana: Şi duhului tău.

Din Sfânta Evanghelie de la Sfântul apostol şi evanghelist Ioan, citire.

Închinându-se: Slavă Ţie, Doamne, slavă Ţie! Să luăm aminte!

Se cuvine a şti:

După obiceiul Bisericii noastre, la catedrale, mănăstiri, precum şi la bisericile de enorie cu mai mulţi slujitori, această Sfântă Evanghelie se citeşte de către toţi slujitorii, în mai multe limbi (greacă, latină, ebraică, slavă, siriacă şi altele), de este posibil chiar în 12 limbi, după numărul Sfinţilor apostoli. Pentru aceasta, protosul rămâne în Sfântul altar, între uşile împărăteşti, cu faţa spre credincioşi; ceilalţi

preoţi se aşază pe solee, din distanţă în distanţă, stând ca şi protosul cu faţa spre credincioşi, iar arhidiaconul urcă în amvon.

Evanghelia se citeşte, verset după verset (aşa cum e împărţit textul mai jos), începând protosul în româneşte, iar ceilalţi repetând aceiaşi verset, pe rând fiecare, în limba respectivă. La sfârşitul fiecărui verset se bate câte o dată în toacă şi în clopote, iar după sfârşitul întregii Evanghelii, se bate îndelung în toacă şi în clopote, în trei stări.

Şi dintre uşile împărăteşti, Protosul începe să citească **în limba română**:

Evanghelia de la Ioan

Ioan, XX, 19-25
În ziua cea dintâi a săptămânii, pe când s-a înserat şi uşile fiind încuiate, acolo unde erau ucenicii adunaţi de frica iudeilor, a venit lisus, a stat în mijlocul lor şi le-a zis: Pace vouă!

19. Şi fiind seară, în ziua aceea, întâia a săptămânii (duminica), şi uşile fiind încuiate, unde erau adunaţi ucenicii de frica iudeilor, a venit Iisus şi a stat în mijloc şi le-a zis: Pace vouă!

În limba greacă
Την πρώτη μέρα της εβδομάδας, όταν ήταν βράδυ και οι πόρτες ήταν κλειδωμένες, όπου ήταν συγκεντρωμένοι οι μαθητές από τον φόβο των Ιουδαίων, ήρθε ο Ιησούς, στάθηκε ανάμεσά τους και τους είπε: Ειρήνη σε σας!

Tin próti méra tis evdomádas, ótan ítan vrády kai oi pórtes ítan kleidoménes, ópou ítan synkentroménoi oi mathités apó ton fóvo ton Ioudaíon, írthe o Iisoús, státhike anámesá tous kai tous eípe: Eiríni se sas!

În limba latină
Quum ergo vespera esset, die illo primo hebdomadis, et fores essent clausae, illic ubi erant discipuli congregati propter metum Judaeorum, venit Jesus, stetique in medio ipsorum, et dixit eis: Pax vobis!

În limba ebraică
Valhi beerev haiom hahu, vehu ehâd başâbat, caaşer nisgheru daltot habâit aşernicbeţu şam hatalmidm miir’ăt haihudim vaiabo leşua vaiaamod benehem valomer alehem: şalom lăheml

În limba italiană

Or la sera di quello stesso giorno, ch’era il primo della settimana, ed essendo per timor de Giudei, serrate le porte del luogo dove si trovavano i discepoli, Gesu venne e si presento quivi in mezzo, e disse loro: Pace a voi!

În limba spaniolă

Cuando llego la noche de aquel mismo dia, el primero de la semana, estando las puertas cerradas en el lugar donde los discipulos estaban reunidos por miedo de los judios, vino Jesus, y puesto en medio, les dijo: Paz a vostros!

În limba franceză

Le soir de ce meme jour, le premier de la semaine, les portes ou les disciples etaient assembles etant fermees, parce qu’ils craignaient les Juifs, Jesus vint, et il fut la au milieu, et leur dit: La paix avec vous!

În limba engleză

Late that Sunday evening, when the disciples were together behind locked doors, for fear of the Jews, Jesus came and stood among them: ’Peace be with you!’ he said.

În limba germană

Um Abend aber desselben ersten Tages der Woche, da die Junger versammelt und die Turen verschlossen waren aus Furcht vor den iuden, kam iesus und trat mitten ein und spricht zu ihnen: Friede sei mit euch!

În limba slavonă

Suşciu je pozde v deni toi vo edinu ot subot, i dverem zatvorennam ideje beahu ucenişa ego sobrani straha radi iudeisca, priide iisus i sta posrede, i glagola im: mir vam!

În limba rusă

Въ тоть же первый день, недели, вечеромъ когда двери дома где собирались ученики Его, были заперты, изъ опасенія отъ Іудеевъ, пришелъ, Іисусъ, и сталъ посреди, и говоритъ имъ: миръ вамъ!

În limba bulgară

А вечерта в тоя ден, първи на седмицата, когата, вратата на къщата, дето се бяха събрали учениците Му, стояха заключени, поради страх от йудеите, дойде Исус, застана посред и им казва: мир вам!

Se bate câte o dată în toacă şi în clopote, după care din nou Protosul rosteşte **în limba română**: Şi zicând acestea, le-a arătat lor mâinile şi coasta Sa. Deci s-au bucurat ucenicii văzând pe Domnul.

20.Şi zicând acestea, le-a arătat mâinile şi coasta Sa. Deci s-au bucurat ucenicii, văzând pe Domnul.

În limba greacă
Kai legontas aftâ, tous edeixe ta cheria kai tin plevrâ tou. Etsi oi mathites chârikan vlepontas ton Kyrio

În limba latină
Et quum haec dixisset, ostendit eis manus ac latus suum. Gavisi sunt ergo discipuli, viso Domino.

În limba ebraică
Ubedabero zot her’â otâm etiadâv veet ţido vaişmehu hatalmidim birotâm et haadon.

În limba italiană
E detto questo, mostro loro le mani ed il costato. I discepoli dunque com’eberro veduto II Slgnore, sl rallegrarono.

În limba spaniolă
Y cuando les hubo dicho esto, les mostro las manos y el costado. Y los discipulos se regocijaron viendo al Senor.

În limba franceză
Et quand il eut dit cela, il leur montra ses mains et sa cote, les disciples donc, voyant le Seigneur, eurent une joie.

În limba engleză
And then showed them his hands and his side. So when the disciples saw the Lord, they were filled with joy.

În limba germană
Und als er das gesagt hatte, zeigte er ihnen die Hande und seine Seite. Da wurden die Junger froh, dass sie den Herrn sahen.

În limba slavonă
Isie rec, pocaza im ruţe i noze i rebra svoea: vozrâdovaşasea ubo uceniţâ, videvşe Gospoda.

În limba rusă
Сказавъ сіе, Онъ показалъ имъ руки и ноги и ребра свои. Ученики обрадовались, увидевъ Господа.

În limba bulgară
И това като рече, показа им ръцете и нозете и ребрата Си. ченицитe се зарадваха, като видяха Господа.

Se bate câte o dată în toacă şi în clopote, după care din nou Protosul rosteşte **în limba română:** Atunci le-a zis Iisus iarăşi: Pace vouă! Precum M-a trimis pe Mine Tatăl, vă trimit şi Eu pe voi.

21. Şi Iisus le-a zis iarăşi: Pace vouă! Precum M-a trimis pe Mine Tatăl, vă trimit şi Eu pe voi.

În limba greacă
Tóte o Iisoús tous eípe páli: Eiríni mazí sas! Ópos me ésteile o Patéras, étsi stélno kai esás.

În limba latină
Dicit autem eis iterum: Pax vobis! sicut misit Me Pater, ita et Ego mitto vos.

În limba ebraică
Vaiosef iesua vaiomer alehem: salom lahem; caaser sala oti haab ken anohi soleah et’hem.

În limba italiană
Allora Gesu disse loro di nuove: Pace a voi! Comme il Padre mi ha mandato, anch’io mando voi.

În limba spaniolă
Entonces Jesus les dijo otra vez: Paz a vosotros. Como me envio el Padre, asi tambien yo os envio.

În limba franceză
Il leur dit encore: la paix avec vous; comme mon Pere m'a envoye, je vous envoie aussi de meme.

În limba engleză
Jesus repeated 'Peace be with youi', and said, As the Father sent me, so i send you'.

În limba germană
Da sprach iesus abermals zu ihnen: Friede sei mit euch! Gleichwie mich der Vater gesandt hat, so sende ich euch.

În limba slavonă
Rece je im iisus pachi: Mir vam; iacoje posla Mea Oteţ, i az posalaiu va.

În limba rusă

Іисусъ же сказалъ имъ вторично: мир вамъ! Какъ послалъ Меня Отецъ; такъ и Я посылаю васъ.

În limba bulgară

А Иисус пак им рече: мир вам! Както Ме Отец прати, тъй и з ви пращам.

Se bate câte o dată în toacă şi în clopote, după care din nou Protosul rosteşte **în limba română:** Şi grăind acestea a suflat asupra tor şi le-a zis: Luaţi Duh Sfânt, cărora veţi ierta păcatele, le vor fi iertate şi cărora le veţi ţine, ţinute vor fi.

22. Şi zicând acestea, a suflat asupra lor şi le-a zis: Luaţi Duh Sfânt;
23. Cărora veţi ierta păcatele, le vor fi iertate şi cărora le veţi ţine, vor fi ţinute.

În limba greacă
Kai legontas aftă ta prăgmata, emfysise ston tor kai tous eipe: Lăvete Âgio Pnevma, tou opoiou tis amarties tha synchorisete, tha synchorethoun kai ton opoion tis amarties tha kratisete, tha kratithoun.

În limba latină
Et quum haec dixisset, afflavit eos; et dixit eis: Accipite Spiritum Sanctum. Si quorum remiseritis peccata, remittuntur eis; si quorum retinueritis, retenta sunt.

În limba ebraică
Ubedavero zot vaipăh băhem vaiomer alehem: kehu lăhem et ruah hacodeş; vehaiă colaşer tislehu Iehatotan venislăh lăhem, vaaşer taaşimu ie'şămu.

În limba italiană
E detto questo soffio su loro e disse: Ricevete lo Spirito Sancto. A chi rimetterete i peccati, saranno rimessi, a chi li riterrete sarranno ritenuti.

În limba spaniolă
Y habiendo dicho esto, soplo y les dijo: Recibid el Espiritu Santo. A quienes remitiereis los pecados, les son remitidos; y a quienes se los retuviereis, les son retenidos.

În limba franceză
Et quand il eut dit cela, il souffla sur eux, et leur dit: recevez le Saint-Esprit; ceux a qui vous pardonerez les peches, ils leur seront pardonnes, et ceux a qui vous retiendrez, ils seront retenus.

În limba engleză
Then he brenthed on them, saying, 'Receive the Holy Spirit! If you forgiven any man's sains, they stand forgiven; if you pronounce them unforgiven, unforgiven they remain'.

În limba germană
Und da er das gesagt hatte, blies er sie an und spricht zu ihnen: Nehmet hin den Heiligen Geist! Welchen ihr die Sunden erlasset, denen sind sie erlassen; und welchen ihr sie behaltet, denen sind sie behalten.

În limba slavonă
Isie rec, dunu, i glagola im: priimite du sviat. Imje otpustite grehi, otpusteatsea im, i imje derjite, derjatsea.

În limba rusă

Сказавъ сіе, дунулъ, и говоритъ имъ: пріимите Духа Святаго. Кому простите грехи, тому простятся; на комъ оставите, на томъ останутся.

În limba bulgară

И като рече това, духна и им казва: приемете Духа Светаго. а които простите греховете, тем ще се простят; на които задържите, ще се задържат.

Se bate câte o dată în toacă şi în clopote, după care din nou Protosul rosteşte **în limba română:** Însă Toma, unul din cei doisprezece, cel numit Geamănul, nu era cu ei când a venit Iisus.

24. Iar Toma, unul din cei doisprezece, cel numit Geamănul, nu era cu ei când a venit Iisus.

În limba greacă

Alia o Thomăs, enas apo tous dodeka, aftos pou legetai Didymos, den Itan maz! tous otan irthe o iisous.

În limba latină

Thomas autem, unus ex duodecim, qui dicitur Didimus, non erat cum eis, quando venerat Jesus.

În limba ebraică

Vetoma ehâd misnem heasâr hanicrâ Didumos lo-haia betocam kebo leşua.

În limba italiană

Or Toma detto Didimo, uno de'dodici, non era con loro quando venne Gesu.

În limba spaniolă

Pero Tomas unor de los doce, llamado Didimo, no estaba con elos cuando Jesus vino.

În limba franceză

Or, Thomas, l'un des douze, appele Didyme, n'etait pas avec eux lorsque Jesus y etait venu.

În limba engleză
One of the Twelve, Thomas, that is 'the Twin', was not with the rest when Jesus came.

În limba germană
Thomas aber, der Zwolf einer, der da heist Zwilling, war nicht bei ihnen, da Iesus kam.

În limba slavonă
Fomă je edin ot oboiunâdeseate glagolemâi blizneţ, ne be tu s nimi, egdă prilde Iisus.

În limba rusă
Ѳома же, одинъ изъ двенадцати, называемый близнецъ, не былъ тутъ съ ними, когда приходилъ Іисусъ.

În limba bulgară
А Тома, един от дванайсетях, наричан Близнак, не беше с тях, когато дохожда Иисус.

Se bate câte o dată în toacă şi în clopote, după care din nou Protosul rosteşte **în limba română:** Deci i-au spus lui ceilalţi ucenici: Am văzut pe Domnul. Dar el le-a zis: Dacă nu voi vedea în mâinile Lui semnul cuielor şi dacă nu voi pune degetul meu în semnul cuielor, şi dacă nu voi pune mâna mea în coasta Lui, nu voi crede.

25. Deci au zis lui ceilalţi ucenici: Am văzut pe Domnul! Dar el le-a zis: Dacă nu voi vedea, în mâinile Lui, semnul cuielor, şi dacă nu voi pune degetul meu în semnul cuielor, şi dacă nu voi pune mâna mea în coasta Lui, nu voi crede.

În limba greacă
Tou eipan loipon oi âlloi mathites: Eida ton Kyrio. Ekeinos omos tous eipe: An den do sta cheria tou to simâdi apo ta nychia kai den vâlo to dâchtylo mou sto simadi ton nychion kai den vâlo to cheri mou sto plâi tou, den tha pistepso.

În limba latină

Dixerunt igitur et alii discipuli: Vidimus Dominum. Ille vero dixit eis: Nisi videro in manibus Ejus vestigium clavorum, et immisero digitum meum in vestigium clavorum, et immisero manum meam in latus Ejus, nequaquam credam.

În limba ebraică
Vaiaghidu lo hatalmidim hanişarim lemor rad rainu et-haadon. Vaiomer alehem: imlo ere beiadav etroşem hamasmerdt veasim eteţbal bimcdm hamasmerdt veasim etiad beţidd lo aamin.

În limba italiană
Gli altri discepoli dunque gli dissero: Abbiam veduto il Signore! Ma egli disse loro: se io non vedo nelle sue mani il segno de'chiodi e se non metto il mio dito nel segno de'chiodi, e se non metto la mia mano nel suo costato, io non credero.

În limba spaniolă
Le dijeron, pues, los otros discipulos: Al Senor hemos visto. El les dijo: Si no viere en sus manos la senal de los clavos, y metiere mi dedo en el lugar de los clavos, y metiere mi mano en su costatdo, no creere.

În limba franceză
Les autres disciples lui dirent donc: nous avons vu le Seigneur. Mais il leur dit: si je ne vois la marque des clous dans ses mains, et si je ne mets mon doigt dans la marque de clous, et si je ne mets ma main dans sa cote je ne croirai point.

În limba engleză
So the disciples told him, 'We have seen the Lord'. He said, Unless I see the mark of the nails on his hands, unless I put my finger into the place where the nails were, and my hand int his side, I will not believe it'.

În limba germană
Da sagten die andern lunger zu ihm: Wir haben den Herrn gesehen. Er aber sprach zu ihnen: Es sei denn, dass ich in seinen Handen sehe die Nagelmale und lege meine Hand in seine Seite, will ich es nicht glauben.

În limba slavonă
Glagólahu jé emú druzíi uceniţâ; vídehom Góspoda. On jé recè im: âşce né víju ná rúcu egò iázvă gvozdínâia, i vlojù pérsta moegò v iázvă gvozdínâia, i vlojú rúcu moiú v rébra egò né imù véră.

În limba rusă

Другіе ученики сказали ему: мы видели Господа, Но онъ сказалъ имъ: если не увижу на рукахъ Его ранъ отъ гвоздей, и не вложу перста моега въ раны оть гвоздей, и не вложу руки моей въ ребра Его, не поверю.

În limba bulgară

Другите ученици му казваха: видяхме Господа. А той им рече: ако не видя на ръцете Му белега от гвоздеите, и не туря пръста си в раните от гвоздеите, и не туря ръката си в ребрата Му, чема да певярвам.

Se bate îndelung în toacă şi în clopote, în trei stări, iar Strana cântă: Slavă Ţie, Doamne, slavă Ţie!

Ectenia întreită (a cererii stăruitoare)

Preotul: Să zicem toţi, din tot sufletul şi din tot cugetul nostru să zicem.

Strana: Doamne miluieşte.

Preotul: Doamne, Atotstăpânitorule, Dumnezeul părinţilor noştri, rugămu-ne Ţie, auzi-ne şi ne miluieşte.

Strana: Doamne miluieşte.

Preotul: Miluieşte-ne pe noi, Dumnezeule, după mare mila Ta, rugămu-ne Ţie, auzi-ne şi ne miluieşte.

Strana: Doamne miluieşte. *(de trei ori)*

Preotul: Încă ne rugăm pentru Preasfinţitul părintele nostru (numele), episcopul (denumirea eparhiei), pentru sănătatea şi mântuirea lui.

Strana: Doamne miluieşte. *(de trei ori)*

Preotul: Încă ne rugăm pentru bine credinciosul popor român de pretutindeni, pentru conducătorii ţării noastre, pentru mai marii oraşelor şi ai satelor şi pentru iubitoarea de Hristos armată, pentru sănătatea şi mântuirea lor.

Strana: Doamne miluieşte. *(de trei ori)*

Preotul: Încă ne rugăm pentru fraţii noştri: preoţi, ieromonahi, ierodiaconi, diaconi, monahi şi monahii şi pentru toţi cei întru Hristos fraţi ai noştri.

Strana: Doamne miluieşte. *(de trei ori)*

Preotul: Încă ne rugăm pentru fericiţii şi pururea pomeniţii ctitori ai acestei sfinte biserici şi pentru toţi cei mai înainte adormiţi părinţi şi fraţi ai noştri dreptslăvitori creştini, care odihnesc aici şi pretutindeni.

Strana: Doamne miluieşte. *(de trei ori)*

Preotul: Încă ne rugăm pentru mila, viaţa, pacea, sănătatea, mântuirea, cercetarea, lăsarea şi iertarea păcatelor robilor lui Dumnezeu enoriaşi, ctitori şi binefăcători ai acestui sfânt locaş.

Strana: Doamne miluieşte. *(de trei ori)*

Preotul: Încă ne rugăm pentru cei ce aduc daruri şi fac bine în sfânta şi întru tot cinstită biserica aceasta, pentru cei ce se ostenesc, pentru cei ce cântă şi pentru poporul ce stă înainte şi aşteaptă de la Tine mare şi bogată milă.

Strana: Doamne miluieşte. *(de trei ori)*

Preotul: Că milostiv şi iubitor de oameni Dumnezeu eşti şi Ţie slavă înălţăm, Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Strana: Amin, apoi citeşte rugăciunea:

Învredniceşte-ne, Doamne, în seara aceasta fără de păcat să ne păzim noi. Binecuvântat eşti, Doamne, Dumnezeul părinţilor noştri, şi lăudat şi prea slăvit este numele Tău în veci. Amin.

Fie, Doamne, mila Ta spre noi, precum am nădăjduit întru Tine.

Binecuvântat eşti, Doamne, învaţă-ne pe noi îndreptările Tale.
Binecuvântat eşti, Stăpâne, înţelepţeşte-ne pe noi cu îndreptările Tale.
Binecuvântat eşti, Sfinte, luminează-ne pe noi cu îndreptările Tale.

Doamne, mila Ta este în veac, lucrurile mâinilor Tale nu le trece cu vederea. Ţie se cuvine laudă, Ţie se cuvine cântare, Ţie slavă se cuvine: Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Ectenia cererilor

Preotul: Să plinim rugăciunea noastră cea de seară Domnului.

Strana: Doamne miluieşte.

Preotul: Apără, mântuieşte, miluieşte şi ne păzeşte pe noi, Dumnezeule, cu harul Tău.

Strana: Doamne miluieşte.

Preotul: Seara toată desăvârşită, sfântă, în pace şi fără de păcat, de la Domnul să cerem.

Strana: Dă, Doamne.

Preotul: Înger de pace, credincios îndreptător, păzitor al sufletelor şi al trupurilor noastre, de la Domnul să cerem.

Strana: Dă, Doamne.

Preotul: Milă şi iertare de păcatele şi de greşelile noastre, de la Domnul să cerem.

Strana: Dă, Doamne.

Preotul: Cele bune şi de folos sufletelor noastre şi pace lumii, de la Domnul să cerem.

Strana: Dă, Doamne.

Preotul: Cealaltă vreme a vieţii noastre în pace şi întru pocăinţă a o săvârşi, de la Domnul să cerem.

Strana: Dă, Doamne.

Preotul: Sfârşit creştinesc vieţii noastre, fără durere, neînfruntat, în pace şi răspuns bun la înfricoşătoarea judecată a lui Hristos, să cerem.

Strana: Dă, Doamne.

Preotul: Pe Preasfânta, curata, prea binecuvântata, slăvita Stăpâna noastră, de Dumnezeu Născătoarea şi pururea Fecioara Maria, cu toţi Sfinţii să o pomenim.

Strana: Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.

Preotul: Pe noi înşine şi unii pe alţii si toată viaţa noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm.

Strana: Ţie, Doamne.

Preotul: Că bun şi iubitor de oameni Dumnezeu eşti şi Ţie slavă înălţăm, Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Strana: Amin.

Preotul: Pace tuturor.

Strana: Şi duhului tău.

Preotul: Capetele noastre Domnului să le plecăm.

Strana: Ţie, Doamne.

Preotul rosteşte în taină: Rugăciunea plecării capetelor

Doamne, Dumnezeul nostru, Cel ce ai plecat cerurile şi Te-ai pogorât pentru mântuirea neamului omenesc, caută spre robii Tăi şi spre moştenirea Ta. Că Ţie, Judecătorului celui înfricoşător şi iubitor de oameni, şi-au plecat capetele şi şi-au supus grumajii robii Tăi, nu de la oameni aşteptând ajutorul, ci nădăjduind în mila Ta şi dorind după mântuirea Ta. Pe aceştia păzeşte-i în toată vremea, şi în seara de acum şi în noaptea ce vine, de tot vrăjmaşul şi de toată lucrarea cea potrivnică a diavolului, de cugete deşarte şi de relele aduceri aminte.

După care, cu voce tare, rosteşte ecfonisul: Fie stăpânirea împărăţiei Tale binecuvântată şi prea slăvită, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Strana: Amin.

La Stihoavnă

Stihirile din Penticostar

Mai întâi **Stihira** Învierii - glasul 2:

Învierea Ta, Hristoase Mântuitorule, toată lumea a luminat şi a chemat făptura Ta, Atotputernice Doamne, slavă Ţie!

Apoi **Stihirile** Paştilor - glasul 5:

Stih: ***Să învieze Dumnezeu şi să se risipească vrăjmaşii Lui, să fugă de la faţa Lui cei ce-L urăsc pe Dânsul. (Psalmul 67, 1)***

Paştile cel sfinţite astăzi nouă s-au arătat. Paştile cele nouă şi sfinte, Paştile cele de taină, Paştile cele preacinstite, Paştile Hristos- Izbăvitorul; Paştile cele fără prihană, Paştile cele mari, Paştile credincioşilor, Paştile care au deschis nouă uşile Raiului, Paştile cele ce sfinţesc pe toţi credincioşii.

Stih: ***Precum se stinge fumul să se stingă; precum se topeşte ceara de la faţa focului. (Psalmul 67, 2)***

Veniţi de la mormânt, femei bine vestitoare, şi ziceţi Sionului: Primeşte de la noi bunele vestiri de bucurie ale învierii lui Hristos. Veseleşte-te, saltă şi te bucură, Ierusalime, pe Împăratul-Hristos văzându-L ca pe un mire ieşind din mormânt!

Stih: ***Aşa să piară păcătoşii de la faţa lui Dumnezeu, iar drepţii să se veselească. (Psalmul 67, 2-3)***

Mironosiţele femei, foarte de dimineaţă, stând înaintea mormântului Dătătorului de viaţă, aflat-au înger pe piatră şezând; şi acela, grăind către dânsele, aşa zicea: Ce căutaţi pe Cel viu printre morţi? Ce plângeţi pe Cel nestricăcios, ca şi cum ar fi în stricăciune? Mergând, vestiţi ucenicilor Lui.

Stih: ***Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul să ne bucurăm şi să ne veselim întru ea. (Psalmul 117, 24)***

Paştile cele frumoase, Paştile Domnului, Paştile! Paştile cele prea cinstite nouă ne-au răsărit! Paştile, cu bucurie unul pe altul să ne îmbrăţişăm! O, Paştile, izbăvire de întristare! Că astăzi, din mormânt ca dintr-o cămară strălucind Hristos, pe femei de bucurie le-a umplut, zicând: Vestiţi, apostolilor!

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi in vecii vecilor. Amin.

Ziua învierii! Şi să ne luminăm cu prăznuirea, şi unul pe altul să ne îmbrăţişăm. Să zicem: fraţilor! Şi celor ce ne urăsc pe noi; să iertăm toate pentru înviere. Şi aşa să strigăm: Hristos a înviat din morţi, cu moartea pe moarte călcând, şi celor din morminte viaţă dăruindu-le.

Hristos a înviat din morţi, cu moartea pe moarte călcând, şi celor din morminte viaţă dăruindu-le. *(de 3 ori)*

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi in vecii vecilor. Amin.

Ziua învierii! Şi să ne luminăm cu prăznuirea, şi unul pe altul să ne îmbrăţişăm. Să zicem: fraţilor! Şi celor ce ne urăsc pe noi; să iertăm toate pentru înviere. Şi aşa să strigăm: Hristos a înviat din morţi, cu moartea pe moarte călcând, şi celor din morminte viaţă dăruindu-le.

Hristos a înviat din morţi, cu moartea pe moarte călcând, şi celor din morminte viaţă dăruindu-le. *(de 3 ori)*

Otpustul Paştilor:

Preotul: înţelepciune.

Strana: Binecuvântează.

Preotul: Cel ce este binecuvântat, Hristos, Dumnezeul nostru, totdeauna, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Strana: Amin. Întăreşte, Dumnezeule, sfânta şi dreapta credinţă a dreptslăvitorilor creştini şi Sfântă Biserica Ta în veacul veacului.

Preotul: Hristos a înviat din morţi, cu moartea pe moarte călcând,...

Strana:...şi celor din morminte viaţă dăruindu-le.

Doamne miluieşte, Doamne miluieşte, Doamne miluieşte, părinte binecuvintează.

Preotul: Hristos, Cel ce a înviat din morţi, cu moartea pe moarte călcând, şi celor din morminte viaţă dăruindu-le, adevăratul nostru Dumnezeu, pentru rugăciunile prea curatei Maicii Sale şi ale tuturor Sfinţilor, să ne miluiască şi să ne mântuiască pe noi, ca un bun şi iubitor de oameni.

Strana: Amin.

Preotul: Hristos a înviat.

Credincioşii: Adevărat a înviat.

Preotul: Hristos a înviat.

Credincioşii: Adevărat a înviat.

Preotul: Hristos a înviat.

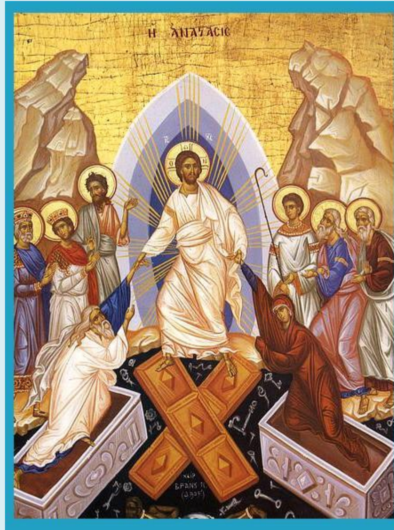
Credincioşii: Adevărat a înviat.

Preotul: Şi ne-a dăruit nouă Viaţă veşnică. Închinămu-ne Învierii Lui celei de a treia zi.

Toţi cei prezenţi cântă: Hristos a înviat din morţi, cu moartea pe moarte călcând, şi celor din morminte viaţă dăruindu-le. *(de 3 ori)*

Sursa:
https://d865093a06.clvaw-cdnwnd.com/058222a13495085d35f28b75b10a10dd/200003335-8c0d98c0dc/Vecernia%20%C3%8Envierii%2C%20Duminic%C4%83%20la%20amiaz%C4%83%2C%2016.04.2023%20%28A%20doua%20%C3%8Enviere%29.pdf?ph=d865093a06

Acatistul Sfintei Învieri a Domnului

(acest acatist se citeşte de la Paşti până la Înălţarea Domnului)

Se cântă de trei ori:

Hristos a înviat din morţi,
Cu moartea pe moarte călcând,
Şi celor din morminte
Viaţă dăruindu-le!

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Crezul

Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.
Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.
Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat.
Şi a înviat a treia zi după Scripturi .
Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

Condacul 1

Apărătorul cel mare şi Doamne, biruitorul morţii celei veşnice, ca cei ce ne-am izbăvit de omorârea cea duhovnicească, cele de laudă aducem ţie, noi robii Tăi şi zidirea Ta. Cel ce ai biruinţă asupra morţii, de moartea păcatelor slobozeşte-ne pe noi, care grăim: ***Iisuse cel ce ai înviat din morţi, înviază şi sufletele noastre!***

Icosul l

Îngerii, Învierea ta Hristoase Mântuitorule, neîncetat o laudă în ceruri. Şi pe noi cei de pe pământ învredniceşte-ne cu inimă curată a-ţi cânta ţie, unele ca acestea:
Iisuse, cel nepătruns care luminezi pe toţi credincioşii, luminează-ne şi pe noi cei ce trăim în întunericul necunoştinţei;
Iisuse, cel ce ai înviat din morţi şi la toate le dai viaţă, înviază-ne şi pe noi, cei omorâţi în păcate;
Iisuse, cel ce Te-ai înălţat la cer şi ai înălţat pe cei ce nădăjduiesc întru Tine, înalţă-ne şi pe noi cei plecaţi spre pământ;
Iisuse, cel ce şezi de-a dreapta Tatălui şi părtaşi slavei Tale îi faci pe cei ce Te iubesc pe Tine, nu ne lipsi pe noi de slava Ta;
Iisuse, cel ce vei veni să judeci viii şi morţii, nu ne judeca pe noi, după fărădelegile noastre, ci miluieşte-ne după mare mila Ta;
Iisuse, cel ce ai înviat din morţi, înviază şi sufletele noastre!

Condacul al 2-lea
Văzând, Doamne, oamenii căzuţi, Te-ai întrupat şi ai înviat pe toţi, dăruindu-le celor înviaţi toate spre mântuire. Înviază-ne şi pe noi cei omorâţi din pricina păcatelor, ca să-ţi cântăm ţie: ***Aliluia!***

Icosul al 2-lea
Mintea nu pricepe dumnezeiasca taină, cum izvorul vieţii înviază, omorând moartea. Pentru aceasta, numai cu inima simţind bucuria învierii şi astfel fiind luminaţi, cu glas de bucurie duhovnicească grăim către Tine unele ca acestea:
Iisuse, cel ce ai intrat prin uşile încuiate, intră şi în casa sufletelor noastre;
Iisuse, cel ce ai întâmpinat în cale pe ucenicii tăi, întâmpină-ne şi pe noi, pe calea acestei vieţi, şi ne mântuieşte;
Iisuse, cel ce ai aprins inimile lor cu cuvintele Tale, aprinde şi inima noastră cea rece, spre dorirea de slava Ta;
Iisuse, cel ce Te-ai cunoscut întru frângerea pâinilor, dă-ne şi nouă a Te cunoaşte în dumnezeiasca Împărtăşanie;
Iisuse, cel ce ai făgăduit pe Duhul Sfânt ucenicilor Tăi, trimite-ne şi nouă pe acest Duh mângâietor de la Tatăl;
Iisuse, cel ce ai înviat din morţi, înviază şi sufletele noastre!

Condacul al 3-lea
Cu puterea Ta cea dumnezeiască, înviind pe Lazăr, înviază-ne şi pe noi cei ce suntem doborâţi de patimi şi zăcem în păcatul nepocăinţei, ca sculându-ne după glasul Tău, să cântăm cântare: ***Aliluia!***

Icosul al 3-lea
Având putere asupra morţii, sufletele le-ai chemat din moarte, Iisuse. Cheamă-ne şi pe noi, din adâncul păcatelor noastre, ca şi noi, curăţindu-ne simţirile, Ţie celui ce străluceşti cu lumina cea neapropiată, cu bucurie să-ţi cântăm cântare de biruinţă, aşa:
Iisuse, biruitorul morţii, biruieşte patimile noastre cele rele;
Iisuse, Dătătorule de viaţă, dă-ne şi nouă o viaţă mântuitoare;
Iisuse, izvorul bucuriei, bucură inima noastră întru îndreptările Tale;
Iisuse, cel ce ai săturat, cu cinci pâini şi doi peşti, cinci mii de bărbaţi în pustie, afară de femei şi de copii, hrăneşte-ne şi pe noi cu pâinea Ta cerească;
Iisuse, nădejdea celor căzuţi, scoate-ne şi pe noi din adâncul răutăţilor noastre;
Iisuse, cel ce ai înviat din morţi, înviază şi sufletele noastre!

Condacul al 4-lea

Viforul patimilor ne tulbură şi ne îneacă; ci Te rog pe Tine Iisuse, întinde-ne, ca şi lui Petru, mâna Ta cea de ajutor şi cu puterea Învierii Tale, ridică-ne şi ne înalţă a cânta Ţie: ***Aliluia!***

Icosul al 4-lea

Având îmbucurătoarea veste a învierii Tale, Iisuse, cerurile cu vrednicie se veselesc şi pământul se bucură; iar noi prăznuind veselia cea veşnică, îndrăznim a-Ţi cânta unele ca acestea:

Iisuse, cel ce şezi întru lumina cea neapropiată, fii aproape tuturor creştinilor, după îndurările Tale;

Iisuse, cel ce iubeşti zidirea Ta, nu ne uita pe noi cei de pe urmă;

Iisuse, cel ce atragi inimile noastre la Tine, întoarce la Tine şi inima noastră cea ticăloasă;

Iisuse, cel ce împlineşti toate cererile cele bune, împlineşte şi doririle noastre cele bune, ca mai mult decât toate să Te iubim pe Tine;

Iisuse, cel ce primeşti orice picătură de lacrimi nu îndepărta rugăciunile noastre;

Iisuse, cel ce ai înviat din morţi, înviază şi sufletele noastre!

Condacul al 5-lea

Viaţă de Dumnezeu plăcută izvorăşte din Tine, o Iisuse, Fiul Dumnezeului celui viu. Pentru aceea Te rugăm pe Tine, ca să nu ne piardă pe noi ucigătorul de suflete, nici să ne închidă gura ca să murim nepocăiţi, ci învredniceşte-ne să-ţi cântăm: ***Aliluia!***

Icosul al 5-lea

Văzând cu Duhul pe Dumnezeu înviat, veniţi să bem băutură nouă, nu din piatră stearpă şi neroditoare, ci din izvorul nestricăciunii şi purtătorul de viaţă mormânt al Mântuitorului, care pe pământul cel neroditor al sufletelor noastre udându-l, ne-a învăţat pe toţi a cânta unele ca acestea:

Iisuse, cel ce ne-ai poruncit să primim scump sângele Tău, învredniceşte-ne fără de lipsă, a primi acest prea cinstit sânge;

Iisuse, cel ce trimiţi ploaie asupra celor drepţi şi asupra celor păcătoşi, stropeşte-ne şi pe noi cu harul Tău, ca să aducem roadă duhovnicească;

Iisuse, cel ce nu Te-ai scârbit de păcătoasa care ţi-a sărutat cu lacrimi de pocăinţă picioarele Tale, dă-ne şi nouă a-Ţi uda picioarele Tale cu lacrimi de umilinţă;

Iisuse, cel ce ai întărit pe Toma în credinţa învierii Tale, dă-ne şi nouă credinţă nefăţarnică;

Iisuse, cel ce ai zis: căutaţi şi veţi afla, dă-ne şi nouă a Te găsi pe Tine;

Iisuse, cel ce ai înviat din morţi, înviază şi sufletele noastre!

Condacul al 6-lea
Propovăduind cu duhul neîncetat bucuria învierii Tale, celei purtătoare de viaţă, Iisuse, Dumnezeul nostru, dă să fim şi noi, păcătoşii, părtaşi acestei învieri, ca neîncetat să cântăm în Ierusalimul cel de sus: ***Aliluia!***

Icosul al 6-lea
Strălucind la toată lumea cu învierea Sa Domnul Iisus Hristos, acum toate le-a umplut de lumină: şi cerul şi pământul şi cele de dedesubt; ca să prăznuiască toată zidirea Învierea lui Hristos, întru care întăriţi fiind vom cânta unele ca acestea:
Iisuse, cel ce toate le umpli de lumina Ta, luminează şi ochii noştri cei întunecaţi;
Iisuse, cel ce ai împreunat cerul cu pământul, ridică-ne şi pe noi de pe pământ la cer;
Iisuse, cel ce Te-ai pogorât cu lumina Ta cea dumnezeiască în cele de dedesubt, pogoară-Te şi în adâncul inimilor noastre;
Iisuse, cel ce ai scos din temniţele iadului sufletele ce Te aşteptau, scoate-ne şi pe noi, păcătoşii din întunericul mâhnirii, căci viaţa noastră de iad s-a apropiat;
Iisuse, cel ce tuturor le întinzi prea curatele Tale mâini, cuprinde-ne şi pe noi, ticăloşii, în braţele Tale;
Iisuse, cel ce ai înviat din morţi, înviază şi sufletele noastre!

Condacul al 7-lea
Vrând Domnul Hristos ca să descopere oamenilor puterea dumnezeirii Sale, S-a acoperit cu pecetea lui Caiafa şi nestricând-o, înaintea celor ce-L păzeşti, ca un purtător de biruinţă s-a sculat şi ne-a învăţat a-I cânta: ***Aliluia!***

Icosul al 7-lea
Minunat şi cu neputinţă este a pricepe, cum ieri ne-am îngropat împreună cu Tine, Hristoase, iar azi ne sculăm împreună cu Tine, în Duh. Dar cu bucurie Îţi cântăm Ţie unele ca acestea:
Iisuse, cel ce ai înviat şi ai dat în dar tuturor viaţă, într-aripează mintea noastră, ca să-Ţi urmeze Ţie pururea;
Iisuse, cel ce ai sfinţit pământul cu picioarele Tale, sfinţeşte şi gândurile noastre, cele care se înalţă la Tine;
Iisuse, cel ce nu ai oprit a se zugrăvi prea cinstitul Tău chip, dă-ne şi nouă a avea pururea în sufletele noastre chipul Învierii Tale;
Iisuse, cel ce ai primit cei doi bani ai văduvei, primeşte şi de la noi cântarea aceasta;

Iisuse, cel ce n-ai osândit pe femeia desfrânată, ci, prin puterea Ta, ai îndreptat-o pe calea cea bună, nu osândi nici buzele noastre cele întinate care Te sărută pe Tine, prin cântări de laudă;
Iisuse, cel ce ai înviat din morţi, înviază şi sufletele noastre!

Condacul al 8-lea
Străin lucru, că pe Dumnezeu Întrupat şi înviat din morţi, noi astăzi cu cugetul văzându-L, toată grija cea lumească să o lepădăm. Şi ca pe Împăratul tuturor să-L primim şi să-I cântăm Lui: ***Aliluia!***

Icosul al 8-lea
Totul ai fost iubire, Iisuse, către omul cel căzut şi ai pus la dumnezeiască strajă pe de Dumnezeu grăitorul, Avacum să stea împreună cu noi şi să arate pe îngerul cel purtător de lumină, care a grăit luminat despre învierea Ta. Pentru aceasta şi noi grăim Ţie unele ca acestea:
Iisuse, cel ce ai fost păzit de ostaşi, trimite la straja sufletelor noastre, pe îngerul păzitor, pe care noi îl alungăm cu păcatele noastre, ca să ne păzească şi să ne călăuzească spre mântuire, pentru învierea Ta;
Iisuse, cel ce ai orbit cu dumnezeiasca Ta strălucire ochii celor ce Te străjuiau, întoarce ochii noştri de la deşertăciune şi-i luminează, spre cunoştinţa adevărului.
Iisuse, cel ce ai întrebat pe apostolul Petru: "Mă iubeşti?" dă-ne şi nouă să avem chipul dragostei lui de la urmă;
Iisuse, cel ce ai iertat lui Petru apostolul lepădarea de Tine, iartă şi nouă lepădările cele din fiecare ceas, de poruncile Tale;
Iisuse, cel ce ai dat putere apostolilor Tăi, a lega şi a dezlega, dezleagă-ne şi pe noi de nedreptăţile noastre!
Iisuse, cel ce ai înviat din morţi înviază şi sufletele noastre!

Condacul al 9-lea
Toată firea omenească, în Tine s-a prea slăvit, cu învierea Ta, Iisuse şi prin aceasta s-a dăruit nestricăciune trupurilor sfinţilor, adeverindu-ne aceasta prin moaştele sfinţilor şi cântându-ţi cu umilinţă: ***Aliluia!***

Icosul al 9-lea
De Dumnezeu grăitorii ritori mânecă cu duhul întâmpinând ieşirea din mormânt, şi în loc de mir, cântare Îţi aduce Ţie, ca Soarelui dreptăţii şi Stăpânului; cu ale căror cântări, primeşte şi aceste rugăciuni ale noastre:
Iisuse, cel ce ai primit mirul cel vărsat pe Tine, primeşte şi ale noastre cântări de laudă, de mulţumire şi de cerere;

Iisuse, Soarele dreptăţii, luminează sufletele noastre cele întunecate;
Iisuse, cel ce pe pescari i-ai făcut vânători de oameni, atrage şi voia noastră cea rea, spre ascultarea Ta;
Iisuse, cel ce pe Saul l-ai prefăcut în mai-marele apostol, înţelepţeşte-ne şi pe noi cei ce rătăcim;
Iisuse, pentru rugăciunile acestui apostol şi ale tuturor sfinţilor Tăi, fie-ţi milă de noi păcătoşii;
Iisuse, cel ce ai înviat din morţi, înviază şi sufletele noastre!

Condacul al 10-lea
Voind a mântui neamul omenesc, Iisuse, Te-ai pogorât pe pământ şi Însuţi Dumnezeu fiind, ai primit neputinţele noastre, ca şi în ele să se arate puterea Ta, care ne îndeamnă a cânta: ***Aliluia!***

Icosul al 10-lea
Cel ce ai înviat, Iisuse Hristoase, Mântuitorul şi Dumnezeul nostru, Tu, Cel ce Te-ai pogorât în cele mai de jos ale pământului şi ai sfărâmat legăturile cele veşnice, în care se ţineau legate sufletele, slobozeşte-ne şi pe noi de legăturile păcatului, ca să-Ţi cântăm Ţie unele ca acestea:
Iisuse, cel ce ai încredinţat pe iubitul Tău ucenic Maicii Tale, încredinţează-ne şi pe noi îngrijirii ei, cele mântuitoare;
Iisuse, cel ce suferinţele Maicii Tale le-ai prefăcut în bucurie, dă-ne şi nouă, nevrednicilor, cu răbdare să purtăm crucea noastră;
Iisuse, cel ce ai dat lumii ocrotitoare pe Maica Ta, dă-ne şi nouă, păcătoşilor, ca să fim sub acoperământul ei;
Iisuse, cel ce nu ai oprit pe prunci a se atinge de Tine, dă-ne şi nouă blândeţile şi curăţia inimii pruncilor;
Iisuse, cel ce ai liberat pe desfrânata şi i-ai poruncit de acum să nu mai păcătuiască, dă-ne şi nouă ca de acum să nu Te mai întristăm;
Iisuse, cel ce ai înviat din morţi, înviază şi sufletele noastre!

Condacul al 11-lea
Cântare de umilinţă, despre învierea Ta, binevoieşte ca să-ţi aducem ţie, Mântuitorul nostru. Şi prin aceasta să primească sufletele noastre mirul vindecării de nălucirile cele vătămătoare, ca să-ţi cântăm Ţie pururea: ***Aliluia!***

Icosul al 11-lea
Primind, prin învierea Ta, razele strălucitoare ale darului şi prin aceasta, ca prin oglindă, duhovniceşte văzând scularea Ta cea aducătoare de viaţă, ne închinăm

cinstitei Tale cruci şi slăvitei învierii Tale, pe care o lăudăm şi o slăvim, cântând aşa:
Iisuse, cel ce ai plecat cerul, primeşte şi rugăciunea noastră, ca un îndurător;
Iisuse, cel ce ai adormit cu trupul ca un muritor, omoară poftele noastre cele trupeşti;
Iisuse, cel ce Te-ai dat cu totul pentru mântuirea noastră, dă-ne şi nouă cu totul a ne preda Ţie;
Iisuse, cel ce Te-ai suit la ceruri, ca să pregăteşti locaşuri celor ce Te iubesc pe Tine, aşează-ne şi pe noi în locaşurile Tale;
Iisuse, cel ce şezi de-a dreapta Tatălui, numără-ne şi pe noi cu oile cele de-a dreapta Ta;
Iisuse, cel ce ai înviat din morţi, înviază şi sufletele noastre!

Condacul al 12-lea
Darul Tău dă-ni-l nouă Iisuse, cel ce pe toţi ne-ai iubit, primeşte rugăciunea noastră, ca o pârgă, ce-Ţi aducem Ţie. Şi depărtează de la sufletele noastre tot gândul cel viclean, ca fără osândă să-Ţi cântăm Ţie: ***Aliluia!***

Icosul al 12-lea
Cântând prea slăvită învierea Ta, Te slăvim pe Tine, o Iisuse Hristoase, Dumnezeul nostru şi credem că dăruieşti tuturor Viaţă veşnică. Pentru aceasta, întru această numită şi sfântă zi, ca fraţii unul pe altul să ne îmbrăţişăm. Iar pe cei ce ne urăsc pe noi, să-i iertăm pentru învierea Ta. Deci cu o gură şi cu o inimă să cântăm unele ca acestea:
Iisuse, cel ce binecuvântezi pe cei ce Te binecuvântează pe Tine, binecuvântează şi acum osteneala noastră cea după putere;
Iisuse, cel ce sfinţeşti pe cei ce nădăjduiesc întru Tine, sfinţeşte şi doririle şi gândurile noastre;
Iisuse, cel ce Te-ai făgăduit să fii cu cei credincioşi până la sfârşitul veacului, fii neîncetat şi cu noi păcătoşii;
Iisuse, Cuvântul cel Adevărat al Tatălui, curăţă cuvintele noastre cele nevrednice, ca să Te lăudăm pe Tine;
Iisuse, Paştile cele mântuitoare, care duc de la moarte la viaţă, sălăşluieşte-ne în locaşul Tău, luminându-ne haina sufletelor noastre;
Iisuse, cel ce ai înviat din morţi, înviază şi sufletele noastre!

Condacul al 13-lea (de 3 ori)
O, Iisuse Hristoase, cel ce ai călcat cu moartea pe moarte şi celor din morminte le-ai dăruit viaţă, primeşte ca un miros de bună mireasmă duhovnicească această puţi-

nă rugăciune. Şi dăruieşte-ne nouă, celor ce suntem în mormântul nesimţirii, Viaţă veşnică, ca să-Ţi cântăm Ţie: ***Aliluia!***

Apoi:

Icosul l

Îngerii, Învierea Ta Hristoase Mântuitorule, neîncetat o laudă în ceruri. Şi pe noi cei de pe pământ învredniceşte-ne cu inimă curată a-ţi cânta ţie, unele ca acestea:
Iisuse, cel nepătruns, care luminezi pe toţi credincioşii, luminează-ne şi pe noi cei ce trăim în întunericul necunoştinţei;
Iisuse, cel ce ai înviat din morţi şi la toate le dai viaţă, înviază-ne şi pe noi, cei omorâţi în păcate;
Iisuse, cel ce Te-ai înălţat la cer şi ai înălţat pe cei ce nădăjduiesc întru Tine, înalţă-ne şi pe noi cei plecaţi spre pământ;
Iisuse, cel ce şezi de-a dreapta Tatălui şi părtaşi slavei Tale îi faci pe cei ce Te iubesc pe Tine, nu ne lipsi pe noi de slava Ta;
Iisuse, cel ce vei veni să judeci viii şi morţii, nu ne judeca pe noi, după fărădelegile noastre, ci miluieşte-ne după mare mila Ta;
Iisuse, cel ce ai înviat din morţi, înviază şi sufletele noastre!

Condacul 1

Apărătorul cel mare şi Doamne, biruitorul morţii celei veşnice, ca cei ce ne-am izbăvit de omorârea cea duhovnicească, cele de laudă aducem ţie, noi robii Tăi şi zidirea Ta. Cel ce ai biruinţă asupra morţii, de moartea păcatelor slobozeşte-ne pe noi, care grăim: ***Iisuse cel ce ai înviat din morţi, înviază şi sufletele noastre!***

Se cântă apoi: Hristos a înviat (de 3 ori) şi se face încheierea (otpustul).

Hristos a înviat din morţi,
Cu moartea pe moarte călcând,
Şi celor din morminte
Viaţă dăruindu-le!

Pentru rugăciunile Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, ale Sfinţilor părinţilor noştri şi ale tuturor Sfinţilor, Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi. Amin.

Acatistul Sfintelor Paşti

(acest acatist se citeşte de la Paşti până la Înălţarea Domnului)

Se cântă: (de trei ori):

Hristos a înviat din morţi,
Cu moartea pe moarte călcând,
Şi celor din morminte
Viaţă dăruindu-le!

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Crezul
Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.

Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.
Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat.
Şi a înviat a treia zi după Scripturi .
Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

Condacul 1

Aleasă dintre toate zilele, această numită şi sfântă zi, Praznic al praznicelor este şi Sărbătoare a sărbătorilor, în care Hristos a înviat din mormânt, iadul prădându-1 şi pe oameni înviindu-i. Pe Acesta prea slăvindu-l toţi să-I cântăm: ***Hristos a înviat, moartea a călcat, oameni veseliţi-vă!***

Icosul l

Îngerii astăzi, Hristoase Dumnezeule, cântă în ceruri Învierea ta din morţi şi pe noi pe pământ ne învredniceşte, cu inimă curată, să Te slăvim şi cu bucurie să-Ţi cântăm:
Hristos a înviat, Îngeri veseliţi-vă în ceruri;
Hristos a înviat, oameni sărbătoriţi pe pământ;
Hristos a înviat, strigaţi Domnului tot pământul;
Hristos a înviat, cântaţi Dumnezeului nostru cântare nouă;
Hristos a înviat, astăzi drepţii să se veselească;
Hristos a înviat, porţile iadului astăzi să se zdrobească;
Hristos a înviat, moartea a călcat, oameni veseliţi-vă!

Condacul 2

Văzând pe Fiul ei şi Dumnezeu înviat, cea plină de har, curată, una cea bună şi neprihănită între femei, şi care prima, a auzit de la Dânsul: “Bucură-te”, primind bucuria tuturor, Maica prea nevinovată, bucurându-se a grăit din inimă: ***Aliluia!***

Icosul 2

Cerurile cu înţelepciune să se veselească, iar pământul să se bucure, să prăznuiască toată lumea, cea văzută şi cea nevăzută, învierea lui Hristos; cântându-I Lui:
Hristos a înviat, veselie veşnică;
Hristos a înviat, nimeni să nu fie întristat;
Hristos a înviat, să prăznuiască toată făptura;
Hristos a înviat, să se bucure toate cele de sub cer împreună cu noi;
Hristos a înviat, astăzi este mântuirea lumii;
Hristos a înviat, astăzi Soarele cel prea frumos a strălucit tuturor din mormânt;
Hristos a înviat, moartea a călcat, oameni veseliţi-vă!

Condacul 3

Cu putere dumnezeiască l-ai mântuit pe strămoşul Adam, cu moartea Ta ai stricat locaşurile morţii şi pe toate le-ai luminat cu razele Învierii, ai trezit pe morţii cei din veac, Hristoase Mântuitorul nostru, fiind începătura celor adormiţi, ca să auzi de la toţi: ***Aliluia!***

Icosul 3

Având nemăsurată bunătate, Te-ai pogorât din cer şi, întrupându-Te, mai presus de minte, Hristoase Dumnezeul nostru, Te-ai coborât întru cele mai de jos ale pământului şi l-ai ridicat cu Tine pe Adam şi pe toţi cei legaţi cu legăturile iadului. La lumină mergând, cu picioare vesele, Hristoase, Paştile cele veşnice au lăudat aşa:
Hristos a înviat, unde îţi este iadule biruinţa?
Hristos a înviat, unde îţi este moarte boldul?
Hristos a înviat, nici un mort să nu mai fie în mormânt;
Hristos a înviat, să stăpânească acum viaţa;
Hristos a înviat, iadul s-a robit, cei morţi îndrăzniţi;
Hristos a înviat, mormintele s-au deschis, cei din iad sculaţi-vă;
Hristos a înviat, moartea a călcat, oameni veseliţi-vă!

Condacul 4

Furtuna de întristare a încetat acum, iar ceata de femei alergând în grabă, cu miresme, foarte de dimineaţă la mormântul Dătătorului de viaţă, căutând mai înainte de soare pe Soarele ce odinioară a apus în mormânt. Iar prea curatul Tău Trup, Hristoase negăsindu-1 au grăit: cine a luat un om mort, gol şi îngropat? Văzând însă pe Îngerul cel purtător de lumină, au cântat cu frică lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul 4

Mironosiţele femei, auzind de la înger: De ce căutaţi pe Cel viu între cei morţi? De ce plângeţi pe Cel Nestricăcios ca şi cum ar fi întru stricăciune? s-au bucurat, în-

chinându-se Dumnezeului Celui Viu. Şi pricepând Paştile tainice, au cântat cu bucurie:
Hristos a înviat, Paştile cele mari astăzi nouă ne-au strălucit;
Hristos a înviat, timpul suspinelor pentru noi a încetat;
Hristos a înviat, astăzi blestemul Evei s-a dezlegat;
Hristos a înviat, astăzi plânsul nostru s-a prefăcut în bucurie;
Hristos a înviat, în loc de mir să aducem cântare Stăpânului;
Hristos a înviat, în loc de lacrimi să ne curăţim simţirile şi să-L vedem pe Hristos;
Hristos a înviat, moartea a călcat, oameni veseliţi-vă!

Condacul 5
Înviind Hristos cu slavă din morţi, Maria Magdalena a venit în grabă la mormântul Dătătorului de viaţă şi văzând că piatra a fost răsturnată de pe mormânt, cu lacrimi a grăit Îngerului ce şedea: Unde s-a ascuns, deci Viaţa veşnică? Sau pe Domnul meu Mi-L daţi sau toţi împreună cu mine să-I cântăm cu credinţă: ***Aliluia!***

Icosul 5
Văzând lângă mormânt, ca pe un grădinar, pe Hristos, Maria Magdalena L-a întrebat zicând: Spune-mi, unde l-ai pus, ca să-L iau! Cunoscând, însă Învierea Ta, Hristoase, la toată lumea a binevestit aşa:
Hristos a înviat, femei părăsiţi-vă de lacrimi;
Hristos a înviat, fecioare, intraţi întru bucuria Domnului vostru;
Hristos a înviat, apostoli săltaţi cu bucurie dumnezeiască;
Hristos a înviat, oameni îndulciţi-vă cu toţi de această sărbătoare;
Hristos a înviat, cei dintâi şi cei de pe urmă, cinstiţi această zi;
Hristos a înviat, bogaţii şi săracii împreună veseliţi-vă;
Hristos a înviat, moartea a călcat, oameni veseliţi-vă!

Condacul 6
Propovăduitoarele femei au binevestit feciorelnicului apostol, că Domnul, Dătătorul de Viaţă, astăzi a înviat din mormânt. Acesta repede alergând, s-a dus în grabă la mormânt, mai repede decât Petru şi aplecându-se, a văzut doar veşmintele zăcând. Şi a intrat în mormânt şi a văzut şi a crezut. Şi încă nevăzând cu ochii trupeşti pe Hristos, L-a văzut cu iubirea inimii şi cu credinţă I-a cântat: ***Aliluia!***

Icosul 6
Sculându-se Hristos din mormânt s-a arătat întâi femeilor, pentru că i-au dovedit iubire caldă când era pe Cruce. Văzându-L, însă pe Petru, venind întristat la mormânt, s-a arătat şi lui, ca unul ce avea inimă bună şi era milostiv, înaintea celorlalţi ucenici. Acesta s-a umplut de nespusă bucurie şi întregii lumi a binevestit aşa:

Hristos a înviat, astăzi celor morţi li s-a dat înviere;
Hristos a înviat, astăzi întregii lumi s-a vestit mântuirea;
Hristos a înviat, astăzi oile cele rătăcite să se întoarcă la Păstor;
Hristos a înviat, astăzi oameni ai lui Dumnezeu să vă liberaţi de întristare;
Hristos a înviat, bucuraţi-vă toţi cu bucurie negrăită;
Hristos a înviat, sărutaţi-vă unul pe altul cu sărutare sfântă;
Hristos a înviat, moartea a călcat, oameni veseliţi-vă!

Condacul 7

Vrând Domnul, Dătătorul de Viaţă, să umple toată lumea de bucuria învierii Sale, le-a trimis pe femei să vestească apostolilor că s-a sculat omorând moartea; acestea pe Îngeri uimind prin curăţia sufletelor, au alergat la apostoli, cu picioare vesele, grăind: Cu adevărat, Hristos a înviat şi viu va fi în veci, cântaţi Lui, aşadar, cu bucurie: ***Aliluia!***

Icosul 7

Cu minunată bucurie, Hristoase, au primit apostolii vestea învierii Tale de la sfintele femei, că de voie Te-ai jertfit pentru toţi, jertfă vie, ca un miel de un an, Paştile curăţitoare şi aşa au binevestit lumii întregi:
Hristos a înviat, Paştile cele noi;
Hristos a înviat, Jertfa cea vie;
Hristos a înviat, Mielul lui Dumnezeu cel ce ridică păcatele lumii;
Hristos a înviat, prin rana Sa pe toţi i-a vindecat;
Hristos a înviat, astăzi toată făptura să se bucure şi să se veselească;
Hristos a înviat, astăzi Biserica lui Dumnezeu să prăznuiască;
Hristos a înviat, moartea a călcat, oameni veseliţi-vă!

Condacul 8

Înfricoşătoare şi prea slăvită este Învierea Ta, Hristoase, că Te-ai sculat din morţi şi nu ai rupt peceţile mormântului, precum porţile Fecioarei nu le-ai deschis întru Naşterea Ta. Acum însă, cu Învierea Ta, ne-ai deschis porţile Raiului ca, împreună cu tâlharul, să intrăm cu Tine în Palat, cântându-Ţi ca unui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul 8

Astăzi, nouă tuturor credincioşilor, Hristoase ne-au strălucit Paştile cele sfinte şi ni s-au deschis uşile Raiului, ca toţi să mergem la lumina învierii Tale. De la apus şi de la miazănoapte, şi de la răsărit, şi de la miazăzi, fiii Tăi, binecuvântând Paştile cele veşnice cu astfel de cântări strigă:
Hristos a înviat, din mormânt iertare tuturor ne-a strălucit;
Hristos a înviat, tuturor credincioşilor ne-a venit izbăvire de întristare;

Hristos a înviat, să se îndulcească toţi de acest ospăţ al credinţei;
Hristos a înviat, primiţi toţi bogăţia harului;
Hristos a înviat, nimeni să nu plângă pentru păcate;
Hristos a înviat, nimeni să nu se mai teamă de moarte;
Hristos a înviat, moartea a călcat, oameni veseliţi-vă!

Condacul 9

Acum toate s-au umplut de lumină cerul, pământul, cele de dedesubt: cerul că se urcă la Tatăl, Domnul de viaţă dătătorul, pământul că a strălucit astăzi din mormânt Soarele dreptăţii, cele dedesubt că a coborât Fiul lui Dumnezeu, cel Unul Născut, acolo unde este însuşi întunericul, toate plinindu-le în chip de negrăit. Să se închine Lui tot pământul şi să prăznuiască învierea Lui toată făptura, cântându-I: ***Aliluia!***

Icosul 9

De Dumnezeu grăitorul Isaia să stea împreună cu noi şi să arate cum a văzut mai înainte ziua cea purtătoare de lumină a Învierii Tale, vorbind despre Tine, Hristoase: Moartea va fi biruită, morţii vor învia şi se vor scula din morminte. Iar noi, împlinite văzând toate acestea, să ne veselim dumnezeieşte, cântându-Ţi:
Hristos a înviat, să prăznuim astăzi omorârea morţii;
Hristos a înviat, să vestim astăzi începutul vieţii veşnice;
Hristos a înviat, astăzi primăvara îşi revarsă miresmele şi făptura cea nouă se bucură;
Hristos a înviat, astăzi s-a gonit furtuna cea întunecată a păcatului şi oamenii cei noi ai bisericii sărbătoresc;
Hristos a înviat, toate cele vechi, noi s-au făcut;
Hristos a înviat, astăzi cerul s-a deschis şi tot trupul vede Faţa Lui;
Hristos a înviat, moartea a călcat, oameni, veseliţi-vă!

Condacul 10

Vrând să mântuieşti toate, ai făgăduit să fii cu noi, Hristoase, până la sfârşitul veacului. Iar noi auzind glasul Tău dumnezeiesc, având întărire de nădejde, ne bucurăm de Învierea Ta, cântându-Ţi ca unui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul 10

Văzându-L pe Împăratul Hristos ieşind din groapă ca un Mire, femeile de Dumnezeu înţelepţite au venit în grabă după Domnul. Iar noi purtând făclii, ieşim în întâmpinarea Mirelui şi prăznuim împreună cu cetele cele iubitoare de praznice Paştile lui Dumnezeu cele mântuitoare, cântând cu bucurie acestea:
Hristos a înviat, ieşiţi precum fecioarele întru întâmpinare a Mirelui;

Hristos a înviat, veniţi purtătorii de lumină la Hristos;
Hristos a înviat, umpleţi sufletele voastre de frumuseţe dumnezeiască;
Hristos a înviat, aprindeţi luminile voastre cu untdelemnul curăţiei;
Hristos a înviat, să ne bucurăm dumnezeieşte, că Mirele este împreună cu noi;
Hristos a înviat, să ne bucurăm prea luminat, că s-a gătit logodnicei Palat;
Hristos a înviat, moartea a călcat, oameni veseliţi-vă!

Condacul 11
Cântare de bucurie în loc de miruri aducem astăzi şi sărbătoarea de acum o prăznuim în această sfântă, mântuitoare şi prea luminoasă zi, că în ea Lumina cea fără de ani, cu trupul, a răsărit din mormânt, ca o vestitoare şi purtătoare de lumină zi a Împărăţiei celei neînserate, iar pe Tine, Hristoase, Te fericim şi îţi cântăm: ***Aliluia!***

Icosul 11
Lumină nemăsurată, mai luminoasă decât soarele, nouă tuturor, celor ce şedem în întuneric, ne-a răsărit din mormântul Tău, Hristoase şi lumea întreagă ai luminat, pentru aceasta se bucură toate marginile pământului, se veseleşte şi cântă Biserica Ta Hristoase, proslăvind aşa învierea Ta:
Hristos a înviat, cu adevărat sfântă şi luminoasă este această mântuitoare noapte;
Hristos a înviat, cu adevărat sărbătoare a sărbătorilor este această numită şi sfântă zi;
Hristos a înviat, bucură-te şi te veseleşte acum, Sioane Sfinte;
Hristos a înviat, luminează-te şi te bucură acum, Biserică a lui Hristos;
Hristos a înviat, că slava Domnului peste Tine a strălucit;
Hristos a înviat, să se umple toţi fiii Tăi de bucurie veşnică;
Hristos a înviat, moartea a călcat, oameni veseliţi-vă!

Condacul 12
Harul Tău, Hristoase, tuturor credincioşilor ai izvorât astăzi, în această vestită zi a Învierii Tale, pe care ai arătat-o prea slăvită. Veniţi să ne bucurăm să ne veselim întru-însa, să ne împărtăşim de veselia dumnezeiască a împărăţiei lui Hristos, cântându-I ca unui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul 12
Cântând a Ta prea luminată Înviere, Hristoase, ne închinăm Ţie, celui înviat şi cu credinţă şi cu dragoste cădem la picioarele Tale, şi cu o singură gură îţi cântăm, ca nişte fraţi aşa:
Hristos a înviat, unul pe altul să ne îmbrăţişăm cu bucurie;
Hristos a înviat, să-i iertăm şi pe cei ce ne urăsc pe noi;
Hristos a înviat, toate simţurile lăuntrice să le curăţim;

Hristos a înviat, unul pe altul să ne sărutăm cu sărutarea sfinţilor;
Hristos a înviat, cu cântări să intrăm în curţile Lui;
Hristos a înviat, în casa Lui vom petrece toate aceste zile luminoase;
Hristos a înviat, moartea a călcat, oameni veseliţi-vă!

Condacul 13
O, Paştile cele mari şi prea sfinţite Hristoase, o, înţelepciunea şi Cuvântul lui Dumnezeu şi puterea! În loc de mir primeşte această cântare a noastră şi ca un Dumnezeu puternic, ridică-ne împreună cu Tine şi pe noi şi ne îndumnezeieşte, ca să ne bucurăm în ziua cea neînserată a Împărăţiei Tale, în ceruri şi acolo cu toţi sfinţii să cântăm: ***Aliluia, Aliluia, Aliluia!***

Apoi se zice:

Icosul l
Îngerii astăzi, Hristoase Dumnezeule, cântă în ceruri Învierea ta din morţi şi pe noi pe pământ ne învredniceşte, cu inimă curată, să Te slăvim şi cu bucurie să-Ţi cântăm:
Hristos a înviat, Îngeri veseliţi-vă în ceruri;
Hristos a înviat, oameni sărbătoriţi pe pământ;
Hristos a înviat, strigaţi Domnului tot pământul;
Hristos a înviat, cântaţi Dumnezeului nostru cântare nouă;
Hristos a înviat, astăzi drepţii să se veselească;
Hristos a înviat, porţile iadului astăzi să se zdrobească;
Hristos a înviat, moartea a călcat, oameni veseliţi-vă!

Condacul 1
Aleasă dintre toate zilele, această numită şi sfântă zi, Praznic al praznicelor este şi Sărbătoare a sărbătorilor, în care Hristos a înviat din mormânt, iadul prădându-1 şi pe oameni înviindu-i. Pe Acesta prea slăvindu-l toţi să-I cântăm: ***Hristos a înviat, moartea a călcat, oameni veseliţi-vă!***

Rugăciune

O, prea sfântă şi prea slăvită lumină Hristoase, care ai strălucit întregii lumi întru Învierea Ta mai mult decât Soarele! În această prea luminată, prea slăvită mântuitoare zi a Sfintelor Paşti toţi Îngerii în ceruri se veselesc şi toată făptura se bucură pe pământ şi toată suflarea Te prea slăveşte pe Tine, Făcătorul ei.

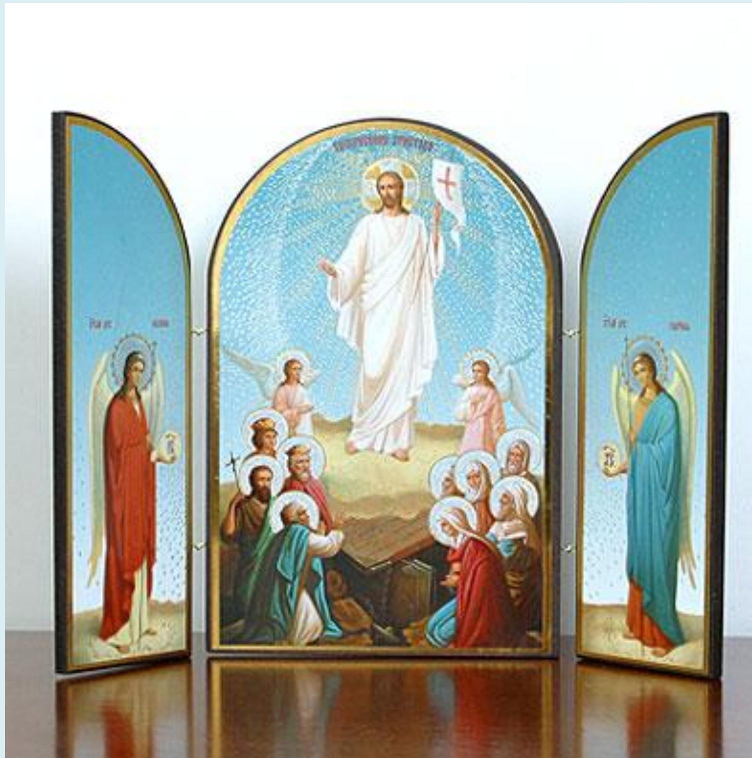
Astăzi s-au deschis uşile Raiului şi cei morţi au fost sloboziţi prin coborârea Ta în iad. Acum toate s-au umplut de lumină, şi cerul şi pământul şi cele de dedesubt. ***Să vină, dar, Lumina Ta în sufletele şi în inimile noastre întunecate şi să lumineze noaptea păcatului ce se găseşte acolo, ca şi noi să fim luminaţi şi curăţiţi cu lumina adevărului în aceste luminoase zile ale Învierii Tale, ca o nouă făptură întru Tine. Şi astfel luminaţi, să venim întru întâmpinarea Ta,*** ca a unui Mire ce iese din mormânt.

Şi precum ai adus bucurie, cu arătarea Ta, sfintelor femei, care au venit toate de dimineaţă cu miruri la mormântul Tău, aşa şi acum luminează noaptea adâncă a patimilor noastre, noua dimineaţă a despătimirii şi a curăţiei, ca să Te vedem pe Tine cu ochii inimii, mai frumos decât soarele, şi să auzim prea doritul Tău glas: Bucuraţi-vă!

Şi astfel gustând din dumnezeiasca bucurie a Sfintelor Paşti, încă aici de pe Pământ, să fim părtaşi veşnicelor şi marilor Paşti, în ceruri, în ziua cea neînserată a împărăţiei Tale, unde va fi bucurie nespusă, glasul neîncetat al celor ce prăznuiesc şi dulceaţa celor ce privesc Faţa Ta.

Că Tu eşti Lumina cea adevărată şi luminezi toate, Hristoase, Dumnezeul nostru şi Ţie se cuvine slavă în vecii vecilor. Amin.

Slujba Paraclisului Învierii

În Săptămâna luminată, în locul obişnuitului Paraclis către Născătoarea de Dumnezeu, se citeşte Canonul Învierii, astfel: Pentru rugăciunile Sfinţilor părinţilor noştri, Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeul nostru, miluieşte-ne pe noi. Amin.

Şi îndată **troparul:** Hristos a înviat din morţi, cu moartea pe moarte călcând şi celor din morminte viaţă dăruindu-le. (de 3 ori)

Apoi se citeşte **Ipacoi**, gl. al 4-lea: Venind mai înainte de zori, cele ce au fost cu Maria şi găsind piatra răsturnată de pe mormânt, auzit-au de la înger: Pentru ce-L căutaţi printre morţii ca pe un om pe Cel ce este întru lumina cea pururea fiitoare? Vedeţi giulgiurile cele de îngropare! Alergaţi şi vestiţi lumii, că S-a sculat Domnul, omorând moartea, că este Fiul lui Dumnezeu, cel ce mântuieşte neamul omenesc.

Canonul Învierii, alcătuire a Sfântului Ioan Damaschin şi al Născătoarei de Dumnezeu, alcătuire a Sfântului Teofan al Niceei

Cântarea I-a, glasul 1

Irmos: Ziua Învierii, să ne luminăm, popoare, Paştile Domnului, Paştile! Că din moarte la viaţă şi de pe pământ la cer, Hristos Dumnezeu ne-a trecut pe noi, cei ce-I cântăm cântare de biruinţă.

Stih: ***Hristos a înviat din morţi!***

Să ne curăţim simţirile şi să vedem pe Hristos strălucind, cu neapropiata lumină a Învierii şi bucuraţi-vă zicând: “luminaţi să-L auzim”, cântându-I cântare de biruinţă.

Stih: ***Hristos a înviat din morţi!***

Cerurile după cuviinţă să se veselească şi pământul să se bucure şi să prăznuiască toată lumea cea văzută şi cea nevăzută că Hristos S-a sculat, veselia cea veşnică.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Hotarul morţii l-ai stricat, născând pe Hristos, viaţa cea veşnică, Cel ce a răsărit astăzi din mormânt şi lumea a luminat, Fecioară cu totul fără prihană.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Văzând pe Fiul tău şi Dumnezeu înviat, bucură-te împreună cu apostolii, curată de Dumnezeu cu har dăruită, ceea ce ai aflat mai întâi aceasta. Bucură-te, ceea ce eşti pricina bucuriei tuturor, Maica lui Dumnezeu cu totul fără prihană.

Cântarea a 3-a

Irmos: Veniţi să bem băutură nouă, nu din piatră stearpă făcută cu minuni ci din Izvorul nestricăciunii care a izvorât din mormântul lui Hristos, întru care ne întărim.

Stih: ***Hristos a înviat din morţi!***

Acum toate s-au umplut de lumină şi cerul şi pământul şi cele dedesubt. Deci să prăznuiască toată făptura Învierea lui Hristos, întru care s-a întărit.

Stih: ***Hristos a înviat din morţi!***

Ieri m-am îngropat împreună cu tine, Hristoase, astăzi mă scol împreună cu Tine, înviind Tu. Răstignitu-m-am ieri, împreună cu Tine, Însuţi împreună mă prea slăveşte, Mântuitorule, întru Împărăţia Ta.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

La viaţa cea nestricăcioasă mă întorc astăzi, prin bunătatea Celui ce S-a născut din tine, Curată şi tuturor marginilor lumii lumină a strălucit.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Pe Dumnezeu pe care L-ai născut cu trup văzându-l sculat din morţi precum a zis, Curată, dănţuieşte şi pe Acesta ca pe un Dumnezeu slăveşte-L prea cinstită.

Cântarea a 4-a

Irmos: La dumnezeiasca strajă, de Dumnezeu grăitorul Avacum să stea împreună cu noi şi să arate pe îngerul cel purtător de lumină care a grăit cu mare glas: "Astăzi este mântuirea lumii, că a Înviat Hristos, ca cel Atotputernic!"

Stih: ***Hristos a înviat din morţi!***

Parte bărbătească, ca Cel ce a deschis pântecele cel fecioresc, fost-a Hristos. Iar ca un om, mieluşel S-a chemat şi fără prihană, ca Cel ce n-a gustat stricăciune, Paştile noastre şi ca un Dumnezeu adevărat, desăvârşit S-a numit.

Stih: ***Hristos a înviat din morţi!***

Ca un mieluşel de un an, cununa cea binecuvântată de noi, Hristos de voie pentru toţi S-a jertfit, Paştile cele curăţitoare şi iarăşi frumos din mormânt Soarele Dreptăţii, nouă ne-a strălucit.

Stih: ***Hristos a înviat din morţi!***

Al lui Dumnezeu, părinte David înaintea chivotului umbrei a săltat jucând iar noi poporul cel sfânt al lui Dumnezeu, plinirea închipuirilor văzând să ne veselim dumnezeieşte că a înviat Hristos ca cel Atotputernic!

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cel ce a zidit pe Adam, pe strămoşul tău Curată, S-a zămislit din tine şi cu moartea Sa a surpat astăzi pe moarte care ne-a venit prin acela şi a luminat pe toţi cu dumnezeieştile raze ale Învierii.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Pe Hristos, pe care L-ai născut văzându-L frumos strălucind din morţi astăzi, spre mântuirea tuturor Curată, ceea ce eşti bună şi fără prihană între femei şi frumoasă, împreună cu apostolii slăveşte-L pe Dânsul, bucurându-te.

Cântarea a 5-a

Irmos: Să alergăm dis de dimineaţă şi în loc de mir cântare să aducem Stăpânului. şi să vedem pe Hristos, Soarele Dreptăţii, tuturor viaţă răsărind.

Stih: ***Hristos a înviat din morţi!***

Milostivirea Ta, cea nemăsurată cei ţinuţi în legăturile iadului, văzându-o la lumină au mers Hristoase, cu picioare vesele lăudând Paştile cele veşnice.

Stih: ***Hristos a înviat din morţi!***

Să ne apropiem purtători de lumină la Hristos, cel ce a ieşit din mormânt ca un Mire şi să prăznuim împreună cu cetele cele iubitoare de praznic, Paştile lui Dumnezeu cele mântuitoare.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Luminează-te cu razele cele dumnezeieşti şi de viaţă purtătoare ale Învierii Fiului tău, Maică a lui Dumnezeu, prea curată şi de bucurie umple adunarea celor binecredincioşi.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

N-ai deschis uşile Fecioarei când Te-ai întrupat şi nici peceţile mormântului nu le-ai stricat, Împărate al făpturii. Pentru aceasta Fecioara, văzându-Te pe Tine înviat, s-a bucurat.

Cântarea a 6-a

Irmos: Pogorâtu-te-ai întru cele mai de jos ale pământului şi ai sfărâmat încuietorile cele veşnice care ţineau pe cei legaţi, Hristoase şi a treia zi, precum Iona din chit, ai înviat din mormânt.

Stih: ***Hristos a înviat din morţi!***

Păzind peceţile întregi, Hristoase, ai înviat din mormânt, Cel ce n-ai stricat cheile Fecioarei prin naşterea Ta şi ne-ai deschis nouă uşile Raiului.

Stih: ***Hristos a înviat din morţi!***

Mântuitorul meu, Jertfa ce vie şi nejertfită ca un Dumnezeu pe Tine însuţi, de voie aducându-te Tatălui, ai sculat pe Adam, împreună cu tot neamul inviind din mormânt.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Firea, cea de mult stăpânită de moarte şi stricăciune, a fost adusă la viaţa cea nestricăcioasă şi veşnică prin Cel ce S-a întrupat din prea curat pântecele tău, de Dumnezeu Născătoare Fecioară.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Pogorâtu-S-a întru cele mai de jos ale pământului, Cel ce S-a pogorât în pântecele tău, Curată şi S-a întrupat mai presus de minte şi a ridicat împreună cu Sine pe Adam, înviind din mormânt.

Apoi din nou:

Irmos: Pogorâtu-te-ai întru cele mai de jos ale pământului şi ai sfărâmat încuietorile cele veşnice care ţineau pe cei legaţi, Hristoase şi a treia zi, precum Iona din chit, ai înviat din mormânt.

Apoi: **troparul:** Hristos a înviat din morţi, cu moartea pe moarte călcând şi celor din morminte viaţă dăruindu-le. (de 3 ori)

[Diaconul (preotul) rosteşte Ectenia mică. Preotul zice ecfonisul: Că Tu eşti Împăratul păcii…]

Apoi cântăm **Condacul**, glasul al 8-lea: De Te-ai şi pogorât în mormânt, Cela ce eşti fără de moarte, dar puterea iadului ai robit şi ai înviat ca un nemuritor, Hristoase, Dumnezeule. Zicând femeilor: “mironosiţe, bucuraţi-vă!” şi apostolilor Tăi, pace dăruindu-le, Cela ce dai celor căzuţi ridicare.

Icos: Pe Soarele, Cel mai înainte de soare, care a apus oarecând în mormânt, mers-au mai înainte de către ziuă, căutându-l ca pe o zi, mironosiţe fecioare şi una către alta striga: o, prietenelor, veniţi să ungem cu miresme trupul cel de viaţă purtător şi îngropat, trupul carele a înviat pe Adam cel căzut şi care zace în mormânt. Să mergem, să ne sârguim ca şi magii şi să ne închinăm şi să aducem miruri în loc de daruri, Celuia ce nu în scutece, ci în giulgiu este înfăşat şi să plângem şi să strigăm: o Stăpâne, scoală-Te, Cel ce dai celor căzuţi ridicare.

Dacă este preot, acesta poate citi acum Evanghelia de la Paraclisul Maicii Domnului:

Evanghelia de la Luca

Luca 1,39-49,56

39. Şi în acele zile, sculându-se Maria, s-a dus în grabă în ţinutul muntos, într-o cetate a seminţiei lui Iuda.
40. Şi a intrat în casa lui Zaharia şi a salutat pe Elisabeta.
41. Iar când a auzit Elisabeta salutarea Mariei, pruncul a săltat în pântecele ei şi Elisabeta s-a umplut de Duh Sfânt,
42.Şi cu glas mare a strigat şi a zis: Binecuvântată eşti tu între femei şi binecuvântat este rodul pântecelui tău.
43. Şi de unde mie aceasta, ca să vină la mine Maica Domnului meu?
44. Că iată, cum veni la urechile mele glasul salutării tale, pruncul a săltat de bucurie în pântecele meu.
45. Şi fericită este aceea care a crezut că se vor împlini cele spuse ei de la Domnul.
46. Şi a zis Maria: Măreşte sufletul meu pe Domnul.
47. Şi s-a bucurat duhul meu de Dumnezeu, Mântuitorul meu,
48. Că a căutat spre smerenia roabei Sale. Că, iată, de acum mă vor ferici toate neamurile.
49. Că mi-a făcut mie mărire Cel Puternic şi sfânt este numele Lui.
56. Şi a rămas Maria împreună cu ea ca la trei luni şi s-a înapoiat la casa sa.

Apoi credincioşii cântă: Învierea lui Hristos văzând, să ne închinăm Sfântului Domnului Iisus, Unuia celui fără de păcat. Crucii Tale ne închinăm, Hristoase şi Sfântă Învierea Ta o lăudăm şi o slăvim, că Tu eşti Dumnezeul nostru, afară de Ti-

ne pe altul nu ştim, numele Tău numim. Veniţi toţi credincioşii să ne închinăm Sfintei Învierii lui Hristos, că iată a venit prin Cruce, bucurie la toată lumea. Totdeauna binecuvântând pe Domnul, lăudăm Învierea Lui, că răstignire răbdând pentru noi, cu moartea pe moarte a călcat. (de 3 ori)

Înviind Iisus din mormânt, precum a zis mai înainte, ne- a dăruit nouă viaţă veşnică şi mare milă. (de 3 ori)

[Diaconul (preotul) rosteşte: Mântuieşte, Dumnezeule...]

Apoi continuăm Canonul:

Cântarea a 7-a

Irmos: Cel ce a izbăvit pe tineri din cuptor, făcându-se om, pătimeşte ca un muritor şi prin patimă pe cel muritor îl îmbracă în podoaba nestricăciunii, Cel ce Unul este binecuvântat, Dumezeul părinţilor şi prea slăvit.

Stih: ***Hristos a înviat din morţi!***

Femeile cele de Dumnezeu înţelepţite (gânditoare) cu miruri către Tine au alergat, şi bucurându-se s-au închinat, Ţie Dumnezeului celui viu pe care ca pe un mort cu lacrimi te căutau, şi Paştile cele de taină, ucenicilor Tăi, Hristoase le-au binevestit.

Stih: ***Hristos a înviat din morţi!***

Prăznuim omorârea morţii, sfărâmarea iadului şi începătura altei vieţii veşnice şi săltând lăudăm pe pricinuitorul, pe Unul cel binecuvântat Dumnezeul părinţilor şi prea slăvit.

Stih: ***Hristos a înviat din morţi!***

Cât este de sfântă cu adevărat şi întru tot prăznuită această noapte de mântuire şi strălucită, mai-nainte vestitoare fiind a zilei celei purtătoare de lumină a Învierii, întru care Lumina cea fără de ani, din mormânt trupeşte tuturor a strălucit.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Omorând Fiul tău moartea astăzi, Ceea ce eşti cu totul fără prihană, tuturor morţilor viaţă veşnică le-a dăruit, Cel unul binecuvântat, Dumnezeul părinţilor şi prea slăvit.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Cel ce împărăţeşte peste toată făptura, făcându-Se om, S-a sălăşluit în pântecele tău, Ceea ce eşti de Dumnezeu cu har dăruită şi cruce şi moarte răbdând, a înviat cu dumnezeiască cuviinţă, împreună ridicându-ne pe noi ca un Atotputernic.

Cântarea a 8-a

Irmos: Această aleasă şi sfântă zi, cea dintâi a săptămânii, împărătească şi doamnă, praznic al praznicilor este şi sărbătoare a sărbătorilor, întru care binecuvântăm pe Hristos în veci.

Stih: ***Hristos a înviat din morţi!***

Veniţi cu rodul viţei cel nou al dumnezeieştii veselii în ziua cea vestită a Învierii Împărăţiei lui Hristos să ne împărtăşim lăudându-L pe Dânsul ca pe un Dumnezeu în veci.

Stih: ***Hristos a înviat din morţi!***

Ridică împrejur ochii tăi Sioane şi vezi că iată au venit la tine fii tăi, ca nişte făclii de Dumnezeu luminate de la apus şi de la miazănoapte şi de la mare şi de la răsărit, întru tine binecuvântând pe Hristos în veci.

Preasfântă Treime, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie!

Părinte Atotţiitorule şi Cuvinte şi Duhule, Fire ceea ce eşti Una în trei Ipostasuri, şi dumnezeiască, întru Tine ne-am botezat şi pe Tine te binecuvântăm, întru toţi vecii.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Venit-a prin tine în lume Domnul, Fecioară de Dumnezeu Născătoare şi pântecele iadului străpungând, nouă celor morţi ne-a dăruit învierea. Pentru aceasta Îl binecuvântăm pe Dânsul în veci.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Toată puterea morţii surpând Fiul tău, Fecioară, întru a Sa Înviere, ca un Dumnezeu tare, împreună ne-a înălţat pe noi şi ne-a îndumnezeit. Pentru aceasta Îl lăudăm pe Dânsul în veci.

Cântarea a 9-a

Irmos: Îngerul a strigat celei pline de dar, curată Fecioară, bucură-te şi iarăşi zic bucură-te, că Fiul Tău a înviat a treia zi din mormânt. Luminează-te, luminează-te, noule Ierusalime, că slava Domnului peste tine a răsărit. Saltă acum şi te bucură Sioane, iar tu, curată Născătoare de Dumnezeu, veseleşte-te întru Învierea Celui născut al tău.

Stih: ***Măreşte suflete al meu, pe Cel ce a Înviat a treia zi din mormânt, pe Hristos, dătătorul de viaţă.***

O, dumnezeiescul, o iubitul, o prea dulcele Tău glas căci cu noi Te-ai făgăduit să fii cu adevărat, până la sfârşitul veacului, Hristoase pe care întărire de nădejde, credincioşii avându-l, ne bucurăm.

Stih: ***Înger strălucitor către femei a strigat: nu mai plângeţi, că Hristos a Înviat!***

O, Paştile cele mari şi prea sfinţite, Hristoase. O, înţelepciunea lui Dumnezeu şi Cuvântul lui Dumnezeu şi puterea dă-ne nouă mai adevărat să ne împărtăşim cu Tine, în ziua ce neînserată a Împărăţiei Tale.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cu un glas, Fecioară pe tine te fericim credincioşii: bucură-te, uşa Domnului! Bucură-te, cetate însufleţită! Bucură-te, cea prin care ne-a strălucit nouă astăzi lumina Învierii din morţi a Celui ce S-a născut din tine.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Veseleşte-te şi te bucură, dumnezeiască uşă a Luminii! Că Iisus, cel ce a apus în mormânt a răsărit, strălucind mai luminat decât soarele şi pe toţi credincioşii luminând, de Dumnezeu cu har dăruită Stăpână.

Apoi din nou **Irmos:** Îngerul a strigat celei pline de dar, curată Fecioară, bucură-te şi iarăşi zic bucură-te, că Fiul Tău a înviat a treia zi din mormânt. Luminează-te, luminează-te, noule Ierusalime, că slava Domnului peste tine a răsărit. Saltă acum

şi te bucură Sioane, iar tu, curată Născătoare de Dumnezeu, veseleşte-te întru Învierea Celui născut al tău.

Apoi **troparul:** Hristos a înviat din morţi, cu moartea pe moarte călcând şi celor din morminte viaţă dăruindu-le. (de 3 ori)

Apoi se citeşte **Ipacoi**, gl. al 4-lea: Venind mai înainte de zori, cele ce au fost cu Maria şi găsind piatra răsturnată de pe mormânt, auzit-au de la înger: Pentru ce-L căutaţi printre morţi ca pe un om pe Cel ce este întru lumina cea pururea fiitoare? Vedeţi giulgiurile cele de îngropare! Alergaţi şi vestiţi lumii, că S-a sculat Domnul, omorând moartea, că este Fiul lui Dumnezeu, cel ce mântuieşte neamul omenesc.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Condacul, glasul al 8-lea: De Te-ai şi pogorât în mormânt, Cel ce eşti fără de moarte, dar puterea iadului ai robit şi ai înviat ca un biruitor Hristoase, Dumnezeule, zicând femeilor mironosiţe: "bucuraţi-vă!" şi apostolilor Tăi, pace dăruindu-le, Cela ce dai celor căzuţi ridicare.

[Apoi preotul, dacă este, rosteşte Ectenia întreită şi face otpustul.]

În lipsa preotului, de zice: Pentru rugăciunile Sfinţilor părinţilor noştri, Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeul nostru, miluieşte-ne pe noi. Amin.

Sfânta şi marea Duminică a Paştilor

În Sfânta şi Marea Duminică a Paştilor prăznuim Învierea cea dătătoare de viaţă a Domnului şi Dumnezeului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Numim sărbătoarea de azi Paşti, după cuvântul care în vechiul grai evreiesc înseamnează trecere; fiindcă aceasta este ziua în care Dumnezeu a adus, la început, lumea dintru nefiinţă întru fiinţă. În această zi smulgând Dumnezeu pe poporul israelitean din mâna Faraonului, l-a trecut prin Marea Roşie şi, tot în această zi, S-a pogorât din ceruri şi S-a sălăşluit în pântecele Fecioarei. Iar acum, smulgând tot neamul omenesc din adâncul iadului, l-a suit la Cer şi l-a adus iarăşi la vechea vrednicie a nemuririi.

Dar pogorându-Se la iad, Domnul nu a înviat pe toţi câţi erau acolo, ci numai pe cei care au voit să creadă în El; şi sufletele sfinţilor din veac, ţinute cu sila de iad, le-a slobozit şi a dăruit tuturor putinţa să se urce la Ceruri.

Drept aceasta, bucurându-ne peste fire, prăznuim cu strălucire Învierea, închipuind bucuria cu care s-a îmbogăţit firea noastră prin îndurarea milostivirilor lui Dumnezeu. De asemenea, dându-ne unul altuia obişnuita sărutare de Înviere, prăznuim şi risipirea vrajbei, arătând prin aceasta unirea noastră cu Dumnezeu şi cu Îngerii Săi.

Iar Învierea Domnului, aşa s-a petrecut: La miezul nopţii, pe când străjerii păzeau mormântul, pământul s-a cutremurat şi un Înger s-a pogorât şi a răsturnat piatra de pe mormânt. Ostaşii văzând acestea, s-au înspăimântat şi au fugit; numai după aceea s-a petrecut venirea femeilor la mormânt, Sâmbătă după miezul nopţii, aproape de revărsatul zorilor.

Învierea a cunoscut-o întâi Maica lui Dumnezeu, care, după cum grăieşte Evanghelia de la Matei, şedea la mormânt împreună cu Maria Magdalena. Dar spre a nu se arunca îndoială asupra Învierii, din pricina dragostei de mamă pentru Fiul său, de aceea zic evangheliştii că Domnul S-a arătat mai întâi Mariei Magdalena. Ea a văzut şi pe Îngerul care stătea pe piatră şi plecându-se, a văzut şi pe cei dinăuntrul mormântului, care au vestit Învierea Domnului şi au grăit: ***A înviat, nu este aici, iată locul unde L-au pus pe Dânsul.*** Auzind ea acestea, a alergat degrab la ucenicii cei mai înflăcăraţi, la Petru şi la Ioan, şi le-a vestit lor Învierea.

Iar întorcându-se ea cu cealaltă Marie la mormânt, le-a întâmpinat pe ele Hristos, zicându-le: ***Bucuraţi-vă!*** Drept era ca seminţia femeiască să audă ea, mai întâi, bucuria, ca cea care a auzit mai întâi: Întru dureri să nască fii! Ele fiind biruite de dragoste, s-au apropiat şi s-au atins de prea curatele Lui picioare, voind să-L cunoască mai cu dinadinsul.

Apostolii au venit la groapă şi Petru, numai plecându-se la mormânt, s-a întors înapoi, dar Ioan a intrat înăuntru, a privit mai cu de-amănuntul şi a pipăit giulgiul şi mahrama capului (Luca 24, 12; Ioan 20, 3-8).

Magdalena, spre a se încredinţa mai cu dinadinsul despre cele ce văzuse, a venit iarăşi împreună cu celelalte femei la mormânt, cam pe la revărsatul zorilor şi au stat afară şi plângeau. Dar uitându-se ea în mormânt văzu doi îngeri strălucind de lumină, care, certând-o oarecum, i-au grăit: ***Femeie, de ce plângi? Pe cine cauţi? Pe Iisus Nazarineanul cauţi? Pe Cel răstignit? S-a sculat, nu este aici.*** Şi îndată s-au ridicat cuprinse de teamă, văzând pe Domnul. Iar aceea întorcându-se înapoi a văzut pe Hristos stând şi părându-i-se că El este grădinarul (căci mormântul era în grădină), I-a zis: ***Doamne, dacă Tu L-ai luat pe El, spune unde L-ai pus; şi eu Îl voi lua pe Dânsul.*** Şi căutând ea din nou către îngeri, Mântuitorul a grăit Magdalenei: ***Marie!***; iar ea înţelegând dulcele şi cunoscutul glas al lui Hristos, voia

să se atingă de El. Dar El a zis: ***Nu te atinge de Mine, căci încă nu M-am suit la Tatăl Meu; precum socoteşti, ţie ţi se pare că Eu sunt încă om; ci mergi la fraţii Mei şi spune-le cele ce ai văzut şi auzit;*** iar Magdalena a făcut aşa.

Luminându-se de ziuă, ea a venit iarăşi la mormânt cu celelalte; iar cele ce erau cu Ioana şi cu Salomeea au venit la răsăritul soarelui şi, pe scurt grăind, femeile au venit la mormânt adesea şi între ele era şi Născătoarea de Dumnezeu. Că ea este aceea pe care Evanghelia o numeşte Maria lui Iosie; Iosie era fiul lui Iosif.

Nu se ştie însă ceasul când a înviat Hristos. Unii zic că la cântarea cea dintâi a cocoşilor; alţii, când s-a întâmplat cutremurul, iar alţii, într-altă dată.

Deci aşa petrecându-se faptele, iată că unii din cei ce păzeau mormântul au venit şi au spus arhiereilor cele întâmplate; iar aceştia, mituindu-i cu bani, i-au înduplecat să spună că ucenicii lui Hristos au venit în timpul nopţii şi L-au furat.

În seara acelei zile însă, ucenicii fiind adunaţi laolaltă de frica iudeilor şi uşile fiind încuiate, a intrat Iisus la dânşii, căci era cu trup nestricăcios, şi ca de obicei le-a vestit lor: ***Pace vouă!*** Iar ei văzându-L, s-au bucurat peste măsură de mult şi au primit, prin suflare, mai desăvârşită lucrarea Preasfântului Duh.

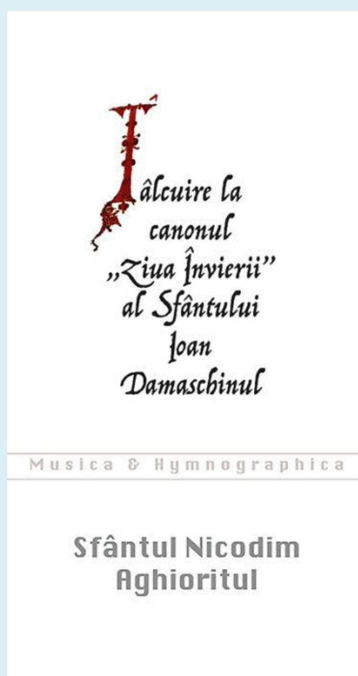
În ce priveşte însă Învierea Domnului în a treia zi de la înmormântare, aşa să ştii: Joi seara şi Vineri ziua fac o zi (aşa socoteau evreii întinderea unei zile); apoi, Vineri noaptea şi Sâmbăta întreagă fac altă zi; iată deci a doua zi. Altă zi o face noaptea de Sâmbătă şi o parte din ziua de Duminică (fiindcă după o parte a începutului se înţelege întregul): deci altă întindere de zi. lată dar şi ziua a treia.

Sau alt fel: Hristos a fost răstignit vineri, la ceasul al treilea; de la ceasul al şaselea şi până la ceasul al nouălea s-a făcut întuneric; aceea înţelegeţi-o o noapte; deci iată o întindere de o zi, de la ceasul al treilea până la al nouălea. Apoi, după întuneric, iată ziua şi noaptea de vineri; deci a doua întindere de zi. În sfârşit, ziua Sâmbetei şi noaptea ei fac, iată, a treia întindere de zi. Căci, deşi Mântuitorul a făgăduit să ne facă bine în trei zile, totuşi binefacerea a plinit-o El într-un timp mai scurt.

A Cărui Slavă şi putere este în vecii vecilor! Amin.

Sursa: https://marturieathonita.ro/sfanta-si-marea-duminica-a-pastilor/

**“Femeile cele de Dumnezeu înţelepţite, cu miruri în urma Ta au alergat…”.
Tâlcuire la canonul “Ziua Învierii“**

Librăria Sophia vă invită marţi, 24 aprilie 2018, ora 18.30 la o seară duhovnicească cu părintele Vasile Ioana prilejuită de lansarea volumului “Tâlcuire la canonul Ziua Învierii al Sfântului Ioan Damaschinul”, de Sfântul Nicodim Aghioritul

***

Ca exponent al tradiției isihaste, Sfântul Nicodim Aghioritul (1749-1809) a încercat să sporească și să adâncească cunoașterea filonului imnografic bisericesc, prezentând într-un opus amplu totalitatea tâlcuirilor existente la canoanele închinate praznicelor împărătești și ale Maicii Domnului și reunind cuvintele patristice, care n-au încetat de-a lungul timpului să împărtășească celor însetați de frumusețe ambrozia și nectarul imnelor bisericești.

Din această antologie, care poartă numele de Eortodrómion (Calea sărbătorilor), vede pentru prima dată lumina tiparului în limba română tâlcuirea canonului „Ziua Învierii”, închinat, după cum și numele însuși o arată, sfintei și măritei zile a Învierii - sărbătoarea sărbătorilor și praznicul praznicelor - care pentru frumusețea și armonia nu doar a mesajului poetico-teologic, ci și a melosului e considerat „Canonul Canoanelor” și „Împăratul Canoanelor”.

Nici un alt imnograf nu a reușit să formuleze în troparele sale învățătura dogmatică a Bisericii într-un chip atât de precis, acurat, succint, aforistic și ușor de memorat precum Sfântul Ioan Damaschin.

***

Sfântul Nicodim Aghioritul, Tâlcuire la canonul Ziua Învierii al Sfântului Ioan Damaschinul, Editura Sophia, 2018:

(fragmente)

Troparul: Femeile cele de Dumnezeu înţelepţite, cu miruri în urma Ta au alergat şi bucurându-se s-au închinat Ţie, Dumnezeului celui viu, pe Care, ca pe un mort, cu lacrimi Te căutau; şi Paștile cele de taină, ucenicilor Tăi, Hristoase, bine le-au vestit.

Tâlcuire

Acest tropar a fost inspirat din Cântarea Cântărilor, căci aşa strigă plin de iubire sufletul, adică mireasa cea nematerialnică, către Hristos, Mirele cel nema-terialnic: „mir vărsat este numele tău; de aceea fecioarele te iubesc, s-au îndră-gostit de tine şi alergăm după tine, după mireasma balsamurilor tale."

A reunit şi adaptat foarte ingenios versetul acesta din Cântarea Cântărilor la istoria Miroforelor, lăsând loc unei mici variațiuni, anume că cele din Cântarea Cântărilor erau tinere şi alergau pe urmele Mirelui pentru a se umple de mireasma nematerialnică a aceluia, pe când Miroforele acestea sunt vârstnice şi alergau dimpotrivă, ca să-L ungă cu miresme pe mirele fără suflare Iisus; cu toate acestea se poate spune că Miroforele, care au adus mirurile pentru trupul Domnului spre a se umple de mireasma Aceluia în chip duhovnicesc, în privinţa virtuţii erau tinere şi pline de vigoare [duhovnicească]; în privinţa celorlalte, versetul de mai sus, din Cântarea Cântărilor, se potriveşte şi Mironosiţelor, pentru că acestea nu doar au iubit pe Hristos, Care e Mirele nematerialnic al sufletelor, şi au alergat după El, lăsând în urmă toate cele ale lumii, ci L-au ferecat în inimile lor şi-L aveau acolo întipărit prin iubire, adorându-L noetic pe Acesta ca Dumnezeu şi Domn, în acord cu celălalt verset rostit de mireasa din Cântarea Cântărilor, care zice: „L-am găsit pe cel iubit; apucatu-l-am atunci şi nu l-am mai lăsat, până nu l-am dus la Maica mea, până nu l-am dus în casa şi foişorul celei ce m-a zămislit."

Iar „casa şi foişorul" reprezintă inima omului; „Maica" şi „ceea ce m-a zămislit" este înţelepciunea lui Dumnezeu, Care a zidit toate şi, de asemenea, inima însăşi, în acord cu tâlcuitorii Cântării Cântărilor şi mai ales după Grigorie de Nyssa şi Maxim, de Dumnezeu purtătorul.

Ştiind aceste lucruri, dumnezeiescul Ioan [Damaschinul] grăieşte astfel: Femeile cele de Dumnezeu înţelepţite şi mirofore au alergat în urma Ta, Dumnezeu-Omule, Stăpâne, cu miresme şi deopotrivă cu lacrimi; iar miresmele le aduceau întru cinstea cuvenită Dumnezeirii, potrivit cu Teodor sau ca să vorbim mai aproape de adevăr, ca să ungă trupul Tău neînsufleţit, după obiceiul iudeilor, spre a rămâne bine mirositor şi spre a nu începe să miroasă urât; „Şi după ce a trecut ziua sâmbetei, Maria Magdalena [1], Maria, mama lui Iacov, şi Salomeea au cumpărat miresme, ca să vină să-L ungă."

Căci, cum spune şi Sfântul Teofilact, aceste femei, cu încredinţarea că nimic nu e vrednic de Dumnezeirea lui Iisus, au cumpărat miresme şi s-au pregătit spre a unge trupul mort al Domnului; iar miresmele pentru aceasta le aduceau, pe când

---

[1] *Nu pot trece aici cu vederea istoriile pe carele aminteşte Sfântul Modest, patriarhul Ierusalimului, despre Maria Magdalena; sunt cu adevărat pline de farmec şi admirate de iubitorii de lectură cele pe care le povesteşte şi atotînvăţatul Fotie, în Bibilioteca [cartea sa, care mai e numită şi Myriobiblos], în capitolul 275 (p. 834 ş. urm.).*

„În Sfânta Scriptură numărul şapte e folosit atât în relaţie cu virtutea, cât şi cu răutatea. Mântuitorul a ales-o pe drept după ce a scos din ea şapte demoni ca prin aceasta să-l alunge din firea omenească pe stăpânul răutăţii; căci istoriile despre Maria Magdalena ne învaţă că a dus o viaţă în feciorie încununată de martiriu; şi tot ele ne spun că pentru fecioria şi curăţia ei la măsura cea mai înaltă celor ce au supus-o chinurilor li s-a părut asemenea cristalului; căci, aşa cum se spune, ducându-se după Adormirea Maicii Domnului în Efes, la ucenicul cel iubit (Ioan), această Miroforă Maria şi-a încheiat acolo călătoria apostolică prin martiriu, nevoind a se despărţi până la sfârşit nici de Fecioara, nici de evanghelistul Ioan; căci, aşa cum Petru, începătura apostolilor, a fost numit pentru credinţa sa neclintită în Hristos piatră, la fel şi aceasta, care s-a făcut mai marea ucenicelor, pentru curăţia şi dragostea ei faţă de El, a fost numită Maria, dându-i-se numele pe care l-a purtat şi Maica Mântuitorului; şi, aşa cum pe Stăpânul Hristos îl urma ceata ucenicilor, la fel şi Stăpânei şi Maicii Domnului îi urma ceata femeilor ucenice; căci atunci se minunaseră, zice, ucenicii că Domnul vorbise cu o femeie [samarineanca de la Fântâna lui Iacob - n.n.], ceea ce vădeşte că acesta nu era un obicei al Domnului, ci vestirea Evangheliei era dusă la împlinire de Maica Stăpânului în acelaşi timp cu Fiul şi Făcătorul, iar aceste Mirofore urmându-i ei, le slujeau din bunurile lor în cele trebuincioase Stăpânului de obşte şi ucenicilor" („Cuvânt la Mirofore").

Mai adăugăm că mâna acestei Mirofore şi întocmai cu apostolii Maria Magdalena se află în sfânta mănăstire a noii obşti de la Simonopetra din Muntele cu nume sfânt Athos, revărsând minuni şi vindecări de boli asemenea unui râu pururi curgător, aşa cum mărturisesc cei ce o văd şi cu evlavie i se închină.

lacrimile pentru a-şi arăta iubirea fierbinte pe care o aveau faţă de învăţătorul Iisus, pentru Care fierbinte râuri de lacrimi vărsau spre a stinge cu ele pe cât cu putinţă văpaia din inima lor; ***de aceea a spus avva Isaac: „Când se va isca pomenirea lui Dumnezeu în cugetul său (adică al celui iubitor de Dumnezeu), de îndată inima i se va mişca întru dragostea Sa şi din ochi îi vor curge lacrimi îmbelşugat; că e un lucru obişnuit ca iubirea să dea naştere lacrimilor, mişcată fiind de amintirea celor dragi” (Cuvântul 80, p. 53).***

Îşi vărsau lacrimile şi din pricină că nu aflaseră trupul cel dorit al Preadulcelui Iisus; căci dacă L-ar fi aflat, ar fi avut poate parte de o oarecare mângâiere pentru întristarea şi dragostea lor. Dar negăsindu-L, plângeau şi se tânguiau nemângâiate, neputând îndura pierderea unui asemenea Dascăl şi Binefăcător şi Mântuitor; căci ştiau sufletele şi inimile cele iubitoare de Dumnezeu cât preţuieşte Dumnezeu şi Iisus şi de aceea, la pierderea Lui, aleargă în sus şi în jos, caută trudnic şi varsă pentru El lacrimi însângerate; că şi David plângea nemângâiat lipsirea de Dumnezeu; de aceea zicea: „Făcutu-mi-s-au lacrimile mele pâine ziua şi noaptea, când mi se zicea mie în toate zilele: «Unde este Dumnezeul tău?».

Pentru aceea femeile își aduceau ca ofrandă miresmele şi lacrimile; aşa că, auzind de la Hristos Cel înviat, pe Care-L căutau, că le zice: „Bucuraţi-vă“, iar pe înger că le spune: „Dar mergeţi şi spuneţi ucenicilor Lui şi lui Petru că va merge în Galileea, mai înainte de voi; acolo Îl veţi vedea, după cum v-a spus“, la auzul acestora, zic, şi-au preschimbat lacrimile în bucurie, şi Ţie, Hristoase, Celui pe Care mai înainte Te căutaseră ca mort, Ți S-au închinat, bucurându-se, ca unui om viu şi, totodată, Dumnezeu; şi le-au vestit şi ucenicilor Paștile cel de taină, adică Învierea Ta.

Ia aminte, iubite cititorule, cât de mare folos aduc lacrimile; căci acestea le-au făcut pe femeile mironosiţe să-L vadă pe Hristos Cel Înviat; acestea le-au făcut să vadă pe îngeri; acestea le-au făcut să ajungă cele dintâi propovăduitoare ale Învierii şi Evangheliei înaintea celorlalţi apostoli şi evanghelişti ai Domnului [2].

---

[2] *Că cea dintâi care L-a văzut pe Cel înviat a fost o femeie arată dumnezeiescul Grigorie al Thessalonicului, care aşa îşi începe cuvântul în cinstea mironosiţelor: „Învierea Domnului este înnoirea firii omeneşti şi replămădirea lui Adam cel dintâi, care căzuse în moarte prin păcat şi prin moarte s-a întors în pământul din care a fost plămădit; este vivificarea, replăsmuirea şi revenirea la viaţa sa cea fără de moarte. Aşadar, după cum nimeni dintre oameni nu l-a văzut pe Adam la început, de îndată ce a fost plămădit şi adus la viaţă - căci în acel ceas nu exista nici un alt om [pe pământ], însă, după ce a luat duh de viaţă prin insuflarea dumnezeiască, cea dintâi dintre făpturile omeneşti care l-a văzut a fost femeia (căci Eva a fost cea dintâi dintre oameni venită la existenţă după Adam) - tot aşa şi pe cel de-al doilea Adam, Care este Domnul, n-a fost*

De aceea şi ***Grigorie Teologul*** dă fiecărui suflet în parte acelaşi sfat mântuitor de a fi râvnitor şi de a lăcrima, spre a se învrednici de desfătarea nematerialnică a celor de care Miroforele s-au învrednicit să le vadă nemijlocit, grăind astfel:
„Fie că eşti o altă Marie, sau cealaltă Marie sau Salomeea, sau Ioana, varsă dis de dimineaţă lacrimi, ca să fii cea dintâi care vezi piatra ridicată, să întâlneşti îngerii şi chiar pe Iisus Însuşi”. [3]

Şi Atanasie cel mare, prăznuind Duminica cea nouă, spune acestea: „Înviind Iisus, înainte de a li Se arăta ucenicilor S-a arătat femeilor, iar femeile au binevestit apostolilor Învierea lui Hristos; şi aceasta e cât se poate de cuvenit: căci lovitura asupra Evei se întoarce îndărăt asupra diavolului; aşa că de acolo de unde a căpătat început boala, vine şi vindecarea; de acolo de unde a început moartea, se arată şi Învierea; femeia este pricina încălcării, dar şi propovăduitoarea Învierii; aceea care l-a dus oarecând pe Adam la cădere mărturiseşte acum că cel de-al doilea Adam a înviat.”

---

nimeni să-L vadă înviind din morţi, căci nimeni dintre cei apropiaţi Lui nu se afla de faţă, iar ostaşii care păzeau mormântul, tulburaţi de frică, erau ca morţi. Or, după ce a înviat El, cea dintâi care L-a văzut a fost o femeie, precum am auzit astăzi din Evanghelia după Marcu [«Şi înviind dimineaţa, în ziua cea dintâi a săptămânii, El S-a arătat întâi Mariei Magdalena…» (Mc. 16,9)].”.

[3] *Acestea sunt tâlcuite de Nichita Scoliastul astfel: „Maria Magdalena închipuie pe fiecare suflet făptuitor, care se curăţeşte, prin cuvântul poruncilor evanghelice, de ataşamentul pătimaş faţă de viaţa aceasta (simbolizată de nu-mărul şapte), ca de nişte demoni; Salomeea, care se tâlcuieşte pace, închipuie pe acela care, supunându-şi trupul sufletului şi primind înşine prin vederea raţiunilor duhovniceşti cunoştinţa tuturor celor câte există, va avea astfel pacea desăvârşită; Salomeea, care se tâlcuieşte porumbiţă, închipuie sufletul lipsit de răutate şi rodnic în virtuţi, care a lepădat cu ajutorul blândeţii toate patimile şi e stăruitor spre a naşte raţiunile duhovniceşti cu ajutorul discernământului. Dacă sufletul tău, iubite, va ajunge una ca acestea, mergi asemenea mironosiţelor cu râvnă şi sârg (căci «dis de dimineaţă» aceasta înseamnă: silire şi grabă), la mormânt, adică în străfundul lucrurilor, acolo unde sunt ascunse raţiunile celor cereşti şi pământeşti, adică în inima ta (căci spune de Dumnezeu purtătorul Maxim că inima este «pentru fiecare dintre credincioşi mormântul Stăpânului» [cap. 81, Capetele teologice]), şi caută cu lacrimi materiale şi nematerialnice să înveţi dacă va învia în tine Logosul virtuţii şi al cunoştinţei; şi dacă vei căuta în felul acesta, mai întâi vei vedea ridicându-se în inima ta piatra, adică împietrirea nedesluşirii Logosului, şi, odată ce se va ridica aceasta, îi vei vedea pe îngeri, adică mişcările conştiinţei tale care propovăduiesc că a înviat în tine Logosul virtuţii şi cunoştinţei omorât din pricina răutăţii [scil. a lipsei virtuţii], pentru că în sufletul omului care are o viaţă necurată Logosul nu lucrează, ci e într-un anume chip mort; şi apoi în restul vremii ce urmează vei vedea chiar şi pe Dumnezeu Logosul Însuşi arătându-Se în cugetul tău aşa cum e El, fără a recurge la tipuri şi prefigurări, şi umplându-ţi puterile nematerialnice ale sufletului de har duhovnicesc”.*

Şi Hrisostom a spus: „Vedeţi de câtă cinste s-au învrednicit femeile mulţumită stăruinţei? Să le imităm sârgul, bărbaţilor, şi să cinstim după putere ziua Învierii, nu purtând miresme şi arome materialnice, ci aducând buna mireasmă născută din faptele unei vieţuiri prea înalte; şi precum acestea au primit ca răsplată a răbdării învrednicirea de a-L vedea pe Stăpânul după Înviere înaintea tuturor celorlalţi, îmbrăţişându-I picioarele şi închinându-I-se, aşa fiecare dintre noi, cu voia noastră, nu doar picioarele să I le îmbrăţişăm, ci să-L luăm pe El întreg (adică prin Sfânta Împărtăşanie)" („Cuvânt la îngropare şi Înviere", vol. V).

Dar şi *minunatul Chiril al Alexandriei*, tâlcuind cuvântul acesta al lui Isaia: „Veniţi, femei, de la vederea [mormântului]; acesta este un popor fără de minte", aşa zice: ***„Aşadar, odată ce Israil M-a părăsit, voi, ca nişte femei înţelepte, zice (Iisus), aţi venit, foarte grabnic binevestind Învierea Celui ce a omorât moartea. Şi de ce oare nu ucenicii au văzut cei dintâi pe Iisus, Cel ce a omorât puterea morţii, ci El S-a arătat femeilor, dându-le acestora vrednicia de apostoli? La acestea vom răspunde: Cuvântul lui Dumnezeu Cel Unul-Născut S-a făcut om ca să vindece ceea ce era bolnav si să-l sloboadă pe om de vina sa străveche. Se cuvenea, aşadar, să li se dăruiască mai întâi femeilor cinstea de a binevesti Învierea; întrucât cea dintâi şi mai străveche femeie, slujind îndem-nurilor şarpelui, l-a dus pe Adam la încălcarea poruncii, s-a făcut pricinuitoare a morţii, se cuvenea, desigur, ca vinovăţiile acestor păcate cumplite să fie risipite prin cinstea apostolatului; căci oare nu zice [apostolul], «unde s-a înmulţit păcatul, a prisosit harul»?"***

Cântarea a 5-a

Irmosul: Să mânecăm cu mânecare adâncă și, în loc de mir, cântare să aducem Stăpânului și să vedem pe Hristos, Soarele dreptății, tuturor viață răsărind.

Tâlcuire

Și în acest Irmos, Melodul leagă Oda a cincea de praznicul Învierii; așa că, dacă Isaia, părintele Odei a cincea, foloseşte cuvântul "mânecare" ("De cu noapte, Dumnezeule, mânecă spre Tine duhul meu"), la fel și evanghelistul Luca, relatând Învierea, zice: "Iar în prima zi după sâmbătă (adică duminică), mâne-când (scil. foarte de dimineață), ele au venit la mormânt, aducând miresmele pe care le pregătiseră"; de dragul acestui lucru şi scriitorul de cântări, reunind ambele mărturii, se întoarce spre poporul drept-credincios al creştinilor şi spune aşa: „Haideţi şi noi, iubitorii de prăznuire, să urmăm acelor femei Mirofore şi,

ridicându-ne din pat foarte de dimineaţă, să-I aducem Stăpanului înviat imnurile cuvenite Învierii Sale, aşa cum mironosiţele şi-au adus mirurile, şi să nu lenevim dormitând întreaga noapte; să priveghem, fraţilor, în noaptea aceasta a Duminicii luminatei Învieri, prin cântarea de imnuri şi slavoslovii până în zori; căci aşa făceau acei creştini de demult care, aprinzându-şi lumânările, privegheau întreaga noapte, până la al şaptelea ceas, în aşteptarea Învierii Domnului, ***precum spune şi Grigorie Teologul: „Frumoasă, aşadar, a fost prăznuirea noastră în haine sărbătoreşti şi aprinderea tuturor luminilor, pe care atât fiecare în parte, cât şi cu toţii împreună le-am săvârşit, umplând noaptea de îmbelşugată lumină.”***

Dar dacă voi, creştini fiind, nu puteţi priveghea întreaga noapte, treziţi-vă măcar cât mai de dimineaţă, după miezul nopţii, spre a prăznui Învierea Domnului. Şi, după cum e firesc, dacă în zorii zilei răsare soarele, noi priveghem pentru că voim a vedea prin credinţă pe Hristos, Soarele nematerialnic al Dreptăţii, ieşind din mormânt ca din spatele orizontului şi răsărind adevărata viaţă nouă, credincioşilor.

****

Troparul: Să ne apropiem purtători de lumină de Hristos Cel ce a ieşit din mormânt ca un Mire şi să prăznuim împreună cu cetele cele iubitoare de praz-nice Paştile lui Dumnezeu cele mântuitoare.

Tâlcuire

Precum în troparul anterior, Sfântul Melod ne-a îndemnat să ne trezim foarte de dimineaţă spre a aduce slavoslovie Mântuitorului Care a înviat, şi în troparul acesta, văzând pe poporul drept-credincios al lui Hristos purtând lumânări aprinse, socoteşte că acest lucru, al purtării de candele şi lumânări, ar fi plăcut lui Dumnezeu; drept aceea ne îndeamnă şi pe noi, dându-ne ca pildă pe cele cinci fecioare înţelepte care, avându-şi candelele împodobite, au intrat în cămara nematerialnică împreună cu Mirele Hristos.

Astfel ne grăieşte scriitorul de cântări: O, popoare purtătoare ale numelui lui Hristos, veniţi să ne apropiem de Stăpânul Hristos, Care astăzi iese din mormânt ca un Mire din cămara de nuntă; să ne apropiem de El purtând în mâini lumânări aprinse, după chipul celor cinci fecioare înţelepte. Şi nu mă gândesc doar la lumânările materiale, făcute din ceară sau untdelemn, ci la cele lăuntrice, alcătuite din virtuţi, mai ales din milostenii pline de dărnicie; acestea trebuie să împodobească şi să țină nestinse lumânările noastre.

Şi dacă milostenia noastră față de săraci e puţină, untdelemnul lumânărilor noastre se va împuţina şi le va face pe acestea să se stingă la vremea când nu vom mai afla săraci ca să-i miluim şi prin milosteniile faţă de ei să ne împodobim candelele; ceea ce nădăjduiesc să nu ni se întâmple, ci mai degrabă să avem untdelemn din belşug în candelele noastre prin milostivirea faţă de săraci, spre a-L întâmpina pe Hristos, Mirele cel nematerialnic, care astăzi iese din mormânt, şi a intra împreună cu El în cămara cerească, bucurându-ne dimpreună cu Acesta veşnic.

Aşadar, nu doar să ne apropiem de Hristos purtând candele în mâini, ci să şi prăznuim dimpreună cu cetele cele iubitoare de praznic ale îngerilor cereşti; căci şi acelea doresc să prăznuiască dimpreună cu noi nu numai pentru iubirea pe care o poartă lui Hristos Cel înviat, Stăpânul lor, ci şi pentru dragostea lor faţă de noi, oamenii, care astăzi, prin Învierea Domnului, am fost făcuţi nestricăcioşi şi nemuritori; ***de aceea a spus şi Grigorie Teologul: „sunt încredinţat că şi acelea (Puterile îngerilor) se veselesc şi prăznuiesc astăzi dimpreună cu noi, întrucât sunt iubitoare de oameni şi de Dumnezeu”.*** Căci e, într-adevăr, nepotrivit ca îngerii să sărbătorească de dragul mântuirii noastre, iar noi, cei mântuiţi, să nu prăznuim dimpreună cu aceia praznicul aducător de mântuire lumii al dumnezeiescului Paşti, ci într-un anume fel să ne întristăm pentru mântuirea noastră.

Spune şi ***Gură de Aur*** în Cuvântul său la Paşti, al cărui început este „Astăzi e vremea potrivită”: ***„Astăzi pretutindeni în lume e bucurie şi veselie duhovnicească; astăzi şi obştea îngerilor şi ceata tuturor Puterilor de Sus se veselesc întru mântuirea oamenilor. Ia aminte, iubite, la măsura bucuriei, că şi Puterile de Sus prăznuiesc dimpreună cu noi; se bucură împreună cu noi de bunătăţile dăruite nouă; şi chiar dacă harul de la Stăpânul e al nostru, desfătarea este şi a lor; de aceea nu se ruşinează să prăznuiască dimpreună cu noi”.***

La fel şi în „Cuvântul împotriva celor ce se îmbată şi despre Înviere” spune: ***„Astăzi e bucurie pe pământ; astăzi e bucurie în Cer; iar dacă şi pentru un păcătos care se întoarce e multă bucurie în Cer şi pe pământ, cu cât mai mult acum, când lumea a fost smulsă din mâinile diavolului, nu va fi bucurie în Cer? Acum îngerii saltă; acum Arhanghelii se bucură; acum Heruvimii şi Serafimii prăznuiesc dimpreună cu noi sărbătoarea de faţă.”***

(din: Sfântul Nicodim Aghioritul, Tâlcuire la canonul Ziua Învierii al Sfântului Ioan Damaschinul, Editura Sophia, 2018)

Părintele Ilie Cleopa - Predică la Învierea Domnului

Hristos a înviat din morţi, fiind începătură (a învierii) celor adormiţi (I Cor. 15, 20)

Hristos a înviat !

Iubiţi credincioşi, astăzi prăznuim praznicul praznicelor şi sărbătoarea sărbătorilor. ***Astăzi este bucurie duhovnicească pretutindeni în lumea creştină. Astăzi Domnul şi Dumnezeul şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos a luminat toate prin învierea Sa.*** Cerul şi pământul după cuviinţă să se veselească, căci lumina Învierii Domnului a umplut de lumină cerul şi pământul şi iadul şi pe toţi cei ţinuţi în legăturile morţii cu nădejdea învierii, la veşnică veselie i-au adus prin coborârea Mântuitorului în iad.

- *Astăzi Hristos, viaţa noastră a pus temelie nouă neamului omenesc prin învierea Sa şi a încununat toate minunile preaslăvite făcute de El pe pământ.*
- *Astăzi este ziua Învierii Domnului, biruinţa împăcării, surparea războiului, stricarea morţii şi înfrângerea diavolului.*
- *Astăzi după dreptate ni se cade să repetăm cuvintele profetului Isaia:* ***Unde-ţi este, moarte, biruinţa ta? Unde-ţi este, moarte, boldul tău?*** *(Osea 13, 14; I Corinteni 15, 55).*
- *Astăzi uşile de aramă le-a zdrobit Stăpânul Iisus Hristos şi pe însăşi numirea morţii a schimbat-o, căci nu se mai numeşte moarte, ci somn.*

Mai înainte de venirea lui Hristos şi de iconomia Crucii, însuşi numele morţii era foarte înfricoşat. Că omul cel dintâi, după ce a fost creat de Dumnezeu, cu moarte a

fost ameninţat: ***Din pomul cunoaşterii binelui şi răului să nu mănânci, căci, în ziua în care vei mânca din el, vei muri negreşit*** (Facere 2, 17).

Şi proorocul David zice prin Duhul Sfânt: ***Moartea păcătoşilor este cumplită*** (Psalm 33, 20). Dar nu numai moarte se numea despărţirea sufletului de trup, ci şi iad. Ascultă şi pe patriarhul Iacob, zicând: ***Veţi pogorî bătrâneţele mele în iad*** (Facere 42, 38). Iar proorocul David zice: ***Dumnezeu va izbăvi sufletul meu din mâna iadului*** (Psalm 48, 16).

Dar după ce Hristos Dumnezeul nostru S-a adus jertfă pe cruce pentru noi şi a înviat din morţi, a transformat moartea în somn, ca un iubitor de oameni. Căci în loc de moarte, adormire şi somn se zice mutarea noastră din cele de aici. Ascultă însuşi pe Mântuitorul, zicând: ***Lazăr, prietenul nostru, a adormit şi merg să-l trezesc*** (Ioan 11, 11). Căci precum ne este nouă uşor a scula pe cel ce doarme, aşa şi Stăpânul nostru Cel de obşte poate învia pe cei morţi. Însă de vreme ce cuvântul zis de Domnul era nou şi străin şi ucenicii nu l-au înţeles, mai arătat le-a zis: ***Lazăr a murit!*** (Ioan 11, 14).

Încă şi marele Apostol Pavel, dascălul lumii, scriind tesalonicenilor, zice: ***Despre cei ce au adormit, nu voim să fiţi în neştiinţă, ca să nu vă întristaţi ca ceilalţi care nu au nădejde. Că de credem că Iisus a murit şi a înviat, tot aşa credem că Dumnezeu, pe cei adormiţi întru Iisus, îi va aduce împreună cu El. Noi cei vii, care vom fi rămas până la venirea Domnului, nu vom lua înaintea celor adormiţi*** (I Tesaloniceni 4, 13-15).

Aţi văzut, fraţilor, că pretutindenea moartea se numeşte adormire şi somn? Aţi văzut cât de strălucită este biruinţa Învierii lui Hristos? Prin Învierea Domnului nenumărate bunătăţi ni s-au dat.

- *Prin înviere amăgirea diavolilor s-a pierdut.*
- *Prin înviere biruim moartea.*
- *Prin înviere trecem cu vederea viaţa cea de acum.*
- *Prin înviere către răsplata cea veşnică ne sârguim.*
- *Prin înviere, cu trup fiind înfăşuraţi, de cei fără trup ne apropiem dacă vom voi.*

- *Astăzi biruinţele cele strălucite ale noastre s-au făcut.*
- *Astăzi Hristos Domnul a biruit moartea şi pe tiranul diavol l-a surpat, iar nouă cale către mântuire prin înviere ne-a dăruit.*

Deci toţi să ne bucurăm, să săltăm şi să ne veselim că Mântuitorul a biruit moartea şi iadul şi pentru mântuirea noastră pe toate le-a lucrat.

Iubiţi credincioşi, în cele ce urmează dorim să arătăm pe scurt cu ce fel de trup vor învia sfinţii şi drepţii lui Dumnezeu, precum şi păcătoşii, în ziua învierii cea de obşte de la sfârşitul lumii. Despre acestea vorbind, aducem în mijloc cuvântul Sfintei Scripturi, care arată că patru vor fi însuşirile şi darurile sfinţilor şi ale drepţilor la învierea cea de apoi.

Acest adevăr îl arată prealuminat marele Apostol Pavel, care zice:

- ***Se seamănă trupul întru stricăciune, înviază întru nestricăciune.*** Iată **darul nestricăciunii!**
- ***Se seamănă întru necinste, înviază întru slavă***. Iată **darul strălucirii!** Despre acest dar al strălucirii, şi Domnul a zis: ***Atunci drepţii vor străluci ca soarele întru împărăţia Tatălui lor*** (Matei 13, 43).
- ***Se seamănă întru slăbiciune, înviază întru putere.*** Iată **darul puterii**!
- ***Se seamănă trup firesc, înviază trup duhovnicesc.*** Iată **darul subţirătăţii**! ***Cei înviaţi vor avea trupuri uşoare, duhovniceşti, nestricăcioase, adică nemuritoare, asemenea îngerilor*** (I Corinteni 15, 42-44).

Dar fiindcă am amintit şi de trupurile păcătoşilor din vremea învierii, să ştiţi că mare deosebire vor avea trupurile celor răi de ale sfinţilor şi drepţilor în ziua judecăţii de apoi. Trupurile păcătoşilor vor arăta starea cumplită în care au trăit pe pământ şi înfricoşatele pedepse ce îi aşteaptă, când le va zice Domnul: ***Duce-ţi-vă de la Mine, blestemaţilor, în focul cel veşnic, care este gătit diavolului şi îngerilor lui*** (Matei 25, 41).

Şi vor fi trupurile acestora înfricoşate la vedere şi pline de spaimă. În locul strălucirii se vor îmbrăca cu adânc de întuneric, care va semăna cu întunericul cel din afară al iadului. Şi după cum strălucirea fericiţilor va fi însoţită de frumuseţe preaminunată, tot aşa, trupurile păcătoşilor vor avea mare spaimă şi urâciune. Şi măcar că vor avea nestricăciune ca şi drepţii, această nestricăciune o vor avea pentru a se chinui veşnic în iad şi niciodată a se mistui.

Însă, ***dacă dorim să avem fericire veşnică la învierea de apoi, să nu fim fără de grijă, ci cu frică şi cutremur să slujim Preabunului nostru Dumnezeu până la ultima noastră suflare.*** Chiar dacă cineva ar fi împodobit cu toate faptele bune, nu poate fi fără grijă în veacul de acum. Mântuitorul ne spune că: ***Cine va răbda până***

la sfârşit, acela se va mântui (Matei 10, 22). Să luăm pildă de la corăbierii care vin cu corăbiile pline de multe bogăţii şi bunătăţi. Ei priveghează pururea, chiar când ajung la liman sunt cu mare grijă ca nu cumva să se lovească cu corabia de vreo stâncă şi să li se întâmple primejdie şi pagubă mare.

Auziţi ce zice ***dumnezeiescul părinte Ioan Gură de Aur*** în această privinţă: "***Să nu fim nepăsători şi nerecunoscători faţă de binefacerile care le-am luat prin Învierea Domnului. Nici să zicem: iată, Postul Mare a trecut, de acum putem să fim fără de grijă. Căci acum, mai mult decât înainte, trebuie să avem mare grijă pentru suflet ca nu cumva trupul întărindu-se, pe suflet să-l facă mai neputincios. Ca nu purtând grijă pentru rob, de stăpân să ne lenevim. Căci nevoinţa noastră duhovnicească este pentru toată viaţa***".

Iubiţi credincioşi, zice ***Sfântul Apostol Pavel***: ***Oricine se luptă, se înfrânează de la toate*** (I Corinteni 9, 25). Iar ***Sfântul Ioan Gură de Aur*** zice: "***Am lepădat povara postului, dar n-am lepădat şi rodul postului. Căci este cu neputinţă şi osteneala postului a o lepăda şi rodul postului a-l secera. A trecut osteneala nevoinţelor, dar să nu treacă râvna faptelor bune. S-a dus postul, dar să rămână evlavia. A trecut postul cel trupesc, dar n-a trecut şi postul cel duhovnicesc, care este mai bun decât acela, iar acela pentru acesta s-a făcut***".

Prin postul duhovnicesc înţelegem lucrarea faptelor bune, pe care suntem datori să le facem toţi cei ce suntem botezaţi în numele Preasfintei Treimi şi credem în Hristos Cel înviat din morţi.

În fruntea faptelor bune care ne ajută cel mai mult la mântuirea sufletului este iubirea creştină. ***Fără iubire, fără iertare şi milostenie nu este mântuire, nu sunt Paşti, nici bucurie în suflet, nici înviere din moartea păcatelor, nici pace în inimile noastre.***

Iată o istorioară adevărată despre doi creştini certaţi unul cu altul, care s-au împăcat în noaptea de Înviere.

Doi oameni, buni prieteni creştini, au ajuns la o ceartă din lucrarea diavolului de la nişte lucruri de nimic. Unul, din fire mai iute, l-a înjurat şi l-a insultat greu pe celălalt cu prilejul unei întâlniri familiare. Şi astfel s-a aşternut între ei o mare duşmănie. Deşi cel ocărit şi batjocorit dorea să-l dea în judecată pe cel ce l-a nedreptăţit şi l-a înjurat, mai ales că la acest lucru îl îndemnau mulţi, el totuşi n-a făcut aceasta şi dorea din toată inima să restabilească pacea şi prietenia cea

mai dinainte. Dar celălalt nu voia cu nici un chip să-l înţeleagă, ci spre duşmănie îl pornea prin purtările şi vorbele sale cele rele.

A început Postul mare, se apropiau Sfintele Paşti şi între ei nici o schimbare nu se făcuse, măcar că mergeau amândoi în fiecare Duminică la Sfânta Biserică. În Sâmbăta Mare s-au spovedit amândoi, urmând să se împărtăşească la Sfânta Liturghie, în noaptea Învierii. Preotul, care cunoştea bine ce se petrecea între ei, îl povăţuia de multe ori pe cel ce întreţinea starea de duşmănie, ca să-şi revizuiască gândurile şi vorbele sale şi să-şi ceară iertare. Acelaşi îndemn şi canon stăruitor de pocăinţă i-a dat şi la spovedanie. Dar el, deşi s-a făgăduit, n-a făcut aceasta. Spre miezul nopţii, clopotele cu sunetul lor duios, chemau poporul la Sfânta Înviere. Unul a păşit pragul bisericii cu adâncă mâhnire în inimă, că nu este iertat de vecinul său. Al doilea a intrat în biserică cu frică pentru că nu şi-a îndeplinit canonul, ci avea încă răutate şi duşmănie, la care îl îndemna mereu blestematul diavol.

Slujba Învierii se desfăşura înălţător în mireasma dumnezeiască ce plutea în Sfânta Biserică. Duios şi convingător a început la strană cântarea: "Ziua Învierii şi să ne luminăm cu prăznuirea şi unul pe altul să ne îmbrăţişăm. Şi să zicem, fraţilor, şi celor ce ne urăsc pe noi, să iertăm toate pentru înviere şi aşa să strigăm: Hristos a înviat din morţi, cu moartea pe moarte călcând şi celor din morminte viaţă dăruindu-le". Fiori puternici i-au zguduit sufletul şi trupul, lacrimi fierbinţi i se prelingeau pe obraz şi rotea ochii în toate părţile ca să vadă pe vecinul său. Nu i-a fost greu să-l descopere.

Chiar în acel moment, acela se strecură prin mulţime către dânsul, i-a ieşit înainte şi s-au îmbrăţişat, zicând încet: "Hristos a înviat!" După răspunsul plin de dragoste al vecinului: "Adevărat a înviat!", a adăugat cu şi mai multe lacrimi în ochi: "Iartă-mă, dragul meu, iartă-mă! Nu se va mai întâmpla niciodată felul cum m-am purtat cu tine. Sfânta Înviere a lucrat puternic asupra mea şi m-a învăţat că nu-i bine, nici evanghelic, nici creştineşte, nu-i omeneşte ceea ce am făcut eu cu tine, în timp ce tu ai răbdat şi aşteptat cu încredere acest ceas al împăcării.

Astfel satana s-a prăbuşit, Hristos Domnul S-a preaslăvit prin lucrarea puternică a Învierii Sale, duşmănia s-a spulberat, pacea şi dragostea s-au reaşezat între ei la vremea cuvenită şi cu frică de Dumnezeu, cu credinţă şi cu dragoste au primit Sfânta Împărtăşanie. Domnul Cel pururea viu şi prezent în Taina Sfintei

Euharistii i-a binecuvântat şi le-a întărit împăcarea, care n-a mai fost tulburată în timpul vieţii lor, deşi răutăciosul diavol căuta să-i tulbure din nou.

Cât de mult are de învăţat fiecare din noi, din acest exemplu zguduitor de reîntoarcere sinceră la Hristos a acestor două suflete şi de retrăire adevărată în El, prin biruinţa puternică a Sfintei Învieri! ***Cât de mult ar trebui noi să ne revizuim gândurile, simţirile şi purtările şi să ne apropiem cu inimă înfrântă şi smerită, cu inima plină de credinţă şi dragoste de Potirul Sfintei Împărtăşanii, ca să-L primim pe Hristos Domnul nostru Cel pururea viu şi gata oricând să se sălăşluiască între noi***, precum spune aşa de limpede în Sfânta Sa Evanghelie: ***Cel ce mănâncă Trupul Meu şi bea Sângele Meu, rămâne întru Mine şi Eu întru el*** (Ioan 6, 56).

Vrem noi să ne hotărâm pentru aceasta? Este spre folosul nostru, spre folosul vieţii pământeşti şi cereşti. Pentru că ***numai uniţi cu Domnul nostru Iisus Hristos vom putea înţelege mai bine şi mai adânc adevăratul rost al vieţii noastre pământeşti.*** Vom păşi sigur biruitori pe drumul sfintei desăvârşiri morale şi spre slăvile nesfârşitei vieţuiri în cele cereşti.

Iubiţi credincioşi, ***astăzi este Paştile Domnului. Astăzi Hristos, Viaţa noastră, a biruit moartea, iadul şi pe diavolul. Astăzi ni s-au deschis porţile Raiului şi ale Împărăţiei Cerurilor. Astăzi îngerii se bucură împreună şi preamăresc pe Dumnezeu. Deci să lepădăm din casele şi inimile noastre toată răutatea, toată întristarea şi păcatul şi să primim cu bucurie pe Hristos Cel înviat. Să ne închinăm Crucii pe care S-a răstignit Hristos. Să sărutăm mormântul din care a înviat Domnului. Să urmăm cu credinţă şi nădejde pe Mântuitorul nostru, împreună cu Maica Domnului, cu Apostolii, cu toţi sfinţii, cu părinţii şi înaintaşii noştri. Să ne sărutăm duhovniceşte frate cu frate, să ne împăcăm, să ne iubim unii pe alţii căci astăzi am dobândit iertarea şi mântuirea prin Înviere. Nimeni să nu fie trist, nimeni să nu-şi piardă credinţa şi nădejdea în necazurile vieţii, căci Hristos Cel înviat este cu noi. Îl purtăm în noi şi rămâne în veci cu noi, de vom rămâne în dragostea Lui şi-I vom păzi poruncile.***

Cu această credinţă dătătoare de viaţă, care ne dă putere şi biruinţă, să cântăm împreună cântarea Învierii: "***Hristos a înviat din morţi, cu moartea pe moarte călcând şi celor din morminte viaţă dăruindu-le***". Amin.

Hristos a înviat!

Părintele Ilie Cleopa - Predică la Învierea Domnului

Cu trupul adormind ca un muritor,
Împărate şi Doamne, a treia zi ai înviat,
pe Adam din stricăciune ridicând şi moartea
pierzând; Paştile nestricăciunii, lumii de mântuire.

(Luminânda de la slujba Învierii)

Hristos a înviat!

Iubiţi credincioşi, astăzi este ziua cea prealuminată şi preaveselitoare a Învierii Domnului. Astăzi este cel mai mare praznic al Bisericii lui Hristos şi sărbătoarea sărbătorilor. De această sărbătoare a Preaslăvitei Învieri a lui Hristos atârnă mântuirea noastră. Acestea înţelegându-le şi avându-le în vederea minţii, vom îndrăzni a vorbi câteva lucruri despre această slăvită sărbătoare a Învierii Domnului, întru care ***Hristos, Paştile nostru S-a jertfit pentru noi*** (I Corinteni 5,7; Efeseni 2, 13-14) *şi,* ***prin Învierea Sa, ne-a trecut pe noi din moarte la viaţă*** (I Ioan 3, 14).

Mai întâi trebuie să ştim că ***taina Învierii Domnului şi a învierii morţilor a fost descoperită patriarhilor, proorocilor şi drepţilor din Legea Veche şi celor mai înainte de Lege.*** De aceea, vom arăta mai întâi **mărturiile Sfintei Scripturi** în această privinţă.

- Patriarhul Iacob, proorocind şi binecuvântând pe fiii săi, a arătat că din Iuda va răsări Domnul nostru Iisus Hristos şi că Lui se vor supune, zicând: ***Nu va***

lipsi sceptru din Iuda, nici toiag de cârmuitor din coapsele sale, până ce va veni Împăciuitorul, Căruia se vor supune popoarele (Facere 49, 10).

- Iov cel mult-răbdător, proorocind despre răscumpărarea neamului omenesc prin Hristos Iisus şi despre învierea trupurilor în ziua cea mare a Judecăţii de apoi, a zis: ***Ştiu că Răscumpărătorul meu este viu şi că El, în ziua cea de pe urmă, va ridica iar din pulbere această piele a mea care se destramă. Şi afară din trupul meu voi vedea pe Dumnezeu. Pe El Îl voi putea vedea şi ochii mei Îl vor privi, nu ai altuia. Şi de dorul acesta măruntaiele mele tânjesc în mine*** (Iov 19, 25-27).
- Iar proorocul şi împăratul David se veselea cu nădejdea Învierii Domnului şi că nu va fi lăsat în iad sufletul lui şi zicea: ***Pentru aceasta, s-a veselit inima mea şi s-a bucurat limba mea, dar încă şi trupul meu se va sălăşlui întru nădejde. Că nu vei lăsa sufletul meu în iad, nici vei da pe cel cuvios al Tău să vadă stricăciunea*** (Psalm 15, 9-10; Fapte 2, 26-27).
- Proorocul Osea, arătând că Mântuitorul nostru Iisus Hristos pe cei credincioşi îi va izbăvi din robia iadului prin Învierea Sa, zice: ***Din mâna iadului îi voi izbăvi pe ei şi din robia morţii îi voi scoate pe ei.*** Apoi, arătând biruinţa Mântuitorului asupra morţii şi a iadului prin Patima şi Învierea Sa, zice: ***Unde îţi este, moarte, biruinţa ta? Unde îţi este, iadule, boldul tău?*** (Osea 13, 14).
- Marele prooroc Isaia, arătând despre învierea morţilor prin porunca Mântuitorului la Judecata de apoi, zice: ***Morţii Tăi vor trăi şi trupurile lor vor învia! Deşteptaţi-vă, cântaţi de bucurie voi cei ce vă sălăşluiţi în pulbere! Căci roua Ta este rouă de lumină şi din sânul pământului, umbrele vor învia*** (Isaia 26, 19).
- Acelaşi lucru, arătându-l şi marele prooroc Daniel, zice: ***Mulţi din cei ce dorm în ţărâna pământului se vor scula, unii la viaţă veşnică, iar alţii la ocară şi ruşine veşnică*** (Daniel 12, 2).
- Fericiţii Macabei, când erau chinuiţi de păgânul Antioh pentru că păstrau Legea lui Moise, au mărturisit despre învierea morţilor, zicând: ***Tu, dar, nelegiuitule, ne scoţi pe noi din această viaţă; însă Împăratul lumii pe noi, cei ce murim pentru legile Lui, iarăşi ne va învia, cu înviere de viaţă veşnică*** (II Macabei 7, 9).
- Încă şi proorocul Iezechiel a văzut mai înainte taina învierii morţilor, prin mulţimea oaselor uscate ce i s-au arătat (Iezechiel 37,1-10) şi învierea mortului ce s-a atins de oasele sfântului prooroc Elisei, care închipuiau învierea morţilor (IV Regi 13, 21). Dar şi Ilie proorocul, cu rugăciunea către Dumnezeu, a înviat pe fiul văduvei din Sarepta Sidonului (III Regi 17, 17-22), iar Elisei proorocul cu rugăciunea sa a înviat pe fiul sunamitencei (IV Regi 4, 32-35).

- La fel proorocul Iona prealuminat a închipuit Învierea Domnului şi pogorârea Lui la iad, cu şederea în pântecele chitului şi revenirea la viaţă după trei zile şi trei nopţi (Iona 2, 1-11).

Până aici am adus mărturii ale Învierii lui Hristos din Vechiul Testament. ***Iar în Noul Testament cel mai mare şi preasfânt şi adevărat vestitor al învierii din morţi a fost* Însuşi Domnul Dumnezeul şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos.**

- La cererea cărturarilor de a le da un semn, El a zis: ***Neam viclean şi desfrânat cere semn, dar semn nu i se va da lui decât semnul lui Iona proorocul. Că precum a fost Iona în pântecele chitului trei zile şi trei nopţi, aşa va fi şi Fiul Omului în inima pământului, trei zile şi trei nopţi*** (Matei 12, 38-40).
- Altă dată, Mântuitorul, vestind ucenicilor Săi Învierea Sa din morţi, le-a zis: ***Voi toţi vă veţi sminti întru Mine în noaptea aceasta, căci scris este: Bate-vor păstorul şi se vor risipi oile turmei. Dar după Învierea Mea, voi merge mai înainte de voi în Galileea*** (Matei 26, 31-32).
- Altă dată şi mai luminat a vestit despre patima şi Învierea Sa din morţi, zicând ucenicilor Săi: ***Fiul Omului trebuie să pătimească multe şi să fie defăimat de bătrâni, de arhierei şi de cărturari şi să fie omorât, dar după trei zile va învia*** (Marcu 8, 31).
- În alt loc ne spune Sfânta Evanghelie despre patima şi Învierea Domnului, zicând: ***De atunci a început Iisus să arate ucenicilor Lui că El trebuie să meargă la Ierusalim şi să pătimească multe de la bătrâni, de la arhierei şi de la cărturari şi să fie ucis şi a treia zi să învieze*** (Matei 16, 21).
- ***Pe când străbăteau Galileea, Mântuitorul a zis iarăşi ucenicilor Săi: Fiul Omului va să fie dat în mâinile oamenilor. Şi-L vor omorî, dar a treia zi va învia. Şi ei s-au întristat foarte!*** (Matei 17, 22-23).
- La fel spune şi evanghelistul Luca: ***Iată, ne suim la Ierusalim şi se vor împlini toate cele scrise prin prooroci despre Fiul Omului, căci va fi dat păgânilor şi va fi batjocorit şi va fi ocărât şi scuipat. Şi după ce Îl vor biciui, Îl vor ucide; iar a treia zi va învia*** (Luca 18, 31-33).

Iubiţi credincioşi, am arătat până aici mărturiile Învierii Domnului care s-au vestit de sfinţii prooroci şi de Însuşi Hristos.

Acum vom aminti ***mărturiile ucenicilor Lui şi ale tuturor celor ce au crezut într-Însul şi au văzut cu ochii lor Învierea Lui din morţi.***

- ***Cea dintâi mărturie despre Învierea Domnului ne-o arată Sfânta mare mironosiţă şi întocmai cu Apostolii, Maria Magdalena.***
    - Iată ce zice dumnezeiasca Evanghelie după Marcu, în această privinţă: ***Şi înviind dimineaţa, în ziua dintâi a săptămânii (Duminică), El S-a arătat întâi Mariei Magdalena, din care scosese şapte demoni. Aceasta, mergând, a vestit pe cei ce fuseseră cu El şi care se tânguiau şi plângeau. Şi ei, auzind că este viu şi că a fost văzut de ea, n-au crezut*** (**Marcu** 16, 9-11).
    - Iar Sfânta Evanghelie de la Matei zice: ***După ce a trecut sâmbăta, când se lumina de ziua întâi a săptămânii (Duminică), au venit Maria Magdalena şi cealaltă Marie, ca să vadă mormântul. Şi iată s-a făcut cutremur mare, căci îngerul Domnului, coborând din cer şi venind, a prăvălit piatra şi şedea deasupra ei. Şi înfăţişarea lui era ca fulgerul şi îmbrăcămintea lui albă ca zăpada. Şi de frica lui s-au cutremurat cei ce păzeau şi s-au făcut ca morţi. Iar îngerul, răspunzând, a zis femeilor: Nu vă temeţi, că ştiu că pe Iisus cel răstignit Îl căutaţi. Nu este aici; căci S-a sculat precum a zis. Veniţi de vedeţi locul unde a zăcut. Şi degrabă mergând, spuneţi ucenicilor Lui că S-a sculat din morţi şi iată va merge înaintea voastră în Galileea; acolo Îl veţi vedea*** (**Matei** 28, 5-7).
    - Iar dumnezeiescul Ioan Evanghelistul, vorbind despre arătarea Domnului după Înviere sfintelor mironosiţe, zice: ***Maria stătea afară lângă mormânt plângând. Şi, pe când plângea, s-a aplecat spre mormânt şi a văzut doi îngeri în veşminte albe şezând, unul către cap şi altul către picioare, unde zăcuse trupul lui Iisus. Şi aceia i-au zis: Femeie, de ce plângi? Pe cine cauţi? Ea le-a zis că au luat pe Domnul meu şi nu ştiu unde L-au pus. Zicând acestea, ea s-a întors cu faţa şi a văzut pe Iisus stând, dar nu ştia că este Iisus. Zis-a ei Iisus: Femeie, de ce plângi? Pe cine cauţi? Ea, crezând că este grădinarul, I-a zis: Doamne, dacă L-ai luat Tu, spune-mi unde L-ai pus şi eu Îl voi ridica. Iisus i-a zis: Marie! Întorcându-se, aceea I-a zis evreieşte: Rabuni! (adică, Învăţătorule). Iisus i-a zis: Nu te atinge de Mine că încă nu M-am suit la Tatăl Meu. Mergi la fraţii Mei şi le spune: Mă sui la Tatăl Meu şi Tatăl vostru şi la Dumnezeul Meu şi Dumnezeul vostru. Şi a venit Maria Magdalena, vestind ucenicilor că a văzut pe Domnul şi acestea i-a spus ei*** (**Ioan** 20, 11-18).

Acestea au fost primele arătări ale Mântuitorului, după Înviere, către sfintele mironosiţe.

- Apoi S-a arătat Domnul la doi din ucenicii Săi, Luca şi Cleopa, care mergeau spre Emaus, (Luca 24, 18).
- Seara, în ziua Sfintelor Paşti S-a arătat celor unsprezece, care erau adunaţi împreună de frica iudeilor şi i-a liniştit, zicându-le: ***Pace vouă!*** Iar ei înfricoşându-se, le-a zis Hristos: ***De ce sunteţi tulburaţi şi pentru ce se suie astfel de gânduri în inima voastră? Vedeţi mâinile Mele şi picioarele Mele că Eu Însumi sunt. Pipăiţi-Mă şi vedeţi că duhul nu are carne şi oase, precum Mă vedeţi pe Mine că am. Şi zicând acestea, le-a arătat mâinile şi picioarele Sale. Iar ei încă necrezând de bucurie şi minunându-se, El le-a zis: Aveţi aici ceva de mâncare? Iar ei i-au dat o bucată de peşte fript şi dintr-un fagure de miere. Şi luând a mâncat înaintea lor şi le-a zis: Acestea sunt cuvintele pe care le-am grăit către voi, că trebuie să se împlinească toate cele scrise despre Mine în Legea lui Moise, în prooroci şi în psalmi. Atunci le-a deschis mintea ca să priceapă Scripturile*** (Luca 24, 36-45).
- S-a arătat lui Petru separat, înaintea celorlalţi ucenici (Luca 24, 34).
- Apoi S-a arătat celor zece ucenici împreună şi lui Petru, chiar în prima zi a Învierii, a suflat peste ei Duh Sfânt, dându-le harul apostolic şi preoţesc şi puterea iertării păcatelor (Ioan 20, 21-23).
- Apoi S-a arătat şi la peste cinci sute de fraţi (I Corinteni 15, 6),
- iar după opt zile, S-a arătat ucenicilor Lui şi lui Toma. Fiind uşile încuiate, l-a încredinţat pe Toma despre Învierea Sa, prin punerea mâinilor în coasta Sa (Ioan 20, 26-29).
- S-a arătat apoi la Marea Tiberiadei, când a chemat din nou pe Petru la apostolie, şi i-a zis de trei ori: ***Paşte oile Mele*** (Ioan 21, 15-17).
- Mai pe urmă S-a arătat şi marelui Apostol Pavel pe calea Damascului şi l-a trimis să vestească Evanghelia la neamuri (I Corinteni 15, 8; Fapte 9, 4-6).
- Ultima dată S-a arătat Domnul ucenicilor Săi pe Muntele Măslinilor, când S-a înălţat la cer şi le-a zis: ***Mergeţi în toată lumea şi propovăduiţi Evanghelia la toată făptura. Cel ce va crede şi se va boteza, se va mântui; iar cel ce nu va crede, se va osândi*** (Marcu 16, 15-16; Luca 24, 47-52; Fapte 1, 8).

Iubiţi credincioşi, până aici am vorbit despre mărturiile Învierii Domnului şi ale Învierii morţilor pe care le găsim în Sfânta Scriptură. În cele ce urmează, vom vorbi despre **bucuriile Învierii Domnului.**

Ziua de astăzi, când Hristos, Paştile nostru, a înviat din morţi, a vestit-o dumnezeiescul împărat şi prooroc David, cu o mie de ani mai înainte, când a zis: ***Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm şi să ne veselim într-însa*** (Psalm 117, 24).

Cu adevărat, nici o sărbătoare a Bisericii creştine nu a adus atâta bucurie în cer şi pe pământ, precum şi în iad, ca bucuria Învierii Domnului. Această mare sărbătoare a sărbătorilor s-a început cu cuvintele: ***Bucuraţi-vă! Din clipa când Domnul a întâmpinat pe femeile mironosiţe la mormânt şi le-a zis: Bucuraţi-vă!, de atunci bucuriile Învierii au început a se răspândi în toată lumea, sălăşluindu-se în inimile tuturor ucenicilor Lui.*** Dar bucuria Învierii Domnului nu a rămas numai la cei ce vieţuiau pe pământ şi credeau în El. Ci ***această prealuminată bucurie a Învierii Domnului a umplut cerul şi pământul şi cele dedesubt.***

- ✓ *Cine din oameni ar putea să spună câtă bucurie au avut Adam şi Eva şi toţi patriarhii, proorocii şi drepţii Legii Vechi şi cei mai dinainte de Lege, când li s-a vestit în iad că a înviat Domnul şi că vine la ei,* ***Mesia Împăciuitorul Căruia se vor supune popoarele?*** *(Facere 49, 10).*
- ✓ *Cine din oameni şi din îngeri poate să înţeleagă pe deplin bucuria preafericiţilor patriarhi, drepţi şi prooroci care, prin Duhul Sfânt, mai înainte au arătat despre patima, moartea şi Învierea Domnului nostru Iisus Hristos?*
- ✓ *Ce bucurie dumnezeiască simţeau ei când au văzut cu ochii lor sfărâmarea porţilor iadului şi pe Mesia, Cel mult aşteptat, venind cu putere şi strălucire negrăită, risipind cu fulgerele dumnezeirii Sale negura şi întunericul cel prea cumplit al iadului?*
- ✓ *Când cineva dintre oameni este pedepsit şi închis pe mulţi ani într-o temniţă grea şi amară, cu câtă nerăbdare aşteaptă izbăvirea sa de acolo? Oare, câtă bucurie şi veselie a umplut inimile tuturor celor ce erau în temniţele şi muncile cele nesuferite ale iadului de la începuturile veacurilor, când Hristos, Lumina lumii, a venit la ei?*

Dar nu numai cei din iad şi credincioşii de pe pământ se bucurau. Ci toate cetele îngerilor din ceruri se bucurau negrăit şi dănţuiau de marea bucurie a Învierii Domnului şi de biruinţa Vieţii asupra morţii şi a iadului. Şi dacă ***se face bucurie mare în cer pentru un păcătos care se pocăieşte*** (Luca 15, 7, 10), apoi ***cine poate să spună bucuria tuturor puterilor cereşti când Domnul şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos a scos din iad, nu unul sau o mie, ci o atât de mare şi nenumărată mulţime de suflete şi le-a dus la fericirea cea veşnică prin patima şi Învierea Sa din morţi?***

Şi, ***dacă printr-un om a intrat păcatul în lume şi prin păcat moartea, şi aşa moartea a trecut la toţi oamenii pentru că toţi am păcătuit prin Adam*** (Romani 5, 12) ***apoi câtă bucurie a fost în cer, pe pământ şi în iad, când Noul Adam, Hristos, Cel fără de păcat*** (I Petru 2, 22; II Corinteni 5, 21; I Ioan 3, 5) ***a biruit prin cruce, prin patimă, prin moarte şi prin Înviere pe cel ce avea stăpânirea morţii, adică pe diavolul*** (Ioan 12, 31; 14, 30; 16, 11), ***eliberând din robia lui pe toţi cei osândiţi de la întemeierea lumii, care credeau în El şi aşteptau venirea Lui?*** (Efeseni 2, 13).

Proorocul David, vorbind despre lumina şi bucuria care s-a revărsat asupra drepţilor când Mântuitorul S-a pogorât în iad, zice: ***Lumină a răsărit dreptului şi celor drepţi cu inima, veselie*** (Psalm 96, 12) şi iarăşi: ***Veseliţi-vă, drepţilor, în Domnul şi lăudaţi pomenirea sfinţeniei Lui.*** A venit Hristos, *Lumina lumii*, ca să împărtăşească lumina Sa celor ce şedeau întru întuneric. Acum s-a împlinit proorocia care zice: ***poporul care şedea întru întuneric va vedea lumină mare şi voi cei ce locuiţi în latura şi-n umbra morţii, lumină va străluci peste voi*** (Isaia 9, 1).

Dacă împărăţia lui Dumnezeu este dreptate, pace şi bucurie întru Duhul Sfânt, cum spune Sfântul Pavel (Romani 14, 17) şi dacă Hristos este veselia cea veşnică, cum cântă Biserica la Sfintele Paşti, apoi cine dintre oameni sau din îngeri va putea spune bucuria cea veşnică pe care o primesc şi o simt drepţii şi sfinţii lui Dumnezeu în Rai, revărsându-se asupra lor din oceanul nemărginit al bucuriei şi al luminii celei negrăite, cu care Dumnezeu adapă veşnic minţile şi inimile lor prin Duhul Sfânt? (Romani 5, 5; 15, 13).

Când Hristos, Mântuitorul lumii, *Lumina cea neapropiată* a coborât cu slavă negrăită la iad şi a scos de acolo pe toţi cei ce aşteptau venirea Lui, atunci puterile cereşti au cântat: ***Unde-ţi este, moarte, boldul tău? Unde-ţi este, iadule, biruinţa?*** (I Corinteni 15, 55). ***Căci bucuria Învierii Domnului nu a rămas numai la cei din iad şi la cei de pe pământ. Ea a cuprins toate cetele îngerilor din cer, care cu mare bucurie şi veselie slăveau milostivirea şi puterea Sa cea negrăită ce s-a arătat atunci asupra neamului omenesc, spre a-l izbăvi de robia diavolului şi a morţii.***

Acest adevăr, înţelegându-l, Biserica lui Hristos cântă: ***Cerurile după cuviinţă să se veselească şi pământul să se bucure şi să prăznuiască toată lumea cea văzută şi cea nevăzută, că Hristos S-a sculat, veselia cea veşnică.*** Apoi, arătând că lumina Învierii lui Hristos a strălucit şi în iad şi pe pământ, precum şi în cer, zice: ***Acum toate s-au umplut de lumină, şi cerul şi pământul şi cele dedesubt.***

Din aceste cântări dogmatice ale Bisericii Ortodoxe putem înţelege prealuminat că ***minunea şi bucuria Învierii Domnului a cuprins iadul, pământul şi cerul şi toată lumea văzută şi nevăzută, înnoind toate şi aducând mântuire neamului omenesc, ca Cel ce este Mântuitorul lumii şi veselia cea veşnică.***

*Iubiţi credincioşi,*după ce am vorbit de mărturiile şi bucuriile Învierii lui Hristos, vom vorbi acum ***câte feluri de învieri sunt şi deosebirea dintre ele.***

După învăţătura Sfintei Scripturi şi ale Sfinţilor Părinţi sunt patru feluri sau chipuri de învieri, care s-au făcut şi se fac numai cu puterea şi harul lui Dumnezeu.

- Întâia şi cea mai mare şi preamărită este ***învierea cu trupul din mormânt a Domnului Dumnezeului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos.*** Despre aceasta pe de o parte se spune că ***Dumnezeu Tatăl L-a înviat pe El din morţi şi I-a dat slavă*** (I Petru 1, 21), iar pe de altă parte, că ***El Însuşi, ca un Dumnezeu adevărat, S-a înviat pe Sine, a înviat prin slava Tatălui*** (Romani 6, 4), adică ***prin dumnezeirea Lui a înviat trupul Său cel ceresc*** (Romani 4, 25).

În acest sens, Mântuitorul spune despre Sine: ***Eu sunt Învierea şi Viaţa*** (Ioan 11, 25), adică ***El este dătător de viaţă, şi încă din belşug*** (Ioan 10, 10).

- Al doilea fel de învieri au fost ***cele făcute de Mântuitorul nostru Iisus Hristos***,
    - cu fiul văduvei din Nain (Luca 7, 15),
    - cu fiica lui Iair, mai marele sinagogii (Luca 8, 49-56), şi
    - învierea cea de a patra zi a lui Lazăr din mormânt (Ioan 11, 39-45).
- Al treilea fel de învieri au fost ***cele făcute de sfinţii prooroci şi Apostoli şi de alţi sfinţi purtători de Dumnezeu.***
- Iar al patrulea fel de înviere, despre care se vorbeşte figurat, este ***învierea duhovnicească din moartea păcatului prin taina Sfântului Botez, a Pocăinţei şi a Împărtăşaniei, la o viaţă nouă în Hristos*** (I Ioan 3, 14; Luca 15, 32).

Iubiţi credincioşi, Învierea Domnului nostru Iisus Hristos este cea mai vestită, mai mare, mai preamărită şi mai folositoare mântuirii neamului omenesc. Mai mărită şi preaminunată, pentru că s-a făcut cu a Sa putere dumnezeiască, ***El fiind însăşi Învierea şi Viaţa*** (Ioan 11, 25). ***Mai preamărită decât toate, fiindcă şi îngerii şi oamenii au lăudat-o, o laudă şi o vor lăuda în veacul veacului, căci fără Înviere nu este mântuire neamului omenesc.***

Învierea Domnului este şi învierea noastră, este sfârşitul şi cununa Evangheliei lui Hristos. Dacă Hristos n-ar fi murit şi înviat pentru noi, zadarnică ar fi fost credinţa noastră, nădejdea şi viaţa noastră, căci fără Înviere, moartea şi păcatul nu pot fi biruite. Învierea Domnului a avut marele şi negrăitul efect de salvare a tuturor credincioşilor, de trezire a întregii lumi din moartea păcatului, de chemare a oamenilor din moarte la viaţă (Ioan 3, 14; Ioan 11, 25), ajutaţi de lumina Evangheliei Sale şi de harul Sfintelor Taine.

Prin Înviere, Mântuitorul nostru Iisus Hristos a devenit începătorul învierii celor adormiţi (I Corinteni 15, 20), ***adică a învierii generale a trupurilor la sfârşitul veacului. De aceea, El este numit Cel întâi născut din morţi*** (Coloseni 1, 18; Romani 8, 29).

Învierile din morţi săvârşite de Domnul nostru Iisus Hristos sunt mult mai slăvite decât cele făcute de sfinţii prooroci şi Apostoli şi de alţi sfinţi ai lui Dumnezeu, deoarece Mântuitorul le-a făcut numai cu cuvântul şi porunca Sa, fără a se mai ruga să fie ajutat de cineva spre a le face. Prin aceste minuni şi învieri din morţi, Iisus Hristos Şi-a arătat puterea dumnezeirii Sale, încredinţându-ne că ***El are stăpânire peste moarte şi peste viaţă*** (Ioan 2, 19; 10, 18), deoarece, după mărturia Sfintei Scripturi, ***numai Dumnezeu poate face minuni cu a Sa putere*** (Ieşire 15, 11; Deuteronom 3, 24; Psalm 71, 18-19; 85, 9; 134, 6; 135, 4). Învierile din morţi făcute de sfinţii prooroci, de Sfinţii apostoli şi de alţi sfinţi ai lui Dumnezeu sunt deosebite de cele făcute de Domnul, căci, s-au făcut tot cu puterea Lui, însă la rugăciunea, la cererea şi credinţa sfinţilor Lui (III Regi 17, 20; IV Regi 4, 32-35; Fapte 9, 36-41).

Iar despre învierea sufletească, adică învierea omului din moartea păcatului, trebuie să ştim că aceasta este mai mare decât învierea din morţi. Această înviere tainică în duh se săvârşeşte în cei credincioşi prin învăţătura Evangheliei, prin harul Sfintelor Taine şi prin faptele bune, dar mai ales prin Sfântul Botez, prin care murim şi înviem tainic cu Hristos (Romani 6, 2-8; Efeseni 2, 1-6; Coloseni 2, 13; 3, 1-3). ***Fără această înviere duhovnicească, adică fără pocăinţă, nimeni dintre noi nu se poate mântui.***

O asemenea înviere tainică din moartea păcatului, vedem în pilda fiului risipitor, când zice: ***Trebuie să ne veselim şi să ne bucurăm, căci fratele tău acesta mort era şi a înviat, pierdut era şi s-a aflat*** (Luca 15, 32). ***Învierea tainică din moartea păcatului numai Dumnezeu o poate cunoaşte cu adevărat, deoarece El este Acela care cercetează inimile tuturor oamenilor*** (Psalm 7, 9).

Prin învierea tainică şi spirituală, omul, încă fiind viu cu trupul, trăieşte o înviere a sufletului său prin harul şi puterea lui Dumnezeu. În acest fel, el trăieşte în Dumnezeu şi Dumnezeu trăieşte în el şi poate zice ca marele Apostol Pavel: ***Nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăieşte în mine*** (Galateni 2, 20; II Corinteni 5, 15).

O, de ne-ar da preabunul Dumnezeu la toţi cei binecredincioşi o asemenea înviere tainică, prin care vom putea trăi cu Domnul în bucuria învierii veşnice!

Iubiţi credincioşi, astăzi sunt Sfintele Paşti! Astăzi a înviat Hristos din morţi şi ne-a izbăvit de moarte, de robia păcatului şi de osânda iadului. Astăzi iadul a fost golit şi Raiul s-a deschis. Astăzi, îngerii cântă împreună cu oamenii biruinţa vieţii asupra morţii. Astăzi şi noi cu toţii să ne veselim împreună cu Biserica lui Hristos că nu mai suntem sub legăturile morţii şi ale întunericului. Să lepădăm, dar, întristarea şi răutatea şi grijile cele trecătoare, că Hristos a înnoit lumea prin Înviere.

Deci, ***să ne bucurăm duhovniceşte, mulţumind lui Dumnezeu că ne-a învrednicit să ajungem şi în anul acesta la Sfintele Paşti şi să cântăm împreună această frumoasă cântare:***
„Ziua Învierii şi să ne luminăm cu prăznuirea şi unul pe altul să ne îmbrăţişăm şi să zicem fraţilor şi celor ce ne urăsc pe noi, să iertăm toate pentru Înviere şi aşa să strigăm: «Hristos a înviat din morţi, cu moartea pe moarte călcând şi celor din mormânturi viaţă dăruindu-le!»".

Amin.

Hristos a înviat!

Părintele Cleopa - De ce Sfânta Lumină vine în sâmbăta Paştilor

Sfânta Lumină vine sâmbăta la ora unu şi un sfert. Sfânta Lumină nu reprezintă Învierea la noi pe pământ, ci pogorârea în iad, că trebuia să se împlinească prorocia lui Isaia: „Cei ce şedeau în întuneric şi în umbra morţii, lumină va străluci peste voi; cei ce şedeau în întuneric şi în umbra morţii, va veni peste voi lumină mare”.

Sâmbătă, Mântuitorul a fost în iad cu sufletul. La noi, când a înviat la miezul nopţii, a înviat cu tot cu trup, duminica, dar la ei a fost numai cu sufletul şi i-a scos.

(Ne vorbeşte Părintele Cleopa, vol.12, Editura Episcopiei Romanului, p. 136)

Hristos a înviat!

Sfântul Ioan Gură de Aur - Cuvânt la Învierea Domnului nostru Iisus Hristos - Învierea lui Iisus Hristos se dovedeşte prin minunile apostolilor

„Domnul a înviat cu adevărat" (Lc. 24, 34)

Mulţi pun întrebarea: ***pentru ce Hristos nu S-a arătat iudeilor îndată după învierea Sa?*** Dar aceasta este o întrebare de prisos şi nefolositoare. Dacă Hristos ar fi nădăjduit că ei prin aceasta s-ar fi întors la credinţă, negreşit El n-ar fi pregetat, după învierea Sa, a Se arăta tuturor.

Cum că ei n-ar fi crezut nici când El li S-ar fi arătat după învierea Sa, o dovedeşte învierea lui Lazăr. Acesta murise de patru zile, aşa că puţea şi trecuse în putreziciune. Dar Hristos 1-a rechemat la viaţă înaintea ochilor iudeilor, şi iarăşi i-a deşteptat; însă cu toate acestea, El n-a putut a-i aduce la credinţă; dimpotrivă, i-a făcut mai mari vrăjmaşi ai Săi. Căci ei au venit şi voiau pentru aceasta a-L omorî.

Dacă ei n-au crezut în El când a sculat din moarte pe un altul, nu s-ar fi înfuriat ei oare asupra Lui mai tare, când El li S-ar fi arătat iarăşi ca înviat ? Ei prin aceea negreşit nu s-ar fi îndreptat, ci necucernicia şi osânda lor ar fi sporit. ***Aşadar pentru ca El să-i scape de o tulburare de prisos, nu S-a arătat lor, ci numai ucenicilor Săi; căci El i-ar fi expus la o mai mare pedeapsă, dacă după răstignire S-ar mai fi arătat lor.***

Aşadar, El S-a retras de la ochii lor, pentru ca să-i cruţe, dar S-a arătat lor prin minunile Apostolilor Săi. ***Era totuna ori să fi văzut pe Cel înviat, ori să fi auzit pe Petru grăind slăbănogului:*** „***în numele lui Iisus Hristos, scoală-te şi umblă***" (F.A. 3, 6).

În adevăr, aceste minuni ale Apostolilor, săvârşite în numele lui Hristos, erau dovada cea mai puternică despre învierea Domnului, convingând despre învierea Sa mai mult decât arătarea Sa personală. Aceasta se adevereşte din următoarele: Hristos a înviat şi S-a arătat ucenicilor Săi, dar totuşi şi între aceştia s-a găsit unul, care nu voia să creadă în învierea Domnului, adică Toma. El dorea chiar ca, înainte de a crede, să pună degetul său pe semnele rănilor şi cu mâna sa să poată pipăi coasta Domnului. Acest ucenic petrecuse cu Domnul în curgere de trei ani, mâncase cu Domnul de-a pururea la o masă, văzuse cele mai mari semne şi minuni, auzise pe însuşi Domnul vorbind, iar şi acum, când el a văzut, pe Domnul înviat, nu voia să creadă, până ce mai întâi nu a văzut semnele cuielor şi rana cea pricinuită de suliţă! Spune-mi mie, în asemenea împrejurări ar fi crezut oare toată lumea, dacă ar fi văzut pe Cel înviat ? Cine ar putea cuteza să afirme aceasta ?

Dar noi putem încă şi din o altă împrejurare a dovedi că minunile Apostolilor ne conving despre învierea lui Hristos mai puternic decât privirea însuşi a înviatului. Când poporul a auzit cum a zis Petru către slăbănog: „***în numele lui Iisus Hristos, scoală-te şi umblă***”, au crezut mai multe mii (F.A: 4, 4). Acel Apostol, Toma, a văzut pe Cel înviat, şi totuşi nu voia să creadă; dar aceşti vrăjmaşi ai lui Hristos au văzut minunea lui Petru, şi pentru ea au primit credinţa.

Aşadar, această minune a trebuit să-i fi convins despre înviere mai lămurit si mai puternic decât însăşi privirea. De aceea minunile şi semnele Apostolilor sunt dovada cea mai puternică despre învierea Domnului. De aceea zice El însuşi: „***Adevăr, adevăr zic vouă, cel ce crede în Mine va face aceleaşi, lucruri, pe care Eu le fac, ba încă şi mai mari va face***” (In. 14,” 12). Căci fiindcă între acestea urmase răstignirea si mulţi prin aceea se scandalizaseră, de aceea acum era trebuinţă de minuni mai mari.

Dacă însă Hristos, după repausarea Sa, ar fi rămas întru mormânt, şi întru moarte, precum afirmă, iudeii, şi n-ar fi înviat, nici s-ar fi înălţat la cer, atunci nu numai că minuni mai mari nu s-ar fi putut face în numele Lui, dar nici una.

Luaţi aminte, că în cele zise se cuprinde dovada cea mai îndestulătoare a învierii lui Hristos. Repet încă o dată: ***Hristos, în cursul petrecerii Sale pe pământ, a săvârşit semne şi minuni, a sculat morţi, a vindecat leproşi, a alungat duhurile cele rele, după aceea a fost răstignit şi, după cum afirmă iudeii, nu a mai înviat. Ce trebuie să răspundem noi acum iudeilor?*** Noi trebuie să le zicem: Dacă Hristos nu a înviat, cum după răstignirea Lui au putut să se facă în numele Lui încă mai mari minuni decât acelea pe care le-a făcut El însuşi? Niciodată n-a făcut

cineva după moartea sa lucruri mai mari decât în viaţa sa; însă după moartea lui Hristos, numele Său a lucrat minuni care, după fel şi însuşire şi în tot chipul au fost mai mari, căci niciodată în timpul vieţii Domnului umbra Sa n-a sculat morţi, dar umbra Apostolilor, prin puterea lui Hristos, a făcut aceasta de mai multe ori.

Şi iarăşi minunile după înviere au fost mai mari, căci la minunile cele de mai înainte era însuşi poruncitorul, iară după răstignirea Sa, chiar slugile Lui numai cu numele Lui au făcut minuni încă şi mai mari şi mai înalte, aşa că prin aceasta puterea Sa a strălucit şi mai tare şi mai slăvit. Căci aceea, că un altul numai prin chemarea numelui lui Hristos a făcut minuni, este mult mai mare decât când El singur ar fi săvârşit minunile.

Vedeţi, iubiţilor, că minunile Apostolilor după învierea Domnului au fost mai mari decât minunile lui Iisus Hristos însuşi? Nu este oare aceasta o îndestulătoare dovadă despre înviere? Căci precum am şi zis, mai adeverez o dată: ***dacă Hristos a murit şi nu a înviat iarăşi, atunci ar fi trebuit să înceteze şi minunile Lui; dar în fapt ele nu numai n-au încetat, ci au urmat încă şi mai mari şi mai slăvite, adică acele săvârşite prin Apostoli. Iară dacă Hristos nu-ar fi înviat, atunci nici Apostolii nu ar fi putut săvârşi în numele Lui astfel de minuni; căci era una şi aceeaşi putere a Domnului, care lucra minunile atât înainte, cât şi după răstignire, unele prin însuşi Domnul, altele prin Apostoli.*** Dar pentru ca dovada învierii să fie cu atât mai clară şi mai adevărată, de aceea a trebuit ca minunile cele de după înviere să fie mai presus decât cele dinainte.

Dar de unde ştim noi, întreabă cel necredincios, că Apostolii au săvârşit astfel de minuni în numele lui Iisus? Din Sfânta Scriptură, răspund eu. Dar tu nu voieşti a primi această dovadă şi tăgăduieşti că Apostolii au făcut minuni; atunci recunoşti tu într-înşii o putere a lui Dumnezeu încă mai mare, căci ei atunci fără minuni ar fi întors tot globul cel mare al pământului la cunostinţa dumnezeieştilor adevăruri, în adevăr, aceasta ar fi fost cea mai mare şi mai extraordinară minune, ca nişte oameni săraci, neînsemnaţi, neînvăţaţi şi nevoiaşi, în număr numai de doisprezece, să facă următori ai lor, fără minuni, aşa de multe cetăţi şi popoare, aşa de numeroase provincii, principi şi domnitori, învăţaţi şi oratori, ba mai tot globul pământului!

Dar poate tu ai dori să vezi şi astăzi săvârşindu-se minuni ? ***Ei bine, eu îţi voi arăta nişte lucruri asemenea, ba încă şi mai mari decât cele de mai înainte, nu numai un înviat, nu numai un orb au făcut să vadă, ci tot pământul, care s-a eliberat din întunericul amăgirii, îţi voi arăta nu numai un lepros care s-a curăţit, ci atâtea popoare întregi care s-au curăţit de lepra păcatului, prin baia renaşterii.***

Ce minune mai mare doreşti, tu, omule, când vezi o schimbare atât de mare şi aşa de repede urmată? Voieşti tu să ştii cum a făcut Hristos tot globul pământului să vadă? Iată: mai înainte oamenii priveau lemnul nu ca lemn şi piatra nu ca piatră; ei numeau dumnezei aceste lucruri fără de viaţă, dar **credinţa i-a învăţat cine este Dumnezeu; căci numai prin credinţă poate fi pricepută această fiinţă veşnică şi fericită.**

Voieşti tu să mai ai încă o dovadă despre înviere ? Prefacerea cea mare, care s-a săvârşit în duhurile Apostolilor după înviere; această prefacere este o dovadă pentru învierea Domnului, încă mai mare decât faptele cele minunate ale Apostolilor. Este îndeobşte constatat că chiar omul care în cursul vieţii sale a fost iubit, după moartea sa adeseori nu se mai pomeneşte. Dar dacă cineva nu a fost cu destulă inimă bună către un om în viaţă, şi încă 1-a şi părăsit, cu atât mai sigur îl va uita după moarte. De acolo vine că nu este nimeni care în curgerea vieţii părăsind pe prietenul sau pe învăţătorul său, după moartea lui să-1 prefere la orice alta şi să-1 pună mai presus de toate, şi mai cu seamă când ar vedea că din această dedare şi din această râvnă a sa ar ridica asupră-şi mii de primejdii. ***Dar vezi că, aceea ce aiurea niciodată nu se face, s-a făcut la Hristos şi la Apostoli. Ei, pe când El încă trăia, s-au lepădat de El şi L-au părăsit, la prinderea Lui ei au fugit şi s-au depărtat, iar acum, după ce El a suferit nenumărate batjocuri şi defăimări, ba chiar şi moartea pe cruce, acum ei îl preţuiesc şi-L înalţă mai presus de toate, încât pentru mărturisirea numelui Lui ei cu bucurie jertfesc însăşi viaţa lor.***

Însă, dacă Hristos după moartea Sa nu ar fi înviat, cum ar fi fost cu putinţă ca aceia, care în timpul vieţuirii Lui fugiseră de primejdie, acum, după moartea Lui, de la sine să se arunce în primejdii nenumărate ? ***Toţi odinioară fugiseră, iar Petru se lepădase de Domnul de trei ori, chiar cu jurământ. Şi acest ucenic, care în timpul vieţuirii lui Hristos se temea de o biată slujnică, încât de trei ori se lepădase de Domnul său, la urmă chiar prin jurământ, acum, după învierea Domnului, aşa de neobişnuit s-a schimbat, încât el nu se înspăimântă nici de toată lumea, ci public, în mijlocul a tot poporul, predica, despre Cel răstignit şi îngropat, că a înviat a treia, zi din morţi şi S-a înălţat la cer.***

Aceasta o face el acum fără de nici o frică şi această schimbare a sa ne dovedeşte nouă, în faptă, că într-adevărat el a văzut pe Cel înviat.

De unde a dobândit Petru această bărbăţie ? De unde decât de acolo că el era deplin convins despre învierea lui Hristos ? ***Că el L-a văzut, a vorbit cu El şi L-a auzit vorbind de cele viitoare, de aceea înfruntă el acum toate ostenelile; ştiind că este vorba despre un Mântuitor viu, a dobândit acum un curaj mai mare şi o***

putere mai tare, încât chiar a si murit pentru Hristos, şi de voia sa a lăsat a se răstigni cu capul întors spre pământ.

Aşadar, când tu vezi că, după moartea lui Hristos, încă mai mari minuni se fac în numele Lui decât mai înainte şi că ucenicii Lui acum îi sunt mult mai devotaţi decât înainte, că ei acum îndeobşte vădesc o mai mare siguranţă şi în toate ocaziile se arată o schimbare atât de măreaţă şi aşa de admirabilă, fă singur încheierea din aceste fapte şi întâmplări, că prin moartea lui Hristos n-a fost totul isprăvit, că mai vârtos El a înviat, trăieşte, şi că El, Cel răstignit, pururea rămâne Dumnezeu cel viu şi nemuritor.

Căci dacă El n-ar fi înviat, ucenicii lui n-ar fi putut, după moartea Sa, să facă minuni încă mai mari decât înainte. Cândva îl părăsiseră chiar Apostolii Lui, iar acum toată lumea aleargă la El, nu numai Petru, ci mii şi mii de alţii, care au vieţuit mai târziu şi nu au văzut ei înşişi pe Cel înviat, şi-au dat viaţa lor pentru Dânsul, au fost decapitaţi şi au suferit nenumărate patimi, spre a rămâne statornici în mărturisirea credinţei lor întru Dânsul şi a putea muri întru ea.

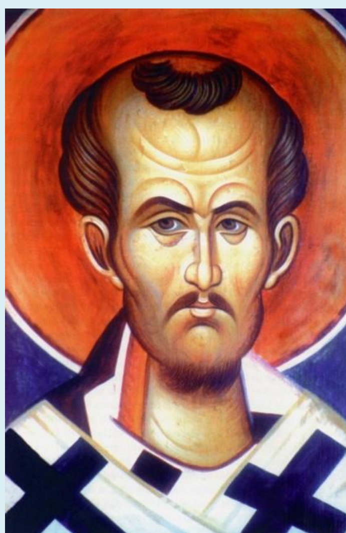
Dar cum putea Acela, care după socotinţa ta, o, necredinciosule, a rămas în mormânt şi nu a mai înviat, cum putea acest mort a Se arăta aşa de tare şi aşa de puternic în următorii Săi, îndemnându-i să-L adore, şi mai bucuroşi a suferi şi a răbda toate decât a lăsa credinţa întru El ? Vezi tu cum toate acestea dovedesc nesmintit învierea Lui ? Minunile, care după moartea Lui s-au săvârşit şi încă şi astăzi se săvârşesc, dăruirea cea mare a ucenicilor, pe care au arătat-o ei atunci şi pe care o arată şi astăzi, primejdiile cărora s-au supus credincioşii, toate acestea sunt dovezi despre învierea Domnului.

De aceea, iubiţilor, să nu încetăm niciodată a lăuda şi a proslăvi pe Cel înviat, ca să putem să ajungem la bunătăţile cele veşnice şi negrăite, prin harul şi prin iubirea de oameni a Domnului nostru Iisus Hristos, căruia împreună cu Tatăl şi cu de viaţă făcătorul Duh se cuvine cinstea şi puterea, acum şi pururea şi în vecii vecilor! Amin.

(Extras din cartea Sfântul Ioan Gură de Aur - Omili la Postul mare)

Hristos a înviat!

Sfântul Ioan Gură de Aur - Cuvânt în sfânta şi luminată zi a slãvitei şi mântuitoarei Învieri a lui Hristos, Dumnezeul nostru - Chemarea la ospăţul credinţei - De a întârziat cineva până în ceasul al nouălea, să se apropie, nicidecum îndoindu-se

- ***De este cineva credincios şi iubitor de Dumnezeu, sã se bucure de acest Praznic frumos şi luminat.***
- ***De este cineva slugã înţeleaptã, sã intre, bucurându-se, întru bucuria Domnului sãu.***
- ***De s-a ostenit cineva postind, sã-şi ia acum rãsplata.***
- ***De a lucrat cineva din ceasul cel dintâi, sã-şi primeascã astãzi plata cea dreaptã.***
- ***De a venit cineva dupã ceasul al treilea, mulţumind sã prãznuiascã.***
- ***De a ajuns cineva dupã ceasul al şaselea, sã nu se îndoiascã nicidecum, cãci cu nimic nu va fi pãgubit.***
- ***De a întârziat cineva pânã în ceasul al nouãlea, sã se apropie, nicidecum îndoindu-se.***
- ***De-a ajuns cineva abia în ceasul al unsprezecelea, sã nu se teamã din pricina întârzierii, cãci darnic fiind Stãpânul, primeşte pe cel din urmã ca şi pe cel dintâi, odihneşte pe cel din al unsprezecelea ceas ca şi pe cel ce a lucrat din ceasul dintâi; şi pe cel din urmã miluieşte şi pe cel dintâi mângâie; şi acelui plãteşte, şi acestuia dãruieşte; şi faptele le primeşte; şi gândul îl ţine în seamã, şi lucrul îl preţuieşte, şi voinţa o laudã.***

Pentru aceasta, intraţi toţi întru bucuria Domnului nostru: şi cei dintâi şi cei de-al doilea luaţi plata.

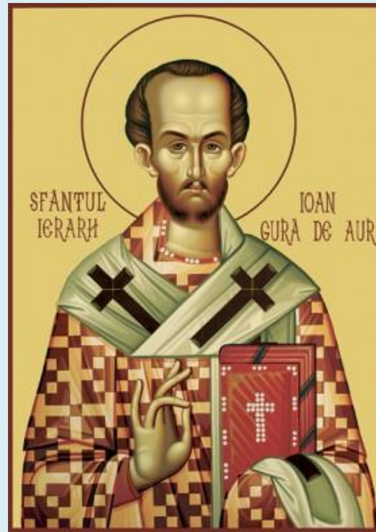
Bogaţii şi sãracii, împreunã bucuraţi-vã.
Cei ce v-aţi înfrânat şi cei leneşi, cinstiţi ziua.
Cei ce aţi postit şi cei ce n-aţi postit, veseliţi-vã astãzi.
Masa este plinã, ospãtaţi-vã toţi.
Viţelul este mult, nimeni sã nu iasã flãmând.
Gustaţi toţi din ospãţul credinţei: împãrtãşiţi-vã toţi din bogãţia bunãtãţii.
Sã nu se plângã nimeni de lipsã, cã s-a arãtat împãrãţia cea de obşte.
Nimeni sã nu se tânguiascã pentru pãcate cã din mormânt, iertare a rãsãrit.
Nimeni sã nu se teamã de moarte, cã ne-a izbãvit pe noi moartea Mântuitorului; şi a stins-o pe ea cel ce a fost ţinut de ea.

Prãdat-a iadul, Cel ce s-a pogorât în iad; umplutu-l-a de amãrãciune fiindcã a gustat din Trupul Lui.
Şi aceasta mai înainte înţelegând-o, Isaia a strigat: iadul s-a amãrât întâmpinându-te pe Tine jos: amãrâtu-s-a cã s-a stricat. S-a amãrât cã a fost batjocorit; s-a amãrât cã a fost omorât, s-a amãrât cã s-a surpat, s-a amãrât cã a fost legat.
A prins un trup şi de Dumnezeu a fost lovit.
A prins pãmânt şi s-a întâlnit cu cerul.
A primit ceea ce vedea şi a cãzut prin ceea ce nu vedea.

Unde-ţi este moarte, boldul?Unde-ţi este iadule, biruinţa?
Înviat-a Hristos şi tu ai fost nimicit.
Sculatu-s-a Hristos şi au cãzut diavolii.
Înviat-a Hristos şi se bucurã îngerii.
Înviat-a Hristos şi viaţa stãpâneşte.
Înviat-a Hristos şi nici un mort nu este în groapã; cã Hristos sculându-se din morţi, începãtura celor adormiţi S-a fãcut. Lui se cuvine slavã şi stãpânire în vecii vecilor.Amin.

Hristos a înviat!

Sfântul Ioan Gură de Aur - Predică la Învierea Domnului

Cine sunt acei ce iubesc pe Dumnezeu din tot sufletul?
Fie ca ei să se bucure de această măreaţă sărbătoare!
Cine sunt acei ce slujesc Domnului cu credinţă?
Fie ca ei să se veselească intru Domnul!
Cine sunt aceia ce sunt vlăguiţi de atâta post?
Acum îşi vor primi răsplata mult dorită!
Cei ce au muncit cu râvnă încă din cel dintâi ceas,
Să-şi primească răsplata ce li se cuvine;
Cel care a venit după al treilea ceas,
Să se bucure şi acela de marea Sărbătoare!
Şi cel ce a venit după al şaselea ceas,
Să nu se îndoiască; pentru că nu va rămâne pe dinafară!
Iar cel ce a sosit în cel din urmă ceas,
Să nu-i fie frică de întârzierea sa!
Pentru că Domnul este binevoitor şi primeşte şi pe ultimul venit
El dă pace celui ce vine în ultima clipă
aşa cum dă şi celui ce a trudit din primul ceas.
Unuia îi dă, iar pe celălalt îl îndestulează.
El preţuieşte truda şi salută curajul.
El onorează atât faptele cât şi gândurile bune.

Să ne bucurăm cu toţii de bunăvoinţa Domnului!
Cel dintâi şi cel de pe urmă sosit să primească aceeaşi răsplată;
cel bogat şi cel sărac să se bucure deopotrivă!

Cel harnic dar şi cel molcom să sărbătorească această sfântă zi!

Cel ce a postit cât şi cel ce nu a postit
să se bucure azi de Masa cea plină de bunătăţi!
Mâncaţi cu toţi din viţelul cel gras!
Să nu rămână nimeni flămând.
Sorbiţi cu toţii din paharul credinţei.
Bucuraţi-vă de măreţia bunătăţii Sale!

Nimeni să nu fie trist pentru că este sărac,
pentru că împărăţia lui Dumnezeu ne-a fost dezvăluită!
Să nu fie nimeni abătut din cauza păcatelor sale;
pentru că iertarea ne-a venit din mormântul Domnului.
Să nu fie nimeni înfricoşat de moarte,
pentru că moartea Mântuitorului ne-a eliberat pe noi!
El a călcat pe moarte şi a învins-o.

El a distrus tărâmul morţii când a coborât în el;
l-a băgat în spaimă când acela a încercat să muşte din carnea Sa.
Aşa a proorocit Isaia:
"***Tu iadule te-ai înfricoşat când L-ai întâlnit pe El***".

Iadul s-a înfricoşat pentru că a fost învins.
S-a înfricoşat pentru că a fost făcut de ruşine.
S-a înspăimântat pentru că a fost distrus.
S-a înspăimântat pentru că i s-a luat puterea.
S-a înspăimântat pentru că este acum neputincios.

Iadul a luat un trup şi a descoperit pe Dumnezeu.
A luat pământ şi a descoperit Cer.
A luat ce a văzut şi a fost copleşit de ceea ce nu văzuse.
O moarte, unde-ţi mai este coasa?
O iadule, unde îţi mai sunt izbânzile?

Hristos a înviat şi tu moarte ţi-ai pierdut puterea!
Hristos a înviat şi cei răi s-au prăbuşit!
Hristos a înviat şi îngerii se veselesc!
Hristos a înviat şi viaţa a învins moartea!
Hristos a înviat cu moartea pre moarte călcând;
Şi celor din mormânturi viaţă le-a dăruit!

Că Lui I se cuvine Gloria şi Puterea acum şi în vecii vecilor.

Amin!

Hristos a înviat!

Sfântul Ioan Gură de Aur - Cuvânt la sfânta şi prea-luminata înviere a Domnului nostru Iisus Hristos

Bună vreme este astăzi ca noi toţi să strigăm cuvântul zis de fericitul David: „***Cine va grăi puterile Domnului, auzite va face toate laudele Lui***" (Psalm 105:2).[*Stih pe care Teodorit îl tâlcuieşte aşa: „Nici un cuvânt nu ajunge spre cântarea de laudă a Dumnezeului tuturor" (în tâlcuirea psalmilor)*]

Căci iată ne-a venit praznicul cel dorit şi mântuitor: ***ziua învierii Domnului nostru Iisus Hristos, pricina păcii, izvodirea împăcării, surparea războiului, stricarea morţii, biruirea diavolului.***

- *Astăzi, oamenii s-au amestecat cu îngerii, şi de aici cei înfăşuraţi cu trup înalţă cântările de laudă împreună cu Puterile cele fără de trupuri.*
- *Astăzi, se strică tirania diavolului!*
- *Astăzi, legăturile morţii s-au dezlegat şi biruinţa iadului s-a pierdut!*
- *Astăzi, bună vreme este să zicem şi acel glas proorocesc:* ***„Unde-ţi este, moarte, boldul tău? Unde-ţi este, iadule, biruinţa ta?"*** *(Osie 13:14; 1 Corinteni 15:55, 56).*
- *Astăzi, Stăpânul nostru Hristos a zdrobit uşile cele de aramă [ale iadului] şi a pierdut însăşi faţa morţii.*

Şi ce zic „faţa"? ***A schimbat însăşi numirea ei! Pentru că nu se mai numeşte „moarte", ci „adormire" şi „somn".*** Căci, mai-nainte de venirea lui Hristos şi de iconomia crucii, chiar numele morţii era înfricoşat. Căci - după ce s-a făcut, în loc de mare certare - omul cel dintâi cu aceasta s-a osândit, auzind că: „***Ori în ce zi veţi***

mânca din pom, cu moarte veţi muri!" (Facerea 2:17). Şi Proorocul David zice: „***Moartea păcătosului este rea***" (Psalm 53:21). Iar Fericitul Iov a numit-o cu această numire, zicând că „***moartea bărbatului este odihnă***" (capitolul 3:23). Şi nu numai „moarte" se numea despărţirea sufletului de trup, ci şi „iad". Căci ascultă-1 pe Patriarhul Iacov zicând: „***Veţi pogorî bătrâneţele mele cu întristare în iad***" {Facerea 37:35). [*Patriarhul a zis aceasta când a aflat de aşa-zisa moarte a lui Iosif.*] Şi pe proorocul, iarăşi: „***Deschisu-şi-a iadul gura sa***" (Isaia 5:14). Şi iarăşi pe alt prooroc, zicând: „***Mă va izbăvi pe mine din iadul cel mai de jos***" (.Psalmul 85:13). Şi mutarea de aici se numeşte „moarte" şi „iad" în multe locuri din Scriptura cea Veche.

Iar după ce Iisus Hristos Dumnezeul nostru S-a adus jertfă şi isprăvile învierii au sporit şi au ridicat numirile acestea, Stăpânul cel iubitor de oameni a adus în viaţa noastră şi petrecere nouă şi străină. ***De acum, în loc de „moarte", mutarea de aici se zice „adormire" şi „somn". Şi de unde este arătată aceasta?*** Ascultă-L pe însuşi Hristos zicând: „***Lazăr, prietenul nostru, a adormit. Ci merg să-1 deştept pe el***" (Ioan 11:11). Căci, aşa cum cu lesnire ne este nouă a-1 deştepta şi a-1 scula pe cel ce doarme, tot astfel Îi este şi Stăpânului nostru celui de obşte a-i învia pe cei morţi. Şi, de vreme ce cuvântul zis de dânsul era nou şi străin, nici ucenicii nu l-au înţeles până când, pogorându-Se pentru neputinţa lor, 1-a zis mai arătat.

Încă şi Fericitul Pavel, dascălul lumii, scriind Tesalonicenilor, zice: „***Nu voiesc a nu şti voi pentru cei adormiţi, ca să nu vă întristaţi ca şi ceilalţi, care n-au nădejde***" (1 Tesaloniceni 4:13). [*"Aici, dumnezeieseul Apostol porneşte cuvântul despre înviere. Căci, deşi le vorbise Tesalonicenilor despre aceasta şi mai înainte, aici le arată şi le descoperă o noimă tainică despre înviere. Sau Tesalonicenii aveau toată cunoştinţa despre înviere, dar poate se tânguiau mai mult decât se cuvine pentru fraţii lor răposaţi, şi Apostolul îndreptează greşeala aceasta acum. Căci multe lucruri ne întristează când nu le ştim, iar după ce le aflăm, ne slobozim de întristarea lor, şi de aceea zice Pavel: «nu voiesc a nu şti voi, fraţilor». Şi nu a zis: «pentru cei ce au murit», ci: «pentru cei ce au adormit», de la însuşi acest nume al celor adormiţi întru Hristos fiind arătat că au să se scoale, căci cel ce doarme e firesc să se şi scoale. Şi zice: Aceia se cuvine a se întrista şi a se tângui cu covârşire [peste măsură] pentru morţii lor, cei care nu au nădejde (ce nădejde? a învierii morţilor pe care-i plâng), adică necredincioşii şi păgânii; iar nu voi, Creştinii, care aveţi nădejde că vă veţi scula cu nestricăciune şi cu slavă. Să auzim aşadar noi, Creştinii, cuvintele acestea ale Apostolului! Căci, dacă-i plângem «cu amar» (după Hrisostom) ori «fără măsură» (după Teodorit) pe fraţii noştri adormiţi întru Hristos, ne facem asemenea cu păgânii şi cu cei necredincioşi, care nu au nădejde de înviere. Dar ce, o, fericite Pavele? De aceea nu voieşti a rămâne*

Tesalonicenii întru neştiinţă despre cei ce au adormit, numai pentru a nu se întrista? De ce nu zici mai bine că nu voieşti aceasta pentru ca ei să nu se osândească în muncă? Ne răspunde aşa: Le zic să nu se întristeze peste măsură pentru cei adormiţi pentru că această întristare le pricinuieşte osânda muncii" (Sfinţitul Teofilact, în tâlcuirea epistolelor lui Pavel).]

Şi iarăşi, în altă parte: „***Şi atunci, cei ce au adormit întru Hristos au pierit***" (1 Corinteni 15:18).[*„**Iar dacă Hristos n-a înviat, zadarnică este credinţa voastră, încă sunteţi întru păcatele voastre. Şi atunci şi cei ce au adormit în Hristos au pierit**" (7 Corinteni 15:17, 18). Stihuri tâlcuite de Teofilact astfel: „Dacă nu este înviere a morţilor - zice - înseamnă că şi fraţii ce au murit pentru Hristos, care au fost şi ei păcătoşi, au pierit dintre noi. Dacă nu este înviere a morţilor, înseamnă că toţi cei ce au adormit întru credinţa lui Hristos, ducând viaţă strâmtorată şi ticăloşită, au pierit şi aceştia, şi în zadar s-au lipsit de lucrurile cele veselitoare şi pricinuitoare de bucurie ale lumii, de vreme ce nici după moarte nu nădăjduiesc să dobândească vreun bine" (Sfinţitul Teofilact, în tâlcuirea epistolelor lui Pavel).*]

Şi iarăşi: „***Noi, cei vii care vom fi rămaşi întru venirea Domnului, nu-i vom întrece pe cei adormiţi***" (1 Tesaloniceni 4:15). [*„Marele Pavel zice aici, cu alte cuvinte, ceea ce zicea în epistola întâia către Corinteni, adică: «întru o cirtă, în clipeala ochiului» (I Corinteni 15:52). Căci, de vreme ce părea a fi greu şi mai presus de hotarele firii a se scula morţii cei putreziţi şi stricaţi cu mult înainte, Pavel zice că cei ce vor fi încă vii atunci nu o vor lua înaintea acelora întru înviere, adică nu-i vor întrece întru a se schimba şi a se face nestricaţi. Nu! - ci toţi se vor face nestricaţi întocmai, întru acea clipeală. Căci, aşa cum îi e lesne lui Dumnezeu a-i face nestricaţi pe cei încă vii şi întregi, tot atât de lesne îi e a-i face nestricaţi, întru aceeaşi clipeală, şi pe cei morţi cu mult mai înainte şi topiţi întru cele patru stihii [pământul, aerul, apa şi focul]. însă, zicând: «noi, cei vii», Pavel nu înţelege această pentru sine (fiindcă el nu urma a fi în viaţa aceasta până la învierea de obşte), ci pentru acei Creştini ce se vor afla vii atunci, căci pentru aceasta a adăugat zicerea «cei rămaşi întru venirea Domnului». Iar fericitul Metodie (în cuvântul despre înviere) înţelege prin acest «vii» sufletele, iar «adormiţi» zice că a numit trupurile, învăţând că, întru înviere, sufletele cele vii nu o vor lua înaintea trupurilor lor cele stricate cu mult înainte. Căci trupurile se vor scula, ca să le dobândească sufletele, de vreme ce acestea rămân şi se află până la venirea Domnului, ele fiind nemuritoare" (Sfinţitul Teofilact, în tâlcuirea epistolelor lui Pavel).*]

Şi, în alt loc, iarăşi: „***Căci, dacă credem că Iisus a murit şi a înviat, aşa şi Dumnezeu pe cei adormiţi îi va aduce împreună cu El***" (1 Tesaloniceni 4:14).

"[„*Zice: Precum Dumnezeu L-a sculat pe Domnul Iisus, Cel ce a pătimit şi a murit trupeşte, tot aşa ne va scula şi pe noi. Vezi însă - o, cititorule! - cum Apostolul zice cu îndrăzneală despre Domnul că a murit, fiindcă învierea Lui s-a făcut deja; iar despre noi, de vreme ce învierea noastră nu s-a făcut încă, zice: «cei adormiţi», ca să arate că ne vom scula şi vom învia, căci zice David: «**Au doar cel ce doarme nu va adăuga să se scoale?**» (Psalm 40:9). Iar zicerea «pe cei adormiţi cu Iisus îi va aduce» se înţelege în două chipuri: sau că îi va aduce «prin Iisus», anume că Iisus Se va face mijlocitor al învierii lor şi-i va înfăţişa înaintea Părintelui; sau că «adormiţi» se uneşte cu zicerea «cu Iisus», adică: Dumnezeu va aduce întru slava şi întru împărăţia Sa pe cei ce au adormit cu Iisus, adică pe **Creştinii cei credincioşi şi drepţi. Fiindcă drepţii Creştini, având-L locuind în inima lor pe Hristos prin dar, adorm şi mor cu Iisus.** Deci Pavel vorbeşte aici despre învierea din parte, adică despre învierea cu slavă a credincioşilor, care se va face împreună cu Domnul, despre învierea drepţilor celor ce s-au săvârşit întru credinţă şi în dar. Căci pe aceştia îi va aduce Dumnezeu împreună cu însuşi Iisus, adică îi va răpi din toate părţile lumii, pe nori, împreună cu Domnul. Aşadar Pavel vorbeşte aici despre învierea din parte, despre care Tesalonicenii nu ştiau, iar nu despre aceea obştească, a tuturor oamenilor, căci despre aceasta ştiau. Deci acum Apostolul voieşte să-i mângâie pe Creştini, dovedindu-le că învierea credincioşilor are să se facă cu cinste şi cu slavă multă, şi din aceasta să-i înduplece a nu se întrista pentru cei adormiţi. Căci toţi oamenii - şi credincioşii, şi necredincioşii - au să învieze cu adevărat, însă nu toţi cu slavă şi cu cinste, ci doar cei credincioşi, adică cei ce au credinţa întovărăşită cu faptele bune, adică drepţii" (Sfinţitul Teofilact, în tâlcuirea epistolelor lui Pavel).*]

Văzut-ai că de acum moartea se numeşte pretutindeni „adormire" şi „somn" şi că ceea ce mai-nainte de aceasta îşi avea faţa înfricoşată s-a făcut lesne defăimată acum, după învierea lui Hristos? ***Văzut-ai cât de strălucită este biruinţa învierii?!***
Pentru învierea aceasta, nenumărate bunătăţi ni s-au adus nouă:

- ✓ *pentru învierea aceasta, amăgirea dracilor s-a pierdut;*
- ✓ *pentru învierea aceasta, luăm în râs moartea;*
- ✓ *pentru învierea aceasta, trecem cu vederea viaţa aceasta de acum;*
- ✓ *pentru învierea aceasta, către pofta celor ce vor să fie ne sârguim;*
- ✓ *pentru învierea aceasta, deşi suntem înfăşuraţi cu trup, ne vom afla cu nimic mai prejos decât cei fără de trupuri, dacă vom voi.*

- *Astăzi s-au făcut biruinţele noastre cele strălucite.*

- *Astăzi Stăpânul nostru, după ce a pus biruinţă împotriva morţii şi după ce a stricat tirania diavolului, ne-a dăruit prin înviere calea către mântuire.*

Deci toţi să ne bucurăm, să săltăm, să ne veselim! Căci, ***deşi Stăpânul nostru a biruit şi a făcut biruinţa, totuşi veselia şi bucuria sunt şi ale noastre, căci pe toate le-a lucrat pentru mântuirea noastră.***

Şi 1-a surpat pe diavolul chiar prin acelea prin care el ne-a biruit pe noi. Şi cum? Ascultă! Fecioară, şi lemn, şi moarte au fost semnele biruinţei noastre pentru că Eva era fecioară, căci nu cunoscuse încă bărbat când a pătimit amăgirea; lemn era pomul, moarte era certarea cea împotriva lui Adam. ***Ai văzut cum fecioara, şi lemnul şi moartea s-au făcut semnele biruirii noastre?*** Deci vezi cum aceleaşi s-au făcut iarăşi şi pricinile biruinţei înseşi.

- *În locul Evei, Maria;*
- *în locul pomului cunoştinţei binelui şi răului, lemnul crucii;*
- *în locul morţii lui Adam, moartea cea stăpînească.*

Ai văzut că diavolul se biruieşte tocmai prin acelea prin care a biruit el? ***Prin lemn 1-a biruit pe Adam diavolul, prin lemnul crucii 1-a surpat şi Hristos pe el.*** Şi lemnul acela [al pomului] l-a trimis pe om la iad, iar lemnul acesta al crucii i-a chemat înapoi din iad pe cei duşi. Şi acela îl ascundea pe cel biruit ca pe un robit şi gol, iar acesta îl arăta tuturor gol pe Biruitorul pironit întru înălţime. Şi moartea aceea îi osândea şi pe cei de după Adam, iar aceasta i-a înviat cu adevărat şi pe cei mai-nainte de Hristos. ***Deci cine va grăi puterile Domnului, cine va face auzite toate laudele Lui? Din moarte, ne-am făcut nemuritori; din cădere, ne-am sculat; din biruire, ne-am făcut biruitori!***

Acestea sunt isprăvile crucii, acestea sunt prea-mare dovadă a învierii.

- *Astăzi, îngerii saltă şi toate Puterile cereşti se bucură împreună de mântuirea întregului neam al oamenilor.*

Căci, dacă se face bucurie în cer şi pe pământ pentru un singur păcătos ce se pocăieşte, cu mult mai vârtos pentru mântuirea lumii.

- *Astăzi, slobozind firea omenească din tirania diavolului, Hristos a întors-o către bunul neam dintâi.*

Căci, când văd că pârga mea [*Hristos este „pârgă" a noastră ca întâi înviat din morţi, după cum arată Pavel.*] ***aşa a biruit moartea, nu mă mai tem, nu-mi mai***

este frică de război, nu mai privesc către neputinţa mea, ci iau în minte nebiruita putere a Celui ce îmi va ajuta. Căci Cel ce a biruit tirania morţii şi a jefuit toată diavolului ce nu va lucra de acum pentru cel de un neam, pe al cărui chip a primit a-1 lua asupră-Şi pentru multa iubire de oameni, şi prin aceasta a da lupta cu diavolul?

- *Astăzi, este bucurie şi veselie duhovnicească pretutindeni prin lume.*
- *Astăzi şi gloatele îngerilor, şi ceata tuturor Puterilor celor de sus se bucură pentru mântuirea oamenilor.*

Deci ia aminte, iubite, mărimea bucuriei: căci şi Puterile cele de sus prăznuiesc împreună cu noi, fiindcă împreună se bucură de bunătăţile noastre. Căci, deşi al nostru este darul de la Stăpânul, totuşi dulceaţa şi veselia este şi a acelora. Pentru aceasta, ele nu se ruşinează a prăznui împreună cu noi. Şi ce zic că nu se ruşinează a prăznui împreună cu noi cei împreună-robi? însuşi Stăpânul lor şi al nostru nu Se ruşinează a prăznui împreună cu noi! Şi ce am zis că nu Se ruşinează? încă pofteşte a prăznui împreună cu noi. De unde este arătată aceasta? Auzi-L pe Dânsul zicând: „***Cu poftă am poftit a mânca cu voi Paştile aceasta***" (Luca 22:15). Şi, dacă a poftit să mănânce împreună cu noi ***Paştile***, apoi cu adevărat a poftit şi a prăznui împreună.

Deci - ***când vei îi vedea nu numai pe îngeri şi pe mulţimea tuturor Puterilor cereşti,ci şi pe însuşi Stăpânul îngerilor prăznuind împreună cu noi - care cuvânt de veselie îţi mai lipseşte de aici?***

Deci nimeni să nu fie mâhnit astăzi pentru sărăcie, căci este praznic duhovnicesc. Nici bogatul să nu se înalţe pentru bogăţie, căci nu poate aduce ceva la praznicul acesta din banii săi. Căci la praznicele din afară (zic de cele lumeşti) - unde multă este nălucirea şi a îmbrăcămintei din afară, şi a scumpetei întru masă - după cuviinţă săracul va fi acolo întru întristare şi mâhnire, iar bogatul întru dezmierdare şi strălucire. Pentru ce oare? Pentru că acela se îmbracă cu haină strălucită şi îşi pune înainte masă mai îndestulată, iar săracul se opreşte de sărăcie să arate aceeaşi îndestulare. ***Iar aici nu este nimic într-acest fel, ci toată nepotrivirea este izgonită şi o masă este pusă înainte şi bogatului, şi săracului; şi robului, şi slobodului. Măcar bogat de ai fi, aici nu ai nimic mai mult decât săracul. Măcar sărac de ai fi, nu vei avea nimic mai puţin decât bogatul, căci cele ale ospătării tale celei duhovniceşti nu se împuţinează pentru sărăcia ta. Fiindcă darul este dumnezeiesc şi nu ştie deosebire a feţelor [persoanelor].***

Şi ce zic că aceeaşi masă este pusă înainte şi bogatului, şi săracului? Aceeaşi masă

îi stă înainte şi însuşi celui încoronat cu coroana şi îmbrăcat cu hlamidă, celui ce are asupră-şi stăpânirea lumească, şi săracului ce şade pentru milostenie. Căci astfel sunt darurile cele duhovniceşti: nu dregătoriilor împarte împărtăşirile, ci voinţei şi socotelii. Şi împăratul, şi săracul se pornesc către împărtăşirea acestor Taine dumnezeieşti cu aceeaşi îndrăzneală şi cinste. Şi ce zic „cu aceeaşi îndrăzneală şi cinste"? Că de multe ori săracul cu mai multă îndrăzneală. Pentru ce? Pentru că împăratul, fiind înconjurat cu griji şi fiind îmbulzit de multe înconjurări ca într-un noian, e stropit de jur împrejur de valurile adunate unele peste altele de pretutindeni şi se mânjeşte cu multe păcate. Iar săracul este izbăvit de toate acestea şi - doar pentru hrana cea de nevoie grijindu-se şi viaţă fără de grijă şi liniştită trăind, ca într-un liman alinat şezând - se apropie cu multă evlavie la masă.

Şi nu numai din pricina aceasta, ci şi dintru altele, multe feluri de mâhniri se nasc celor ce se îndeletnicesc întru praznicele lumeşti. Căci, tot aşa, acolo săracul se află întru mâhnire şi bogatul întru strălucire nu doar pentru masă şi pentru îndestularea bucatelor, ci şi pentru hainele cele strălucite. Fiindcă ceea ce pătimesc pentru masă, aceasta rabdă şi pentru haine. Căci, când îl va vedea pe bogat îmbrăcat cu haină mai scumpă, săracul s-a rănit de durere, s-a ticăloşit pe sine, cu nenumărate cuvinte s-a blestemat. Iar aici s-a ridicat din mijloc şi mâhnirea aceasta, căci o haină este la toţi, adică îmbrăcămintea cea mântuitoare. Şi strigă Pavel, zicând: „***Câţi în Hristos v-aţi botezat, întru Hristos v-aţi îmbrăcat***" (Galateni 3:27).

Deci mă rog să nu ruşinăm un praznic ca acesta, ci să luăm întru noi cuget vrednic de cele dăruite nouă de la darul lui Hristos. Să nu ne dăm pe noi înşine la beţie şi la lăcomia pântecelui! Ci - luând în minte marea dăruire a Stăpânului nostru şi că asemenea i-a cinstit pe bogaţi şi pe săraci, pe robi şi pe slobozi, şi spre toţi a vărsat dăruirea - să răsplătim Făcătorului de bine pentru dragostea Lui către noi.

Iar răsplătire îndestulată este petrecerea cea plăcută şi suflet treaz şi deşteptat. Praznicul şi sărbătoarea aceasta nu are trebuinţă de bani, nici de cheltuială, ci doar de voire şi de cuget curat. ***Nimic trupesc nu se poate câştiga de aici, ci pe toate duhovniceşti: ascultare a cuvintelor dumnezeieşti, rugăciuni ale Părinţilor, blagoslovenii ale preoţilor şi împărtăşirea dumnezeieştilor şi negrăitelor Taine; pace şi unire la un cuget şi daruri duhovniceşti şi vrednice de dărnicia Celui ce dăruieşte.***

Deci să prăznuim praznicul acesta întru care a înviat Domnul! ***Căci El a înviat, şi***

împreună cu Sine a înviat lumea. El a înviat şi a rupt legăturile morţii, iar pe noi ne-a înviat şi a dezlegat lanţurile păcatelor noastre.

A păcătuit Adam, şi a murit; dar Hristos a murit fără să păcătuiască. Lucru nou şi prea-slăvit! Acela a păcătuit, şi a murit; Acesta a murit, dar nu a păcătuit. Pentru care pricină şi pentru ce? Pentru că acela ce a păcătuit şi a murit să se poată slobozi din legăturile morţii prin Cel ce a murit fără să păcătuiască. Aşa se întâmplă de multe ori şi la cei ce sunt datori cu bani. Cineva este dator cuiva cu argint, dar nu are să-i plătească, şi pentru aceasta se ţine închis. Altul nu este dator; însă, putând să plătească, 1-a slobozit pe cel vinovat plătind. **Aşa s-a făcut şi la Adam şi Hristos. Adam a fost dator cu moarte şi era ţinut de diavolul. Hristos nu a fost dator, nici nu era ţinut, dar a venit şi a plătit moartea pentru cel ţinut, ca să-1 slobozească pe acela din legăturile morţii.**

Ai văzut isprăvile învierii? Ai văzut iubirea de oameni a Stăpânului? Ai văzut mărimea purtării de grijă? Deci să nu fim necunoscători şi nemulţumitori către Făcătorul de bine cel atât de mare, nici să ne facem mai trândavi pentru că postul a trecut. Ci acum să facem mai multă purtare de grijă pentru suflet decât înainte. Ca nu cumva, îngrăşându-se trupul, sufletul să se facă mai neputincios. Ca nu cumva, purtând frică de rob [*Trupul.*], să ne lenevim despre stăpânul [*Sufletul.*].

Căci spune-mi ce folos este a se rupe mai presus de trebuinţă şi a trece mai presus de măsură? Aceasta şi trupul îl vatămă, şi bunul neam al sufletului îl dă în jaf. Ci să păzim măsura şi trebuinţa, ca şi sufletului, şi trupului să-i împlinim cuviinţa şi datoria. Ca nu cumva să le vărsăm îndată şi degrabă pe toate cele adunate din postire. Căci nu vă opresc a vă împărtăşi de hrană şi a răsufla [odihni]. Nu opresc aceasta; ci vă sfătuiesc să vă împliniţi trebuinţa, dar să tăiaţi şi să curmaţi multă desfătare, să nu treceţi peste măsură şi să vătămaţi neamul cel bun al sufletului. Căci nici nu se va împărtăşi de dulceaţă cel ce a trecut peste hotarele trebuinţei celei de nevoie. Şi aceasta o ştiu cu de-amănuntul mai ales cei ce au trecut prin cercarea ei şi de aici şi-au născut nenumătate feluri de boli şi multă greaţă au pătimit. Iar că vă veţi pleca sfătuiţilor noastre, nu mă îndoiesc, căci ştiu aşezarea voastră cea plecată.

Şi de aceea, după ce am încetat aici sfătuirea pentru aceasta, ***voiesc a întoarce cuvântul către cei ce întru această noapte purtătoare de lumină s-au învrednicit darului dumnezeiescului botez, către aceste bune saduri ale Bisericii, către florile cele duhovniceşti, către ostaşii cei tineri ai lui Hristos.*** Mai-nainte de ieri, Stăpânul era pe cruce, dar acum a înviat. Aşa şi aceştia: mai-nainte de ieri, erau

ţinuţi de păcat, însă acum au înviat. Acela cu trupul a murit, şi cu trupul a înviat; aceştia cu păcatul erau morţi şi, slobozindu-se de păcate, au înviat.

Ai văzut mărimea dăruirii?! Păzeşte-o! Nu ţi se cade să trăieşti cu ne-deosebire. [...] ***Căci nevoinţă şi luptă este toată viaţa aceasta de acum, şi celor ce au intrat odată în maidanul acesta al faptei bune li se cuvine să se înfrâneze despre toate.*** Căci tot cel ce se nevoieşte despre toate se înfrânează. Nu vezi cum cei ce vor să se lupte cu oameni întru luptele cele iscusitoare au nevoie de multă sârguinţă şi îşi iscusesc trupul cu toată înfrânarea? Aşa şi aici: de vreme ce lupta nu ne este nouă cu oamenii, ci cu duhurile răutăţii, atunci şi iscusinţa şi înfrânarea noastră să fie duhovnicească! [*Precum zice Pavel:* ***„Căci lupta noastră nu este împotriva sângelui şi a cărnii, ci împotriva începătoriilor şi stăpâniilor, împotriva stăpânitorilor lumii, ai întunericului veacului acestuia, împotriva duhurilor răutăţii, întru cele cereşti"*** *(Efeseni 6:12).Stihuri pe care Teofilact le tâlcuieşte astfel:„«Căci lupta noastră nu este împotriva sângelui şi a cărnii,» Pavel nu zice nici aici acest cuvânt ca să-i sperie pe Creştini, ci să-i facă mai cu luare-aminte, căci voievodul de oşti ce arată ostaşilor supuşi lui puterea şi meşteşugul vrăjmaşului cu care au să se lupte îi face mai încredinţaţi şi mai îmbărbătaţi. Şi zice: O fraţilor Creştini şi ostaşi împreună cu mine! - nu avem să ne luptăm cu oameni, pătimaşi ca şi noi, adică având putere întocmai cu noi. «ci împotriva începătoriilor şi stăpâniilor,» Ci avem - zice - să ne luptăm cu domnii şi stăpânitorii gândiţi şi nevăzuţi, adică cu demonii. Căci - aşa cum Dumnezeu are în cer cete osebite de sfinţi îngeri, începătorii şi Stăpânii - tot astfel şi tiranul şi apostatul de la Dumnezeu diavol a făcut pe pământ osebite cete ca acestea, ca să fie socotit şi el oarecum ca un dumnezeu. «împotriva stăpânitorilor lumii,» Aici, Apostolul îi numeşte «stăpânitori ai lumii» pe demoni nu pentru că ei ar stăpâni lumea, adică făpturile lui Dumnezeu - să nu fie! -ci pentru că Sfânta Scriptură obişnuieşte a numit «lume» faptele cele rele şi viclene şi pe oamenii care le săvârşesc. De aceea a zis şi Domnul către Apostoli: «****Voi nu sunteţi din lume****» (Ioan 15:19),* ***adică: Voi nu sunteţi dintre aceia care fac faptele rele şi cugetă lucrurile lumii acesteia.*** *Deci demonii stăpânesc şi domnesc lucrurile acestea rele şi pe oamenii cugetători de rele, fiindcă de voia lor s-au robit pe sine demonilor. «ai întunericului veacului acestuia,» Pavel numeşte «întuneric» răutatea şi păcatul, care numai întru acest veac se săvârşeşte şi se arată, iar mai mult nu are să se lucreze. «împotriva duhurilor răutăţii,» Aici, Pavel îi numeşte «duhuri ale răutăţii» pe demoni. Căci, de vreme ce şi îngerii sunt duhuri, a adăugat a zice: «ale răutăţii», ca să arate că îngerii sunt duhuri bune, luminate şi sfinte. Iar demonii, dimpotrivă, sunt duhuri rele, întunecate şi necurate. Şi, după ce a zis că noi, Creştinii, nu purtăm război «împotriva sângelui şi a cărnii», adică a vrăjmaşilor trupeşti şi văzuţi, face osebirea între vrăjmaşii noştri şi vrăjmaşii*

trupeşti, zicând că vrăjmaşii cu care ne luptăm sunt duhovniceşti, adică fără trup şi uşori. Şi arată că sunt nevăzuţi şi cu totul vicleni, şi prin urmare sunt cu anevoie de luptat şi greu de biruit, deci trebuie să avem mare luare aminte întru războiul cel gândit dus asupra lor. *«întru cele cereşti.» Cu cuvântul acesta, Pavel îi deşteaptă iarăşi pe Creştini şi le zice: O Creştinilor! - să nu socotiţi că demonii ne dau război pentru lucruri pământeşti, şi stricăcioase şi mici. Nu!* - ci pentru cele *cereşti, pentru cele nestricăcioase şi pentru bunătăţile cele negrăite ale împărăţiei lui Dumnezeu. Căci prepoziţia «întru» este în loc de «pentru», adică: Lupta noastră cu demonii se duce pentru cele cereşti, anume ca să dobândim bunătăţile cereşti şi să nu ne lipsim de dânsele. Pentru aceasta, se cuvine să fim deştepţi, osârdnici şi cu luare*-aminte" (în tâlcuirea la epistolele lui Pavel).]

Căci şi armele cu care ne-a îmbrăcat Stăpânul sunt duhovniceşti. [*„**Să ne îmbrăcăm cu armele luminii!**" (Romani 13:12). Stih pe care Teofilact îl tâlcuieşte* aşa: *„Pavel numeşte aici «arme ale luminii» faptele virtuţii (adică ale faptei bune); mai întâi, fiindcă sunt luminoase de la sine şi îi fac pe cei ce le săvârşesc a fi fără de frică, într-armaţi cu ele ca şi cu nişte arme puternice; şi, al doilea, îi fac să strălucească şi să se înfăţişeze în lume ca nişte luminători" (în tâlcuirea la* epistolele lui Pavel).]

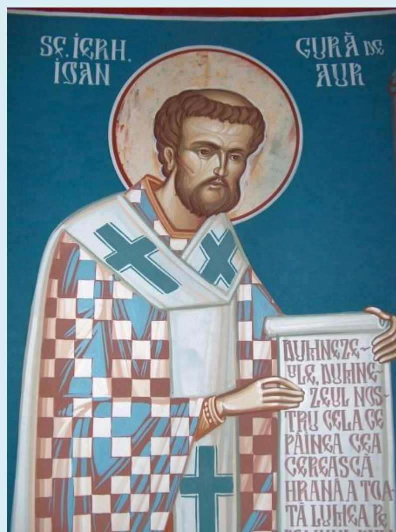
Deci ochiul să-ţi aibă hotare şi canoane, ca nu aşa prost să sară la toate lucrurile ce îi cad înainte. Şi limba să aibă îngrădire, ca să nu alerge înaintea minţii. Căci pentru aceasta s-au şi zidit dinţii şi buzele, spre întemeierea limbii: ca niciodată, zburând aşa prost, limba să nu iasă peste uşi. Ci, după ce se vor aşeza bine cele pentru sine, atunci să iasă cu toată buna podoabă şi să scoată nişte graiuri care să dea har celor ce le aud şi să le grăiască pe acelea care ajută spre zidirea lor. Şi despre râsul cel fără de rânduială se cade a te abate cu totul, şi umbletul să-1 ai domol şi liniştit, şi îmbrăcămintea strânsă. Şi - în scurt - prin toate se cuvine a se pune la rânduială cel ce s-a scris la maidanul [*Aici, întrecerea.*] faptei bune. ***Pentru că buna rânduială a mădularelor celor din afară este o icoană a aşezării ce este în suflet.***

Dacă ne vom aşeza întru o obişnuinţă ca aceasta dintru început, umblând cu calea de aici, atunci vom săvârşi cu lesnire toată fapta bună, neavând trebuinţă de multă osteneală, şi mult ajutor de sus vom trage spre noi. Căci aşa vom putea trece cu întemeiere şi peste valurile vieţii acesteia de acum şi, aşezându-ne mai înalţi decât cursele diavolului, ***să dobândim bunătăţile cele veşnice: cu darul şi cu iubirea de oameni a Domnului nostru Iisus Hristos. Căruia, împreună şi Tatălui şi Sfântului Duh, I se cuvine slavă, stăpânire şi cinste; acum, şi de-a pururea şi în vecii vecilor! Amin!***

(din Sfinţi Părinţi Moarte şi Învierea Domnului)

Hristos a înviat!

Sfântul Ioan Gură de Aur - Cuvânt despre Înviere şi contra beţiei

Noi, fraţilor, am lăsat povara postului, dar roadele lui rămân, căci putem să lăsăm această povară şi să ne apucăm de adunat roadele postului. Osteneala luptei a trecut, dar duhul postului să rămână, sau, mai bine zis, n-a trecut nici postul. Nu vă temeţi, însă, căci zicând astfel, eu n-am de gând să vă îndemn a începe o nouă patruzecime, ci doresc numai ca voi să iubiţi virtuţile strâns legate de aceasta. A trecut postul cel trupesc, dar n-a trecut postul cel duhovnicesc.

Acesta din urmă este mai bun decât cel dintâi, pentru că cel dintâi a fost aşezat pentru acesta din urmă. După cum, ***atunci când posteaţi, vă spuneam că se poate ca postind să nu postim, aşa vă spun şi acum, că nepostind se poate să postim.*** Poate că aceste cuvinte vi se par enigmatice; eu, însă, vă voi descurca această enigmă.

Cum se poate ca postind să nu postim? Iată cum: ***Când cineva se înfrânează de la mâncare, dar nu se înfrânează de la păcat, atunci se cheamă că el postind, nu posteşte.*** Şi iarăşi: ***Cum se poate ca cineva nepostind, să postească?*** Iată cum: ***Când cineva se împărtăşeşte din mâncare, dar nu se îndulceşte din otrava păcatului, atunci acela nepostind posteşte.*** Acest din urmă post este mai bun decât cel dintâi şi nu numai mai bun, ci şi mai uşor.

În timpul celui dintâi, mulţi pun înainte slăbiciunile trupului, căci chiar eu adesea am auzit pe mulţi zicând: „Tot trupul mă mănâncă, nu pot să nu fac baie; legumele nu le sufăr şi apa îmi face rău”. În timpul acestui din urmă post, însă, nu se poate zice nimic de felul acesta. Foloseşte-te de baie, şezi la masă, întrebuinţează în

băutură vinul cu cumpătare şi de vrei să mănânci carne, nimeni nu te opreşte; foloseşte-te de toate, numai de păcat te păzeşte.

Vedeţi cât de uşor este acest post pentru toţi? Împotriva lui nimeni nu poate pune slăbiciunile trupului său, pentru că acest post este cu totul sufletesc. Se poate să nu bei vin şi să nu fii treaz. Şi că este beţie fără vin, ascultă pe proorocul ce zice: „***Vai celor ce se îmbată fără de vin***” (Isaia 28, 1). ***Cum se poate să se îmbete cineva fără de vin? Când nu-şi înfrânează poftele printr-o cugetare pioasă.*** Se poate să bei vin şi să nu fii beat. Dacă aceasta n-ar fi cu putinţă, atunci Pavel, în epistola sa către Timotei, n-ar fi dat un sfat ca acesta: „***întrebuinţează câte puţin vin pentru stomacul tău şi pentru desele tale suferinţe***” (I Timotei 5, 23).

Beţia nu este decât slăbănogirea nefirească a sufletului, stricarea cugetării, lipsa judecăţii. Iar acestea ni se trag nu numai de la îmbătarea de vin, ci şi de la îmbătarea de mânie şi de pofte urâte. După cum frigurile pricinuiesc insomnie, slăbiciune, întristare şi altele multe, iar boala este una şi aceeaşi, tot aşa şi aici, beţia vine şi de la vin şi de la pofte şi de la alte multe pricini, iar suferinţa şi boala este una şi aceeaşi. Să ne ferim deci de beţie.

Nu zic: „Să ne ferim de vin”, ci zic: „Să ne ferim de beţie”. ***Nu vinul este pricina beţiei, căci vinul este lăsat de Dumnezeu, iar ceea ce a lăsat Dumnezeu nu pricinuieşte nici un rău, ci voinţa cea stricată a omului neînţelept este mama beţiei.***

Că ne putem îmbăta şi altfel, nu numai cu vin, ne spune Pavel: „Nu vă îmbătaţi de vin”, dând a înţelege că ne putem îmbăta şi de altceva. „***Nu vă îmbătaţi de vin, întru care este desfrânare***” (Efeseni 5, 18). Într-un chip minunat, el rosteşte prin puţine cuvinte toată osânda beţiei.

Ce însemnează cuvintele: „Nu vă îmbătaţi de vin, întru care este desfrânare!” Desfrânaţi numim pe acei tineri care, luând moştenirea părintească, o cheltuiesc toată deodată, fără să judece cui, ce şi când trebuie să dea, ci şi hainele, şi aurul, şi argintul şi toate bogăţiile părinteşti le cheltuiesc fără cruţare cu desfrânatele şi cu desfrânaţii.

Aşa este beţia: Punând stăpânire pe mintea beţivului, ca pe un tânăr desfrânat, şi robind judecata lui, ea îl sileşte să cheltuiască fără nici o cumpătare şi fără nici o chibzuinţă toată bogăţia cugetării. Omul beat nu ştie când trebuie să vorbească şi când trebuie să tacă, ci gura lui veşnic e deschisă; buzele lui n-au nici lacăt, nici zăvoare; el nu ştie să-şi cârmuiască vorbele sale cu judecată, nu ştie să

economisească bogăţia cugetărilor sale, nu ştie ce trebuie să păstreze şi ce trebuie să cheltuiască, ci toate le aruncă şi le risipeşte.

Beţia este înnebunire de bunăvoie; beţia este nenorocire, de care oamenii glumesc; beţia este boală, de care oamenii râd; ea este îndrăcire de bunăvoie şi chiar mai rea decât îndrăcirea.

Voieşti să ştii cum beţivul este mai rău chiar decât un îndrăcit? Pe omul îndrăcit toţi îl compătimim, iar de beţiv ne îngreţoşăm; pe îndrăcit îl jelim, iar asupra beţivului ne umplem de mânie şi dezgust. Pentru ce? Pentru că boala îndrăcitului vine de la ispita diavolului, iar a beţivului de la neîngrijirea sa; boala aceluia vine de la vrăjmaşul, iar a acestuia de la propria sa voinţă.

Dar de suferit, beţivul suferă acelaşi lucru ca şi îndrăcitul; că şi acesta se învârte, că şi acesta face nebunii, că şi acesta cade, că şi acesta holbează ochii, că şi acesta se zgâlţâieşte şi, zăcând pe pământ, face spume la gură, se umple de bale şi răspândeşte în jurul său o putoare nesuferită. Un astfel de om este neplăcut prietenilor, ridicol duşmanilor, dispreţuit de slugi, dezgustător pentru soţie, de nesuferit pentru copii şi greţos chiar pentru dobitoace.

Dobitoacele cele necuvântătoare beau numai până când îşi potolesc setea şi numai cât cere trebuinţa, iar beţivul, cu neînfrânarea sa, întinde pofta peste marginile trebuinţei şi se arată mai neînţelept decât dobitoacele.

Mai dureros e că această boală, plină de atâtea rele şi pricinuitoare a atâtor nenorociri, nu se socoteşte a fi o greşeală, o vinovăţie, ci la mesele bogaţilor se fac întreceri spre a se vedea cine poate servi ca exemplu în această mârşavă ticăloşie, cine poate stârni mai mult râs, cine îşi poate slăbi mai tare nervii, cine îşi poate slei mai mult puterile, cine poate întrista mai mult pe Stăpânul tuturor. Atunci să vezi silinţe şi întreceri cu adevărat drăceşti!

Beţivul este mai ticălos şi decât un mort. Acesta din urmă zace fără simţire şi nu poate face nici bine, nici rău; acela este în stare să facă rău, şi îngropându-şi sufletul în trupul său ca într-un mormânt, mort îşi arată trupul său. Vezi cum beţivul e mai rău decât îndrăcitul şi mai nesimţitor decât un mort? Dacă voieşti, eu îţi pot spune lucruri şi mai grozave decât acestea!

Beţivul nu poate să intre întru împărăţia lui Dumnezeu. Cine spune aceasta? Pavel. „***Nu vă amăgiţi***”, ne zice el, „***căci nici desfrânaţii, nici închinătorii la idoli, nici cei ce fac adulter, nici malahienii, nici sodomiţii, nici lacomii, nici furii, nici***

beţivii, nici batjocoritorii, nici răpitorii nu vor moşteni împărăţia lui Dumnezeu” (I Corinteni 6, 9-10).

Aţi auzit în ce ceată pune Pavel pe beţivi? El îi pune împreună cu desfrânaţii, cu cei ce fac adulter, cu închinătorii la idoli, cu hulitorii, cu răpitorii, cu hoţii. Dar cum asta, vei întreba poate, beţivul şi desfrânatul sunt tot una? Se poate oare ca beţivul să fie ca închinătorul la idoli?

Nu mă întreba pe mine, omule, de aceasta. Eu ţi-am citit o lege dumnezeiască. Nu-mi cere mie socoteală, ci întreabă pe Pavel, şi el îţi va răspunde. Eu nu pot să-ţi spun dacă beţivul va fi sau nu pedepsit la un loc cu desfrânaţii şi cu închinătorii la idoli, dar că el, împreună cu aceştia, va fi lipsit de Împărăţia Cerurilor, aceea ţi-o pot adeveri cu toată tăria. Iar dacă aceasta e mai presus de orice îndoială, atunci la ce-mi mai ceri socoteală, ca să-ţi arăt cât de mare e măsura acestui păcat?

Dacă beţivul va rămâne afară, dacă el va fi lipsit de Împărăţia Cerurilor, dacă nu va dobândi mântuirea, dacă va fi trimis în munca veşnică, atunci, la ce-mi mai înfăţişezi tu cântar şi măsuri pentru măsurarea păcatului?

Cu adevărat, iubiţilor, mare şi greu păcat este beţia. Dar eu nu vorbesc de voi – să nu fie una ca asta – căci eu sunt pe deplin încredinţat că sufletul vostru este curat de această boală şi de această patimă. Dovada sănătăţii voastre este că voi vă aflaţi aici, ascultându-ne cu luare aminte, pentru că nimeni din cei ce se îmbată de vin nu poate înseta după graiurile dumnezeieşti.

„***Nu vă îmbătaţi de vin, întru care este desfrânare, ci vă umpleţi de Duhul***” (Efeseni 5, 18). ***Iată o minunată beţie! Hrăneşte-ţi sufletul tău cu Duh Sfânt, ca să nu-l saturi cu beţie. Umple cu Duh Sfânt sufletul şi cugetele tale***, pentru ca să nu găsească loc într-însele acea patimă ruşinoasă, care se numeşte beţie. De aceea, Pavel nici n-a zis: împărtăşiţi-vă din Duhul, ci: „umpleţi-vă de Duhul”.

Da, umple sufletul tău cu Duhul Sfânt până sus, ca pe un pahar, pentru ca diavolul să nu mai poată turna într-însul nimic. Nu trebuie numai a ne împărtăşi din Duhul Sfânt, ci trebuie a ne şi umple de Duhul Sfânt prin psalmii, prin imnurile şi prin cântările duhovniceşti (Efeseni 5, 19), de care v-aţi umplut astăzi. De aceea sunt încredinţat că voi sunteţi sănătoşi.

Avem noi un minunat pahar de îmbătare – paharul de îmbătare care naşte înfrânare, iar nu boală. Care e acest pahar? ***Paharul cel duhovnicesc, paharul cel mântuitor, paharul cel curat al Domnului. El nu naşte beţie, nu naşte boală; el***

nu secătuieşte puterile, ci le sporeşte; el nu slăbeşte nervii, ci îi încordează; el izvorăşte trezvie, este obiect de respect pentru îngeri, lucru de groază pentru draci, obiect de cinste pentru oameni, lucru de dragoste pentru Stăpânul.

Aţi auzit ce zice David despre acest pahar duhovnicesc pe care îl vedeţi pe această sfântă masă? Ascultaţi cuvintele lui: „***Gătit-ai înaintea mea masă, împotriva celor ce mă urăsc, uns-ai cu untdelemn capul meu şi paharul tău este îmbătându-mă ca un puternic***" (Psalmul 22, 6). Pentru ca tu, auzind cuvântul „îmbătându-mă", să nu te îngrozeşti deodată şi să nu socoţi că această îmbătare naşte slăbiciune, David adaugă cuvintele: „ca un puternic".

Acest nou chip de îmbătare dă tărie şi face pe om bun şi tare! Aceasta izvorăşte din piatra cea duhovnicească, nu vatămă cugetele, ci deşteaptă gânduri duhovniceşti. Să ne îmbătăm, dar, cu această îmbătare, iar de cealaltă să fugim, ca să nu facem de ocară această mare sărbătoare, căci această zi este sărbătoare nu numai pentru pământ, ci şi pentru cer.

Acum bucurie este pe pământ; acum bucurie este şi în cer. Şi dacă la întoarcerea unui păcătos se face bucurie pe pământ şi în cer (Luca 15, 10), apoi cu atât mai vârtos trebuie să fie bucurie în cer acum când toată lumea este smulsă din mâinile diavolului. ***Astăzi se bucură îngerii, astăzi se veselesc arhanghelii. Astăzi heruvimii şi serafimii prăznuiesc împreună cu noi această sărbătoare; ei nu se ruşinează de cei asemeni lor slujitori, ci se bucură de binele nostru.*** Deşi acest dar al Stăpânului noi l-am primit, mulţumirea e obştească şi pentru dânşii, ca şi pentru noi! însuşi Stăpânul lor şi al nostru nu Se ruşinează a prăznui împreună cu noi.

De ce zicem că nici El nu se ruşinează? Pentru că, ascultaţi-L ce zice: „***Cu dor am dorit să mănânc aceste Paşti cu voi***" (Luca 22, 15). Iar dacă El a dorit să prăznuiască împreună cu noi Paştile, atunci negreşit a dorit să prăznuiască şi Învierea. Deci, ***când se bucură îngerii şi arhanghelii, şi când Stăpânul tuturor prăznuieşte împreună cu noi, ce pricină de întristare mai poate fi?***

Nimeni dintre cei săraci să nu se întristeze din pricina sărăciei, pentru că praznicul acesta este duhovnicesc. Nimeni dintre cei bogaţi să nu se mândrească cu bogăţia, pentru că bogăţia nu poate să adauge nimic la bucuria acestui praznic. La praznicele lumeşti, unde este neruşinare şi râs, unde domneşte tot felul de lux drăcesc, acolo cu dreptate săracul e trist, iar bogatul vesel. Pentru ce? Pentru că bogatul face masă mare şi se desfată de belşug, iar pe sărac, sărăcia îl împiedică de a face şi el asemenea desfătări. Aici însă nu poate avea loc nimic de felul acesta.

Aici o singură masă este pentru bogat şi pentru sărac. De este cineva bogat, nu poate să adauge nimic la această masă; de este cineva sărac, sărăcia sa întru nimic nu-l împiedică a şedea la această masă, pentru că aceasta este dar dumnezeiesc.

Şi de ce te miri tu că-i o singură masă şi pentru bogat şi pentru sărac? Pentru însuşi împăratul, care poartă coroană pe cap, care este îmbrăcat în purpură şi căruia îi este încredinţată stăpânirea asupra pământului, şi pentru acesta şi pentru săracul care cerşeşte milostenie la răspântiile drumului, pentru amândoi este o singură masă. ***Aşa sunt darurile Stăpânului; când cheamă pe cineva să se împărtăşească dintr-însele, nu se uită de este acela sau nu din neam mare, ci se uită la inima şi cugetele lui.***

Când tu vei vedea în biserică pe sărac stând alături de cel bogat; când vei vedea acolo pe omul de rând şezând împreună cu boierul, când vei vedea pe cel ce afară din biserică tremură înaintea celor mari, că stă aici fără frică lângă dânşii, atunci să înţelegi ce înseamnează „***că vor locui împreună lupul şi mielul***” (Isaia 11, 6).

Scriptura numeşte lup pe bogat, iar miel pe sărac. De unde însă se vede că bogatul şi săracul vor fi împreună, ca lupul cu mielul? Ascultă cu luare-aminte. Adesea bogatul şi săracul stau în biserică împreună; însă când soseşte timpul primirii sfintelor daruri, bogatul se depărtează, ca unul ce nu este pregătit, iar săracul intră în lăcaşul cel ceresc. Şi bogatul nu se supără, fiindcă ştie că el nu este vrednic de dumnezeieştile Taine. Dar – o, har dumnezeiesc! – nu numai în biserică săracul este deopotrivă cu bogatul, ci adesea săracul trece înaintea bogatului cu vrednicia; bogăţia nu aduce nici un folos celor ce o au fără să fie virtuoşi.

Aşadar, ***în Biserică nu este nici rob, nici slobod.*** Scriptura recunoaşte rob pe cel care este vândut păcatului, „***căci cel ce lucrează păcatul, rob este păcatului***” (Ioan 8, 34), iar slobod recunoaşte pe cel care este eliberat de păcat prin harul lui Dumnezeu.

Către această masă, şi bogatul şi săracul se apropie cu aceeaşi îndrăzneală, cu aceeaşi cinste, ba câteodată săracul are mai multă cinste chiar şi decât împăratul. Pentru ce? Pentru că împăratul, fiind încurcat cu o mulţime de lucruri, din toate părţile este învăluit ca o corabie şi se face părtaş la o mulţime de păcate; iar săracul, îngrijindu-se numai de hrana zilnică, ducând o viaţă scutită de griji şi netulburată, rămânând liniştit ca şi cum ar sta într-un liman, se apropie de această masă cu o mare siguranţă. Şi iarăşi: La prăznuirile lumeşti bogatul este vesel, iar săracul este trist, nu numai din pricina mesei, ci şi din pricina hainelor, deoarece acelaşi neajuns îl suferă şi din această parte.

Când săracul vede pe omul bogat îmbrăcat cu haine scumpe, se întristează şi se tânguieşte tuturor asupra nenorocirii sale. Dar aici se înlătură şi acest neajuns, deoarece toţi au aceeaşi haină – haina Botezului. „***Căci, câţi în Hristos v-aţi botezat,*** ne zice Scriptura, ***în Hristos v-aţi şi îmbrăcat”*** (Galateni 3, 27).

Aşadar, să nu necinstim acest praznic cu beţii. Stăpânul nostru a cinstit deopotrivă şi pe bogat şi pe sărac, şi pe rob şi pe stăpân. ***Să plătim deci Stăpânului pentru această bună-voinţă a Sa către noi, şi plata cea mai bună nu poate fi alta, decât curăţia vieţii şi trezirea sufletului.*** Pentru un astfel de praznic nu trebuie bani, nici cheltuieli, ci bunăvoinţă şi cugete curate, căci aşa sunt lucrurile ce se târguiesc aici. ***Aici nu se vinde ceva material, ci ascultarea dumnezeieştilor cuvinte, rugăciunile părinţilor, binecuvântările preoţilor, unirea gândurilor, pacea şi armonia, daruri şi răsplătiri duhovniceşti.***

Să prăznuim deci acest mare şi luminat praznic al învierii Domnului, să-l prăznuim luminat şi în acelaşi timp cu sfinţenie. Domnul a înviat, şi împreună cu Sine a înviat şi lumea; El a înviat, sfărâmând legăturile morţii. Adam a greşit şi a murit, iar Hristos n-a greşit şi totuşi a murit. Acesta este lucru suprafiresc şi minunat: acela a greşit şi a murit, iar Acesta n-a greşit şi, de asemenea, a murit. Pentru ce? Pentru ca cel ce a greşit şi a murit să poată fi slobozit din legăturile morţii prin Cel ce n-a greşit şi a murit.

Aşa se petrece lucrul şi în afacerile băneşti: Adesea unul este dator şi, neputând plăti, este pus în lanţuri; iar altul nefiind dator, dar având putinţa de a plăti, plăteşte şi scapă din lanţuri pe vinovat. ***Aşa a fost şi cu Adam. El s-a îndatorat şi era în stăpânirea diavolului, dar nu avea putere să plătească. Hristos nu era dator şi nu Se afla în stăpânirea diavolului, dar putea să plătească datoria. El a venit şi a plătit cu moartea pentru acela care era în stăpânirea diavolului, pentru ca să-l izbăvească.***

Vezi acum foloasele învierii? Noi am suferit o îndoită moarte, şi de aceea aşteptăm şi o înviere îndoită. Hristos a suferit o singură moarte, şi de aceea El a înviat cu o singură înviere. Cum aceasta? Ascultă! Adam a murit şi cu trupul şi cu sufletul, a murit şi cu firea şi cu păcatul: „***în ziua în care vei mânca din pom, cu moarte vei muri***” (Facerea 2, 17).

Cu toate acestea, cu firea nu a murit în aceeaşi zi, ci a murit cu păcatul; aceasta a fost moarte sufletului, iar aceea moartea trupului. De altfel, când auzi de moartea sufletului, să nu socoteşti că sufletul moare; el este nemuritor. Moartea sufletului, însă, este păcatul şi pedeapsa veşnică. De aceea, şi Hristos zice: „***Nu vă temeţi de***

cei ce ucid trupul, iar sufletul nu-l pot ucide; ci vă temeţi mai vârtos de Cel ce poate să piardă în gheenă şi sufletul şi trupul” (Matei 10, 28).

Moartea noastră, după cum am spus, este îndoită, de aceea şi învierea trebuie să fie îndoită, iar Hristos o singură moarte a avut, deoarece n-a greşit. Această moarte unică a fost suferită pentru noi, deoarece El nu era supus morţii. El nu era vinovat de păcat, prin urmare, nici morţii nu era supus. De aceea, El a şi înviat numai dintr-o singură moarte, iar noi, cei ce am suferit o îndoită moarte, vom avea o îndoită înviere.

Una este iertarea păcatelor, iar cealaltă este învierea trupului. El ţi-a dat ce a fost mai mare, aşteaptă şi ce este mai mic.Prima înviere este mult mai însemnată decât a doua, deoarece e mult mai important să te izbăveşti de păcate, decât a-ţi vedea trupul înviat. Trupul a căzut pentru că a greşit, de aceea, dacă păcatul este începutul căderii, atunci începutul sculării este eliberarea de păcat.

Noi ne-am ridicat deja prin învierea cea mare, aruncând moartea cea grea a păcatului şi dezbrăcând de pe noi haina cea veche; să nu pierdem nădejdea că vom primi şi pe cea mai mică. Şi noi ne-am ridicat cândva prin această înviere, atunci când ne-am botezat, ca şi aceşti prea frumoşi „miei” care aseară s-au învrednicit Sfântului Botez.

Alaltăieri, Hristos a fost răstignit, dar a înviat astă-noapte; şi ei, alaltăieri, erau cuprinşi de păcat, dar s-au sculat împreună cu Dânsul. El a murit cu trupul şi a înviat cu trupul, iar ei erau morţi prin păcat şi s-au sculat, izbăvindu-se de păcat. Pământul ne răsare nouă în acest timp al primăverii roze, viorele şi alte flori, iar apele ne arată o grădină încă şi mai minunată decât pământul.

Nu te minuna, că din ape au răsărit flori; şi pământul produce plante nu după firea lui, ci după porunca Stăpânului. Şi la început, firea apelor a născut fiinţe vii: „***Să scoată apele vietăţi cu suflet viu***” (Facerea 1, 20), şi porunca s-a împlinit. Materia cea neînsufleţită a răsărit animale însufleţite; aşa şi acum, să scoată apele nu târâtoare cu suflet viu, ci daruri duhovniceşti. Atunci apele au născut peşti muţi şi necuvântători, iar acum ele nasc peşti cuvântători şi duhovniceşti, pescuiţi de Apostoli: „***Veniţi după Mine,*** le-a zis Hristos, ***şi vă voi face pe voi pescari de oameni***” (Matei 4, 19). Tocmai despre acest pescuit a vorbit El atunci. Cu adevărat, acesta este un nou meşteşug de pescuire; pescarii scot din apă, iar noi băgăm în apă şi aşa pescuim.

Era cândva o scăldătoare la iudei; şi ascultă ce putere avea această scăldătoare,

pentru ca să cunoşti sărăcia iudeilor şi să afli bogăţia Bisericii. Aceea era o scăldătoare de apă, şi îngerul se pogora acolo şi tulbura apa. După tulburarea apei, primul din bolnavii care intra în apă se vindeca. Numai unul singur pe an se vindeca, şi îndată darul se lua, dar nu din pricina sărăciei Celui ce dăruia, ci din pricina slăbiciunii celor ce primeau. Deci, îngerul se pogora în scăldătoare şi tulbura apa şi unul din bolnavi se vindeca; pogorâtu-S-a Stăpânul îngerilor în Iordan şi a tulburat apa şi a vindecat toată lumea.

De aceea, acolo, cel de-al doilea care se pogora după cel dintâi nu se mai vindeca, pentru că aşa dar era dat iudeilor celor neputincioşi şi săraci; iar aici, dacă după primul va intra al doilea, după al doilea al treilea, după al treilea al patrulea, şi chiar zece, sau douăzeci, sau o sută, sau chiar mii şi chiar toată lumea de s-ar afunda în scăldătoare, darul nu va seca, harul nu se va împuţina, curgerile nu se vor spurca. Un nou fel de curăţire, netrupesc. Acolo, cu cât erau mai multe trupuri spălate într-o apă, cu atât mai mult aceasta se murdărea; iar aici, cu cât va spăla ea mai multe persoane, cu atât mai curată se face.

Vezi ce mare dar? Păstrează, omule, acest mare dar. Nu îţi este îngăduit să trăieşti cum se întâmplă; puneţi o lege bine hotărâtă, pentru că viaţa este luptă şi război, ***iar cel ce se luptă, de la toate se înfrânează*** (I Corinteni 9, 25).

Să-ţi spun ţie, oare, cel mai bun şi mai sigur mod de purtare? ***Să aruncăm din suflet ceea ce pare indiferent, dar care naşte păcatul.*** Dintre fapte, unele sunt păcate, iar altele nu sunt păcate, ci pricini ale păcatelor. De pildă, râsul după firea sa nu este păcat, dar devine păcat, dacă trece peste măsură, căci de la râs îşi ia naştere luarea în râs; de la luarea în râs îşi iau naştere ocările; de la ocări îşi iau naştere faptele ruşinoase, iar pentru fapte ruşinoase vine pedeapsa.

Smulge, deci, mai întâi rădăcina, pentru ca să nimiceşti toată boala. Dacă noi ne vom feri de lucrurile indiferente, atunci niciodată nu vom făptui lucruri oprite. Pentru mulţi se pare lucru indiferent a privi la femeie; dar de aici se naşte pofta neruşinată, din poftă se naşte curvia, iar din curvie iarăşi pedeapsa. Aşa şi luxul, s-ar părea că n-are nimic de temut, dar de aici vin o mulţime de rele. De aceea, întru toate să căutăm a smulge rădăcina răului.

Pentru aceasta, voi primiţi necontenit poveţe în fiecare zi; pentru aceea, noi, şapte zile de-a rândul ne-am adunat şi v-am oferit masă duhovnicească, dându-vă să gustaţi din dumnezeieştile cuvinte şi pregătindu-vă în fiecare zi pentru luptă şi înarmându-vă împotriva diavolului, deoarece acum el mai cumplit năvăleşte, căci cu cât e mai mare darul, cu atât e mai mare şi lupta.

Dacă diavolul n-a suferit să vadă pe un singur om în Rai, apoi, spune-mi, cum va putea el suferi să vadă aşa de mulţi mergând la ceruri? Tu ai zădărât fiara, dar nu te teme! Tu ai primit mai multă putere, o sabie ascuţită: loveşte cu ea şarpele. De aceea i-a şi îngăduit Dumnezeu să năvălească asupra ta, ca tu să cunoşti în faptă tăria puterii tale.

După cum un instructor iscusit, luând vreun soldat recrut, slab şi plin de neglijenţă, şi spălându-l, învăţându-l şi îndreptându-l, nu-i îngăduie nici după aceea să stea în nelucrare, ci îi porunceşte să iasă la luptă, ca să arate prin fapte ce putere i s-a dat, tot aşa a făcut şi Hristos. ***El ar fi putut nimici pe duşmani; dar pentru ca tu să cunoşti superioritatea harului şi mărimea puterii duhovniceşti pe care o ai primit la Botez, El îi îngăduie să iasă la luptă cu tine, dându-ţi multe prilejuri să capeţi cununi.*** De aceea, şapte zile de-a rândul v-aţi folosit de poveţe, pentru ca să deprindeţi bine meşteşugurile luptei.

Pe de altă parte, ceea ce se săvârşeşte acum este nuntă duhovnicească, iar ceremonia nunţii ţine şapte zile. De aceea, noi am aşezat ca voi să veniţi aici şapte zile şi să luaţi parte la această nuntă dumnezeiască. Dar acolo, după şapte zile, sărbătoarea încetează, iar aici, dacă vrei, poţi necontenit să iei parte la dumnezeiasca nuntă.

La nunţile lumeşti, mireasa, după o lună sau două devine mai puţin iubită; dar aici nu-i aşa, ci cu cât trece mai multă vreme, cu atât mai aprinsă devine iubirea mirelui, cu atât mai sincere îmbrăţişările şi mai duhovniceşti unirile, dacă vom priveghea.

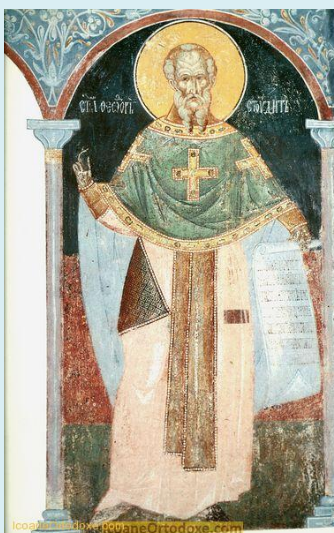
Legea firii arată că după tinereţe vine bătrâneţea, dar aici, după bătrâneţe vine tinereţea şi o tinereţe care niciodată n-are sfârşit, dacă vom voi aceasta. Mare este harul, dar va fi şi mai mare, dacă vom voi. Şi Pavel a fost mare când s-a botezat, dar a devenit şi mai mare când a propovăduit, când a combătut pe iudei. După aceea, el a fost răpit în Rai şi s-a ridicat până la al treilea cer. ***Astfel putem şi noi, dacă dorim să creştem, să mărim harul care ne este dat la Botez. De mărit, el se măreşte prin fapte bune, se face mai luminos şi ne câştigă şi nouă lumină.***

Dacă vom face aceasta, atunci cu multă îndrăzneală vom intra în cămara cea de nuntă împreună cu Mirele şi ne vom desfăta de bunurile pregătite celor ce-L iubesc pe Dânsul, cărora fie să ne învrednicim noi toţi cu darul şi cu iubirea de oameni a Domnului nostru Iisus Hristos, Căruia împreună cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt se cuvine slava şi închinăciunea, în vecii vecilor. Amin.

(Cuvânt rostit în anul 395 din “Predici la duminici şi sărbători”)

Hristos a înviat!

Sfântul Teodor Studitul - Cuvânt în Sfânta şi marea Duminică a Paştilor: cuvânt înainte la predica Sfântului Ioan Gură de Aur

Părinţilor şi fraţilor iubitori de Hristos, ce este aceasta? Ce mare strălucire luminează astăzi lumea şi împodobeşte astfel Biserica? Ce s-a întâmplat de ne-am schimbat starea? Ieri eram posomorâţi şi întristaţi, iar astăzi în lumină şi bucurie suntem; ieri în scârbă şi astăzi în veselie; ieri în suspinuri şi astăzi întru cântări de bucurie. Întreb ***care este pricina, care ne-a adus această lumină şi bucurie? Hristos a înviat din morţi şi a dăruit tuturor oamenilor înălţare la cer, a deschis Raiul şi a slobozit intrarea tuturor oamenilor care vor crede în El.***

O, adâncime nemăsurată.
O, înălţime nesocotită.
O, taină nouă ce covârşeşte toată priceperea minţii.

Îngerii laudă mântuirea noastră bucurându-se, proorocii dănţuiesc văzând împlinirea prorociilor lor; toată lumea se bucură şi saltă duhovniceşte, căci a strălucit această zi mântuitoare, a strălucit soarele în dreptate.

Cine poate lăuda cu vrednicie darul zilei, cine altul afară de Părintele nostru, vestitorul cel cu mare glas al milostivirii lui Dumnezeu, din al cărui rost izvorăsc dumnezeieştile cuvinte ale Duhului, mai mult decât râul Nilului, cel ce are mintea şi limba cu totul de aur, Hrisostom? Numai el poate să mărească, să laude, să plesnească cu mâinile şi să proslăvească Învierea Domnului. Eu puţine cuvinte grăiesc, dar dascălul este gata, să grăiască întocmai ca un ritor mare ce este şi iscusit la cuvinte şi ca un clopot cu mare sunet al Sfântului Duh. Noi să fim gata

să-l ascultăm, ca şi noi să vedem astăzi, ce fel de daruri şi vrednicii făgăduieşte să ne dea vestitorul pocăinţei, al doilea Mergător înainte Ioan.

„De este cineva creştin bun, şi iubitor de Dumnezeu, să se îndulcească de acest praznic bun şi luminat. De este cineva slugă înţeleaptă, să intre bucurându-se de bucuria Domnului său. De a lucrat cineva din ceasul dintâi, să-şi ia astăzi dreapta plată. De a venit cineva după ceasul al treilea, mulţumind să prăznuiască. De a ajuns cineva numai după ceasul al şaselea, nimic să nu se îndoiască că de nimic nu se va păgubi. De s-a lipsit cineva şi de ceasul al noulea, să se apropie, cu nimic îndoindu-se. De a ajuns cineva numai în ceasul al unsprăzecelea, să nu se teamă că a zăbovit, căci milostiv fiind stăpânul, primeşte pe cel de pe urmă ca şi pe cel dintâi. Odihneşte pe cel din al unsprăzecelea ceas, ca şi pe cel ce a lucrat din ceasul întâi.

Pe cel de pe urmă miluieşte şi pe cel dintâi mângâie. Aceluia plăteşte şi acestuia dăruieşte; faptele le primeşte, voinţa o cuprinde, lucrul îl cinsteşte; îndemnarea o laudă. Pentru aceasta intraţi cu toţi întru bucuria Domnului nostru şi cei dintâi şi cei de al doilea de luaţi plată.

Bogaţii şi săracii împreună dănţuiţi. Cei ce v-aţi înfrânat şi cei leneşi cinstiţi ziua. Cei ce aţi postit şi cei ce n-aţi postit veseliţi-vă astăzi. Masa este plină, ospătaţi-vă toţi; viţelul este mare, nimeni să nu iasă flămând. Toţi vă îndulciţi de ospăţul credinţei. Toţi să luaţi bogăţia bunătăţii, nimeni să nu plângă pentru sărăcie, că s-a arătat împărăţia de obşte.

Nimeni să nu se tânguiască pentru păcate, că iertarea din groapă a răsărit; nimeni să nu se teamă de moarte, căci ne-a slobozit pe noi moartea Mântuitorului. A stins-o pe ea cel ce a fost ţinut de ea. Prădat-a iadul cel ce S-a pogorât la iad; amărâtu-l-a pe el, gustând trupul Lui.

Şi aceasta mai nainte apucând Isaia a strigat: <Iadul s-a amărât, întâmpinându-te pe tine jos; amărâtu-s-a, că s-a stricat; amărâtu-s-a, că s-a batjocorit; amărâtu-s-a, că s-a omorât, amărâtu-s-a, că s-a surpat; amărâtu-s-a că s-a legat >.

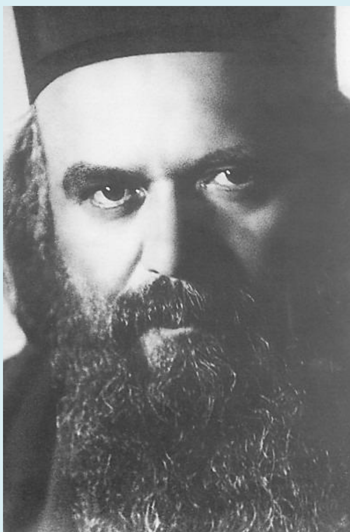
Luat-a trup şi de Dumnezeu s-a lovit; luat-a pământ şi s-a întâmpinat cu cerul; luat-a ce a văzut şi a căzut în ce n-a văzut. Unde-ţi este moarte boldul? Unde-ţi este iadule biruinţa? Sculatu-S-a Hristos şi au căzut dracii. Înviat-a Hristos şi nici un mort nu este în groapă. Că Hristos sculându-se din morţi, începătorul

celor adormiţi S-a făcut; Aceluia este mărirea şi stăpânirea, în vecii vecilor. Amin".

(din Cuvintele duhovniceşti ale Sfântului Teodor Studitul, Editura Episcopiei Ortodoxe Alba-Iulia, 1994 - Cuvântul 69, pp.210-212)

Hristos a înviat!

Sfântul Nicolae Velimirovici - Evanghelia despre biruinţa asupra morţii - O, Doamne, prin Învierea Ta, Tu Te-ai făcut toate lucrurile pentru toţi oamenii!

Cei îngheţaţi se strâng în jurul focului, cei flămânzi se strâng în jurul mesei; cei care au răbdat suferinţa mare în noaptea cea lungă se bucură la venirea zorilor; cei sleiţi de lupte aprige se veselesc la venirea biruinţei neaşteptate.

O, Doamne, prin Învierea Ta, Tu Te-ai făcut toate lucrurile pentru toţi oamenii!

O, Preabogatule Împărate, cu un dar, Tu ai umplut toate mâinile noastre întinse către cer! Bucuraţi-vă, o, tu, cerule şi, o, tu, pământule, bucuraţi-vă!

- *Bucură-te, o, tu, cerule, precum se bucură mama care îşi hrăneşte copiii cei flămânzi;*
- *Bucură-te, o, tu, pământule, precum se bucură copiii la primirea hranei din mâinile mamei lor!*

Biruinţa lui Hristos este singura biruinţă întru care se poate bucura întreaga lume, chiar de la începuturi până la sfârşit. Oricare alta biruinţă de pe pământ a deosebit şi încă îi deosebeşte pe oameni, unii de alţii. Atunci când un împărat pământesc câştigă o victorie asupra altui împărat, unul dintre ei se bucură, iar celălalt se plânge. Atunci când omul iese biruitor asupra vecinului său, sub un acoperiş este cântare, iar sub celălalt este plângere. Nici o izbândă de bucurie de pe pământ nu este lipsită de otrava răutăţii: biruitorul obişnuit, de pe pământ, se bucură atât prin râsul său, cât şi prin lacrimile duşmanului său biruit. El nici nu vede cum loveşte răul prin mijlocirea bucuriei.

Când Tamberlan l-a biruit pe sultanul Baiazid, biruitorul l-a pus pe biruit într-o cuşcă de fier în faţa căreia a mâncat un ospăţ al biruinţei. Răutatea lui i-a fost întreaga sa bucurie; ticăloşia lui a fost hrana veseliei lui.

O, fraţii mei, ce scurtă bucurie este răutatea! O, răul este hrana prea otrăvitoare pentru veselie! Când regele Ştefan Duşan l-a biruit pe regele bulgar, el nu a intrat în pământul bulgar, nici nu a luat poporul bulgar ca prizonier, ci, cu durere adâncă, a plecat la o mănăstire ca să postească şi să se roage. Acest biruitor a fost mai nobil decât cel dintâi. Dar aceasta biruinţă, ca fiecare biruinţă, nu era lipsită de tăişul pregătit pentru cel care a biruit. Dar chiar şi cea mai înflăcărată istorie a lumii este ca un soare, ale cărui raze sunt pe jumătate luminoase, pe jumătate întunecate.

Numai biruinţa lui Hristos este ca soarele care revarsă raze strălucitoare peste toţi cei care se află sub el. Numai biruinţa lui Hristos umple toate sufletele oamenilor cu bucurie de neînvins. Numai aceasta singură este fără de răutate sau pizmă.

Vei spune că aceasta este o biruinţă plină de taine? Este; dar în acelaşi timp este descoperită şi întregii omeniri, celor vii şi celor morţi.

Vei spune că aceasta este o biruinţă plină de dar? Este, şi mai mult decât atât. Nu este mama mai plină de dar când, nu o dată sau de două ori îşi izbăveşte copiii de şerpi, dar pentru a-i izbăvi pe ei pentru todeauna, aceasta merge cu curaj chiar la cuibul şerpilor şi îi arde în întregime?

Vei spune că aceasta este o biruinţă tămăduitoare? Este, tămăduitoare şi mântuitoare pentru vecii vecilor. Această biruinţă aleasă mântuieşte oamenii de rău şi îi face fără de păcat şi fără de moarte. Nemurirea fără lipsirea de păcat ar însemna doar lărgirea puterii răului, şi a răutăţii şi a pizmei, dar ***nemuriea dimpreună cu lipsa de păcat aduce bucuria fără de margini şi îi face pe oameni fraţii îngerilor minunaţi ai lui Dumnezeu.***

Cine nu s-ar bucura întru biruinţa Domnului nostru Iisus Hristos? **El nu a fost biruitor pentru El, ci pentru noi.** Biruinţa Lui nu L-a făcut pe El mai mare sau mai viu, sau mai bogat, ci pe noi ne-a făcut astfel. ***Biruinţa Lui nu este egoism, ci dragoste, nu este înşfăcare, ci dăruire.***

Cuceritorii pământeşti iau biruinţa asupra lor; Hristos este singurul Cuceritor care o aduce. Nici măcar un singur cuceritor pământesc, împărat sau căpetenie, nu doreşte

ca biruinţa lui să-i fie luată şi dată altcuiva; ***numai Domnul Cel Înviat dăruieşte biruinţa Lui cu amândouă mâinile, fiecăruia dintre noi şi nu este supărat, ci mai mult Se bucură atunci când noi, prin biruinţa Lui, ne facem biruitori*** - cu alte cuvinte: mai mari, mai vii şi mai bogaţi decât am fost.

Biruinţele pământeşti arată mai bine când sunt privite de departe, dar sunt mai urâte şi mai respingătoare când sunt privite de aproape; în vreme ce, în ceea ce priveşte biruinţa lui Hristos, nu se poate spune de unde arată mai bine, de departe sau de aproape. Privind această biruinţă de departe, ne minunăm de aceasta, ca fiind fără de asemănare în strălucirea, curăţia şi harul ei mântuitor. Privind această biruinţă de aproape, ne minunăm de aceasta, pentru că sunt învinşi vrăjmaşii cumpliţi şi pentru că au fost sloboziţi robi fără de număr ai lor.

Astăzi este ziua cea mai presus dintre toate zilele anului, închinată sărbătoririi acestei biruinţe a lui Hristos şi de aceea se cade să privim această biruinţă de aproape, atât pentru mai buna noastră cunoaştere, cât şi pentru mai marea noastră bucurie.

Atunci să ne apropiem de Domnul nostru înviat şi biruitor şi să ne întrebăm:
Mai întâi: ***asupra cui a fost biruitor Hristos prin Învierea Sa ?***
În al doilea rând: ***pe cine a slobozit Hristos prin biruinţa Sa ?***

I.***Prin Învierea Sa, Domnul a biruit pe cei doi dintre cei mai aprigi vrăjmaşi ai vieţii şi ai cinstei omeneşti: moartea şi păcatul. Aceşti doi vrăjmaşi ai oamenilor s-au născut atunci când primul om s-a despărţit de Dumnezeu, călcând peste poruncile despre ascultare, faţă de Făcătorul său.***

În Rai, Omul nu a cunoscut nici moartea, nici păcatul, nici frica, nici ruşinea. Pentru că, despărţindu-se de Dumnezeul Cel viu, omul nu a putut cunoaşte nimic despre moarte şi trăind în ascultare desăvârşită faţă de Dumnezeu, el nu a putut cunoaşte nimic despre păcat.

Acolo unde nu se cunoaşte moartea nu există frică; şi acolo unde nu se cunoaşte păcatul, nu s-a născut nici ruşinea din păcat. De îndată ce omul a păcătuit împotriva ascultării mântuitoare faţă de Dumnezeu, atât frica, cât şi ruşinea, au venit împreună cu păcatul: omul s-a simţit la o depărtare nemărginită faţă de Dumnezeu, şi a simţit dinainte secerea morţii asupra lui. De aceea, atunci când Dumnezeu l-a chemat pe Adam şi a întrebat: "***Adame, unde eşti?***", el a spus: "***Am auzit glasul Tău în Rai şi m-am temut căci sunt gol, şi m-am ascuns***" (Facerea 3:9-10).

Până atunci, glasul lui Dumnezeu îl încurajase, îl bucurase şi îl însufleţise pe Adam, dar atunci, când se săvârşise păcatul, acelaşi glas aducea slăbiciune, groază, moarte. Până atunci Adam se ştia înveşmântat în acoperământul fără de moarte al îngerilor, dar atunci el s-a ştiut stricat de păcat, jefuit, pângărit şi coborât până la treapta animalelor şi coborât până la măsura unui pitic.

Aşadar, fraţii mei, ***vedeţi cât de îngrozitor este cel mai mic păcat al neascultării faţă de Dumnezeu.*** Căpătând frica faţă de Dumnezeu, Adam s-a ascuns printre pomii Raiului - ca o pisică de casă care, atunci când se sălbăticeşte, o porneşte pe dealuri şi începe să se ascundă de stăpânul ei şi de mâna care a hrănit-o!

Adam a început să caute ocrotire în afara Ocrotitorului său, de la animalele lipsite de judecată, pe care le stăpânise pe deplin până atunci. Un păcat a atras cu viteza luminii fulgerului pe cel de al doilea, pe al treilea, al sutălea, al miilea, până când omul s-a făcut în cele din urmă ca animalul între animale şi ca pământul între cele pământeşti, atât în trup cât şi în suflet. Calea păcătoasă pe care a pornit-o Adam l-a dus către pământ şi în pământ. Şi astfel Dumnezeu a spus: “***Pământ eşti şi în pământ te vei întoarce***” (Facerea 3:19), arătând nu numai judecata lui Dumnezeu ci şi o socotinţă mai mare asupra celor pământeşti şi a risipirii omului, care, odată început, a crescut grabnic.

Urmaşii lui Adam, neam după neam, s-au legat din ce în ce mai mult de pământ şi s-au tot fărâmiţat, şi s-au împrăştiat, păcătuind cu ruşine şi murind cu frică şi groază. Oamenii se ascundeau de Dumnezeu printre pomi, pietre, aur şi ţărână; dar, cu cât se ascundeau mai mult, cu atât se lepădau mai mult de adevăratul Dumnezeu şi cu atât L-au uitat mai mult.

Natura, care se întindea odinioară la picioarele oamenilor, treptat a crescut până deasupra capului lor, astfel că în cele din urmă, aceasta a ascuns cu totul faţa lui Dumnezeu de la ei şi a luat locul Lui. Şi omul a început să-şi facă un dumnezeu din natură: ascultând de ea, purtându-se potrivit cu ea, rugându-se ei şi aducându-i jertfe. Dar închinarea la natură nu a fost în stare să o izbăvească nici pe aceasta nici pe om de la moarte şi stricăciune.

Calea cumplită pe care o urma omenirea era calea păcatului; şi această cale pierzătoare ducea neînduplecat către cetatea cea una întunecată şi numai una: cetatea morţii. Împăraţii pământului au cârmuit oamenii; păcatul şi moartea au cârmuit atât oamenii cât şi împăraţii. Cu cât calea ducea mai departe, cu atât sporea greutatea păcatului, precum bulgărul de zăpadă care se rostogoleşte la vale.

Omenirea ajunsese în adâncurile deznădejdii când a apărut Biruitorul cel ceresc ca să-i mântuiască.

Biruitorul era Domnul Iisus Hristos. Veşnic fără de păcat şi veşnic fără de moarte, El a trecut prin mormintele oamenilor, presărând florile nemuririi odată cu venirea Lui. Suflarea Lui a spulberat duhoarea păcatului şi morţii au înviat la cuvântul Lui.

Dar El, din iubirea Sa pentru oameni, a luat muntele de păcate asupra Lui, în acelaşi chip în care, din iubirea Sa pentru oameni, S-a îmbrăcat în veşmânt de om, muritor. Dar păcatul omenesc era atât de greu şi de cumplit că, sub povara lui, Fiul lui Dumnezeu a pogorât în mormânt. **Însutit fie binecuvântat acel mormânt din care a ţâşnit râu întreg de nemurire pentru întreaga omenire!**

Biruitorul a pogorât dincolo de morminte, până în iad, unde a răsturnat tronul lui Satan şi a stricat pământul roditor al tuturor uneltirilor împotriva oamenilor. Din adâncimea mormântului, Biruitorul S-a înălţat în cerurile cele mai înalte, deschizând o cale nouă - către cetatea vieţii. El a stricat iadul întru toată tăria Lui şi, întru tăria Lui, a slăvit trupul Său şi S-a înălţat din mormânt - întru puterea Lui, care este nedespărţită de aceea a Tatălui şi a Duhului Sfânt.

Blând ca un miel, bunul Domn Iisus a mers la suferinţă şi la moarte, şi puternic fiind ca Dumnezeu, El a răbdat suferinţa şi a biruit moartea. Învierea Sa este adevărată şi este în acelaşi timp proorocirea şi chipul învierii noastre - "***căci trâmbiţa va suna şi morţii vor învia nestricăcioşi***" (I Corinteni 15:52).

Unii se vor întreba: ***cum se poate spune că Domnul Cel înviat a biruit moartea, când oamenii încă mor?*** Cei care vin în această lume prin pântecele mamei lor o vor părăsi prin moarte şi mormânt. Aceasta este regula.

Numai că, pentru noi, ***cei care murim întru Hristos, moartea nu mai este o prăpastie adâncă întunecată, ci naşterea la viaţa nouă şi întoarcere în patria noastră.***

Pentru noi mormântul nu mai este un întuneric veşnic, ci poarta la care ne aşteaptă îngerii minunaţi ai lui Dumnezeu.

Pentru toţi cei care sunt îndestulaţi de dragoste pentru Preafrumosul şi Iubitorul Domn Iisus Hristos, mormântul s-a făcut doar ultima împiedicare până a ajunge

înaintea feţei Lui - şi această împiedicare este neputincioasă, ca pânza de păianjen. Şi astfel slăvitul Apostol Pavel striga: "***Pentru mine viaţa este Hristos şi moartea, un câştig***" (Filipeni 1:21).

Cum să nu fi biruit Domnul moartea, când moartea nu se face văzută înaintea Lui? Mormântul nu mai este o prăpastie adâncă, pentru că El a umplut-o cu Sine; nici mormântul nu mai este întuneric pentru că El l-a luminat; nici frica şi groaza nu mai este pentru că El arată începutul, nu sfârşitul; nici nu este patria noastră veşnică, ci numai uşa către patrie.

Deosebirea dintre moartea dinainte de Învierea lui Hristos şi de după, este ca şi deosebirea dintre un incendiu foarte întins şi flacăra unei lumânări. Biruinţa lui Hristos este esenţială, şi de aceea, prin El, "***moartea a fost înghiţită de biruinţă***" (I Corinteni 15:54).

Alţii se vor întreba: ***cum se poate spune că Domnul Cel Înviat a biruit păcatul, când oamenii încă păcătuiesc?*** Domnul a biruit păcatul cu adevărat. El a biruit păcatul prin zămislirea şi naşterea Sa fără de păcat; apoi prin viaţa curată şi fără de păcat de pe pământ; apoi prin suferinţa Sa pe Cruce, El fiind Cel Drept; şi în cele din urmă El a încununat această biruinţă prin Învierea Sa cea slăvită. El S-a făcut leacul, leacul potrivit şi de netăgăduit, împotriva păcatului.

Cel care este lovit de păcat numai de Hristos poate fi tămăduit.

Cel care nu doreşte să cadă în păcat, numai cu ajutorul lui Hristos poate schimba această dorire în realitate.

Când oamenii au descoperit vindecarea variolei, ei au spus: am biruit această boală! Ei au spus acelaşi lucru când au descoperit vindecarea pentru amigdalită, durere de dinţi, gută şi alte boli asemănătoare: le-am biruit! Atunci, descoperirea vindecării unei boli înseamnă biruirea ei.

Hristos este pe departe Cel mai mare Doctor din istoria omenirii, pentru că El a adus oamenilor vindecarea pentru boala care se află dincolo de toate bolile - pentru păcat, din care s-au născut toate celelalte boli şi toate celelalte suferinţe ale omului, atât trupeşti cât şi sufleteşti. Acest leac este El Însuşi, Domnul Cel înviat şi viu. El este singurul Leac bine lucrător împotriva păcatului.

Dacă oamenii, chiar şi astăzi, păcătuiesc, şi păcătuind ajung la pieire, aceasta nu înseamnă că Hristos nu a biruit păcatul, ci numai faptul că acei oameni nu au luat

acel leac, unul şi numai unul, împotriva bolii lor aducătoare de moarte; aceasta înseamnă, fie că nu Îl cunosc destul pe Hristos ca leac, ori, dacă Îl cunosc pe Domnul, ei nu iau folos de la El, dintr-o pricină sau alta.

Dar istoria arată, prin mii şi mii de glasuri, că cei care folosesc acest leac pentru sufletele lor şi îl iau în trupurile lor, se tămăduiesc şi se fac întregi. ***Cunoscând slăbiciunea fiinţei noastre, Domnul nostru Iisus Hristos a pregătit leacul pentru cei credincioşi, ca aceştia să Îl ia ca hrană şi băutură sub chipul văzut al pâinii şi al vinului. Aceasta a făcut Iubitorul de oameni din dragostea Lui nemăsurată pentru oameni, pur şi simplu pentru a le uşura apropierea de leacul de viaţă dătător împotriva păcatului şi a stricăciunii aduse de păcat.***

"***Cel ce mănâncă trupul Meu şi bea sângele Meu rămâne întru Mine şi Eu întru el … şi va trăi prin Mine***." (Ioan 6:56-57). Cei care păcătuiesc hrănesc păcatul şi viaţa care se află în ei se pierde prin păcat. Totuşi, ***cei care se hrănesc cu Domnul Cel viu, se hrănesc cu viaţă şi viaţa din ei sporeşte tot mai mult şi moartea se împuţinează. Şi cu cât viaţa sporeşte, cu atât păcatul se micşorează. Dulceaţa neroadă şi întunecată a păcatului se înlocuieşte în ei cu dulceaţă plină de bucurie şi de viaţa dătătoare a Biruitorului Hristos.***

Binecuvântaţi sunt cei care au încercat şi au simţit această taină în viaţa lor. Ei se pot numi fii ai luminii şi copii ai harului. Când vor trece din viaţa aceasta, ei vor părăsi spitalul fără să mai fie bolnavi, ci oameni sănătoşi.

II. Ne întrebăm acum: ***pe cine a slobozit Domnul Cel înviat prin biruinţa Lui asupra păcatului şi a morţii ?*** Oamenii unui singur popor sau ai unui neam? Oamenii unei clase sau poziţii sociale? Nu; în nici un chip. O asemenea slobozire ar fi, în esenţă, biruinţa răutăcioasă a cuceritorilor pământeşti.

Domnul nu Se numeşte "Iubitorul iudeilor" sau "Iubitorul grecilor" sau "Iubitorul săracilor" sau "Iubitorul aristocraţilor" ci "Iubitorul oamenilor".

- ✓ *El a pregătit biruinţa Sa pentru toţi oamenii, fără nici un fel de deosebire între oameni, pe care numai ei singuri le născocesc şi le socotesc.*
- ✓ ***El a dobândit biruinţa pentru totdeauna şi pentru ajutorul tuturor oamenilor zidiţi şi le-a dăruit-o tuturor.***
- ✓ *Celor care primesc această biruinţă şi aceasta se face şi biruinţa lor,* ***El le-a făgăduit viaţa veşnică şi sălăşluirea dimpreună cu El în Împărăţia cea cerească***.

- *El nu sileşte pe nimeni să primească această biruinţă, cu toate că are un preţ atât de scump, ci lasă oamenilor libertatea de a alege dacă o primesc sau nu.*

Aşa cum omul în Rai a ales în chip liber căderea, moartea şi păcatul din mâinile lui Satan, tot la fel omul este liber şi acum să aleagă viaţa şi mântuirea din mâinile Domnului Celui Biruitor.

Biruinţa lui Hristos este un balsam, balsam de viaţă dătător, pentru toţi oamenii, toţi cei care au căpătat lepra din păcat şi din moarte.

- *Acest balsam îi face pe bolnavi sănătoşi şi pe cei sănătoşi şi mai sănătoşi.*
- *Acest balsam înviază morţii şi dă mai mare tărie vieţii celor ce sunt în viaţă.*
- *Acest balsam înţelepţeşte omul, îl înnobilează şi îl îndumnezeieşte; îi sporeşte puterea însutit, înmiit şi îi înalţă cinstirea cu mult deasupra întregii celeilalte naturi, în starea ei de slăbiciune, până la strălucirea şi frumuseţea îngerilor şi arhanghelilor lui Dumnezeu.*

O, balsam preafrumos şi dătător de viaţă! ***Ce mână nu te-ar lua pe tine? Ce inimă nu te-ar pune pe rănile ei? Care gură nu ţi-ar cânta cântări de laudă? Care până nu ar scrie minunile pe care tu le-ai lucrat? Care abac nu ar socoti toate vindecările pe care tu le-ai făcut celor bolnavi şi învierile din morţi săvârşite de tine până acum? Care lacrimi nu ar curge spre recunoştinţa faţă de tine?***

Atunci, veniţi toţi fraţii mei, care vă temeţi de moarte.

- *Veniţi mai aproape de Hristos Cel Înviat şi Cel care Înviază, şi El vă va slobozi pe voi din moarte şi din frica de moarte.*
- *Veniţi, toţi cei care trăiţi sub ruşinea păcatelor voastre săvârşite în chip deschis sau în ascuns. Apropiaţi-vă de Izvorul de apă vie, care va spăla şi vă curăţeşte şi care poate să facă din vasul cel mai murdar vasul mai alb decât zăpada.*
- *Veniţi, toţi cei care căutaţi sănătatea, puterea, frumuseţea şi bucuria.*

Iată, Hristos Cel înviat este Izvorul tuturor acestora. El vă aşteaptă cu milă şi cu dragoste aprinsă, voind ca nici unul să nu se piardă.

Închinaţi-vă înaintea Lui, în trup şi în suflet. Uniţi-vă cu El cu toată mintea şi cu gândurile voastre. Îmbrăţişaţi-L din toată inima voastră. Nu aduceţi slavă

înrobitorului, ci Eliberatorului; nu vă uniţi cu pierzătorul ci cu Mântuitorul; nu îmbrăţişaţi pe cel străin ci pe Rudenia voastră cea mai apropiată şi pe Prietenul vostru cel mai drag.

Domnul cel Înviat este Minunea minunilor, dar în timp ce este Minunea minunilor, El este de aceeaşi fire ca şi voi - de fire omenească adevărată, firea cea dintâi, aşa cum era a lui Adam în Rai. Firea omenească adevărată nu a fost zidită pentru a fi înrobită firii lipsite de judecată, care o înconjoară, ci ca să stăpânească firea prin puterea ei. Adevărata fire a omului nu stă nici în nevrednicie, nici în boală, nici în moarte şi nici în păcătoşenie, ci în slavă şi sănătate, nepăcătoşenie şi viaţă veşnică.

Domnul Cel Înviat a sfâşiat catapeteasma care despărţea Dumnezeirea de omenirea cea adevărată şi ne-a arătat în El măreţia şi frumuseţea şi a unuia şi a celuilalt. Nici un om nu poate să cunoască pe Dumnezeu adevărat decât numai prin Domnul nostru Iisus Hristos Cel Înviat; şi nimeni nu poate să cunoască omul adevărat decât numai prin El.

Hristos a înviat, fraţii mei !

Prin Învierea Lui, Hristos a biruit păcatul şi moartea, a stricat împărăţia întunericului lui Satan, a slobozit pe oamenii cei înrobiţi şi a rupt pecetea asupra celor mai mari taine ale lui Dumnezeu şi ale omului.

Slavă şi laudă să Îi aducem Lui, dimpreună cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt - Treimea cea de o fiinţă şi nedespărţită, acum şi pururea şi-n vecii vecilor. Amin.

Hristos a înviat!

Hristos a înviat! …înseamnă că viaţa este mai tare decât moartea (din cugetările Sfântului Nicolae Velimirovici)

Hristos a înviat! - înseamnă că, cu adevărat, este Dumnezeu.
Hristos a înviat! - înseamnă că, cu adevărat, este o lume cerească, lumea cea adevărată şi fără de moarte.
Hristos a înviat! - înseamnă că viaţa este mai tare decât moartea.
Hristos a înviat! - înseamnă că răul este mai slab decât binele.
Hristos a înviat! - înseamnă că toate bunele nădejdi ale omeniri s-au îndreptăţit.
Hristos a înviat! - înseamnă că toate problemele vieţii s-au dezlegat pe deplin.
S-au dezlegat toate problemele vieţii, s-au descoperit tainele cele mai de seamă şi mai chinuitoare, s-au sfărâmat lanţurile întunericului şi ale întristării, fiindcă Hristos a înviat!

din Sfântul Nicolae Velimirovici, Gânduri despre bine şi rău, Ed. Predania

Hristos a înviat!

Sfântul Teofan Zăvorâtul - În ziua Sfintelor Paşti

Simţămintele insuflate de cântarea Canonului pascal. Ura faţă de toată necurăţia patimilor şi păcatelor, râvna pentru slava Domnului înviat şi odihnirea pe de-a-ntregul în El.

Învierea Ta, Hristoase Mântuitorule, îngerii o laudă în ceruri, şi pe noi pre pământ ne învredniceşte cu inimă curată să Te slăvim *(stihiră în Sfânta şi Marea Duminică a Paştilor)*

- *Acum a venit la noi, fraţilor, praznicul praznicelor şi sărbătoarea sărbătorilor - vreme de laudă şi de slavoslovii.*
- *Acum Domnul a făcut minunată mila Sa asupra noastră.* ***Învierea Lui ne vesteşte tuturor sfârşitul pedepsei, iertarea păcatelor, îndreptăţirea, sfinţirea, răscumpărarea, înfierea şi moştenirea cerurilor: Dumnezeu pe pământ - omul în cer, toate în unire.***
- *Acum a devenit limpede că războiul cel străvechi a încetat, că Dumnezeirea S-a împăcat cu firea noastră, diavolul a fost ruşinat, moartea a fost ferecată în lanţuri, Raiul a fost deschis şi marea nădejde în viitor a înviat.*

Ce se poate asemui cu asemenea bunătăţi şi făgăduinţe? Veniţi să ne bucurăm Domnului, să alcătuim cântare Mântuitorului - Dumnezeului nostru.

Cu ce şi din ce vom alcătui însă cântare? Îngerii cântă în ceruri, şi nu pot să nu cânte. Precum razele din soare, precum buna mireasmă din crin, aşa şi cântarea din gurile îngereşti. Puterile fiinţei lor se află într-o împreună-glăsuire desăvârşită,

asemenea strunelor unei psaltiri bine întocmite. Trăind, ele le pun în mişcare şi, trăind, cântă.

La fel se întâmplă, oare, şi cu noi? Puterile noastre au fost aruncate în neorânduială, în gâlceavă şi în tulburare - şi atunci, cântarea noastră cum să semene a cântare? ***Cât de cuviincios este, aşadar, să întâmpinăm praznicul învierii rugându-ne Celui înviat pentru primirea darului cântării prin cuvintele următoare: şi pe noi pe pământ ne învredniceşte cu inimi curate să Te slăvim!***

Începând cântare Mântuitorului înviat şi proslăvit, Prorocul David spune despre naşterea acestei cântări: ***Vărsat-a inima mea cuvânt bun*** (Ps. 44, 1) - cu atâta uşurinţă se revărsa cântarea lui!

Şi noi avem cuvânt, însă acesta poate să nici nu fie slavoslovie; şi noi avem inimă, însă aceasta poate să nici nu verse cuvânt bun. ***Neîndoielnic, inima este organul cel mai propriu al psalmilor şi al cântărilor duhovniceşti, şi fiecare simţământ al ei este acelaşi lucru ca nota într-o cântare: nu întotdeauna, totuşi, cântarea ţâşneşte din ea cu asemenea lesniciune şi uşurinţă cu care respiră trupul nostru; întotdeauna trebuie - şi uneori cu mare încordare - s-o „acordăm" mai înainte, ca în ea să se poată naşte, pârgui şi revărsa slavoslovia.***

Aşadar ce simţăminte trebuie să stârnim în inima noastră pentru ca din reunirea lor să poată lua naştere o cântare vrednică de slava Domnului înviat? Avem deja cântare de laudă şi o repetăm împreună cu Biserica - o cântare în care îndărătul slavosloviei aduse Domnului nu putem să nu băgăm de seamă şi ceea ce umplea cu asupra de măsură duhul care a alcătuit-o. ***Aici auzim aproape de la cele dintâi cuvinte: „să ne curăţim simţirile" - fără îndoială, nu cele dinafară, simţămintele trupului, ci simţămintele lăuntrice ale inimii.*** Şi acesta este primul lucru.

Înaintea Domnului, Care din mormânt iese preacurat şi prealuminat, cum să te înfăţişezi pentru a slavoslovi atunci când ai inimă neluminată şi suflet necurat? Când avem nevoie să ne prezentăm unei persoane influente, ne spălăm, ne înnoim şi ne albim haina, temându-ne ca să nu jignim persoana cu pricina printr-o înfăţişare necuviincioasă. ***Iar pentru Domnul, Care este Dumnezeul inimii noastre şi cere de la noi inima ca pe un prinos cuviincios pentru Dânsul, măcar din acelaşi simţământ de temere, dacă nu din dragoste, se cuvine să ne schimbăm, să ne albim şi să ne curăţim simţămintele inimii: cele omeneşti - omului, iar cele dumnezeieşti - lui Dumnezeu.***

Şi pentru ce, în persoana Domnului înviat, se înfăţişează credinţei şi dragostei noastre, în chip atât de măreţ şi de izbitor, toate bunătăţile răscumpărării, dacă nu ***pentru a deştepta şi a întări în noi îndatorirea de a nu ne întoarce la păcate, pentru care am fost iertaţi, de a fugi de nedreptate de vreme ce am fost îndreptăţiţi, de a nu ne da robi de vreme ce am fost răscumpăraţi, de a nu ne atrage blestemul de vreme ce el a fost ridicat deja, de a păzi curăţia şi sfinţenia de vreme ce am fost curăţiţi şi sfinţiţi.***

Ce-i drept, în zilele Sfintei Patruzecimi fiecare se curăţa după măsura puterilor şi osârdiei, ca să intre în Săptămâna Luminată întru nedospirea curăţiei şi adevărului, iar nu întru dospeala răutăţii şi vicleniei; totuşi, şi acum îndemnul la curăţirea simţămintelor duhovniceşti este binevenit atât datorită sfinţeniei zilelor, care cer o mare încordare pentru curăţie, cât şi, mai ales, din pricina smintelilor şi poticnirilor care, potrivit ciudatei rânduieli ce domneşte la noi, ne întâmpină din belşug, ***poticniri de care nu ne pot feri nici un fel de poveţe ale altora în afara înţelepciunii lui Hristos, care este trimisă de Sus celui ce însetează de ea şi o cere***, şi a vrajbei şi urii neîmpăcate faţă de tot ce e necurat sau fie chiar şi numai îndoielnic în ce priveşte curăţia.

Doar prin asemenea povăţuitori primeşte curăţia împrejmuire ocrotitoare şi puterea nu numai de a tăia patimile puternice - mânia, slava deşartă, neînfrânarea şi aşa mai departe -, ci şi de a se depărta până şi de la plăcerile şi distracţiile ce par nevinovate, căpătând în schimb dispoziţia de a merge la biserică, în aşezămintele plăcute lui Dumnezeu şi în locuinţele celor năpăstuiţi de soartă.

În Canonul pascal auzim glasul îngerului către femeile mironosiţe: ***alergaţi şi vestiţi lumii că a înviat Domnul, omorând moartea*** (Ipacoi). Atunci, învierea lui Hristos era ceva cu totul nou şi neobişnuit. Pentru a ne încredinţa de ea era nevoie de picioarele frumoase ale celor ce binevestesc şi de gurile celor ce propovăduiesc cu putere făcătoare de minuni. Acum, adevărul creştinesc al învierii lui Hristos este atât de neîndoielnic şi răspândit pretutindeni, încât propovăduirea prin viu grai despre ea pare cu totul de prisos, şi atunci când ne felicităm unul pe altul: „Hristos a înviat! - Adevărat a înviat!" nu atât stârnim credinţa, cât ne desfătăm împreună de părtăşia noastră întru credinţă. Cu toate acestea, şi acum, între noi, este nu numai potrivită, ci chiar neapărat trebuincioasă propovăduirea - însă propovăduire de un alt fel, ***propovăduire nu cu gura, ci cu faptele şi cu viaţa, care, fără să rostească nici un cuvânt despre înviere, prin însuşi faptul că are în ea puterea Celui înviat dă încredinţare despre adevărul învierii cu mai multă putere decât orice cuvânt.***

Această propovăduire fără cuvinte seamănă pe de-a-ntregul cu ceea ce vestesc despre sine florile parfumate. Uneori nici nu le vedem, însă trecând pe lângă locul pe unde cresc ele tragem îndată, după mireasmă, încheierea: ‚Aici, fără îndoială, creşte cutare sau cutare floare...".

Ori, să zicem, curge undeva un pârâu curat - curge liniştit, potolit, dar prin însuşi faptul că este curat el oglindeşte în sine cerul, şi noi privim în apa pârâului, însă vedem cerul.

În felul acesta propovăduieşte despre Mântuitorul înviat cel ce prin viaţa sa zugrăveşte viaţa lui Hristos. De aceea în Sfânta Scriptură unii ca aceştia sunt numiţi „bună mireasmă a lui Hristos", sau oameni în care „a luat chip Hristos", sau „îmbrăcaţi în Hristos", sau, şi mai mult, oameni care „nu mai trăiesc sieşi, ci în care trăieşte Hristos", ca şi cum viaţa lor proprie a fost înghiţită cu totul de viaţa lui Hristos.

De aceea, glasul îngeresc: alergaţi şi vestiţi lumii înseamnă în ceea ce ne priveşte: „trăiţi în aşa fel ca toată viaţa voastră să fie ca un Hristos a înviat!, şi privind la voi întreaga lume - atât creştină, cât şi necreştină - să spună: „Cu adevărat, Hristos a înviat, deoarece se vede că trăieşte în voi, se vede că în voi se lucrează puteri în numele Lui".

Mai trebuie să vă lămuresc că la temelia unei asemenea vieţi se află râvna pentru slava Domnului înviat, râvnă pe care o dovedim urmând Lui şi însuşindu-ne slava învierii Lui?

În cântarea pascală se mai cântă, în numele nostru, al tuturor, şi următoarele: ***învierea Ta o lăudăm şi o slăvim, că Tu eşti Dumnezeul nostru, afară de Tine pe altul nu ştim, numele Tău numim. Prin aceasta se arată simţământul desăvârşitei odihniri în Mântuitorul. Şi cât de firesc este el mai ales acum!***

Dacă un om făcător de bine ar lua la el un orfan foarte sărac, l-ar creşte şi l-ar educa, l-ar înfia şi i-ar da un loc de cinste, fără să îl lipsească nici o clipă de dragostea şi de ocrotirea sa, oare orfanul acela nu ar păstra mereu faţă de binefăcătorul său un singur simţământ: *„El este totul pentru mine; lângă el sunt ca într-o cetate şi nu mă tem de nici un rău; dragostea lui grijulie înlătură orice neplăcere încă dinainte ca eu să aflu de ea"?*

În Iisus Hristos Cel înviat, omul -pribeag nespus de sărac pe acest pământ - a fost primit de Dumnezeu, izbăvit de păcat, de iad, de moarte, de diavol, a fost

înfiat de Dumnezeu, a fost cinstit prin îndumnezeirea firii sale. ***Oare nu trebuie să nutrească şi el simţăminte de acelaşi fel faţă de Domnul înviat?***

„Domnul meu şi Dumnezeu meu! Afară de Tine pe altul nu ştiu şi nu vreau să ştiu. În Tine, numai în Tine, mă odihnesc cu totul. Eu sunt al Tău şi Tu, Doamne, eşti Domnul meu; nu mă voi teme ce îmi va face răutatea, ce îmi vor face mulţimi nenumărate care-mi doresc răul: nici iadul, nici moartea, nici stăpânitorul întunericului nu vor cuteza să se apropie de mine. În umbra aripilor Tale mă voi ascunde, şi mă voi veseli întru simţământul că nu mă paşte nici o primejdie".

La fel şi copilul, când se află în braţele mamei sale, nu se teme de lumea întreagă şi nu se aşteaptă la nici un rău.

Bine este cuvântat Dumnezeu, Care ne-a născut pe noi întru nădejde vie, prin învierea lui Iisus Hristos din morţi!

Dacă au fost nimicite blestemul şi moartea, dacă moartea a fost călcată, dacă a fost stricat iadul şi a fost zdrobit capul vrăjmaşului celui vechi, de ce să ne mai temem? Dacă s-au arătat atâtea puteri, oare Domnul va închide după toate acestea dreapta Sa binefăcătoare?

Puţine v-am vorbit din multe câte puteam! ***Am scos din cântarea pascală numai trei simţăminte:***

- *ura faţă de toată necurăţia patimilor şi a păcatelor,*
- *râvna pentru slava Domnului înviat şi*
- *odihnirea pe de-a-ntregul în El.*

Ar mai putea fi găsite şi multe alte lucruri care ne arată cum trebuie să ne întocmim aşezarea sufletească pentru a-L slavoslovi pe Domnul cum se cuvine, însă şi acestea trei sunt de ajuns pentru a pricepe deplin cum trebuie să fie felul acestei aşezări sufleteşti: chiar şi dintr-una singură se poate alcătui o cântare armonioasă, cu dumnezeiască cuviinţă.

Nu este greu să băgăm de seamă că simţămintele acestea corespund feluritelor tonuri ale unei psaltiri bine acordare (Este vorba, evident, de psaltire ca instrument muzical (n. tr.).).

- *Avem aici şi tonul cel mai de jos -* ***neplăcerea faţă de tot ce se împotriveşte curăţiei şi luminii Celui înviat****, neplăcere ce dăinuieşte lăuntric; şi*

- *tonul de mijloc -* ***râvna pentru slava Celui înviat****, râvnă care e dovedită prin zugrăvirea însuşirilor Lui în viaţa noastră şi trece pe pământ fără teamă;*
- *este şi tonul cel mai înalt -* ***odihnirea în Cel înviat****, care ajunge până la ceruri şi trece în cele mai dinăuntru, dincolo de catapeteasmă.*

Nu este greu, de asemenea, să băgăm de seamă că pentru o cântare care să sune bine este nevoie de toate aceste tonuri. Unde lipseşte unul dintre ele, acolo psaltirea este dezacordată şi cântarea devine nevrednică de prăznuire:

- fără ura faţă de curăţie ea va suna ca un glas de ţap,
- fără râvna pentru slava lui Dumnezeu va fi ca un chimval zăngănitor şi ca un amestec urât de tonuri;
- fără odihnirea în El va fi un tunet ce se aude doar pe pământ.

Aşadar ***numai sufletul plin de toate aceste simţăminte alcătuieşte acum în sine o cântare îngerească armonioasă pentru Cel înviat.*** Aţintindu-şi gândul cu luare-aminte, el îl primeşte cu inimă curată, în deplinătatea şi întregimea ce I se potrivesc; îmbrăcându-se, parcă, în acest chip minunat, nu vrea să se mai arate lumii altfel decât în El şi umblă pe pământ ca o asemănare a Celui înviat, iar prin odihnirea în El se înalţă de pe pământ, intră în corul îngerilor şi împreună cu ei, după asemănarea puterilor cereşti, cântă: ***Hristos a înviat din morţi, cu moartea pe moarte călcând şi celor din morminte viaţă dăruindu-le.***

Amin!

Hristos a înviat!

Sfântul Teofan Zăvorâtul - Tâlcuirea Evangheliei în a doua şi a treia zi a Sfintelor Paşti

[Fapte 1, 12-17; 21-26; In. 1, 18-28] - a doua zi

Binevestind întruparea Domnului, îngerul spune: „Bucură-te, Ceea ce eşti plină de har!”, şi vestind păstorilor Naşterea lui Hristos Mântuitorul, grăieşte de asemenea: „Iată, binevestesc vouă bucurie mare”; însă vestind femeilor învierea Domnului, el nu spune decât: „Nu este aici, a înviat!”. Nu mai adaugă: „bucuraţi-vă!”, căci bucuria umple inima de la sine îndată ce vine încredinţarea că Domnul a înviat cu adevărat.

Atunci, încredinţarea aceasta era simţită: îngerul a pregătit-o, iar Domnul, prin arătarea Sa, a săvârşit-o. Şi necheltuită a fost bucuria tuturor!

La noi, acum, biserica, locuinţele şi pieţele - totul este înveşmântat în strai de bucurie şi toţi se lasă prinşi de şuvoiul bucuriei de obşte. Tu însă sileşte-ţi puţin gândul să se rupă de cele din afară şi, adunându-te în inimă, trezeşte acolo adevărul învierii, în toată lărgimea, adâncimea şi înălţimea sa, ca să nu te arăţi bucurându-te numai pe dinafară, ci şi în tine însuți să porţi duhul bucuriei care ţâşneşte dinlăuntru ca un izvor de apă luminoasă ce saltă din adâncurile pământului.

[Fapte 2,14-21; Lc. 24,12-35] - a treia zi

Atunci, iudeii s-au străduit să întunece lumina învierii lui Hristos cu norul uşor al minciunii: „L-au furat ucenicii Lui”. Această josnicie a fost lesne de biruit, şi adevărul a triumfat; dar nici acum vrăjmaşul nu încetează a stârni negură înaintea Soarelui dreptăţii, străduindu-se să-L întunece. Nimeni să nu se tulbure!

Ce poate fi de aşteptat din partea părintelui minciunii, afară de minciună? El I-a învăţat pe mulţi dintre slujitorii săi să scrie cărţi întregi împotriva învierii. Această negură de cărţi tot prin cărţi a fost risipită. Nu lua în mână cărţi necuvioase şi n-ai să te înnegurezi; iar dacă se întâmplă să deschizi vreuna din neştiinţă, ia ca antidot o carte bună, şi-ţi vei împrospăta capul şi pieptul.

Mai vine şi altă negură de la vrăjmaşul: prin gânduri; dar şi aceasta se risipeşte ca fumul de vânt înaintea gândirii creştineşti sănătoase. Lasă-ţi cugetarea să străbată tot ce s-a săvârşit şi vei vedea limpede ca lumina zilei că toate acestea nu se puteau săvârşi altfel decât prin puterea învierii lui Hristos. Această încredinţare îţi va fi mai apoi reazem de nădejde, pe care sprijinindu-te, vei putea lesne pune pe fugă şi doborî pe vrăjmaşii adevărului.

Sursa: Sfântul Teofan Zăvorâtul, Tâlcuiri din Sfânta Scriptură pentru fiecare zi din an, traducere din limba rusă și note de Adrian și Xenia Tănăsescu-Vlas, Editura Sofia, București, 2011)

Hristos a înviat!

Sfântul Ioan Maximovici - Cuvânt de Sfintele Paşti

Hristos a înviat!

Unde ţi-e, moarte, boldul? Unde ţi-e, iadule, biruinţa?

Veniţi, oameni, să-i cântăm şi să ne închinăm lui Hristos, să slăvim învierea Lui din morţi!

Astăzi este mântuirea lumii: nimicitu-s-a şi s-a biruit vrăjmaşul cel temut şi neînfrânt până acum al neamului omenesc şi al întregii lumi - moartea. Omul a fost zidit nemuritor, dar păcatul l-a lovit cu moarte.

Mulţi oameni trăiau la începutul lumii cu sutele de ani, dar şi lor le venea sfârşitul. Erau bărbaţi puternici, care-şi învingeau toţi duşmanii, care supuneau ţări şi popoare, dar nici unul dintre ei nu a reuşit să biruie moartea.

Alţii, prin înţelepciunea lor, se ridicau deasupra tuturor, se îmbogăţeau de cunoştinţe, descopereau tainele naturii, dar nimeni dintre ei nu a reuşit să omoare moartea. Chiar şi drepţii, cu întristare, se coborau cu sufletele în iad, simţind că totul în viaţă e deşertăciune şi chin sufletesc, care se prelungeşte până la moarte.
Dar astăzi moartea a fost biruită. ***Căci Hristos a înviat. S-a ridicat Hristos, primul dintre cei înviaţi. Nu pentru Sine a gustat moarte şi a înviat Hristos, Fiul Dumnezeului veşnic viu ci, ca să biruie moartea în El Insuşi, iar nouă, oamenilor, să ne deschidă porţile vieţii veşnice, El a primit moartea şi îngroparea şi, înviind din morţi, a devenit biruitorul morţii.***

- ***Singur înviindu-Se pe Sine cu puterea Sa dumnezeiască, El le dăruieşte tuturor celor ce merg către El şi în urma Lui viaţa veşnică şi nemurirea.***
- ***El îi hrăneşte pe credincioşii Săi cu Trupul şi Sângele Său cel înviat, turnând în ei şuvoiul vieţii.***
- ***El ne conduce spre viaţa plină de bucurie, spre raiul cel nou, plin de dumnezeiasca Lui slavă.***

Asemeni lui Hristos, Care doar pentru scurtă vreme a gustat moartea, mor şi astăzi oamenii, ca să învie din morţi şi să fie împreună cu El în împărăţia Lui.

Astăzi e ziua învierii. Cu bucurie să o prăznuim, oameni buni!

Se veselesc şi cei trecuţi în lumea cealaltă, părinţii şi fraţii noştri, văzând lumina Invierii şi pregustându-şi propria înviere, când se vor sătura şi mai mult de slavă dumnezeiască.

Bucuraţi-vă, toţi cei bolnavi, cei întristaţi şi suferinzi. Va veni şi pentru voi vremea unei vieţi pline de bucurie.

Prăznuiţi, veseliţi-vă toţi oamenii, bătrâni şi tineri, bogaţi şi săraci, puternici şi neputincioşi, cei ce munciţi şi cei ce nu vă găsiţi de lucru, locuitori în oraşe, în sate şi în pustii, călători şi întemniţaţi!

Toţi să ne bucurăm acum! Sărbătorim omorârea morţii, a iadului nimicire, începutul unei vieţi noi.

Hristos a înviat din morţi, cu moartea pre moarte călcând şi celor din mormânturi viaţă dăruindu-le.

Hristos a înviat!

Despre împărtăşirea de Sfintele Paşti

Am gustat Mielul lui Dumnezeu în sfânta şi luminoasa noapte a Învierii. Pentru aceasta ne rugăm, încă de când începem să ne pregătim pentru post şi apoi, în repetate rânduri, în decursul Marelui Post: ***ca Domnul să ne învrednicească să ne împărtăşim în noaptea Sfintelor Paşti. Atunci harul lui dumnezeu lucrează cu deosebire asupra sufletelor oamenilor. Atunci ne împărtăşim cu Hristosul Cel Înviat, ne facem părtaşi Învierii Sale.***

Desigur că trebuie, în prealabil, să postim şi, după ce ne-am mai împărtăşit deja în timpul Marelui Post, să ne împărtăşim iarăşi cu Sfintele Taine. Înainte de Liturghia pascală nu este vreme să ne spovedim cu de-amănuntul, acest lucru trebuie făcut înainte.

Iar în Noaptea Luminată, primind dezlegare generală, să ne apropiem de Mielul Dumnezeiesc – începătura Învierii noastre. Fie ca nimeni să nu iasă din biserică înainte de vreme, grăbit să guste din carnea animalelor, în loc de a gusta Preacuratul Trup şi Sânge al lui Hristos.

(Sfântul Ioan Maximovici - Predici şi îndrumări duhovniceşti, Colecţia Părinţi Ruşi, Editura Sofia, Bucureşti, 2001)

Hristos a înviat!

Sfântul Ioan Maximovici - În ziua Sfintei Învieri - De ce Fiul lui Dumnezeu este numit şi Cuvântul? Deoarece prin El Tatăl Îşi exprimă voinţa

La început a fost Cuvântul şi Cuvântul era la Dumnezeu şi Dumnezeu era Cuvântul

La Liturghie, în ziua Sfintei Învieri se citeşte începutul Evangheliei lui Ioan despre Cuvântul cel dumnezeiesc. ***Când totul se umple de lumina Învierii lui Hristos şi cerurile se unesc cu pământul în proslăvirea Biruitorului morţii, Evanghelia ne vesteşte Cine este El:*** „***La început era Cuvântul***”.

Despre Cuvânt s-a vorbit încă din Vechiul Testament: „***Cu cuvântul Domnului cerurile s-au întărit şi cu duhul gurii Lui toată puterea lor***” (Ps. 32, 6), „***Trimis-a Cuvântul Său şi i-a vindecat pe ei***” (Ps. 106, 20).

Deosebit de viu şi de grăitor se vorbeşte despre puterea lucrării Cuvântului lui Dumnezeu în Cartea înţelepciunii lui Solomon. Dar oamenii Vechiului Testament subînţelegeau prin Cuvântul lui Dumnezeu doar manifestarea voinţei şi a lucrării lui Dumnezeu. Iar acum Ioan binevesteşte despre Cuvântul lui Dumnezeu că este Însuşi Fiul lui Dumnezeu Cel Unul-Născut, a doua Persoană a Sfintei Treimi.

De ce Fiul lui Dumnezeu este numit şi Cuvântul? Deoarece prin El Tatăl Îşi exprimă voinţa.

Cuvântul lui Dumnezeu nu este asemeni cuvântului omenesc. Omul îşi exprimă prin cuvânt gândurile şi dorinţele sale. Dar cuvântul rostit de om se stinge şi

dispare. Dorinţa exprimată de el uneori se împlineşte, dar adesea rămâne neîmplinită.

Cuvântul lui Dumnezeu este veşnic şi atotputernic. El este mereu la Dumnezeu.
Cuvântul omului este o putere care îl ajută. Cuvântul lui Dumnezeu este a doua Persoană a Sfintei Treimi. El Însuşi este Dumnezeu. Dumnezeu-Cuvântul este Fiul lui Dumnezeu şi Îl iubeşte pe Tatăl şi face totul de bunăvoie după voia Lui. Mai precis, Ei au o singură voinţă.

Dumnezeu-Tatăl Îl iubeşte pe Fiul Său şi face totul prin El. Nimic nu a făcut Tatăl fără Fiul. „***Toate prin El s-au făcut***”- ***toate prin El au început să fie şi fără El nimic nu a început să fie, din toate câte sunt***: „***Toate prin El s-au făcut; şi fără El nimic nu s-a făcut din ce s-a făcut***” (In. 1, 3) - aşa cum spune despre aceasta al doilea articol al Simbolului de credinţă.

Când în Cartea Facerii se spune că atunci „***a zis Dumnezeu: Să fie lumină***!” şi „***a zis Dumnezeu: să fie o tărie***”, înseamnă că Dumnezeu-Tatăl a voit să facă lumina, tăria şi celelalte, iar Cuvântul, Fiul Său, le-a adus la împlinire.

Cuvântul lui Dumnezeu dă viaţă. El este Izvorul vieţii: „***Întru El era viaţa şi viaţa era lumina oamenilor***” (In. 1, 4).

Cuvântul lui Dumnezeu este Lumină, prin El Dumnezeu-Tatăl Se arată pe Sine şi îşi vesteşte dumnezeiasca Sa voie: „***era Lumina cea adevărată care luminează pe tot omul, care vine în lume***” (In. l, 9).

Acea Lumină nu poate fi acoperită de nici un întuneric: „***lumina luminează în întuneric şi întunericul nu a cuprins-o***” (In. 1, 5).

Întunericul păcatului a pus stăpânire pe omenire după căderea în păcat, dar nu a putut să acopere Lumina dumnezeiască.

Potrivit voii Tatălui, Fiul lui Dumnezeu a sfinţit lumea, S-a coborât pe pământ şi S-a întrupat. “***Şi Cuvântul S-a făcut trup şi S-a sălăşluit între noi***” (In. 1, 14).

Iar pentru a-I pregăti calea în inimile oamenilor, Dumnezeu l-a trimis pe Ioan Înaintemergătorul. El Îl propovăduia pe Hristos şi chema oamenii să creadă în El, să creadă că El este Fiul lui Dumnezeu.

Cu multă vreme înainte a fost dată Legea, prin Moise. Dar, limitând răul, Legea nu-i putea mântui pe oameni, împlinind Legea în cele din afară, oamenii rămâneau plini de răutate pe dinăuntru.

De aceea, lumea nu-L cunoscu pe Ziditorul ei, Fiul lui Dumnezeu coborât pe pământ: ***„În lume era şi lumea prin El s-a făcut, dar lumea nu L-a cunoscut, întru ale Sale a venit, dar ai Săi nu L-au primit"*** (In. 1, 10-11).

Păzitorii Legii nu L-au primit pe Cuvântul întrupat, căci nesuferită le era Lumina Lui. Dar Izvorul vieţii, pe care ei L-au predat morţii, S-a coborât la iad, l-a nimicit şi a risipit întunericul prin Lumina Sa dumnezeiască.

Înviind din morţi, Hristos a deschis porţile împărăţiei slavei Sale tuturor celor ce cred în El.

Cei ce cred în Fiul lui Dumnezeu Cel întrupat şi L-au primit în suflete se fac cu inimile lor fii ai lui Dumnezeu. Harul lui Dumnezeu îi renaşte în duh, sălăşluindu-se în ei şi dându-le puterea să iubească Adevărul şi să facă voia lui Dumnezeu. ***„Şi celor câţi L-au primit, care cred în numele Lui, le-a dat putere ca să se facă fii ai lui Dumnezeu"*** (In. 1, 12).

Renăscuţi prin har, dacă până la sfârşitul vieţii pământene vor rămâne în har şi vor merge pe calea arătată de Hristos, de Lumina cea adevărată, se vor învrednici să primească de la El darul cel nou: se vor desfăta veşnic în împărăţia Tatălui Ceresc, privind la slava Unicului-Născut Fiu al Său, slavă care întrece totul în lume, bucurându-se totodată cu bucurie şi fericire de nedescris.

Acelaşi Cuvânt de dinainte de veci al lui Dumnezeu, prin Care s-a zidit lumea, a mântuit şi a renăscut neamul omenesc spre o nouă viaţă plină de bucurie, prin întruparea şi învierea Sa.

Luminoasa înviere este sărbătoarea lui Dumnezeu-Cuvântul, ziua biruinţei Lui asupra iadului şi a morţii, începutul vieţii celei noi şi a veseliei veşnice dăruite de El.

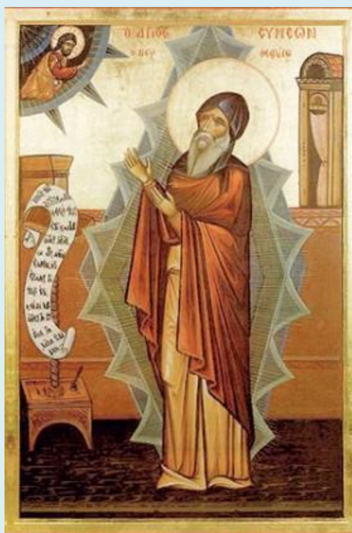
„Cuvântul Cel dimpreună fără de început cu Tatăl şi cu Duhul din Fecioară S-a născut pentru mântuirea noastră, să-L cântăm, credincioşilor şi să ne închinăm Lui, pentru că a binevoit cu trupul să Se urce pe Cruce şi moarte să sufere şi pe morţi să-i învieze, prin slăvită Învierea Sa."

„***Unule-Născut, Fiule şi Cuvântul lui Dumnezeu, Cel Ce eşti fără de moarte, cu moartea pre moarte ai călcat, Unul fiind din Sfânta Treime, împreună slăvit cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt, mântuieşte-ne pre noi***!”

(din „Predici şi îndrumări duhovniceşti”)

Hristos a înviat!

Sfântul Simeon Noul Teolog ne învaţă cum să prăznuim duhovniceşte Sărbătoarea Învierii

”…Nu la lumini se uită el, nici la mulţimea poporului, nici la adunarea prietenilor săi; ci el cugetă numai la cele ce se întâmplă după aceea, când luminile se vor stinge, când fiecare se va duce acasă şi el va rămâne singur în întuneric”.

“Cum să prăznuim sărbătorile şi ce simbolizează cele pe care le facem în sărbători şi împotriva celor ce fac din ele un prilej de laudă. Şi despre cei ce se împărtăşesc cu vrednicie sau cu nevrednicie şi ce deosebire este între ei. Şi, în sfârşit, cum se uneşte sau nu se uneşte omul cu Dumnezeu în Sfânta Împărtăşanie.

Cine a înţeles şi şi-a dat seama că a fost scos din nimic şi că a venit gol în această lume, acela a cunoscut pe Făcătorul său. El nu se va mai teme de altcineva şi nu va iubi pe altcineva mai mult decât pe El, Lui îi va sluji din tot sufletul şi nu va pune mai presus de El absolut nimic din cele văzute. Ci, pe deplin încredinţat că este străin de toate cele pământeşti, ba chiar şi de cele cereşti, el îşi va pune toată năzuinţa sufletului său în slujba Celui ce l-a creat. Căci dacă el este străin de lucrurile în care a fost făcut, chiar când îşi va duce viaţa între ele, cu atât mai mult este străin de cele de care se află şi prin felul său de viaţă. ***Şi cum nu se va tângui cel ce se socoate pe sine străin de lucrurile pământeşti şi ştie că a venit gol în acest teatru şi că tot gol va ieşi dintr-însul? Cum nu se plânge nu numai pe sine, ci şi pe toţi oamenii care sunt din acelaşi neam cu el şi sunt supuşi aceloraşi patimi?***

Cel care nu iubeşte decât pe Dumnezeu şi nu se va teme decât de Dânsul, cum se va bucura el trupeşte şi cum va prăznui el trupeşte, după obiceiurile oamenilor, cu atâta nepricepere şi fără de minte, când însuşi Domnul nu conteneşte a spune: "***Lumea se va bucura, iar voi vă veţi întrista. Ci îndrăzniţi că Eu am biruit lumea. Şi voi învia între voi, pentru ca această lume de jos să fie înghiţită de viaţa, care dă tuturor pe Duhul Meu; şi, văzându-Mă, inima voastră se va bucura şi această bucurie nimeni nu o va lua de la voi***"?

Cum deci va mai dori vreun lucru pământesc, cel ce priveşte numai la Stăpânul cerului, sau cum va mai cugeta ceva care nu place lui Dumnezeu? Cel ce se ştie cu totul străin, gol şi sărac, chiar dacă stăpâneşte toată lumea, cum zice Apostolul, cum se va mai gândi să se înfrumuseţeze, să se laude cu faptele sale, sau cum va mai face mare caz de mulţimea lumânărilor şi a candelelor, de aromate şi miresme, de îngrămădirea poporului în jurul lui, de o masă îmbelşugată şi luxoasă şi cum se va lăuda cu starea înaltă a prietenilor lui sau cu prezenţa celor slăviţi ai pământului? În nici un fel, desigur! Căci el ştie că toate acestea – lucruri şi oameni- astăzi sunt şi mâine au trecut. Astăzi se văd că sunt, iar peste puţin au dispărut.

De aceea, omul care cunoaşte bunul chip de a prăznui o sărbătoare nu lasă deloc mintea şi simţurile sale să se lege cât de puţin de cele trecătoare, căci acestea le fac numai cei ce nu mai văd nimic dincolo de cele văzute; ci, în cele pe care le face la sărbători, el vede ca şi cum ar fi de faţă, lucrurile viitoare. Din care pricină se bucură cu inima, i se pare că deja se află în ele şi împreună cu cei ce prăznuiesc în ceruri, în Duhul Sfânt. Nu la lumini se uită el, nici la mulţimea poporului, nici la adunarea prietenilor săi; ci el cugetă numai la cele ce se întâmplă după aceea, când luminile se vor stinge, când fiecare se va duce acasă şi el va rămâne singur în întuneric.

Deci nu veni să-mi dai socoteală de ani, de luni, de soroace sau să-mi spui: "Iată eu am prăznuit Naşterea lui Hristos, Înălţarea, Pogorârea Sfântului Duh", căci nu-i greu să-mi numeşti toate sărbătorile; dar eu nu cred că ele ajung pentru mântuirea sufletului tău. Nu cumva să-ţi închipui că sărbătoarea stă în haine strălucitoare, în cai sprinteni, în parfumuri scumpe, în lumânări, în candele, în mulţimea poporului. Nu acestea dau strălucire sărbătorii, nu acestea sunt adevărata sărbătoare, ci numai simboluri ale sărbătorii. În adevăr, ce folos pentru mine, scumpul meu, să aprind nu multe lumânări şi candele în temple şi în biserica credincioşilor, ci, de aş putea, să am lumini asemenea soarelui care străluceşte pe cer şi, în loc de mulţime de candele, să pun stelele pe bolta bisericii şi să fac din ea un nou cer şi o privelişte nemaivăzută pe pământ, şi, pe deasupra, în timp ce eu mă desfăt de această iluminaţie, să primesc şi laudele şi admiraţia celor de faţă - ce folos, zic, din toate

acestea, dacă după puţin, când toate acestea s-au stins, eu rămân în întuneric? Şi iarăşi, ce folos dacă astăzi vărs peste mine şi peste cei împreună cu mine mireasmă a parfumurilor, iar mâine sunt plin de putoarea propriului meu trup şi a murdăriei sale? Ce folos am? ***Spune-mi-o, tu, care te lauzi cu sărbători luminate, răspunde-mi! Nu este, cu adevărat, nici un folos, cu toate că tu taci, fiind constrâns de cuvintele mele. Deci de astăzi sunt luminat şi mâine, în întuneric, dacă astăzi mă bucur, iar mâine sunt doborât de întristare, dacă astăzi sunt sănătos, iar mâine cad bolnav, ce câştig am? Spune-mi-o! şi ce folos pot avea de aici?***

Nu aceste sărbători am ales, zice Domnul. "***Cine, zice El, vi le ceruse?***" (Isaia, 1,12). ***Nu aşa ne-a învăţat Hristos să prăznuim.*** **Dar cum?** ***Ascultă cu atenţie***.

Dar mai întâi să-ţi pun înainte cuvintele celor ce grăiesc împotriva zicând: "De ce să nu mai aprindem lumânări şi candele? Să nu mai aducem miresme şi tămâie? Să nu mai chemăm poporul să cânte şi să nu ne mai întâlnim cu cunoştinţele, cu prietenii şi cu oamenii de seamă? Aşa spui tu, aşa hotărăşti tu?". Eu nu spun aşa ceva, ferească Dumnezeu! Ba, chiar te sfătui şi sunt de părere să fii foarte larg în această privinţă. Totuşi, trebuie să ştii cum s-o faci şi eu îţi voi arăta taina prăznuirii credincioşilor. Şi care este această taină? Aceea însemnată simbolic prin lucrările pe care tu le împlineşti.

Lumânările îşi arată tainic lumina cea înţelegătoare. ***Aşa cum biserica, această măreaţă casă, este luminată de mulţimea lumânărilor, tot aşa şi casa sufletului tău, mult mai de cinste decât aceste temple, trebuie să fie luminată lăuntric şi strălucită de toate virtuţile duhovniceşti care se aprind şi ard în tine prin focul dumnezeiesc, în aşa măsură încât să nu rămână nici un colţişor neluminat.***

Mulţimea lumânărilor din policandru, aprinse de acest foc văzut, să-ţi dea o idee despre gândurile cele luminoase care trebuie să strălucească ca şi lumânările, şi nici un gând întunecat să nu se afle în casa sufletului tău; ci toate să strălucească în focul Duhului, care le mistuie necontenit; iar dreapta socoteală a cugetelor tale să alcătuiască o cunună neîntreruptă, ca un policandru.

Vărsarea miresmelor şi arderea tămâiei simbolizează ungerea cea duhovnicească şi te învaţă că şi în tine trebuie să fie din belşug această ungere. Mireasma care se răspândeşte în afară pentru cei duhovniceşti este ca roua care cade de pe munţii Sionului şi ca aceea care se varsă pe barba lui Aaron şi pe marginea veşmintelor lui. Iar ceea ce curge înlăuntru şi ca o apă răcoreşte mintea va fi pentru cel mişcat de Duhul Sfânt un izvor care izvorăşte apele vieţii veşnice, un foc care se aprinde răspândind un fum mirositor.

Va fi în acelaşi timp şi o lumină vie şi o mireasmă duhovnicească, care pătrund simţurile fie ca o lumină văzută pentru inimile curate, fie ca un lemn de viaţă dătător, care răstigneşte poftele cărnii, lemn care înmiresmează lumea şi aduce neîncetată bucurie duhovnicească credincioşilor.

Dar simbolul nu se opreşte aici, deoarece ne dezvăluie şi alte învăţături duhovniceşti. În adevăr, dacă Dumnezeu a înzestrat lucrurile neînsufleţite cu podoabă şi cu cinstea parfumului, ***cu cât mai mult nu te va împodobi cu virtutea şi nu te va slăvi cu buna mireasmă a Sfântului Duh pe tine, pe care te-a făcut după chipul şi după asemănarea Sa***? Aceste miresme alcătuite de mâna omului şi a căror bună mirosire de untdelemn scump pătrunde simţurile arată în chip minunat felul în care tu însuţi ai fost plăsmuit. Căci aşa cum mirurile, alcătuite din diferite esenţe, sunt frământate de mâna omului, pentru ca feluritele esenţe să se alcătuiască într-una singură, tot aşa şi tu ai fost plăsmuit de mâna lui Dumnezeu, printr-o meşteşugită împreunare şi alcătuire de părţi inteligibile, adică din harismele Duhului de viaţă făcător şi atoatelucrător. Deci se cuvine ca şi tu să răspândeşti buna mireasmă a ştiinţei şi a înţelepciunii acestui Duh, pentru că aceia care aud învăţătura ta să primească mireasmă şi sufletele lor să dobândească duhovnicească bucurie.

Mulţimile care se adună şi cântă cu glas lui Dumnezeu îţi înfăţişează icoana cetelor cereşti şi a nenumăratelor puteri îngereşti care slăvesc pe Stăpânul ceresc pentru mântuirea ta. Laudele şi cântările mulţimii închipuie cântarea tainică pe care o înalţă cu glasuri netăcute îngerii, pentru ca tu să faci ca ei şi ca un înger pământesc să lauzi fără încetare, tainic, cu gura nematerialnică a inimii, pe Dumnezeu care te-a creat. Iar prietenii, cunoştinţele şi boierii care sunt de faţă te învaţă prin prezenţa lor ca şi tu, prin împlinirea tuturor poruncilor şi prin îmbogăţirea cu virtuţi, trebuie să intri în rândul Apostolilor, a Prorocilor, a Mucenicilor şi a tuturor Sfinţilor, imitând felul lor de viaţă.

Deci, dacă după părerea ta aşa prăznuieşti sărbătorile şi dacă din aceasta ai devenit aşa cum ţi-am spus, sărbătoarea ta este duhovnicească şi tu o prăznuieşti împreună cu puterile cele de sus. Dar dacă nu-i aşa şi dacă n-ai ajuns aici prin împlinirea poruncilor, ce câştig ai din prăznuirea unei sărbători? Mă tem să nu auzi şi tu ca vechii israeliţi: "***Voi întoarce sărbătorile tale, zice, în jale şi voi schimba bucuria ta în întristare***".

Ce, dar, dacă nu vom ajunge, aşa cum spui tu, să nu mai prăznuim trupeşte şi la arătare? "Prăznuieşte", zice Scriptura. Fă din toate puterile tot ceea ce este spre slava lui Dumnezeu şi a sfinţilor Lui. Adună, dacă se poate, toată lumea: împăraţi,

boieri, episcopi, preoţi, călugări, mireni, pentru ca, datorită ţie, Dumnezeu să fie slăvit de toţi, şi slava lor, ca şi cum ar fi adusă de tine lui Dumnezeu, îţi va fi socotită ţie şi tu vei fi bine primit de El.

Totuşi, să nu-ţi închipui că prin acest mijloc slăveşti pe Dumnezeu şi sfinţii Lui sau că adaugi ceva la slava lor. Cum ar fi cu putinţă aşa ceva când se spune: "***Şi nici măcar nu este slăvit ceea ce era slăvit în această privinţă de slava cea covârşitoare"*** (II Corinteni 3,10) şi când sfinţii n-au nimic de câştigat de la o slavă pământească şi omenească? ***Prăznuieşte sărbătoarea simplu, numai pentru a agonisi milostivirea lui Dumnezeu prin mijlocirea lor.*** Şi apoi, chiar aşa făcând, să nu-ţi închipui că adevărata sărbătoare stă în cele pe care le faci, ci socoate-le mai degrabă o închipuire, umbră şi simbol al sărbătorii. În adevăr, spune-mi, ce legătură ar putea să aibă lucrurile materialnice, neînsufleţite şi cu totul lipsite de simţire, cu cele înţelegătoare, dumnezeieşti, înzestrate cu viaţa sau, mai bine zis, duhovniceşti şi vii şi făcătoare de viaţa veşnică?

Pentru tine deci, care prăznuieşti după rânduială şi cu evlavie, sărbătoarea să nu constea într-o lumină de candelă degrab trecătoare, ci în însăşi flacăra sufletului tău, în cunoaşterea lucrurilor dumnezeieşti şi cereşti şi pe care Duhul Sfânt le dăruieşte adevăratului israelitean cu mintea. Această strălucire să străbată toate faptele tale şi ea se va arăta oamenilor mai iluminată de razele soarelui; o lumină curată, sărată cu sarea Duhului, după cuvântul care porunceşte: "***Aşa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, aşa încât să vadă faptele voastre cele bune şi să slăvească pe Tatăl vostru, Cel din ceruri***" (Matei 5,16).

În loc de mulţime de lumânări, să ai gânduri luminoase; acestea ţes podoabele virtuţilor şi se arată cu strălucirea celor ce văd bine podoaba templului duhovnicesc şi a frumuseţii sale.

În loc de miresme şi de tămâie, Duhul Sfânt să te înmiresmeze şi cu buna sa mireasmă duhovnicească, ale cărei revărsări sunt negrăite şi ale cărei miros este ca lumina pentru mirosire.

- *În loc de mulţimea poporului, să se adune la tine cetele sfinţilor îngeri care laudă pe Dumnezeu pentru tine şi care neîncetat se bucură pentru a ta mântuire, înălţare şi sporire.*
- *În loc de prieteni, de boieri şi de împărăţire, să vină toţi sfinţii ca să fie împreună cu tine, ca adevăraţi prieteni. Pe ei să-i iubeşti şi să-i cinsteşti mai presus de orice, pentru ca după moarte să te primească în corturile lor cele*

veşnice, aşa cum Avraam a primit pe Lazăr în sânul său, deşi această pericopă se tâlcuieşte şi în alt chip.

- *În loc de masa încărcată cu belşug de bucate,* ***mulţumeşte-te cu pâinea vieţii****, nu numai cu cea materialnică şi văzută, ci şi cu aceea care ţi s-a dat prin aceasta, cu însăşi pâinea vieţii,* ***care coboară din cer şi care dă viaţă lumii şi în care cei ce o mănâncă găsesc nu numai mâncare, ci însăşi viaţa care înviază din morţi.*** *Iată folos şi mâncare care nu dezgustă şi nu se sfârşesc niciodată.* ***Ca vin să bei nu acest vin văzut, ci acela care numai la arătare este vin, iar duhovniceşte este sângele lui Dumnezeu, lumina negrăită şi bucuria veşnică. Pe acesta, dacă îl bei totdeauna cu vrednicie, te vei izbăvi de sete pentru veşnicie, numai să-l bei cu conştiinţa curată şi cu pacea sufletului.***

Ia aminte bine la înţelesul cuvintelor mele: dacă te împărtăşeşti cu conştiinţă, te împărtăşeşti cu vrednicie; iar dacă nu, apoi mănânci şi bei totul cu nevrednicie. Dacă ai primit cu contemplaţie curată ceea ce ai luat, iată că în adevăr te-ai făcut vrednic de această masă; şi de nu te vei face vrednic, apoi nu te vei apropia şi nu te vei uni în vreun alt fel cu Dumnezeu. Să nu-ţi închipui deci că cei ce se împărtăşesc cu nevrednicie cu Sfintele Taine, fără de prea multă osteneală, ei se pot apropia şi uni cu Dumnezeul cel nevăzut, căci aceasta nu se întâmplă şi nu se va întâmpla niciodată.

Numai aceia care sunt vrednici şi de descoperirea cea înţelegătoare a dumnezeirii celei nevăzute, pe care ei o văd şi o mănâncă cu ochiul şi cu gura minţii, numai aceia, când se împărtăşesc cu dumnezeiescul Trup al Domnului, cunosc că bun este Domnul. Acestea nu mănâncă numai pâinea cea văzută şi în chip văzut, ci, în acelaşi timp, ei mănâncă şi beau în chip înţelegător pe Dumnezeu, şi hrănindu-se atât văzut, cât şi nevăzut, cu trupul şi cu sufletul, ei se unesc în amândouă felurile cu Hristos cel îndoit în fire, fiind întrupaţi şi uniţi cu slava şi cu dumnezeirea Lui. Aşa sunt uniţi cu Dumnezeu cei ce mănâncă din această pâine şi beau din acest pahar cu vrednicie, în cunoaşterea şi contemplarea tainei, cu sufletul şi cu inima simţitoare. Dar cei ce se împărtăşesc cu nevrednicie sunt goi de darul Sfântului Duh, îşi hrănesc numai trupul, nu şi sufletul.

Dar să nu te tulburi, prea iubite, auzind acest adevăr pe care ţi-l spun. Dacă tu mărturiseşti în adevăr că trupul Domnului este pâinea vieţii şi care dă viaţă, dacă tu ştii că sângele Lui dă, de asemeni, viaţa celor ce se împărtăşesc cu el şi că se preface, în cel ce îl bea, în izvor de apă care curge în viaţa veşnică, spune-mi, de ce tu, care te împărtăşeşti, nu sporeşti cu nimic în sufletul tău şi cu toate că ai resimţit

o oarecare bucurie, din nou te afli aproape tot aşa cum erai şi mai înainte, fără să observi în tine nici cea mai mică înaintare în viaţă, nici izvor care curge, nici vreo oarecare lumină?

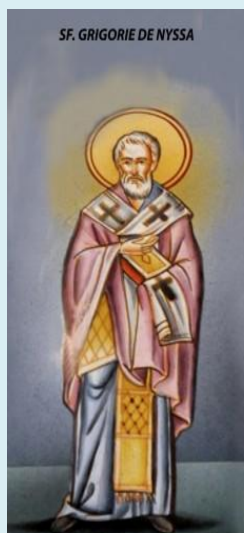
În adevăr, materialniceşte, această pâine nu este decât o îmbucătură pentru cei care nu văd dincolo de simţire, dar duhovniceşte, ea este o lumină cu neputinţă de cuprins şi neapropiată. Tot aşa vinul este lumină, viaţă, foc şi apă vie. Deci dacă, mâncând dumnezeiasca pâine şi bând vinul veseliei, nu ai ajuns în măsură să cunoşti că trăieşti o viaţă nestricăcioasă, că ai primit această pâine ca pe o lumină sau ca pe un foc, asemenea proorocului, că ai băut sângele Domnului ca pe o apă care curge şi vorbeşte, dacă nici un astfel de rod nu ai văzut şi nu ai simţit, cum îţi închipui că te-ai împărtăşit cu viaţă? Cum îţi închipui că te-ai atins de focul cel neapropiat sau cum crezi că te-ai împărtăşit cât de puţin din lumina cea veşnică? Şi nu s-a întâmplat aceasta vreodată niciunuia care a fost tot aşa de nesimţitor ca tine.

Da, lumina te luminează, dar tu eşti orb; focul te încălzeşte, dar tu nu te-ai încălzit; viaţa te-a atins cu umbra sa, dar tu nu te-ai unit cu ea; apa cea vie a trecut prin sufletul tău, dar ca printr-o conductă, deoarece n-a găsit vasul vrednic de ea. Dacă te împărtăşeşti astfel, dacă te atingi astfel de tainele cele neajunse, numai îţi închipui că mănânci, deoarece nu iei nimic, nu mănânci nimic şi nu ai primit absolut nimic în tine. Căci Cuvântul cel neajuns, pâinea care se coboară din cer, nu este cuprins de cele nevăzute. El mai degrabă cuprinde, ia şi se uneşte fără amestecare cu cei vrednici şi bine pregătiţi pentru primirea Lui.

Deci dacă aşa prăznuieşti sărbătorile şi aşa te vei împărtăşi cu Sfintele Taine, toată viaţa ta va fi o neîntreruptă sărbătoare. ***Ba nu o sărbătoare, ci un început de sărbătoare şi un Paşte unic, trecere şi ieşire din lumea simţită în lumea înţelegătoare, acolo unde orice umbră, orice închipuire, orice simbol de acum ia sfârşit şi unde noi ne vom bucura veşnic – în toată curăţia, curaţi fiind noi înşine – de Jertfa cea mai curată, în Dumnezeu Tatăl şi Duhul cel de o fiinţă, văzând necontenit pe Hristos şi fiind văzuţi de El, trăind cu Hristos şi împărăţind cu Hristos, a cărui slavă cerească este neajunsă şi căruia I se cuvine toată slava, cinstea şi închinăciunea împreună cu Tatăl şi cu Preasfântul şi de viaţă Făcătorul său Duh, acum şi pururea şi în nesfârşiţii veci. Amin!”***

Hristos a înviat!

Sfântul Grigorie, episcopul Nissei - Cuvânt la sfânta şi cea de mântuire Înviere a Domnului nostru Iisus Hristos

Încetarea cea adevărată a sîmbetirii [*„A sîmbeti" - a se odihni, shabbat („sâmbătă") însemnând „odihnă".*] - care a primit blagoslovenia lui Dumnezeu, întru care Domnul a încetat de toate lucrurile Sale pentru mântuirea lumii, fiindcă a sîmbetit întru nelucrarea morţii - are acum sfârşit, şi a arătat darul său şi ochilor, şi auzurilor, şi inimii.

Fiindcă prin toate acestea ni s-a săvârşit nouă prăznuire: prin cele ce am văzut, prin cele ce am auzit, prin cele ce am primit veselia în inimă. Pentru că ceea ce se vedea cu ochii era lumină purtată de noi noaptea întru nor de foc, prin făclii.

Iar cuvântul ce răsuna toată noaptea în auzuri prin psalmi, şi prin laude şi prin cântări duhovniceşti, curgând prin auz înlăuntrul sufletului ca un pârâu de bucurie, ne-a făcut plini de nădejdile cele bune.

Iar inima, veselindu-se de cele ce se ziceau şi de cele ce se vedeau, închipuia fericirea cea netălmăcită, prin cele ce se vedeau ducându-se de mână către Cel nevăzut. Pentru aceasta, chip al acelor bunătăţi pe care „nici ochi nu le-a văzut, nici ureche nu le-a auzit, nici la inimă de om nu s-au suit" sunt bunătăţile acestei încetări, care prin sine încredinţează nădejdea cea nearătată prin glas a celor gătite.
[*Precum zice Pavel:* ***„...cele ce ochiul nu a văzut, şi urechea nu a auzit şi la inima omului nu s-au suit, pe care le-a gătit Dumnezeu celor ce-L iubesc pe El*** *(Isaia 64:4)" (7 Cor. 2:9).*]

Deci - de vreme ce această noapte luminată a amestecat lumânările din făclii cu razele de dimineaţă ale soarelui şi a făcut o zi necurmată, neîmpărţită prin punerea în mijloc a întunericului - să înţelegem fraţilor, proorocia ce zice că „***aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul***" (Psalmul 117:24). [*„**Piatra pe care nu au socotit-o ziditorii, aceasta s-a făcut în capul unghiului. De la Domnul s-a făcut aceasta, şi este minunată întru ochii noştri. Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm şi să ne veselim întru dânsa!**" {Psalmul 117:22-24). Stihuri pe care **Teodorit** le tâlcuieşte astfel: **„«Zi făcută de Dumnezeu» o numeşte pe cea întru care «piatra» aceasta a înviat după patimă; căci, îndată după înviere, Mântuitorul Hristos a poruncit Sfinţiţilor Apostoli să meargă şi să înveţe toate neamurile.** Şi zice că ziua aceasta este osebită între celelalte, căci - de vreme ce, la început, întru aceasta a făcut Dumnezeu lumina şi intru aceasta a înviat Mântuitorul nostru - ea a slobozit în toată lumea razele Soarelui Dreptăţii. încă şi zidind lumina, Dumnezeu a numit ziua «lumină», şi în ziua aceea n-a mai făcut nimic altceva. Deci aceasta este ziua cea dintâi cea care a primit zidirea luminii, căci întru cea de a doua a făcut tăria, întru cea de a treia sadurile şi seminţele, iar întru celelalte a făcut altele. Iar în ziua cea dintâi - lumina şi a numit lumina zi. Deci după cuviinţă a zis:"**Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul. Să ne bucurăm şi să ne veselim întru dânsa!», fiindcă întru dânsa am primit izvoarele bunătăţilor"** (în tâlcuirea psalmilor)*] Zi întru care nu este vreun lucru greu şi cu anevoie de făcut, ci bucurie, şi veselie şi săltare. Fiindcă aşa a zis Scriptura, să ne bucurăm şi să ne veselim întru dânsa. O ce bune lucruri! O, ce dulce punere de lege! Cine întârzie spre a se supune unor porunci ca acestea? Şi cine nu socoteşte pagubă chiar şi puţina zăbavă a lucrurilor? Veselie este lucrul şi săltare este porunca prin care se rupe osânda pentru păcat; şi întru bucurie se întorc şi se prefac cele de scârbă.

Acesta este graiul acela al înţelepciunii, că „în ziua veseliei a făcut ne-pomenire de rele" Căci ziua aceasta a făcut uitare acelei dintâi hotărâri împotriva noastră [*Osânda ce s-a dat Evei şi lui Adam.*]. Iar mai bine zis nu uitare, ci ştergere de istov [desăvirşită], pentru că a şters desăvârşit toată pomenirea acelei osândiri împotriva noastră.

- Atunci, întru scârbe era naşterea [*„**în scârbe vei naşte fii!**" (Facerea 3:16).*], iar acum naşterea este fără de dureri [*A doua naştere, cea a botezului, din apă şi din Duh.*]
- Atunci, ne-am născut trupuri din trup; acum, ceea ce s-a născut duh este din Duhul.
- Atunci, ne-am făcut fii ai omului, iar acum fii ai lui Dumnezeu.

- Atunci, ne-am izgonit de la ceruri în pământ, iar acum Cel ceresc ne-a făcut cereşti şi pe noi.
- Atunci, prin păcat, împărăţea moartea; iar acum împotrivă, prin dreptate viaţa primeşte stăpânirea.
- Unul a deschis atunci intrarea morţii, iar acum tot prin Unul se aduce înlăuntru viaţa.
- Atunci, prin moarte, am căzut din viaţă; iar acum moartea se strică de către Viaţă.
- Atunci, de ruşine, ne-am ascuns sub smochin [*Căci Adam şi Eva şi-au făcut veşminte din frunze de smochin: „**Atunci, li s-au deschis ochii la amândoi; şi au cunoscut că erau goi, şi au cusut frunze de smochin şi şi-au făcut acoperăminte”** (Facerea 3:7).*]; acum prin slavă, ne apropiem de lemnul Vieţii.
- Atunci, prin neascultare, ne-am scos şi ne-am sălăşluit afară din Rai; acum, prin credinţă, ne facem înlăuntrul Raiului.

Iarăşi rodul vieţii ne zace înainte spre desfătare cu toată îndreptăţirea. Iarăşi ***izvorul Raiului, cel ce se împarte în patru părţi prin râurile cele evanghelic*** [*Aici, Sfântul Părinte asemuieşte propovăduirea celor patru evanghelii cu curgerile celor patru râuri care izvorăsc din Rai: **„Şi din Eden ieşea un râu care uda Raiul, iar de acolo se împărţea în patru braţe. Numele unuia era Fison. Acesta înconjură toată ţara Havila, în care se află aur. Aurul din ţara aceea este bun; tot acolo se găseşte bdeliu şi piatra de onix. Numele râului al doilea este Gihon. Acesta înconjură toată ţara Cuş. Numele râului al treilea este Tigru. Acesta curge prin faţa Asiriei; iar râul al patrulea este Eufratul"** (Facerea 2:10-14)*], ***adapă toată faţa Bisericii, încât îmbată brazdele sufletelor noastre, pe care le-a tăiat cel ce seamănă cuvântul cu plugul învăţăturii, şi [astfel] se înmulţesc roadele faptei bune.***

Deci ce se cuvine să facem pentru acestea? Ce altceva decât să ne asemănăm cu săltările munţilor şi dealurilor celor prooroceşti. Căci zice: „***Munţii au săltat ca berbecii şi dealurile ca mieii oilor***" (Psalmul 113:4) [*Stih pe care* ***Teodorit*** *îl tâlcuieşte aşa: „Le personifică pe cele zise, şi celor neînsufleţite le pune împrejur simţire cu cuvântul, propovăduind puterea lui Dumnezeu. Şi zice:* ***Povăţuind Tu înaintea norodului, marea, temându-se, s-a depărtat într-o parte şi-ntr-alta şi a dat călătorie neoprită; şi râul s-a întors înapoi şi a oprit pornirea curgerilor sale, nălucind în Chivot a Ta putere, ca un cuvântător [ca o fiinţă raţională]; iar dealurile şi munţii s-au pornit şi păreau că dănţuiesc, fiindcă L-au primit pe Stăpânul cerurilor. Şi zice de muntele Sinaiului şi de Horiv, că întru acelea S-a arătat pe Sine Dumnezeu*** *" (în tâlcuirea psalmilor).*]

Deci ***veniţi să ne bucurăm Domnului, Celui ce a surpat puterea vrăjmaşului şi a ridicat pentru noi semnul cel mare de biruinţă al crucii întru căderea potrivnicului.***

Să strigăm, iar strigarea este laudă de biruinţă care se ridică de cei ce au biruit împotriva celor ce au fost biruiţi. Deci - de vreme ce tabăra vrăjmaşului a căzut şi însuşi acela ce avea stăpânirea oştii celei viclene a dracilor a pierit, şi s-a prăpădit şi s-a schimbat acum întru a nu fi - să zicem că „***Dumnezeu mare este Domnul şi împărat mare peste tot pământul***" (Psalmul 94:3) [*Stih pe care* ***Teodorit*** *îl tâlcuieşte aşa:* ***„Căci negrăită este puterea Stăpânului nostru: Acesta este Dumnezeu adevărat, Acesta are stăpânirea asupra tuturor şi mustră mincinoasa numire a celor ce se numesc (dar nu sunt) dumnezei"*** *(în tâlcuirea psalmilor)*.], Cel ce a blagoslovit „***cununa anului bunătăţii Sale***" (Psalmul 64: II) [*Stih pe care* ***Teodorit*** *îl tâlcuieşte aşa:* ***„«An al bunătăţii» este cel numit de Isaia «anul Domnului primit», căci zice: «Duhul Domnului peste mine, pentru care m-a uns, m-a trimis a bine vesti săracilor, a vindeca pe cei zdrobiţi cu inima, a propovădui robiţilor slobozenie şi orbilor vedere, a numi anul Domnului primit.» Deci «an al bunătăţii» numeşte vremea de după înomenirea Mântuitorului nostru, ca pe ceea ce îi aduce roadă buna-credinţă. Acestei vremi îi roagă şi îi doreşte blagoslovenie proorocescul cuvânt"*** *(în tâlcuirea psalmilor)*.] şi ne-a adunat întru această ceată duhovnicească întru Hristos, Care este Dumnezeul şi Mântuitorul nostru cel binecuvântat în veci. Amin!

(din Sfinţi Părinţi - Moarte şi Învierea Domnului)

Hristos a înviat!

Sfântul Roman Melodul - Imnul Învierii Domnului

Proimion I
De te-ai şi pogorât la moarte, Cela ce eşti fără
de moarte,
Şi puterea iadului o ai surpat,
Şi ai înviat ca un biruitor, Hristoase Dumnezeule,
Femeilor mironosiţe zicându-le: Bucuraţi-vă!
Şi apostolilor pace dăruindu-le
Şi celor căzuţi Învierea.

Proimion II
Femeile mironosiţe, venind la groapa Ta
Şi neaflând Preacurat trupul Tău,
Cu lacrimi de milostivire au zis:
„Furat-au oare pe cel furat de vindecare de
femeia cea cu scurgerea de sânge?

Sau a înviat Cel ce mai înainte de patimi Şi-a
vestit Învierea?”
Adevărat Hristos a înviat!
Celor căzuţi dăruind Înviere.

1. Către cel ce mai înainte de soare, soare
apunând în mormânt s-a arătat.
De dimineaţă femeile mironosiţe au alergat la
mormânt,
Căutându-L ca lumina zilei şi unele către altele
strigau:
O, prietene, veniţi, să ungem cu miruri
Trupul cel de viaţă făcător
Şi care acum s-a îngropat,
Trupul care a înviat pe Adam cel căzut
Şi care acum S-a întins în mormânt.
Să mergem, să alergăm precum magii,
Să ne închinăm şi să-I ducem miruri în dar
Celui înfăşat nu în scutece, ci în giulgiuri.
Să plângem şi să strigăm: O, Stăpâne, ridică-Te,
Şi celor căzuţi dăruieşte-le Învierea.

2. Pe când femeile cele de Dumnezeu purtătoare
acestea-şi grăiau,
Au înţeles şi altceva mai plin de înţelepciune
Şi au grăit între ele zicând: Femeilor, pentru ce
vă înşelaţi?
Căci cu adevărat Domnul este închis în mormânt.
Dar oare până-acum a putut fi ţinut Cela ce ţine cu
suflarea-I pe cele însufleţite ?
Încă şi mort ar zăcea în mormânt ?
De necrezut şi nebunesc cuvânt!
Pentru aceea, înţelegeţi şi aşa să facem: Să plece
Maria şi să vadă groapa şi celor ce va zice, noi
vom da încredinţare
Căci poate înviază, precum a zis mai înainte,
Cel fără de moarte,
Celor căzuţi dăruind Înviere.

3. Cu acest, gând înţelepţitele femei astfel îndreptându-

se
Au trimis înainte, pe cât cred, pe Maria Magdalena
La mormânt, cum spune Teologul.
Era întuneric, dar pe aceea o lumina dorul;
Şi-ndată ce zări stânca prăvălită de la intrarea
în mormânt,
Întorcându-se-n grabă, a zis:
Ucenicilor vestiţi ce am văzut
Şi nu mă tăinuiţi, de aveţi minte:
Piatra nicidecum nu mai acoperă mormântul.
Oare nu cumva a fost luat Domnul meu?
Căci paznicii nu s-au arătat, ci toţi au fugit.
Oare nu a înviat
Cel ce dăruieşte celor căzuţi Învierea?»

4. Când au auzit acestea Chefa şi fiul lui
Zevedeu
Au alergat deîndată pe întrecute,
Dar mai înaintea lui Petru a fost aflat Ioan.
Şi ajungând primul, nu a intrat totuşi în mormânt,
Ci a rămas să aştepte pe corifeu,
Pentru ca mielul să urmeze îndată după păstor,
precum cu-adevărat se şi cuvine.
Căci lui Petru i s-a spus: „Petre, mă iubeşti?
paşte mieluşeii Mei de voieşti”
Lui Petru i s-a zis: „Fericite Simone, ţie îţi voi
da cheile Împărăţiei”
Şi tot lui Petru mai înainte sub călcâie i-a
supus valurile pe care umbla
Cel ce dăruieşte celor căzuţi Învierea.
5. Dar precum am zis puţin mai înainte, Petru
şi Ioan
Au ajuns la mormânt, la spusele Mariei
Şi au intrat înlăuntru, dar pe Domnul nu L-au
aflat.
Când pentru aceasta cutremurându-se sfinţii au zis:
„Pentru ce nu ni S-a arătat nouă?
Oare n-a socotit prea multă îndrăznirea noastră?
Căci mult am cutezat.
Poate afară trebuia să fi rămas

Şi de afară să fi privit la cele din mormânt.
Căci acest mormânt nu mai este ca un mormânt oarecare,
Ci cu adevărat e tronul lui Dumnezeu
Căci în el a fost şi S-a sălăşluit precum a binevoit
Cela ce dăruieşte celor căzuţi Înviere.

6. Aşadar îndrăzneala noastră s-a întors în cutezanţă
Sau mai degrabă îndrăzneala s-a socotit mândrie
Şi de aceea poate nu ni S-a arătat, ca unor nevrednici”
Pe când acestea grăiau înţelepţii prieteni ai Ziditorului,
A zis Maria care-i urma
„Preoţi ai Domnului şi cu adevărat fierbinţi iubitori de Dumnezeu,
Nu socotiţi aşa,
Ci stăruiţi, să nu vă scadă râvna
Căci ceea ce s-a petrecut era din iconomia Lui
Ca femeile cele ce-ntâi au căzut
Şi-ntâi să-L vadă Înviat,
Căci a voit ca nouă-ntâi care ne tânguiam
Să dăruiască «bucuraţi-vă»
Cel ce dăruieşte celor căzuţi Învierea”.

7. De-ndată ce-astfel pe sine se încredinţă Maria,
Rămase în mormânt după ce sfinţii plecară.
Căci încă i se părea că trupu-I fusese ridicat.
Şi de aceea striga nu prin cuvinte, ci cu lacrimi:
Vai mie, Iisuse al Meu, unde Te-au pus?
Şi cum ai răbdat să fii purtat de mâini prihănite,
Cela ce eşti fără prihană?
Sfânt, Sfânt, Sfânt strigă
Serafimi cu şase aripi şi heruvimi cu ochi mulţi
Şi umerii lor cu greu Te poartă.
Cum oare acum rătăcite mâini Te ridicară?
Înainte-mergătorul, botezându-Te, îndărăt şi-a

tras mâna
Şi a strigat: Tu mă botează pe mine,
Care celor căzuţi dăruieşti Învierea.

8. Iată, de trei zile stai în mormânt, Cel ce pe toate le înnoieşti.
Cel ce ai înviat pe Lazăr de patru zile mort.
Şi pe cel înfăşurat în giulgiuri l-ai arătat alergând,
Acum Însuţi eşti întins în mormânt
Şi cât aş vrea să ştiu unde Te-au îngropat,
Pentru ca, precum desfrânata, cu lacrimi să ud
Nu numai picioarele, ci întreg trupul Tău şi mormântul,
Zicând: Stăpâne, precum pe fiul văduvei înviat-ai, înviază şi Tu,
Cum pe fiica lui Iair la viaţă-ai întors.
Pentru ce încă mai zăboveşti în mormânt?
Înviază, arată-Te, fă-Te văzut celor ce Te caută pe Tine,
Celor căzuţi dăruind Înviere.

9. Pe cea biruită de lacrimi şi răpusă de dor
Văzându-o Cela ce vede toate, pe Maria Magdalena,
S-a milostivit şi S-a arătat zicând copilei:
„Femeie, de ce plângi? Pe cine cauţi în mormânt?"
Apoi Maria, întorcându-se către El, a zis:
„Plâng fiindcă L-au luat pe Domnul din mormânt
Şi nu ştiu unde L-au pus.
Dar fără-ndoială a ta-i această faptă.
Căci, dacă nu mă-nşeală ochii, tu eşti grădinarul
Aşadar, dacă tu ai luat trupul, spune-mi
Şi eu Îl voi lua pe Mântuitorul meu.
El este Domnul şi Învăţătorul meu,
Cela ce dăruieşte celor căzuţi Înviere.

10. Cela ce inimile cercetează şi pătrunde rărunchii
Ştiind că glasul Lui Maria îl cunoaşte,

Ca un păstor, pe nume strigă mioara cea rămasă-n urmă,
Zicând: „Maria!” Iar ea, de-ndată cunoscându-L, spuse:
„De bună seamă, Păstorul meu cel bun mă cheamă,
Ca să mă numere cu celelalte nouăzeci şi nouă,
Căci văd în spatele Celui ce mă strigă
Trupuri de sfinţi şi cete de îngeri.
Pentru aceea, nici nu zic: Cine eşti Cel ce mă chemi pe nume?
Căci limpede am cunoscut Cine este Cel ce mă strigă:
-Rabuni!-, El Însuşi este cum am zis mai Înainte, Domnul meu,
Cel ce dăruieşte celor căzuţi învierea.

11. De fierbinţeala dorului şi dragoste-arzătoare
Copila fiind cuprinsă, vru cu mâna-a cuprinde
pe Cel ce-n chip necircumscris
Cuprinde toată făptura.
Îndată Ziditorul, nu ca să-i mustre râvna, ci la cele dumnezeieşti ridicând-o,
A zis: „Nu Mă-atinge, sau poate doar un muritor mă socoteşti?
Dumnezeu sunt, nu Mă-atinge!
O, cuvioasă, deschide ochiul tău spre cer,
Şi cugetă la cele mai presus de ceruri:
de Care nu M-am despărţit nicicând
Căci împreună-veşnic sunt cu El, de-acelaşi tron şi cinste
Cela ce dăruieşte celor căzuţi Învierea”.

12. Grăiască de acuma acestea limba ta, femeie,
Şi fiilor împărăţiei le tâlcuieşte taina, celor
Ce-aşteaptă Învierea Mea, Cel Viu.
Mă folosesc de tine ca de o trâmbiţă cu mare glas:
Vesteşte „pace vouă” în temător auz,
Aleşilor Mei prieteni ce s-ascund,
Pe toţi trezeşte-i ca din somn

Ca să mă-ntâmpine şi sfeşnice să aprindă,
Zi-le: Mirele S-a ridicat din mormânt
Şi a lăsat mormântul gol.
Lepădaţi, o, apostoli, gândul trist al morţii, căci a
Înviat Hristos,
Celor căzuţi dăruind Înviere”.

13. Cum dar limpede a auzit toate cuvintele
Cuvântului,
S-a întors fecioara şi a zis celor dimpreună cu ea:
„Minunate-s, femeilor, cele pe care le-am văzut şi
povestesc acum,
Deci să nu socotească cineva nebunii cuvintele
mele,
Căci nu am fost înşelată, ci inspirată.
Căci m-am umplut de vederile şi dumnezeieştile
grăiri ale lui Hristos
Cum şi când, aflaţi de la mine:
După ce m-au lăsat cei veniţi dimpreună cu Petru,
Stăteam plângând lângă mormânt,
fără de moarte
A fost luat din groapă.
Dar îndată, milostivindu-Se de lacrimile mele,
S-a arătat mie
Cela ce dă celor căzuţi Înviere.

14. S-a preschimbat deodată tristeţea-n bucurie
Şi dintr-odată toate mi s-au făcut alean şi
veselie,
Şi nu şovăi a zice: Ca Moise fost-am slăvită,
Căci L-am văzut, L-am văzut nu în munte, ci
în mormânt,
Nu în nor, ci în trup
Pe Stăpânul norilor şi al celor fără de trup
Pe Cel ce a fost mai ’nainte, este şi va fi,
Zicându-mi: Maria, aleargă, celor ce Mă iubesc le
dă veste
Că-am înviat. Ca o ramură de măslin, primeşte
pe buze Cuvântul
Şi celor din neamul lui Noe, du-le vestea cea bună

Care-nsemnează că a murit moartea şi că a înviat
Cel ce dăruieşte celor căzuţi Învierea.

15. Auzind acestea, ceata tinerelor cuvioase
Într-un glas răspuns-au Magdalenei Maria:
Adevărat ce spui şi toate împreună laudă ţi-aducem,
aceasta ne minunăm,
Cum de până-acum a zăbovit în mormânt
Şi împreună cu morţii a răbdat a fi numărată Viaţa
Trei zile la rând,
Că avea să se întoarcă din cele de sub pământ
Aceasta o nădăjduiam şi noi, pentru aceea ziceam:
Pe cel ce-n chit odinioară-a locuit, atunci l-a
scos afară,
Cum dar putea de moarte să fi fost ţinut,
Şi dacă pe Iona din fiara mării l-a smuls
oarecând, şi din mormânt se va ridica
Cel ce dăruieşte celor căzuţi Învierea.

16. Dar acum să nu socoteşti, cuvioasă, că
spusele tale au vreo scădere.
Drept ai vorbit şi nimic din ele nu şchioapătă,
Adevărat cuvântul şi aşezată purtarea-ţi,
Numai că, Maria, voim cu tine să împărtăşim
tuturor bucuria,
Pentru ca nu doar un singur mădular dintre noi
să se desfăteze,
Iar celelalte, moarte, să rămână fără-a gusta
din Viaţa aceea
De Care tu te-ai bucurat din plin.
Fie dar dimpreună cu tine şi gurile noastre pline de
Cuvânt,
Să întărească mărturia ta, pecetluind-o.
Să mergem dar, degrabă, la mormânt
Ca să adeverim arătarea Domnului,
A tuturor fie, prietenă, slava ce ţi-a dăruit ţie
Cela ce dăruieşte celor căzuţi Învierea.

17. Astfel grăind, adunarea femeilor de Dumnezeu
purtătoare

A ieşit din cetate împreună cu cea care a povestit,
Şi de departe zărind mormântul au strigat:
„Iată locul sau, mai degrabă, iată, sânul cel
fără de prihană!
Vedeţi pe cel ce a purtat pe Împăratul,
Iată-l pe cel ce a încăput pe Cel pe care cerurile
nu-L încăpură,
Dar sfinţii îl cuprind.
Laudă ţie, cântare ţie, Sfinte Morminte,
Mic şi nesfârşit, sărac şi bogat,
Lăcaşul vieţii, vas primitor al păcii,
Semn de bucurie, mormântul lui Hristos!
Mormânt unuia singur, dar slava lumii întregi,
precum a binevoit
Cela ce dăruieşte celor căzuţi Învierea.

18. Aşadar, după ce au prea mărit cu laude
Mormântul Dătătorului de Viaţă,
S-au întors şi au văzut pe cineva pe piatră
şezând şi de spaimă, s-au tras îndărăt,
Cuprinse de-adâncă evlavie, plecându-şi capul
Şi cu frică mare aşa grăind:
„Ce este acest chip străin şi a cui e-nfăţişarea?
Cine-i cel pe care-l privim cu ochii?
Oare Înger? Sau om? De sus pogorât,
Sau mai curând din pământ nouă ne-a răsărit?
Foc este, lumină ţâşneşte, fulgeră, scânteiază
Să fugim, fetelor, flăcările să nu ne cuprindă,
Dumnezeiască ploaie, din cer stropeşte pe cei
însetaţi de tine
Celor căzuţi dăruind Învierea.

19. Ne vor călăuzi acum pe noi ca roua
cuvintele
Gurii Tale, Cuvinte, bucuria celor întristaţi,
Viaţa tuturor, ca să nu pierim de frică.
Acestea, pe cât socotesc, le ziceau femeile de
Dumnezeu purtătoare,
Şi înşirau litanii, până când, mişcat, cel ce
şedea pe piatră

Rosti către femei: „Nu aveţi teamă voi,
Ci aceşti paznici
Vor tremura, vor încremeni şi vor pieri
De spaima ce-o inspir, ca să priceapă
Că Îngerilor li-i Stăpân
Cel pe Care ei acum păzesc, dar nu Îl ţin,
Căci Domnul a înviat şi ei nu ştiu cum S-a
ridicat
Cel ce dăruieşte celor căzuţi Învierea.

20. De-acuma voi veţi fi-nveşnicite, femei de
Dumnezeu purtătoare, şi nu veţi muri!
Pe Ziditorul îngerilor căutaţi a vedea,
Pentru ce dar vă temeţi doar de vederea unui
înger?
Slujitor sunt al Celui ce S-a sălăşluit în acest
mormânt,
Fire şi rânduială de slujitor am.
Şi-n rânduiala-n care am fost pus, acestea mi
s-a poruncit să vă vestesc:
Hristos A înviat!
Zdrobit-a porţile de-aramă ale iadului
Şi-ncuietorile de fier le-a rupt
Şi profeţiei liman i s-a fost pus.
Şi fruntea sfinţilor a înălţat.
Veniţi, femeilor mironosiţe, şi vedeţi unde a
fost pus Cel fără de moarte,
Cel ce dăruieşte celor căzuţi Învierea.

21. Luând neprihănită îndrăzneală din cuvântul
îngerului,
Femeile au răspuns către acesta cu înţelept cuvânt:
Adevărat a înviat Domnul! precum mai
dinainte-ai zis,
Arătându-ne nouă prin cuvânt şi prin
înfăţişare,
Că a înviat cu-adevărat Cel Multmilostiv,
Dacă nu ar fi înviat şi nu ar fi ieşit din mormânt,
Tu la mormânt pe piatră nu ai fi stătut şezând.
Când oare vreun comandant de oaste, fiind de

faţă Împăratul,
Ar sta jos şi vorbe ar schimba cu cineva?
Şi chiar dacă pe pământ s-ar săvârşi acestea,
Cu neputinţă sunt la cei dintru înălţime,
Acolo unde este tronul nevăzut şi unde stă Cel
Negrăit,
Cel ce dăruieşte celor căzuţi Învierea.

22. Amestecând cu frica bucuria, şi veselia cu-ntristarea
S-au întors de la mormânt, precum învaţă
Evanghelia,
La apostoli şi le-au zis lor femeile:
Pentru ce vă pierdeţi cu firea? Şi pentru ce faţa
v-ascundeţi?
„Sus inimile! Hristos a înviat!
Adunaţi-vă-n cor şi ziceţi odată cu noi:
„A înviat Domnul!"
Strălucit-a Cel ce a răsărit mai înainte de Luceafăr.
Nu vă ofiliţi! Ci înfloriţi.
Arătatu-s-a primăvara. Odrăsliţi ramuri
De rod purtătoare, nu sterpe!
Toţi să batem din palme şi să zicem: „S-a sculat
Cel ce dă celor căzuţi Înviere."
23. Iar cei ce-au ascultat cu-nţelepciune şi
bucurându-se de cuvânt
Au rămas uluiţi şi-au răspuns către femei:
De unde-i vestea-aceasta, copile, povestiţi-ne
ce spuneţi!
Un înger poate v-a vestit-o? –Da, le fu răspunsul,
ne-a şi grăit şi ne-a arătat deopotrivă,
Şi Dumnezeul şi Făcătorul îngerilor
A fost văzut de Maria şi i-a zis ei: zi alor Mei!
A înviat Domnul!
Veniţi dar, ca berbecii, ca mieii oilor veniţi cu
toţii să săltăm şi să zicem:
Păstorul nostru, vino, adună turma Ta, pe noi
pe care frica ne-a împrăştiat.
Moartea ai călcat, vino la cei ce însetează de Tine
Cela ce dai celor căzuţi Înviere.

24. *Cu Tine să-nvieze, Mântuitorul meu, sufletul meu cel omorât,*
Ca nu cumva prea multa întristare să îl piardă şi-apoi să-l ducă la uitarea
Cântărilor acestora ce-s sfinţitoare.
Da, Milostive Doamne, Te rog, nu mă trece cu vederea pe mine, cel întinat,
Căci în păcate şi în fărădelegi
M-a născut maica mea.
Părintele meu cel sfânt şi prea bun, sfinţească-se numele Tău pururea
În gura mea şi pe buzele mele,
În glasul meu şi în cântarea mea!
Dă-mi mie har când voi vesti cântările Tale,
Cela ce poţi
Celor căzuţi a dărui Învierea.

(Traducere Marian Mihai Macuc)

Extras din cartea: Sfântul Roman Melodul - Imnele pocăinţei

Hristos a înviat!

Sfântul Isaac Sirul - Durerile de naştere ale Învierii

Fie-ţi milă, Doamne şi mă ridică din căderea mea, dă înviere morţii mele, trezeşte în mine simţirea vieţii, scoate sufletul meu din temniţa neştiinţei, ca să se mărturisească numelui Tău, suflă în mădularele mele ceva din aerul vieţii celei noi, cercetează fiinţa mea stricată în mormânt.

Hristoase, desfătarea neamului nostru omenesc, mângâierea sărăciei noastre, sprijinul firii noastre căzute jos şi care se clatină, nădejdea celor fără de nădejde, a Cărui cinstit nume s-a făcut cunoscut între neamuri, fie-ţi milă şi mă ridică din căderea mea, dă înviere morţii mele, trezeşte în mine simţirea vieţii, scoate sufletul meu din temniţa neştiinţei, ca să se mărturisească numelui Tău, suflă în mădularele mele ceva din aerul vieţii celei noi, cercetează fiinţa mea stricată în mormânt, scoate-mă din locul întunericului, fă ca aurora descoperirii Tale să mă cerceteze în mijlocul iadului (sheolului) neştiinţei unde firea mea cuvântătoare a tăcut, stârneşte Doamne, încă o dată puterea ei de viaţă naturală, că „iadul nu te va mărturisi şi cei ce se pogoară în mormânt nu vor lăuda numele Tău”.

N-am gură să spun mai multe. Fie ca „viii să Te laude pe Tine” aşa cum o fac eu acum.

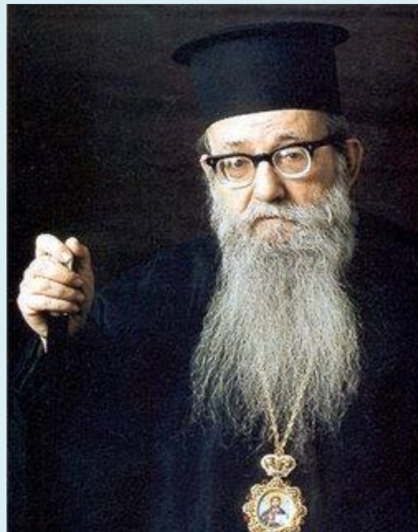
Simţurile mi-au asurzit, mişcările au tăcut, gândurile au secat, toată lucrarea firii mele e lipsită de viaţă adevărată. Pomenirea ta nu e întru mine, în iadul în care sunt

nimeni nu se mărturiseşte Ţie, iar în sufletul meu pierdut nu mai răsună vuietul vesel al laudelor tale. Toate mădularele mele moarte aşteaptă durerile de naştere ale învierii.

(Extras din Sfântul Isaac Sirul, Cuvinte către singuratici despre viaţa Duhului, taine dumnezeieşti, pronie şi judecată, Editura Deisis, Sibiu, 2003)

Hristos a înviat!

Mitropolit Augustin de Florina - Omilie în Duminica Paştelui - Făcătorul celor ce sunt

„Toate prin El s-au făcut şi fără de El nimic nu s-a făcut din ce s-a făcut” *(Ioan 1, 3)*

Iubiţii mei, ezit să vă vorbesc acum la Dumnezeiasca Liturghie a Paştelui. Ezit, mai întâi pentru că ora este înaintată şi toţi sunteţi obosiţi, în al doilea rând pentru că în seara aceasta se aude împăratul sfinţiţilor predicatori, Sfinţitul Gură de Aur într-o minunată omilie a sa, iar în al treilea rând pentru că Evanghelia de astăzi este filozofică, ontologică, metafizică, teologică şi mărturisesc că este dificil ca cineva să o explice în câteva minute. Cu toate acestea, îngăduiţi-mi să spun câteva cuvinte.

Napoleon a zis: două principii există în lume. Unul este al meu, cel prin care m-am impus ca suveran în Europa. Însă va veni vremea în care principiul meu va amuţi, iar alt principiu va triumfa pentru totdeauna. Şi acest principiu este Evanghelia. Acestea le-a spus Napoleon foarte potrivit. Iar un teolog, completând, a spus că Evanghelia de astăzi este un fel de tun de asediu, adică un tun de mare putere care prin obuzele lui pulverizează fortificaţiile potrivnicilor şi distruge înşelăciunea care domină raţiunea multora referitor la persoana lui Iisus Hristos. Dă un răspuns la întrebarea de secole: Ce este Hristos?

Aşadar, ce este Hristos? Se aud 1001 păreri. Unul zice „este filozof”, altul zice „sociolog”, altul zice „revoluţionar”, altul zice „poet”, şi alţii, multe altele. Răspunsul corect îl dă Evanghelia aceasta şi spune: ***Hristos este Dumnezeu*** (Ioan

1, 1). ***Crezi asta? Eşti creştin.*** Nu crezi asta? Nu eşti, poate că aparţii vreunei teorii filozofice sau alteia, dar creştin nu eşti.

Aşadar, Hristos este Dumnezeu, nu doar un simplu om; este Dumnezeul-Om, Iisus Nazarineanul, Cel răstignit şi Dumnezeu. De aceea, auzim aici că nu a existat un timp în care să nu fi existat Fiul şi Cuvântul lui Dumnezeu.

A existat o epocă în care nu a existat omul – lucrul acesta şi ştiinţa îl acceptă – , dar nu a existat o epocă în care să nu existe Hristos, a doua Persoană a Dumnezeirii Treimice celei Una.

Sfânta Treime, Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh – împreună Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh. Trei Sori într-un Soare, Dumnezeire în Trei Sori. Preasfântă Treime, miluieşte lumea Ta.

În continuare, Evanghelia spune că Iisus Hristos, a doua Persoană a Sfintei Treimi, este Cel prin care s-au făcut toate, toate fiinţele, toate câte le vedem şi nu le vedem. „***Toate***”, zice, „***prin El s-au făcut şi fără El nimic nu s-a făcut din ce s-a făcut***” (Ioan 1, 3). Lucrul acesta trebuie să-l analizăm.

De Dumnezeu inspiratul cuvânt se referă aici la ontologia lumii, adică la creaţia fiinţelor. ***Unul dintre cele mai mari zece spirite ale umanităţii, Sfinţitul Augustin – al cărui nume îl port cu nevrednicie – , zice că toate fiinţele văzute, cercetate fie cu telescopul, fie cu microscopul, se supun următoarelor patru categorii.***

- **Primei îi aparţin cele care au „existenţă”, pe „a fi”, adică fiinţa.** Care sunt acestea? Sunt huma pământului, apa, pietrele, munţii, metalele ieftine şi preţioase, minereurile, dar şi fiinţele cereşti au doar pe „a fi”.
- **Celei de-a doua categorii îi aparţin fiinţele care au şi altceva în afară de pe „a fi”. Au pe „a creşte”.** Care sunt acestea? Sunt plantele şi arborii. Acestea, în afară de existenţă, au şi creşterea. De unde începe un arbore? De la o mică sământă. Aceasta cade în pământ şi se deschide, se nutreşte şi începe să crească. Încolţeşte, se măreşte, se dezvoltă şi se face un arbore uriaş. Creatorul fiinţelor – „***toate prin El s-au făcut şi fără de El nimic nu s-a făcut din ce s-a făcut***” (Ioan 1, 3).
- Trecem la a treia categorie. **Fiinţele categoriei acesteia, după Sfinţitul Augustin, au în afară de pe „a fi” şi pe „a creşte”, şi altceva: au pe „a simţi”.** Care sunt acestea? Sunt animalele. Binecuvântatul mieluşel, de pildă, are pe „a fi”, are pe „a creşte”, are şi pe „a simţi”. Îl doare. Şi câtă durere primeşte din partea omului care în aceste zile îl junghie pentru o masă

pascală! Animalele au pe „a simţi”. Desigur, unele din ele au simţuri mai puternice decât alte fiinţe.

De pildă, vulturul are un văz foarte ascuţit, ochi de cristal. Are privirea specifică vulturului, prin care priveşte ţintă la soare şi distinge din înălţime cele mai mici obiecte de pe pământ. Iarăşi, câinele are un miros şi un auz foarte fin. Am citit undeva că în Londra poliţia are câini speciali şi poliţiştii sunt dotaţi cu un fluier, care, atunci când se fluieră cu el, nu este auzit de vreun om, ci îl aud doar câinii şi aleargă imediat lângă sergentul de poliţie. Câinele, la fel, este primul animal care aude cutremurul. Îl depăşeşte şi pe seismograf.

Repet: pe „a fi” îl au pietrele. Pe „a fi” şi pe „a creşte” le au arborii. Pe „a fi”, pe „a creşte” şi pe „a simţi” le au animalele.

- → Şi acum ajungem în capătul scării fiinţelor, la om. **Omul, nu neg, este şi materie – humă, are, prin urmare, şi el pe „a fi”; are, apoi, şi pe „a creşte”**, devreme ce din embrion şi din mic copilaş devine bărbat desăvârşit. **Are şi pe „a simţi”,** devreme ce şi el simte durerea. Dar nu se limitează doar la acestea. Are şi altceva. Care este acest altceva? Este **„a gândi”, mintea.**

O, mintea omului! Să zică şi să strige oricare că omul se trage din maimuţă şi din urangutan. Este o mare greşeală. Ceea ce ne deosebeşte de animale este mintea. Mintea este un lucru extraordinar. În faţa ei, computerul este un nimic. Un zero, o jucărioară este computerul, în comparaţie cu această dotare de neconceput care se numeşte cugetarea omului. Ea îl deosebeşte de celelalte fiinţe. Prin cugetare, omul concepe, planifică, inventează, creează. Ia o maimuţă. Şi zece ani să o trimiţi la şcoală, nu va învăţa alfabetul, doar va grohăi. Omul, din mic elev devine înţelept, om de ştiinţă şi inventator. Este receptiv la progres graţie cugetării lui.

Aşadar, sunt **patru categorii de fiinţe. Prima are pe „a fi”, a doua pe „a fi” şi „a creşte”, a treia pe „a fi”, „a creşte” şi „a simţi”, şi a patra „a cugeta (a raţiona)”.**

Dar oare am terminat scara fiinţelor? Greşit. Pentru că nu există doar cele văzute. Există şi cele nevăzute. Cele văzute sunt puţine. Cele multe şi nenumărate sunt cele nevăzute. Dincolo de cele văzute, ***există lumea nevăzută, care este infinită şi minunată. Acesteia îi aparţin duhurile cele netrupeşti, puterile cereşti, îngerii şi arhanghelii, sufletele oamenilor care au trecut de pe pământ, dar şi diavolul cu demonii care au căzut de bunăvoie de la scopul pentru care au fost creaţi.***

Iubiţii mei, aceasta este piramida tuturor fiinţelor, ***„văzutelor tuturor şi nevăzutelor”*** (Simbolul Credinţei, articolul 1), şi în capătul ei este Creatorul, Dumnezeul cel în Treime.

Precum teologhisesc părinţii şi dascălii Bisericii noastre, Tatăl prin Fiul în Duhul Sfânt creează toate. Şi dogma – acest adevăr al Credinţei noastre – se sprijină pe Evanghelia de astăzi care zice despre Fiul şi Cuvântul Tatălui: ***„Toate prin El s-au făcut şi fără El nimic nu s-a făcut din ce s-a făcut”. Fiul şi Cuvântul lui Dumnezeu – care s-a plecat şi a venit pe pământ şi s-a întrupat, şi s-a răstignit, şi a înviat din morţi şi a cărui Înviere astăzi o prăznuim – este Cel prin care „toate s-au făcut”*** (Ioan 1, 2).

„Toate”, toate, de la cele mai mici, la cele mai mari, au fost create prin Hristos. De la ierbişoara pe care o călcăm, până la arborii uriaşi, de la insectă, până la elefant, şi de la atom, până la sferele şi galaxiile care se rotesc în infinit.

Crezi asta? Eşti creştin. Nu crezi asta? Este dreptul tău. Hristos şi Biserica nu au nevoie de adepţi. Eu sunt pentru o Biserică calitativă şi nu cantitativă. Cât valorează unul care crede, nu valorează mii de necredincioşi. Şi cel care crede nu zice „eu am părerea mea”. Care „părerea ta”, domnule? Aici a spus şi a grăit Dumnezeu şi Evanghelia care este veşnică: ***„Toate prin El s-au făcut şi fără de El nimic nu s-a făcut din ce s-a făcut”.***

Acestui Hristos, veşnicului Dumnezeu, în ciuda ateilor şi necredincioşilor din toate veacurile, Lui fie slava şi cinstea şi închinăciunea, în vecii vecilor. Amin.

(Omilie a Mitropolitului de Florina, părintele Augustin Kandiotis, în Sfânta Biserică a Sfântului Pantelimon,Florina, 14 4 1985)

Hristos a înviat!

Vlădica Augustin de Florina – Cele trei Paşti : "Vă dau canon cu epitrahilul: Înainte de a începe să mâncaţi, să deschideţi Evanghelia lui Ioan, să citiţi capitolul 20, şi apoi ca nişte creştini să şedeţi la masă, pe care fie ca Domnul să o binecuvânteze"

O, Paştile cele mari şi preasfinţite, Hristoase, o, Înţelepciunea şi Cuvântul lui Dumnezeu şi Puterea, dă-ne nouă mai adevărat să ne împărtăşim cu Tine în ziua cea neînserată a împărăţiei Tale (Cântarea a IX -a din Canonul Paştilor*)*

Sărbătoare a sărbătorilor şi praznic al praznicelor este luminata zi de astăzi. Cel mai răspândit nume al ei din vremurile cele mai vechi este „Paşte". „Facem Paştele", „sărbătorim Paştele", spunem.

Ce înseamnă Paşte? Având în vedere tradiţia Bisericii şi învăţătura Părinţilor distingem trei Paşti.

- **Primul şi cel mai vechi este Paştele iudaic.** Cuvântul „**Paşte**" este evreiesc şi înseamnă „**trecere**" sau „**paşaport**".

După cum pentru a se deplasa cineva dintr-o ţară în alta are nevoie de un paşaport, ceva asemănător se întâmpla şi în vremurile vechi. Dumnezeu a dat un paşaport, a îngăduit unui popor să treacă. Care este poporul? Şi unde i s-a îngăduit să treacă?

Două popoare în lume au o mare istorie şi au fost popoare alese ale lui Dumnezeu: Israel şi Elada. Nu o spunem noi. O spune istoria. După cum noi 400 de ani am fost

sclavi la turci, aşa şi Israel 400 de ani a fost sclav la egipteni – acesta este un fapt istoric.

Munceau zi şi noapte, construiau marile piramide care se păstrează până astăzi şi sunt monumente nu atât ale artei, cât ale sclaviei. Au trăit în aspra sclavie a faraonilor, a împăraţilor Egiptului. Dar Dumnezeu le-a dat libertate.

A trimis pedepse peste Egipt, cele zece plăgi, şi în cele din urmă îngerul Domnului i-a ucis pe toţi copiii întâi-născuţi doar ai egiptenilor, ocrotind copiii israelitenilor. Cum au fost salvaţi? În ultima noapte au primit o poruncă: ***În seara aceasta vă veţi culca sclavi şi vă veţi trezi liberi. Să junghiaţi „o oaie de un an", un miel de un an*** (Ieşire 12, 5), ***care să nu aibă nicio meteahnă, dar niciuna. Cu sângele lui să vopsiţi pragul de sus şi uşorii uşilor voastre. Îl veţi găti fript, dar să fiţi atenţi să nu rupeţi niciunul din oasele lui*** (vezi Ieşire 12, 10). ***Îl veţi mânca cu pâine azimă, pâine fără drojdie şi cu ierburi amare*** (simbol al amărăciunii sclaviei – nu există un lucru mai amar ca sclavia -) ***şi să fiţi gata să fugiţi.***

Aceasta a fost porunca şi într-adevăr aşa s-a şi întâmplat. Faraon a fost nevoit să semneze eliberarea lor şi israeliţii au plecat. ***Au trecut, au trecut Paştile de la sclavie la libertate. Acest eveniment îl sărbătoresc până astăzi cu umilinţă religioasă, noaptea, după apusul soarelui, pe 14 ale lunii Nissan, care corespunde cu luna noastră aprilie.***

Junghie mielul şi mănâncă ierburi amare cu pâine azimă. Dar mai înainte – Ce mustrare pentru noi! – nu mănâncă – nu ating nimic, dacă nu fac ceva; mai marele familiei citeşte un fragment din cărţile istorice ale Vechiului Testament, din Ieşire, unde este descris în detaliu acel prim Paşti, prima trecere. Apoi mănâncă, înalţă unul după altul patru pahare, care au o importanţă pentru ei – cel mai important fiind al treilea -, şi cântă câţiva psalmi ai lui David toţi împreună. Aşa fac Paştile, care este cea mai mare sărbătoare la ei. Aşadar, primul Paşti este cel iudaic.

- **Al doilea este cel creştin.** Se deosebesc? Mult. Cel iudaic este umbra, cel creştin este realitatea. Pe cât de mult se deosebeşte un trup de umbra lui, atât de mult un Paşte de celălalt.

Ce asemănări au? Acolo se junghie un miel, dar şi noi avem un miel. Care este mielul nostru? Nu este un animal. Este Mielul, care merită a se scrie cu „m" mare, Domnul nostru Iisus Hristos. Acesta este „***Mielul lui Dumnezeu, Cel ce ridică păcatul lumii***" (Ioan 1, 29). ***El se aduce jertfă şi sângele Lui izbăveşte umanitatea.***

Altă importantă asemănare: La primul Paşti Dumnezeu a spus să nu se sfărâme nici un os. Şi în Vinerea cea Mare pe Golgota soldaţii, deşi au sfărâmat oasele celor doi tâlhari ca să moară mai repede, când s-au apropiat de trupul lui Iisus „***nu i-au zdrobit fluierele***” (Ioan 19, 33); nu au vătămat nici unul din oase. Doar cu suliţa a fost împuns în coastă Fiul Fecioarei. Fusese profeţit: „***Şi s-a făcut aceasta ca să se împlinească Scriptura: Nici un os nu I se va zdrobi***” (Ioan 19, 36; Ieşire 12, 10). Acesta este Paştele creştin, care este mult superior celuilalt.

Aşadar, un Paşte este cel iudaic, al doilea este cel creştin, şi al treilea Paşti care este?

- **Este Paştele cel ceresc, cel mai important dintre toate.**

Nu-l vom prăznui aici pe pământ; îl vom prăznui în Împărăţia Cerurilor. Asta o spune troparul: „***O, Paştile cele mari şi preasfinţite, Hristoase, o, Înţelepciunea şi Cuvântul lui Dumnezeu şi Puterea, dă-ne nouă mai adevărat să ne împărtăşim cu Tine în ziua cea neînserată a împărăţiei Tale***” (Cântarea a IX -a din Canonul Paştilor).

În cer! Dar cine crede astăzi în cer, că există cer? Este nevoie de o sensibilitate a credinţei (de o antenă a credinţei). Nu învăţăm nici măcar de la Socrate? A trăit înainte de Hristos; totuşi, ce a spus când l-au condamnat la moarte? Plec, sufletul meu merge într-o altă lume. Acolo îi voi întâlni pe judecătorii cei nepărtinitori, pe Minoa, pe Radamantis, pe Aiakos, şi ei vor rejudeca pricina mea…

Până acolo au ajuns undele antenei lui Socrate. Dar ***Biserica ne confirmă în acest tropar, că dincolo de Paştele acesta, există şi Paştele într-o altă lume, desăvârşită.***

Învredniceşte-ne, Hristoase, să fim părtaşi acestuia „mai adevărat”, mai strălucitor, să ne desfătăm de Tine în Împărăţia Cerurilor. Acesta este Paştele cel veşnic.

Există astăzi credinţă în acea lume? Cu întristare am aflat despre poziţia unei învăţătoare. În ziua în care au întrerupt lecţiile pentru Paşti, ea a spus copiilor: – Încheiem astăzi, se închide şcoala. Va începe după 15 zile. – De ce, doamnă, încheiem? – Nu am a vă spune nimic, să vă duceţi la casele voastre!… Nu s-a învrednicit domniţa să spună copiilor că iau vacanţă pentru a-L cinsti pe Biruitorul morţii Cel răstignit.

Iubiţii mei, pe cât de sigur e faptul că astăzi, aici pe pământ, este Paştele, tot atât de sigur e că există şi altă lume şi alt Paşte. Crezi lucrul acesta? Eşti creştin. Nu crezi lucrul acesta? Îmi pare rău de tine. Că dacă vii la biserică şi sărbătoreşti poate că o faci dintr-un obicei.

Fraţii mei! Să învăţăm de la evrei. Aceştia îşi respectă religia lor. De aceea, priviţi, o mână sunt şi se impun. Nu sunt pentru ei, nu simpatizez convingerile lor, imperiul pe care vor să-l întemeieze, planurile sioniste, nu. Dar mă simt dator să mărturisesc că ei domină în Mediterana şi la nivel mondial. De unde au atâta putere? Dacă mergeţi într-o casă de evrei, capul familiei explică Scriptura, ceilalţi ascultă. Arătaţi-mi, arătaţi-mi o casă creştină, în care tatăl, astăzi, va spune ceva despre Învierea Domnului! Aproape toţi sunt ca învăţătoarea despre care am spus.

Aşadar să se scoale tatăl, să ia Evanghelia în mâini şi să spună: copii, staţi. Ce sărbătorim astăzi? Ce este sărbătoarea aceasta? Este minciună sau adevăr? Dacă este minciună, să mergem şi noi cu materialiştii şi cu ateii să o desfiinţăm, deoarece nu se cuvine să trăim în minciună. Dacă însă este adevăr – şi este adevăr , atunci „veniţi să ne închinăm şi să cădem” la Biruitorul morţii şi al iadului!… Dacă faci asta, tată, eşti creştin. Într-o zi vei muri, dar copiii nu te vor uita.

Aşadar să nu fie această sărbătoare una gastronomică. Să fie duhovnicească. Câţi sunteţi creştini, „câţi sunteţi credincioşi”, să nu sărbătoriţi doar materialist, să nu cădeţi peste mâncare precum vulturii şi corbii. Să prăznuiţi creştineşte. Să nu ne arătăm mai prejos de evrei. Deschideţi sfintele texte, citiţi ceva, vorbiţi, aprofundaţi, cultivaţi credinţa Bisericii noastre.

Aşa există nădejde că într-o zi ne vom învrednici să ni se întâmple şi nouă ceea ce spune acest minunat tropar:

„O, Paştile cele mari şi preasfinţite, Hristoase, o, Înţelepciunea şi Cuvântul lui Dumnezeu şi Puterea, dă-ne nouă mai adevărat să ne împărtăşim cu Tine în ziua cea neînserată a împărăţiei Tale”.

Vă dau canon cu epitrahilul: înainte de a începe să mâncaţi, să deschideţi Evanghelia lui Ioan, să citiţi capitolul 20, şi apoi ca nişte creştini să şedeţi la masă, pe care fie ca Domnul să o binecuvinteze.

Acestea. ***Hristos cu noi, Hristos cu familiile voastre, Hristos cu oraşul nostru, Hristos cu tot poporul nostru. Amin.***

(Omilie a Mitropolitului de Florina, părintele Augustin Kandiotis, în Sfânta Biserică a Sfântului Panteleimon, Florina, 8 5 1983)

Hristos a înviat!

Sfântul Ioan de Kronstadt - De ce ţinem sărbătorile importante?

De ce Sfânta Biserică pomeneşte şi prăznuieşte în fiecare an cele mai mari evenimente ale lumii creştine, cum ar fi: Bunavestire, Naşterea lui Hristos, Botezul Domnului, Învierea şi celelalte?

Pentru a încălzi şi întări credinţa noastră, nădejdea noastră creştinească, recunoştinţa şi dragostea noastră faţă de Dumnezeu şi Maica Domnului, mijlocitoarea noastră înaintea lui Dumnezeu, cea nefăcută de ruşine, ca să ne amintim şi să nu uităm de patria noastră cea cerească, veşnică, şi să nu avem împătimire de viaţa de aici, care e doar pregătitoare şi şcolitoare, vremelnică, trecătoare.

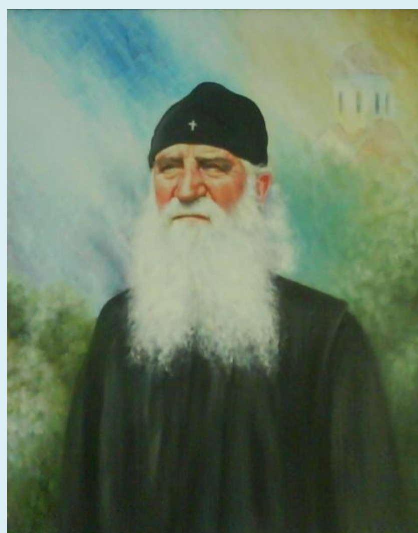
De nu ar fi aceste praznice creştineşti, creştinii ar uita că ei sunt anume creştini, chemaţi la patria cerească, şi nu ar şti de ce trăiesc, de ce au fost înscrişi în obştea (comunitatea) creştinească, altfel spus în Biserica lui Dumnezeu, care e ţelul vieţii lor, pentru ce este nevoie să credem în Hristos, în Sfânta Treime, pentru ce trebuie să ne rugăm lui Dumnezeu, Maicii Domnului şi să-i chemăm pe sfinţi.

Iar praznicele bisericeşti ne explică toate aceste lucruri şi ne pun întru cunoştinţă cu privire la purtarea de grijă a lui Dumnezeu pentru noi, păcătoşii, ne învaţă să Îl iubim pe Dumnezeu şi să Îi mulţumim şi totdeauna să avem în vedere viaţa viitoare, care nu va avea sfârşit şi să ne pregătim de ea.

(Sfântul Ioan de Kronstadt, Spicul viu, Editura Sophia, Bucureşti, 2009, p. 28)

Hristos a înviat!

Sfântul Iustin Popovici: În istoria neamului omenesc, nimic nu este atât de sigur cu exactitate ca Învierea Dumnezeului-Om Hristos

Hristos a înviat! Adevărat a înviat!

Şi ne aduce nouă toate veşnicele adevăruri: adevăruri despre om, despre Dumnezeu, despre viaţă, despre dragoste şi dreptate, despre păcat şi moarte, despre Rai, despre iad, despre biruinţa asupra morţii, asupra păcatului şi asupra iadului, despre timp şi despre veşnicie, despre Mântuitorul şi mântuire, în general despre orice, care era indispensabil existenţei omeneşti, pentru viaţa cea veşnică în lumea lui Dumnezeu, văzută şi nevăzută.

Da, ***toate aceste adevăruri se unesc cu unică atot adevărată Înviere a Domnului Iisus Hristos, pentru că aceasta este biruinţa asupra păcatului, asupra morţii şi asupra diavolului, dar în acelaşi timp şi certitudinea fiinţei omeneşti prin aceasta despre viaţa veşnică.***

De aceea şi Învierea Dumnezeului-Om Hristos, în realitate cuprinde în fiinţa ei întreaga mântuire, după cum de asemenea şi întreaga viaţă a fiecărui creştin. Acesta este motivul că Învierea este unica biruinţă împotriva morţii, a păcatului şi a diavolului. Numai cu Aceasta s-au înfăptuit toate, s-au arătat toate şi s-au dat toate.

La aceasta se referă toată Evanghelia: ***Înviere = Mântuire, Evanghelie a Învierii = Evanghelie a mântuirii. Pentru aceasta Domnul cel Înviat este unicul Mântuitor, dar şi Mântuitorul este unicul Care a înviat.***

Acesta este şi motivul pentru care de Dumnezeu insuflatul apostol Pavel întreaga Evanghelie o îndreptează spre Înviere şi întreaga iconomie dumnezeiesc-omenească a mântuirii la faptul Învierii (se subînţelege că Învierea presupune în mod natural Crucea şi moartea). Acesta este faptul pe care apostolul îl are ca Evanghelie şi îl predă ca Evanghelie.

Într-adevăr, în această Evanghelie nu sunt toate de la Mântuitorul Dumnezeul-Om pentru om? Din această pricină, în Evanghelie nu se îngăduie nimic să se schimbe, nici să se adauge. Pentru că orice era necesar să se scrie în ea s-a scris. Adică tot Dumnezeul-Om şi toată inexprimabila Lui desăvârşire.

Întreaga Evanghelie este prezentă în Învierea lui Hristos şi în Dumnezeul-Om cel Înviat. Şi de vreme ce aceasta este realitate, atunci şi mântuirea este asigurată pentru toţi oamenii, dar şi pentru fiecare om separat, mântuirea de păcat, de moarte şi de diavol.

Dar oare această realitate este fiinţială, mărturisită, văzută, pipăibilă şi mai mult, autentică? Da, deoarece în istoria neamului omenesc, nimic nu este atât de sigur cu exactitate ca Învierea Dumnezeului-Om Hristos şi mult mai mult, nimic nu este atât de învederat şi mai mult, atât de multilateral demonstrat, precum şi atât de dinamic mărturisit. ***Aceasta este realitatea care se transmite neîntrerupt de la generaţie la generaţie ca viaţa vie şi putere făcătoare de viaţă, care izvorăşte din Dumnezeul-Om Cel Înviat şi de la Sfinţii apostoli şi de la Părinţii Bisericii, care în chip bogat, dar şi adânc, insuflă şi se revarsă asupra tuturor creştinilor, din veac în veac, din generaţie în generaţie şi astfel tuturor până în ziua judecăţii.***

Această realitate este o neîncetată trăire, însăşi viaţa tuturor creştinilor de la Sfinţii apostoli până la noi toţi şi de la noi până la acei ultimii, în ziua universalei Învieri a morţilor.

Aceasta este o realitate care se trăieşte de către creştini ca fiinţă şi conţinutul vieţii şi existenţei lor. ***Pentru că orice este creştin decurge din Hristos, Dumnezeul-Om Cel Înviat:***

Rugăciunea în El o îndreptează spre Înviere şi din pricina Lui spre Dumnezeul-Om Cel pururea viu.

Credinţa în El este credinţa în Cel înviat şi din pricina Lui în Dumnezeul-Om cel veşnic viu şi dragostea în El şi postul şi smerenia şi răbdarea şi toate celelalte

virtuţi pentru El; toate acestea sunt din Dumnezeul-Om Cel Înviat şi mulţumită Dumnezeului-Om Cel Înviat.

Dar şi toate Sfintele Taine, împreună cu toate dumnezeieştile şi izvorâtoarele de har puteri, ca şi întreaga viaţă în El şi în lumea aceea, toate acestea sunt din Dumnezeul-Om Cel Înviat şi pururea viu şi din pricina Lui şi mulţumită Lui.

Pentru că dacă El nu învia, Evanghelia ar fi fost literă moartă pe hârtie. Pentru că dacă El nu biruia moartea, creştinismul nu ar fi existat. Cu siguranţă va fi existat atunci o oarecare învăţătură filosofică, ca de exemplu a lui Socrate, a lui Platon, a lui Kant, a lui Bergonoski.

- *Doar El, care este pururea viu, pentru că este Domnul Iisus cel Înviat, dă astfel de puteri creştinilor - în viaţa lor: în viaţa cu credinţă, în viaţa cu dragoste, în viaţa cu rugăciune, post, în viaţa cu nemurire, în viaţa cu veşnica viaţă.*
- *Doar El, Cel pururea viu, îndreptează pe mucenici la mucenicie, pe pustnici la pustnicia lor, pe apostoli la apostolicitatea lor, pe mărturisitori la mărturisirea lor, pe cei milostivi la milostenia lor, pe postitori la postirea lor, pe cei înfrânaţi la înfrânarea lor, pe cei iubitori de îndurare la iubirea lor şi într-o propoziţie: pe toţi creştinii din toate veacurile la multilateralele virtuţi evanghelice în care coexistă viaţa după Evanghelie pentru mântuirea noastră.*

Şi încă aceste realităţi infinite, acestea şi atâtea vieţi încă, aceştia şi atâţia mucenici încă învederează că într-adevăr nimic şi nimeni nu este în istoria lumii atât de mult puternic şi atât de cu totul într-adevăr încredinţat (garantat) ca Dumnezeul-Om Hristos Cel Înviat şi Sfânta Sa Înviere.

De aceea, această mărturie de la primii sfinţi ucenici ai lui Hristos, de la Sfinţii apostoli: Aceştia au pipăit, ca înşişi văzători ai Cuvântului, dar L-au şi propovăduit pe Dumnezeul-Om Cel Înviat. Oricare ar fi aceştia şi lucrările lor, sunt doar o mărturie despre Dumnezeul-Om Cel Înviat. Apostolicitatea lor nu este nimic altceva decât o simplă şi neîntreruptă mărturisire despre Domnul Iisus, Dumnezeul-Om Cel Înviat. Din orice lucru al lor provine şi iradiază această a tot de viaţă făcătoare şi nemuritoare a tot biruinţă a puterii lui Hristos, Dumnezeul-Om Cel Înviat şi pururea viu.

Pentru că ***numai continua comuniune cu Domnul cel Înviat a dat toate acele dumnezeieşti şi minunate puteri simplilor pescari din Galileea, aşa încât să***

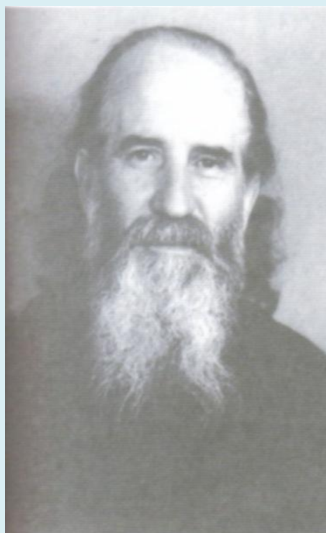
robească lumea prin dragoste şi prin credinţă, fără sabie şi daruri, ci dimpotrivă jertfindu-şi chiar şi sângele lor pentru Dumnezeul-Om Cel Înviat, pentru dumnezeiasca Sa vedere, pentru credinţa în El, pentru dragostea faţă de El.

Pentru aceasta, ***cu tot sufletul şi cu toată fiinţa noastră strigăm atot fericiţi tuturor fiinţelor în toate lumile: Hristos a înviat!***

(Cuvânt al Sfântului Iustin Popovici la ultimul Paşti pe acest pământ - Paştile anului 1979, Mănăstirea Celie, Valievo)

Hristos a înviat!

Sfântul Iustin Popovici - Condamnat la nemurire: o meditaţie despre Înviere

Oamenii L-au condamnat pe Dumnezeu la moarte. cu Învierea Lui El i-a condamnat la nemurire.

- ⇒ ***Pentru lovirea pe care a primit-o, Dumnezeu S-a întors îmbrăţişând;***
- ⇒ ***pentru insulte, binecuvântând;***
- ⇒ ***pentru moarte, cu nemurire.***

Niciodată oamenii nu au arătat atâta ură faţă de Dumnezeu ca atunci când L-au răstignit şi niciodată Dumnezeu nu a arătat dragostea lui faţă de oameni ca atunci când a înviat. ***Omenirea a vrut să-L omoare pe Dumnezeu, dar Dumnezeu, prin Învierea Lui, i-a adus pe oameni la viaţă***, Dumnezeul cel răstignit şi înviat în prima zi dintr-o moarte groaznică! Nu mai este moarte. Nemurirea îl înconjoară pe om şi întreaga lui lume.

Cu Învierea Dumnezeu-Omului, natura umană este condusă ireversibil spre drumul nemuririi (…). ***Dacă omul trăieşte în credinţa Învierii Domnului, el trăieşte în afara morţii, nu este atins de ea, moartea este la piciorul omului. „Unde este moarte boldul tău? Unde este biruinţa ta, iadule?”.*** Iar când un om care crede în Hristos moare, el părăseşte trupul său ca pe nişte haine în care va fi din nou îmbrăcat în Ziua Judecăţii din urmă.

Înaintea Învierii Dumnezeu-Omului moartea era a doua natură a omului, viaţa era prima şi moartea a doua. Omul s-a obişnuit cu moartea ca fiind ceva natural. Dar după Învierea Sa, Domnul a schimbat totul: şi dacă era natural până la Învierea lui

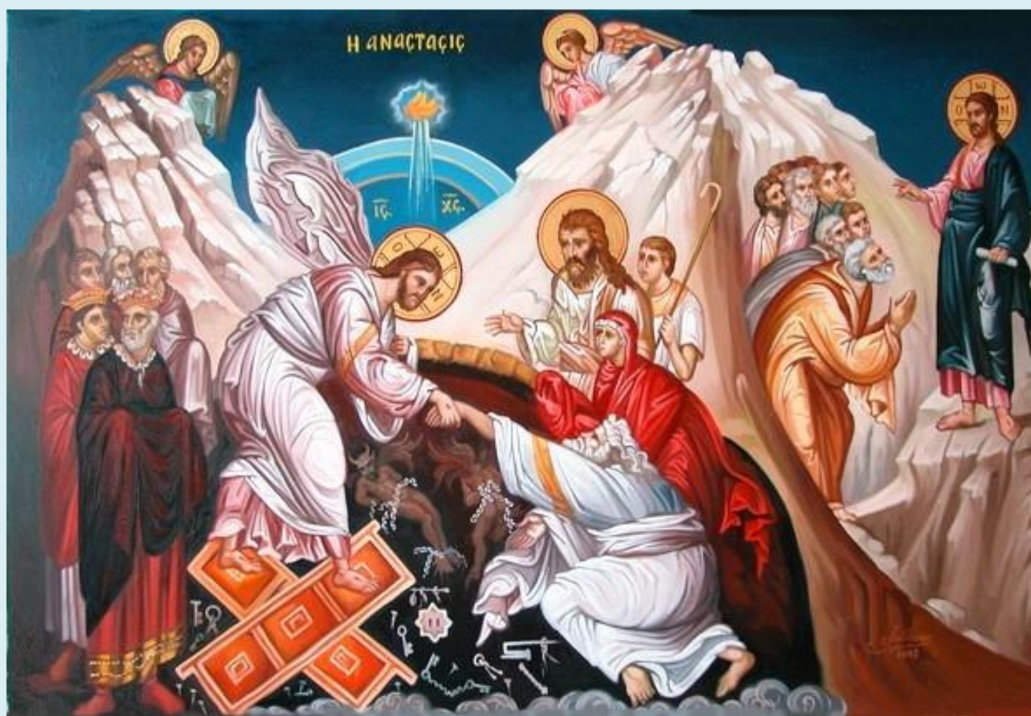
Hristos ca omul să moară, după Învierea lui Hristos este natural ca omul să nu moară.

Prin păcat omul devine muritor şi vremelnic, cu Învierea Dumnezeu-Omului el devine nemuritor şi veşnic. În aceasta este forţa, în aceasta este puterea, în aceasta este tăria Învierii lui Hristos.

Fără ***Înviere*** nu există creştinism. Printre minuni aceasta este cea mai mare; celelalte minuni încep şi se termină cu ea. ***De la ea a răsărit credinţa şi dragostea şi nădejdea şi rugăciunea şi iubirea pentru Dumnezeu.***

Hristos a înviat!

Hristos cel Înviat - Singura noutate adevărată în lume (Sfântul Iustin Popovici)/ Părintele Stăniloae despre puterea iradiantă în noi a rănilor lui Hristos

Predică la a doua Înviere - Îmbrăţişarea cu Dumnezeu

Hristos a înviat! Adevărat a înviat! Iată, în patru cuvinte, întreaga soartă a tuturor oamenilor din toate timpurile! În patru cuvinte, întreaga istorie a neamului omenesc! În patru cuvinte, istoria ta şi a mea. În patru cuvinte, cea mai mare revoluţie în toate lumile omeneşti, cea mai importantă cotitură, cel mai mare macaz. Atunci când trenul vieţii omeneşti, care alerga pe şinele morţii, şi-a schimbat dintr-odată direcţia spre nemurire, totul s-a schimbat. Întorsătura nemai-văzută! Ce s-a întâmplat cu neamul omenesc?

Prin a Sa Înviere, Domnul ne-a scos din iad şi ne-a înălţat în Rai. A smuls din moarte neamul omenesc şi l-a înălţat la nemurire. Din nimicnicie, din nefiinţă, Domnul a adus fiinţa omenească la Viaţa veşnică. L-a smuls pe om de la diavol şi l-a pus în braţele lui Dumnezeu. Acesta este Paştele! Aceasta este Învierea! Cu adevărat cea mai mare revoluţie din toate lumile. Singura revoluţie desăvârşită şi împlinită - căci ce se dăruieşte omului prin ea? Viaţa veşnică! Viaţa veşnică, în care intrăm prin Adevărul veşnic, prin Dreptatea veşnică, prin Dragostea veşnică, prin Bucuria veşnică.

Iată ziua pe care a făcut-o Domnul! (Psalmul 117,24) - se cântă astăzi într-o minunată cântare bisericească. Şi cine a făcut până acum zilele oamenilor? Cine a creat zilele vieţii tale şi ale mele, ale fiecărui om - cine? Moartea! Moartea a făcut zilele tale şi ale mele şi prin păcat ne-a aruncat în braţele diavolului, iar diavolul ne-a aruncat în iad. Iată cine a creat zilele neamului omenesc şi zilele vieţii omeneşti. Păcatul, moartea, diavolul - iată creatorii zilelor noastre, iată soarele negru în noaptea cumplită a păcatelor şi a morţii în care a petrecut neamul omenesc până la venirea Domnului Hristos.

Ce au făcut ei până la Domnul Hristos? Au ridicat statui. Cui? Morţii şi diavolului! Căci orice păcat este o statuie pe care omul o ridică diavolului. Şi această lume până la venirea Domnului Hristos fusese transformată într-un nesfârşit teren de joacă, arhiplin de dumnezei mincinoşi. Aceste statui le-au înălţat oamenii, oamenii cu păcatele lor. Lumea cea plină de idoli, lumea plină de dumnezei mincinoşi. Ele toate l-au făcut pe om să se mintă prin păcat, prin patimi păcătoase.

Aceasta caută omul şi astăzi, după Învierea Domnului Hristos, atunci când nu vrea să-I urmeze Lui. Şi astăzi, prin păcatele sale, el înalţă statui diavolului, creează idoli de toate felurile, dumnezei mincinoşi cărora li se închină. Câţi oameni nu se închină astăzi dumnezeilor mincinoşi? Câţi oameni nu sunt astăzi nesimţitori înaintea Domnului Hristos Celui înviat? Oamenii trăiesc într-o cultură mincinoasă. Cultura europeană: idolatrie, cumplită idolatrie, legiuire mincinoasă, împărăţie şi regat mincinos, dictatură mincinoasă, tirani mincinoşi. Toate acestea fără Hristos şi împotriva lui Hristos - şi altfel nu poate fi! Altfel nu poate fi! Oamenii ridică necontenit statui diavolului, oamenii îşi duc mereu viaţa printre dumnezei mincinoşi dacă nu cred în Domnul Iisus Cel înviat.

Această lume fără Hristos - ce este ea? Ţinut al morţii? Morgă? Un imens mormânt! Şi l-au pus în el pe om, hoit după hoit, mort după mort, putreziciune după putreziciune. Asta este lumea fără Domnul Hristos! Însă împreună cu El, cu Mântuitorul, această lume devine înviere, devine răsadniţă nemuririi, devine primăvară înmiresmată a veşniciei. Aceasta a făcut-o Învierea Domnului Hristos.

Şi noi, creştinii, ce suntem, cine suntem noi? Noi suntem morţi care am ieşit din morminte, am înviat din morminte şi vieţuim în această lume. Ce a făcut Domnul Hristos cu noi prin Învierea Sa? Ce a dăruit Domnul Hristos neamului omenesc biruind pe cel mai mare duşman al nostru, moartea şi diavolul şi păcatul? Ce ne-a dăruit Domnul Hristos? Ne-a dăruit Viaţa, Viaţa fără de moarte, Viaţa veşnică, în care moartea nu mai poate să intre, în care diavolul nu mai poate face rău, în care nici un păcat nu poate vătăma. Domnul a preschimbat fiecare fiinţă omenească

într-o făptură nemuritoare. Noi, creştinii, trăim în această lume ca nişte morţi înviaţi.

Ce este Sfântul Botez, prin care Îl urmăm pe Hristos? Sfântul Botez nu este nimic altceva, după cum învaţă Sfânta Evanghelie, decât îngropare împreună cu Domnul Hristos şi înviere împreună cu El (Romani 6, 3-4). Şi noi, prin botez, ne îngropăm împreună cu Hristos, precum se spune în minunatele cântări ale Canonului Învierii: ***Ieri m-am îngropat împreună cu Tine, Hristoase; astăzi mă ridic împreună cu Tine, Cel ce ai înviat…*** Da, inviez împreună cu Tine, Doamne! Acesta este creştinul.

Creştinul este omul care a înviat împreună cu Domnul Hristos şi astfel trăieşte în această lume: ca un mort care a ieşit din mormânt, a biruit toate morţile şi trece prin această viaţă ca un nemuritor pe care nici un fel de moarte nu-l mai poate vătăma. Nici una, căci chiar dacă toate morţile l-ar ataca pe omul lui Hristos, nimic nu-i pot face! Nemuritor - mai puternic decât toate morţile, mirându-se de orice moarte şi nimicind-o cu puterea Domnului Celui înviat.

Precum Hristos S-a îngropat, precum Hristos a înviat din morţi, prin slava Tatălui, aşa să umblăm şi noi, cei ce trăim în această lume, întru înnoirea vieţii (1 Corinteni 15, 20; Romani 6, 4), spune Sfântul apostol Pavel. Aceasta este nevoinţa noastră, nevoinţa creştină în noua Viaţă. În ce fel de Viaţă? În Viaţa fără de moarte.

Eşti creştin. Întristările vin în această lume, dar ştii, tot ceea ce faci este nemuritor. Totul merge în Viaţa veşnică împreună cu tine.

Cel ce este în Hristos este făptură nouă (2 Corinteni 5, 17), spune Sfântul apostol Pavel. Este făptură nouă. De eşti întru Hristos, de ai credinţă în Hristos, iată, eşti om nou, om botezat, om nemuritor. Iată, tu eşti un om nou, tu eşti un mort înviat, ai o inimă nouă, un suflet nou, inimă nemuritoare, suflet nemuritor şi bucurie nemuritoare întru Domnul Cel înviat.

Cele vechi au trecut, iată, toate s-au făcut noi (2 Corinteni 5,17). Cele vechi au trecut, a trecut omul cel vechi, muritor, şi s-a făcut om nou, nemuritor întru Hristos. A trecut duhoarea vieţii omeneşti şi s-a făcut primăvară a vieţii omeneşti, primăvară veşnică. Au trecut vechile simţiri, vechile cugete, moartea cea cu greu miros, şi, de la Hristos, a răsărit în om, simţirea cea nouă, nemuritoare şi veşnică, răspândind bună-mireasmă în Ceruri. Simţirea şi cugetele creştinului, ale omului celui nou, răspândesc bună mireasmă în Ceruri.

Nimic nu este nou sub soare cu excepţia Unuia, cu excepţia Domnului Hristos! Acesta este Singurul Nou. Şi oamenii care voiesc să aibă în ei înşişi acest Nou, acest Nou Veşnic, care niciodată nu îmbătrâneşte, iată îl au întru Domnul Hristos. Dar reuşesc să ajungă la aceasta numai cu credinţa în El, cu credinţă în Domnul Iisus Cel Înviat. Căci în această lume, frate, nimic nu este veşnic afară de ceea ce nu moare, afară de ceea ce este mai tare decât moartea - şi acesta este Domnul Hristos şi tot ceea ce este de la El şi întru El. Acesta niciodată nu moare, acesta este Noul Veşnic. Noul Veşnic şi pentru mine şi pentru tine şi pentru fiecare om, căci această putere dumnezeiască de a învia, pe care Domnul a dăruit-o omului, această Viaţă veşnică, această Dreptate veşnica sunt puterile cele veşnice pe care nici o moarte nu le poate nimici, nici nu le poate scoate afară de la tine, omule al lui Hristos.

Da, în această lume numai creştinii sunt veşnic noi, tineri veşnici, căci nu există moarte întru sufletele lor. Nimic nu-i poate îmbătrâni. În această lume omul îmbătrâneşte din cauza păcatelor, îmbătrâneşte din cauza morţii, până ce nu moare cu totul se descompune în mocirla sa. Iar omul lui Hristos este veşnic tânăr. Cu cât trăieşte mai mult, devine tot mai tânăr, căci astfel este veşnicia pe care o dăruieşte Domnul, astfel este Puterea veşnică, Dreptatea Veşnică, Viaţa veşnică pe care le dăruieşte Domnul celor care Îi urmează Lui.

Domnul a venit în această lume ca să arate şi să adeverească aceea că numai prin mijloace bune omul poate deveni bun, că numai cu ajutor dumnezeiesc poate deveni dumnezeu după har, că numai cu ajutorul lui Dumnezeu, poate deveni desăvârşit în această lume, desăvârşit în bine, în dreptate, în adevăr, în iubire. Fără de aceasta, lumea se înăbuşă în ucideri şi în răutăţi.

Necontenită ucidere - aceasta este istoria neamului omenesc. Ucidere necontenită, fără de Hristos şi împotriva lui Hristos.

Un minunat Sfânt, Sfântul Simeon, Noul Teolog, a spus: „Binele care nu se face cu intenţie bună, nu este bine”. Aceasta este învăţătura evanghelică, frate. Binele se poate obţine numai prin procedee bune. Da, ceea ce este bun se poate obţine numai cu ajutorul lui Dumnezeu, iar nu cu ajutorul diavolului. Viaţa veşnică, Adevărul veşnic, Dreptatea veşnică se pot obţine numai cu ajutorul lui Dumnezeu, al Domnului Hristos, nu prin înşelăciunile diavoleşti, nu cu ajutorul diavolului.

Iar noi, creştinii, începem de la Botez. Aceasta este singura putere, singurul nou, şi este dăruit de Domnul Hristos fiecăruia dintre noi. Şi noi ne distingem de ceilalţi oameni prin aceea că credem în Învierea lui Hristos şi în învierea noastră proprie.

Şi noi, creştinii de astăzi, creştinii veacului al douăzecilea, deşi suntem slăbănogi şi schilozi, mărturisim, împreună cu Sfinţii apostoli un singur adevăr. Ce fel de mărturisire? Mărturisim pe Domnul Cel Înviat! Domnul a înviat, omul a înviat! Aceasta este mărturisirea noastră. În această lume, noi, fiecare dintre noi ca şi creştin, propovăduim neîncetat un singur lucru, mărturisim acelaşi lucru: pe Domnul Înviat şi pe noi înşine înviaţi.

Şi vieţuieşti în această lume ca un mort înviat, care a biruit moartea, a biruit toate morţile, şi astăzi, şi mâine, şi în vecii vecilor. Prin cine? Prin Domnul Iisus Hristos Cel înviat.

Hristos a înviat! Adevărat a înviat!

(din: Cuviosul Iustin de Celie, Cuvinte despre veşnicie - predici alese, Editura Egumeniţa, 2013)

****

Lumina de Duminică: Pr. Dumitru Stăniloae: Hristos cel înviat - izvorul vieţii creştine - Duminica a doua după Paşti (a Sfântului apostol Toma)

[…] În Hristos cel înviat este viaţa dumnezeiască, pentru că în El e şi moartea omului luat în El însuşi şi amândouă acestea sunt active şi în noi.

„Noi totdeauna purtăm în trup moartea lui Hristos, ca şi viaţa Lui să se arate în trupurile noastre“ (2 Cor. 4, 10).

Din puterea morţii, dar şi a Învierii Lui murim păcatului şi viem lui Dumnezeu.

„Iar dacă Hristos locuieşte în voi, trupul vostru este mort pentru păcat… Şi dacă Duhul Celui ce a înviat pe Hristos din morţi (deci şi Duhul lui Hristos, n.n.), locuieşte în voi,… vii va face şi trupurile voastre“ (Rom. 8, 10-11).

Locuri ca acestea se pot înmulţi încă foarte mult. Conţinutul lor a fost făcut explicit în multe feluri de Sfinţii Părinţi. Acest conţinut se poate rezuma în următoarele: Trupul lui Hristos cel înviat este un trup ridicat la deplina transparenţă duhovnicească şi în această calitate s-a umplut de sfinţenie, de îndumnezeire, aflându-se aşa în faţa Tatălui. Dar această sfinţenie, transparenţă şi îndumnezeire ni se comunică şi nouă prin împărtăşire de trupul Său şi deci Învierea lui Hristos înseamnă nu numai o comuniune a Lui cu Tatăl, ci şi intrarea Lui în deplină

comuniune cu noi, comuniune la început pentru noi virtuală, dar având să devină comuniune actualizată, prin sălăşluirea lui Hristos prin Duhul Său în fiinţa noastră.

Hristos şi trupul Său jertfit, iar prin aceasta sfinţit, pnevmatizat şi transparent pururea în faţa Tatălui, e ca un miros de bună mireasmă înaintea Lui, arătând prin aceasta deplină predare a Sa, ca om, Tatălui, deplina comuniune cu Tatăl în Duhul Sfânt. Acesta e sensul spiritual al expresiei "jertfă întru miros de bună mireasmă", atât de des folosită de Sfântul Chiril din Alexandria.

Starea Lui de jertfă bine mirositoare în faţa Tatălui e starea de completă predare Tatălui, ca opusă oricărei posibilităţi de afirmare de Sine a Sa ca om. E o stare destinată să fie izvorul unei stări asemănătoare în ceilalţi oameni. De aceea, Hristos trebuie să Se afle permanent în această stare.

Nicolae Cabasila zice: „Hristos S-a gândit să păstreze pe trup mărturia jertfei Sale şi să poarte pe El pururea urmele rănilor Sale dobândite în clipa răstignirii, vrând să arate prin aceasta că şi la venirea a doua oară în lumina orbitoare va fi pentru robii Săi acelaşi răstignit şi împuns, rănile acestea ţinând loc de podoabe împărăteşti" [4].

Aceste răni nu sunt numai nişte amintiri, ci au o actualitate permanentă în Hristos. Dar ele sunt şi puterea Lui care iradiază în noi. El e într-o continuă predare a Sa Tatălui, ca izvor de moarte jertfelnică pentru orice om faţă de păcat, ca izvor din care fiecare se împărtăşeşte de buna mireasmă a jertfei Lui spre a o înfăţişa Tatălui, ca opusă relei miresme a păcatului, a afirmării unei independenţe în plăcere şi mândrie.

„Nu e nici o îndoială că păcatul este în noi o stare tristă şi rău mirositoare. Viaţa tristă şi rău mirositoare se transformă însă prin Hristos într-o bucurie. Prin credinţă, Hristos transmite omului bună mireasmă. Noi ne oferim prin Hristos lui Dumnezeu, căci El este cel ce curăţeşte prin jertfa Sa pe păcătoşi şi spală spiritual pe cei ce se află în necurăţie. Prin Hristos ne oferim şi noi, prin El avem curajul, noi, cei necuraţi, să ne apropiem. Dar noi ne apropiem prin credinţă şi ne oferim Tatălui ca bună mireasmă numai dacă încetăm să existăm pentru noi, dacă avem în noi numai pe Hristos ca bună mireasmă spirituală" [5].

---

[4] *1 Despre viaţa în Hristos, trad. rom. de Teodor Bodogae, Sibiu, 1946, p. 138.*

[5] *Sfântul Chiril, Închinare în Duh şi Adevăr, XV, P.G. 68, col. 973.*

Dar această stare de jertfă reală în care Se află El e şi o stare de compătimire reală cu noi, care ne pătrunde şi pe noi.

Cum se vede, sfinţenia ca transparenţă pnevmatică sau ca bună mireasmă, deci ca predare a lui Hristos ca om în faţa Tatălui, ne face părtaşi şi pe noi la ea, deci şi la dragostea Tatălui faţă de noi, realizând comuniunea noastră cu El. Aşa cum s-au urcat preoţii şi fruntaşii lui Israel cu Moise şi Aaron pe munte, aşa ne ridicăm şi noi la Tatăl, cu Hristos şi ajungem aproape de El, curăţindu-ne în sângele Lui, Care „Şi-a dat trupul întru miros de bună mireasmă“ [6].

Căci prin Hristos „avem aducerea noastră la Tatăl şi am ajuns aproape de El“ [7].

Am câştigat această intimitate cu Tatăl, pentru că am intrat într-o familiaritate cu Hristos, Fiul Lui.

„Tatăl şi Dumnezeu îi învredniceşte de privire şi îi cunoaşte numai pe cei ce au o familiaritate duhovnicească cu Fiul şi care s-au recunoscut prin Duhul în El şi s-au îmbogăţit prin El.“ [8]

Ne învredniceşte pentru predarea lui Hristos, dar şi pentru compătimirea Fiului Său faţă de noi, Euharistia stare în care rămâne El permanent. „Familiaritatea duhovnicească“ cu Fiul înseamnă o unire cu Hristos prin Duhul, Care e o transparenţă a Lui pentru noi ca să ne facă şi pe noi transparenţi Lui, penetrându-ne în Euharistie de trupul Lui.

Pe măsură ce devenim şi noi transparenţi lui Hristos, El nu mai e o realitate obiectivă pentru noi, nici una subiectivă, ci El şi noi ne aflăm într-o unitate reală, dincolo de obiectivitate şi subiectivitate. El e în noi şi noi în El, fără să ne confundăm. În relaţia cu Hristos am depăşit subiectivitatea, ne aflăm în Hristos că în realitatea cea mai obiectivă, dar şi cea mai subiectivă. Această transparenţă trupească înseamnă şi o transparenţă sufletească, şi prin amândouă se realizează transparenţa lui Hristos ca persoană, care înseamnă o mare sensibilitate şi iubire a Lui. Aceasta ne face şi pe noi sensibili faţă de El şi delicaţi între noi.

Prin Înviere, prin faptul că trupul Lui transparent, iradiant de iubire, ne penetrează, Însuşi El ne-a devenit propriu împreună cu sufletul şi cu dumnezeirea din El. Iar

---

[6] *Idem, Glaphyra, P.G. 69, col. 517 C.*
[7] *Ibidem, col. 507 C.*
[8] *Ibidem, col. 332 D.*

noi, înduhovnicindu-ne, am devenit proprii lui Hristos, întrucât ne-am deschis Lui prin credinţă.

„Hristos Se sălăşluieşte deplin în noi prin împărtăşirea Duhului şi nu S-a împărţit, cum spune Pavel“ (1 Cor. 1, 13) [9].

„Punându-Şi sângele pentru noi, a desfiinţat moartea şi a nimicit stricăciunea; şi aşa ne face ai Săi, ca unii ce nu mai trăim viaţa noastră, ci mai degrabă viaţa Lui“ [10].

La iubirea Lui, răspundem cu iubirea noastră, prin care renunţăm la noi, cum a renunţat El la Sine.

Cei ce sunt în această intimitate cu Fiul primesc prin Duhul o lărgime în viaţa şi cunoştinţa lor, din lărgimea vieţii Fiului ca om, înaintând spre statura spirituală a lui Hristos: „Hristos ni Se dă nouă mort, înviat şi înălţat la cer, lărgind prin Duhul în chip spiritual inimile celor ce-L primesc“ [11].

Viaţa lui Hristos a devenit viaţa noastră. Incoruptibilitatea trupului Său înviat lucrează în noi în vederea învierii noastre. Orizontul nostru s-a lărgit prin Hristos cel înviat, a depăşit orizontul fenomenelor fizice şi psihice care se repetă în fond, sfârşind în moarte. Legea ne închidea orizontul, lăsându-ne în afara comuniunii cu Dumnezeu în Hristos.

„Căci ne lărgim şi noi prin credinţă (prin încredere) şi iubire, dar numai înrădăcinându-ne în Hristos. Pentru că legea era strâmtă şi mintea închinându-se la idoli era îngustă.“ [12]

Cu Hristos, care a urcat prin Jertfă şi Înviere, urcăm şi noi la vârfurile cunoaşterii lui Dumnezeu şi ale vieţii dumnezeieşti prin curăţire de patimile egoiste. Acum privim cu faţa descoperită, prin transparenţa trupului lui Hristos, slava neplafonată şi veşnică la care s-a ridicat omul în El. Prin aceasta ea se oglindeşte şi în noi (2 Cor. 3, 18) [13].

---

[9] *Ibidem, col. 425 A.*
[10] *Ibidem, col. 437 B.*
[11] *Ibidem, col. 242 A.*
[12] *Ibidem, col. 240.*
[13] *Ibidem, col. 233 D.*

Dacă Fiul îi înfăţişează Tatălui buna mireasmă a omului predat cu totul Lui, şi odată cu El şi pe noi, nouă Fiul ne comunică nu numai puterea acestei bune miresme a predării, şi deci a renunţării la orice egoism, ci şi buna mireasmă a cunoaşterii de Dumnezeu la care a ajuns prin aceasta omul în Hristos, sau buna mireasmă a cunoaşterii celei mai înalte de Dumnezeu prin umanitatealui Hristos.

„Căci prin Sfinţii apostoli Domnul nostru Iisus Hristos ni S-a arătat ca miros de bună mireasmă a cunoaşterii lui Dumnezeu şi Tatăl.“ [14]

Slava ce o avem este una cu iradierea acestei bune miresme, dar este totodată iradierea Persoanei unice divino-umane, pentru Care trupul nu-i o barieră. Căci, deşi trupul e prilejul trăirii comuniunii cu Persoana lui Hristos, uităm de trupul Lui, cum uităm şi de al nostru, cum spune Sfântul apostol Pavel (2 Cor. 5, 16; 12, 2). Desigur, toate acestea sunt în mare măsură o virtualitate pentru aproape toţi credincioşii; dar o virtualitate reală, din care luăm puterea spre învierea noastră pentru viaţa viitoare.

„Căci cele în Hristos sunt făptură nouă şi ne-am înnoit în El spre sfinţenie şi nestricăciune şi viaţă.“ [15]

Hristos cel înviat este începutul creaţiei celei noi, pentru că ne cuprinde în starea jertfită şi înviată a trupului Său în mod actual pe toţi care credem nu numai prin comunitatea de natură ce o are cu noi, ci şi prin cuprinderea noastră personală în El şi prin petrecerea Lui în noi.

E de prisos să mai spunem că aceasta înseamnă şi o cuprindere a noastră în memoria Lui (virtual îi cuprinde şi pe cei ce nu cred în El). El prezintă în Sine Tatălui pe toţi cei ce cred în El, deci sunt alipiţi de El. Ei sunt văzuţi în El de Tatăl, dar îi are înscrişi şi în memoria Lui veşnică. Şi Tatăl îi vede înscrişi în memoria Lui. Totodată vede imprimat şi pe Hristos în ei, în starea Lui de jertfă şi de înviere.

În faţa lui Hristos îi vede pe toţi cei care cred în El, căci pe faţa Lui se reflectă gândul lui Hristos la fiecare, şi în faţa fiecărui credincios vede imprimat pe Hristos. Îl vede pe Hristos progresând în transformarea fiecărui credincios după chipul Lui până îl va aduce la starea Sa de înviere. În aceasta constă comuniunea progresivă a Tatălui cu toţi cei ce cred în Fiul Său. Astfel unindu-ne cu Sine, Hristos ne uneşte cu Tatăl.

---

[14] *Ibidem, col. 172.*
[15] *Ibidem, col. 172 B.*

„A devenit departe, cu noi, pentru noi, pentru ca şi noi să ne facem împreună cu El şi în El aproape de Tatăl… Căci făcându-ne părtaşi la El prin Duhul, ne unim cu Dumnezeu şi Tatăl, prin El.“ [16]

Prin trupul înviat al lui Hristos iradiază neîmpiedicată puterea Celui ce a făcut acest trup nestricăcios, conducând pe toţi cei ce se vor împărtăşi de El la înviere şi la nestricăciune, ba conducând întreaga creaţie la incoruptibilitate şi la transparenţă, adică la maxima transfigurare şi comunicabilitate între persoane prin Duhul şi la o totală personalizare a cosmosului, în Hristos şi în oameni; pentru că există o continuitate ontologică între materia trupului şi materia cosmosului.

„Căci, după naşterea din trup, este frate acestora provenind din Adam, protopărintele în acest veac prezent; dar odată ce, prin înviere, trupul Său mort Şi l-a făcut duhovnicesc şi ni-l oferă nouă spre mâncare, sădeşte şi în noi prin el puterea vivificării spre învierea după moarte; prin aceasta ne-a devenit cauză a unei astfel de firi duhovniceşti în veacul viitor şi a unei stări nemuritoare şi incoruptibile a trupurilor noastre stricăcioase de acum… Căci pentru noi, pe care ne va învia în trupuri duhovniceşti, va restabili întru nestricăciune şi corpurile din jurul nostru, corespunzătoare celor ce locuiesc, umblă, vieţuiesc şi petrec întru ele, pentru că şi creaţia însăşi se va elibera de robia stricăciunii, spre slava libertăţii fiilor lui Dumnezeu, Care S-a făcut om şi frate şi părinte al nostru şi spune: Iată Eu şi pruncii pe care Mi i-a dat Dumnezeu.“ [17]

Starea aceea va însemna o biruinţă a persoanelor şi a libertăţii lor asupra naturii care robeşte, o biruinţă a comuniunii lor, din comuniunea cu Persoana divină, sau supremă, devenită şi Persoana umană eliberată, prin suportarea morţii de bunăvoie, de stăpânirea morţii, care e suprema tiranie a naturii învârtoşate, supremul duşman al persoanei sau al comuniunii interpersonale. Tot ce ne e dat acum ca natură se va personaliza, va sluji eternei comuniuni personale. Slavă împărătească a Persoanei supreme devenită şi Persoana umană va deveni slavă a tuturor celor ce se vor deschide Persoanei supreme şi centrale.

Prin toate se va vedea Persoana supremă, prin toate se vor vedea persoanele între ele. Nu se va mai vedea o natură care face greu de sesizat persoana. Vom vedea „faţă către faţă“ pe Dumnezeu, dar ne vom vedea „faţă către faţă“ şi între noi, neacoperiţi nici de natura manifestată în trebuinţe materiale, în slăbiciuni trupeşti, în boli, supusă morţii, nici de natura devenită exclusivistă prin tot felul de pasiuni.

---

[16] *Ibidem, col. 517 A.*

[17] *Leonţiu de Bizanţ, Adv. Nest., libr. V, P.G., 1, col. 1744 D-1745 A.*

În veacul de acum, împărtăşindu-ne de Hristos, vestim moartea Lui, care rămâne şi în forma ei trupească în existenţa noastră, pentru a ne ajuta să o umplem şi să o transformăm spre folos prin moartea noastră faţă de egoism.

„Dar când va veni în slava Tatălui, nu vom mai oferi mărturisirea cuvenită despre patima Lui, ci Îl vom cunoaşte în chip curat ca Dumnezeu „faţă către faţă"… Căci atunci nu-L vom mai cunoaşte din cele ce sunt ale omului, ci Îl vom cunoaşte din cele ce sunt ale lui Dumnezeu adevărat, fiind trecută iconomia prin care a devenit şi trup. Căci vor înceta, cum se cuvine, raţiunile întrupării şi va intra o cunoştinţă mai mare şi ne va veni de la El o strălucire şi o vedere şi o înţelegere a mântuirii celei întru slavă." [18]15

Trupul nu va înceta, dar el va fi transparent, încât vom vedea prin el nemijlocit pe Dumnezeu întru slavă, fiind totul înduhovnicit, toţi şi toate vor aparţine tuturor, dincolo de împărţirea în subiectiv şi obiectiv, dincolo de lanţurile naturii, de lupta pasionată pentru a stăpâni natura şi pe ceilalţi văzuţi ca obiecte exterioare, de lupta fiecăruia pentru a se apăra de ceilalţi. Singură învierea ne deschide perspectiva scăpării de fatalitatea naturii care duce la moarte, deschide un plan demn de noi şi de năzuinţele noastre; iar odată cu aceasta, perspectiva unei tot mai adânci sensibilităţi şi delicateţi. Numai învierea ne va scăpa de lupta greşită pentru a ne asigură o existenţa efemeră, cu preţul profitării de alţii, cu preţul unor imaginare experienţe de împlinire prin plăceri, prin orgolioase şi găunoase realizări.

Numai perspectiva învierii ne dă puterea să ducem adevărata luptă cerută de ea: lupta împotriva pasiunilor, lupta pentru sensibilizare, pentru transparenţă, pentru comuniune, pentru asemănarea cu Hristos, puterea Celui care a înviat susţinându-ne pe această cale.

(* Preotul profesor Dumitru Stăniloae, Teologia Dogmatică Ortodoxă, vol. 2, Editura Institutului Biblic şi de Misiune Ortodoxă, Bucureşti, 2010, pp. 181-189.)

Hristos a înviat!

---

[18] *Sfântul Chiril al Alexandriei, Glaphyra, P.G. 69, col. 429.*

Sfântul Chiril al Alexandriei - Lumina giulgiului Învierii

N-ar fi răbdat să stea acasă această femeie atotrâvnitoare şi înţeleaptă şi n-ar fi părăsit mormântul, dacă teama de legea sâmbetei şi de condamnarea ce ameninţa pe cei ce o călcau nu i-ar fi scăzut râvna, şi dacă respectul faţă de vechile obiceiuri n-ar fi oprit-o de la ceea ce dorea foarte mult.

„Iar în ziua întâi a săptămânii (duminica), Maria Magdalena a venit la mormânt dis de dimineaţă, fiind încă întuneric, şi a văzut piatra ridicată de pe mormânt. Deci a alergat şi a venit la Simon-Petru şi la celălalt ucenic pe care îl iubea Iisus, şi le-a zis: Au luat pe Domnul din mormânt şi nu ştim unde L-au pus. Deci a ieşit Petru şi celălalt ucenic şi veneau la mormânt. Şi cei doi alergau împreună, dar celălalt ucenic, alergând înainte, mai repede decât Petru, a sosit cel dintâi la mormânt. Şi, aplecându-se, a văzut giulgiurile puse jos, dar n-a intrat. A sosit şi Simon-Petru, urmând după el, şi a intrat în mormânt şi a văzut giulgiurile puse jos, iar mahrama, care fusese pe capul Lui, nu era pusă împreună cu giulgiurile, ci înfăşurată, la o parte, într-un loc. Atunci a intrat şi celălalt ucenic care sosise întâi la mormânt, şi a văzut şi a crezut. Căci încă nu ştiau Scriptura, că Iisus trebuia să învieze din morţi" (In 20, 1-9).

Dar trecând sâmbăta şi răsărind ziua de după ea, porneşte grăbită spre mormânt şi văzând piatra rostogolită de pe mormânt furată de bănuieli îndreptăţite, socoteşte că Iisus a fost strămutat, atribuind şi această faptă de necredinţă, împreună cu

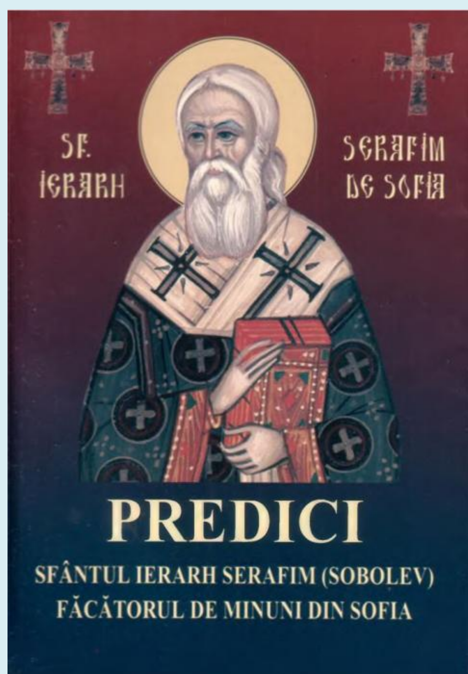
altele, duşmăniei furioase a iudeilor. Dar, deoarece era femeie, aceasta o face să se întoarcă la cei ce iubeau pe Domnul, vrând să ceară ajutorul celor mai sinceri ucenici, în căutarea Lui. Avea o credinţă atât de puternic întemeiată şi neclintită, încât n-a fost descurajată de moartea Lui de pe cruce, ci Îl numeşte Domn, chiar mort fiind, arătând cu adevărat dragoste de Dumnezeu. Când aceia (adică Petru şi Ioan, scriitorul Cărţii, căci el dă numele său şi al celuilalt ucenic) află de la femeie vestea, pornesc cu grabă şi ajung repede la mormânt, unde văd minunea cu ochii lor, fiind pregătiţi să dea spre mărturie acest fapt, căci erau doi, cum cere Legea. Ei nu se întâlnesc cu Hristos cel sculat din morţi, dar vădesc Învierea din giulgiurile înfăşurate şi cred că a rupt şi legăturile morţii, fapt prevestit de Sfânta Scriptură. Deci, privind cele întâmplate în lumina profeţiilor, care se dovedesc împlinite, primesc cea mai neclintită credinţă.

Observăm că fericitul Evanghelist Ioan ne vesteşte şi timpul învierii, zicând: „În ziua întâi a săptămânii (duminica), Maria-Magdalena a venit la mormânt dis de dimineaţă, fiind încă întuneric.” Matei amintindu-ne acelaşi fapt, a spus că învierea a avut loc după ce s-a făcut seară adâncă. Dar socotesc că, nefiind nici un dezacord între purtătorii de Duh, nu prezintă nici timpul învierii în mod diferit. Căci, dacă ar voi cineva să înţeleagă sensul celor spuse de ei, va vedea că au acelaşi sens cuvintele lor. Dimineaţa adâncă şi seara adâncă se reduc, cum socotesc eu, la acelaşi înţeles şi se întâlnesc la punctul cel din mijloc al nopţii. Deci nu e nici un dezacord între ei. Unul, începând de la sfârşitul nopţii, iar celălalt, de la începutul ei, se întâlnesc la mijloc, adică, precum am spus adineauri, la sfârşitul nopţii.

(Extras din Sfântul Chiril al Alexandriei, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, Editura Sfintei Mănăstirii Lacu, 1999).

Hristos a înviat!

Sfântul ierarh Serafim (Sobolev) - Cuvânt a doua zi de Paşti - Despre roadele învierii lui Hristos şi cel mai important dar - harul Sfântului Duh, a cărui dobândire este scopul vieţii creştine

Ţinut în Biserica rusă "Sfântul Nicolae" din Sofia, la 1/14 aprilie 1947

Hristos a înviat din morţi, cu moartea pe moarte călcând şi celor din mormânturi viaţă dăruindu-le. (Troparul praznicului) Iată cuvintele troparului pascal, pe care le auzim atât de des în zilele sărbătorii Sfintelor Paşti. Acest tropar este foarte scurt, dar conţinutul lui are pentru noi o importanţă mântuitoare deosebită. Aici se vorbeşte despre biruinţa Domnului asupra morţii, prin slăvita Sa înviere. El a primit ca moartea să se atingă de trupul lui cel sfânt şi să moară, dar în acelaşi timp, prin învierea Sa, să calce moartea, dăruind neamului omenesc nemărginite binefaceri.

⇒ *Primul este acela că prea curatul Lui trup, pe care l-a împrumutat din Preaneîntinata Lui Maică, după înviere a devenit cu totul duhovnicesc.*

Domnul se arată ucenicilor Săi prin uşile încuiate (vezi Ioan 20,19-26). Dar, în acelaşi timp, trupul lui Hristos s-a proslăvit mai ales după înălţare, când Domnul a stat cu trupul de-a dreapta Tatălui.

***Sfântul Ioan Damaschin*, în cartea sa „Credinţa ortodoxă pe scurt“, spune că trupul Lui Hristos, după înălţare, S-a împărtăşit pentru totdeauna cu fericirea şi slava dumnezeiască; Lui i se închină îngerii şi-L proslăvesc.**

În ce fel de slavă dumnezeiască petrece trupul lui Hristos, despre aceasta mărturiseşte Domnul Sfântului Ioan Teologul, pe insula Patmos, înainte să-i descopere soarta lumii. Faţa lui Hristos strălucea ca soarele, când străluceşte în puterea lui. Marele apostol n-a putut suporta această slavă dumnezeiască şi a căzut ca mort la picioarele lui Hristos (vezi Apocalipsa 1,16-17).

Mărturiseşte despre această slavă a lui Hristos şi arătarea Lui către Sfântul prea cuvios Serafim, după Liturghie, în marea Joi. După această arătare, birieplăcuiul lui Dumnezeu nu se putea clinti din loc, stând nemişcat două ore în altar şi simţind în inima sa fericirea Raiului.

⇒ *Dar este şi alt rod al învierii lui Hristos.*

Dacă în asemenea slavă petrece trupul în care s-a îmbrăcat Domnul, atunci şi trupurile noastre, la unirea lor cu sufletele noastre în ziua învierii de obşte a morţilor, sunt chemate, în puterea învierii lui Hristos, la o nespusă şi mare slavă dumnezeiască: Hristos s-a sculat din morţi, fiind începătura celor adormiţi (I Corinteni 15,2). Nu se poate arăta prin cuvinte şi acea slavă sau fericire a Raiului, care se va deschide pentru noi, după învierea morţilor şi după înfricoşătoarea Judecată a lui Hristos.

Dorind să arate toată puterea acestei slave, apostolul Pavel a mai putut spune doar atât: Pătimirile vremii de acum nu sunt vrednice de mărirea care ni se va descoperi. (Romani 8, 18)

Sfântul Ioan Teologul, având în vedere slava şi fericirea noastră viitoare, la care suntem chemaţi de Dumnezeu, a spus: Iubiţilor, acum suntem fii ai lui Dumnezeu şi ce vom fi nu s-a arătat până acum. Ştim că dacă El se va arăta, (se înţelege la a doua venire a Domnului) noi vom fi asemenea Lui, fiindcă îl vom vedea cum este (I Ioan 3,2). În aceste cuvinte apostolul lui Hristos mărturiseşte că slava noastră viitoare, fericirea noastră viitoare acum nu pot fi cuprinse de mintea omenească. Dar, în acelaşi timp, marele apostol arată că această slavă, această fericire a noastră vor consta în vederea adevăratului nostru Dumnezeu, Domnul Iisus Hristos, în Fiinţa Lui. Îl vom vedea aşa cum este, se înţelege, nu numai în Fiinţa lui omenească, ci şi în cea dumnezeiască. Acum noi nu putem să pătrundem însuşirile

dumnezeieşti, manifestările Lor în viaţa noastră, despre care şi apostolul Pavel a spus: ***O, adâncul bogăţiei şi al înţelepciunii şi al ştiinţei lui Dumnezeu! Cât sunt de necercetate judecăţile Lui şi cât de nepătrunse căile Lui (Romani ll, 33)!*** Dar atunci Îl vom vedea pe Dumnezeu chiar în Fiinţa Lui.

Dacă din contemplarea lui Hristos în trupul Lui proslăvit sfinţii simţeau o asemenea fericire nespusă, atunci ce fericire vom simţi noi contemplându-L pe Hristos în Fiinţa Lui? Mai mult, la această contemplare, la această fericire şi slavă vor participa şi trupurile noastre înviate.

⇒ *Dar este şi al treilea rod al învierii lui Hristos.*

Minunată este milostivirea lui Dumnezeu! Şi acum, încă în viaţa lor pământească, sfinţii se împărtăşesc de slava viitoare. Această slavă binecuvântată pătrunde toată fiinţa lor şi chiar se oglindeşte în trupul lor. De aceea şi trupurile sfinţilor se fac purtătoare de duh şi chiar nesocotesc legile fizice.

Din viaţa Sfintei Maria egipteanca, se vede că ea trecea Iordanul, călcând pe apă ca şi pe uscat. Iar când se ruga pentru toată lumea, în prezenţa cuviosului Zosima, se ridica deasupra pământului. Aşa se ridica şi se ruga în văzduh şi Sfântul Serafim de Sarov, înainte de a-1 tămădui pe tânărul bolnav.

Însă cea mai uimitoare slavă a sfinţilor consta în aceea că erau pătrunşi de o lumină dumnezeiască, iar strălucirea acesteia, nu arareori, era vizibilă oamenilor evlavioşi. Această lumină a plăcuţilor lui Dumnezeu izgonea departe demonii, îi păzea de uneltirile vrăjmaşilor şi era vindecătoare şi îmbucurătoare pentru suferinzi.

În viaţa Sfântului Ambrozie, episcopul Mediolanului, se spune despre un tânăr îndrăcit, pe care îl duceau în Mediolan, să fie tămăduit de Sfântul Ambrozie. Dar acest tânăr a fost lăsat de diavol încă în drum spre Mediolan, căci lumina binecuvântată a marelui plăcut al lui Dumnezeu l-a ars pe demonul care locuia în tânăr, şi acesta a ieşit din el.

În America de Nord există oraşul Charleston, unde se află un lăcaş închinat satanei. Un preot ortodox, care a slujit în eparhia rusă a Americii de Nord, îmi povestea că el, datorită slujbei, trebuia să meargă în acel oraş. Dar iată că la cincizeci de kilometri de Charleston, a simţit deodată în inima lui o tristeţe îngrozitoare, care creştea treptat, o dată cu apropierea de oraş. Iar când a intrat în oraş, n-a mai putut suporta această tristeţe şi s-a grăbit să plece de acolo. Când preotul a părăsit oraşul Charleston, tristeţea a slăbit, iar la kilometrul cincizeci a dispărut de tot.

în acest fel, precum de la demoni se revarsă departe păgubitoarea şi ucigătoarea de suflet tristeţe a iadului, aşa de la sfinţi se revarsă departe vindecătoarea şi de viaţă făcătoarea lumină harică, care este izvorul marii bucurii şi slave.

Ce concluzie mântuitoare trebuie să tragem din tot ce am spus despre bine-facerile învierii lui Hristos? Dacă trupul lui Hristos, pentru totdeauna unit cu dumnezeirea Domnului nostru, este atât de proslăvit în ceruri şi stă de-a dreapta Tatălui; dacă şi trupurile noastre sunt chemate de Dumnezeu la o nespusă slavă cerească şi la o mare fericire, după unirea lor cu sufletele noastre după învierea cea de obşte o morţilor; dacă şi acum trupul în viaţă al sfinţilor, prin Darul Sfântului Duh, se face atât de duhovnicesc şi proslăvit, atunci trebuie să ne păstrăm trupul nostru în toată curăţia şi sfinţenia.

Să ţinem minte întotdeauna cuvintele apostolului Pavel din prima epistolă către Tesaloniceni: Căci voia lui Dumnezeu aceasta este: sfinţirea voastră ca să vă feriţi de desfrânare, ca să ştie fiecare dintre voi să-şi stăpânească vasul său în sfinţenie şi cinste, nu în patima poftei...Căci Dumnezeu nu ne-a chemat la necurăţie, ci la sfinţire (I Tesaloniceni 4, 3-5,7).

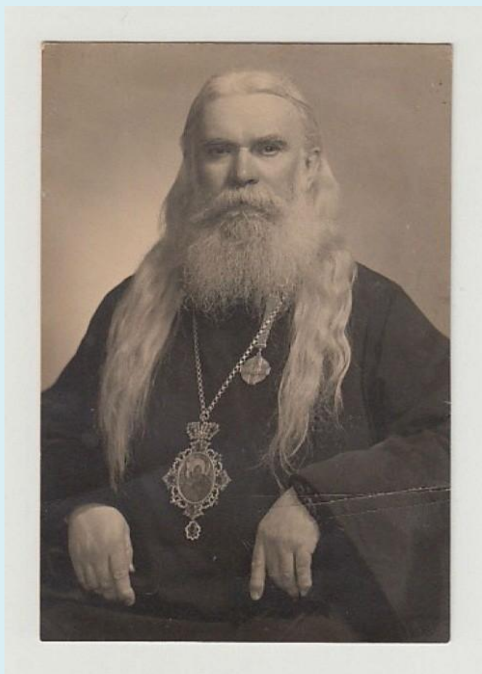
Să ne ajute Domnul, pentru învierea Lui, să avem această neprihănire; şi ea va fi moştenirea noastră, dacă întotdeauna ne vom călăuzi prin smerenie şi dragoste, fără de care curăţia noastră nu va depăşi neprihănirea păgânilor, care se pot înălţa doar până la abstinenţa exterioară şi chinuitoare de la patimi. Ei nu posedă curăţia interioară neprihănită în gânduri şi sentimente, prin care se defineşte desăvârşirea noastră morală. Asemenea neprihănire este specifică doar dreptcredincioşilor şi numai acelora dintre ei, în care lucrează harul interior, renăscător, încălzit în noi tocmai în puterea smereniei şi a dragostei.

Fie ca întotdeauna să se descopere în noi puterea învierii lui Hristos, în toate binefacerile sale şi întotdeauna să se împlinească în viaţă noastră cuvintele lui Hristos: ***Fiţi, dar, voi desăvârşiţi, precum Tatăl vostru Cel ceresc desăvârşit este (Matei 5,48).*** Amin.

(Extras din cartea: Sfântul ierarh Serafim (Sobolev) – Predici (1945-1949))

Hristos a înviat!

Sfântul ierarh Serafim (Sobolev) - Cuvânt a doua zi de Paşti - Despre harul Sfântului Duh ca izvor al veşnicei bucurii a sfinţilor

Ţinut în Biserica rusă ”Sfântul Nicolae “ din oraşul Sofia, la 20 aprilie!3 mai 1948

Cerurile după cuviinţă să se veselească, şi pământul să se bucure, şi să prăznuiască toată lumea cea văzută şi cea nevăzută; că Hristos s-a sculat, veselia cea veşnică. (Canonul Paştilor, cântarea 1)

Ce fel de veselie veşnică este aceasta pentru care Sfânta Biserică, prin cuvintele prea cuviosului Ioan Damaschin, alcătuitorul canonului pascal, cheamă să sărbă-torească şi să se bucure întreaga lume, văzută şi nevăzută? Această veselie este fericirea noastră viitoare şi veşnică în Rai, Împărăţia cerească a lui Hristos, pe care o moştenesc toţi creştinii drept-slăvitori. Ea este cel mai înalt scop al tuturor ne voinţelor noastre, al întregii noastre vieţi.

Această veselie cerească şi veşnică a început pe pământ, o dată cu învierea lui Hristos, în viaţa oamenilor celor mai apropiaţi Lui. Prima dintre toţi oamenii care a încercat această veselie, ca o bucurie dumnezeiască, neauzită, nespusă şi nea-semuită a fost Preacurata Maica Domnului, şi aceasta mai ales chiar în momentul învierii.

Nu o dată Domnul vorbea ucenicilor şi chiar şi altor oameni că El, după moartea Sa, va învia a treia zi. Ar fi putut Domnul să nu spună acest lucru Preaiubitei şi Preacuratei Sale Maici şi să o lase fără mângâiere, în cele mai mari chinuri sufleteşti, atunci când ea a suferit cel mai mult lângă Cruce, privindu-L răstignit şi însângerat? ***Potrivit tradiţiei bisericeşti, Maica Domnului, ştiind că Fiul ei dumnezeiesc va învia a treia zi, nu s-a îndepărtat de mormântul Lui şi de aceea a fost martoră a însăşi învierii lui Hristos.***

Se cuvenea, precum spune despre acestea Sfântul Ioan Gură de Aur, ca Aceea, care mai mult decât oricine îl iubea pe Domnul şi a suferit mai mult decât oricine la Răstignire, să fie prima care să se bucure de vederea lui Hristos cel înviat. După ea, această veselie veşnică sau fericirea cerească au încercat-o femeile mironosiţe, apostolii şi toţi ceilalţi ucenici ai lui Hristos, iar Domnul Li s-a arătat timp de patruzeci de zile de la învierea Sa, umplându-i de bucurie dumnezeiască.

Este greu şi chiar imposibil să ne imaginăm întreaga fericire ce decurgea din aceste arătări minunate.

Din relatarea Evanghelică despre arătarea Domnului înviat celor doi călători spre Emaus, Luca şi Cleopa, este evident că inimile lor ardeau, erau topite de această fericire, chiar şi atunci când Hristos, apărut în faţa lor, nu era recunoscut încă de ei, ci numai le tâlcuia mărturiile Sfintei Scripturi, că El trebuia să pătimească, să moară şi să învieze a treia zi. Ce fericire au simţit în sinea lor călătorii spre Emaus, atunci când Domnul, invitat de ei la cină, a fost recunoscut de ei când a frânt pâinea, după care s-a făcut nevăzut. Din cauza bucuriei cereşti ei au uitat de oboseală şi, fără a ţine seama de ora târzie, au purces de îndată, în mare grabă, spre Ierusalim, la apostoli, ca să le vestească şi celorlalţi această mare bucurie. Intrând la apostoli cu această veste, i-au auzit pe aceştia spunând cu gura lor: A înviat cu adevărat Domnul şi s-a arătat lui Simon (Luca 24, 34-35). Când călătorii spre Emaus au povestit apostolilor ce li s-a întâmplat, dintr-o dată a stat înaintea lor Domnul înviat, umplându-i pe ei de bucuria Lui dumnezeiască.

Desigur că aceste apariţii extraordinare ale lui Hristos Cel înviat au fost determinate de necesitatea de a întări, o dată pentru totdeauna, credinţa în Biserica lui Hristos, cea care tocmai se născuse pe pământ şi a cărei dogmă de căpetenie era bazată tocmai pe învierea lui Hristos.

Mai târziu, nu a mai fost în mod deosebit nevoie de asemenea arătări dese ale lui Hristos Cel înviat. Cu toate acestea, Domnul şi Mântuitorul nostru nu i-a lăsat pe

cei care au urmat Lui să rămână neîmpărtăşiţi de această veşnică veselie, încă în timpul vieţii lor pământeşti. El le-a trimis, întâi prin ucenici, apoi prin urmaşii lor, preoţii Bisericii, de la Tatăl Său ceresc Alt Mângâietor, al cărui har a început să se reverse asupra noastră în Biserica Ortodoxă, prin Tainele ei. Acest har, în diferitele şi minunatele sale manifestări, a devenit izvorul unor mari bucurii cereşti, izvorul aceleiaşi veselii veşnice în viaţa oamenilor sfinţi.

- ✓ *Cum ar fi putut, de exemplu, Sfântul Marcu din muntele Fracesc să nu încerce această veselie, când datorită lucrării harului dăruit lui, s-a mişcat un munte din loc, deşi el nu I-a cerut lui Dumnezeu această minune, ci doar discuta cu un alt cuvios despre faptul că Domnul a fost întotdeauna, este şi va fi cu noi prin puterea Sa dumnezeiască şi atotputernică?!*
- ✓ *Putea să fie neatinsă de această veselie veşnică Maria egipteanca, cea care nu o dată a trecut Iordanul ca şi pe uscat, iar când, la rugămintea bătrânului Zosima, a început să se roage pentru întreaga lume, s-a ridicat în aer?!*
- ✓ *Oare mai puţin decât apostolii simţeau în sine o bucurie dumnezeiască oamenii sfinţi, atunci când ei înviau morţii şi, prin puterea Harului dumnezeiesc, săvârşeau multe şi mari semne şi minuni, atunci când Domnul îi învrednicea de vedenii şi descoperiri cereşti neobişnuite, cum s-a întâmplat, de pildă, în vieţile prea cuvioşilor Serghie de Radonej şi Serafim de Sarov.*

Sfântul Serghie s-a învrednicit s-o vadă pe Maica Domnului într-o asemenea mare slavă, încât martorul acestei vedenii, ucenicul Sfântului Serghie, monahul Miheia, nu a putut suporta această slavă de lumină dumnezeiască şi a căzut la pământ ca mort. Mai târziu, după vedenie, prea cuviosul Serghie i-a spus: “Şi în mine sufletul tremură de bucurie cerească".

De aceeaşi vedenie a Maicii Domnului s-a învrednicit, la Bunavestire, nu cu mult înainte de sfârşitul său, şi prea cuviosul Serafim, împreună cu monahia Evpraxia din mănăstirea Diveevo. Aceasta din urmă, de asemenea, nu a putut să suporte lumina cerească în mijlocul căreia s-a arătat în toată slava Sa Preacurata Maică a Domnului, înconjurată de îngeri, de Sfântul Ioan inaintemergătorul, de apostolul Ioan Teologul şi de alte douăsprezece fecioare. Ea a căzut, iar Maica Domnului a ridicat-o cu preacuratele Ei mâini. După sfârşitul acestei vedenii, care s-a prelungit mai mult de două ore, prea cuviosul Serafim i-a spus monahiei Evpraxia: „Avem de ce să credem în Hristos."

Altădată, învrednicindu-se asemenea apostolului Pavel, să fie înălţat până în al treilea cer, prea cuviosul Serafim a simţit o asemenea fericire, de la vederea lăca-

şurilor Raiului şi a slavei locuitorilor cereşti, încât nu a putut apoi să povestească nici un cuvânt despre această descoperire dumnezeiască. Dorind însă să ne arate ce mare şi nespusă fericire ne aşteaptă în veacul viitor, prea cuviosul Serafim a putut doar să spună: „Dacă viermii ne-ar fi mâncat carnea trupului nostru în timpul întregii noastre vieţi, atunci ar trebui să acceptăm să fim întru totul gata să răbdăm aceasta, precum şi tot felul de alte grele suferinţe, numai să nu ne lipsim de acea bucurie cerească şi de acea slavă pe care Le-a pregătit-o Domnul tuturor celor care îl iubesc şi care împlinesc poruncile Lui“.

Acest har îi renăştea şi îi făcea pe oamenii sfinţi să fie încă din această viaţă locuitori cereşti şi îngeri pământeşti. Prin puterea Lui ei atingeau dragostea desăvârşită pentru Hristos, şi prin el, ziua şi noaptea, se umpleau de bucuria pe care o simt cei care se găsesc deja în Împărăţia cerească a lui Hristos.

Iată de ce Sfântul Isaac Sirul spunea că dragostea desăvârşită pentru Hristos este Raiul pe pământ cu toate împlinirile fericirii. Nu degeaba Sfântul apostol Pavel spunea că harul Sfântului Duh (primit de noi prin Sfânta Biserică) este arvuna moştenirii noastre viitoare, adică a acelei veselii veşnice, care ni se va descoperi pe deplin în viaţa viitoare, mai ales după înfricoşătoarea Judecată a lui Hristos.

De altfel, sfinţii nu au fost lipsiţi nici în viaţa lor pământeană de această veselie veşnică, pe care altădată au simţit-o Preacurata Maica Domnului, Sfintele femei mironosiţe şi apostolii, la arătarea lui Hristos cel înviat.

Domnul a împlinit asupra Sfinţilor nemincinoasele Sale cuvinte: ***Cel ce are poruncile Mele şi le păzeşte, acela este care Mă iubeşte; iar cel ce Mă iubeşte pe Mine va fi iubit de Tatăl Meu, şi-l voi iubi şi Eu şi Mă voi arăta lui... (Ioan 14, 21). Dacă păziţi poruncile Mele, veţi rămâne întru iubirea Mea... (Ioan 15, 10). Bucuria Mea să fie în voi şi ca bucuria voastră să fie deplină (adică va fi desăvârşită) (Ioan 15, 11).***

Şi mulţi dintre marii slujitori ai lui Dumnezeu se învredniceau de arătarea Domnului în slavă, arătare de care s-a învrednicit acelaşi prea cuvios Serafim, la Liturghia din Joia cea mare, la care a slujit ca ierodiacon. După Vohodul mic, prea cuviosul L-a văzut în văzduh pe Mântuitorul Hristos într-o lumină nespusă, înconjurat de o mulţime fără număr de îngeri. Cuprins de extaz ceresc, prea cuviosul Serafim nu mai putea să se mişte din loc, fiind dus de pe amvon în altar de către ierodiaconi, iar timp de două ore a rămas nemişcat, meditând la vedenia dumnezeiască şi desfătandu-se de veselia cerească a acesteia.

Lucruri minunate au fost observate în vieţile sfinţilor. Domnul, nu numai că îi umplea de fericire nepământeană prin harul Sfântului Duh, de această veşnică veselie a Împărăţiei Lui celei Cereşti prin vedeniile şi descoperirile cereşti, dar şi suferinţele sufleteşti, care erau atât de numeroase în viaţa lor, le transforma în izvor de bucurii dumnezeieşti. În timpul acestor suferinţe, Domnul revărsa asupra robilor Săi adevăraţi mila Sa deosebită, iubirea Sa deosebită şi mângâierile Sale. Atunci se împlineau asupra lor cuvintele apostolului Pavel: Că precum prisosesc pătimirile lui Hristos întru noi, aşa prisoseşte prin Hristos şi mângâierea noastră (II Corinteni 1,5).

Chiar moartea, care pe noi ne sperie atât de mult, şi o considerăm ca pe o culme a nefericirilor, pentru sfinţi era o mare bucurie şi de aceea le era cunoscută dinainte.

Cu două ore înainte de moarte, Antonie, arhiepiscopul Voronejului - apropiat în duh de prea cuviosul Serafim - l-a chemat la el pe episcopul său vicar, Elpidifor, şi i-a spus: „Nu simt nici un fel de frică; vreau să mă despart de trup şi să fiu cu Hristos”. Şi acest lucru este de înţeles pentru sufletele sfinţilor, deoarece din momentul despărţirii de trup, se luminau cu o lumină dumnezeiască şi erau însoţite de îngeri şi, cuprinşi de bucurie, se înălţau la tronul Sfintei Treimi, într-o nesfârşita bucurie cerească, pentru veşnica veselie în Împărăţia lui Hristos.

Spre această veşnică veselie suntem chemaţi şi noi, iubiţilor întru Hristos ai mei fii. Şi nimic nu este mai plăcut lui Dumnezeu decât năzuinţa noastră spre această veşnică veselie. Iar această năzuinţă numai atunci o putem realiza, când vom împlini cu sfinţenie şi neabătut toate poruncile dumnezeieşti.

De aceea îl vom ruga pe Domnul nostru Iisus Hristos cel înviat să ne ajute să înfăptuim întotdeauna voinţa Lui cea Sfântă şi mântuitoare pentru noi şi niciodată să nu facem ceva ce nu îi este plăcut Lui şi Sfintei Lui Biserici.

De aceea, Domnul, într-o măsură sau alta, ne va împărtăşi şi pe noi veşnicei veselii a Împărăţiei Lui celei cereşti, încă din timpul acestei vieţi pământeşti, iar după moartea noastră se vor împlini pentru noi cuvintele rugăciunii pe care atât de des o auzim după Sfânta împărtăşanie şi în care se exprimă această nădejde: „Şi aşa ieşind dintru această viaţă întru nădejdea vieţii celei veşnice, să ajungem la odihna ceea ce este de-a pururea, unde este glasul lăudătorilor cel neîncetat şi dulceaţa cea fără de sfârşit a celor ce văd frumuseţea cea nespusă a feţei Tale“. Amin.

(Extras din cartea: Sfântul ierarh Serafim (Sobolev) – Predici (1945-1949))

Hristos a înviat!

Sfântul ierarh Serafim (Sobolev) - Cuvânt a doua zi de Paşti - Curăţirea inimii de patimi este condiţia obligatorie pentru a vedea chipul lui Dumnezeu

Ţinut în Biserica rusă ”Sfântul Nicolae “ din oraşul Sofia, la 12/25 aprilie 1949

Hristos a înviat! Aş vrea ca în această mare zi a Luminatei învieri a lui Hristos să vă urez, iubiţilor întru Hristos fiii mei, ceea ce ne urează Sfânta Biserică, în următoarele cuvinte ale canonului pascal: ***Să ne curăţim simţirile, şi să vedem pe Hristos strălucind, cu neapropiata lumină a învierii.***

Prin aceste cuvinte Biserica Ortodoxă arată întreaga esenţă a creştinătăţii. Şi, în primul rând, cuvintele: să ne curăţim simţirile ne spun nouă că viaţa creştină nu este altceva decât marea noastră nevoinţă în lupta cu patimile şi cu păcatele, nevoinţă în păzirea neabătută şi permanentă a tuturor poruncilor dumnezeieşti. Este evident că pentru mântuirea noastră nu este suficientă numai credinţa în Hristos cel înviat, ci trebuie, de asemenea, să urmăm calea cea îngustă, îndurerată şi spinoasă, de care ne-a vorbit însuşi Hristos: ***Şi strâmtă este poarta şi îngustă este calea care duce la viaţă şi puţini sunt care o află (Matei 7, 14).***

Greutatea acestei mari nevoinţe creştineşti o conştientizau bine cei care cu sârguinţă se luptau cu patimile lor, fără să-L trădeze pe Mântuitorul nici în gânduri, nici în sentimente şi nici în fapte. La fel de mult o simţeau şi cei ce răbdau în tăcere

supărările şi iertau pe vrăjmaşii lor din toată inima; cei care îşi petreceau întreaga lor viaţă în înfrânare şi nevinovăţie, străduindu-se a fi neadormiţi în rugăciunile lor către Dumnezeu, zi şi noapte, alungând de la ei săgeţile duhurilor viclene.

Pentru asemenea nevoinţă harul purtător de lumină al Duhului dumnezeiesc, ceea ce este acelaşi lucru cu neapropiata lumină a învierii lui Hristos, îi ilumina pe adevăraţii creştini şi ei săvârşeau mari semne şi minuni în viaţa lor.

Acestea au avut şi au loc în viaţa bineplăcuţilor lui Dumnezeu prin harul Sfântului Duh. Domnul le-a trimis lor darul vederii dumnezeieşti. Prin puterea acestui har ei tămăduiau tot felul de boli şi suferinţe la oameni, izgoneau din ei diavolii şi chiar obligau fiarele sălbatice să li se supună, ceea ce însemna minune a minunilor.

- ✓ *Aşa s-a supus leul, ca o făptură raţională a lui Dumnezeu, prea cuviosului Ghe-rasim de la Iordan.*
- ✓ *Aşa asculta un urs de prea cuviosul Serafim de Sarov, înţele-gându-i cuvintele şi mişcările mâinii.*
- ✓ *Aşa s-au supus lupii marii nevoitoare a Bisericii Ruse, egumena mănăstirii Staroladojsk, Epraksia, şi chiar au apărat-o.*
- ✓ *Unei alte mari nevoitoare din Rusia, şi anume Eufrosina, nebuna pentru Hristos, i se supuneau păsările. Iar când s-a îmbolnăvit grav şi a fost lăsată de oameni fără nici un ajutor, un corb îi aducea zilnic hrană, asemenea celui care altădată făcea acelaşi lucru pentru proorocul Ilie.*

În cartea, ‚Lavsaicon“, această culegere de istorii din vieţile Sfinţilor Părinţi, se povesteşte cum odată, în chilia marelui nevoitor şi făcător de minuni Macarie din Alexandria, a intrat o hienă, aruncându-i la picioare puiul ei orb. Sfântul Macarie l-a luat şi scuipându-1 în ochi, a săvârşit o minune. Puiul a văzut de îndată, iar mama, hrănindu-1, a plecat cu el. În ziua următoare, hiena i-a adus fericitului Ma-carie o piele mare de oaie, s-a lăsat în genunchi, şi-a lăsat capul la pământ şi, dându-i această piele, părea că-1 roagă să o primească în dar, pentru tămăduirea puiului ei. Marele făcător de minuni a primit darul hienei, dar i-a interzis acesteia să mai mănânce oi de la oamenii săraci. Pielea Sfântul Macarie i-a lăsat-o fericitului şi marelui Atanasie.

În toate aceste minuni neobişnuite oamenii sfinţi îl vedeau pe Hristos strălucind prin manifestările minunate ale harului. Dar pentru faptul că îşi curăţeau întotdeauna toate simţirile lor de tot ce era pătimaş şi păcătos, pentru nevinovăţia lor sufletească, bineplăcuţii lui Dumnezeu îl vedeau pe însuşi Hristos în strălucirea

întregii Lui Slave Dumnezeieşti şi de la această vedere se umpleau de fericirea Raiului, încă aici pe pământ.

La această vedere minunată şi fericită ne cheamă pe noi, pe toţi şi pe fiecare în parte Sfânta Biserică, prin cuvintele arătate din canonul pascal. Ea ne cheamă să vedem pe Hristos strălucind, atât în manifestările minunate ale harului Său, cât şi în însăşi înfăţişarea Lui.

Fie ca nimeni să nu caute acest din urmă mare bine - vederea lui Hristos însuşi, chiar aici pe pământ - imposibilă pentru noi, întrucât Domnul a vrut să ne dăruiască această moştenire prin cuvintele: ***Cel ce are poruncile Mele şi le păzeşte, acelea este care Mă iubeşte; iar cel ce Mă iubeşte pe Mine va fi iubit de Tatăl Meu şi-l voi iubi şi Eu şi Mă voi arăta lui (Ioan 14, 21).***

Şi să nu fie această mare chemare a Maicii Bisericii noastre zadarnică pentru noi. Ca nişte copii ascultători ai ei, să răspundem la această chemare din toată inima. Să urmăm, cât nu este prea târziu, calea îngustă şi îndurerată, calea curăţirii neabătute a inimii noastre de patimi şi a împlinirii tuturor poruncilor lui Hristos, în scopul dobândirii mântuirii noastre şi a adevăratei fericiri veşnice.

Atunci Domnul va împlini asupra noastră, în toată puterea lor, cuvintele Canonului pascal: Să ne curăţim simţirile, şi să vedem pe Hristos strălucind, cu neapropiata lumină a învierii, care cuvinte sunt în esenţă cuvintele lui Hristos: Fericiţi cei cu inima curată, că aceia vor vedea pe Dumnezeu (Matei 5,8). Amin.

(Extras din cartea: Sfântul ierarh Serafim (Sobolev) – Predici (1945-1949))

Hristos a înviat!

Prea Cuviosul Părinte Arhimandrit Gheorghe Kapsanis – Domnul cel răstignit şi înviat umple de sens viaţa noastră

Ce importanţă poate să aibă Crucea şi Învierea lui Hristos pentru lumea noastră astăzi? Pentru lumea care trăieşte drama războiului din Irak. Pentru lumea nedreptăţii, a terorismului celor mari şi puternici şi a terorismului celor mici şi neputincioşi care se împotrivesc celor puternici prin acte sinucigaşe. Pentru lumea care omoară sufletele tinerilor cu depravarea, ateismul şi şomajul, iar trupurile cu drogurile. Pentru întreaga lume care este ameninţată din ce în ce mai mult de catastrofa ecologică şi de „age”.Această lume L-a răstignit pe Hristos, pe Fiul lui Dumnezeu şi Fiul Omului. Dar şi pentru această lume S-a răstignit Hristos. Această lume a venit să mântuiască Hristos.

Hristos S-a răstignit şi pentru răstignitorii Săi. Aceasta o arată şi rugăciunea Sa în momentul în care Îl răstigneau: „Părinte, iartă-le lor, căci nu ştiu ce fac”.

Situaţia lumii de atunci şi de astăzi arată cât de necesar era să intervină Dumnezeu ca să dea celor care vor prilej de eliberare de sub stăpânirea celui rău.

Există o mulţime de oameni care de-a lungul veacurilor L-au urmat pe Hristos. Ei nu au vrut să-i răstignească pe semenii lor pentru a limita răul, nici nu au primit (sloganul) că „scopul sfinţeşte mijloacele”, dar au vrut să răstignească răul care exista înlăuntrul lor.

Această luptă au dus-o Apostolii, Mucenicii, Sfinţii Ierarhi, Mărturisitorii, Pustnicii şi smeriţii creştini care trăind în mijlocul lumii aduceau dragostea lui Hristos semenilor lor sacrificându-se pe ei înşişi.

Societatea noastră este bolnavă. Ar fi fost însă şi mai bolnavă, dacă n-ar fi existat creştini care împreună să se răstignească cu Hristos.

Nimeni nu poate să învingă răul social, dacă nu învinge răul înlăuntrul său. Şi toţi cunoaştem că este uşor să te lupţi împotriva egoismului altora, dar dificil să te lupţi împotriva propriului tău egoism. Pe de o parte este bine, ba chiar uşor să participăm la demonstaţii antirăzboinice, dar e dificil să dezrădăcinăm dinlăuntrul nostru egocentrismul, ţinerea de minte a răului şi vrăjmăşia faţă de anumiţi semeni ai noştri.

Fără lupta pocăinţei continue omul nu poate să biruiască răul, păcatul care se cuibăreşte înlăuntrul său.

De asemenea, ***fără Harul lui Hristos Cel răstignit şi înviat, lupta nu este socotită vrednică de curăţirea de patimi şi de iubirea dezinteresată faţă de Dumnezeu şi faţă de oameni.***

Dacă răul nu ar fi putut fi biruit, atunci toţi am fi deznădăjduit.

În timpul răstignirii Domnului adânc „întuneric a acoperit tot pământul”. Acest întuneric fără ieşire, al nonsensului, al temporarei împuterniciri a răului şi biruinţe a diavolului acoperă până astăzi pe cei care nu L-au văzut pe Hristos Cel răstignit să învie din morţi biruitor.

Răstignirea lui Hristos este un fapt istoric şi pentru aceasta crezut de toţi. ***Învierea Lui însă, în timp ce şi ea este un fapt istoric, a avut loc în taină şi de aceea pretinde credinţa noastră.*** Apostolii au văzut, au pipăit, au crezut în Hristos Cel înviat şi în cele din urmă L-au mărturisit şi au murit pentru El.

Iuda, cum cântă Biserica, L-a trădat pe Domnul, nu s-a căit şi astfel nu a văzut Învierea Sa.

Petru L-a negat de trei ori, dar s-a căit, a plâns cu amar şi s-a învrednicit printre cei dintâi să-L vadă înviat şi să-L propovăduiască lumii.

Suntem chemaţi să credem în Hristos Cel răstignit, dar şi înviat.

Aparţinem Bisericii în care se continuă veşnic Cina cea de Taină a lui Hristos. Cădem, dar ne şi căim şi ne ridicăm. Aşa putem să-L vedem pe Hristos înviat. După cum L-au văzut şi L-au recunoscut întru frângerea pâinii cei doi

ucenici înfricoşaţi care mergeau spre Emaus. Desigur, I-au spus: ***„Rămâi cu noi, căci către seară este şi s-a plecat ziua”*** (Luca 24: 29).

Şi noi, rămânând în Sfânta noastră Biserică Ortodoxă, în Biserica adevărată care Îl are pe Hristos ca unic Cap al ei, Îl rugăm să rămână cu noi, pentru că toate din jurul nostru ne apar întunecate şi numai Lumina Învierii Sale împrăştie întunecimile, biruind moartea, păcatul, diavolul.

Astfel, ***„avându-L pe Hristos mântuire” (antifoanele Vinerii Mari), putem să trăim, să nădăjduim, să iubim, să ne căim, să avem bucurie şi pace în sufletele noastre, să ne jertfim, să participăm activ la orice încercare bună care are în vedere binele omenirii.***

Nu uităm că Hristos prin Crucea Sa a arătat că lumea noastră bolnavă nu poate să devină nici scop în sine, nici scop final al vieţii noastre. ***Prin Învierea Sa a arătat că în această lume poate să strălucească lumina lui Hristos, iar lumea să-şi afle sensul ei, tămăduirea ei şi menirea ei în dragostea veşnicului Dumnezeu Treimic.***

Ne-a mai arătat şi că putem ***„să aşteptăm învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie”.***

Slujba Învierii începe cu slavoslovia Sfintei Treimi:

„Slavă Sfintei şi Celei de o fiinţă şi de viaţă făcătoarei şi nedespărţitei Treimi totdeauna, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.”.

Într-adevăr. ***Toată slava şi închinarea şi mulţumirea se cuvin Tatălui, Care Îl trimite pe Fiul Său ca Mântuitor al lumii, Fiului Care S-a deşertat pe Sine şi S-a jertfit pentru noi şi Preasfântului Duh Care a colaborat şi colaborează la lucrarea izbăvitoare a Domnului şi-L face prezent pe Hristos şi în generaţia noastră.***

(Prea Cuviosul Părinte Arhimandrit Gheorghe Kapsanis, stareţul Sfintei Mănăstiri a cuviosului Grigorie din Sfântul Munte Athos - traducere şi adaptare din limba greacă de M. L. din revista bilunară„Parakatathiki”, Tesalonic, martie-aprilie 2003, nr. 29, pp. 3-4)

Hristos a înviat!

Arhim. Simeon Kraiopoulos - Oare nu ardea în noi inima noastră?
Implorarea stăruitoare şi "vânătoarea" Dumnezeului care ne aprinde tainic sufletele şi apoi "se face nevăzut"…

Luca şi Cleopa în drumul spre Emaus cu "străinul" Hristos

Domnul ne este alături, dar într-un fel pe care noi nu-l putem înţelege

Astăzi de dimineaţă la Utrenie s-a citit cea de-a cincea evanghelie a Învierii, care este din Evanghelia după Luca (Luca 24, 12-35). Este vorba despre această lungă pericopă evanghelică, care este una cutremurătoare şi pe care o ascultăm la fiecare a unsprezecea Duminică. Ceva m-a impresionat azi şi aş vrea să ne oprim puţin asupra acestui lucru.

Doi dintre apostolii din cercul mai mare care Îl însoţea pe Hristos, Luca şi Cleopa, în acea zi a Învierii Domnului - de vreme ce trecuseră deja tot şirul de evenimente al patimilor - s-au sculat foarte de dimineaţă şi au pornit de la Ierusalim ca să meargă în oraşul Emaus. Noi aproape întotdeauna trecem să vizităm şi oraşul acesta în pelerinajele noastre la Locurile Sfinte, la Ierusalim.

Pe drum, cum mergeau şi discutau despre evenimentele care se petrecuseră în zilele precedente - era, cum am spus, ziua Învierii, cea în care băteau acest drum - S-a apropiat de ei Domnul, fără însă să dezvăluie cine era de fapt. Să avem acest

lucru în vedere. De multe ori Domnul ne este alături, ne este aproape, însă într-un fel pe care noi nu-l putem înţelege, nici măcar observa. Este foarte discretă prezenţa Lui.

Şi i-a întrebat: „Despre ce vorbiţi şi pentru ce sunteţi posomorâţi?“

Aceştia i-au răspuns: „Bine, dar nu ştii? Eşti singur aici în Ierusalim şi nu ştii ce s-a întâmplat zilele acestea?“

Şi i-au enumerat toate câte se întâmplaseră. Iar Iisus, fără să se dezvăluie încă, le-a vorbit în nişte cuvinte foarte mustrătoare: „O, nepricepuţilor şi zăbavnici cu inima ca să credeţi toate câte au spus proorocii!“ Atât de nepricepuţi sunteţi, aşadar, şi atât de adormită şi fără de simţire este inima voastră, încât nu sunteţi în stare să înţelegeţi lucrurile şi să vi le explicaţi? Să înţeleagă, adică, exact toate câte se întâmplaseră zilele acelea. Prorocii au vorbit despre toate acestea, iar cei ce au crezut în spusele lor ar fi putut să înţeleagă despre ce este vorba şi ce se va întâmpla.

Nu că Luca şi Cleopa nu ar fi crezut, dar nu le era îndeajuns câtă credinţă aveau - şi la fel câtă credinţă avem şi noi de obicei. Este întotdeauna loc de mai multă credinţă, de credinţă mai puternică. Şi Dumnezeu nu ne iartă [în sensul de “scuză”, “îngăduie” - n.n.] lucrul acesta. Dumnezeu vorbeşte, iar omul trebuie să asculte, trebuie să cerceteze şi să creadă. Şi când crede, atunci se deschide drumul. Atunci când crede, se luminează lucrurile. Atunci când crede, începe să înţeleagă.

A început, deci, Domnul să le explice, din proroci şi din legea lui Moise, că toate acestea trebuiau să se întâmple şi că a treia zi avea să învie Fiul lui Dumnezeu pe care Îl răstigniseră oamenii. Între timp, discutând, au ajuns la Emaus, iar Acesta „se făcea că merge mai departe“. Vedeţi, un astfel de lucru se iartă [“se justifică”, “se îngăduie” - n.n.], de vreme ce îl face şi Însuşi Iisus, îl putem face şi noi. Fireşte, numai atunci când acest lucru se justifică şi este necesar.

Se făcea, deci, că merge mai departe, într-un alt loc, dar cei doi i-au spus: “Unde vei merge acum? Este seară, ziua s-a terminat, soarele a apus. Unde vei merge?” Iar Iisus „a intrat să rămână cu ei.”

Au insistat, ca să spunem aşa, şi L-au convins să rămână cu ei, acolo în casa care de fapt era a lui Cleopa.

Acum când mergem, cum am mai spus, la Ierusalim, la Locurile Sfinte, mergem şi la Emaus, şi bineînţeles şi acolo unde conform tradiţiei era casa lui Cleopa. Iar acolo ne întâmpină nişte ziduri rămase din acea epocă, dintre care unele ar trebui să fie chiar rămăşiţe ale casei lui Cleopa. De asemenea există acolo şi un pavaj, care trebuie să fi fost drumul din vremea aceea, şi se păstrează şi o bucată din casă, în mijlocul curţii, pe care astăzi o au catolicii.

O dulce tiranie a sufletului

„Şi a intrat să rămână cu ei. Şi, când a stat împreună cu ei la masă, luând pâinea, a binecuvântat-o şi, frângând, le-a dat lor"

S-a hotărât, deci, să rămână cu ei. Au intrat în casă şi în momentul în care s-au întins să mănânce - pentru că atunci oamenii mâncau întinşi - „a luat pâinea şi a binecuvântat-o". A luat pâinea Hristos, a binecuvântat-o şi a frânt-o, după cum făcuse şi la Cina cea de Taină. Însă această întreagă mişcare, aşa cum a făcut-o Hristos, i-a ajutat să înţeleagă, să priceapă că El era. Căci le spuseseră şi femeile care merseseră dis de dimineaţă la mormânt că au văzut îngeri, care le-au spus că a înviat Domnul.

„Şi s-au deschis ochii lor şi L-au cunoscut".

Atunci s-au deschis ochii lor şi L-au recunoscut, iar în cea mai dulce clipă, în cel mai crucial moment, „El S-a făcut nevăzut de ei".

Acesta este lucrul care, aşa cum v-am spus şi la început, mi-a atras atenţia astăzi şi aş vrea să-i dăm puţină atenţie acum, împreună.

„El S-a făcut nevăzut de ei". Ce altceva îşi doreau aceştia? Asta vroiau: să-L vadă pe Domnul. Să-L vadă şi să se sature de El, să-L vadă şi să vorbească cu El. Acesta însă S-a făcut nevăzut. În general, după Înviere, nu mai rămâne continuu cu ucenicii. Apare, dispare, apoi iar se arată.

Însă trebuie să spunem două cuvinte aici despre această frază, din cele pe care le aflăm de la Sfinţii Părinţi. Şi aceia au trăit asemenea situaţii.

Sfântul Simeon, noul teolog spune în mod special câteva lucruri, dacă îmi aduc aminte bine în clipa aceasta, întrucât avusese astfel de trăiri. Îl iubea mult pe Hristos. Şi spune în Imnele [Vezi Sfântul Simeon Noul Teolog, Opere, Tesalonic 1990, volumul 3, pp. 226-227.] sale că, asemenea câinelui care fuge după un iepure

de câmp şi acum îl vede, acum nu-l mai vede, acum îl găseşte, apoi iarăşi dispare - întrucât iepurele aleargă mai iute decât câinele - aşa, spune Sfântul Simeon, „alerg şi eu după Tine, Doamne. Şi atunci când, iată, am reuşit şi Te-am zărit puţin, din nou ai dispărut; iar acolo unde am reuşit să-Ţi văd umbră, iarăşi te-ai făcut nevăzut."

Şi mai spune destule Sfântul, într-un fel foarte dulce şi dramatic. Este o dulce tiranie a sufletului, dacă putem spune aşa, întrucât sufletul ţine la ceea ce iubeşte, vrea să-L prindă pe Domnul şi, dacă este posibil, să-L ţină, să nu-i mai scape, iar Acela se face nevăzut.

V-aş ruga să ne oprim cu atenţie asupra acestui punct. Desigur, nu ştiu acum câţi dintre noi sunt în stare să înţeleagă, dar, în orice caz, oricâţi dintre noi am reuşi să înţelegem, ceilalţi se vor îngriji şi ei să se iniţieze în acest adevăr. Să luăm acest „S-a făcut nevăzut". A dispărut. Şi a dispărut exact în clipa în care atât de mult îşi doreau aceştia ca El să nu dispară, atât de mult îşi doreau ca El să rămână şi să petreacă acea noapte alături de ei, să vorbească, să Îl vadă, să Îl audă. Atunci şi-au adus aminte că şi pe drum ardea în ei inima lor. Atunci însă nu băgaseră de seamă prea mult. Acum, însă, când li S-a arătat Domnul - când a apărut la ora cinei - şi-au adus aminte şi îşi spuneau între ei: „Oare nu ardea în noi inima noastră, când ne vorbea pe cale şi când ne tâlcuia Scripturile?"

"Dar ei Îl rugau stăruitor"

Da, aşa sunt lucrurile cele duhovniceşti. Şi v-aş ruga în aceste vremuri să nu ne rezumăm pur şi simplu la a fi creştini. Da, suntem creştini, auzim la modul general despre Dumnezeu, despre Hristos, despre Biserică, însă nu avem nici o iniţiere în acest sens, în acest adevăr. Şi de ce? Pentru că, aşa cum ştim, ceva-ceva avem şi noi cu toţii în inimile noastre. Avem fiecare dorul nostru, dragostea noastră, să zicem aşa. Undeva s-a împotmolit inima noastră şi, bineînţeles, dacă este împotmolită nu-L mai găseşte pe Hristos. Nu cunoaşte astfel de lucruri inima fiecăruia dintre noi, din păcate, chiar dacă este a unui creştin.

Domnul se apropie de noi din prima clipă a existenţei noastre, deîndată ce ne-am botezat creştini ortodocşi. Şi asta se continuă cu cât ne mărim. Iată, şi în această clipă, când suntem aici, când ascultăm, când citim - precum am făcut şi ieri şi alaltăieri - de îndată ce avem o nelinişte duhovnicească, se apropie de noi Domnul, vrând să ne înveţe. Şi dacă suntem atenţi, atunci toate câte le ştie şi le spune Domnul şi vor ajunge până în străfundul sufletelor noastre, pe acelea vom începe să le simţim, puţin câte puţin. Este ceea ce am mai spus şi alte dăţi, anume că şi noi

aici ceva, ceva tot simţim, altfel nu ne-am aduna aici iar şi iar, de fiecare dată. Ceva, ceva din căldura lui Hristos tot ajunge în sufletele noastre, în inimile noastre.

„Oare nu ardea în noi inima noastră?”

Însă problema aici este faptul că, atunci când se apropie Domnul de noi, când ne încălzeşte, ne iniţiază şi ne învaţă adevărul, noi trebuie să găsim un mod, aşa cum se spune aici, să-L „forţăm”, să-L obligăm, adică, să rămână lângă noi, când pare că începe să se îndepărteze.

„Dar ei Îl rugau stăruitor“…

Are importanţă acest lucru. Are importanţă. Dacă nu spunem: pofteşte, nu vine Domnul. Dacă nu spunem: hai, nu vine. Însă exact acelaşi lucru se întâmplă acum aici cu aceştia doi. Se face că vrea să treacă mai departe, însă aceştia Îl „forţează” să rămână.

Aşteaptă, aşadar, Domnul să-I spunem: „pofteşte!”. Iar noi trebuie să fim capabili să prindem asta. Trebuie, chiar şi dacă suntem nepricepuţi, după cum spune şi Domnul despre aceştia că sunt „nepricepuţi şi zăbavnici cu inima“. Pentru că, dacă nu vine lumina lui Dumnezeu, dacă nu vine această naştere din nou, dacă nu vine harul lui Dumnezeu să-l facă pe om nou, atunci nepriceput este omul în lucrurile cele sfinte şi zăbavnic şi fără de simţire. Să nu ni se pară ciudat acest lucru. Însă este nevoie să facem şi noi ceva din cele ce ţin de noi. Ceea ce puteau să facă cei doi, au şi făcut, au insistat să intre cu ei în casă. S-a întâmplat acest lucru deoarece aşa a voit şi Domnul. „Spuneţi-mi să intru“, ca şi când le-ar fi spus, „iar Eu voi intra.” De aceea i-a chemat, de aceea le-a stat alături, de aceea a mers împreună cu ei: ca să ajungă la acel moment în care au ajuns.

…de aceea a mers împreună cu ei

Şi aici este marea problemă. Cred că fiecare suflet de creştin are - trebuie să aibă - asemenea trăiri, asemenea experienţe, în care cumva se arată Hristos, în care cumva se dezvăluie, cumva ca o lumină, o lumină strălucitoare, precum fulgerul se arată în sufletul omului, dar după iarăşi dispare.

„S-a făcut nevăzut“.

Aceasta este problema. „Nevăzut“. Şi este nevoie ca noi să-L vânăm. Acesta este, bineînţeles, un lucru pe care Domnul nu-l face întâmplător. Luaţi aminte. Aşa

suntem noi obişnuiţi cu trăirile omului celui vechi - vrem să avem, să agonisim, să fim mulţumiţi, să găsim una şi bună care să le aibă pe toate şi să ne aşezăm şi să ne bucurăm de ea - credem că aşa, cumva, sunt şi lucrurile cele sfinte. Nu este aşa. Aceasta este trăirea omului vechi.

Iar în clipa în care se arată Domnul, când Se îndură de tine şi ţi Se arată, apare şi îţi arde sufletul - ca şi aici - aşa, pentru câteva secunde. Acest lucru îl face Domnul ca să te trezească, ca să te mişte, ca să îţi deschidă pofta, dacă se poate să spunem aşa. Iar când Domnul dispare, omul se căieşte, nu cu căinţa cea bună. Se căieşte exact pentru că se mişcă precum omul cel vechi şi vrea, dacă se poate, să-L ţină pe Hristos lângă el, să nu-L piardă, să nu piardă această experienţă bună, această trăire. Însă se mişcă nu după cum trebuie. Am mai menţionat în legătură cu asta acest exemplu: atunci când omul vede un trandafir superb, care scoate mireasmă plăcută şi este frumos şi la vedere, acela care ştie se va aşeză alături şi îl va privi şi îl va mirosi. Un altul, însă, se va arunca asupra lui ca să şi-l însuşească, să şi-l facă al lui. Îl va prinde cu mâinile sale şi îl va smulge, şi aşa se duce trandafirul, aşa se duc toate.

Nu se arată Hristos sunetelor şi inimilor care gândesc aşa şi lucrează aşa. Trebuie să alergăm cu răbdare în urma lui Hristos. Să ne căim, desigur, atunci când dispare, dar căinţa cea bună, fără să ne cuprindă pizma, fără să ne tragem înapoi, ci continuând să alergăm şi să alergăm. Şi prin urmare, după măsura dispoziţiei noastre, după măsură credinţei noastre şi a modului în care suntem deschişi, vom avea din când în când parte de apariţii ale Domnului, însă tot de atâtea ori El Se va face şi nevăzut.

Dacă Se va arăta Domnul, cu siguranţă Se va face şi nevăzut

Spun Sfinţii Părinţi: „Dacă vine un semn, ţine de el cât poţi “[Sfântul Isaac Sirul, Ascetice.].

La un astfel de lucru se referă, la atunci când ai o asemenea experienţă, când simţi că te atinge Domnul. Este ceva ceresc, nu se compară cu nimic din cele omeneşti şi pământeşti. Da, ţine de ea cât poţi. Desigur, ea va pleca; după cum vine, aşa şi pleacă. Şi să vrei să o ţii la nesfârşit, nu sta. Atunci, însă, când se străduieşte omul să-şi adapteze viaţa la aceste trăiri şi devine din ce în ce mai creştin, din ce în ce mai credincios şi face poruncile Domnului, încep să se înmulţească şi aceste experienţe, aceste arătări ale lui Hristos în inima omului. Şi încet-încet, încet-încet va deveni o stare constantă înlăuntrul său.

Spuneam şi mai demult, cândva, poate unii îşi mai aduc minte: Atunci când deschidem un robinet doar puţin, apa curge încet, doar câte o picătură, foarte rar. Dacă îl deschidem un pic mai mult, şi iarăşi mai mult, se înmulţesc picăturile. Iar dacă îl deschidem şi mai mult, va începe să curgă continuu. În felul acesta - dacă privim cele duhovniceşti prin metafora asta - va avea omul pe Hristos înlăuntrul său neîncetat după un timp, aşa cum El Însuşi o promite: „Cel ce are poruncile Mele şi le păzeşte, acela este care Mă iubeşte; iar cel ce Mă iubeşte pe Mine va fi iubit de Tatăl Meu şi-l voi iubi şi Eu şi Mă voi arăta lui“ (Ioan 14, 21), şi „Iisus a răspuns şi i-a zis: Dacă Mă iubeşte cineva, va păzi cuvântul Meu, şi Tatăl Meu îl va iubi, şi vom veni la el şi vom face locaş la el” (Ioan 14, 23).

Va veni Hristos în inima creştinului, iar inima sa va deveni locaşul Sfintei Treimi, al Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh, locaş al lui Dumnezeu.

Însă astăzi vroiam să pun accent mai mult pe acest „şi s-a făcut nevăzut“. Nevăzut. Să nu aşteptăm să ni Se arate Hristos şi după aceea, gata, L-am găsit şi am terminat. Dacă Se va arăta cu adevărat Domnul, Se va face şi nevăzut după aceea. Nevăzut. Şi asta se va mai întâmpla şi altă dată şi iar şi iar. Însă noi trebuie să facem ceea ce ţine de noi, datoria noastră, exact aşa cum au făcut cei doi ucenici: „Dar ei îl rugau stăruitor“ (Luca 24, 29).

Şi continuă evanghelistul: „Şi, în ceasul acela sculându-se, s-au întors la Ierusalim şi au găsit adunaţi pe cei unsprezece şi pe cei ce erau împreună cu ei, care ziceau că a înviat cu adevărat Domnul şi S-a arătat lui Simon. Şi ei au istorisit cele petrecute pe cale şi cum a fost cunoscut de ei la frângerea pâinii.” (Luca 24, 33-35)

În acel moment, aşa obosiţi cum erau, poate că nu terminaseră nici să mănânce, s-au ridicat şi au mers la Ierusalim - o considerau datoria lor - să spună celorlalţi că au văzut pe Domnul. Şi atunci au aflat că Domnul se arătase şi lui Petru.

Măcar aceste puţine cuvinte pe care le-am spus astăzi, fraţii mei, să ne fie pretext de a iubi această căutare, şi să ne învrednicească Domnul de asemenea apariţii şi de astfel de realităţi: în timp ce Îl vedem şi ne bucurăm de El şi Îl vrem, El să dispară, iar noi să continuăm să alergăm după El, până când va sălăşlui Domnul continuu în inima noastră.

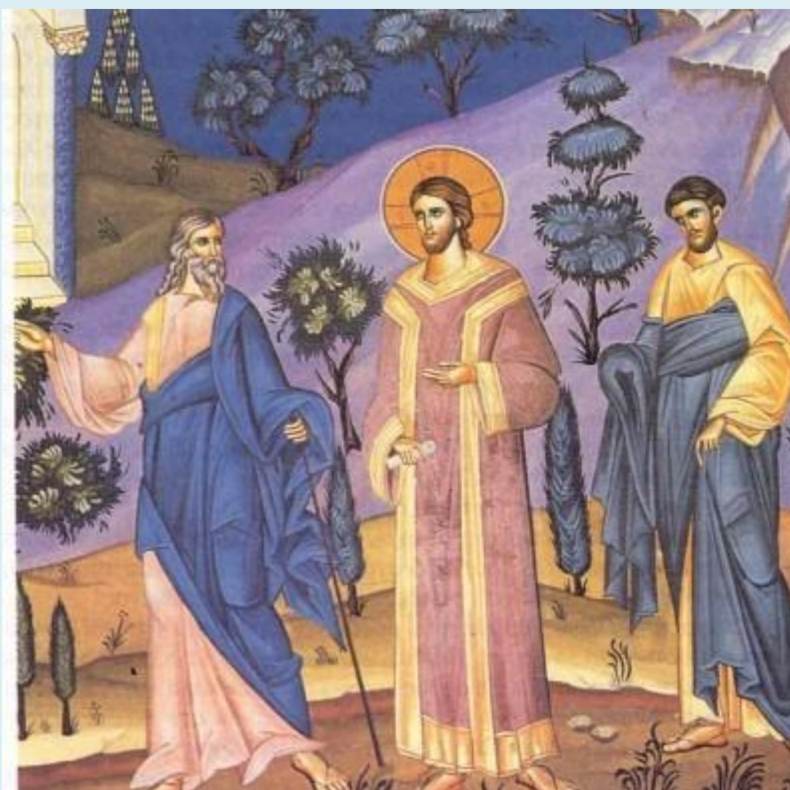
13.12.1998 Duminica strămoşilor

Cuvântul acesta aparţine seriei Viaţa Teandrică şi a fost ţinut la sinaxa de duminică în sala de conferinţe „Arhim. Timotei Papamihail”.

(din: Arhim. Simeon Kraiopoulos, "În pustiul lumii", Editura Bizantină, 2014)

Hristos a înviat!

Doamne, rămâi cu noi! Cum devine Învierea o realitate tainic lucrătoare în concretul zilelor vieţii noastre?

“Multe din cele trăite cu durere pe pământ vor apărea în veşnicie într-o lumină nouă, ne vor învăţa să binevestim şi să prea slăvim ceea ce am plătit cândva cu lacrimi”.

***

Domnul ne stă alături

Iar noi nădăjduiam că… (Luca 24,21)

Când simţi că toate cele în care ai crezut încep să se surpe, te încearcă o grea dezamăgire, o tulburare lăuntrică; cum a putut să se întâmple aşa ceva? Totul îţi apare întunecat şi fără nici o perspectivă de limpezire. În asemenea clipe ar trebui să ne aducem aminte că şi apostolii erau trişti mergând spre Emaus, dar să ne gândim şi la ceea ce s-a întâmplat după aceea.

Mergeau pe drum cuprinşi de o nesfârşită tristeţe, dezamăgiţi; pierduseră totul, le era neînchipuit de greu. Iisus S-a apropiat „mergând împreună cu ei“, dar ei nu L-au recunoscut. El vine, Se apropie de noi, merge împreună cu noi când suntem apăsaţi de tristeţe; noi însă ne vedem de durerea noastră, n-avem ochi pentru El! Trece multă vreme şi nu-L recunoaştem pe Cel ce merge împreună cu noi!

De ce sunteţi trişti? Credeţi că El nu ştie de ce? Dar vrea să-I spuneţi voi, vă întreabă. Fireşte că ştie de ce, dar vrea să-I spuneţi voi înşivă, pentru că de această mărturisire aveţi nevoie.

…Apostolii încep să-şi verse necazul, Îi spun de ce sunt dezamăgiţi, „iar noi nădăjduiam că...” (Luca 24, 21). Şi, totuşi, nu-L recunosc! El le vorbeşte şi inimile li se înflăcărează de vorbele Lui, încep să se lumineze la chip şi la suflet, dar durerea pare să nu li se fi risipit, pentru că încă nu L-au recunoscut. Cuvintele Sale îi mângâie, încât nu s-ar mai despărţi niciodată de El: „Rămâi cu noi!“ Şi El a rămas. Au urmat apoi bucurie, viaţă nouă, „dovada lucrurilor nevăzute“ (Evrei 11,1).

El S-a ascuns de ochii lor, dar ei au continuat să meargă cu hotărâre înainte, fiindcă ştiau „în Cine şi-au pus credinţa“ (cf. II Timotei 1, 12), întristarea li s-a prefăcut în bucurie (cf. Ioan 16,20).

Aşa ni se întâmplă şi nouă: trebuie să-I spunem tot, chiar dacă nu-L recunoaştem încă, pentru că El merge împreună cu noi, Se adresează sufletului nostru, care trebuie să-I răspundă. Îi va răspunde, şi El se va transpune în starea lui, îl va primeni prin cuvintele Sale. Iar el se va înflăcăra cu flacăra sfântă şi îi va spune: „Rămâi cu mine!“

Iar El va rămâne şi i se va deschide, iar sufletul Îl va cunoaşte şi Îl va iubi, se va bucura de El, Îi va arăta încredere şi în această încredere îşi va găsi pacea.

****

Renaşterea noastră

“Ca să-L cunosc pe El şi puterea învierii Lui” (Filipeni 3, 10)

Hristos a murit pe cruce. Cum vor fi resimţit apostolii, prietenii şi ucenicii Săi acest tragic eveniment? Vor fi sperat până în ultima clipă, refuzând să accepte un

asemenea deznodământ. Mai credeau într-o minune, care să pună capăt acelei nenorociri. Dar nemiloasa moarte le-a spulberat toate speranţele.

Oare nu ni se întâmplă şi nouă să trecem printr-o situaţie asemănătoare? N-am fost confruntaţi şi noi cu evenimente inexplicabile, cu încercări care ne-au sfâşiat sufletul, cu probleme irezolvabile, cu enigme rămase nedesluşite? Asupra noastră se abat necontenit lovituri imprevizibile. Te afli în mijlocul unei vieţi clocotitoare peste care se proiectează dintr-odată umbra morţii, smulgând de lângă tine o fiinţă scumpă, lăsându-te încremenit de durere. Cea mai grea încercare pe care au trebuit să o suporte ucenicii Domnului a fost aceea că mintea lor, încă necoaptă, a văzut în această moarte o infirmare a tuturor aşteptărilor lor.

Din cuvintele Lui înţeleseră că El este viaţa şi adevărul şi că, dacă vor crede în El, nu vor vedea moartea, că Tatăl va rămâne în ei; atunci, ce explicaţie mai putea avea moartea Lui?

Putea-va omul vreodată să pătrundă căile şi intenţiile lui Dumnezeu? Să găsească cauza şi explicaţia evenimentelor? Unde ne este atunci credinţa? O credinţă vie, adevărată, nu se poate naşte decât dintr-o beznă totală şi dintr-o desăvârşită orbire. Deplina încredere în Dumnezeu apare doar atunci când nu putem vedea nici simţi nimic în jurul nostru.

De cele mai multe ori renaştem în durere, în furtună, în dezamăgire, când ni s-au spulberat toate speranţele. Supunerea necondiţionată la legea iubirii se obţine numai în asceza trupului, prin înfrângerea şi nimicirea trufiei din noi.

Învierea lui Hristos s-a produs cu imprevizibilitatea unui cutremur. Era ceva la care nimeni nu se aştepta, părea un lucru imposibil. Dar “puterea învierii Sale” vă va elibera şi pe voi. Rămâneţi neclintiţi în întuneric şi lumină, puterea şi iubirea Lui vă vor lumina. Nu deznădăjduiţi!

Vi s-a părut că a murit [definitiv], dar El e veşnic viu şi v-a iubit cu iubire veşnică. Biruinţa voastră aduce cu sine şi biruinţa altora. Domnul îşi va vădi puterea în voi; oamenii vă vor vedea credinţa, vor afla că sunteţi supuşi şi răbdători în încercări, vă vor preţui îndelunga-răbdare, bucuria duhovnicească la vreme de necaz, pacea lăuntrică în timpul furtunilor vieţii şi vor spune: „Iată roada, iată puterea învierii Lui”.

Prin această putere, lucrătoare asupra neputinţelor noastre, vi se va da să îndepliniţi cele de neîndeplinit şi să atingeţi cele de neatins.

***

Să mergem la El

Veniţi la Mine toţi cei osteniţi şi împovăraţi şi Eu vă voi odihni! (Matei 11, 28)

Aceste cuvinte le-au adus multora mângâiere şi întărire. Ele ne sunt adresate nouă, tuturor, încât nu se va găsi nici un om care să nu aibă nevoie de ele, mai devreme sau mai târziu. Dar există cazuri, există vremuri când ele capătă o importanţă deosebită. Fericirea pământească, visurile avântate, înflăcăratele speranţe ale anilor tineri cedează mult prea repede locul deziluziilor şi urâtului, când ni se pare că împărtăşim cu lumea întreagă o imensă suferinţă universală.

Oare nu ne găsim şi noi, astăzi, într-o asemenea situaţie? Nu ni se pare uneori că, după nenumărate emoţii şi alarme, a dat peste un fel de acalmie morală, o nepăsare faţă de tot şi de toate? O asemenea stare sufletească este explicabilă în cazul unor necredincioşi, noi însă, mai fericiţi în privinţa cunoaşterii adevărului şi luminii şi cărora cerurile ne sunt deschise, nu putem şi nu trebuie să cădem în deznădejde şi să tot spunem că nu mai avem nimic de aşteptat de la viaţă! Ne facem oare că n-am auzit aceste cuvinte: „Veniţi la Mine toţi cei osteniţi…“?

Veţi spune, poate, că unuia care a obosit şi se simte împovărat îi lipseşte hotărârea, nu are puterea de a se urni din loc şi de a merge către Iisus. Dar dacă Iisus îmi cere acest efort, dacă mă cheamă, dacă aşteaptă răspunsul meu, înseamnă că prin însuşi cuvântul Său îmi dă putere. Când spune: „Veniţi la Mine…” El parcă a şi început să ne atragă spre Sine şi cuvântul Său, care emană atâta iubire, atâta milă iubitoare, ne dă tăria să pornim pe cale, oricât de grea ar fi ea.

Când spune „cei osteniţi şi împovăraţi” simţim în cuvintele Lui o compătimire adâncă faţă de neputinţele noastre şi o dorinţă de a ne ajuta, de a ne face să ne trezim din somnul sufletului, de a ne ridica şi de a porni spre El, pentru a ne găsi în El veşnica odihnă sufletească.

***

Îngerul de deasupra pietrei

Îngerul Domnului, pogorându-se din cer şi venind a prăvălit piatra de la uşă şi şedea deasupra ei. (Matei 28, 2)

De ce nu va fi zburat îngerul după învierea lui Hristos, ci a rămas stând pe piatra de la uşa mormântului? Nu era firesc să se întoarcă în cer, după săvârşirea măreţei biruinţe a Învierii? Nu, el a rămas pe piatră, pentru ca prin prezenţa sa acea piatră să se umple de lumină, să se transforme, să se vestească prin ea celor îndureraţi de moartea lui Iisus, biruinţa Lui asupra morţii şi pentru ca plânsul lor să se transforme într-o laudă adusă Domnului.

Învierea lui Hristos iradiază lumină asupra întregului nostru trecut, asupra tuturor rugăciunilor noastre. Ea ne vesteşte că nu mai există loc pentru ceea ce ne-am obişnuit a numi moarte. Învierea Domnului ne şterge lacrimile, dă durerii şi suferinţei noastre o altă semnificaţie.

Fie ca Domnul să ne facă pe toţi cei a căror inimă stă sub apăsarea pietrei suferinţei să-l vedem pe îngerul mângâietor, aducătorul veştii celei bune. Să vedem deschisă uşa speranţei, raza dumnezeieştii iubiri, triumful învierii.

Şi pentru ca prinosul necazurilor noastre să ne aducă, "din prisosinţă-n prisosinţă, veşnica plinătate şi slavă" (II Corinteni 4, 17)

****

Martorul Învierii

Şi marama care fusese pe capul Său nu se odihnea laolaltă cu giulgiurile, ci învăluită într-un loc deoparte. (Ioan 20, 7)

De ce i se va fi dat atâta atenţie unui obiect, pare-se lipsit de importanţă? Marama care se afla pe capul lui Iisus fusese strânsă cu grijă de mâinile îngerului şi pusă deoparte! Această maramă îşi îndeplinise menirea, acoperind faţa moartă a Mântuitorului, iar acum, după învierea Lui, părea să fi devenit un lucru de care nimeni nu mai avea nevoie. Şi totuşi, îngerul a avut grijă de ea! De ce? Fiindcă voinţa Domnului era ca nimic din cele ale Lui să nu se piardă. Să fie păstrate toate câte au purtat semnul morţii, din dorinţa de a se arăta prin ele biruinţa asupra morţii.

Dintr-un simbol al lacrimilor această maramă s-a prefăcut într-un stindard al biruinţei. Începuse prin a însemna eşecul, distrugerea, moartea, dar de acum înainte avea să vestească slava veşnică şi viaţa veşnică.

Astfel, multe din cele trăite cu durere pe pământ vor apărea în veşnicie într-o lumină nouă, ne vor învăţa să binevestim şi să prea slăvim ceea ce am plătit cândva cu lacrimi. Un obiect menit să rămână în mormânt, că aparţinând morţii, avea să devină martor al învierii lui Hristos, dovadă a faptului că Cel ce stătuse întins, mort, cu acea maramă pe faţă, S-a ridicat din moarte.

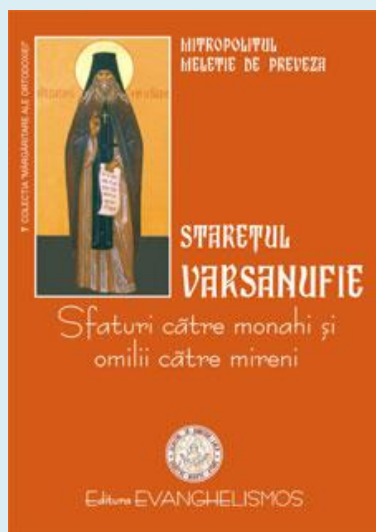
Există şi în viaţa noastră multe lucruri care păreau moarte, lipsite de viaţă şi care au înviat sub suflarea acelei forţe „plăpânde care nu se stinge“ (cf. Matei 12,20), cea care rezideşte ceea ce a fost dărâmat sau nedus până la capăt, sau rostit numai pe jumătate, care pe cele nedesăvârşite le aduce la desăvârşire!

Atunci înţelegem că au existat clipe care ni s-au părut irosite fără rost, dar de la care ne-am ales, de fapt, cu un imens folos. În timpul când viaţa noastră părea că bate pasul pe loc, fără scop şi fără folos, Domnul ne-a purtat paşii, fără să ne dăm seama, în timp ce ni se pregătea marea, cruciala cotitură a vieţii noastre sufleteşti. Pe solul unui pustiu aparent, avea să răsară o dumbravă minunată; în timp ce eram cuprinşi de disperare şi orbecăiam prin beznă, ne slujeau îngerii, scoţându-ne din întuneric la lumină, lumina cea fără de seamăn a iubirii dumnezeieşti, în care toate ale noastre, schimbându-se la faţă, vor străluci într-o nouă, netrecătoare frumuseţe.

(din: "Fiecare zi, un dar al lui Dumnezeu - 366 Cuvinte de folos pentru toate zilele anului", Editura Sophia, 2008)

Hristos a înviat!

Sfântul Varsanufie de la Optina despre Bucuria adevărată a Învierii

"Ziua Învierii, să ne luminăm popoare. Paştile Domnului, Paştile. Că din moarte la viaţă şi de pe pământ la cer, Hristos Dumnezeu ne-a trecut pe noi, cei ce-I cântăm cântare de biruinţă.

Va putea găsi cineva ceva mai înălţător şi mai veselitor decât cântarea aceasta? Va putea găsi cineva, undeva, expresia unei mai mari bucurii?

Toată bucuria acestei vieţi, prin care putem vedea pe Dumnezeu "în oglindă şi în ghicitură ", nu este nimic. Bucuria aceea, acea bucurie adevărată şi desăvârşită va începe după moarte, când vom vedea pe Domnul "faţă către faţă ".

Dar atunci nu vom vedea pe Dumnezeu toţi în acelaşi fel, ci fiecare după măsura vredniciei şi puterii lui. Să nu uităm însă că vederea serafimilor se deosebeşte de vederea celorlalţi îngeri. Dar trebuie să spunem şi aceasta: cel ce nu L-a văzut pe Hristos aici în această viaţă, nu-L va vedea nici acolo.

Bucuria de a-L vedea pe Dumnezeu se dobândeşte cu osteneală în această viaţă. Viaţa fiecărui creştin se poate schiţa ca o linie neîntreruptă urcătoare. Da, este un suiş, chiar dacă omul "păşeşte" clătinându-se ca puiul de găină.

Dar Domnul nu lasă pe om să-şi vadă această călătorie suitoare. I-o ascunde deoarece cunoaşte neputinţa omenească. Deoarece ştie că, atunci când omul se încrede în sporirea sa, în aceeaşi clipă se şi mândreşte. Şi unde este mândrie, este şi cădere cumplită".

(Mitropolitul Meletie de Preveza, Stareţul Varsanufie – Sfaturi către monahi şi omilii duhovniceşti, Editura Evanghelismos, Bucureşti, 2003)

Hristos a înviat!

Sfântul Ambrozie de la Optina ne atrage atenţia asupra unor patimi grave care ne pot ştirbi şi otrăvi praznicul Învierii: Zavistia şi osândirea altora

Hristos a înviat! Surorilor în Domnul şi maicilor,
Hristos a înviat! Hristos a înviat!

Cu prilejul luminatului praznic al Învierii lui Hristos, vă urez toate cele de folos sufletului şi trupului şi vă doresc din inimă să întâmpinaţi şi să petreceţi această atotveselitoare sărbătoare creştină în pace, bucurie şi mângâiere duhovnicească, dacă nu cumva vreuna din voi este împiedicată de o neputinţă nefirească.

Mă veţi întreba: care să fie, oare, această neputinţă?

- Vă veţi gândi, poate, ***că vorbesc de călcarea postului în Sfânta Patru-zecime; Sfântul Ioan Gură de Aur, însă, ne arată pogorământ în această privinţă, grăind: „Cei ce aţi postit şi cei ce n-aţi postit, veseliţi-vă astăzi; cei ce v-aţi infrânat şi cei leneşi, cinstiţi ziua”.***
- Poate vă veţi gândi, iarăşi, că vorbesc despre ***amintirea păcatelor făptuite in trecut,*** care ne împiedică să ne bucurăm. Acelaşi sfânt ne vorbeşte, însă: ***„Nimeni să nu se tânguiască întru păcate, că iertarea a strălucit din mormânt”.***

Şi asa veţi ajunge să întrebaţi: ***care să fie, oare, această neputinţă?***

Să ştiţi că este neputinţa aceea nefirească ce l-a împins pe Cain să îl omoare pe Abel, în care nu era nici o urmă de răutate, iar pe iudei i-a făcut să-L răstignească pe Hristos, Mântuitorul şi Izbăvitorul lumii.

Puteţi să pricepeţi şi singure că vorbesc despre **patima zavistiei**, care, aşa cum zice Sfânta Scriptură, **nu ştie să aleagă cele de folos.**

Patima aceastaştirbeşte bucuria celui pe care îl stăpâneşte chiar şi în vremea **celor mai mari praznice,** ***chiar şi în cele mai fericite imprejurări; roade totdeauna sufletul şi inima, ca un vierme, cu întristarea ei pricinuitoare de*** **tulburare,** *căci omul pizmaş socoteşte bunăstarea şi reuşitele aproapelui ca o nefericire pentru sine însuşi, iar cinstirea mai mare arătată altuia o priveşte ca pe o jignire nemeritată.*

Unul din împăraţii grecilor a dorit cândva să afle care din doi este mai rău, iubitorul de arginţi sau pizmaşul: căci nici unul din ei nu doreşte binele aproapelui. Pentru aceasta, a poruncit să fie aduşi înaintea sa un iubitor de arginţi şi un pizmaş şi le-a zis lor: „Cereţi de la mine ceea ce vă pare de folos fiecăruia dintre voi; să ştiţi însă că cel de-al doilea va primi îndoit ceea ce va cere primul”.
Cei doi s-au gândit îndelung, şi nici unul din ei nu voia să ceară primul, ca să fie el cel ce va primi îndoit. În cele din urmă, împăratul i-a zis celui pizmaş să ceară el primul. Acesta, cuprins fiind de rea voinţă către aproapele, a ales răutatea în locul câştigului şi a grăit către împărat:
„Stăpâne! Porunceşte să mi se scoată un ochi”.
Uimindu-se, împăratul l-a întrebat de ce doreşte aşa ceva. Pizmaşul a răspuns:

„Ca să porunceşti să-i scoată amândoi ochii tovarăşului meu”.

Iată cât este de rea şi pierzătoare de suflet patima zavistiei, încă şi doritoare de răul celorlalţi! ***Pizmaşul este gata să pătimească el însuşi numai de ar păgubi îndoit pe aproapele.***

Am arătat aici treapta cea din urmă a zavistiei; ***ea însă, ca şi toate celelalte patimi, are felurite măsuri şi trepte, iar de aceea trebuie să ne străduim a o strivi şi nimici îndată ce simţim că răsare,*** rugându-ne Atotputernicului Dumnezeu, Cunoscătorului inimilor, cu cuvintele psalmistului: ***„De cele ascunse ale mele curăţeşte-mă şi de cele străine fereşte pe robul Tău”*** (18, 13-14).

De asemenea, trebuie să mărturisim cu smerenie această neputinţă înaintea părintelui duhovnicesc; iar cel de-al treilea mijloc este a ne strădui în tot chipul să nu vorbim nimic împotriva celui pe care îl pizmuim.

Întrebuinţând aceste mijloace, putem, cu ajutorul lui Dumnezeu, deşi nu îndată, să ne tămăduim de neputinţa zavistiei. ***Zavistia vine din trufie, deopotrivă şi din negrija către plinirea celor trebuincioase.***

Cain nu s-a îngrijit să aducă jertfă aleasă lui Dumnezeu; iar când Dumnezeu, pentru negrija lui Cain, n-a căutat spre jertfa lui, şi a primit jertfa aleasă adusă cu osârdie de Abel, atunci Cain, cuprins de zavistie, s-a hotărât să-l omoare pe dreptul Abel, ceea ce a şi făcut. ***Cel mai bine este, precum am zis mai sus, să ne străduim a nimici zavistia în faşă, prin smerita rugăciune şi prin smerita mărturisire şi prin tăcerea înţeleaptă. Acela care va putea, cu ajutorul lui Dumnezeu, să nimicească în sine însuşi patima zavistiei, acela va putea să nădăjduiască a birui şi celelalte patimi; iar atunci el va putea să se bucure cu bucurie negrăită nu doar în luminatul praznic al Învierii lui Hristos şi în celelalte praznice creştineşti, ci şi în orice zi, găsindu-se în bună întocmire a duhului şi bună rânduială duhovnicească. Amin !***

Iar pe mine iertaţi-mă pentru felicitarea prea puţin sărbătorească. Voiam, într-acest praznic, să vă spun şi ceva folositor, dar folositorul arareori dă mâna cu plăcutul.

Cui nu are să-i placă această felicitare, să o citească în Duminica Tomei, şi ***să bage de seamă că zavistia se arată la început printr-o gelozie şi rivalitate nelalocul ei, iar mai apoi prin privirea cu ciudă şi ocărârea celui pe care-l pizmuim.***

Aşadar, să fim înţelepţi şi cu luare-aminte la cea dintâi arătare a vreunui simţământ de pizmă, străduindu-ne să-l gonim şi rugându-ne ca să primim atotputernicul ajutor al Celui Ce pentru noi de voie S-a răstignit şi a înviat a treia zi, al lui Hristos Domnul, Cel înviat. Amin !

Nevrednicul ierom. Ambrozie
Aprilie, anul 1881

*****

Surorilor în Domnul şi maicilor,
Hristos a înviat! Hristos a înviat! Hristos a înviat!

Iarăşi şi iarăşi ne învrednicim, prin milostivirea şi îndelunga răbdare a lui Dumnezeu, a apuca praznicul cel atotveselitor şi de lumină purtător al Învierii lui Hristos, prilej cu care vă şi urez toate cele priincioase sufletului şi trupului.

După obiceiul meu, am să vă aduc spre cercetare, pentru a ne folosi duhovniceşte, următorul tropar din Cântarea a 3-a a Canonului Paştilor: ***„Acum toate s-au umplut de lumină: şi cerul şi pământul şi cele de dedesubt. Să prăznuiască, dar, toată făptura Învierea lui Hristos, întru care s-a întărit!"***

Din cele spuse vedem că lumina Învierii lui Hristos a luminat cerul şi pământul şi cele de dedesubt;peste tot, însă, a avut aceeaşi lucrare şi înrâurire? Nu! Nu s-a întâmplat aşa.

Îngerii în cer s-au umplut de negrăită bucurie, întrucât prin Învierea lui Hristos s-au învrednicit de descoperirea unor mari taine; de asemenea, ei s-au bucurat şi de mântuirea credincioşilor, ca de a unor fraţi mai mici. Dimpotrivă, îngerii aruncaţi pentru mândrie în cele de dedesubt s-au umplut mai întâi de cea mai mare groază şi tulburare, iar apoi şi de răutate, pizmă şi încrâncenare, căci Învierea lui Hristos a stricat stăpânirea lor cea vicleană şi puterea lor cea întunecată,iar sufletele protopărinţilor şi ale tuturor celor care crezuseră în venirea lui Hristos,

care erau ţinute în iad, au fost scoase de acolo de către Domnul şi aduse în Rai; ***doar sufletele scoase din iad s-au bucurat.***

Nici pe pământ nu a avut Învierea lui Hristos aceeaşi lucrare şi înrâurire. ***Cei care crezuseră în Hristos s-au umplut de negrăită bucurie, auzind despre învierea Lui***, iar evreii cei răi şi pizmaşi s-au umplut, dimpotrivă, de răutate şi de zavistie şi de încrâncenare, lipsindu-se, pentru împietrirea lor, de bunăvoirea lui Dumnezeu, fiind împrăştiaţi prin toată lumea şi dispreţuiţi de toate popoarele. La fel şi cu păgânii: unii au primit credinţa în Hristos, iar alţii nu numai că s-au încăpăţânat în rătăcire, ci mai rău s-au încrâncenat asupra credincioşilor şi i-au supus la felurite chinuri.

Din toate acestea, ce învăţătură ziditoare de suflet şi înţelepciune duhovnicească aflăm? Anume aceea că credinţa, nerăutatea, smerenia, dragostea şi gândul cel bun către aproapele sunt mai presus decât toate virtuţile, precum mărturiseşte Domnul Însuşi în Evanghelie, zicând: „***Milă voiesc, iar nu jertfă***”, adică mai mult decât jertfă.

Dimpotrivă, necredinţa şi viclenia, zavistia şi răutatea, dimpreună cu ura, sunt mai rele decât toate păcatele şi mai vătămătoare decât toate patimile şi întinăciunile.

Cum e, oare, cu cei care, parcă împotriva voii lor, sunt tulburaţi şi neliniştiţi de neiubire şi răutate, de zavistie şi ură, ori se smintesc din pricina necredinţei? Mai înainte de toate, ***se cuvine ca unii ca aceştia să ia aminte la pricinile patimilor sus-pomenite***, şi împotriva acestor pricini să întrebuinţeze doctoria duhovnicească potrivită.

Pricina necredinţei este **iubirea de slavă deşartă**, precum mărturiseşte Domnul Însuşi în Sfânta Evanghelie: ***„Cum puteţi voi să credeţi, când primiţi slavă unii de la alţii, şi slava care vine de la unicul Dumnezeu nu o căutaţi?”.***

Iar zavistia şi răutatea şi ura vin de la trufie şi de la lipsa dragostei către aproapele.

Doctoriile împotriva acestor patimi sunt următoarele:

- mai întâi ***mărturisirea smerită şi nefăţarnică a propriei neputinţe înaintea lui Dumnezeu şi a părintelui duhovnicesc;***
- în al doilea rând, ***silinţa****, după Evanghelie,* ***de a nu făptui nimic sub înrâurirea acestor patimi***, ci de a face lucrurile potrivnice lor;
- a treia doctorie este ***a căuta în toate numai slava lui Dumnezeu şi de la Dumnezeu***;
- a patra doctorie, ***a cere cu smerenie ajutorul lui Dumnezeu***, cu vorbele psalmistului: ***„Doamne! De cele ascunse ale mele curăţeşte-mă şi de cele străine iartă pe robul Tău”*** - şi a cere aceasta fără îndoială şi cu credinţă că ceea ce este cu neputinţă la oameni este cu putinţă la Dumnezeu.
- A cincea doctorie este ***mustrarea de sine***,adică în orice întâmplare neplăcută şi anevoioasă trebuie să dăm vina doar pe noi înşine, iar nu pe altcineva, spunându-ne că nu am reuşit să ne purtăm cum se cuvenea şi de aceea păţim asemenea neplăcere şi asemenea necaz, de care şi suntem vrednici, cu încuviinţarea lui Dumnezeu, pentru lenevia şi pentru păcatele noastre cele vechi şi cele noi.

Doamne Iisuse Hristoase, Care de voie ai pătimit pentru mântuirea noastră şi ai înviat a treia zi din morţi, miluieşte-ne pe noi, păcătoşii, şi precum ştii ajută-ne şi întăreşte neputinţa noastră. Amin!

Nevrednicul ieromon. Ambrozie
Aprilie, anul 1884

***

Surorilor în Domnul şi maicilor,
Hristos a înviat! Hristos a înviat! Hristos a înviat!

Vă felicit cu prilejul praznicului praznicelor – luminata zi a Învierii Domnului nostru Iisus Hristos, şi vă doresc din inimă ca într-acest praznic atotveselitor să vă bucuraţi cu bucurie negrăită şi să vă mângâiaţi cu mângâiere duhovnicească.

În ziua aceasta, Sfântul Ioan Gură de Aur îi cheamă pe toţi la bucurie, fără deosebire, precum se spune în cuvântul său la acest praznic: „Intraţi toţi întru bucuria Domnului vostru; bogaţii şi săracii, împreună săltaţi; cei înfrânaţi şi cei leneşi, cinstiţi ziua; cei ce aţi postit şi cei ce n-aţi postit, veseliţi-vă astăzi; cu toţii îndulciţi-vă de ospăţul credinţei; veniţi toţi de luaţi bogăţia bunătăţii”.

Fericit cel care nu otrăveşte cu nici o neputinţă omenească bucuria duhovnicească a sărbătorii; iar neputinţa noastră, a tuturor, de suntem veseli ori nemulţumiţi, este a judeca şi a osândi pe semenii noştri.
Neputinţa aceasta pare neînsemnată pentru mulţi dintre noi, dar de fapt ea este foarte mare şi ne aduce mare osândă înaintea lui Dumnezeu.

Sfântul Apostol Pavel scrie: ***„…în ceea ce judeci pe altul, pe tine însuţi te osândeşti, căci aceleaşi lucruri faci şi tu care judeci”*** (Rom. 2, 1) - ***arunci, adică, asupra ta aceeaşi răspundere ca şi a celui care greşeşte şi pe care îl osândeşti.***

Sfântul Iacov, fratele Domnului, scrie: ***„Unul este Dătătorul legii şi Judecătorul: Cel Ce poate să mântuiască şi să piardă. Iar tu cine eşti, care judeci pe aproapele?“ (4, 12).***

Şi Domnul Însuşi spune în Sfânta Evanghelie: ***„Nu osândiţi, ca să nu fiţi osândiţi”.***

Sfântul Dimitrie al Rostovului aseamănă păcatul osândirii şarpelui cu şapte capete care „a tras cu coada sa a treia parte din stelele cerului”, adică din îngeri. Şi *păcatul osândirii,* după spusele acestui bineplăcut al lui Dumnezeu, smulge din cer a treia parte din oamenii virtuoşi, care ar fi fost ca stelele, dacă n-ar fi avut păcatul osândirii.

Unii cad în păcatul osândirii din obişnuinţă, alţii din pricina pomenirii răului, alţii din zavistie şi ură; însă în cea mai mare parte cădem în păcatul acesta din

părere de sine şi înălţare – fără a lua seama la marea noastră neîndreptare şi păcătoşenie, cu toate acestea ni se pare că suntem mai buni decât mulţi alţii.

Dacă vrem să ne izbăvim de păcatul osândirii, datori suntem a ne sili în tot chipul, să ne smerim înaintea lui Dumnezeu şi a oamenilor, cerând pentru aceasta ajutorul lui Dumnezeu şi pomenind cuvintele evanghelice: „Cu sila se ia Împărăţia Cerurilor şi silitorii o dobândesc pe ea" şi îndemnul evanghelic al Domnului Celui Înviat a treia zi: „Luaţi jugul Meu asupra voastră şi învăţaţi-vă de la Mine, că sunt blând şi smerit cu inima, şi veţi afla odihnă sufletelor voastre; că jugul Meu este bun şi sarcina Mea este uşoară".

Amin!

Nevrednicul ierom. Ambrozie
Aprilie, anul 1887

(din: Sfântul Ambrozie de la Optina, "Naşterea de Sus şi Învierea prin har", Mănăstirea Sfântul Pantelimon, 1998)

Hristos a înviat!

Arhim. Sofronie Saharov - Binecuvântata deznădăjduire - Pogorârea la iad împreună cu Hristos

Arhim. Sofronie Saharov:

“[…] Binecuvântata „deznădăjduire” pe care mi-a dat-o Domnul izvora în mine o rugăciune ce nu-mi dădea vreme a mă opri îndelung asupra nici unui lucru; acea minunată deznădăjduire mă arunca intr-un hău de nedescris, unde se afundau toate necazurile. Fie slava lui Dumnezeu, Mântuitorul meu, în vecii vecilor!

Când noi trăim ceva deosebit de greu, în însăşi acea vreme, fireşte, doar suferim. După trecerea unor răstimpuri de vreme amintirea acelor experienţe devine plăcută, deoarece am ieşit din ele îmbogăţiţi duhovniceşte.

În pustie am cunoscut o sărăcie pe care în Europa de-abia de şi-o poate închipui cineva. Însă întorcându-mă la Paris, iar apoi ajungând în Anglia mă simţeam îndreptăţit (duhovniceşte) a da cuvânt de mângâiere săracilor, celor zdrobiţi şi respinşi, celor bolnavi şi prigoniţi, deşi starea mea materială se schimbase radical. Rare cazurile când mă aflu în faţa vreunuia care să fi suferit intr-o mai mare măsură decât mi s-a dat mie a răbda în viaţă. În asemenea cazuri eu nu mai îndrăznesc să mângâi, ci doar mă rog pentru ei lui Dumnezeu, dar şi pentru mine, a ni se trimite puterea de a răbda fără cârteală ceea ce cade asupră-ne prin Pronia Sa pentru noi.

Mai mult: acum, la apusul zilelor mele, mă hotărăsc să scriu până şi despre darurile lui Dumnezeu revărsate asupra mea. Gândesc aşa: Dacă pe mine m-a miluit Domnul, înseamnă că El pe tot omul va milui, şi mai mult decât pe mine - desigur, dacă acel om se va întoarce către Dumnezeu în rugăciune de pocăinţă pentru greşalele săvârşite. Nu este om să fie curat de păcat: prin urmare toţi avem nevoie de pocăinţă. Mă tem a tăcea milosârdiile Mântuitorului nostru; am nădejdea că şi prin cuvântul meu cineva se va deştepta în duh şi cu bărbăţie îşi va lua pe umeri povara lui Hristos. Despre multe sunt nevoit să tac, spre a nu plini acum cu ghicituri şi închipuiri ceea ce mi s-a şters din amintiri. Nu fără un simţământ de ruşine îndrăznesc a-mi săvârşi actul mărturisirii înaintea feţei multora. Mă cuprinde frica, dar mă îmbărbătează cuvintele date de sus proorocului Ieremia: „Să nu te temi… căci eu cu tine sunt ca să te scot... Da-vor război asupra ta…, ci eu cu tine sunt ca să te scot” (Ier. 1: 17 şi 19).

[…]

Este oare nevoie să repet că nici o clipă nu am uitat cât de mare este distanţa între mine şi Dumnezeu? Dar distanţa nu exclude totuşi o oarecare analogie, fără de care nu s-ar putea ajunge nicicum la cunoaşterea lui Hristos.

A urma Lui ne aruncă neîncetat, când în suferinţe din cale afară de mari, când în tărâmul de lumină purtător al biruinţei dragostei lui Dumnezeu, ce de nimic şi de nimeni nu este zdruncinată. Iar acestea deloc nu sunt depresii isterice care alternează cu părute entuziasme, tot isterice. Nu. La început această stare se poate asemăna cu ele intr-o oarecare măsură, dar, la drept vorbind, este cu totul altceva. Însă după multe reveniri ale aceloraşi trăiri ale pogorârii până la iad şi înălţării până la ceruri ea devine cuprinsul duhului nostru, împreună-petrecând în sânurile fiinţei noastre.

Astfel este Hristos: El cuprinde toate adâncurile, şi nu este altul asemenea Lui. La fel se petrece şi cu cei cari au iubit pe Hristos.

(Din: Arhim. Sofronie Saharov, Taina vieții creștine, Editura Accent Print, 2014)

Arhim. Zaharia Zaharou:

După cum spuneam la început, calea lui Hristos este mai întâi o pogorâre la cele mai de jos şi abia mai apoi o înălţare la cele mai înalte ale cerului. Această îndoită cale a Domnului i-a ruşinat pe mai marii lumii acesteia şi a dat nepreţuite daruri

oamenilor. În Pogorârea şi Înălţarea Domnului este cuprinsă întreaga avuţie a darurilor Sfântului Duh. Îndemnul lui Hristos „Ţine-ţi mintea în iad şi nu deznădăjdui” cuprinde, printr-o dublă mişcare, întreaga cale a Domnului.

Mai întâi, prin „Ţine-ţi mintea în iad” ni se arată calea smereniei, calea înspre cele de jos, iar prin „nu deznădăjdui” ni se dă puterea de a ne ridica şi a ne înălţa spre Domnul, aşa cum Însuşi Domnul ne-a spus: „cel ce se smereşte pe sine se va înălţa”. Cu prima mişcare înspre cele de jos, în chip liber şi de bună-voie ţinându-ne mintea în iad sau, după cum explică mai apoi Sfântul Siluan, în inimă şi în iad, ne pregătim sufletul să primească darurile lui Dumnezeu. „Cu cât te smereşti mai mult, cu atât mai mult vei primi daruri de la Dumnezeu”, spune Sfântul.

Pogorârea minţii înspre cele de jos, însoţită de osândirea de sine la iad, smereşte inima şi atrage harului Dumnezeu, ne zdrobeşte duhul şi ne tămăduieşte sufletul. Nu trebuie să uităm că numai inima zdrobită şi duhul smerit pot să ne unească cu Dumnezeul părinţilor noştri. Dumnezeu Tatăl este părintele îndurărilor şi Dumnezeul a toată mângâierea. Şi Fiul şi Cuvântul lui Dumnezeu este mângâietor. Pe El Îl avem mijlocitor către Tatăl, pe Iisus Hristos cel drept. Fiul este deci mângâietor şi trimite în lume alt Mângâietor, Duhul Adevărului Care să rămână cu noi şi să ne călăuzească la tot adevărul. Mângâietor este Tatăl, mângâietor este Fiul, mângâietor este şi Duhul Sfânt. Mângâietor este Dumnezeul creştinilor.

Prin urmare, de vreme ce firea lui Dumnezeu este aceea de a fi mângâietor, noi izbutim să stabilim o legătură cu el şi ne învrednicim de mângâierea dumnezeiască numai dacă ne apropiem de El cu inima zdrobită şi cu duhul umilit.

Mântuitorul nostru are o slăbiciune: El se pleacă asupra celor zdrobiţi cu inima şi îi adumbreşte cu harul Său. Însă tocmai această slăbiciune este cea care mântuieşte, după cum adevereşte Sfântul Apostol Pavel: „slăbiciunea lui Dumnezeu este mai puternică decât tăria oamenilor”. Cu sârguinţă, dacă avem o inimă înfrântă, atunci începem să-L cunoaştem pe singurul Dumnezeu adevărat şi pe Iisus Hristos pe care L-a trimis în lume.

Într-atât de bineplăcut este Domnului atunci când ne apropiem de El, recunoscând că avem nevoie de vindecare, încât ni se dăruieşte ca tămăduitor şi zice: „Nu cei sănătoşi au nevoie de doctor, ci cei bolnavi”.

Prin zdrobirea inimii, pe care o dobândim din împlinirea primei părţi a cuvântului lui Dumnezeu către Siluan: „Ţine-ţi mintea în iad”, ni se tămăduieşte întreaga fire. Duhul smerit al acestui cuvânt atrage harul Domnului, iar harul mângâie sufletul.

El alungă, de asemenea, duhurile răutăţii care, din pricina mândriei lor, nu pot să-l urmeze pe om în mişcarea lui pogorâtoare de osândire de sine. Îl înzestrează cu energie dumnezeiască ce-i întăreşte firea şi îi dă puterea sufletească să continue cu hotărâre şi plin de insuflare nevoinţa pocăinţei şi să se înfăţişeze înaintea lui Dumnezeu cu adâncă ură de sine pentru toate păcatele pe care le-a săvârşit el însuşi, dar şi pentru păcatele întregului Adam. Omul cunoaşte atunci în chip fiinţial şi deplin că viaţa sa este influenţată numai în mică măsură de semenii săi muritori pentru că înlăuntrul său nu creşte simţământul viu că în fiecare clipă se află înaintea Domnului Atotţiitor care omoară şi învie, pogoară până la sălaşurile morţilor şi iarăşi ridică. Şi acest simţământ este mult mai puternic decât orice vătămare pricinuită de semenii săi.

Împlinirea acestei părţi prime a cuvântului ne slobozeşte duhul de toată alipirea pătimaşă şi ne întăreşte inima ca să poată sta înainte lui Dumnezeu şi, cu deşertare de sine, să alerge pe calea poruncilor lui făcându-ne astfel prieteni ai crucii. Cu alte cuvinte, ea dă naştere la o strânsă legătură cu Dumnezeu, legătură care va continua şi în veacul ce va să, fie încă mai desăvârşită, mai puternică şi mai deplină. Tocmai în aceasta constă viaţa veşnică şi mântuirea noastră.

Harul zdrobirii inimii dă naştere lacrimilor, care sunt cea mai desăvârşită expresie a dragostei smerite a omului faţă de Dumnezeu. Lacrimile devin pâinea ce-i hrăneşte şi întăreşte inima ca să poate rămâne în prezenţa lui Dumnezeu şi să primească de la acesta pâinea cea dumnezeiască şi cuvintele cereşti ale vieţii care se pogoară de la Părintele Luminilor. Lacrimile ne întregesc firea şi fac din inima noastră aşternut picioarelor marelui Împărat. Aceasta este cea mai mare minune din întreaga zidire.

Prin a doua mişcare, „şi nu deznădăjdui", dăm slavă şi mulţumită lui Dumnezeu. Atunci când omul primeşte cu smerenie harul şi voieşte cu adevărat să se vindece de ciuma păcatului, el se umple de recunoştinţă faţă de Binefăcătorul său, Care, fără plată, lucrează la rezidirea lui. Omul învaţă atunci să nu se mai încreadă în sine, ci în Dumnezeul părinţilor săi, Care dăruieşte mântuire păcătosului şi poate şi din pietrele acestea să ridice fii lui Avraam. De dragul poruncii lui Dumnezeu, prin osândirea de sine pe care o presupune pogorârea la cele de jos, credinciosul învaţă să guste în fiecare zi moartea de bunăvoie a omului său celui vechi, care este arvuna şi chezăşia învierii lui în ziua cea de pe urmă a venirii lui Hristos în slavă.

Credinciosul nu deznădăjduieşte, căci, prin îndoita mişcare a duhului său, el învaţă să trăiască în chip proorocesc. Adică să ia asupră-şi ocara căderii lui şi să dea slavă

Milostivului Dumnezeu. El nu încetează să se micşoreze pe sine pentru ca să crească în lăuntrul său Bunul Dumnezeu.

Cuvântul lui Dumnezeu către Siluan cuprinde în el întreaga tradiţie bisericească a Bisericii noastre. Dacă cercetăm cu luare aminte rugăciunile Bisericii, vedem că ele sunt alcătuite din două părţi.

Să luăm de pildă una dintre rugăciunile de dinainte de Sfânta Împărtăşanie.

„Doamne, măcar că sunt nevrednic cerului şi pământului şi acestei vieţi trecătoare, pentru că m-am supus cu totul păcatului şi m-am făcut rob dezmierdărilor şi am necinstit chipul tău, dar fiind făptura şi zidirea ta, nu deznădăjduiesc de a mea mântuire."

Observăm că, în prima parte, credinciosul se osândeşte pe sine ca fiind nevrednic cerului şi pământului pentru ca să dobândească duh de smerenie şi să se unească cu Domnul cel Mângâietor Care îşi dăruieşte viaţa ca hrană şi băutură vrăjmaşilor săi. Şi cu adevărat toţi Îi suntem vrăjmaşi, căci, precum zice Scriptura, toţi am păcătuit şi suntem lipsiţi de slava lui Dumnezeu, iar păcatul este vrăjmăşie împotriva lui Dumnezeu.

În partea a doua a rugăciunii, odată cu acest dar al credinţei care alungă orice urmă de deznădejde şi-l face pe om să-şi pună toată încrederea în mila şi bunătatea lui Dumnezeu, credinciosul îşi înalţă duhul la cer, aducând înaintea Domnului cererile sale. Astfel el simte apropierea lui Dumnezeu, iar Duhul aceste prezenţe, după cum spune Apostolul în Întâia Epistolă către Tesaloniceni, nimiceşte duhul vrăjmaşului care ne primejduieşte viaţa, reînnoindu-ne cu energia feţei Sale.

Cuvântul pe care Sfântul Siluan ni l-a lăsat moştenire de la Dumnezeul părinţilor noştri are şi o dimensiune eshatologică. Cu prima parte a cuvântului, prin smerita coborâre la cele de jos, ieşim din tabăra lumii patimilor şi a deşertăciunilor şi cu asprime faţă de noi înşine ne întărim inima ca să poată primi şi împlini poruncile evanghelice care nu sunt după om, nici primite de la om, ci prin descoperirea lui Iisus Hristos. În lumina cuvintelor lui Hristos ne judecăm pe noi înşine şi dăm în vileag duhul înşelăciunii vrăjmaşului care ne-a pângărit viaţa, ne mărturisim păcătoşenia şi devenim adevăraţi, atrăgând astfel asupra noastră Duhul Adevărului, care ne curăţeşte de toată întinăciunea şi fărădelegea. Atunci suntem slobozi de toată alipirea pătimaşă de cele ale vieţii acesteia şi de toată înşelarea care voieşte să ne prihănească viaţa duhovnicească şi suntem gata să-L primim pe Acela Care a

venit şi va veni din nou din ceruri de unde şi aşteptăm Mântuitor pe Domnul Iisus Hristos.

„Dumnezeu nu judecă de două ori”, după cum spunea părintele Sofronie. Dar credinciosul se pune pe sine neîncetat sub judecata cuvântului lui Dumnezeu şi, de bună voie, se osândeşte pe sine ca fiind cel mai ticălos dintre oameni, mărturisindu-şi fărădelegile şi considerându-se vrednic până şi de iad, atunci când se slobozeşte din legătura păcatelor lui şi primeşte harul Duhului. În felul acesta el preîntâmpină judecata Domnului din ziua când Acesta va veni iarăşi la sfârşitul veacurilor, când sfârşitul veacurilor ajung la el.

De aceea părintele Sofronie spunea că,“cu cât coborâm mai adânc spre cele de jos, cu atât mai deplin ne curăţim de urmările căderii în mândrie a strămoşului nostru Adam şi când inima noastră devine curată, atunci Se sălăşluiesc în noi şi Tatăl, şi Fiul şi Sfântul Duh şi noi pătrundem în realitatea nestrămutată a Împărăţiei lui Dumnezeu, unde nespusa măreţie se uneşte cu smerenia şi frumuseţea mai presus de cuvânt”.

Tot el spunea, de asemenea, că „cei călăuziţi de Duhul Sfânt nu încetează niciodată să se osândească pe sine ca fiind nevrednici de Dumnezeu, în vreme ce aceia care se îndreptăţesc pe sine îşi urăsc mântuirea sufletului”.

Pogorârea la cele de jos, fiind însăşi calea Domnului, aduce în suflet mângâierea Duhului Sfânt şi mântuieşte pe om din înşelăciunea mângâierilor mincinoase ale plăcerilor. Curajul de a ne asuma zdrobirea inimii, care însoţeşte această cale pogorâtoare, prevesteşte izbânda totală a lui Hristos asupra duhului vrăjmaş al răutăţii şi ne tămăduieşte de duhul deznădejdii, care slăbănogeşte sufletele multor oameni. Cuvântul Domnului către Siluan „Ţine-ţi mintea în iad şi nu deznădăjdui” a fost dat pentru generaţia noastră robită de patimi ruşinoase, de deznădejde şi de necredinţă. El vindecă deplin omul şi dă slavă Atotţiitorului şi Milostivului Iisus.

Părintele Sofronie nu înceta să se minuneze de măreţia chemării noastre în Hristos, cea mai înainte de întemeierea lumii, păstrând astfel un cuget smerit. Însuşindu-şi duhul marii ştiinţe a învăţătorului său Siluan, el a exprimat în cuvinte proprii aceeaşi cunoaştere, aceeaşi înţelegere. Mişcarea în jos în întunericul cel din afară este de neapărată trebuinţă nouă tuturor pentru a ne ţine în adevăratul duh creştin. Ea se exprimă printr-o necontenită amintire a nimicniciei noastre dintru început prin cea mai aspră osândire de sine în toate. Şi cu cât mai adânc se pogoară omul în osândirea de sine, cu atât mai mult îl înalţă Dumnezeu.

„Zic vouă: că tot cel ce se înalţă pe sine smeri-se-va, iar cel ce se smereşte pe sine, se va înălţa”.

Cu alte cuvinte, pentru ca omul să fie desăvârşit trebuie să străbată întreaga cale a Domnului şi această cale cuprinde şi cele mai de jos ale pământului. De aceea, Dumnezeu îngăduie ca toţi sfinţii să treacă prin mari încercări, ca sufletele lor să se coboare chiar în iad, nu pentru a pieri, ci ca să poată cerceta şi cunoaşte chiar şi aici taina prezenţei Fiului lui Dumnezeu. Cu aceeaşi uimire şi înflăcărare el ne înfăţişează pe scurt esenţialul acestei mari ştiinţe.

Voi încerca să pun înainte această cu adevărat mare ştiinţă a Duhului în puţine cuvinte.

Biruieşte toată ştiinţa pământească afundându-te într-o mai mare suferinţă. Ţine-ţi mintea în iad. Osândeşte-te pe sine însuţi iadului ca unul nevrednic de Dumnezeu, însă nu deznădăjdui. O astfel de nevoinţă te va duce la biruinţa asupra lumii. Ea te va duce în Împărăţia cea neclintită. Care este hotarul acestei ştiinţe pe pământ? El ne-a fost arătat în Hristos, Care cu moartea pe moarte a călcat. Fie numele Domnului binecuvântat, de acum şi până în veac.

Cuvântul pe care Sfântul Siluan l-a primit de la Hristos presupune o nevoinţă mai presus de puterile omeneşti, minunate şi mântuitoare, care însă nu este pentru toată lumea.

Părintele Sofronie mărturiseşte în cartea sa “Vom vedea pe Dumnezeu precum este” că scârba pe care o resimţim faţă de noi înşine, care sporeşte odată cu pogorârea noastră smerită spre cele de jos, presupune o anumită familiarizare, o cunoaştere, ba chiar o vedere a lui Hristos. Pentru că atunci omul nu se mai compară cu semenii săi, supuşi şi ei aceloraşi patimi, ci se judecă pe sine după măsura dumnezeiască ce a arătat pe pământ pilda smereniei şi a iubirii până întru sfârşit a lui Dumnezeu. Pe de o parte contemplarea frumuseţii lui Iisus şi pe de altă parte vederea urâţeniei propriului nostru chip nasc în noi ura de sine şi reaprind insuflarea ca să răspundem iubirii desăvârşite a celui ce ni s-a arătat nouă.

Când ne osândim la iad, fără să cădem în deznădejde, un simţământ puternic ne stăpâneşte inima, căci mărturisim un adevăr fundamental: Da, este adevărat că suntem vrednici de iad, căci l-am mâniat pe Dumnezeu cu păcatele noastre şi nu am slăvit cum se cuvine Sfânt Numele Lui. Aceasta nu înseamnă însă că Dumnezeu vrea să ne osândească. De aceea zicem: Da, Doamne, este adevărat că sunt vrednic de pustia iadului. Totuşi am încredere şi nădăjduiesc în milostivirea

Ta. Este nevoie de prima parte a rugăciunii, dar este nevoie şi de cea de a doua. În prima parte zdrobim trufia minţii şi în felul acesta ne păzim de tot gândul străin şi vătămător. În parte a doua, punându-ne încrederea în milostivirea lui Dumnezeu, Îi aducem slavă. Dacă deznădăjduim, e ca şi cum am considera că Dumnezeu este neputincios, că nu este în stare să ne mântuiască din orice situaţie oricât de grea ar fi ea. Aproape o blasfemie, căci El Însuşi a spus: „Cele ce sunt cu neputinţă la oameni, sunt cu putinţă la Dumnezeu".

O astfel de credinţă este bineplăcută Domnului, prin urmare noi mărturisim adevărul ca să atragem la noi duhul, iar simţământul puternic al unei inimi fierbinţi şi înfrânate arde gândurile străine ale vrăjmaşului, care roiesc precum muştele în jurul nostru.

Această recunoaştere şi mărturisire sunt de neapărată trebuinţă pentru că numai atunci devenim adevăraţi înaintea lui Dumnezeu. Avem însă nevoie şi de a doua parte - să nu deznădăjduim, pentru că astfel ne punem încrederea în Dumnezeu pe Care Îl slăvim şi Îl prea mărim, pentru că numai El pentru mântuirea noastră poate să facă cu putinţă cele ce sunt cu neputinţă.

[…]"

(din: Conferinţa de la Bucureşti a Părintelui Zaharia de la Essex (prima parte: "Înalta ştiinţă a Sfântului Siluan Athonitul şi a stareţului Sofronie Saharov": Puterea inimii zdrobite şi a duhului umilit)

Hristos a înviat!

Cum biruim ispitele sufletești de Paști? "Îmi este atât de greu, totul mă doare, dar…Hristos a Înviat! Şi trebuie să depășesc această amărăciune, durere, compătimire de sine și să mă alătur acestei bucurii comune care astăzi ne este dată de Dumnezeu". Atenţie la primejdia relaxării duhovnicești

Român Ortodox în Franţa: De ce nu simțim Paștile?

Părintele Andrei Lemeshonok, duhovnicul Mănăstirii Sfânta Elisabeta din Minsk, Belarus:
Uneori se întâmplă ispite de Paști. Cum spunea Părintele Sofronie, a plânge în post pentru noi, pentru păcatele noastre, este mai mult sau mai puțin caracteristic firii noastre, iar a ne bucura, a ne învinge sinele nostru, firea noastră infectată de păcat și a ne bucura este, desigur, mult mai complicat.

De aceea, de Paști trebuie, nu așa cum s-a format stereotipul să te relaxezi, să-ți permiți ceva, ci, dimpotrivă, trebuie să priveghezi mai mult. Iată care-i cheia. Căci pentru bucurie trebuie să lupți. Cum? Să nu crezi păcatului.

De exemplu te simți rău, n-ai dispoziție, iar toți se bucură. Dar tu să n-ai încredere în ce-ți spune gândul. Biserica binecuvântează să te bucuri. Așa că ia și te bucură. Nu vrei? Silește-te. Înțelege că în tine locuiește păcatul care ție și apropiaților tăi vrea să vă otrăvească sărbătoarea. De ce să crezi păcatul[ui]? Căci avem

binecuvântarea să ne bucurăm, pentru că avem motiv să ne bucurăm: biruința asupra morții. Iar faptul că în sufletul tău este acuma beznă, întuneric… Dar trebuie să ne silim. Împărăția lui Dumnezeu se ia prin silință.

Când trăim în general după simțămintele noastre, după anumite stări temporale, atunci, desigur, când va trebui să ne bucurăm, vom plânge, iar când va trebui să plângem ne vom bucura. Vrăjmașul le va amesteca pe toate. Însă noi știm că oricât mi-ar fi mai greu acum, dar… Hristos a înviat! Slavă lui Dumnezeu! Îmi curg lacrimi. Îmi este atât de greu, totul mă doare, dar… Hristos a înviat! Şi trebuie să depășesc această amărăciune, durere, compătimire de sine și să mă alătur acestei bucurii comune care astăzi ne este dată de Dumnezeu.

Totuși, această bucurie îi atinge pe acei oameni care măcar puțin s-au nevoit în timpul postului. Desigur, atunci când acestea toate date ale calendarului bisericesc sunt pur exterioare: "Acum vom vopsi ouăle, vom coace Pască, vom sta jos, vom bea, vom mânca" - aceasta este un lucru. Şi, totuși, este altceva când omul în post s-a împărtășit, a venit la canoanele Sfântul Andrei Criteanul, a retrăit Săptămâna Pati-milor, când s-a spovedit, s-a împărtășit - atunci când s-a nevoit. Desigur, Domnul îl va mângâia pe acel om care totuși s-a nevoit într-un fel pentru Dumnezeu.

Îmi amintesc și de mine că munceam de mulți ani în biserică - n-am fost numai preot, am fost și paznic. Și când se apropie sărbătoarea simți așa o beznă în sufletul tău, crezi că e sfârșitul - o astfel de beznă simți. Şi totuși, dacă vei răbda, te vei smeri, vine bucuria. Vine bucuria! Poate că nu va rămâne prea mult timp în tine, dar va veni.

Știți, când timpul e posomorât, cerul este acoperit de nori… Îmi amintesc că într-un an, vara, tot timpul erau nori, tot timpul ploua. Odată, o lună întreagă am stat în corturi în pădure. Ud, frig, tremuram deja din cauza ploii. Şi, dintr-o dată, într-o zi… soare! Știți, acest moment cu soarele a compensat totul. A fost o minune! Totul a început să lucească, să strălucească. La fel este și în viața omului. Înțelegeți? Ești mohorât, ți-e greu, de nesuportat. Nu mai vrei nimic. Deja ți se pare că totul în jur este rău și bine nu va mai fi. Și, dintr-o dată, Dumnezeu te mângâie! În tine vine această picătură a dragostei lui Dumnezeu și tu învii, revii la viață!

Cuvântul Părintelui Sofronie Saharov:

[…]

… Și deoarece noi încă nu am biruit patimile, nu putem trăi deplin bucuria Învierii. Şi, cu toate acestea, într-o măsură noi totuşi o trăim.

Şi de multe ori mi s-a întâmplat să mă întâlnesc cu astfel de fenomene, că Paştile erau pentru unii o vreme de încercări, şi trăiau ca un fel de prăbuşire în fiinţa lor.

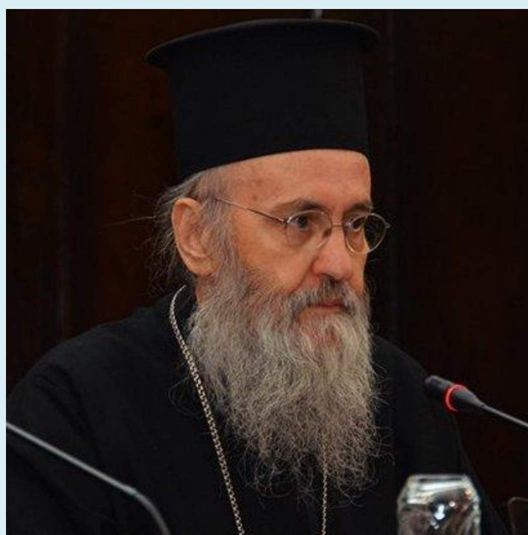
"Înviat-au Hristos şi nici un mort mai este în mormânturi". Iar eu mă simt dintr-o dată sub stăpânirea morţii! Nu numai când veţi simţi faptic biruinţa patimilor asupra voastră, ci şi în însăşi lupta, amintiţi-vă că nimic altceva nu există, decât Hristos, și sprijiniți-vă pe El. S-ar putea ivi şi simţământul: „Uite, au venit Paştile dar eu tot în moartea patimilor zac". Dar nu trebuie să cedaţi acestei ispite, ci trebuie să credem că noi cu adevărat vom învia şi nu numai să credem, ci şi să aşteptăm, precum minunat vorbesc Sfinţii Părinţi în Simbolul Credinţei. Eu nu numai cred că învie morţii, nu! - ci şi aştept acea înviere.

Rostiţi cuvintele acestea cu mult simţământ, cercetaţi-vă şi cunoaşteţi caracterul acestui fenomen! Dacă spunem în Simbolul Credinţei: „Eu aştept învierea morţilor", iar în rugăciunile pentru cei adormiţi: „Pre cel ce în nădejdea învierii vieţii vecinice a adormit, odihneşte", înseamnă că subliniem că, murind, noi vom aştepta învierea noastră, iar între timp: În mâinile Tale îmi încredinţez duhul. Doresc tuturor să trăiţi Paştile adevărat, cu această aşteptare a învierii noastre celei de obşte…

[…]

Hristos a înviat!

IPS Hierotheos Vlachos - Predică şi tâlcuirea patristică amănunţită la Învierea Domnului

"Nici o altă sărbătoare nu ţinteşte atât de sus şi nu potoleşte setea şi foamea duhului omenesc"

Învierea lui Hristos

"*Învierea lui Hristos este cel mai mare eveniment din istorie. Este ceea ce diferenţiază creştinismul de orice altă religie. Celelalte religii au capi muritori, în vreme ce Capul Bisericii este Hristos, Care a înviat din morţi. Învierea lui Hristos a însemnat înnoirea firii omeneşti, replămădirea neamului omenesc şi trăirea realităţii eshatologice. Nu putem vorbi despre Înviere în afara Răstignirii, deoarece Răstignirea şi Învierea sunt cei doi poli ai vieţii mântuitoare, aşa cum se cântă în Biserică: „**a venit, prin Cruce, bucurie la toată lumea. Totdeauna binecuvântând pe Domnul, lăudăm Învierea Lui**", sau: „**Crucii Tale ne închinăm, Hristoase, şi sfânta Învierea Ta o slăvim**".*

Deoarece Învierea lui Hristos are o mare însemnătate pentru viaţa credinciosului, în Biserică se vorbeşte în permanenţă despre ea. Nu credem în revoluţii sociale, pentru că cel mai mare bine de pe lume a venit prin Înviere, nu prin vreo răzvrătire a maselor. Dacă înţelegem că Învierea este adevărata revoluţie, atunci am aflat adevărul, deoarece ***prin Învierea lui Hristos omul şi-a recăpătat locul pe care îl avea cândva, urcând chiar şi mai sus.*** Cuvântul epanastasi (revoluţie) provine din verbul epanistimi, însemnând revenire la starea anterioara (*În limba română, cuvântul revoluţie provine din latinescul revolutio, având tot sensul de revenire la*

starea anterioară). Îndreptarea şi reaşezarea omului pe locul avut mai înainte s-au făcut prin Învierea lui Hristos.

Sfântul Apostol Pavel spune în mod clar: ***Iar dacă Hristos nu a înviat, zadarnică este credinţa voastră*** (I Cor. 15,17). Adevărul şi puterea credinţei se datorează marelui eveniment al Învierii lui Hristos. ***Fără acest adevăr, creştinii sunt mai de plâns decât toţi oamenii*** (I Cor. 15,19).

Biserica prăznuieşte învierea lui Hristos începând din momentul pogorârii Sale la Iad, unde a slobozit sufletele drepţilor Vechiului Testament de sub stăpânirea morţii şi a diavolului. Aceasta este rânduiala prăznuirii Învierii în Biserica noastră. Aşa cum observăm din textele liturgice, prăznuirea Învierii începe din Vinerea Mare, o dată cu slujba Utreniei Sâmbetei Mari, atunci când are loc purtarea Epitafului. Omiliile Părinţilor Bisericii din Vinerea Mare sunt, în realitate, cuvinte purtătoare de lumina biruinţei Învierii.

Acest lucru se vede şi din hagiografia Învierii. **Biserica a stabilit ca imaginea pogorârii lui Hristos la Iad să fie considerată o adevărată icoană a Învierii Mântuitorului.** ***Desigur, există şi icoane ale Învierii care descriu arătarea lui Hristos către mironosiţe şi către ucenici, dar icoana Învierii prin excelenţă este cea a triumfului asupra morţii, care s-a făcut prin pogorârea lui Hristos la Iad, atunci când sufletul Său unit cu Dumnezeirea a purces în lumea întunericului, de unde a eliberat sufletele drepţilor Vechiului Testament care îl aşteptau pe Izbăvitor.***

Înfăţişarea Învierii sub forma pogorârii lui Hristos la Iad are mai multe motivaţii teologice importante.

- ✓ **Prima motivaţie** este legată de faptul că nimeni nu L-a văzut pe Hristos în ceasul în care a înviat, fiindcă El a ieşit din „mormântul închis”. Venirea îngerului care a dat piatra la o parte de pe mormânt şi cutremurul s-au făcut doar pentru ca mironosiţele să se încredinţeze de faptul că Hristos a înviat.
- ✓ **A doua motivaţie** se leagă de faptul că Hristos a zdrobit stăpânirea morţii şi a diavolului în ceasul în care sufletul Său unit cu Dumnezeirea S-a pogorât la Iad. Cu alte cuvinte, El a biruit moartea prin propria Sa moarte. Astfel, Tradiţia ortodoxă vădeşte faptul că, prin moartea lui Hristos, stăpânirea morţii a fost zdrobită cu totul. De aceea, în Biserica se intonează: „***Hristos a înviat din morţi, cu moartea pre moarte călcând...***” ***Biruinţa lui Hristos asupra morţii a avut loc exact în momentul în care sufletul Său unit cu Dumnezeirea a zdrobit moartea.***

- **A treia motivaţie** a unei astfel de reprezentări a Învierii provine din faptul că prin pogorârea Sa la Iad Hristos i-a eliberat pe Adam şi pe Eva de sub stăpânirea morţii. Dacă prin căderea lui Adam a căzut întregul neam omenesc, pentru că Adam a fost părintele din care ne-am tras cu toţii, o dată cu învierea sa am gustat şi noi din fructele învierii şi ale mântuirii. Datorită legăturilor fireşti care există între descendenţi şi ascendenţi, ceea ce s-a petrecut cu protopărintele nostru s-a petrecut cu întreaga fire omenească.

Din aceste motive, cea mai reprezentativă icoană a Învierii este considerată pogorârea lui Hristos la Iad. Aşadar, după cum vom vedea şi în continuare, ***punctul central al Învierii este omorârea morţii şi izbăvirea de diavol.*** În Biserică se cântă: „***Prăznuim omorârea morţii, sfărâmarea iadului***”. ***Izbăvirea de Iad şi desfiinţarea morţii constituie înţelesul adânc al sărbătorii Învierii.***
Întrebarea care se pune este următoarea: ***ce înţelegem cu adevărat atunci când vorbim despre Iad şi despre pogorârea lui Hristos acolo?*** Atât în Vechiul, cât şi în Noul Testament există multe fragmente care se referă la Iad. Nu le voi expune aici pe toate, deoarece scopul meu este înfăţişarea învăţăturii legate de omorârea şi de nimicirea Iadului.

Unul dintre aceste fragmente îl înfăţişează pe Hristos spunând: ***Şi tu, Capernaume: N-ai fost înălţat până la cer? Până la Iad te vei coborî*** (Matei 11, 23). În mod vădit, Hristos foloseşte imaginea Iadului în opoziţie cu cerul, care se identifică cu slava Capernaumului, pentru că această cetate s-a învrednicit să îl vadă pe Dumnezeul-Om Hristos; prin urmare, Iadul înseamnă umilinţa totală a cetăţii şi căderea ei pentru că nu s-a arătat vrednică de această mare cinste.

- *Cuvântul Iad din Noul Testament corespunde cuvântului ebraic Şeol, care înseamnă peşteră, prăpastie, abis şi desemnează împărăţia întunecoasă şi nevăzută a morţilor, adică locul unde se află sufletele celor plecaţi din această lume.*
- *Cuvântul Hades {Iad} provine din mitologia grecească. Hades este „fiul lui Cronos şi al Rheei, frate al lui Zeus, al lui Poseidon, al Herei, al Hestiei şi al lui Demeter”. Hades a participat la lupta Titanilor, purtând un coif din piele de câine, care l-a făcut nevăzut pentru ceilalţi zei, iar acest lucru a contribuit la victoria zeilor. La împărţirea lumii prin tragere la sorţi, Hades a primit stăpânirea asupra lumii subpământene a morţilor, unde era întuneric gros. Hades a rămas acolo şi nu a mai ieşit decât o singură dată, atunci când a răpit-o pe Persefona, fiica lui Demeter, şi îi primeşte la el pe morţi, luându-i sub stăpânirea sa.*

Fireşte, atât în Vechiul, cât şi în Noul Testament, aceste teorii despre Iad nu sunt acceptate. Iadul nu este un anume zeu care are stăpânire asupra sufletelor morţilor şi care, aşa cum se credea în vechea Elada, putea fi uneori şi bun, ci este împărăţia şi puterea morţii şi a diavolului. în Vechiul Testament, Iadul este considerat un loc anume, aflat în cele mai de jos ale pământului, în acord cu concepţiile acelei epoci, potrivit cărora Pământul este la mijloc, Cerul este deasupra pământului, iar Iadul se găseşte în tenebrele de sub pământ. Desigur, aceste lucruri trebuie înţelese în mod simbolic. Datorită faptului că sufletele nu sunt materiale, ci sunt fără materie, nu putem considera că Iadul este un loc anume.

Astfel, în Sfânta Scriptură, imaginea Iadului este folosită simbolic pentru a desemna stăpânirea morţii şi a diavolului. Sfântul Apostol Pavel spune: ***Deci, de vreme ce pruncii s-au făcut părtaşi sângelui şi trupului, în acelaşi fel şi El S-a împărtăşit de acestea, ca să surpe prin moartea Sa pe cel ce are stăpânirea morţii, adică pe diavolul, şi să izbăvească pe acei pe care frica morţii îi ţinea în robie toată viaţa*** (Evrei 2, 14-15). Cu alte cuvinte, stăpânirea morţii se identifică cu puterea diavolului.

Aşadar, în Tradiţia ortodoxă, Iadul nu este considerat un loc anume, ci este reprezentat de stăpânirea morţii şi a diavolului. De aceea spunem că sufletele oamenilor care se află sub puterea diavolului şi a morţii se află în Iad. Între aceste coordonate trebuie analizată învăţătura Bisericii despre pogorârea lui Hristos la Iad. ***Hristos a primit moartea şi a intrat în împărăţia morţii, făcând-o pe aceasta cu totul fără vlagă şi fără putere şi dând fiecărui om posibilitatea ca, prin puterea lui Dumnezeu, să poată fugi de împărăţia şi de stăpânirea morţii şi a diavolului.***

Epistola Sobornicească a Sfântului Apostol Petru ne dă mărturie despre pogorârea lui Hristos la Iad: ***Pentru că şi Hristos a suferit odată moartea pentru păcatele noastre, El, Cel drept, pentru cei nedrepţi, ca să ne aducă pe noi la Dumnezeu, omorât fiind cu trupul, dar viu făcut în duh, întru care S-a pogorât şi a propovăduit şi duhurilor ţinute în închisoare…*** (I Petru 3, 18-19). Aşadar, ***prin Dumnezeirea Sa, Hristos a coborât în închisoarea duhurilor, adică a sufletelor, unde a propovăduit pocăinţa.*** Acelaşi lucru se spune şi într-un alt loc din Epistola: ***Că spre aceasta s-a binevestit morţilor, ca să fie judecaţi ca oamenii, după trup, dar să vieze, după Dumnezeu, cu duhul*** (4,6).

În Tradiţia Bisericii, se vorbeşte mult despre pogorârea lui Hristos la Iad, în sensul pătrunderii Sale în împărăţia morţii. Troparele care se cântă la Vecernia Paştelui sunt cutremurătoare. Ele încep astfel: „***astăzi Iadul strigă suspinând***”. Aşadar,

Iadul se tânguieşte. În aceste tropare se mai spune printre altele că puterea Iadului a fost nimicită pentru că Hristos i-a eliberat pe toţi cei care fuseseră de veacuri sub stăpânirea sa. Grăitoare sunt în acest sens cuvintele: „***Zdrobitu-s-a stăpânirea mea, Păstorul S-a răstignit şi pe Adam l-a înviat. De cei peste care eram împărat sunt lipsit, şi pe care i-am înghiţit, puternic fiind, pe toţi i-am vărsat. Deşertat-a mormintele Cel ce a fost răstignit; slăbit-a puterea morţii***”.

Deosebit de important pentru înţelegerea acestor fapte este ***cuvântul de învăţătură al Sfântului Ioan Gură de Aur care se rosteşte în timpul sfintei Liturghii din Duminica Paştelui. Printre altele, în acest cuvânt se spune că, atunci când l-a întâlnit pe Hristos, Iadul „s-a amărât… s-a stricat… a fost batjocorit… a fost omorât… s-a surpat… a fost legat”.*** În continuare, se adaugă că, ***prin moartea lui Hristos pe Cruce, Iadul a răpit un trup muritor, dar s-a aflat dintr-o dată în faţa lui Dumnezeu; a înghiţit pământ-ţărână, dar a primit cerul în pântece; a luat ceea ce a văzut, adică trupul omenesc şi firea omenească, dar a fost biruit de ceea ce nu vedea, adică de Dumnezeire.***

Sfântul Ioan Damaschin expune învăţătura Bisericii despre pogorârea lui Hristos la Iad într-un tropar din canonul Paştelui. Vom prezenta în întregime acest tropar, deoarece este foarte cunoscut: ***„Pogorâtu-Te-ai în cele mai de jos ale pământului şi ai sfărâmat încuietorile cele veşnice, care ţineau pe cei legaţi, Hristoase; iar a treia zi, ca şi Iona din chit, ai înviat din mormânt”.***

În cadrul unei omilii prin care tâlcuieşte un psalm al lui David ce se referă la acest subiect (Ps. 23, 7-10), ***Sfântul Epifanie, Episcopul Ciprului***, face o descriere minunată a pogorârii lui Hristos la Iad şi a tuturor lucrurilor care s-au petrecut în acest răstimp. În cuvinte expresive, el ***spune că Hristos S-a pogorât la Iad „ca un Dumnezeu, ca un războinic… ca un împărat”, însoţit nu de douăsprezece cete de îngeri, ci de mii de mii şi de milioane de milioane de îngeri.***

Înainte ca Hristos să ajungă în locaşurile necercetate de lumina soarelui ale Iadului, a coborât acolo Arhanghelul Gavriil ca să vestească tuturor sosirea lui Hristos, aşa cum tot el vestise odinioară şi Fecioarei Maria zămislirea Mântuitorului în pântecele ei.

Arhanghelul Gavriil a spus: Ridicaţi, căpetenii, porţile voastre.

După aceea a grăit Arhanghelul Mihail: …şi vă ridicaţi porţile cele veşnice.

Puterile îngereşti* au strigat: *daţi-vă la o parte străjeri ai răului*, iar *stăpâniile*: *sfărâmaţi-vă lanţuri care nu aţi fost nicicând dezlegate… înfricoşaţi-vă tirani şi călcători de lege.

Apoi a venit Hristos şi a semănat frică, tulburare şi groază. Atunci, stăpânitorii Iadului au întrebat cu glas mare: cine este acesta împăratul slavei? Iar puterile cerului au răspuns: Domnul cel tare şi puternic, Domnul cel tare în război… Domnul puterilor, Acesta este împăratul slavei (Ps. 23,7-10).

În continuare, ***Sfântul Epifanie face o descriere minunată a convorbirii lui Hristos cu Adam. Adam a auzit paşii lui Hristos, Care Se apropia, aşa cum i-a auzit cândva şi în Rai, după căderea în păcat. Odinioară, a simţit frică, însă acum, simte bucurie şi desfătare. Cuprins de pocăinţă, Adam a strigat tuturor sufletelor: „Domnul meu să fie cu voi cu toţi”, iar Hristos a răspuns: „Şi cu duhul tău“. După aceea, Hristos l-a prins de mână, l-a înviat şi i-a spus tot ce făcuse pentru mântuirea lui şi a întregului neam omenesc.***

Din tot ceea ce am spus până, putem să înţelegem scopul pogorârii lui Hristos la Iad. Adevărul este că Hristos a intrat în împărăţia diavolului pentru a o duce la pieire. În continuare, vom analiza mai amănunţit motivele pentru care Mântuitorul a mers în Iad.

În primul rând, aşa cum am mai spus, ***pogorârea la Iad a fost făcută cu scopul de a zdrobi porţile împărăţiei întunericului, adică de a pune capăt morţii şi stăpânirii diavolului.*** Acest lucru fusese proorocit încă din Vechiul Testament. Profetul David a spus: ***a sfărâmat porţi de aramă şi zăvoare de fier a frânt*** (Ps. 106, 16). De asemenea, Profetul Isaia s-a făcut şi el purtător al cuvântului lui Dumnezeu: ***Eu voi merge înaintea ta şi drumurile cele muntoase le voi netezi, voi zdrobi porţile cele de aramă şi zăvoarele cele de fier le voi sfărâma*** (Isaia 45,2).

Tâlcuind aceste fragmente, ***Sfântul Ioan Gură de Aur notează că Dumnezeu nu a spus că va deschide porţile de aramă, ci a făgăduit că le va zdrobi, pentru a se pierde cu totul închisoarea sufletelor; în egală măsură, El nu a spus că va deschide zăvoarele, ci le va sfărâma, pentru ca închisoarea să rămână neputincioasă, deoarece nimeni nu poate fi ţinut acolo unde nu este uşă sau zăvor. Atunci când Hristos nimiceşte ceva, nimeni nu poate să facă acel lucru la loc.***

În al doilea rând, ***Hristos S-a pogorât la Iad pentru a-l prinde şi a-l supune pe Diavol, care până atunci era stăpânul morţii şi al Iadului.*** De altfel, Însuşi

Hristos a propovăduit în timpul vieţii Sale că ***nimeni nu poate să intre în casa celui tare ca să-i jefuiască lucrurile şi să-i prade avuţia dacă mai întâi nu l-a legat pe cel tare*** (Matei 12, 29). Aşadar, prin pogorârea Sa la Iad, Hristos l-a legat pe Diavol, ceea ce înseamnă că acesta nu mai are nici o putere asupra oamenilor.

În al treilea rând, ***Hristos S-a pogorât la Iad pentru a umple totul cu lumina Sa.*** Sfântul Apostol Pavel învaţă acelaşi lucru atunci când spune: ***Iar aceea că „S-a suit" ce înseamnă decât că S-a pogorât în cele mai de jos ale pământului? Cel ce S-a pogorât, Acela este Care S-a suit mai presus de toate cerurile, ca pe toate să le umple*** (Efes. 4,9).

Astfel, ***pogorârea în cele mai de jos ale pământului s-a făcut pentru ca toate să se umple de lumina lui Hristos şi, în esenţă, pentru ca împărăţia morţii să se piardă.*** Desigur, trebuie făcută distincţie între harul lui Dumnezeu care le plineşte (le umple) pe toate şi harul indumnezeitor al lui Dumnezeu, din care se împărtăşesc numai cei îndumnezeiţi. ***Sfântul Grigorie Teologul afirmă că, dacă toate s-au umplut de slava lui Dumnezeu, înseamnă în mod sigur că existau închinători ai lui Dumnezeu atât pe pământ, cât şi în împărăţia morţilor.*** Acesta este sensul troparului Bisericii, care spune: „***Ca să umpli toate de slava Ta, Te-ai pogorât în cele de dedesubtul pământului***".

Sfântul Ioan Damaschin cântă cu glas de biruinţă: ***„Acum toate s-au umplut de lumină: şi cerul şi pământul şi cele de dedesubt. Deci să prăznuiască toată făptura Învierea lui Hristos, întru Care s-a întărit".***

În al patrulea rând, ***Hristos S-a pogorât la Iad pentru ca şi acolo să aibă loc cele ce se petrecuseră pe pământ.*** Pe pământ, Hristos a binevestit pacea, i-a iertat pe cei păcătoşi, a dat orbilor lumina ochilor şi S-a făcut pricină de mântuire pentru cei care au crezut, dar şi mustrare a necredinţei pentru cei necredincioşi. Aceleaşi lucruri trebuiau să se petreacă şi în Iad, unde se aflau sufletele celor care muriseră, astfel încât întreaga fire omenească, adică întreaga omenire, să audă vestea de mântuire adusă de Hristos. ***După ce a răsărit soarele dreptăţii pentru cei care trăiau pe pământ, trebuia să strălucească lumina lui Dumnezeu şi pentru cei ce locuiau în întuneric şi în umbra morţii (Sfântul Ioan Damaschin).***

Analizând pogorârea lui Hristos la Iad, trebuie să răspundem la două întrebări interesante. Prima întrebare este: ***de vreme ce Hristos a mers la Iad numai cu sufletul, cum de Iadul a recunoscut rănile de pe Trupul Său?*** Iar a doua întrebare este: ***s-au mântuit toţi cei care erau prizonieri ai morţii în Iad?***

Răspunsul la prima întrebare nu trebuie să aibă caracter şcolastic, ci teologic, dar mai ales antropologic. El are legătură cu faptul că Hristos a luat atât trup, cât şi suflet, fiind om întreg şi desăvârşit.

Această întrebare a fost pusă deoarece, într-un tropar din canonul Sâmbetei Mari, se spune că Iadul s-a amărât văzând om muritor care s-a îndumnezeit şi care era plin de rănile Crucii. „***Iadul Întâmpinându-Te, Cuvinte, s-a amărât văzându-Te om îndumnezeit rănit de bătăi şi Atotputernic; şi de înfricoşătorul Tău chip a rămas fără glas***”.

De aici înţelegem că, deşi era plin de răni, Hristos era atotputernic.

Se ştie faptul că la Iad s-a pogorât sufletul lui Hristos unit cu Dumnezeirea, în vreme ce trupul unit cu Dumnezeirea a rămas în mormânt. Prin urmare, rănile pe care Hristos le avea în Iad erau fie răni ale sufletului, fie ale Dumnezeirii. Cea de-a doua variantă se exclude, drept care trebuie spus că rănile erau ale sufletului. Dar cum se putea ca rănile trupului care s-au făcut pe Cruce să fie considerate şi răni ale sufletului?

Într-o analiză anterioară, am spus că, în timpul Patimilor, atunci când trupul pătimea, Dumnezeirea nu pătimea împreună cu trupul, rămânând nepătimitoare. Dar împreună cu trupul, pătimea şi sufletul lui Hristos. ***Sfântul Nicodim Aghioritul explică faptul că unele energii ale sufletului lucrează fără participarea trupului, ca de exemplu, mintea, raţiunea, judecata, care acţionează atunci când trupul se linişteşte, în vreme ce alte energii ale sufletului, aşa cum sunt imaginaţia şi simţirea, nu lucrează fără participarea trupului.*** Astfel, ***atunci când trupul lui Hristos era biciuit, semnele şi imaginile transfigurate*** (*Transformate din imagini (amprente) materiale în imagini (amprente) spirituale.*) ***ale biciuirilor şi ale patimilor se imprimau şi în sufletul lui Hristos.*** Prin urmare, semnele de pe trup s-au imprimat şi pe suflet, şi aceasta este ceea ce a văzut Iadul.

De altfel, acelaşi lucru se petrece şi cu sufletele oamenilor. ***Sfântul Vasile cel Mare spune că oamenii care au săvârşit lucruri rele şi viclene vor învia spre osândire şi spre ruşine căci „vor purta în ei ruşinea şi semnele păcatelor”.***

Cu adevărat, această ruşine este mai îngrozitoare decât întunericul şi decât focul cel veşnic căci, aşa cum afirmă Sfântul Vasile cel Mare, aceşti oameni vor păstra pentru vecie în memoria sufletului semnele păcatului pe care l-au săvârşit cu trupul, ca o vopsea care nu se mai ia niciodată. Poate că în acest fel putem să

înţelegem cum de bogatul din parabola lui Hristos a văzut şi a recunoscut sufletul lui Lazăr.

În legătură cu cea de-a doua întrebare, trebuie şi spunem că, ***prin pogorârea lui Hristos la Iad, nu s-au mântuit toţi cei ce se găseau acolo, ci numai drepţii, adică numai cei care ajunseseră la diferite trepte ale îndumnezeirii.*** ***Sfântul Epifanie spune că nu s-au mântuit toţi oamenii care se aflau în Iad, ci numai cei care au crezut.*** Aceste cuvinte trebuie interpretate în sensul că L-au recunoscut pe Hristos numai cei care, atâta vreme cât au fost în viaţă au avut comuniune cu Dumnezeu Cuvântul neîntrupat.

Din alte învăţături ale Sfintei Scripturi şi din Tradiţia patristică, ştim că şi oamenii Vechiului Testament au avut parte de iluminare şi de îndumnezeire, pentru că s-au învrednicit să-L vadă pe Cuvântul neîntrupat, cu diferenţa că moartea nu fusese încă biruită şi de aceea, ei mergeau în Iad. Însă, prin pogorârea Sa la Iad, Hristos a sfărâmat stăpânirea morţii, iar cei care aveau comuniune cu El au cezut că El este puternic şi stăpânitor şi mântuitorul oamenilor şi, astfel, au fost eliberaţi.

În Sâmbăta Mare, sufletul lui Hristos unit cu Dumnzeirea era în Iad, iar trupul unit cu Dumnezeirea se afla în mormânt. Pentru că în acest fel s-a biruit stăpânirea diavolului şi a morţii, Sâmbăta de dinaintea învierii este considerată de Biserica Ortodoxă mare, ea fiind în strânsă legătură cu Duminica ce a urmat.

În textele liturgice, Sâmbăta Mare, în care Hristos S-a odihnit după toate câte săvârşise pentru mântuirea omului, este corelată cu cea de-a şaptea zi a creaţiei, în care, după zidirea lumii şi a omului, Dumnezeu „***S-a odihnit de toate lucrurile Sale***”. De aceea, se cântă: „***acesta este Sâmbăta cea prea binecuvântată***”.

În cartea Facerii vedem că după ce a creat lumea întreagă şi l-a zidit pe om în şase zile, în cea de-a şaptea zi, Dumnezeu S-a odihnit de tot ce făcuse. Moise scrie: ***Şi a binecuvântat Dumnezeu ziua a şaptea şi a sfinţit-o, pentru că într-însa S-a odihnit de toate lucrurile Sale, pe care Le-a făcut şi Le-a pus în rânduială*** (Facerea 2,3).

Din acest motiv, Moise a stabilit ca cea de-a şaptea zi – adică sâmbăta, care se tâlcuieşte odihnă – să fie pentru iudei zi de odihnă, închinată slăvirii lui Dumnezeu şi închinăciunii. Porunca a fost limpede: ***în ziua întâi să aveţi adunare sfântă, în ziua a şaptea iar adunare sfântă; şi în acele zile să nu faceţi nici un fel de lucru, decât numai cele ce trebuie fiecăruia de mâncat, numai acelea să vi le faceţi*** (Ieşirea 12,16).

Există o tâlcuire care spune că ***porunca odihnei din ziua de sâmbătă a fost dată de Dumnezeu mai ales cu referire la rezidirea şi reînnoirea omului care urma să aibă loc prin jertfa şi prin moartea lui Hristos pe Cruce, prin pogorârea Sa la Iad şi prin omorârea păcatului şi a morţii (Iosif Kalothetis).*** Cu toate acestea, trebuie subliniat faptul că, ***deşi începutul rezidirii şi al reînnoirii a fost în ziua Sâmbetei Mari, în mod cert, renaşterea a început cu adevărat în ziua de Duminică, atunci când Hristos a ieşit cu trupul din mormânt (Sfântul Nicodim Aghioritul).*** De aceea, chiar dacă cinstim ziua de sâmbătă, cinstim mai mult duminica, pe care, mai întâi de toate, o considerăm ziua rezidirii şi a reînnoirii. Cu toate acestea, preţuim şi ziua de sâmbătă, ***după cuvântul Sfântului Gherman, Patriarhul Constantinopolului: „Cinstită este această sâmbătă, ca zi a rezidirii noastre".***

În Tradiţia ortodoxă, cinstirea sâmbetei mai are şi o altă însemnătate. În esenţă, sâmbăta este legată de odihna omului, de isihasm, adică de aşa-numita linişte sfântă, cu tot ceea ce înseamnă ea. După ce spune că cinstirea sâmbetei este necesară pentru poporul lui Dumnezeu, Sfântul Apostol Pavel recomandă: ***să ne silim, deci, să intrăm în acea odihnă*** (Evrei 4,11).

Sfântul Grigorie Palama afirmă că, atunci când omul îndepărtează din mintea sa orice gând şi când, cu răbdare şi cu rugăciune neîntreruptă, gândul său se întoarce în inimă, el intră în sfânta odihnă, adică în vederea de Dumnezeu şi în contemplarea Lui. Această odihnă, acest isihasm, nu este o inerţie, ci o adevărată mişcare. Chiar dacă S-a odihnit în cea de-a şaptea zi, Dumnezeu nu S-a oprit din a conduce lumea cu energia Sa necreată. ***Acest lucru este valabil şi pentru om, care, atunci când se află în stare de vedere duhovnicească, săvârşeşte cea mai înaltă lucrare, pentru că se uneşte cu Dumnezeu şi ajunge să iubească ceea ce iubeşte şi Dumnezeu.*** De aceea, spunem că omul poate să trăiască Învierea lui Hristos prin propria sa odihnă, adică printr-un mod de viaţă isihast. **Cu cât omul gustă mai mult din sfânta Sâmbătă, adică din sfânta odihnă, cu atât mai intens trăieşte momentul Învierii.** Urarea „învierea cu bucurie" (*Urare care se rosteşte în Grecia în preajma şi în timpul sărbătorii Paştelui. În limba română, corespunde urării „Paşte fericit".*) ar trebui să fie însoţită şi urmată de urarea „odihnă cu bucurie".

Într-un anumit moment, vorbind în parabole, Hristos S-a referit la învierea Sa din morţi de după trei zile, spunând: ***Dărâmaţi templul acesta şi în trei zile îl voi ridica.*** *Iudeii au crezut că vorbea despre templul lui Solomon, pentru înălţarea căruia a fost nevoie de patruzeci şi şase de ani, dar El vorbea despre templul trupului Său. Chiar şi ucenicii au înţeles acest lucru abia după Învierea Sa* (Ioan 2,19-22).

Cu alte prilejuri, Hristos a vorbit fără ascunzişuri despre Învierea Sa cea de-a treia zi: ***Şi a început să-i înveţe că Fiul Omului trebuie să pătimească multe şi să fie defăimat de bătrâni, de arhierei şi de cărturari şi să fie omorât, iar după trei zile să învieze*** (Marcu 8, 31).

Atât de mult se răspândise această învăţătură, încât cei care se aflau pe Golgota în ceasul jertfei de pe Cruce, Îl huleau spunând: ***Tu, Cel ce dărâmi templul şi în trei zile îl zideşti, mântuieşte-Te pe Tine Însuţi*** (Matei 27, 40).

De asemenea, arhiereii şi fariseii i-au cerut lui Pilat să păzească mormântul, pentru că şi-au adus aminte că, atunci când trăia, Hristos spusese: ***După trei zile Mă voi scula*** (Matei 27, 63).
Cu toţii spunem că Hristos a înviat din morţi după trei zile. Desigur, atunci când vorbim despre Înviere, nu înţelegem că a înviat Dumnezeirea, ci că sufletul, care se despărţise de trup fără a fi separat de Dumnezeire, a revenit în trup, şi astfel Hristos a ieşit din mormânt.

Apare însă o problemă în legătură cu cele trei zile. De când începe numărătoarea lor şi cum sunt ele socotite, având în vedere faptul că Hristos a murit la ora trei după-amiază în Vinerea Mare şi a înviat în primele ore ale Duminicii?

Sfântul Ioan Damaschin a formulat o tâlcuire potrivit căreia, cu adevărat, Hristos a stat în mormânt timp de trei zile şi trei nopţi. Analizând faptele legate de Răstignire, el spune că, în Vechiul Testament, Dumnezeu a numit întunericul noapte şi lumina zi. Aşadar, întunericul care s-a aşternut peste toate în timpul Răstignirii, de la ora douăsprezece şi până la ora trei după-amiază, este considerat noapte, fiindcă soarele nu s-a întunecat din cauza vreunui nor care ar fi acoperit raza solară. Întunericul a căzut pe tot pământul pentru că a lipsit energia generatoare de lumină ce izvorăşte din corpul solar. De la ora trei şi până la apusul firesc al soarelui, a fost zi. În continuare, a fost noaptea de vineri spre sâmbătă, care se socoteşte ca fiind cea de-a doua noapte, iar sâmbătă este cea de-a doua zi. În fine, noaptea de sâmbătă este a treia noapte, iar începutul zilei de duminică, în care a înviat Hristos, este socotit ziua a treia.

Sfântul Mucenic Anastasie Sinaitul alcătuieşte o altă tâlcuire, care se încadrează aproximativ între aceleaşi coordonate. El spune că, în Vechiul Testament, ziua este socotită împreună cu seara. În cartea Facerii, este scris: Şi a fost seară şi a fost dimineaţă: ziua întâi (Facerea 1,5). De asemenea, o parte este considerată ca întreg.

Prin urmare, după spusele Sfântului Anastasie, ora la care Hristos a murit este parte a zilei de vineri, care a început joi după-amiază şi se încadrează în prima zi. Seara de vineri şi ziua de sâmbătă sunt considerate ca fiind cea de-a doua zi, iar seara de sâmbătă până în zorii zilei de duminică, atunci când Hristos a înviat, sunt socotite a treia zi, pentru că includ o parte din ziua de duminică.

Personal, consider că interpretarea Sfântului Ioan Damaschin este mai veridică, fără însă a exclude interpretarea Sfântului Anastasie. ***Cert este că Hristos a stat în mormânt trei zile şi trei nopţi.***

Este important şi motivul pentru care Hristos a înviat după trei zile, nu la un interval mai scurt sau mai lung de timp. **Hristos ar fi putut să învieze imediat după moartea Sa pe Cruce, dar a înviat după trei zile pentru a se adeveri taina morţii, care în alte condiţii ar fi putut fi pusă la îndoială.**

De asemenea, nu a rămas în mormânt o vreme mai îndelungată pentru că, dacă ar fi trecut mai mult timp, taina Învierii ar fi putut provoca neorânduială, deoarece, cu cât întârzia mai mult, cu atât ar fi pricinuit mai multe probleme şi întrebări iudeilor şi ucenicilor (Macarie Hrisochefalul). De aceea, intervalul de trei zile a fost cel mai potrivit pentru ca nici taina morţii să nu fie pusă a îndoială, şi nici taina Învierii lui Hristos să nu stârnească împotriviri.

Hristos a înviat în primele ore ale duminicii. Nu cunoaştem timpul exact când a avut loc Învierea Sa, pentru că nimeni nu L-a văzut în acel ceas. Faptul a fost constatat dis-de-dimineaţă, pe când era încă întuneric, de femeile mironosiţe care mergeau la mormânt ca să ungă trupul lui Hristos cu miresme. ***Aşadar, duminică, adică prima zi din săptămână, este ziua Învierii lui Hristos. Dacă sâmbătă Hristos a biruit stăpânirea morţii, duminica a făcut cunoscută tuturor Învierea Sa şi faptul că El este biruitorul morţii şi al diavolului.***

Duminică este prima zi din săptămână (*În Vechiul Testament, ziua cinstită îndeosebi de iudei ca fiind cea de-a şaptea zi a săptămânii – ziua în care Dumnezeu S-a odihnit după facerea lumii – era sâmbătă şi, drept urmare, duminică era considerată prima zi a săptămânii. Creştinii au înlocuit cinstirea zilei de sâmbătă cu cinstirea duminicii mai ales pentru că Hristos a înviat în zi de duminică. Acest lucru nu a schimbat însă numerotarea zilelor săptămânii, pentru că, în continuare, sâmbătă a fost considerată ultima zi a săptămânii, iar duminică prima zi. Acest lucru rezultă şi din denumirea grecească a zilei de luni: Deutera (a doua zi).*), începând de la care se numără toate celelalte zile, dar şi a opta zi, pentru că se păşeşte la sfârşitul perioadei unei săptămâni, adică după sâmbătă. În Vechiul

Testament este considerată o zi importantă, pe de o parte pentru că este prima zi a zidirii lumii, în care s-a făcut lumina, iar pe de altă parte pentru că este considerată sfântă, după poruncă: ***Şapte zile să aduceţi jertfă Domnului şi în ziua a opta va fi adunare sfântă; să aduceţi arderi de tot Domnului*** (Leviticul 23, 36).

Cea dintâi zi nu este numită de Moise prima zi, ci ziua una (*În textul biblic românesc, apare varianta ziua întâi (Facerea 1, 5), însă traducerea exactă din Septuaginta este ziua una, pentru că nu are numai sensul de prima zi, ci şi acela de o singură zi, adică singura zi care există.*). Tâlcuind acest fapt, ***Sfântul Vasile cel mare spune că sfânta Duminică în care a înviat Hristos este numită ziua una (Ibidem) pentru a ne îndrepta nouă atenţia înspre veacul ce va să fie.*** Acum, duminica este preinchipuirea veacului ce va să fie, însă atunci, va fi cu adevărat cel de-al optulea veac. Dacă ne gândim că ciclul săptămânii simbolizează întreaga durată a vieţii omului, iar duminică este preinchipuirea celui de-al optulea veac ce va să fie, atunci duminică este ziua una (*Ibidem*), adică o singură zi. ***Sfântul Vasile cel Mare spune că duminică este „începutul zilelor" şi „de o vârstă cu lumina".***

După cum afirmă Sfântul Grigorie Palama, duminică este considerată cea de-a opta zi şi pentru că în această zi a avut loc Învierea lui Hristos, care este cea de-a opta înviere din istorie. În Vechiul Testament, au avut loc trei învieri (una săvârşită de Profetul Ilie şi două de Elisei), iar în Noul Testament, patru (a fiicei lui Iair, a fiului văduvei din Nain, a lui Lazăr şi a morţilor din Vinerea Mare). Dar cea mai mare înviere este cea de-a opta, adică Învierea lui Hristos. În esenţă, aceasta din urmă nu este numai cea de-a opta înviere, ci şi prima, care este în strânsă legătură cu învierea tuturor morţilor, pe care o aşteptam.

- ✓ *În zi de duminică, adică în prima zi a creaţiei, s-a făcut lumina.*
- ✓ *Tot în zi de duminică, adică în prima zi a rezidirii, ni s-a arătat Lumina Învierii, care este una cu Lumina Schimbării la Faţă şi a Cincizecimii.*
- ✓ *Tot în zi de duminică, firea omenească a lui Hristos a lepădat* ce era muritor *şi supus pătimirii, aşa cum vom vedea în continuare.*

Duminică mai este numită zi sfântă şi aleasă pentru că toate marile evenimente împărăteşti au avut loc în această zi. ***Sfinţii Părinţi spun că Bunavestire a Maicii Domnului, Naşterea lui Hristos şi Învierea, adică cele mai însemnate evenimente împărăteşti, au avut loc în zi de duminică.*** Dar şi ***cea de-a Doua Venire a lui Hristos – ca şi învierea morţilor, desigur – se va petrece tot în această zi (Cuviosul Petru Damaschin).*** De aceea, creştinii acordă o mare importanţă acestei zile şi se străduiesc să o sfinţească, pentru că venirea neaşteptată a lui Hristos se va face într-o asemenea zi.

Din aceste motive, ***Sfântul Ioan Damaschin*** cinsteşte cu osebire sărbătoarea Paştelui: ***„Această aleasă şi sfântă zi, cea dintâi a săptămânii, împărătească şi doamnă, praznic al praznicelor este şi sărbătoare a sărbătorilor, în care binecuvântăm pe Hristos în veci”.***

Este emoţionant să ne gândim la faptul că, prin minunatele sale tropare, **Biserica prăznuieşte Învierea lui Hristos în fiecare duminică.** Astfel, ***alături de Paştele sărbătorit în fiecare an, există şi Pastele din fiecare săptămână, adică aşa-zisul Paşte mic, care este ziua luminată a duminicii.***
Învierea lui Hristos diferă în mod evident de alte învieri din Vechiul sau din Noul Testament prin aceea că, fiind Dumnezeu adevărat, Hristos S-a înviat pe Sine Însuşi, adică firea omenească a fost înviată de firea dumnezeiască datorită unirii ipostatice, în vreme ce toate celelalte învieri s-au făcut prin puterea şi prin harul lui Dumnezeu. S-ar putea spune că, aşa cum Hristos îndumnezeieşte, în vreme ce sfinţii primesc îndumnezeirea, la fel Hristos a înfăptuit Învierea, adică ridicarea Sa din morţi, în vreme ce sfinţii au primit învierea. Verbul a primi arată că sfinţii suferă o acţiune exterioară, în vreme ce Hristos este izvor al harului nezidit.

Desigur, în Sfânta Scriptură există unele fragmente în care se vorbeşte despre faptul că Hristos a fost înviat de Dumnezeu Tatăl. Referindu-se la Hristos, într-un cuvânt rostit în ziua Cincizecimii, Sfântul Apostol Petru a spus: ***…pe Care Dumnezeu L-a înviat, dezlegând durerile morţii, întrucât nu era cu putinţă ca El să fie ţinut de ea*** (Fapte 2, 24). De asemenea, Apostolul Pavel scrie într-una din epistolele sale: ***precum Hristos a înviat din morţi, prin slava Tatălui, aşa să umblăm şi noi întru înnoirea vieţii*** (Rom. 6, 4). Într-o altă epistolă, el afirmă: ***…după lucrarea puterii tăriei Lui (…) Dumnezeu a lucrat-o în Hristos, sculându-L din morţi…*** (Efes. 1,19-20).

Aceste fapte trebuie interpretate în lumina triadologiei, potrivit căreia ***Persoanele Sfintei Treimi au aceeaşi fiinţă şi aceeaşi energie, diferind numai în ceea ce priveşte ipostasul.*** Aşadar, **nu există o energie** (*Cuvântul energie trebuie înţeles şi cu sensul de lucrare.*) **a Tatălui, una a Fiului şi una a Duhului Sfânt, pentru că energia Dumnezeului Treimic este unică.** Ceea ce vrea Tatăl este voit şi de Fiul şi de Duhul Sfânt, ceea ce vrea Fiul este voit şi de Tatăl şi de Duhul Sfânt şi ceea ce face Duhul Sfânt este voit de Tatăl şi de Fiul. ***Aşadar, atunci când se spune că Tatăl L-a înviat pe Hristos înseamnă că Însuşi Hristos S-a înviat pe Sine, deoarece Tatăl nu face nimic care să nu fie făcut şi de Fiul.***

Toate câte sunt ale Tatălui sunt şi ale Fiului, în afară de faptul că Tatăl este nenăscut. Prin urmare, este o lipsă de cucernicie a pune numai pe seama Tatălui cceea ce s-a petrecut cu Fiul. Dar a le pune pe toate pe seama Fiului nu este în afara adevărului, deoarece Fiul este Dumnezeu cu aceeaşi putere ca şi Tatăl şi poate să facă tot ce poate face Tatăl (Zonaras). Aşadar, a spune că Tatăl L-a înviat pe Hristos echivalează cu a spune că Dumnezeul Treimic, adică Dumnezeirea – Care este tot una cu firea dumnezeiască – a înviat firea omenească.

După Înviere, Hristos S-a arătat femeilor mironosiţe şi ucenicilor Săi. Unii îşi pun întrebarea ***de ce anume Hristos nu S-a arătat tuturor oamenilor, dar mai ales celor care L-au răstignit sau celor care l-au negat învierea, pentru a-i face şi pe aceştia să creadă în El.***

Dacă s-ar cunoaşte substanţa teologiei ortodoxe, asemenea întrebări nu ar mai apărea. Arătarea lui Hristos nu se face pentru spectacol sau pentru ca omul să fie forţat să creadă. De fiecare dată, o asemenea apariţie are un anumit scop şi o motivaţie precisă.

Mai întâi, trebuie să notăm faptul că ***Hristos nu vrea să oblige pe nimeni să creadă.*** **Apoi, arătarea lui Dumnezeu este un moment crucial în viaţa omului.** ***În cealaltă viaţă, la cea de-a Doua Venire a lui Hristos, cu toţii îl vor vedea pe Dumnezeu, dar pentru cei care vor fi curăţiţi şi pregătiţi pentru aceasta, El va fi lumină, în vreme ce pentru oamenii necuraţi El va fi iad.*** Acelaşi lucru s-ar fi putut petrece şi în situaţia de faţă. Aşadar, Dumnezeu S-a ascuns din dragoste de oameni faţă de cei care L-au răstignit sau care n-au crezut în El.

Arătarea lui Hristos în slavă se face numai şi numai pentru a-i îndruma pe oamenii care sunt pregătiţi pentru îndumnezeire şi pentru slăvire. Ucenicii erau pregătiţi şi tocmai de aceea, cu puţin înaintea Patimilor Sale, Hristos le-a spus: ***Acum voi sunteţi curaţi pentru cuvântul pe care vi L-am spus*** (Ioan 15, 3). Auzind cuvântul lui Dumnezeu vreme de trei ani, iniţiindu-se în tainele Împărăţiei Cerurilor şi alungând demonii, ucenicii au parcurs etapa curăţirii lor interioare.

De aceea, ei au fost pregătiţi pentru primirea îndumnezeirii şi pentru împărtăşirea din harul Învierii. Dar, mai mult decât atât, aşa cum vom vedea în continuare, şi după Înviere Hristos i-a pregătit pentru împărtăşirea într-o măsură mult mai mare din îndumnezeire şi din vederea de Dumnezeu, care avea să se petreacă în ziua Cincizecimii. Arătarea lui Hristos către ucenicii Săi nu a fost un fapt care s-a petrecut numai pentru aceştia, deoarece ştim că toţi cei care trec un anumit prag al vindecării şi al curăţirii lor personale se învrednicesc să se împărtăşească din

Înviere şi să-L vadă pe Hristos înviat din morţi. În această lumină trebuie să înţelegem spusele Sfântului Apostol Pavel, care are certitudinea faptului că şi lui i S-a arătat Hristos înviat din morţi. ***Iar la urmă tuturor, ca unui născut înainte de vreme, mi S-a arătat şi mie*** (1 Cor. 15, 8).

Se ştie că pe vremea Învierii lui Hristos, Sfântul Apostol Pavel era zelot iudeu, el venind la credinţa în Hristos abia după Cincizecime. Aşadar, prin aceste cuvinte, el se referă la o arătare a lui Hristos înviat din morţi care s-a petrecut după Înălţarea Sa şi după Cincizecime.

Acest fapt ne arată că vederea lui Hristos înviat din morţi depinde de starea duhovnicească a omului, exemplele în acest sens continuând de-a lungul întregii istorii a omenirii. Pe parcursul veacurilor, au existat tot timpul martori ai Învierii lui Hristos.

În textele Sfintei Scripturi sunt prezentate unsprezece apariţii ale lui Hristos înviat din morţi, dintre care zece au avut loc în intervalul dintre Înviere şi Înălţare, iar una, după Cincizecime. Unele dintre aceste apariţii sunt descrise în amănunt, iar altele sunt numai pomenite. Mai trebuie subliniat că nu sunt descrise toate de aceiaşi Evanghelişti, adică nu sunt amintite toate cele unsprezece apariţii într-o anumită Evanghelie, ci o parte sunt amintite de către unii Evanghelişti, iar cealaltă parte, de alţii.

Cu siguranţă, au mai existat şi alte apariţii ale lui Hristos. Acest fapt rezultă din cuvântul Sfântului Evanghelist Luca, ce este cuprins în Faptele Apostolilor: ***…cărora S-a şi înfăţişat pe Sine viu după patima Sa prin multe semne doveditoare, arătându-li-Se timp de patruzeci de zile şi vorbind cele despre Împărăţia lui Dumnezeu*** (Fapte 1, 3).

Lucrul acesta era firesc să se întâmple pentru că, pe de o parte, Hristos a vrut să-i mângâie pe ucenici, iar pe de altă parte, a dorit să îi pregătească pentru Înălţarea Sa, dar şi pentru venirea Preasfântului Duh.

Cele unsprezece apariţii ale lui Hristos sunt următoarele:

- *Lui Simon Petru (I Cor. 15, 5; Luca 24, 35).*
- *Mariei Magdalena (Marcu 16, 9-11; loan 20,11 -18).*
- *Femeilor mironosiţe (Matei 28,9-10).*
- *Celor doi ucenici care mergeau spre Emaus (Marcu 16,12-13; Luca 24,13-15).*

- *Celor zece Apostoli, atunci când Toma nu era de faţă (Marcu 16,14; Luca 24,36-43; Ioan 20,19-25).*
- *Celor unsprezece ucenici, atunci când Toma era de faţă (Ioan 20, 26-29).*
- *Celor şapte Apostoli, pe Marea Tiberiadei (Ioan 21,1-23).*
- *Celor unsprezece din Galileea (Matei 28,16).*
- *Apostolilor în Betania, atunci când S-a înălţat la cer (Marcu 16, 19-20; Luca 24, 50; Fapte 1, 6-11,1 Cor. 15, 7).*
- *Lui Iacov, ruda Domnului (I Cor. 15,7).*
- *Sfântului Apostol Pavel (I Cor. 15, 8-9).*

Aceste apariţii ale lui Hristos de după Învierea Sa din morţi sunt consemnate în Noul Testament. ***Există totuşi multe alte exemple de sfinţi care s-au învrednicit să-L vadă ei înşişi pe Hristos.*** De altfel, Biserica Ortodoxă, care este Trupul înviat al lui Hristos, ne oferă experienţa Învierii. Referindu-se la rugăciunea „***Învierea lui Hristos văzând, să ne închinăm Sfântului Domnului Iisus, Unuia Celui fără de păcat***“, ***Sfântul Simeon Noul Teolog învaţă că, prin această rugăciune, nu ne referim numai la Învierea pe care au văzut-o ucenicii.*** Cu alte cuvinte, nu este vorba despre o simplă menţiune istorică, ci mai ales despre Învierea, sau mai bine zis, despre Hristos înviat din morţi, pe Care Îl vedem în Biserică. Nu spunem „crezând în Învierea lui Hristos”, ci „Învierea lui Hristos văzând”. Desigur, sunt mulţi cei care cred în Înviere, dar mai sunt şi alţii, chiar dacă puţini, care Îl văd în tot ceasul pe Hristos înviat, îmbrăcat în lumină „***şi strălucind cu strălucirea nestricăciunii şi a Dumnezeirii***”, căci cu adevărat, Învierea lui Hristos „***este învierea celor de pe pământ***”. Aşadar, unii sunt martori „auditivi” ai Învierii lui Hristos, iar alţii sunt martori „vizuali”. Cei din a doua categorie sunt, prin excelenţă, martorii Învierii lui Hristos.

În continuare, vom analiza unele aspecte referitoare la apariţiile lui Hristos de după Învierea Sa, mai ales la cele care au o mai mare legătură cu temele hristologice pe care le dezvoltăm aici.

Faptul că femeile mironosiţe au fost primele care L-au văzut pe Hristos înviat din morţi are o semnificaţie deosebită. Înspăimântaţi de ceea ce se petrecuse, Apostolii s-au ascuns într-o casă, în vreme ce ***femeile, pline de dragoste, de căldură sufletească şi de bărbăţie, s-au dus la mormânt încă dinainte de a se ivi zorile pentru ca să ungă Trupul lui Hristos cu miresme. Nu le-a fost frică nici de întuneric, nici de singurătate şi nici de soldaţi. Aceasta înseamnă că, pentru a se învrednici să-L vadă pe Hristos înviat, omul are nevoie de dragoste şi de bărbăţie.***

După cum spune Sfântul Grigorie Palama, faptul că Hristos S-a arătat mai întâi femeilor mironosiţe are un profund înţeles teologic. ***Sfântul Grigorie* învaţă că Învierea lui Hristos este înnoirea şi învierea firii omeneşti, rezidirea şi reîntoarcerea la viaţa fără de moarte pe care a avut-o primul Adam. După facerea sa, primul Adam a fost văzut mai întâi de femeie, care a fost zidită imediat după Adam, pentru că în acel ceas nu mai era nimeni altcineva care să îl vadă. în egală măsură, pe noul Adam nu L-a văzut nimeni atunci când a ieşit din mormânt, dar mai târziu, prima dată a fost văzut de femei.***

Aşadar, ***mironosiţele au devenit evangheliste ale Evangheliştilor şi apostoli ai Apostolilor.*** Acest fapt are o deosebită însemnătate. ***Eva a fost aceea care a adus lui Adam vestea căderii, iar acum, tot femeia este cea care aduce Apostolilor vestea Învierii. În acest fel s-a făcut reaşezarea firii femeieşti pe locul avut înainte de păcat. Nimeni nu o mai poate învinui acum pe femeie de încălcarea poruncii şi de cădere.***

Nichita Tâlcuitorul ***face şi alte observaţii în legătură cu numele femeilor mironosiţe.*** Aceste nume înfăţişează trăsăturile personale ale acestora şi ne arată felul în care trebuie să trăim şi drumul pe cărei trebuie să-l urmăm pentru a-L vedea pe Hristos înviat din morţi.

- **Maria Magdalena**, din care Hristos a scos şapte duhuri necurate, simbolizează acel suflet care se curăţă de aluatul diavolului prin supunerea faţă de poruncile evanghelice.
- **Salomeea**, al cărei nume înseamnă **pace**, reprezintă omul care a dobândit pacea interioară prin biruirea patimilor, care a supus trupul sufletului şi a primit lumina cunoştinţei prin vederea de Dumnezeu şi prin înţelegerea adâncimilor duhovniceşti.
- **Ioana**, al cărei nume înseamnă **porumbiţă**, simbolizează sufletul fără răutate şi plin de virtuţi, care a scăpat prin blândeţe de orice patimă şi care izvorăşte înţelesuri pline de discernământ duhovnicesc.

Atunci când omul se distinge prin aceste stări duhovniceşti şi se apropie de mormântul inimii sale, el vede dându-se la o parte piatra indiferenţei şi a tulburării cugetului, iar îngerii, care reprezintă conştiinţa sa, îi vestesc că a înviat în el gândul virtuţii şi al cunoştinţei care fusese mort şi, mai mult decât atât, omul se va învrednici să vadă arătarea în inima sa a lui Dumnezeu Cuvântul Însuşi, fără ca această apariţie să mai fie o preinchipuire sau un simbol.

În concluzie, ***pentru a se învrednici de închinarea în faţa lui Hristos înviat din morţi şi de auzirea „cuvântului învierii”, omul are nevoie de curăţire interioară.***

În troparele Bisericii, se spune că ***vestea Învierii lui Hristos a fost dusă la Preasfânta Născătoare de Dumnezeu de îngerul Domnului. „Îngerul a strigat celei pline de har: Curată Fecioară, bucură-te; iarăşi zic: Bucură-te, că Fiul tău a înviat a treia zi din mormânt”.***

Desigur, din textele evanghelice nu rezultă clar că Maica Domnului L-a văzut pe Hristos înviat. Există însă fraze care se referă la „cealaltă Marie”. Sfântul Evanghelist Matei scrie: ***După ce a trecut sâmbătă, când se lumina de ziua întâi a săptămânii (duminică), au venit Maria Magdalena şi cealaltă Marie, ca să vadă mormântul*** (Matei 28,1). De asemenea, în altă parte, se vorbeşte despre Maria lui Iacov (Luca 24, 10). ***Tâlcuind aceste situaţii, Sfântul Grigorie Palama spune că este vorba despre Maica Domnului, care a venit prima la mormânt. Ea a aflat de la început din gura Arhanghelului Gavriil că Fiul ei a înviat, după care L-a văzut pe Acesta, şi numai ea s-a învrednicit să-I cuprindă picioarele cu mâinile sale.***

Aşa cum afirmă Sfântul Grigorie Palama, era drept şi corect ca Preasfânta Născătoare de Dumnezeu să fie prima care să afle vestea Învierii şi prima care să-L vadă pe Hristos înviat. Desigur, acest lucru are legătură şi cu faptul că Maica Domnului ajunsese la o mare curăţie, pentru că de mic copil trăise îndumnezeirea.

Faptul că Sfinţii Evanghelişti au evitat să spună direct că prima care L-a văzut pe Hristos a fost Preasfânta Născătoare de Dumnezeu are o motivaţie importantă, după cum afirmă Sfântul Grigorie Palama, pentru că ei nu au vrut să dea necredincioşilor prilej de a pune la îndoială învierea, de vreme ce aceasta a fost constatată de Maica lui Hristos.

Maica Domnului a fost ultima care a plecat de lângă Cruce. Tot ea a fost şi prima care s-a dus la mormânt ca să ungă cu miresme Trupul lui Hristos. Acest fapt s-a petrecut nu numai pentru ea era Maica Lui, dar şi datorită stării ei duhovniceşti înalte, pentru că cei care au vedere de Dumnezeu într-un grad ridicat au o cunoştinţă mai mare şi o dragoste mai desăvârşită.

Începând din ziua Învierii au avut loc mai multe apariţii ale lui Hristos. Între acestea au fost arătarea în faţa ucenicilor care se aflau închişi într-o casă, atunci când Toma nu era printre ei, şi cea din duminica următoare, după opt zile, când era de faţă şi Toma (Ioan 20, 19-29). **Arătându-Se ucenicilor, Hristos le-a împărţit**

daruri. Primul dar a fost pacea, iar al doilea a fost Duhul Sfânt spre iertarea păcatelor. Nimeni nu poate da ceva din ceea ce nu are. ***Aceasta înseamnă că, fiind Dumnezeu, Hristos este izvorâtorul păcii, pentru că pacea este energia (harul) Dumnezeului Treimic.*** ***Prin întruparea şi prin jertfa Sa, El a făcut pace între cele cereşti şi cele pământeşti, între îngeri şi oameni, între oameni şi Dumnezeu, între oameni şi întreaga zidire şi desigur, a revărsat pacea peste toate energiile sufleteşti.*** De asemenea, ***El a dat Duh Sfânt, deoarece Duhul Sfânt Se odihneşte în Fiul. Persoanele Sfintei Treimi au comuniune şi unire în fiinţă şi în energie, pentru că sunt de o gândire, de o fire şi de o putere. Duhul Sfânt purcede din Tatăl, dar este împărtăşit prin Fiul.***

Ne putem pune întrebarea: ***care este diferenţa dintre darul Duhului Sfânt de după Înviere şi pogorârea Duhului Sfânt asupra ucenicilor din ziua Cincizecimii?*** Cunoaştem faptul că ucenicii au primit Duh Sfânt în ziua Cincizecimii. În aceste condiţii, cum putem oare spune că Hristos le-a dat Duh Sfânt imediat după Învierea Sa?

Sfântul Grigorie Teologul învaţă că, fără nici o îndoială, aici este vorba despre o intensitate diferită a lucrării Duhului Sfânt. Duhul Sfânt era în permanenţă unit cu Fiul. Însăşi întruparea Fiului, ca şi întreaga Sa lucrare, s-a făcut prin impreuna-lucrarea celei de-a treia Persoane a Sfintei Treimi. Prin urmare, Duhul Sfânt lucra în ucenici atât cât puteau ei să îl încapă, adică fie „slab”, fie „cu mai multă putere”, fie „desăvârşit”.

Înainte de Patima lui Hristos, Duhul Sfânt lucra în ucenici „slab”, după puterea pe care aceştia o primiseră, de a alunga duhurile şi de a vindeca bolile. În timpul în care ucenicii îl urmau pe Hristos, ei se curăţeau prin lucrarea Duhului Sfânt. Mai apoi, însă, adică după Înviere, Duhul Sfânt a lucrat cu mai multă intensitate, ca „o împărtăşire mai sfântă”.

Motivele pentru care Hristos le-a dat ucenicilor Duh Sfânt imediat după Înviere au fost două.

- Mai întâi, ***El a vrut să-i pregătească pe aceştia pentru marea împărtăşire cu Duhul Sfânt din ziua Cincizecimii***, deoarece nimeni nu se poate împărtăşi într-o măsură mai mare din Duhul Sfânt dacă nu este pregătit corespunzător.
- În al doilea rând, ***acest dar al Duhului Sfânt avea legătură cu iertarea păcatelor***, nu cu împărtăşirea din Duhul Sfânt.

Potrivit învăţăturii Sfântului Grigorie Palama, împărtăşirea din Duhul Sfânt nu este acelaşi lucru cu iertarea păcatelor prin harul Duhului Sfânt. Abia în ziua Cincizecimii, pregătiţi fiind duhovniceşte, ucenicii au primit marele dar şi s-au făcut mădulare ale Trupului înviat al lui Hristos. În ziua Învierii, Hristos nu Se afla încă în ucenicii Săi, dar în ziua Cincizecimii, aceştia s-au făcut mădulare ale Trupului lui Hristos.

Atunci când a avut loc prima arătare a lui Hristos către ucenicii Săi, Sfântul Apostol Toma nu era de faţă. Cu toate acestea, şi el s-a învrednicit de vederea lui Hristos după opt zile, adică în duminica următoare (Ioan 20, 24-30).

După cum spune Sfântul Grigorie Palama, de obicei Hristos Se arată ucenicilor atunci când aceştia erau strânşi laolaltă. De aceea, nefiind de faţă, Apostolul Toma nu a putut să-L vadă şi el. În duminica următoare însă, atunci când se afla printre ceilalţi, s-a învrednicit şi el să aibă parte de această mare experienţă. Prin urmare, suntem sfătuiţi să nu lipsim de la întâlnirile de duminică, pentru ca să nu păţim şi noi ceea ce a păţit Toma.

Există o motivaţie profundă pentru care Toma nu s-a învrednicit să-L vadă pe Hristos din prima zi. ***Aşa cum tâlcuieşte Cuviosul Teofilact, Toma era şovăitor şi considera imposibilă Învierea lui Hristos.*** Aşadar, el nu ajunsese încă la o asemenea stare duhovnicească încât să-L vadă pe Hristos înviat. Anterior, am subliniat faptul că Hristos Se arată celor care se găseau într-o stare duhovnicească corespunzătoare, pentru ca arătarea Sa să reprezinte pentru ei mântuire, nu iad. Se pare însă că Toma nu ajunsese încă la maturitatea duhovnicească cerută de o asemenea împărtăşire.

De altfel, faptul că Hristos a întârziat o săptămână până să i Se arate lui Toma a însemnat că i-a lăsat acestuia timp pentru a se pregăti. ***Hristos a amânat apariţia în faţa lui Toma „pentru ca să fie învăţat de ceilalţi ucenici, iar cele auzite să-l facă mai râvnitor şi, în viitor, să-l facă mai credincios” (Cuviosul Teofilact).*** Aşadar, a fost nevoie de o săptămână întreagă pentru ca Toma să primească de la ceilalţi ucenici învăţătura trebuincioasă şi pentru ca să afle cele petrecute în legătură cu arătarea lui Hristos, astfel încât să se aprindă în el o mare râvnă, dar şi să se pocăiască pentru necredinţa sa, iar arătarea lui Hristos să îi fie spre mântuire.
După ce Toma s-a pregătit în mod corespunzător, în momentul apariţiei lui Hristos, el s-a făcut teolog (*Teologul prin har este cel care „vorbeşte despre Dumnezeu” ca urmare a inspiraţiei dumnezeieşti ce provine din împărtăşirea cu harul dumnezeiesc)* şi a mărturisit: ***Domnul meu şi Dumnezeul meu*** (Ioan 20, 28). ***Aceste cuvinte arată certitudinea sa privind cele două firi ale lui Hristos unite***

într-un singur ipostas, pentru că Domn desemnează firea omenească, iar Dumnezeu, pe cea dumnezeiască, şi amândouă aceste firi sunt unite în Hristos înviat din morţi (Cuviosul Teofilact).

Aşadar, Toma nu a fost necredincios în sensul ateismului, ci în sensul că nu era în stare să primească credinţa prin vederea de Dumnezeu. Pentru multă vreme, el s-a aflat la treapta credinţei „din auzite", dar după aceea a ajuns la credinţa ce se naşte din vederea de Dumnezeu. Există aşadar o mare diferenţă între ateu, care este un om împotriva lui Dumnezeu, şi cel necredincios sau cel neîncrezător, care îşi are credinţa din auzite, nu din vederea de Dumnezeu.

Una dintre apariţiile lui Hristos în faţa ucenicilor s-a făcut pe Marea Tiberiadei, în ceasul în care aceştia pescuiau în larg (Ioan 21,1-14). Nu vom expune aici faptele legate de această apariţie şi nici felul în care Hristos S-a arătat, ci vom sublinia numai câteva aspecte interesante.

- Primul aspect este că ***ucenicii nu L-au recunoscut pe Hristos***: „***dar ucenicii n-au ştiut că este Iisus***". Acest lucru se explică prin faptul că, în realitate, apariţiile lui Hristos nu sunt numai prezenţa Acestuia, ci reprezintă adevărate revelaţii dumnezeieşti. Sfântul Evanghelist Ioan spune limpede: ***„După acestea, Iisus S-a arătat iarăşi".***

Hristos Se arată pe Sine Însuşi atunci când voia. Asemenea apariţii sau transformări ale lui Hristos au fost multe, atât înainte, cât şi după Înviere.

- Al doilea aspect este că ***apariţia lui Hristos se face în funcţie de starea duhovnicească a oamenilor.*** Astfel, după pescuitul minunat, primul care L-a recunoscut pe Hristos a fost Ioan, iar acesta i-a spus şi lui Petru: ***„Şi a zis lui Petru ucenicul acela pe care-l iubea Iisus: «Domnul este!»"*** Iar atunci, Petru şi-a încins haina şi s-a aruncat în apă pentru ca să ajungă mai repede la Hristos. De aici, vedem că ucenicul pe care îl iubea Hristos şi care este expresia vederii de Dumnezeu Îl recunoaşte pe Hristos, în vreme ce Petru, care se găsea încă la treapta făptuirii, tocmai din cauza lepădării şi a stării de pocăinţă în care se afla, aleargă către Hristos.

Sfântul Grigorie Palama spune că Ioan era „mult mai pregătit decât toţi ceilalţi pentru a primi cunoştinţa dumnezeiască", în vreme ce Petru era „mai grabnic în faptă decât toţi". Aşadar, Ioan era la treapta teoriei, în vreme ce Petru era sârguincios spre practică. Acest lucru arată că teoria îl recunoaşte pe Dumnezeu, iar practica urmează teoriei. Câteodată, se manifestă mai întâi practica, după care urmează teoria, iar alteori, teoria – care naşte cunoştinţa – este urmată de practică.

- Al treilea aspect are legătură cu faptul că, ***atunci când au venit pe ţărm, ucenicii au văzut „jar pus jos şi peşte pus deasupra şi pâine".***

După cum spune Sfântul Grigorie Palama, cuvântul anthrakiarf (*În limba greacă acest cuvânt înseamnă jar şi este tradus ca atare în textul biblic românesc.*) desemnează în realitate un fel de piele pe care drumeţii o aşezau jos, în loc de masă. Aşadar, ucenicii au văzut un peşte care nu a fost pescuit din lac, ci a fost creat din nimic, alături de o pâine. ***Faptul că i-a chemat să prânzească şi că le-a dat El însuşi să mănânce arată că El este Cel care va dărui desfătarea ce va să fie după ce Apostolii vor prinde peşti în mrejele lor, prin propovăduire şi prin strângerea tuturor laolaltă intru credinţa cea adevărată.***

Din expunerea Sfântului Evanghelist Luca în legătură cu una din apariţiile lui Hristos în faţa ucenicilor, reiese că Hristos a mâncat în faţa acestora o bucată de peşte fript şi miere dintr-un fagure. Desigur, după Înviere, Trupul lui Hristos nu mai avea nevoie de hrană, însă El a procedat în acest fel pentru ca ucenicii să se încredinţeze că nu aveau în faţa lor o nălucă, ci un trup transformat şi induhovnicit. Fireşte, deoarece în Trupul lui Hristos de după Înviere nu mai există sistem digestiv, hrana înghiţită a fost dizolvată prin putere dumnezeiască. Aşadar, ea nu a fost transformată în modul în care se petrece acest lucru în organismul omului. Dumnezeirea a consumat hrana pe care o mâncase Hristos aşa cum focul consumă ceara. ***Acest exemplu se foloseşte în mod convenţional, pentru că nu există o corespondenţă perfectă, deoarece focul care topeşte ceara este întreţinut de un material combustibil, în vreme ce trupurile duhovniceşti nu au nevoie de hrană pentru a se întreţine (Sfântul Grigorie Palama).***

Faptul că Hristos a gustat din peştele fript şi din fagurele de miere are o semnificaţie simbolică. ***Firea omenească seamănă cu peştele care înota în apele vieţii pline de iuţeală şi de desfătări trupeşti. Hristos a luat asupra Sa această fire şi a unit-o în ipostasul Său cu firea dumnezeiască, a curăţit-o prin focul Dumnezeirii (peştele fript) de toată aplecarea spre înverşunare şi a umplut-o de foc sfânt, făcând-o asemenea lui Dumnezeu. Fagurele cu miere seamănă cu firea omenească, pentru că, la fel cum mierea stă în fagure, aşa stă şi comoara minţii în trupul nostru, iar mai ales la cei care cred, harul Duhului Sfânt sălăşluieşte în suflet şi în trup. Hristos gustă din acestea, deoarece consideră că hrana Sa este mântuirea fiecăruia dintre noi (Sfântul Grigorie Palama).***

În plus, folosirea de către Hristos, după Învierea Sa, a simbolurilor pâinii şi a peştelui înfăţişează chipul lucrării Sale pentru mântuirea omului, mai ales sub forma tainei sfintei Împărtăşanii, pentru că omul se împărtăşeşte din pâinea vie şi din peştele viu, care este Însuşi Dumnezeul-Om Hristos, Cel care a luat asupra Sa firea noastră omenească şi a indumnezeit-o, după care S-a oferit pe Sine nouă, pentru ca şi noi să ne îndumnezeim. Desigur, îndumnezeirea prin sfintele Taine şi,

mai ales, prin Sfânta Împărtăşanie nu se face în mod mecanic sau magic, ci în funcţie de starea duhovnicească în care ne aflăm. Aşadar, ***taina sfintei Împărtăşanii lucrează după starea noastră duhovnicească.***

Într-una din apariţiile Sale în faţa ucenicilor, văzând că în inima acestora se aflau îndoieli în ceea ce îl privea, Hristos a spus: ***Vedeţi mâinile Mele şi picioarele Mele, că Eu Însumi sunt; pipăiţi-Mă şi vedeţi, că duhul nu are carne şi oase, precum Mă vedeţi pe Mine că am*** (Luca 24, 39).

De aici ne dăm seama că Hristos avea trup, deci nu era doar în imaginaţia ucenicilor, dar Trupul Său nu era ca mai înainte.

Se cunoaşte faptul că, prin întruparea Sa, Hristos a luat fire omenească şi S-a făcut om desăvârşit, luând, desigur, asupra Sa şi aşa-numitele patimi nepăcătoase, între care, posibilitatea ca trupul să sufere vătămări, moarte (*Nu însă şi stricăciunea, adică descompunerea trupului după moarte, deoarece Trupul lui Hristos era unit cu Dumnezeirea.*), foame, sete, oboseală, somn etc. ***După Înviere, însă, Hristos a lepădat toate aceste patimi fireşti, adică „vătămarea trupului, foamea, setea, somnul, oboseala şi toate cele asemenea lor". Deşi a lepădat aşa-zisele patimi nepăcătoase, El a rămas cu trup şi cu suflet. Atunci când S-a înălţat la cer, Hristos a luat cu Sine trupul şi sufletul, raţiunea şi gândul, voirea şi fapta. Aşadar, El şade de-a dreapta Tatălui cu întreaga fire omenească îndumnezeită. În acest fel, Hristos lucrează şi ca Dumnezeu, prin pronie, dar şi ca om, amintindu-Şi de lucrarea Sa de pe pământ şi cunoscând că I se închină întreaga făptură raţională (Sfântul Ioan Damaschin).***

Trupul înviat al lui Hristos nu mai era supus patimii şi morţii, ci era împodobit în slava sfântă, dar „la înfăţişare era ca mai înainte" (Macarie Hrisochefalul). Astfel, ***chiar dacă a lepădat toate patimile nepăcătoase, a păstrat trăsăturile naturale, „adică înfăţişarea exterioară, cum era, cât era, aşezarea părului şi liniile trupului". Dacă S-ar fi lepădat şi de acestea, nu ar mai fi avut trup adevărat, ci numai o extindere a acestuia sau o ieşire din canoanele firii omeneşti (Cuviosul Nicodim Aghioritul).***

Prin întrupare, Hristos nu a ieşit din canoanele firii omeneşti. În acelaşi fel, după Învierea Sa, trupul omenesc îndumnezeit nu a trecut peste cele ce sunt fireşti naturii umane, adică nu a eliminat trăsăturile omeneşti. ***Acest lucru a avut loc deoarece, după „unirea celor două firi total diferite, trăsăturile acestora au rămas neschimbate" (Sfântul Ioan Damaschin).*** De altfel, ***acesta este şi motivul pentru care, deşi Se află în ceruri, Hristos este înfăţişat de Biserică cu trup. În***

ceruri, Hristos nu are nici carne, aşa cum o ştim noi, dar nici nu este fără trup sau fără materie, ci este undeva pe la mijloc (Sfântul Grigorie Teologul). El are trup duhovnicesc, nesupus stricăciunii, care totuşi, este trup. Hristos va rămâne în veac Dumnezeu-Om, pentru că, de când s-au unit, cele două firi ale Sale sunt nedespărţite.

În plus, şi ***sufletul lui Hristos ştie fără vreo îndoială că este unit în ipostas cu Dumnezeu Cuvântul şi că este închinat şi slăvit alături de Dumnezeu, ca suflet al lui Dumnezeu, nicidecum ca un simplu suflet (Sfântul Ioan Damaschin).***

Aşadar, lepădându-se de moarte şi de patimile nepăcătoase, trupul înviat al lui Hristos a rămas trup duhovnicesc, asemenea lui Dumnezeu, însă descriptibil şi având toate trăsăturile caracteristice pe care le avusese şi înainte. El străbătea distanţe uriaşe în interval de secunde, intra şi ieşea prin uşile închise şi a ieşit prin „mormântul închis”, fiind însă trup adevărat, nu o fantomă. ***De multe ori, Hristos nu era înţeles de ucenicii Săi, care îl considerau un om obişnuit, deoarece El nu voia să Se descopere. Hristos Se descoperea numai atunci când voia, iar ucenicii recunoşteau că El este Domnul.***

Până în acest moment, am văzut că ***Învierea lui Hristos a adus oamenilor bucurie şi desfătare, deoarece prin ea, a fost biruită stăpânirea morţii, a diavolului şi a păcatului. Trebuie însă subliniat că Învierea lui Hristos a folosit şi îngerilor şi tuturor făpturilor raţionale.***

Într-o omilie rostită în ziua de Paşte, Sfântul Grigorie Teologul spune: „astăzi se face mântuire în lume, a celor văzute şi nevăzute”. Aici se vorbeşte despre mântuirea îngerilor. ***Cum ar trebui să înţelegem aceste cuvinte?***

Ştim că, după căderea lui Lucifer, îngerii se îndreptau cu greutate spre rău, adică, deşi nu puteau să se gândească la rău, încă nu dobândiseră caracter neschimbat. ***Cuviosul Nichita Stithatul spune că, prin Învierea lui Hristos, îngerii s-au lepădat de orice posibilitate de a cădea.*** Acum ei nu se mai tem de modificare sau de transformare spre rău şi de căderea care ar rezulta dintr-o asemenea transformare. Aşadar, îngerii au dobândit neschimbarea. Însă această neschimbare nu este dobândită prin firea lor, ci prin harul lui Dumnezeu.

În plus, ***Învierea lui Hristos le-a adus puterilor îngereşti şi o altă desfătare, pentru că tagma îngerească, văduvită după căderea diavolilor, s-a reîntregit cu sufletele oamenilor care s-au mântuit, drept care, s-au adeverit cuvintele: „cele de sus s-au împlinit“.*** De asemenea, îngerii s-au desfătat pentru mântuirea

oamenilor. ***Dacă, aşa cum a spus Hristos, în cer se face multă bucurie pentru fiecare om care se pocăieşte, cu atât mai mare a fost bucuria atunci când s-a mântuit întreg neamul omenesc (Zonaras).***

Sfântul Grigorie Teologul afirmă că este convins de faptul că, în ziua Învierii, puterile îngereşti s-au bucurat şi au prăznuit alături de noi, pentru că îngerii sunt iubitori de Dumnezeu şi de oameni. Gândindu-se la aceste cuvinte, ***Sfântul Nicodim Aghioritul spune că este un lucru de neînţeles ca îngerii să se bucure pentru mântuirea noastră, iar noi, care ne-am mântuit, să nu ne bucurăm şi să nu prăznuim alături de îngeri această sărbătoare a mântuirii lumii.***

Ziua Învierii se mai numeşte şi Paşte. Acest cuvânt este repetat în multe tropare ale Bisericii şi aduce creştinilor bucurie duhovnicească.

Aşa cum spune Sfântul Grigorie Teologul, cuvântul Pasha (Paşte) provine din evreiescul Fasca, litera f devenind p, iar litera c devenind h (*În limba română, cuvântul Paşte a pătruns pe filiera limbii latine, care cunoaşte forma pascha.*). În limba ebraică, cuvântul Paşte înseamnă trecere, fiind cunoscută sărbătoarea Paştilor, în timpul căreia evreii îşi aminteau de trecerea minunată prin Marea Roşie. Desigur, după cum afirmă şi Sfântul Grigorie Teologul, ***există unii care cred că Pasha provine din cuvântul pashin (a pătimi) şi înseamnă Patima lui Hristos pentru noi, însă cea mai bună interpretare este prima.***

Aşa cum poporul israelit sărbătorea trecerea Marii Roşii şi dobândirea libertăţii, la fel şi Ierusalimul cel după har sărbătoreşte noua trecere de la moarte la viaţă. Aceasta este interpretarea pe care Sfântul Grigorie Teologul o dă într-o predică rostită în ziua de Paşte. ***Preluând aproape fără modificare anumite texte ale Sfântului Grigorie Teologul, Sfântul Ioan Damaschin scrie: „Ziua Învierii, popoare, să ne luminăm! Paştile Domnului, Paştile! Că din moarte la viaţă şi de la pământ la cer, Hristos-Dumnezeu ne-a trecut pe noi, cei ce cântăm cântare de biruinţă”.***

Sărbătorind Paştele, Cuviosul Iosif Vrienios, care a fost ucenic al Sfântului Grigorie Palama şi îndrumător al Sfântului Marcu Evghenicul, analizează înţelesul teologic al acestui praznic împărătesc. **Paştele înseamnă trecerea de la întuneric la lumină, ieşirea din iad pe pământ, ridicarea de la pământ la ceruri, mutarea de la moarte la viaţă, învierea muritorilor căzuţi, rechemarea exilaţilor alungaţi din Rai, scoaterea din stricăciune a celor robiţi, viaţa adevărată a celor credincioşi, bucuria întregii lumi şi cinstea Sfintei Treimi.** Semnificaţiile Paştelui sunt fără număr, pentru că la fel de multe sunt şi feţele

harului care însoţeşte această sărbătoare. **Paştele este alinarea sufletelor, desfătarea gândurilor, odihna trupurilor, luminarea ochilor, dulceaţa rostirii, veselie, căldură, pace şi bucurie.**

Sărbătoarea Învierii lui Hristos are loc o dată pe an, dar mai există şi Paştile din fiecare săptămână. **Sfânta Liturghie şi împărtăşirea cu Trupul şi cu Sângele lui Hristos fac posibil ca fiecare om să se împărtăşească din lumina Paştelui.**

Sfântul Ioan Gură de Aur afirmă în acest sens: „Paştele nu înseamnă post, ci jertfă şi dar, înseamnă fiecare strângere laolaltă a credincioşilor", pentru că, de fiecare dată când ne adunăm la sfânta Liturghie, plinind ceea ce ne cere Biserica, puterile lui Satana sunt nimicite (Sfântul Ignatie Teoforul), iar noi dobândim simţirea că moartea a fost biruită.

Paştele nu este numai sărbătoarea în sine, ca mutare de la moarte la viaţă, ci este Însuşi Hristos. De altfel, mântuirea omului nu poate fi concepută fără Dumnezeul-Om, pentru că El este calea, adevărul şi viaţa. El este învierea oamenilor. ***De aceea, în canonul sărbătorii Paştelui, Sfântul Ioan Damaschin îl numeşte pe Hristos Paşte. El scrie: „O, Paştile cele mari şi preasfinte, Hristoase! O, înţelepciunea şi Cuvântul şi Puterea lui Dumnezeu".***

Această caracterizare are legătură cu ceea ce a spus şi Sfântul Apostol Pavel: ***Paştile nostru Hristos S-a jertfit pentru noi*** (I Cor. 5,7).

Aşadar, prin Hristos, Care este Paştele cel viu, putem şi noi să trăim Paştile, care înseamnă trecerea noastră de la moarte la viaţă.

Sfântul Grigorie Teologul spune că există trei feluri de paşte: Paştele după lege, Paştele după har şi Paştele veacului ce va să fie.

- **Paştele după lege**, în timpul căruia iudeii sărbătoreau trecerea prin Marea Roşie, era o rememorare a amărăciunii robiei din Egipt, dar şi a eliberării lor cu ajutorul lui Dumnezeu. Era un Paşte „al recunoştinţei şi al rugăciunii". În realitate, acest Paşte reprezenta preinchipuirea propriului nostru Paşte.
- **Paştele sfântului har** este Învierea lui Hristos prin care se face trecerea „de la moarte la viaţă şi de la pământ la cer".

Sfântul Grigorie Teologul spune: „O, Paşte mare şi sfânt şi curăţirea întregii lumi". Fără împărtăşirea din Hristos şi fără comuniunea cu El există numai moarte şi robie. ***Aşa cum afirmă Sfântul Grigorie Sinaitul, „cel care nu vede, nu aude şi***

nu simte duhovniceşte este mort”. Prin urmare, **Paştele este venirea lui Hristos în inimă.**

Sfântul Maxim Mărturisitorul se exprimă foarte sugestiv: „Paştele este venirea Cuvântului în gândul oamenilor”. Atunci când Îl primeşte pe Hristos, omul trăieşte cu adevărat, iar Hristos Se face în el viaţă şi suflet al sufletului său, „suflet al celei de-a doua învieri a oamenilor” (Cuviosul Nil).

- **Paştele veacului ce va să fie** este „mai desăvârşit şi mai curat“. Cu puţin timp înainte de moartea Sa, atunci când săvârşea Paştele, la Cina cea de Taină, Hristos a spus: ***nu voi mai bea de acum din acest rod al viţei până în ziua aceea când îl voi bea cu voi, nou, întru împărăţia Tatălui Meu*** (Matei 26, 29). ***Fără îndoială, prin aceste cuvinte, El vorbeşte despre Paştele Împărăţiei Cerurilor.***

Paştele vieţii de acum este o ceremonie în comparaţie cu Paştele veacului ce va să fie. Atunci, îngerii vor avea mai multă comuniune cu Hristos, deoarece Cuvântul va descoperi şi va învăţa „ceea ce acum este învăţat numai în parte” (Sfântul Grigorie Teologul).

Creştinii se nevoiesc pentru a trece de la Paştile ca ceremonie la Paştile sfântului har, iar de acolo, la Paştile veacului ce va să fie. Aşadar, această sărbătoare are un înţeles şi un scop profund. Nici o altă sărbătoare nu ţinteşte atât de sus şi nu potoleşte setea şi foamea duhului omenesc.

În timpul sărbătoririi Paştelui evreilor, se junghia un miel de un an neprihănit şi fără meteahnă. Acesta era preinchipuirea mielului creştin, adică a lui Hristos, Care este neprihănit şi desăvârşit. El S-a jertfit şi Se dă pe Sine creştinilor pentru ca aceştia să se unească cu El.

Învierea lui Hristos nu trebuie sărbătorită ca un eveniment istoric şi social, ci ca unul existenţial, ceea ce echivalează cu împărtăşirea din harul Învierii. Postul de dinaintea sărbătorii, care durează şapte săptămâni, şi nevoinţa ascetică ţintesc spre desăvârşita împărtăşire din taina Învierii.

Însă, aşa cum ne învaţă toţi Sfinţii Părinţi, pentru acest lucru, este nevoie atât de curăţirea simţurilor trupeşti, cât şi de cea a celor sufleteşti. Omul are trup şi suflet, şi de aceea are simţuri trupeşti şi simţuri sufleteşti. Într-un tropar, ***Sfântul Ioan Damaschin scrie: „Să ne curăţim simţurile şi să vedem pe Hristos strălucind cu neapropiata lumină a Învierii. Şi, cântându-I cântare de biruinţă, luminat să-L auzim zicând: bucuraţi-vă”.***

Aşadar, curăţirea este o condiţie necesară pentru vederea de Dumnezeu şi pentru comuniunea cu Acesta. ***Sfântul Grigorie Teologul** spune: „De aceea, să te curăţeşti mai întâi pe tine pentru ca să se curăţească şi cei din jurul tău”.*

Scopul vieţii duhovniceşti este ca omul să se unească cu Hristos înviat din morţi şi să îl vadă pe Acesta în inima sa. ***Hristos înviază în inimă, omorând gândurile de răzvrătire care sunt sădite acolo de diavoli şi zdrobind patimile şi atacurile păcatului, la fel cum a zdrobit peceţile mormântului (Sfântul Maxim Mărturisitorul).*** Prin urmare, nu suntem în faţa unei sărbători exterioare şi ceremoniale, ci a unui praznic lăuntric şi existenţial. Astfel privind lucrurile, ***Sfântul Grigorie Teologul ne îndeamnă să nu facem din Înviere o petrecere lumească, ci să o sărbătorim cu sfinţenie şi să ne îndepărtăm de duhul lumesc.***

Împărtăşirea din taina Învierii înseamnă trăirea îndumnezeirii. Cel care a început să înţeleagă puterea tainică a Învierii a cunoscut din experienţă scopul pentru care Hristos a zidit lumea (Sfântul Maxim Mărturisitorul). Cu adevărat, ***omul a fost creat pentru a ajunge la îndumnezeire, iar lumea – pentru a se sfinţi prin om.*** Prin urmare, cei care încep să înţeleagă puterea tainică a Învierii ajung la îndumnezeire şi împlinesc scopul existenţei lor pe pământ. În acest fel, aceştia dobândesc o mare cunoştinţă.

Sfântul Apostol Pavel ne recomandă tuturor să dăm vieţii noastre un asemenea curs, scriind că, prin Botez, ne-am îngropat cu Hristos în moarte, „***pentru că, precum Hristos a înviat din morţi, prin slava Tatălui, aşa să umblăm şi noi întru înnoirea vieţii***” (Rom. 6, 4). Această renaştere este absolut necesară, pentru că altfel, omul moare duhovniceşte, după cuvântul Apostolului Pavel: ***căci dacă vieţuiţi după trup, veţi muri, iar dacă ucideţi cu Duhul faptele trupului, veţi fi vii. Căci câţi sunt mânaţi de Duhul lui Dumnezeu, sunt fii ai lui Dumnezeu*** (Rom. 8,13-14)

Învierea lui Hristos este cel mai mare eveniment din istorie. Ea înseamnă învierea şi îndumnezeirea firii omeneşti şi nădejdea de îndumnezeire şi de înviere a propriului nostru ipostas. Pentru că s-a găsit tratamentul, acum există speranţă de viaţă. Prin Învierea lui Hristos, viaţă şi moartea capătă un alt înţeles. Deja nu mai considerăm că viaţa este reprezentată de totalitatea evenimentelor istorice, ci de comuniunea cu Dumnezeu. De asemenea, nu mai considerăm că sfârşitul acestei vieţi înseamnă moarte, pentru că moartea este îndepărtarea omului de Hristos, în vreme ce despărţirea sufletului de trup nu este decât un somn temporar. Tocmai pentru că se simte în comuniune cu Hristos înviat din morţi, Sfântul Apostol Pavel poate să mărturisească: ***Căci sunt încredinţat că nici moartea, nici viaţa, nici***

îngerii, nici stăpânirile, nici cele de acum, nici cele ce vor fi, nici puterile, nici înălţimea, nici adâncul şi nici o altă făptură nu va putea să ne despartă pe noi de dragostea lui Dumnezeu, cea întru Hristos Iisus, Domnul nostru (Rom. 8, 38-39).

Într-un cuvânt de învăţătură – un adevărat imn de biruinţă – al Sfântului Ioan Gură de Aur, se spune că, prin Învierea lui Hristos, au fost depăşite toate problemele omeneşti:

- ✓ Nimeni nu trebuie să plângă pentru sărăcie şi, în general, pentru lipsa celor necesare, pentru că „s-a arătat Împărăţia cea de obşte".
- ✓ Nimeni nu trebuie să jelească pentru păcatul pe care l-a făcut, pentru că „din mormânt iertare a răsărit".
- ✓ Nimeni nu trebuie să se teamă de moarte, pentru că „ne-a izbăvit pe noi moartea Mântuitorului".

Acest „nimeni" este absolut, pentru că izvorăşte din Învierea lui Hristos. Cu cât ne închidem mai mult în relativ şi ne îndepărtăm de absolutul lui „nimeni", cu atât mai mult vom plânge, vom jeli şi ne vom teme".

(sursa: Mitropolit Hierotheos Vlachos, Predici la Marile Sărbători, Ed. Egumeniţa, 2008)

Hristos a înviat!

Cuvinte la Duminica Învierii: “Prăznuim omorârea morţii, sfărâmarea iadului şi începătura altei vieţi, veşnice ”. Cum “să ne curăţim simţirile” ca să vedem Învierea lucrătoare şi întru noi, simţind şi bucuria ei?

Cuvânt la Duminica Învierii

“Bucuratu-s-au ucenicii văzând pe Domnul” (Ioan, cap.XX)

Mă bucur şi eu împreună cu voi, o, dumnezeieştilor ucenici ai Celui ce a înviat, Stăpânul nostru. Mai vârtos să se bucure împreună cu voi toate popoarele cele purtătoare de Hristos care au văzut în sfârşit licoarea cea strălucitoare a prea luminatei duminici a Învierii. Se bucura de sus cea de trei ori fericită cetate şi, înconjurând scaunul Împăratului puterilor, cântă îngerii păcii cântare de biruinţă. Se bucură dedesubt însuşi iadul şi străluceşte peste tot, la cea prea luminată arătare a soarelui, măririi celui ce a răsărit care aduce neînserată ziua vieţii către cei întristaţi strămoşi ai noştri. Se bucură luminându-se mireasa lui Hristos Biserica, şi pe cel ce a ieşit din mormânt ca dintr-o cămară, pe dumnezeiescul Mire bucurându-se Îl îmbrăţişează.

Schimbatu-s-a faţa şi însăşi Golgota, şi acolo unde era o privelişte a unei vrednice de plângere tragedii s-a făcut privire prea slăvită de bucurie a toată lumea. Crucea, suliţa, cununa cea de spini, care au fost organe chinuitoare ale înfricoşatelor patimi, cu cuviinţă dumnezeiască împodobesc întâmpinarea dumnezeiescului Biruitor.

Mormântul care a fost locuinţa posomorâtă a stricăciunii celei dintâi, acum s-a arătat cămara purtătoare de viaţă a nestricăciunii, şi ranele cele ce au fost pricina aducerii de moarte sunt acum izvor de viaţă fără de moarte.

Bucuratu-s-au ucenicii văzând pe Domnul, să ne bucurăm dar şi noi dimpreună, o, luminaţilor ascultători, şi să ne minunăm astăzi de darul cel de Dumnezeu dat al prea slăvitei Învieri a lui Hristos. Atunci când s-a închis uşa Raiului din care s-a izgonit omul, s-a deschis uşa păcatului, prin care a intrat moartea în lume. A intrat însoţită de blestem şi de stricăciune. Împărăţit-a ca un tiran peste tot neamul omenesc, ce ţinea ticăloşeşte jugul cel greu cu multă osteneală şi trudă şi plătea sub execuţie datoria cea grea cu viaţa. Însă precum Adam a greşit mai înainte de toţi oamenii, aşa se cădea Adam înaintea tuturor oamenilor să moară. Dar cu toate acestea, înaintea tuturor, şi a acestui Adam, a murit cel mai drept şi nevinovat, Abel, fiind omorât de cel zavistnic, Cain, fratele lui. Dar oare nu ar fi fost cu dreptate, de vreme ce de la Adam a început păcatul, de la Adam să înceapă şi moartea, şi nu de la Abel?

Ascultătorilor mei! Fiecare împărăţie atunci este neclintită şi întărită, când este pe dreptate întemeiată. Când împărţeşte dreptatea este şi începătura împărăţiei neclătită, şi întărirea ei veşnică. Dimpotrivă, împărăţia este foarte nesigură când este nedreptăţitoare, şi este foarte puţin trăitoare, când este tiranică. Când începe de la nedreptate, începătura ei este mincinoasă, şi când ţine cu sila este aproape de sfârşit. Fireşte, nedreptul niciodată nu este bine până în sfârşit, silnicia nu rămâne îndelung. Vedeţi acum fapta înaltă a iubitoarei de oameni providenţe a lui Dumnezeu.

Dumnezeu S-a depărtat şi n-a murit întâi Adam care a greşit întâi (precum a fost şi cu dreptate), ci a murit întâi cel nevinovat, Abel. Aici iată că împărăţia morţii a început de la nedreptate, pentru ca să aibă şi începătura nesigură. Şi nu numai că a murit întâi Abel cel nevinovat, dar nu a murit de moarte firească, ci de moarte silnică, fiind omorât de frate. Aici împărăţia morţii care s-a început de la nedreptate avea încă cu sine o soaţă şi pe silnicie, pentru ca să fie aproape de sfârşit. Împărăţit-a dar moartea în lume, cu o împărăţire şi nedreaptă, pentru ca să fie neîntărită, şi silnică pentru ca să fie trecătoare. Este înţelegerea marelui Atanasie la 61 de întrebări şi răspunsuri. De-ar fi răposat întâi Adam, ar avea moartea întărire puternică, adică de vreme ce n-a primit întâi pe cel ce-a păcătuit, iar de vreme ce a primit întâi pe acela ce a fost omorât cu nedreptate, este împărăţia ei mincinoasă şi putredă.

Dintru început s-a arătat că moartea, deşi era tirană, nu avea asupra neamului omenesc împărăţie însăşi stăpânitoare, de vreme ce a fugit din mâinile ei Enoh, care de viu s-a mutat. Aşa şi Ilie a scăpat din mâinile ei, suindu-se cu căruţa de foc la cer. Acest Ilie a mântuit din tirania morţii pe fiul saratinencii, iar ucenicul lui, Elisei, pe fiul sumanitencii. A venit în zilele cele de pe urmă cel întrupat Fiul lui Dumnezeu, Domnul viilor şi al morţilor, cel înfricoşat surpător al morţii, şi i-a arătat cât este de slabă. Numai cu un cuvânt a luat pe fiica lui Iair, moartă, şi a sculat-o ca dintr-un somn la viaţă. L-a luat pe fiul văduvei care era purtat cu patul către mormânt şi l-a înviat numai cu atingerea mâinii; l-a luat pe Lazăr, pe care patru zile l-a ţinut iadul legat, şi numai cu un singur grai l-a scos din stricăciune. A luat atâtea trupuri ale celor adormiţi… Sfinţi morţi, pe care le ţinea de atâta vreme moartea, şi i-a scos vii din mormânturi. Şi după acestea toate l-a surpat pe tiranul, a omorât moartea, a tulburat împărăţia ei când S-a sculat a treia zi din morţi cu slavă.

Noi, strănepoţii lui Adam, eram toţi ca nişte păsări prinşi în cursa nenorocirii, pe care o ţinea întinsă moartea de toate părţile. În această cursă vrând au căzut şi Dumnezeu omul Iisus murind de voie, dar Acesta a căzut cu dumnezeiasca Lui putere, a sfărâmat cursa, a zburat El întâi cu învierea cea prea slăvită şi ne-a mântuit şi pe noi din stricăciunea morţii.

“Cursa s-a zdrobit şi noi ne-am mântuit, ajutorul
nostru întru numele Domnului”

Ne-am mântuit, nu mai suntem de-acum robi morţii. Noi o vedem şi nu ne mai temem de vederea ei cea sălbatică. Înaintea Învierii lui Hristos moartea era groază omului, iar după Învierea lui Hristos omul s-a făcut groază morţii. După ce a biruit moartea şi a înviat Iisus, nu o iau în seamă nici ucenicii Domnului Hristos. Sfinţi mucenici micuţi, micuţi prunci, tinere fecioare o batjocoresc. Acesta este darul Celui ce a înviat, al Stăpânului nostru, aceasta este puterea prea slăvitei Învieri. A înviat Hristos şi s-a omorât moartea. A înviat Hristos şi s-a dezlegat stricăciunea. A înviat Hristos şi a încetat blestemul. A înviat Hristos şi a răsărit nemurirea. A înviat Hristos şi iarăşi s-a deschis Raiul. Unde-ţi este moarte acum acul? Unde îţi este iadule biruinţa? Noi cădem ca nişte muritori, dar apoi ne sculăm ca nişte nemuritori. Noi ne închidem la închisoarea unui întunecos mormânt, dar şi acolo ajunge să ne învieze lumina cea fericită a stăpâneştii Învieri. Noi aşteptăm moartea, dar noi aşteptăm şi viaţa nemuritoare, a cărei arvună ne-a dat-o Învierea Mântuitorului. Hristos a înviat.

O, Preaînalte biruitor al morţii, Mire veşnic al sufletelor noastre, Dumnezeule Iisuse, către Tine se întoarce limba mea, către Tine priveghează duhul meu, la

Tine las sufletele iubiţilor mei ascultători. Acolo unde eu am aruncat sământa evanghelicescului adevăr, trimite Tu ploaia darului Tău celui dumnezeiesc, ca să răsară roada mântuirii. Primeşte, o, Dumnezeule, cuvintele mele ca o jertfă cuvântătoare pe care o aduc întru slava slăvitului Tău nume, întru mântuirea păcătosului meu suflet şi a acestor ascultători ai mei. Înfăţişează-te gânditor ca să ne bucuri cu lumina slăvitei Tale Învieri. Şi de vei găsi uşile inimii noastre închise, treci înlăuntru precum ai trecut la ucenicii Tăi fiind uşile încuiate, şi insuflă acolo înlăuntru darul Preasfântului Tău Duh, şi al dumnezeieştii păci, zi încă o dată către noi: „Luaţi Duh Sfânt. Pace vouă".

(din: Cuvinte folositoare şi de suflet mântuitoare ale Sfântul Efrem Sirul şi ale altor Sfinţi Părinţi, Ed. Bizantină, 2004)

Stareţul Efrem Filotheitul: Omilia a XVIII-a - „Smeriţii după fire"

"Ziua Învierii, popoare, să ne luminăm, Paştile Domnului, Paştile"

Hristos ne-a învrednicit şi în acest an să prăznuim această mare şi strălucitoare zi a Învierii Lui. „Paştile Domnului, Paştile".

Paşte înseamnă trecere. Neamul omenesc a primii harul, binecuvântarea lui Dumnezeu să urce de pe pământ la cer, să treacă prin moartea vremelnică spre viaţa nemuritoare. Hristos ne-a miluit fără margini, S-a milostivit spre noi şi a coborât pe pământ, ca să ne ridice la cer.

În fiecare an, prăznuim Sfântul Paşti şi aşteptăm cu mare ardoare să simţim această bucurie specială şi lumina Sfintei Învieri în sufletul nostru. Vrem să gustăm din desfătarea nemărginită a Paştelui veşnic, să vedem puţin lumina aceea ce luminează lumea cealaltă, să experiem ceva din fericirea veşnică pe care o simt în cer sufletele care s-au învrednicit să se mântuiască şi prăznuiesc deja Paştele nesfârşit.

Ca să simţim într-adevăr Paştele şi să vedem adevărat lumina Sfintei Învieri, trebuie să ne curăţim simţirile de orice pornire pătimaşă: „Să ne curăţim simţirile şi să vedem pe Hristos strălucind intru lumina cea neapropiată a Învierii. Şi să ne bucurăm zicând", grăieşte melodul.

Dacă inima n-a fost curăţită şi izbăvită de egoismul urât, de înălţimea trufiei, dacă nu şi-a făcut loc în inimă smerenia lui Hristos, ochii sufletului nu văd lumina Învierii, iar inima n-o simte. Hristos ne-a arătat drumul curăţiei: Învăţaţi de la

Mine, că sunt blând şi smerit cu inima şi veţi afla odihna sufletelor voastre (Matei 11, 29).

Dacă nu ne smerim cugetul şi nu ne plecăm capul, nu credem fără să ne îndoim că suntem nimic, că fiecare dintre noi este ultimul om, cel mai păcătos, cel care va merge în iad, nu vom putea să simţim bucuria specială a Sfintei Învieri, nici să prăznuim tainic şi negrăit în inimă Paştele lui Hristos. Toată inima semeaţă este urâciune înaintea Domnului; hotărât, ea nu va rămâne nepedepsită (Pilde 16, 5) Şi Celor smeriţi le dă har (Iacov 4, 6).

Dumnezeu ascultă rugăciunea celui smerit, căci numai prin smerenie se curăţă în mod special inima. Fiecare virtute, fiecare strădanie şi nevoinţă are drept scop curăţirea inimii. Smerenia este medicamentul cel mai tămăduitor care a înclinat cerurile şi Hristos a coborât, S-a umilit, S-a smerit, a venit lângă noi ca om, dar şi ca Dumnezeu, Dumnezeu Omul.

Noi oamenii - şi cel dintâi, eu - nu ne plecăm grumajii înaintea Domnului, nu ne smerim cugetul, pentru că în noi vieţuieşte mândria. Cu toate că ne nevoim să depăşim această patimă, atunci când credem că simţim smerenia, la câteva momente, apare din nou mândria că am trăit rugăciunea, că am făcut ceva bun, că am reuşit. Boldul mândriei şi al slavei deşarte ne înţeapă şi ne înalţă, ca să credem că am realizat ceva.

Un frate era stăpânit de gândul trufiei şi s-a dus la un bătrân şi i-a zis:
- Părinte, simt în mine că se ridică duhul mândriei şi, deşi mă nevoiesc, nu pot să-l biruiesc. Ce trebuie să fac?

Într-adevăr, fratele se nevoia şi părintele i-a răspuns:

- Fiule, tu ai făcut cerul şi pământul?

- Nu, părinte, Dumnezeu să mă păzească!

- Şi dacă El, care a făcut cerul şi pământul, care a creat lumea spirituală a îngerilor şi a Împărăţiei de sus, la a Cărui poruncă s-a adus din nefiinţă la fiinţă tot trupul, a zis că este smerit şi blând, tu, tina, lutul, păcătosul, pătimaşul, cel miluit de bogăţia lui Dumnezeu, de ce te mândreşti şi crezi că eşti cineva? Acela S-a aplecat şi a spălat picioarele ucenicilor, a suferit batjocură, înjurături, de la o mulţime mare de oameni. Şi-L vedem gol pe cruce, murind din iubire pentru noi, El, care ar fi putut cu un semn să le prefacă pe toate în nimic. Acela, atât de

smerit, n-a vorbit, nu Şi-a deschis gura, iar noi oamenii ne ridicăm capul şi credem că suntem ceva?

Fratele, auzind toate aceste sfaturi înţelepte, s-a smerit şi s-a întors mai folosit la chilia lui.

Mintea omului se întinează, dar se şi curăţă uşor, în timp ce inima se curăţă şi se întinează greu. Ea este împovărată de rădăcinile pătimaşe, căci toate patimile se trag din ea. De aceea, toţi simţim durerea când Dumnezeu, Care voieşte mântuirea omului şi urăşte moartea sufletului lui, Se străduieşte în timp cu o secure duhovnicească, apucă una câte una rădăcinile patimilor şi le smulge, astfel încât inima, izbăvită de această stare de pătimire, să vină la libertate, să simtă bucuria Învierii şi să vadă cu ochii ei duhovniceşti lumina acesteia.

Ispitele, durerile, mâhnirile care ne apar, fie de la diavol, fie din pricina noastră, fie de la lumea pe care o purtăm în noi, toate acestea sunt medicamente trimise de pronia divină ca să redobândim sănătatea sufletească pierdută. Sănătatea aceasta a sufletului, a inimii este [nepătimirea], sfinţenia, tăria cea adevărată, care va continua şi în lumea cealaltă. Înţelegem că suntem stăpâniţi de egoism, atunci când un frate ne aruncă o vorbă sau când părintele duhovnicesc, îndrumătorul, cel chemat de Dumnezeu să ne facă această educaţie pentru dobândirea [nepătimirii] ne face o observaţie, şi simţim în interiorul nostru tulburare, răzvrătire, tristeţe, nerăbdare, mânie. Atunci cunoaştem mărimea, adâncimea, lăţimea şi lungimea egoismului pe care-l purtăm în noi. Când omul este smerit, primeşte cuvântul, cercetarea şi observaţia. Dacă nu are puterea să se bucure în sinea lui că s-a învrednicit să primească acest medicament sau, mai mult, să afle ce mărime are egoismul lui, cel puţin să se găsească în stare de nevoinţă.

Părinţii sciţi, în acei ani înfloritori ai monahismului, s-au gândit să-l ispitească pe Avva Moise etiopianul, ca să vadă dacă are smerenie şi blândeţe, şi la ce grad de nepătimire a ajuns. Acesta se învrednicise de darul preoţiei şi, într-o zi când a intrat în biserică pentru ca să îmbrace veşmintele şi să slujească, i-au zis:
- Ce cauţi aici, negriciosule? Tu nu eşti vrednic să intri în acest loc! Ieşi afară!

Avva Moise a tăcut şi a ieşit din biserică. După câteva zile, l-au atacat din nou. Prima dată a tăcut, şi-a înăbuşit revolta, în schimb, a doua oară s-a simţit liber, s-a mustrat pe sine şi a zis:

- Într-adevăr, sunt negru şi la trup şi la piele şi la suflet. Nu sunt vrednic de preoţie, nici să intru aici, bine mi-au spus-o părinţii.

Aceştia l-au aşteptat afară şi l-au întrebat:
- Avva, nu te-ai tulburat când ţi-am spus acele cuvinte răutăcioase?

- Da, părinţilor, prima dată m-am tulburat, dar am înăbuşit în mine tulburarea şi răzvrătirea, a doua oară, însă, n-a mai existat împotrivire, căci Dumnezeu m-a ajutat şi am simţit o linişte sufletească. Şi m-am osândit pe mine însumi, şi am găsit de cuviinţă că este exact aşa cum aţi zis.

Sfinţii Părinţi ne spun că prima fază se numeşte nemâniere, iar a doua blândeţe. Când vedem sufletul şi inima răzvrătite, trebuie să înţelegem că suntem stăpâniţi de egoism şi să ne rugăm, să cerem lui Dumnezeu, ca să primim puterea să înfruntăm şi să înăbuşim revolta trufiei, avându-L ca exemplu pe Mântuitorul Iisus Hristos Însuşi: Învăţaţi de la Mine, că sunt blând şi smerit cu inima (Matei 11, 29).

Şi când vedem revolta egoismului, năvala lui, gândurile nefireşti, atunci trebuie să slobozim reproşul lăuntric, să ne osândim pe noi înşine. Ce arată tulburarea, gândurile, mânia, furia? Nimic altceva decât egoism.

Fiară urâtă, locuieşti în mine şi când te voi ucide, când voi pune început luptei celei adevărate, când voi lua sabia duhului, cuvântul lui Hristos, ca să te pierd? Fiara aceasta se va găsi în ceasul morţii înaintea noastră şi vom vedea că ne mustră prin conştiinţă, că nu ne-am luptat cât trebuia la timpul potrivit, atunci când am fost chemaţi să ne luptăm şi s-o ucidem. Egoismul înfricoşător aduce toate relele în viaţa noastră, deci, să cercetăm şi vom vedea că în toate lucrările noastre, cele de la început şi cele din adâncime, cauza este aceasta. Deci să ne osândim pe noi înşine, să ne aruncăm la pământ şi să ne dăm seama că suntem tină, lut şi nimic mai mult. Oamenii înşişi le calcă în picioare pe acestea, ei care sunt tină. Dumnezeu are fire divină şi S-a făcut atât de smerit, iar noi, smeriţi după firea noastră, ridicăm capul şi spunem: „Eu sunt cel tare şi nimeni altul”. Când nu ne preferă cineva, vedem că fiara se răscoală şi începe un lanţ întreg: „De ce, de ce, de ce eu?”. Acest „eu” trebuie să fie zdrobit.

Monahismul este dăruit cu puterea „uciderii” [egoismului, voii proprii, n.n.]. Este suficient să luăm în mâinile noastre această putere şi să purtăm cu ajutorul ei şi al lui Dumnezeu o mare biruinţă care va fi veşnică. Cei smeriţi vor vedea pe Dumnezeu, dar în lumea cealaltă, iar omul mândru va fi scos afară din Împărăţia Cerurilor. Şi la Judecata viitoare va fi întrebat dacă a acceptat egoismul, dacă s-a bucurat de vederea lui şi, după aceea, vor continua întrebările, dacă s-a nevoit bine, dacă a urmat calea şi povăţuirea cea către smerenie. În ceasul în care suntem

revoltaţi, deşi vedem fiara din noi, nu vrem s-o ucidem. De multe ori, ne orbim voluntar, trecem cu vederea, închidem ochii, şi acesta este egoismul.

De ce, fiul meu, să nu duci lupta cea bună, căci n-avem în mâini viaţa noastră, din clipă în clipă putem s-o pierdem? Sărbătoarea se va încheia şi, după moarte, prin închiderea ochilor noştri, vom cunoaşte cât ne-a distrus egoismul. Vom cere măcar un minut din mulţii ani pe care i-am trăit, dar nici acesta nu ni se va da. Şi atunci vom vedea scris: „Vai de noi!”. N-am cunoscut în fapt, n-am simţit cu inima sentimentul morţii, ce va face sufletul când se va urca la cer, gândurile acelea pe care le vom purta cu noi când vom trece prin vămile văzduhului! Nu ne-au venit în minte gânduri de la Dumnezeu, n-am experiat acel sentiment.

Cum se va simţi atunci sufletul nostru când îşi va da seama că nu se va mai întoarce din nou la viaţa de pe pământ? El va intra, va fi îndrumat la veşnicie, la o viaţă fără sfârşit, iar în cazul eşecului va trăi veşnic în iad, în tovărăşia demonilor, nu va vedea niciodată lumină şi n-o va cunoaşte nici pe ea, nici pe Dumnezeu. Şi, în continuare, va avea sentimentul şi conştiinţa că toţi fraţii se află în cer, prăznuiesc Paştele veşnic, în slava lui Dumnezeu, îmbrăcaţi în veşminte albe pe care Acesta le va dărui sufletelor care vor avea haine de nuntă. Atunci va vedea că sufletele fraţilor se bucură la nuntă împreună cu Mirele, se află în cămara nupţială cerească şi că această viaţă plină de lumină nu se va sfârşi. Lucrurile, gândurile, sentimentele acestea nu le-am cunoscut şi, într-un oarecare mod, suntem orbi sufleteşte. Inima noastră, fiind moartă duhovniceşte, nu mai simte nimic.

De câteva ori, am simţit în rugăciune că dormeam şi între timp m-am trezit, iar mintea mea nu era doar curată, ci mult mai mult. Când cineva se scoală în timpul somnului, este posomorât şi tulburat la minte, lucru pe care eu nu l-am simţit. Eram într-o stare de limpezire a minţii şi a inimii şi am simţit că, într-adevăr, am plecat din această viaţă şi am intrat în veşnicie. Sentimentul nesiguranţei era puternic:
„Ce se va întâmpla acum, cum voi da ochii cu Judecătorul, în cazul unei căderi şi al ameninţării chinurilor veşnice, ce se va întâmpla cu mine?”.

Atunci am simţit real plecarea, sentimentul că mă aflu înaintea Judecătorului, a iadului, a veşniciei, ceva ce nu pot să exprim prin cuvinte. După aceea, m-am gândit în timpul zilei: „Oare acestea s-au întâmplat în sufletul meu când eram cu ochii închişi? Ce trebuie să fac acum? Dacă viu fiind am avut acest sentiment înfricoşător şi negrăit al acestei realităţi şi al adevărului, ce se va întâmpla, însă, atunci când Dumnezeu va voi şi mă voi afla afară din trup?”
Toate acestea arată cât de închişi sunt ochii sufletului nostru, nici măcar nu-i simţim, nu că nu credem. În contemplare se cuprind toate acestea, dar inima nu

participă pentru că, dacă nu în întregime, în parte cu siguranţă n-a fost curăţită, şi de aceea nici nu simte. Aceasta nu s-a trudit, n-a avut răbdare în suferinţă pentru vindecarea de egoism, n-a suferit smulgerea rădăcinilor acestuia. Prin urmare, avem exact consecinţele lenevirii ei.

Trebuie, în tot cazul, să înţelegem puţin câte puţin, să vedem egoismul din noi, să luăm atitudine şi să începem lupta. Atunci când suntem mustraţi, ni se fac observaţii, să ne certăm pe noi înşine, să ne osândim, să ne biciuim, să ne lovim, să dăm vina pe noi. Apoi să-l îndreptăţim pe omul care ne-a judecat, pe acuzatorul nostru, şi să fim recunoscători lui Dumnezeu că ne ajută să scăpăm de întinare. Şi purtând astfel lupta, cu ajutorul harului divin, vom fi izbăviţi.

Inima se va elibera, rădăcinile pătimaşe vor fi smulse şi vom ajunge la starea aceea de sănătate sufletească a simţurilor care au legătură cu lumea cealaltă, şi atunci vom putea să vedem lumina Învierii. „Învierea lui Hristos văzând…” spunem, mărturisim, dar, oare, o simţim, o vedem? Nu, eu personal n-o văd. Vom fi vrednici să o vedem când am dobândit curăţirea. Să purtăm lupta împotriva egoismului înarmaţi cu rugăciunea „Doamne Iisuse Hristoase, miluieşte-mă”, care nu trebuie să înceteze zi şi noapte, dacă este posibil. Trupul părăsit de suflet miroase, putrezeşte, se umple de viermi, devine pricină de infestare. Când sufletul este lipsit de rugăciune, se întâmplă acelaşi lucru. Acum le avem pe toate înaintea ochilor noştri, ştim cum să lovim, cum să ucidem fiara din noi şi cum să ne rugăm continuu. Deci să tămâiem cu bună mireasmă templul lui Dumnezeu care este trupul şi sufletul omului, prin rugăciune: „Într-un trup şi într-un duh să prea mărim pe Dumnezeu”.

Este necesară lupta şi, pentru primul şi principalul atac, noi suntem cei responsabili. Trebuie să dăm exemplul cel bun, continuu, ca să-l urmeze şi luptătorii ce vin după noi, încât toată frăţietatea, toţi să ne învrednicim să prăznuim Paştele veşnic şi fără sfârşit al mântuirii noaste. Aceasta o vom face în cealaltă lume, în viaţa cea veşnică, în Ierusalimul de sus, în lumina cea neapropiată şi prea strălucitoare, în bucuria necuprinsă a lui Dumnezeu, acolo unde îngerii priveghează, dau slavă şi stau înaintea Sfintei Treimi şi înalţă doxologii şi cântări nesfârşite. Amin!

([1] Cuvântare ţinută la Sfânta Mănăstire Filotheu, 17.04.1981.)

(din: Ne vorbeşte Stareţul Efrem Filotheitul. Meşteşugul mântuirii, Editura Egumeniţa)

Doxologia: Învierea lui Hristos este învierea noastră

Învierea lui Hristos este învierea noastră a celor ce zăceam jos, la pământ (…) Învierea și slava lui Hristos este însă, precum s-a spus, slava noastră, care are loc, se face arătată și văzută nouă prin Învierea Lui întru noi; căci însușindu-Și o dată (prin Întrupare) cele ale noastre, cele pe care le face întru noi Și le atribuie Lui Însuși. Învierea sufletului este deci unirea cu viața; căci așa cum trupul mort, dacă nu primește întru sine sufletul viu și nu se amestecă în chip neamestecat cu acesta, nu se spune că este și nu poate să fie viu dacă nu se unește în chip negrăit și necontopit cu Dumnezeu, care e cu adevărat viața veșnică (I Ioan, 5, 20). (…)

Cei mai mulți oameni cred în Învierea lui Hristos, dar foarte puțini sunt cei ce o au și o văd în chip curat; cei ce n-au văzut-o însă nici nu se pot închina lui Iisus Hristos ca unui Sfânt și Domn, căci „nimeni, zice, nu poate să spună că Iisus este Domn decât numai în Duhul Sfânt" (I Cor. 12, 3), și altundeva: „Duh este Dumnezeu și cei ce se închină Lui trebuie să I se închine în Duh și Adevăr" (Ioan 4, 24). Căci nici prea sfântul cuvânt, pe care-l avem acum în fiecare zi în gură, nu spune: „Învierea lui Hristos crezând", ci: „Învierea lui Hristos văzând, să ne închinăm Domnului Iisus, Celui sigur fără de păcat".

Cum deci Duhul Sfânt ne îndeamnă să zicem acum: „Învierea lui Hristos văzând", ca unii ce am văzut-o, deși n-am văzut-o, de vreme ce Hristos a înviat odată pentru totdeauna acum o mie de ani, și nici atunci nu L-a văzut cineva înviind? Oare dumnezeiasca Scriptură vrea ca noi să mințim? Să nu fie! Dimpotrivă, ea ne îndeamnă mai degrabă să spunem adevărul: și anume că în fiecare din noi, cei credincioși, are loc Învierea lui Hristos, și aceasta nu o dată, ci în fiecare clipă, atunci când, precum spuneam, Însuși Stăpânul Hristos învie întru noi, strălucind și fulgerând cu fulgerările nestricăciunii și Dumnezeirii.

(Sfântul Simeon Noul Teolog, Cateheze, Scrieri II, Cateheza 13 - Învierea tainică cu Hristos, p. 172-174)

Dumnezeu prin învierea Lui îi „condamnă" pe oameni la nemurire

Pentru noi, creştinii, viaţa aceasta pe pământ este o şcoală, în care învăţăm cum să ne asigurăm nemurirea şi viaţa veşnică. Căci ce folos avem de la viaţa aceasta, dacă prin ea nu o putem dobândi pe cea veşnică? Dar, ca să învie împreună cu Hristos, omul trebuie mai întâi să moară împreună cu El şi să trăiască viaţa lui Hristos, ca şi cum ar fi viaţa lui proprie. Dacă va face aceasta, atunci în ziua învierii va putea spune, împreună cu Sfântul Grigorie Teologul: „Ieri m-am

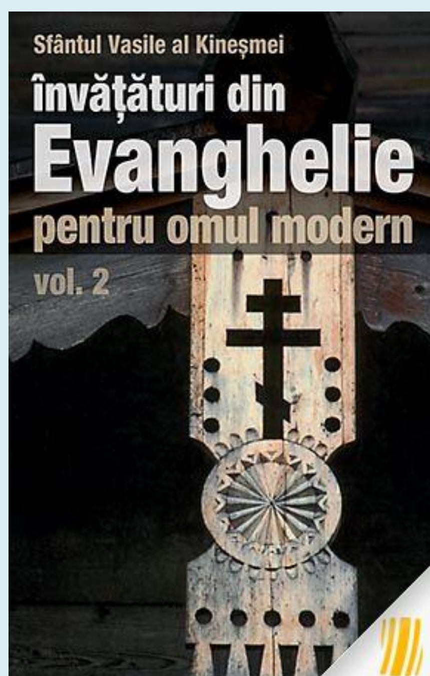
răstignit cu Hristos, astăzi sunt slăvit împreună cu El, ieri am murit împreună cu El, astăzi înviem împreună cu El.”

Oamenii L-au condamnat pe Dumnezeu la moarte, Dumnezeu însă, prin învierea Lui, îi „condamnă” pe oameni la nemurire, în locul loviturilor pe care I le-au dat oamenii, El îi îmbrăţişează; în locul ocărilor, El le împărtăşeşte binecuvântări; în locul morţii, El le dă nemurirea. Nicicând oamenii n-au arătat ură faţă de Dumnezeu ca atunci când L-au răstignit, şi niciodată Dumnezeu n-a arătat iubire faţă de oameni ca atunci când a înviat. Oamenii au vrut să-L facă pe Dumnezeu muritor, El însă, prin învierea Lui, i-a făcut pe oameni nemuritori.

(Sfântul Iustin Popovici)

Hristos a înviat!

Sfântul Vasile al Kineşmei despre însemnătatea Învierii Mântuitorului: "Hristos a înviat şi ne-a dat o viaţă nouă, plină de puteri harice. Partea ce ne revine e să ne folosim de puterile acestea"

Însemnătatea Învierii Mântuitorului

[Tâlcuire din Evanghelia după Marcu – (Capitolul 16)]

A trecut noaptea de după sâmbătă, pe care ucenicii lui Iisus Hristos şi femeile devotate Lui o petrecuseră în nelucrare desăvârşită, aşa cum o cerea Legea lui Moise. În ziua aceea ei nu putuseră să facă nimic, dar inimile lor erau neliniştite, şi noaptea zbuciumată, chinuitoare, nu le uşurase cu nimic necazul. De-abia puseseră geană peste geană, gândindu-se cu tristeţe cât de sărăcăcioasă şi grăbită fusese îngroparea scumpului lor Învăţător şi cât de puţin se potrivea cu vrednicia Marelui Proroc puternic în cuvânt şi în faptă.

Inima iubitoare şi întristată cerea cu putere să I se aducă ultimul omagiu Iubitului Răposat şi să fie încheiate ceremoniile ritualului funerar, săvârşindu-se deplin ungerea Trupului, pe care Iosif şi Nicodim o făcuseră în mare grabă. De abia se iviseră zorile, destrămând întunericul nopţii pascale, când ucenicele credincioase ale lui Hristos mergeau deja cu grabă pe străzile Ierusalimului, ducând miresme. Despre straja pusă de arhierei la Mormântul Domnului şi despre faptul că intrarea în peşteră fusese pecetluită ele nu ştiau, după cât se vede, însă le frământa altă

întrebare: cum să prăvălească piatra de la intrarea în Mormânt? Aceasta era prea grea şi se părea că a o clinti din loc este o sarcină cu neputinţă de înfăptuit pentru puterile femeieşti - şi cât de mare le-a fost mirarea când au văzut că piatra fusese dată deoparte!

Au intrat în peşteră cu fior şi nedumerire, şi le-a cuprins fără să vrea groaza: locul unde zăcea iubitul Trup era pustiu! Domnul nu se afla în peşteră! Înainte de a-şi putea lămuri taina dispariţiei Trupului mort şi de a-şi veni în fire după uimirea şi durerea acestei amărăciuni noi, au băgat de seamă în partea dreaptă un tânăr îmbrăcat în veşminte albe. Din gura acelui tânăr a răsunat pentru prima dată vestea cea mare, care la început s-a auzit în peştera pustie şi a fost repetată după aceea de milioane de guri, veste care a schimbat toată viaţa lumii.

Căutaţi pe Iisus Nazarineanul, Cel răstignit? A înviat! Nu este aici. Iată locul unde L-au pus.

Femeile mironosiţe, ieşind, au fugit de la mormânt, că erau cuprinse de frică şi de uimire, şi nimănui nimic n-au spus, fiindcă se temeau.

Vestea a fost cu adevărat neobişnuită, uluitoare, şi erau atât de puţin pregătite pentru ea!

Or, această veste a stat la temelia întregii noastre credinţe! Doar două cuvinte: A înviat, dar ce putere uriaşă este în ele! Aceste două cuvinte au întors lumea cu susul în jos, au răsturnat şi au dărâmat păgânismul din temelie şi au zidit marea Biserică a lui Hristos, puternică nu atât prin număr, nu atât prin mijloacele materiale, cât prin credinţa sa şi prin puterea sa morală.

Recunoscând marea însemnătate a Învierii lui Hristos, Sfântul Apostol Pavel spune de-a dreptul: ***Dacă Hristos n-a înviat, zadarnică este atunci propovăduirea noastră, zadarnică este şi credinţa voastră (I Cor. 15,14).***

Fără credinţa în Hristos Cel înviat nu există creştinism.

Iată de ce toţi adversarii credinţei noastre, începând cu păgânul Celsus, scriitor antic, şi încheind cu necredincioşii contemporani de toate soiurile se străduie cu o deosebită înverşunare să clatine adevărul Învierii şi să discrediteze relatările evanghelice pe care se întemeiază el.

Înainte de a trece la lămurirea marii însemnătăţi pe care o are pentru noi faptul Învierii lui Hristos, este de folos să ne ocupăm puţin de obiecţiile acestor sceptici şi, după ce le vom fi demontat măcar pe cele mai răspândite dintre ele, să curăţăm terenul de gunoiul născocirilor samavolnice şi să îndepărtăm posibilele îndoieli.

Aşadar, mai întâi de toate, ei spun că Învierea lui Hristos nu poate fi înţeleasă în sensul în care o înţelege Biserica. O asemenea înţelegere presupune moartea lui Hristos - or, se poate crede că Hristos nu a murit pe cruce, ci numai a căzut într-un leşin adânc, din care S-a trezit după aceea în răcoarea peşterii.

„Bun, şi după aceea?" - vom întreba noi. În continuare trebuie, evident, să presupunem (anume să presupunem, deoarece textul evanghelic nu ne oferă nici un fel de bază în acest sens) că Hristos S-a sculat din locul unde fusese pus, a prăvălit uriaşa piatră de la intrarea în mormânt şi a ieşit de acolo… Şi asta cu mâinile şi picioarele străpunse! Cum se poate aşa ceva? Pe lângă asta mai trebuie adăugat şi că în aceeaşi zi, după cum povesteşte Sfântul Luca, Domnul a călătorit împreună cu doi dintre ucenici până în satul Emaus, aflat la vreo 12 kilometri de Ierusalim. Toate acestea sunt atât de imposibile, încât ipoteza leşinului Domnului trebuie redusă la treapta de invenţie absurdă.

„Un om cu picioarele străpunse, scrie profesorul Sistov, doctor în medicină, nu numai că n-ar fi putut să meargă până la Emaus în a treia zi de la răstignire, ci, din punct de vedere medical, nu s-ar fi putut ţine pe picioare înainte să treacă cel puţin o lună de la coborârea lui de pe cruce" (A. Sistov, Gânduri despre Dumnezeu-Omul).

Pe lângă asta, după cum remarca pe bună dreptate înşişi raţionaliştii, un pătimitor nefericit, mai mult viu decât mort, care s-a târât cu mare greutate din mormânt, iar după aceea a murit totuşi, nu le-ar fi putut lăsa ucenicilor impresia unui biruitor asupra morţii şi a mormântului.

În fine, există încă un fapt, observat de Sfântul Ioan, martor al ultimelor clipe din viaţa Mântuitorului, care nu lasă nici umbră de îndoială asupra realităţii morţii lui Hristos. Ostaşii, venind la Iisus şi văzându-L mort, scrie Apostolul Ioan, nu I-au zdrobit fluierele, ci unul din ostaşi cu suliţa a împuns coasta Lui şi îndată a ieşit sânge şi apă. Şi cel ce a văzut a mărturisit, şi mărturia lui e adevărată; şi acela ştie că spune adevărul, ca şi voi să credeţi (In 19, 33-35).

Puterea de expresie cu care Ioan subliniază autenticitatea mărturiei sale nu ne dă voie să o punem la îndoială, iar vechii Părinţi ai Bisericii făceau întotdeauna

trimitere la acest fapt în polemica lor cu ereticii dochetişti, care considerau aparentă moartea Mântuitorului. Problema este că, în măsura în care ne putem da seama din spusele Evanghelistului, lovitura de lance a rupt, în mod evident, pericardul, iar sângele care a curs de acolo era amestecat cu un lichid seros - semn neîndoielnic al decesului, după cum afirmă numeroşi medici. Întrucât teoria pe care am examinat-o este absurdă, răsună alte glasuri: „Da, Hristos a murit pe cruce, nu încape îndoială… Dar putem crede că El n-a înviat, că la scurtă vreme după moartea Lui trupului Lui a fost răpit, după care au fost lansate zvonurile false privitoare la Învierea Lui, căci nu degeaba afirmau asta arhiereii” (v. Mt. 28, 13-15).

Dar cine ar fi putut răpi trupul Mântuitorului?

- ⇒ *Cărturarii? Arhiereii? Fariseii? Nu se poate, fiindcă la primul zvon că Hristos a înviat, ei, fiind interesaţi în eliminarea rumorilor de acest gen, le-ar fi arătat tuturor cadavrul Lui şi prin aceasta ar fi pus capăt, fără îndoială, oricăror zvonuri şi presupuneri. Asta în primul rând. În al doilea rând, din Evanghelia după Matei se vede că arhiereii şi cărturarii chiar se temeau în această privinţă de bănuieli la adresa lor.*
- ⇒ *Poate că ostaşii romani din strajă L-au furat pe Mântuitorul? Nu, nu se poate susţine aşa ceva. În primul rând, aceştia nu aveau nici un interes. Apoi, în condiţiile disciplinei de fier care domnea în armatele romane, ale severităţii cumplite cu care erau traşi la răspundere în asemenea împrejurări, nu s-ar fi apucat niciodată de o treabă atât de primejdioasă şi de riscantă.*
- ⇒ *Rămâne, prin urmare, ipoteza că înşişi ucenicii lui Hristos au furat trupul Învăţătorului lor şi apoi au răspândit zvonul Învierii Lui.*

Dar dacă nici arhiereii, nici ostaşii n-au putut face asta, cu atât mai puţin puteau îndrăzni s-o facă Apostolii. Nişte oameni cuprinşi de groază, care fugiseră cu laşitate din Ghetsimani, nu puteau în nici un caz ca după câteva ceasuri, în toiul nopţii, sub privirile străjii romane, să pătrundă în adâncul peşterii şi să răpească Preacuratul Trup al Mântuitorului Hristos, găsindu-se într-o stare de epuizare a sufletului şi trupului.

Apoi, pentru propovăduirea Învierii lui Hristos Apostolii au fost prigoniţi, chinuiţi, arşi de vii, răstigniţi pe cruci. Şi atunci, de ce ar fi recurs la o asemenea înşelătorie? Pe urmă, cum ar fi putut această minciună să prindă rădăcini în mintea oamenilor şi să dăinuie veacuri întregi fără să se dea în vileag? Te întrebi fără să vrei: oare acei pescari simpli puteau fi nişte actori atât de iscusiţi, încât să proclame cu cel mai mare aplomb posibil un lucru de a cărui falsitate îşi dădeau seama, iar după aceea

să nu iasă din rol nici măcar o dată în viaţă? Oare nici unul dintre ei n-ar fi protestat împotriva unei asemenea amăgiri? Nu! Mai devreme sau mai târziu, minciuna trebuie să se dea în vileag, şi o asemenea înşelăciune grosolană n-ar fi putut rămâne mult timp ascunsă.

Dacă Apostolii au răspândit zvonuri mincinoase despre Învierea lui Hristos, cum de i-au crezut Maica lui Hristos şi fraţii Lui? Deoarece fraţii Lui nu crezuseră în El atunci când era viu. Oare i-a convins acum o minciună? Pe lângă asta, o asemenea născocire putea să apară numai în cazul în care Apostolii s-ar fi aşteptat ca Învăţătorul lor să învie - dar tocmai că ei nici nu se gândeau la Înviere, şi atunci când Domnul i-a prevenit că trebuie să fie omorât şi apoi să învie nici măcar nu L-au înţeles (v. Mc. 9, 10, 31-32) - aşa departe era de ei gândul acesta.

Chiar dacă admitem că Apostolii au răpit rămăşiţele pământeşti ale Învăţătorului lor, se poate spune cu toată încrederea că un asemenea plan ar fi rămas absolut steril.

Lumea nu poate fi convertită la o credinţă nouă prin asemenea amăgiri şi trucuri, făcute de nişte amăgitori. Pentru a-i convinge pe alţii trebuie ca propovăduitorul să fie, în primul rând, profund convins de adevărul propovăduirii lui. Dacă în el însuşi nu există această convingere, niciodată nu-i va putea atrage pe alţii în urma sa.

Aşadar, nici aceste argumente ale potrivnicilor religiei noastre nu clatină câtuşi de puţin credinţa noastră în Hristos Cel Înviat.

A treia obiecţie – cea mai răspândită şi, trebuie remarcat - cea mai mincinoasă, este următoarea: „Hristos a murit şi n-a înviat, dar unii dintre ucenicii Lui, «graţie stării lor de excitaţie nervoasă», au văzut fantoma lui Hristos şi li s-a părut că L-au văzut pe Însuşi Învăţătorul. De atunci au luat naştere zvonurile despre Înviere."

Această presupunere se află în totală contradicţie cu relatarea evanghelică despre arătarea Mântuitorului Înviat. În textul Evangheliei citim următoarele: Iisus a stat în mijlocul lor şi le-a zis: „Pace vouă!" Iar ei, înspăimântându-se şi înfricoşându-se, credeau că văd duh. Şi Iisus le-a zis: „De ce sunteţi tulburaţi şi pentru ce se ridică astfel de gânduri în inima voastră? Vedeţi mâinile Mele şi picioarele Mele, Eu Însumi sunt; pipăiţi-Mă şi vedeţi, că duhul nu are carne şi oase, precum Mă vedeţi pe Mine că am" Şi zicând acestea, le-a arătat mâinile şi picioarele Sale. Iar ei încă necrezând de bucurie şi minunându-se, El le-a zis: „Aveţi aici ceva de mâncare?" Iar ei i-au dat o bucată de peşte fript şi dintr-un fagure de miere, şi luând, a mâncat înaintea lor (Lc. 24, 36-43).

Din textul citat mai sus se vede că şi Apostolii s-au gândit că este vorba de o fantomă atunci când L-au văzut pe Domnul arătându-Se pe neaşteptate, însă Mântuitorul a respins în cel mai decisiv mod această idee, îndemnându-i să-L pipăie şi cerând mâncare. Bineînţeles că o fantomă nu poate nici să bea, nici să mănânce, şi este imposibil de pipăit cu mâinile. Aşadar, raţionaliştii sunt obligaţi aici să nege una din două: ori relatarea evanghelică, ori propria născocire despre fantome. Pe lângă asta, ucenicii lui Hristos nu erau nicidecum nişte oameni cu nervii slabi, isterici, înclinaţi spre halucinaţii, cum se străduie unii să îi prezinte, ci erau pescari zdraveni, cu judecată sănătoasă, care nu erau predispuşi la tulburări psihice şi halucinaţii.

Lăsând deoparte celelalte obiecţii la adresa Învierii, care sunt şi mai şubrede, şi făcând bilanţul celor spuse mai sus, trebuie să recunoaştem că dacă ucenicii ar fi amăgit ori s-ar fi autoamăgit nu ar fi putut exista consecinţe atât de minunate şi trainice. Ajungi fără să vrei la concluzia că aşa-numitele explicaţii naturale ale Învierii lui Hristos cer mai multă credinţă decât expunerea evanghelică privitoare la ea.

Pe lângă asta, în Evanghelie avem temeiuri atât de limpezi, precise, neîndoielnice pentru credinţa noastră în Domnul Cel înviat, încât fără a tăgădui sau a răstălmăci cu desăvârşire textul evanghelic nu putem nega nicidecum realitatea Învierii Domnului.

Mai întâi de toate, Însuşi Mântuitorul a vorbit despre Învierea Sa - şi nu o dată, ci de câteva ori. A vorbit nu în aluzii tulburi, nu în parabole, ci direct, clar şi convingător.

- ⇒ *Astfel, atunci când se aflau în Galileea, Iisus le-a spus ucenicilor: Fiul Omului va să fie dat în mâinile oamenilor, şi-L vor omorî, dar a treia zi va învia (Mt. 17, 22-23; v. şi Mc. 9,30-31).*
- ⇒ *După ce Apostolul Petru L-a mărturisit că Iisus este Fiul lui Dumnezeu, a început Iisus să arate ucenicilor Lui că El trebuie să meargă la Ierusalim şi să pătimească multe de la bătrâni şi de la arhierei şi de la cărturari şi să fie ucis, şi a treia zi să învieze (Mt. 16, 21; v. şi Lc. 9, 22).*
- ⇒ *După Schimbarea la Faţă, când ucenicii coborau de pe munte, Iisus le-a poruncit, zicând: „Nimănui să nu spuneţi ceea ce aţi văzut, până când Fiul Omului Se va scula din morţi” (Mt. 17,9).*
- ⇒ *Cuvintele acestea le-au fost amintite ucenicilor şi de îngeri, atunci când, arătându-se lor după învierea lui Hristos, au zis: „De ce căutaţi pe Cel viu între cei morţi? Nu este aici, ci S-a sculat. Aduceţi-vă aminte cum v-a vorbit,*

fiind încă în Galileea, zicând că Fiul Omului trebuie să fie dat în mâinile oamenilor păcătoşi şi să fie răstignit, iar a treia zi să învieze" Şi ei şi-au adus aminte de cuvântul Lui (Lc. 24, 5-8).

Aşadar, Hristos a vorbit nu o dată despre Învierea Sa. Şi atunci, ce drept avem noi să nu-L credem, să-I punem la îndoială cuvintele? Oare a spus El vreun neadevăr vreodată? Oare a fost vreo făgăduinţă de-a Lui care să nu se împlinească? Prorociile Lui nu s-au împlinit? Dimpotrivă: toate prezicerile Lui s-au împlinit literal. Aşadar, nici în cazul dat nu avem dreptul să ne îndoim, ci trebuie să credem că Hristos a înviat, fiindcă El Însuşi a vorbit despre asta, iar cuvintele Lui s-au împlinit întotdeauna.

Pe urmă, credem în Învierea lui Hristos deoarece după moartea Lui, care a fost reală, a fost văzut înviat. Dacă studiem cu atenţie textul evanghelic, vedem că au existat cel puţin zece asemenea arătări către diferite persoane.

- ✓ *Prima arătare a fost către Maria Magdalena (v. Mc. 16, 9; În 20, 11-18).*
- ✓ *După aceea, Domnul S-a arătat nemijlocit şi celorlalte femei mironosiţe (v. Mt. 28, 9-10).*
- ✓ *A treia arătare a fost înaintea Apostolului Petru (v. Lc. 24,34; I Cor. 15,5). Amănuntele acestei arătări sunt cu totul necunoscute.*
- ✓ *Cea de-a patra a fost către cei doi ucenici pe drumul către Emaus (v. Lc. 24,13-35).*
- ✓ *Cea de-a cincea - către cei zece ucenici adunaţi, dintre care lipsea Apostolul Toma (v. În 20,19-23).*
- ✓ *A şasea - către aceiaşi ucenici şi către Toma (v. În 20,26-29).*
- ✓ *A şaptea - către şapte Apostoli pe lacul Tiberiadei, şi despre ea povesteşte amănunţit Apostolul Ioan (v. În 21, 1-23).*
- ✓ *A opta - pe munte în Galileea, în faţa a peste cinci sute de ucenici şi a celor unsprezece Apostoli, care erau împreună cu ei (v. Mt. 28,17; I Cor. 15,6).*
- ✓ *A noua - către Sfântul Apostol Iacov. Despre această arătare nu se pomeneşte în Evanghelii, însă o aminteşte Sfântul Apostol Pavel (v. I Cor. 15, 7).*
- ✓ *A zecea a fost cea de rămas-bun şi s-a încheiat prin Înălţarea Domnului (v. Lc. 24, 50-51).*

Pe lângă aceste arătări amintite în Evanghelie, fără îndoială că au existat şi altele, despre care nu ni s-au păstrat informaţii, deoarece, după mărturia cărţii Faptelor, după Învierea Sa Domnul S-a arătat ucenicilor de-a lungul a patruzeci de zile, vorbindu-le despre Împărăţia lui Dumnezeu (v. Fapte 1, 3).

[…]

Fără Învierea lui Hristos este inexplicabilă şi transformarea care s-a petrecut în sufletele Apostolilor, fiindcă Apostolii şi ucenicii Lui n-au ştiut până în ultimul moment de ce a venit Dumnezeiescul Învăţător, n-au înţeles învăţătura Lui, au încercat să Îl ferească de pătimirile care-L aşteptau. Ei luau toate cuvintele lui Hristos într-un sens pământesc, material - şi deodată, după trei zile, nu mai mult, au înţeles totul, au priceput totul, au pătruns învăţătura lui Hristos atât de adânc, cum poate că n-a reuşit s-o facă nici unul dintre contemporanii noştri. Din nişte oameni slabi, speriaţi, devin deodată propovăduitori îndrăzneţi, hotărâţi, convinşi ai noii învăţături, pentru al cărei triumf şi-au dăruit aproape întreaga viaţă. Este limpede că în acel scurt interval de timp s-a petrecut ceva neobişnuit, care i-a zguduit până în adâncul sufletului, punând o pecete de neşters asupra convingerilor lor. Dacă respingem Învierea lui Hristos, transformarea aceasta este absolut de neînţeles şi inexplicabilă, pe când, dacă recunoaştem acest fapt minunat, totul va fi simplu, limpede şi accesibil minţii noastre.

Fără faptul Învierii, neobişnuitul entuziasm al comunităţii apostolice nu ar avea destul temei şi, în general, toată istoria creştinismului primar ar reprezenta o serie de lucruri imposibile. Învierea lui Hristos formează în sufletele ucenicilor punctul de plecare al vieţii noi: Ea le preface întristarea într-o bucurie neobişnuită. Celor căzuţi cu duhul le insuflă hotărâre bărbătească şi din nişte pescari săraci îi face propovăduitori şi învăţători ai întregii lumi. Nici un eveniment nu a lăsat urme atât de adânc în istorie cum a lăsat acesta. Toată istoria veacurilor ce au urmat este indisolubil legată de dezvoltarea şi răspândirea ideilor creştine, dintre care centrală este vestea Învierii. Fără recunoaşterea acestui fapt toată istoria s-ar transforma într-o fantasmagorie absurdă şi grosolană, imposibil de înţeles şi de explicat. Dacă vestea Învierii ar fi o înşelăciune sau un joc al imaginaţiei, cum de toată omenirea - sau cel puţin omenirea civilizată - s-a putut afla veacuri întregi sub hipnoza acestei înşelăciuni? Nimeni nu ar putea explica aşa ceva.

Nu, orice ar spune potrivnicii creştinismului, noi vom spune totuşi cu convingere fermă şi cu credinţa plină de bucurie: „Hristos a înviat!”

În acest fapt al Învierii lui Hristos constă triumful credinţei noastre, triumful dreptăţii, triumful virtuţii, triumful vieţii, triumful nemuririi. Hristos Cel înviat este pentru credinţa noastră „piatra din capul unghiului”.

Zidiţi fiind, zice Sfântul Apostol Pavel, pe temelia apostolilor şi a prorocilor, piatra cea din capul unghiului fiind Însuşi Iisus Hristos (Efes. 2,20).

Dacă Hristos a înviat, El nu este un muritor la fel ca noi. Putem crede în Dumnezeirea Lui şi în obârşia dumnezeiască a credinţei noastre. Dacă El nu a înviat, bineînţeles că e numai om, nu Dumnezeu întrupat. Dacă El nu a înviat, avem dreptul de a pune la cea mai mare îndoială toate minunile Lui, tot ce a spus despre Sine Însuşi, tot ce le-a făgăduit oamenilor. Dacă El a înviat, aceasta e minunea minunilor, înaintea căreia pălesc toate celelalte minuni evanghelice, pe care le vom accepta atunci fără nici o dificultate.

Fără Învierea lui Hristos ar fi cu neputinţă şi propovăduirea Apostolilor, întemeiată pe credinţa în Domnul Cel înviat, care a răspândit în întreaga lume credinţa aceasta. Nu s-au îndoit toţi Apostolii de faptul că Hristos este Mesia până când nu s-au încredinţat de Învierea Lui? Nu s-au risipit toţi, cum a prezis Mântuitorul, „ca oile care n-au păstor”? Până şi după Învierea Domnului unora dintre ei le-a fost atât de greu să creadă că El a înviat cu adevărat! Iar fără această convingere s-ar fi dus, oare, să propovăduiască în toată lumea? Şi această lume, cufundată în întunericul păgânismului, s-ar fi convertit, oare, la creştinism fără această propovăduire? Şi ce ar fi început să propovăduiască? Cum ar fi zis: „Cel ce crede în Fiul lui Dumnezeu are viaţa veşnică” (I In 5,13), dacă Însuşi Fiul lui Dumnezeu ar fi rămas mort? Cum ar fi zis: “Iisus Hristos, ieri şi azi şi în veci, este acelaşi” (Evr. 13,8), dacă ar fi ştiut că El a fost viu, iar după aceea a rămas mort?

Aşadar, fără Învierea lui Hristos mormântul Lui ar fi fost şi mormântul credinţei creştine, deoarece toţi cei ce crezuseră în El ar fi încetat să mai creadă, deoarece nimeni nu şi-ar fi asumat osteneala de a propovădui credinţa în El, deoarece, în fine, această propovăduire nu ar fi meritat, în sine, încredere. Acum însă mormântul lui Hristos a devenit altar fiindcă în el s-a săvârşit triumful credinţei noastre.

Învierea lui Hristos nu este doar triumful credinţei noastre, ci şi al dreptăţii în general.

Dacă Hristos n-a înviat, suntem siliţi să recunoaştem un lucru groaznic şi incredibil: că fariseii, cărturarii şi arhierii au avut dreptate, iar Fiul Omului n-a avut. De ce? Fiindcă Hristos, adeverind vrednicia Sa dumnezeiască, arată că va învia a treia zi.

Neam viclean şi desfrânat cere semn, dar semn nu i se va da, decât semnul lui Iona prorocul, că precum a fost Iona în pântecele chitului trei zile şi trei nopţi, aşa va fi şi Fiul Omului în inima pământului trei zile şi trei nopţi (Mt. 12, 39-40).

Prin spusele acestea, Domnul arată cât se poate de limpede Învierea Sa ca pe semnul că a fost trimis de Dumnezeu şi, prin urmare, dacă El a înviat mărturia Lui e adevărată, prezicerea s-a împlinit: putem crede în El şi în învăţătura Lui. Dacă El nu a înviat, înseamnă că în răspunsul pe care L-a dat fariseilor a minţit; aşadar, El era rătăcit şi au avut dreptate arhiereii care îl socoteau un simplu om şi L-au răstignit ca pe un amăgitor pentru faptul că, om fiind, Se făcea pe Sine Dumnezeu (v. În 10, 33).

Dacă respingem Învierea, va trebui să-L respingem şi pe Dumnezeul Cel drept şi sfânt, nu vom mai putea crede în biruinţa dreptăţii şi binelui dacă Iisus Hristos a murit de o moarte ruşinoasă, dacă a murit la fel ca Iuda, la fel ca tâlharul care hulea.

Cum mai poate fi vorba, îndeobşte, despre biruinţa asupra răului, asupra nedreptăţii, dacă Hristos n-a înviat?

Dacă această personalitate atotdesăvârşită moral, fără pată, fără prihană, curată, nesfârşit de măreaţă şi de puternică în dragostea Sa dezinteresată, a fost biruită de ură, înăbuşită de nişte oameni păcătoşi şi nevrednici, dacă a suferit cel mai mizerabil eşec în năzuinţele Sale idealiste, dacă Această Fiinţă Preacurată, Care era aflată într-o unire atât de strânsă cu Stăpânul lumii, ca Fiu al Acestuia, şi Îi slujea doar Lui, a fost condamnată de o judecată nedreaptă, chinuită, făcută de ocară şi omorâtă pe cruce, iar Dumnezeu, fără nici o compătimire, a îngăduit ca El să piară acoperit de ruşine şi nu L-a proslăvit prin triumful Învierii, înseamnă că nu există dreptate pe pământ, că nu există nimic curat şi sfânt în această lume păcătoasă, murdară şi josnică.

Dacă au învins Caiafa şi Iuda, este nimicit însuşi principiul dreptăţii. Atunci, binele n-are nici o putere şi nu va putea învinge niciodată nedreptatea. Atunci, răul e împărat legiuit al vieţii. Atunci, pe cruce s-a săvârşit ceva îngrozitor: răul a triumfat asupra binelui întrupat, minciuna asupra adevărului, josnicia asupra măreţiei, mizeria asupra curăţiei, egoismul şi ura asupra iubirii şi devotamentului dezinteresat. Şi atunci, după toate acestea, cine va mai crede în biruinţa finală a binelui şi dreptăţii?

Dar dacă Hristos a înviat, înseamnă că dreptatea şi binele s-au dovedit a fi mai puternice decât răul. Atunci, Învierea Lui este chezăşia trainică a posibilităţii mântuirii oricărui om şi a biruinţei finale a dreptăţii pe pământ. Atunci, putem crede că există Dreptul Judecător, că există dreptate, că există bine. Mai mult decât

atât, putem crede că Fiul Omului va veni întru slava Tatălui Său şi va răsplăti fiecăruia după faptele sale.

În fine, Învierea lui Hristos este triumful nemuririi. Aici viaţa a triumfat asupra morţii, şi putem spune împreună cu Apostolul: Unde îţi este, moarte, biruinţa? Unde îţi este, moarte, boldul? (I Cor. 15, 55).

Dacă Hristos n-a înviat, putem afirma că legea morţii este de neînvins şi că moartea, până la urma urmei, nu va da drumul nimănui din fălcile sale. N-am avut încă nici un exemplu de biruinţă deplină asupra morţii, şi chiar dacă ştim cazuri de înviere (Lazăr, fiul văduvei din Nain şi alţii), această biruinţă e doar vremelnică: moartea şi-a cedat victimele numai pentru o vreme, apoi le-a înghiţit din nou. Fără Învierea lui Hristos, ideea de nemurire rămâne pentru totdeauna sub mare îndoială - dar dacă Fiul Omului a înviat şi nu a fost înghiţit de moarte, înseamnă că nemurirea nu este doar un vis, nu este doar o fantezie deşartă; înseamnă că ea este cu putinţă în veşnicie ca fapt real, şi în aceasta avem o chezăşie neîndoielnică şi pentru propria noastră nemurire - nemurirea tuturor fiilor omeneşti; atunci putem crede că o să înviem şi noi în urma lui Hristos, drept care Apostolul Pavel şi afirmă: Hristos a înviat din morţi, fiind începătura celor adormiţi… Precum în Adam toţi mor, aşa şi în Hristos toţi vor învia, dar fiecare în rândul cetei sale: Hristos începătura, apoi cei ai lui Hristos, la venirea Lui (I Cor. 15,20,22-23).

De aici trebuie să tragem şi concluzia următoare, ce are pentru noi o uriaşă însemnătate: dacă există nemurire, întreaga viaţă dobândeşte un sens profund, ca perioada pregătitoare pentru veşnicia viitoare. Dacă nu există nemurire, viaţa nu este altceva decât o aberaţie, o absurditate ciudată, de neînţeles.

De ce, vom spune folosind cuvintele apostoleşti, mai suntem şi noi în primejdie în tot ceasul?… Să bem şi să mâncăm, căci mâine vom muri! (I Cor. 15,30,32).

Devine de înţeles fantezia întunecată a unui scriitor necredincios, care s-a blocat în faţa problemei fatale: „Pentru ce? „Sunt în sicriu, scrie acesta, viermii îmi rod trupul, iar cârtiţa îşi sapă tăcut tunelul peste mormântul meu. Ce linişte ciudată şi fără noimă… Merită să pribegeşti prin lume atâţia ani ca până la urmă să ajungi în acest loc înfiorător? Merită să treci prin nenumăratele chinuri morale şi fizice pe care le-am trăit eu de-a lungul vieţii mele doar pentru a cădea în mâinile necruţătoare ale morţii - această unică divinitate reală - care m-a aruncat cu bucurie răutăcioasă în întunericul nepătruns al mormântului? Care este scopul de neînţeles pentru noi pe care îl urmăreşte natura prin acest proces straniu al descompunerii? De ce eu şi atâţia alţi muritori ne-am străduit să acumulăm în creierele noastre, de-

a lungul întregii noastre vieţi, acest bagaj de informaţii, această bogăţie de cunoştinţe? Am studiat zece limbi străine, am făcut şcoli înalte, am cercetat multe probleme ale ştiinţei omeneşti, cheltuind pentru toate acestea o energie nervoasă enormă. Acum, trupul meu este în mormânt. Unde s-au dus şi în ce s-au prefăcut toate eforturile mele? Au pierit fără putinţă de întoarcere. Un vierme uriaş s-a târât în nara mea dreaptă şi, croindu-şi drum cu greutate prin mucoasa umflată, în descompunere, a ajuns la materia nervoasă a creierului şi a început să pătrundă tot mai adânc în ea, mâncând treptat şi divinele particule care cuprindeau preţioasele cunoştinţe pe care le-am acumulat în timpul vieţii… Merită să te naşti, merită să trăieşti, merită să munceşti după toate acestea?”

Bineînţeles că nu merită dacă nu există înviere, dacă nu există nemurire!

Şi pentru cei ce nu cred în viaţa viitoare nu există răspuns la toate chinuitoarele întrebări: „De ce?.. Pentru ce?..” Doar întuneric, disperare, groază…

Însă Hristos a înviat, şi pentru noi totul devine limpede, transparent, accesibil înţelegerii. Prin Învierea Lui sunt dezlegate toate problemele privitoare la scopurile şi sarcinile vieţii. Viaţa nu mai este „dar zadarnic, dar întâmplător”, cum spune poetul, nu „glumă deşartă şi prostească”, ci mare dar dat de Făcător omului - dat pentru ca acesta să poată atinge fericirea veşnică şi supremă. Activitatea noastră, slujirea pe care o aducem aproapelui nu e ca munca Danaidelor, care umpleau un vas fără fund, nu este osteneala deşartă, fără vreo nădejde de a-l face pe om fericit cu adevărat, ci părtăşie la lucrarea lui Hristos, care trebuie să se încheie în Împărăţia iubirii şi slavei dumnezeieşti.

Nici măcar pătimirile de care este plină viaţa nu ne mai tulbură, fiindcă începem să înţelegem că aceste pătimiri ne pregătesc pentru viaţa fericită împreună cu Dumnezeu, că viitorul îi va face pe cei ce suferă acum nu numai să uite trecutul, ci să şi binecuvânteze acest trecut ca pe o cale spre bucurie şi fericire. Nici măcar de moarte nu ne mai temem, fiindcă pentru noi ea este doar o trecere în altă viaţă, mai luminoasă, mai plină de bucurie - dacă, desigur, vom fi vrednici.

Hristos a înviat, şi ni s-au deschis porţile Împărăţiei, care după căderea lui Adam şi a Evei se ferecaseră înaintea omului. Hristos a înviat şi a intrat… chiar în cer, ca să Se înfăţişeze pentru noi înaintea lui Dumnezeu (Evr. 9, 24). Nu mai rămâne decât să mergem în urma Lui.

Hristos a înviat şi ne-a dat o viaţă nouă, plină de puteri harice. Partea ce ne revine e să ne folosim de puterile acestea.

Iată de ce pentru noi este un sens atât de profund, de tainic, de bucuros în troparul Sfintelor Paşti, pe care niciodată nu vom înceta să îl repetăm: „Hristos a înviat din morţi, cu moartea pe moarte călcând, şi celor din morminte viaţă dăruindu-le!”

(din: Sfântul Vasile al Kineşmei, Evanghelia pentru omul modern. Învățături din Evanghelia după Marcu - vol. 2, Editura Sophia, 2013)

Hristos a înviat!

Sfântul Părintele nostru, Dimitrie mitropolitul - Cuvânt la învierea lui Hristos

"Pe Iisus, Îl vedem încununat cu slavă şi cu cinste, din pricina morţii pe care a suferit-o" Evr. 2. În ziua cea trecută, a patimilor Domnului, am văzut pe Hristos Mântuitorul nostru, fără de slavă şi fără de cinste, aşa cum grăia Isaia despre Dânsul: "Şi l-am văzut pe El şi nu avea chip, nici frumuseţe, ci chipul Lui era necinstit şi mai defăimat decât al tuturor fiilor omeneşti." iar acum, întru luminatul praznic al Învierii Lui, vedem împreună cu Sfântul Ioan Teologul, slava Lui, ca slava Unuia născut din Tatăl, plin de har şi de adevăr, iubiţii mei ascultători.

Întru acea vreme Domnul nostru Iisus Hristos a fost încununat cu spini, spre batjocură, iar acum, spre slava Sa, primeşte flori pe prea curatul Său cap, ne-vestejiţii trandafiri de laudă. Întru acea vreme, cu cei fără de lege s-a socotit, iar acum este Dumnezeu în mijlocul poporului Său, pe care L-a răscumpărat cu scump sângele Său şi din iad l-a slobozit. Că, Domnul, în mijlocul adunării Sfinţilor Săi, S-a arătat, zicând: "Eu sunt cu voi."

Întru acea vreme, mulţi trecând, Îl batjocoreau pe El, iar acum, în numele cel Sfânt al Lui, se închină tot genunchiul, al celor cereşti şi al celor pământeşti şi al celor de dedesubt. Întru acea vreme, a fost bătut peste spate, peste obraz şi chinuit până la moarte, că, spânzurându-L pe lemn, L-au omorât. Iar acum, El a omorât moartea şi pe diavolul. Că scrie: "Unde-ţi este, moarte, boldul? Unde-ţi este, iadule, biruinţa?"

Întru acea vreme, Dătătorul nostru de viaţă era mort, iar acum viu este Domnul şi binecuvântat Dumnezeu.

Întru acea vreme, soarele pe cer, la amiază s-a întunecat, iar acum, din mormânt, Soarele dreptăţii, cel frumos, nouă ne-a răsărit. Şi vedem, împreună cu apostolul, pe Iisus, că, pentru primirea morţii, cu slavă şi cu cinste S-a încununat.

Iar noi aici, cercetând în scurt, vedem că altă cale nu este, către veşnica slavă şi cinste, fără numai prin multe pătimiri. Că Însuşi Începătorul vieţii noastre, Hristos se cuvenea, prin pătimiri, a Se sfârşi.

Întru această puţină vreme, să ne înălţăm mintea noastră către cer, lăsând toată grija cea lumească. Şi să privim, ca printr-o oglindă, prin descoperirea Sfântului Ioan Teologul. Şi să auzim ce se lucrează în cer. Că eu aud acolo o oarecare tulburare făcându-se, ca un glas de tunete tari şi glas de ape al îngerilor celor mulţi - că era numărul lor mii de mii - împrejurul Tronului şi al celor patru fiinţe şi al bătrânilor, un glas zicând: "Poruncesc la toate zidirile, în cer şi pe pământ şi sub pământ şi în mare, ca să se pregătească mulţumire şi închinăciune pe robii Feţei împărăteşti, ce stă pe Scaunul cel dumnezeiesc."

Să vedem, dar, noi, cine împărăţeşte pe Scaunul cel dumnezeiesc? Mie mi s-a părut că Leul va lua împărăţia. Că se zice: "Iată Leul, cel ce este din seminţia lui Iuda, a biruit." Şi celui ce biruieşte, zice Dumnezeu, îi voi da să stea pe Scaunul Meu.

Dar nu văd, pe Scaunul lui Dumnezeu, pe Leu. Deci, are să ia împărăţia, negreşit, Vulturul, cel ce-şi acoperă cuibul său şi peste puii săi se va îndura, că şi-a întins aripile sale şi i-a luat pe ei şi i-a ridicat pe umerii săi.

Dar, nici pe Vultur nu-l văd pe Scaun. Atunci, cine este în acest fel, Cel ce primeşte acea dumnezeiască şi împărătească cinste, Căruia are a se închina toată zidirea cea de sus şi cea de jos? Privind, iată, văd pe Mielul împărăţind - Miel înjunghiat, şi aud mii de mii zicând cu glas mare: "Vrednic este Mielul, Cel înjunghiat, să ia puterea şi bogăţia şi tăria şi înţelepciunea şi cinstea şi slava şi binecuvântarea."

Deci, să luăm aminte, că Unul şi acelaşi Hristos este şi Leu şi Vultur şi Miel.

- ⇒ *Leu, că a biruit lumea şi că moartea şi iadul a stricat,*
- ⇒ *Vultur, că pe sufletele sfinţilor le-a ridicat pe aripile Sale şi pe umerii Săi şi i-a scos pe ei din iad,*
- ⇒ *Miel, că a pătimit pentru toţi.*

Însă, când a voit a împărăţi, a împărăţit nu cu înfăţişarea leului, nici cu cea a vulturului, ci cu înfăţişarea Mielului, Celui înjunghiat, ca să arate că, pentru cununa Împărăţiei Cereşti şi a veşnicei slave, nu este altă cale, în afară de calea pătimirii Celui înjunghiat.

Şi, dintre pământeni, cine voieşte ca acolo să afle cunună, să-şi rănească inima sa prin umilinţă, să-şi înjunghie patimile sale prin omorâre şi greu să pătimească în ostenelile pocăinţei.

Căutând spre cele cereşti, să privim şi Raiul, care, aşa cum este scris în descoperirea Teologului, pe lângă alte minunate şi nepovestite frumuseţi, are şi această mică frumuseţe, că porţile care sunt în număr de douăsprezece, sunt mărgăritare. Pentru care, oarecine mărturiseşte, zicând că, în visul nopţii, de i se arată cuiva mărgăritar, atunci, însemnează lacrimi.

La aceasta se uneşte şi Sfântul Ioan Gură de Aur, zicând: "Ochii lui David cu ploi de lacrimi erau înfrumuseţaţi, ca şi cu nişte mărgăritare."

Mă minunez că, dacă mărgăritarele sunt semnul lacrimilor, ele sunt şi semn de plângere. Deci, pentru ce sunt acolo porţi de mărgăritare, unde nu se arată nimic de lacrimi, nimic de plâns, ci toate sunt pline de nepovestită bucurie? Eu, cercetând, am cunoscut că dacă acolo se va sili cineva să intre, prin acele porţi nu va putea prin altceva, fără numai prin lacrimi.

Văzut-ai că porţile Raiului, cele de mărgăritar, însemnează mărgăritarul-lacrimă? Şi aceasta să-ţi fie ştiut, că, prin lacrimi, ţi se cade ţie a intra în Rai şi nu este altfel de intrare în Rai, în afară de lacrimile cele de mărgăritare. Că lacrimile se fac din sfărâmarea inimii, iar sfărâmarea inimii din întristarea cea pentru păcate şi din greaua pătimire pentru Dumnezeu. În acest fel este calea spre odihna Raiului.

Dar, să ne întoarcem către cele de jos şi să trecem prin părţile Egiptului, să pomenim acolo despre cele de demult lucrări ale cinstitului Iosif. Că Domnul, pe Iosif cel prea frumos, în Egipt pregătindu-l spre scaunul şi cununa împărătească, oare ce fel de cale spre acea slavă şi cinste i-a pregătit? Cu adevărat, cale de spini, strâmtă, plină de nevoinţe, cu năpraznică năpastă, temniţă întunecoasă, lanţuri grele, goliciune, foame, lipsa celor de nevoie.

Lungă era acea cale, legătură de multă vreme. Că a smerit în cătuşe picioarele lui şi prin fier a trecut sufletul lui. După aceea, după destulă şi multă vreme a pătimirii, a

trimis împăratul şi l-a slobozit pe el şi l-a pus stăpân casei lui şi domn peste toate averile sale. Cumplită cale către cinstea împărătească!

Iosif acela era, mai înainte, închipuire a Patimilor Domnului nostru. Şi cum şi în ce fel Domnul nostru a pătimit, mai înainte de a lua împărăţia, peste toată făptura, nu trebuie multe a spune, celor ce bine le ştiu.

Dar, eu mă duc spre plimbare în grădina lui Solomon, ca să iau seama ce se lucrează acolo. Văd că Mirele Ceresc se răcoreşte acolo, logodindu-şi Lui mireasă, cum se zice de obşte de către pământeni, pe Biserica Sa, pe care a răscumpărat-o cu sângele cel scump al Său şi zic, chiar, pe tot sufletul fiecărui creştin l-a răscumpărat. Pe acea mireasă iubind-o mai mult decât sufletul Său, a numit-o pe dânsa crin. Ca şi crinul în spini, aşa este mireasa Mea.

Eu voi lua seama unde Acel mire ceresc va pune crinul Său, pe iubita Sa mireasă, în grădină Sa, Mie mi se pare că o va pune la un loc larg, între alte flori bine mirositoare. Iar El a pus crinul Său între spinii cei ascuţiţi, ca un crin în spini, precum este cea de aproape a Mea, în mijlocul fecioarelor.

Aici, dar, o bine-credincioşilor ascultători, să gândim pentru ce Mirele Ceresc, pe crinul Său, pe mireasa Sa, o voieşte să fie în mijlocul spinilor. Crin între spini? Când a sădit Raiul spre răsărit, l-a împrejmuit pe el cu pomi roditori, pomi bine înfrunziţi. Ierusalimul cel nou, care s-a arătat Sfântului Ioan, întru descoperire, că venea din cer, era împrejmuit cu zid de pietre scumpe de iaspis, de safir, de smarald, de topaze, de iachint, având porţi de mărgăritare, fiecare poartă dintr-un mărgăritar. Pe via cea roditoare, de care se scrie în Evanghelia de la Matei, a înconjurat-o cu o oarecare îngrăditură aleasă şi cu gard a îngrădit-o pe ea.

Iar pe iubita Sa mireasă, pentru care nici sufletul Său nu Şi-a cruţat pe cruce, o pune pe pământ întru îngrădire, nu ca grădină a Raiului, nu întru frumoşi pomi roditori, ci, într-o îngrădire de spini, o păzeşte, ca pe un crin între spini.

Dar, aici, să pomenim şi de parabola cea de demult, de care se scrie în cărţile Judecătorilor israiliteni, în care toate lemnele, pădurile, livezile, viile, adunându-se într-o adunare, îşi alegeau lor împărat. Şi, după ce mulţi s-au lepădat, s-au unit să aleagă pe spin, ca să împărăţească peste ele, şi au zis către el: "Vino şi împărăţeşte peste noi." Ar fi putut zice cineva lemnelor: "Ascultaţi, lemnelor, ce vi s-a întâmplat, pe cine alegeţi? Au nu sunt între voi slăviţi cedri, prea înalţii finici, bine roditorii măslini şi alte lemne alese şi aducătoare de folos? Ci, de la spini, ce roadă

o să aveţi? Ce folos va fi vouă? Că Evanghelia pe el nu-l laudă, ci mai vârtos zice: "Au, doară, din spini aduni struguri?"

Dar, ca să nu fie defăimat cu totul sfatul lemnelor, cel într-o unire, eu le voi lăuda buna socotinţă, şi alegerea. Că bine au făcut ele, alegându-şi-l lor pe spin de împărat. Că, el, măcar că este spin, este încununat de trandafir, încât cu toată cumplita lui ascuţire a spinilor, are a lui firească slavă şi frumuseţe. Şi apoi, când spinul stă împrejurul livezilor sau al viilor, atunci îngrădirea este gata, păzindu-le de orice stricăciune. Pentru că de ţepii lui, ca de o armă ascuţită, nu se poate apropia nimeni.

Deci, împărăţeşte tu, spinule, peste lemne, iar voi, prea aleşi şi prea înalţi copaci, plecaţi-vă vârfurile voastre sub spin, închinaţi-vă lui, veniţi şi intraţi sub umbra lui.

⇒ *Multele soiuri de copaci închipuiesc tot felul de sfinţi: cedrul şi finicul, închipuiesc pe cei drepţi, că dreptul ca finicul va înflori; măslinul cel bine roditor însemnează învăţătorii bisericeşti, care, cu roadele cuvântului lui Dumnezeu, satură sufletele oamenilor credincioşi,*
⇒ *via însemnează tot poporul cel de obşte, care vieţuieşte după Dumnezeu; via Domnului Savaot este casa lui Israel.*
⇒ *Dar spinul ce însemnează, fără numai de pătimire? "M-am întors spre chinuire," zice, "când m-a împuns pe mine spinul." Însemnează mucenicie,* primejdii, ca nişte bolduri ascuţite, necazuri, ca nişte răni de spini.

Iar cel ce rabdă, pentru Dumnezeu, toate acestea, se află ca şi crinul între spini, care sunt pătimirile înseşi, şi începe a primi părţi din veşnica slavă.

Înaltă rânduială este cea a proorocilor, înaltă, a apostolilor, dar nu mai prejos şi a învăţătorilor, a cuvioşilor, a feciorelnicilor, a pustnicilor şi a celorlalţi sfinţi. Însă nici una din ele n-a primit desăvârşirea, fără a ei pătimire. Că tuturor acestor rânduieli, chip S-a făcut Domnul nostru Iisus Hristos, care venind pe pământ, către oameni, S-a arătat în mulţimea sfinţilor şi nu S-a încununat cu slava împărăteştii cununi, până n-a străbătut, mai întâi, rânduiala pătimirii.

✓ *Că prooroc era, spunând mai dinainte cele ce erau să fie, despre dărâmarea Ierusalimului şi despre judecata zilei celei înfricoşătoare.*
✓ *Era apostol, pentru că de la Dumnezeu Tatăl a fost trimis, umblând şi propovăduind pretutindenea.*
✓ *Era doctor fără de plată, că tot poporul căuta să se atingă de El şi să se tămăduiască de neputinţele sale.*

- ✓ *Era mare făcător de minuni, că învia morţii.*

Dar nu aici Şi-a întărit El cununa slavei şi împărăţiei sale. Dar unde? În rânduiala pătimirii, întru cununa de spini, întru vărsarea sângelui Său, că aşa se cuvenea a pătimi Hristos, ca să intre în slava Sa. Şi aşa vedem pe Hristos, pentru pătimirea morţii, cu slavă şi cu cinste încununat.

O, iubiţilor ascultători, dacă Hristos, Domnul nostru, Care, voind să intre întru a Sa slavă, în aşa fel a trebuit a pătimi, ce ne rămâne nouă? Ce fel de osteneli, ce fel de nevoinţă ne trebuie nouă, celor ce voim a intra, nu întru a noastră, ci întru cea străină slavă? Întru cea străină, da, pentru că ne-am înstrăinat de dânsa, prin păcatele noastre, că din pântecele mamei noastre, noi, păcătoşii, ne-am înstrăinat...

Dar nu voiesc, în sărbătoarea cea de bucurie, cu nemângâietoare cuvinte a tulbura dragostea voastră, ci, vă doresc a vă bucura, pentru Hristos Cel înviat şi strig ca David: "Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm şi să ne veselim întru dânsa." Amin.

(Extras din Proloagele de pe 31 martie)

Hristos a înviat!

Sfântul Clement de Ohrida: Cuvânt de folos despre praznicul Paştilor

Prea iubiţilor, astăzi Domnul nostru Se pogoară în întunecimile locaşurilor iadului. Astăzi El sfarmă porţile cele de fier. Astăzi Domnul sfarmă încuietorile cele de fier.

Ascultaţi cu luare-aminte aceasta. Nu a spus: „Deschideţi porţile cele de fier”, ci El le-a zdrobit. De ce? Ca să fie fără de trebuinţă temniţa de acum înainte!

El nu a dat la o parte încuietorile, ci le-a sfărâmat, ca să se facă temniţa cea trainică fără de vreun folos, căci unde nu sunt porţi, nici chei, acolo chiar de intră cineva nu poate să fie ţinut. Iar dacă Hristos a sfărâmat ceva, cine altul poate să-l mai facă aşa cum a fost mai înainte? Ceea ce Domnul-Dumnezeu a sfărâmat cine ar mai putea după aceea să mai îndrepte?

Când împăraţii voiesc să elibereze pe cei închişi, trimit scrisoare către supraveghetorii temniţelor ca să-i slobozească pe cei de acolo. Ei deschid şi nu sfarmă nici porţile, nici încuietorile, arătând prin aceasta că în acele locuri vor intra din nou fie aceiaşi zăvorâţi, fie alţii. Hristos nu a făcut însă în acest chip, ci, voind să arate că a pus capăt morţii, a sfărâmat El porţile cele de fier. Porţile însă le-a numit de fier nu pentru că ar fi fost astfel, ci pentru că ele nu vor mai aduce chin până la moarte.

Asemenea unui împărat care - aflând un tâlhar bântuind o cetate, răpind din toate, trăind într-o peşteră în care îşi aşază bogăţia - îl leagă mai întâi pe tâlhar, îl predă pe el la chinuri şi aduce bogăţia lui în locaşurile cele împărăteşti - tot astfel a făcut şi Hristos. El a legat pe tâlhar şi pe temnicer, adică pe diavol şi moartea, iar bogăţia Lui - avem în vedere aici neamul omenesc - a dus-o în palatele cele împărăteşti.

Pentru aceasta, Pavel spune în epistola sa: El ne-a scos de sub puterea întunericului şi ne-a strămutat în împărăţia Fiului iubirii Sale (Col. 1, 13). Şi minunat lucru este că însuşi împăratul a venit. E limpede că nici un împărat nu ar fi făcut nicicând aceasta, ci el i-ar fi slobozit pe cei închişi prin slujitorii săi. Aici însă lucrurile nu se petrec aşa, ci Însuşi împăratul Hristos vine la cei închişi. El nu socoteşte ca lucru de ruşine să vină în temniţă la cei închişi, pentru că nu avea de ce să Se ruşineze de acel chip pe care El Însuşi l-a zidit.

Domnul zdrobeşte încuietorile, sfarmă porţile, năvăleşte asupra iadului, pustieşte întregul lui întuneric şi, robind pe temnicer, Se întoarce după aceasta la noi. Potrivnicul, legat trainic, este luat prizonier şi prădat. Iar moartea, aruncând arma sa, aleargă la picioarele împăratului.

Aţi văzut faptele cele măreţe ale crucii? Aţi văzut biruinţa cea minunată? Să-ţi mai spun şi altceva? - Minunat şi încă mai minunat! Cunoaşteţi începutul biruinţei. Atunci vă veţi minuna încă şi mai mult. Cu aceeaşi armă cu care diavolul şi-a însuşit biruinţa, Hristos îl biruie pe diavol şi El Însuşi îi ia arma, biruindu-l cu aceasta.

Cum se face una ca asta? Ascultaţi! Fecioara, lemnul şi moartea sunt chipuri ale biruirii omului de către diavol. Şi cu adevărat.

⇒ *Prin Fecioară se înţelege Eva, căci ea nu cunoscuse bărbat.*
⇒ *Lemnul ce fusese oprit - îndreptare a lui Adam,*
⇒ *iar moartea - osândirea lui.*

Iată din nou Fecioara, lemnul şi moartea se fac chipuri ale biruinţei:

⇒ *în locul Evei de acolo, aici este Maria;*
⇒ *în locul pomului cunoştinţei binelui şi răului, aici avem lemnul Crucii;*
⇒ *în locul morţii lui Adam - moartea lui Hristos.*

Vezi oare cum diavolul, cu acelea cu care a biruit, tot prin acelea a fost biruit? Prin lemn diavolul l-a biruit pe Adam. Prin lemn Hristos l-a biruit pe diavol. Acel lemn a trimis în iad, iar lemnul crucii a scos de acolo pe cei ce au intrat în el. Şi încă:

acel lemn îl ascundea pe Adam cel gol, iar acest lemn se arată biruitor mai presus de toate. Acela a osândit şi pe acelea care erau cu el, iar acesta învie pe Acela Care a fost mai dinainte de el. Cine ar putea spune prin cuvinte puterea Domnului? Din muritori noi am devenit nemuritori. Acestea sunt faptele cele măreţe ale crucii.

Aţi înţeles începutul biruinţei? Aflaţi şi aceasta: cum fără de ruşinare a fost săvârşită această mare lucrare. Noi nu ne-am însângerat arma, nici nu am intrat în rândul luptătorilor, nu am fost biciuiţi, nici nu am văzut rău, ci am avut biruinţă. Nevoinţa este a lui Hristos, iar cununa a noastră.

Şi astfel, pentru că biruinţa este a noastră, acum cu toţii să cântăm precum ostaşii cântare de biruinţă şi să grăim cu laudă Domnului: Moartea a fost înghiţită de biruinţă. Unde îţi este, moarte, biruinţa ta? Unde îţi este, moarte, boldul tău? (I Cor. 15, 54, 55).

Hristos Cel răstignit, Dumnezeul nostru, a săvârşit această lucrare pentru noi. Lui fie slava şi stăpânirea împreună cu Tatăl şi cu Sfântul Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin!

(Sfântul Clement de Ohrida, Cuvinte și învățături de folos pentru orice creștin, Editura Sophia, 2014)

Hristos a înviat!

“În zilele noastre atât de viclene, în care criza îi îngenunchează pe mulți, cum se poate bucura cineva de Înviere?” - Părinţii Moise Aghioritul şi Zaharia Zaharou ne învaţă cum să primim harul învierii şi să gustăm prezenţa lui Hristos în inimă, învingând moartea din noi în fiecare zi

Monahul Moise Aghioritul: Mărturie athonită: Ca și Toma…

“Duminica trecută am prăznuit slăvita Înviere a Domnului. Ecoul marii sărbători persistă. Strălucitoarea sa lumină ne inundă. Hristos Cel înviat îl cercetează pe necredinciosul Toma și pe noi. Se coboară la neputința noastră. Consimte să ne cerceteze, ca să ne alunge gândurile de necredință, de îndoială și de frică.

La miezul nopții de Paști s-a născut nădejdea cea dătătoare de veselie, netemerea de moarte, moartea morții, moartea deznădejdii. Înfricoșătorul și obositorul întuneric se retrage. Și vine o lumină puternică, care le luminează pe toate. Nimic nu se poate ascunde, ci toate ies acum la vedere. Lumea încetează să mai fie necuviincioasă. Odată cu Învierea lui Hristos suflă un alt vânt, care produce schimbare, a venit renașterea omului, începutul unei vieți noi, un alt mod de viețuire. Firea noastră s-a transformat.

Odată cu Învierea, omul își regăsește valoarea sa, poziția sa, menirea sa. Se luminează, luminează, strălucește, se liniștește și se bucură cu adevărat și cu putere. Va putea întreba cineva, cum va putea să se facă aceasta, când zilnic i se

micșorează venitul, nu o poate scoate la capăt, se mâhnește și se întristează din pricina cheltuielilor, a nevoilor, a dărilor, a obligațiilor, a datoriilor și a dobânzilor? În zilele noastre atât de viclene, în care criza îi îngenunchează pe mulți, cum se poate bucura cineva de Înviere? Suspiciunea, neîncrederea, îndoiala și neliniștea lui Toma revin. Nu cumva ne-am înșelat, pentru că urmăm un Răstignit și Înviat?

În Săptămâna mare care a trecut, Hristos Cel fără patimă a pătimit pentru noi cei pătimași; Cel fără de păcat pentru noi cei păcătoși. A luat pe Cruce patimile noastre și le-a răstignit. Patimi multe, înfricoșătoare și felurite. Ura pricinuitoare de moarte, mândria luciferică, individualismul abisal, invidia nepotolită, iubirea de sine fără frâu, iubirea de bani fără hotar, iubirea de trup maniacă, iubirea de slavă nebiruită, răutate îmbelșugată și prisositoare. Patimile au adus temeri, complexe de inferioritate, tulburări, nervozități, dezechilibrări, tulburări psihologice și goluri lăuntrice.

Creștinul contemporan caută să se prindă de ceva, ca Toma, să pipăie adevărul, să se încredințeze cumva despre adevăr. Mulți îl dezamăgesc și nu mai poate să se încreadă în ei. Criza economică serioasă, șomajul, viitorul fără lumină, știrile zilnice dure mai degrabă îl dezamăgesc. Oameni tineri cu aripile tăiate se în-greuiază să vadă departe, văd cum frumoasele lor vise se îneacă, cum străduințele lor eșuează, cum nădejdile lor se sting atât de repede.

Să cerem să-L vedem pe Hristos ca și Toma, chiar să și-L pipăim, ca să ne convingem cum trebuie. El este Singurul care nu ne va deznădăjdui, nu ne des-curaja niciodată. Numai să acceptăm [să recunoaștem -n.n.] în mod liber și nesilit patimile noastre, greșelile noastre, necredința noastră, prudența noastră, credința noastră rece, nepăsarea noastră, aprecierea greșită a sinelui nostru și multul nostru raționalism. Lupta pentru transformarea patimilor contrare în virtuți dumnezeiești nu este împiedicată de nimeni niciodată și de nici o criză economică. Este suficient ca noi înșine s-o dorim mult. Omorârea patimilor va aduce nepătimirea, mâhnirea - bucurie, deznădejdea - nădejde, desigur într-un alt nivel și măsură.

Atunci și noi, ca și prietenul nostru Toma, vom striga din toată inima, din tot sufletul și cu multă căldură: „Domnul meu și Dumnezeul meu, slavă Ție!”. Frățește, cu smerenie și prietenește, vă doresc să aveți cu toții o întâlnire personală cu Hristos Cel răstignit și înviat, ca cea minunată pe care a avut-o Toma, care în cele din urmă nu era cu desăvârșire necredincios, ci un credincios care căuta o oarecare probă, puține dovezi ca să se încredințeze. Desigur Hristos a spus că mai fericiți sunt cei care vor crede în El fără să-L vadă și fără se ceară semne, precum Toma.

Să nu uităm aceasta, deoarece cred că este destul de însemnat”.

Augustin Păunoiu - Ziarul Lumina: „Am fost mort și, iată, sunt viu, în vecii vecilor”

Învierea lui Hristos desparte timpul în două și se așază ca o piatră de hotar între lumi. Vestea Învierii din mormânt este noutatea absolută pe care urechile doresc să o audă, iar adâncurile sufletelor să o primească ca în oameni să se sălăşluiască Duhul Celui sculat din morţi. Prin răstignirea și Învierea Sa, Domnul n-a cedat nici unei tranzacții, n-a făcut nimic de încropeală. A zdrobit omul cel vechi ca să fie cu putință eliberarea totală. Peste acest om sfârșit și sterp a lăsat să cadă piatra grea de mormânt, simbol al unei lumi încheiate și al alteia care trebuia să vină. Prin Învierea Sa, Hristos, Cel întâi născut din morți, sparge zăvoarele morții și spune tuturor celor care cred în El: „Eu sunt învierea şi viaţa” (Ioan 11, 25).

Interviul cu părintele Zaharia Zaharou ne vorbește despre cum putem gusta din moartea Domnului pentru a ne bucura de Învierea Lui.

Părinte Zaharia, cum și când învinge Hristos în noi moartea de fiecare zi?

- Cred că Hristos a învins moartea din noi prin întreaga Lui lucrare mântuitoare pe care a săvârșit-o pentru noi, întreaga iconomie dumnezeiască pe care a plinit-o. Din momentul în care a unit firea dumnezeiască cu firea omenească, toate virtuțile firii dumnezeiești s-au revărsat, s-au transmis asupra firii omenești. Cu firea omenească pe care a luat-o din Sfânta Fecioară, El a împlinit lucrarea mântuirii noastre. Sfântul Apostol Pavel spune că Dumnezeu nu ne-a mântuit prin atotputernicia Sa,

ci prin slăbiciunea sa. Dar slăbiciunea lui Dumnezeu este mai puternică decât tăria omului. Vorbim despre slăbiciune pentru că ne referim la deșertarea și smerirea Sa până la trup, pe care le-a răbdat ca să ne răscumpere din păcatele noastre. A suferit pentru noi, de bunăvoie și fără de păcat. De aceea, mormântul nu a putut să-l țină pe Hristos. El nu a cunoscut stricăciune în mormânt.

De ce Hristos după Înviere Se arată numai ucenicilor și femeilor mironosițe și nu face dovada acesteia mai-marilor templului și fariseilor?

- Oricum, fariseii și căpeteniile templului nu ar fi primit această veste, nu ar fi acceptat-o. Din bunătate, Domnul nu a vrut să pună asupra lor un păcat mai mare decât aveau deja. Dacă citim cu atenție Scripturile Noului Testament, vedem că Hristos a evanghelizat cumva fiecare persoană cu care a intrat în contact. Dar nu toți au acceptat lumina adevărului Domnului. Tâlharul cel bun a primit-o. Și sutașul, de asemenea. La fel și soția lui Pilat. Atunci când au venit în Ghetsimani să-L prindă, puterea Lui dumnezeiască i-a aruncat la pământ pe toți. Și asta nu a fost de-ajuns ca să le dea să înțeleagă cele despre El, ci au continuat fapta lor rea, L-au prins, L-au răstignit. Nu s-au lăsat convinși de aceste lucruri.

Dar Domnul, într-un anume fel, Se descoperă fiecărei ființe omenești. Așa încât, nimeni la Judecata de Apoi nu va avea cuvânt de îndreptățire. El nu judecă și nu osândește pe nimeni. Noi suntem cei care ne atragem propria noastră osândă prin primirea sau respingerea adevărului Lui.

Explicați legătura dintre Cruce și Înviere. În Vinerea mare suntem apăsați, triști, neputincioși în fața morții Mântuitorului, iar Duminică, de Paști, dimpotrivă, biruitori.

- Fiind împreună cu El prin pocăința noastră și durerile inimii noastre înfrânte, murim deșertăciunii lumii acesteia și sinelui nostru păcătos. Asta ne pregătește să fim părtași la bucuria învierii Lui, să ne împărtășim de ea. Toată perioada Postului mare este un prilej pentru noi de a gusta un pic din moarte. Asta ca să fim în stare să intrăm în prezența dătătoare de viață a lui Hristos cel Înviat. Atunci când Domnul Se arată Sfântului Ioan, cuvântătorul de Dumnezeu în Apocalipsă, îi spune: „Am fost mort și, iată, sunt viu, în vecii vecilor” (Apoc. 1, 18). Și, de atunci, calea către lumina Învierii este aceeași. În măsura în care gustăm din moartea lui Hristos, ne vom bucura, de asemenea, de Duhul Învierii Lui. În Faptele Apostolilor, Sfântul Luca spune că în această lume Hristos este în suferință. Și așa cum pentru Domnul calea a fost prin Pătimiri și îngropare spre Înviere, aceeași cale stă și înaintea noastră. Dacă gustăm fie și puțin din moartea omului vechi în ascultarea de poruncile lui Hristos, atunci, cu siguranță, ne vom învrednici să fim

părtași și harului Crucii și Învierii Lui. Biserica lui Hristos dreptmăritoare prin toate nevoințele pe care ni le pune înainte, în Postul mare cu precădere, dar și în restul anului, este ca o școală pentru noi care ne învață cum să gustăm din moarte ca să dobândim Învierea.

Toți dorim să înviem, dar nimeni nu vrea să moară. Cum ar trebui să facem ca această moarte față de păcat, față de egoism să fie dorită de noi, de toți?
- Poate că există o scurtătură care să ne ducă la lucrul ăsta. Este cea pe care ne-a arătat-o tâlharul aflat de-a dreapta Mântuitorului pe cruce. Trebuie să ne osândim pe noi înșine de toată nedreptatea și să dăm slavă lui Dumnezeu și dreptate Lui. Acest lucru este foarte mare. Dacă ajungem să învățăm a ne osândi pe noi înșine pentru slăbiciunile noastre, pentru nedreptățile și păcatele noastre și Îl îndreptățim pe Dumnezeu și Îi dăm slavă pentru toate, aceasta ne va duce la dobândirea harului primit de tâlharul cel bun.

De aceea părinții noștri aveau o rugăciune foarte smerită: „Doamne, în dar mântuiește-ne, pentru că noi nu avem ce să-Ți dăm în schimb”.

Hristos, de-a lungul vieții Sale pământești, parcurge un drum, drumul de la robul lui Dumnezeu (Ebed-Yahve) așa cum ni-L prezintă prorocul Isaia în capitolul 53 al cărții sale până la Hristos, Împărat peste moarte, așa cum Îl vedem în finalul Evangheliilor. E calea de la robie la înfiere, prin ascultare până la moarte. Care este legătura dintre ascultare și înviere?

Calea lui Hristos a fost calea jertfei Sale. El S-a jertfit pe Sine Însuși pentru păcatele noastre în ascultare de Tatăl și din dragoste pentru noi. Căci „iubindu-ne pe noi, ne-a iubit până la sfârșit” (Ioan 13, 1). Din momentul în care Hristos intră în lume, El o face cu un singur scop. Epistola către Evrei ne spune în acest sens: „Iată, Dumnezeule, vin să fac voia Ta” (Evrei 10, 7). Hristos vine în lume ca să împlinească voia lui Dumnezeu. Și aceasta este voia Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, din sfatul cel mai dinainte de veci. Și vine în lume cu acest gând de a-i mântui pe toți. El descoperă cuvântul Tatălui tuturor. Și Își arată dragostea față de noi, primind rușinea Crucii de dragul nostru. În Ghetsimani Se roagă pentru mântuirea întregii lumi. Cu aceeași rugăciune și dragoste în inima Lui Se înalță pe Cruce la Golgota. Și cu aceeași plinătate, dorință de a-i mântui pe toți, Se pogoară în mormânt. Fiindcă era fără de păcat și în deplină ascultare de Tatăl, Iisus nu a văzut stricăciune în mormânt, iar Dumnezeu Tatăl L-a înviat a treia zi. Și a înviat cu același dor în inimă, ca toți să se mântuiască.

După cum Sfântul Ioan Gură de Aur zice în Cuvântul său la Paști: „Hristos a înviat și nimeni nu mai este în mormânt”. În acest fel Mântuitorul ne-a arătat adevăratul chip al omului, așa cum l-a gândit și menit Dumnezeu mai înainte de veci. Hristos devine Noul Adam, care poartă în El toată omenirea. De aceea toți sfinții lui Dumnezeu sunt asemenea lui Hristos. Ei primesc aceeași lărgire a inimii, care devine atotcuprinzătoare și aduc prin mijlocirea lor înaintea lui Dumnezeu pe toți oamenii din lume cu dorința de mântuire pentru ei.

- Viața noastră, a oamenilor de azi, este robită patimilor. Avem vreo șansă la înviere atunci când cădem zi de zi?

- Sigur că avem. Hristos a venit pentru noi, S-a coborât pe pământ, a murit pentru noi, S-a îngropat pentru noi, S-a pogorât până la iad pentru a umple de energia prezenței Lui întregul univers și să ne dea posibilitatea să-L întâlnim oriunde ne-am afla, indiferent de condițiile în care am fi. E nevoie de o singură condiție ca să primim harul Învierii, aceea să îmbrățișăm poruncile Lui și cuvintele Lui. Să le primim. Cu cât mai mult primim și împlinim poruncile Lui, cu atât mai puternic vânăm moartea din noi. Și dacă trăim mereu cu o inimă înfrântă și cu un duh smerit, Îi dăm posibilitatea să se sălășluiască în inimile noastre și să ne facă și pe noi, de asemenea, fără de păcat. Atunci, cu siguranță, moartea nu va mai avea nici o putere asupra noastră. Am trecut din moarte la viață, din întunericul și deșertăciunea acestei lumi la lumina sfințitoare a Sfintei Treimi, de pe pământ la cer, de la om la Dumnezeu.

De ce Hristos a înviat fără nimeni în apropierea Lui? Sigur, la moartea Lui a avut parte de asistență, mai ales ostilă. De ce această discreție totală la Înviere?

- E simplu. Învierea s-a petrecut în cele mai de jos ale pământului, în iad. Nu în mormânt. Dar Hristos ne-a lăsat mărturia învierii apărând timp de 40 de zile în fața ucenicilor și a celorlalți cărora S-a arătat.

Vorbiți-ne despre relația dintre Hristos și Duhul Sfânt în învierea noastră.

- Duhul Sfânt a venit ca să mărturisească că Hristos este Dumnezeul Cel adevărat Care a înviat din morți. Darurile Sfântului Duh s-au pogorât ca o ploaie pe pământ după Învierea și Înălțarea lui Hristos la cer. Și aceste harisme au venit mărturisind despre împăcarea dintre om și Dumnezeu, care a avut loc prin persoana lui Hristos. Și, de atunci încoace, în Biserică, Duhul Sfânt înscrie în inimile fiecărui credincios chipul lui Hristos. Pentru asta doar în Duhul Sfânt poate cineva să cheme cu adevărat numele lui Hristos. Și oricine este atins de Duhul Sfânt, primul lucru trăit de el rămâne conștiința dumnezeirii lui Iisus Hristos. După ce S-a înălțat la cer,

Hristos a trimis Duhul Sfânt pe pământ pentru a mărturisi tuturor întregul adevăr, că Hristos este Dumnezeul nostru, a Cărui singură dragoste biruie moartea.

***Sfântul Filaret al Moscovei** spune „Dumnezeu Tatăl este dragostea care răstignește, Dumnezeu Fiul este dragostea răstignită, iar Duhul Sfânt este dragostea biruitoare, care S-a arătat după Înviere”.*

Învierea este un fapt dumnezeiesc, aparține exclusiv lui Dumnezeu. Numai Dumnezeu poate învia pe om. Care este rolul nostru în această lucrare?

- Nici o lucrare a mântuirii nu este unilaterală. Întotdeauna sunt doi factori care împreună lucrează. Primul este cel dumnezeiesc, infinit de măreț, necuprins. Dar e și cel omenesc, infinit de mic, dar absolut necesar. Împreună lucrarea armonioasă a celor două părți duce la mântuirea noastră.

Cum poate fi trăită lumina din noaptea Învierii atunci când oamenii se confruntă cu împuținarea credinței?

- Nu este altă cale decât: „Gustați și vedeți că bun este Domnul”. Trebuie ca oamenii să Îl încerce pe Dumnezeu și, cu siguranță, Acesta le va confirma adevărul Lui. Dacă încep să fie ascultători poruncilor lui Dumnezeu, să cheme Sfântul Nume, Nume dat prin descoperire, mai presus de orice nume, și să participe la viața Bisericii, la Tainele ei, atunci, fără îndoială, Îl vor dobândi pe Hristos viu în inimile lor prin credință. Și, cum spune Sfântul Apostol Pavel ucenicului său, Timotei: „Adu-ți aminte mereu de Hristos Cel înviat din morți” (2 Tim. 2, 8), trebuie să fim întotdeauna conștienți de faptul că inima noastră are nevoie să simtă în ea prezența lui Hristos Cel viu. Și cele trei mijloace prin care putem să-L dobândim pe Hristos înăuntrul nostru sunt: să chemăm asupra noastră Sfânt Numele Lui, să îmbrățișăm cuvântul Lui, poruncile Lui și să ne împărtășim cu Sfintele Taine la Sfânta Liturghie, așadar cu acel Trup luat de la Duhul Sfânt și Fecioara Maria, cu care El a suferit moarte de dragul nostru și a înviat. Acest trup ni L-a lăsat pe pământ nouă, credincioșilor, pentru a ne hrăni cu El și a trăi veșnic.

Cum ar trebui ca tinerii din ziua de azi să înțeleagă Învierea?

- Învierea Domnului, care s-a făcut pentru noi, reprezintă trecerea de la moarte la viață. Și pentru noi, de câte ori ne apropiem de Domnul, este ca și cum am veni de undeva, dintr-o țară îndepărtată, și am ajunge acasă. Paștele nostru, al fiecăruia, se petrece într-o anumită măsură, de câte ori ne apropiem și ne situăm în prezența lui Dumnezeu. Pentru că tiparul este mereu același. De undeva de departe de El venim lângă El. Și de aceea trebuie să-i încurajăm pe tineri să cheme Numele Domnului, să citească cuvântul Lui, să se apropie de Dumnezeu. Atunci, Duhul lui Dumnezeu va da mărturie în inimile lor despre Înviere. Nu vom putea fi părtași la harul

Învierii până când nu vom avea o credință fermă în dumnezeirea lui Hristos. Pe de o parte, avem nevoie să fim întăriți în această credință, iar pe de altă parte, e necesar să ne recunoaștem căderea noastră, ticăloșia noastră și nevoia pe care o avem pentru ca El să ne ridice din ea. Stând înaintea Domnului cu aceste lucruri, noi vom putea gusta din harul Învierii.

Cum putem păstra bucuria pascală?

- Este imposibil să păstrezi bucuria Învierii permanent. Dar suntem recunoscători că putem să o primim măcar din când în când, ca să ne întărească în purtarea Crucii pe care o ducem urmând lui Hristos. Aceasta, cu siguranță, este arvuna pentru învierea pe care o vom dobândi la sfârșitul veacurilor.

Hristos a înviat!

Părintele Vasile Vasilache - Predică la Învierea Domnului - Dumnezeu este lumină

"***Întru lumina Ta vom vedea lumină***". (Psalmul XXXV 9)

Fraţi creştini, Învierea Domnului nostru Iisus Hristos, totdeauna, pune problema luminii. Acum se vorbeşte de lumina lui Hristos, acum toţi creştinii sunt chemaţi de a veni să primească lumină: "***veniţi de luaţi lumina***". Iar prin cântările bisericeşti suntem îndemnaţi "ca luminaţi să prăznuim" acest praznic al luminii. "***Ziua Învierii să ne luminăm popoare***" e îndemnul părintesc al Bisericii. ***Acum fiecare creştin e un purtător de lumină, un făclier al lui Hristos.***

Lumina bucuriilor e în suflete, ea străluceşte în cugetele milioanelor de creştini şi-nvăluie întreaga lor fiinţă în veşmântul luminilor.

Întreaga fire e pregătită pentru această sărbătorire a luminii. Acum soarele biruitor scaldă în lumină şi îmbrăţişează cu căldură întreaga fire, pe care o împodobeşte în chip atât de minunat.

Pe drept putem spune că ***sărbătoarea Învierii e sărbătoarea luminii***. În aceste clipe prăznuim triumful luminii asupra întunericului, victoria vieţii asupra morţii. După cum spune şi cântarea bisericească: "***acum toate s-au umplut de lumină: şi cerul şi pământul şi cele dedesubt***".

Fraţilor, această revărsare de lumină, de strălucită bucurie şi de viaţă fericită, desigur că ne vine de la cineva. Noi nu o aveam şi nici nu puteam să ne-o oferim singuri, ci numai suspinam după ea. Intru început au avut-o primii oameni de la

Dumnezeu, dar au pierdut-o, fiind depărtaţi din cauza păcatului, de lângă Acel ce este lumina şi strălucire fără de patimă.

"***Dumnezeu e lumină şi în El nu este întuneric***" (I Ioan I, 5) ne spune ***Sfântul apostol Ioan***, care, în avântul lui vulturesc, s-a înălţat până la cele mai de taine înfăţişări ale dumnezeirii.

- ***El e lumina cea neînserată***, pe care Îl proslăvesc veacurile cele fără de hotar.
- ***Dumnezeu e spirit strălucitor***, care se învăluie în veşmânt luminos şi către care ochii omului nu pot privi.
- ***Cine se apropie de această lumină strălucitoare, ajunge şi el la rândul lui lumină, către care nu poţi să priveşti.*** Moise, după ce s-a coborât de pe muntele Sinai, îşi înfăşura faţa cu un voal, intru atâta-i strălucea faţa, pentru care evreii nu puteau privi la el.
- Şi cum că Dumnezeu este lumină, aceasta o credem şi o mărturisim şi noi, ori de câte ori rostim crezul, spunând despre Domnul nostru Iisus Hristos că este "***Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat***".

Fraţilor, dar ***Dumnezeu nu este numai lumină şi strălucire în dumnezeirea Sa, ci El e şi creatorul luminii.*** Biblia ne spune că, pe când "***întunericul era deasupra adâncurilor, şi Duhul lui Dumnezeu se purta deasupra apelor, a zis Dumnezeu: Să fie lumină: şi a fost lumină. Şi a văzut Dumnezeu că lumina este bună şi a despărţit lumina de întuneric***". (Facerea I 2-4). ***Numai unul care este el însuşi lumină, poate să creeze lumină, căci noi ştim că lumină din lumină e tot ceea ce avem.*** Iară noi nu putem da altuia decât ceea ce avem. Ne este doar prea bine cunoscută înţeleapta zicere, care pe bază de experienţă rezumă această constatare: din nimic nu iese nimic. Începutul, creatorul luminii în univers e Însuşi Părintele luminilor, Dumnezeu.

Orice creştin şi orice pământean, care a citit Biblia sau a auzit de cele cuprinse în ea de la alţii, a aflat că ***Dumnezeu a creat mai întâi lumina***. În prima zi a creaţiei a făcut lumină. Fraţilor, oare aceasta nu ne vorbeşte nouă de ceva mai mult, decât cele ce v-am spus până acum? Desigur că da. ***Dumnezeu nu numai că este lumină, şi a creat lumină, dar şi iubeşte în chip deosebit lumina.*** Şi aceasta o putem vedea şi prin această întâietate de care se bucură lumina în ordinea creaţiei. Mai întâi a făcut lumina şi apoi tot ceea ce împodobeşte acest univers. Şi, după ce a creat acest minunat cosmos, pregătit pentru regele creaturii, l-a făcut şi pe om. Nici nu se putea o ordine mai firească decât aceasta, ca regele universului să intre deodată în palatul şi împărăţia sa.

Cu toţii ştim că omului, spre deosebire de întreaga creatură, Dumnezeu i-a suflat viaţă din viaţa Sa. Din spiritul lui Dumnezeu s-a dat şi omului viaţa prin suflare, la creaţie. Sufletul, viaţa noastră, este scânteie din spiritul divin. Noi ştim că "Dumnezeu e spirit". Iar noi, atât suntem regi ai firii, întrucât avem viaţa, avem acest spirit dumnezeiesc. Căci din momentul în care zboară de la noi această suflare dumnezeiască, trupul se dă firii. Moartea pentru noi este o pedeapsă, dată pentru păcat. Viaţa e o binecuvântare. Sufletul viu stăpâneşte firea, îi dă strălucire, şi o înfăţişează în toate frumuseţile ei.

Viaţa prin excelenţă o întrupează Acela care ne-a dat-o, Dumnezeu. Iar atunci când am pierdut-o prin păcat, tot Dumnezeu ne-o dă iarăşi prin Învierea Sa. Până la Învierea lui Hristos, odată cu trupul şi sufletul era pierdut, fiind dat muncilor veşnice, în întunericul pedepselor. Cu venirea şi Învierea Domnului nostru Iisus Hristos, noi am redobândit viaţa cea veşnică pe care să o petrecem cu Părintele luminilor. ***Pentru noi Mântuitorul este numit "Cuvântul vieţii". El e soarele sufletelor noastre. El e lumina vieţii. E însăşi viaţa.***

Omul fără Dumnezeu hălăduieşte în întuneric şi în imperiul morţii. Ceea ce este cerul şi soarele pentru pământ, aceea e Dumnezeu pentru sufletul omenesc. Proba o avem în viaţa omenirii dinainte de venirea Mântuitorului şi în acea din zilele noastre. ***Ori de câte ori nu dăm ascultare învăţăturilor lui Dumnezeu, de atâtea ori păcătuim.*** Păcatul nu este socotit decât ca o pată care acoperă sufletul nostru. Şi având în vedere aceste îndepărtări de la voia lui Dumnezeu, noi spunem de omenirea dinainte de Domnul nostru Iisus Hristos, că ea a orbecăit în noaptea păcatelor.

Aceste pete ale păcatului, noi creştinii le ştergem prin Taina Sf. Botez. Baia botezului dă din nou albeaţa şi strălucirea nevinovăţiei sufleteşti. Şi ca o mărturie a acestei lumânări sufleteşti noi îmbrăcăm pe cei de curând botezaţi în crizma albelor înfăşări. Iar cine îşi pătează din nou cu păcate acest veşmânt sufletesc, nu-şi poate şterge aceste pete decât prin Sf. Taină a Mărturisirii.

Pentru noi, creştinii, păcatul e îndepărtarea de Dumnezeu, e îndepărtarea de lumina vieţii.

Iată pentru ce luptă Sfânta noastră Biserică, ca oricare pământean să fie un fiu al luminii, pentru că numai astfel poate să fie un adevărat fiu al Părintelui din ceruri, care e viaţa cea adevărată.

Iată, pentru ce ***îndemnul nostru de orice clipă este ca noi creştinii să umblăm în lumină, ca nişte fii ai luminii.***

A umbla în lumină înseamnă a fi cu Hristos, a cărui strălucită lumină a Învierii Lui o sărbătorim astăzi. Aceasta ne-o spune Însuşi Domnul nostru Iisus Hristos: "***Eu sunt lumina lumii. Cel Ce-Mi urmează Mie, nu va umbla prin întuneric, ci va avea lumina vieţii***." (Ioan VIII 12).

A fi cu Hristos înseamnă a fi împlinitor al învăţăturii Lui. "***De veţi rămânea în cuvântul Meu, cu adevărat îmi sunteţi ucenici, şi veţi cunoaşte adevărul... şi de veţi păzi cuvântul Meu, în veac nu veţi vedea moartea***". (Ioan VIII 31 şi 51), căci, "***cuvintele care vi le grăiesc Eu, sunt Duh şi viaţă***", (Ioan VI 63). **Învăţătura lui Hristos e pâinea vieţii. Cine are învăţătura Fiului lui Dumnezeu se sfinţeşte şi se luminează.**

Un următor al lui Hristos e un creştin luminat, plin de bunătate şi împodobit cu strălucitoare virtuţi. El e bucuria şi fericirea unei societăţi. Orice face, ca pentru Domnul face. În orice, e călăuzit de binele şi fericirea aproapelui şi de slava lui Dumnezeu.

Creştinul fiind fiu al luminii, toate le lucrează pe faţă. La dânsul nu-i nimic de taină, care să urmărească nimicirea societăţii. Potrivit învăţăturii Mântuitorului, ei toate le fac la lumină, căci n-au de ce se ruşina. "***Căci tot cel ce face fapte rele urăşte lumina şi nu vine la lumină, ca să nu i se vădească faptele lui, pentru că sunt rele. Iar cel ce face adevărul vine la lumină, ca să se vădească faptele sale, pentru că în Dumnezeu sunt lucrate.***" (Ioan III 20-21)

Îndemnul pe care îl face Sfânta noastră Biserică prin **Sfântul apostol Pavel**, e ca "***să ne purtăm cuviincios, ca ziua, nu dedându-ne la ospeţe şi beţii, la petreceri şi desfrânări, la certuri şi la intrigi***." (Rom. XIII 13).

Şi creştinul, odată descătuşat şi slobozit sufleteşte din atâtea patimi, care-i ţintuiau fiinţa de ceea ce este josnic şi trecător, numai atunci îşi înalţă fruntea către cele de sus şi-şi dă zbor sufletului către Dumnezeu din Ceruri. Spiritul fiindu-ne liber de păcatele care-l omoară, năzuieşte cu mulţi sorţi de izbândă pe căile luminilor idealurilor dumnezeieşti.

La creştin sufletul e mai de preţ decât întreaga lume, căci el mărturiseşte cu Sfânta Carte: "***Ce va folosi omului de va dobândi lumea toată, dar îşi va pierde sufletul său?***" (Mat. XVI 26).

Această trăire în spirit e trăirea în lumină. E mijlocul de creare a tuturor valorilor lumii acesteia atât culturale cât şi ale civilizaţiei. ***Creştinul e un om luminat, e un om iubitor şi creator de cultură şi civilizaţie.*** Proba o avem că în fruntea culturii şi a civilizaţiei omeneşti totdeauna stau popoarele creştine, iar când este vorba să se civilizeze şi să fie luminate popoarele păgâne, prin creştinism se face.

Lumina lui Hristos, străbătând întunericul îndepărtatelor nopţi sufleteşti în care dormitează păgânătatea, a adus viaţă, cultură, civilizaţie, acolo unde fraţii se mâncau unii pe alţii. Iar acolo unde necreştinii se folosesc de cultură şi ştiinţă fără conştiinţa morală a răspunderilor creştineşti, s-a ajuns la o sălbăticie de nedescris: omoară oameni, distrug toate operele şi instituţiile de cultură, nimicesc tot ceea ce înalţă acele popoare. Ei bine, pentru tot sufletul echilibrat, nu poate fi o izbăvire a acestor popoare decât tot prin lumina învăţăturii lui Hristos. ***Creştinismul nu distruge, ci el zideşte. El nu omoară, ci din contră, călăuza lui e deviza Mântuitorului***: "***ca mai multă viaţă să dea, căci pentru aceea a venit în lume***".

Fraţilor, ***calea, adevărul şi viaţa pentru întreaga omenire nu e decât în Domnul nostru Iisus Hristos. Lumina şi fericirea nu o putem avea din deplin decât de la Cel Ce ne-a creat. El ne şi poate da întreaga fericire după care suspinăm. El ne poate da şi lumina strălucirilor, fiind El Însuşi lumină.***

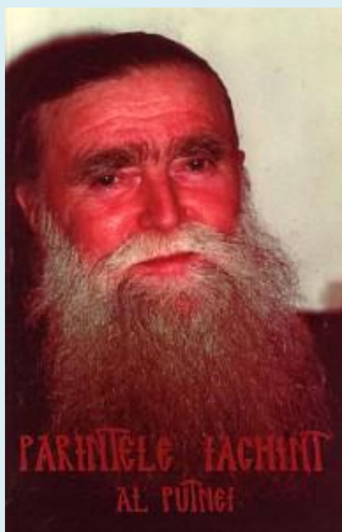
Nouă nu ne rămâne decât să mărturisim, dimpreună cu psalmistul, care a zis: "***Prin lumina Ta, Doamne, vom vedea lumină***".

Iar dacă vom fi ispitiţi să ne depărtăm de Domnul, să zicem şi noi ca ***Sfântul apostol Petru***: "***Doamne, la cine să ne ducem? Cuvintele vieţii veşnice Tu le ai, şi noi am crezut şi am cunoscut că Tu eşti Hristosul, Fiul Dumnezeului celui viu***" (Ioan VI 68-69). Şi prin Tine ne-a răsărit nouă viaţă şi ne-am făcut fii ai învierii noastre, atât în veacul de acum, cât şi în cel fără de hotar, pe care cu nestrămutată credinţă îl aşteptăm. Amin.

(din volumul "Dumnezeu este Lumină" - Predici rostite la Iaşi între anii 1935-1939)

Hristos a înviat!

Părintele Iachint al Putnei - Panegiric la Învierea Domnului

"Veniţi toţi credincioşii să ne închinăm Sfintei învierii lui Hristos, că iată a venit prin Cruce bucurie la toată lumea"… (Troparul Învierii)

Fraţi creştini,

Hristos a înviat!

Şi această negrăită minune care s-a săvârşit pe muntele Golgotei a străbătut ca un fulger ţările cerului, a sfărâmat zăvoarele iadului, a înfricoşat pe îngeri, a rănit de moarte pe diavoli, a rupt catapeteasma templului în două şi cu puterea slavei ei s-a născut o lume nouă.

Hristos a înviat din morţi!

Şi lumina învierii Lui a izvorât ca o văpaie din mormânt, s-a văzut de tot Ierusalimul, a trecut hotarele Palestinei, a strălucit până la marginile lumii şi-ntru lumina slavei ei ni s-a dat o lege nouă. Şi această dumnezeiască minune a răsunat ca o trâmbiţă în bezna adâncului, a risipit pe cele vechi, a scos la viaţă pe cei pierduţi rupând zapisul osândei şi pe ruina celor vechi a înălţat jertfelnic nou.

- **Astăzi a înviat Hristos!** Şi această veste de biruinţă, pe care a adus-o întâi îngerul la mormânt, a străbătut ca o săgeată străzile Ierusalimului, a cutremurat pe arhiereii ucigaşi, a înspăimântat bătrânul templu şi trecând peste fruntea tuturor veacurilor, răsună biruitoare pe suprafaţa a tot pământul.

- **Astăzi a înviat Hristos!** ***Şi această mare bucurie care s-a atins întâi de inima Mariei Magdalena a făcut pe îngeri să cânte în cer, pe apostoli să se veselească, pe ucigaşi să fugă, pe păcătoşi să se întoarcă din nou la pocăinţă.***
- **Astăzi a înviat Hristos din morţi!** Şi înviind El, a vindecat pământul de ranele păcatelor, a golit iadul de suflete, a şters zapisul lui Adam a întărit credinţa în lume, a sporit nădejdea în inimi, a unit suflete, a împăcat conştiinţele, a uscat lacrimile şi a înălţat sub cer biserica nouă cu lege nouă, ce s-a păstrat de credincioşi cu preţul vieţii lor.
- **Astăzi a înviat din morţi Mântuitorul lumii**. ***Astăzi s-a săvârşit împăcarea desăvârşită a omului cu Dumnezeu, a pământului cu cerul, a celor de jos cu cele de sus. Astăzi s-a făcut minune mare în Ierusalim. Astăzi Golgota a văzut lumină mare şi s-a înspăimântat, ostaşii au văzut slava dumnezeirii şi s-au făcut ca nişte morţi, mironosiţele au văzut pe îngeri vestindu-le învierea şi s-au umplut de frică şi de nespusă bucurie.***

Astăzi muntele Golgotei a intrat în istoria Bisericii şi a lumii întregi. Astăzi Fiul lui Dumnezeu călătoria pe pământ a săvârşit.

- *Cel ce era pecetluit în mormânt de om dintru acesta a ieşit cu slavă.*
- *Cel spânzurat pe lemn de mâna omului a ieşit iarăşi să vindece ranele omului.*
- *Cel vândut de păcătoşi cu treizeci de arginţi a fost cumpărat acum de Biserică cu preţ de sânge.*
- *Cel hulit de gurile oamenilor este acum slăvit de mulţimea îngerilor.*
- *Cărturarii Îl vând, Biserica îl cumpără.*
- *Arhiereii Îl răstignesc ca pe un ucigaş, iar Domnul învie ca un dătător de viaţă.*
- *Evreii cu pietre Îl ameninţă, iar credincioşii cu binecuvântări Îl întâmpină.*
- *Poporul ales se leapădă de El, iar străinii şi neamurile Îl primesc.*
- *Templul Îl vinde cu arginţi, Biserica Îl cumpără în dar.*
- *Cei ce au vorbit cu Dumnezeu pe Muntele Sinai se leapădă de El pe muntele Golgotei…*

Cât sunt de mari precuvântările învierii lui Hristos!

Astăzi Fiul S-a proslăvit. Astăzi Tatăl negrăit Se bucură, astăzi Duhul Sfânt neştiut Se veseleşte. Astăzi cerul în cor de îngeri cântă, pământul în glas de

bucurie prăznuieşte. Toate s-au îmbrăcat în veşmânt de sărbătoare. Cele vechi au trecut, altele noi s-au făcut.

Astăzi Hristos a făcut biruinţă asupra lui Veliar. Astăzi iadul, prădându-se, se tânguieşte; satana, rănindu-se, se amăgeşte, iar lumea, mântuindu-se, cu mare bucurie prăznuieşte. Se amărăşte iadul că a rămas fără porţi, dar se bucură Raiul că nu mai are nevoie de porţi. Se tânguieşte templul după catapeteasmă, dar se veseleşte Biserica că nu mai are nevoie de catapeteasmă. Ierusalimul suspină pentru ce a făcut, iar creştinismul se bucură pentru ce a ieşit. Sionul de mire lipsindu-se plânge, iar Noul Sion, cu Hristos logodindu-se, de-a pururi dănţuieşte. Arhiereii, de ruşine umplându-se, hainele lungi şi le sfâşie, iar Marele Arhiereu, cu Veşmânt de lumină îmbrăcându-Se, în veci stăpâneşte.

O, cât sunt de slăvite minunile învierii lui Hristos! Căci astăzi hlamida împărătească se batjocoreşte de cămaşa cea de in, coroana cea de aur de cununa cea de spini, palatul lui Irod de mormântul lui Hristos, mândria Romei de smerenia Domnului, veşmintele arhiereilor de giulgiurile Mântuitorului.

Astăzi templul se goleşte, iar sânurile Bisericii se umplu de fii. Astăzi Sionul pierzând comoară se jeleşte, iar noi, aflând Mărgăritarul, prăznuim. Ierusalimul şade în doliu, iar noi în haine albe cu Hristos ne veselim. Deci în zadar se mai tulbură bătrânii şi arhiereii, în zadar se mânie bătrânul templu, căci dincolo de Sion clopotele învierii lui Hristos răsună biruitoare în mii de biserici, până la marginile pământului, vestind tuturor minunea ce s-a săvârşit pe muntele Golgotei. Ei se mânie nu pentru că s-au înşelat, ci pentru că nu au reuşit în răutatea lor. Căci au semănat ce nu au vrut, iar noi am cules ce am dorit. Au semănat spini, iar noi am cules cununi de pietre scumpe. Au semănat rane şi durere, iar noi am cules deplină vindecare. Au semănat moarte şi blestem, iar noi am cules viaţă şi binecuvântare. ***Cât de mari sunt isprăvile învierii lui Hristos!***

Veniţi deci, popoarelor, să lăudăm învierea lui Hristos. Veniţi, credincioşilor, să cântăm şi să ne bucurăm de minunea învierii Domnului. Astăzi toate gurile cântă, toate inimile saltă, toţi ochii priveghează, toate urechile se desfătează. Astăzi clopotele mai frumos ca oricând sună, începând din miezul nopţii şi duc departe, în fiecare colţ de sat şi de ţară, bucuriile învierii lui Hristos. Astăzi tot omul se veseleşte: şi săracul şi pribeagul şi flămândul şi bolnavul. Căci ranele se uşurează, durerile se potolesc, nădejdile se întemeiază, lacrimile din ochi se usucă, bucuriile şi speranţele omului capăt de capăt se leagă şi scară la cer întăresc fiinţei omeneşti.

Astăzi satele iau veşmânt de sărbătoare, natura întreagă înverzeşte, tulburările, străzile se potolesc, frământările materiei ruşinându-se tac, mările se liniştesc, săltările patimilor se opresc, prăvăliile plăcerilor se închid, râsurile se domolesc iar bisericile lui Dumnezeu, adunându-şi fiii lor, cu o inimă şi cu o limbă slăvesc Paştile Domnului cele prea slăvite.

Să se bucure făptura, căci astăzi s-a izbăvit; să se veselească omul, căci astăzi trupul i s-a îndumnezeit; să salte toată lumea, căci acum s-a mântuit. Să ia îndrăzneală păcătosul, că iertarea din pământ a răsărit. Să se bucure tâlharul, că s-a izbăvit de moarte. Bucură-te, Nazaret, că pe Fiul L-ai adăpostit. Bucură-te, Galilee, că tu pe Domnul L-ai ţinut. Nu te tângui, Samarie, căci Samarineanul lumii acum a înviat. Veseleşte-te, Fecioară, că Fiul tău prin înviere Mântuitorul lumii S-a arătat. Iar voi, sfintelor femei, nu mai amestecaţi cu miresme şi aloe, căci astăzi giulgiurile singure s-au arătat.

- ✓ *Bucură-te, munte sfânt, căci tu ai văzut lumina întâi.*
- ✓ *Bucură-te, dumnezeiesc mormânt, căci de acum toate limbile creştinilor te vor lăuda.*
- ✓ *Bucură-te, sfântă Cruce, căci de azi toate buzele cu evlavie te vor săruta.*
- ✓ *Bucuraţi-vă, săracilor, veseliţi-vă, bolnavilor, mângâiaţi-vă, străinilor, flămânzilor, neamurilor, popoarelor, căci astăzi a înviat Mântuitorul şi Doctorul şi Izbăvitorul sufletelor noastre.*

Şi voi, sfinţilor apostoli, ce mai staţi ascunşi în casă? Vă temeţi poate de arhierei? Dar aceia, îngroziţi, nu ştiu cum ar ascunde minunea învierii. ***Vă înspăimântaţi de Pilat?*** Dar el însuşi, auzind de înviere, stă uimit, cuprins de frică. ***Mai mult vă poate păzi un lacăt încuiat decât mâna Celui înviat din morţi? Sau nu ştiţi ce s-a întâmplat pe muntele Golgota? Voi singuri sunteţi nemernici în Ierusalim?*** Lăsaţi dar frica, sfărâmaţi uşa cea încuiată. Ieşiţi la propovăduire, pescari ai lumii! Vă aşteaptă Ierusalimul nedumerit. Vă caută Galileea neamurilor. Ierihonul şi Damascul suspină după voi. Asia şi Europa întreabă de voi. Samaria şi Cipru, Macedonia şi Ahaia şi toate popoarele lumii vor să vă vadă, să urmeze cuvântului vostru.

Ieşiţi, Apostoli, la propovăduire şi spuneţi tuturor minunea învierii lui Hristos. Vă aşteaptă înţelepţii Atenei, voievozii şi împăraţii şi înşişi cezarii Romei vor să vă audă vorbind!…

Şi iată că minunea s-a făcut. Hristos a înviat, Pescarii în lume au plecat. Popoarele au crezut. Cezarii s-au smerit, înţelepţii Atenei loc pescarilor au făcut.

Filozofii au ascultat, capiştile s-au risipit. Biserici măreţe s-au ridicat. Învierea peste tot s-a crezut şi toată lumea a schimbat. Cele verzi s-au uscat şi altele noi au răsărit. Cele înţelepte s-au tâmpit şi altă înţelepciune s-a propovăduit. Cele pline s-au vărsat şi altă băutură lumii s-a gătit. Cele alese s-au părăsit şi cele de ocară s-au cinstit. Toate s-au schimbat, toate s-au înnoit prin Înviere.

Cele vechi s-au lăsat şi altele noi s-au făcut. Templul dormitează şi în jurul lui Biserica nouă se ridică. Legea veche se închide şi alta nouă în inimi ni se scrie. Arhiereii nedumeriţi în zadar se mânie. Bătrânii obosiţi de gânduri mor, cărturarii dorm în pridvorul lui Solomon, poporul ales aţipeşte toropit de soarele cald al Palestinei, iar din tulpina lui răsare o lume nouă, un nou jertfelnic cu un aşezământ - creştinismul, Biserica vie, Evanghelia dragostei! Cât sunt de mari isprăvile învierii lui Hristos!…

Unde-ţi este, iadule, biruinţa ta? Unde-ţi este, moarte, boldul tău? Unde-ţi sunt, satano, slugile tale? Unde-ţi sunt, Iudo, arginţii tăi? Unde-ţi este, Caiafo, proorocirea ta? Unde-ţi este acum, Ierusalime, cinstea ta? Unde-ţi este, templule, catapeteasma ta? Unde vă sunt, arhiereilor, veşmintele voastre şi meşteşugurile voastre? Veşmintele vi le-aţi sfâşiat, dar de Hristos nu aţi scăpat. Uşile iadului s-au sfărâmat, slugile diavolului s-au biruit, răutatea cărturarilor s-a vădit, arginţii Iudei s-au risipit, mândria evreilor s-a smerit. Cele din urmă s-au lăsat, altele noi s-au luat.

- ✓ *În locul templului – Biserica,*
- ✓ *în locul lui Moise – Hristos,*
- ✓ *în locul lui David – Împăratul Slavei,*
- ✓ *în locul toiagului lui Aron – Crucea,*
- ✓ *în locul jertfelor de animale - sângele Domnului,*
- ✓ *în locul Legii vechi – Evanghelia împăcării,*
- ✓ *în locul muntelui Sinai – muntele Golgotei.*
- ✓ *În locul morţii – viaţa veşnică,*
- ✓ *în locul întristării – bucuria,*
- ✓ *în locul iadului – Raiul desfătării.*

Prin învierea Domnului toate s-au schimbat, s-au înnoit, s-au desăvârşit. Cuibul s-a prădat, cursa s-a stricat, zidul s-a dărâmat, pasărea a zburat şi lumea s-a vindecat. Cele de sus cu cele de jos acum s-au amestecat, orizonturile s-au unit, cerul cu pământul s-au împrietenit, căci astăzi a înviat Iisus Hristos.

Bărbaţi ai Palestinei, în zadar vă tulburaţi, în zadar spre alte zări cu privirea căutaţi şi din alte ţări pe Mesia îl aşteptaţi! Sunt două mii de ani de când El a venit, de când a înviat din morţi. Noi toţi L-am văzut, ranele le-am pipăit, Trupul Lui am mâncat, din Sângele Lui am băut, Crucea I-am sărutat, Învierea i-am vestit. Toate marginile lumii cred. Bisericile răsună de cântări, veacurile se pleacă, zările răspund în ecou de veselie, căci astăzi a înviat Mântuitorul lumii. Cât sunt de mari minunile Golgotei! **Cât de mare este Dumnezeul nostru!** Că **cine este Dumnezeu mare ca Dumnezeul nostru? Tu eşti adevăratul Dumnezeu, Carele faci minuni!**

Dar de teama slavei lui Hristos, fiii lui Israel – cu o ultimă putere – încă se împotrivesc. Arhiereii se mânie, cărturarii clatină din cap, fiii minciunii minciuni închipuiesc, bătrânii Sionului iar se sfătuiesc, iar se adună, se agită, hotărăsc… Ce hotărăsc? Cu minciuni să încuie Adevărul, prin cuvinte să lege Cuvântul vieţii, cu arginţi să vândă minunea învierii lui Hristos. "***Şi sfat făcând, arginţi mulţi au dat ostaşilor***", ca aceştia să spună lumii că nu a înviat Domnul, ci ucenicii Lui noaptea L-au furat. (Matei 28, 12-13). Ci în zadar se chinuiesc, în zadar se agită, numără arginţii, şoptesc minciuni şi fac sfat asupra Dreptului, căci nimeni dintre muritori nu mai poate ascunde lumina învierii lui Hristos, pe care noi toţi am văzut-o şi o credem şi o mărturisim până la marginile pământului.

Fraţi creştini, astăzi sunt Paştile Domnului cele mari şi prea slăvite. Şi asemenea unei mame care adună în cămara casei sale tot ce are mai bun pentru copiii ei, la fel şi Biserica – maica noastră cea de obşte – păstrează în vistieriile sale pentru ziua aceasta tot ce are ea mai de preţ. Şi precum o mamă – când vine o zi de mare bucurie – scoate din dulapul casei cele mai alese bunătăţi şi găteşte masă plină de veselie fiilor ei, asemenea şi ***Biserica noastră astăzi, în această zi de negrăită bucurie, îşi deschide cămările sale duhovniceşti şi întinzând ospăţ de aleasă prăznuire tuturor fiilor ei, le pune înainte tot ce are ea mai bun, tot ce are mai de preţ şi mai frumos: cântările cele mai alese, slujbele cele mai strălucite, bucuriile cele mai curate, veşmintele cele mai împodobite, pentru ca toţi creştinii să se desfăteze şi să se îndestuleze cu binecuvântările învierii lui Hristos.***

La acest ospăţ al credinţei suntem chemaţi şi noi astăzi, iubiţi credincioşi, pentru ca împreună cu îngerii să slăvim învierea şi să mâncăm Paştile Domnului.

Deci, după cum ne învaţă şi **Sfântul Ioan Gură de Aur**, ***nimeni să nu lipsească de la acest mare praznic. Nimeni să nu întârzie, nimeni să nu zăbovească. Toţi să se adune azi la Sfânta Biserică, toţi să se bucure, toţi să prăznuiască, toţi să cânte învierea lui Hristos – şi cel sărac şi cel bogat şi cel simplu şi cel înţelept şi***

cel suferind şi cel sănătos, toţi să vină să vadă slava învierii Lui, slava ca a Unuia născut din Tatăl. Nimeni să nu fie trist, căci azi e ziua bucuriei. Nimeni să nu fie tulburat, căci astăzi împăcarea între cer şi pământ s-a întemeiat. Nimeni să nu plângă, căci astăzi Iisus Hristos a şters toată lacrima de la toată faţa. Nimeni să nu mai umble în întuneric, căci astăzi şi Lumina a biruit întunericul. Nimeni să nu sufere de foame, căci Hristos cu trupul Său ne-a hrănit. Nimeni să nu mai zacă în pat, nimeni să nu se lenevească, nimeni să nu se îndoiască, nimeni să nu se îngreuneze astăzi de somn, ci cu toţii – mici şi mari, tineri şi bătrâni – veniţi la ospăţul lui Hristos, să ne veselim, să cântăm, să ne împăcăm.

Iată, toate sunt gata. Uşile deschise, făcliile aprinse, masă întinsă, ospăţul pregătit, viţelul junghiat, Mirele înviat, pâinea este frântă, paharul plin de dumnezeiască băutură, clopotele bisericii sună, preotul în veşminte ne aşteaptă. Veniţi la biserică să mâncăm Paştile Domnului şi "să bem băutura nouă, nu din piatră stearpă, făcută cu minuni, ci din izvorul nestricăciunii", care dăruieşte tuturor viaţă veşnică.

Aţi postit, acum hrăniţi-vă; v-aţi rugat, acum bucuraţi-vă; v-aţi trudit, acum odihniţi-vă; v-aţi pocăit, acum prăznuiţi; aţi suferit pentru Hristos, acum fiţi fericiţi, căci astăzi a înviat Mântuitorul lumii.

Toţi bucuraţi-vă, toţi veseliţi-vă, toţi hrăniţi-vă din ospăţul cel mare al învierii Domnului nostru Iisus Hristos. Iar dacă cineva dintre noi mai este încă întristat sau lipsit, bolnav sau cu cineva certat, să mergem în casa lui ca să-l mângâiem, să-l hrănim, să-1 împăcăm şi apoi, bătând la uşa inimii lui, cu glas plin de bucurie, aşa să-i cântăm:

"Ziua Învierii şi să ne luminăm cu prăznuirea şi unul pe altul să ne îmbrăţişăm şi să zicem «fraţilor» şi celor ce ne urăsc pe noi; să iertăm toate, pentru Înviere, şi aşa să strigăm: «Hristos a înviat din morţi, cu moartea pe moarte călcând şi celor din mormânturi viaţă dăruindu-le»". (Slujba Învierii).

Amin.

(din: Părintele Iachint al Putnei, Editura Bizantină, 2000)

Hristos a înviat!

Părintele Arsenie Boca – Moartea care dobândeşte Învierea

Aproape n-aş putea spune când S-a smerit Dumnezeu mai mult înaintea omului: când S-a răstignit pe cruce, sau când S-a pogorât din slava Lui de Dumnezeu, întrupându-Se în biata fire omenească.

Făcându-Se om se face carne, cu toate înclinaţiile ei. Dar Iisus n-a ascultat de ele de toate. înclinarea senzuală a fost biruită, ca să trebuiască a fi biruită şi de noi. Aceasta se petrece în viaţă prin neîncetata lepădare de sine, prin crucea noastră cea de fiecare zi - cât abia de rămân zile neumbrite de tristeţe - şi desăvârşit se biruie prin moarte. Aşa se restabileşte temelia cea străveche.

Prin moartea pe cruce trupul se purifică şi ajunge expresie şi mijloc direct al Duhului dumnezeiesc, devine adevărat trup spiritual al Dumnezeului-Om, înviat.
Tot aşa şi noi, ne rugăm lui Dumnezeu să ne curăţească viaţa de întinăciune. El ne trimite câte-o răstignire în fiecare zi, câte-o săptămână a patimilor, câte-o viaţă pe cruce, iar noi, în nepriceperea noastră, neştiind căile lui Dumnezeu, ne rugăm mai cu foc să ne scape de cruce. Iisus n-a făcut aşa; nici noi să nu facem.

S-ar putea spune că Iisus S-a născut pe cruce. Toată viaţa lui Iisus a fost ca atare. Iar din cea mai grea cruce: moartea, a izbucnit şi biruinţa cea mai mare: învierea, sau omorârea morţii. Căci Iisus o biruise în viaţă; iar cu moartea Sa, cea de bună voie a biruit-o şi pentru toţi oamenii, de la începutul până la sfârşitul lumii.

Cu învierea lui Iisus avem chezăşia că vom învia şi noi, ca Iisus, căci El e începătorul, pentru noi, în toate.

Altă mărturie a veşniciei noastre, mai tare ca aceasta, nu ne-a dat nimeni. Poate că tocmai fiindcă e cea mai tare, uluieşte obişnuitul în care dormim, şi poate tocmai de aceea nu îndrăznim să credem în învierea noastră. Iar fără această credinţă, viaţa noastră parcă n-are sens, nici scop în sine, tare-i decolorată şi neliniştită.

Creştinismul se întemeiază şi dăinuieşte pe întemeietorul său: pe învierea Lui din morţi, ultimul cuvânt.

Noi suntem care de obicei cădem din creştinism, iar nu creştinismul. Noi cădem, nu lisus. Minciuna iudeilor n-a surpat învierea lui lisus. Dumnezeu nu cade. Dar căzând noi din creştinism ni se pare că a căzut creştinismul, ni se pare că a căzut altcineva nu noi.

Sunt foarte strânse: moartea cu învierea. Multora li se pare că se isprăveşte totul cu mormântul. Creştinul însă îşi scrie pe crucea de la căpătâi: „Aştept învierea morţilor".

Credinciosul nu se teme de moarte, fiindcă a desfiinţat-o lisus. lisus i-a schimbat sensul, întorcându-i altfel rostul. Acum, moartea pentru credincios e ultimul botez, ultima curăţire a vieţii.

Suntem în gândirea sf. Pavel, spunând că botezul nostru, prin care am intrat în creştinism, se desăvârşeşte cu botezul cu care s-a botezat lisus; şi că sfânta noastră împărtăşanie se împlineşte cu paharul pe care 1-a băut lisus.

Spre aceste sfârşituri: Botez şi Pahar, - convingeri ca munţii -, fireşte că trebuie nevoinţă, trebuie virtuţi. Dar unde sfârşesc virtuţile; unde duc ?

Ele nu sunt scopuri în sine. Nu urmărim virtuţile pentru ele însele; ele sunt mijloace pentru dobândirea Adevărului. Şi Dumnezeu e Adevărul.

Aşa înţelese virtuţile, cu acest rost urmărite, ele duc pe om până la moartea pentru Adevăr, ceea ce e înviere. Că a-ţi primejdui viaţa pentru Dumnezeu şi oameni, nu poate fi moarte, chiar trecând prin ea, ci cu atât mai vârtos înviere şi bucurie a învierii.

De ce nu ne temem noi de moarte ? Pentru a răspunde la întrebarea aceasta mă folosesc de învăţătura celui dintre sfinţi, Părintelui nostru Maxim Mărturisitorul, despre răsturnarea rostului morţii. Sfântul ne învaţă că: de unde, înainte de răstignirea lui lisus moartea era o pedeapsă dată firii, după pogorârea

lui lisus în împărăţia morţii, şi stricarea ei, lisus i-a răpit pe toţi morţii, care erau drepţii Vechiului Testament, şi a întors moartea asupra ei însăşi, asupra păcatului, şi nu mai mult asupra firii omului.

Omul a fost renăscut în lisus, iar morţii nu i s-a mai dat decât păcatul lui.

Primul dintre oameni care a fost sustras morţii, a fost tâlharul de pe cruce, care a intrat în împărăţia Vieţii „astăzi" (- „vei fi cu Mine în Rai!") adică din însăşi această viaţă.

Cu stricarea împărăţiei morţii, cu deschiderea împărăţiei Cerurilor, sensul morţii s-a schimbat, dintr-o pedeapsă într-o binefacere. De acum moartea nu mai e o pedeapsă dată firii, ci o pedeapsă dată păcatului. - Iar la aceasta ne învoim din toate puterile. De aceea nu ne temem de moarte. Dacă viaţa noastră a fost o viaţă a lui lisus, nici moartea noastră nu va fi deosebită. Căci zice sfântul Pavel: ***„Toţi cei ce vor să trăiască viaţa în Hristos, prigoniţi vor fi !"***

Dar credinţa a fost superioară celor mai înfricoşate chinuri. Organic, chinuri de moarte, îngrozitoare, se dovedeau neputincioase în faţa vieţii sfinţilor. Ei nu mureau când voiau muncitorii, ci când voia Dumnezeu. Aşa ca şi lisus: că deşi oricare dintre chinurile prin care a trecut, omeneşte puteau să-L scoată din viaţă, totuşi a supravieţuit tuturora, şi a murit când a împlinit toate cuvintele grăite prin Prooroci. Precum la lisus aşa şi la sfinţi vedem, de nenumărate ori, această superioritate a credinţei asupra morţii, când mucenicii supravieţuiau focului, strivirii între pietroaie, mutilărilor celor mai îngrozitoare, trebuind - spre a pune capăt ruşinii pe care o mâncau prigonitorii - să le taie capul cu sabia.

Tot şirul sfinţilor mucenici au biruit moartea, că i-au ştiut neputinţa şi n-au fugit de ea, când împrejurarea le-a îmbiat-o. Ei au biruit moartea, ca moarte.

Iată în ce înţeles primim moartea, ca o eliberare, ca o ultimă spălare a vieţii, un câştig al morţii lui lisus şi o arvună a învierii Sale, premiza şi concluzia tuturor învierilor.

Iată câtă înviere e în crucea noastră cea de toate zilele; câtă înviere e în săptămâna patimilor noastre, care e viaţa aceasta toată. Iar de vom fi vrednici şi de asemănarea cu Iisus, aceasta numai din acestea se dovedeşte.

Deci viaţa noastră în Hristos şi viaţa lui Iisus în noi ne duc de la chip la asemănare, de la început până la sfârşit.

Iar a trăi pe Hristos, e a învia din morţi! Slavă învierii Tale, începătura învierii noastre.

Prislop. 25.IV.49.

Hristos a înviat!

Părintele Arsenie Boca - După învierea ta tânjeşte Iisus…

Darul iertării păcatelor e mai mare decât darul minunilor, întrucât priveşte sufletul, pe când minunile privesc de obicei trupul. O iertare a sufletului, o curăţire a lui, uneori e o adevărată înviere din morţi, şi-i mai de preţ aceasta decât a tămădui un picior.

Fără darul minunilor între oameni ne putem mântui, dar fără darul preoţilor, al iertării păcatelor, nimeni nu se mântuieşte. Ce n-a dezlegat preotul pe pământ, aşa rămâne: nedezlegat nici în Cer (Matei 18, 18). Şi preotul nu te poate dezlega dacă tu nu vii să-ţi mărturiseşti asupra ta păcatele tale. De asemenea, preotul nu te poate dezlega - ca oarecum cu sila - dacă nu-ţi dai însuţi toată silinţa de a te dezlega de toate năravurile tale rele.

Iertarea păcatelor însemnează şi încetarea de a le mai face. Iertarea păcatelor nu înseamnă să le spovedeşti mereu şi să le iei iarăşi de la capăt şi iar să le spovedeşti şi iar să le iei de la capăt. Creştinismul mai e şi chestiune de refacere a voinţei. Preotului îi trebuie bunăvoinţa voastră ca să o facă voinţa, să o facă tărie de caracter, să o facă simţire de obraz.

Oamenii umblă după făcătorii de minuni, fie ei şi vrăjitori. Dar vă spun că minunea cea mai mare e învierea vieţii tale pe temelia ei, Iisus Hristos; e încreştinarea vieţii

tale. Asta-i minunea cea mai mare - „înnoirea vieţii tale” - care ne stă cu adevărat la îndemână şi ni s-a dat nouă, preoţilor, poruncă: Înviaţi pe cei morţi!. După învierea ta tânjeşte Iisus. Ce însemnează aceasta, n-ar putea să ţi-o spună nimeni mai bine decât înşişi cei ce au înviat din moarte sigură, ca dintr-un vis.

(Din învăţăturile Părintelui Arsenie Boca - Despre durerile oamenilor, vol. 3, Editura Credinţa Strămoşească, 2005, pp. 42-43)

Hristos a înviat!

Părintele Teofil Părăian - Despre Înviere

Părintele Teofil Părăian
(1929 – 2009)

Când eram eu copil îmi aduc aminte - Dumnezeu să-i odihnească pe ai mei pe toţi, că nu mai sunt în lumea asta - că mama mea m-a trimis la bunica mea să zic: "Hristos o înviat, mama tana!". Şi a zis că dacă zic aşa, îmi dă mama tana un ou. Şi aşa a fost. M-am dus şi am zis: "Hristos a înviat, mama tana!". Şi mama tana a zis: "Adevărat că a înviat! Hai să-ţi dau un ou". Cu asta mi-am început eu credinţa în Înviere, dar târziu am ajuns să-mi dau seama ce înseamnă.

Eu când eram tânăr, şi mai ales când eram student la Teologie, mi-am propus să cercetez ce e scris în Evanghelii despre Învierea Domnului Hristos şi să citesc în Faptele Apostolilor ceea ce au scris Sfinţii Apostoli despre Învierea Domnului Hristos. Şi, până la urmă, mi-am dat seama că totuşi nu e convingător. Adică noi avem informaţie, dar convingeri nu putem avea pe baza celor citite. Şi de fapt cred că nimenea nu a avut încredinţarea despre Învierea Domnului Hristos pe baza celor citite din Evanghelie. De ce? Pentru ca Învierea fiind mai presus de ceea ce poate aştepta cineva, nu ajunge nimenea să se încredinţeze despre Înviere din informaţie. Nici din informaţia Evangheliei, nici din informaţia prin cuvânt, prin predică, ci ajunge să se încredinţeze prin ceea ce s-au încredinţat cei care au ajuns să-şi spună: "Hristos a înviat", nu ca formulă, ci ca realitate, ca mărturisire de credinţă, şi aceia, de la început, au ajuns prin puterea lui Dumnezeu. Să ştiţi că numai Dumnezeu ne poate încredinţa despre lucrurile dumnezeieşti.

La Paşti se spune: "***Să ne curăţim simţirile şi să vedem pe Hristos strălucind cu neapropiata lumina Învierii şi bucuraţi-vă zicând, luminaţi să-L auzim cântându-I cântare de biruinţă***". ***Când poate ajunge omul să se încredinţeze***

despre Învierea Domnului Hristos? ***Când îşi curăţeşte simţirile, când se face receptiv pentru Învierea cea mai presus de lume, când îl învredniceşte Dumnezeu să fie încredinţat, nu numai informat, despre Învierea Domnului Hristos.***

Aş vrea să reţineţi aceste lucruri şi mai ales faptul că Învierea Domnului Hristos e mai presus de lume, că Învierea Domnului Hristos e o taină, că Învierea Domnului Hristos nu o putem înţelege şi nu o putem primi ca adevăr decât în măsura în care Mântuitorul însuşi, Mântuitorul Cel înviat, ne încredinţează cum l-a încredinţat pe Sfântul Apostol Toma, cum l-a încredinţat pe Sfântul Apostol Petru, cum i-a încredinţat pe ucenicii de la Marea Tiberiadei, cum i-a încredinţat pe ucenicii cu care S-a întâlnit în ziua Învierii Sale, cum i-a încredinţat pe cei cinci sute care pe muntele din Galileea L-au întâmpinat pe Domnul Hristos şi s-au încredinţat de Învierea Lui şi cum i-a încredinţat pe toţi oamenii care au mărturisit cu adevărat Învierea Domnului Hristos. ***Pentru ca să ştiţi că până la urmă toţi care credem în Înviere suntem martori ai Învierii Domnului Hristos.*** Şi suntem martori ai Învierii Domnului Hristos în măsura în care primim ca adevărat tot ceea ce ne spune Sfânta Biserică ca realitate, deci şi că a înviat străbătând prin piatră, prin piatra de pe mormânt, şi că a intrat prin uşile încuiate la apostoli, şi că a păzit întregi peceţile şi a înviat din mormânt aşa cum S-a născut din Preasfânta Născătoare de Dumnezeu.

Învierea Domnului nostru Iisus Hristos nu este ceva separat de noi, ci este ceva care trebuie să se întâmple şi în noi. ***Viaţa unui creştin adevărat, a unui creştin botezat şi trăitor al Evangheliei este de fapt o viaţă în Înviere.*** ***Noi am înviat împreună cu Domnul Hristos, trăim în Înviere, suntem fiii Învierii şi avem în faţă înălţarea, suntem candidaţi ai înălţării la cer împreună cu Domnul Hristos şi aşteptăm înălţarea noastră la cer.*** Ca să ajungem la înălţarea la cer trebuie mai întâi să ne înălţăm peste lumea aceasta, să ne înălţăm peste păcatele noastre, să nu mai admitem în viaţa noastră nici un fel de lucru rău şi atunci înălţaţi fiind peste păcate, înălţându-ne prin virtuţi, putem ajunge şi la înălţarea împreună cu Domnul nostru Iisus Hristos.

Ortodoxia nu este atât cu tragismul suferinţei Mântuiorului, ci este cu bucuria Învierii. ***Când avem bucuria Învierii suntem în miezul Ortodoxiei.***

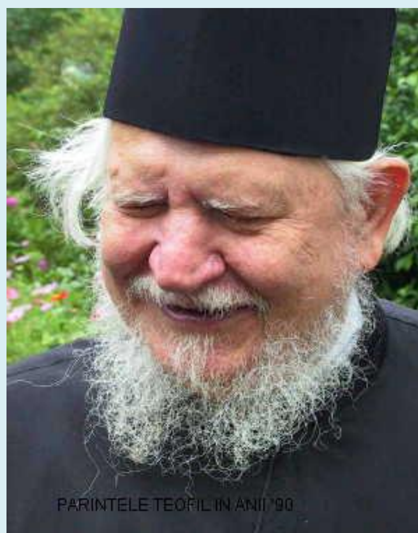
Învierea lui Hristos este în centrul gândirii noastre.

Mântuitorul a vrut să punem accent mai mult pe Înviere. Şi anume, în convorbirea cu cei doi (Luca şi Cleopa, Luca 24) care mergeau la Emaus, le-a spus: "***O,***

nepricepuţilor şi zăbavnici cu inima a crede toate câte le-au spus proorocii, nu se cădea oare că Hristos să pătimească şi să intre întru mărirea Lui?". Deci noi ne întâlnim cu Hristos intrat "***întru mărirea Lui***". Celor doi Mântuitorul le-a pus întrebarea: "***Pentru ce sunteţi trişti?***". ***Domnul Hristos nu vrea să stăm în întristare, ci vrea să fim în bucurie!***

Hristos a înviat!

Părintele Teofil Părăian - Darurile Învierii

Darul cel mai deosebit, ***darul care izvorăşte din Învierea Mântuitorului nostru Iisus Hristos, este iertarea păcatelor.*** Fără iertarea păcatelor, nu pot fi trăite celelalte daruri ale Învierii.

Sfântul Evanghelist Ioan, istoriseşte că Domnul Hristos, în cea dintâi zi a Învierii Sale, a suflat peste ucenicii Săi şi a zis: "***Luaţi Duh Sfânt, cărora veţi ierta păcatele le vor fi iertate şi cărora le veţi ţine, vor fi ţinute***", deci iertarea păcatelor este în legătură cu Învierea.

Ştiţi că **Sfântul Ioan Gură de Aur**, în Cuvântul de la Paşti zice: "***Nimeni să nu se tânguiască pentru păcate, că iertarea din mormânt a răsărit***", şi asta pentru totdeauna, pentru toată viaţa pământească, pentru cât va fi omul pe pământ, până la sfârşitul lumii, pentru că până la sfârşitul lumii este şi putinţă de a păcătui, este şi darul de a ierta.

Cel dintâi lucru care l-a spus Domnul Hristos după Înviere este cuvântul: "**Bucuraţi-vă**!". Un îndemn la bucurie şi un salut, în acelaşi timp. Noi ştim că grecii din vremea aceea (poate şi cei de acum) se salutau cu cuvântul "bucură-te!". Aşa încât unii au şi tradus cuvântul acesta ca un cuvânt de salut, dar poate fi şi un cuvânt de îndemn la bucurie. Când Domnul Hristos S-a întâlnit cu femeile mironosiţe care se întorceau de la Mormântul gol le-a spus: "***Bucuraţi-vă***!". Şi după aceea îndată:"***Nu vă temeţi***!" Pentru că ele au intrat într-un fel de temere, le-a cuprins frica şi atunci Domnul Hristos le-a zis:"***Nu vă temeţi***!". Bucuraţi-vă şi nu vă temeţi.

Sunt cuvinte spuse femeilor mironosiţe după Înviere, cuvinte din care înţelegem că Domnul Hristos vrea să ne bucurăm şi că din mormântul dătător de viaţă al Mântuitorului izvorăsc bucuria şi curajul, netemerea. Curajul este o virtute creştină, o virtute morală pe care cu toţii voim s-o avem, pentru că numai aşa ne putem manifesta credinţa noastră în Mântuitorul, Care a zis: "***Îndrăzniţi. Eu am biruit lumea***." **Nu din puterea noastră ne bucurăm şi nu numai din puterea noastră ne liniştim, ajungem la netemere, ci cu ajutorul lui Dumnezeu şi mai ales pentru credinţa noastră, câtă o avem, în Mântuitorul care ne ajută.** "***Toate le pot întru Hristos, cel ce mă întăreşte***", scria **Sfântul Apostol Pavel** creştinilor din Filipi.

Apoi mai avem încă două daruri ale Învierii. Domnul Hristos, după Învierea Sa din morţi, de fiecare dată când S-a întâlnit cu ucenicii Săi, le-a zis:"***Pace vouă***!". Cuvântul acesta, pace vouă, e un cuvânt de salut al evreilor; evreii se salutau cu salom = pace. Deci, ***Domnul Hristos nu numai că I-a salutat pe ucenici cu cuvintele pace vouă, ci le-a şi dat pacea.*** Domnul Hristos spune şi despre bucurie şi despre pace că sunt lucruri pe care El le dă. Înainte de Sfintele Patimi, în cuvântarea de despărţire pe care a reţinut-o în Evanghelia sa Sfântul Evanghelist Ioan, e scris că Domnul Hristos a zis: "***Pace vă las vouă, pacea Mea o dau vouă***." ***Nu daruri cum dă lumea vă dau Eu, ci o să vă dau pace, care-i mai presus de orice, dar şi prin care şi celelalte lucruri primesc valoare.***

Despre bucurie, Domnul Hristos a zis: "***Deci şi voi acum sunteţi trişti, dar iarăşi vă voi vedea, şi se va bucura inima voastră şi bucuria voastră nimeni n-o va lua de la voi***". S-au bucurat ucenicii că L-au văzut pe Domnul după Înviere, au primit pacea Mântuitorului după Înviere şi astfel s-au împlinit cuvintele Mântuitorului dinainte de Pătimire.

Avem patru daruri ale Învierii: iertarea păcatelor, bucuria, netemerea şi pacea.

Şi încă unul, al cincilea - **binecuvântarea**. Domnul Hristos, după ce Şi-a împlinit aici, pe pământ, cele pentru care a venit El, fiul lui Dumnezeu, S-a înălţat la ceruri binecuvântându-I pe ucenici.

Binecuvântarea este mare lucru; binecuvântarea arată întotdeauna bunăvoinţă, binecuvântarea arată întotdeauna lărgime de suflet. Pentru a primi binecuvântarea trebuie să ducem o viaţă pe care Domnul Hristos s-o poată binecuvânta, o viaţă asemănătoare cu cea a ucenicilor, o viaţă asemănătoare cu cea a Maicii Domnului, pentru că în Tradiţia Bisericii este că şi Maica Domnului a fost la Înălţarea

Mântuitorului, aşa cum a fost şi atunci când Duhul Sfânt s-a pogorât peste Sfinţii Apostoli.

Toate aceste ştiindu-le, e bine să ne cercetăm pe noi înşine nu numai dacă facem lucruri care nu se potrivesc cu o viaţă sfântă, ci să ne gândim şi la darurile Învierii: în ce măsură suntem oameni cu bucurie, cu netemere, cu pace, în ce măsură suntem oameni care suntem sub binecuvântarea Domnului nostru Iisus Hristos. Să ne cercetăm dacă suntem oameni care primim iertarea păcatelor, care se dă la Sfânta Spovedanie, împărtăşindu-ne cu dumnezeieştile Taine care şi ele se dau spre iertarea păcatelor, luând parte la slujba Sfântului Maslu, care este tot spre iertarea păcatelor.

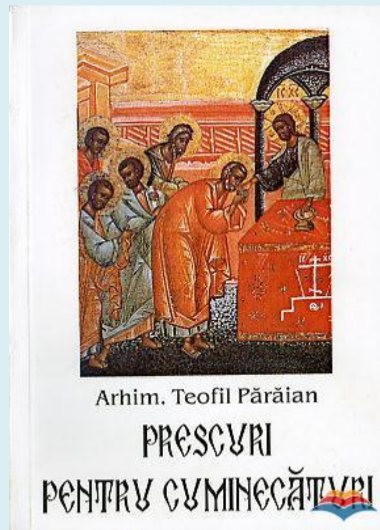
- ***Să ştim că, dacă vedem că nu avem bucurie, ceva nu e în regulă;***
- ***să ştim că, dacă nu avem pacea sufletului, ceva nu e cum vrea Dumnezeu, ceva nu-i în rânduială.***
- ***Să ştim că, dacă n-avem curaj, dacă suntem cuprinşi de teamă, ceva e rău în existenţa noastră, pentru că nu suntem în legătură cu Mântuitorul care ne susţine; dacă vedem că lucrurile nu merg aşa cum le doreşte Domnul Hristos, trebuie să schimbăm felul de a gândi, de a lucra, de a acţiona în lumea aceasta.***

În această zi de bucurie, care se continuă tot cu zile de bucurie, în această zi de pace, care se continuă cu alte zile care sunt dătătoare de pace, în această zi în care stăm cu sărbătorire în faţa Mântuitorului Înviat, să ne gândim la Domnul Hristos Cel Înălţat şi să ne gândim la Duhul Sfânt, Care şi El este Duhul Sfânt care dă bucurie. Cu viaţa noastră, cu cele agonisite de sufletul nostru, să căutăm să fim oameni care pot da încredere celorlalţi oameni.

A fi cu Domnul Hristos înseamnă a fi sub binecuvântare, a fi sub iertarea păcatelor, a fi în marginile păcii, în marginile bucuriei şi ale netemerii. Dumnezeu să ne ajute!

Hristos a înviat!

Arhimandritul Teofil Părăian - Viaţa în Înviere

Înalt Prea Sfinţite Părinte Mitropolit, stimaţi ascultători. În ultima vreme, dacă m-a întrebat cineva când vin la Timişoara, am spus că vin în mai, după Sfintele Paşti. Şi iată că am ajuns aici înainte de vremea hotărâtă de mine. Am venit cu bucurie şi nădejdea bucuriei, aşa cum am venit de fiecare dată până acum. Sunt la a opta cuvântare aici în Timişoara. Pentru întâlnirea din seara aceasta mi s-a propus tema "Viaţa în Înviere". Ar fi vorba despre viaţa cea nouă, întemeiată pe Învierea Domnului nostru Iisus Hristos, despre viaţa învăluită de Învierea Mântuitorului nostru, despre viaţa cu Învierea Domnului nostru Iisus Hristos, despre o viaţă izvorâtă din conştiinţa Învierii Mântuitorului nostru Iisus Hristos, despre viaţa întemeiată pe Învierea Domnului nostru Iisus Hristos.

Învierea Mântuitorului nostru Iisus Hristos este pentru noi credincioşii o realitate pe care o trăim şi o sărbătorim. Rânduielile Bisericii noastre sunt făcute în aşa fel încât noi suntem pătrunşi de credinţa în Învierea Mântuitorului şi o trăim. O trăim în general şi o trăim în special. În special o trăim la Sfintele Paşti când se spune: "***Ziua Învierii, popoare să ne luminăm; Paştile Domnului, Paştile; că din moarte la viaţă şi de pe pământ la cer Hristos Dumnezeu ne-a trecut pe noi, cei ce-I cântăm cântare de biruinţă***". Şi: "***Cerurile după cuviinţă să se veselească şi pământul să se bucure şi să prăznuiască toată lumea cea văzută şi cea nevăzută, că Hristos a înviat, veselia cea veşnică***". La Sfintele Paşti totul e în aşa fel rânduit încât se poate spune: "***Acum toate de lumină s-au umplut, şi cerul, şi pământul şi cele de dedesubt; deci să prăznuiască toată făptura Învierea lui Hristos întru care s-a întărit***". Sunt cuvinte pe care sfânta noastră Biserică ni le pune la îndemână ca să înţelegem că învierea Mântuitorului nostru Iisus Hristos

este o realitate pentru toţi credincioşii, nu numai în înţelesul că ne gândim la înviere, ci în înţelesul că învierea Mântuitorului nu este numai învierea Lui, ci este şi învierea noastră.

Dar Învierea Mântuitorului nu se prăznuieşte numai la Paşti, ci, cu câteva excepţii, în fiecare duminică de peste an. ***Fiecare duminică este un rezumat al Paştilor, fiecare duminică ne angajează întru trăirea şi prăznuirea învierii Mântuitorului nostru.*** La slujba de dimineaţă din duminici, la Utrenie, este rânduială să se citească din Sfânta Evanghelie părţi în care este relatată învierea Domnului şi arătările de după ea. După ce se citeşte din Sfânta Evanghelie despre învierea Mântuitorului, urmează o alcătuire la sfintele slujbe care ne îndeamnă la închinarea ce trebuie să o aducem învierii, şi ni se spune aşa: "***Învierea lui Hristos văzând, să ne închinăm Sfântului Domnului Iisus***". Este bine să reţinem cuvântul "Învierea lui Hristos văzând, să ne închinăm Sfântului Domnului Iisus", adică nu ni se spune: auzind noi despre învierea Mântuitorului, ci ni se spune "văzând" noi Învierea Mântuitorului. De ce se spune aşa? Pentru că credinţa noastră în învierea Mântuitorului înseamnă vederea învierii. Cine crede în învierea Mântuitorului nostru Iisus Hristos vede pe Domnul Hristos Cel înviat. E convins de faptul că Domnul Hristos a înviat, şi fiind convins, vede învierea. Credinţa ţine loc de vedere. Deci "Învierea lui Hristos văzând, să ne închinăm Sfântului Domnului Iisus".

S-au închinat oamenii şi înainte de înviere Mântuitorului.

- ✓ *Se spune de pildă că Magii de la răsărit au căzut cu feţele la pământ şi s-au închinat Pruncului Iisus.*
- ✓ *Se spune că ucenicii, după ce Domnul Hristos a mers pe mare şi după ce a potolit furtuna care era atunci, fiind în corabie cu Mântuitorul, au căzut în faţa Lui şi s-au închinat şi au zis: "Tu eşti Fiul lui Dumnezeu".*
- ✓ *Se spune despre un om din mulţime care s-a dus în faţa Mântuitorului şi I s-a închinat Lui,*
- ✓ *iar tânărul cel bogat s-a dus şi s-a închinat Mântuitorului şi a vorbit cu Mântuitorul.*

Deci închinări aduse Mântuitorului au fost şi înainte de înviere, dar închinarea cea după înviere, închinarea mironosiţelor de pildă, care au căzut la picioarele Domnului nostru Iisus Hristos şi le-au cuprins şi s-au închinat Lui, era altfel de închinare decât închinarea celorlalţi dinainte de înviere. ***Şi de aceea când spuneam "Învierea lui Hristos văzând, să ne închinăm Sfântului Domnului Iisus" înseamnă că şi noi trebuie să avem în vedere închinarea cea deplină din conştiinţa că Domnul Hristos cu moartea pe moarte a călcat.***

Domnul Hristos este Unul Cel fără de păcat. După ce mărturisim dorinţa noastră de a ne închina Mântuitorului, mărturisim totodată şi dorinţa de a ne închina Crucii Mântuitorului, care este simbol al jertfei Mântuitorului şi care, ca simbol al jertfei Mântuitorului, este o amintire despre iubirea Lui. Şi zicem: "***Crucii Tale ne închinăm Hristoase, şi Sfântă Învierea Ta o lăudăm şi o mărim***". Vorbim cu Mântuitorul, Îi cinstim Crucea, deci jertfa, iubirea arătată în jertfă, şi apoi şi Învierea "o lăudăm şi o mărim" şi zicem mai departe "***că Tu eşti Dumnezeul nostru, afară de Tine pe altul nu ştim, numele Tău numim***". Şi ca şi când nu am fi mulţumiţi cu ceea ce facem noi înşine, îi chemăm şi pe alţii să facă la fel şi zicem: "***Veniţi toţi credincioşii să ne închinăm Sfintei Învierii lui Hristos, că iată a venit prin Cruce bucurie la toată lumea***". Şi mai departe: "***Totdeauna binecuvântând pe Domnul, lăudăm Învierea Lui, că răstignire răbdând pentru noi, cu moartea pe moarte a stricat***". În această alcătuire de la sfânta slujbă de dimineaţă din zilele de duminică noi arătăm că suntem convinşi de învierea Domnului Hristos, că trăim din învierea Domnului Hristos, că prăznuim învierea lui Hristos şi preamărim învierea Mântuitorului nostru.

Tot în zilele de duminică, la aceeaşi sfântă slujbă, spunem şi un cuvânt adresat Maicii Domnului. Şi spunem aşa: "***Prea binecuvântată eşti Născătoare de Dumnezeu Fecioară, că prin Cel ce S-a întrupat din tine iadul s-a robit, Adam s-a chemat, blestemul s-a pierdut, Eva s-a mântuit, moartea s-a omorât şi noi am înviat. Pentru aceasta cântând strigăm: bine eşti cuvântat Hristoase Dumnezeul nostru, Cel ce bine ai voit aşa, mărire Ţie***". Aducem mărire Mântuitorului nostru pentru că a binevoit să facă tot ce trebuie de făcut ca să putem fi siguri de libertate, de libertatea de blestem, să fim biruitori ai iadului, să nu mai existe pentru noi întunecare şi asuprire sufletească, dar cuvintele acestea le spunem Maicii Domnului: "Prea binecuvântată eşti Născătoare de Dumnezeu Fecioară - de ce? - că prin Cel ce S-a întrupat din Tine", adică prin Iisus Hristos, s-a nimicit iadul, s-a nimicit moartea, s-a nimicit blestemul, Adam a scăpat de păcat, Eva s-a eliberat şi ea. Şi noi înşine înţelegem în alt chip moartea şi nu ne mai temem de moarte pentru că Mântuitorul nostru Iisus Hristos a biruit moartea. De aceea aducem mărire şi Mântuitorului nostru şi aducem cinstire şi Maicii Domnului.

Mai departe vorbind cu Mântuitorul, spunem: "***Înviat-ai din mormânt Hristoase Dumnezeule şi legăturile iadului ai rupt; stricat-ai osânda morţii Doamne, pe toţi din cursele vrăjmaşului mântuindu-i, arătându-Te pe Tine Apostolilor Tăi i-ai trimis pe ei la propovăduire şi printr-înşii pacea Ta ai dăruit lumii, Unule mult milostive***". Îi spunem Mântuitorului nostru credinţa noastră, convingerea noastră, că El care a înviat, a dăruit pace celor ce cred în El, celor ce cred în învierea Lui. Şi

a dăruit Domnul Hristos şi pace, şi bucurie, şi iertarea păcatelor, şi binecuvântare, şi toate acestea sunt roadele învierii.

Să ne aducem aminte de pildă de cei doi călători spre Emaus care au vorbit cu Mântuitorul pe cale şi care s-au bucurat de prezenţa Mântuitorului şi care au mărturisit că era inima lor întru ei arzând când le vorbea Mântuitorul, cel înviat, pe cale. Şi aşa au fost cuprinşi de bucurie, încât s-au întors la ceilalţi ucenici să le spună că Domnul Hristos a înviat din mormânt.

Sfântul Ioan Gură de Aur în cuvântul său de la Paşti îndeamnă pe credincioşi să se îndulcească de ospăţul credinţei, să ia din bogăţia bunătăţii şi spune: "Nimenea să nu plângă pentru sărăcie, că s-a arătat împărăţia cea de obşte. Nimenea să nu se tânguiască pentru păcate, că iertare din mormânt a răsărit. Nimenea să nu se teamă de moarte, că ne-a izbăvit pe noi moartea Mântuitorului. A stins-o pe ea - adică pe moarte - Cel ce a fost ţinut de aceea. Prădat-a iadul Cel ce S-a pogorât la iad. Amărâtu-l-a pe el fiindcă a gustat trupul Lui. Şi aceasta mai înainte apucând Isaia, a strigat: <<Iadul - zice - s-a amărât întâmpinându-Te pe Tine jos. S-a amărât că s-a stricat. S-a amărât că s-a batjocorit. S-a amărât că s-a omorât. S-a amărât că s-a legat. A luat trup, şi de Dumnezeu s-a lovit. A luat pământ şi s-a întâmpinat cu cerul. A luat ce a văzut şi a căzut întru ce n-a văzut. Unde-ţi este moarte boldul? Unde-ţi este iadule biruinţa? Înviat-a Hristos şi tu te-ai surpat. Înviat-a Hristos şi au căzut dracii. Înviat-a Hristos şi se bucură îngerii. Înviat-a Hristos şi viaţa vieţuieşte. Înviat-a Hristos şi nici un mort nu este în mormânt. Că Hristos înviind din morţi, începătură celor adormiţi S-a făcut. Aceluia este slava şi stăpânirea în vecii vecilor. Amin.>>" Sunt urmările pentru credincioşi ale învierii Domnului nostru Iisus Hristos: omorârea morţii, sfărâmarea iadului, cum zicem noi într-una din stihirile de la Paşti: "Prăznuim omorârea morţii şi sfărâmarea iadului; şi lăudăm pe Pricinuitorul, pe Cel Unul binecuvântat, Dumnezeul părinţilor noştri şi prea mărit". Credem în puterea învierii Mântuitorului nostru Iisus Hristos şi de aceea o prăznuim, o sărbătorim.

Pentru noi învierea Mântuitorului nostru Iisus Hristos este o realitate, o realitate aşa cum a fost pentru ucenicii care L-au întâlnit pe Mântuitorul înviat, o realitate aşa cum a fost pentru femeile mironosiţe care L-au auzit pe Mântuitorul spunând ***"Bucuraţi-vă" şi "Nu vă temeţi"*** (Matei 28, 9-10). Învierea Domnului Hristos este pentru noi o realitate cum a fost pentru Sfântul Apostol Toma care a zis "***Domnul meu şi Dumnezeul meu***" (Ioan 10, 28). Învierea Domnului nostru Iisus Hristos este o realitate cum a fost o realitate pentru toţi cei care au venit în legătură cu Mântuitorul cel înviat. ***Ne bucurăm şi noi de învierea Domnului Hristos cum s-au***

bucurat ucenicii văzând că este Domnul, şi primim în sufletul nostru pacea pe care o dă Mântuitorul şi pe care a dat-o ucenicilor Săi când, după înviere, a spus: "Pace vouă!". Şi de fiecare dată când S-a întâlnit cu ucenicii le-a spus "Pace vouă!" (Luca 24, 36; Ioan 20, 21. 26). Aceasta este credinţa noastră şi temei pentru o viaţă curată, pentru o viaţă sfântă. Învierea Domnului nostru Iisus Hristos intră în existenţa noastră.

După ce ne-am convins de realitatea acestui fapt, pentru noi realitatea aceasta este o realitate, sau trebuie să fie o realitate schimbătoare de suflet. Întrebarea este: ***cum poate cineva să ajungă să se convingă că Domnul Hristos a sfărâmat moartea şi iadul, cum poate cineva să ajungă să fie încredinţat de adevărul că Domnul Hristos a înviat din mormânt?*** Pentru că cei care au ajuns să mărturisească învierea Domnului nostru Iisus Hristos, cei care au ajuns la convingerea acesta n-au ajuns dintr-o dată, ci mai întâi s-au îndoit. Mulţi s-au îndoit. S-a îndoit Sfântul Apostol Toma, dar nu numai el s-a îndoit. S-au îndoit şi ceilalţi ucenici. Cei doi călători care mergeau spre Emaus şi ei au spus: ***am auzit de la nişte femei din cercul nostru că ar fi văzut şi vedere îngerească mergând la mormânt, şi au găsit mormântul gol de trupul Domnului Hristos, şi că li s-a spus că Hristos a înviat*** (cf. Luca 24, 22-24). Ei spuneau aceasta ca o informaţie, Îi spuneau Mântuitorului de ceea ce se spune, nu de ceea ce credeau ei. Pentru că dacă ar fi crezut, n-ar fi fost în întristare. ***Domnul Hristos le-a şi spus: "Pentru ce sunteţi trişti?"*** Ei şi-au mărturisit pricina întristării lor şi numai după ce s-au întâlnit cu Domnul Hristos s-au convins de învierea Domnului Hristos. Toţi citim din Sfânta Evanghelie, sau putem să citim, relatările Sfinţilor Evanghelişti despre învierea Mântuitorului, dar aceasta încă nu este destul. De ce? Pentru că nu toţi care citesc relatările despre înviere se şi conving despre înviere. Ci numai Mântuitorul cel înviat ne poate convinge pe noi despre o realitate mai presus de lume, despre "cea mai presus de lume Înviere a lui Hristos".

Lucrurile mai presus de lume, mai presus de fire, nu pot fi înţelese cu puterile firii. Gândiţi-vă la cuvântul acela din Evanghelie rămas de la Domnul Hristos, care a fost rostit către Sfântul Apostol Petru: "***Fericit eşti Simone, fiul lui Iona, că nu trup şi sânge ţi-a descoperit ţie aceasta, ci Tatăl Meu Cel din ceruri***" (Matei 16, 17). ***Numai Dumnezeu, puterea lui Dumnezeu, darul lui Dumnezeu poate deschide sufletul şi-l poate face pe om încrezător în cele ce sunt mai presus de fire, în cele ce sunt mai presus de lume.*** Aşa încât şi noi, având credinţa în înviere, o avem de la Mântuitorul cel înviat. Şi dacă nu o avem, şi cine nu o are, înseamnă că încă nu s-a întâlnit cu Domnul nici pe drumul care duce la Emaus, nici ca femeile mironosiţe în preajma mormântului din care ieşise Mântuitorul, nici ca Sfântul Apostol Toma care L-a mărturisit ca Domn şi Dumnezeu, nici ca ceilalţi

ucenici care totuşi au rămas o vreme în îndoială, dar ***care s-au convins atunci când L-au auzit pe Domnul Hristos zicând "Pace vouă" şi s-au învrednicit de binecuvântarea pe care le-a dat-o când S-a înălţat la cer. Şi pentru că au primit acea binecuvântare, au putut să reverse din sufletul lor bucurie mare şi să fie în templu şi să laude şi să binecuvinteze pe Dumnezeu.***

Stimaţi ascultători, din clipa în care cineva, crezând în Mântuitorul nostru Iisus Hristos şi în învierea Lui, are această convingere că Domnul Hristos a înviat din morţi cu moartea pe moarte călcând, din acea clipă este gata pentru o viaţă nouă, pentru o viaţă în care se mărturiseşte învierea. Sfântul Apostol Pavel în Epistola către Romani are cuvinte în care se arată taina schimbării omului prin Botezul creştin. Şi anume, în capitolul al 6-lea al Epistolei către Romani spune Sfântul Apostol Pavel că noi ne-am făcut una cu El, o tulpină ne-am făcut cu Mântuitorul prin Botez, în moartea Lui şi în învierea Lui. ***Botezul creştin este taina morţii cu Domnul Hristos, taina morţii omului vechi şi taina învierii omului nou.*** "***Precum Hristos a înviat din morţi prin mărirea Tatălui, aşa şi noi să umblăm întru înnoirea vieţii***" (Romani 6, 4) zice Sfântul Apostol Pavel. Noi credem în învierea Domnului Hristos şi ne unim la învierea Domnului Hristos. La slujba Botezului aşa cum o cunoaştem noi, în Biserica noastră drept măritoare, după ce cel nou botezat a primit Botezul şi a primit şi Taina Ungerii cu Sfântul Mir, preotul vorbind cu el îi spune: "***Botezatu-te-ai, luminatu-te-ai, miruitu-te-ai, sfinţitu-te-ai, spălatu-te-ai în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh***". Acesta este punctul de plecare al vieţii celei noi. Cel nou botezat s-a luminat şi trebuie să ştie că e luminat. Cel nou botezat s-a miruit şi trebuie să ştie că e miruit. Cel nou botezat s-a sfinţit şi trebuie să ştie că participă la sfinţenia lui Dumnezeu. Cel nou botezat s-a spălat şi trebuie să ştie că a primit curăţirea sufletului. Dar lucrurile care se întâmplă tainic sunt împiedicate de multe ori, sau sunt întunecate de multe ori de nepăsarea omului, şi atunci se ajunge la un fel de întunecare, se ajunge la un fel de moarte sufletească, la un fel de lâncezeală, se ajunge la un fel de nepăsare pentru că se adaugă iarăşi păcatele şi patimile, şi păcatele şi patimile duc la moartea sufletului.

Tatăl fiului risipitor din pilda cu fiul risipitor, pe care eu aş numi-o mai bucuros pilda cu tatăl primitor, când fiul său s-a întors spunea celor din jurul lui: "***Se cădea să ne bucurăm, că fiul meu a fost mort şi a înviat, a fost pierdut şi s-a aflat***". Şi mai departe tatăl spune fratelui rămas acasă, fratelui fiului risipitor sau celuilalt fiu al său rămas acasă: " ***Se cădea să ne bucurăm, că fratele tău acesta a fost mort şi a înviat, a fost pierdut şi s-a aflat***" (Luca 15, 24. 32). ***Învierea din învierea Domnului nostru Iisus Hristos este învierea care se realizează prin întoarcerea de la rău la bine, se realizează prin întoarcerea de la păcat la virtute, se realizează în special prin pocăinţă, care este în primul rând şi în mod special***

părăsirea păcatului. Când cineva părăseşte păcatul, când cineva socoteşte păcatul drept păcat, atunci ni se deschid perspective noi şi de înţelegere şi de trăire a unei vieţi superioare, a unei vieţi în care se mărturiseşte învierea Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

În Epistola către Coloseni, în al 3-lea capitol, găsim cuvintele Sfântului Apostol Pavel care îi îndeamnă pe credincioşii care au înviat împreună cu Hristos, deci pe credincioşii despre care se poate spune "***botezatu-te-ai, luminatu-te-ai, miruitu-te-ai, sfinţitu-te-ai, spălatu-te-ai în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh***", despre cei ce s-au făcut o tulpină în moarte cu Hristos, o tulpină în învierea Domnului Hristos, despre aceia Sfântul Apostol Pavel zice: "***Dacă aţi înviat împreună cu Hristos, căutaţi cele de sus***" (Coloseni 3, 1). **Semnul învierii împreună cu Domnul Hristos este căutarea celor de sus.** Şi zice mai departe Sfântul Apostol Pavel, ca şi când ar fi uitat ceva principal: "Cugetaţi cele de sus". Înainte de a căuta ceva trebuie să cugeţi la ceva. Prin urmare, unul care a înviat cu Domnul Hristos cugetă cele de sus, caută cele de sus, "***unde Hristos*** - zice Sfântul Apostol Pavel - ***Se află şezând de-a dreapta Tatălui. Căci voi aţi murit şi viaţa voastră este ascunsă cu Hristos în Dumnezeu***". Pentru că s-a întâmplat aşa ceva, spune mai departe Sfântul Apostol Pavel, trebuie să "***omorâţi mădularele voastre cele de pe pământ***", şi spune care sunt acestea: "***desfrâul, necurăţia, patima, pofta rea şi zgârcenia sau lăcomia, care este o închinare la idoli. Pentru unele ca acestea vine mânia lui Dumnezeu asupra fiilor neascultării***". Şi mai departe spune Sfântul Apostol Pavel: "***Lepădaţi deci şi voi toate acestea: mânia, iuţimea, răutatea, defăimarea, cuvântul de ruşine din gura voastră*** - şi adaugă - ***şi lepădaţi minciuna, pentru că v-aţi dezbrăcat de omul cel vechi şi v-aţi îmbrăcat cu omul cel nou***". Dacă ne gândim la aceste cuvinte ale Sfântului Apostol Pavel înţelegem că nu trăieşte în înviere şi nu trăieşte o viaţă din înviere, o viaţă întemeiată pe înviere, omul care trăieşte în păcate ca acelea pe care le pomeneşte Sfântul Apostol Pavel, adică în desfrânări, în necurăţii, în patimi, în pofta cea rea sau în zgârcenie şi în lăcomie. Este încă în moarte acela care face păcate ca acestea: mânie, iuţime, răutate, defăimare, care are cuvânt de ruşine şi cuvânt de minciună. Şi nu se opreşte Sfântul Apostol Pavel numai la atât, ci adaugă şi cuvinte din care se vede că viaţa unui creştin care ştie de învierea Domnului Hristos, viaţa unui creştin care trăieşte din învierea Domnului Hristos trebuie să fie o viaţă pozitivă. De aceea zice Sfântul Apostol Pavel: "***Îmbrăcaţi-vă ca aleşi ai lui Dumnezeu, sfinţi şi preaiubiţi, cu milostivirile îndurării, cu bunătate, cu blândeţe, cu smerenie, cu îndelungă răbdare îngăduindu-vă unul pe altul; dacă are cineva ceva împotriva cuiva, precum Hristos v-a iertat vouă, asemenea să iertaţi şi voi. Şi peste toate acestea îmbrăcaţi-vă cu iubire, care este legătura desăvârşirii, şi pacea lui Hristos care covârşeşte toată mintea să stăpânească în inimile voastre***".

Iată, stimaţi ascultători, nişte lucruri care arată că cineva care crede în învierea Domnului Hristos, sau în Hristos cel înviat, şi arată că nu-i destul să nimicim negativele din viaţa noastră, ci trebuie să arătăm şi cele pozitive, cum e blândeţea, cum e bunătatea, cum e smerenia, cum e îndelungă-răbdarea, cum este îngăduinţa şi iertarea, cum este iubirea, şi dacă toate acestea se realizează, atunci pacea lui Hristos stăpâneşte în inimile credincioşilor. Şi atunci se împlineşte cuvântul spus de Domnul Hristos după înviere: "Pace vouă". E o făgăduinţă pe care a împlinit-o Domnul Hristos în învierea Sa, iar făgăduinţa a făcut-o când a zis în cuvântarea de despărţire: "***Pacea Mea dau vouă, pacea Mea las vouă, nu daruri cum dă lumea vă dau eu vouă***" (Ioan 14, 27). Pacea şi bucuria, pentru că Domnul Hristos de fapt a făgăduit şi bucurie ucenicilor Săi când le-a zis: "***Acestea vi le spun, ca bucuria Mea să fie întru voi, şi ca bucuria voastră să fie deplină***" (Ioan 15, 11). Domnul Hristos le-a şi dat bucurie ucenicilor Săi după învierea Sa, pentru că s-au bucurat ucenicii văzând pe Domnul. S-au bucurat oamenii de Mântuitorul nostru Iisus Hristos şi înainte de învierea Lui din morţi, dar s-au bucurat de învierea Mântuitorului încă şi mai mult, s-au bucurat de El după înviere. Şi Domnul Hristos a vrut ca ucenicii Săi să-şi trăiască viaţa în bucurie, pentru că le-a spus: "Acestea vi le spun pentru ca bucuria mea să fie întru voi şi ca bucuria voastră să fie deplină". Aşa ceva se întâmplă cu omul care crede în înviere, cu omul care se întemeiază pe învierea Mântuitorului nostru Iisus Hristos, cu omul care a scăpat de puterea păcatului care este pricină de moarte, pentru că plata păcatului, spune Sfântul Apostol Pavel, este moartea. "***Ce roade aveaţi atunci când eraţi în neştiinţă?***" întreabă Sfântul Apostol Pavel în Epistola către Romani, "***Roade de care acum vă este ruşine***" (Romani 6, 21-23). De ce? Pentru că cei ce fac unele ca acestea sunt vrednici de moarte, plata păcatului fiind moartea iar plata virtuţii fiind viaţa veşnică.

Fiecare dintre noi avem o viaţă firească, o viaţă naturală. Dar trebuie să avem şi o viaţă supranaturală, o viaţă care porneşte din Dumnezeu, o viaţă care ne dă ceva din puterea lui Dumnezeu, din darul lui Dumnezeu, din lumina lui Dumnezeu.

Sărbătorile noastre toate sunt sărbători ale luminii.

- Naşterea Domnului nostru Iisus Hristos aduce lumina cunoştinţei: "***Naşterea Ta, Hristoase Dumnezeul nostru, răsărit-a lumii lumina cunoştinţei; că întru dânsa cei ce slujeau stelelor de la stea s-au învăţat să se închine Ţie, Soarelui dreptăţii, şi să Te cunoască pe Tine, Răsăritul cel de sus, Doamne mărire Ţie***" zicem noi la sărbătoarea Naşterii Domnului nostru Iisus Hristos, pomenind de "***lumina cunoştinţei***".

- La sărbătoarea Botezului Domnului nostru Iisus Hristos iarăşi pomenim de lumină şi zicem: "***În Iordan botezându-Te Tu, Doamne, închinarea Treimii s-a arătat; că glasul Părintelui a mărturisit Ţie, Fiu iubit pe Tine numindu-Te, şi Duhul în chip de porumbel a adeverit întărirea cuvântului. Cel ce Te-ai arătat, Hristoase Dumnezeule, şi lumea ai luminat***, - iarăşi e vorba de lumină - ***mărire Ţie***". Mărire Ţie Doamne pentru toate câte au fost la Botez, mărire Ţie Doamne că Te-ai arătat lumii şi lumea ai luminat. "***Arătatu-Te-ai astăzi lumii*** - zicem noi mai departe la Botezul Domnului Hristos - ***şi lumina Ta Doamne s-a însemnat peste noi, care cu cunoştinţă Te lăudăm. Venit-ai şi Te-ai arătat lumina cea neapropiată***".
- Mai vorbim cu Domnul Hristos şi cerem lumină de la El când zicem: "***Cămara Ta Mântuitorule o văd împodobită şi îmbrăcăminte nu am ca să intru într-însa. Luminează-mi haina sufletului meu, dătătorule de lumină, şi mă miluieşte***".
- În Troparul din Joia cea Mare vorbim cu cuvinte ca acestea la sfânta slujbă şi zicem: "***Când măriţii ucenici la spălarea cinei s-au luminat*** - e vorba de Cina cea de Taină şi de spălarea picioarelor pe care le-a făcut-o Domnul Hristos ucenicilor Săi - ***atunci Iuda cel rău credincios cu iubire de argint bolnăvindu-se, s-a întunecat şi judecătorilor celor fără de lege pe Tine, Judecătorul cel drept, Te-a dat***; - unii s-au luminat şi altul s-a întunecat - ***vezi, iubitorule de avuţii pe cel ce pentru aceasta*** - deci pentru întunecare - ***spânzurare şi-a agonisit? Fugi de sufletul nesăţios, cel ce a îndrăznit unele ca acestea asupra Învăţătorului, Cela ce eşti spre toţi bun, Doamne, mărire Ţie***".
- Mai departe, la Sfintele Paşti, tot ca o lumină a învierii pomenim lumina când zicem: "***Luminează-te, luminează-te, noule Ierusalime, că mărirea Domnului peste tine-a strălucit; saltă acum şi te bucură Sioane, iar tu, Curată Născătoare de Dumnezeu, veseleşte-te întru Învierea Celui născut al tău***".

Învierea Domnului Hristos este prilej de luminare, de lumină, de lumină care izvorăşte din mormântul dătător de viaţă al Mântuitorului, de lumina credinţei, de lumină care luminează sufletele noastre şi ne fereşte de întunecarea păcatului, de întunecarea cu care s-a întunecat Iuda care s-a îmbolnăvit de iubirea de argint.

- La Schimbarea la Faţă a Domnului nostru Iisus Hristos iarăşi avem în vedere lumina, lumina pe care a revărsat-o Domnul Hristos din fiinţa Sa pe muntele Schimbării la Faţă, pe Muntele Taborului, în prezenţa a trei ucenici, Petru, Iacov şi Ioan şi în prezenţa a doi din proorocii Vechiului Testament, Moise

şi Ilie. Şi vorbind noi cu Domnului nostru Iisus Hristos Îi spunem: "***Schimbatu-Te-ai la faţă în munte, Hristoase Dumnezeule, arătând ucenicilor Tăi mărirea Ta, pe cât li se putea; strălucească şi nouă păcătoşilor lumina Ta cea pururea fiitoare;*** - nu ne mulţumim să ştim că Domnul Hristos Şi-a arătat mărirea Sa întru lumină faţă de ucenicii Săi şi faţă de cei doi prooroci din Vechiul Testament, vrem şi noi păcătoşii să primim lumină din lumina Lui - ***pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, dătătorule de lumină, mărire Ţie***".

Stimaţi ascultători, ***lumina Mântuitorului nostru Iisus Hristos trebuie să ne lumineze, lumina învierii Lui, lumina venirii Lui în lume, lumina izvorâtă din mormântul dătător de viaţă trebuie să fie o lumină şi pentru noi, o lumină care să ne depărteze de întunericul relelor, de întunericul păcatelor.*** Asta înseamnă să ai o viaţă întemeiată pe învierea Domnului nostru Iisus Hristos, să fie o legătură între viaţa noastră şi între învierea Mântuitorului, să se întrepătrundă învierea Mântuitorului cu viaţa noastră, cu o viaţă care să se arate mai presus de viaţa obişnuită. Vorbind în zile de duminică cu Domnul Hristos, spunem uneori cuvinte ca acestea: "***Când Te-ai pogorât la moarte, Cela ce eşti Viaţa cea fără de moarte, atunci iadul l-ai omorât cu strălucirea dumnezeirii; iar când ai înviat pe cei morţi din cele de dedesubt, toate puterile cereşti au strigat: Dătătorule de viaţă, mărire Ţie***".

Lucrul acesta care s-a întâmplat în istorie, care s-a întâmplat la vremea învierii Domnului nostru Iisus Hristos trebuie să se întâmple şi pentru noi, pentru fiecare dintre noi. Şi se întâmplă. S-a întâmplat lucrul acesta când S-a pogorât Domnul Hristos la moarte, când a murit Mântuitorul, El care este "Viaţa cea fără de moarte", a murit, a primit moarte pentru noi. "Când Te-ai pogorât la moarte, Cela ce eşti Viaţa cea fără de moarte, atunci iadul l-ai omorât", ai nimicit iadul. Iadul nu poate sta împreună cu Raiul, nu poate sta lumina împreună cu întunericul. Unde e lumină nu e întuneric, unde e întuneric nu e lumină, lumina covârşeşte întunericul, îl înlătură. Deci Viaţa cea fără de moarte care este Domnul nostru Iisus Hristos s-a pogorât la moarte şi atunci a zdrobit iadul, a nimicit iadul. Şi unde e Domnul Hristos acolo nu este şi iadul, nu poate fi şi iadul. Poate să fie numai lumină, poate să fie numai bucurie, poate să fie numai pace. Şi asta se întâmplă pentru oamenii care au ajuns la nepătimire, nepătimirea fiind izvor de pace.

Sfântul Marcu Ascetul vorbind despre pace zice că "Pacea este nepătimirea". Unde-i nepătimire acolo-i pace, unde-i pătimire acolo e întunecare, acolo-i zbucium, nemulţumire, nelinişte, acolo nu e gând de înviere. "Atunci iadul l-a omorât cu strălucirea dumnezeirii". Ceea ce s-a întâmplat în istorie trebuie să se

întâmple şi în noi. Unde-I Domnul Hristos de faţă, acolo e liniştea şi bucuria, şi dacă Domnul Hristos este de faţă, atunci iadul "s-a omorât cu strălucirea dumnezeirii". "Iar când ai înviat pe cei morţi din cele de dedesubt - şi asta s-a întâmplat când a înviat Domnul nostru Iisus Hristos şi când i-a scos din întuneric şi din umbra morţii pe cei ce erau ţinuţi în întuneric şi în umbra morţii - atunci toate puterile cereşti au strigat - uimite de măreţia Mântuitorului şi de fapta Lui de îndreptare, de înviere a oamenilor -: Dătătorule de viaţă, mărire Ție".

Noi spunem cuvintele acestea ca nişte cuvinte de ritual, dar trebuie să le spunem şi ca nişte cuvinte care se adeveresc întru noi. Se adevereşte faptul că Domnul Hristos a omorât moartea şi a sfărâmat iadul. Spuneam mai înainte cuvântul "Prăznuim omorârea morţii, sfărâmarea iadului şi începătura altei vieţi veşnice". Sfărâmarea iadului pentru noi, omorârea morţii pentru noi, sunt lucruri care trebuie să fie nişte realităţi până la acea măsură încât să nu ne temem de moarte, până la acea măsură încât să nu ne temem de iad, să avem încredinţarea că fiind Domnul Hristos în noi, nu se pot apropia vrăjmaşii noştri de noi, după cuvântul de la Paşti: "***Să învie Dumnezeu şi să se risipească vrăjmaşii Lui, şi să fugă de la faţa Lui toţi cei ce-L urăsc pe El***". Aceasta trebuie să se întâmple în viaţa noastră: să fugă răutatea, să fugă viclenia, să fugă toate chipurile răutăţii de la noi şi să fie Domnul Hristos o realitate în existenţa noastră, şi atunci viaţa noastră trăieşte din învierea Domnului nostru Iisus Hristos, atunci viaţa noastră este pătrunsă de învierea Domnului nostru Iisus Hristos, atunci viaţa noastră este o viaţă în care nu mai are loc răutatea, ci în care primează bunătatea. ***În Pateric se spune despre un părinte că din multa bunătate nu mai ştia ce-i răutatea. A ajuns la măsura aceea încât nu mai putea să presupună răutatea. De ce? Pentru că a ajuns la o îmbunătăţire sufletească.***

Aşa ceva se poate întâmpla - şi se întâmplă - şi cu noi, în măsura în care ne îmbunătăţim sufleteşte, în măsura în care Domnul Hristos cel înviat este lucrător în noi. Când Domnul Hristos este lucrător în noi, atunci fug vrăşmaşii noştri de gând, vrăjmaşii noştri de simţire, fuge îndoiala, fuge răutatea, se depărtează tot ce este dătător de nemulţumire din sufletul nostru, şi asta se întâmplă mai ales atunci când ne unim cu Domnul nostru Iisus Hristos în Sfânta Taină a Euharistiei, când ne cuminecăm cu Trupul şi cu Sângele Domnului nostru Iisus Hristos, pentru că Fiul lui Dumnezeu care S-a întrupat în om, S-a făcut om rămânând mai departe Dumnezeu, Fui al lui Dumnezeu, şi devenind şi fiu al omului. A făcut aceasta în istorie ca să se întâmple şi în viaţa credincioşilor. Şi când ne împărtăşim cu dumnezeieştile Taine ale Mântuitorului, atunci spunem între altele: "***Intră în alcătuirea mădularelor mele, în rărunchi şi inimă. Arde spinii tuturor păcatelor mele. Curăţeşte-mi sufletul, întăreşte-mi gândurile, încheieturile şi oasele.***

Îmbunătăţeşte-mă, curăţeşte-mă, luminează-mă, arată-mă sălaş numai Duhului Tău şi să nu mai fiu sălaş păcatului". Şi acum vine ceea ce e bine să reţinem în mod special: "***Ca de foc să fugă de mine tot lucrul rău, toată patima***", adică puterea Mântuitorului nostru Iisus Hristos să fie ca un foc care arde totul, care nimiceşte tot ce trebuie ars, nimiceşte tot ce trebuie nimicit. Dacă se întâmplă aceasta în viaţa noastră, s-a întâmplat cuvântul: "***Să învie Dumnezeu şi să se risipească vrăjmaşii Lui, şi să fugă de la faţa Lui toţi cei ce-L urăsc pe Dânsul***".

Stimaţi ascultători, în felul acesta înţelegem noi o legătură între viaţă şi înviere, între viaţa noastră şi învierea Mântuitorului nostru Iisus Hristos, între învierea Domnului nostru Iisus Hristos şi învierea noastră, între puterea lui Dumnezeu şi neputinţa omului. ***Ştiţi că cel ce iubeşte împlineşte, iubirea are darul de a împlini, de a da ceea ce lipseşte celuilalt. Legătura noastră cu Domnul Hristos este o legătură de iubire, o iubire care se revarsă dinspre Dumnezeu spre om şi dinspre om spre Dumnezeu.*** În Sfânta Scriptură, anume în Epistola I Sobornicească a Sfântului Evanghelist Ioan este scris că "***Dumnezeu este iubire***" (I Ioan 4, 8. 16). Dacă Dumnezeu este iubire - şi Dumnezeu de fapt este iubire - înseamnă că şi omul trebuie să fie iubire. Şi Dumnezeu care este iubire Se revarsă către om şi omul care se sileşte să fie iubire - şi în măsura în care este iubire - se revarsă către Dumnezeu, şi iubirea are darul de a împlini. Împlineşte ceea ce lipseşte. ***Dumnezeu împlineşte ceea ce lipseşte spre bine în viaţa noastră şi nimiceşte tot ceea ce este rău în viaţa noastră, iar noi prin iubirea noastră ne revărsăm către Dumnezeu, şi atunci se face o prietenie între om şi Dumnezeu.*** Nu-i întâmplător că sfinţii sunt numiţi "prieteni ai lui Dumnezeu". De ce? Pentru că Dumnezeu vrea să aibă prieteni între oameni. Şi pentru că omul vrea să-L aibă prieten pe Dumnezeu. Şi se poate întâmpla lucrul acesta, pentru că Dumnezeu fiind iubire vrea să-l cuprindă pe om, îl învăluie pe om, Se revarsă spre om, şi omul Îl iubeşte pe Dumnezeu după puterea lui şi îi iubeşte pe oameni, şi iubirea e fericire şi fericirea este semn al unei trăiri superioare, a unei trăiri în înviere.

Noi când ne împărtăşim cu dumnezeieştile Taine ne gândim şi la Maica Domnului, şi-i mulţumim şi Maicii Domnului pentru bucuria de a ne fi întâlnit cu Mântuitorul nostru Iisus Hristos în dumnezeiasca Euharistie. Şi zicem către Maica Domnului: "***Preasfântă Stăpâna mea, acoperământul, scăparea, mângâierea şi bucuria mea, mulţumescu-ţi ţie că m-ai învrednicit a mă împărtăşi cu Preacuratul Trup şi cu Scumpul Sânge al Fiului tău. Ci tu care ai născut Lumina cea adevărată, luminează-mi ochii cei înţelegători ai inimii mele. Ceea ce ai născut Izvorul nemuririi, înviază-mă pe mine cel omorât de păcat, Maica Dumnezeului celui milostiv. Curăţeşte-mi sufletul, sfinţeşte-mi gândurile, ridică-mă din robia cugetelor, dăruieşte-mi smerenie în gânduri şi ridicare din robia***

cugetelor". Domnul Hristos cel înviat în viaţa noastră nu ne lasă stăpâniţi de gândurile cele rele, nu ne lasă asupriţi de vreun chip al răutăţii şi ne dă putere să învingem toate împotrivirile, toate nemulţumirile, toate chipurile răutăţilor, ne învredniceşte să fim mai presus de patimi şi asta înseamnă nepătimire, şi unde e nepătimire e înviere, unde e nepătimire e pace, unde e nepătimire e bucurie, unde e nepătimire e binecuvântarea lui Dumnezeu. Este ceea ce ***vă doresc din tot sufletul tuturor celor ce sunt de faţă, să ajungeţi să simţiţi darul lui Dumnezeu, darul Mântuitorului cel înviat, să avem cu toţii un izvor de putere din învierea Domnului Hristos şi să fim şi noi înviaţi din morţi***, "***vii, sculaţi din morţi***" (Romani 6, 13), ***cum zice Sfântul Apostol Pavel, şi să facem mădularele noastre roabe ale dreptăţii, roabe ale curăţiei spre îndreptare şi spre sfinţire. Dumnezeu să ne ajute!***

***

Vorbiţi-ne despre curăţirea gândurilor şi despre rugăciunea minţii.

Curăţirea gândurilor se face şi prin rugăciunea minţii. Gândurile cele rele nu pot fi înlăturate decât prin gânduri bune, şi de aceea părinţii cei duhovniceşti au rânduit o rugăciune scurtă care se repetă mereu în minte, este vorba de rugăciunea "***Doamne, Iisuse Hristoase Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine păcătosul***", rugăciune care nu are un regim anume, ci se poate face oriunde şi oricând, în orice poziţie ar fi cineva, chiar şi culcat în pat şi mai ales noaptea când te trezeşti din somn poţi să-ţi alegi poziţia cea mai comodă şi să zici cu cuvântul gândit "Doamne, Iisuse Hristoase Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine păcătosul". Când se realizează rugăciunea aceasta în înţelesul că se îndeseşte rugăciunea, se înmulţeşte rugăciunea, atunci ai totdeauna un gând paravan, de care se lovesc şi prin care se risipesc gândurile cele rele. ***Cineva care se ocupă cu rugăciunea aceasta are posibilitatea să se întâlnească cu sine însuşi, să-şi cunoască mizeria din suflet, să-şi cunoască înclinările de gând şi de simţire şi să se lupte împotriva lor, mai ales cerând ajutor de la Dumnezeu, pentru că mântuirea nu şi-o face omul ci i-o dă Dumnezeu omului care este interesat pentru mântuire şi care şi singur se angajează spre binele lui.***

Toate ale omului pornesc de la gând, de aceea se recomandă rugăciunea aceasta pentru curăţirea gândului, şi gândul se curăţeşte. ***Sfântul Ioan Scărarul vorbeşte despre mai multe feluri de rugăciune: despre rugăciune întinată sau spurcată, despre rugăciune furată, despre rugăciune pierdută şi despre rugăciune curată.*** La rugăciunea curată ajung cei nepătimaşi şi cei nepătimitori, celelalte feluri de rugăciune le au cei cu viaţă mai scăzută sau cei cu viaţă inferioară, important este să te angajezi în rugăciune. Bineînţeles, lucrul acesta nu se face cu exclusivitate, şi nu se poate face cu exclusivitate. De altfel sfânta noastră Biserică are şi slujbe ale

rugăciunii liturgice. Fiecare poate avea un program de rugăciune, de rugăciune de dimineaţă, de rugăciune de seară, şi poate să facă şi altfel de rugăciune decât rugăciunea aceasta "Doamne, Iisuse Hristoase Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine păcătosul". Rugăciunea aceasta se recomandă să fie lipită de respiraţie: se spune între respiraţii "Doamne", concomitent cu inspirarea "Iisuse Hristoase Fiul lui Dumnezeu", concomitent cu expirarea "miluieşte-mă pe mine păcătosul". Nu e absolut necesar aşa, nu e un folos duhovnicesc din această ritmizare, dar e pentru unii mai uşor aşa şi atunci se recomandă lucrul acesta. Dar se poate face şi altfel, se poate spune şi cu cuvântul vorbit, se poate spune cu cuvântul gândit fără să fie legată rugăciunea de respiraţie. Important este să-ţi fie mintea angajată în gânduri bune, angajată în rugăciune.

De altfel să ştiţi că rugăciunea aceasta "Doamne, Iisuse Hristoase Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine păcătosul" nu este cea mai înaltă formă de rugăciune, este rugăciunea începătorului. Pe urmă, mai înaltă este rugăciunea preamăritoare de Dumnezeu, de exemplu "**Slavă Ţie Doamne, slavă Ţie**", sau rugăciunea în care zici "**Mare eşti Doamne şi minunate sunt lucrurile Tale şi nici un cuvânt nu este de ajuns spre lauda minunilor Tale**", sau "**Slăvescu-Te Doamne că sunt minunat întocmit**", ori "**Cât de minunate sunt lucrurile Tale Doamne, toate cu înţelepciune le-ai făcut**". Însă înainte de a ajunge la izbucnirile acestea de preamărire este rugăciunea aceasta curăţitoare, rugăciunea de toată vremea, care trebuie urmărită mai ales în vremea în care mintea este neangajată în ceva. Bineînţeles că cineva care are preocupări de studiu nu poate să facă rugăciunea odată cu studiul, dar când mintea îi este liberă, când nu mai este preocupată de un anumit lucru, atunci poate să zică "Doamne, Iisuse Hristoase Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine păcătosul". Dar asta cere şi o grijă în ceea ce priveşte primirea gândurilor şi a impresiilor, adică nu-i destul să zici "Doamne, Iisuse Hristoase Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine păcătosul" dacă primeşti în suflet imagini necurate, dacă mergi în mediu poluat moral, dacă nu ocoleşti pricinile răutăţilor, pricinile patimilor. Dacă te ajuţi cu toate acestea atunci rugăciunea aduce şi curăţirea sufletului şi bucurie şi dar de la Dumnezeu.

Însă Sfântul Maxim Mărturisitorul în "Cuvânt ascetic" din Filocalia volumul II spune că "rugăciunea de toată vremea este a avea mintea pururea lipită de Dumnezeu cu multă dragoste şi cu dor, a atârna de El şi a-ţi pune nădejdea în El în orice ai face şi ţi s-ar întâmpla". Prin urmare Sfântul Maxim Mărturisitorul nu vede rugăciunea neîncetată ca o simplă repetare a rugăciunii "Doamne, Iisuse Hristoase Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine păcătosul", ci mai mult ca o stare sufletească de conştiinţă că mintea este lipită de Dumnezeu şi că omul atârnă cu toate ale lui de Dumnezeu.

În ce constă pregătirea pentru a deveni călugăriță?

Dragă, când vrei să fii călugăr, ar fi bine să fii călugăr înainte de a fi călugăr. Cineva zice către mine: "Părinte, şi eu sunt călugăr de rasă dar sunt fără rasă, că sunt şi călugări cu rasă şi nu sunt de rasă". Pregătirea ar sta în aceea ca să duci o viaţă superioară acolo unde te găseşti până când - dacă-ţi va rândui Dumnezeu - vei ajunge şi la mănăstire. Deci să iei parte la sfintele slujbe ale Bisericii după posibilitate, să-ţi păzeşti mintea de gândurile cele rele, simţurile de impresii necuviincioase, să fii împlinitor al poruncilor lui Dumnezeu, dacă ai părinţi să fii cinstitor de părinţi, iubitor de părinţi, iubitor de oameni. Şi toate acestea te pregătesc ca să poţi ajunge cândva şi într-o mănăstire unde să-ţi împlineşti rânduielile de viaţă călugărească.

Ce e blestemul şi ce e binecuvântarea?

Cred că nu trebuie o definiţie a blestemului. Toată lumea ştie că blestemul este ceva ce aduce nemulţumire, nelinişte, iar binecuvântarea este ceva care aduce bucurie, linişte, pace sufletească. Binecuvântarea o dă Dumnezeu şi de blestem se face vrednic omul prin păcatele lui. Cine face păcate, uitaţi-vă în cărţile din Vechiul Testament, în special în Deuteronom, Levitic, se spune pe cine blestemă Dumnezeu şi pe cine binecuvintează Dumnezeu. Ne ferim de păcate, suntem sub binecuvântare. Facem păcate, suntem sub blestem.

Ce este soarta, să luptăm sau nu împotriva ei?

Oamenii zic că "soarta-i ca moartea", nu poţi să lupţi împotriva unor lucruri care nu depind de tine. Însă o viaţă după voia lui Dumnezeu te scoate de sub necazurile care vin peste oamenii păcătoşi. Să ne ferim de păcate şi atunci scăpăm de necazuri. Dacă nu ne ferim de păcate, nu putem avea liniştea sufletească, păcatul aduce nelinişte, nemulţumire, zbucium sufletesc, e un fel de înainte-trăire a iadului. Să ştiţi că iadul în Scriptură nu se spune nicăieri că a fost creat de Dumnezeu. După cum se spune că moartea n-a fost creată de Dumnezeu, tot aşa nici iadul. Fiecare om care e vrednic de iad lărgeşte iadul, este un constructor al iadului, după cum fiecare om care-i slujeşte lui Dumnezeu lărgeşte Raiul. Noi spunem la Sfânta Liturghie că există posibilitatea să împlinim împărăţia lui Dumnezeu. După rugăciunea de prefacere a Cinstitelor Daruri spunem de ce anume cerem de la Dumnezeu lucrul acesta, şi zicem: "***Ca să fie celor ce se vor împărtăşi spre trezirea sufletului, spre iertarea păcatelor, spre împărtăşirea cu Sfântul Duh, spre plinirea Împărăţiei Cerurilor, spre îndrăznirea cea către Tine, iar nu spre judecată sau spre osândă***". Prin urmare, "spre plinirea Împărăţiei Cerurilor", adică să se mai adauge oameni pentru împărăţia lui Dumnezeu. Tot aşa şi iadul îl lărgim atunci când facem cu osândă lucruri care ar trebui să le facem spre folosul nostru.

În postul Sfintelor Paşti este o rugăciune în care zicem către Dumnezeu să ne învrednicească să ne închinăm fără osândă sfintei învieri, ceea ce înseamnă că există şi posibilitatea să ne închinăm cu osândă. Şi ne închinăm cu osândă atunci când nu facem cele ce le cere învierea Domnului Hristos, de exemplu "***Să zicem <<fraţilor>> şi celor ce ne urăsc pe noi şi să iertăm toate pentru Înviere***". Dacă nu iertăm, dacă nu iubim, atunci ne închinăm cu osândă sfintei învieri a Domnului Hristos. Sau înainte de rugăciunea "Tatăl nostru" zicem: "***Şi ne învredniceşte pe noi Stăpâne, cu îndrăznire, fără osândă, să cutezăm a Te chema pe Tine, Dumnezeul Cel ceresc, Tată, şi a zice" "Tatăl nostru".*** De ce? Pentru că se poate întâmpla să spunem cu osândă rugăciunea "Tatăl nostru", în înţelesul că dacă nu iertăm greşelile celor ce ne greşesc nouă, dacă nu ne ferim de cel rău, dacă nu ne ferim de ispite, şi aşa mai departe, atunci cu osândă spunem rugăciunea "Tatăl nostru" şi Îl numim pe Dumnezeu "Tatăl nostru" cu osândă, pentru că nu suntem fiii Lui, pentru că nu trăim ca fii ai Lui. Ne putem şi împărtăşi cu osândă, că zicem "... ***să ne împărtăşim nu spre judecată sau spre osândă***". Şi o facem cu osândă atunci când nu părăsim păcatele, când o facem cu făţărnicie, în cazul acesta ni se fac spre osândă lucrurile care nu ne sunt date spre osândă ci ne sunt date spre folos.

Vă rugăm să ne vorbiţi despre meditaţie.
Meditaţia este cugetare la adevărurile de credinţă, cugetare la gândurile care ne ţin în legătură cu Dumnezeu, este cercetarea de noi înşine. În ceea ce priveşte meditaţia, nu toţi oamenii sunt în măsură să facă meditaţie. Noi nici nu suntem prea obişnuiţi cu meditaţiile, dar putem să adâncim adevărurile de credinţă aşa cum sunt prezentate în sfintele slujbe, să ne oprim asupra unor alcătuiri de la sfintele slujbe, asupra unor ziceri de la sfintele slujbe. Dacă ne oprim asupra lor şi le aprofundăm, suntem de fapt într-un fel de meditaţie, chiar dacă meditaţia nu este o meditaţie sistematică. Important este să ne gândim: un context din Sfânta Evanghelie, de exemplu la femeia păcătoasă, să ne gândim la pilda fiului risipitor, să avem în vedere diferitele aspecte câte ne vin în minte, şi asta de fapt este o meditaţie.

Vorbiţi-ne despre smerenie şi cugetare.
Adică poate despre smerita cugetare. Smerenia este o virtute pe care trebuie să o urmărească credincioşii. ***Sfântul Isaac Sirul spune că "desăvârşirea este un adânc de smerenie".*** Fiul lui Dumnezeu S-a făcut om întru smerenie, nu poţi să porţi chipul Mântuitorului în suflet dacă nu ai smerenie. În ce constă smerenia? ***Smerenia constă în primul rând în supunerea cu mintea faţă de Dumnezeu, în a-I sluji lui Dumnezeu.*** Să ne gândim la Sfântul Apostol Petru care nu avea smerenie adevărată când se împotrivea ca Domnul Hristos să-i spele picioarele, dar care a primit smerenia cea adevărată atunci când a zis către Domnul Hristos "***Doamne,***

nu numai picioarele, ci şi mâinile şi capul", când s-a supus cu totul Mântuitorului atunci a avut smerenie. ***Smerenia este de două feluri: smerenia care vine din conştiinţa că ai făcut păcate, din conştiinţa păcatului, şi este şi smerenie care vine din mulţimea virtuţilor.*** Omul care a păcătuit are smerenia vameşului care zicea "***Dumnezeule milostiv fii mie păcătosului***", sau smerenia femeii păcătoase care ştia că a păcătuit şi cerea iertare de la Mântuitorul, dar există şi o smerenie împreunată cu virtutea, cum este smerenia Maicii Domnului care a zis, vorbind cu Dumnezeu, "***că a căutat spre smerenia roabei Sale, că iată de acum mă vor ferici toate neamurile***", sau smerenia Sfântului Ioan Botezătorul, care a spus: "***Acela*** - adică Domnul Hristos - ***trebuie să crească, iar eu să mă micşorez***".

Iar smerita cugetare înseamnă să te supui cu mintea lui Dumnezeu. ***Părintele Arsenie, Dumnezeu să-l odihnească, zicea că "noi avem mintea care discută cu Dumnezeu în loc să se supună fără discuţie". Sfântul Francisc de Salles spune că "Smerenia este virtutea care nu se arată".*** Dacă vrei să te arăţi smerit, poţi să fii sigur că nu eşti smerit. Şi încă ceva: smerenia este o virtute care învăluie celelalte virtuţi, este virtutea care-l face pe om să se asemene mult cu Dumnezeu, cu Fiul lui Dumnezeu care S-a făcut om.

Vă rugăm să ne spuneţi ce efect are gândul rău asupra trupului.
Toate răutăţile câte vin în sufletul nostru ating fiinţa umană în întregimea ei, şi sufletul şi trupul. Gândul rău poate să atingă trupul atunci când este în legătură cu trupul şi când se face pricină de patimi, de patimi trupeşti, şi atunci şi mai mult atinge trupul. Iar în general când este de altă natură, slăbănogeşte firea, depărtează pe om de Dumnezeu şi atinge întreaga fiinţă umană, deci şi trupul.

Nu credeţi că omul a complicat viaţa şi ritualul religios? Am putea trăi mai simplu, dar la fel de bine?
Adică dacă nu ar fi complicaţiile acestea de ritual, de pildă? Să ştiţi că pentru noi ritualul este un ajutor, nu este ceva care complică, este ceva care simplifică. Complică pentru acela care nu trăieşte ritualul. Ritualul are darul de a ne aduce în minte gânduri care să ne ridice mai presus de noi. Sfintele slujbe ale Bisericii noastre, poate par unora complicate, însă nu sunt complicate, ci sunt ajutătoare, ne pun în legătură cu Dumnezeu, fac ca noi să intrăm într-o atmosferă în care simţim prezenţa lui Dumnezeu, în care suntem în faţa lui Dumnezeu. Dacă ar fi lăsat omul numai la gândurile lui, numai la puterile lui, nu ar putea ajunge la conştiinţa de pildă că Maica Domnului este "***mai înaltă decât cerurile şi mai curată decât strălucirile soarelui***", n-ar zice, poate, "***de tine se bucură, ceea ce eşti plină de dar, toată făptura, soborul îngeresc şi neamul omenesc***", deci ***ne ajută sfintele slujbe să avem în conştiinţa noastră, în gândurile noastre nişte adevăruri pe care***

Biserica le pune la îndemâna credincioşilor şi ne creează o atmosferă în care să ne simţim în prezenţa lui Dumnezeu. Aşa încât eu cel puţin nu m-aş putea lipsi de sfintele slujbe, să cred că aş trăi mai bine dacă nu ar fi sfintele slujbe. Trăiesc tare bine că sunt sfintele slujbe.

De obicei căutăm numai ce ne interesează, dar nu întotdeauna ne interesează ceea ce ne trebuie spre mântuire.

Păi să ne intereseze ceea ce trebuie spre mântuire.

Cum să facem să ne placă să căutăm ceea ce trebuie?

Dragă, dacă te angajezi spre bine îţi deschide Dumnezeu calea spre mai bine. ***Sfântul Marcu Ascetul are în Filocalie un cuvânt care zice aşa: "Fă binele de care îţi aduci aminte şi cel de care nu-ţi aduci aminte ţi se va descoperi ţie, că nu-ţi foloseşte să cunoşti alt bine până nu faci binele pe care-l ştii".***

Are nevoie poporul român de o nouă catehizare?
Cam are. Adică nu se poate zice că s-a părăsit vreodată catehizarea. Dacă nu s-a făcut altfel, s-a făcut cel puţin prin sfintele slujbe, important este să dăm viaţă slujirii, să medităm la cuvintele din sfintele slujbe şi în cazul acesta suntem totdeauna catehizaţi. Însă contează totuşi să i se atragă omului atenţia asupra lucrurilor care altfel îi scapă, pe care le trece cu vederea. De pildă odată am participat la o cununie şi când s-a terminat cununia am spus şi un cuvânt de învăţătură, şi mi-au spus mirii că ar fi fost bine să le spun cuvântul de învăţătură la început, că ar fi trăit mai bine cununia.

Ritualul nu te face să pierzi puţin contactul cu realitatea?
Ar fi bine să pierzi contactul cu realitatea, cel puţin în vremea cât eşti angajat în supra-real, în sfintele slujbe ale Bisericii noastre, altfel nu te face să pierzi contactul cu realitatea, pentru că nu s-ar putea zice că cei care Îi slujesc lui Dumnezeu sunt absenţi din viaţa obişnuită. Legătura cu Dumnezeu te face să fii cu Dumnezeu şi în afară de sfintele slujbe. Noi spunem la Sfânta Liturghie "***Cu pace să ieşim***" şi se răspunde "***Întru numele Domnului***", adică să prelungim slujba şi înafară de biserică, trăind ca oameni credincioşi, oameni superiori, în condiţiile noastre de viaţă. Să se cunoască faptul că noi suntem credincioşi şi în viaţa care o ducem înafară de biserică. Să prelungim biserica în viaţa noastră cotidiană.

Cine este Dumnezeu, unde este El, cine suntem noi, încotro mergem, de ce există rău în lumea aceasta?

Dragă, ***Dumnezeu este Tatăl nostru Cel din ceruri, o fiinţă personală cu care intrăm în legătură, este atotputernic, atotştiutor, atotînţelept,*** şi aşa mai departe, ***omul este făptura lui Dumnezeu, poate deveni fiu al lui Dumnezeu, în măsura în care are conştiinţa legăturii cu Dumnezeu de Tată şi de fiu este fiu al lui Dumnezeu, mergem spre împărăţia lui Dumnezeu***, şi nu mai ştiu, că or fost cam multe deodată.

Ce părere aveţi despre persoanele care pretind că primesc mesaje de la Dumnezeu sau despre cel care se pretinde fiu al lui Dumnezeu?

Dacă e vorba a te pretinde cava, atunci nu-i nădejde de bine. Important este să ne ţinem de ce-i sigur, nu de ce-i nesigur. În istorie au mai fost cazuri din acestea în care oamenii s-au mai prezentat, ba că este întruparea Duhului Sfânt, ba că este un alt Hristos, şi aşa mai departe. Acestea sunt lucruri nesigure, să ne ţinem noi de învăţătura Bisericii şi atunci nu greşim.

Credeţi că vremurile de acum sunt o apropiere de apostazierea care precede a doua venire a Domnului? Credeţi că indiferenţa religioasă se va accentua?
Pentru cei care sunt indiferenţi se va accentua, că cei răi vor merge din rău în mai rău. Pentru cei buni nu se va accentua. Noi nădăjduim că binele totuşi va birui. Vor mai fi oameni şi vor cădea de la credinţă mai mulţi, şi mai ales aceia care nu au credinţă şi care nu se silesc să aibă credinţă, şi care nu se silesc să aibă o viaţă curată. Apostazia este un păcat, adică căderea de la credinţa adevărată. Fără îndoială că nu putem să prevedem lucrurile cum se vor desfăşura, dar răutăţile câte sunt pot aduce, şi vor aduce de fapt, mai multe răutăţi. Domnul Hristos spune cuvântul: ***"Oare când va veni Fiul Omului va mai găsi credinţa pe pământ?"*** (Luca 18, 8). Înseamnă că de fapt va scădea mult credinţa, nu numai acum în vremea noastră ci şi după noi, şi ştie Dumnezeu cât va mai ţine lumea aceasta. Credinţa poate să scadă şi scade de fapt la cei necredincioşi, şi să ştiţi că oricine care face fapte de necredinţă creşte în necredinţă, şi cine face fapte ale credinţei îşi înmulţeşte credinţa. ***"Când îţi aduci aminte de Dumnezeu înmulţeşte rugăciunea, ca atunci când Îl vei uita, Domnul să-Şi aducă aminte de tine", este un cuvânt al Sfântului Marcu Ascetul din Filocalie. Sau la Sfântul Munte este o vorbă: "La Dumnezeu să te gândeşti ca la Dumnezeu nu ca la om, şi să respiri pe Dumnezeu cum respiri aerul", adică să ai mereu gândul la Dumnezeu şi cu cinstirea cuvenită, şi atunci înaintezi în credinţă.*** Iar dacă eşti nepăsător înaintezi în nepăsare. Asta şi omul singuratic şi societatea în general.

Ce înseamnă cuvântul: "Şi iată Eu sunt cu voi până la sfârşitul veacurilor" (Matei 28, 20) ?

Înseamnă că Domnul Hristos este de fapt cu noi, e o făgăduinţă pe care a dat-o înaintea înălţării Sale ucenicilor Săi şi care se împlineşte, Domnul Hristos fiind cu toţi cei credincioşi şi mai ales cu cei curaţi cu inima, care vor vedea pe Dumnezeu.

Religia hindusă vorbeşte mult despre reîncarnare. Dumneavoastră ce credeţi despre reîncarnare?

Nu cred ce cred cei care mă întreabă, probabil. Dragă, reîncarnarea este o idee din religiile asiatice, din credinţele asiatice, în care mântuirea este realizată ca un lucru pe care îl realizează în special omul prin experienţă. ***Noi credem că mântuirea ne-o dă Dumnezeu, ne-o dă Mântuitorul nostru Iisus Hristos, prin Jertfa Lui, prin Învierea Lui, prin Înălţarea Lui, bineînţeles prin Întruparea Lui, şi nu trebuie să facem o experienţă ca să ne depărtăm de păcate.***
Sfântul Apostol Pavel în Epistola către Filipeni scrie că îşi doreşte să fie aproape de Domnul, îşi doreşte să treacă din această viaţă ca să fie mai aproape de Mântuitorul nostru Iisus Hristos (cf. Filipeni 1, 23). Nu îmi pot închipui că Sfântul Apostol Pavel, care ştia că dincolo de lumea aceasta poate să fie mai mult cu Domnul Hristos, ar fi crezut că după aceea iarăşi nu va fi cu Domnul Hristos, va mai veni în lumea aceasta şi va mai face alte experienţe. De altfel se ştie că oamenii nu numai bine acumulează în lumea aceasta, ci acumulează şi rele şi face şi o experienţă a răului omul, nu numai o experienţă a binelui. Nu ştiu de ce l-ar trimite Dumnezeu din nou pe pământ când îl poate mântui şi milui şi dincolo de lumea aceasta.

Un yoghin poate ajunge la înălţimile unde ajung sfinţii?
Păi eu cred că numai sfinţii pot ajunge unde ajung sfinţii. Şi asta este o chestiune a creştinilor, nu trebuie să fii yoghin ca să ajungi sfânt, trebuie să fii creştin, credincios, să ţii legătura cu Domnul Hristos, să fii prieten al Mântuitorului, să înaintezi în bine, şi asta nu se face prin aceea că stai într-un picior sau stai plecat sau că stai pe spate, că-ţi ridici mâinile, că stai în cap şi aşa mai departe. Astea nu sunt lucruri care ţin de sfinţenie, astea sunt lucruri fără importanţă, doar din punct de vedere al exerciţiilor, ştiu eu, că dacă stai cu mâinile în sus şi le ţii mult aşa parcă nu te simţi bine, şi dacă le ţii mai mult poate altă dată le poţi ţine şi mai mult, dar nu ştiu cum te duce la sfinţenie.

Vă rugăm să ne spuneţi câteva cuvinte despre sfânta Taină a Spovedaniei.
Sfânta Taină a Spovedaniei este o chestiune despre care nu trebuie să ştii prea mult, doar să te socoteşti păcătos, să te mărturiseşti şi să fii sincer şi hotărât pentru bine. Şi atunci darul lui Dumnezeu sigur că te ajută. Cel mai mare rău pe care-l

poate face cineva care se spovedeşte este acela să nu fie sincer, să nu spună păcatele pe care le are, şi atunci nu se foloseşte de Sfânta Spovedanie, iar dacă este sincer e nădejde de bine. ***Important este să te socoteşti, să te ştii păcătos, să te mărturiseşti ca păcătos, să doreşti darul lui Dumnezeu şi să fii sincer.*** Numai să ştiţi că toate ale omului sunt la nivelul omului, la mine vin şi oameni care-mi spun că m-au minţit rândul trecut. Şi Părintele Arsenie, Dumnezeu să-l odihnească, zicea: "Mă, ştii că te mint oamenii şi în genunchi!", şi am constatat şi eu treaba asta. Dar ce să facem, ne bucurăm că totuşi oamenii îşi dau seama de neputinţa de altădată, şi într-un fel, faptul că a minţit rândul trecut şi recunoaşte că te-a minţit, înseamnă că nu stă pe gândul acela şi că totuşi detestă păcatul, pentru că altfel nu ar fi avut motive să nu-l spună.

România va fi al doilea Ierusalim?
Nu ştiu, adică sunt prea păcătoşi românii.

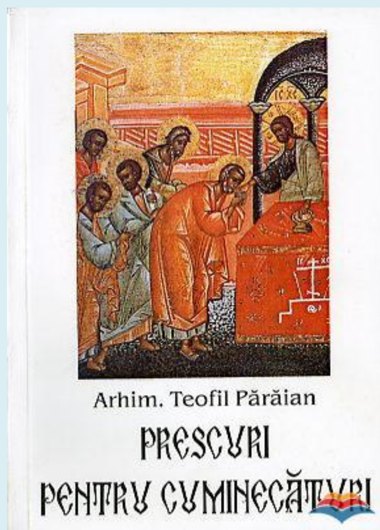
Vă întreb dacă sunt adevărate apariţiile Maicii Preacurate în Iugoslavia.
E foarte curios cu treaba asta, am citit şi eu o carte în limba germană despre arătările din Iugoslavia. Nu mi se par nişte lucruri extraordinare, dar e curios că biserica romano-catolică - pentru că asta s-a întâmplat în biserica romano-catolică - încă nu şi-a spus cuvântul, sau cel puţin eu nu ştiu să-şi fi spus cuvântul ca să spună că sunt adevărate. Aşa că eu nu pot avea altă opinie, nu pot să spun: da, sunt adevărate, pentru că asta e o chestiune în care nu ai nişte criterii să ştii că sunt adevărate. Sunt adevărate pentru cei care le cred adevărate. Important este însă nu faptul că s-a arătat sau nu s-a arătat Maica Domnului la Medjugorie, ci important este ce credem noi despre ele.

8 noiembrie 1993

(din volumul - Prescuri pentru cuminecături)

Hristos a înviat!

Arhimandritul Teofil Părăian - Martorii Învierii

Hristos a înviat! Stimaţi ascultători, sunt la a noua cuvântare aici la Timişoara. Am început în 13 mai 1992 cu "Bucuria creştină", am continuat apoi în toamnă, în noiembrie, cu trei cuvântări, şi anume am vorbit despre "Scopul şi ţinta vieţii creştine", despre "Patimi şi nepătimire" şi apoi despre "Urcuşul duhovnicesc". Anul trecut în mai am vorbit despre "Evanghelia ca izvor de nădejde şi de bucurie", despre "Unele aspecte ale raportului între Dumnezeu şi om" şi a fost şi o seară de poezie "Medalion Zorica Laţcu". În toamnă, în 8 noiembrie, am vorbit despre "Viaţa în Înviere" şi de atunci am anunţat că în 11 mai voi vorbi despre martorii Învierii Mântuitorului nostru Iisus Hristos. A venit vremea să-mi împlinesc gândul acesta şi sunt bucuros ca în perioada aceasta de bucurie izvorâtă din mormântul dătător de viaţă al Mântuitorului nostru Iisus Hristos, în această perioadă luminată de lumina învierii, să stăruim cu gândul împreună asupra martorilor învierii Mântuitorului. Voi vorbi despre martorii cei de la început, voi aminti ceva despre martorii cei din istorie şi voi stărui în mod special asupra martorilor învierii din vremea noastră, asupra noastră ca martori ai învierii Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

În privinţa martorilor de odinioară şi mai ales în privinţa martorilor de la început voi avea în vedere câteva documente, şi anume: cele patru Sfinte Evanghelii, Faptele Sfinţilor Apostoli în treacăt şi totodată al 15-lea capitol din Epistola I către Corinteni a Sfântului Apostol Pavel.

În privinţa documentelor care sunt cele patru Sfinte Evanghelii putem spune că fiecare dintre ele, în mod separat, este un document despre învierea Mântuitorului

şi despre martorii învierii. În orice caz, fiecare din cei patru Sfinţi Evanghelişti care au scris separat şi care au scris fiecare independent de ceilalţi, Sfinţii Evanghelişti înşişi sunt martori ai învierii Domnului nostru Iisus Hristos de vreme ce în Evangheliile lor au cuprins cele în legătură cu învierea Mântuitorului.

Şi anume ***Sfântul Evanghelist Matei în capitolul 28, Sfântul Evanghelist Marcu în capitolul al 16-lea, Sfântul Evanghelist Luca în capitolul al 24-lea şi Sfântul Evanghelist Ioan în capitolul 20 şi 21.*** Ultimele capitole din Evanghelii sunt în legătură cu învierea Mântuitorului nostru Iisus Hristos, relatări în legătură cu învierea, cu arătările Mântuitorului, cu martorii învierii Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Fiecare din cei patru Sfinţi Evanghelişti au luat în consideraţie ceea ce li s-a părut lor mai important din cele ce se puteau spune în legătură cu învierea Mântuitorului.

Mântuitorul nostru Iisus Hristos EL Însuşi a vorbit despre învierea Sa din morţi, însă ucenicii Mântuitorului nu au luat aminte la înviere, aşa încât atunci când Domnul Hristos a fost răstignit pe cruce, şi-au pierdut nădejdea în general, nu s-au gândit la învierea Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Sfântul Iosif din Arimateea, care I-a oferit Mântuitorului mormântul în care a fost pus trupul Mântuitorului, L-a înmormântat ca şi cum Mântuitorul nu ar fi urmat să învieze. Înmormântarea a făcut-o în aşa fel încât să fie o înmormântare adevărată, fără să se fi gândit la putinţa ca Domnul Hristos să învieze. Şi Mântuitorul a înviat din mormânt. ***Învierea nu a văzut-o nimenea şi nici nu putea să o vadă cineva, pentru că lucrurile dumnezeieşti sunt mai presus de lume, mai presus de fire şi nu pot fi cunoscute în marginile firii omeneşti. Despre înviere au mărturisit îngerii binevestitori de la mormântul Mântuitorului nostru Iisus Hristos şi apoi cei care L-au văzut pe Domnul Hristos înviat, cei cărora Domnul Hristos li S-a arătat după învierea Sa din morţi.***

Fiecare din cei patru Sfinţi Evanghelişti, scriind despre învierea Mântuitorului, amintesc mai ales arătările Mântuitorului, împrejurările în care s-a petrecut învierea, şi ne prezintă anumiţi martori ai învierii care după ce s-au convins de învierea Domnului, au mărturisit învierea şi pentru alţii, au propovăduit învierea, au răspândit vestea învierii.

Sfântul Evanghelist Matei în Evanghelia sa spune că atunci când Domnul Hristos a înviat din mormânt s-a făcut cutremur mare, a apărut un înger cu faţa strălucitoare ca fulgerul şi cu hainele albe ca zăpada, şi că de frica îngerului şi de frica cutremurului străjerii au căzut cu feţele la pământ.

În această condiţie a înviat Domnul Hristos din mormânt, a ieşit din mormânt, fără ca cei care erau la mormânt să vadă învierea însăşi. Cei care au fost puşi să străjuiască mormântul ca nu cumva să meargă ucenicii Lui şi să-L fure, au rânduit ca să fie pusă strajă la mormânt şi să fie pecetluit mormântul, ca nu cumva ucenicii Lui să-L fure şi să spună apoi că a înviat din mormânt. Şi ziceau ei către Pilat că "***rătăcirea cea de pe urmă va fi mai rea decât rătăcirea cea dintâi***" (Matei 27, 64).

Îngerul a apărut la mormânt, a răsturnat piatra de pe uşa mormântului şi Domnul Hristos înviase din morţi. ***Credinţa Bisericii noastre şi învăţătura Bisericii noastre este că Domnul Hristos a înviat trecând prin piatră: "Piatra fiind pecetluită şi ostaşii străjuind preacurat trupul Tău, înviat-ai a treia zi Mântuitorule"*** spune o alcătuire de la slujbele noastre. ***"Păzind peceţile întregi Hristoase, ai înviat din mormânt, Cel ce n-ai stricat cheile Fecioarei întru a Ta naştere şi ne-ai deschis nouă uşile Raiului"*** se spune într-o alcătuire de la slujba de Paşti. Asta înseamnă că ***sfânta noastră Biserică învaţă, crede, mărturiseşte, propovăduieşte adevărul că Domnul Hristos a înviat "piatra fiind pecetluită", fără să fi fost dată la o parte piatra de pe mormânt. Apoi a fost înlăturată piatra de pe mormânt ca să se vadă că Domnul Hristos nu mai este acolo şi să se vadă giulgiurile în care a fost înfăşurat Domnul Hristos.***

Femeilor mironosiţe care au mers la mormântul Mântuitorului, după mărturia Sfinţilor Evanghelişti, ca să vadă mormântul sau ca să ungă cu miresme trupul Domnului Hristos - deşi trupul Domnului Hristos a fost înfăşurat în giulgiu împreună cu miresme, ele ***au vrut ca şi ele să-şi arate iubirea faţă de Mântuitorul şi să aducă şi ele miresme din partea lor - îngerul le-a spus că Domnul Hristos nu mai este în mormânt, că a înviat aşa cum a spus mai înainte că va învia.*** Femeile au plecat de la mormânt şi s-au întâlnit cu Mântuitorul Cel înviat - după mărturia Sfântului Evanghelist Matei - şi Mântuitorul Cel înviat le-a spus întâi "***Bucuraţi-vă***" şi apoi "***Nu vă temeţi***" (Matei 28, 9-10). Sunt cuvinte ale Mântuitorului rostite după înviere: "Bucuraţi-vă" şi "Nu vă temeţi". ***Femeile care s-au întâlnit cu Domnul Hristos au devenit martori ai învierii Domnului Hristos, încredinţându-se ele mai întâi de înviere, apoi le-a spus ucenicilor.***

Dintre femeile mironosiţe, după mărturia Sfântului Evanghelist Ioan, Maria Magdalena când a văzut că piatra era dată la o parte de pe mormânt şi că trupul Domnului Hristos nu mai era în mormânt, s-a dus la ucenici şi le-a spus: "Au furat pe Domnul şi nu ştiu unde L-au pus". S-a întors apoi la mormânt şi s-a întâlnit cu Domnul Hristos şi nu L-a cunoscut pe Domnul Hristos Cel înviat. Domnul Hristos a întrebat-o: "***Femeie de ce plângi, pe cine cauţi?***", ea a răspuns: "***Că au luat pe Domnul şi nu ştiu unde L-au pus***". Şi când L-a cunoscut pe Domnul Hristos a

spus doar atât: "***Rabuni" adică "Învăţătorule***" (Ioan 20, 13-16). Maria Magdalena, după ce s-a încredinţat de învierea Domnului Hristos, s-a dus la Apostoli şi dacă mai înainte le-a spus: "Au furat pe Domnul", acum a zis: "***Am văzut pe Domnul***", cu alte cuvinte "Hristos a înviat". Deci nu a zis "Hristos a înviat" înainte de a fi încredinţată de învierea Domnului Hristos. Sfântul Evanghelist Marcu spune că Domnul Hristos după învierea din morţi "***S-a arătat întâi Mariei Magdalena din care scosese*** - bineînţeles cândva - ***şapte draci***" (Marcu 16, 9).

E o mare bucurie pentru noi să ştim că cel dintâi moştenitor al Raiului a fost un tâlhar pocăit, un tâlhar care nu mai era tâlhar, tâlharul de pe cruce, tâlharul care a zis către Domnul Hristos: "***Pomeneşte-mă Doamne întru împărăţia Ta***" (Luca 23, 42). Ştim că Domnul Hristos a fost numărat cu tâlharii, răstignit ca un tâlhar, împreună cu doi tâlhari dintre care unul L-a rugat pe Domnul Hristos să-l pomenească întru împărăţia Sa. Şi Domnul Hristos i-a zis: "***Adevăr îţi zic ţie, astăzi vei fi cu Mine în Rai***" (Luca 23, 43).

E o mare bucurie să ştim că cel dintâi moştenitor al Raiului a fost un tâlhar pocăit. De ce? Pentru că avem încredinţarea că Fiul lui Dumnezeu S-a făcut om, Mântuitorul S-a răstignit pentru mântuirea celor păcătoşi şi cel dintâi dintre păcătoşi care a fost mântuit a fost un tâlhar. ***Ca să îndrăznească toţi cei ce, făcând rele, se întorc la Domnul Hristos, să îndrăznească şi să ştie că Domnul Hristos nu are pe nimenea de pierdut şi că mântuieşte pe toţi aceia care vor să fie mântuiţi, numai să se mute de la rău la bine, să se întoarcă de la cele rele la cele bune.***

Ca o paranteză spun că Sfântul Ioan Casian în relatarea convorbirilor cu părinţii din pustia sketică, scriere cuprinsă în Filocalia volumul I, spune că dintre părinţii din pustia sketică cel mai iscusit pe care l-au întâlnit a fost Sfântul Moise cel din tâlhari, cel care înainte a fost tâlhar şi după aceea a devenit sfânt.

Tâlharul de pe cruce - spune Sfântul Ioan Gură de Aur - a sărit de pe cruce în Rai. De ce? Pentru că Domnul Hristos l-a făcut vrednic de Rai, pentru că pocăinţa l-a pregătit ca să poată fi în Rai. Nu ca tâlhar a intrat în Rai, ci ca unul care a fost tâlhar dar s-a întors la Dumnezeu a ajuns în Rai.

E o mare bucurie pentru noi să ştim aceasta, e o mare bucurie să ştim că Maria Magdalena a fost cea dintâi care L-a văzut pe Domnul Hristos înviat, ea din care Domnul Hristos cândva scosese şapte draci, ceea ce înseamnă că Domnul Hristos este binevoitor faţă de toţi oamenii, faţă de toţi păcătoşii care nu vor să rămână

păcătoşi, faţă de toţi păcătoşii care îşi schimbă viaţa prin darul lui Dumnezeu şi devin sfinţi prin puterea lui Dumnezeu.

Mai departe Sfântul Evanghelist Matei relatează în Evanghelia sa în legătură cu învierea despre faptul că străjerii de la mormânt s-au dus unii dintre ei şi au spus sinedriului, mai marilor evreilor, că Mântuitorul nu mai este în mormânt, şi ei i-au îndemnat să spună că a fost furat în vreme ce ei dormeau. Ei au primit bani pentru aceasta şi au răspândit cuvântul că trupul Domnului Hristos a fost furat din mormânt, însă se vede foarte bine că era o înscenare lucrul acesta de vreme ce dacă dormi nu poţi să ştii ce se întâmplă. Într-adevăr ei au căzut cu feţele la pământ, au rămas ca morţi şi nu au ştiut ce se întâmplă, nu au văzut învierea Mântuitorului, au văzut doar mormântul gol de trupul Mântuitorului şi nu puteau să dea mărturie despre faptul că a fost furat. În orice caz, dacă au dat o astfel de mărturie, mărturia lor nu putea fi adevărată nefiind întemeiată, pentru că dormind nu ştii ce se întâmplă în jurul tău.

În sfârşit, Sfântul Evanghelist Matei mai prezintă o arătare a Domnului Hristos în Galileea, unde ucenicii L-au văzut pe Mântuitorul înviat şi s-au închinat Lui, ei care se îndoiseră. Iar Sfântul Apostol Pavel vorbeşte despre o arătare a Domnului Hristos la mai mult de cinci sute de fraţi adunaţi, probabil erau împreună cu ucenicii pe muntele Galileii. Sfântul Apostol Pavel mărturiseşte că dintre cei care L-au văzut pe Domnul Hristos mulţi mai trăiau în vremea când a scris el Epistola I-a către Corinteni, ceea ce înseamnă că puteau fi întrebaţi, puteau da mărturie despre învierea Domnului Hristos. Sfântul Evanghelist Matei spune că atunci Domnul Hristos le-a spus ucenicilor Săi: "***Mergând, învăţaţi toate neamurile botezându-le în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh, învăţându-i să păzească toate câte v-am poruncit vouă. Şi iată Eu cu voi sunt în toate zilele până la sfârşitul veacurilor***" (Matei 28, 19-20).

Sfântul Evanghelist Marcu spune şi el despre îngerul care s-a arătat femeilor mironosiţe, despre faptul că Domnul Hristos S-a arătat după învierea din morţi mai întâi Mariei Magdalena. Aminteşte pe scurt despre o călătorie a Domnului Hristos cu doi dintre ucenici în ziua învierii Sale şi apoi de o întâlnire a Mântuitorului cu toţi ucenicii fără să precizeze că aceasta s-a întâmplat în ziua învierii dar cred că e aceeaşi arătare pe care o prezintă Sfinţii Evanghelişti Luca şi Ioan. Foarte pe scurt, şi e foarte curios că Sfântul Evanghelist Marcu, deşi a scris cea mai scurtă Evanghelie, în toate chestiunile pe care le prezintă el dă mai multe amănunte decât ceilalţi Evanghelişti. În legătură cu învierea Domnului Hristos a dat amănunte mai puţine. El ne spune însă că Domnul Hristos le-a spus ucenicilor Săi după înviere: "***Propovăduiţi Evanghelia la toată făptura. Cel ce va crede şi se va boteza se va***

mântui, iar cel ce nu va crede se va osândi. Iar celor ce vor crede le vor urma aceste semne: în numele Meu demoni vor scoate, în limbi noi vor grăi, şerpi vor lua în mână, chiar ceva dătător de moarte de vor bea nu-i va vătăma şi pe bolnavi mâinile îşi vor pune şi bine le va fi" (Marcu 16, 15-18). Sunt cuvinte rostite de Domnul Hristos după învierea Sa din morţi, păstrate în Sfânta Evanghelie de la Marcu.

Sfântul Evanghelist Luca prezintă şi el informaţii în legătură cu mormântul gol de trupul Domnului nostru Iisus Hristos, despre faptul că femeile mironosiţe au primit vestea învierii de la îngeri, despre faptul că Sfântul Apostol Petru s-a prezentat la mormânt şi a văzut giulgiurile singure zăcând în mormânt. Apoi despre o întâlnire a Domnului nostru Iisus Hristos într-o călătorie de la Ierusalim spre Emaus, o călătorie în care a fost şi Domnul Hristos împreună cu cei doi care mergeau spre Emaus. Le-a tâlcuit Scripturile, le-a dat încredinţarea învierii Sale în Emaus. În timp ce călătorea Mântuitorul cu cei doi care mergeau spre Emaus, dintre care unul se numea Cleopa, Domnul Hristos le-a dat lămuriri în legătură cu cele întâmplate cu El, pentru că cei doi care mergeau spre Emaus ştiau ceva despre înviere dar nu credeau în înviere. Adică ei ştiau despre femeile care au mers la mormânt, ştiau despre îngerii care s-au arătat, ştiau despre faptul că se zice că a înviat Domnul Hristos, dar ei nu erau încredinţaţi de acest lucru, nu erau încredinţaţi de înviere.

Spuneau informativ Domnului Hristos ce ştiu ei, nu ce cred ei. Că dacă ar fi fost vorba să spună ce cred ei nu credeau în ce spuneau. De unde ştim? Pentru că Domnul Hristos le-a spus: "***O, nepricepuţilor şi zăbavnici cu inima a crede toate câte le-au spus proorocii. Nu se cădea oare ca Hristos să pătimească, să fie răstignit şi să intre întru mărirea Sa?***" (Luca 24, 26). Şi apoi în Emaus li S-a arătat, şi Domnul Hristos i-a încredinţat El Însuşi despre înviere. Până la aşa măsură încât cei doi care ziceau către Mântuitorul să rămână cu ei peste noapte, nici ei nu au mai rămas peste noapte în Emaus, ci plini de bucurie s-au întors la Ierusalim, spunându-le colegilor lor de ucenicie, celor care erau adunaţi într-o casă în Ierusalim, despre învierea Domnului Hristos, adică au zis că Hristos a înviat. După mărturia Sfântului Evanghelist Luca, şi ceilalţi erau încredinţaţi de înviere, într-un fel încredinţaţi, pentru că ziceau: "***Cu adevărat S-a sculat Domnul şi S-a arătat lui Petru***" (Luca 24, 34).

Apoi Domnul Hristos El Însuşi S-a arătat ucenicilor care erau adunaţi şi i-a încredinţat despre învierea Sa. Ucenicii, ei care ziceau "Cu adevărat S-a sculat Domnul şi S-a arătat lui Petru", când L-au văzut pe Domnul Hristos înviat au stat la îndoială, aşa încât ei credeau că văd o arătare, un duh, o fantomă. Şi Domnul Hristos le-a spus: "***Pentru ce astfel de gânduri se suie în inimile voastre? Priviţi***

mâinile şi picioarele Mele, pipăiţi-Mă şi vedeţi că duhul nu are carne şi oase precum Mă vedeţi pe Mine având" (Luca 24, 38-39). Apoi a mâncat în faţa lor ca să-i încredinţeze, ucenicii I-au dat Mântuitorului o bucată de peşte şi un fagure de miere şi Domnul Hristos a mâncat în faţa lor ca să-i încredinţeze despre înviere. Mai spune Sfântul Evanghelist Luca că apoi Domnul Hristos le-a spus că întru numele Lui se va propovădui Evanghelia, pocăinţa spre iertarea păcatelor, şi că ei vor fi martori despre acestea. Sfântul Evanghelist Luca îşi sfârşeşte Evanghelia sa cu o relatare scurtă despre înălţarea la cer a Mântuitorului nostru Iisus Hristos, înălţare care s-a întâmplat în faţa ucenicilor, Domnul Hristos binecuvântându-i. "***Şi-a ridicat mâinile şi i-a binecuvântat şi pe când îi binecuvânta S-a înălţat la cer***" (Luca 24, 50-51). ***Aşa încât ucenicii Domnului Hristos au devenit şi martori ai înălţării, aşa cum au fost martori ai învierii Domnului Hristos.***

Sfântul Evanghelist Ioan aminteşte şi el despre femeile mironosiţe care au fost la mormântul Mântuitorului, despre Maria Magdalena care a spus mai întâi că trupul Domnului Hristos a fost furat din mormânt şi care după aceea s-a încredinţat de adevărul învierii prin arătarea Domnului Hristos. Şi apoi despre cei doi ucenici care s-au dus la mormânt şi anume Sfântul Apostol Petru şi Sfântul Evanghelist Ioan, care au văzut giulgiurile din mormânt şi mahrama deoparte, au văzut şi îngeri care au spus că El este viu, s-au încredinţat de învierea Domnului Hristos. Şi apoi Sfântul Evanghelist Ioan prezintă trei arătări, şi anume una în seara zilei învierii când Domnul Hristos a suflat peste ucenici şi a zis: "***Luaţi Duh Sfânt, cărora veţi ierta păcatele vor fi iertate şi cărora le veţi ţine ţinute vor fi***" (Ioan 20, 22-23), când le-a zis de două ori: "***Pace vouă***" - de altfel de fiecare dată când S-a întâlnit Domnul Hristos cu ucenicii Săi le-a zis "Pace vouă" - şi apoi o altă arătare după opt zile.

La prima arătare lipsea Sfântul Apostol Toma de la adunarea ucenicilor, şi ceilalţi care s-au bucurat văzând că este Domnul - spune Sfântul Evanghelist Ioan - i-au spus Sfântului Apostol Toma: "***Am văzut pe Domnul***" şi el a zis: "***Dacă nu voi pune degetul meu în semnul cuielor şi dacă nu voi pune mâna mea în coasta Lui nu voi crede***" (Ioan 20, 25). Cu aceste cuvinte de necredinţă ale Sfântului Apostol Toma se sfârşeşte relatarea în legătură cu prima arătare din ziua învierii şi cu aceste cuvinte se sfârşeşte şi Evanghelia care se citeşte în ziua de Paşti la Vecernie. ***Nu cu o afirmare a învierii ci cu o afirmare de necredinţă în înviere. Este foarte interesant de reţinut lucrul acesta, pentru că nici cei doi care mergeau spre Emaus, nici ceilalţi ucenici nu au ajuns dintr-o dată la gândul învierii Domnului Hristos, chiar dacă ei au ştiut că Domnul Hristos le-a spus şi că El va învia.*** Să ne gândim de exemplu la faptul că Domnul Hristos i-a mustrat pe cei doi care mergeau spre Emaus pentru necredinţa lor şi tot aşa spune Sfântul Evanghelist

Marcu că i-a mustrat pe ucenici pentru necredinţa lor şi ştim că Domnul Hristos El Însuşi a trebuit să intervină spre încredinţarea ucenicilor.

După opt zile S-a arătat Domnul Hristos ucenicilor Săi de faţă fiind şi Sfântul Apostol Toma, şi l-a invitat pe Sfântul Apostol Toma să se încredinţeze aşa cum şi-a dorit el, adică să pună degetul în semnul cuielor, să pună mâna lui în coasta Mântuitorului străpunsă de suliţă şi care păstra semnul străpungerii. Şi Sfântul Apostol Toma s-a încredinţat de învierea Domnului Hristos şi a zis: "***Domnul meu şi Dumnezeul meu***", la care Domnul Hristos a răspuns: "***Căci M-ai văzut Tomă ai crezut, fericiţi sunt cei ce n-au văzut şi au crezut***" (Ioan 20, 28-29).

Stimaţi ascultători, Sfântul Apostol Toma prezintă o mărturie specială între ceilalţi ucenici ai Mântuitorului, şi anume prezintă o mărturie specială în înţelesul acesta că el s-a încredinţat prin pipăire. ***E adevărat că în Sfânta Evanghelie nu se spune că Sfântul Apostol Toma a pipăit coasta Mântuitorului, că a pus degetul în semnul cuielor din mâinile Mântuitorului. Nu se spune lucrul acesta, de aceea sunt unii care au îndoială în ceea ce priveşte mărturia prin faptul că Sfântul Apostol Toma a pipăit pe Mântuitorul.*** Cine poate să ne încredinţeze pe noi de adevărul că Domnul Hristos a fost pipăit, sau cine poate să ne dea mărturie despre faptul că Sfântul Apostol Toma chiar a pipăit coasta Mântuitorului, chiar s-a încredinţat punând degetul în semnul cuielor? Bineînţeles că nu altcineva decât sfânta noastră Biserică, cea care a primit Evanghelia, care a răspândit Evanghelia, sfânta noastră Biserică cea care tălmăceşte Evanghelia, sfânta noastră Biserică cea care învaţă despre învierea Domnului nostru Iisus Hristos. ***În sfânta noastră Biserică se afirmă, mai ales în ziua de pomenire a întâlnirii Domnului Hristos cu Sfântul Apostol Toma, la slujbele Bisericii din Duminica Tomii şi din toată săptămâna care urmează, face afirmaţia că Domnul Hristos a fost pipăit de Sfântul Apostol Toma.***

Să ştiţi că învăţătura Bisericii este neinterpretabilă. Scriptura se interpretează şi din pricina aceasta Biblia este pricină de neunire între creştini. Toţi creştinii care gândesc altfel decât ortodox, toţi aceia gândesc altfel pentru că se întemeiază pe interpretări eronate ale Sfintei Scripturi, ale Bibliei. Aşa încât Sfânta Scriptură se poate face pricină de neunire, şi de fapt se face pricină de neunire, nu prin ea însăşi, ci prin interpretarea care se dă. Deci Biserica noastră are o învăţătură unică care nu se mai interpretează, se primeşte aşa cum este. Norma credinţei noastre nu e Biblia, ci norma credinţei noastre este învăţătura Bisericii noastre. Şi sfânta noastră Biserică ne încredinţează că Sfântul Apostol Toma a pipăit semnele cuielor şi semnul din coasta Mântuitorului nostru Iisus Hristos, s-a încredinţat prin pipăire.

Am să vă spun din slujba de la Duminica Tomii şi din toată săptămâna care urmează două alcătuiri din care reiese clar că Sfântul Apostol Toma a pipăit pe Mântuitorul. Şi anume, în Condacul de la slujba din Duminica Tomii se spune aşa, vorbind cu Mântuitorul: "***Cu dreapta cea osârduitoare coasta Ta cea de viaţă dătătoare Toma o a cercat, Hristoase Dumnezeule; că dacă ai intrat uşile fiind încuiate, cu ceilalţi Apostoli a strigat: Domnul meu şi Dumnezeul meu!***". Deci cu dreapta cea osârduitoare, cea doritoare de încredinţare, cu dreapta sa, Toma a cercat coasta Mântuitorului. Zice mai departe alcătuirea: "***Că dacă ai intrat - e vorba de Domnul Hristos - uşile fiind încuiate Hristoase Dumnezeule, cu ceilalţi Apostoli a strigat: Domnul meu şi Dumnezeul meu!***". Deci ceilalţi Apostoli au zis în conştiinţa lor "Domnul meu şi Dumnezeul meu" la prima arătare a Mântuitorului, iar Sfântul Apostol Toma a zis şi el aşa cu ceilalţi Apostoli, dar numai după ce s-a încredinţat.
Cea de-a doua alcătuire de la slujba din duminica Tomii este Icosul, alcătuirea care se spune îndată după cea pe care v-am prezentat-o înainte şi care are următorul cuprins: "***Cine a păzit mâna ucenicului nearsă când s-a apropiat de coasta Domnului cea de foc; cine i-a dat ei putere de a putut pipăi osul cel de văpaie, cu adevărat ceea ce s-a pipăit? Că dacă n-ar fi dat coasta putere dreptei celei de lut, cum ar fi putut pipăi patimile care au zguduit şi cele de sus şi cele de jos? Acest dar lui Toma i s-a dat a o pipăi pe aceasta şi a striga lui Hristos: Domnul eşti şi Dumnezeul meu!***".

În alcătuirea aceasta se afirmă de patru ori că Sfântul Apostol Toma a pipăit coasta Mântuitorului. Şi anume alcătuirea este făcută în aşa fel încât este mai mult o meditaţie, o meditaţie în legătură cu cele întâmplate. Şi începe cu cuvintele: "Cine a dat putere dreptei celei de lut de a putut pipăi osul cel de văpaie". Cine a dat putere dreptei celei de lut? Coasta care s-a pipăit. Cum a putut pipăi osul cel de văpaie? De ce? Pentru că e vorba de Mântuitorul nostru Iisus Hristos care e mai presus de fire, Dumnezeirea e mai presus de ceea ce poate omul cuprinde. Şi mai departe, cum ar fi putut pipăi coasta Mântuitorului, cum ar fi putut pipăi patimile care au zguduit şi cele sus şi cele de jos? Coasta i-a dat putere, Mântuitorul Însuşi i-a dat putere, l-a învrednicit pe Toma să se încredinţeze. "Că de n-ar fi dat coasta putere dreptei celei de lut, cum ar fi putut pipăi patimile care au zguduit şi cele de sus şi cele de jos? Acest dar i s-a dat lui Toma a o pipăi pe aceasta - adică coasta - şi a striga lui Hristos: Domnul meu şi Dumnezeul meu!". Aşa încât în această perspectivă, Sfântul Apostol Toma a dat o mărturie cu totul specială faţă de ceilalţi ucenici ai Mântuitorului, prezintă ceva deosebit prin mărturia lui.

Mai prezintă Sfântul Evanghelist Ioan în Evanghelia sa şi o altă arătare a Mântuitorului, la Marea Tiberiadei, când erau de faţă şapte dintre ucenici, printre

care Sfântul Apostol Petru, Natanail cel din Cana Galileii, Toma şi fii lui Zevedeu, Iacov şi Ioan şi încă doi pe care nu-i numeşte Sfântul Evanghelist Ioan, şi care au fost de faţă când Domnul Hristos li S-a arătat, şi care bineînţeles că şi ei la rândul lor au dat mărturie. ***Mărturie apoi au dat toţi ucenicii Mântuitorului nostru Iisus Hristos, propovăduirea din Faptele Sfinţilor Apostoli este o propovăduire din care înţelegem că Sfinţii Apostoli sunt martori, au rămas martori în conştiinţa Bisericii, martori ai învierii Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Între aceştia Sfântul Apostol Pavel prezintă o situaţie cu totul specială, pentru că şi el s-a încredinţat tot prin arătarea Mântuitorului după înviere.***

Când mergea să prigonească pe creştinii din Damasc s-a convertit întâlnindu-se cu Domnul Hristos şi a devenit propovăduitor al învierii Domnului Hristos, iar propovăduirea lui este prezentată în sinteză - în legătură cu învierea - în al 15-lea capitol din Epistola I către Corinteni, unde afirmă clar că Domnul Hristos S-a arătat ucenicilor Săi, S-a arătat lui Petru, S-a arătat lui Iacov, S-a arătat ucenicilor în general şi S-a arătat şi Sfântului Apostol Pavel: "***În cele din urmă mi S-a arătat şi mie, ca unuia care nu sunt vrednic să mă numesc apostol pentru că am prigonit Biserica lui Hristos***" (I Corinteni 15, 8-9). A prigonit-o în vremea neştiinţei, dar a mărturisit învierea după ce s-a încredinţat de învierea Domnului Hristos.

E foarte, foarte important de observat şi de reţinut faptul că după ce s-a încredinţat nu l-a mai putut clinti nimeni din credinţa, din convingerea că Domnul Hristos a înviat. Când s-au încredinţat nu a mai putut nimenea să-i oprească să mărturisească învierea Domnului Hristos, dar până nu s-au încredinţat nu au mărturisit credinţa ci au mărturisit îndoiala, au mărturisit necredinţa, şi-au mărturisit scepticismul. ***E important de reţinut şi faptul că pe cei dintâi martori ai învierii Domnului Hristos, Însuşi Mântuitorul i-a încredinţat despre înviere.*** Însă să ştiţi că lucrul acesta se întâmplă cu toţi oamenii care cred în înviere, nu în înţelesul că Domnul Hristos Se arată fiecăruia cum S-a arătat Sfântului Apostol Toma sau celorlalţi ucenici, ci că ***încredinţarea despre învierea Domnului Hristos este o încredinţare pe care numai Dumnezeu o poate da omului. Omul prin puterea lui nu poate ajunge să se convingă de învierea Domnului Hristos.***

Să ne aducem aminte de pildă de faptul că Mântuitorul i-a întrebat pe ucenicii Săi - relatarea o găsim în Sfânta Evanghelie de la Matei în capitolul 16 -: "***Cine ziceţi că sunt Eu, Fiul Omului?***". Şi Sfântul Apostol Petru - zicem noi în numele tuturor - a răspuns: "***Tu eşti Hristos, Fiul lui Dumnezeu Celui viu***". Când Domnul Hristos a auzit cuvintele acestea ale Sfântului Apostol Petru, le-a întâmpinat zicând: "***Fericit eşti Simone, fiul lui Iona, că nu trup şi sânge ţi-a descoperit ţie aceasta, ci Tatăl***

meu Cel din ceruri" (Matei 16, 15-17). Prin urmare, faptul că Domnul Hristos este Fiul lui Dumnezeu Celui viu, că este Hristos, că Iisus din Nazaret este Hristos, Fiul lui Dumnezeu Celui viu, mărturisit de Sfântul Apostol Petru, este ceva ce Sfântul Apostol Petru a cunoscut din puterea lui Dumnezeu. Cu puterile firii - "trup şi sânge nu ţi-a descoperit ţie aceasta, ci Tatăl Meu Cel din ceruri"- nu se putea ajunge la această încredinţare. "Tatăl Meu Cel din ceruri ţi-a descoperit ţie". Aşa e şi cu învierea: numai prin puterea lui Dumnezeu poţi ajunge să crezi în înviere.

Dacă nu vine Dumnezeu să te încredinţeze, dacă nu te încredinţează Mântuitorul Cel înviat, nu poţi avea încredinţarea despre înviere. De ce? ***Pentru că învierea este mai presus de lume. Ori lucrurile mai presus de lume nu pot fi înţelese la nivelul vieţii omeneşti, la nivelul vieţii materiale, la nivelul cunoştinţelor pe care le avem noi din lumea aceasta, ci învierea, fiind mai presus de fire, este mărturisită de Însuşi Mântuitorul înviat şi nu se poate ajunge altfel la încredinţarea despre înviere decât prin certitudinea interioară pe care o dă Domnul Hristos.***

Când eram eu student la Teologie, bineînţeles după ce am fost martor al învierii, după ce aveam credinţa în înviere, m-am apucat să citesc din Evanghelii şi din Faptele Sfinţilor Apostoli şi din Epistolele Sfinţilor Apostoli tot ce am găsit despre înviere. Şi ştiţi la ce concluzie am ajuns? La concluzia că nu sunt convingătoare. În ce sens nu sunt convingătoare? Dacă e să te reţii numai la ce se scrie în Evanghelie despre înviere, citind Evanghelia sau Faptele Apostolilor, sau Epistolele Sfântului Apostol Pavel şi celelalte Epistole unde se aminteşte ceva despre înviere, nu găseşti certitudinea învierii din ceea ce se scrie acolo. Şi atunci am ajuns la concluzia că altceva trebuie să fie care să te încredinţeze, şi mi-am dat seama de atunci că Mântuitorul Cel înviat i-a încredinţat pe oameni despre înviere. Nu au ajuns ei la concluzia că Domnul Hristos a înviat. De pildă, că s-au găsit giulgiurile singure în mormânt era o mărturie că Domnul Hristos nu mai e acolo, dar nu era o mărturie despre înviere ci o mărturie că mormântul a rămas gol. Ori pe noi nu ne interesează faptul că mormântul a rămas gol de trupul Mântuitorului, pentru că atunci se putea pune problema şi a unui furt al trupului, ci pe noi ne interesează învierea însăşi. Învierea însăşi însă o mărturiseşte numai Cel înviat, El ne dă încredinţarea. E adevărat că noi suntem într-o atmosferă de credinţă în înviere, atmosfera pe care o creează Biserica noastră prin slujbele ei, dar cu toate acestea încredinţarea ne-o dă totuşi Domnul Hristos Cel înviat.

Am să vă aduc aminte - am să vă pun în atenţie, că poate puţini sunt cei la care vă aduc aminte - un text din "Scara" Sfântului Ioan Scărarul. Mai întâi un text din Evanghelie, şi anume din Evanghelia de la Matei capitolul 11, unde citim între

altele următoarele cuvinte pe care le-a spus Domnul Hristos: "***Învăţaţi-vă de la Mine că sunt blând şi smerit cu inima şi veţi avea odihnă sufletelor voastre***". La aceste cuvinte din Evanghelia de la Matei fiindu-i luare aminte, Sfântul Ioan cel ce a scris "Scara", ***Sfântul Ioan Sinaitul*** - poate ştiţi, "Scara" este o scriere a Sfântului Ioan Sinaitul, scrisă la sfârşitul veacului al VI-lea, o scriere în 30 de capitole pe care, din câte ştiu, v-a prezentat-o cândva Î.P.S. Nicolae aici în sala aceasta -, reia cuvintele acestea ale Mântuitorului şi le prezintă în următorul context: "***A zis Domnul: Învăţaţi-vă - nu din carte, nu de la înger, nu de la om, ci - de la Mine - adică de la lucrarea Mea cea din voi - că sunt blând şi smerit cu inima şi veţi avea odihnă sufletelor voastre - de patimile care sunt în voi***". Deci Sfântul Ioan Scărarul atrage atenţia că Domnul Hristos a spus "învăţaţi-vă de la Mine" şi interpretează că a zis Domnul Hristos "învăţaţi-vă de la Mine - nu din carte, nu de la înger, nu de la om ci de la Mine; ce? - că sunt blând şi smerit cu inima".

Asta trebuie să învăţăm. ***Dacă blândeţea şi smerenia Domnului Hristos trebuie să o învăţăm de la Domnul Hristos Însuşi, atunci cu atât mai mult învierea Domnului Hristos de la Domnul Hristos Însuşi trebuie s-o învăţăm.*** "Din lucrarea Mea cea din voi" zice Domnul Hristos, "de la Mine, adică de la lucrarea Mea cea din voi".

Domnul Hristos lucrează convingerea pe care o avem noi, care suntem şi noi martori ai Mântuitorului nostru Iisus Hristos după martorii cei din istorie. Toţi cei care au crezut în învierea Domnului nostru Iisus Hristos au fost şi martori ai învierii Domnului Hristos în istorie. ***Toţi sfinţii, toţi credincioşii creştini au mărturisit învierea Domnului Hristos. Ne adăugăm la ei şi noi. Noi suntem martorii cei din vremea noastră. Noi care zicem "Hristos a înviat", noi care zicem "Adevărat a înviat", noi care credem, noi care mărturisim, noi care sărbătorim învierea Domnul Hristos şi noi care ne înnoim viaţa după învierea Domnului Hristos.***

Pentru că asta înseamnă mărturie, dacă am crede în Domnul Hristos fără învierea Domnului Hristos, nu am crede în Domnul Hristos, am crede într-un filozof, Iisus din Nazaret, am crede într-un învăţător, am crede într-un gânditor, într-un descoperitor al unor lucruri la care nu poate ajunge omul singur şi fiecare om, ci un gânditor, un pătrunzător. ***Ori noi credem în Domnul Hristos ca Fiu al lui Dumnezeu care a înviat din morţi, care a omorât cu moartea pe moarte şi mărturisim împreună cu femeile mironosiţe, împreună cu îngerii, împreună cu Apostolii, împreună cu toţi sfinţii, mărturisim că Hristos a înviat, mărturisim adevărul că Mântuitorul este viu, că a înviat din mormânt, că a biruit moartea,***

toate acestea le mărturisim. ***Şi le mărturisim când spunem "Hristos a înviat" şi "Adevărat a înviat", le mărturisim când slujim la toate slujbele noastre, le mărturisim la Paşti, mărturisim învierea Domnului Hristos la Paşti prin slujbele de la Paşti şi din toată Săptămâna Luminată.***

Cred că ştiţi că **Săptămâna Luminată este "Raiul anului bisericesc".** Adică în timpul Săptămânii Luminate toate gândurile se grupează pe înviere până la aşa măsură că dacă se întâmplă ca în timpul Săptămânii Luminate să se facă o înmormântare, fie că este o înmormântare a mirenilor, fie că este o înmormântare a preoţilor, fie că este o înmormântare a călugărilor, fie că este o înmormântare a pruncilor, nu se face înmormântarea prescrisă pentru astfel de categorii de oameni credincioşi, ci se face înmormântarea din Săptămâna Luminată, care-i slujba de la Paşti. Nu are Biserica de spus nimic altceva decât slujba de la Paşti.

Cuvântul Sfântului Ioan Gură de Aur de la Paşti ilustrează bucuria învierii când zice: "Toţi să vă îndulciţi de ospăţul credinţei, toţi luaţi bucuria bunătăţii, nimenea să nu se tânguiască pentru păcate că iertare din mormânt a răsărit, nimenea să nu plângă pentru sărăcie că s-a arătat împărăţia cea de obşte, nimenea să nu se teamă de moarte că ne-a izbăvit pe noi moartea Mântuitorului. A stins-o pe ea Cel ce a fost ţinut de ea. Prădat-a iadul Cel ce S-a pogorât la iad. Aceasta mai înainte apucând Isaia a zis: <<Iadul s-a amărât întâmpinându-Te pe Tine jos. S-a amărât că s-a omorât, s-a amărât că s-a stricat, s-a amărât că s-a batjocorit, s-a amărât că s-a legat. A luat trup şi de Dumnezeu s-a lovit. A luat pământ şi s-a întâmpinat cu cerul, a luat ce a văzut şi a căzut întru ce n-a văzut. Unde-ţi este moarte boldul, unde-ţi este iadule biruinţa? Înviat-a Hristos şi tu te-ai surpat, înviat-a Hristos şi au căzut dracii, înviat-a Hristos şi se bucură îngerii, înviat-a Hristos şi viaţa vieţuieşte, înviat-a Hristos şi nici un mort nu este în mormânt, că Hristos înviind, începătură celor adormiţi S-a făcut".

E o perspectivă de pe poziţia credinţei în înviere. Acelaşi lucru trebuie să-l credem şi noi, să-l mărturisim şi noi.

Îl mărturisim când zicem "Hristos a înviat" dar se poate să fie doar o simplă formulă dacă nu suntem încredinţaţi de înviere până la aşa măsură încât învierea să facă parte din componenţa existenţei noastre. Putem să fim martori numai cu un fel de salut, cum fac copii. De exemplu eu în copilăria mea. Cea mai veche mărturie pe care am dat-o eu, nu ca martor ci ca colportor al unui adevăr, a fost când aveam cinci, cel mult şase ani, nu-mi mai aduc aminte. M-a trimis mama la bunica mea - mama tatălui meu care locuia cu noi, îi ziceam noi mama tână - şi a zis mama către mine: "Du-te la mama tână şi zi <<Hristos a înviat, mama tână!>> şi mama tână îţi

dă un ou". Şi m-am dus la mama tână şi am zis cum mi-a zis mama să zic: "Hristos a înviat, mama tână!". Şi mama tână, Dumnezeu s-o odihnească, a zis: "Adevărat a înviat, stai că-ţi dă mama tână un ou". Asta îmi aduc eu aminte din copilăria mea.

Deci ne-am încadrat într-o societate în care învierea Domnului nostru Iisus Hristos era o realitate, însă o realitate la care fiecare participa după puterea lui. Bineînţeles că un copil nu poate da o mărturie cum dă un om mare, dar cu vremea m-am validat cumva, adică faptul acesta că am spus "Hristos a înviat" din copilărie s-a întemeiat în existenţa mea până la aşa măsură că nu se poate să nu spun acest adevăr, pentru că îl spun şi eu ca Apostolii, crezând în el.

În ceea ce priveşte sărbătorirea ca atare, am spus că slujba de Paşti e în aşa fel alcătuită încât e o izbucnire din suflet a adevărului că Domnul Hristos a înviat. Şi zicem: "***Prăznuim omorârea morţii, sfărâmarea iadului şi începătura altei vieţi veşnice şi săltând, lăudăm pe Pricinuitorul, pe Unul Cel binecuvântat, Dumnezeul părinţilor şi preamărit***". Sau: "***Ziua învierii, popoare să ne luminăm; Paştile Domnului, Paştile, că din moarte la viaţă şi de pe pământ la cer Hristos Dumnezeu ne-a trecut pe noi cei ce-I cântăm cântare de biruinţă***".

"Acum toate de lumină s-au umplut, şi cerul şi pământul şi cele de dedesubt. Deci să prăznuiască toată făptura învierea lui Hristos întru Care s-a întărit".

"Cerurile după cuviinţă să se veselească şi pământul să se bucure şi să prăznuiască toată lumea cea văzută şi cea nevăzută, că Hristos a înviat, veselia cea veşnică".

Totul e grupat în gândul despre înviere, în jurul gândului că Domnul Hristos a înviat şi totul e o izbucnire de bucurie, totul este o revărsare a bucuriei. ***Noi credem că în veşnicie Raiul cel de dincolo de lumea aceasta va fi aşa cum e Raiul anului bisericesc, o izbucnire de bucurie în legătură cu învierea Domnului nostru Iisus Hristos.***

Aşa suntem noi martori, martorii cei din vremea noastră suntem noi, suntem noi cei convinşi, suntem noi care nu putem să ne oprim din a spune la învierea Mântuitorului nostru Iisus Hristos, în cele patruzeci de zile de după înviere, "Hristos a înviat".

Sfântul Serafim de Sarov, un sfânt din secolul trecut - a murit în 1833 - când se întâlnea cu cineva totdeauna spunea "Hristos a înviat", şi pe fiecare om îl numea "bucuria mea". "Hristos a înviat, bucuria mea" zicea el când se întâlnea

cu cineva. Bineînţeles că dacă am face şi noi aşa ceva nu s-ar potrivi, pentru că nu ţine de stilul nostru de vieţuire, dar mărturia ca atare noi trebuie să o dăm.

Să ştiţi că învierea Domnului Hristos nu o mărturisim numai în ziua învierii şi în Săptămâna Luminată, în vremea Raiului anului bisericesc, ci în toate duminicile. Cu mici excepţii, duminica este o prăznuire a învierii Domnului nostru Iisus Hristos. De pildă la slujba de dimineaţă din ziua învierii spunem aşa: "***Preabinecuvântată eşti Născătoare de Dumnezeu Fecioară, că prin Cel ce S-a întrupat din tine iadul s-a robit, Adam s-a chemat, blestemul s-a pierdut, Eva s-a mântuit, moartea s-a omorât şi noi am înviat. Pentru aceasta cântând strigăm: bine eşti cuvântat Hristoase Dumnezeul nostru, Cel ce bine ai voit aşa, mărire Ţie***".

Vorbim cu Maica Domnului, vorbim cu Domnul Hristos, vorbim cu Maica Domnului şi amintim de darul învierii, că zicem: "Preabinecuvântată eşti Născătoare de Dumnezeu Fecioară, că prin Cel ce S-a întrupat din tine iadul s-a nimicit". Nu mai există pentru noi iad, nu că nu mai există obiectiv iad, există, dar nu mai există pentru noi cei care credem în înviere. Într-o alcătuire de la sfintele slujbe se spune aşa: "***Când Te-ai pogorât la moarte Cel ce eşti viaţa cea fără de moarte, atunci iadul l-ai omorât cu strălucirea dumnezeirii***". ***Dacă străluceşte Dumnezeu în noi, dacă Mântuitorul nostru Iisus Hristos ne dă certitudinea învierii Lui şi străluceşte în inima noastră, nu mai are loc iadul.***

Iadul are loc acolo unde omul este lipsit de Dumnezeu, unde nu simte prezenţa lui Dumnezeu, dar unde se simte prezenţa lui Dumnezeu nu mai poate fi iad. Deci noi credem că iadul s-a nimicit, pentru noi nu există iad, aşa cum nu există închisoare pentru cei ce nu sunt vrednici de închisoare. Chiar dacă există undeva închisoare, poţi să zici că nu există pentru omul care nu ajunge acolo. Aşa e şi cu iadul, există obiectiv - adică subiectiv cumva, nicăieri în Scriptură nu se spune când a creat Dumnezeu, sau cine a creat iadul, pentru că nu l-a creat Dumnezeu, Dumnezeu nu a creat iadul. Iadul l-au creat cei care au fost vrednici de iad, mai întâi îngerii căzuţi şi după aceea oamenii care sunt vrednici de iad şi care ajung într-o stare de iad, aceia sunt în iad, dar nu ajung undeva unde s-au creat nişte condiţii de iad.

Condiţiile de iad le creează omul şi în lumea aceasta, când face rele, când e făcător de răutate, aduce în jurul lui o atmosferă neplăcută, este o atmosferă de iad, dar iadul nu există de la sine ca o realitate în care intri. Ai făcut un rău şi intri acolo ca şi cum ai intra în închisoare, ci iadul este iadul tău, iadul în care ajungi, din care nu poţi ieşi, zbuciumul lăuntric de pe urma păcatelor, neliniştea sufletească, toate acestea sunt stări de iad cu care începe iadul aici pe pământ, aşa cum începe de

altfel şi Raiul pentru cei credincioşi aici pe pământ şi se continuă şi dincolo de lumea aceasta.

Ori, când Domnul Hristos este în noi, El e biruitorul morţii, e biruitorul iadului, e biruitorul tuturor împotrivirilor, şi atunci noi intrăm într-o atmosferă pe care o mărturiseşte slujba de la Paşti de exemplu, când zice: "Să-nvie Dumnezeu şi să se risipească vrăjmaşii Lui". Care vrăjmaşi? Vrăjmaşii cei de gând. "Aşa să piară păcătoşii de la faţa lui Dumnezeu". Care păcătoşi? Realităţile lăuntrice împotrivitoare unei linişti sufleteşti, unui rai pe care îl vrea Dumnezeu şi în care vrea Dumnezeu să ajungem.

La noi la mănăstire, Dumnezeu să-l odihnească, era un părinte. Şi zicea: "Măi frate - Părintele Serafim îl chema - aici poate să fie Raiul pe pământ". Şi eu ziceam: da părinte, dar cu alţi oameni. Adică raiul e o realitate pe care o face omul de rai. Dacă eşti un om care face raiul, atunci raiul e acolo unde eşti tu. Mie îmi place să spun că ***mănăstirea e tinda Raiului, că mănăstirea e poarta cerului, că mănăstirea e casa lui Dumnezeu şi locul împlinirilor.*** Şi zic totdeauna: să ştiţi că dacă nu e locul împlinirilor, adică dacă nu te împlineşti în mănăstire prin Dumnezeu, şi-ţi mai trebuie lucruri din lumea asta ca să te împlineşti, deci dacă nu-i locul împlinirilor nu-i nici tinda Raiului, nu-i nici casa lui Dumnezeu, nu-i nici poarta cerului.

Dar tot aşa oamenii îşi pot face din căminul lor o tindă a Raiului, o casă a lui Dumnezeu, o poartă a cerului. Se îmbină cerul cu pământul acolo unde este omul cel credincios. Cerul este o realitate care se răspândeşte, nu e un loc, un spaţiu anume: acesta e cerul, de aici începe pământul şi de aici începe cerul. ***Unde e omul care Îl poartă în sufletul său pe Dumnezeu, unde e omul purtător de Dumnezeu, acolo e cerul, acolo e bucuria, acolo e pacea, acolo e binecuvântarea, acolo e iertarea păcatelor, acolo sunt darurile învierii.***

Stimaţi ascultători, mai am ceva de spus, şi anume că prin participarea aceasta la adevărul învierii Mântuitorului nostru Iisus Hristos prin toate bucuriile pe care le aduce învierea, prin transformarea sufletească pe care o aduce credinţa în înviere, se ajunge la înnoirea vieţii.

Sfântul Apostol Pavel în Epistola către Romani scrie aşa, în capitolul 6: "***Precum Hristos a înviat prin mărirea Tatălui, aşa şi voi să înviaţi întru înnoirea vieţii***". ***Ce înseamnă aceasta, înnoirea vieţii? Să duci o viaţă de credincios nu de necredincios. Înseamnă o viaţă pozitivă întru lucrarea binelui.***

În Epistola către Coloseni capitolul 3 citim cuvintele: "***Dacă aţi înviat împreună cu Hristos - şi noi credem că am înviat împreună cu Hristos la Botez, când am murit împreună cu Hristos şi am înviat împreună cu Hristos - căutaţi cele de sus, cugetaţi cele de sus***".

Şi mai departe zice Sfântul Apostol Pavel: "***Omorâţi mădularele voastre cele de pe pământ: desfrâul, necurăţia, patima, pofta rea şi zgârcenia sau lăcomia care este o închinare la idoli***".

Şi mai departe: "***Drept aceea, lepădaţi şi voi toate acestea: mânia, iuţimea, răutatea, defăimarea, cuvântul de ruşine din gura voastră, nu vă minţiţi unii pe alţii pentru că v-aţi dezbrăcat de omul cel vechi şi v-aţi îmbrăcat în omul cel nou***".

Şi apoi adaugă: "***Îmbrăcaţi-vă ca aleşi ai lui Dumnezeu, sfinţi şi preaiubiţi, cu milostivirile îndurărilor, cu bunătate, cu blândeţe, cu smerenie, cu îndelungă răbdare îngăduindu-vă unul pe altul, dacă are cineva ceva împotriva cuiva, precum Hristos v-a iertat aşişderea iertaţi şi voi. Peste toate îmbrăcaţi-vă cu dragostea care este legătura desăvârşirii şi pacea lui Hristos să stăpânească în inimile voastre***".

Iată ce trebuie să facă omul cu viaţă înnoită: să înlăture păcatul şi să realizeze virtuţile, ca să poată fi şi prin viaţă martor al învierii Domnului Hristos.

Sfârşesc aceste consideraţii cu o poezie de ***Vasile Militaru*** în care se cuprinde foarte bine învierea Domnului Hristos, adică omul care crede în învierea Domnului Hristos ca martor al învierii Domnului Hristos. Poezia se numeşte Hristos a înviat:

"Hristos a înviat" Ce vorbă sfântă,
Îţi simţi de lacrimi calde ochii uzi,
Şi-n suflet parcă Serafimi îţi cântă,
De câte ori, creştine, îl auzi.
Hristos a înviat în firul ierbii,
A înviat Hristos în adevăr,
În poieniţa-n care zburdă cerbii,
În florile de piersic şi de măr.

În stupii de albine fără greş,
În vântul care suflă mângâios,
În ramura-nflorită de cireş.

Dar vai, în suflet ţi-a-nviat Hristos?

Ai cântărit cu mintea ta creştine
Cât bine ai făcut sub cer umblând?
Te simţi măcar acum pornit spre bine,
Măcar acum te simţi mai bun, mai blând?

Simţi tu topită-n suflet vechea-ţi ură?
Mai vrei pieirea celui plin de har?
Ţi-ai pus zăvor pe bârfitoarea-ţi gură?
Iubirea pentru semeni o simţi jar?
O, dacă aceste legi de-a pururi sfinte,
În aur măcar azi te-au îmbrăcat,
Cu Serafimi în suflet imn fierbinte,
Ai drept să cânţi "Hristos a înviat".

Vă mulţumesc.

Calea Sfântului Apostol Toma poate fi considerată ca pozitivă?
Da, Biserica noastră o consideră ca pozitivă şi chiar zice "***O, bună necredinţă a Tomei, că prin necredinţa lui noi toţi ne-am încredinţat***". Poate fi socotită pozitivă şi în înţelesul acesta că Sfântul Apostol Toma a fost sincer, el a vrut să se încredinţeze dar voia o dovadă pe care de altfel ucenicii ceilalţi într-un fel o primiseră. Ei se întâlniseră cu Domnul Hristos, el a vrut totuşi ceva mai mult decât ceilalţi, probabil pentru că se gândea că faptul de a-L întâlni pe Domnul Hristos poate rămâne totuşi ca o iluzie optică şi ştim că o iluzie optică este o iluzie cel mai uşor de realizat. Şi atunci Sfântul Apostol Toma, poate prin voia lui Dumnezeu, a vrut o dovadă mai deosebită. Aşa încât poate fi considerată ca ceva pozitiv.

În condiţiile actuale în ce mod poate fi percepută învierea de către fiecare creştin şi trăită ca o realitate incontestabilă?
Numai în măsura în care Domnul Hristos ne încredinţează lăuntric. Nu există posibilitatea unor raţionamente în legătură cu învierea Domnului Hristos, chiar dacă zicem că noi suntem urmaşii martorilor de odinioară, e totuşi ceva care nu e suficient când e vorba de înviere. Adică ***noi trebuie să ne rugăm lui Dumnezeu, Mântuitorului Celui ce a înviat, să ne încredinţeze El despre înviere.*** Nu există nişte modalităţi de a ne încredinţa despre înviere altfel decât printr-o certitudine interioară care vine de la Dumnezeu.

Vă rugăm să ne vorbiţi despre giulgiul din Torino.

"Giulgiul din Torino" este o carte scrisă de un părinte romano-catolic din Iaşi, pe nume Claudiu Dumea. E o istorie a giulgiului de când se ştie de el, însă trage şi o concluzie, şi anume consideră giulgiul din Torino acelaşi lucru cu chipul cel nefăcut de mână al Domnului Hristos şi cumva amestecă lucrurile, cel puţin pentru o anumită perioadă. În legătură cu giulgiul din Torino s-au făcut multe aprecieri, s-au făcut şi multe investigaţii ca să se constate dacă este cu adevărat giulgiul cel despre care vorbesc Evangheliştii. Sunt şi unele reţineri în legătură cu aceasta. Eu cred totuşi că pentru noi giulgiul cel adevărat este încredinţarea despre învierea Domnului nostru Iisus Hristos, nu trebuie neapărat să-l cunoaştem, să-l atingem, să vedem, să ştim ce analize s-au făcut, la ce rezultate s-a ajuns, ci important este să avem noi credinţa în învierea Domnului nostru Iisus Hristos ca şi când am fi văzut giulgiul.

Însă am pierdut ceva din vedere, şi anume la slujba de fiecare duminică se citeşte dimineaţa din Evanghelie despre învierea Domnului Hristos. După ce se termină Evanghelia şi se zice ca de obicei "**Mărire Ţie Doamne, mărire Ţie**", urmează o alcătuire în legătură cu Evanghelia. Şi se zice aşa: "***Învierea lui Hristos văzând, să ne închinăm Sfântului Domnului Iisus***". Învierea lui Hristos văzând. Când am văzut-o? Prin credinţă. Pentru noi, faptul că despre înviere se relatează în Sfânta Evanghelie este ca şi când am fi văzut noi şi mormântul gol, şi giulgiurile şi ne-am fi întâlnit cu femeile mironosiţe, cu îngerul binevestitor, cu Apostolii care L-au mărturisit pe Domnul Hristos, cu Sfântul Apostol Toma, cu toţi martorii de atunci, ne-am fi întâlnit cu ei şi am fi văzut şi noi lucrurile acestea. Nu pentru că le-au văzut ei, ci pentru că le vedem noi prin credinţă.
"***Învierea lui Hristos văzând, să ne închinăm Sfântului Domnului Iisus, Unuia Celui fără de păcat. Crucii Tale ne închinăm Hristoase - vorbim cu Domnul Hristos - şi Sfântă Învierea Ta o lăudăm şi o mărim. Că Tu eşti Dumnezeul nostru, afară de Tine pe altul nu ştim, numele Tău numim***". Şi apoi, ca şi când nu suntem mulţumiţi cu ceea ce putem face în privinţa aceasta, zicem: "***Veniţi toţi credincioşii să ne închinăm Sfintei Învierii lui Hristos, că iată a venit prin Cruce bucurie la toată lumea. Totdeauna binecuvântând pe Domnul, lăudăm Învierea Lui, că răstignire răbdând pentru noi, cu moartea pe moarte a călcat***". E o alcătuire în care noi deja primim cele auzite din Sfânta Evanghelie, ne angajăm cu convingerea noastră, cu conştiinţa noastră. Acesta-i giulgiul nostru, nu giulgiul de la Torino, pe care îl poate vedea cineva care se duce la Torino, ci credinţa noastră este giulgiul nostru.

Ce ne puteţi spune despre lumina din noaptea de Paşti?
Nu vă pot spune nimic, dacă vreţi să ştiţi ceva, relatează Părintele Ioanichie Bălan într-o carte scrisă de el "Mărturii de la locurile sfinte". E o carte în care spune şi

despre lumina învierii. Eu cu cei cu care am vorbit, care au fost acolo, de la toţi am aflat că lumina apare, de undeva din mormânt, de sus, nu ştiau să spună. Ceea ce i-a impresionat pe toţi este faptul că lumina aceasta se răspândeşte foarte repede şi inundă toată biserica. Cum, de unde vine, ce se întâmplă, au ei nişte metode de răspândire a luminii, vine într-adevăr de sus cum mărturisesc cei mai mulţi, e o chestiune discutabilă. Însă ceea ce este important este faptul că învierea pentru noi este lumină. Că mergem, că nu mergem la Ierusalim, că se aprinde că nu se aprinde, că vine de sus că vine de jos, e o chestiune secundară. Important este pentru noi să fim luminaţi de lumina învierii.

Ce părere aveţi despre acele persoane care nu se spovedesc toată viaţa lor, considerându-se nevrednici de Sfintele Taine, dar au încredere şi nădejde deosebită că bunul Dumnezeu le va rândui înainte de moarte vreme de pocăinţă şi împărtăşirea cu Sfintele Taine?

Vin la mine unii şi zic: "Părinte, a murit tata şi nu a fost împărtăşit. Ce pot face pentru el?". Zic: ştii de ce nu a fost împărtăşit la moarte? Că nu a fost împărtăşit în viaţă. Dacă se împărtăşea în viaţă, îl învrednicea Dumnezeu să se împărtăşească şi la moarte, dar dacă nu-l interesa lucrul acesta în viaţă, uite, nu l-a învrednicit Dumnezeu nici la moarte. Noi dorim din toate puterile noastre să ne împărtăşim, nu pentru vrednicia noastră. Eu mă împărtăşesc foarte des, la fiecare Sfântă Liturghie la care iau parte şi pot să mă împărtăşesc, dacă nu am cumva ceva, nu pot să stau până la sfârşitul Liturghiei să zicem. În cazul acesta nu mă împărtăşesc, dar şi dacă nu slujesc mă împărtăşesc. De ce? Nu pentru că mă socotesc vrednic, deşi să ştiţi că nu mi-e frică că nu mă duc în Rai. Adică de ce nu mi-e frică în fond? Pentru că ştiu că Dumnezeu ne dă Raiul, nu noi realizăm Raiul. Şi atunci, dacă duc o viaţă care să mă recomande pentru Rai, nu are Dumnezeu de ce să mă respingă când voi merge în Rai. Nu am să-i spun lui Dumnezeu că am făcut asta şi asta, că am stat 41 de ani la mănăstire, că ar putea zice Dumnezeu cum ziceam noi către un părinte de la noi care a stat 50 de ani la mănăstire şi în ultimii ani nu mai ştia cât a stat. Şi zicea: "Eu sunt aici de 40 de ani". Şi eu ziceam: ba nu, că sunteţi de 45. Şi el zicea: "Mă, păi dacă ştii tu că sunt de 45, atunci sunt de 45". Şi zicea părintele că-i de atâţia ani şi eu ziceam: părinte, dar să nu vă lăudaţi cu asta, că aţi stat la bine! Aşa şi eu, nu o să pot să spun lui Dumnezeu că am stat la mănăstire atâţia ani, că ar putea zice Dumnezeu foarte bine către mine: "Da, dar să ştii că ai stat la bine. Poţi să stai şi mai mult". Important este în chestiunea aceasta să dorim binele şi să-l facem pe cât putem, şi atunci pentru împărtăşire nu trebuie să te pregăteşti în mod special, dacă toată viaţa e o pregătire, şi poţi să te împărtăşeşti mai des. De ce? Pentru bunătatea lui Dumnezeu, nu pentru vrednicia ta. Adică nu zic că sunt vrednic să mă împărtăşesc, că doar totdeauna când te împărtăşeşti zici că eşti

nevrednic. Dar Dumnezeu te învredniceşte, adică dacă Dumnezeu vrea să-ţi dea darul acesta, care e cel mai mare dar din câte daruri sunt şi de care nu sunt vrednici nici îngerii, dacă e vorba, dacă Dumnezeu vrea să te învrednicească, nu ai motive să refuzi. Bineînţeles totuşi, trăind o viaţă care să te recomande şi pregătindu-te cu spovedanie şi după aceea împărtăşindu-te cu încredinţarea că Dumnezeu vine în sufletul tău.

Am auzit acum de curând un cuvânt al Fericitului Augustin care zice aşa, că "Dumnezeu este atotputernic şi cu toate acestea nu a putut să ne dea ceva mai mult decât Sfânta Împărtăşanie. Dumnezeu este atotînţelept şi nu a ştiut să ne dea ceva mai mult decât Sfânta Împărtăşanie. Dumnezeu este atotbogat şi cu toate acestea nu a putut să ne dea ceva mai mult decât Sfânta Împărtăşanie".
Aşa că acesta este lucrul cel mai de căpetenie, dar pentru ceva de căpetenie trebuie să duci o viaţă care să te recomande pentru împărtăşire. Aşa că am păreri foarte rele despre cei care nu se împărtăşesc. Chiar dacă zic ei că sunt nevrednici, nu au dreptate, pentru că nimenea nu poate să zică că e vrednic, şi totuşi Dumnezeu ne-a învrednicit. Cum zicem "***Învredniceşte-ne Doamne în seara aceasta fără de păcat...***" tot aşa zicem "***Învredniceşte-mă să mă împărtăşesc cu Sfintele Tale Taine***".

Ce este mai important: să stai acasă şi să te rogi sau să stai în biserică şi să nu fii atent la ce se petrece acolo?
E mai important să fii în biserică şi să nu fii atent acolo decât să stai acasă să te rogi. De ce? Pentru că mai întâi de toate **biserica e cerul cel de pe pământ**. În al doilea rând **Sfânta Liturghie e împărăţia lui Dumnezeu cea de pe pământ**, şi apoi ce ai la biserică nu poţi avea acasă, nu poţi avea acasă binecuvântările care se dau în biserică. Asta nu înseamnă că trebuie să fii neatent în biserică. Trebuie să fii atent şi să te sileşti să fii atent, dar e mai important să fii la biserică oricum, cum poţi să fii, decât să stai acasă să te rogi, unde nu e atmosfera din biserică.

Există vreo legătură între învierea Domnului şi învierea lui Lazăr?
Doar atât, că învierea lui Lazăr poate fi considerată o înainte-închipuire a învierii celei de obşte şi poate chiar şi a învierii Domnului Hristos. Învierea lui Lazăr este o minune pe care a făcut-o Domnul Hristos Cel ce a înviat, înainte însă de învierea Sa.

Părinte, sunteţi întrebat cât trebuie să se roage omul ca să-l miluiască Dumnezeu?
M-am întrebat şi eu: de câte ori trebuie să zică cineva "Doamne miluieşte-mă" ca să-l miluiască Dumnezeu? Şi m-am gândit la fiul risipitor, de pildă. Fiul risipitor

când s-a întors şi-a făcut întâi o socoteală: "***Mă voi duce la tatăl meu şi voi spune: tată, am greşit la cer şi înaintea ta, nu sunt vrednic să mă numesc fiul tău, primeşte-mă ca pe unul din slujitorii tăi***". Şi când s-a apropiat de casă, tatăl l-a văzut de departe şi a alergat înaintea lui şi a căzut pe grumazul lui şi l-a sărutat. Deci nu l-a pus în studiu, să zică: să vedem ce face acesta acum când se întoarce, să vedem ce zice, să vedem cum se prezintă. De ce nu l-a pus în studiu? Pentru că nu era cercetător ştiinţific ci era tată, şi inima de tată îl înghesuia să-l primească. Noi credem că Dumnezeu e tatăl nostru. Când l-a primit a început să zică: "***Tată, am greşit la cer şi înaintea ta nu sunt vrednic să mă numesc fiul tău***". Nu a mai zis şi "primeşte-mă ca pe unul din slujitorii tăi", cum şi-a făcut el socoteala. Şi tatăl său nu a zis: zi de vreo sută de mii de ori aşa, că apoi te iert. Deci noi trebuie să avem încredinţarea că Dumnezeu ne miluieşte. Dar zicem "**Doamne, Iisuse Hristoase Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine păcătosul**" de atâtea ori de câte putem să zicem, deşi nu cred că la sfârşitul vieţii va zice Dumnezeu către mine: tu mai puteai să zici de un milion de ori şi nu ai zis. Nu cred lucrul acesta. De ce? Pentru că aceasta e o metodă de îmbunătăţire sufletească, nu o metodă de a cere mila lui Dumnezeu în înţelesul acesta că numai atunci ţi-o dă Dumnezeu dacă ai zis de nu ştiu câte ori. ***Important este să avem încredinţarea în mila lui Dumnezeu, dar noi cerem mila lui Dumnezeu ca să ne putem observa pe noi înşine, e o metodă de îmbunătăţire, de a ţine legătura cu Dumnezeu şi de a ne curăţi sufletul.***

Să ştiţi că înainte de a ne întâlni cu Dumnezeu prin rugăciunea aceasta ne întâlnim cu noi înşine. Eu v-am mai spus şi altădată că ne întâlnim cu mizeria din noi. Eu le spun la oameni: fiţi atenţi, eu m-am întâlnit cu mizeria din mine şi vă puteţi întâlni şi voi cu asta. Fiţi atenţi că nu rămâneţi la asta, stăruiţi în rugăciune, se limpezesc lucrurile cu vremea. Aşa încât noi folosim rugăciunea aceasta nu pentru că noi nu am avea încredinţarea că Dumnezeu ne miluieşte dintr-o dată, sau ne miluieşte chiar prin faptul că ne angajăm în rugăciunea aceasta, ci ***facem rugăciunea aceasta ca să ne putem observa pe noi înşine, ca să ne putem urmări, să putem înlătura gândurile cele rele, să putem să fim în legătură cu Dumnezeu.*** De altfel să ştiţi că acesta nu-i ultimul fel de rugăciune, deşi m-am gândit aşa, că dacă m-aş întâlni cu Domnul Hristos şi aş avea conştiinţa că m-am întâlnit cu El - am conştiinţa că mă întâlnesc cu El în rugăciune, dar zic aşa, cum s-a întâlnit de pildă Sfântul Apostol Pavel pe drumul Damascului - ce I-aş cere eu, ce I-aş spune eu Domnului Hristos? Cred că asta I-aş spune: "Doamne, Iisuse Hristoase Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine păcătosul". Asta este, şi aşa o zicem până la moarte. Bineînţeles că după ce te întemeiezi în rugăciunea aceasta, îţi mai vin şi alte gânduri: "Mărire Ţie Doamne, mărire Ţie", "Mare eşti Doamne şi minunate sunt lucrurile Tale şi nici un cuvânt nu este de ajuns spre lauda minunilor Tale" -

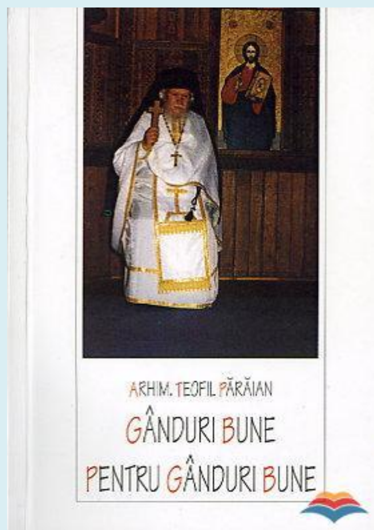
asta zic eu că e tunetul pământului, aşa cum există un tunet al cerului există şi un tunet al pământului. Şi sunt cuvintele acestea: "***Mare eşti Doamne şi minunate sunt lucrurile Tale şi nici un cuvânt nu este de ajuns spre lauda minunilor Tale***". Sau "***Cine este Dumnezeu mare ca Dumnezeul nostru? Tu eşti Dumnezeu care faci minuni***".

11 mai 1994

(din volumul - Prescuri pentru cuminecături)

Hristos a înviat!

Arhimandritul Teofil Părăian - Taina Învierii

Preacuvioase părinte, dragi studenţi, ieri seara în legătură cu taina Jertfei am venit şi cu unele aprecieri în legătură cu taina Învierii, pentru că numai aşa se poate înţelege taina Jertfei Mântuitorului. Numai în perspectiva Învierii are valoare de jertfă Răstignirea Mântuitorului nostru Iisus Hristos, pătimirea pe care a suferit-o pentru noi. Fără Înviere ziceam că Răstignirea ar fi fost un fapt obişnuit. Ar fi putut conta pentru mulţi ca o pedeapsă, cum a şi contat pentru cei care nu au ştiut de Înviere şi care nu au crezut în Înviere, care au zis că un tâlhar a primit o pedeapsă. Ori noi, care ştim că Domnul Hristos a înviat din morţi şi că este Dumnezeu adevărat şi om adevărat, credem că Răstignirea Domnului nostru Iisus Hristos a fost o jertfă, pătimirea Lui a fost o jertfă adusă pentru ispăşirea păcatelor noastre, pentru ispăşirea păcatelor lumii, pentru mântuirea lumii.

Sunt unii dintre creştini care nu sunt cinstitori ai Crucii Domnului nostru Iisus Hristos, spunând că crucea a fost o unealtă de chinuire. Noi însă credem altceva. Credem că crucea a fost un altar de jertfă. E adevărat că a fost chinuit Domnul Hristos pe cruce dar El a intrat întru mărirea Sa, după firea omenească, prin cruce, şi după Învierea Sa din morţi, vorbind cu cei doi călători spre Emaus, le-a spus mustrându-i: "***Oare nu trebuia Hristos să pătimească şi să intre întru mărirea Sa?***" (Luca 24, 26). Aceasta arată că Domnul Hristos pune accent pe jertfa Lui şi o arată ca fiind un mijloc de mântuire. Firea omenească a Domnului nostru Iisus Hristos a fost înviată din morţi, respectiv a înviat Domnul Hristos cu trupul din morţi, pentru că sufletul nu moare niciodată şi nici dumnezeirea nu poate muri.

Noi ştim că la moartea Mântuitorului nostru Iisus Hristos s-a întâmplat lucrul următor: orice moarte înseamnă despărţirea sufletului de trup. Domnul Hristos are fire omenească deplină şi fire omenească înseamnă trup şi suflet, suflet şi trup. Noi vorbim de întruparea Fiului lui Dumnezeu, de înomenirea Fiului lui Dumnezeu, dar prin aceasta nu înţelegem că firea dumezeiască s-a unit doar cu trupul omenesc, s-a întrupat. Şi când zicem că s-a întrupat înţelegem că s-a unit cu firea omenească constătătoare din suflet şi trup, din trup şi suflet. Deci Domnul Hristos, Fiul lui Dumnezeu, nu a luat un trup, un simplu trup în care S-a întrupat dumnezeirea, ci a luat omenitatea, adică a luat pe om aşa cum este el în întregime. De ce? Pentru că altfel nu avea cum să mântuiască firea omenească, care nu e numai trup ci e şi trup şi suflet.

Prin urmare, la moartea Mântuitorului s-a întâmplat despărţirea sufletului de trup şi despărţirea firii omeneşti de firea dumnezeiască, nu în înţelesul că s-a făcut o separare, ci că dumnezeirea de fapt a rămas cu cele două elemente ale fiinţei omeneşti, cu sufletul şi cu trupul, cu sufletul S-a pogorât în iad, cu sufletul şi cu dumnezeirea, cu trupul şi cu dumnezeirea a rămas în mormânt şi cu dumnezeirea, care e pretutindeni, Domnul Hristos a fost şi în Rai cu tâlharul, căci i-a promis tâlharului: "***Astăzi vei fi cu Mine în Rai***" (Luca 23, 43), i-a promis că vor fi împreună în Rai.

Învierea Mântuitorului nostru Iisus Hristos este şi rămâne taină, oricât am vorbi noi despre Învierea Domnului Hristos nu putem ajunge la înţelegere deplină. Ştiţi, poate ştiţi mai bine zis, că este o alcătuire între catavasiile Crucii în care Învierea este prezentată expres "***cea mai presus de lume Înviere a lui Hristos Dumnezeu***", adică ceva care e mai presus de ceea ce putem noi înţelege cu puterile firii şi de fapt e mai presus de ceea ce putem înţelege noi deplin. În orice caz nu ajungem niciodată să înţelegem Învierea Mântuitorului, pentru că este mai presus de fire.

Deci în ce a constat Învierea Mântuitorului Hristos? A constat în învierea trupului, în unirea lui cu sufletul, deci sufletul la Învierea Domnului Hristos s-a unit cu trupul Domnului Hristos şi prin putere dumnezeiască a înviat din morţi. Despre acest lucru e scris în Sfintele Evanghelii, în cele patru Evanghelii. Fiecare Evanghelist prezintă Învierea Domnului Hristos ca realitate, nu o explică, nici nu face aprecieri asupra Învierii, ci fiecare Evanghelist prezintă Învierea ca o realitate, ca ceva care s-a întâmplat.

Domnul Hristos a rânduit ca jertfa Lui să fie pomenită până la sfârşitul veacului prin Sfânta Liturghie: "***Aceasta să o faceţi întru pomenirea Mea***" (Luca 22, 19). Deci Domnul Hristos nu are nici o ezitare când e vorba de a se pomeni jertfa, ci

chiar a lăsat să I se pomenească jertfa. Şi noi pomenim jertfa Domnului Hristos împreună cu celelalte câte s-au întâmplat pentru noi şi pentru a noastră mântuire, deci Răstignirea, înmormântarea, Învierea, Înălţarea la cer, toate acestea sunt cuprinse în Sfânta Liturghie care este o sărbătorire cuprinzătoare. Nu se fac aprecieri în Sfânta Liturghie în legătură cu valoarea Jertfei, cu valoarea Învierii, cu valoarea Înălţării Mântuitorului nostru Iisus Hristos, ci ni se prezintă ca nişte lucruri reale în care noi credem.

Sfintele slujbe ale Bisericii însă, slujbele de la Paşti în special, slujbele de dumineca, sunt prăznuitoare ale Învierii Mântuitorului Hristos. Paştile se prăznuiesc cu sărbătorire deosebită la Paşti, dar Paştile se repetă în fiecare duminecă, cu câteva excepţii doar: nu se prăznuieşe Învierea Domnului Hristos ca o prelungire a Paştilor la Rusalii, în dumineca Rusaliilor, pentru că atunci se sărbătoreşte pogorârea Duhului Sfânt; în Dumineca Floriilor, pentru că atunci se prăznuieşte intrarea în Ierusalim, deci altceva decât Învierea; şi apoi dacă într-una din dumineci cade o sărbătoare împărătească, cum este Schimbarea la faţă, Ziua Crucii, Naşterea Mântuitorului nostru Iisus Hristos, Botezul Domnului Hristos, atunci se anulează însemnătatea de praznic a Învierii pe care o are dumineca şi se prăznuieşte numai praznicul respectiv, sărbătoarea care coincide într-o zi de duminecă. ***În rest toate duminecile sunt pomenitoare, sărbătoritoare a Învierii Domnului Hristos. Aşa încât am putea zice că în fiecare duminică avem şi Paştile. Iar Sfânta Liturghie este o prăznuire de Paşti, o continuare a Paştilor şi chiar se spune la Sfânta Liturghie, de către clericii care se împărtăşesc, după ce se împărtăşesc spun şi cuvintele "O Paştile cele mari şi preasfinţite Hristoase, o Înţelepciunea şi Cuvântul lui Dumnezeu şi Puterea, dă-ne nouă mai adevărat a ne împărtăşi cu Tine în ziua cea neînserată a împărăţiei Tale"***. Noi pomenim deci Învierea Domnului nostru Iisus Hristos nu numai la Paşti, ci în toate duminicile, cu mici excepţii, şi în toate Liturghiile avem o prelungire a Paştilor.

Am zis că despre Învierea Domnului Hristos ne relatează Sfinţii Evanghelişti. În fiecare Evanghelie avem istorisiri ale Învierii, ale împrejurărilor în care a înviat Domnul Hristos, şi a arătărilor Mântuitorului care au urmat după Înviere. Sfântul Evanghelist Matei în capitolul 28 al Evangheliei sale are aprecieri în legătură cu Învierea, respectiv prezentarea celor ce au fost în legătură cu Învierea. La fel Sfântul Evanghelist Marcu, avem în capitolul 16 astfel de relatări, în Sfânta Evanghelie de la Luca în capitolul 24, tot capitolul, şi în Sfânta Evanghelie de la Ioan, două capitole, 20 şi 21. De fapt cercetările făcute asupra Evangheliei de la Ioan au ajuns la concluzia că Evanghelia de la Ioan se sfârşeşte cu ultimul verset din capitolul 20, iar capitolul 21 din Evanghelie este un adaos scris de ucenicii Sfântului Ioan Evanghelistul. În realitate noi citim din Evanghelia de la Ioan,

zicem că şi capitolul 21 e tot de la Ioan, nu se spune altceva în legătură cu aceasta, dar cercetările mai noi au ajuns la concluzia că ultimul capitol e un adaos. În Faptele Apostolilor se fac la fel unele afirmaţii în legătură cu Învierea Domnului Hristos. Sfântul Apostol Pavel în capitolul 15 din Epistola I către Corinteni, într-o bună parte din capitol, mai ales în partea de început, are aprecieri în legătură cu cele ce s-au întâmplat la Înviere.

Cât priveşte Învierea însăşi, este o taină. Adică noi am spus şi ştim aceasta că înviere înseamnă revenirea trupului la viaţă, unirea cu sufletul şi cu dumnezeirea în cazul Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Ştim că aceasta înseamnă învierea. Dar ea rămâne totuşi o taină. Şi de fapt Învierea nu a văzut-o nimenea. Nimeni nu L-a văzut pe Domnul Hristos înviind, L-a văzut înviat. Sfântul Evanghelist Matei în Evanghelia sa relatează că în dimineaţa celei dintâi zile după sâmbătă, respectiv în dumineca de după răstignirea Mântuitorului, după moartea Mântuitorului, dimineaţa, când s-au dus mironosiţele la mormânt, Domnul Hristos înviase. Şi Mântuitorul S-a întâlnit cu femeile mironosiţe şi le-a zis "***Bucuraţi-vă!***" (Matei 28, 9) şi "***Nu vă temeţi!***" (Matei 28, 10).

Tot Sfântul Evanghelist Matei spune că în dimineaţa acelei zile, în dimineaţa zilei în care a înviat Domnul Hristos, s-a prezentat un înger la mormântul Mântuitorului nostru Iisus Hristos, şi de lumina îngerului străjerii care erau de faţă, şi despre care vorbeşte numai Sfântul Evanghelist Matei - deci ceilalţi evanghelişti nu spun că a fost străjuit mormântul, dar Sfântul Evanghelist Matei ne informează că mormântul a fost străjuit de ostaşi puşi de mai marii iudeilor, cu învoirea lui Pilat - după ce ei au pecetluit mormântul şi ***străjerii au fost puşi ca nu cumva, ziceau ei, să se întâmple ceea ce a zis "înşelătorul" acela*** - aşa Îl numeau pe Domnul Hristos, înşelător - ***că El va învia şi ucenicii să-L fure şi să zică ei că de fapt a înviat*** (cf. Matei 27, 62-66). Au pus strajă, au pecetluit mormântul. Ceilalţi evanghelişti nu spun despre aceasta, de fapt fiecare dintre evanghelişti a scris ceea ce a crezut el că este important pentru cititorii săi. Evangheliile nu au fost scrise pentru noi, au fost scrise pentru primii cititori. A rânduit Dumnezeu să ajungă Evangheliile până la noi şi noi citim Evangheliile, avem elemente de istorisire cuprinse în Evanghelii şi aceste elemente de istorisire ne informează. Dar de fapt nici unul dintre noi, eu cred că nici unul dintre câţi sunteţi aici n-aţi învăţat despre Învierea Domnului Hristos din Evanghelie. Chiar dacă am ascultat cu toţii Evanghelia citindu-se la sfintele slujbe, am putea zice că am învăţat de la sfintele slujbe în cazul acesta, din cuprinsul sfintelor slujbe, am învăţat din atmosfera din jurul nostru, am învăţat din credinţa înaintaşilor noştri.

Ştiţi că la Paşti se obişnuieşte ca atunci când se întâlnesc credincioşii între ei, să zică, ca cel dintâi cuvânt, "Hristos a Înviat!", şi se răspunde "Adevărat a Înviat!". E o mărturie. De fapt nu e un salut în cuvintele acestea de întâlnire, ci e o mărturie despre Înviere. Ea pare ca un salut, că în loc de "Bună ziua", de pildă, zici "Hristos a Înviat". Poţi să zici "Hristos a Înviat" şi după aceea să zici "Bună ziua". Şi pentru că se zic cuvintele acestea, ele par ca un salut, dar nu sunt un salut, sunt o mărturie, o mărturisire despre Învierea Domnului Hristos.

Acest lucru noi l-am învăţat înainte de a şti ce înseamnă "Hristos a Înviat". De pildă eu, când eram copil, ştiu eu, oi fi avut patru, cinci ani, îmi aduc aminte - şi zic aşa, cumva întâmplător că îmi aduc aminte, nu ştiu cum de mi s-a împlântat în minte lucrul acesta - că a zis mama către mine: "Du-te la mama tână - mama tână era bunica, mama tatălui meu, şi noi locuiam în aceeaşi casă, în camere diferite - şi zi ?Hristos a Înviat?, şi apoi mama tână îţi dă un ou". M-am dus la mama tână şi am zis "Hristos a Înviat, mama tână!" şi mama tână a zis "Adevărat că a Înviat, hai să-ţi dea mama tână un ou". Mi-aduc aminte de lucrul acesta şi de ce îl amintesc? Pentru că eu de fapt atunci nu ştiam ce înseamnă "Hristos a Înviat" şi pentru că de fapt nu ştiam ce înseamnă "Adevărat a Înviat", dar eram introdus într-o atmosferă de Paşti pe care cei care erau în jurul meu o înţelegeau şi o trăiau, pe când eu participam la atmosfera aceasta dar nu o înţelegeam. Au trecut ani şi ani peste mine, bineînţeles am participat la slujbele Bisericii şi când nu ştiam ce se spune la Biserică. Când eram copil credeam că nici nu se spune nimic, decât se scot nişte sunete la biserică. Cu vremea am început să-mi dau seama că totuşi se spune ceva, după aceea am învăţat texte pe de rost, din copilărie ştiam Liturghia, tot ce spune preotul ştiam, dar nu înţelegeam, sau în orice caz nu apreciam în adânc lucrurile pe care le puteam exprima cu cuvântul, ca o poezie.

Biserica însă, introducându-ne în această atmosferă a Învierii Mântuitorului nostru Iisus Hristos, vine şi cu nişte lămuriri, cu nişte aprecieri asupra Învierii, mai ales în slujba de la Paşti. Pentru noi slujba de la Paşti nu este un simplu cadru în care se citeşte Evanghelia, pentru că la drept vorbind Evanghelia ar trebui să fie temeiul credinţei noastre în Învierea Domnului Hristos pentru că în Evanghelie se scrie despre Înviere. Ori temeiul credinţei noastre e credinţa celor din jurul nostru, e credinţa celor care mărturisesc aceeaşi credinţă. Apoi slujbele în general, şi temeiul din Evanghelie vine, am putea zice noi, în ultimul rând, deşi cei care vor să studieze despre Învierea Domnului Hristos, despre ceea ce spun evangheliştii, despre ceea ce se spune în Faptele Apostolilor, pot să citească şi să studieze. Însă nimenea nu învaţă despre Înviere, nu se încredinţează despre Înviere prin studiu. Nu poţi să zici către cineva uite, ia Evanghelia şi citeşte şi te convingi despre Învierea Domnului Hristos. Nici noi nu ne-am convins aşa.

Eu când eram tânăr, şi mai ales când eram student la Teologie mi-am propus să cercetez ce e scris în Evanghelii despre Învierea Domnului Hristos şi să citesc în Faptele apostolilor ceea ce au scris Sfinţii Apostoli despre Învierea Domnului Hristos şi până la urmă mi-am dat seama că totuşi nu e convingător. Adică noi avem informaţie, dar convingeri nu putem avea pe baza celor citite. Şi de fapt cred că nimenea nu a avut încredinţarea despre Învierea Domnului Hristos pe baza celor citite din Evanghelie. De ce? Pentru că Învierea fiind mai presus de ceea ce poate aştepta cineva, nu ajunge nimenea să se încredinţeze despre Înviere din informaţie. Nici din informaţia Evangheliei, nici din informaţia prin cuvânt, prin predică, ci ajunge să se încredinţeze prin ceea ce s-au încredinţat cei care au ajuns să-şi spună "Hristos a Înviat", nu ca formulă, ci ca realitate, ca mărturisire de credinţă, şi aceia, de la început, au ajuns prin puterea lui Dumnezeu. Să ştiţi că numai Dumnezeu ne poate încredinţa despre lucrurile dumnezeieşti.

Atmosfera din jurul nostru ne introduce într-o gândire şi într-o trăire realizate de cei din jurul nostru, dar putem rămâne ca persoane singuratice, putem rămâne absenţi de la încredinţare. Încredinţarea o dă Dumnezeu. Nu există nici unul dintre câţi sunt prezentaţi în Evanghelii ca oameni care s-au convins de Învierea Domnului Hristos şi care au dus mai departe convingerile lor şi au făcut mărturisiri despre Înviere, nici unul nu s-a încredinţat altfel decât prin prezenţa Domnului Hristos, prin ceea ce a lucrat Domnul Hristos în ei.

Femeile mironosiţe. De exemplu să o luăm pe Maria Magdalena întâi. Maria Magdalena s-a dus la mormântul Domnului Hristos dis de dimineaţă. Şi a găsit mormântul descoperit, piatra a văzut-o dată la o parte, mormântul a rămas gol. Şi atunci ea s-a gândit că cineva L-a furat pe Domnul Hristos. Nu s-a gândit că a înviat, şi s-a dus la ucenici, după mărturia Sfântului Evanghelist Ioan, şi le-a spus: "***Au furat pe Domnul şi nu ştiu unde L-au pus***" (Ioan 20, 2). Ucenicii au luat aminte la ceea ce a spus Maria Magdalena dar nu ni se spune că ar fi zis "A, nu L-a furat nimeni, a Înviat din morţi, că doar a spus înainte de pătimirea Lui că va învia". Nici ei nu s-au gândit la această posibilitate. S-au dus şi au văzut mormântul fără trupul Domnului Hristos, dar au văzut giulgiurile rămase în mormânt ca mărturie despre Înviere. Între timp Maria Magdalena L-a văzut pe Domnul Hristos înviat şi a crezut că e grădinarul. Când a întrebat-o Domnul Hristos "***Femeie, de ce plângi, pe cine cauţi?***", ea şi-a spus gândul ei: "***Pentru că L-au luat pe Domnul meu şi nu ştiu unde L-au pus pe El***". Şi atunci, crezând că Domnul Hristos e grădinarul, a zis "***Dacă L-ai luat Tu şi L-ai pus undeva, spune-mi unde L-ai pus", să mă duc să-l iau. Şi atunci Domnul Hristos a zis din nou "Marie!***" ***şi Maria Magdalena şi-a dat seama că e Domnul Hristos, i-a cunoscut glasul, şi a zis "Rabuni!"*** (Ioan 20, 3-16), atât a zis. Cel puţin Evanghelia nu ne

spune că a zis mai mult. Şi după aceea s-a dus la ucenici şi le-a spus ***"Hristos a Înviat!"***, adică nu a mai zis "L-au furat" ci a zis "Hristos a Înviat", ***"Am văzut pe Domnul"*** (Ioan 20, 18). Aceasta însemna "Hristos a Înviat", L-am văzut eu, sunt încredinţată că Hristos a înviat.

Femeile mironosiţe la fel, după ce L-au văzut pe Domnul Hristos înviat, au mărturisit că Domnul Hristos a înviat. Apoi cei doi care mergeau spre Emaus. S-au întâlnit cu Domnul Hristos şi şi-au mărturisit informaţiile pe care le-au spus, adică nu şi-au mărturisit credinţa în Înviere. Spuneau că au fost unele dintre femei la mormânt, au spus că L-au văzut, au văzut vedere de îngeri, dar ei spuneau aceasta nu ca o încredinţare a lor, ci spuneau aceasta ca o informaţie. Se zice că e posibil, probabil şi aşa mai departe. Ori cu probabilitate, cu posibilitate nu ajungi la convingeri. Şi abia după ce s-au întâlnit cu Domnul Hristos şi s-au încredinţat că Domnul Hristos a mers cu ei pe cale, şi L-au cunoscut la frângerea pâinii, când Domnul Hristos a şi dispărut de lângă ei, abia atunci au ajuns ei să-şi dea seama că Domnul Hristos a înviat şi că L-au văzut pe Domnul Hristos. ***Şi nu au mai putut sta în Emaus, s-au dus la Ierusalim să le spună celorlalţi că Hristos a Înviat şi ceilalţi ucenici ziceau că e adevărat că a înviat, că S-a arătat lui Chefa, lui Simon Petru*** (Luca 24, 34).

Mare lucru, să ştiţi. Adică Domnul Hristos nu l-a lăsat pe Sfântul Apostol Petru în întristarea de pe urma lepădărilor, ci îndată după Înviere i S-a arătat şi lui. Nu ni se spune în ce împrejurări. Sfântul Evanghelist Luca dă mărturie despre faptul că ziceau ucenicii "***Cu adevărat S-a sculat Domnul şi S-a arătat lui Petru***". Apoi şi ceilalţi care L-au cunoscut pe Domnul Hristos, afară de Sfântul Apostol Toma. Ştiţi că nu a fost de faţă când Domnul Hristos S-a arătat ucenicilor şi a zis că el nu va crede. Dacă nu va pune el mâna să se convingă, nu va crede. E o mărturisire de necredinţă şi e foarte interesant că în ziua de Paşti, la Vecernie, e rânduit să se citească din Sfânta Evanghelie despre întâlnirea Domnului Hristos cu ucenicii Săi în ziua Învierii, în seara zilei în care a înviat. Şi Evanghelia care se citeşte în ziua de Paşti la Vecernie se termină cu această necredinţă a Sfântului Apostol Toma. "***Nu voi crede***" (Ioan 20, 25). Cu aceste cuvinte se termină. Nu le-a fost frică sfinţilor care au rânduit lucrul acesta că nu vor crede oamenii dacă vor afla despre necredinţa unuia dintre ucenici. Până la urmă s-a convins şi Sfîntul Apostol Toma. Cum s-a convins? L-a convins Domnul Hristos, i S-a arătat Domnul Hristos care i-a zis "***Adu mâna ta şi o pune în coasta Mea, adu degetul tău şi îl pune în urmele cuielor şi nu fi necredincios, ci credincios***" (Ioan 20, 27).

Stimaţi ascultători, aici este o chestiune care e bine să o avem în vedere, şi anume în Sfânta Evanghelie nu ni se spune dacă Sfântul Apostol Toma a pus sau nu a pus

mâna acolo unde erau semne ale Învierii Mântuitorului nostru Iisus Hristos, în coastă sau pe mâini sau pe picioare. Deşi să ştiţi că şi Sfântul Evanghelist Luca relatează că ucenicii, când L-au văzut pe Domnul Hristos, au stat la îndoială şi erau cuprinşi de teamă şi de bucurie, şi în această stare nu au putut să se încredinţeze de Înviere. Ei credeau că văd un duh şi atunci Domnul Hristos a zis către ei: "***Pipăiţi-Mă şi vedeţi că duhul carne şi oase nu are, precum Mă vedeţi pe Mine având***" (Luca 24, 39). E vorba de materialitatea trupului, deşi nu e o materialitate cum sunt trupurile noastre şi cum a fost trupul Domnului Hristos înainte de Înviere, dar în orice caz e şi ceva din materie, pentru că şi materia trebuie salvată. E adevărat că Domnul Hristos după Înviere a intrat prin uşile încuiate la apostolii Săi, în două rânduri, şi condiţiile trupului sunt altele decât cele de dinainte de Înviere, dar realitatea este că Domnul Hristos le-a spus "Pipăiţi-Mă şi vedeţi". Încredinţaţi-vă şi prin pipăire, nu numai prin vedere.

Nu ni se spune că Sfântul Apostol Toma a pus mâna şi de aceea sunt unii, cu greşeală, care spun că nici nu a pipăit Sfântul Apostol Toma pe Domnul Hristos. Însă toţi aceştia contrazic Biserica. Biserica mărturiseşte clar şi apăsat, din ziua de pomenire a Sfântului Apostol Toma, deci de la Dumineca Tomii şi până la sfârşitul săptămânii care urmează Duminecii Tomii, că Sfântul Apostol Toma a pipăit coasta Domnului. Şi între altele zice aşa: "***Cine a păzit mâna ucenicului nearsă, când s-a apropiat de coasta Domnului cea de foc? Cine i-a dat ei putere de a putut pipăi osul cel de văpaie? Cu adevărat ceea ce s-a pipăit. Căci dacă n-ar fi dat coasta putere dreptei celei de lut, cum ar fi putut pipăi patimile care au zguduit şi cele de sus şi cele de jos? - ne gândim la cele ce s-au întâmplat la pătimirea Domnului Hristos, când s-a cutremurat pământul şi celelalte. Cu adevărat, acest dar lui Toma i s-a dat a o pipăi pe aceasta şi a striga: Domnul meu şi Dumnezeul meu!***"

Aici e o teologie deja. Nu e numai o constatare, o relatare, o informare, ci e o teologie. Dar în orice caz se afirmă de patru ori în alcătuirea aceasta scurtă că Sfântul Apostol Toma a pipăit coasta Mântuitorului, aşa încât greşesc toţi aceia care contrazic Biserica sau care socotesc că au o părere mai bună când afirmă că Sfântul Apostol Toma nu a îndrăznit, nu a împlinit ceea ce i-a zis Domnul Hristos - "pipăie" - ci s-a încredinţat fără pipăire. Nu avem voie să facem aşa ceva. Dacă Biserica are un punct de vedere, noi trebuie să ne unim cu punctul de vedere al Bisericii. Şi dacă noi suntem cinstitori ai Sfântului Apostol Toma şi avem în vedere evenimentul acesta, noi îl sărbătorim, îl cinstim după rînduiala Bisericii şi cu rânduielile Bisericii. Ori Biserica ne spune că "dreapta cea de lut" a lui Toma, mâna materială a lui Toma s-a apropiat de "coasta Domnului cea de foc", coasta Domnului o prezintă ca fiind coastă de foc pentru că era pătrunsă şi de dumnezeire.

Ori dumnezeirea e prezentată de multe ori ca foc mistuitor. "Cine a păzit mâna ucenicului nearsă când s-a apropiat de coasta Domnului cea de foc? Cine i-a dat ei putere de a putut pipăi - ce? - osul cel de văpaie? Cu adevărat ceea ce s-a pipăit. Căci dacă nu ar fi dat coasta putere dreptei celei de lut, cum ar fi putut pipăi patimile - respectiv e Învierea care cuprinde şi patimile - care au zguduit cândva şi cele de sus şi cele de jos. Cu adevărat, acest dar - e un dar - lui Toma i s-a dat - a pipăi coasta, a pipăi pe Domnul Hristos, a pipăi semnul lăsat de suliţa care a străpuns coasta Mântuitorului - a o pipăi pe aceasta şi a striga: - lui Hristos - Domnul meu şi Dumnezeul meu!"

E o teologie a Învierii în Ortodoxie. E Ortodoxia, credinţa ortodoxă despre Învierea Domnului Hristos. Şi mai e ceva în Ortodoxie, în legătură cu taina aceasta a Învierii mai presus de lume. Noi avem afirmaţii la sfintele slujbe că Învierea s-a petrecut înviind Domnul Hristos străbătând piatra de pe mormânt. Deci nu a fost înlăturată întâi piatra ca să poată ieşi Domnul Hristos din mormânt, ci prin piatră a înviat Domnul Hristos, a ieşit din mormânt prin piatră. Aceasta e credinţa Bisericii noastre. Şi aceasta se afirmă în anumite alcătuiri. De pildă: "***Piatra fiind pecetluită şi ostaşii străjuind prea curat trupul Tău, înviat-ai a treia zi, Mântuitorule, dăruind lumii viaţă. Pentru aceasta Puterile cerurilor strigau Ţie, Dătătorule de viaţă: Mărire Învierii Tale, Hristoase; mărire împărăţiei Tale; mărire purtării Tale de grijă, Unule, Iubitorule de oameni***" (Troparul Învierii glas I). Deci "piatra fiind pecetluită şi ostaşii străjuind preacurat trupul Tău, înviat-ai a treia zi Mântuitorule, dăruind lumii viaţă".

Sau la Paşti. La Paşti, la alcătuirile de la slujba de Paşti se zice aşa: "***Păzind peceţile întregi, Hristoase, ai înviat din mormânt, Cel ce n-ai vătămat cheile Fecioarei întru a Ta naştere şi ne-ai deschis nouă uşile Raiului***". Sau gândiţi-vă, de pildă, la o alcătuire din Acatistul Domnului nostru Iisus Hristos în care, de asemenea, se spune că Domnul Hristos a ieşit din mormânt prin piatra pecetluită. După aceea a fost dată piatra la o parte de către îngeri - se spune în Sfânta Evanghelie - desigur cu scopul ca să se vadă mormântul gol de trupul Mântuitorului, să se vadă giulgiurile în care a fost înfăşurat Domnul Hristos.

Iată atâtea lucruri, atâtea elemente care ne menţin în sfera tainei Învierii Mântuitorului nostru Iisus Hristos, care ne fac cunoscută Învierea ca realitate, dar care ne încredinţează că Învierea Mântuitorului nostru Iisus Hristos e mai presus de lume şi rămâne taină, una dintre cele mai mari taine.

Dragi studenţi, iată nişte gânduri care ar trebui să le avem în vedere mai ales dumineca, mai ales la Paşti, mai ales când ni se pune în faţă Învierea Domnului

Hristos. Noi înşine am ajuns la certitudinea despre Învierea Domnului nostru Iisus Hristos printr-o lucrare a Mântuitorului Însuşi în sufletele noastre. Nu din simplă informaţie. Dacă ar fi suficientă informaţia, atunci toţi oamenii informaţi ar şi crede. Aveam un cunoscut în tinereţea mea care ştia multe despre ale credinţei şi soacra lui zicea "Ştie dar nu crede". Adică nu e destul să ştii, ca să crezi trebuie să realizezi o stare sufletească, care, deşi porneşte de la informaţie, nu e numai informaţie.

Părintele Arsenie Boca zicea că "cea mai lungă cale e calea care duce de la urechi la inimă", adică de la informaţie la convingere. Când eşti numai informat e prea puţin. Când eşti convins e cât trebuie. Credinţa înseamnă convingere. Credinţa în Învierea Domnului Hristos înseamnă convingere. La Paşti toate alcătuirile de slujbă sunt izbucniri de încredinţare a Învierii şi anume se spun cuvinte ca acestea:

"Ziua Învierii, să ne luminăm popoare, Paştile Domnului, Paştile. Că din moarte la viaţă şi de pe pământ la cer Hristos Dumnezeu ne-a trecut pe noi cei ce-I cântăm cântare de biruinţă".

"Prăznuim omorârea morţii, sfărâmarea iadului şi începătura altei vieţi veşnice şi săltând lăudăm pe Pricinuitorul, pe Unul Cel Binecuvântat Dumnezeul Părinţilor şi Preamărit".

"Acum toate de lumină s-au umplut: şi cerul şi pământul şi cele de dedesubt. Deci să prăznuiască toată făptura Învierea lui Hristos întru care s-a întărit".

"Cerurile după cuviinţă să se veselească şi pământul să se bucure şi să prăznuiască toată lumea cea văzută şi cea nevăzută, că Hristos a Înviat, veselia cea veşnică".

Dar este şi o intervenţie în care ni se arată calea pe care putem să ne încredinţăm. E de fapt ceea ce zice Domnul Hristos în Sfânta Evanghelie în Fericiri: "***Fericiţi sunt cei curaţi cu inima, căci aceia vor vedea pe Dumnezeu***" (Matei 5, 8), şi anume chiar la Paşti se spune: "***Să ne curăţim simţirile şi să vedem pe Hristos strălucind cu neapropiată lumina Învierii şi bucuraţi-vă zicând, luminaţi să-L auzim cântându-I cântare de biruinţă***". **Când poate ajunge omul să se încredinţeze despre Învierea Domnului Hristos?** ***Când îşi curăţeşte simţirile, când se face receptiv pentru Învierea cea mai presus de lume, când îl învredniceşte Dumnezeu să fie încredinţat, nu numai informat, despre Învierea Domnului Hristos.***

Aş vrea să reţineţi aceste lucruri şi mai ales faptul că Învierea Domnului Hristos e mai presus de lume, că Învierea Domnului Hristos e o taină, că Învierea Domnului Hristos nu o putem înţelege şi nu o putem primi ca adevăr decât în măsura în care Mântuitorul Însuşi, Mântuitorul Cel înviat ne încredinţează cum l-a încredinţat pe Sfântul Apostol Toma, cum l-a încredinţat pe Sfântul Apostol Petru, cum i-a încredinţat pe ucenicii de la Marea Tiberiadei, cum i-a încredinţat pe ucenicii cu care S-a întâlnit în ziua Învierii Sale, cum i-a încredinţat pe cei cinci sute care pe muntele din Galileea L-au întâmpinat pe Domnul Hristos şi s-au încredinţat de Învierea Lui şi cum i-a încredinţat pe toţi oamenii care au mărturisit cu adevărat Învierea Domnului Hristos. ***Pentru că să ştiţi că până la urmă martori ai Învierii Domnului Hristos nu sunt numai cei care L-au văzut înviat îndată după Înviere, ci toţi care cred în Înviere, toţi care credem în Înviere suntem martori ai Învierii Domnului Hristos.*** Şi suntem martori ai Învierii Domnului Hristos în măsura în care primim ca adevărat tot ceea ce ne spune Sfânta Biserică ca realitate, deci şi că a înviat străbătând prin piatră, prin piatra de pe mormânt, şi că a intrat prin uşile încuiate la apostoli, şi că a păzit întregi peceţile şi a înviat din mormânt aşa cum S-a născut din Preasfânta Născătoare de Dumnezeu. Dumnezeu să ne ajute!

****

Când ne împărtăşim cu Sfintele Taine, în ce constă aceasta, în fiinţa lui Hristos sau în energiile necreate?

Lucrurile acestea au încercat să le elucideze unii şi alţii. ***Noi credem că ne împărtăşim cu Hristos întreg. Cum, nu ştim.*** Adică nu ne împărtăşim cu o parte din Hristos, nu numai cu Trupul şi Sângele Lui ne împărtăşim. Trupul şi Sângele Mântuitorului este ceea ce ni se oferă, dar nu ni se oferă separat de Mântuitorul. Deci unde e Trupul şi Sângele Mântuitorului, acolo e Mântuitorul. E Mântuitorul întreg: şi în lărgime, adică nu primim o parte din Domnul Hristos, o parte din Trupul Lui, ci-L primim întreg, tot Trupul şi tot Sângele Mântuitorului Îl primim fiecare dintre noi, şi aşa cum primim pe Hristos întreg în ceea ce priveşte Trupul şi Sângele, cât e necesar să primim atât primim, nimenea nu a spus că primeşte o parte din Trupul Domnului Hristos. Cum primim pe Domnul Hristos întreg în ceea ce priveşte Trupul şi Sângele - şi e un lucru tainic, un lucru peste înţelegere - tot aşa primim şi pe Hristos întreg în ceea ce este El, adică nu numai Trupul şi Sângele, ci Trupul unit cu sufletul şi cu dumnezeirea.

Am putea răspunde la întrebarea aceasta că Îl primim cum ştie Domnul Hristos şi cum nu ştim noi. Pentru noi important este să avem încredinţarea că Îl primim în întregime.

Dumnezeirea Mântuitorului vine în fiinţă, în fiinţa în sine, sau e vorba de energiile necreate?

Sfântul Grigorie Palama spune că dumnezeirea e de infinite ori infinit mai presus de ceea ce putem noi înţelege din Dumnezeu şi că dumnezeirea e de infinite ori mai presus de energiile Sale. Şi abia în secolul al XIV-lea a apărut ideea aceasta că ne întâlnim cu Dumnezeu prin Harul Său, prin energiile necreate. Domnul Hristos nu spune nimic despre aceasta, ci spune în Evanghelie: "***Cel ce mănâncă Trupul Meu şi bea Sângele Meu*** - nu zice "cel ce primeşte nişte energii" ***- are viaţă veşnică***". Noi nu facem nici o teorie în privinţa aceasta ci suntem încredinţaţi că Îl primim pe Dumnezeu, aşa cum ştie El că ni se dă, nu cum ştim noi că-L primim.

Să ştiţi că Trupul şi Sângele Domnului Hristos care ni se dă, deci Domnul Hristos întreg, este Cel de după Înviere şi de după Înălţare, nu ceva care a fost înainte de pătimire. A fost şi înainte de pătimire, pentru că trupul din Înviere şi din Înălţare cuprinde şi pe cel dinainte de Pătimire, dar credinţa noastră este că Îl primim pe Domnul Hristos aşa cum este El după Înviere şi după Înălţare.

Sfinţii Apostoli s-au împărtăşit şi ei cu Trupul de după Înviere şi Înălţare, înainte de a pătimi Mântuitorul?

S-au împărtăşit cu Trupul pe care li l-a dat Mântuitorul. Probabil s-au împărtăşit cu acelaşi Trup cu care ne împărtăşim şi noi. Nu se împlinise încă, dar putea fi o anticipare.

Ce legătură este între harul primit la Botez şi harul primit cu Sfânta Împărtăşanie?

E acelaşi.

În legătură cu ce era vorba aseară, şi anume că dacă omul nu ar fi păcătuit, era nevoie sau nu de jertfa Mântuitorului.

Sigur că nu era nevoie, dar nici nu avea cum să se întâmple, pentru că nu era răutatea care să ducă la răstignire.

Dar jertfa e o expresie a iubirii.

Sigur că da. ***Eu am zis aseară că Crucea este "faţa lui Dumnezeu îndreptată către oameni" şi aceasta înseamnă iubirea lui Dumnezeu, Dumnezeu fiind iubire.*** Iar relaţiile lui Dumnezeu cu oamenii sunt relaţii de iubire şi iubirea este aceea care L-a determinat pe Dumnezeu să-L trimită pe Fiul Său pentru mântuirea lumii, mântuirea lumii fiind o necesitate după căderea în păcat.

Dar Sfântul Maxim Mărturisitorul spune că în planul lui Dumnezeu din veşnicie a fost ca Fiul lui Dumnezeu să Se unească cu omul, şi chiar dacă nu ar fi păcătuit omul, tot S-ar fi întrupat Fiul lui Dumnezeu. Însă aseară s-a pus şi problema aceasta, că dacă nu ar fi căzut omul în păcat, atunci Jertfa mai avea loc? Bineînţeles că acestea sunt nişte lucruri asupra cărora ne dăm noi părerile, să zicem, căci nu poate fi altfel decât aşa cum a fost. Dar să zicem, în cazul când omul nu ar fi păcătuit şi Fiul lui Dumnezeu S-ar fi întrupat, după cum spune Sfântul Maxim Mărturisitorul, de Jertfă nu ar fi fost nevoie, iar condiţiile Jertfei, Răstignirea ca atare nu s-ar fi putut întâmpla şi din motivul că răutatea oamenilor nu era ca să poată să facă lucrul acesta, ca să existe lucrul acesta, al Jertfei, al Răstignirii, căci ***Jertfa de fapt e iubirea Mântuitorului arătată în Răstignirea pentru noi.***

Hristos nu este înfăţişat ca Mielul junghiat de la facerea lumii?
Mântuitorul e prezentat ca jertfă, ca miel înjunghiat şi e văzut aşa în perspectiva faptului că El de fapt trebuia să se jertfească, în condiţiile noastre. Noi nu cunoaştem alte condiţii. ***Dar Sfântul Maxim Mărturisitorul când spune aceasta că Fiul lui Dumnezeu S-a întrupat şi S-ar fi întrupat şi dacă omul nu păcătuia, vrea să scoată în evidenţă faptul că nu păcatul L-a adus pe Fiul lui Dumnezeu în lume, ci iubirea lui Dumnezeu care urmăreşte îndumnezeirea omului.***

24 iulie 1996

(din volumul Gânduri bune pentru gânduri bune)

Hristos a înviat!

Arhimandritul Teofil Părăian - Lumina bucuriei pascale

Adrian Lemeni: ***Părinte, putem sã ne bucurãm în mod autentic de Învierea Mântuitorului Iisus Hristos, fãrã sã ne fi pregãtit în prealabil de întâmpinarea acestui mare praznic? În ce constã pregãtirea credinciosului în vederea sãrbãtoririi Sfintelor Paşti?***

Arhimandritul Teofil: Biserică ne dã tuturor un timp de pregãtire pentru Sfintele Paşti. Sunt zece sãptãmâni, perioada Triodului, vreme în care ni se atrage atenţia asupra importanţei pe care o are postul, ni se dau îndrumãri în legãturã cu o viaţă duhovnicească superioarã, ni se pun înainte exemple de oameni care au dus o viaţă deosebitã. Suntem chemaţi "***... calea postului sã o săvârşim, credinţa nedespărţită sã o pãzim, lupta cea bunã sã o luptãm, biruitori asupra pãcatului sã ne arãtãm, sã cãlcãm peste capetele nevăzuţilor balauri şi cu vrednicie sã ajungem sã ne închinãm şi Sfintei Învieri***". În cuvintele acestea şi în rânduielile Bisericii se aratã cã e necesarã o pregãtire, se impune o pregãtire. E o pregãtire cu post. Vremea postului e socotitã vreme de cinstite zile spre înfrânarea trupului şi spre îmbunătăţirea sufletească în general.

Credincioşii în timpul postului obişnuiesc să-şi mãrturisească pãcatele, doresc sã se împărtăşească cu dumnezeieştile Taine, spre tãmãduirea sufletului şi a trupului, spre alungarea atotpotrivnicului, spre luminarea ochilor inimii, spre credinţa neînfruntatã, spre dragoste nefăţarnică, spre unirea împărăţiei şi adãugirea dumnezeiescului har". Şi aceasta e o pregãtire esenţială pentru Sfintele Paşti.

Sunt şi credincioşi care se pregãtesc mai puţin duhovniceşte. Trãiesc mai puţin credinţa, pentru cã se gândesc mai puţin la Învierea cea mai presus de lume. Nu au în vedere evenimentele mântuitoare. Aceştia nu se angajeazã nici la o pregãtire corespunzãtoare pentru a întâmpina Învierea Mântuitorului Iisus Hristos. ***Totuşi Sf. Ioan Gurã de Aur în cuvântul sãu de la Paşti îi cheamã pe toţi la prãznuire: "... şi pe cei ce au postit şi pe cei ce n-au postit, şi pe cei osârduitori şi pe cei leneşi".*** La ospăţul Învierii suntem chemaţi toţi, dar ospăţul credinţei în învierea lui Iisus Hristos îl trãiesc numai aceia care se şi pregãtesc pentru acest eveniment.

A.L.: ***Adesea credinciosul zilelor noastre face din sãrbãtoare un prilej de desfãtare exlusiv trupească. Evidenţiaţi puţin dimensiunea duhovnicească a bucuriei pascale.***

Arhim. Teofil: Credincioşii se angajeazã în pregãtire pentru Sfintele Pasti cu ceea ce considerã esenţial pentru viaţa lor. Fãrã îndoialã cã acolo unde existã bucurie, acolo existã şi desfãtare. Şi noi avem conştiinţa cã Dumnezeu ne-a dat roadele pãmântului spre desfãtarea noastră, cum se spune în rugãciunea colivei. Dar bucuria care ţine de fapt de Învierea Mântuitorului nostru Iisus Hristos este bucuria duhovnicească. E bucuria pe care au avut-o femeile mironosiţe când au întâmpinat pe Mântuitorul înviat. E bucuria pe care au avut-o Apostolii când L-au vãzut pe Domnul în ziua Învierii Sale. Dorim sã avem bucuria pe care au avut-o Apostolii la Înălţarea Mântuitorului, când s-au întors în Ierusalim cu bucurie mare. Vrem sã avem bucuria celor doi care mergeau spre Emaus, despre care ştim cã "***inima lor ardea, când Mântuitorul le vorbea şi le tâlcuia Scripturile***".

Deci, ***e vorba de o bucurie a credinţei, a Învierii, care o pot avea doar aceia care preţuiesc lucrurile mai presus de lume.***

A.L.: ***De ce Învierea Mântuitorului este consideratã cea mai mare sãrbãtoare a creştinătăţii?***

Arhim. Teofil: Mai întâi de toate, aşa e prezentatã sãrbãtoarea Sfintelor Paşti, ca "***sãrbãtoare a sãrbãtorilor şi praznic al praznicelor***". Apoi, în centrul gândirii ortodoxe este Mântuitorul Iisus Hristos şi în centrul preocupărilor legate de Persoana Domnului Hristos este Învierea Mântuitorului. Nu se poate spune cã celelalte sărbători nu au importanţa lor. Toate au importanţă, pentru cã nu poate fi Învierea Mântuitorului, dacă n-ar fi şi celelalte evenimente de mântuire. Dar Biserica ne prezintă Învierea Mântuitorului Iisus Hristos ca mai presus de lume, ca fiind "sãrbãtoare a sãrbãtorilor şi praznic al praznicelor".

A.L.: ***Slujbele Sfintelor Paşti au o frumuseţe aparte. Faceţi câteva precizãri la texte referitoare la aceste slujbe şi care v-au impresionat în mod deosebit.***

Arhim. Teofil: De fapt toatã slujba de Paşti e o revãrsare de bucurie, este un chip, al trãirii duhovniceşti. "***Veniţi sã bem bãuturã nouã, nu din piatrã stearpã, ci din izvorul cel pururea curgãtor al Mântuitorului Iisus Hristos întru care ne întãrirãm***". Sau avem chemãri: "***Cerurile dupã cuviinţă sã se veselească şi pãmântul sã se bucure, sã se prãznuiascã toatã lumea cea vãzutã şi cea nevãzutã cã Hristos a înviat veselia cea veşnică***". "***Ziua Învierii popoare sã ne luminãm, Paştile Domnului, Paştile, cã din moarte la viaţă şi de pe pãmânt la cer Hristos Dumnezeu ne-a trecut pe noi, cei ce-i cântãm cântare de biruinţã***".

Sãrbãtoarea Sfintelor Paşti este sãrbãtoarea când prãznuim "***omorârea morţii, sfãrâmarea iadului şi începãtura altei vieţi veşnice şi sãltând îl lãudãm pe Mântuitorul, pe cel unul binecuvântat şi preamãrit, Dumnezeul părinţilor noştri***".

Dar ca sã se întâmple acestea în viaţă şi conştiinţa noastrã este nevoie ca sã zicem "***fraţilor şi celor ce ne urãsc pe noi şi sã iertãm toate pentru Înviere şi aşa sã strigãm: Hristos a înviat din morţi cu moartea pe moarte cãlcând şi celor din morminte viaţă dãruindu-le***".

A.L: ***Pãrinte, într-o societate bulversatã de tot felul de schimbãri, în care oamenii devin tot mai dezorientaţi, neîncrezãtori, în ce mãsurã sãrbãtoarea Sfintelor Paşti ne poate aduce raze de luminã şi de speranţă?***

Arhim. Teofil: Sãrbãtoarea Sfintelor Paşti aduce raze de luminã şi de speranţe numai celor care cred în Domnul Hristos, celor care sunt convinşi de Înviere. Nu poţi sã fii în afarã de credinţã şi sã ai bucuriile credinţei. Cel mult, într-o astfel de societate poţi sã te încadrezi în şuvoiul de bucurie pe care-l revarsã credinţa, chiar fãrã sã ai o întemeiere în credinţă, în sensul cã te alãturi celor care se bucurã.

A consemnat Adrian Lemeni

Hristos a înviat!

Arhimandritul Teofil Părăian - Unde e omul care îl poartă în sufletul său pe Dumnezeu, acolo e cerul, acolo e bucuria

Unde e omul care îl poartă în sufletul său pe Dumnezeu, unde e omul purtător de Dumnezeu, acolo e cerul, acolo e bucuria, acolo e pacea, acolo e binecuvântarea, acolo e iertarea păcatelor, acolo sunt darurile Învierii.

În Rai va fi cam cum e la Paşti, iar la Paşti e bucurie, în Rai e o bucurie. În Raiul cel din lumea cealaltă, cel de deasupra pământului, este ceva asemănător cu ceea ce trăim noi la Paştile cele mântuitoare, la Paştile cele curăţitoare, la Paştile cele veşnice, la Paştile care sunt izbăvirea de întristare. E ceva ce trăim noi la Paştile Domnului.

Dacă vrea să ştie cineva cum e în Rai, ce se face în Rai, să se gândească ce se face la Sfânta Liturghie şi mai ales ce se face în Săptămâna Luminată.

Noi credem că în veşnicie Raiul cel de dincolo de lumea aceasta va fi aşa cum e raiul anului bisericesc, o izbucnire de bucurie în legătură cu Învierea Domnului nostru Iisus Hristos.

(Arhimandritul Teofil Părăian, Veniţi de luaţi bucurie, Editura Teognost, Cluj-Napoca, 2001, p. 119)

Hristos a înviat!

Arh. Teofil Părăian - Sfintele Paşti şi Săptămâna Luminată - revărsare de bucurie

Sfintele Paşti şi Săptămâna Luminată se deosebesc mult de celelalte zile şi săptămâni ale anului, pentru că sunt numai revărsări de bucurie dinspre Dumnezeu spre om şi dinspre om spre Dumnezeu şi dinspre om spre oameni. Sfintele Paşti şi Săptămâna Luminată sunt înţelese în Biserica noastră ca fiind Raiul anului bisericesc.

Sfintele Paşti şi Săptămâna Luminată ne creează o atmosferă asemănătoare cu cea din Rai. De aceea zicem că această săptămână este una de lumină, care ne aduce aminte de Rai şi de bucuriile lui. Aşa cum în Rai există o bucurie negrăită şi prea mărită, aşa şi la Sfintele Paşti şi în Săptămâna Luminată există o bucurie mai presus de toate bucuriile.

Toate sărbătorile pe care le serbăm noi în decursul anului bisericesc sunt, în general, prilejuri de bucurie, dar Sfintele Paşti sunt culmea bucuriei credinţei noastre creştine, culmea credinţei noastre dreptmăritoare. „Ziua învierii! Popoare, să ne luminăm! Paştile Domnului, Paştile! Că din moarte la viaţă şi de pe pământ la cer Hristos Dumnezeu ne-a trecut pe noi, cei ce-I cântăm cântare de biruinţă” este cea dintâi cântare, alcătuire pe care o auzim în canonul de la Sfintele Paşti.

(Părintele Teofil Părăian, Sfintele Paşti în cultul ortodox, Editura Doxologia, Iaşi, 2013, p. 19-20)

Hristos a înviat!

Arhimandritul Teofil Părăian - Ce înseamnă Paşti?

Când spunem cuvântul “Paşti”, fiecare dintre noi ne gândim la sărbătoarea aceasta mare, la sărbătoarea care ne stă în faţă acum.

Cuvântul “Paşti” vine de la pasha, un cuvânt evreiesc, care înseamnă trecere. Au fost Paşti şi sunt Paşti şi pentru evrei. Paştile noastre sunt Paşti creştine. Evreii sărbătoareau şi sărbătoresc la Paşti ieşirea din robia egipteană, trecere prin Marea Roşie, trecere prin pustie şi ajungerea lor în Canaan. Noi la Sfintele Paşti, sărbătorim altceva decât evreii şi anume trecerea de la moarte la viaţă şi de pe pământ la cer.

(Părintele Teofil Părăian, Sfintele Paşti în cultul ortodox, Editura Doxologia, Iaşi, 2013, p.20-21)

Hristos a înviat!

Pr. Nicolae Steinhardt - Învierea presupune o credinţă în stare a trece dincolo de limitele minţii omeneşti…

Învierea, mister care depăşeşte şi sfărâmă înţelegerea omenească, presupune o credinţă în stare a transcede totul, a trece dincolo de limitele minţii omeneşti, a sesiza ori bănui că ea nu este din lumea aceasta, că stabileşte o legătură directă cu Dumnezeu, a realiza că prin credinţă în ce este de necrezut intrăm - aşa cum enunţa marele nostru Mircea Eliade - în relaţie cu misterele din urmă ale creaţiei şi cu lucrările necreate ale lui Dumnezeu.

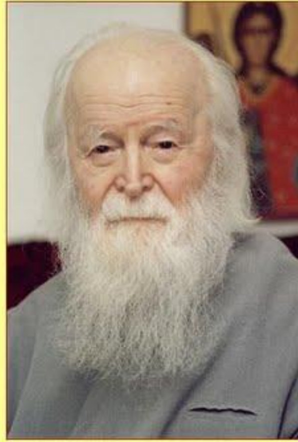
În ziua Învierii, în prima zi de Paşti, creştinul are parte de o părtăşanie cu ceea ce se află dincolo de fruntariile înţelegerii omeneşti. Pentru oarecare vreme izbuteşte a nu mai fi nici el "din lumea aceasta". În duminica Tomei însă revenim cu toţii la nivelul minţii omeneşti. Hristos Însuşi recurge la dovezi materiale, brute, simpliste, potrivite vrerii lui Toma, adică ale făpturii. Îşi arată mâinile şi picioarele şi coasta, cere de mâncare ca să demonstreze că nu este duh.
Da, se revine cu desăvârşire la nivelul minţii omeneşti. S-a zis cu săptămâna harică, luminată şi supralumească de după Înviere. Zilele acelea parcă luminate de lumina necreată au trecut. Hristos din nou se smereşte, se umileşte printr-o nouă chenoză. După chenoza întrupării, într-o sărmană ţărişoară învinsă şi cotropită, în modesta familie a unui dulgher dintr-un neînsemnat orăşel de provincie desconsiderată, a morţii şi anume a morţii în cumplite chinuri pe lemn blestemat, acum, în duminica Tomei se smereşte consimţând să Se supună aducerii de probe materiale,

ca orice om suspectat a nu spune adevărul şi silit a-şi dovedi buna credinţă prin irezistibile probe concrete. Ceea ce şi face în această ultimă chenoză a Sa.

(Nicolae Steinhardt, Monahul Nicolae Delarohia, Dăruind vei dobândi, Editura Dacia, 1997, p. 101)

Hristos a înviat!

Părintele Sofian Boghiu: Cuvânt în Duminica Învierii (1985)

(…) ***Dumnezeu să fie cu noi mereu, Iisus Cel Înviat să învieze şi în inimile noastre cele adeseori îngheţate ca iarna care a trecut!***

Fraţi creştini, am petrecut pe Iisus Hristos Cel evanghelic, Cel bun şi blând, L-am petrecut până la Florii, şi după aceea până la Cruce, şi până la Înviere. Era Iisus Cel Istoric, Iisus de care vorbesc Evangheliile, Acest Iisus care a anunţat în timpul vieţii Lui de trei ori că va fi răstignit şi înviat. Cu adevărat, aşa s-a întâmplat: Iisus a fost răstignit, spre mare durere a ucenicilor Săi, şi a înviat spre marea lor bucurie.

- ***După înviere, Iisus Hristos apare în prima zi, în chipul grădinarului, Mariei Magdalena care nu cunoaşte decât un cuvânt: când i-a spus „Marie", şi-a dat seama că este Iisus. Se uita la El şi nu-L cunoştea, deşi acelaşi Iisus era.***

- ***Merge Iisus către Emaus, cei doi ucenici merg cu El, vorbesc cu El şi nu-L cunosc, că ochii lor erau închişi ca şi nu-L cunoască.*** Şi Iisus merge cu ei, le tălmăceşte Scripturile, ***ajunge la cina din Emaus către seară, intră cu ei şi încă nu-L cunosc. Şi în momentul când Iisus frânge pâinea la cină, se deschid ochii lor şi-L cunosc pe Iisus.*** Dar în clipa următoare Iisus nu mai era între ei. ***Cu inimile arzând, ucenicii îşi dau seama că El era, Iisus care vorbea pe cale, acelaşi Iisus care acum nu mai era lângă ei. Iisus intrase în pâinea pe care o binecuvântase.***

- De asemenea, ***Iisus apare din nou seara, ca în duminica de astăzi, la cina din Sion, în casa unde erau apostolii adunaţi de frica iudeilor.*** Şi Toma nu era cu ei. La început nu-L cunosc. Iisus se simte obligat să desfacă haina Lui de lumină de la piept, ***ca să vadă rana unde a fost împuns, să arate mâinile care au fost străpunse şi picioarele, ca apoi să-L cunoască. Deci Iisus acelaşi era, însă Iisus înviat nu era aşa uşor de recunoscut.***

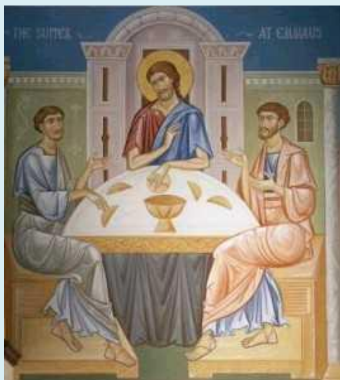
- Din nou se arată Iisus în nordul Galileei, la marea Galileei. Era într-o dimineaţă, Iisus sta pe malul mării, ucenicii Îl văd, erau în larg, Îl văd şi se miră, însă nu-L recunosc.

Ioan abia, apostolul Ioan cel cu ochii sfinţiţi de curăţia vieţii lui, spune: ***„Domnul este!”*** După aceea Îl cunosc apostolii. Şi ***Petru se aruncă în valuri, merge la mal, Îl îmbrăţişează pe Iisus şi Iisus îi cheamă pe toţi, apoi stă de vorbă cu ei, dându-le să mănânce pâine şi peşte fript pe jăratic.*** Aşa încât ***Iisus cel înviat, acelaşi Iisus care a fost răstignit, nu e recunoscut uşor, decât de inimi şi de ochi curaţi.*** **Acesta, fraţi creştini, este un mod în care Iisus Hristos supravieţuieşte.**

După moarte, Iisus Hristos înviat intră printre apostoli; când vrea, Se arată, arată trupul Lui, mănâncă împreună cu ei, Îşi arată ranele de la mâini şi de la picioare, însă [numai] după acest contact, sau după glasul Lui, după cum L-a cunoscut Maria Magdalena, după aceea Îl cunosc pe Iisus că era aceeaşi persoană. Acesta este **al doilea mod în care Iisus Hristos este cunoscut în lume.**

Al treilea mod, fraţi creştini, este *modul euharistic, în sfânta Împărtăşanie.* ***La Emaus Iisus Hristos, după ce stă de vorbă cu ei cale de vreo 7-8 km,***

binecuvântând pâinea – dispare. Unde era Iisus? Intrase în pâinea cu care s-au împărtăşit apostolii. Se împărtăşesc, ochii se deschid şi Îl cunosc că era Iisus.

Iisus Hristos S-a arătat mereu apostolilor Săi, însă Se arată de-a lungul veacurilor până astăzi [în] acest mod euharistic al sfintei Împărtăşanii. **E Iisus ascuns în pâinea sfântă pe masa jertfelor, în sfântul altar** şi în vinul euharistic, ***e Acelaşi Iisus Hristos care S-a răstignit pe Golgota, care a fost peceduit în mormânt şi care a înviat. Acelaşi care S-a arătat apostolilor după Înviere, timp de 40 de zile. Acelaşi Iisus este prezent în viaţa fiecăruia din noi, mai ales atunci când ne putem împărtăşi cu vrednicie cu Trupul şi Sângele Lui.*** E al treilea mod de viaţă prin care Iisus Hristos supravieţuieşte în lume.
Şi mai este încă un mod de existenţă pe care îl anunţă însuşi Iisus Hristos: este acela despre care vorbeşte El în momentul când descrie uriaşa desfăşurare a Judecăţii din urmă, când ***Iisus Hristos va apărea pe norii cerului, cu slavă multă, între sfinţii îngeri trâmbiţând în tot văzduhul şi va judeca lumea şi va împărţi lumea în două, în drepţi şi păcătoşi, cum desparte păstorul oile de capre.***

Unii de-a dreapta, drepţii, unii de-a stânga, păcătoşii. Şi atunci îi va judeca Iisus, adică pe toţi ne va judeca, şi va chema pe unii la El: ***„Veniţi, binecuvântaţi ai Părintelui Meu, pentru că am fost flămând şi Mi-aţi dat să mănânc, am fost însetat şi Mi-aţi dat să beau, am fost gol şi M-aţi îmbrăcat, am fost străin şi M-aţi primit, am fost bolnav şi M-aţi cercetat, am fost în temniţă şi în necazuri şi aţi venit la Mine”.***

Se întreabă drepţii: ***„Doamne, când Te-am văzut în aceste stări”? Şi le răspunde Iisus: „Întrucât aţi făcut bine unuia din aceşti fraţi ai Mei mai mici, Mie Mi-aţi făcut binele acesta”.*** Deci ***Iisus Hristos se identifică cu fiecare necăjit, fiecare flămând, fiecare oropsit al vieţii,*** de-a lungul istoriei. Din clipa Învierii, din clipa intrării în pâinea euharistică, până la sfârşitul istoriei, ***Iisus Hristos se ascunde în fraţii Lui, toţi acei care suferă în numele Lui, cei care Îl cheamă în ajutor; Iisus***

este în ei, se identifică cu ei. Şi dacă facem o faptă bună ajutând pe cineva care e cu adevărat necaz, această faptă bună o primeşte El însuşi şi ne-o arată în ziua Judecăţii. Acelaşi eveniment se întâmplă cu cei stânga, pe care ştiţi că-i ceartă, că n-au făcut niciodată aceste fapte: ***„Doamne, dacă Te-aş fi văzut…" — „Întrucât n-aţi făcut lor, nici Mie nu Mi-aţi făcut".*** Fraţi creştini, **acesta este al patrulea mod de viaţă al lui Iisus Hristos universal.**

Ne este dat să ne întâlnim cu Iisus Hristos de-a lungul istoriei şi de-a lungul vieţii fiecăruia din noi, Acest Iisus Hristos, Domnul nostru, care e Acelaşi care a învăţat lumea, care a pătimit pentru noi, care S-a răstignit, înviat şi care S-a arătat apostolilor după dimineaţa Învierii.
Aceste moduri de viaţă ale lui Iisus Hristos, fraţi creştini, ni se dăruiesc nouă, ca totdeauna să avem la îndemână să simţim prezenţa Lui, că aşa spune El la sfârşitul Evangheliei sfântului Matei: „Iată, cu voi sunt în toate zilele până la sfârşitul veacurilor", până la sfârşitul istoriei. ***Să fim încredinţaţi că El este cu adevărat în fiecare zi şi în fiecare clipă a vieţii noastre, dacă ochii noştri îl pot întrezări, îl pot simţi în viaţa noastră.*** Aşa cum L-a văzut Ioan, cum L-a văzut Maria Magdalena, cum Îl cunosc apostolii după ce se împărtăşesc – a fost Acelaşi Iisus Hristos.

Fraţi creştini, Acest Iisus Hristos istoric, ***blândul Iisus, acest Iisus care plânge pentru lume, pentru săraci, pentru necăjiţi şi îi ajută, acest Iisus Hristos care se arată apostolilor, era acelaşi Iisus care i-a învăţat de-a lungul vieţii lor şi a Lui, acelaşi Iisus Hristos euharistic. Acelaşi Iisus Hristos universal este şi în viaţa fiecăruia din noi*** şi pe Acesta Îl prăznuim noi astăzi, în această mare, luminoasă zi a sfintei Învieri. ***El să ne fie călăuză, El să ne fie model de viaţă, pentru că a spus: „Eu sunt calea, adevărul şi viaţa". Pe El să-L urmăm de-a lungul vieţii Lui. El a spus: „Eu sunt pacea, pacea Mea dau vouă, Eu sunt viaţa, Eu sunt învierea".***

Pe acest Iisus Hristos să-L chemăm de-a lungul vieţii noastre în toate necazurile şi bucuriile noastre şi să-L rugăm să fie mereu cu noi. Amin.

(din: Părintele Sofian, Editura Bizantină, 2007, Bucureşti)

Hristos a înviat!

Părintele Arsenie Muscalu - “Viaţa în Biserică”

(…) Domnul Cel înviat S-a făcut pentru firea cea căzută, supusă morţii şi stricăciunii şi lipsită de bogăţia lăuntrică a Harului dumnezeiesc, S-a făcut ***“începătura celor adormiţi, întâi născut din morţi, nimicind durerile morţii şi cale făcând oricărui trup la Învierea cea din morţi“.***

De acum, firea cea căzută ***“a prăznuit omorârea morţii, sfărâmarea iadului, începutul altei vieţi, veşnice“***, ridicând cu bucurie glas de chemare şi zicând: **“*Veniţi să bem băutura nouă, nu din piatră seacă făcută cu minuni, ci din izvorul nestricăciunii, cel izvorât din mormântul lui Hristos întru care ne întărim*“.**

Viaţa cea nouă, veşnică, şi băutura cea nouă a Harului, apa vie, săltătoare, ca avuţie lăuntrică a omului, sunt darurile lui Hristos, făcute firii celei căzute în Duhul Sfânt. Prin Hristos, în Duhul Sfânt, s-a făcut iarăşi inima omului sălaş lui Dumnezeu şi s-a zidit Biserica cea adevărată.

Că lucrurile stau într-adevăr aşa, aceasta ne-o adevereşte Însuşi Domnul, căci El, înainte de patima Sa, fiind în Ierusalim la sărbătoarea corturilor, a strigat: “***Cel ce crede în Mine, râuri de apă vie vor curge din pântecele lui, dinlăuntrul lui***“, iar ***Sfânta Scriptură ne lămureşte că aceasta a zis-o despre Duhul pe care aveau să-l primească cei ce cred în El***: “***Pentru că Duhul încă nu fusese dat, pentru că Iisus încă nu Se preaslăvise***“.

Dar şi mai limpede vorbeşte despre acestea ***Domnul în cuvântarea de despărţire***, când, ***dorind să mângâie pe ucenicii Săi şi să-i asigure că, deşi va pătimi, va muri, va învia şi Se va înălţa la Tatăl nu-i va lăsa orfani. Dorind să-i asigure de aceasta le-a spus că le va trimite de la Tatăl un alt Mângâietor ca să fie cu ei în veci, pe Duhul Adevărului***, pe care, a zis Domnul ucenicilor, "***voi Îl cunoaşteţi, căci cu voi petrece şi în voi va fi***".

Să nu se nască aici o nedumerire, pentru că Scriptura a zis mai întâi că Duhul nu fusese dat mai înainte să Se preaslăvească prin Înviere şi prin Înălţarea Sa la cer, iar apoi tot Scriptura a zis că Domnul le-a spus ucenicilor că ei deja cunosc pe Duhul, căci cu ei petrece. Afirmaţiile Scripturii sunt în deplină armonie. Când Domnul, vorbindu-le ucenicilor despre Duhul, le-a zis: "Voi Îl cunoaşteţi căci cu voi petrece" spunea acestea înainte de patima Sa. Le-a spus cuvintele acestea în acelaşi sens în care i-a spus lui Filip care-i ceruse să le arate pe Tatăl şi căruia ştim că i-a răspuns: "***Atâta vreme fiind cu Mine, oare nu M-ai cunoscut, Filipe? Oare tu nu crezi că Eu sunt întru Tatăl şi Tatăl este întru Mine şi cine M-a văzut pe Mine a văzut pe Tatăl?***"

În acelaşi sens spus Domnul acum, că "***Cine M-a cunoscut pe Mine a cunoscut pe Duhul şi cine petrece împreună cu Mine, petrece împreună cu Duhul***", **arătând Domnul astfel că El este de aceeaşi fire cu Tatăl şi cu Duhul şi că nedespărţită este Treimea Cea de o fiinţă. Unde este Fiul, acolo este şi Tatăl şi acolo este şi Duhul Sfânt.**

Dar în momentul în care Domnul le vorbea ucenicilor şi le spunea lucrurile acestea, Duhul, ca posesie personală a omului, ca avuţie proprie, lăuntrică, a Sa, încă nu fusese dat. Şi de aceea Domnul, atunci când a zis despre Duhul "cu voi petrece", a folosit prezentul, iar când a zis "intru voi", adică înlăuntrul vostru, "va fi" a folosit viitorul, referindu-se tainic la Ziua Cincizecimii.

După ce Iisus S-a prea slăvit prin Înviere şi prin Înălţarea la cer, Duhul S-a dat de la Tatăl prin Fiul, revărsându-Se în chip văzut în Ziua Cincizecimii ca să Se sălăşluiască iarăşi înăuntrul inimii omului ca înainte de cădere. De aceea zicem noi că în Ziua Cincizecimii s-a întemeiat Biserica creştină.

"Unde este Biserica, acolo e şi Duhul Sfânt şi unde este Duhul Sfânt, acolo este Biserica şi tot Harul". Aşa spune Sfântul Irineu. (…)"

Hristos a înviat!

Părintele Arsenie de la Măn. Cornu în "Familia ortodoxă" despre părtăşia vie cu Dumnezeu, răstignirea iubirii de sine şi aşteptarea Învierii: "Vor fi războaie, dar să nu ne clătinăm, să nu intrăm în zăpăceală, în panică"

"Să nu mai trăim nouă, ci să trăim lui Hristos!"

Postul mare, urcuş duhovnicesc, important proces de transformare lăuntrică, de eliberare a sufletului de chingile păcatului în care este prins omul vechi, şi o mie de alte aspecte ce presupun în mare cam acelaşi lucru - apropierea noastră de Dumnezeu. E simplu, şi totodată complicat, pentru că modernitatea ne-a complicat atât de mult viaţa, încât nu mai ştim ce ar trebui să facem ca să ne putem mântui. Aflaţi într-o confuzie tot mai mare a interpretării cuvintelor şi noţiunilor privind mântuirea, se simte tot mai puternic nevoia unei desluşiri. Astfel că sfătuirea rămâne marea noastră şansă.

În acest sens s-a desfăşurat şi dialogul nostru cu Părintele Arsenie Muscalu, ca o încercare de a ne lămuri în privinţa unor lucruri ce par de la sine înţelese, dar de sensul cărora ne îndepărtăm, parcă, tot mai mult, odată cu trecerea timpului. Mărturia Părintelui, izvorâtă dintr-o anumită familiaritate cu scrierile sfinte, dar şi dintr-o cercare a puterii dumnezeieştilor cuvinte în propria viaţă, constituie un adevărat ghid pentru omul zilelor noastre care cu adevărat voieşte să se mântuiască.

- Părinte Arsenie, mulţi creştini înţeleg pocăinţa doar ca pe schimbarea vieţii într-un anumit moment, dar Părinţii spun că pocăinţa trebuie trăită zilnic, pentru că zilnic păcătuim. Cum să ajungem la o stare de pocăinţă roditoare atunci când nu ne simţim şi nu ne vedem păcatele noastre?

- Nu putem să ajungem la o pocăinţă dacă nu ne simţim şi nu ne vedem păcatele noastre. Cred că în modul cum vedem noi pocăinţa acum şi încercăm să o trăim e şi ceva de felul acesta: citim cărţile duhovniceşti şi încercăm, din elemente omeneşti, să construim în viaţa noastră ceea ce am văzut în cărţile duhovniceşti. Dar pocăinţa nu ţine numai de noi, nu este numai efortul meu personal - este şi darul lui Dumnezeu. În pocăinţă se petrece întâlnirea aceasta între căutarea omului şi dragostea lui Dumnezeu.

Mă gândesc că, pentru a afla pocăinţa, e foarte sugestivă Luminânda de la Denii: "Cămara Ta, Mântuitorule, o văd împodobită…" - şi uite pocăinţă: „îmbrăcăminte nu am ca să intru într-însa".

Vezi de unde pleaca pocăinţă? „Cămara Ta o văd împodobită". Fără a vedea cămara împodobită a Mântuitorului, de unde conştiinţa îmbrăcămintei noi ca să intru într-însa?… De unde înţelegem cumva că Dumnezeu e Cel ce-l caută mai întâi pe om pentru pocăinţă, omul numai să primească insuflarea lui Dumnezeu. Dumnezeu te caută şi când auzi cuvântul Evangheliei la Liturghie, şi când pui mâna pe o carte duhovnicească, şi când te duci la o slujbă, şi când te întâlneşti cu un om al lui Dumnezeu… în toate felurile ne caută Dumnezeu, ne insuflă pentru pocăinţă, dar noi nu primim insuflarea asta, pentru că suntem orientaţi către noi înşine.

Cum poţi să-l convingi pe un om să-şi schimbe orientarea aceasta? Doar să dai propria mărturie, atât. Şi poţi să o dai explicit sau poţi să o dai implicit, trăindu-ţi discret viaţa ta creştinească, dar oferindu-i omului prilejul, fără mândrie, prin tine, să vadă ceva din frumuseţea cămării împodobite a Mântuitorului. Iar dacă noi, ca şi creştini, am avea o viaţă împodobită, dacă viaţa noastră ar fi ca o cămară împodobită a Mântuitorului, putem oferi oricui prilejul pocăinţei.

„Pentru că El a zis"

- Ce înseamnă „omul vechi" şi „omul nou"?

- Omul nou e omul înnoit de Hristos, omul în care a luat chip Hristos, iar omul vechi este omul căzut, omul Căderii, omul înstrăinat de Dumnezeu. Omul nou este

omul în care a luat chip Hristos. În Hristos vedem cum l-a gândit Dumnezeu pe om.

Virtuţile sunt însă numai haina, nu miezul omului nou - adică ele sunt, cum s-ar zice, numai o consecinţă. Omul nou are virtuţi, este adevărat, dar ştiţi bine că şi în lumea laică sau în lumea păgână erau oameni care ajungeau până la o înaltă moralitate, şi cu toate acestea noi nu-i considerăm oameni noi. Sunt oameni care aparţin tot lumii vechi, chiar cu moralitatea pe care o aveau.

- Deci virtuţile sunt valorizate în viaţa creştinului atâta timp cât sunt lucrări ale harului…

- Da, ele ţin de părtăşia vie cu Dumnezeu, nu de performanţă morală. E de înţeles pentru oricine că nu performanţa morală o căutăm, căci poţi să atingi o oarecare performanţă morală şi din mândrie. Mândria poate să înfrâneze toate celelalte patimi şi, după criteriile morale omeneşti, să fii un om ireproşabil, dar să nu ai părtăşie vie cu Dumnezeu. Virtuţile creştineşti izvorăsc din părtăşia vie cu Dumnezeu. În morala creştină se spune că fiinţa virtuţilor este Hristos - şi poate această afirmaţie lămureşte totul.

Asta înseamnă pentru mine că, dacă ne raportăm la Porunci, important e să nu judec pentru că El a zis, important să nu curvesc pentru că El a zis, important să nu mă mânii pentru că El a zis. Înfăptuirea mea morală izvorăşte din credinţa mea către El, din legătura mea personală cu El.

Mi se pare că, într-o mare măsură, am şi pierdut bucuria asta a legăturii personale cu El. Sfântul Ioan Maximovici simţea lucrul acesta şi prorocea cumva că, pe măsură ce timpul va trece, vom descoperi o viaţă tot mai lipsită de bucurie. Pentru că omul, cultivând patimile, întorcându-se către sine, trăieşte tot mai puţin bucuria legăturii, a relaţiei şi cu Dumnezeu, şi cu oamenii. Trăieşte numai tristeţea, izolarea, închiderea în sine…

Şi chiar şi noi, creştinii, ajungem să lucrăm binele în Biserică într-un mod egoist, centrându-ne pe noi înşine, de fapt. Ne simţim „în regulă” că am îndeplinit cutare lucru, cutare lucru, cutare lucru... Pierdem din vedere părtăşia aceasta, legătura vie, personală cu Hristos. Or asta da bucurie, asta mă însufleţeşte! Că nu-l judec pe fratele meu pentru că ştiu că El a zis - şi-L mâhnesc pe El, jignesc dragostea Lui. Nu mă mânii pentru că El a zis - nu pentru că „aşa e bine” sau că „aşa trebuie”. Nu urmez un standard moral, chiar dacă acest standard ar fi „creştin”.

- Dar tocmai „standardele morale” mi se pare că-i îndepărtează pe oameni de Biserică…

- Şi mie mi se pare lucrul acesta, că oamenilor li se pune în faţă o moralitate seacă, fără căldura legăturii vii cu Dumnezeu. Pe când dacă noi, ca şi creştini, am avea căldura relaţiei vii cu Dumnezeu, asta i-ar încălzi şi pe cei din jurul nostru, i-ar câştiga pentru credinţă fără argumente.

Putem zice şi altfel: întâi întâlnirea cu Dumnezeu, iar apoi formularea dogmatică a acelei experienţe. Dar întâi întâlnirea! Nimic nu poate înlocui întâlnirea personală a sufletului cu Dumnezeu, spune un teolog rus, nimic nu o poate înlocui… Dacă n-am pierde din vedere lucrul acesta, cred că altfel ne-am purta şi cu oamenii care vor să se apropie de Biserică, şi noi între noi. Că noi, de multe ori, le aplicăm celorlalţi nişte standarde morale, îi forţăm, îi silim, îi acuzăm în numele unor standarde morale - şi, de fapt, îi îndepărtăm.

„Orice ispită din viaţa noastră e un examen”

- Mai vedem încă un lucru: merg oamenii la biserică, se spovedesc cum se spovedesc, se mai împărtăşesc - şi anii trec, şi nu se schimbă nimic. Dar viaţa în Hristos ar trebui să fie un urcuş, în sensul că, dacă ai stat douăzeci de ani în Biserică şi tot la fel eşti, asta înseamnă că undeva greşeşti?

- Înseamnă că, într-adevăr, nu lucrează harul înlăuntrul nostru. Practicăm lucrurile credinţei din obicei, fără conştiinţa aceasta vie a legăturii cu Dumnezeu. Practicăm lucrurile credinţei, adică mergem la biserică, ne spovedim, poate ne şi împărtăşim, ne şi rugăm - dar, într-un fel, nu ia Hristos chip în noi. Nu poate să recunoască cineva în noi trăsăturile lui Hristos: iubirea Lui, smerenia Lui… Nu le vede în noi. De unde se înţelege că noi nu avem conştiinţa asta vie. Într-adevăr, e dureros să se întâmple aşa, foarte dureros să se întâmple aşa… Dar sunt nuanţate lucrurile.

- Când mergi la şcoală, în fiecare semestru, sunt date nişte examene ca să vezi cât ai înaintat în înţelegere. În ce ar trebui să constea un examen pe care să ni-l dăm noi, la un termen anume, ca să ne dăm seama dacă am înaintat în urcuşul acesta, în viaţa aceasta întru Hristos?

– Examenul, oricum, presupune un profesor. Examenul nu-l organizăm noi. Examene ne dă nenumărate Dumnezeu. Orice ispită din viaţa noastră! Mergi pe stradă şi te înjură cineva. E un examen. Pronia dumnezeiască l-a îngăduit. I-ai tras şi tu o înjurătură? Uite, asta-i nota pe care ai luat-o la examen! Ai dat examenul, ai

şi rezultatul imediat. Depinde de tine numai. Ce faci atunci? Că poţi să rămâi tot într-o indolenţă: „E, ce dacă am luat un 4? Nu contează!” - şi aşa pici toate examenele. Acestea sunt examenele: încercările, ispitele…

Dumnezeu nu ne dă El nota, de fapt. Toate sunt prilejuri, invitaţii ale lui Dumnezeu să ne judecăm pe noi înşine, să ne dăm singuri nota: „Îţi place ce vezi la tine? Îţi place să vezi ce-a ieşit din tine cu prilejul acestei întâmplări, cu prilejul acestei ispite, cu prilejul acestei încercări?”.

Trebuie să te trezeşti, să vezi unde eşti. Şi dacă se trezeşte în suflet, cu prilejul unui examen de felul acesta, „neliniştea cea bună”, cum spune Cuviosul Paisie Aghioritul, totu-i salvat. Neliniştea cea bună: „Uite-mă în ce stare sunt! Doamne, ai milă de mine!”.

Dar pe urmă să fii consecvent, adică să mergi pe filonul acesta.

După aceste examene ne putem da seama unde ne aflăm. Pentru că reacţiile sunt foarte diferite, dacă ne uităm şi la noi înşine, şi dacă ne uităm la alţi oameni. Uite, se petrece un accident de maşină. Un om, în urma accidentului, rămâne cu infirmitate. Într-un fel îşi trăieşte infirmitatea unul, în alt fel îşi trăieşte infirmitatea altul. Pentru unul, infirmitatea devine binecuvântare şi cale spre sfinţenie; pentru altul, infirmitatea devine motiv de cârtire, de răzvrătire, de sălbăticire sufletească. Un examen a fost şi acesta. Aparent, acelaşi examen: accident de maşină. Dar uite cât de diferit reacţionăm noi… Aşa ne dăm seama de noi înşine, în loc să înţelegem că „Uite, în urma acestui examen, Dumnezeu mi-a dat un prilej să-mi conştientizez starea, ca să-mi vin în fire, să mă căiesc, să mă îndrept”, Îl învinovăţesc pe Dumnezeu. Şi atunci iese la iveală egoismul care mă stăpâneşte. Până nu-l conştientizez şi nu mă pocăiesc pentru el, nu se schimbă în mine nimic în bine.

- Ce înseamnă să ne răstignim pentru a-L urma pe Mântuitorul? Să ne răstignim voia, să ne răstignim păcatul?

- Să trăim Lui. Numai Crucea este calea prin care ieşim din modul ăsta de viaţă centrat pe sine şi intrăm în modul de viaţă firesc, centrat pe Dumnezeu. Nu mai trăim nouă, ci trăim lui Hristos. Iar bucuria lui Hristos este ca noi să fim împliniţi - că, de multe ori, când ne gândim aşa: „Uite, nu mai trăiesc mie, ci trăiesc lui Hristos”, patima, cred, ne face să ne speriem. Ca şi când ne-am depersonaliza. Ca şi când ne-am pierde identitatea. Ca şi când am dispărea.

Or, nu este deloc aşa - Hristos nu ne vrea pentru El în mod egoist, ca să se bucure El că are adepţi sau ucenici sau oameni care-L adoră, care-L iubesc. Dacă noi ne dăruim Lui, El ne redă pe noi nouă înşine, şi abia atunci ne descoperim sinele adevărat. Răstignirea Crucii e tocmai Calea în care se împleteşte efortul omului cu darul dumnezeiesc.

Omul să iasă din modul ăsta de vieţuire centrat pe sine, să nu mai vieţuiască sieşi, să se răstignească pe sine, pe omul cel vechi, ca să vieţuiască lui Hristos, omul cel nou. Durerile naşterii…

“În vremea de apoi vor fi oameni iubitori de sine”

- Citim în Vieţile Sfinţilor - care par aşa, într-un timp imemorial, aproape ireal, dar a fost foarte real şi destul de aproape, dacă ne gândim, să spunem, la cei din închisorile comuniste - că veneau chiar în întâmpinarea torţionarilor, a prigonitorilor, bucurându-se să se jertfească pentru Hristos. Cum aveau această înţelegere, cum aveau această râvnă - şi acum, în zilele noastre, de ce ne mişcăm atât de greu în această direcţie, creştini numindu-ne? Nu ca să ne dăm viaţa, nu ca să ne jupoaie de vii, dar măcar în lucruri mai mici…

- Sfântul Apostol Pavel, în Epistola către Timotei, spune: „Vor veni în vremea de apoi timpuri grele!” cf. 2 Timotei 3:1. Şi când zice pentru ce, spune: „pentru că vor fi oameni iubitori de sine” 2 Timotei 3:2. Deci nu spune: „Vor veni timpuri grele pentru că vor fi războaie, molime, cutremure, greutăţi economice, greutăţi la nivel social…” – nu! „Vor fi oameni iubitori de sine”.

In asta văd o mare schimbare. Oamenii chiar Îl iubeau pe Hristos! Şi mergerea asta cu bucurie către chinuri era o mărturie a vieţii noi - că în ordinea firii acesteia căzute nu poţi să faci aşa ceva. Instinctiv îţi aperi viaţa. Or asta arată că în ei era Altcineva. Era Hristos în ei, erau cu adevărat oameni noi. Cu adevărat luase Hristos chip în ei. Era mărturia unei alte vieţi.

Mântuitorul zice: „Am venit ca oile mele să aibă viaţă, şi încă să şi prisosească, să aibă viaţă din belşug” cf. Ioan 10:10.

Viaţa care dădea pe dinafară. Îi mai interesa viaţa asta?…

- Cu veselie se duceau!

- Da. Vedem asta şi în viaţa Sfântului Sava Gotul, un sfânt, iată, de la noi. Cei care-l duceau la mucenicie, ştiindu-l nevinovat, au vrut să-i dea drumul. Şi el a spus: „Nu mă lipsiţi de cununa care mi-este pregătită! Omorâţi-mă!”. E mărturia că ei nu aveau sentimentul că-şi pierd viaţa.

Noi suntem atât de legaţi de viaţa asta, şi atât de slabă ne e conştiinţa că suntem meniţi pentru o altă viaţă, încât ne chircim, ne legăm de viaţa asta. Pe când la ei era invers, trăiau cu atâta putere viaţa pe care a adus-o Hristos, încât nu simţeau că moartea fizică e o pierdere a vieţii… Aveau o aşa bogăţie de Viaţă în ei, încât tânjeau după viaţa aceea pe care au gustat-o şi doreau să se dezlege de trup, ca s-o guste…

Trupul, într-o oarecare măsură, te împiedică. Sfântul Siluan zice că, atunci când i-a dat Dumnezeu har, dacă l-ar fi întrebat: „Vrei mai mult?”, ar fi zis: „Doamne, vezi că nu pot mai mult”. Dacă-mi dai mai mult, mă dezleg de legăturile trupului. Condiţia mea de acum nu poate suporta mai multă Viaţă. Mor!

Ei doreau să se dezlege de trup ca să guste încă şi mai multă Viaţă. Simţeau că legătura cu trupul, aşa cum este în condiţia noastră căzută, e o piedică în a gusta mai deplin acea Viaţă. Te minunezi, într-adevăr, ce stare aveau! Căci numai de acolo putea să izvorască curajul acesta în faţa morţii. Şi din asta putem vedea, într-adevăr, cât de mică-i credinţa noastră…

- Îmi amintesc şi de Părintele Paisie Aghioritul, care s-a rugat să moară de cancer ca să aibă o moarte mucenicească - iată câtă mărime de suflet avea!

- Da, câtă mărime de suflet! Dar vedeţi, la înflorirea asta ajunge omul după o viaţă. Din viaţa lui înţelegeţi că el a fost şi educat, şi însuşi a cultivat mărimea asta de suflet. I-a educat-o mama lui. Îl învăţa de mic copil: „Dacă eşti la alergări şi simţi că o să ieşi pe primul loc, prefă-te că ai obosit, că te-ai împiedicat, lasă-i altuia bucuria” - mărimea de suflet! - „lasă pe altul să treacă înaintea ta, să nu fii tu primul”. De mic a pornit pe drumul acesta şi a crescut, a crescut, uite, până la asemenea frumuseţe…

- Noi acum îi învăţăm să-i pună eventual şi o piedică celui de lângă el!

- Da, este exact pe dos. Nu-l îndreptăţea mama niciodată, nu vedem la ea această îndreptăţire de sine care ne stăpâneşte foarte mult pe noi şi ne izolează şi de Dumnezeu, şi de oameni. Mama - nu! Când venea supărat că nu-l lăsa copiii să se joace cu mingea, niciodată nu-l îndreptăţea. Spunea: „Ce-ţi trebuie? Uite ai curte,

ai minge - joacă-te! Mergi acolo ca să te vadă alţii că eşti tu grozav? Să pari mai bun ca alţii?”.

Dar şi mama făcea astfel pentru că-L iubea pe Hristos. Nu era o morală seacă la mamă, ci Hristos trăia în mama lui - şi prin cuvântul mamei lui, prin educaţia pe care a primit-o, i-a fost împărtăşit Hristos.

- Dacă nu te îndreptăţeşti tu pe tine, te îndreptăţeşte Dumnezeu…

– Negreşit. Asta este culmea: că El ne-ar îndreptăţi mai mult decât am face-o noi! Dar noi Îi răpim acest drept. Că El ar face-o mai mult, El ar şti mai bine să ne găsească scuze, în dragostea Lui infinită faţă de noi. Sfântul Siluan zice că, la Judecată, Dumnezeu nu va înfrunta pe nimeni, ci ne va întreba: “Mă iubiţi voi pe Mine?”.

Nu te va ruşina că „De ce-ai făcut aia?”, că „Nu trebuia să faci aia!”, că „Ar fi trebuit să faci cealaltă!”. Nu. Zice: „Mă iubiţi voi pe Mine?”

Dar noi, îndreptăţindu-ne, Îi răpim lui Dumnezeu posibilitatea asta.

„Să nu se clatine inima noastră!”

- Ce atitudine să avem astăzi când aflăm de „războaie şi zvonuri de războaie” Matei 24:6 - pentru că, iată, vedem că în Siria, în Iran, în Ucraina, lângă noi… se tot zvoneşte că va începe un război. Cum să întâmpinăm toate acestea?

– Cred că Scriptura ne dă răspunsul aici, căci Domnul, după ce ne spune aceasta, imediat ne îndeamnă: „Vedeţi să nu va spăimântaţi!” Matei 24:6. Asta cred că este totul: „Să nu vă spăimântaţi!”. Să nu ne clătinăm în credinţa noastră, credinţa în purtarea de grijă a lui Dumnezeu. Să nu se clatine inima noastră!

Adică, până la urmă, ce ne rămâne nouă de făcut este să punem pe primul loc dorinţa de-a fi creştini adevăraţi. De acolo vine apoi tot binele în viaţa noastră. Păcatul - el ne împiedică să-L trăim pe Dumnezeul cel viu, el ne separă de Dumnezeu. Şi, până la urmă, ne spun toţi Părinţii, n-avem alt duşman decât păcatul. Păcatul ne separă de Dumnezeu.

Să ne îngrijim de curăţirea şi de îndreptarea vieţii noastre, atenţia să nu se îndrepte prea mult la evenimentele exterioare. „Vor fi războaie!”. Da, vor fi războaie. Au fost şi vor mai fi, probabil, războaie - acestea sunt sub stăpânirea proniei

dumnezeieşti. Dar „vedeţi să nu vă spăimântaţi!”. Când Domnul ne vorbeşte despre semnele sfârşitului lumii, acestea sunt cuvintele Lui: să luăm aminte la noi înşine, să nu intrăm în zăpăceală, în panică, în toată tulburarea care se naşte în urma unor evenimente de acest felul. Să rămânem cu luare-aminte la sine şi să nu ne înspăimântăm, să credem cu putere în pronia dumnezeiască. Dumnezeu nu părăseşte lumea.

- Spune Sfântul Ioan Scărarul că „mintea tulburată este scaun diavolului”.

- Da, în sensul acesta: „să nu vă spăimântaţi”.

- Adică să dobândim pacea.

- Oamenii întreabă tot timpul: „Dar cum să dobândeşti pacea, când viaţa este atât de agitată?”. Suntem tot timpul sub presiunea timpului. Nu avem timp. Cum să ai pace, când te uiţi numai cum se circulă în Bucureşti?… Şi când ieşi pe stradă, te întrebi: cum să ai pace? Vânzoleală permanentă.

Şi aici Sfântul Siluan ne spune limpede că pacea se poate păstra numai dacă ne străduim să cultivăm iubirea faţă de aproapele - să-ţi fie milă de oameni. S-a înmulţit suferinţa, cu atât mai mult avem prilejul să ne manifestăm mila!

Cum îşi păstra Sfântul Ioan din Kronstadt pacea când oamenii tot timpul îl înconjurau, toţi voiau să ia binecuvântare de la el? Prin faptul că neîncetat se ruga pentru ei. Îi era milă de ei. Deci nu neapărat printr-o retragere. Ai nevoie şi de momentele tale în care să te retragi, nimeni nu zice asta. Te odihneşti şi sufleteşte, şi trupeşte, ai nevoie de momentele tale de linişte. Dar pacea se păstrează cultivând iubirea frăţească, grija şi rugăciunea pentru aproapele. Că te poţi duce şi te înghesuie cineva într-un troleibuz, sau conduce imprudent pe stradă şi poţi să ai o reacţie agresivă la agresivitatea lui, să intri în hora tulburării - dar în momentul în care treci peste asta şi spui: „Măi, omul acesta e chinuit - că, dacă n-ar fi chinuit, nu s-ar purta agresiv. Omul e tulburat - că, dacă n-ar fi tulburat, nu s-ar purta cu tulburare”, şi treci peste disconfortul pe care l-ai trăit tu, că s-a purtat cum s-a purtat faţă de tine, te gândeşti un pic la el, ţi-e milă de el - de aici începe să vină pacea în suflet…

- În cele din urmă, pacea vine pentru că vine Hristos. Căci Hristos e pacea. Şi El vine pentru că şi El compătimeşte.

- Toţi sunt ai Lui. Şi cel care a făcut o manevră imprudentă la volan, şi cel care te-a înjurat - toţi sunt copiii Lui. El nu se dezice de copiii Lui, chiar dacă nu e de acord cu ei în felul în care s-au purtat cf. Luca 11:13. Şi atunci, dacă ne rugăm pentru ei, intrăm în părtăşie cu ei, intrăm în gândul Lui. El, într-adevăr, este pacea noastră.

Dar când căutăm o pace, aşa, judecata după criterii exterioare: să te duci la pustie, să stai în linişte, în natură, nu găseşti neapărat pacea. Sau găseşti o linişte, dar nu pacea. Pacea lui Hristos e ceva, iar liniştea poate să fie altceva. Sigur, alta este situaţia în care cheamă pe cineva Dumnezeu la pustie, la o viaţă în sihăstrie…

„Bucuria Învierii este puterea unei vieţi noi”

- Cum să trăim mai deplin Învierea, ca trecere „de la moarte la Viaţă şi de pe pământ la cer”?

- E puterea unei vieţi noi… Am recitit de curând un cuvânt al Părintelui Sofronie, pe care, la început, nu l-am înţeles pe deplin. Acum, recitindu-l, într-o oarecare măsură i-am perceput puterea. Părintele zicea cam aşa: Iată, Postul mare are cincizeci de zile. Îl ducem. Mai cu suişuri, mai cu coborâşuri, dar îl ducem. Însă bucuria Învierii, uneori după Liturghia de Înviere, sau a doua zi, sau a treia zi, deja nu o mai simţim. Şi de ce se întâmplă aşa? E puterea unei vieţi, a unei vieţi noi pentru care încă nu suntem pregătiţi. Şi, ca să ne pregătim, ca să reţinem viaţa asta, avem nevoie să ne smerim. Lucrul cel mai greu de pe lume.

Sau, ca să spunem şi altfel, avem nevoie să intrăm mai serios în lupta cu patimile. Dacă intrăm mai serios în lupta cu patimile, ne apropiem de starea aceasta de viaţă nouă. Să trăim puterea asta a vieţii noi pe care am cunoscut-o în Hristos şi o cunoaştem în noaptea de Înviere. Simţim puterea asta de viaţă nouă, dar n-o putem reţine.

Vedeţi cum spune Părintele Sofronie: n-o putem reţine. Bucuria aceasta, explozia bucuriei se duce repede. Dar faptul că gustăm o bucurie a vieţii celei noi, chiar dacă apoi o pierdem, poate să devină în noi motor pentru o năzuinţă mai mare către Dumnezeu. Să nască un dor, o dorinţă care să ne mişte mai mult în lupta cu patimile. Că păcatul ne omoară, prin păcat a intrat moartea. Să ne eliberăm de păcat. Să trăim Învierea - căci, fără îndoială, asta este învierea noastră: ridicarea din moartea păcatului. Adică aşa pregustăm Învierea, dacă ne ridicăm din moartea păcatului. Şi bucuria pe care o trăim de Paşti se poate face în noi putere, energie care ne mişcă în lupta cu păcatul.

Asta înţeleg de la Părintele Sofronie: gustând bucuria asta a Învierii, în noaptea de Paşti, chiar dacă nu o putem păstra, se poate naşte în noi aşteptarea acestei vieţi şi atenţia noastră se îndreaptă către acolo, nu se mai lasă absorbită de lume, de păcat, de diavol. Ci atenţia noastră are mai multe şanse să se îndrepte către acolo, să fim agăţaţi de veşnicie.

Să năzuim către acolo: „Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie”.

Cu fiecare Paşti se poate sădi, se poate întări în noi această aşteptare, care ne va duce acolo, chiar dacă acum noi încă nu putem păstra toată Lumina aceea, toată bucuria aceea… Cum am zice, recădem în grijile şi-n răutăţile şi-n păcatele vieţii acesteia pământeşti, nu rămânem în Lumina acelei vieţi, puţin ne bucurăm de ea.

Dar totuşi, cu fiecare Paşti, şi cu fiecare Duminică, până la urmă, şi cu fiecare spovedanie, şi cu fiecare împărtăşanie, gustăm ceva din bucuria acelei vieţi, se întăresc în noi aşteptarea şi nădejdea acelei vieţi, şi atenţia va fi tot mai mult îndreptată acolo, „căci unde este comoara voastră, acolo va fi şi inima voastră” Matei 6:21.

Şi nădăjduim să ne ducă şi pe noi Dumnezeu acolo, în Lumina aceea a Învierii. Amin!

Material realizat de Mihai Cristea

Stareţul Sofronie de la Essex - “Aştept învierea morţilor…”

„Iată, Părinţii au încheiat Simbolul Credinţei prin cuvintele: «Aştept învierea morţilor, şi viaţa veacului ce va să fie». Simbolul începe prin cuvântul «cred» şi se sfârşeşte cu un cuvânt de un alt ordin: «aştept», «aştept învierea morţilor». Aşadar credinţa noastră trece într-un act de un alt ordin. Eu nu doar cred, dar o şi aştept. Însăşi această aşteptare - «aştept învierea morţilor» - deja este energia care neapărat şi negreşit ne va învia. Dacă aşteptăm învierea morţilor, înseamnă că în noi se află deja energia învierii, dar încă nu într-o măsură covârşitoare, încă nu ca fiind ceva absolut de neclătit. Pregătiţi-vă către înviere, şi binecuvântat să fie tot pasul spre a ne săvârşi lucrul, ca viaţa noastră cu adevărat să ne ducă «acolo unde Domnul este». Vă doresc Paşti luminate, ca experienţa voastră în Hristos să se adâncească şi să primească un chip din ce în ce mai măreţ”.

Stareţul Sofronie de la Essex

(din revista Familia ortodoxă, n. 4 (63)/ 2014)

Hristos a înviat!

Părintele Arsenie Muscalu: Ce să facem ca să trăim bucuria Învierii, cum să păstrăm harul, cum să ne reînsufleţim râvna şi bucuria de a trăi?

Lumina de Duminică: „La Paşti trăim un har, o lumină care nu sunt de aici“

interviu de Augustin Păunoiu

Învierea Domnului este împlinirea aşteptării neamului omenesc de la Adam până la ultimul om care se va naşte pe faţa acestui pământ, toţi supuşi inexorabilei morţi. Bucuria acestui praznic înseamnă nu doar începutul unei noi, eterne vieţi, ce ni se deschide cu putere nouă, ci şi începutul unei noi vocaţii umane. Devenim făptură nouă, trimisă într-o lume orfană de Dumnezeu pentru a vesti biruinţa lui Hristos, pentru a vesti că totul ne este deschis înainte. Dialogul pe care l-am purtat cu părintele Arsenie Muscalu, duhovnicul Mănăstirii „Sfântul Ioan Teologul“ din comuna Cornu, judeţul Prahova, vine să întărească cele de mai sus.

- „Hristos a înviat, bucuria mea!“ era salutul cu care Sfântul Serafim de Sarov întâmpina pe orice om care-i călca pragul. Părinte Arsenie, cum ajungem să trăim această bucurie şi ce ar trebui să dăm în schimb?

Viaţa Sfântului Serafim ne spune ceva despre aceasta. Întotdeauna întrebările care încep aşa: „cum să facem?“ comportă un oarecare risc. Pentru că vedeţi, mereu avem înclinaţia să transformăm în reţetă anumite lucruri. Totuşi, viaţa Sfântului

Serafim şi vieţile sfinţilor ne dezvăluie că plinătatea aceea a bucuriei, a dragostei nu poate fi trăită fără curăţirea de patimi. Noi avem nevoie să dăm în schimb alegerea noastră. Pentru că avem de făcut o alegere. Voia noastră cea bună o avem de dăruit.

Sfântul Petru Damaschin spune că nu avem ce să-i aducem lui Dumnezeu decât alegerea noastră şi paza dumnezeieştilor porunci, dar Sfântul simte nevoia să adauge: „dar mai bine zis, aceste porunci ne păzesc pe noi".

Apropo de reţete. Ce să aducem noi lui Dumnezeu? Şi cum putem înţelege că porunca lui Dumnezeu ne păzeşte pe noi? În clipa în care alegem să ne lepădăm de egoism, în momentul în care alegem să ascultăm de Dumnezeu, primim tot de la El puterea de a împlini porunca. Adică, în împlinirea poruncii dumnezeieşti lucrează deja harul. Fiindcă porunca dumnezeiască este dincolo de puterile omeneşti. Omul, cu simplele lui puteri, nu se poate apropia de porunca dumnezeiască. Dar omul aduce lui Dumnezeu alegerea lui liberă. Asta da, asta e jertfa pe care o aduce omul lui Dumnezeu. Apoi trăieşte conlucrarea aceasta cu harul dumnezeiesc. Totuşi, ca să ajungi la bucuria pe care o trăia Sfântul Serafim, încât să simtă cu atâta plinătate, cu atâta intensitate bucuria Învierii lui Hristos şi prezenţa fiecărui om să o trăiască ca pe o mare bucurie, înseamnă să fi înviat tu însuţi. Şi asta, numai ca urmare a biruinţei asupra patimilor, asupra păcatului.

„Nu putem să păstrăm harul, dar putem năzui spre el"

- Pentru mulţi Paştile sunt o sărbătoare care vine şi trece. Nu avem puterea să ţinem harul şi bucuria. Ce e de făcut?

- Aşa se întâmplă. Cântăm „Hristos a înviat!", simţim bucuria, harul sărbătorii, dar nu trec bine câteva zile şi ne comportăm sau trăim ca şi când nu s-a întâmplat nimic. Ne întoarcem întrucâtva la ale noastre. E un semn că ceea ce trăim la Paşti e din altă lume. La Înviere trăim un har, o lumină, o viaţă care nu sunt de aici. Iar noi avem inerţia asta. Suntem greoi. Nu ne putem păstra la înălţimea sărbătorii. Mereu ne înecăm. Şi apare iarăşi întrebarea: Ce e de făcut?

Am reţinut un răspuns al unui duhovnic contemporan, cu aşezare duhovnicească, arhimandritul Zaharia de la Essex, care şi el a fost întrebat: „Ce să facem ca să păstrăm harul?" Părintele spune: „Nu putem să păstrăm harul, dar putem să năzuim spre el." Pentru că, trăindu-l, apoi pierzându-l, nu putem să fim ca şi când nu l-am trăit. Putem să năzuim spre a-l redobândi. În viaţa noastră, prin atingerea de noi a harului dumnezeiesc rămâne o urmă a harului şi putem să năzuim la recâştigarea

lui. Asta putem să facem. Harul nu-l vom putea păstra. Harul e o milă dumnezeiască. Trăim atunci ceva din prea plinul dragostei dumnezeieşti, după măsura credinţei şi a dragostei noastre. Dar pierdem acel har.

Părintele Sofronie de la Essex tot aşa le spunea ucenicilor înainte de Paşti: „Iată, vor veni Sfintele Paşti, vom trăi bucuria Învierii, vom cânta Hristos a înviat!, apoi poate ne vom întoarce la amărăciunile noastre". Îndemnul părintelui era: „Răbdaţi asta!" Părintele nu le spunea că ar putea să fie altfel. „Răbdaţi asta şi veţi putea să mergeţi din nou în căutarea harului!" Numai aşa dobândim un reper după care să ne ghidăm viaţa noastră.

- Cu mic, cu mare cântăm în toată perioada Penticostarului „Hristos a înviat". Dar în Noul Testament citim că Dumnezeu-Tatăl L-a înviat pe Fiul Său din morţi. „Dumnezeu, înviind pe Fiul Său, L-a trimis întâi la voi…" (Fapte 3, 26). Cum explicaţi?

- Întrebarea asta mă surprinde. Învierea Domnului este pentru noi mărturia dumnezeirii lui Hristos. Pentru că tocmai prin puterea Lui dumnezeiască S-a ridicat din morţi. Poate Apostolul Petru spune aceasta pentru a arăta unitatea Fiului cu Tatăl. Fiindcă înfăţişarea smerită a Mântuitorului, care a luat trup omenesc, făcea ca cei de pe pământ să nu primească cu uşurinţă dintr-odată adevărul despre dumnezeirea Lui. El însuşi, spun Părinţii Bisericii, când a făcut mari minuni, le-a săvârşit cu stăpânire. De exemplu, la învierea lui Lazăr, i-a spus acestuia: „Lazăre, vino afară!" Dar când a făcut minuni mai mici, să zicem, la înmulţirea pâinilor în pustie, de pildă, a invocat pe Tatăl, a mulţumit, apoi a frânt pâinea. Poate că şi Apostolii, dorind să conducă pe oameni la adevărul Învierii lui Hristos, nu au exprimat acest lucru la început în mod direct.

Hristos dărâmă logica răspunsului la rău cu rău

- Învierea constituie răspunsul lui Dumnezeu la greşeala primilor oameni care au ales moartea în locul vieţii. Vorbiţi-ne despre Hristos cel Răstignit şi Înviat, Cel pe care părintele Stăniloae L-a numit „omul tare", în sensul că a rezistat ispitelor şi durerii. Cum e Hristos cel Răstignit „omul cel tare"?

- Cred că în multe feluri putem vedea o tărie în răstignirea Domnului. Gândiţi-vă aşa, la noi ca oameni. Poate vulgarizăm puţin. Noi ca oameni să fim necăjiţi de cineva şi să ne stea la îndemână o putere enormă pe care să o putem pune în lucrare împotriva celui care ne supără. Ce tentaţie mare ar fi pentru noi să ne folosim de acea putere, dacă nu să-l lovim, măcar să-l oprim să ne facă rău!

Pe de o parte, este biruinţa lui Hristos asupra diavolului, dusă până la sfârşit. Domnul l-a învins pe diavol fiind ispitit în pustie, când l-a atacat față către faţă, cu întreita ispitire. Acesta L-a încercat pe Hristos atunci mai ales cu privire la porunca iubirii şi ascultării faţă de Tatăl.

Acum, la Răstignire, Hristos a fost încercat pentru porunca iubirii faţă de aproapele şi diavolul a stârnit împotriva lui Hristos acel val de ură. Pentru că ura aceea o simţi ca fiind dincolo de orice manifestare omenească. Cum a răspuns Hristos la toate acestea? „Vine stăpânitorul lumii acesteia şi nu află în Mine nimic“ (Ioan 14, 20). Nici măcar o mică înclinaţie de a răspunde răului cu rău. La tot răul care I S-a făcut. Şi răul a mers până la moarte. Hristos a putut să dăruiască lumii porunca iubirii faţă de aproapele fiindcă El a împlinit-o până la capăt.

Da, putem să vorbim în dreptul lui Hristos de o tărie, dar cred că este o tărie a dragostei. E biruinţa dragostei lui Hristos în răstignire. Nu se împotriveşte răului până la a se întrista şi a se mâhni pe Cruce pentru pierzarea celor care-I fac Lui rău. Pentru că făcându-I rău se pun pe ei în primejdie. Domnul plânge pentru pierzania lor. Până şi pe Cruce caută ceva pentru îndreptăţirea lor: „Părinte, iartă-i, că nu ştiu ce fac“. Cu alte cuvinte „Ai de ce să-i ierţi. Poţi să-i ierţi pentru că nu ştiu ce fac“. Adică şi pe Cruce Hristos are grijă de oameni. Aceasta este forţa, puterea Lui. Acum este El „omul tare“. Chiar şi pe Cruce El nu este biruit de suferinţă, de grija de Sine, de a răspunde răului cu rău, ci de grija pentru ei.

Încă mai mult, noi oamenii Îl răstignim pe Hristos, Îl omorâm, iar El se foloseşte de acest prilej ca să ne ofere Trupul şi Sângele Lui. Atât de mare, de puternică, atât de tare este dragostea Lui. Nu numai că lipseşte de aici osânda, fiindcă „nu a trimis Dumnezeu pe Fiul Său ca să judece lumea, ci ca să se mântuiască lumea prin El“ (Ioan 3, 17), dar ne întâlnim şi cu binele. Deci eu, omul, Îl răstignesc pe Domnul, iar El ca răsplată se foloseşte de această întâmplare ca să-mi dăruiască Trupul şi Sângele spre hrană. În Răstignire se vede într-adevăr biruinţa lui Hristos, tăria dragostei Lui.

- Care ar fi mesajul Învierii pentru oamenii de azi, ştiind că învierea bucură, dar şi responsabilizează? Unii ar dori să moară de tot şi să nu mai învieze.

- Viaţa de astăzi aşa pare. Este o viaţă cam fără bucurie. O viaţă din ce în ce mai tristă. Pare că dispare bucuria de a trăi. Sau se împuţinează, păleşte această bucurie. Învierea transmite bucurie, bucuria vieţii veşnice care se revarsă peste oameni.

Avem pentru ce să trăim. Hristos este bucurie şi este Viaţă. Că se întâmplă uneori ca oamenii să trăiască în deznădejde, care vine probabil din şubrezenia credinţei noastre, asta e altceva.

Avem nevoie de o înviorare a credinţei

- „Sfârşitul lumii va veni dintr-un mare căscat de plictiseală“, mărturisea un teolog român contemporan. Întrebarea pe care un francez şi-o punea privind în jur, „Á quoi bon?“ e definitorie pentru societatea de azi.

- Da. Avem nevoie să redescoperim bucuria de a trăi. Părintele nostru duhovnic Macarie, de la Mănăstirea Pasărea, ne vorbea despre cum trăia sărbătorile în satul natal pe când era copil. Nu vedeai în sat vreun om trist, posac. Şi erau săraci. Anii imediat de după al doilea război mondial. Cu multă foamete. Dar toţi erau într-o inimă, într-un gând. Spunea părintele: „împărţeam cu toţi ceilalţi sărăcia“, aducându-şi aminte cu cât efort tatăl lui păstra o sticlă cu vin pentru sărbători de Crăciun sau de Paşti. Nu aveau mai mult. Dar în toată sărăcia asta trăiau o veselie care le înfrumuseţa sărbătorile. Astăzi, într-o oarecare măsură, sărbătorile parcă şi-au pierdut din gust. Nu mai au aceeaşi plinătate de bucurie.

Bucuria de a ne vedea unul cu celălalt, de a ne întâlni, de a ne spune „Hristos a înviat!“, “Adevărat a înviat!“ parcă azi nu mai e aşa de intensă.

- În aceste condiţii, cum putem face din Învierea lui Hristos învierea noastră? Simţim o delăsare…

– Da. Avem nevoie de o înviorare a credinţei. Avem nevoie de un suflu. Viaţa în credinţă este o viaţă cu suflu, o viaţă insuflată. Trebuie să câştigăm această insuflare.

Dumnezeu dă fiecăruia în mod propriu cum să găsească insuflarea asta. Şi dacă o dobândim, să o şi păzim. Aţi văzut cum se spune despre cineva care doreşte foarte mult ceva. E pasionat de ceva. De pictură, spre exemplu. Acela, şi când mănâncă, are un album lângă el şi se uită acolo, gândindu-se cum să mai tragă o tuşă.

La fel stau lucrurile şi în credinţă. E nevoie să păstrăm insuflarea şi cred că diavolul are o tactică a lui în timpurile noastre. Nu sunt ispite vizibile, ci mici, mărunte, care te toacă. Şi simţi aşa că, pe nesimţite, nu mai ai vlagă, eşti cu bateriile pe zero.

Înviorarea credinţei vine pentru fiecare în mod diferit. Pentru unii lecturile duhovniceşti aduc prospeţime. Alţii iubesc slujbele bisericeşti şi de acolo îşi iau putere. Alţii au înclinaţii serioase pentru rugăciunea particulară. Avem nevoie de insuflare şi de atenţie. Să urmărim unde sunt descărcările de ajungem cu bateriile pe zero.

Eficienţa rugăciunii

- Sunt momente în care, deşi ne facem rugăciunea, nu simţim că primim putere. Rămânem străini de ceea ce facem. Cum se câştigă prezenţa în rugăciune?

- Cineva se exprima referitor la absenţa noastră lăuntrică din ceea ce facem cam aşa: putem citi rugăciuni fără să ne rugăm, putem mânca de post fără să postim. E adevărat. Practicăm lucrurile credinţei fără suflul credinţei. Se întâmplă ceva. Mă gândesc că poate fi folositor şi să ne dăm seama de această stare de lucruri şi să nu ne împăcăm cu ea. Citim nişte rugăciuni fără să ne rugăm de fapt. Şi atunci trebuie să schimb ceva. Mă opresc. Nu mai citesc rugăciunea. Stau. Întâi stau puţin şi mă gândesc: ce sunt eu, cine sunt eu, ce fac eu, înaintea cui stau?, pentru a-mi trezi conştiinţa şi a fi prezent în lucrul pe care am de gând să-l fac.

Unii Părinţi recomandă un astfel de moment pentru a trezi un suflu al rugăciunii. Adică să nu te apuci imediat să te rogi, ca şi cum ţi-ai face o datorie, aceea de a-ţi citi rugăciunea, după care îţi vezi de treaba ta. Nu. Stai un moment. Stai puţin. Să te linişteşti. Să-ţi dai seama ce vrei să faci. Să-ţi vii în simţire. Apoi te poţi apuca de rugăciune. De dorit este să faci o rugăciune care corespunde stării tale. Se poate ca rugăciunea citită să nu-ţi ofere ceea ce ai nevoie tu în momentul acela. Poate mai potrivit ar fi atunci să te rogi cu propriile cuvinte. Aşa este atunci, altă dată va fi altfel.

Cred că părintele Rafail Noica povestea o întâmplare cu un părinte care, ajuns seara acasă, nu putea să se roage. Pentru că există şi ispita aceasta. Şi atunci nu poţi să îţi zici decât: îmi citesc rugăciunile şi mă culc. Dar părintele nu s-a putut împăca cu situaţia asta şi a început să se plimbe prin casă zicând în sinea lui: „Doamne, iartă-mă, dar nu pot să mă rog!“ Şi se zbuciuma în sufletul lui. Omul nu se împăca nici să se culce aşa, nici să se roage mecanic. După ce a stat aşa o jumătate de oră, brusc, un asemenea duh de rugăciune l-a cuprins, încât, pe urmă, rugăciunea nu-l mai lăsa să se culce.

Ce minunat când omul este sincer! Adică când se ia în serios în ceea ce face. Dumnezeu îl ia în serios. Armonia pe care o căutăm şi o dorim este taina lui

Dumnezeu. Fiecare om se realizează deplin în ceea ce el are unic. Doar atunci se simte el însuşi. Dar, pe de altă parte, păstrându-şi unicitatea, omul rămâne în armonie cu toţi ceilalţi, cu Dumnezeu, cu semenii, cu natura. Dacă omul se împlineşte în Dumnezeu, nu are cum să fie altfel. Este bine cunoscută comparaţia cu centrul cercului din care pornesc mai multe raze. Cu cât razele se apropie mai mult de centru, cu atât distanţa dintre ele scade şi se unesc în acel punct. La fel se întâmplă şi cu noi, oamenii aflaţi în căutarea lui Dumnezeu.

- De Paşti, după un post de şapte săptămâni, creştinii caută împărtăşirea euharistică cu Hristos. În ce ar consta pregătirea pentru Sfintele Taine?

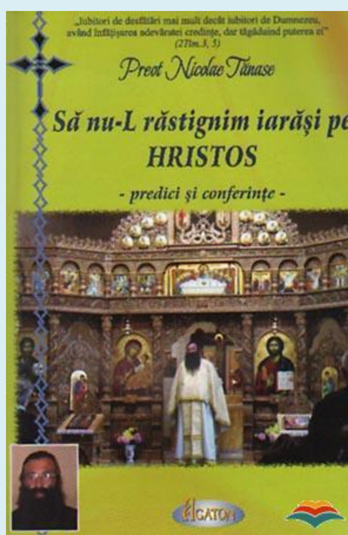
- A te împărtăşi cu vrednicie, scria undeva părintele Alexander Schmemann, înseamnă să te împărtăşeşti înţelegând ce faci. Să prinzi sensul împărtăşirii şi al pregătirii pentru Sfânta Împărtăşanie. Starea firească a lucrurilor este împărtăşirea permanentă. Dar noi suntem destul de departe de ea şi nu o putem recupera cu uşurinţă. Nu înseamnă că noi, dacă ne vom împărtăşi în fiecare zi, am recuperat practica Bisericii primare. Departe de noi gândul acesta. Doar imităm mecanic ceva fără să avem duhul şi înţelegerea celor din vechime.

Părintele Schmemann spunea că un preot venerabil a fost întrebat cum mai poate un om trăi creştineşte în lumea de astăzi. Şi răspunsul a fost acesta: „Oricine poate trăi creştineşte dacă va avea gândul că la sfârşitul săptămânii trebuie să se împărtăşească. Trăindu-şi viaţa ca pentru împărtăşire.“ Poate spunem lucruri mari, dar când te apuci să le faci, să le trăieşti, atunci reuşeşti să vezi cât împlineşti din ele. Trebuie să fim conştienţi de vremurile în care trăim, în ce lume am deschis ochii. Să nu uităm că ne-am născut după Nietzsche. Şi numai în secolul trecut, omenirea a trecut prin două războaie mondiale, fratricide.

Dacă ne gândim cât de mult s-au schimbat lucrurile faţă de când eram eu copil, acum 30 de ani, ce tensionată este viaţa acum faţă de atunci…

Hristos a înviat!

Părintele Nicolae Tănase – Predică la Învierea Domnului - Să nu-L răstignim iarăşi pe Hristos!

Fiind întins pe Cruce, Hristos a zis: „***S-a terminat***”. Dar, după aceea, prin moarte L-a primit iadul. Şi de acolo El a eliberat drepţii Vechiului Testament. Icoana Învierii arată toate aceste lucruri: cum S-a pogorât la iad, a eliberat drepţii Vechiului Testament, a înviat, S-a arătat femeilor mironosiţe, cărora un înger le-a vestit: “***A înviat, nu este aici!***”.

Dovezi ale dumnezeirii şi învierii

Să ne închipuim noi, astăzi, că ne-am duce la un mort de-al nostru în cimitir şi un înger ne-ar spune la mormânt: “A înviat, nu e aici”. Vă daţi seama, ce uimire am avea! Înţelegem astfel şi noi uimirea femeilor mironosiţe, care se pregătiseră cu mir, cu untdelemn, cu mirodenii, după legea iudaică, să ungă Trupul lui Iisus. Turnau aceste miresme, cu aloe, pe mortul înfăşurat în giulgiu. Aşa era rânduiala lor.

„***A înviat, nu este, nu mai este aici!***” – le spune îngerul. „Unde este?”. „A înviat! Veniţi şi vedeţi locul unde a fost pus! Ba mai mult, veniţi şi vedeţi giulgiurile! Veniţi să vedeţi şi mahrama, deosebit pusă!”. De ce le arată acestea? ***Giulgiul avea mai mult de 4 metri lungime; el se păstrează astăzi în oraşul Torino, în Italia***; avem mulţi care lucrează acolo şi care au mers şi l-au văzut. Cu acest giulgiu a fost înfăşurat Mântuitorul Hristos, după rânduială. Ca să scoţi mortul din giulgiu trebuia să-l jupoi, cu totul, pentru că era lipit. Deci, arătându-li-se femeilor giulgiul, de fapt li s-a arătat minunea. Cum ieşise Hristos din giulgiu? Cum

mahrama cu care-I fusese înfăşurat capul era pusă deosebi? Toate acestea sunt dovezi ale dumnezeirii Mântuitorului Hristos şi Învierii Lui.

Nu e nimeni în istorie care să intre în mormânt mort şi să iasă viu, prin propria putere, nu să te scoată altul! Hristos a făcut lucrul acesta.

Aceia L-au răstignit o dată, noi Îl răstignim de multe ori

De aceea, în noaptea Învierii, această noapte sfântă, ne bucurăm, facem efortul – fie nu dormim, fie ne sculăm – venim şi suntem în biserică, unde cântăm: „***Să zicem: Fraţilor! şi celor ce ne urăsc pe noi. Să iertăm toate pentru Înviere…***”. ***Să ne iertăm unii pe alţii mai întâi, pentru ca să ajungem la iubire, căci Hristos a fost iubire.***

Cât a suferit Hristos… Unii n-aţi putut vedea filmul „Patimile lui Hristos“; n-aţi putut vedea, aţi ieşit afară, aţi plecat; n-aţi putut vedea atâta suferinţă. E un film bine realizat. Nu 1 %, ci mult mai puţin au reuşit cei care au făcut filmul să arate suferinţele. Nu se poate descrie în cuvinte, nu se poate arăta într-un film, oricât de bine ar fi făcut, cât a suferit Hristos. Pentru ce? Pentru fiecare dintre noi. Nu pentru unul, nu pentru mulţi, ci pentru toţi, din toate timpurile.

De aceea se cade, după 2000 de ani, să nu-L răstignim iarăşi pe Hristos, cum L-au răstignit aceia. ***Aceia L-au răstignit o dată, dar noi Îl răstignim de multe ori, cu păcatele noastre… Şi iar ne iartă, şi iar ne iartă, şi iar ne iartă, şi iar ne dă bucuria Învierii Sale…***

Să nu intrăm în acest praznic nespălaţi

Este cea mai sfântă noapte, alături de cea a Crăciunului, bineînţeles. În toate Bisericile Ortodoxe a răsunat în noaptea aceasta salutul pe care-l folosim până la Înălţarea Domnului: **„Hristos a înviat!” - Adevărat a înviat!”.** În acest fel, am refăcut legătura noastră cu Dumnezeu. O parte dintre dumneavoastră v-aţi spovedit şi bine aţi făcut. O parte nu v-aţi spovedit încă. Dacă vreţi, rămâneţi! Să nu pătrundem în acest mare praznic al Învierii Domnului – care ţine 40 de zile – întinaţi, nespălaţi, necurăţaţi.

Toţi suntem păcătoşi. Sfântul Apostol Pavel zice: „***Dintre păcătoşi cel dintâi sunt eu!***”. Fiecare dintre noi să spunem lucrul acesta! Cei ce s-au împărtăşit nu sunt mai buni decât cei ce nu s-au împărtăşit. Un singur lucru au în plus faţă de cei care nu s-au spovedit: ei au vrut! Este cel mai puternic cuvânt care se poate spune, ca să

lămurim oamenii că suntem chemaţi la Cer, nu la pământ: suntem creaţi pentru Cer, nu pentru mormânt! Mormântul este numai trecere spre cer. Mormântul este numai un sălaş al corpului, dar partea nemuritoare a sufletului rămâne în Împărăţia lui Dumnezeu, iar de la Învierea cea de obşte va fi împreună cu trupul cel înviat.

Să credem în Înviere! Dumnezeu, care a făcut lumea din nimic, are putere să învie morţii. Este aşa de puţin lucru pentru Dumnezeu, pentru puterea lui Dumnezeu! El a făcut cerul, şi pământul, şi cosmosul acesta, pe care oamenii nu reuşesc să-l cerceteze. Se vorbeşte în ştiinţă de ani lumină. Savanţii n-au putut cerceta aproape nimic. Savanţii rămân uimiţi de cosmos, de lumea lui Dumnezeu, de creaţia lui Dumnezeu.

Spuneam că oamenii se împart în două: oameni care vor şi oameni care nu vor. Oameni care vor să ştie de Dumnezeu şi oameni care nu vor. Dintre aceştia care nu vor, sunt totuşi unii profitori. Profită. Vine Crăciunul, profită de sărbătoare. Vin Paştile, profită de sărbătoare; profită de miel, de masă, de liber de la serviciu etc. Dar ei nu cred în Dumnezeu. Sau, dacă ei cred în Dumnezeu, cred cum vor ei. Din această categorie să nu mai facă parte nimeni! Toţi să arate lui Dumnezeu că vor. În rest, Dumnezeu ştie câtă bunătate sau răutate a inimii avem fiecare şi să deşertăm această răutate în Taina Spovedaniei!

Copiii postesc pentru viitorul lor

O să vă dăm Sfintele Paşti, care luaţi şi care nu luaţi ştiţi, că am ţinut multe predici anii trecuţi, până am lămurit lucrurile acestea. Rog copiii — care au fost destul de cuminţi în noaptea aceasta şi chiar în ultimele zilele ale săptămânii – să rămână toţi, ca să le dăm ceva jucării, pentru că au fost ostenitori şi au postit. Unii au postit mai puţin (doar câteva săptămâni), în rest toţi au postit tot postul. Asta este foarte bine! Înseamnă că părinţii lor i-au educat bine şi înseamnă că părinţii urmăresc viitorul lor.

Unii dintre noi postim şi pentru păcatele noastre. Copiii n-au aşa multe păcate. Atunci de ce trebuie să postească şi ei? Pentru viitorul lor. Observaţi că toată lumea munceşte, dar nu toată lumea are spor. Toţi ne dăm interesul pentru copii, dar unul iese aşa, unul aşa… De ce? Înseamnă că undeva ceva n-a fost făcut: ori n-au ţinut post, ori noi, părinţii, am fost nepăsători, ori n-am fost cu luare aminte, ori nu ne-am spovedit la timp, ori am trăit necununaţi, ori am ucis copii afară de aceştia pe care i-am născut, ori nu vrem să mai naştem copii şi aşa tăiem viitorul copiilor noştri…

Cei care s-au împărtăşit au ţinut post, aşa cum mi-au spus la Spovedanie. Suntem bucuroşi că părinţii au înţeles lucrul acesta. După cum vedeţi, copiii sunt vii, sunt vioi, merg şi la şcoală, au venit şi la biserică, vor veni şi mâine şi poimâine asta înseamnă că se poate.

Dacă suntem împreună şi la masă, suntem împreună cu Dumnezeu

Vă rog să rămâneţi la masă, am pregătit masă mare, putem mânca cu toţii. Nu prea am speranţe că rămâneţi, pentru că 26 de ani n-aţi rămas, nu ştiu de ce. Dar eu acum am început să pregătesc şi poate, poate, veţi rămâne. O singură dată dacă rămâneţi – cât sunt preot aici, dacă mă mai primiţi până la moarte – tot sunt mulţumit. O singură dată dacă rămâneţi la masă, mi-am împlinit visul. Pentru că Valea Plopului nu vrea să rămână la masă. Poate că au un motiv, poate că se duc acasă; este adevărat, în Vechiul Testament Paştile se făceau în familie…

Dacă nu rămâneţi acum toţi, măcar să veniţi la a doua Înviere. Avem şi noi, mai aduceţi şi dumneavoastră… Dacă suntem împreună şi la masă, suntem împreună cu Dumnezeu. Nu mâncarea şi băutura-i problema, ci a fi împreună la masă. Masa este un act de cult, că se începe cu rugăciune şi se termină cu rugăciune. Hristos a înviat!

A doua zi de Paşti - Adevăratul creştin se recunoaşte după participarea lui la Ospăţ

De acum am început să vestim Învierea lui Hristos, adică învierea noastră, libertatea noastră. Pentru că ***Învierea face pe om liber***, pentru că Învierea este un lucru adevărat şi Hristos a spus: "***Adevărul vă va face liberi***" şi „***Eu sunt Calea, Adevărul şi Viaţa***".

Sfânta Împărtăşanie, semn de recunoaştere

Învierea lui Hristos este prilej de bucurie. Aşa cum ştim, primul cuvânt pe care Hristos l-a zis după Înviere către femeile mironosiţe –si prin ele către noi toţi-a fost: „***Bucuraţi-vă!***". Bucuria noastră trebuie, deci, să fie deplină. De aceea, în noaptea de Paşti citim, de peste 1600 de ani, un text scris de Sfântul Ioan Gură de Aur, care ne îndeamnă să venim toţi: şi cei care am postit, şi cei care n-am postit, şi cei care am postit mai târziu, şi cei care am postit mai puţin aspru sau mai aspru, toţi laolaltă să venim, pentru că masa Stăpânului, ospăţul, este gata. ***Noi, în viaţa noastră, trebuie să ne aflăm continuu la ospăţ, Ospăţul Domnului, Cina***

Domnului, Sfânta Împărtăşanie. Acesta este şi semn de recunoaştere: Luca şi Cleopa L-au cunoscut pe Hristos în drumul lor spre Emaus, numai atunci când a săvârşit Sfânta Liturghie.

Adevăratul creştin se recunoaşte după prezenţa şi participarea lui la Ospăţ, la Sfânta Liturghie. Sfânta Liturghie ţine lumea, Sfânta Liturghie este moartea şi Învierea Domnului, Sfânta Liturghie este trăirea noastră în timp, istoria mântuirii noastre.

Lumina lui Hristos luminează tuturor

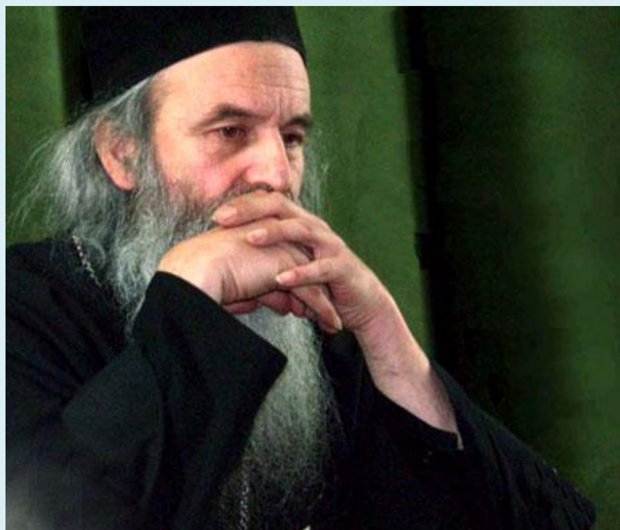
De aceea ne simţim bine aici, de aceea nimic nu trebuie să întineze această bucurie, această pornire. Pentru că Hristos a venit în lume să ne mântuiască, să avem viaţă, şi mai mult decât aceasta să avem! Cum, mai mult? Pentru că viaţă au toţi, şi creştinii, şi necreştinii. Viaţă au şi animalele, şi chiar şi plantele; ele vieţuiesc. Dar suflare de viaţă nu avem decât noi. De aceea, noi, fiind cununa creaţiei, cu raţiune, cu simţire şi cu voinţă, nu avem scuza înaintea lui Dumnezeu, că nu înţelegem.

Dacă s-a întâmplat ca cineva să nu înţeleagă, lucrul acesta s-a întâmplat pentru că nu a vrut, nu pentru că nu a putut. Pentru cei cu minte puţină, Biserica are rânduieli speciale, îi spovedeşte într-un anumit fel, îi împărtăşeşte într-un anumit fel, cu pogorământ. Dar pentru cei cu minte deplină, nu se poate să nu existe această licărire a lui Dumnezeu, glasul conştiinţei lui Dumnezeu în om, care ne face conştienţi de jertfa Lui pe Cruce. ***Sfânta Carte spune că, în Sâmbăta Paştilor, creştinii, lăsând deoparte întristarea, se adună în biserică şi, îmbrăcându-se preotul în veşmintele cele albe, îi îndeamnă să vină să primească lumina, lumina lui Hristos, care luminează tuturor. Hristos a înviat!***

(din: Preot Nicolae Tănase, "Să nu-L răstignim iarăşi pe Hristos – predici şi conferinţe", Editura Agaton, Făgăraş, 2011)

Hristos a înviat!

Părintele Rafail Noica - Din ce moarte ne-a izbăvit Hristos prin moartea si Invierea Sa ?

"Trebuie să ştim legea asta, ca lege cumplită: dacă nu Îl port acuma pe Dumnezeu, dacă nu-L văd acuma în viaţa mea pe Dumnezeu, nici dincolo de viaţa asta nu-L voi vedea".

Moartea necunoaşterii lui Dumnezeu

Ziceri memorabile ale părintelui Rafail Noica din conferinţa "Din ce moarte ne-a izbăvit Hristos":

"Subiectul de astăzi este o întrebare care am socotit-o minunată, din ultima cuvântare pe care am ţinut-o aicea. Întrebarea era "Din ce moarte ne-a izbăvit Hristos?" Şi-am simţit că nu am răspuns cum se cuvenea. Cum se zice, mai popular aşa, "n-am fost pe fază". În două cuvinte, pe care aş vrea să le dezvolt astăzi, putem spune aşa: "***din moartea necunoaşterii de Dumnezeu, care ne-a survenit tocmai din gustarea pomului cunoaşterii***". Cuvântul nu mie mi-a fost dat, altcineva mi l-a dat, dar aşa cum m-a izbit întrebarea, ca fiind minunată – în sensul că întrebări de astea aş vrea să purtăm toţi în inimile noastre până când vom ajunge să cunoaştem Învierea – tot aşa îmi vine să zic că m-a trăznit şi răspunsul. Ăla era cel care aş fi vrut să-l fi dat, chit că mai dezvoltăm după aia, şi mă bucur pentru persoana căreia i-a venit de la Dumnezeu…"

"O, de-am trăi noi toţi ca MOARTE necunoaşterea lui Dumnezeu (în chip viu, existenţial, nota noastră). De-am trăi noi asta ca o moarte, ne-ar fi mai puţin

confortabil să trăim în toate conforturile pe care ni le oferă viaţa. Dar ar fi un zbucium foarte important. Dar s-a pierdut, cu dinamica necontenită a căderii lui Adam, s-a pierdut până şi simţământul ăsta".

"***Părintele Sofronie socotea că blestemul cel mai mare este a nu-L cunoaşte pe Dumnezeu.*** Bănuiesc că mulţi din contemporanii noştri sunt "bine mersi" fără Dumnezeu. Poate ne e un pic dor de El, poate mai avem şi nişte greutăţi şi ne amintim că mai este şi Dumnezeu şi poate… să ne ajute El când alţii nu pot, însă nu ne dăm seama…; a murit ceva în sufletul nostru şi nu ne dăm seama – tocmai fiindcă suntem morţi – ce moarte înseamnă faptul de a nu-L cunoaşte pe Dumnezeu".

"Dacã nu cunosc pe Dumnezeu, dacã nu-L trãiesc în viaţa asta pe Dumnezeu, când mi se sfârşeşte sorocul meu pãmântesc şi mă despart de trup, o sã rãmân în întunericul în care sunt. Sfântul Simeon Noul Teolog zicea un lucru înfricoşãtor: "Cine n-a văzut pe Dumnezeu în viaţa asta nu-L va vedea nici în cealaltă".

Aici aş aduce cuvântul Sfântului Siluan: "Ţine-ţi mintea în iad, dar nu deznãdãjdui". Cã zice Sfântul Siluan: "Nu vom deznãdãjdui, cã milostiv este Dumnezeu". Adicã, noi nu trebuie sã ne ascundem îndãrãtul unor închipuiri sau dorinţe de-ale noastre – "ei, las` cã poate o să meargă şi aşa şi aşa". Trebuie sã ştim legea asta, ca lege cumplitã: dacã nu Îl port acuma pe Dumnezeu, dacã nu-L vãd acuma în viaţa mea pe Dumnezeu, nici dincolo de viaţa asta nu-L voi vedea".

"Deci, păcatul - să nu ne oprim la definiţii morale, e prea puţin morala, trebuie s-o depăşim cât mai curând; nu în imoralitate (asta e a cădea dincoace de morală), trebuie să trecem dincolo de morală, în fiinţialitate, ontologie, dacă vreţi - trebuie înţeles ca lucrare a morţii în noi, care înmulţeşte moartea, ne umple de moarte. (…)

Păcatul este chipul morţii, al morţii văzute ca despărţirea sufletului de Dumnezeu, Făcătorul lui. Asta este moartea, asta este păcatul. ***Tot ceea ce desparte sufletul omului de Făcătorul lui, de Dumnezeu, e moarte.*** Lucrarea acelui lucru, acelei energii, a acelui gând, a acelei fapte este păcat, este lucrarea morţii. Iar ***tot ceea ce aduce pe om către Dumnezeu este viaţă şi este stingerea lucrării morţii. Viaţa şi libertatea ne sunt date pentru ceea ce numeşte Biserica: pocăinţă".***

"Ieşirea nedureroasă din lumea aceasta, până la şederea de-a dreapta Tatălui era menirea lui Adam în Rai... Dacă el ar fi crezut lui Dumnezeu mai mult decât

Înşelătorului, [atunci] nu prin moarte, ci – aşa cum avem un chip în Enoh, care n-a murit, ci s-a mutat şi e cu Dumnezeu undeva; Proorocul Ilie, la fel, a venit un car de foc, l-a luat şi n-a murit; avem două experienţe ale unei treceri din viaţa la nemurire fără durerea morţii, în aceşti doi – bănuiesc că aşa trebuia să fie trecerea în cele veşnice. Fiindcă moartea, ca sfârşitul, ca… săvârşitul existenţei, al devenirii noastre pe pământ, moartea… nu este moarte, ci, prin puterea lui Dumnezeu de la Învierea lui Hristos, nu mai este moarte, ci este naştere. (…)

Dar de ce a suferit Eva blestemul acesta al naşterii în dureri? Pentru că naşterea omului în lumea asta îngână omului naşterea omului la sfârşitul vieţii ăsteia. Aşa cum ne-am făcut gestaţia în pântecele maicii pentru a veni în viaţa asta, tot aşa ne facem devenirea asta între naştere şi mormânt, a doua gestaţie, pentru a ne naşte întru cele veşnice.

(…) În dureri şi poate cu plângere se face naşterea omului în lumea asta. Mama boleşte, pruncul se naşte plângând; şi în plânsoare însoţim trupul neînsufleţit la mormânt şi cu plângere îl înmormântăm. (…)

Plângerea este numai pentru viaţa asta şi face parte din dinamica pocăinţei. [Pocăinţă] nu [înseamnă] atât părere de rău pentru relele făcute. Noi înţelegem foarte analitic, foarte primitiv lucrurile, obiectiv [impersonal, n.n.]. Asta numesc eu primitiv duhovniceşte. Noi gândim obiectiv. Faptul că am făcut o greşeală şi-mi pare rău pentru ea – nu asta este încă pocăinţă, dar ar putea să fie un început. Adică, o părere de rău că vedem că am scrântit-o, asta e normal. Dar lacrimile adevărate sunt când sufletul începe să trăiască faptul că despărţirea de Dumnezeu este un blestem şi că acel blestem este moarte. Că el, sufletul, despărţit de Dumnezeu (vreau să zic persoană; nu iau, analitic, doar sufletul, ci împreună cu trupul şi cu tot ce alcătuieşte persoana omului), când îşi dă seama că e despărţit de Dumnezeu… Trebuie să cunoaştem cât de puţin pe Dumnezeu, măcar, ca să ne dăm seama… **Când cunoaşte sufletul** – asta v-o spun din experienţa părintelui Sofronie şi a sfinţilor, dar trebuie toţi să ajungem la experienţa asta - **când începe sufletul să vadă de ce Dumnezeu ne-am despărţit noi, de care dragoste ne lipsim noi, lacrimile vin din dragoste, nu din părere de rău obiectivă** (că am făcut – obiectiv [impersonal, n.n.] – ceva tâmpit, să zicem), **ci că prin acea prostie, prin acea răutate s-a rănit dragostea lui Dumnezeu.** În ce fel s-a rănit? Prin despărţirea mea de dragostea asta".

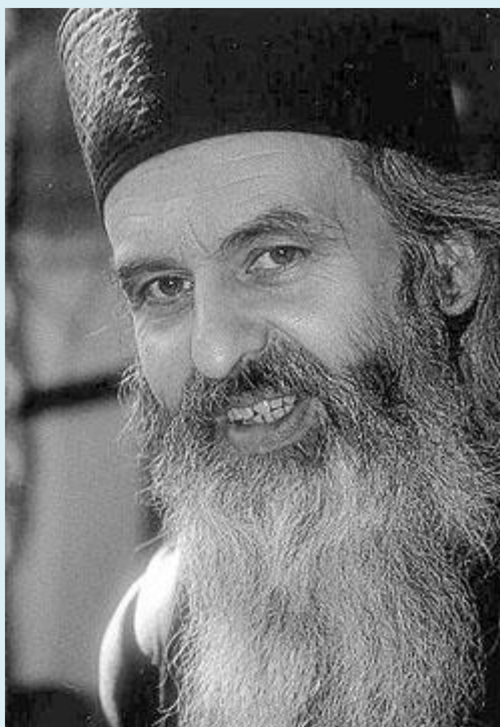
"Îndrăznesc să mai spun un lucru: Dragostea – şi când vorbim de dragoste vorbim de Dumnezeu, ***dragostea lui Dumnezeu -, dragostea este atotputernică, însă nimic nu este – paradoxal – mai vulnerabil decât Dragostea.*** Dacă Dumnezeu n-

ar iubi, Dragostea n-ar putea fi rănită şi Dumnezeu n-ar putea fi rănit. Paradoxal, dragostea adevărată, dumnezeiască este aşa de intensă, este “foc mistuitor” care mistuieşte nemistuit. De ce nemistuit? Pentru că Dumnezeu este nemuritor şi totuşi, în acelaşi timp, este, cum zicem noi, cu limbajul nostru de-al psihologiei: vulnerabilă. ***În ce sens “vulnerabilă”?*** Subţire. Dumnezeu se mâhneşte! ***Şi în ce fel se mâhneşte?*** Nu se ofensează. Asta-i erezie! Dumnezeu nu cunoaşte mânie, ofensă; nu-L poţi ofensa pe Dumnezeu. Noi, proştii ne ofensăm, că dacă cineva mi-a zis că sunt un porc, mă şi ofensez şi mă supăr pe el… da’ uită-te-n oglindă, poate nu e prea flatant ce vezi acolo, dar porc nu e! ***Aşa că ce-avem de ne ofensăm?*** Avem slăbiciune, avem moarte. ***Dumnezeu nu are slăbiciune, nici moarte şi nu se supără, dar se mâhneşte pentru mine. Că păcătuind, eu mă lipsesc de dragostea Lui şi de tot ce vrea să reverse în mine…*** (…)

Dumnezeu vrea să devin un dumnezeu, dar nu pe calea asta “amatoristă”, ci pe calea, hai să-i zicem “profesionistă” . ***Dumnezeu… “profesional” ne învaţă cum să ajungem la El şi dacă ar putea să ne dea mai mult decât ce este El, ne-ar da mai mult! Asta-i dragostea dumnezeiască! (…) Dragostea se dăruieşte total şi dacă ar putea da mai mult decât totul, ar da mai mult, şi când a putut să dea mai mult a dat mai mult, măcar în condiţiile astea limitate, pământeşti…”.***

Hristos a înviat!

Rafail Noica - Din ce moarte ne-a izbăvit Hristos?

Din ce moarte ne-a izbăvit Hristos?

Răspunde aşa: din moartea necunoaşterii de Dumnezeu, care ne-a survenit tocmai din gustarea pomului cunoaşterii. Aşa cum m-a izbit întrebarea, ca fiind minunată, tot aşa îmi vine să zic că m-a trăsnit şi răspunsul: Moartea necunoaşterii de Dumnezeu survenită tocmai prin gustarea pomului cunoaşterii, dar mă iertaţi, de acum încolo aş vrea să zic „lemnul cunoaşterii“ (aceasta era traducerea mai veche). În vechime traducătorii nu-şi permiteau să parafrazeze atâtea ca în modernitate şi mai bine făceau, în general. De ce „lemnul cunoaşterii“? Nimeni nu vorbeşte de pomul Crucii, dar în greacă, în slavonă, există ecoul acesta pe care-l are lemnul Crucii, şi lemnul vieţii, şi lemnul cunoaşterii şi toate lemnele Raiului (zice un tropar cântat în Marele Post: „…s-a înfipt lemnul Crucii pe Golgota şi iadul a strigat: vai, cine a împlântat o aşchie de lemn în inima mea?!“).

Limba noastră, care a cunoscut duhul dreptei slăviri, şi-a însuşit anumite formule şi anumite expresii şi un anumit vocabular, însă nu deplin, şi cu năvala modernităţii, le pierdem. E foarte important să nu pierdem cuvântul şi sensul cuvântului. E important ca Scriptura şi tot ce este liturgic să fie o traducere şi nu o trădare. Se tot citează, cel puţin în Occident, expresia italiană „Traduttore – traditore“ („Traducător, trădător“). Să nu trădăm, ci să traducem, fiindcă, mai ales în cele

bisericeşti, cuvântul are o importanţă deosebită. Cuvântul nu este doar un purtător de informaţie, cuvântul are energie; energia asta este mântuitoare şi dacă nu, riscă să fie ucigaşă. Cuvântul este unul din numele lui Hristos – Cuvântul lui Dumnezeu.

Blestem

Părintele Sofronie socotea că blestemul cel mai mare este a nu-L cunoaşte pe Dumnezeu. Bănuiesc că mulţi din contemporanii noştri sunt „bine mersi“ fără Dumnezeu. Ne e un pic dor de El, poate mai avem şi greutăţi şi ne amintim că mai este şi Dumnezeu şi poate că ne ajută El când alţii nu pot, însă nu ne dăm seama că a murit ceva în sufletul nostru şi nu ne dăm seama tocmai fiindcă suntem morţi, iar moarte înseamnă faptul de a nu-L cunoaşte pe Dumnezeu. E sigur că, deşi a fost faţă către faţă cu Dumnezeu, Adam nu a ajuns să cunoască pe Dumnezeu destul de deplin. Dacă ar fi cunoscut Adam pe Dumnezeu destul de deplin ar fi fost cu neputinţă mincinosului şarpe să-l înşele pe Adam, respectiv pe Eva…

Chipul morţii

Ce numim noi moarte? Ne îngrozeşte şi ne întristează dincolo de orice măsură chipul morţii. Un trup care până odinioară fiind în viaţă avea cât de cât o înfăţişare, să zicem o frumuseţe, chiar şi un om rău, un om îmbătrânit, urâţit poate de ani şi de cine ştie prin ce trecuse viaţa lui, dar, în comparaţie cu trupul lui mort, avea o frumuseţe, în el stătea viaţa. Trupul neînsufleţit are un chip care îngrozeşte pe om nu numai în sensul de frică, de groază, îngrozeşte şi în sensul de urâciune, ceva de nerăbdat, ceva ce omul nu poate să suporte. Şi nu va putea niciodată, fiindcă Dumnezeu nu a vrut ca omul să se împace cu moartea. Dumnezeu nu vrea să ne împăcăm cu moartea, căci ea este vrăjmaşul, singurul vrăjmaş. Şi dacă harul lui Dumnezeu îl putem numi sabie pentru a lovi pe vrăjmaşi, e sabie pentru moarte şi numai pentru moarte. Deci, pentru noi, chipul morţii este trupul neînsufleţit, dezbinarea între trup şi suflet.

[…] Dar, iubiţi fraţi şi surori, pe de altă parte, moartea, ca proces din viaţa noastră, dacă am trăi noi creştineşte, este o minune. Sub aspectul acela tragic, Dumnezeu omoară moartea, adică, cum zice Sfântul Pavel, tot ce este păcat se sfârşeşte cu moartea. Moartea nu este altceva decât energia morţii care lucrează în noi. Ar trebui multe definiţii date, dar nădăjduiesc la experienţa vieţii voastre. Domnul şi harul lui Dumnezeu să vă explice şi experienţa vieţii şi cărţile citite, că n-avem timp să explicăm fiecare cuvânt. Să nu ne oprim la definiţii morale, e prea puţin morala, trebuie să o depăşim cât mai curând, nu în imoralitate (asta e a cădea

dincoace de morală), trebuie să trecem dincolo de morală, în fiinţialitate, în ontologie, dacă vreţi.

[…] Deci, păcatul trebuie înţeles ca lucrare a morţii în noi, care înmulţeşte moartea, ne umple de moarte. Moartea este sfârşitul acestei lucrări. Dumnezeu a zis „…ca răutatea să nu fie fără de moarte, acum să îndepărtăm pe Adam din Rai" şi a pus moartea despărţire între trup şi suflet, cum zice rugăciunea de iertare a arhiereului la înmormântare: sufletul să se întoarcă de unde fiinţa şi-a luat, iar trupul să se dea în cele din care a fost alcătuit. Păcatul este chipul morţii, al morţii văzute ca despărţirea sufletului de Dumnezeu, Făcătorul lui. Asta este moartea, ăsta este păcatul. Tot ceea ce desparte sufletul omului de Făcătorul lui, de Dumnezeu, e moarte. Lucrarea acelui lucru, acelei energii, a acelui gând, a acelei fapte este păcat, este lucrarea morţii. Iar tot ceea ce aduce pe om către Dumnezeu este viaţa şi este stingerea lucrării morţii. Viaţa şi libertatea ne sunt date pentru ceea ce numeşte Biserica: pocăinţa.

Intrarea în viaţă

Dar de ce a suferit Eva blestemul acesta al naşterii în dureri? Pentru că naşterea omului în lumea asta îngână omului naşterea omului la sfârşitul vieţii ăsteia. Aşa cum ne-am făcut gestaţia în pântecele maicii pentru a veni în viaţa asta, tot aşa ne facem devenirea asta între naştere şi mormânt, a doua gestaţie, pentru a ne naşte întru cele veşnice. În dureri şi poate cu plângere se face naşterea omului în lumea asta. Pruncul se naşte plângând şi în plânsoare însoţim trupul ne-însufleţit la mormânt şi cu plângere îl înmormântăm. Plângerea însă trebuie să fie numai pentru viaţa asta şi face parte din dinamica pocăinţei, cu atâta părere de rău pentru relele făcute. Noi gândim obiectiv. Faptul că am făcut o greşeală şi-mi pare rău pentru ea, nu asta este încă pocăinţă, dar este un început. Adică, o părere de rău că vedem că am scrântit-o, asta e normal. Dar lacrimile adevărate sunt când sufletul începe să trăiască faptul că despărţirea de Dumnezeu este un blestem şi că acel blestem este moarte. Că el, sufletul, despărţit de Dumnezeu (sufletul nostru fiind persoana; nu iau analitic doar sufletul, ci cu trupul şi cu tot ce alcătuieşte persoana omului), dacă îşi dă seama că e despărţit de Dumnezeu, înseamnă că cunoaşte cât de puţin pe Dumnezeu, măcar atât cât să îşi dea seama că e despărţit de El.

Când cunoaşte sufletul pe Dumnezeu? Atunci când începe sufletul să-şi pună întrebarea „De ce Dumnezeu ne-am despărţit noi?", „De care dragoste ne lipsim noi?". Lacrimile vin din dragoste, nu din părere de rău obiectivă (că am făcut – obiectiv – ceva tâmpit, să zicem), ci că prin acea prostie, prin acea răutate când s-a rănit dragostea lui Dumnezeu, începem să ne despărţim de dragostea asta.

Nimic mai vulnerabil decât dragostea

[…] Îndrăznesc să mai spun un lucru: dragostea – şi când vorbim de dragoste vorbim de Dumnezeu – dragostea divină este atotputernică, însă nimic nu este – paradoxal – mai vulnerabil decât dragostea. Dacă Dumnezeu n-ar iubi, dragostea n-ar putea fi rănită şi Dumnezeu n-ar putea fi rănit. Paradoxal, dragostea adevărată, dumnezeiască este aşa de intensă, este „foc mistuitor“ care mistuieşte nemistuind; dar oare cum? De ce nu mistuie? Pentru că Dumnezeu este nemuritor şi totuşi, în acelaşi timp, este, cum zicem noi, cu limbajul nostru de la psihologie: vulnerabil. În ce sens vulnerabil? Subţire, mereu se mărgineşte! Şi în ce sens se mărgineşte? Nu se ofensează zicând: asta-i erezie! Dumnezeu nu cunoaşte mânie, ofensă; nu-L poţi ofensa pe Dumnezeu. Numai la prostii ne ofensăm, că dacă cineva mi-a zis că sunt un porc, mă şi ofensez şi mă supăr pe el… da' uită-te-n oglindă, poate nu e foarte bine ce vezi acolo, dar porc nu e! Degeaba m-am ofensat! Avem slăbiciune, avem moarte. Dumnezeu nu are slăbiciune, nici moarte şi nu se supără, ci mă iubeşte pe mine, deşi, păcătuind, eu mă lipsesc de dragostea Lui şi tot ce vrea să reverse în mine…

Dumnezeu vrea să devin un dumnezeu, dar nu pe calea asta amatoristă, ci pe calea, hai să-i zicem profesionistă. Dumnezeu profesional ne învaţă cum să ajungem la El şi dacă ar putea să ne dea mai mult decât ce este El, ne-ar da mai mult! Asta-i dragostea dumnezeiască! De ce îndrăznesc să zic eu că ne-ar da mai mult? Fiindcă Hristos în experienţa Lui de om ne spune că „cei care cred în Mine cele ce le fac Eu şi ei le vor face şi mai mari decât acestea pentru că Eu mă rog către Tatăl“. Poftim, care este iubirea lui Dumnezeu! Ce şoptea şarpele că vrea Dumnezeu? Ca nu cumva să ajungem ca Dumnezeu! … Sfinţi, de-a lungul istoriei, au înviat din morminte oameni morţi de nu ştiu când. Hristos a făgăduit „nu numai că veţi face ce fac Eu, ci şi mai mari decât acestea“. Poftim, ce invidie are Dumnezeu? Nici una! Dragostea se dăruieşte total şi dacă ar putea da mai mult decât totul, ar da mai mult, şi când a putut să dea mai mult a dat mai mult măcar în condiţiile astea limitate, pământeşti.

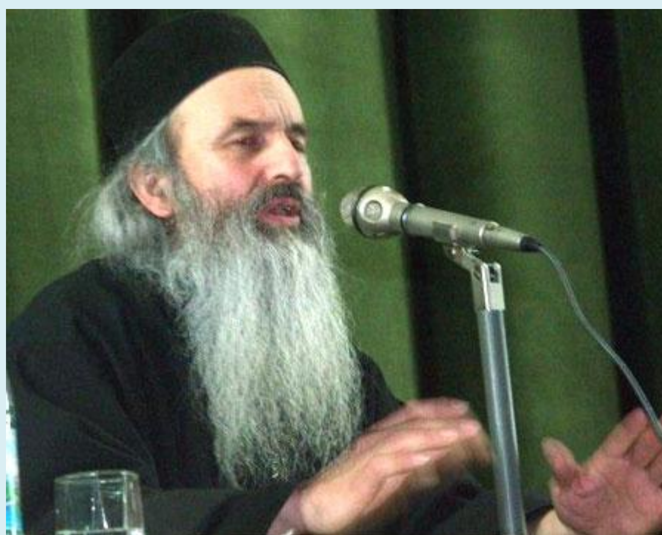
Crucea – de viaţă făcătoare

Crucea nu este suferinţă. Crucea, şi de aceea o numeşte Biserica de viaţă făcătoare, este dragoste. Dar Crucea, în lumea asta sălbatică, nu poate decât să fie suferinţă. Dragostea dumnezeiască în lumea asta nu poate să fie decât suferinţă şi asta este Crucea. Crucea trebuie să o înţelegem ca dragostea jertfelnică a lui Dumnezeu care, cum zice Sfântul Ioan Evanghelistul: dacă i-a iubit pe ai Săi, până în sfârşit i-a iubit. Care sfârşit? Însăşi moartea prin chin, prin ruşine, ruşinea că L-au făcut de

două parale, cică şi-a pierdut tot ce propovăduise, tot ce fusese a fost făcut acum de două parale. Nici astfel nu I-a biruit dragostea! Dragostea e jertfelnică până la capăt…

Hristos a înviat!

Părintele Rafail Noica – Cuvânt important pentru deosebirea gândurilor : Ce este minciuna? Cuvinte care înviază şi cuvinte care omoară

Învierea sufletului prin cuvânt şi Duhul mortal al minciunii

"… Sunt cuvinte care, dintr-o dată, parcă vă învie. Parcă dintr-o dată te trezeşti pe altă lume, [cu] altă înţelegere… *O lumină*, ca să zic aşa. Aici este ceva din prima înviere. ***E sufletul care începe să învie.*** Cuvântul care acum este perceput ca *viu* şi nu e doar informaţie moartă. ***Asta-i energia cuvântului. Cuvântul viu şi care te învie şi, înviat fiind de vreun cuvânt oarecare sau, în fine, ce-a pus Dumnezeu în sufletul tău, după aceea încep să-ţi devină vii şi cuvintele Scripturii şi să te insufle. Asta este sufletul care începe să învie!***

Şi când, contrar acestora, citeşti nişte lucruri… minciuni de-astea de-ale omului care se bălăceşte în minciuni şi te simţi aşa împovărat şi parcă e o otravă ce vezi acolo, nu ştii dacă e adevărat sau nu, dar te simţi aşa, împovărat: *energia mortală a cuvântului, minciuna*. Minciuna şi moartea sunt acelaşi lucru. Minciuna nefiind doar a zice un neadevăr: *îţi zic că plouă, dar e soare afară.*

Minciuna, în esenţa ei, este ceva mult mai adânc. Este tot ce nu este dumnezeiesc. Poţi să spui lucruri foarte bune, dar dacă nu sunt în Duhul lui Dumnezeu sunt minciună. Rezultatul lor este acea otravă, acea moarte a sufletului, unde ţi se *tâmpeşte* sufletul; pici iar în deznădejde, pici iar în indoielnicie, în necredinţă, în frică şi în toate lucrurile astea care sunt ale întunericului. ***Între altele, cel care are duhul deosebirii, pe linia asta deosebeşte [duhurile gândurilor].*** Printre altele, ***prin efectul pe care cuvântul îl are în sufletul***

tău. Dacă, dintr-o dată, ţi se învie sufletul şi parcă, în ciuda tuturor lucrurilor, simţi că e pace, că Dumnezeu e bun, că e atotputernic – uite că asta este ceva din acea înviere..

Învierea prin cuvânt* - şi asta este lucrarea Bisericii.** Cuvântul care, bineînţeles că altă energie are, dacă este *trăit* de persoana care-l dă, nu cuvânt teoretic - că am citit de la pagina 60 până la pagina 120 şi acuma vă repet ce scrie acolo -, ci ***cuvânt cât de cât trăit, cuvânt cercat.

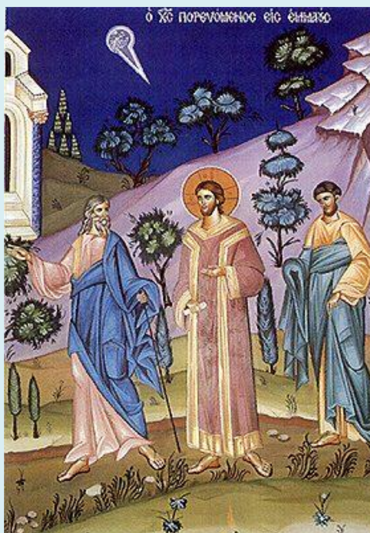
Spune părintele Sofronie lucruri minunate despre puterea cuvântului pe care o avea Sfântul Siluan. Dar observ din aceeaşi carte că *nu toţi îl percepeau la fel.* ***Deci [sunt] suflete mai sensibile, mai vii [şi] suflete mai moarte, mai insensibile.*** Cadavrul e insensibil.

Asta este prima înviere şi cei care au parte de această înviere nu se vor mai nedreptăţi de a doua moarte. A doua moarte, până la urmă, nu este moartea trupului, ci despărţirea *finală* a sufletului de Dumnezeu, ferească Dumnezeu de lucrul ăsta pe tot sufletul viu”.

(extras din conferinţa: “Din ce moarte ne-a izbăvit Hristos“, Alba-Iulia, decembrie 2005)

Hristos a înviat!

Părintele Rafail Noica - Drumul către Emaus sau de ce era neverosimilă Învierea?

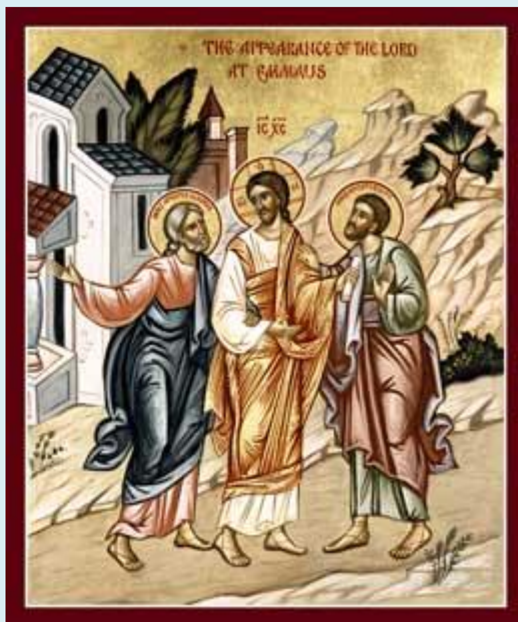

"Şi putem compara perioada noastră cu ultimele zile ale lui Hristos pe pământ. *H*ristos este Capul Bisericii, Biserica este Trupul lui Hristos. Şi asta nu este o alegorie, în duh este o realitate. Şi atuncea, *Capul* – unde mai pui că Acest *Cap*, Hristos, a zis că *„**Eu sunt Calea, Adevărul şi Viaţa**"*: deci *Eu sunt Calea*, ***dacă asta e Calea, asta este Calea şi pentru fiecare om, într-o măsură sau alta, într-un fel sau altul, dar şi calea istorică a Bisericii.***

Şi dacă acest Cap a trecut prin perioada aia eshatologică, să zicem, începând cu Ghetsimani şi până la Golgota, oare nu ceva asemănător va trece şi Biserica? Doamne, dar cine va putea răbda acele zile? Credinţa trebuie să ne spună: ***Iată Eu, cu ajutorul Tău Doamne, dar… nu ne lăsa Doamne, că eu singur nu voi putea!***

Şi încă un lucru vreau să vă mai arăt. Am mai vorbit despre asta, dar poate nu în cuvântări. ***Amintiţi-vă de cei doi Apostoli, Luca şi Cleopa care mergeau la Emaus.*** Vine Ce credeau ei că este un *străin*, Carele îi întreabă: ***Ce mergeţi aşa de întristaţi şi ce vorbiţi între voi aşa de întristaţi?*** Şi încep să Îi spună… Şi îmi permit eu, dacă îmi iertaţi lucrul acesta, să parafrazez ce înţeleg că se ascundea sub cuvintele Apostolilor.***Tu singur eşti străin în Ierusalim şi nu ştii ce s-a întâmplat, ce lucruri s-au întâmplat aici? Zice Străinul: ce lucruri?*** Pesemne… habar nu avea. Şi atunci încep ei să povestească şi zic: ***păi era Iisus, Acest prooroc puternic în cuvânt dar şi în faptă.***

(Amintiţi-vă ce spusese [Evanghelia], că era cuvântul [Lui] aşa că atunci când trimiseseră cărturarii şi fariseii să-L aresteze n-au putut să-L aresteze, că au zis – ***nimenea vreodată a grăit precum grăieşte Omul Acesta*****.** Şi din cauza puterii şi frumuseţii cuvântului Lui nu au putut să-L aresteze. Mai târziu Şi-a terminat slujirea Lui înviind pe Lazăr. A fost o succesiune de învieri, vreo patru stagii diferite, dar singur Lazăr n-ar putea să fie numit o moarte clinică [*nu că celelelte n-ar fi Învieri adevărate sau că ar fi fost morţi clinice, dar este spus celor "cârcotaşi" şi sceptici, N.N.*]. Că zice: *asta e a patra zi Doamne, pute*; şi icoana învierii lui Lazăr arată pe cei care scot piatra la mormânt ţinându-şi nasul, că pute, şi nu e glumă. Pe Lazăr nu din moarte l-a înviat, ci din putrejune! Nu dintr-o eventuală moarte clinică, ci, de acum, de dincolo de pragul neîntoarcerii**.** Ăsta era adevăratul Dumnezeu, care putere are asupra vieţii şi asupra morţii).

Dar revenind la cei doi, îmi vine să zic aşa, parafrazând: *Pe Ăsta, L-au pronunţat mai marii noştri, biserica noastră L-a pronunţat înşelător. Dacă ăsta a fost un înşelător, în cine o să mai credem? După care semne vom recunoaşte pe adevăratul Mesia, dacă ăsta a fost un mincinos? Ce minuni mai mari, ce cuvânt mai puternic, mai adevărat?* ***(…) Şi însăşi biserica Îl numeşte înşelător, biserica de Dumnezeu întemeiată prin Moisi, biserica de la care noi aşteptăm să primim şi vestea că a venit Mesia printre noi, şi semnele prin care Îl putem recunoaşte pe Mesia, şi confirmarea că ăsta este Mesia, şi biserica iată că zice că e un înşelător.***

Dar hai să zicem că nu-i, ***dar dacă nu-i, atunci cum, dacă este Mesia cel adevărat, Fiul lui Dumnezeu, Dumnezeu cu noi – Emanuil, după prooroci, cum de S-a biruit? Adică puterea lumii ăsteia L-a biruit pe Dumnezeu?*** *Că L-au arestat în noaptea aia, dar cum L-au găsit? Că L-au luat şi L-au dus la judecată, judecata mincinoasă, dar cum L-au osândit? Şi El nu a zis nimic, s-a lăsat osândit. Şi urlă toată gloata. Dar L-au dus şi la Cruce, şi şi-au bătut joc de El, că putea să mântuiască pe alţii, pe El nu se poate mântui, na, uitaţi-vă la El. Şi strâmbau cu faţa la El şi scoteau limba….*

Dădeau cu tifla, în termenii noştri. *Hai să vedem acum dacă Ilie vine să Îl mântuiască de pe Cruce*, că au interpretat cuvântul ***Eli Eli, lama sabahtani***, ca chemarea lui Ilie. De Dumnezeu vorbea El. ***Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, pentru ce M-ai părăsit?*** ***Ce cuvinte tragice, sfâşietoare….*** ***Ce era acea părăsire?*** ***Prin solidaritate cu noi, din dragoste, ne purta a noastră părăsire de Dumnezeu, pentru păcatele noastre. A trebuit să Îşi asume până şi acea fază a păcatului nostru pe cruce;*** dar asta nu o înţelegeau ăştia, ziceau – *a, lasă, să Îl mântuiască Ilie că a zis că e Fiul lui Dumnezeu, dacă Îl vrea Dumnezeu, să Îl dea jos acum de pe Cruce*. Şi nu L-a dat.

Şi aşteptau ucenicii să vadă minunea de pe urmă acestui Mesia, ca într-o clipită să se dea jos de pe Cruce şi să arate cine e Puternicul în lumea asta. Nimic… Iată că Şi-a dat duhul şi a murit. Şi acum de trei zile este în mormânt şi unele femei, cică, au fost acolo la mormânt, au văzut o viziune de îngeri, că, cică, ar fi înviat, dar pe El nu L-au văzut, iar ***noi nădăjduiam că Acesta trebuia să fie Cel care să mântuiască pe Israil.***

Înţelegeţi care era deznădejdea lor cea de pe urmă? ***O contradicţie, un nonsens, dincolo de care nu mai poate gândi omul.*** Şi începe ***Străinul să le vorbească şi să le tălmăcească în alţi termeni proorociile despre Hristos. Şi se îndulceau inimile lor de ardeau de dragoste inimile lor. Şi ajung acolo unde trebuiau să ajungă şi când să dea să intre în casă, Străinul pleacă mai departe. Şi ei Îl ţin cu ei pe Străinul asta, că tare Îl iubeau.***

Şi vine Străinul cu ei în casă. Şi Străinul ia o bucată de pâine şi o frânge. Şi recunosc Cine era Străinul. Singurul care nu ştia ce s-a întâmplat în Ierusalim era Mesia, era Hristos, era Iisus, dascălul lor, Înviat din morţi, cum spuseseră femeile dimineaţa şi lor li se părea că erau aiureli.

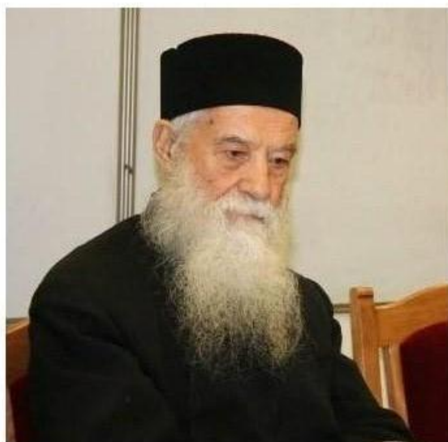

Şi iată că atunci când Dumnezeu a fost, în orice caz, făcut praf, biruit, biruinţa asupra *lui Dumnezeu era biruinţa* lui Dumnezeu *nu* asupra câtorva *vrăjmaşi pe pământ, ci asupra înseşi morţii, care a bântuit de la Adam şi până atunci”.*

(Părintele Rafail Noica, extras din conferinţa “Filocalia – întrupare şi premise eshatologice”. Alba-Iulia, 2002)

Hristos a înviat!

Părintele Gheorghe Calciu despre arătările Mântuitorului după Înviere şi sensurile lor mai profunde

Pr. Gheorghe Calciu Dumitreasa
(1925 – 2006)

"Cu siguranţă, Iisus a înviat înainte ca femeile mironosiţe să fi ajuns la mormânt, iar piatra mormântului a fost răsturnată de înger după Învierea Sa, aşa cum se vede din relatarea sfântului Evanghelist Matei, care spune că femeile, venind dis de dimineaţă, au văzut îngerul ca un fulger oprindu-se la mormânt, apoi a răsturnat piatra şi a şezut pe ea.

Într-adevăr, Mântuitorul S-a sălăşluit în pântecele Sfintei Fecioare şi S-a născut fără a strica cheile fecioriei; după pogorârea de pe Cruce, Iisus a fost pus într-un mormânt nou, în care ***nimeni niciodată nu mai fusese pus*** (cf. Ioan 19, 41), simbol

al naşterii din Fecioară. Şi ***aşa cum a ieşit din pântecele Sfintei Sale Maici, tot aşa a ieşit din mormânt fără a sfărâma piatra de la intrare.***

Îngerul a prăvălit piatra pentru ca femeile mironosiţe să vadă că mormântul era gol şi, de asemenea, că Petru şi Ioan, care vor veni la mormânt după vestirea Învierii de către femeile mironosiţe, să poată vedea mormântul gol, şi giulgiul nedesfăcut. În Ardeal există icoane care Îl arată pe Iisus triumfător, ieşit din mormânt şi stând pe piatra nerasturnată a mormântului, însemnând că a ieşit prin piatră înainte de răsturnarea ei. Simbolistica aceasta mi se pare foarte importantă şi ţin să o subliniez şi în momentele următoare.

După toate aparenţele, ***următoarea arătare a lui Iisus a fost către Maria Magdalena, care venise cu femeile mironosiţe, dar nu plecase cu ele.***

Neîncrezătoare în ceea ce văzuse (din ea Iisus scosese şapte demoni şi ştia cât de înşelător este diavolul) s-a întors la mormânt, căutând dovezi pentru Înviere. ***Avea o stare de pustiire care îi cuprinsese inima şi plângea la mormânt. Atunci a văzut doi îngeri, înăuntru, unul la cap şi altul la picioarele unde zăcuse Iisus, care au întrebat-o de ce plânge.*** Ea le-a răspuns cu întristare mare: ***"Pentru că au luat pe Domnul meu şi nu ştiu unde L-au pus"*** (Ioan 20, 13). Fără îndoială că a auzit un zgomot, nu a mai aşteptat răspunsul îngerilor, s-a întors şi L-a văzut pe Iisus aproape, dar nu L-a recunoscut. Ca şi îngerii, Mântuitorul a întrebat-o de ce plânge, pe cine caută. Maria a crezut că este grădinarul şi L-a întrebat dacă el a luat trupul lui Iisus, rugându-l să-i spună unde L-a pus ca ea să se ducă să-L ia. Atunci Iisus a chemat-o pe nume: ***"Marie!".*** În clipa aceea L-a recunoscut şi a strigat: ***"Rabuni!"*** şi s-a aruncat la picioarele Lui, dar El a oprit-o: ***"Nu te atinge de Mine, căci încă***

nu M-am suit la Tatăl Meu. Mergi la fraţii Mei şi le spune: Mă sui la Tatăl Meu şi Tatăl vostru, la Dumnezeul Meu şi Dumnezeul vostru“. (Ioan 20, 17).

Această întâlnire e plină de tâlcuri şi de simboluri. (…) ***De ce acum nu-i permite Mariei să se atingă de El până ce nu se va înălţa la cer?*** Mai târziu se va duce la Apostoli, care stăteau încuiaţi de frica fariseilor şi-i va întreba: ***“De ce sunteţi tulburaţi şi pentru ce se ridică astfel de gânduri în inima voastră? Vedeţi mâinile şi picioarele Mele, că Eu Însumi sunt. Pipăiţi-mă şi vedeţi că duhul nu are carne şi oase, aşa cum Mă vedeţi pe Mine că am”*** (Luca 24, 39). Fără îndoială că ucenicii L-au pipăit şi totuşi au continuat să se îndoiască. Spre a-i convinge, Iisus i-a întrebat dacă au ceva de mâncare. Ei i-au dat un fagure de miere şi peşte, şi El a mâncat. ***Aşadar, fără să Se fi înălţat mai întâi la cer, cum i-a spus Mariei Magdalena, Mântuitorul (…) i-a îndemnat pe Apostoli să-I pipăie mâinile şi picioarele pentru a-I încredinţa că nu era duh, ci El însuşi. Acelaşi lucru îl va face şi cu Toma la arătarea către ucenici, după o săptămână.*** **Atunci de ce a oprit-o pe Maria Magdalena, spunându-i să nu-L atingă pentru că încă nu S-a suit la Tatăl Său?** Aici trebuie să ne înălţăm cu duhul şi să ne gândim la o anumită simbolistică.

Mântuitorul a folosit întotdeauna simbolurile pentru a arăta o relaţie dintre oameni sau dintre oameni şi Dumnezeu. **Când a fost însă vorba de adevăruri divine, care nu pot fi închipuite cu mintea noastră, ci doar acceptate prin credinţă, atunci nu a mai folosit simbolul, ci afirmaţia directă şi susţinută.** Când a spus că *El este Fiul lui Dumnezeu*, a făcut afirmaţia clară, nedisimulată sub simboluri şi a acceptat moartea fără să tăinuiască adevărul în simbol. ***Când a spus că Trupul Lui e adevărata mâncare şi Sângele Lui adevărata băutura*** (cf. Ioan 6, 55) şi că ***cine nu mănâncă Trupul Lui şi nu bea Sângele Lui nu va intra în Împărăţia Cerurilor***, ***nu a folosit nici un simbol, ci afirmaţia clară, căci Dumnezeu nu este mincinos, cum este diavolul.*** Iisus face această afirmaţie neumbrită în capitolul şase de la Ioan – şi era gata să moară pentru ea şi să-Şi piardă ucenicii – şi o reia la Cina de Taină, într-un cadru ritual. Aşa că atunci când protestanţii afirmă că Cina de Taină şi pâinea şi vinul erau doar simboluri ale Trupului şi Sângelui, îl fac mincinos pe Însuşi Dumnezeu şi urmează până astăzi calea înşelăciunii lor.

Simbolul Mariei Magdalena închipuia atunci neamurile care vor veni la credinţă abia după ce Iisus Se va înălţa la cer şi va trimite Duhul Sfânt ucenicilor, care vor pleca în lume la propovăduire.

Mai este un aspect tulburător în această întâlnire dintre Iisus şi Maria Magdalena. ***Ea Îl văzuse pe Domnul ultima dată vineri seara, la punerea lui în mormânt.***

Trăise mereu pe lângă El vreme de, probabil, doi ani sau mai mult, aproape zi de zi. Trupul Lui fusese neatins de stricăciune şi totuşi, chiar şi atunci când s-a uitat la El, lângă mormânt, nu L-a recunoscut. ***De ce?*** Presupunem că Iisus, ieşit proaspăt din mormânt prin Înviere, trecând prin piatra mormântului fără a o sparge, avea anumită descărcare materială, o străvezime care îl îndepărta oarecum de la ochii omeneşti. Şi totuşi, când Iisus a strigat-o pe nume – ***"Maria!"*** – ea L-a recunoscut fulgerător şi s-a aruncat la picioarele Lui. Iisus spusese: ***"Nimeni nu poate să vine la Mine dacă nu-l va trage Tatăl Meu"*** (Ioan 6, 44).

De aceea ***nu venim la Dumnezeu dacă Iisus nu ne cheamă pe nume, pe fiecare. Odată chemaţi, reacţia noastră nu poate fi decât ca a Mariei – ne aruncăm la picioarele Lui – sau ca a lui Iuda – ne ducem la pierzare.*** Chemată pe nume, Maria L-a recunoscut şi L-a numit **"*Rabuni!*".** Chemat fiind şi Toma, a zis: **"*Domnul meu şi Dumnezeul meu!*".** **Fiecare suntem atraşi şi chemaţi de Iisus pe multe căi, până ce mintea ni se luminează şi, înţelegând chemarea, ne aruncăm la picioarele Lui.**

Emaus era o localitate la şaizeci de stadii de Ierusalim, ceea ce înseamnă cam unsprezece kilometri. Întâmplarea aceasta ne este semnalată numai de Sfântul Evanghelist Luca, deşi credem că ea se găseşte redată, în două versete , şi de Sfântul Marcu (6, 12-13), atunci când spune că Iisus S-a arătat altor doi ucenici pe ţarină. Vestea învierii lui Iisus tulburase cetatea Ierusalimului, unii o contestau, alţii o credeau, fariseii şi cărturarii o blestemau ca pe o minciună, însă nimeni nu rămânea indiferent faţă de acest eveniment care depăşea dimensiunea neutrală a vieţii.

Doi ucenici plecaseră spre Emaus. ***Unul dintre ei, menţionat cu numele în relatarea Sfântului Luca, era Cleopa; celălalt, aşa cum e şi firesc, trebuie să fi fost însuşi Evanghelistul Luca, deoarece numai el menţionează evenimentul detaliat.*** Erau şi ei tulburaţi, dezamăgiţi de veştile contradictorii care circulau pe seama Învierii Domnului, dar mai ales erau îndureraţi de neputinţa lor de a crede. La un moment dat, Iius a apărut lângă ei, mergând şi El spre Emaus. Îi întreabă de ce sunt tulburaţi şi după ce ei Îi spun, îi ceartă pentru necredinţa lor şi le tălmăceşte din Scriptură tot ceea ce era despre El. Ajung la Emaus, la gazda celor doi şi Mântuitorul se face că vrea să meargă mai departe, iar cei doi încearcă să-L determine să rămână cu ei şi El acceptă. ***Gazda le oferă o cină şi Iisus ia pâinea şi o frânge; atunci li se deschid ochii şi Îl recunosc, dar El se face nevăzut de la faţa lor. Cei doi ucenici îşi dau seama că focul din inima lor, când le vorbea pe cale, le spusese cine era Cel care le vorbea.***

Au alergat înapoi la Ierusalim şi au relatat ucenicilor că au întâlnit pe Domnul şi ce le-a spus. Cei doi ucenici nu L-au recunoscut pe Iisus, probabil din cauza aceleiaşi transfigurări spirituale, dar poate că autorul nu aceasta a înţeles când spune că ochii lor erau ţinuţi ca să nu-L cunoască. Poate că Mântuitorul a vrut mai întâi să le tălmăcească scrisul sfânt despre El, lucru pe care nu l-ar mai fi putut face în linişte dacă le-ar fi spus de la început Cine era. ***Importanţa impresionantă a evenimentului constă în aceea că ei L-au recunoscut la frângerea pâinii.***

Trebuie să ţinem cont de faptul că ***Iisus nu-Şi proclama identitatea cu uşurinţă; a făcut-o mai puternic după Înviere, văzând necredinţa apostolilor. De data asta, li S-a revelat celor doi printr-un gest: frângerea pâinii.*** Mulţi din teologi cred că Mântuitorul avea un fel inimitabil de a frânge pâinea, gest care a devenit sacru pentru Apostoli după ce L-au văzut la Cina de taină. ***Acest gest inimitabil a fost proclamarea identităţii lui Iisus faţă de cei doi ucenici.***

Arătarea Mântuitorului Hristos unora dintre ucenicii săi la Marea Tiberiadei, la cea de-a doua pescuire minunată, este de o frumuseţe mistică inegalabilă şi de o semnificaţie ascunsă tulburătoare. Şapte ucenici: Petru, Toma, Natanail, Iacov şi Ioan şi încă doi nenumiţi, s-au dus să pescuiască pe Marea Galileii, dar în noaptea aceea nu au spus nimic. Începea să se crape de ziuă, era o linişte nefirească, marea, de obicei tulburată, se întindea ca o apă moartă, străvezie şi luminată de stele, încât îi puteai număra pietrele de pe fund. Barca se îndrepta încet spre ţărm. ***Deodată acolo, pe mal, a apărut un Om. Acesta i-a întrebat: "Fiilor, nu cumva aveţi ceva de mâncare?". Ei au răspuns că nu. Fără vreo explicaţie, Omul de pe ţărm le-a spus: "Aruncaţi mreaja în partea dreaptă a corabiei". Au aruncat mreaja şi îndată s-a umplut de peşti, de parcă toate pietrele de pe fund s-ar fi prefăcut în peşti.***

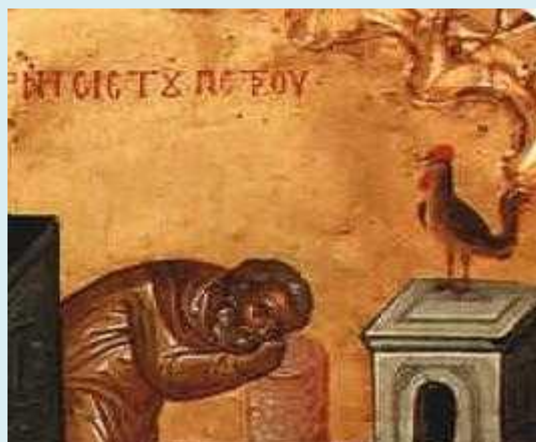
Sfântul Evanghelist Ioan stătea lângă Sfântul Apostol Petru. Privea intens spre *Omul de pe ţărm* şi i-a şoptit lui Petru: ***"Domnul este!"*** (Ioan 21, 7). Petru era dezbrăcat până la brâu. Auzind că este Domnul, şi-a îmbrăcat haina şi s-a încins, aruncându-se în apă şi venind înot la Învăţător. După aceea vin şi ucenicii cu corabia, o trag la ţărm şi aleargă la Iisus, căci aflaseră de la Ioan cine era bărbatul care le cerea mâncare. Când au ajuns la el, au găsit focul aprins, şi jăratic, şi peşte pus deasupra, şi pâine. Iisus văzuse graba lor şi le atrăgea atenţia: ***"Aduceţi din peştii pe care i-aţi prins acum!".***

Petru a mers la corabie, a tras mreaja plină la mal, cu o sută cincizeci şi trei de peşti mari, cu mult peste rezistenţa mrejei, care totuşi nu s-a rupt. S-au intors la foc, pentru că Iisus i-a îndemnat: ***"Veniţi de prânziţi!". Au venit în tăcere şi nici unul nu a îndrăznit să-L întrebe: "Tu cine eşti?". Toţi ştiau că este Domnul. Iisus S-a apropiat, a luat pâinea, a frânt şi le-a dat-o. Asemenea şi peştele.*** Interesant este faptul că ucenicii au ascultat de Iisus înainte de a-L fi recunoscut şi au aruncat mreaja în dreapta corăbiei la îndemnul Lui.

Am fost cu vaporul pe Marea Galileii. Apa era absolut limpede, încât vedeai peştii mişcându-se şi pietrele pe fund. Dacă în timpul nopţii, când întunericul făcea oarecum invizibilă mreaja, Apostolii nu prinseseră nimic, un pescar versat îşi putea da seama imediat că în zori, la răsăritul soarelui, nu era nici o speranţă de prins vreun peşte. Totuşi, au ascultat de El fără ezitare. Sunt convins că în mintea lor a fost un declic neconştientizat, amintindu-şi când, la primul pescuit bogat, Iisus i-a spus lui Petru, după ţinerea predicii de pe lac (Luca 5), să arunce mreaja în partea dreaptă a corăbiei şi acesta a protestat: ***"Învăţătorule, toată noaptea ne-am trudit şi n-am prins nimic. Dar după cuvântul Tău, voi arunca mreaja".*** Şi minunea s-a petrecut.

Petru a ascultat instinctiv porunca lui Iisus, dar Ioan, luminat de dragostea temeinică prin care era legat de Domnul, L-a recunoscut şi i-a spus lui Petru. Acesta avea firea năvalnică pe care i-am văzut-o în special în timpul Patimilor: la Cina de Taină declară în faţa Domnului şi a Apostolilor că, chiar dacă toţi se vor lepăda de Învăţător, el nu se va lepăda şi chiar de va trebui să moară, tot nu se va lepăda. Iisus îl domoleşte prevenindu-l că înainte de a cânta cocoşul, Petru se va lepăda de El de trei ori. Într-adevăr, Petru s-a lepădat de Domnul de trei ori: prima dată prin simpla negaţie, a doua oară prin jurământ, a treia oară prin blestem. A cântat cocoşul, el şi-a adus aminte de mustrarea Domnului şi a plâns pocăindu-se.

Vedem că la venirea ucenicilor la ţărm, au găsit jăratic şi peşte pus deasupra, deşi ei, în graba lor de a-L întâlni pe Învăţător, nu aduseseră din peştele prins de ei. Probabil că acest peşte voia să amintească ucenicilor de îndoiala lor, când Iisus li S-a arătat în noaptea Învierii şi nu au crezut că este El decât numai după ce a mâncat din peştele lor. ***Iar focul trebuia să-i amintească lui Petru de lepădarea lui la focul din curtea arhiereului.***

Partea a doua a întâlnirii cu Iisus la Marea Galileii este foarte tulburătoare, şi în sensul mistic, şi în sensul contradicţiei dintre ortodocşi şi catolici privind primatul lui Petru şi, în consecinţă, al Papei. ***Catolicii iau textul desprins de orice contextualitate privind lepădarea lui Petru şi ignoră mustrările Mântuitorului pentru graba lui de a face făgăduinţe mari pe care nu le respectă, până la a-l numi satana.*** Dar să urmărim textul lui Ioan: de îndată ce Iisus S-a revelat Apostolilor prin frângerea pâinii, s-a făcut linişte desăvârşită, au mâncat toţi în tăcere şi fiecare aşteaptă ceva care trebuia să se întâmple. ***Percepţia mea personală este că atât Petru cât şi ceilalţi ucenici bănuiau ce trebuie să se întâmple. Un aer grav plutea în atmosfera mistică a întâlnirii. Poziţia lui Petru în rândurile***

Apostolilor era foarte fragilă după lepădarea lui şi ei ştiau că Domnul va trebui să clarifice această poziţie în vreun fel.

Petru fusese multă vreme verhovnicul Apostolilor. Vârsta îi dădea o întâietate între ceilalţi şi toţi îi acordau cinstea cuvenită vârstei şi poziţiei lui în faţa lui Iisus. Totuşi, în toate împrejurările mai înainte, niciodată Mântuitorul nu l-a luat numai pe Petru, ci şi pe Iacov şi pe Ioan.

La Cina de Taină este evidentă o preferinţă a Domnului faţă de Ioan, nu numai pentru faptul că a stat cu capul pe pieptul Învăţătorului – Ioan era un copil şi Învăţătorul îl proteja – ci, mai ales că, atunci când Domnul a spus că unul dintre ei Îl va vinde, Petru l-a rugat pe Ioan să-L întrebe cine e vânzătorul, ceea ce Iisus i-a descoperit lui Ioan în şoaptă şi, fără îndoială, acesta i-a spus după aceea lui Petru. Dar Iisus spusese atunci ceva mult mai important pentru mântuirea lui Petru de păcatul lepădării, text pe care îl găsim la Sfântul Evanghelist Luca (22, 31-32): ***"Simone, Simone, iată satana v-a cerut să vă cearnă ca pe grâu. Iar Eu M-am rugat pentru tine ca să nu piară credinţa ta. Şi tu oarecând, întorcându-te, întăreşte pe fraţii tăi!".***

Cuvintele acestea puternice răsunau încă în inima lor tot aşa de adevărate ca şi prorocirea că ***"înainte de a cânta cocoşul, de trei ori te vei lepăda de Mine".*** Cred că pentru aceste cuvinte ale lui Iisus, ucenicii n-au avut nici o ezitare să-l primească din nou pe Petru în rândurile lor. Aceasta e opinia mea şi ea nu figurează în comentariile generale ortodoxe referitoare la reabilitarea lui Petru.

După ce Domnul Iisus Hristos şi ucenicii au terminat prânzul (Ioan 21, 15 şi urm.), ***Mântuitorul l-a întrebat pe Petru, fără nici un fel de pregătire; cunoscând gândurile tuturor, această întrebare era continuarea gândurilor lor, pe care Iisus trebuia să le lumineze.*** Întrebarea lui Iisus se lega direct de afirmaţia lui Petru făcută la Cina de Taină. Iisus i-a spus acum: ***"Simone, fiul lui Iona, Mă***

iubeşti tu pe Mine mai mult decât aceştia?". Şi firea năvalnică a lui Petru s-a răsfrânt încă o dată în graba răspunsului, uitând, pentru o clipă, de lepădare: ***"Da, Doamne, Tu ştii că Te iubesc". Totuşi mi se pare că există o anumită prudenţă în răspunsul lui Petru, care nu s-a mai înălţat pe sine deasupra Apostolilor celorlalţi; aceasta ne face să credem că amintirea lepădării era vie în mintea lui.***

Iisus i-a încredinţat paşterea mieluşeilor, fără vreun comentariu sau o aluzie la primatul lui între apostoli. Dimpotrivă, ca într-o judecată unde prima mărturie trebuia întărită pentru a fi acceptată (în astfel de situaţii se cereau trei mărturii), El îl întreabă a doua oară, fără referire la ceilalţi Apostoli: ***"Simone, fiul lui Iona, Mă iubeşti?".*** Petru confirmă fără a mai adăuga nimic, rostind aceleaşi cuvinte: ***"Da, Doamne, Tu ştii că Te iubesc".*** Iisus îi încredinţează paşterea oilor. Mântuitorul îl întreabă pentru a treia oară, ca o ultimă verificare a primei afirmaţii: ***"Simone, fiul lui Iona, Mă iubeşti?".*** Petru confirmă fără a mai adăuga nimic, rostind aceleaşi cuvinte: ***"Da, Doamne, Tu ştii că Te iubesc".*** Iisus îi încredinţează paşterea oilor. În ciuda convingerii lui Petru şi a Apostolilor că Iisus făcea restaurarea lui Petru în treapta apostoliei, aceasta a treia întrebare l-a întristat adânc pe Petru, fiindcă Învăţătorul i-a zis a treia oară: "*Mă iubeşti?*" şi a răspuns cu mare întristare în glas: "*Doamne, Tu toate le ştii, Tu ştii că Te iubesc*". ***Cu aceasta, Petru afirmă indirect că toată această interogaţie repetată de trei ori se referea la cele trei lepădări ale sale, prin care i se ştergea păcatul comis atunci şi era reintegrat printre ceilalţi Apostoli.***

Este evident pentru orice om de bune credinţă că nu i se acordă acum lui Petru puteri speciale, fiindcă, în acest caz, de ce s-ar fi întristat el la cea de a treia întrebare? Când Iisus S-a adresat Apostolilor după Înviere şi le-a spus: "***Mergeţi în toată lumea şi propovăduiţi Evanghelia la toată făptura!"*** (Marcu 16, 15), ***Învăţătorul nu S-a referit la Petru cu nimic special, astfel că situaţia lui rămăsese oarecum confuză printre ceilalţi.*** Iisus intenţiona să-l reintegreze pe cel lepădat de El printr-o reinstituire solemnă, un fel de primire a unui eretic în

Ortodoxie în vremea noastră. ***Când catolicii afirmă că acum i s-a dat o putere specială, se înşeală cu bună ştiinţă: lui Petru i s-a dat acum puterea pe care ceilalţi Apostoli au avut-o de la început, pe care ei nu o pierduseră ca Petru şi care le fusese întărită de Iisus în Duminica Învierii. Acum, Petru a fost reprimit în treapta lor şi i s-a redat şi dreptul de propovăduire la toată făptura: "Paşte mieluşeii Mei, paşte oile Mele!".***

Dacă în toată această tainică perioadă de după Învierea Domnului a existat ceva special pentru vreun Apostol, atunci au fost doi privilegiaţi: Toma, pentru care Iisus a venit în mod special pentru a-l convinge de Învierea Sa şi Ioan, despre care a spus lui Petru, la această arătare discutată de noi: ***"Dacă voiesc ca acesta (adică Ioan – n.n.) să rămână până ce voi veni, ce ai tu? Tu urmează Mie!"*** (Ioan 21, 22). Astfel Iisus mustră încă o dată îndrăzneala lui Petru.

În legătură cu Petru mai este ceva important. ***După ce Maria Magdalena anunţă Apostolii că a vorbit cu Domnul la mormânt şi că era viu, aceştia s-au îndoit şi numai Petru şi Ioan au alergat la mormânt pentru a vedea ce se întâmplase acolo. Ioan, mai tânăr, aleargă mai repede, s-a uitat în mormânt, a văzut giulgiul gol, dar nu a intrat, din respect pentru vârsta lui Petru*****.** După puţină vreme, Petru a ajuns şi el la mormânt şi au intrat pe rând înăuntru. Acolo au văzut giulgiul zăcând pe pământ, dar marama cu care fusese acoperită faţa lui Iisus nu era la un loc cu giulgiul, ci era făcută sul şi pusă în altă parte. *Atunci,* adaugă Evanghelistul Ioan, *au văzut şi au crezut.* Dacă giulgiul ar fi fost desfăcut şi ar fi zăcut la pământ ca o bucată oarecare de pânză, nu cred că ar fi avut efectul de şoc pe cre l-a avut asupra celor doi Apostoli. Fără îndoială că era ceva straniu în modul în care giulgiul zăcea pe pământ, încât Sfântul Ioan să scrie că au văzut giulgiul şi au crezut, fiindcă ei încă nu ştiau Scriptura că ***"Iisus trebuia să învieze din morţi"*** (Ioan 20, 9).

Ţinând cont de ceea ce am citit din capitolele anterioare şi de tradiţia iudaică legată de înmormântări, ne aducem aminte că după moartea pe cruce a Mântuitorului, iudeii căutau acum să scape de trupurile celor răstigniţi, deoarece a doua zi era Paştele şi mozaismul nu permitea neingroparea morţilor de Paşti. Iosif din Arimateia, ucenic în ascuns al lui Iisus, s-a dus la Pilat şi i-a cerut să-i dea trupul lui Iisus. Acesta s-a mirat de faptul că Învăţătorul murise aşa curând, a chemat centurionul şi l-a întrebat, iar acesta a confirmat moartea. Probabil era sutaşul care strigase la moartea Mântuitorului, văzând fenomenele supranaturale: ***"Cu adevărat, Fiul lui Dumnezeu era Acesta"*** (Matei 27, 54).

Ştim din relatarea Sfântului Ioan că Pilat a trimis totuşi ostaşi să verifice, că aceştia au văzut că cei doi tâlhari nu muriseră şi le-au zdrobit fluierele picioarelor – fapt care crea un şoc şi aducea moartea fulgerătoare – iar lui Iisus nu I-au zdrobit fluierele picioarelor, ci numai I-au străpuns inima cu lancea. Iosif Arimateianul a luat trupul lui Iisus de pe Cruce, a venit şi Nicodim, cel care mersese noaptea la Iisus să-L întrebe (vezi Ioan cap. 3), care a adus un amestec de smirnă cu aloe, au muiat giulgiul în amestec, apoi au înfăşurat trupul Domnului cu giulgiul muiat în mirodenii şi L-au pus în mormântul ***"în care nimeni, niciodată nu mai fusese pus"*** (Ioan 19,42). Aceste mirodenii aveau capacitatea de a face pânza giulgiului mai dură, ca un ulei sicativ. Ceea ce au văzut Petru şi Ioan a fost giulgiul nedesfăcut, păstrând forma trupului lui Iisus, ceea ce însemna că Domnul ieşise prin giulgiu fără a-i fi stricat forma pe care o luase după trupul Lui.

Coroborând toate fenomenele supranaturale de la Naşterea Mântuitorului şi până la Învierea Sa, vedem o serie de simboluri care se înlănţuiesc spre o finalitate supremă: dumnezeirea lui Iisus. El S-a născut din femeie fără de bărbat şi aceasta era fecioară care nu mai avusese în pântece, aşa cum, la îngropare, Iisus fusese pus într-un mormânt nou, în care nimeni nu mai fusese pus;***Mântuitorul a ieşit din giulgiu fără a-l sfâşia sau a-l desface şi apoi şi din groapă, prin piatră neridicată, fără a o sparge, aşa cum a ieşit din pântecele Maicii Sale fără ca ea să aibă durerile naşterii şi fără a-i strica cheile fecioriei.*** **Toate acestea sunt legate de ideea teologică că acolo unde Dumnezeu atinge, toate lucrurile devin vii, ies din ordinea lor naturală şi intră într-o altă ordine, divină, superioară, neinteligibilă pentru noi.**

Bucuria Praznicului Învierii este de altă natură decât cea pe care o simţim la naşterea lui Hristos, când ne străduim să facem din inima noastră peşteră spirituală în care Pruncul Iisus Se va naşte. Acolo, la Crăciun, stăm uniţi în faţa minunii prin care Dumnezeu Cel neîncăput, Cel fără de început, Cel care a făcut lumea aceasta minunată, cerul şi pământul, ***Se mărgineşte pe Sine într-un Prunc micuţ şi fragil, culcat într-o iesle, încălzit numai de prezenţa animalelor şi de dragostea Maicii Sale şi a Dreptului Iosif.***

Parcă la Crăciun încă nu L-am primit înlăuntrul nostru pe Hristos; încă este Pruncul minunat venit din cer şi avem un oarecare sentiment de exterioritate faţă de Dumnezeu-Fiul. ***De Paşti, prin postul de ispăşire şi prin faptul că L-am văzut pe Dumnezeu între noi, având chipul şi statura noastră, suferind ca noi, sângerând, chemându-Şi Tatăl din ceruri, rugându-Se pentru cei ce-L chinuiau – printre care, virtual, am fost şi noi – bucuria noastră este interioară. Hristos ne-a integrat prin suferinţă şi prin iertare.***

Oamenii sunt mai liniştiţi de Înviere, mai interiorizaţi. Învierea aduce o bucurie mai liniştită, nu trebuie să alergăm, aşa cum încercăm de Crăciun, ca să ajungem la peştera Naşterii. ***Dumnezeu-Omul este în noi, în suferinţa noastră, în pocăinţa noastră, în curăţirea noastră prin post şi prin reconvertire.*** Slujbele frecvente şi mai lungi, durerea inimii noastre pentru păcatele săvârşite, deniile şi privegherile ne înalţă treptat spre o apropiere de Dumnezeu. Şi duhul nostru este mai râvnitor către pocăinţă şi mai sârguincios spre rugăciune.

Tare aş vrea ca toţi din biserica aceasta să ajungă la Înviere ca nişte îngeri luminoşi, curăţiţi de păcate. ***Tare aş vrea ca să uitaţi de toate relele, aş vrea ca***

mintea voastră să fie îndreptată numai spre Dumnezeu, gura voastră să vorbească, cum spune Sfântul Apostol Pavel, în psalmi, în laude şi în cântări duhovniceşti.

Nu mă gândesc că veţi recita psalmi de acum, dar că veţi vedea, cum spune psalmistul, că inima voastră saltă de bucurie pentru Învierea Mântuitorului.

Şi atunci cu adevărat biserica aceasta va fi un locaş al lui Hristos. Şi mi-ar părea foarte bine ca toţi să vă ridicaţi mai sus decât mine, să fiţi cu toţii sfinţi în biserica aceasta”.

(din: Părintele Gheorghe Calciu, Cuvinte vii, Ed. Bonifaciu, Bacău, 2009)

Hristos a înviat!

Părintele Gheorghe Calciu - Hristos a Înviat!

În noaptea aceasta Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, întru totul asemenea Lui, învie din mormânt biruind moartea.

Prăznuirea Învierii Domnului nu este o rememorare, nu este un simbol al nici unei legende păgâne. Ea este simplu şi real, Învierea.

Iisus învie mereu. El se naşte mereu, propovăduieşte printre oameni, suferă pătimirile morţii şi Învie. Mereu.

În plan mistic, în plan divin, nu există timp, nici succesiune, nici aniversări, ci numai realităţi eterne.

Hristos a înviat, fiind pârga învierii noastre!

O legendă veche creştină, născută în cercurile de Evrei convertiţi, spune că, dincolo de Caiafa, arhiereul anului morţii lui Iisus, stătea Anna, socrul marelui arhiereu; dar dincolo de ei amândoi stătea un mare rabin, cunoscător al legii, care-l ura pe Iisus de moarte şi care a determinat arestarea, judecarea şi moartea Domnului. Acest era Rabi Tarfon.

Rabi Trafon biruise. Marele impostor – Iisus, Cel care se chema pe Sineşi Fiul lui Dumnezeu – fusese dat morţii ca ultimul dintre tâlhari. Minciuna lui fusese dovedită.

În noaptea Învierii Sale,* Iisus*, spune istorioara pioasă, s-a arătat lui Rabi Tarfon. Acesta descifra nişte manuscrise vechi, despre venirea lui Mesia. Iisus a intrat prin uşile încuiate şi a stat înaintea lui şi i-a vorbit: Rabi, de acum şi până la sfârşitul veacurilor, noaptea aceasta va fi prăznuită ca o noapte a biruinţei vieţii asupra morţii. Ridică-te, Rabi, spune lumii că ai văzut pe Cel Înviat! Propovăduieşte Învierea.

Rabi Tarfon s-a ridicat. Era obişnuit cu tot felul de arătări, duhurile nu-l puteau înspăimânta.

S-a apropiat de Iisus şi a ridicat mâna să-l lovească peste obraz. Şi s-a uscat mâna lui Rabi Tarfon chiar in clipa aceea!

În toate actele anticreştine stă Rabi Tarfon. În ucideri, în defăimarea creştinismului, în laşitatea celor care nu apără pe Iisus, în desfrânarea fizică şi spirituală propovăduită cu putere de profeţii "drepturilor umane", în bombardarea Bisericii Naşterii Domnului din Betleem, în orice acţiune de această natură, există un Rabi Tarfon care încearcă să lovească obrazul lui Iisus.

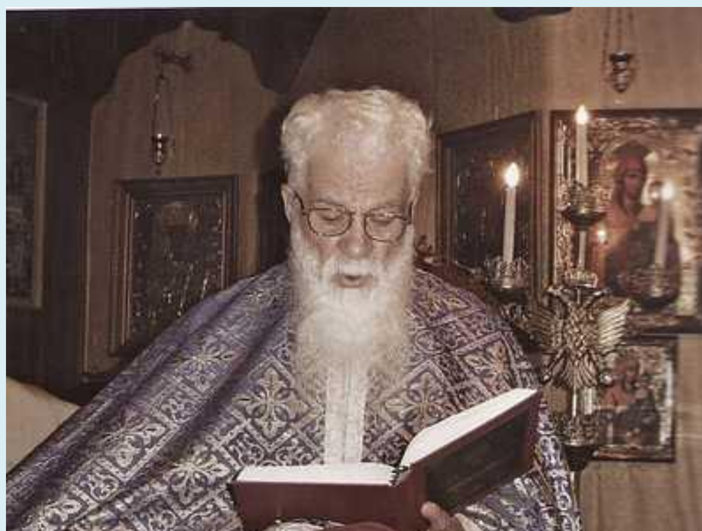
În păcatele noastre, în necredinţa noastră, în cesiunile făcute lumii acesteia pierdute, în desfrâul idolilor, stă Rabi Tarfon.

Iubiţilor, nu ridicaţi mâna inimii voastre să loviţi obrazul lui Hristos. Nu numai braţul inimii, ci toată inima voastră se va usca.

(Părintele Gheorghe Calciu, 4 mai 2002)

Hristos a înviat!

Mesajul de Paşti al Părintelui Calciu către creştini : “Să ne iubim unii pe alţii, acum când ura invadează pământul!”

Ziua Învierii

“În această zi a bucuriei supreme – Ziua Învierii – când Hristos S-a ridicat din mormânt ca un Atotputernic, zdrobind puterile iadului şi slobozind pe cei legaţi acolo din veac, moartea a fost doborâtă, viaţa a fost propovăduită şi mântuirea noastră s-a împlinit.

Unde-ţi este, moarte, boldul? Unde-ţi este, iadule, biruinţa?

Urăm tuturor celor la care acest mesaj ajunge, familiilor lor, prietenilor şi chiar duşmanilor, să se bucure împreună cu noi de Învierea Domnului, ***un Paşte duhovnicesc, un Paşte fericit, o sporire a credinţei, a iubirii şi a păcii,*** în această lume a conflictelor neîntrerupte şi a morţii năpraznice ale atâtor oameni nevinovaţi.

Să ne iubim unii pe alţii, acum când ura invadează pământul!

Să spunem «*Frate*» tuturor celor care ne înconjoară, în această vreme în care fraţii se urăsc şi familiile se destram*ă* !

Să aducem pacea lui Dumnezeu între oamenii care se războiesc între ei, iar *omul este lup pentru om*!

Să respectăm viaţa, acum când mamele îşi ucid pruncii în culcuşul cald al pântecului roditor, iar fătul nici măcar nu poate striga: «*Mamă, mă doare*»!

Să aducem dreptate intr-o lume strâmbată de vicii şi cinstea intr-o lume în care a fi cinstit este aproape ceva ruşinos!

Aceasta este misiunea şi tragicul destin al creştinului în lume: *Să fie urmaşul lui Hristos Cel Răstignit şi Înviat.*

Hristos a înviat, fraţii noştri! Să răsune strigătul nostru peste lumea întreagă, în cer şi pe pământ. *Adevărat a înviat!*

(Părintele Gheorghe Calciu, 25 aprilie 2003)

Hristos a înviat!

Părintele Gheorghe Calciu - Gânduri duhovniceşti despre Paşti şi Înviere

Sfintele Paşti, când prăznuim Învierea Mântuitorului nostru Iisus Hristos, este o sărbătoare solemnă. ***Bucuria ei este de altă natură decât cea pe care o simţim la Naşterea lui Iisus, când ne străduim să facem din inima noastră peşteră spirituală în care pruncul Iisus se va naşte.***

Acolo, la Crăciun, stăm uimiţi în faţa minunii prin care Dumnezeu Cel neîncăput, Cel fără de început, Cel care a făcut lumea aceasta minunată şi cerul, şi pământul se mărgineşte pe sine într-un prunc micuţ şi fragil, culcat într-o iesle, încălzit numai de prezenţa animalelor şi de dragostea Maicii Sale şi a lui Iosif logodnicul.

Parcă la Crăciun încă nu L-am integrat înlăuntrul nostru pe Hristos, încă este Pruncul minunat venit din cer, avem un oarecare sentiment de exterioritate faţă de Dumnezeu Fiul. ***De Paşti, prin postul de ispăşire şi prin faptul că L-am văzut pe Dumnezeu între noi, având chipul şi statura noastră, suferind ca noi, sângerând, chemându-şi Tatăl din ceruri, rugându-se pentru cei ce-l chinuiau – virtual, am fost şi noi printre printre aceia – bucuria noastră este mai interioară, Iisus ne-a integrat prin suferinţă şi prin iertare.***

Oamenii sunt mai liniştiţi de Învierea Domnului, mai interiorizaţi. ***Învierea aduce o bucurie mai liniştită, nu trebuie să alergăm aşa cum încercăm de Crăciun să ajungem la Peştera Naşterii. Dumnezeu Omul este în noi, în suferinţa noastră, în pocăinţa noastră, în purificarea noastră prin post şi prin reconvertire.*** Slujbele frecvente şi mai lungi, durerea inimii noastre pentru păcatele săvârşite, deniile şi

privegherile ne înalţă treptat spre o apropiere de Dumnezeu. Şi duhul nostru este mai râvnitor către pocăinţă şi mai sârguincios spre rugăciune.

Când eram copil posteam cu osârdie, desi nu era uşor pentru noi copii, dar îngerul nostru păzitor ne ferea de ispita oalelor cu lapte din cămară şi de smântâna atrăgătoare. Şi chiar dacă mai greşeam, ştiam că părintele ne va ierta la spovedanie, căci noi nu aveam nici o îndoială că intervenţia părintelui pe lângă Dumnezeu era fără greş. De altfel, părintele ştia toate păcatele noastre încă înainte de a le mărturisi noi; legătura lui cu cerul şi cu îngerii noştri păzitori era foarte strânsă şi nimic din cele ascunse ale noastre nu-i erau necunoscute.

La înjumătăţirea postului, Miercuri, mama ne chema pe cei mai mici – cei mari erau la lucrarea câmpului, a viei, etc. şi ne punea să numărăm ouăle. În anii buni, putinile erau pline cu ouă albe, de cele mai multe ori aveam peste trei sute de ouă; în anii mai slabi aveam peste 200. Cea mai tainică treabă pe care o făcea mama era în serile de Martie, când la lumina unei lumânări, cerceta ouăle alese de ea pentru a le pune la cloşcă. Ouăle cu bănuţ le punea de o parte. Din ele urma să iasă puii care vor face ouăle pentru Paştele anului următor. Ce taină a vieţii cunoştea mama, cu câtă convingere făcea ea cruce peste ouăle care vor scoate pui. Tare mi se părea mie că treaba pe care o făcea mama semăna într-un fel pe care nu-l înţelegeam, cu Învierea.

Pe urmă erau spovedaniile. Părintele împărţise satul în trei grupe: copiii, care erau spovediţi mai la începutul postului, de obicei, mergeam pe rând cu toată clasa şi cu învăţătorul, flăcăii şi fetele care urmau la mijlocul postului şi bătrânii care veneau la urmă. Aşa cum am spus, nu era chip să ascunzi de părintele ceva. Dacă evitai să spui o ceartă sau un mic furtişag, părintele te şi întreba: «Dar cearta cu cutare cum a fost?»

Mergerea la spovedanie avea un ritual specific satului nostru. Părintele ne anunţa în biserică: «Cei care veniţi la spovadă să ştiţî că asta înseamnă că aduceţî un dar pe altarul unde se va săvârşi jertfirea lui Iisus şi acest dar este chiar sufletul vostru. Prin spovedanie vă curăţiţi de păcate. Să nu veniţî la altar cu un suflet mânjit de tot felul de necurăţenii şi, mai ales,împăcaţi-vă cu vrăjmaşii voştri. Ştiţi că eu cunosc certurile dintre voi şi când vă voi spovedi şi voi întreba daca te-ai impăcat cu cutare, ce-mi vei răspunde. Ia ascultaţi ce zice Mântuitorul! Şi părintele citea din Biblie mai frumos decât domnul învăţător: ***Deci dacă îţi vei aduce darul tău la altar şi acolo îţi vei aminti că fratele tău are ceva împotriva ta, lasă-ţi darul acolo, înaintea altarului şi mergi mai întâi de te împacă cu fratele tău şî numai după aceea întoarce-te şi adu-ţi darul tău.***(Mt. 5: 23-24). Copiii mei, să nu aduceţi

la altarul Domnului un suflet împuţit de ură şî de vrăjmăşie, că vrăjmaş îi vei fi lui Hristos.

Aşa că, în zilele când ne venea rândul la spovedanie, toţi, mari şi mici, ne ceream iertare de la părinţi, de la bunici, între noi, de la vecini şi de la vrăjmaşi, se înţelege. Că pe urmă venea rândul vrăjmaşului şi ne-ar fi spus că nu am venit să ne luăm «iertăciune» de la el.

Duminica împărtăşirii însă era cea mai mişcătoare. Înainte de a pleca de acasă la biserică spălaţi curat îmbrăcaţi mergeam întâi la părinţi şi la bunici, le sărutam mâna şi ziceam cu inima sdrobită de părere de rău: «Iartă-mă, Mamă!, Iartă-mă, tată, sau bunicule, bunică !» Ei răspundeau: «Domnul să te ierte! Apoi noi: Şi de-al doilea. Ei: Domnul să te ierte! Şi iar noi: Si de-al treilea. Ei : Domnul să te ierte. Ei ne sărutau pe creştetul capului şi noi le sărutam mâna şî apoi plecam la împărtăşit. Pe drum, pe oricine întâlneam – copil, matur, bătrân, repetam acest înălţător ritual. Când intram în biserică, parcă pluteam în aer de bucurie ascunsă şi de curăţenie sufletească.

Ne întorceam de la spovedanie mai uşori, pe de o parte, fiindcă părintele ne uşurase spovedania şi, pe de alta, pentru că scăpasem de o spaimă, de spaima faptei săvârşite şi nemărturisite. Asta era încă o minune care ţinea de Paşti.

În Săptămâna Mare era denie în fiecare seară. Dar cele mai tulburătoare seri erau cea de Joi şi cea de Vineri. Joi se citesc cele 12 Evanghelii. Înşiruirea patimilor Mântuitorului, unele subliniate prin repetare, judecata la cei doi arhierei – Ana şi Caiafa – judecata la Pilat, oare cine şi-ar putea reţine lacrimile auzind chinurile Domnului? Copii fiind ne supăram pe Iudeii care strigau, la toate întrebările lui Pilat: «Răstigneşte-L! Răstigneşte-L!» În noaptea de Joi, flăcăii aprindeau un foc în curtea bisericii, simbolizând focul la care se lepădase Apostolul Petru de Hristos.

Vinerea era Prohodul Mântuitorului.Părintele şi cu învăţătorul satului organizau pe cei care cântau la prohod, în trei grupe: prima era cea a copiilor de şcoală primară. Învăţătorul alegea cei mai buni corişti şi timp de o lună de zile, după orele de clasă, făcea repetiţie cu noi. Numai în Săptămâna Mare făceam repetiţia în biserică, spre a ne mai uşura emoţia pe care toţi o aveam în seara prohodului. A doua grupă era cea a fetelor mari, a treia, cea a flăcăilor. În biserica noastră mai era o grupă: cea a Ruşilor. În sat erau încă trei biserici creştine, în afară de cea românească, şi o geamie. Era Biserica bespopoveţilor (rusă fără popă), cea a popoveţilor (cu popă) şi cea a duhoborţilor, care nu credeau în Sfântul Duh şi făceau cruce numai cu

două degete. Ruşii ortodocşi nu aveau biserica lor de limbă rusă. Părintele îi poftea să vină la biserica noastră, să cânte la Prohod ca o echipă separată, în limba rusă şi, în Noaptea Invierii, să cânte «Hristos a înviat din morţi. »Cu simţul lor muzical, Ruşii făceau o echipă foarte bună, spre invidia noastră. În special o tânără – Ştefana lui moş Lovin – avea o voce atât de frumoasă, încât nimeni nu o invidia: toţi o admiram. La ocolirea bisericii, mergeam toţi cu lumânările aprinse, solemni şi liniştiţi, nimeni nu vorbea, toţi eram pătrunşi de tragismul momentului în care Hristos era pus în mormânt.

În Noaptea Învierii, părinţii ne sculau din somn aproape de miezul nopţii. Deşi de cu seară îi rugam pe părinţi să nu ne lase să dormim, ci să ne scoale cu zorul, deşteptarea ne era foarte grea. Dar cum ne sculam, ca să ne sperie somnul, mama avea lângă patul nostru un lighian şi o cană mare de apă foarte rece, pe fundul căreia tremurau în undele apei două ouă: unul roşu şi altul alb. Oul roşu simboliza sănătatea trupului şi a sufletului, iar cel alb, curăţenia inimii. Ne primeneam, ne curăţam de gânduri rele şi alergam, în cele din urmă, învioraţi, la biserică. Acolo, aceleaşi grupuri de cântăreţi de la prohod şedeam la locurile noastre, asteptând cu înfrigurare momentul în care toate candelele şi lumânările vor fi stinse, iar biserica se va scufunda într-un întuneric adânc. Numai o luminiţă mică, în altar, va străluci ca o promisiune de la mormântul lui Iisus. Cu acea luminiţă, preotul va ieşi pe uşile împărăteşti chemând cu glas mare: Veniţi de luaţi lumină! În biserică se făcea o învălmăşală nesgomotoasă şi echipele de cântăreţi izbucneau într-un triumfător Hristos a înviat din morţi, cu moartea pre moarte călcând şi celor din mormânturi viaţă dăruindu-le!

Ieşeam afară, unde preotul citea sfânta Evanghelie a Învierii rostind stihurile tulburătoare: Precum se stinge fumul să se stingă, precum se topeşte ceara de para focului, aşa să piară păcătoşii de la faţa Lui, iar drepţii să se veselească. Şi după fiecare stih, noi cântam: Hristos a înviat! şi Hristos vascresi!

Oamenii aduceau cozonaci, ouă roşii, carne prăjită, slănină şi peşte prăjit în coşuri mari şi se aşezau pe două rânduri în jurul bisericii. Preotul venea cu busuiocul şi crucea şi o găleată cu apă sfinţită pe care o ducea crâsnicul şi stropea ofrandele cu aghiasmă: rodul vinului, al grâului şi al animalelor. În urma lui veneau doi flăcăi cu o cuvertură mare pe care o ţineau de cele patru colţuri şi oamenii aruncau din coşul lor ceea ce pregătiseră pentru preot: ouă roşii, cozonac, peşte, carne, slănină. După terminarea tuturor acestor tradiţii, părintele împărţea din ofrande tuturor celor care lucraseră alături de el, cântăreţului, crâsnicului, clopotarului, etc. Spre bucuria noastră, nu ne uita niciodată şi pe noi copii de la şcoală care cântam la prohod şi la Înviere.

În toată Săptămâna Luminată, nimeni nu ieşea la lucrarea câmpului, nimeni nu muncea toţi duceam o viaţă curată, căutând să păstrăm în noi neîntinată bucuria Învierii.

De Duminca Tomei, ne încredinţam şi noi cu Apostolul Toma că Iisus înviase, iar Luni, de Paştele Blajinilor, ne duceam toţi la cimitir. Acolo mamele aşterneau lângă mormintele adormiţilor familiei covoare româneşti frumos colorate, pe care aşezau ouă roşii, cozonac, peşte (nu uitaţi că trăiam în Delta Dunării) şi alte bunătăţi.

Preotul venea ceva mai târziu să sfinţească ofrandele care erau pentru pomenirea morţilor. Rostea o ectenie la fiecare mormânt. Nu era însoţit decât de cântăreţ şi de noi copii de şcoală. Cea mai mare parte din ofrandele primite, preotul ni le dădea nouă, copiilor spre marea noastră bucurie. Fiecare familie îl primea pe preot cu cântarea Hristos a înviat pentru morţi, cântat într-o tonalitate minoră.

Fără îndoială că ştiam cine sunt blajinii şi de ce prăznuiam noi acest al doilea Paşte pentru ei. Blajinii erau morţii noştri care locuiau pe lumea cealaltă.Dunărea, ca orice fluviu mare, nu se sfârşea la locul de vărsare. Am văzut şi noi cu ochii noştri cum braţul Sfântul Gheorghe pe malul căruia era aşezat satul nostru, când ajungea în Marea Neagră, nu se risipea în apa sărată a mării, ci despica apa până departe, rămânând intactă şi albă. Acolo, în mijlocul mării, era o bulboană. Toţi pescarii de pe mare confirmau acest adevăr. Apa Dunării se repezea în bulboană dispărând în adâncul fără fund. Nu era nici un fund acolo, fiindcă Dunărea trecea ca printr-o poartă în cealaltă lume unde blajinii aşteaptă cu înfrigurare, în fiecare primăvară, o veste de la noi că Hristos a înviat. De aceea, cojile de ouă roşii mâncate în prima zi de Paşti nu se aruncă, ci se strâng într-un şervet. Cu acest şervet, copiii merg la Dunăre şi aruncă în apă cojile de ouă spunând: Mergeţi în ţara blajinilor şî vestiţi-le că Hristos a înviat! Cojile de ouă fac, până în ţara blajinilor exact o săptâmână şi o zi. Astfel le făceam noi bucuria blajinilor noştri şi, Luni, după Duminica Tomei, ne mai veseleam încă odată cu ei de Învierea Domnului.

Frumoasele vremuri ale copilăriei! Tot satul, tineri, bătrâni şî copii, aveam o inocenţă pe care nimic nu ne-o putea răpi: nici păcatele, nici neînţelegerile dintre oameni, nici răutatea vrăjmaşului. O inocenţă pe care ne-o înnoiam de două ori pe an: la Crăciun şi la Paşti.

Biserica era pentru noi scăldătoarea din Vitesda, în care ne vindecam de fiecare dată când intram în ea, căci îngerii Domnului tulburau mereu apa vindecătoare

şi nu numai cel care intra primul se vindeca, ci toţi ne vindecam şi ne înnoiam sufletul, mintea şi inima.

Cine ne va curăţi pre noi de tulburările în care trăim dacă ierarhii noştri sunt neîmpăcaţi între ei? Dacă ierarhii şi teologii Sibiului, în prima săptămână din postul mare, în înfrăţire cu presa anticreştină scriau articole oribile împotriva noului Mitropolit al Ardealului de Nord. Când minciuna şî calomnia era pâinea lor de zi şi de noapte împotriva fratelui lor întru ierarhicească slujire? Şi iarăsi, la înjumătăţirea postului, Mitropolitul Moldovei arunca cel mai bun monah, învăţătorul mulţimilor de Români din toată ţara, afară din mânăstirea pe care o ctitorise pe pâmântul moştenit de la strămoşi şi ridicată cu osteneală duhovnicească şi cu bănuţul văduvei legat cu trei noduri de batistă spre a-l dărui mânăstirii spre zidire şi spre îngrijirea de orfani şi bolnavi?

Fi-vor ei socotiţi drept rugători pentru popor? Ajunge-va cândva rugăciunea lor ca să intre în urechile Domnului? Sau plânsul monahal şi al credincioşilor va intra mai curând în urechile Domnului Dumnezeu împotriva ierarhilor? Cât despre mascaţii pe care i-au adus la mânăstire acoliţii Ierarhului Moldovei, mânia Domnului va coborî peste cei ce i-au chemat, căci iată ce spune dumnezeiescul Apostol Pavel: ***Dacă cineva dintre voi are o pâră împotriva altuia, îndrăzneşte el să se plângă înaintea celor nedrepţi şi nu în faţa celor sfinţi?…O spun spre ruşinea voastră. Oare între voi nu este nici un om înţelept care să judece între frate şi frate? Ci frate cu frate se judecă şi aceasta în faţa necredincioşilor? Dar voi înşivă faceţi nedreptate şi aduceţi pagubă; şi aceasta chiar fraţilor…*** (1 Cor. 6: 1-…8)

Auziţi, preoţi, auziţi ierarhi ! Sfinţii sunt aceia care vor judeca lumea. Sfinţiţi-vă deci, ca să nu cădeţi sub judecată!

(Părintele Gheorghe Calciu, 24 aprilie 2006)

Hristos a înviat!

Părintele Gheorghe Calciu - Nou cuvânt către tineri: Cine ţi L-a furat pe Dumnezeu?

Oare ce cuvânt nou le mai poate spune cineva tinerilor mei prieteni? Au trecut de atunci ani îndelungaţi. O nouă generaţie s-a ridicat, călită de o experienţă unică şi, poate, atinsă de un nou scepticism. Poate că astăzi, chiar mai mult decât atunci când am rostit cele Şapte cuvinte… (1978), sufletul tinerilor – pe care îi consider prietenii mei, ca şi atunci (căci tot în numele lui Iisus Hristos vorbesc) – este lovit de maladii psihice aduse din lumea largă de o propagandă perfidă, deghizată adeseori sub masca democraţiei şi luând înfăţişarea creştinismului aşa cum satana se îmbracă în lumină de înger pentru a înşela pe cât mai mulţi.

Atunci erai oprimat prin forţă, ceea ce crea în tine o rezistenţă naturală faţă de un sistem de gândire materialist, cu aspect mistic. Nu credeai, tinere, în nimic din ce ţi se spunea pe atunci, pentru că, aşa cum ştii, sub forma adevărurilor relative, pe care stăpânii vremii le proclamau ca adevăruri absolute, se ascundea o minciună deopotrivă totală şi totalitară. Atunci glasul preotului ajungea la tine prin predica rostită cu preţul libertăţii şi chiar al vieţii, iar adevărul lui Hristos îţi consola sufletul rănit de violenţa limbajului politic, de întreaga teroare a vremii. Atunci ţi se vorbea de internaţionalismul comunist şi de existenţa exclusiv materială, prin care se caută uciderea iubirii universale a Mântuitorului. Atunci ţi se spunea că eşti o simplă piesă, fără libertate, în mecanismul social şi politic, că numai integrarea în necesitate îşi aduce libertatea. Hristos te chema însă la o libertate mai mare, de cu totul alt ordin, atunci când spunea: “***Sfinţeşte-i pe dânşii intru adevărul Tău: Cuvântul Tău este adevărul***” (Ioan 17, 17) sau “***Veţi cunoaşte Adevărul şi Adevărul vă va face liberi***” (Ioan 8, 32).

Nu este aşa, prietenul meu, că atunci Adevărul creştin ţi se părea limpede şi uşor de înţeles? Oare acum, în plasa de minciuni care te cuprinde din toate părţile, mai poţi distinge la fel de lesne adevărul de ne-adevăr? Sub năvala "evanghelizării" de tip protestant şi neoprotestant, în care adevăruri parţiale ale creştinismului îţi sunt predicate pe fondul satanic al rock-ului şi în forma teatralizării de cartier, cu răcnete şi lacrimi false, cu minuni şi vindecări care plouă peste capul tău buimăcit, cum mai poţi găsi pe Hristos cel adevărat în inima ta? Ieri, sub teroarea ateismului comunist, puteai să-ţi împodobeşti sufletul cu trupul Domnului, uns cu miresme, aşa cum îl puseseră în mormânt Iosif şi Nicodim. Astăzi, sedus de ritmul infernal al tobelor şi de vuietul cu ritm sălbatic al "propovăduirii" sectante, nu-L mai găseşti pe Dumnezeu şi stai, ca Maria Magdalena, plângând în faţa mormântului gol al sufletului tău.

Cine ţi L-a furat pe Dumnezeu? Care grădinar L-a ascuns de tine, ca să fii acum singur şi să plângi?

Întoarce-te la adevărul simplu al credinţei şi la textul învierii lui Hristos. Aleargă ca Petru şi Ioan spre mormântul Domnului, apleacă-te, intră, şi vei vedea şi vei crede, cunoscând Scriptura, că Iisus trebuia să învieze din morţi!

Hristos a înviat!

Părintele Gheorghe Calciu şi demonstraţia că Hristos a Înviat

Împărtăşim cu voi un fragment din conferinţa ASCOR susţinută de părintele Gheorghe Calciu la Bucureşti, în 1998, cu titlul "Noul cuvânt către tineri", fragment cuprinzând două mărturii (una personală, de la Aiud şi alta, indirectă, din Rusia) despre "demonstrarea" şi propovăduirea adevărului Învierii în iadul lagărului comunist. Conferinţa a fost transcrisă şi inclusă într-un volum de editura părintelui Savatie, Cathisma, sub titlul "Suferinţa ca binecuvântare" :

„Mă întorc acum la întâmplarea mea de Paşti. Mă pregăteam pentru sărbătoare. Îmi purificam sufletul pe cât puteam, eram surd la insulte, insensibil la lovituri, blindat împotriva foamei, încălzit de o rugăciune interioară. În noaptea în care ştiam că este noaptea de Paşti, la ora 12 noaptea, am auzit clopotele din Aiud bătând. Vuietul lor pătrundea foarte…. spiritual. Adică nu era un vuiet ca şi când ai fi lângă el, ci pătrundea prin ziduri. Era ca un mesaj pe care lumea de afară îl trimitea, lumea aceea care sărbătorea Învierea Domnului.

Şi am cântat „Hristos a înviat!". La început în gând, pe urmă am simţit nevoia să-l cânt nu cu voce tare, dar să mă aud eu însumi. Era o linişte mormântală şi orice mişcare din celule era reflectată în afară, pe culoar şi, sigur, gardianul m-a auzit cântând şi a venit la mine şi m-a insultat. Şi am hotărât să încetez să mai cânt ca să nu tulbur noaptea aceea Sfântă a Învierii. Mi-am adus aminte de tot ceea ce se întâmpla în copilăria mea… Cele mai dragi amintiri în perioada aceasta de izolare au fost relaţia mea cu elevii de la Seminarul Teologic şi amintirile copilăriei. Era vorba de inocenţă – inocenţa copilăriei şi inocenţa acelor tineri care mă susţinuseră în timpul predicilor mele.

A doua zi dimineaţa garda se schimba la ora 7. Pe secţie la noi – era o secţie specială de sancţiuni, de pedepse - erau şase gardieni (era o secţie mult mai mare). Ei veneau înşiruiţi unul după altul. Gardianul care era de serviciu intra în rândul celorlalţi şi cel care rămânea pe secţie deschidea uşa. Noi trebuia să stăm cu faţa la perete. El intră şi se uită să vadă dacă totul este în ordine. Şi n-aveam voie să ne întoarcem cu faţa din nou la uşă decât în momentul în care auzeam uşa încuindu-se.

În dimineaţa aceea de Paşti, nu m-am întors, n-am stat cu faţa la perete. Era un gardian… Dacă dumneavoastră aţi văzut un drac frumos, omul acesta era într-adevăr un drac frumos. Sigur că era un tânăr de ţară, un băiat subţirel, înalt, cu ochi albaştri, absolut angelici, cu o figură foarte frumoasă, totdeauna îmbrăcat elegant, cu costumul pe el. Ceilalţi veneau mai murdari. Era totdeauna foarte curat, foarte elegant. Însă avea o cruzime de neexplicat. Este greu de înţeles cum poate cineva care are o frumuseţe aşa de angelică să fie aşa de crud? Dacă omul acesta nu bătea 5-6 deţinuţi în serviciul lui, probabil nu se simţea bine. Şi în general, în închisoare, sub teroare, sub spaime, este mai uşor să suporţi propria ta tortură decât să auzi pe altul torturat. Când auzeai strigătele…

Majoritatea celor bătuţi erau deţinuţi de drept comun, pentru că erau puţini deţinuţi politici. Oamenii aceştia strigau când îi băteau. Noi tăceam, niciodată nu strigam. Dar ei strigau şi imaginaţia ta începea să lucreze. Şi-ţi închipuiai lucruri oribile. Era o strângere sufletească aşa de mare, încât ai fi preferat să vină să te bată pe tine, numai să nu mai auzi strigătele celuilalt. Şi acesta era unul din oamenii care găsea o plăcere din a-i tortura pe ceilalţi. ***În dimineaţa aceea când a deschis el uşa, eu mă rugasem toată noaptea la Dumnezeu. Poate am spus de sute, de mii de ori „Hristos a înviat din morţi cu moartea pe moarte călcând şi celor din mormânturi viaţă dăruindu-le“. De mii de ori poate. Ca să intre în mintea şi în inima mea adânc adevărul Învierii. Am stat cu faţa spre uşă când a intrat el, i-am spus „Hristos a înviat!“. Gardianul s-a uitat la mine, a întors capul şi s-a uitat la cei care erau în spatele lui. S-a întors din nou la mine şi-a spus „Adevărat a înviat!“.***

A fost pentru mine ca o lovitură în creştetul capului. Şi am înţeles atunci că nu el mi-a spus „Adevărat a înviat!“, ci că a fost îngerul Domnului. Acela, care stând la mormânt, a spus femeilor mironosiţe: „Pentru ce căutaţi pe cel viu între cei morţi? Iată a înviat. Veniţi să vedeţi locul unde-l puseseră“. Prin gura lui îngerul mi-a confirmat Învierea, pentru că aveam nevoie de această confirmare şi pentru că Dumnezeu a vrut să-mi confirme prin gura vrăjmaşului meu adevărul acestei Învieri. Celula mea s-a umplut de lumină. Şi bucuria mea a fost

aşa de mare, încât cele 5-6 ore până la prânz, când venea mâncarea, au fost în lumină şi bucurie spirituală.

Eram încredinţat unui colonel politic al închisorii care dădea ordine speciale pentru mine, în sensul rău al cuvântului, nu în sensul bun. Colonelul nu era un om rău atunci când era beat. Atunci când era treaz era foarte rău. Spre norocul nostru, al meu mai mult, era mai mult beat decât treaz. Aşa că l-am auzit venind la ora 12 pe culoar. Culoarele aveau o rezonanţă extraordinară. Auzeam paşii de pe culoar şi ştiam, îi recunoşteam pasul, pentru că urechea se ascute şi spiritul urmăreşte fiecare mişcare, aşa încât ştiai cine vine şi ştiai cu ce intenţii vine.

Şi m-am gândit ca într-o piesă de teatru. Am să stau cu spatele la perete. Am să întorc faţa spre el, am să-l privesc în ochi şi am să-i spun "Hristos a înviat!". Nu mai era ce fusese prima dată. Nu mai era un impuls interior. Era ca într-o piesă de teatru. Adică eu ştiam ce-o să-mi spună el, el ştia ce o să-i spun eu, ne cunoşteam reciproc. El ştia încăpăţânarea mea, eu ştiam capacitatea lui, puţina lui imaginaţie în care trebuia să reacţionezi exact aşa cum îl ştiam. E destul. Şi i-am spus "Hristos a înviat!". El s-a uitat la mine şi a spus: "L-ai văzut tu?". Zic: "Domnule colonel, eu nu L-am văzut când a înviat, dar cred în adevărul Învierii pentru autoritatea celor care l-au văzut, pentru apostoli, pentru ucenici, pentru martiri, pentru milioane de creştini care au murit slăvind pe Hristos fie prin chinuri, fie prin moarte naturală, dar care constituie garanţia că Hristos a înviat. Dumneavoastră, ştiţi, aţi văzut Polul Nord? Dar credeţi în el pentru autoritatea atâtor oameni de ştiinţă. Nici pe Stalin sau pe Marx nu i-aţi văzut decât în poză, dar credeţi în ei pentru autoritatea comuniştilor care vorbesc de ei".

Cu cât vorbeam, cu cât argumentam logic, cu atât inima mea se întrista. Cu atât lumina din celulă dispărea. Pentru că încercam să argumentez logic, cu logica umană, un adevăr care nu trebuie argumentat. Simpla pronunţare a lui "Hristos a înviat!" era suficient ca să-l convingă pe el sau să-l piardă. Şi am înţeles că am făcut un păcat şi Dumnezeu m-a părăsit. Îngerul care spusese "Adevărat a înviat", care adusese lumina în celulă plecase…

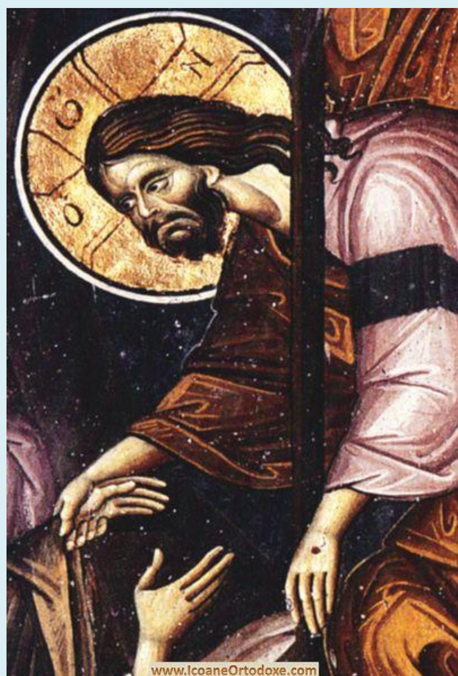
Vă mai spun câteva lucruri. În perioada instalării comunismului în Rusia începuse activitatea brigăzilor ştiinţifice. Au ajuns într-un sat, au adunat sătenii şi le-au vorbit despre imposibilitatea învierii lui Hristos. Şi la sfârşit au întrebat: "Are cineva de spus ceva?" Şi s-a ridicat un preot de acolo, un rus. Era ca un ţăran. Şi a spus: "Domnilor, eu aş avea ceva de spus". "Poftim la masa aceasta roşie". "Eu sunt un om prost, ca şi un ţăran. Nu ştiu prea multe lucruri dumneavoastră sunteţi

oameni deştepţi (la masă era chiar şi un filozof). Dar un lucru tot am să spun oamenilor aceştia care sunt în sală. S-a sprijinit în masa roşie şi a strigat "Hristos a înviat!" şi toată sala a răspuns "Adevărat a înviat!". Aceasta este cea mai mare demonstraţie privind învierea lui Hristos. Şi eu lovisem în adevărul credinţei".

(Părintele Gheorghe Calciu-Dumitreasa - „Suferinţa ca binecuvântare", Editura Cathisma, Bucureşti, 2007 - o parte din text a fost preluat după transcrierea realizată de fratele Laurenţiu Dumitru)

Hristos a înviat!

Dumitru Bordeianu - Învierea din mlaştina disperării

Vă oferim o mărturie tulburătoare a lui Dumitru Bordeianu despre o sărbătoare a Paştilor din închisoare trăită cu o intensitate aproape de tragism, ruşinând nerecunoştinţa şi ne-simţirea noastră, a celor care, adesea, trecem superficial (de nu chiar dobitoceşte) prin şi peste Înviere, fără să căutăm în ea şi propria noastră ridicare din moarte. De la această întâmplare se împlinesc acum 55 de ani:

(preluat de la Mihail Băcăuanu)

"Torţionarul Turcanu: "Vreau să vă atrag însă atenţia că cei mai periculoşi dintre voi, bandiţilor, aţi rămas cei care mărturisiţi credinţa voastră în Dumnezeu […] Trebuie să vă scoatem din cap şi din inima odată pentru totdeauna această aberaţie, credinţa în Dumnezeu" […]

Pentru cei cu adevărat credincioşi, cea mai mare ameninţare posibilă a fost această ultimă afirmaţie a lui Turcanu, la care nimeni nu se aştepta. Urma să fim loviţi în ce aveam mai drag şi mai de preţ, singurul nostru punct de sprijin - credinţa în Dumnezeu, nădejdea izbăvirii noastre din ghearele satanei.

Pe oamenii care nu cred în Dumnezeu problema mântuirii nu-i interesează, pentru că ei sunt legaţi de această lume materială, de bunurile pământeşti, de poziţiile

sociale, de plăcerile şi satisfacţiile acestei vieţi într-atât că numai moartea îi va mai putea despărţi de ele.

Pentru cel ce crede însă nelimitat în Dumnezeu, în mântuire şi în viaţa veşnică, nefiind legat de pământ, cea mai mare tragedie este momentul când e obligat să mărturisească dacă mai crede sau nu în Dumnezeu.

Când am fost întrebat de Zaharia dacă mai cred sau nu în Dumnezeu, pentru prima şi ultima dată în viaţa mea am avut o întunecare a minţii şi o rătăcire pe care nimeni nu o va putea înţelege, decât eu, cel care am trăit-o. Cine mi-a întunecat puterea de judecată în acel moment? N-am putut discerne ce gânduri satanice mi-au întunecat conştiinţa şi mintea […]

Atunci când m-a întrebat Zaharia, ce-i cu credinţa mea, un gând care nu era al meu şi nici de la Dumnezeu, m-a stăpânit şi mi-a şoptit: “Spune că nu te mai rogi lui Dumnezeu“! Şi aşa am şi rostit, public, în camera 3 subsol: “Nu mai fac rugăciunea, nu mă mai rog lui Dumnezeu”. Şi, din acel moment nu mi-am mai spus rugăciunea.

Urmarea ruperii comuniunii cu Dumnezeu prin rugăciune, a fost că duhul satanei a intrat în mine şi m-a torturat şi m-a muncit, din august 1951 până la Paştile anului 1954. Ţin să precizez că am spus că nu-mi mai fac rugăciunea, nu că nu mai cred în Dumnezeu. Marele meu păcat însă a fost că nu mi-am mai făcut rugăciunea, cu adevărat. Greşeala cu atât mai gravă, cu cât trebuia să mă gândesc la cuvintele sfinte: “Privegheaţi şi vă rugaţi ca să nu vă ispitească satana”.

Rugăciunea, după mărturisirea Sfinţilor Părinţi, este comuniunea omului credincios cu Dumnezeu. Prin ea, omul stă de vorbă cu Dumnezeu, Îl adoră, Îl măreşte, Îi mulţumeşte, Îi spune păsurile şi necazurile, Îl roagă să-l ierte, Îi cere ajutor şi milă, etc. […]

Se apropiau Paştile şi puterile mele fizice şi sufleteşti se epuizaseră. În toată fiinţa mea se instalase, fără să-mi dau seama, o nelinişte sau poate o presimţire, că se va întâmpla ceva cu mine. Trăiam emoţia celui aflat în faţa morţii. Dar mie nu mi-era frică de moarte, pe care mi-o dorisem de atâtea ori, ci mă temeam că din clipă în clipă îmi voi pierde minţile pentru totdeauna.

Era în Sâmbăta Paştelui. Cu o zi înainte mă rugasem, atât de adânc, cum poate nu am făcut-o niciodată în viaţa mea; în acelaşi timp, trăiam însă şi disperarea că rugăciunea nu-mi e ascultată.

Sâmbătă seara deci, pe la orele zece, când a sunat stingerea, m-am întins pe prici. De câteva nopţi nu-mi mai găseam somnul. Spre miezul nopţii, ceva m-a îndemnat să mă dau jos şi să mă mişc prin cameră. M-am apropiat de geam şi în clipa aceea am auzit clopotele bisericii din Gherla sunând orele 12, anunţând slujba Învierii. Sunetul clopotelor mi se părea venind din altă lume, atât era de armonios.

Am căzut în genunchi în faţa ferestrei şi, cu mâinile încrucişate pentru rugăciune, am strigat din adâncul sufletului meu: “Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumne-zeu, mărturisesc că Te-am ofensat, dar Tu Doamne, ştii că am ajuns la marginea suferinţei şi răbdării. Nu mai pot! Fă cu mine ce vrei Tu! Eu am fugit de la Tine, Doamne, dar mă rog Ţie din toată fiinţa mea, de este cu putinţă, iartă-mi şi învie sufletul meu pentru că eu cred nelimitat în Învierea Ta“.

În clipa aceea, cum stăteam în genunchi cu mâinile încrucişate şi ochii aţintiţi printre gratii, toată fiinţa mea s-a cutremurat şi din ochi au început să-mi curgă şiroaie de lacrimi.

Printre lacrimi, atât doar am mai putut rosti: “Doamne, fie-Ţi milă de mine!” N-am apucat să termin aceste cuvinte, că tot trupul mi-a fost cuprins de un tremur şi o zvârcolire ca a posedaţilor şi am simţit cum din sufletul şi trupul meu a ieşit şi m-a părăsit o putere străină. Era duhul satanei care mă muncise şi mă stăpânise, timp de patru ani de zile […]

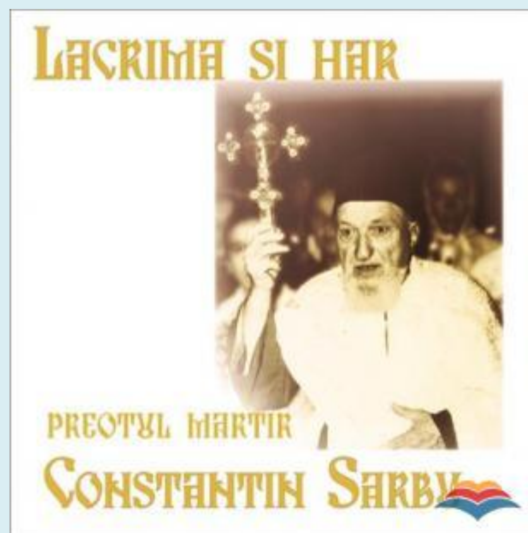
Am căzut cu capul pe ciment, leşinat, cu cămaşa udă de transpiraţie şi lacrimile nu mai încetau să-mi curgă şiroaie. Mi-am simţit fruntea udată de lacrimile căzute pe cimentul rece pe care l-am sărutat. Erau lacrimile căinţei pe care Dumnezeu binevoise să le primească, iertându-mi ofensa pe care i-o adusesem. În patru ani de chin, nu vărsasem o lacrimă, dar acum sufletul îmi era scăldat în baia căinţei şi a minunii lui Dumnezeu.

Târziu, m-am ridicat, nemaiştiind unde mă aflam; mă simţeam un alt om şi eram atât de uşor, de parcă pluteam în alte sfere. De Înviere, Dumnezeu mă vindecase şi mă înviase şi pe mine”.

(Din: Dumitru Bordeianu, Mărturisiri din mlaştina disperării, Editura Scara, Bucureşti)

Hristos a înviat!

Părintele Constantin Sârbu - Lumini de cuvânt, din lacrimă şi har, pentru Săptămâna luminată, săptămâna veşniciei. Cum să aprindem lumina din noi?

Lumina din noi

În fiecare om există o lumină. Dar pentru fiecare trebuie să vină clipa rânduită de sus, când să te vezi aşa cum eşti şi să-L cauţi pe Hristos.

Dumnezeu te iubeşte pentru ceea ce este în tine lumină, pentru ce ai tu bun, nu pentru păcatele, petele, întunecimile tale. Iar tu nu poţi fi şi cu ale lumii şi cu Dumnezeu: "***Cine va voi să-şi scape viaţa, o va pierde; iar cine va pierde viaţa sa pentru Mine şi pentru Evanghelie, acela o va afla***" (Marcu 8, 35).

Dacă ai iubi cu adevărat pe Hristos, viaţa ta ar fi alta. Ai fi om cu adevărat, ai răspândi în jurul tău lumină şi pace. Ai face din învăţătura lui Hristos o învăţătură vie, ai trăi-o şi ai fi fericit încă de aici, de pe pământ, înţelegând că nu ai nici un motiv să te tulburi, că necazul, nenorocirea ca şi bucuria ta pe pământ sunt la fel de trecătoare; ca viaţa ta, aşa cum e, are un rost dat de Dumnezeu şi că împlinind învăţătura Lui vei ajunge să dobândeşti viaţa veşnică.

Fericirea

Ştiinţa şi tehnica îşi propun să dea omului fericirea, dar nu pot să o facă, fiindcă ele pun pe primul loc cercetările materiale şi înlătură manifestările sufleteşti. Dar omul are şi suflet – şi cine nesocoteşte sufletul, nu este în stare să-i soluţioneze marile

probleme. ***Fericitul Augustin* striga: “Neliniştit este sufletul meu, până se va întoarce la Tine, Doamne”…**

Ştiinţa a făcut ca omul să ajungă pe Lună, pe Marte şi a descoperit invenţii uluitoare. Dar tot opera ei sunt Hiroshima şi Nagasaki…

Tehnica a făcut progrese uimitoare, a adus omului o viaţă mai uşoară. Dar este oare omul mai fericit? A ajuns el mai echilibrat, mai sănătos? Răspunsul îl poate da fiecare dintre noi…

Fericirea materială este mare lucru, dar nu este totul. ***Hristos ne învaţă: “Căutaţi mai întâi Împărăţia lui Dumnezeu şi toate celelalte se vor adăuga vouă…”. Nu vei fi fericit fără a cunoaşte Evanghelia. Să te apropii de ea şi să o trăieşti – să fii un om adevărat! Atunci vei fi fericit!***

Rostul vieţii

Nu-ţi irosi viaţa! Ea este dată oamenilor spre desăvârşirea sufletelor, pentru veşnicie. ***Cel ce are credinţă nu este pentru pământ.*** Lumea nu se împacă cu cerul. Viaţa pe pământ e ca un popas şi cine dă totul pentru ea este nefericit. Viaţa trece şi cine a pus preţ pe ea, cu nimicul pământului şi al ţărânei rămâne.

Tu să-ţi înţelegi rostul, să fii înţelept! Degeaba cauţi să faci lumină unde nu poate dăinui. Nu este în zadar să aprinzi făclie când crivăţul suflă şi ţi-o stinge?…

Stârpeşte în tine egoismul şi setea nestinsă de a aduna pe pământ, care îţi ucid sufletul. Toată sârguinţa ta să fie spre a te umple de Lumină şi Adevăr. Crede în înviere, care ne va aduce din nou unul în faţa celuilalt, cu bucuria sufletelor care se regăsesc pe norii cerului, sub soarele veşniciei lui Hristos.

Omul, ca iarba…

Omul nu este numai carne, oase şi sânge, care putrezesc, ci şi altceva: duh în care se cuprinde o sclipire din Duhul lui Dumnezeu. ***Omule, vezi ce faci cu această licărire dumnezeiască din tine! Stă în puterile tale să o faci să crească sau să o înăbuşi sub obroc şi să o faci să piară!*** Va veni vremea când toţi vom da seama de asta!

Tu, în mărginirea ta, te gândeşti să ai ai ale lumii, să te bucuri de toate şi să nu te pui rău nici cu Dumnezeu. Sărmană, strâmtă raţiune omenească! Cine este cu Dumnezeu, greu poate fi plăcut oamenilor şi greu se poate bucura de toate ale

lumii. Tu însă mai cu osârdie te rogi pentru ‘fericirea’ ta, ceri căsătorie, bani, îndepărtarea vrăjmaşilor, spor la serviciu şi la şcoală, avansare şi belşug în casă…Şi foarte rar îţi doreşti lumină de sus şi mântuire. Asta pentru că eşti foarte bine înfipt în ţărâna din care ai ieşit. Doreşti toate cele pământeşti şi eşti nefericit, fiindcă nu înţelegi că viaţa ta este trecătoare: “***Omul, ca iarba, zilele lui, ca floarea câmpului, aşa va înflori. Că vânt a trecut peste ele şi nu va mai fi şi nu se va mai cunoaşte nici locul său***” (Ps. 102). ***Ţi le doreşti pe toate pentru aici şi acum, dar viaţa ta nu se sfârşeşte aici. Ar fi uşor! Este însă un mâine, un mâine de care nimeni nu scapă. Un mâine când toate ale tale vor trece de la întuneric la lumină şi se vor preţui nu cu măsura ta.***

Deci, grăbeşte-te cât mai ai timp! Schimbă-ţi viaţa! Că iată, acum este vremea potrivită, acum este ziua mântuirii!

(din: Lacrimă şi har. Preotul martir Constantin Sârbu, Editura Bonifaciu, 2011)

Hristos a înviat!

Părintele martir Constantin Sârbu - Ne învaţă o lecţie fundamentală: Cum sunt adevăraţii ucenici ai lui Hristos şi fii ai Învierii ?

"Oricât de lăudate ar fi credinţa noastră, învăţătura noastră,calităţile noastre, dacă oamenii nu văd în faptele noastre, în umblarea şi trăirea noastră, miezul gustos şi mireasma plăcută a unei vieţi în Hristos, în zadar este totul! Mai bine nu ne-am făli cu nimic, nu am vorbi, nu am predica, dacă în viaţa noastră lipseşte Hristos, dacă** în loc de pâine avem piatră şi în loc de peşte avem şerpi* ***(Mat. 7, 9-10)"!

Iisus i-a iubit până la capăt…

"Nimic nu este mai necesar între oameni decât Dumnezeu şi decât iubirea adevărată şi statornică. ***Iubirea este în stare să facă singură cât toate celelalte împreună, pentru că ea le cuprinde în sine pe toate celelate.***

Fiecare iubire curată este binecuvântată pentru timpul cât ţine, dar iubirea care ţine până la capăt este binecuvântată veşnic.

Iubirea care ţine numai o vreme poate avea un preţ mărginit sau poate să nu aibă nici unul. Dar cea care ţine până la capăt, aceea are un preţ nepreţuit, pentru că iubiri vremelnice pot fi oricâte, dar iubirea până la capăt nu este decât una.
Lumea avea nevoie şi de adevăr şi de iubire. Ca să fie înţeles, adevărul avea nevoie de dovada minunilor. Ca să fie urmată, iubirea are nevoie de *dovada jertfei*. Numai Hristos le-a putut arăta pe amândouă. De aceea, ***adevărul Lui este unicul adevăr vrednic de primit şi iubirea Lui este unica iubire vrednică de urmat.***

Adevărul este învăţătura Sa, iubirea este pilda Sa. Ele sunt El, căci una străluceşte prin cealaltă: adevărul prin iubire şi iubirea prin adevăr, iar amândouă prin eternitatea lor.

Ca să poţi cunoaşte pe cineva cu adevărat, uită-te cum a iubit. Cine n-a iubit până la capăt, acela nu este creştin adevărat. Dacă după aceasta cauţi să cunoşti pe cineva, nu te vei înşela niciodată.

În cei care se aseamănă mai mult cu Domnul Iisus se găsesc înmănuncheate toate însuşirile Lui, dar mai ales dragostea neschimbată.

Dragostea lui Dumnezeu este minunată, nu numai fiindcă ea este dusă până la capăt, ci mai ales pentru că este dusă până la capăt pentru toţi, chiar şi pentru vânzătorul Său, chiar şi pentru călăii Săi. ***Această dragoste n-a făcut rău nimănui, nici măcar nu a dorit răul nimănui, căci Dragostea ştie să le facă pe toate, numai răul nu ştie să-l facă.***

Suflete creştin, nu te mai numi astfel dacă nu ai iubire! Nimic nu este mai creştin decât iubirea şi nimic mai păgân ca lipsa ei.

Pentru a fi un om viteaz îţi trebuie tărie; pentru a fi om drept îţi trebuie cinste; pentru a fi vrednic îţi trebuie conştiinţă, iar pentru a fi sfânt, îţi trebuie neapărat iubire.

Bunule Dumnezeu, Care ne iubeşti, fii binecuvântat în veci şi fii veşnic slăvit pentru toate binefacerile Tale faţă de noi! Iar pentru dragostea cea mare cu care ne-ai iubit pe când noi eram încă vrăjmaşi ai Tăi, pe când eram încă departe de Tine şi pe când eram străini de poruncile Tale, fii de o mie de ori binecuvântat, căci numai un Dumnezeu poate iubi astfel!

Te rugăm, Doamne, să ne ajuţi ca să Te putem urma pe Tine în toate: în blândeţe, în răbdare, în înţelepciune, în milă, în dărnicie, în iertare, în înfrânare, în vorbire, în toate. Dar în nimic nu Te rugăm atât de mult să ne ajuţi să Te urmăm pe Tine, ca în iubire. În iubirea plină de toate aceste virtuţi, dar statornică, netulburată şi nemicşorată până la capăt, pentru ca prin aceasta să cunoască toţi oamenii că suntem ucenicii Tăi. (…)

Pe acela pe care îl trimit Eu…

Adevărat, adevărat vă spun că cine primeşte pe acela care-l trimit Eu, pe mine Mă primeşte. Şi cine Mă primeşte pe Mine, primeşte pe cel ce M-a trimis pe Mine.

Acela pe care-l trimite Hristos, o, ce fiinţă trebuie să fie acela şi ce lumină trebuie să-l învăluie, ori când vine, ori când vorbeşte, ori când slujeşte. ***Umblarea lui trebuie să cutremure, cuvântul lui trebuie să zdrobească, duhul lui trebuie să aprindă, tăcerea lui trebuie să fie plină de chemarea lui Dumnezeu. Smerenia lui trebuie să fie simţită, blândeţea lui – caldă, răbdarea lui – liniştită, iubirea lui – statornică.***

Pe toată viaţa şi lucrarea unui astfel de trimis al lui Hristos trebuie să se vadă strălucind semnul ceresc, pecetea fierbinte şi dovada luminoasă a roadelor Duhului Sfânt (Galat. 5, 22). ***Purtându-se aspru cu trupul său şi ţinându-şi-l în frâu, va propovădui altora cu mare folos*** (1 Cor. 9, 27). ***Trăind o viaţă de rugăciune, va fi de folos multora*** (Iac. 5, 15). ***Croind cărări drepte cu picioarele sale, va îndruma pe mulţi spre Hristos*** (1 Cor. 11, 1). ***Lucrând cu mâinile sale, chiar zi şi noapte, va căuta să nu fie povară nimănui, propovăduind Evanghelia lui Dumnezeu*** (1 Tes. 2, 9). ***Indurând cu răbdare toate suferinţele lui Hristos, va fi găsit totdeauna vrednic de încredere şi slujbă*** (1 Tim. 1, 12). ***Fiind în toate privinţele o pildă de fapte bune pentru credincioşi – în vorbire, în purtare, în dragoste, în credinţă, în curăţie – se va mântui pe sine însuşi şi pe cei care îl vor asculta*** (1 Tim. 4, 12-16).

Acela care se poartă aşa este trimisul lui Hristos, fiindcă şi el trăieşte tot aşa cum a trăit Hristos. Pe un astfel de om trebuie să-l primim, într-adevăr, cum ni se porunceşte şi să-i preţuim cuvântul din toată inima, căci preţuim astfel cuvântul lui

Dumnezeu (Gal. 4, 14; 1 Tes. 2, 13). Pe un astfel de om trebuie să-l urmăm totdeauna, nu numai ţinând învăţătura pe care ne-o dă, dar mai ales străduindu-ne să urmăm pilda virtuţilor lui, căci bărbaţi plini de o astfel de credinţă, de putere şi de vrednicie sunt din ce în ce mai puţini pe pământ. Şi pe măsură ce fărădelegea se va înmulţi, ei vor fi tot mai puţini.

Oriunde s-a mărturisit Evanghelia lui Hristos a fost nevoie de astfel de trimişi binecuvântaţi de Dumnezeu. ***Acela care a trăit în sfinţenie a fost de mare preţ şi ajutor acelora pe care i-a cunoscut . Răbdarea lui i-a încurajat, încrederea lui i-a întărit, prezenţa lui i-a înflăcărat şi astfel el a fost un exemplu şi o binecuvântare.*** Conştiinţa răspunderii pentru toţi fraţii săi nu-l lasă niciodată nepăsător faţă de nici un suflet. În orice slăbiciune sau cădere a altora el îşi va simţi partea lui de răspundere înaintea lui Dumnezeu (2 Cor. 11, 28-29). ***Pentru mântuirea altora ar fi gata să-şi recunoască păcate de care nu este vinovat, numai pentru ca cel vinovat să ajungă să-şi recunoască vina sa.***

O, cât de mult preţuiesc pentru Domnul şi pentru Biserica Lui astfel de slujitori! Cât de necesari sunt azi şi cât de mult ar trebui să ne rugăm ca Dumnezeu să ni-i dea şi să ni-i păstreze! (…)

Intru aceasta vor cunoaşte că sunteţi ucenicii Mei…

Nu este alt semn mai adevărat care să arate că noi suntem cu adevărat ai lui Hristos ca iubirea vie, împrospătată şi îmbogăţită zilnic. Pâinea nu strigă, nu se laudă, nu se preface! Ea se dăruieşte cu totul tuturor, întâi prin mireasma ei, apoi prin gustul ei.

Cel flămând nu are nevoie de o fotografie a pâinii, nici de o frumoasă descriere a pâinii, ci are nevoie chiar de pâine.

Fraţii mei, oare noi putem înţelege că cei din jurul nostru nu au nevoie nici de firma noastră frumoasă, nici de chipurile sau laudele noastre, ci au nevoie de Pâinea noastră, adică de Hristos? **Toţi cei care ne înconjoară au nevoie de Iisus cum au nevoie de pâinea cea zilnică spre fiinţă.**

Putem noi înţelege acum cât de mare este datoria noastră faţă de Pâine şi faţă de flămând, ca să-i putem apropia? Faţă de Hristos, pe Care trebuie să-L ducem lumii şi faţă de o lume pe care trebuie s-o aducem la Hristos? De răspunderea veşnică pe care o avem pentru datoria aceasta nu ne poate despovăra veşnic nimeni, ci numai împlinirea ei cu adevărat. Cel flămând cunoaşte că cineva are pâine numai prin faptul că i-o dă, iar el se satură. Noi nu vom aduce niciodată cinste lui Hristos, nici nu ne vom împlini datoria faţă de Dumnezeu şi faţă de semenii noştri doar prin vorbe, fără fapte.

Oricât de lăudate ar fi credinţa noastră, învăţătura noastră, calităţile noastre, dacă oamenii nu văd în faptele noastre, în umblarea şi trăirea noastră, miezul gustos şi mireasma plăcută a unei vieţi în Hristos, în zadar este totul! Mai bine nu ne-am făli cu nimic, nu am vorbi, nu am predica, dacă în viaţa noastră lipseşte Hristos, dacă în loc de pâine avem piatră şi în loc de peşte avem şerpi *(Mat. 7, 9-10)!*

Ceea ce vă spun acum vouă îmi spun şi mie şi tuturor: ***Flămânzii s-au scârbit de vorbe! Ei vor pâine! Lumea s-a săturat de predici, ea are nevoie de Hristos! De ce nu înţelegem noi înşine ceea ce ne luptăm să-i facem pe alţii să înţeleagă?!*** Şi ce înseamnă asta?

Înseamnă a ne umple mai întâi pe noi înşine de Hristos şi de virtuţile Lui în toată trăirea noastră cu fapta şi apoi a-i face şi pe alţii să ajungă tot aşa. Nu vorbe, ci fapte se cer! Altfel cuvintele rămân numai o firmă frumoasă, iar practic, dincolo de vorbe nu este nimic.

Prin ce va cunoaşte atunci lumea că noi suntem ai lui Hristos?…”

(din: Lacrimă şi har. Preotul martir Constantin Sârbu, Editura Bonifaciu, 2011)

Hristos a înviat!

Pr. Constantin Necula - Cuvinte duhovniceşti - Despre noi

În primul rând, Tainele Bisericii ne educă pentru Înviere. Un prunc câtă vreme e în pântecele mamei, nu prea ştie el la ce îi folosesc ochii, gura, nasul, inimioara... Aşa e şi în Biserică. Noi nu ne prea dăm seama ce se întâmplă acolo, cu rugăciunea, cu postul, cu statul în genunchi, cu toate celelalte.

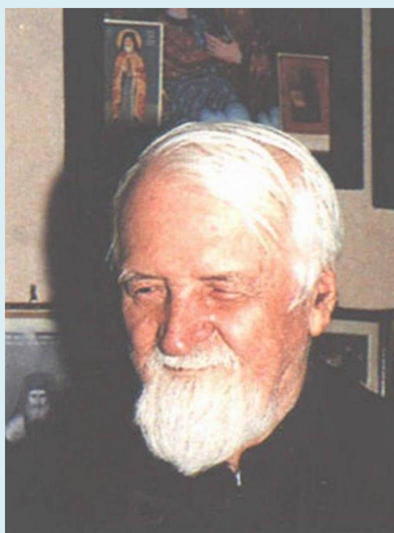
Însă observaţi, un copil, ieşit din pântecele mamei sale, are nevoie de tot ceea ce în pântece s-a zămislit în el. Aşa şi noi. Tot ceea ce se zămisleşte acum în pântecele acestei maici iubitoare, care este Biserica, o dată ieşiţi afară la lumina zilei celei neînserate, ne vor folosi toate acestea. Şi Tainele sunt această şansă a noastră, de a ne educa pentru Înviere. E singura educaţie care contează. Celelalte nu prea au valoare, decât dacă stau pe educaţia aceasta.

Ce folos, doctor fără Hristos? Ce folos, profesor fără Hristos? Orice altceva, fără Hristos, nu are nici o valoare.

(Pr. Constantin Necula, Provocările străzii, Editura Agnos, Sibiu 2006, p.153)

Hristos a înviat!

Părintele Dumitru Stăniloae - Învierea lui Hristos şi învierea noastră în El

Hristos nu rămâne în starea morţii decât atâta cât să se vadă că El a murit cu adevărat, adică până a treia zi. ***Unirea deplină ca om cu Tatăl prin jertfă Îi aduce fără întârziere starea de înviere.*** Aceasta arată că nu se ajunge la înviere fără să se treacă prin moartea ca jertfă, dar nu numai ca să se arate că trebuie să se treacă de la trupul acesta muritor la cel nemuritor, ci şi pentru că starea la care se ajunge prin moartea ca jertfă e o stare de unire deplină cu Dumnezeu, deci cu totul superioară celei trăite în trupul muritor. E o stare la care trece prin moarte cel ce va învia.

Hristos ajunge la înviere îndată după starea în care intră prin moartea primită ca jertfă, dar noi ajungem la ea la sfârşitul acestui chip al lumii, când materia întreagă se va transfigura, după ce va servi, în formă actuală, tuturor oamenilor de după noi spre creşterea spirituală şi spre primirea în trupul acesta muritor a morţii lui Hristos. Aceasta şi ca să ne rugăm aici cu înţelegere, pentru cei ce au fost pe pământ înaintea noastră. Învierea fără întârziere a lui Hristos e preînălţarea Lui (Filip II, 9) pentru că El a primit Cel dintâi moartea ca jertfă de bunăvoie şi pentru ca El să ne fie nădejdea învierii tuturor şi ca focar de atracţie spre ea.

Învierea lui Hristos prevesteşte deplina "trecere" de la viaţa robită legilor naturii în starea actuală, la viaţa din Dumnezeu Cel absolut, în care materia va fi ridicată în Duhul Sfânt peste legile care o robesc şi prin care robeşte pe om.

Starea morţii noastre faţă de păcatele plăcerilor egoiste e o treaptă mai înaltă la care urcă omul în transcenderea sa. Prin moartea cu trupul, acceptată din credinţă, va trece la o treaptă şi mai înaltă. Iar învierea cu trupul va fi trecerea la cea mai

înaltă treaptă. Starea morţii faţă de păcat e o biruire a prea marilor dependenţe ale omului de lume şi de trupul ajuns într-o robie faţă de ea prin păcat, sau prin slăbirea legăturilor cu Absolutul personal. Starea morţii cu trupul va fi o eliberare completă a trupului de aceste dependenţe. Dar starea de înviere va fi ridicarea trupului de către sufletul înălţat la treapta atinsă printr-o mai mare penetrare a lui de Dumnezeu, o dată cu moartea trupească, la starea de transparenţă desăvârşită a lui Dumnezeu prin omul întreg. Sufletul reunifică prin aceasta trupul cu sine şi, prin aceasta, cu Dumnezeu la nivelul cel mai înalt, după asemănarea lui Hristos. Se restabileşte omul întreg, dar la treapta de supremă transcendere şi de deplină transparenţă a lui Dumnezeu prin el, asemenea lui Hristos şi în unire maximă cu El.

La învierea cu trupurile vor fi duşi, la sfârşitul chipului actual al lumii şi cei ce nu au lucrat deloc la pregătirea lor, pentru un trup deplin transparent şi care, deci, n-au trecut cu sufletul prin moarte la o treaptă mai luminoasă. Căci şi aceia vor ajunge la o eternitate a lor cu trupul, fiindcă Hristos, înviind, a eternizat identitatea tuturor oamenilor creaţi de Dumnezeu în întregimea lor sufletesc-trupească. Dar trupurile acelora vor avea o opacitate dusă la extrem şi chinurile de patimi imposibil de satisfăcut, în aşa fel că nu va mai fi în ei nici o mişcare de spiritualizare a lor, datorită extremei slăbiciuni la care a ajuns spiritul lor. Opacitatea în care vor fi încremeniţi va fi o rigiditate chinuitoare în rău, echivalentă cu extrema neputinţă spirituală a comunicării. Aceasta, nelăsând să se vadă din sufletul lor nici o mişcare spre bine, spre lumină, nici pentru ei, nici pentru alţii, nu le va permite nici o deschidere. Deosebiţi de ei vor fi cei ce s-au pregătit insuficient pentru transparenţa învierii. Deşi sufletele lor trec după moarte într-o stare oarecum întunecoasă, vor putea fi ajutaţi pentru o înviere fericită de rugăciunile altora.

Omul nu e om cu adevărat fără trup. Dumnezeu a voit să se facă transparent pe Sine şi spiritul omului şi prin materie. De aceea a creat pe om cu trup. Numai prin trup spiritul lui se comunică în întregime. Înţelegerea de către om a nesfârşitelor nuanţe ale existenţei nesfârşit de variate, bucuria Lui deosebită de fiecare om, bunătatea de toate felurile manifestată în tot felul de acte, toate potenţate de puterile corespunzătoare ale lui Dumnezeu, lucrătoare în om, iau aspecte de frumuseţi negrăite, arătându-se prin ochii trupului, prin dulceaţa glasului, prin toată delicateţea şi curăţia feţei. Dar aceasta înseamnă o transparenţă a trupului dusă până la un grad care face imposibilă contestarea realităţii spiritului.

Dar despărţirea omului de Dumnezeu, Izvorul infinitei vieţi spirituale, a slăbit, pe de o parte, forţa de iradiere a spiritului omenesc prin trup, pe de alta, a făcut trupul în mare parte opac şi faţa hidoasă, nesimpatică, prin faptul că omul s-a ocupat în

cea mai mare măsură, dacă nu exclusiv, de plăcerile sale egoiste. Mişcările pătimaşe din el au fost şi cauza descompunerii treptate a trupului, descompunere terminată prin moarte. Omul aproape că şi-a pierdut conştiinţa că are un spirit stăpân pe mişcările pătimaşe şi însetat după îmbogăţirea din Absolutul personal. Spiritul şi-a pierdut puterea asupra trupului, care, agitat de lăcomie, de voluptăţi şi de eforturile consumului, capătă o faţă urâtă, nesinceră şi se descompune treptat. Dar el totuşi va învia cu urâţenia ce i-a devenit proprie. Încă din cele mai vechi timpuri, oamenii au devenit, pentru conştiinţa şi preocuparea lor, numai trupuri (Gen. VI, 3) netransparente spiritual.

Pentru refacerea trupului ca mediu transparent al spiritului şi al Absolutului personal, S-a întrupat Fiul lui Dumnezeu, suprema Existenţă spirituală S-a adus jertfă şi a înviat ca om, pentru a face pe toţi oamenii care se unesc cu El prin credinţă să recâştige prin puterea spiritului reîntărit în ei de prezenţa lui Hristos, trupurile în starea de supremă şi veşnică transparenţă. Dar cei ce nu fac şi din partea lor eforturi în această direcţie vor învia cu trupurile stăpânite şi cu feţele urâţite de patimi.

Învierea lui Hristos n-a fost deci o readucere a trupului Său la starea dinainte de moarte, căci aceasta L-ar fi ţinut iarăşi supus stricăciunii (coruperii) şi morţii. Dar n-a putut fi nici formarea unui trup cu totul străin de cel dinainte de moarte. Ci a fost o readucere la viaţă a trupului Său dinainte de moarte, dar spiritualizat la maximum, pătruns desăvârşit de armonia şi comunicativitatea spiritului unit cu Dumnezeu. ***Trupul lui Hristos păstra urmele cuielor. Prin el apărea viaţa sufletului Său propriu, imprimată de gândurile şi faptele Lui generoase şi mântuitoare, purtat de extrem de luminosul său ipostas divin. Apostolii au cunoscut în trupul lui Hristos cel înviat, trupul Lui dinainte de moarte, dar ridicat la cea mai luminoasă slavă, transparenţă şi frumuseţe duhovnicească.***

Datorită stării lui înduhovnicite, era un trup total transparent pentru sufletul şi dumnezeirea Sa şi deci cei ce-I vedeau îşi dădeau seama de prezenţa dumnezeirii în el. Era un trup eliberat de orice dependenţă de condiţiile vieţii în lume. Participa deplin la viaţa Absolutului personal. Era prin aceasta un trup luminat de slava Absolutului. Era un trup al libertăţii desăvârşite şi un transparent neumbrit al raţiunii, al înţelegerii şi al simţirilor curate. Prin el nu se vede decât lumina. Deci, un trup care nu mai era supus necesităţilor comune cu cele ale animalelor. În acest fel de trup se va îmbrăca fiecare om iubitor de Hristos la înviere, dar păstrând notele lui personale şi tot ce s-a imprimat în el prin faptele şi gândurile lui cele bune din timpul vieţii pământeşti. Aceasta e slava pe care o vede Sfântul Apostol Pavel când spune: „***Aşteptăm ca Mântuitor pe Iisus Hristos, care va preface***

chipul trupului nostru, după chipul trupului slavei Lui" (Filip III, 20). ***E aceeaşi slavă în care s-a îmbrăcat trupul înviat al Domnului, care e atât de copleşit de Duhul, încât se poate spune că Domnul cel înviat e Duhul. Iar aceasta înseamnă că trupul Lui are desăvârşită libertate.*** Sfântul Apostol Pavel spune aceasta prin cuvintele: "***Domnul este Duh. Şi unde este Duhul Domnului acolo este libertatea. Iar noi toţi privind ca în oglindă, cu faţa descoperită, slava Domnului, ne prefacem în acelaşi chip din slavă în slavă ca la Duhul Domnului***" (II Cor. III, 18).

Trupul înviat va fi în starea spre care a fost creat trupul, prin ridicarea la participarea deplină la Absolut, prin "trecerea" lui la viaţa total liberă a Absolutului, trecere numită în evreieşte "Paşte". ***Învierea lui Hristos e "Paştele" Lui şi temelia "Paştelui" nostru al tuturor.***

Despre caracterul duhovnicesc şi, de aceea, plin de slavă sau de lumină al trupului înviat al lui Hristos vorbeşte Sfântul Apostol Pavel şi când declară că învierea va face şi trupurile noastre trupuri duhovniceşti, nestricăcioase şi pline de slavă: "***Făcutu-s-a omul cel dintâi, Adam, cu suflet viu, iar Adam cel de pe urmă (Hristos) cu Duh de viaţă dătător***". De aceea şi trupul nostru "***se seamănă întru stricăciune, învie întru nestricăciune; se seamănă întru necinste, învie intru slavă ... Se seamănă trup natural, învie trup duhovnicesc***" (1 Cor. XV, 45) .

Sfântul Grigorie de Nyssa consideră aspiraţia şi chiar mişcarea spre înviere sădite în fiinţa noastră de Dumnezeu. De aceea, tot Dumnezeu o şi susţine, dar nu împiedică pe om să o săvârşească şi el. "Răul nu e mai tare ca puterea cea bună ... Nici nu poate fi schimbarea şi alterarea mai tare şi mai persistentă decât Cel ce e pururea, la fel şi fixat în bine. Dar voia dumnezeiască e neschimbabilă, iar caracterul schimbător al firii noastre nu rămâne fără nici un rău. Dar ceea ce se mişcă pururea, dacă înaintează spre bine, nu va sfârşi niciodată mişcarea înainte, dat fiind drumul de parcurs. Căci nu va afla vreodată vreun capăt a ceea ce caută, ca să se oprească din mişcarea spre aceea.

Faţă de cei ce aduc ca obiecţie împotriva mişcării spre înviere faptul că trupurile se descompun prin moarte şi judecă dumnezeirea după măsuri omeneşti, declarând că nici Dumnezeu nu poate învia trupul, ***Sfântul Grigorie spune: "Este în suflet o afecţiune şi iubire naturală faţă de trupul cu care a convieţuit, o afecţiune şi o cunoştinţă de pe urma puterii sădite în fire, în baza unirii sufletului cu El. Iar prin aceasta rămâne într-o comuniune neconfundată cu trupul propriu, care distinge pe unii de alţii. Deci, sufletul atrăgând iarăşi la sine ceea ce-i este înrudit şi propriu, ce greutate ar sili puterea dumnezeiască să oprească cele ce***

sunt familiare ca să se mişte fiecare spre ceea ce îi este propriu, printr-o atracţie negrăită a firii.”

Dumnezeu a pus deci firea omenească într-o mişcare veşnică, care, după despărţirea sufletului de trup, le face să tindă a se readuna. Contribuţia Lui la învierea celor morţi e în primul rând aceea de a nu se opune pornirii sufletului de a se readuna cu trupul. ***Concepţia Sfântului Grigorie despre tendinţa sufletului după trupul ce l-a avut, corespunde învăţăturii despre unitatea de fiinţă a omului, constând din trup şi suflet. De asemenea, şi ideii lui despre aspiraţia spre existenţa fără sfârşit a omului ca întreg.***

În învăţătura creştină oamenii, odată căzuţi în păcatul strămoşesc, nu se mai pot elibera ei înşişi de moartea trupului. Rolul lui Hristos, Fiul lui Dumnezeu cel întrupat, este indispensabil în scopul acesta, pentru că omul nu poate reintra prin sine în cea mai deplină legătură cu Dumnezeu inţeleasă ca şi comunicare, fără să înceapă această comunicare de la Dumnezeu. Iar învierea depinde de aceasta. Dacă cei plecaţi de aici încremeniţi în rău nu mai pot să se întoarcă spre bine nici cu ajutorul lui Hristos, chiar dacă învie şi ei, ceilalţi ajung la învierea definitivă intru fericire. În amândouă cazurile, oamenii ajung la o oprire a mişcării. Cei dintâi se opresc în odihna fericită. Aceasta pentru că umanitatea încadrată în ipostasul Fiului lui Dumnezeu e într-o comunicare desăvârşită cu dumnezeirea, în veci neschimbată, din care li se comunică şi lor această stabilitate de înviere, dacă din partea lor s-au unit cu Hristos prin credinţă.

Dulceaţa unirii desăvârşite cu Hristos e aşa de mare în starea lor de înviere, că mişcarea lor se opreşte într-o veşnică odihnă comunicativă în Hristos şi cu Hristos Cel înviat. E o idee pe care a clarificat-o Sf. Maxim Mărturisitorul. Numai asumarea firii omeneşti în ipostasul Cuvântului, prin încadrarea în acest sân suprem de desăvârşită iubire al existenţei, asigură pe cei ce voiesc împotriva morţii definitive sau a unor reincarnări nesfârşite, provocate de etern nedepline mulţumiri.

Oamenii se pot uni uşor cu Fiul lui Dumnezeu, Care a intrat în putinţa comunicării veşnice cu ei prin umanitatea asumată şi prin iubirea nemărginită pe care le-o comunică prin ea. Iar prin aceasta îi ţine statornici în fericirea maximă a odihnei în Ei, încât nu mai doresc o mişcare mai departe, care se poate schimba din bună în rea, din iluzia că e mai bună. În această odihnă veşnic comunicantă şi în continuă sporire în EI, îi ţine Hristos nu numai prin faptul că e ca Dumnezeu infinit în puterea de viaţă dătătoare a învierii, ci şi prin faptul că e Persoană şi nu o esenţă, ca în platonism şi origenism, incapabilă de o iubire conştientă. ***E o Persoană dumnezeiască inepuizabilă în dragostea nesfârşită ce***

ne-o arată. La aceasta se adaugă faptul că această Persoană e totodată om, arătându-ne, în dragostea Ei neţărmurită capabilă de alte şi alte manifestări, o intimitate şi o inţelegere umană, dincolo de care nu mai simţim trebuinţă să trecem la una mai înaltă. În felul acesta, ***Omul Hristos Însuşi e şi culmea existenţei fericite la care ajunge omul. Căci în El Omul însuşi e şi Dumnezeu. În Omul însuşi află omul odihna fericirii eterne şi infinite. Dar tocmai de aceea cel ce refuză comuniunea cu Hristos refuză totul.***

De altfel, însuşi Sf. Grigorie de Nyssa afirmă, de pe de altă parte, neschimbarea mişcării din bine, când vorbeşte de mişcarea stabilă sau de stabilitatea mobilă a celor înaintaţi în desăvârşire. Iar dacă există o stabilitate eternă în bine a celor desăvârşiţi, de ce n-ar exista şi o nemişcare din agitaţia în rău a celor învârtoşaţi în el? E o nemişcare care totuşi nu e o odihnă. Aceasta ne arată învierea în fericire, ca o culme a întregului uman, ca o ridicare a lui din relativitatea unei continue insatisfacţii şi ca o împlinire a aspiraţiei fundamentale care-l stăpâneşte pe om. Iar învierea în nefericire, ca o insatisfacţie fără nădejdea scăpării din ea. Dar odihna în culmea reală a fericirii nu-i o încremenire, ci o stabilitate mobilă, cât şi o bucurie continuă în gustarea aceleiaşi iubiri infinite, sau în iubirea fericită a aceluiaşi Subiect infinit de iubitor. ***Iubirea desăvârşită e şi etern stabilă şi etern mobilă pentru că e vie şi dă viaţă, pentru că cel ce iubeşte e mereu viu în manifestarea iubirii lui către cel iubit, e mereu viu în comunicarea plenară cu cel iubit şi cel iubit mereu viu în iubirea nesfârşită ce i se arată.***

Această fericire culminantă, în comuniune cu Fiul lui Dumnezeu, Cel întrupat şi înviat ca om pentru veci, şi cu toţi cei uniţi în această comuniune, nu poate avea loc fără transparenţa spirituală maximă şi prea curată a trupurilor, deci fără induhovnicirea desăvârşită a lor, sau o are ca efect pe aceasta.

Iubirea, transparentă spirituală prin trupuri, care asigură în acelaşi timp integritatea complexă a fiinţei şi a vieţii umane, şi induhovnicirea egală cu o negrăită îmbogăţire şi adâncire spirituală, ţin la un loc. Dar la această culme a fericirii prin înviere nu poate ajunge omul de unul singur după moartea sa, ci toţi împreună la sfârşitul lumii. Căci ea e o comuniune universală, o bucurie a fiecăruia de fiecare. Dar ea e dăruită unora şi refuzată altora, pe temeiul unei judecăţi de obşte. ***La judecata aceasta se va osândi, sau se va pune în evidenţă pentru veci, ceea ce au făcut cei mai dinainte din istorie pentru înălţarea sau degradarea urmaşilor şi în ce măsură urmaşii s-au rugat pentru păcatele înaintaşilor şi au topit prin faptele lor bune faptele rele ale acelora şi urmările lor în ei, şi în aceia, în baza comunicării din iubire între ei şi aceia. Antecesorii se vor mântui prin bunele influenţe lăsate asupra urmaşilor, iar urmaşii se vor mântui pe ei şi pe cei***

dinaintea lor prin rugăciunile şi faptele lor bune pentru înaintaşi, dar şi prin influenţele lăsate asupra urmaşilor, iar urmaşii se vor mântui pe ei şi pe cei dinaintea lor, prin rugăciunile şi faptele lor bune pentru înaintaşi, dar şi prin influenţele bune lăsate asupra urmaşilor, care mai vin după ei la existenţă, sau prin rugăciunile şi faptele sale în numele acelora.

Aceasta va descoperi rostul succesiunii generaţiilor în istorie, sau va lumina însuşi rostul istoriei, ca umanitate succesivă chemată să înainteze, dar nu în mod silit, spre ţinta de supremă desăvârşire a ei în Dumnezeu, în mare măsură, în mod solidar. Istoria se va arăta solidară prin reciprocul bine sau rău ce şi l-au făcut generaţiile anterioare şi cele posterioare. Ea e chemată la o purificare continuă până la judecata din urmă pentru Împărăţia de veci. Dar faptele pentru înaintaşi şi urmaşi nu pot să nu fie şi fapte pentru contemporani. Aşa ne preparăm pentru împărăţia veşnicei iubiri între noi.

Cei buni se vor face atunci deplin transparenţi prin trupuri, iar cei răi îşi vor arăta chiar în opacitatea lor nu atât materială, cât întunecoasă spiritual, egală cu însingurare a lor, egoismul şi duşmănia pe care le-au întreţinut în istorie, indiferent în care timp au trăit. ***Cei de la sfârşit vor fi condamnaţi nu pentru influenţa rea asupra urmaşilor, ci pentru lipsa rugăciunilor şi a faptelor bune altruiste către contemporani, pentru predecesori. Toţi trebuie să creştem spiritual prin iubirea faţă de toţi. Toţi avem datorii faţă de toţi. Vom fi mântuiţi şi duşi în Împărăţia iubirii, sau osândiţi la o însingurare schizofrenică pentru ceea ce am făcut sau nu am făcut tuturor. Aceasta pune în lumină importanţa fiecăruia ca far de lumină sau ca izvor de întuneric, de ură şi de amăgire în istoria omenirii, oricât de modest ar fi, întrucât s-a făcut prin influenţa avută în ea, o pricină de osândă sau de mântuire şi mai mare pentru sine şi pentru alţii.***

Dar de transparenţa spirituală a oamenilor prin trupuri, care se va arăta atunci, ţine şi transparenţa lor prin lumea obiectelor, prin cosmos. Cei buni vor lumina atunci deplin, comunicându-se mai mult şi prin lumea materială. Cei răi o vor acoperi de întuneric şi o vor face o piedică în comunicare. Aceasta îşi va descoperi prin cei buni, pe de altă parte, sau în modul acesta, sensurile ei adânci şi frumuseţea armoniilor din ea, căci oamenii nu vor mai fi opriţi la uzul lucrurilor, ca mijloace de întreţinere a trupurilor. Mişcările de suprafaţă a forţelor din ea, corespunzătoare trebuinţelor trupeşti, vor fi copleşite de arătarea adâncimii lor spirituale, de revelarea tot mai mare a minunatelor lor armonii, ca şi de contemplarea liniştită a acelor sensuri de către oameni, care vor vedea în ele pe Dumnezeu, concomitent cu adâncirea lor în ei înşişi şi în ceilalţi, prin comuniunea dintre ei.

Nu se poate să nu tindă şi lumea spre o ţintă a desăvârşirii ei, care nu poate fi decât o deplină revelare a frumuseţilor ei în Duhul Sfânt. Numai mişcarea spre o astfel de ţintă a deplinei ei transparenţe şi iluminări pentru Dumnezeu şi spre starea de mediu de comunicare desăvârşită între oameni, îi poate revela sensul de operă creată prin Cuvântul în Duhul Sfânt, pentru a se umple tot mai mult de El.

Acesta va fi "***cerul nou şi pământul în care locuieşte dreptatea***" (II Petru III, 13; Apoc. XXI, 1), sau viaţa comuniunii în iubire. Acestea vor fi aduse nu printr-o transformare evolutivă, ci după multe zguduiri sociale, dependente de voia oamenilor şi de o influenţă demonică asupra ei şi printr-un foc care va desface stihiile arzându-le şi va face să piară cerurile de acum (II Petru III, 10). Dar şi ele vor contribui la creşterea spirituală a unora, ca să ajungă şi ei la învierea intru fericire. Nu numai omul, ci şi universul trebuie să treacă prin moarte pentru a transcende starea actuală supusă unor legi rigide, pentru a deveni mediu transparent al Absolutului personal, care va copleşi legile ce robesc acum pe, oameni prin iubirea comunicantă a acelui Absolut, care va umple şi persoanele umane.

Învierea lui Hristos ne-a revelat chipul actual al lumii ca destinat sfârşitului, sau transfigurării. Până la învierea lui Hristos nu se ştia de aceasta. Se cugeta că chipul acesta al lumii, în care persoanele apar şi par că mor definitiv, va dura veşnic în sensul lui, ca un Cronos care naşte mereu prunci noi, pe care-i mănâncă. Învierea lui Hristos ni s-a arătat ca începutul părţii finale ale acestui chip al lumii, căci Hristos lucrează la învierea Lui, prin trupul eliberat de rigiditate a lui, asupra lumii ca să o ridice la starea de mediu potrivit vieţii oamenilor înviaţi cu trupul pentru veşnicie. De aceea, Apostolii prezintă timpul de după învierea lui Hristos, ca timpul de pe urmă.

Prin ea s-a proiectat asupra lumii şi a timpului lumina sensului. Lumea aceasta nu poate fi din veci şi nu poate dura în veci, ca o lume care naşte oameni ca să-i omoare. Aceasta ar arăta-o ca o existenţă prin sine, dar profund imperfectă, profund imprimată de rău, ceea ce implică o totală contradicţie; sau ca o existenţă care în această îmbinare de bine şi rău, sau mai degrabă dominată de rău, nu are nimic mai puternic deasupra ei, în non-sensul ei.

Învierea lui Hristos "***a umplut toate de lumină***". ***Învierea lui Hristos şi învierea noastră în El arată victoria finală a binelui în ea, ca adevărată relaţie între oameni. Ea dă un sens şi o ţintă pornirii de transcendere spre comuniune, trăită de oameni în lume şi arată pe Dumnezeu lucrând pentru transparenţa Sa tot mai luminoasă, chiar prin trupurile oamenilor şi prin cosmosul legat de ele,***

ducându-le spre eternitatea fericită a deplinei transparenţe şi comunicări ale Sale şi a oamenilor între ei.

Hristos a înviat!

Părintele Savatie Baştovoi - Învierea – un semn făgăduit "neamului viclean şi desfrânat"

Hristos a sfinţit toate căile posibile de a ajunge la El şi nu a făcut diferenţa între cei feciorelnici şi cei care au venit la El după o viaţă păcătoasă. De multe ori chiar îi laudă pe cei din urmă. Din acest punct de vedere, este interesant că după Înviere, Hristos S-a arătat întâi nu feciorelnicului Ioan, ucenicului Său iubit, nu Maicii Domnului, ci S-a arătat unei foste prostituate: Mariei Magdalena (cf. Marcu 16, 9).

Despre această femeie din Magdala, Proloagele mărturisesc cu simplitate că „ea este cea dintâi vestitoare a Învierii şi cel dintâi martor al deplinei noastre mântuiri prin Înviere". Dumnezeu, care Şi-a ales mai înainte o Marie Fecioară pentru naşterea Sa, acum şi-a ales o Marie fostă prostituată spre binevestirea Învierii Sale din morţi. Cumva, această desfrânată convertită s-a făcut pentru noi „născătoare a veştii învierii". Apostolii înşişi, care s-au făcut mai târziu lumină a lumii, aveau inima împietrită în faţa veştii Învierii, numind-o pe Maria nebună şi calomniatoare (cf. Luca 24, 11). Inima unei prostituate convertite însă a fost mai aproape de Dumnezeu. Şi asta pentru că bucuria Învierii trebuia vestită nu unui neam de feciorelnici, ci tocmai acelui „***neam viclean şi desfrânat***" (cf. Matei 16, 4), pe care îl mustră şi pentru care moare Hristos.

Merită remarcată contribuţia prostituatelor convertite la opera mântuirii noastre, de la această Marie Magdalena până la sfintele femei despre care mărturiseşte tradiţia bisericească şi pe care le vom pomeni şi noi (…).

Moartea Apostolului Pavel, cel mai mare predicator al creştinătăţii, despre care Sfântul Ioan Gură de Aur spunea că Biserica nici nu va mai avea un al doilea

Pavel, este o dovadă a importanţei pe care o acordă Dumnezeu convertirii desfrânaţilor. Pavel moare într-o împrejurare aparent nedemnă de un apostol „***care s-a ostenit în propovăduirea Evangheliei mai mult decât ceilalţi***” (I Corinteni 15, 10). Acesta nu moare pentru că a refuzat să jertfească idolilor, nu moare nici ca Ştefan, ucis cu pietre de mulţimile iudeilor înfuriaţi. Dimpotrivă, Pavel fuge de fiecare dată de aceste ocazii de martiraj. El, care altădată a fugit de iudei „***coborât peste zid într-un coş***” (Faptele Apostolilor 9, 25; 14, 6), deşi „***nu punea nici un preţ pe sufletul său, numai ca să împlinească slujba pe care a primit-o de la Domnul Iisus***” (Faptele Apostolilor 20, 24), acceptă la Roma o moarte dubioasă. Marele Pavel va muri din cauza unei biete fete din haremul lui Nero, pe care o convertise la creştinism.

Întoarcerea desfrânaţilor de la faptele lor este la fel de mare ca şi convertirea păgânilor.

În general, desfrânarea este văzută în Scriptură ca o sumă a tuturor păcatelor, iar în Vechiul Testament desfrânarea avea şi sensul de idolatrie (cf. Iezechil 16, 20; Levitic 17, 7; 20, 5 ş.a.). Pentru că cel mai cumplit idol, căruia nu este om care să nu-i aducă jertfe, este chiar trupul nostru (Galateni 5, 19-21). De aceea şi Hristos, vrând să însumeze toate păcatele omenirii, ne numeşte „neam viclean şi desfrânat” (Matei 16, 4).

(din cartea “În căutarea aproapelui pierdut“)

Hristos a înviat!

Părintele Ion Cârciuleanu - Predică la Învierea Domnului - Bucuria Învierii

Hristos a înviat!

Aceste cuvinte, acest gnd, acest adevăr ne stăpânesc astăzi cugetul, judecata, vorba, simţirea şi toată purtarea noastră. Cu toţii avem sufletul străbătut de fiorul unei bucurii nespuse. A unei mulţumiri sufleteşti nemăsurate, că "***Paştile sfinţite astăzi nouă s-au arătat, Paştile… care au deschis nouă uşile raiului. Că prin înviere din moarte la viaţă şi de pe pământ la cer Hristos Dumnezeu ne-a trecut pe noi***". Sufletul nostru priveşte astăzi în jurul său şi se umple de lumină, că toate cele duhovniceşti s-au schimbat faţă de ziua de ieri; la cugetul nostru se adaugă ceva de dincolo de pulsul vieţii, mai adânc sau mai de sus, după cum ştim să oprim firul gândului şi să trăim bucuria Învierii Domnului, a celui ce, biruind păcatul şi frângând boldul morţii "***din moarte la viaţă şi de pe pământ la cer ne-a trecut pe noi***".

Cea mai mare sărbătoare creştină cheamă prin vestirea adevărului ce stăruie peste noi: "**Hristos a înviat**!".

După deniile întristărilor şi ale durerii, cu care am retrăit patimile Celui pironit pe cruce şi pus apoi în mormânt, iată-ne ajunşi în lumina bucuriei marelui praznic al învierii Domnului. Această bucurie ne este dată de învierea Domnului, căci învierea Domnului este sărbătoarea cea mai sfântă din cursul anului, numită şi "Sărbătoarea sărbătorilor". Pentru Domnul nostru Iisus Hristos este ziua care încununează activitatea Sa pământească, este rezultatul lucrării desfăşurate de El în lume; este ziua în care s-a întâlnit, după ridicarea Sa din morţi, cu Adam şi Eva, primii noştri părinţi, cu patriarhii, cu profeţii şi cu toţi drepţii

lumii celei vechi. ***S-a întâlnit cu apostolii, cu femeile mironosiţe, cu ucenicii şi, în decursul vremurilor, cu toţi creştinii, iar astăzi se întâlneşte cu noi, întâmpinându-ne cu dumnezeiasca urare:*** "**Bucuraţi-vă**!" (Matei 28,9).

Toată suflarea se bucură că Hristos a înviat ca să dăruiască viaţă lumii. Căci aşa cum mărturiseşte **Sfântul Ioan Gură de Aur**: "***Astăzi este pe pământ bucurie, astăzi este în cer bucurie. Acum saltă de bucurie îngerii, acum se veselesc arhanghelii, acum heruvimii şi serafimii prăznuiesc împreună cu noi sărbătoarea de azi***". Iată marea bucurie pe care ne-o aduce învierea Domnului, cel mai mare praznic al creştinătăţii. ***Este praznicul bucuriei negrăite, care uneşte cerul cu pământul într-o armonie divină, restabilind firea omenească, apărată de întunericul păcatului şi chemând-o să prăznuiască împreună cu Hristos cel înviat bucuria vieţii asupra morţii, bucuria luminii asupra întunericului.***

Prin învierea Domnului, puterea de neînvins a vieţii păşeşte biruitoare prin veacuri şi se revarsă în veşnicie. Totul este aici opera harului divin, care izvorăşte din învierea Domnului şi care ne dă bucuria de a fi cu Domnul Iisus, Cel care ne luminează cărările pe pământ, ne ajută să ne înţelegem rostul vieţii şi să ne îndeplinim datoriile noastre. Bucuria pe care o revarsă în suflet harul dumnezeiesc sfinţeşte viaţa noastră şi face să se nască "***dragostea, pacea, îndelungă răbdarea, facerea de bine, credincioşia***" (Galateni 5, 22).

- ***Sfânta Înviere este temelia credinţei noastre, pentru că Hristos Domnul este Dumnezeu adevărat care se jertfeşte pentru noi etern, din dragoste infinită.***
- Învierea Domnului ne dă certitudinea absolută că există o veşnicie fericită, pe care o putem câştiga fiecare prin trăirea sinceră şi permanentă în duhul dragostei Sale.
- Prin Învierea Sa, s-au rupt încuietorile cele veşnice, iar puterea iadului s-a sfărâmat. "***Unde-ţi este moartea, boldule, unde-ţi este, iadule, biruinţa?***", aşa se întreba **Sfântul Apostol Pavel** (I Corinteni 15, 55).
- Hristos Domnul a înviat ca om, şi ne-a arătat că şi noi toţi vom învia, îmbrăcându-ne nestricăcios, ca să-L întâmpinăm pe Judecătorul cel Drept la a doua venire.
- ***Prin învierea Domnului ne-am suit cu Hristos în raiul cel ceresc, unde ne-am bucurat cu cetele îngereşti şi ne-am îmbrăcat haina neprihănită a luminii izvorâte din învierea Sa.***

Începând cu Sfânta Înviere, a intrat în istoria Bisericii harul divin şi cu el a strălucit icoana omului duhovnicesc pe care trebuie să o realizeze fiecare creştin. Acum se pune temelia Bisericii care este împărăţia lui Dumnezeu pe pământ.

Ziua învierii este începutul împăcării omului cu Dumnezeu şi a împăcării noastre, unul cu altul. Ea ne cheamă la comuniune de viaţă cu Dumnezeu şi la înfăţişarea cu Hristos, prin Hristos şi pentru Hristos, ca să se aşeze pacea şi buna învoire între oameni. ***Ziua Învierii ne îndeamnă să vorbim fraţilor, celor ce ne-au greşit şi să iertăm toate câte ne-au făcut***. **Iertându-ne şi împăcându-ne unii cu alţii, viaţa ni se luminează şi se umple de toată bucuria şi valoarea ei, iar sufletul renaşte şi petrece numai în sărbătoare**, şi cu veselie cântă cu îngerii din cer: "***Acum toate de lumină s-au umplut şi cerul şi pământul şi cele de dedesubt, pentru ca să prăznuim omorârea morţii, sfărâmarea păcatului şi începutul vieţii veşnice***" (Catavasiile Paştilor).

La praznicul Învierii Domnului să zicem: Bucuraţi-vă şi vă înălţaţi cugetul curat spre Domnul care prin cruce a adus bucurie la toată lumea, ne-a izbăvit de întristare şi durere, de lacrimi şi moarte. ***Toată suflarea să laude pe Domnul, pentru că vedem azi pe adevăratul şi veşnicul nostru Mântuitor, pe Fiul lui Dumnezeu şi Fiul Fecioarei care, înviind din morţi, a rupt zapisul păcatului şi ne-a dezlegat de blestemul lui Adam. Hristos astăzi ne învaţă că Adevărul şi Lumina sunt mai tari decât minciuna şi întunericul. Binele şi Iubirea înfrâng răul şi ura, viaţa biruie moartea şi virtutea stăpâneşte păcatul. Dumnezeu călăuzeşte paşii omului pe drumul binelui şi al progresului, al culturii şi civilizaţiei.***

Dar ziua învierii Domnului este şi începutul apostolatului creştin.

La fel ca femeilor mironosiţe şi Apostolilor, îngerul Domnului, care a prăvălit piatra de pe mormânt în dimineaţa învierii, ne zice şi nouă: "***Mergeţi în mijlocul poporului şi vestiţi bucuria cea mare, că Hristos Domnul a înviat din morţi***" şi că **azi şi în veşnicie El este în Biserica Sa, în Sf. Altar şi în Sf. Taine, unde ne întâmpină pe toţi. Că El este Domnul nostru care ne iubeşte şi ne iartă, ne cercetează, este cu noi în orice împrejurare; ne dă puteri când ne simţim slabi şi fără ajutor, ne ocroteşte şi ne ajută şi atunci când am uitat de rugăciune, de poruncile Lui şi de toate faptele bune.**

De aceea zic împreună cu **Sfântul Apostol Pavel**: "***Pentru aceasta, îmi plec genunchii înaintea tatălui Domnului nostru Iisus Hristos, care întrece şi depăşeşte orice cunoştinţă***" (Efeseni 3, 14-19).

Cu aceste binevestiri de bucurie, în această sfântă zi, vă îmbrăţişez cu dragoste frăţească pe toţi: părinţi şi copii, tineri şi vârstnici, mari şi mici şi Hristos cel înviat să vă binecuvânteze pe toţi, împreună cu cei dragi, cu o viaţă plăcută Lui, aducându-vă pace, sănătate, linişte, spor, dragoste şi bună înţelegere pentru toţi.

Hristos a înviat!

Părintele Iosif Trifa – Cuvânt la Învierea Domnului – O învăţătură despre înviere scrisă sub puterea unui vis adus de la Ierusalim

În toamna anului 1925, am fost în pelerinaj la Ierusalim. Ajuns în sfânta Cetate, am avut cea mai mare bucurie şi fericire din viaţa mea pământească; am sărutat cu lacrimi fierbinţi locul unde Domnul S-a îngropat pentru păcatele mele şi a înviat pentru viaţa mea şi mântuirea mea. M-am rugat şi am plâns în acest loc cu un fior şi cu o simţire pe care nu le-am mai avut în viaţa mea.

Era ziua primă a sosirii noastre. Seara am adormit cu sufletul copleşit de cele ce văzusem şi simţisem în Biserica Sf. Mormânt. Atunci noaptea avusei un vis măreţ.
Mi se părea că sunt în clipele când Iosif cu Nicodim şi mironosiţele femei Îl petreceau pe Domnul la mormânt. Toţi plângeau cu lacrimi amare, dar plânsul acesta era un fel de plâns ce întrecea toate plânsurile pământului. Acolo, în urma convoiului, mă vedeam şi eu cu plânsul şi lacrimile mele. Plângeam şi eu, dar într-un fel ce întrece toate simţirile şi lacrimile mele de azi. Mi se părea că văd distruse toate nădejdile mântuirii mele. Mă vedeam şi mă simţeam nespus de părăsit şi nenorocit. O, noapte de cumplită deznădejde parcă se lăsa peste sufletul meu. În gândul meu parcă vedeam destrămându-se şi Oastea Domnului rămasă fără Conducător. Apăsat de această deznădejde, strigam şi eu: Doamne Dumnezeule, ai milă de noi, nu ne părăsi, căci rămânem singuri şi ne biruie răutăţile…
Ne apropiam plângând de mormânt. Atunci mironosiţele femei, ridicându-şi mâinile spre cer, strigară cu glas mare:
– Scoală-Te, Doamne Dumnezeule, nu ne părăsi!…

În aceste clipe, faţa Domnului, istovită de suferinţe şi dureri, începu a se înviora… Ochii Lui, plini de o nespusă bunătate şi dragoste, se deschiseră şi, întinzându-Şi mâinile în semn de binecuvântare, zise:
– Nu vă temeţi. Iată, Eu cu voi sunt până la sfârşitul veacurilor…
În aceste clipe, simţii durerea din suflet schimbându-se într-o bucurie nespus de dulce. Zguduirea acestei schimbări mă trezi din somn şi puse capăt visului.

Am mai dormit trei nopţi în Ierusalim, dar n-am mai avut nici un vis în legătură cu lucrurile mântuirii sufleteşti. N-am mai avut nici de atunci încoace, cu toate că doream acest lucru. Atunci, la început, n-am înţeles deplin acest vis. Aşteptam altele, mai frumoase. Dar azi îmi dau seama ce înţeles adânc este în visul acesta. El mă urmăreşte de ani de zile şi, pe zi ce merge, înţelesul lui tot mai mare parcă se face. Un glas parcă îmi spune mereu: „Iosife, gândeşte-te bine asupra visului ce l-ai avut în Ierusalim".

Eu văd în acest vis un înţeles mare şi pentru Praznicul Învierii Domnului. ***Bucuria Învierii nu este numai un Hristos Care a înviat a treia zi şi S-a înălţat cu slavă la cer, unde şade de-a dreapta Tatălui, ci este mai ales un Hristos Care petrece cu noi.*** Eu simt bucuria Învierii mai ales într-un Iisus viu, Care petrece cu mine.

Cât timp am fost la şcoală, dascălii mi-au vorbit despre un Iisus Hristos Care a trăit pe vremea lui August împăratul: a învăţat frumos, a suferit, a murit şi a înviat a treia zi şi şade de-a dreapta Tatălui. Mare folos sufletesc n-am avut din aceste lecţii. Acest Iisus nu era al meu. Era mai mult al istoriei; Îl vedeam mai mult în lumina istoriei.

Mai târziu mi s-a spus şi mai multe lucruri despre Iisus Hristos. În Teologie am învăţat pe larg, temeinic şi cu ştiinţă despre toată viaţa şi învăţăturile lui Iisus Hristos. Dar nici din această şcoală n-am ieşit cu un Hristos al meu. ***Eu L-am aflat pe Domnul numai când El „S-a arătat mie" ca să mă încredinţeze că este viu şi petrece cu mine. În izbeliştile şi furtunile vieţii, Domnul mi S-a arătat mereu, şi azi, şi mâine, până în clipa când am aflat că este viu, şi am strigat: „Domnul meu şi Dumnezeul meu!"***

Domnul mi S-a arătat mereu şi m-a încredinţat mereu despre învierea Lui, până în clipa când am înţeles că El estre un Iisus viu… Că El este un Mântuitor al meu… Că El bate la uşa inimii mele şi vrea să petreacă cu mine.

Eu cred în Domnul Iisus nu pentru că mi se spune că este aşa şi aşa şi că a făcut asta şi asta, ci pentru că eu însumi am aflat că El lucrează şi face şi azi lucruri minunate în sufletul şi-n viaţa noastră.

Eu cred în Învierea Domnului nu numai pentru dovezile ce ni le aduce Scriptura şi natura, ci cred pentru că El Însuşi mi „S-a arătat" şi m-a încredinţat că este viu şi lucrează în sufletul meu. Bucuria Paştilor pentru mine nu este numai vestea că a înviat Domnul. Ci este mai ales un Iisus viu, Care petrece cu mine, vorbeşte cu mine, Se îngrijeşte de mine, mă sfătuieşte, mă mustră, mă şi bate când trebuie… Un Iisus Ce are grijă de mine ca de un copil al Lui.

Pentru mine, cuvintele Domnului: „Iată, Eu cu voi sunt…" îmi sunt tot atât de scumpe ca şi „Hristos a înviat!" Eu cred într-un Iisus nespus de bun şi de scump nu pentru că îmi spune Evanghelia acest lucru, ci pentru că am gustat eu însumi din dulceaţa şi bucuriile unei vieţi trăite cu Domnul.

Undeva am citit despre un învăţat neamţ că a scris o carte întreagă despre plug şi plugărie fără să fi văzut în viaţa lui cândva vreun plug şi fără să fi ieşit cândva afară pe hotar la plug. Culesese de prin cărţi toate amănuntele despre plug şi plugărie, scrisese tot ce trebuie despre plug, dar el nu cunoştea cântecul şi farmecul cel special al plugului. El nu cunoştea fiorul cel plăcut ce-l are plugul în răsăritul soarelui.

Sunt atâţia şi atâţia creştini care cunosc toată istoria şi viaţa Mântuitorului. Ştiu tot anume cum S-a născut, ce a învăţat, cum a murit, dar, vai, ei nu cunosc fiorul deosebit al acestei vieţi, ei nu-L cunosc pe Mântuitorul şi nu trăiesc o viaţă cu El. Sunt atâţia şi atâţia învăţaţi mari în ştiinţele teologice. Ei ştiu în evreieşte şi greceşte toate Scripturile; ei cunosc toată istoria şi filozofia Scripturilor, dar, vai, Duh nu este în gura lor şi în predica lor. Ei nu pot mişca un suflet pentru Domnul, pentru că nu trăiesc o viaţă cu Domnul, nu sunt dospiţi de duhul Evangheliei.

Eu nu cred numai într-un Iisus Hristos Care şade de-a dreapta Tatălui, ci cred mai ales într-un Iisus care umblă şi azi pe drumuri, din sat în sat, din oraş în oraş, de la suflet la suflet. Eu cred într-un Iisus Care bate la uşa inimilor. Eu cred într-un Iisus viu, Care bate la uşa inimii tale, dragă cititorule, şi cere intrare în inima ta şi-n viaţa ta. Eu cred într-un Iisus Care vrea să fie al tău, vrea să petreacă în casa ta, vrea să vorbească cu tine, vrea să-ţi fie ajutor, sfătuitor, cârmuitor, stăpân şi Mântuitor.

Bucuria Învierii tocmai aceasta trebuie să-ţi fie. Din mormântul Golgotei, a înviat a treia zi un Mântuitor al tău, Care vrea să petreacă cu tine până la sfârşitul vieţii tale.

De ani de zile mă urmăreşte visul ce l-am avut la Ierusalim. Sub puterea acestui vis am scris aceste învăţături. Visul ce l-am avut la Ierusalim îmi porunceşte parcă să strig în lume cuvintele Domnului: ***Iată, Eu cu voi sunt, până la sfârşitul veacurilor*** (Matei 28, 20).

Să-L primim pe El şi să trăim cu El, căci fără El nu putem face nimic decât păcate şi răutăţi.

În dimineaţa Învierii, mironosiţele femei s-au întristat foarte aflând mormântul gol. Un înger le-a mângâiat cu vestea de bucurie că Iisus a înviat. Vestea îngerului este o veste scumpă, ce străbate şi azi pământul. ***Îngerul stă şi azi pe marginea mormântului din Ierusalim şi vesteşte tuturor că Domnul a înviat, că El este viu… că El bate la uşa inimii noastre şi vrea să petreacă între noi şi cu noi.***

Să-L primim pe Domnul, căci fără primirea Lui, Învierea n-are nici un preţ pentru sufletul nostru. Să-L primim pe El, căci fără de El nu putem face nimic decât păcate.

Hristos a înviat!

Părintele Iosif Trifa – Cuvânt la Învierea Domnului - Mielul de Paşti, câţi însă înţeleg însemnătatea acestui miel?

În Praznicul Sf. Învieri e şi mieluţul de Paşti. Mielul de Paşti nu lipseşte nici din căsuţa celui mai umil creştin. Câţi însă înţeleg însemnătatea acestui miel? Sunt atât de puţini creştinii care îţi pot răspunde în toate corect ce înseamnă mielul ce-l mâncăm de Paşti (un creştin îmi spunea că fără friptură de miel nu „alunecă" vinul).

Sunt atât de puţini creştinii care vor putea îndată răspunde corect ce înseamnă „paştile" pe care le mâncăm la Paşti!

Despre Praznicul Paştilor, creştinii, de regulă, ştiu numai atât că a înviat Domnul, dar în acest praznic mare şi sfânt sunt puse toate învăţăturile şi tainele mântuirii sufleteşti. În el se află şi jertfa Mielului.

Praznicul Învierii este şi praznicul Mielului, praznicul aducerii-aminte că Mielul lui Dumnezeu a suferit pentru păcatele noastre şi prin sângele Lui am scăpat din robie la libertate şi din moarte la viaţă.

Cea mai minunată icoană a Mielului pascal se află la Ieşire, capitolul 12: „***Şi a zis Domnul către Moise: «Fiecare om să ia un miel de fiecare casă şi să-l junghie. Şi să ia din sângele lui şi să ungă amândoi stâlpii de la uşă şi pragul uşii caselor… În noaptea aceea, Eu voi trece prin ţara Egiptului şi voi lovi pe toţi întâii născuţi din Egipt, de la om până la dobitoc… Şi va fi sângele semn vouă pe***

casele în care veţi fi. Eu voi vedea sângele şi voi trece pe lângă voi, aşa că nu vă va nimici nici o urgie»" (Ieşire 12, 1-13).

După această înştiinţare a Domnului, a venit peste Egipt urgia cea mare a morţii. A urmat noaptea cea fioroasă când moartea umblă din casă în casă. În fiecare casă de egiptean era moarte; era plângere şi tânguire. Muriseră toţi cei întâi născuţi. Dar israelitenii erau liniştiţi. În acea noapte teribilă a morţii, casele lor erau apărate prin sângele mielului. Îndărătul uşilor stropite cu sângele mielului, aveau o pace dulce şi scumpă. Îndărătul uşilor era lumină şi viaţă.

Mielul care i-a apărat pe israeliteni de urgia morţii este icoana Mântuitorului… Este icoana „***Mielului lui Dumnezeu, Cel ce spre junghiere S-a adus***" (Isaia 53).

Ce icoană minunată a mântuirii este aceasta! Doar nicăieri în Scriptură nu este o icoană mai minunată şi mai mult spunătoare decât aceasta. Prin ea putem vedea toată taina cea mare şi sfântă a mântuirii noastre prin sângele Mielului, prin jertfa cea mare şi sfântă a Crucii.

Sângele mielului îi apăra pe israeliteni de sabia morţii. Îngerul se uita numai la uşorii casei şi unde vedea sângele nu intra cu sabia morţii.

Aceasta este jertfa cea mare şi scumpă a sângelui, ce ni se dă nouă în dar. Aceasta este jertfa cea scumpă a scumpului nostru Mântuitor Care ne scapă de moarte şi pieire sufletească. Pentru păcatele noastre, sabia morţii şi pieirii sufleteşti ar trebui să intre prin casele noastre şi prin sufletele noastre, dar ne apără sângele Mielului.

Ah, ce scump şi preţios este sângele Mielului în faţa Tatălui Ceresc! Prin Sângele acesta, Tatăl Ceresc nu vede păcatele noastre. Câţi însă ştiu preţui şi folosi acest dar mare şi sfânt?

Fratele meu! ***Să ştii că toate sforţările şi opintelile tale să scapi de patimi şi năravuri rele sunt şi vor fi zadarnice până nu vei avea pe Mielu***l „***Cel ce ridică păcatele lumii***". ***Ferice de casa şi de sufletul unde se află Mielul.*** Acolo satana este înfrânt. Acolo trăieşte un biruitor. Diavolul a fost înfrânt definitiv prin Jertfa de pe Crucea Golgotei şi el poate fi şi azi înfrânt numai prin „sângele Mielului".

În timpul fioroasei nopţi din Egipt, în fiecare casă de egiptean era un mort. Unde era sânge de miel era viaţă, unde nu era acest sânge era moarte.

Aşa e şi azi, scumpul meu cititor. Să ştiţi că oriunde nu-i Jertfa cea sfântă a Mielului, acolo e moarte sufletească. Să ştiţi că orice casă, orice suflet care n-a aflat şi n-a primit Jertfa Mielului stă sub judecata morţii.

O noapte fioroasă, o teribilă noapte sufletească s-a făcut parcă şi în zilele noastre. O noapte plină de urgie şi de prăpăd sufletesc şi de moarte sufletească, pentru că lumea nu-L cunoaşte şi nu-L primeşte pe Mielul lui Dumnezeu. Vai ce puţine sunt casele şi sufletele cu „uşorii" stropiţi de sângele Mielului!

„***Şi a zis Domnul către Moise: «Luna aceasta va fi pentru voi cea dintâi lună; ea va fi pentru voi cea dintâi lună a anului***»" (Exod 12, 1-2). O, ce adânc înţeles sufletesc este şi în această înştiinţare a lui Dumnezeu! Sângele mielului a fost pentru israeliteni un hotar de viaţă nouă. De la stropirea uşilor cu sângele mielului, Domnul Dumnezeu începe a socoti o lună nouă în viaţa şi-n istoria poporului Său. Timpul petrecut lângă cuptoarele lui Faraon nu mai avea nici un preţ înaintea lui Dumnezeu.

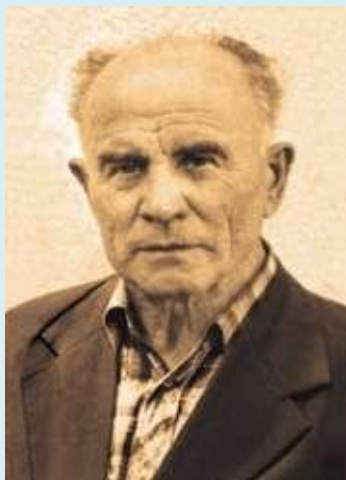
Aşa e şi cu viaţa noastră, scumpul meu cititor. ***Viaţa noastră are preţ numai în lumina Mielului, numai în lumina răscumpărării noastre prin sângele scumpului nostru Mântuitor.*** Viaţa noastră începe numai de la această dată. Timpul petrecut cu „cărămizile" şi „oalele" diavolului Faraon – timpul petrecut în răutăţi şi nepăsare de cele sufleteşti – n-are nici un preţ în ochii lui Dumnezeu. E un timp pierdut pentru noi… pierdut pentru Împărăţia lui Dumnezeu. O „lume nouă", un „an nou", o viaţă nouă începe în viaţa noastră numai după primirea Mielului, începe numai după ce ne-am stropit „uşorii" cu sângele Mielului.

E şi ziua învierii vieţii noastre celei sufleteşti, dăruite prin moartea şi învierea Domnului. Însă vai, lumea e plină de moarte şi prăpăd sufletesc. La ultima plagă trimisă asupra egiptenilor, în fiecare casă era câte un mort. Dar azi, în atâtea şi atâtea case nu este nici un „viu“, toţi sunt „morţi“. ***Viaţă şi lumină sufletească e Praznicul Învierii!*** Câţi însă îl trăiesc şi îl petrec în moarte şi întuneric…

Scumpii mei fraţi ostaşi şi toţi cei ce aveţi „uşorii“ caselor voastre sufleteşti stropiţi cu sângele Mielului – ajutaţi şi pe alţii să-şi stropească viaţa cu acest sânge şi „semn“ de viaţă şi mântuire!

Hristos a înviat!

Traian Dorz - Hristos a înviat… şi S-a arătat viu

Dar moartea lui Hristos este încă numai o parte a mântuirii noastre. Este numai prima parte a acestei Strălucite Mântuiri. Este partea omenească, Preţul pe care îl plătea Omul-Dumnezeu Iisus Hristos. Aceasta încă n-ar fi fost de-ajuns.

Numai Învierea lui Hristos a întregit acest Preţ. Numai Învierea Lui putea aduce şi garanta mântuirea câştigată prin moartea Lui.

Prin moartea Sa, Hristos a dovedit că este un Om-Dumnezeu. Dar numai prin Învierea Lui El a dovedit că era un Dumnezeu-Om.

Astfel, Învierea Domnului a întregit totul.

Că Învierea Domnului nostru Iisus Hristos n-a fost numai o părere, o nălucire, o amăgire a unora dintre ai Săi, Sfântul Pavel arată cu dovezi de netăgăduit. El a murit cu adevărat – şi a înviat cu adevărat.

Astfel, Apostolul înşiră aici cu numele, cu datele, cu locurile şi cu numărul lor pe unii dintre cei care L-au văzut viu pe Mântuitorul, după ce S-a sculat din morţi.
La început, arătarea Mântuitorului apărea ca ceva de necrezut ucenicilor Săi şi celor mai apropiaţi dintre credincioşii Lui.

Dar, după ce, timp de patruzeci de zile, El li S-a arătat multora în felurite locuri şi împrejurări, apariţiile Lui deveniseră o realitate obişnuită şi fericită pentru cei care-L iubeau, în aşa măsură că, deşi ei trăiau în prezenţa Mântuitorului momente supranaturale, cereşti, totuşi nu erau uimiţi într-atâta ca să nu le mai poată crede, ca la început.

Ce divine stări aveau ucenicii care Îl vedeau pe Domnul, în tot timpul prezenţei Lui cu ei!

Astfel de trăiri erau mai mult cereşti, decât pământeşti. Ele trebuie să le fi creat totdeauna nişte clipe ca acele de pe Tabor, când se făcuse Schimbarea Lui la faţă înaintea celor trei ucenici. Priveliştea aceea, Cuvintele acelea, Simţirile acelea îi făcuseră ca pe nişte beţi care nu ştiu ce vorbesc şi ce văd…

Ci numai după plecarea Lui de la ei, după trecerea acestor clipe când ei îşi reveneau în fire ca dintr-un vis dumnezeiesc, abia atunci începeau ei să-şi pună în rânduială gândurile şi simţirile ameţite de bucurie, îmbătate de dragoste, orbite de strălucirea minunii din care se deşteptau…

Hristos Dumnezeul şi Mântuitorul nostru nu S-a înălţat la Cer îndată după Învierea Lui, fiindcă atunci uşor s-ar fi putut preface, în inimile celor care L-au văzut doar o dată şi doar o clipă, minunea, în vis. Şi visul în amăgire.

Ci ***a stat în preajma alor Săi patruzeci de zile, arătându-li-Se în atâtea locuri şi feluri – vorbind cu ei, umblând cu ei, mâncând cu ei – spre a le ajuta să se obişnuiască cu Minunea, să o poată cuprinde, să se poată încredinţa de adevărul ei fericit şi etern. Şi spre a putea apoi adeveri şi cu viaţa şi cu moartea lor, pentru toţi urmaşii şi pentru toate veacurile, că Hristos a înviat. Că adevărat a înviat…***

Şi numai după ce această încredinţare a ajuns de neclintit în inimile urmaşilor Săi, atunci Domnul S-a înălţat la Cer, după cum a promis El încă înainte de Patimile şi Moartea Sa, pentru a împlini şi Acolo ceea ce le-a promis El celor care-L vor crede şi urma în curăţie şi ascultare până la moarte, când le-a zis: „***Mă duc să vă pregătesc un loc… apoi Mă voi întoarce şi vă voi lua cu Mine, ca acolo unde sunt Eu să fiţi şi voi…***“ (Ioan 14, 2-3).

„***Mă duc să vă trimit un alt Mângâietor, pe Duhul Adevărului, pe Care vi-L voi trimite de la Tatăl. El va fi cu voi, vă va învăţa toate lucrurile şi vă va aduce aminte de tot ce v-am spus Eu. Dacă nu Mă duc, El – Mângâietorul – nu va veni la voi. Dar dacă Mă duc, vi-L voi trimite***“ (Ioan 16, 7).

Şi acum, după ce El a ajuns la Dreapta Măririi lui Dumnezeu, ***S-a făcut pentru toţi cei care-L ascultă urzitorul unei mântuiri veşnice*** (Evrei 5, 5-10).

Ferice, în veci şi în veci, de oricine crede, şi trăieşte, şi mărturiseşte acest adevăr al lui Dumnezeu! În dragostea lui Hristos şi în călăuzirea Sfântului Duh.

Slavă veşnică Ţie, Domnul şi Dumnezeul Dragostei, Care ne-ai mântuit printr-un atât de minunat Preţ şi ne-ai făcut să înţelegem acest atât de fericit Adevăr.

Te rugăm, primeşte toată recunoştinţa şi dragostea sufletelor noastre pentru această minunată Evanghelie pe care ne-ai descoperit-o de la începutul chemării noastre, pe care ne-au propovăduit-o părinţii noştri, în care ne-au învăţat trimişii Tăi binecuvântaţi şi în care am rămas prin îndrumarea şi creşterea Duhului Tău Sfânt, prin sfătuirea şi părtăşia fraţilor noştri în Cuvântul Tău şi Lucrarea Ta.

Te rugăm, ajută-ne, ca, printr-o credinţă statornică a inimii noastre şi printr-o mărturisire frumoasă a faptelor şi a gurii noastre, să ne dovedim nişte credincioşi şi adevăraţi fii ai acestei Evanghelii, vrednici de mântuirea Ta.

Îţi mulţumim din tot sufletul nostru pentru părinţii şi fraţii noştri duhovniceşti, care ne învaţă întocmai cum au fost şi ei învăţaţi. Pentru ca şi noi să zidim pe aceeaşi temelie şi să primim aceeaşi răsplată, ca şi ei.

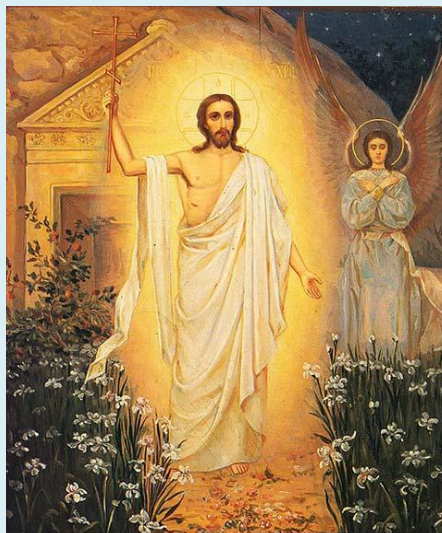
Întăreşte puternic în noi credinţa în Moartea şi în Învierea Ta, Mântuitorul şi Dumnezeul nostru, Iisus Hristos. Pentru ca şi noi să ne putem bucura de toată mântuirea pe care ne-ai adus-o Tu prin ele.

Acum şi în veşnicie. Amin.

(Traian Dorz, Meditaţie la 1 Corinteni cap. 15, vers 4)

Hristos a înviat!

Traian Dorz - Iisus Hristos trebuia să învie

*„**Căci tot nu pricepeau că, după Scriptură, Iisus trebuia să învie din morţi.**“ (Ioan 20, 9)*

Iisus Hristos trebuia să învie din morţi. Nu se putea să nu învie. Toate Scripturile spuseseră că Iisus nu va putea fi ţinut de moarte. Toţi profeţii aşa arătaseră. Toate făgăduinţele Lui aşa adeveriseră. Tot Adevărul pe care îl propovăduise El aşa cerea.

După cum ***Iisus trebuia să pătimească pentru ispăşirea păcatelor noastre*** (Isaia 53, 5) şi ***trebuia să moară pentru răscumpărarea vieţilor noastre*** (I Tim. 2, 6; Tit 2, 14), şi ***trebuia să fie îngropat, pentru ca şi noi să fim socotiţi îngropaţi împreună cu El prin botezul acestei morţi*** (Rom. 6, 4; Col. 2, 11), tot aşa, ba încă cu atât mai mult, Iisus trebuia să şi învie, pentru că abia învierea lui Hristos putea da valoare veşnică lucrării Sale, Patimilor Sale, Morţii şi Îngropării Sale.

Trebuia să învie pentru ca, prin credinţa în puterea lui Dumnezeu Care L-a înviat din morţi, să înviem şi noi împreună cu El la o viaţă nouă (Col. 2, 12).

Astfel ***prin botez noi am fost îngropaţi, iar prin credinţă am înviat în Hristos*** (Rom. 6, 4-11). Întâi îngroparea botezului, apoi învierea credinţei.

Toate Scripturile, toate minunile, toate făgăduinţele Domnului pe care ucenicii ar fi trebuit să nu le uite, ci să şi le amintească puternic în clipele acelea, le-ar fi umplut inimile de mângâiere, de nădejde şi de credinţă. Dar ei, în marea lor amărăciune,

le-au uitat. Şi deşi puteau vedea limpede urmele învierii, ei nici acum tot nu o puteau pricepe.

Unde va fi fost în acest timp Preacurata şi Îndurerata Maică a Domnului?… Trecuseră acum peste treizeci şi patru de ani de când Gavril, arhanghelul slăvit, îi adusese fericita Bună-Vestire. El îi spusese atunci că Sfântul Care Se va naşte din ea va fi chemat Fiul Celui Prea-Înalt. Că va împărăţi peste tot Israelul în veci. Şi că împărăţia Lui nu va avea sfârşit.

Iar mărturia îngerului minunat se adeverise întocmai, în toate privinţele atunci, apoi, la aceasta se mai adăugaseră mărturiile păstorilor, ale magilor şi ale bătrânului Simeon… Pe toate acestea, ***Sfânta Maică le păstrase în sufletul ei şi se gândea mereu la ele*** (Lc. 2, 19).

Văzuse apoi cum, în toţi anii următori, încredinţările ei şi profeţiile altora se adeveriseră prin toate cuvintele şi lucrările dumnezeieşti ale Fiului său. Şi credinţa în inima ei s-a statornicit de neclintit în Fiul şi Dumnezeul ei.

Dacă în momentul morţii şi îngropării Domnului toţi ucenicii Săi au putut uita Scripturile şi au putut să gândească altceva despre lipsa Lui din mormânt, încredinţarea Mamei Lui, cred că a rămas neclintită.

Trimisul lui Dumnezeu, nu se putea să nu-i fi spus ei adevărul. Cuvântul lui Dumnezeu, nu se putea s-o mintă.

Făgăduinţele lui Dumnezeu, nu se putea să nu se împlinească. Încredinţările Duhului nu puteau să o înşele.

De aceea ea a aşteptat în linişte şi în tăcere Minunea Învierii Lui. Încredinţată că va veni, fără să se tulbure sau să se piardă ca ceilalţi.

Dacă Avraam putea crede că Dumnezeu poate să învie din morţi pe fiul lui Avraam (Evrei 11, 19), atunci cu atât mai mult Maica Domnului trebuia să creadă şi mai puternic decât Avraam că Dumnezeu va învia din morţi pe Fiul lui Dumnezeu. De aceea ea n-a alergat nicăieri.

Acum ea era o Femeie de peste cincizeci de ani, slăbită, suferindă, singură şi îndurerată. Dar, rămasă singură în casa noului ei fiu Ioan, ea a aşteptat plină de pace şi încredere bucuria ei: Învierea Fiului ei Iisus, Care nu se putea să nu vină.

De aceea, pe ea n-o vedem între primii alergători, cum ar fi fost dacă s-ar fi îndoit şi ea ca ei.

Ce strâmtă este uneori inima omenească: nu pot încăpea în ea două lucruri mari în acelaşi timp. Nu pot încăpea în acelaşi timp o mare durere şi o mare bucurie. De aceea ucenicii Domnului, a căror inimă era încă stăpânită puternic de marea durere a morţii Domnului Iisus, nu puteau primi marea bucurie a Învierii Lui. Stăpâniţi în totul numai de gânduri negre, ei vedeau totul numai în negru. Uitaseră şi îngropaseră toată bucuria şi nădejdea lor – fără a mai vedea nici o lumină, nici o bucurie. Ce greu ţinem noi pasul cu Dumnezeu!

Mai totdeauna suntem depăşiţi de timp şi de evenimente şi totdeauna ne trezim cu întârziere. Ce mult ne copleşeşte greutatea momentului prezent, dar mai ales al celui imediat trecut!

Ştim fiecare din noi cât de cu neputinţă pare să mai poţi gândi la vreo bucurie când eşti robit de o mare durere. Să mai poţi nădăjdui la o izbăvire când eşti apăsat de tot. Să mai întrevezi ceva pentru mâine când pare că totul a murit cu astăzi. Sau cu ieri.

Dar, o, suflete al meu, dacă ai primit cândva cu bucurie şi ai crezut Vestea cea bună a Harului lui Dumnezeu, dacă S-a născut în tine Hristos şi dacă tu te-ai născut din nou în El, dacă ai trăit, ai văzut şi ai simţit ieri şi azi nenumăratele dovezi ale Dumnezeirii lui Hristos, de ce nu poţi crede? De ce nu mai poţi crede? Nu te îndoi, nu te îndoi deloc, sufletul meu, nu te îndoi nici de mâine.

Hristos trebuie să învie. Nu se poate să nu învie!

Adevărul trebuie să învingă. Nu se poate să nu învingă.

Lucrarea lui Dumnezeu trebuie să propăşească. Nu se poate să nu propăşească dacă El a spus acest lucru.

Nădejdile tale sfinte trebuie să se realizeze. Nu se poate altfel, căci Dumnezeu a făcut făgăduinţa asta.

Slava Împărăţiei Sale trebuie să vină. Trebuie. Aşteapt-o numai cu răbdare şi cu încredere, fără a te nelinişti de zvonuri şi de urzeli viclene.

Rămâi întemeiat pe ce ai auzit de la început şi nu-ţi pierde capul când îi vezi pe unii şi pe alţii alergând tulburaţi.

Făgăduinţa se va împlini sigur; oricât va fi – prin voia lui Dumnezeu – să întârzie, tu aşteapt-o! (Hab. 2, 3). Ea va veni negreşit, dar la vremea ei.

Mărire Învierii Tale, Doamne Iisuse, mărire Ţie! Toată nesfârşita mulţime a răscumpăraţilor Jertfei Tale, a spălaţilor Sângelui Tău şi a botezaţilor îngropării Tale, preamărim şi preamărim dumnezeiasca Ta Înviere prin care am fost înfiaţi şi împărtăşiţi de viaţa Ta veşnică. Fericim pe cei ce au crezut neclintiţi. Din tot sufletul credem şi Te preamărim, aruncând la picioarele Tale cununile laudelor şi ale recunoştinţei noastre, nemaiclătinaţi în încredinţarea aceasta niciodată. Slavă veşnică Ţie! Amin.

(Traian Dorz, Hristos – Mântuitorul nostru)

Hristos a înviat!

Traian Dorz - Cămăşuţa cea de Paşti

Sărbătorile Învierii Domnului nostru Iisus Hristos, Paştile, sunt zilele cele mai pline de bucurie din toţi anii şi din toată viaţa omului.

De aceste sărbători, omul se bucură în orice vârstă a vieţii sale. Dar cele mai fericite bucurii cred că le au copiii.

Inima curată a copiilor trăieşte cu toată puterea ei dumnezeiasca bucurie a luminatelor sărbători ale Învierii.

Dintre toate bucuriile pe care le-au adus şi în copilăria mea aceste sărbători, cele mai scumpe îmi erau: cămăşuţa cea nouă şi ouăle cele roşii.

Cămăşuţa cea de Paşti era ceva atât de curat şi de frumos, că nu era altă comoară mai dragă pe lume la care să ţii atât de mult. Mama lucra la ea atât de fericită, de aceea era aşa de frumoasă! Însă eu n-am învăţat s-o păstrez curată decât cu preţul unei întâmplări care mi-a stors multe lacrimi.

Iată cum s-a întâmplat:
Poate că aveam cam cinci anişori când, la nişte Paşti, credeam că eu am cea mai frumoasă cămăşuţă de Paşti dintre toţi copiii.
Sâmbătă seara, mama a pus-o pe masă, lângă pătuţul meu, ca, dis de dimineaţă, când se vor auzi clopotele de Înviere, s-o îmbrac şi să merg la biserică. Dimineaţa m-am trezit sărutat de mama, spunându-mi:
– Hristos a înviat! Scoală, s-aud clopotele…

Am îmbrăcat cămăşuţa şi cojocelul cel nou… Am primit două ouă roşii şi nu mai aveam răbdare s-aştept să merg o dată cu mama la biserică.
– Mamă, eu mă duc 'nainte.
– Nu te duce singur, că ai să cazi prin Baltă şi-ţi murdăreşti cămăşuţa. Cu ce te mai duci apoi la biserică?
Dar eu nu mă temeam deloc. Plin de bucurie, am ieşit să-i ajung pe ceilalţi copii, jucând şi sărind.
Am mers până am trecut Deluţul… Ceilalţi copii mai mari fugiseră înainte.
Când am ajuns prin Baltă – cum mergeam fără grijă –, deodată s-a întâmplat cum se temuse mama: nu ştiu cum m-am pomenit pe-o dungă, căzut în noroi.
Am crezut că tot cerul s-a prăbuşit peste mine. Nu ştiu cine m-a ridicat de jos. Nu ştiu cine râdea aşa de tare… Nu am mai putut nici vedea pe nimeni.
Am privit pata cea mare de noroi de pe cămăşuţa mea cea de Paşti. Mi-am privit mâinile pline de tină şi am început să plâng, de părea că sare inima din mine. Ouăle mele cele roşii şi împistrite frumos erau sparte amândouă…
Ce să mai caut eu aşa la biserică?
Mi-am adunat cămăşuţa, să-mi acopăr pata cea neagră şi am luat-o înapoi, plângând ca de cea mai mare nenorocire.
Am întâlnit-o pe mama, care mi-a mai dat şi o palmă bună şi m-a dus de urechi până acasă, ca să-mi schimbe cămăşuţa.

Paştile acelea mi-au rămas cele mai amărâte sărbători din viaţa mea. Dar am învăţat atunci cât de multă grijă trebuie să ai de un lucru curat.

Mai târziu am înţeles că îmbrăcămintea cea nouă închipuia curăţia sufletului meu, spălarea mea prin Sângele Domnului Iisus Hristos, în naşterea din nou. Am înţeles că trebuia să mă păstrez curat cum am ieşit din baia botezului, dar eu am căzut şi mi-am întinat curăţia neprihănirii. Însă prin Sângele Domnului Iisus iarăşi am fost curăţit de păcatul meu.

Dar se cere neîncetat o mare grijă, să nu cad din nou. Căci în Cetatea Cerească nimeni care are haina murdară de păcat nu va putea intra, cum n-am putut să merg eu la biserică atunci cu cămăşuţa mea cea întinată.

De atunci am învăţat să mă păzesc de orice rău şi să mă rog totdeauna cu teamă:
Preabunule Doamne Iisuse, Îţi mulţumesc că mi-ai dăruit prin Sângele Tău o atât de frumoasă curăţie sufletului meu. Te rog, ajută-mă să nu mai cad niciodată în vreun păcat, ca nu cumva să-mi întinez iarăşi haina cea curată a sufletului meu. Ci Tu Însuţi mă păzeşte până la sfârşitul vieţii mele curat, aşa cum Tu doreşti să mă afli la Venirea Ta.Amin.

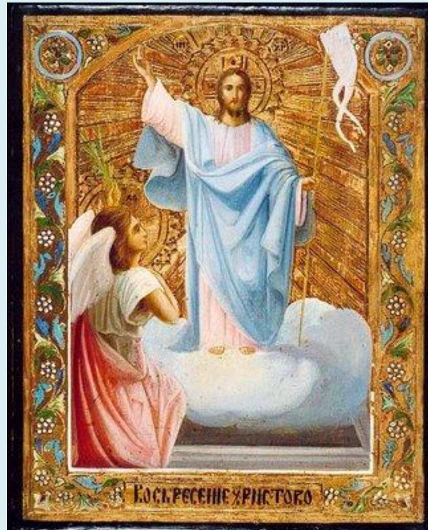
De atunci am învăţat cu câtă grijă trebuie să-mi păzesc sufletul de orice păcat. Şi să mă rog Domnului să mi-l păzească înainte de a cădea.

Slăvit să fie Domnul!

(Traian Dorz, din pe genunchii lui Iisus - Povestiri şi poezii pentru mici şi mari copii)

Hristos a înviat!

Traian Dorz - Cu Domnul spre Golgota

Joi...
şi plânge vântu-n frunza de măslin cu umbra deasă
e aşa de tristă-acuma noaptea asta dureroasă!

O povară făr-de-margini parcă apasă toate cele
trist suspină râul Chedron
plâns înlăcrimat sub stele...

În grădină sub cupole de măslin şi palmier,
în genunchi, cu ochii-n lacrimi stă Isus privind la cer:
"Tată, dacă-i cu putinţă depărtează-mi suferinţa
totuşi nu cum vreau Eu fie, ci precum ai Tu voinţă"...

Şi-n sudoarea cea de sânge rugăciunea i se curmă
ah, e greu păcatul lumii, cu mii de ani în urmă
şi cu mii de ani nainte, marea vina-a omenirii
cere-ntreagă-acuma preţul mare-al Jertfei ispăşirii.

Lacrimi şi sudori de sânge
multe se preling la vale
câte nu răscumpară-astazi plânsul suferinţei Sale!
Ucenicii dorm sărmanii, L-au uitat pe-nvăţătorul
iar prin noapte,
cu tâlharii,
vine Iuda vânzătorul.

Vineri...
zori de zi...şi-acei ce-I stigaseră "Osana"
Îl loveau acum cu pumnii la Caiafa şi la Ana
Farisei, soldaţii, gloata: şi din faţă şi din spate
Îi cer moarte-n gura mare: "Răstigneşte-l Pilate!"
Soare, arşiţă...şi Crucea se implântă-adânc în umăr -
este greu păcatul lumii, fărădelegea fără număr.
Te cutremuri: tras de funii, prin loviri,
cu crucea-n spate
Dumnezeu ridică-osânda omenirii vinovate.

Miez de zi...Golgota geme azi sub cea mai grea povară
răcnet răguşit de ură -
două cruci se ridicară
cuie,
funii,
scări,
şi-ntr-una tot mai grea ciocanul pică -
între doi tâlhari pe culme, altă cruce se ridică.

La picioare ucenicul şi cu mama plâng de jale,
undeva, legat de-o creangă, Iuda spânzură la vale...
cerul se imbracă-n noapte
totul prinde să se-nfioare...
Pe Golgota cu tâlharii Dumnezeu pe cruce moare.

Sâmbătă...
şi norii-n fulger gem pe vârful Căpăţânii
spre mormântul trist se-ndreaptă arhireii
şi bătrânii...
şi peceţile pe piatră le aştern cu-ngrijorare
poate-acuma o să aibă, în sfârşit, o sărbătoare!

Ucenicii-n deznădejde plâng cu greu îndurerarea
mai amar că toţi îşi plânge încă Petru lepădarea.

La mormânt de două lături stau de strajă păzitorii
prin cetate fără grijă chefuiesc răstignitorii
fericindu-se căci iată e-n mormânt "Răsculătorul"
La Caiafa-n veselie şi în cântec e Soborul

Inima li-e mulţumită, împlinită li-e plăcerea
- Numai ceva tainic spune: se apropie-nvierea!

...Este noapte încă...cerul e senin şi plin de stele
Petru undeva mai plânge amărât cu lacrimi grele...
la mormânt glumesc soldaţii,
luna scapată spre mare,
Dar deodată-un fulger cade,
flăcări tot văzduhul pare,
şi-mbrăcat în foc de soare
un arhanghel se coboară
zbor peceţile-ntr-o parte,
piatra-n altă parte zboară -
ca trăsniţi cad păzitorii tremurând pierduţi de frică:
- cu Iisus Biruitorul viaţă nouă se ridică!

E mormântul gol, căci Domnul inviat-a cu mărire
ne-a schimbat întunecimea pe vecie-n strălucire,
A-nviat Mântuitorul pus alăturea cu furii
s-a-mplinit în clipa asta, taina scriselor Scripturii.

Fost-a judecat de lume,
Cruce grea I-au dat să poarte,
cuie I-au bătut în palme,
omorâtu-L-au cu moarte,
pus-au lespede deasupra, pusu-I-au peceţi în cale, -
Însă n-au putut s-oprească slava învierii Sale.

Câţi nu s-au luptat de-atuncea
să-L îngroape sub vreo glie
şi peceţile să-I pună iar deasupra, pe vecie?

- Însă chiar de-a fost pe Cruce
şi-apoi pus sub piatra rece,
chiar de-au început călăii plini de fală a petrece,
- când ei nici nu gândeau
atuncea au rămas cu toţii de-ocară:
de sub lespezi Răstignitul a-nviat ieşind afară.

Au fost mulţi şi fi-vor încă cei ce să-L omoare cată,

dar închis să-L ţină nimeni n-o să poată niciodată,
că nu-i om
şi nici putere să-L îngroape pe vecie
El, Iisus Biruitorul,
biruie în veci şi-nvie.

(Traian Dorz, din „Cântările dintâi”, Sibiu, 2004, p. 22-23, 128-129 şi 153-154)

Traian Dorz - Vin Paştile

Vin Paştile, Iisuse, din nou învii şi iară
arăţi la lumea asta de orbi şi de orbiţi
c-ai ispăşit păcatul prin Jertfa Ta amară
şi c-ai adus viaţa la cei neprihăniţi.

Privind cu ochi-n lacrimi Făptura Ta măreaţă,
ca mii de sori, Iisuse, Te văd mai strălucit,
că-nvii cu Tine-odată Slăvita Dimineaţă
din care fericirea e fără de sfârşit.

Îţi văd şi-n mine Chipul scăldat în foc de soare,
cu nimb de mii de lacrimi de drag încununat
şi strâng în zări de suflet slăvita sărbătoare
a zilei când, Iisuse, şi-n mine-ai înviat.

Ţi-a fost săpat mormântul de-atâţia ani şi-n mine,
cu-atâtea lespezi grele fiind acoperit,
atâtea străji avut-a străinul lângă Tine,
de-atâta întuneric ai fost pecetluit…

Dar, când sosit-a ceasul slăvit al Învierii,
ai rupt şi-ntunecare, şi lespezi, şi peceţi
şi-ai înviat, ca-n locul obidei şi durerii
s-aduci minunăţia atâtor frumuseţi.

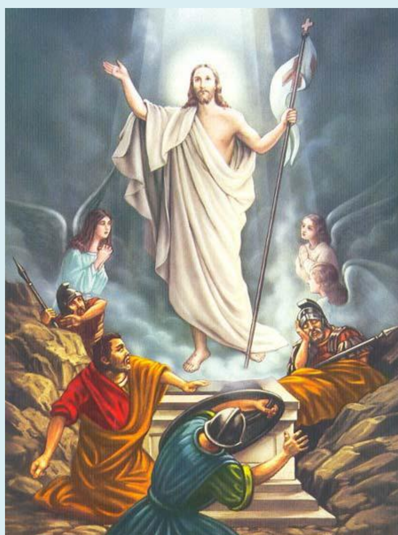
…Era-ntr-o primăvară, ca asta de senină,
cu cer de sărbătoare şi strai de cireşar,
când ai adus în mine tot Raiul de lumină,
cu toată revărsarea belşugului de har.

Iar astăzi, când cântarea prin lacrimi mi se cerne,
cu sufletul de mână îmi vine ruga-n Sus
şi braţul plin de crinii luminii-n drum Ţi-aşterne
prinos al fericirii pe care mi-ai adus.

Şi vin cu mine-odată toţi vişinii din lume,
toţii piersicii şi merii, împodobiţi cu flori,
s-aştearnă-n calea-Ţi sfântă petalele de spume,
podoaba cea mai nouă a Albei Sărbători.

…Învie iar, Iisuse, cu slavă tot mai mare,
în sufletele albe a'-ntregului norod,
ca-n toamnele chemării, azi primul braţ de floare
s-aducă-n calea-Ţi sfântă pe-atât belşug de rod.

Traian Dorz - În Ziua asta plină

În Ziua asta plină
de slava Învierii
Îţi cântă cu lumină
tot cerul Primăverii
şi-s toate osanale
de slavă şi iubire
şi Învierii Tale,
Iisus, i-aduc mărire.

Hristos a Înviat – Hristos a Înviat,
răsună-n lung şi-n lat – şi totu-i minunat,
Hristos a Înviat – Hristos a Înviat,
Adevărat – adevărat – Hristos a Înviat!

Slăvim şi noi, cu lacrimi,
Divina Suferinţă,
care-a plătit prin Patimi
a Vieţii Biruinţă
– că noi prin lacrimi numa'
ne limpezim vederea,
ca să-Ţi privim acuma,
Iisuse – Învierea!

Ieri, toţi vărsam la Cruce

şiroaiele durerii,
azi înălţăm preadulce
cântarea Învierii,
Tu ne-ai deschis, Iisuse,
a Cerurilor cale,
Mărire Învierii
şi Biruinţei Tale!

Vlad Gheorghiu - E ziua Învierii

E ziua Învierii, Hristos a Înviat!
Şi slava umple-ntregul pământ transfigurat,
Şi din mormânt răsună al biruinţei cânt,
Şi şarpele rămâne pe veci de veci înfrânt.

E Ziua Învierii şi universul tot
Se pleacă să-L slăvească pe Domnul Savaot,
Pe Cel ce Viu Se nalţă peste-ale morţii porţi,
La veşnică viaţă, să-i ducă pe cei morţi.

E Ziua Învierii, tresaltă-al ierbii rost,
Adam cel Nou Şi-asumă ce-Adamul vechi a fost
Şi în potir Îşi curge calvarul Său cel greu
Pe om să-l facă-asemeni, ca-ntâi, cu Dumnezeu.

E ziua Învierii şi iadul geme mut
Căci, iată, Cel pe Care în moarte l-a crezut,
Pe veci puterea morţii cu moartea Sa zdrobind,
Se nalţă ca un Soare, din moarte înviind.

E Ziua Învierii şi morţii nu mai mor,
Hristos din morţi se nalţă pe veci biruitor,
Căci piatra de pe uşa mormântului căzând
Pecetea morţii sparge, viaţă izvorând.

Sculaţi-vă, popoare, Hristos a Înviat!
Al morţii bold să cadă, de-a pururea călcat.
Golgota-nvinge: viaţă, nu moarte, aducând
Spre-acei ce vor urma-o ca şi Hristos răbdând.

Vlad Gheorghiu – Slavă

Slavă, slavă, azi Hristos din morţi a înviat!
De iubire, universu-ntreg s-a luminat.

Nici în cer şi nici sub soare
nu-i altă putere mare
să ne-arate cât de tare
ne-a iubit Iisus.

Învierea Lui ne-arată
dragostea nemăsurată
ce s-a dat ca lumea toată
să-aibă parte sus.

Slavă, slavă, din mormânt pe veci S-a ridicat
Mântuirea pentru cei căzuţi în greu păcat.

Dă, iubite, la o parte
piatra ce te ţine-n moarte,
ca lumina să te poarte
către ceruri sus.

Orice lanţ, orice zăbrele
astăzi cad, căci dintre ele
curăţind de patimi grele,

a-nviat, Iisus.

Slavă, slavă, ce măreaţă e-nvierea Lui!
Nimeni altu-n lume să ne dea iertare nu-i.
Cât ar fi de neagră tina,
Jertfa Lui ne dă lumina
şi ne iartă-ntreagă vina,
cât ar fi de grea
dacă azi cu pocăinţă
şi cu lacrimi de căinţă
înălţăm recunoştinţă
pentru Jertfa Sa.

Slavă, slavă, azi Hristos cu moartea a călcat
peste moarte şi din moarte ne-a răscumpărat.
Viaţă de sfinţire plină
ne-o va da în cer deplină
Cel ce este-n veci Lumină
şi din iad ne-a scos.

De păcat ne izbăveşte,
haina noastră ne-o-nnoieşte,
pentru nuntă ne-o găteşte

azi în cer Hristos.

Vlad Gheorghiu - Din iubire de oameni

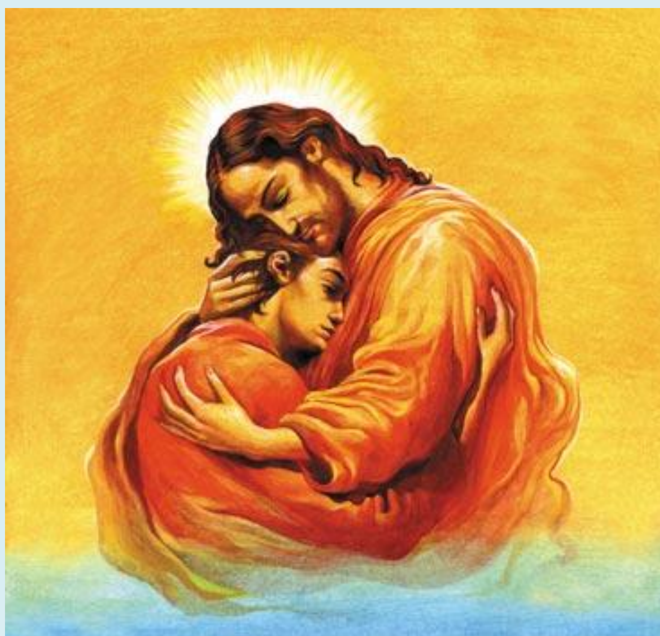

Când slava
cunună de spini
din iubire de oameni purta,
nu numai Dumnezeu adevărat
din Dumnezeu adevărat biruia.
Ci, Fiul Omului,
zăvoarele urii, iubind, sfărâma.
Pentru toată făptura
Hristos învia.

Când Jertfa
pe crucea de lemn
din iubire de oameni ardea,
nu numai
moartea pre moarte călca.
Ci toată făptura Adevărul afla.
Când piatra de-o parte
de pe mormânt cădea,
din moarte la viaţă
Hristos ne învia.

Tu, inima mea,
nu numai pe tine în ceruri te-aş vrea!
Ci până-n vecie,
slujind Adevărul,
du, celor ce-aşteaptă,
curată solie.
Din iubire de Domnul,
fii tu o făclie!
Ca-n toată făptura
Hristos să învie.

Vlad Gheorghiu - Faţa lui Hristos

Un mare om de ştiinţă spuse odată unui sculptor creştin:

- Arată-mi-L pe Hristos, pentru că eu nu cred decât în ceea ce se poate demonstra că există. Hristosul tău este o închipuire.

- Bine, răspunse sculptorul, o să vi-L arăt.

Şi plecă.

Îşi alese o bucată frumoasă de marmură şi începu să cioplească, rugându-se mereu. ***Când ajunse să sculpteze faţa lui Hristos, o dragoste imensă inundă inima sculptorului. Şi sufletul său se umplu de evlavie. Atunci a îngenuncheat în faţa statuii şi nu s-a mai ridicat de acolo până nu a terminat lucrul la faţa Mântuitorului.***

Apoi se prezentă la marele om de ştiinţă şi-i zise:

- L-am adus pe Hristos.

- Unde-i? Ăsta-i Hristos? Parcă-I un agricultor. Nici nu I se vede faţa şi mâinile lui parcă vor să sape pământul.

Statuia avea mâinile întinse şi capul aplecat mult spre mâini.

- Da, răspunse sculptorul smerit. ***Ca să poţi vedea faţa lui Hristos trebuie să îngenunchezi.***

Curios, omul de ştiinţă a îngenuncheat ca să vadă faţa statuii. ***Şi iată că mâinile acesteia erau străpunse în palme şi întinse spre el, ca şi cum ar fi vrut să-l îmbrăţişeze şi faţa era de o frumuseţe nemaivăzută. Dalta croise nişte trăsături atât de delicate, care răspândeau atâta blândeţe şi atâta dragoste***, că necredinciosul fu copleşit şi zise:

- Pe cine ai avut ca model? Nu am văzut niciodată, croiţi în piatră dură, ochi atât de blânzi şi faţă atât de senină. Adu-l pe omul acesta să-L cunosc şi poate că am să cred.

- Iată-mă, zise timid şi ruşinat creştinul. Eu sunt.

Faţa sculptorului era atât de slăbită, că numai pielea se întindea pe pomeţii obrajilor lui. Era numai praf de piatră pe barbă şi în păr şi pe hainele lui sărăcăcioase, privirea i se împăienjenea de oboseală şi de încordare. Numai ochii îi străluceau de febra creaţiei şi de nădejdea că-L va face cunoscut pe Hristosul lui unui om atât de mare.

- Tu? Nu semeni deloc cu Hristos!

- ***Uitaţi-vă mai bine***, zise el. ***Nu la chipul meu văzut, ci la inima mea. Hristos e acolo, aşa cum Îl vedeţi aici sculptat. El este lumina mea, El este bucuria mea, El este fericirea mea. El este prezent în inima mea. Şi inima mea este frumoasă ca Hristos Care locuieşte în ea.***

Abia atunci descoperi marele învăţat pacea imensă din ochii înrouraţi ai sculptorului, în care i se oglindea inima întreagă, cu toată încărcătura ei divină. Îşi întoarse repede privirea spre ochii statuii şi uimit descoperi aceeaşi pace.

Obosit, sculptorul care stătea sprijinit pe un colţ de pat, fără să vrea, adormi. Nu se trezi toată ziua. Apoi nici noaptea. Abia pe la amiaza celei de-a doua zi, foamea îl trezise.

Ruşinat că se purtase necuviincios în casa marelui învăţat, creştinul se ridică şi vru să plece. În cameră nu părea a fi nimeni. Dar când ajunse la uşă, în colţul celălalt al încăperii, omul de ştiinţă era îngenuncheat în faţa statuii, cu mâinile lui îmbrăţişând mâinile întinse ale lui Hristos şi cu capul alipit de faţa aplecată a Mântuitorului. Ochii lui erau plini de lacrimi şi o bucurie imensă strălucea în ei.

- Da! În Hristosul acesta cred puternic. Mulţumesc că mi L-ai descoperit. Eu până azi n-am cunoscut pacea. Pe Hristosul păcii vreau să-L am şi eu în inimă. Vreau ca şi inima mea să fie frumoasă ca faţa lui Hristos.

O, ce mult mi-aş dori să pot spune şi eu ca acel sculptor credincios: „Iată, inima mea seamănă cu faţa lui Hristos".

Doamne, ajută nedesăvârşirii mele!

Vasile Militaru - Hristos a Înviat!

Hristos a Înviat! Ce vorbă Sfântă!
Îţi simţi de lacrimi calde ochii uzi
Şi-n suflet parcă serafimii-ţi cântă
De câte ori, creştine o auzi.

Hristos a Înviat în firul ierbii,
A înviat Hristos în Adevăr;
În poieniţa-n care zburdă cerbii,
În florile de piersic şi de măr.

În stupii de albină fără greş,
În vântul care suflă mângâios,
În ramura-nflorită de cireş.

Dar vai, în suflet ţi-a-nviat Hristos?
Ai cântărit cu mintea ta, creştine,
Cât bine ai făcut sub cer umblând,
Te simţi măcar acum pornit spre bine,
Măcar acum te simţi mai bun, mai blând?
Simţi tu topită-n suflet vechea ură?
Mai vrei pieirea celui plin de har?
Ţi-ai pus zăvor pe bârfitoarea-ţi gură?
Iubirea pentru semeni o simţi jar?

O, dacă-aceste legi de-a pururi sfinte
În aur măcar azi te-au îmbrăcat,
Cu serafimii-n suflet imn fierbinte,
Ai drept să cânţi: Hristos a Înviat!

Hristos a Înviat!

Vasile Militaru

Hristos a Înviat! Ce vorbă Sfântă!
Îți simți de lacrimi calde ochii uzi
Și-n suflet parcă serafimii-ți cântă
De câte ori, creștine, o auzi.

Hristos a Înviat în firul ierbii,
A Înviat Hristos în Adevăr;
În poienița-n care zburdă cerbii,
În florile de piersec și de măr.

În stupii de albină fără greș,
În vântul care suflă mângâios
În ramura-nflorită de cireș
Dar vai, în suflet ți-nviat Hristos?

Ai cântărit cu mintea ta, creștine,
Cât bine ai facut sub cer umblând,
Te simți măcar acum pornit spre bine
Măcar acum te simți mai bun, mai blând?

Simți tu topită-n suflet vechea ură?
Mai vrei pieirea celui plin de Har?
Ți-ai pus zăvor pe bârfitoarea-ți gură?
Iubirea pentru semeni o simți jar?

O, dacă-aceste legi de-a pururi sfinte
În aur măcar azi te-au îmbrăcat
Cu serafimii-n suflet imn fierbinte
Ai drept să cânți: Hristos a Înviat!

Praznicul Învierii Domnului să vă fie
prilej de primenire duhovnicească,
revărsând belșug de har
in inimile voastre!

A Ω

Mărt. Valeriu Gafencu - Imnul Învierii

Vă cheamă Domnul slavei la lumină,
Vă cheamă mucenicii-n veşnicii,
Fortificaţi Biserica creştină
Cu pietre vii zidite-n temelii.

Să crească-n inimile noastre-nfrânte
Un om născut din nou, armonios,
Pe chipurile voastre să Se-mplânte
Pecetea Domnului Iisus Hristos.

Un clopot tainic miezul nopţii bate,
Iisus coboară pe pământ;
Din piepturile voastre-nsângerate
Răsună Imnul Învierii Sfânt.

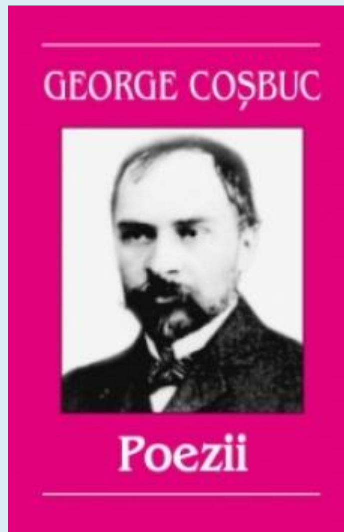
Smulgeţi-vă din ceata celor răi,
Intraţi în cinul oastei creştineşti,
Priviţi spre Porţile Împărăteşti,
Căci cei din urmă fi-vor cei dintâi.

Refren: Veniţi, creştini, luaţi Lumină,
Cu sufletul senin, purificat!
Veniţi, flămânzi, gustaţi din Cină,
E Nunta Fiului de Împărat!

Sursa**:**
https://manastirea.petru-voda.ro/2018/02/18/sf-mc-mart-valeriu-gafencu-imnul-invierii/

George Coşbuc – Cântece

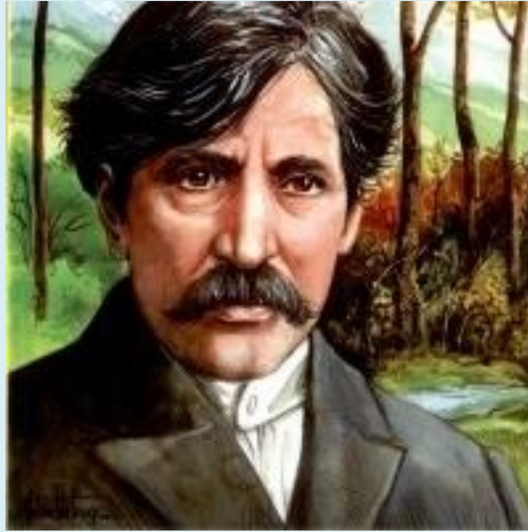
Era în noaptea Învierii,
Îngenuncheatului popor
I se cânta legenda sfântă
A marelui Mântuitor.

Nepăsător eu stam de-alături
Privind modernii cărturari
O copiliţă-ngenuncheată
Mă tot privea cu ochii mari.

Văzând că singur în picioare
Aşa nepăsător rămân,
Mi-a zis naiv şi cu mustrare:
Da ce? matale eşti păgân?

A fost un fulger mititica
Şi în genunchi eu am căzut
Ca un fricos în faţa morţii;
Şi-n clipa asta am crezut!

Alexandru Vlahuţă - Hristos a înviat

I
Şi-au tremurat stăpânii lumii
La glasul blândului profet
Şi-un duşman au văzut în fiul
Dulgherului din Nazaret!

El n-a venit să răzvrătească
Nu vrea pieirea nimănui.
Desculţ, pe jos, colindă lumea
Şi mulţi hulesc în urma lui.
Şi mulţi cu pietre îl alungă
Şi râd de el ca de-un smintit:
Iisus zâmbeşte tuturora
Atotputernic şi smerit!

El orbilor le dă lumină,
Şi muţilor le dă cuvânt,
Pe cei infirmi îi întăreşte,
Pe morţi îi scoală din mormânt.

Şi tuturor de o potrivă
Împarte darul lui ceresc,
Şi celor care cred într-însul,
Şi celor ce-l batjocoresc.

Urască-l cei fără de lege …
Ce-i pasă lui de ura lor?
El a venit s-aducă pacea
Şi înfrăţirea tuturor.

Din toată lumea asupriţii
În jurul lui s-au grămădit
Şi-n vijeliile de patimi
La glasul lui au amuţit.

“Fiţi blânzi cu cei ce vă insultă,
Iertaţi pe cei ce vă lovesc,
Iubiţi pe cei ce-n contra voastră
Cu vrăjmăşie se pornesc …”

II
Cât bine, câtă fericire,
Şi câtă dragoste-ai adus!
Şi oamenii drept răsplătire
Pe cruce-ntre tâlhari te-au pus.

Au râs şi te-au scuipat în faţă
Din spini cunună ţi-au făcut,
Şi în deşarta lor trufie
Stăpâni desupră-ţi s-au crezut …

Aduceţi piatra cea mai mare
Mormântul să-i acoperiţi,
Chemaţi sutaşii cei mai ageri,
Şi străji de noapte rânduiţi …

III
S-au veselit necredincioşii
C-au pus luminii stăvilar,
Dar ea s-a întărit în focul
Durerilor de la Calvar.

Şi valurile-i neoprite
Peste pământ se împânzesc,
Ducând dreptate şi iubire

Şi pace-n neamul omenesc.

Voi toţi ce-aţi plâns în întuneric
Şi nimeni nu v-a mângâiat,
Din lunga voastră-ngenunchere
Sculaţi! … Hristos a Înviat!

Maria Mourza - Veniţi de luaţi lumină! - “Auzi? Înviază Hristos! Adică tu, adică eu, adică toţi aceştia pentru care plângem!”

Cel care-L caută pe Dumnezeu,
cel care-L iubeşte pe Dumnezeu,
cel care în Dumnezeu se încrede,
cel care pe Dumnezeu îl doreşte,
să vină să ia lumină!

Din lumina care nu arde,
din lumina neîmpărţită care nu apune,
din lumina care a răsărit din pământ,
care este dăruită de la Preasfântul Mormânt!

Fraţilor, ce se întâmplă?
Ieri am trăit în umbră şi în moarte,
ieri iadul era casa noastră,
ieri cu toţii ne îndreptam spre stricăciune,
şi astăzi, ce s-a schimbat?

Cine ne-a unit oare bucăţelele sparte?
Cine ne-a zidit iarăşi viaţa din nimic?
Cine ne-a scăpat de moarte

şi cine ne-a şters lacrimile?

Ieri plângeam cu disperare:
Cum am să Te îngrop,
Lumină, Care semănai a fi neapusă?
Cum am să Te îngrop, Viaţă,
Care Te credeam nemuritoare?
Cum am să Te îngrop,
Împărate al meu, Dumnezeule, Care semănai
a fi neîmpărăţit?

Cum de ai plecat, cum de ai apus?
Cum să trăim?
Cum vrei să trăiesc eu acum, trup fără cap?
Ia-mi viaţa pe care mi-ai dat-o
şi ascunde-o iarăşi!

Ieri Te întrebam cu disperare:
Cine poate oare să Te trezească,
Leu, care ai adormit?
Cine poate să Te lumineze,
Soare, care Te-ai întunecat?

Cine poate să Te aducă înapoi,
Nădejde, care Te-ai stins?
Şi astăzi?
Fraţilor, ce se întâmplă?
Cine a transformat viaţa în sărbătoare?
Cine ne cheamă să nădăjduim?

Cine vindecă universul?
Cum?
Cine astăzi a risipit întunericul?
Cum?
Cine astăzi a trezit din morminte viaţa?

De ce astăzi sărbătoreşte întreaga zidire?
Că a înviat Hristos!
Înviază Hristos!, adică înviază totul.
Înviază Hristos!, adică înviază universul.

Înviază Hristos! adică înviază omul.

Auzi?
Înviază Hristos!
Adică tu, adică eu,
adică toţi aceştia pentru care plângem.
Adică toţi: Şi tu, ingratul, şi eu, indolentul.
Şi tu, care ai postit, şi eu, care nu am postit.
Şi tu, bogatul, şi eu, foarte săracul.
Şi tu, muncitorul încă de la primul ceas din zi,
şi eu, care abia am ajuns la cel de-al
unsprezecelea ceas.

Toţi am adormit cu chipurile foarte întunecate
şi ne-am trezit plini de lumină!
Înviază Hristos!
Adică şi tu primul
şi eu ultimul.

Tot ce se întâmplă Aceluia ni se
întâmplă şi nouă.
Tot ce slăveşte Acela se slăveşte şi la noi.
De altfel, învierea lui Hristos
adapă toată fiinţa noastră.

Ajunge până acolo unde nu vedem:
în adâncurile existenţei noastre,
şi le luminează şi le îndulceşte.
Ajunge în viaţa noastră de zi cu zi
şi dă sens la toate cele ce s-au deformat.

Durerea, singurătatea, abandonul,
lacrimile noastre, dramele noastre,
cimitirele noastre,
toate câte ne întristează uneori nu au final.

Sunt drumuri…
Drumuri ale vieţii care duc la un final,
adică la Viaţă!

Acum împărăţia noastră nu mai are sfârşit,
fiindcă nici împărăţia Acestuia nu are sfârşit.
Acum nici o placă funerară nu-l poate opri pe om,
fiindcă nici o piatră funerară nu L-a putut opri pe Hristos!

Aceste cuvinte nu sunt omeneşti,
îngerii ne adeveresc, când întreabă:
Ce-L căutaţi pe Cel viu între cei morţi?
De ce-L căutaţi pe Cel care trăieşte printre cei care au murit?

Ne adeveresc acest lucru îngerii, când ne descoperă mângâindu-ne:
Nu este aici, ci a înviat!
Nu este aici!
Mormântul este gol!

Auzi?
Hristos nu este aici!
Şi dacă Hristos nu este aici,
nu sunt nici cei care au plecat de lângă noi!

Nu este aici Cel pe care-L caut şi plâng…
Nu este aici Cel pe care-L cauţi şi plângi…
Auzi?

Pe nedrept udăm leoarcă pământul cu lacrimi.
Nu este aici, ci a înviat, precum a zis.

Hristos, de multe ori, în viaţa Lui pământească
i-a sprijinit pe cei care plângeau nemângâiaţi:
Mergi, fiul tău trăieşte!
a zis omului de la curtea împărătească.

Fratele tău va învia!
Eu sunt Învierea şi Viaţa!
Cel ce crede în Mine nu va muri niciodată,
ci va trăi! a zis Martei.
Nu plânge! a zis văduvei mame din Nain.
Nu a murit, ci doarme! a zis lui Iair.

Îndrăzniţi, voi învia a treia zi
spre bucuria credincioşilor
şi spre viaţa de veci!

Însă nimeni nu a auzit.
Şi dacă auzea, nimeni nu înţelegea.
Nimeni în afară de Maica Domnului.
De aceea, aceasta nu aleargă la mormântul Lui,
precum au făcut mironosiţele,
precum au făcut Petru şi Ioan.
Maica Domnului ştie că mormântul este gol.
Ştie că Hristos, prin Învierea Lui,
a dat la o parte toate mormintele.
Ştie ca Fiul ei a înviat
şi nu mai este mort în mormânt!

Aceste cuvinte nu sunt omeneşti,
fără un temei şi spuse la întâmplare.
Chiar Domnul ne adevereşte
că se apleacă cu afecţiune şi suflă viaţă
peste oasele uscate şi goale!

Chiar Domnul ne adevereşte,
adresându-se celor morţi:
„Ascultaţi-Mă, oase goale!
Ascultaţi-Mă!
Iată, Eu voi deschide mormintele voastre
şi am să vă scot de acolo.
Şi am să suflu peste voi suflare de viaţă,
şi am să vă dau iarăşi vene şi piele,
şi am să vă dau duhul Meu vouă
şi pentru totdeauna o să trăiţi!”.

Iubirea nemărginită a lui Dumnezeu,
care după viaţă dăruieşte iarăşi viaţă!
Mai frumoasă şi mai desăvârşită decât cea dintâi,
şi de veci!
Dăruieşte iarăşi trupuri!
Mai frumoase şi mai desăvârşite şi de veci!
Acestea sunt trupuri, dar nu sunt!

Care nu vor flămânzi, care nu vor suferi şi care nu vor îmbătrâni…
Trupuri la fel cu al lui Hristos care vor trece prin uşile încuiate!

Iubirea nemărginită a lui Dumnezeu,
care ne-a făcut robi, însă liberi!
Care ne-a făcut muritori, însă nemuritori!
Care ne-a dat posibilitatea
să nu lăsăm după noi oase uscate,
materie moartă, ci sfinte moaşte!
Vindecătoare şi frumos mirositoare!

„Înviază Hristos!”,
strigă craniile sfinţilor
care priveghează pentru lume.
„Înviază Hristos!”,
strigă cinstitelor lor mădulare
făcătoare de minuni,
şi înainte şi după moartea lor.

„Înviază Hristos!”,
mai strigă şi obiectele lor personale,
care deseori miros frumos şi sunt
făcătoare de minuni.

Fiindcă, spune Sfântul Ioan Gură de Aur,
puterea vindecătoare
merge de la suflet spre trupuri,
şi de la trupuri spre haine,
şi dinspre haine spre încălţări,
şi dinspre încălţări merge spre umbră!

Să cădem în faţa moaştelor!
Să îmbrăţişăm raclele,
să îmbrăţişăm pe sfinţi,
să intrăm sub umbra acestora,
aşa cum au intrat bolnavii
sub umbra vindecătoare a Apostolului Petru.
Sfinţii sunt temelii ale învierii!

Sfântul Vasile cel mare ne spune că

acolo sălăşluieşte Harul.
Sfinţii sunt clopote,
toacă şi sonerii care sună,
care cântă melodios de înviere:
Moartea nu mai este, nu mai există!

Felul în care aceştia au trăit,
felul în care au murit,
felul în care aceştia vin, atunci când
îi chemăm în ajutor,
aduce cel mai mângâietor mesaj pe care 1-a
primit vreodată lumea:
Hristos a înviat!

Iar ortodocşii de pretutindeni,
ruşii, sârbii, grecii, românii,
creştinii care stau ascunşi împrăştiaţi peste tot
pământul răspund:
Adevărat a înviat!

Şi îşi înalţă făcliile lor ca să primească
lumina sfântă!
Lumina Preasfântă de la Preasfântul Mormânt
unde în fiecare an
este dăruită ortodocşilor.

De aceea, Învierea este sărbătoarea împărătească
a ortodocşilor!
De aceea, ortodocşii sărbătoresc împreună,
sărbătoresc strălucitor,
nădăjduiesc,
se bucură de bucuria celor nemuritori,
care nu este din lumea aceasta.

Aşa cum se bucurau mucenicii atunci când erau
conduşi la moarte.
Ca nişte nemuritori!
Cu convingerea adâncă
că mergeau să trăiască
şi nu să moară!

De aceea, Sfântul Serafim de Sarov întâmpina
lumea întotdeauna cu acelaşi salut:
„Hristos a înviat, bucuria mea!”.
De aceea, a cerut să scrie pe mormântul lui:
Când am să mor, să veniţi la mormântul meu,
şi pe cât de des, pe atât de bine.
Să-mi vorbiţi aşa cum făceaţi când eram viu
şi am să vă ascult.
Să vă deşertaţi amarul la mine,
iar eu am să-l iau.
Fiindcă trăiesc şi am să trăiesc întotdeauna!

„Părinte, ce o să facem, când o să mori?”,
iar părintele Porfirie răspundea:
Eu am să fiu aici iarăşi
şi am să vă aud, mult mai bine ca acum,
însă voi o să strigaţi la mine?

Vă convine să plec, zicea părintele Paisie.
Acum vă rog şi eu, cum mă rugaţi şi voi.
Sufăr, să fiu auzit…
Poate Săptămâna luminată să fie strălucitoare,
când toată lumea mănâncă, iar eu fac metanii?
însă, atunci voi vorbi simplu,
am să duc mai departe tot ceea ce-mi spuneţi,
iar eu am să vindec durerile voastre.

Astăzi se împlinesc 20 de ani de la adormirea
acestora, 200 de ani după…
Veacuri după…
Poate cineva să spună că părintele Porfirie
este mort,
părintele Paisie, Sfântul Serafim,
Sfântul Nicolae, Sfânta Paraschevi?
Mii de sfinţi, care trăiesc şi vor trăi întotdeauna?

Poate să spună cineva că Sfânta Marina este
moartă,
când ea s-a prezentat doctorilor:

„Marina from Andros”,
şi a luat parte la operaţia chirurgicală
a micuţului Andrea, în America?

Poate să spună cineva că Sfântul Nectarie este mort,
când românii căutau să găsească cine era preotul care a stat o săptămână în satul lor, botezând pe toţi cei nebotezaţi şi apoi a dispărut în tăcere,
şi au văzut uimiţi cum se semnează în cartea bisericii: Nectarie al Pentapolelui?

Poate să spună cineva că a murit
călăreţul de argint, Sfântul Gheorghe,
în faţa căruia grecii şi turcii
stăteau nemişcaţi, ca să treacă acesta?

Poate să spună cineva că este moartă
Maica Domnului?
Poate să spună cineva că Aceasta a murit,
Când turcălăii o numesc
Mama Maria?
Mormântul ei gol, minunile ei,
icoanele care izvorăsc mir,
iconostasele ei care miros frumos,
pietrele preţioase care o împodobesc pe Aceasta,
toate mărturisesc că există Înviere!
Toate strigă: Adevărat a înviat Hristos!

Acum milă izvorăşte de pretutindeni.
De pretutindeni răsare iertarea.
Fiindcă învierea şi iertarea merg împreună.
Nu poate exista una fără cealaltă.
Nu se poate să cred în Înviere
şi să nu-ţi iert toate câte cele!

Nu se poate să crezi în Înviere
şi să nu-mi ierţi toate greşelile făcute.
Cel care nu iartă nu iubeşte.
Iar acesta care nu iubeşte
nu face parte dintre cei vii.
Este deja mort!

A murit deja moartea cea neschimbată,
moartea cea fără scăpare.
Şi nu firea noastră este responsabilă
de acest lucru,
fiindcă firea noastră este nemuritoare.
Responsabilă este voinţa noastră,
alegerea noastră de a ne separa de fratele nostru,
adică de a ne separa de Dumnezeu.

Fraţilor, când zicem „Adevărat a înviat”,
alegem un mod de viaţă.
Alegem să nu coborâm de pe cruce,
chiar dacă putem să facem acest lucru.
Alegem să iertăm
pe cei care şi-au bătut joc de noi,
pe cei care în loc de apă ne-au dat oţet.
Alegem să ne rugăm din adâncul inimii
pentru cei care ne-au mâhnit până la moarte…

Fraţii mei, când zicem „Adevărat a înviat”,
Îl alegem pe Hristos!
Să ne îngropăm şi să ne slăvim împreună cu El.
După noi, în loc de altă avere,
să lăsăm sfinte moaşte!
Iar numele nostru să fie scris pentru totdeauna
în dipticele celor vii!
Înviază Hristos,
„Viaţa tuturor”!

Mormintele sunt goale!
Universul este plin de Dumnezeu!
De mila Lui este plin pământul!
Acum mii de clopoţei,
mii de toci,
mii de guri,
mii de păsări,
mii de făclii aprinse
strigă cel mai mângâietor adevăr:

Dumnezeu este iubire!

Iar iubirea
– auzi? –
nu este cu putinţă
să nu ierte!

Iubirea
– auzi? –
nu este cu putinţă
să nu ierte!

Înviază Hristos!
Mii de oameni,
vii şi adormiţi,
sfinţi şi păcătoşi,
nedrepţi şi nedreptăţiţi,
plângând, pocăindu-se sau fiind miluiţi
– auzi? –
plâng de bucurie.

Iubirea nu poate,
nu este în putere
să nu învieze!

„ Oase uscate, ascultaţi cuvântul Domnului!
Aşa grăieşte Domnul Dumnezeu oaselor
acestora:
Iată, Eu voi deschide mormintele voastre…
Şi voi pune în voi Duhul Meu…
Voi pune pe voi vine şi carne va creşte pe voi…
Vă voi acoperi cu piele,
voi face să intre în voi duh şi veţi învia…
Şi veţi trăi!”.
(Iezechiel 37, 1-14)

***

Aşteptăm un Mântuitor:
pe împăratul Hristos!
Până se vor usca toate lacrimile
din ochii noştri,

şi moartea nu va veni iarăşi,
nici doliu,
nici durere,
nici noapte!

(în: Maria Mourza, "În loc de ofrandă. Un neînsemnat dar oferit singurătăţii omului contemporan", Editura Bunavestire, 2012)

Maria Mourza - Vino, Doamne Iisuse! - “Nu te teme! Eu sunt Dumnezeul tău şi te ţin de mână şi te întăresc…”

Pe Mântuitor Îl mărturisim,
pe Împăratul Hristos,
pe cel Înviat din morţi,
pe Pâinea vieţii,
pe Strugurele cel adevărat,
pe Apa vieţii,
pe Lumina, pe Calea,
pe Viaţa şi Învierea!

Pe Mântuitorul Îl aşteptăm,
pe Hristos Împăratul,
pe Steaua cea strălucitoare, cea de dimineaţă,
pe Primul şi pe Ultimul,
pe Cel ce are cheile morţii şi ale iadului
al cărui cap este ca neaua,
iar ochii Acestuia este glasul apelor,
şi chipul Acestuia este ca soarele!

Mântuitorului ne închinăm, Împăratului Hristos!

Cel care a zidit universul, Cel care „a sfinţit apele”,
Cel care preschimbă pâinea şi vinul,
Cel care este milostiv faţă de mulţimi,
Cel care-i vindecă pe cei care suferă rău.

Iisus Hristos!
Ieri şi astăzi,
Cel ce este în veci.

Iisus Hristos!
Cel care ne acoperă pe noi,
şi ne ocroteşte pe noi
şi ne miluieşte pe noi!

Şi acum,
aceasta zice Domnul Dumnezeul nostru:
Nu-ţi fie frică!
Eu sunt cu tine.
Dacă treci prin apă,
Eu sunt cu tine,
iar râurile nu-ţi vor închide calea.
Şi dacă treci prin foc,
nu vei arde.

Şi acum, aceasta zice Domnul:
Eu merg în faţa ta,
iar piatra se va despica în două,
şi va izvorî apă,
şi va bea poporul Meu,

că Eu sunt Domnul Dumnezeul tău!

Soarele şi luna,
răcoarea,
fulgerele şi norii,
duhurile şi sufletele drepţilor
binecuvântaţi-L pe Domnul,
că şi-a întins dreapta Lui spre mine,
zicând:
Nu te teme!

Dacă este râu cel care-ţi opreşte calea,
nu te teme!
în numele Lui
va seca.

Dacă este toiag,
va răsări.
Dacă este pustiu,
va înflori ca crinul.

Nu te teme!
Dacă ţi-ai lăsat casa sau părinţii sau fraţii,
pentru EI,
dacă ţi-ai închinat anii,
averea ta,
dacă ţi-ai pierdut dreptul,
dacă ţi-ai pierdut tot ce ai avut mai de preţ,
pentru împărăţia lui Dumnezeu,
nu te teme!
Vei primi însutit.

Dacă eşti îndurerat foarte,
nu te teme!
Niciodată nu am văzut vreun drept care să fie
părăsit.

Dacă strigătul lumii şi râsetele te îngrozesc,
dacă te simţi singur în mijlocul lupilor,

îndrăzneşte, căci Eu am biruit lumea!

Dacă a râs de tine păcatul
şi te are în mrejele lui,
nu te teme!
Nu am venit să~i chem pe cei drepţi la pocăinţă,
ci pe cei păcătoşi.

Dacă ai crezut în Împărăţia lui Dumnezeu,
care vine,
astăzi cu Mine vei fi în Rai!

Nu te teme! Eu sunt Dumnezeul tău
şi te ţin de mână
şi te întăresc…

Fericiţi cei ce păzesc poruncile lui Hristos.
Fericiţi cei prigoniţi
întotdeauna pentru dreptate.
Fericiţi cei ocărâţi
întotdeauna pentru Domnul.
Fericiţi cei vii în Domnul,
cei morţi în Domnul,
căci lucrările lor merg cu aceştia!

Îl aşteptăm pe Mântuitorul,
pe Împăratul Hristos!
Dacă lacrima nu se va şterge din ochii noştri,
nici moartea nu va veni,
nici doliul,
nici durerea,
nici noaptea.
Şi nu mai avem nevoie de opaiţ şi de lumina soarelui,
că Domnul Dumnezeu ne luminează pe noi.

Mântuitorului ne închinăm,
Hristos Împăratului,
zicând în pocăinţă:
Îţi mulţumim Ţie, Doamne Dumnezeule,
Atotţiitorule,
Cel ce ai zis: „Nu vă las pe voi orfani”.
Îţi mulţumim Ţie, Doamne Dumnezeule,
Cel ce ai zis: „Eu voi fi cu voi
în toate zilele vieţii voastre “.
Îţi mulţumim Ţie,
Cel ce eşti
şi Cel ce vei fi în veci
şi Cel ce va să vină,
că ai aşternut puterea Ta cea mare
şi ai împărăţit!

Pe Mântuitorul Îl aşteptăm!
Pe Hristos Împăratul!
Pe Cel ce a şezut pe mânz alb.
Pe Cel ce a avut numele scris pe veşminte:
Împăratul împăraţilor
şi Domnul domnilor.

Pe Mântuitorul îl aşteptăm!
Pe Cel ce mărturiseşte:
Vin repede.
Amin.

Da.
Vin.
Doamne Iisuse!

(în: Maria Mourza, "În loc de ofrandă. Un neînsemnat dar oferit singurătăţii omului contemporan", Editura Bunavestire, 2012)

Pr. Sever Negrescu - Paştele

Doamne
în numele bobului de grâu
îngăduie să putrezesc
pentru Înviere.

Doamne
plouă în sufletul meu
ca într-un ocean
nu se mai văd
ţărmurile
apa mi se revarsă
peste ochi, peste buze
peste mâini, peste picioare

Doamne
în numele bobului de grâu
îngăduie să putrezesc
pentru Înviere.

Pr. Sever Negrescu - Golgotă de Înviere

Ce stare Doamne, ce stare
de apropiere omul are
de miluire şi de poezie
ce stare caldă ce stare vie.

Ce viaţă Doamne, ce viaţă
îndepărtată ca o ceaţă
de Tine şi de omenire
ce viaţă moartă, ce moarte vie

Ce trecere prin marea Roşie
spaimă de dulceagă durere
struguri şi moarte ruginie
ce Golgotă de Înviere

Ce lume Doamne de sărmani
trăim într-un tremurător orfelinat
fără a fi părinţi orfani
ce au pierdut orice păcat.

Pr. Sever Negrescu - Ziua din mormânt

Strugurii s-au copt în via
nopţii ce-a trecut
în zori a venit Maria
la mormântul sfânt
a bătut cu lacrima
în soarele rece
a muşcat din cremenea
verbului a trece
timpul măcinat în parte
spaţiul renăscut din flori
dincolo de moarte
mai presus de nori.

Îngerul ce a deschis
mormântul iubirii
lumii a trimis
vestea mântuirii
strugurii s-au copt în jertfa
Fiului Preabun.
Tăcut vinul a pornit aievea

zilei din mormânt.

Valeriu Gafencu - Imn al Invierii

Vă cheamă Domnul slavei la lumină,
Vă cheamă mucenicii-n veşnicii,
Fortificaţi biserica creştină
Cu pietre vii zidite-n temelii.

Să crească-n inimile voastre
Un om născut din nou armonios,
Pe sufletele voastre să se-mplânte
Pecetea Domnului Iisus Hristos.

Un clopot tainic miezul nopţii bate
Şi Iisus coboară pe pământ;
Din piepturile noastre-nsângerate
Răsună Imnul Învierii sfânt.

Veniţi creştini, luaţi lumina
Cu sufletul smerit, purificat;
Veniţi flămânzi, gustaţi din cină,
E nunta Fiului de Împărat.

Pr. Anthony M. Coniaris - Duminica Sfintelor Paşti - Mulţumim lui Dumnezeu, care ne-a dat victoria Sa

Cei care au văzut “Jesus Christ Superstar” spun că la final au rămas cu un gust amar, deprimaţi cumva, pentru că se încheie cu crucificarea. Ce poate fi mai deprimant decât o piesă de teatru sau un film care se încheie cu crucificarea eroului principal? Nu este surprinzător că “Jesus Christ Superstar” se încheie cu crucificarea, din moment ce cei care l-au scris au fost necredincioşi. Ei au încercat să exprime prin această operă rock filozofia lor deprimantă despre viaţă, şi anume că ea se încheie cu crucificarea pentru fiecare dintre noi. Poate că aşa s-au comportat Apostolii imediat după răstignire, dar cu siguranţă nu după Înviere. Cuvântul cheie pentru primii creştini a fost VICTORIA:

“Moartea a fost înghiţită de biruinţă. Unde îţi este, moarte, biruinţa ta? Unde îţi este, moarte, boldul tău? [...] Să dăm mulţumire lui Dumnezeu, Care ne-a dat biruinţa prin Domnul nostru Iisus Hristos!” (1Corinteni 15,54-57). “***Dar în toate acestea suntem mai mult decât biruitori, prin Acela Care ne-a iubit***” (Romani 8,37). “***Aceasta este biruinţa care a biruit lumea: credinţa noastră. Cine este cel ce biruieşte lumea dacă nu cel ce crede că Iisus este Fiul lui Dumnezeu?***” (1Ioan 5,4-5). Noul Testament este plin de convingerea că prin Hristos Dumnezeu ne-a dat victoria Sa; victoria asupra fiecărui duşman; victoria asupra fiecărui rău posibil; victoria asupra la orice a mers greşit în Creaţia lui Dumnezeu; victoria asupra păcatului, răului şi morţii.

Datorită Învierii Domnului Iisus Hristos, adevăratul creştin este mereu optimist. Problema e că atunci când eşti un veşnic optimist, lumea te crede naiv; spune că nu

ştii de fapt cum merg lucrurile. **Adevăratul creştin este orice, dar nu naiv. El ştie exact cum merg lucrurile în lumea aceasta. El ştie că există oameni răi în lume, care vor război; el ştie că există boli fatale; ştie că lumea este tot mai mult asemenea unei jungle. Este însă optimist deoarece îl cunoaşte pe Hristos.** Iar concentrarea lui cade nu pe probleme, ci pe răspunsuri. "***În lume necazuri veţi avea; dar îndrăzniţi. Eu am biruit lumea***" (Ioan 16,33). Iisus nu a spus "Eu voi birui lumea" ci "Eu am biruit lumea". Pe cruce a spus: "S-a sfârşit". Nu a fost un strigăt de învins, ci de învingător: "Scopul pentru care am venit 's-a sfârşit', a fost împlinit. Am răscumpărat poporul Meu. Le-am dat victoria. Acum ţine de ei să o accepte. Pentru că nu îi pot forţa să o primească."

Celebrând Învierea lui Iisus, noi nu celebrăm doar un eveniment istoric, ce s-a întâmplat cândva în trecut; celebrăm un eveniment care ne influenţează pe fiecare dintre noi, astăzi, acum. Datorită Învierii lui Hristos, fiecare creştin botezat care şi-a dedicat viaţa lui Iisus poate să spună: "Hristos trăieşte; de aceea şi eu voi trăi. Hristos trăieşte; de aceea şi eu am trecut de la moarte la viaţă. Hristos trăieşte; de aceea şi eu am la dispoziţie aceeaşi putere ce l-a ridicat pe El din morţi. Hristos trăieşte; de aceea şi eu am victoria."

Victoria asupra…

1. **Victoria asupra păcatului.** Păcatul are puterea de a înrobi, puterea de a ne îngropa de vii în mormântul vinovăţiei şi disperării. Doar Hristos are puterea de a sparge acest mormânt şi de a ne elibera.

2. **Victoria asupra demonilor.** Evangheliile îl prezintă adesea pe Iisus alungând demoni. El face la fel şi astăzi, dându-ne victoria asupra demonilor care ne chinuie, care ne fac din viaţă un adevărat iad: ura, invidia, pofta trupească, lăcomia, etc. "***Dacă este cineva în Hristos, este făptură nouă; cele vechi au trecut, iată toate s-au făcut noi***" (2Corinteni 5,17).

3. **Victoria asupra noastră.** Hristos îmi oferă victoria asupra mea. ***Adevăratul război este mereu cel interior. Aici trebuie să învingem mai întâi pentru ca orice victorie exterioară să aibă vreun sens.*** Şi totuşi, mulţi creştini ce merg la biserică nu sunt învingători, ci învinşi. Învinşi de circumstanţe, învinşi de păcat, învinşi de pierderi, de durere, de suferinţă, de părere de rău. Sunt creştini doar cu numele. Sunt membrii unei religii, dar îi resping puterea. Nu s-au ridicat niciodată deasupra unei vieţi centrate pe propria persoană; nu au urcat niciodată înălţimile credinţei şi ale angajamentului total faţă de Hristos. Nu şi-au revendicat victoria lui Hristos: victoria asupra păcatului şi asupra sinelui.

4. **Victoria asupra morţii.** Victoria definitivă a lui Hristos oferită nouă este asupra celui mai mare şi din urmă duşman: moartea.

Un bolnav de cancer, aflat pe moarte, se întreba de ce prietenilor lui necredincioşi nu părea a le place să vină să îl viziteze, în timp ce prietenii lui creştini veneau tot mai des. Un prieten i-a spus că motivul era poate faptul că creştinismul ştie să facă faţă tuturor acestor lucruri, are un loc pentru ele, cunoaşte pacea lui Dumnezeu în mijlocul lor, şi siguranţa pe care o dă victoria definitivă în Hristos.

În mulţii mei ani de slujire preoţească, am oficiat nu puţine înmormântări. Am fost alături de mulţi în mari dureri şi teribile pierderi personale a celor dragi. În astfel de momente există unele lucruri ce aduc o oarecare alinare – prezenţa prietenilor, coroanele de flori, slujba înmormântării. Dincolo de toate acestea sunt însă cuvintele preaiubitului nostru Domn Hristos, luate din chiar inima mesajului său pascal. “***Eu sunt Învierea şi viaţa.***” Aceste cuvinte au un efect pe care nu îl poate egala nimic. Evident că durerea şi pierderea sunt tot acolo. Însă cuvintele Domnului Înviat ne dau oarecum puterea de a merge mai departe şi asigurarea că moartea nu are ultimul cuvânt.

Sf. Pavel afirmă aceasta într-un limbaj ce vorbeşte fiecărei generaţii în parte: ***“Ce vom zice deci la acestea? Dacă Dumnezeu e pentru noi, cine este împotriva noastră? El, Care pe Însuşi Fiul Său nu L-a cruţat, ci L-a dat morţii, pentru noi toţi, cum nu ne va da, oare, toate împreună cu El? Cine va ridica pâră împotriva aleşilor lui Dumnezeu? Dumnezeu este Cel ce îndreptează; Cine este Cel ce osândeşte? Hristos, Cel ce a murit, şi mai ales Cel ce a înviat, Care şi este de-a dreapta lui Dumnezeu, Care mijloceşte pentru noi! Cine ne va despărţi pe noi de iubirea lui Hristos? Necazul, sau strâmtorarea, sau prigoana, sau foametea, sau lipsa de îmbrăcăminte, sau primejdia, sau sabia? [...] Căci sunt încredinţat că nici moartea, nici viaţa, nici îngerii, nici stăpânirile, nici cele de acum, nici cele ce vor fi, nici puterile, nici înălţimea, nici adâncul şi nici o altă făptură nu va putea să ne despartă pe noi de dragostea lui Dumnezeu, cea întru Hristos Iisus, Domnul nostru”*** (Romani 8,31-39).

Pe vremuri, în Rusia, în Duminica Paştelui, după-amiaza, se ţinea o ceremonie specială în cimitirul din sat. După o slujbă în capela cimitirului, preotul însoţit de diaconi şi de cor pornea în procesiune prin cimitir, cântând “Hristos a înviat”. Oprindu-se în dreptul fiecărui mormânt, unde se afla familia celui plecat din această viaţă, preotul saluta cu “Hristos a înviat!”, iar rudele răspundeau cu

încredere: “Adevărat a înviat!” Ce frumoasă mărturie a credinţei noastre creştine! Să mergi printr-un cimitir în Duminica Paştelui cântând “Hristos a înviat!”

“***Dar acum Hristos a înviat din morţi, fiind începătură (a învierii) celor adormiţi. Că de vreme ce printr-un om a venit moartea, tot printr-un om şi învierea morţilor. Căci, precum în Adam toţi mor, aşa şi în Hristos toţi vor învia***” (1Corinteni 15,20-23). Este victoria asupra morţii. “***Dacă cineva va păzi cuvântul Meu, nu va vedea moartea în veac***” (Ioan 8,51 şi 52). “***Şi oricine trăieşte şi crede în Mine nu va muri în veac***” (Ioan 11,26).

Nu scăpare ci victorie

Ceea ce îşi doresc astăzi majoritatea oamenilor este ceva care să îi scape de realitate. De aceea cel ce lucrează în industria spectacolelor, cinematografiei sau muzicii este plătit mai mult decât medicul. El asigură o evadare din realitate. Acesta este de asemenea motivul pentru care se cheltuiesc atât de mulţi bani pe băutură. Oamenii pun mare preţ pe evadare. Pentru aceasta ei sunt dispuşi să plătească scump. Totuşi scăparea pe care o obţin este temporară; poate funcţiona pentru un timp scurt, dar în final realitatea ne ajunge din urmă şi trebuie să o înfruntăm. Şi aici vine măreţia credinţei noastre creştine. Nu ne oferă o evadare, ci victorie. Ne permite nu să fugim de viaţă, ci să o cucerim prin Hristos care a spus: ***“… îndrăzniţi. Eu am biruit lumea”.***

O victorie derivată

Victoria despre care am vorbit este o victorie derivată. A fost câştigată de Hristos. Noi participăm la ea prin botez şi credinţă. ***Sf. Pavel ne reaminteşte în Romani 6,4-11 că învierea trebuie să facă parte din viaţa fiecărui creştin. În botez, spune el, fiecare dintre noi este făcut părtaş la experienţa Învierii lui Hristos.*** Aşa după cum El a fost îngropat în pământ şi a înviat, şi noi suntem înmormântaţi în apele botezului şi înviem. ***Creştinii au primit cu toţii puterea lui Hristos cel înviat, pentru a învia din moartea păcatului la o nouă viaţă în El.*** De aceea în Biserica primară botezul era mereu acordat în fericita noapte a Paştelui. Cum majoritatea dintre noi am fost copii când am fost botezaţi, Paştele devine pentru noi un timp al reînnoirii voturilor de la botez: respingerea satanei şi dedicarea pentru Hristos. Într-un fel bisericile noastre pline de Paşte neagă tocmai faptul pe care ar trebui să îl celebreze. Mii de oameni îşi trădează credinţa venind la biserică o dată pe an. Ei nu cred cu adevărat în victoria extraordinară a lui Hristos, la care suntem chemaţi să luăm parte. ***Dacă ar crede, ar fi aici la biserică să o celebreze şi să fie parte a***

ei în fiecare duminică, pentru că creştinii celebrează Învierea Domnului în fiecare duminică.

Bucuraţi-vă!

Când în ciuda aşteptărilor grecii i-au bătut pe perşi la bătălia de la Maraton, au trimis un soldat grec să alerge până la Atena să ducă vestea victoriei cetăţii asediate. Acesta a alergat cât l-au ţinut puterile, a comunicat mesajul, "Bucuraţi-vă! Am învins!", şi apoi a căzut mort de oboseală. Şi Iisus a învins. Bucuraţi-vă! Acesta este efectul victoriei: bucuria!

G. K. Chesterton scria: "Un creştin care crede cu adevărat ar trebui să facă două lucruri: să danseze de bucurie şi să lupte pentru victorie." Ritualul dansului, pentru a exprima bucuria victoriei lui Hristos, nu este necunoscut liturgiei răsăritene. Se regăseşte încă în liturgia etiopiană.

O altă expresie a acestei bucurii o reprezintă imnele răsăritene.

"Ziua Învierii, să ne luminăm, popoare,
Paştele Domnului, Paştele!

Că din moarte la viaţă şi de pe pământ la cer,
Hristos Dumnezeu ne-a trecut pe noi,
Cei ce-I cântăm cântare de biruinţă.
Hristos a înviat din morţi!

Să ne curăţim simţirile
Şi să vedem pe Hristos strălucind,
Cu neapropiată lumină a Învierii.

Şi bucuraţi-vă zicând: "luminaţi să-L auzim",
Cântându-I cântare de biruinţă.

Hristos a înviat din morţi!
Cerurile după cuviinţă să se veselească,
Şi pământul să se bucure.

Şi să prăznuiască toată lumea
Cea văzută şi cea nevăzută
Că Hristos S-a sculat, veselia cea veşnică."

Vince Lombardi* a spus cândva: “A învinge nu este important; este esenţial.”** Hristos Înviat ne-a oferit victoria Sa. Cât de mult avem nevoie astăzi de această stare de spirit de victorioşi! Sarcinile noastre sunt copleşitoare. A-ţi pierde încrederea înseamnă a pierde totul. Răul câştigă de fiecare dată când noi ne pierdem siguranţa. ***A fi siguri în Hristos, pe Hristos, înseamnă începutul victoriei. Mai mult: este victoria! Dacă nu revendicăm drept a noastră victoria lui Hristos asupra păcatului, asupra noastră şi asupra morţii, ne furăm singuri pălăria, pierzând cea mai mare victorie ce ne este dat să o cunoaştem acum şi în vecii vecilor.

(Traducere: Oana Capan)

Hristos a înviat!

Pr. Tertulian Langa - Duminica Sfintelor Paşti - În tainele Învierii

Faptul de neînlăturat şi tulburător al morţii – brutal sau blând, cum s-ar petrece el – pare de nepătruns, deşi este la fel de vechi ca şi viaţa însăşi. Religii, ştiinţe şi filozofii l-au abordat mereu, cu mai puţină sau cu mai multă competenţă, el însă a rămas la fel de insuficient pătruns de mintea omenească, şi astăzi ca şi în trecut. N-am spus "total", de nepătruns, ci numai "insuficient", dar şi, de multe ori, cu totul eronat. Moartea apare ca de nepătruns deoarece ea depăşeşte orice experienţă personală, chiar şi imaginaţia. Însă există o cale mai limpede de a-l aborda misterul şi, până la urmă, cea mai satisfăcătoare: e cea propusă de sf. apostol Paul în Cartea către Corinteni. Sf. apostol Paul se ia de piept cu taina morţii lui Iisus, pe care o elimină cu totul, punând-o în relaţie cu învierea,făcând din ea un prag spre înviere. Deci, de la Înviere porneşte Paul, ca să explice moartea. Drept care, încearcă, mai întâi să înţeleagă ce a fost Învierea – desigur învierea lui Hristos. În textul paulin pe care l-am menţionat, apostolul reia o întrebare veche, pe care învierea lui Hristos a readus-o în actualitate.

Cum învie morţii? Cu ce trup se vor întoarce? Dar învierea lui Hristos a fost cu totul altceva decât cea a lui Lazăr, a fiicei lui Iair, sau cea a tânărului din Nain. A lor a fost un fel de resuscitare, o redeşteptare la viaţă întreruptă, dar nu în vederea nemuririi. Reîntoarcerea acestora la viaţă n-a fost decât o reluare a unui fir de viaţă, pentru o vreme poticnit, şi care a continuat firesc, ca şi al oricărui om, până la moartea fără îndoială; căci cum ni s-ar părea un Lazăr îmbătrânind sute, sau poate mii de ani, ca să nu mai moară niciodată? Pentru o astfel de credinţă îi mustră Domnul pe Luca şi Cleopa, în Emaus: ***Puţin pricepătorilor, zăbavnici în a crede tot ce au spus profeţii. Nu trebuia Hristosul să sufere aceste lucruri ca, după***

acestea, să intre-n slava Sa? (Lc 14, 25-26). Se pare că şi înspre noi ar spune: puţin credincioşilor, zăbavnici în a crede că sunteţi întru Mine, ca şi când nu aţi şti că mă topesc în voi…

Dar totuşi, ***cum a fost viaţa lui Iisus, cea după învierea Sa?*** Ce a făcut biruitorul morţii în cele patruzeci de zile, timp în care ştim că S-a mai arătat Apostolilor, Femeilor Mironosiţe, Discipolilor din Emaus şi altora dintre contemporanii Săi. Despre aceste arătări am mai vorbit la Paştile pe care le-am prăznuit acum doi ani, tot în această catedrală.

Desigur, este dificil să stabilim cronologia faptelor din timpul celor 40 de zile. Însă, un fapt se cere totuşi reluat, căci el a devenit o dogmă de credinţă. ***În "Crezul Apostolilor", mărturisit de credincioşii anteriori Conciliului din Niceea, se afirma precis că, după Înviere, Domnul Iisus a coborât în Iad, de unde, împreună cu sufletele curăţite de păcat, constituite într-un alai de slavă, S-a înălţat la cer.***

După Conciliul din Niceea, în unele arii ale Bisericii creştine, s-a socotit că menţionarea acestei mântuitoare acţiuni nu ar mai constitui o necesitate, ea nemaifiind contestată şi fiind lesne de-nţeles din textul astfel prescurtat. Pentru acest motiv, în unele formulare liturgice orientale, Crezul se rosteşte fără această precizare.

Însă, sub orice formă, a crede că învierea lui Hristos a avut efecte şi asupra sufletelor din "cealaltă lume" înseamnă a mărturisi că răstignirea şi moartea lui Iisus nu au constituit cel mai răsunător eşec al vreunui vestitor de crez, ci, dimpotrivă, o biruinţă care trecea de graniţele timpului şi ale lumii cunoscute, o biruinţă care, prin dragoste şi sacrificiu, chema la fericire întreaga omenire; căci ***învierea lui Hristos e garanţia învierii noastre.***

Iisus e primul şi singurul din toată curgerea istoriei care a străbătut întreg tărâmul morţii şi care s-a întors biruitor în lume. Întors la noi, nu ne-a descris această "aventură", însă ne-a spus la ce serveşte moartea; ne-a spus că sensul ei nu este ca să producă teamă, ci doar ca să ne facă să-nţelegem că ea este modalitatea de a trece spre începutul creaţiunii noi, cea fără de păcat şi fără de sfârşit, creaţiune înnoită cu preţul Jertfei lui Hristos, în care iubirea nu mai este pângărită, în care libertatea nu mai este violată, în care pe Dumnezeu Îl vom vedea la faţă.

Această creaţiune nouă nu este un proiect de viitor ci, dimpotrivă, este o realitate actuală, pe care o trăim şi o-nţelegem după măsura în care realizăm încă de pe

pământ comuniunea cu Hristos. Şi, tocmai în conştientizarea acestei mistice realităţi, ca şi comunicarea în faţa tuturor a învierii lui Hristos, constă menirea Bisericii ca şi a fiecărui botezat. Ne-ndeplinim această misiune? Vestim prin viaţa noastră credinţa în creaţiunea nouă? Trăim comuniunea cu Hristos prin Sfânta Euharistie?

Odinioară creştinii mergeau în cântec spre circul în care vor muri, unde, prin moartea din fidelitate, ştiau că se-ntâlnesc cu Domnul. Ei au crezut aceasta, şi o mărturiseau cântând în moarte.

În ce măsură ne asemănăm cu ei, în ce măsură măcar cerem prin rugăciune capacitatea de a ne trăi viaţa mereu ca în prezenţa lui Hristos, Care, primit în Sfânta Euharistie, să ne conducă, în sfârşit, la împlinirea făgăduinţelor solemne făcute la Botez: Mă lepăd de Satana. Cred în Iisus Hristos şi mă unesc cu El şi numai Lui Îi voi sluji de-acum. Amin.

Hristos a înviat!

Pr. George Dimopoulos - Duminica Sfintelor Paşti - Hristos a înviat!

Cu inimile şi feţele strălucind de bucurie, iubiţi fraţi, celebrăm din nou şi în acest an ***Învierea Divină – miracolul miracolelor credinţei noastre***, şi cel mai mare eveniment din toată istoria. Învierea este în acelaşi timp un eveniment istoric şi un miracol extraordinar. Ca eveniment, a avut loc în istorie, atestat de oameni la fel ca alte evenimente istorice. Ca miracol, rămâne dincolo de timp şi spaţiu, precum şi dincolo de înţelegerea omului. Este în mod explicit un miracol, inexplicabil din punct de vedere natural. De aceea, Biserica nu caută să explice Învierea Domnului; ea doar o proclamă cu credinţă. Astfel de acte metafizice ale lui Dumnezeu nu pot fi cercetate ştiinţific de către credincios. Mai degrabă, ele trebuie să fie venerate cu credinţă.

Apostolii, ca martori ai învierii, s-au prezentat în faţa lumii nu pentru a explica cum a înviat Hristos din morţi, ci pentru a proclama faptul că El a înviat cu adevărat! Cu această credinţă ei şi-au încheiat vieţile cel mai adesea în martiriu, "***căci noi nu putem să nu vorbim cele ce am văzut şi am auzit***" (Fapte 4,20).

Învierea poate fi demonstrată ca un act istoric; dar ca un miracol de neînţeles, nu poate fi explicată. Ca eveniment al istoriei, învierea lui Iisus Hristos este fundamentul întregii predicări a Bisericii de-a lungul secolelor. Biserica însăşi este o mărturie vie pentru autenticitatea învierii lui Hristos. Cum altfel ar fi putut lua fiinţă Biserica? "***Ce era de la început, ce am auzit, ce am văzut cu ochii noştri, ce am privit şi mâinile noastre au pipăit despre Cuvântul vieţii, – şi Viaţa s-a arătat şi am văzut-o şi mărturisim şi vă vestim Viaţa e veci, care era la Tatăl şi s-a arătat nouă – ce am văzut şi am auzit, vă vestim şi vouă, ca şi voi să aveţi***

împărtăşire cu noi. Iar împărtăşirea noastră este cu Tatăl şi cu Fiul Său, Iisus Hristos” (1Ioan 1,1-3).

Sfântul Paul pătrunde şi mai profund în mister când scrie: “***Şi dacă Hristos n-a înviat, zadarnică este atunci propovăduirea noastră, zadarnică este şi credinţa voastră***” (1Corinteni 15,14). Astfel vedem că învierea lui Iisus Hristos este inseparabil legată de mesajul creştin şi de proclamarea sa. Propovăduirea şi credinţa noastră ar fi într-adevăr goale dacă nu ar fi învierea dătătoare de viaţă a Mântuitorului nostru. Predicarea Apostolilor nu s-a bazat pe basme meşteşugite, nici pe ideologii filozofice, ci pe un fapt istoric indiscutabil. “***Noi v-am adus la cunoştinţă puterea Domnului nostru Iisus Hristos şi venirea Lui, nu luându-ne după basme meşteşugite, ci fiindcă am văzut slava Lui cu ochii noştri***” (2 Petru 1,16).
Învierea lui Hristos, ca ceva care s-a întâmplat în limitele timpului şi spaţiului, nu este mărturisită doar de existenţa Bisericii, ci şi de imensa influenţă pe care Biserica a exercitat-o asupra lumii seculare timp de aproape două mii de ani. Dacă învierea lui Hristos ar putea fi negată, la fel s-ar putea face cu orice alt eveniment istoric indiscutabil.

Acelaşi Iisus “***s-a şi înfăţişat pe Sine viu… prin multe semne doveditoare***” (Fapte 1,3); ***timp de patruzeci de zile şi nopţi a vorbit cu Apostolii Săi, le-a apărut lor, le-a permis să îl atingă, a mâncat cu ei, a umblat cu ei, i-a învăţat. Ei au simţit prezenţa Lui atât de puternic încât inimile le ardeau.*** Cine a mai văzut sau auzit vreodată ca un om mort să exercite atâta influenţă asupra celor vii; să le dea o asemenea putere şi înţelepciune; să dea curaj şi să lumineze oameni atât de simpli, needucaţi.

Sfântul Ioan Gură de Aur scrie: “O mare dovadă a învierii lui Hristos este marea putere pe care El a manifestat-o după moartea Sa. Învierea Sa i-a convins pe cei vii să îşi părăsească ţara, casa, prietenii, rudele, soţiile, copiii şi părinţii, şi să nu se prea gândească la pericolul pentru propriile lor vieţi. Toate acestea sunt realizările nu ale unui om mort care a rămas în mormântul său, ci ale lui Dumnezeu înviat”.

Învierea lui Hristos ca miracol nu este doar un eveniment istoric, ci ceva ce trăim zi de zi. Nu doar în timpurile apostolice, ci chiar şi în epoca noastră modernă, sunt nenumăraţi acei oameni care au preferat mai degrabă să moară decât să nege învierea Domnului lor.

Proclamarea din Evanghelie că Domnul a înviat este o mărturie a credinţei istorice a Apostolilor, a martirilor, a celor drepţi; motivează toate luptele lor, chiar şi sângele pe care l-au vărsat pentru tainele credinţei.

Apostolii au ştiut că Domnul lor a Înviat. Din această credinţă şi convingere s-a născut măreaţa proclamare **“Hristos a înviat!”**, pe care Biserica o rosteşte timp de 40 de zile; şi mărturia celor aproape 2000 de ani răspunde cu bucurie: **“Adevărat a înviat!”**

Hristos a înviat!

Pr. Mihai Tegzeş - Darurile Învierii: credinţa Spiritul Sfânt şi iertarea (partea a I-a)

Evanghelia de astăzi ne informează că Iisus se arată ucenicilor Săi, chiar în ziua în care a Înviat, purtând în trup "semnele" răstignirii, pe care le-a vindecat şi biruit. Astfel, **El aduce apostolilor Săi "pacea", "iubirea-iertarea", credinţa şi "darul Spiritului Sfânt": haruri care îi apropie şi-i unesc pe oameni cu Dumnezeu**. Toate aceste lucruri se petrec în ziua ***"pe care a făcut-o Domnul… Să ne bucurăm şi să ne veselim, popoare"!***

Notăm că Înviatul este mai puternic decât uşile încuiate şi poate să alunge teama apostolilor. Reîntâlnindu-L pe Iisus, apostolii au trecut cu bine peste multe dificultăţi psihice: neliniştea, teama, depresia…

I. Credinţa

În acea zi i-au vestit apostolului Toma cele întâmplate, dar el n-a crezut… Toma consideră că pentru a crede, are nevoie de probe clare, temeinice, solide, palpabile…

Omului nu-i este uşor să creadă, în mijlocul atâtor ispite şi încercări, pe care viaţa i le rezervă. În faţa durerii şi a suferinţei, mulţi oameni îşi pierd credinţa (se predau), ***însă din schimbarea lui Toma, învăţăm că virtutea credinţei nu este un dar primit o singură dată şi în mod definitiv: mereu omul este chemat să-şi reînnoiască credinţa sa în Iisus – mort şi înviat – care cere acelora care-L urmează, să propovăduiască lumii întregi Învierea Sa.***

De multe ori simţim cât de mult comportamentul apostolului Toma ne este specific, fie nouă, fie altor creştini care trec prin mari încercări, iar pentru a crede –

asemenea ucenicului amintit – pretindem probe, dorim să atingem cu mâna, pentru a ne convinge că Iisus încă este viu.

Comportamentul lui Toma ne ajută să medităm la două aspecte ale credinţei:
1. ***Orice experienţă adevărată a credinţei, omul o trăieşte personal, căci nimeni nu poate crede în locul său.*** Prin urmare, credinţa este o alegere pe care fiecare în parte trebuie să o facă în mod conştient, liber şi responsabil… dar şi o cale plină de încercări, care mai apoi trebuie să-l determine pe creştin să adere în mod total la Dumnezeu, până la a-L recunoaşte, asemenea lui Toma: *"**Domnul meu şi Dumnezeul meu**!"*.

Faptul că Toma simte nevoia să-L atingă pe Domnul, ne spune că virtutea credinţei nu este alcătuită doar din rugăciuni şi porunci care trebuie respectate, pe baza unei tradiţii, ci este o alegere personală care porneşte din sufletul omului "***Că de vei mărturisi cu gura ta că Iisus este Domnul şi vei crede în inima ta că Dumnezeu L-a înviat pe El din morţi, te vei mântui.***" (Rm 10, 9). ***Trebuie să înţelegem că religia creştină nu este o simplă filozofie de viaţă, ci izvorăşte dintr-o persoană concretă (Iisus), care odată întâlnită, schimbă în mod radical viaţa omului, dându-i o plinătate pe care nimeni altul nu i-o poate da.***

Toma crede numai după ce a atins trupul înviat al Domnului. Credinţa sa se maturizează, doar după ce "***a văzut şi a pus mâna***" în locul rănilor lui Iisus. Astfel el trece de la necredinţă la credinţă; de la "falimentul" reprezentat de durerea morţii lui Iisus, la bucuria Învierii. Prin urmare şi pentru noi, experienţa durerii poate fi o ocazie unică pentru o întâlnire cu Înviatul, care ne va întări credinţa noastră în Dumnezeu.

2. În al doilea rând, ***pericopa de astăzi ne învaţă că trebuie să mărturisim şi altora credinţa noastră.*** Cum de Toma nu crede imediat? Poate că ceilalţi ucenici nu au ştiut să-i vestească cum trebuie *Învierea Domnului*. Nu au fost destul de expliciţi şi convingători. Poate i-au povestit doar, fără să-i transmită sentimentele de bucurie din inimile lor, adică fericirea care îi poate molipsi şi pe alţii care ascultă…

Iubiţilor! Religia creştină – lipsită de bucurie şi de entuziasm – este goală şi cu greu poate să se răspândească şi să-i convingă şi pe alţii… Putem să cunoaştem pe de rost doctrina creştină, dar dacă nu avem bucurie în inimi… nu vom aduce roadă. ***Adevăratul creştin ştie să strălucească înaintea fraţilor săi şi să-i determine pe aceştia, să-L laude pe Dumnezeu!***

De la Toma, putem înţelege că a trăi asemenea creştinilor înviaţi, implică a vedea semnele durerii, ale suferinţei, ale morţii biruite de glorioasa Înviere. Trebuie să fim convinşi că în ciuda tuturor problemelor, suntem destinaţi veşniciei. Acest fapt este posibil, pentru că ***Iisus ne-a eliberat de moarte şi ne-a făcut fiii lui Dumnezeu şi moştenitori ai Împărăţiei, lăsându-ne darurile iertării şi ale Spiritului care eliberează, mântuiesc şi sfinţesc toate limitele noastre.***

II. Spiritul Sfânt şi iertarea

Iisus apare după opt zile, arătându-ne că Învierea nu se termină într-o zi. Efectele ei durează până când pe pământ, sunt oameni care trăiesc în stare de frică, foame, violenţă şi război. Ca să biruie frica de moarte, au nevoie de puterea Spiritului, singura capabilă să schimbe minţile şi inimile oamenilor.

Iisus, ieşind biruitor din mormânt, cu un trup glorios şi indestructibil, se grăbeşte să-i trimită în misiune pe apostoli: "***Precum m-a trimis pe Mine Tatăl, aşa şi Eu, vă trimit pe voi***". Începe astfel, timpul Bisericii. Spiritul le dă apostolilor o putere nemaiauzită: ***capacitatea de a ierta păcatele***. Vor străbate mări şi zări, deoarece toţi oamenii au nevoie, în special de iertare şi de îndurare. Vor experimenta multe neajunsuri, pericole şi persecuţii, numai pentru ca să vestească *Învierea* tuturor oamenilor, dar ***mereu vor fi întăriţi de pacea pe care Iisus le-a dat-o şi de puterea Spiritului.***

Mulţi consideră că nevoia fundamentală a omului este de a avea suficienţi bani pentru a-şi împlini visele sau aceea de a fi iubit. Aproape nimeni nu crede că omul are nevoie să fie iertat. Din ataşamentul lui Iisus – descris în pericopa evanghelică de astăzi – înţelegem că iertarea este cel dintâi dar pe care Maestrul îl oferă ucenicilor Săi, o iertare care începe de pe Cruce: "**Tată, iartă-i, că nu ştiu ce fac!**" ***Şi unii dintre profeţi se întrebau, dacă va veni cineva să mijlocească pentru oameni, iertarea lui Dumnezeu? Această aşteptare a iertării a devenit realitate în Iisus!***

Evanghelia de astăzi ne ajută să înţelegem faptul că ***Iisus nu îi acuză pe ucenici şi nici pe noi, pentru că ştie că avem nevoie să fim iertaţi:*** sunt multe păcatele pe care numai noi le cunoaştem şi nimeni altul. Deci faptul de a putea fi iertaţi este important… Omul care nu simte că L-a jignit pe Dumnezeu şi prin urmare, nu-şi cere iertare, nu este un om credincios.

În Io 14, 18-26 **Iisus le promite ucenicilor că nu îi va lăsa singuri**. Imediat după Înviere, le dă darul Spiritului Sfânt şi îi trimite în misiune ca să ierte păcatele: să poarte viaţa, acolo unde este moarte!

De fapt, este Spiritul care face din fiecare creştin, un apostol al păcii şi al mântuirii, chemat să împlinească porunca lui Iisus: "***Cum Tatăl m-a trimis pe mine şi Eu vă trimit pe voi…***". ***Suntem conştienţi de misiunea noastră de a fi*** "***imitatorii Domnului***" (cfr. Ef. 5, 2) ***în răspândirea păcii, iertării şi învierii?***

Numai în pericopa de astăzi, ucenicii sunt numiţi apostoli. "Apòstello", în limba greacă înseamnă "trimis"; şi nu din întâmplare primesc această misiune, numai după *Învierea Domnului*, căci un eveniment poate fi mărturisit numai după ce a fost experimentat şi văzut cu proprii ochi. ***Ei pot transmite bucuria Învierii, doar după ce au simţit-o în inimile lor, întâlnindu-L pe Domnul înviat.***

Arătându-li-se şi salutându-i pe ucenici, Iisus le dă o misiune… Nu este absurd că a încredinţat un lucru atât de important, pe mâna unor oameni care au experimentat trauma pierderii Maestrului lor şi care apoi s-au blocat în *Cenaclu*, de frică? Dumnezeu cunoaşte natura umană şi tocmai de aceea dăruieşte puterea Spiritului şi iertarea necondiţionată: "***Primiţi Spirit Sfânt, cărora le veţi ierta păcatele, vor fi iertate***". De fapt, Iisus îi invită pe apostoli să răspândească iertarea păcatelor, să vestească oamenilor că Dumnezeu i-a iertat şi îi vrea lângă El, cu El.

Iertarea păcatelor este un dar primit de oameni de la Cel Înviat. Oamenii care ştiu să ierte, arată că au înviat împreună cu Iisus.

Nici unul dintre ei nu se opune unei asemenea propuneri care, le reface prietenia cu Iisus. ***Iată cum cei tari sunt chemaţi să ierte mereu şi să refacă relaţiile ce păreau definitiv distruse.***

III. Reacţia lui Iisus faţă de Toma

Nu este întâmplător faptul că la cea dintâi apariţie a lui Iisus, Toma lipsea… Toma, "geamănul" - adică, fratele nostrum - are multe în comun cu noi… Pentru noi este mai importantă "necredinţa" Sf. Toma, decât credinţa celorlalţi apostoli, deoarece asemenea lui şi noi, de multe ori, experimentăm dificultatea de a crede, dacă privim numai la "nebunia crucii", la necazurile care se abat peste viaţa noastră. ***Cine dintre noi, în clipele de suferinţă şi de dezamăgire, nu a trecut prin aceleaşi dificultăţi ca şi Toma?***

Prin urmare, reacţia lui Toma este un mare dar pentru noi, ajutându-ne să ne întâlnim cu slăbiciunile noastre umane, cu necredinţa noastră, chiar şi atunci când suntem vizitaţi de Cel înviat.

Evanghelia ne prezintă ataşamentul lui Toma, pentru a ne determina să ne trezim şi pentru a primi bucuria Învierii, ajutându-ne să trecem de la ideile noastre limitate, la certitudinea (claritatea) credinţei în Înviere.

Iisus se arată după opt zile şi adresându-se lui Toma nu îl ceartă, ci îi arată şi lui toată iubirea Sa. Este Iisus, Cel care fuge după omul aflat pe calea necredinţei… Iisus ştie să aştepte, să respecte ritmul nostru, ştie cum şi când să ne lumineze…

Domnul îşi exprimă grija Sa şi faţă de el. Nu-l învinuieşte pentru necredinţa lui, ci-i arată doar semnele patimii Sale… Şi semnele iubirii infinite ale lui Hristos vor lumina mintea şi inima lui Toma.

Răbdarea pe care Iisus o are cu Toma, demonstrează că Dumnezeu ştie să aştepte, până când ne hotărâm să discutăm cu El. Domnul cunoaşte greutăţile noastre pe calea credinţei şi faptul că ne este greu să pătrundem în lumea invizibilă, nouă – celor obişnuiţi cu lucrurile vizibile – care dorim să controlăm, să măsurăm şi să atingem cu mâinile noastre totul, în timp ce infinitul este ceva care depăşeşte mereu capacităţile noastre.

După opt zile, Toma dorea să-L întâlnească pe acel Iisus, pe care-L lăsase răstignit pe Cruce… Chiar dacă nu avem curaj să recunoaştem, uneori gândim: la ce-mi foloseşte credinţa, dacă nu produce nici o schimbare în viaţa mea şi a celor care-mi sunt alături, în cei din familia mea? Şi, asemenea lui Toma, aşteptăm ca cineva să ne dea un răspuns, pe măsura întrebării.

Toma simbolizează nevoia noastră de a vedea, înainte de a crede. El ne spune că a crede, nu este uşor pentru nimeni! Tocmai de aceea, Iisus nu-l condamnă, ci îl ajută să creadă. Toma crede, pentru că observă că Iisus se interesează de el, punându-se la dispoziţia lui, iubindu-l aşa cum este.

Iubiţilor! ***Nu atât Toma este personajul principal, ci Iisus, care aleargă în întâmpinarea omul lovit de tragediile vieţii şi de moarte…*** Fericiţi sunt cei care vor crede bazându-se pe predicarea înaintaşilor lor, chiar dacă nu au avut privilegiul să vadă!

Noi pretindem de multe ori să vedem, pentru ca să credem, dar Iisus – gândindu-se la noi – corectează această dinamică: “***Fericiţi cei care nu văd, dar cred****!*“. Amin.

Hristos a înviat!

Pr. Mihai Tegzeş - Darurile Învierii: ziua Domnului, pacea şi bucuria (partea a II-a)

I. Pacea şi bucuria

Învierea este Iisus, care îi vizitează pe apostoli şi reface relaţia cu ei. Faptul că după opt zile, Iisus se prezintă din nou apostolilor, cu salutul păcii, arată că oamenii au nevoie, zi după zi, să primească pacea de la Dumnezeu. De fapt, credinţa în Cel înviat cauzează trecerea de la frică, la bucuria care se naşte din faptul de a-L fi văzut pe Domnul! *Credinţa în Înviere* nu depinde de "*vederea şi atingerea lui Iisus*", ci de credinţa în predica acelora care – întâlnindu-L – şi-au schimbat viaţa lor, trecând de la frică la bucurie, de la necredinţă la credinţă.

Apărându-le în aceeaşi seară în care a Înviat şi salutându-i cu darul păcii, Iisus arată că: îi recunoaşte din nou, ca fiind persoane demne de prietenie şi stimă, chiar dacă L-au abandonat în timpul patimilor Sale. De fapt, **Învierea este Iisus viu în mijlocul nostru, prezent în rândurile comunităţii acelora care cred în El, îngrijindu-se de viaţa şi de credinţa fiecăruia.**

"***Venind, Iisus le-a spus: Pace vouă!***". Acestea sunt primele cuvinte pe care Înviatul le adresează ucenicilor. Deoarece îi întâmpină cu salutul păcii şi nu le impută apostolilor trădarea, Iisus le arată că nu judecă precum oamenii. ***Numai acum, când se întâlnesc cu Iisus cel înviat, ucenicii înţeleg cu adevărat ce înseamnă "darul păcii divine", izvor al bucuriei. Notăm că întâlnirea cu Înviatul şi darul păcii, sunt binefacerile pe care fiecare om de pe pământ le aşteaptă, mai presus de orice. Aceste două lucruri sunt strâns legate între ele, deoarece pacea este un dar al Înviatului.***

"***Ucenicii s-au bucurat văzându-L pe Domnul***". "**Bucuria" este un alt dar al Învierii.** Nu este vorba de un sentiment trecător, ci de o stare concretă, care trebuie

să însoţească creştinul de-a lungul vieţii sale, indiferent de problemele prin care trece. Bucuria care a izvorât din *Învierea Domnului,* nu trebuie să dispară din inima şi viaţa nici unui creştin. Astfel va putea să nu-şi piardă pacea din viaţă. Creştinul este cel care întotdeauna ştie să se bucure, primind acest dar direct de la întâlnirea sa cu *Înviatul*, fiind convins că nici un rău nu-l mai poate distruge.

"***Şi ucenicii s-au bucurat, văzându-L pe Domnul***": **adevărata bucurie o experimentăm doar în întâlnirea cu Iisus**… **"Bucuria" este cel dintâi element al credinţei creştine, care mărturiseşte că Iisus a înviat!** De câtă bucurie este invadată viaţa noastră? Bucuria Învierii este cea care îi determină pe apostoli – ca împreună cu primii creştini – să-şi reorganizeze viaţa şi să pună totul în comun: începând să trăiască o viaţă bazată pe principiile solidarităţii şi într-ajutorării reciproce, aşa cum am ascultat citindu-se din *Faptele Apostolilor*.

Să nu uităm că ucenicii înainte de a-L întâlni pe Iisus cel înviat, se închiseseră în *Cenaclu*, plini de frică. Numai bucuria îi va împinge să-L vestească pe Iisus până la marginile pământului, chiar cu costul vieţii. ***Astfel, ne-au arătat că nimic nu este mai important, decât bucuria de a fi cu Domnul şi de a face voia Lui!***

Situaţia din zilele noastre ne arată că mai avem mult de lucru: oamenii care trăiesc în frică, în foame, în violenţă, în războaie… şi aşteaptă de la noi să le vestim bucuria Învierii şi a păcii. Să nu uităm că vom putea trăi în pace, numai dacă mai înainte vom primi prezenţa lui Iisus cel Înviat, în noi! ***Şi ucenicii primesc pacea, doar după ce s-au întâlnit cu Înviatul***.

De fiecare dată, când Iisus se arată ucenicilor, le spune: "***Pace vouă***!" ***Pacea este binele cel mai mare.*** **Pacea şi întâlnirea cu Iisus sunt strâns legate între ele: pacea este un dar al lui Iisus cel Înviat!** ***Frica apostolilor era cauzată tocmai de faptul că Iisus lipsea din mijlocul lor.***

Pacea lui Iisus este mai puternică decât toate slăbiciunile din inima mea, toate preocupările şi luptele mele interioare. O doresc? O primesc? Este o pace pe care nimeni şi nimic nu o poate distruge, doar pentru că nu este ceva uman şi trecător.

Sf. Francisc dorea ca fraţii săi să se întâmpine cu salutul: "Domnul să-ţi dea pacea!"… Unul dintre fraţii săi a obiectat, dar Francisc i-a răspuns că acest salut va fi apreciat în lumea întreagă. De fapt, Pax et bonum, "Pace şi bine!" este salutul franciscan, care se foloseşte şi în zilele noastre.

Să ne amintim că la *Cina cea de Taină*, Iisus zise: "***Pace vă las vouă, pacea Mea o dau vouă, nu precum dă lumea vă dau Eu. Să nu se tulbure inima voastră, nici să se înfricoşeze***" (Io 14, 27). Şi iarăşi, doar cu o săptămână înainte, la intrarea Sa în Ierusalim, spuse: "***Dacă ai fi înţeles şi tu, în această zi, calea păcii… dar a fost ascunsă dinaintea ochilor tăi***…". De fapt, în mai puţin de 40 de ani, Ierusalimul a fost asediat de către romani.

Pacea este pentru lume, ceea ce drojdia este pentru aluat: ea permite societăţii să se dezvolte şi oamenilor să simtă gustul şi frumuseţea vieţii. În teorie, toţi ştiu că pacea se naşte din prudenţă şi izvorăşte abundenţa. Faptele "creştinilor" contrazic des acest crez, pentru că omul care nu este în pace cu Dumnezeu, nu este împăcat cu sine şi atunci nu poate trăi în bună înţelegere cu semenii săi. ***Numai cel care trăieşte în iubirea lui Dumnezeu, poate fi în armonie cu aproapele său.***

A trăi în pace cu aproapele nu înseamnă a-i permite să facă tot ce vrea, ci a avea o afinitate de sentimente şi de idealuri, lucru posibil numai dacă punctul de referinţă este Dumnezeu. Şi apostolul Toma dorea pacea, în sensul: să fie lăsat în pace. Acest fapt îl face să fie ostil. ***Invitaţia lui Iisus de a intra în relaţie intimă cu El, îl trezeşte şi îl introduce într-un nou raport cu ceilalţi apostoli***.

Omul se bucură de adevărata pace, atunci când trupul său este supus spiritului şi spiritul, lui Dumnezeu. Dacă păcatul rupe armonia cu Dumnezeu şi cu aproapele, credinţa ne îndeamnă să biruim păcatele noastre, pentru a trăi în pace cu Dumnezeu. ***Credinţa noastră se măsoară şi în funcţie de câtă pace şi linişte sufletească reuşim să transmitem prin comportamentul nostru, celor de lângă noi.***

Apoi Iisus le-a dăruit Spiritul Sfânt, producând în ei o schimbare importantă: îi transformă în creaturi noi, îi regenerează, introducându-i într-o lume în care moartea nu mai are putere, o lume în care domneşte pacea şi bucuria.

Din păcate, Învierea lui Isus de multe ori nu constituie o bucurie mare pentru noi… "*Nu sunt puţini creştinii* – spunea papa Paul al VI-lea - *care au despre religie (credinţă) idei greşite: poate sunt convinşi că, credinţa este ceea ce de fapt nici nu se poate numi credinţă, adică se opune filozofiei, progresului, îl umileşte pe om, îi întristează viaţa. Din lumina învierii dorim să dăruim o rază de lumină, tuturor celor care doresc să o primească, ca dar. Hristos Cel Înviat este prima Rază a Paştilor, adică a vieţii înviate în Hristos şi în noi, cei care dorim să fim creştini. Şi este Bucuria. Creştinismul este bucurie. Harul este bucurie. Amintiţi-vă de acest fapt, o, oameni, o, prieteni! Hristos este adevărata Bucurie a lumii. Într-adevăr,*

viaţa creştină este austeră, cunoaşte înfrânarea şi durerea, acceptă crucea, se jertfeşte şi când este necesar, înfruntă suferinţa. Dar în adâncul său este întotdeauna "fericire: Bucurie"" (28 martie 1964).

II. Ziua Domnului

Toma lipsea… Iisus se reîntoarce duminica următoare, inaugurând ritmul săptămânal şi arătându-ne că într-adevăr, se preocupă de toţi oamenii, inclusiv de cei care au probleme de credinţă. Această apariţie se încheie cu un mesaj de fericire adresat generaţiilor viitoare (şi nouă): "***Fericiţi cei care nu vor vedea, dar vor crede***".

Apariţiile lui Iisus – în zi de duminică – ne spun: este un timp propice, în care creştinii îl întâlnesc pe Dumnezeu şi primesc darurile Sale. Este vorba de duminica, ziua Domnului. Când ucenicii se adună în acea zi: "***Vine Iisus!***". De fapt, patima şi moartea Sa, care păreau că L-au învins, au inaugurat "prezenţa" Sa definitivă în mijlocul oamenilor! O prezenţă nouă, care nu mai este limitată în timp sau spaţiu: Iisus vine când "***uşile erau încuiate***"… Nimic nu-L poate împiedica să fie în mijlocul lor.

După două mii de ani, observăm că numai dacă vrem, putem crede. ***Credinţa este strâns legată de libera noastră alegere. Totuşi, cei care aleg să creadă, primesc o bucurie, pe care necredincioşii nu o pot înţelege.*** De fapt, credinţa în moartea şi învierea lui Iisus este o formă de înţelepciune, care nu poate fi percepută de omul necredincios şi care dă un gust nou lucrurilor.

În zi de duminică Domnul vine şi dăruieşte Spiritul, transmiţându-le credincioşilor reuniţi posibilitatea iertării păcatelor, adică de a fi eliberaţi de lanţurile păcatelor şi de frica morţii. **Este duminica, ziua în care credinţa omului se maturizează, pentru că este iluminată de venirea *Înviatului* în mijlocul nostru**.

Această pericopă ne explică în chip minunat, participarea la Euharistia duminicală, la "***celebrarea morţii şi Învierii Domnului***". Ca să pricepem mai bine, trebuie să fim atenţi la schimbările care se produc în viaţa ucenicilor, imediat după ce se întâlnesc cu Înviatul. Mesajul este clar: **chiar dacă venim la Biserică invadaţi de multe preocupări, cu inima plină de întristare, trebuie să-i permitem lui Iisus să ni se arate şi să ne vorbească; să primim puterea şi invitaţia Sa de a fi martorii Învierii, să ne deschidem inimile, ca să permitem pătrunderea bucuriei divine în interiorul nostru. Cu puterea primită de la Dumnezeu, viaţa noastră va respira, va învia.**

Explicarea primei lecturi

Evanghelia ne cheamă să trăim ca oameni înviaţi în Iisus Hristos, căci în noaptea Învierii am perceput puterea Dumnezeului salvator.

Sunt trei locuri în care F.Ap. prezintă viaţa primilor creştini după înviere: (F.Ap. 2, 42-47; 4, 32-35; 5, 12-20). Biserica ne propune astăzi spre meditare cel de al treilea text.

Conştientizând şi experimentând lucrarea iubitoare a lui Dumnezeu pentru noi, suntem chemaţi să-i slujim şi să-i iubim pe fraţii noştri cu aceeaşi iubire divină, capabilă să-i învie din mormântul suferinţelor lor. Acesta este ataşamentul care îi inspiră şi îi ajută pe cei dintâi creştini, să pună totul la picioarele apostolilor şi să trăiască în iubire şi fraternitate.

Acest stil de viaţă se naşte nu dintr-o filozofie, ci din credinţa în Iisus cel Înviat. Rămânem cu o mare întristare în suflet, observând că după 2000 de ani de creştinism, s-a dezlănţuit în sânul culturii şi al societăţii noastre, mai puternic ca niciodată, fenomenul divorţului. Practic, am ajuns să trăim exact invers, faţă de modelul pe care ni l-au lăsat cei dintâi creştini. Uităm că, în discursul de rămas bun, pe care Iisus îl face ucenicilor înainte de a fi batjocorit şi răstignit pe cruce, le zice: "***Aceasta este porunca Mea: să vă iubiţi unul pe altul, precum v-am iubit Eu. Mai mare dragoste decât aceasta nimeni nu are, ca sufletul lui să şi-l pună pentru prietenii săi***" (Io 15, 12-13).

Viaţa celor dintâi creştini este o viaţă trăită în credinţă şi în iubire, bazată pe cuvântul Scripturii şi pe credinţa în Acela care, a pătimit şi a înviat pentru mântuirea noastră, pentru a ne dărui o viaţă nouă, fără egoism, fără obsesia puterii pământeşti, ci izvorâtă din iubirea şi slujirea aproapelui.

O asemenea viaţă poate părea grea, însă nu imposibilă, deoarece Iisus nu ne-a lăsat singuri, nu ne-a abandonat… El ni l-a trimis pe Spiritul Sfânt, iar Acesta ne învaţă să iubim, aşa cum Hristos a iubit.

Azi nu ni se cere să punem în comun toate bunurile noastre, dar este esenţial să ne recunoaştem calităţile şi să le punem în slujba familiei noastre şi a fraţilor noştri. Trebuie să nu ne lăsăm ispitiţi de dorinţa de a domina peste alţii, de a fi răi cu ei, de a-i marginaliza, ci a încerca să trăim într-o armonie creştinească, izvorâtă din iubirea lui Dumnezeu.

Oare nu trăim mai mereu relaţiile cu cei de lângă noi, ca şi cum Iisus nu ar fi înviat? Ca şi cum nu am fi fraţi şi fii ai lui Dumnezeu? Un rol negativ în acest sens îl ocupă mentalitatea anti-creştină, care s-a instaurat în cultura noastră, care a eliminat "păcatul", înlocuindu-l cu vina.

Societatea noastră nu mai vorbeşte de "păcat", pentru că vrea să se realizeze fără Dumnezeu. Doreşte să elimine legea divină şi să se bazeze doar pe legea umană, imperfectă. Azi se vorbeşte despre "vină", înţelegând prin acest cuvânt greşelile pe care un om le face, faţă de un altul. ***Iisus ne învaţă că "greşelile" pe care le facem faţă de fraţii noştri, sunt păcate împotriva lui Dumnezeu***. Dacă noi jignim un copil şi părinţii lui aflǎ, nu se poate să nu se întristeze… La fel se supără şi Domnul, când vede că ne jignim între noi!

Paştile nu desemnează evenimentul întâmplat în ziua învierii, ci privesc întreaga istorie a mântuirii omului: întreaga viaţă a fiecărui om... Faptul că Iisus a biruit păcatul şi moartea, dăruindu-ne mântuirea, nu trebuie să ne lase pasivi. Fiecare dintre noi suntem chemaţi să vestim acest mister, dar mai ales să ne schimbăm în bine vieţile noastre.

Concluzie

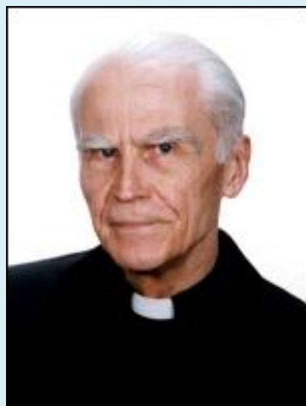
Cum putem să gustăm biruinţa Învierii, atâta vreme cât majoritatea timpului, ne gândim doar la noi? Cum putem crede în Dumnezeu, din moment ce, dorinţa vieţii noastre pare satisfăcută numai în cazul în care adunăm tot mai mult, fără să ne intereseze dacă cel de lângă noi, reuşeşte să trăiască doar de pe o zi pe alta? Cum putem crede, dacă ne lăsăm dominaţi de frică, oboseală şi neîncredere?

"***Cum M-a trimis pe mine Tatăl, aşa vă trimit şi Eu pe voi***". Pot crede că am primit o misiune divină? Unde şi pentru cine lucrez? Îl prefer pe Domnul şi răsplata Sa sau mă supun altor patroni, căutând alte recompense trecătoare?

Iubiţilor! Dacă avem o datorie în Biserică, ea este aceea de a vesti pacea, iertarea şi darul Spiritului, pe care Iisus Înviatul le-a oferit tuturor oamenilor. Amin.

Hristos a înviat!

Pr. Gheorghe Neamţiu - Duminica Sfintelor Paşti - Învierea Domnului, fapt istoric

Hristos a înviat!

În decursul veacurilor omenirea a trăit zile mari de bucurie, dar şi de durere.

Frumoasă şi măreaţă a fost ziua când a răsărit întâia oară soarele; slăvită a fost ziua când cea dintâi făptură omenească a putut contempla pentru prima oară minunăţiile firii şi s-a închinat smerit în faţa slavei şi puterii Creatorului, oglindite în opera creaţiunii; memorabilă a fost ziua când Moise profetul, cu chipul luminat, s-a coborât din munte cu poruncile Domnului în mijlocul poporului ales; mare şi luminoasă a fost ziua Întrupării şi ziua Naşterii Domnului şi Mântuitorului lumii; înălţătoare au fost toate zilele când El a propovăduit Evanghelia mântuirii, precum şi ziua intrării Sale triumfale în Ierusalim, când a fost aclamat ca Împărat al lui Israil.

Tristă a fost însă ziua căderii omului din sfinţenia lui originară; îndoliate au fost zilele potopului şi amestecării limbilor, ziua pustiirii Sodomei şi Gomorei, ziua uciderii pruncilor de către Irod cel mare, ziua vânzării lui Iisus de către Iuda…; dar, dintre toate, cea mai tristă zi din istoria omenirii a fost aceea a răstignirii şi morţii Creatorului vieţii, când pământul s-a cutremurat şi s-a despicat, cerul s-a întunecat, iar catapeteasma templului s-a rupt pe mijloc de sus până jos.

Dar, ***pe cât de zguduitoare şi întunecată a fost acea zi, pe atât de măreaţă şi strălucitoare a fost ziua Învierii lui Hristos, ziua celei mai curate bucurii şi a celei mai dulci mângâieri, căci, în această zi, El, Stăpânul vieţii şi al morţii, a zdrobit imperiul Satanei şi ne-a redăruit libertatea de fii ai lui Dumnezeu. Cu adevărat*** "***aceasta este ziua pe care Dumnezeu a făcut-o ca să ne bucurăm şi să ne veselim în ea***" (Psalm 117,24).

Atât de mare este această zi a Învierii, încât bucuria ei se răsfrânge în toate slujbele religioase şi se celebrează în toate duminicile; şi aceasta, pentru că Învierea Domnului este temelia credinţei noastre creştine, pe care o mărturisim cu toţii în mod solemn ori de câte ori recităm Crezul: "Şi a înviat a treia zi după Scripturi".

Întreaga Scriptură a Testamentului Nou: Evangheliile, Faptele Apostolilor, Scrisorile Apostolilor, ne arată că toate profeţiile mesianice ale Vechiului Testament, precum şi ale Mântuitorului însuşi cu privire la Învierea Sa, s-au împlinit până la ultima literă.

Dar tăgăduitorii transcendentului au căutat, în toate timpurile, să conteste şi să combată prin toate mijloacele faptul Învierii Domnului, în speranţa că, atacând şi subminând temelia creştinismului, vor izbuti să dărâme întregul său edificiu. Desigur, s-au înşelat şi se vor înşela.

Ipotezele formulate de ei, pe cât de tendenţioase, pe atât de şubrede şi puerile, se pot reduce la patru:

1. **Ipoteza furtului.** Aceasta este cea mai veche şi îşi are originea în faptul că arhiereii şi bătrânii evreilor i-au mituit pe străjeri ca să spună că ucenicii l-au furat pe Iisus în timp ce ei dormeau (Matei XXVIII, 11-15). Dar ne întrebăm: ce aveau să facă apostolii cu trupul unui mort, şi cum ar fi îndrăznit ei să-l fure când, după arestare, cuprinşi fiind de frică, toţi l-au părăsit pe Iisus, iar Petru, cel mai curajos dintre ei, care de-abia a cutezat să intre în curtea arhiereului, s-a lepădat de Iisus în faţa unei servitoare? Şi cum puteau ei să predice dogma Învierii Domnului şi a trupurilor din privirea la un cadavru?… Şi s-o predice cu atâta neînfricat curaj, încât să înfrunte prigoane şi chiar moartea? Şi apoi, chiar presupunând că ar fi cutezat să încerce să-l fure, paza romană era atât de severă încât furtul ar fi fost imposibil.

2. A doua ipoteză, aceea **a morţii aparente**, susţine că Iisus pe cruce nu ar fi murit, ci numai şi-a pierdut cunoştinţa şi a căzut în letargie, iar, mai târziu, în mormânt şi-a revenit, şi-a rupt legăturile şi a ieşit din mormânt.

Ipoteza aceasta este tot atât de şubredă ca şi prima, deoarece nu numai toţi cei patru evanghelişti mărturisesc despre moartea reală a lui Iisus, ci şi străjerii, care, văzând că e mort, nu-i sfărâmă fluierele, ca şi celorlalţi doi răstigniţi alături de Iisus, ci unul dintre ei îi străpunge pieptul cu suliţa făcând să curgă din el "sânge şi apă". Or, sângele şi apa sunt dovada certă a morţii reale. De altfel, cum ar fi putut Iisus, istovit de bătăi şi de chinurile crucificării, să ridice piatra "mare foarte" de pe

mormânt şi astfel să iasă din el? Dar să presupunem că Iisus nu ar fi murit pe cruce; se ştie totuşi că El a fost înfăşurat şi acoperit în întregime cu giulgiuri unse cu miresme, după vechiul obicei al evreilor. Putea El, oare, să reziste strâns atâta vreme în acele legături sufocante, într-un mormânt pecetluit, fără să moară?… Sau, admiţând prin absurd această posibilitate, ne întrebăm prin ce putere a rupt El feşele (găsite apoi – minune – aşa cum au fost înfăşurate, la o parte) şi a răsturnat piatra de pe mormânt?… La toate aceste întrebări, teoria morţii aparente nu poate răspunde.

3. Nici a treia ipoteză, aceea **a viziunii sau halucinaţiei**, nu poate înlătura minunea învierii. Dacă ucenicii şi femeile purtătoare de mir ar fi avut halucinaţii, vedenii, uşor se puteau vindeca de aceste stări morbide şi să revină la realitate, printr-o simplă vizită făcută la mormânt. Pe de altă parte, halucinaţiile şi vedeniile nu se pot manifesta simultan la "peste cinci sute de fraţi", a căror mărturie o invocă Sfântul Pavel (I Corinteni XV,6) şi după douăzeci de ani. Şi chiar dacă o masă de oameni atât de mare ar putea avea simultan vedenii şi halucinaţii, este cu totul de neînţeles cum, dintr-o asemenea eroare a unor astfel de oameni simpli şi bolnăvicioşi, s-a născut cea mai mare şi binefăcătoare revoluţie spirituală şi morală a omenirii: religia universală care este creştinismul? Nicăieri în istorie nu găsim un fenomen asemănător. Şi nu găsim fiindcă viziunile şi halucinaţiile nu nasc idealuri, nici eroi, şi cu atât mai puţin sfinţi. Creştinismul s-a născut dintr-o experienţă externă, dintr-un fapt istoric, pipăit şi controlat cu simţurile, fapt care a făcut apostoli neînfricaţi şi martiri.

4. Nici a patra ipoteză, aceea **a miturilor**, întemeiată pe analogiile dintre moartea şi învierea lui Iisus şi moartea şi învierea zeilor din mitologiile păgâne, nu poate infirma faptul învierii Mântuitorului. Analogia non est genealogia. Analogia nu înseamnă numaidecât descendenţă comună. Simbolurile şi miturile numeroase din păgânism arată tocmai deosebirile esenţiale dintre păgânism şi creştinism, dintre mitologii şi Evanghelie, deoarece câtă vreme în mitologie totul este poveste fantastică, legendă necontrolabilă, Evanghelia este o istorie ce nu cuprinde nimic fabulos, extravagant, ci evenimente localizate în spaţiu şi timp, certificate cu martori oculari şi transmise posterităţii în scris. Aceşti martori au trăit şi au murit în credinţa şi morala învierii. Trăind consecvent cu această credinţă, ei au vestit pretutindeni cu cuvântul şi sângele lor, pe Hristos cel Înviat: "***în Ierusalim, în toată Iudeea şi Samaria şi până la marginile pământului***" (Fapte I,8).

Faptul istoric al Învierii Domnului îl dovedesc martorii care au asistat la arătările Lui, după înviere:

- *Maria Magdalena (Marcu XVI,9),*
- *Maria lui Iacob şi Salomeea (Marcu XVI,1),*
- *Apostolul Simon Petru (Luca XIV,34; I Corinteni XV,7),*
- *ucenicii Luca şi Cleopa, cărora Iisus li se arată în drum spre Emaus (Luca XXIV,13-35),*
- *apostolii adunaţi la un loc, fără Toma (Ioan XX, 19-24) cărora, spre a le dovedi că nu este o nălucă, ci El în carne şi oase, le oferă mâinile şi picioarele spre a le pipăi, apostolii, fiind şi Toma de faţă (Ioan XX,26-29).*
- *La marea Tiberiadei, dimineaţa, apostolilor care stăteau pe mal obosiţi şi trişti după o noapte întreagă de pescuit fără nici un rezultat, le apare Iisus; la porunca Lui ei aruncă din nou mreaja şi prind mulţime mare de peşti (Ioan XXI, 6).*
- *Iisus li se arată apostolilor în Galileea în cele patruzeci de zile până la înălţare,*
- *iar mai pe urmă i se arată lui Saul – Sfântul Pavel de mai târziu – pe drumul Damascului (I Corinteni XV,8), pe când mergea în Damasc ca să-i prindă pe creştini şi să-i aducă în Ierusalim pentru a fi judecaţi.*

Însufleţiţi de convingerea învierii lui Iisus, apostolii devin, după pogorârea peste ei a Sfântului Spirit, propovăduitori neînfricaţi ai lui Iisus Înviatul, pentru care ei îndură bătăi, prigoniri şi închisoare, declarând cu seninătate şi curaj, în faţa sinedriului, că ei nu pot să nu vorbească despre ceea ce ei înşişi au văzut şi au auzit – cum declară Sfântul Petru şi Sfântul Ioan -, adică despre Hristos "răstignit şi înviat". Şi, prin această mărturie a lor, pecetluită cu sângele martiriului, ei au cucerit o lume întreagă (Cf. Felea Ilarion, Duhul Adevărului, Arad, p. 139-146).

Aşadar, Hristos a înviat cu adevărat. Iată concluzia logică la care ne conduc dovezile istorice arătate.

Întreaga credinţă a apostolilor, a tuturor sfinţilor şi martirilor, precum şi mărturia de douăzeci de veacuri a Bisericii este zidită pe temelia de nezdruncinat a Învierii, pe mormântul gol din care a ţâşnit viaţa lumii. Iar adevărurile ce se desprind din această concluzie sunt măreţe şi transfigurante.

- Hristos a înviat – înseamnă că Dumnezeu există.
- Hristos a înviat – înseamnă că există viaţa veşnică şi Hristos este pârga, începătura învierii noastre la această viaţă.
- Hristos a înviat – înseamnă că toate speranţele omenirii sunt îndreptăţite, toate problemele vieţii sunt rezolvate.

- Hristos a înviat – înseamnă că toate profeţiile şi minunile biblice sunt adevărate.
- Hristos a înviat – înseamnă că toate Sfintele Taine încredinţate Bisericii Sale sunt mântuitoare; că ea, Biserica, este vestitoarea infailibilă a Cuvântului printre oameni şi continuatoarea lucrării divine de sfinţire şi mântuire a omenirii, până la capătul lumii: "(…) ***mergând învăţaţi toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui şi al Fiului şi al Spiritului Sfânt; învăţându-i să păzească toate câte v-am poruncit; şi iată Eu cu voi sunt până la capătul lumii***" (Matei XXVIII, 19-20).

Iată, dragii mei, pentru ce ***Învierea Mântuitorului este pentru toţi creştinii prilej de bucurie, mângâiere şi speranţă. Ea ne susţine voinţa de a trăi, deoarece singură ea dă sens şi valoare autentică, supranaturală, tuturor amănuntelor, în aparenţă banale, ale vieţii noastre de fiecare zi. Trăite în lumina Învierii, ele se transfigurează în tot atâtea nestemate ce ne vor încununa fruntea în veşnicie.***

Fără înviere, zadarnică este toată filosofia, toată ştiinţa şi arta, toată zdroaba şi toate năzuinţele spre un ideal; zadarnic spiritul de jertfă, zadarnică orice fel de renunţare, pentru că fără înviere totul sfârşeşte odată cu moartea. Numai în lumina Învierii toate acestea îşi primesc sens şi împlinire.

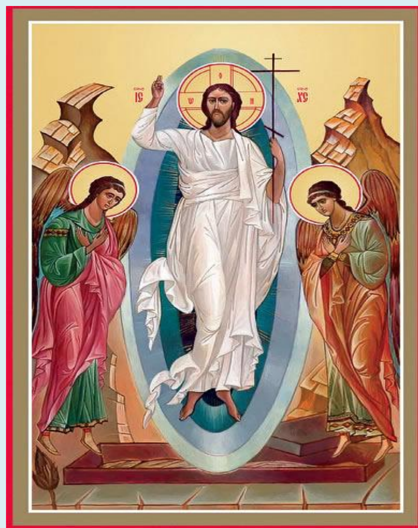
Pentru înviere jertfim instinctele şi patimile dezordonate, pentru ea ne ducem greul crucii pe urma Crucificatului Înviat, pentru ea trăim şi pentru ea murim, convinşi că dacă trăim şi murim cu Hristos, adică dacă trăim după învăţătură Sa, omorând pe omul cel vechi, al păcatului, împreună cu Iisus vom şi învia, întru mărire.

Să ne bucurăm deci, împreună cu Biserica, în această luminată zi a învierii, aşa cum ne îndeamnă ea în prima catavasie: "Hristos a înviat din morţi. Ziua învierii – să ne luminăm, popoare: Paştile Domnului, Paştile; căci din moarte la viaţă şi de pe pământ la cer, Hristos Dumnezeu ne-a trecut, pe noi cei ce cântăm cântare de biruinţă".

Amin.

Hristos a înviat!

Pr. Ioan Abadi şi Pr. Alexandru Buzalic - Duminica Sfintelor Paşti - Sfânta şi Marea Duminică a Învierii Domnului Nostru Isus Hristos

“***La început era Cuvântul***,” Înţelepciunea divină care din voinţa Tatălui şi cu suflul Spiritului Sfânt aduce totul din nefiinţă în fiinţă prin opera Creaţiei. Acest Cuvânt s-a făcut om şi a locuit între noi, dar ai Săi nu l-au primit. A venit să aducă tuturor lumină, dar mulţi rătăcesc încă în întuneric.

Iisus Hristos, Întâiul născut al Tatălui Ceresc spune: «***Eu sunt învierea şi viaţa***» (Ioan 11, 25). ***Eu Îmi pun sufletul, ca iarăşi să-l iau. Putere am Eu, ca să-l pun şi putere am iarăşi să-l iau***» (Ioan 10, 17-18). Mântuitorul a vorbit de câteva ori despre moartea şi învierea Sa. «***Fiul Omului, va fi dat pe mâna arhiereilor şi a cărturarilor, şi-L vor osândi la moarte. Şi Îl vor da pe mâna păgânilor, ca să-L batjocorească şi să-L biciuiască şi să-L răstignească, dar a treia zi va învia***» (Matei 20, 18-19).

Duşmanii lui Hristos şi-au amintit această profeţie. Când Hristos a fost aşezat în mormânt, arhiereii, cărturarii şi fariseii s-au adresat lui Pilat cu rugămintea: “***Ne-am adus aminte că amăgitorul Acela a spus, fiind încă în viaţă: După trei zile Mă voi scula. Deci porunceşte ca mormântul să fie păzit până a treia zi***”. Pilat a fost de acord şi ei «***au întărit mormântul cu strajă***» (Matei 27, 63-66). Dar străjerilor duşmani, nu le-a fost spre ajutor sigilarea şi aşezarea pietrei celei mari pe mormânt, căci Iisus a părăsit mormântul.

Biserica noastră cântă cu bucurie în această zi de sărbătoare imnul: “Înviind Iisus din mormânt, precum a zis mai înainte, ne-a dăruit viaţa veşnică, şi mare

îndurare”. În lumea întreagă pe mormintele creştine este înscris: “Aici se odihneşte”. Deasupra mormântului Dumnezeului Iubitor de oameni, se află trimisul ceresc: «***Căutaţi pe Iisus Nazarineanul, Cel răstignit? A înviat. Nu este aici. Iată locul unde L-au pus***» (Marcu 16, 6).

Biserica, ne aminteşte de fiecare dată despre acest fericit adevăr prin cuvintele: “Hristos a înviat din morţi, cu moartea pe moarte călcând şi celor din morminte viaţă dăruindu-le”.

Prin Învierea Sa, cea luminoasă, Domnul, a arătat lumii întregi că El este Mesia, Cel promis, Mântuitorul lumii, că este Dumnezeul nostru, că învăţătura Sa este cerească şi neschimbată, deoarece: «cerul şi pământul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece» (Matei 24, 35). El s-a arătat timp de patruzeci de zile discipolilor şi apostolilor Săi şi, după mărturia Apostolului Pavel, a apărut «***deodată la peste cinci sute de fraţi***» (1 Corinteni 15, 6). **Prin apariţiile Sale a întărit credinţa celor care au avut privilegiul de a-L vedea viu.** «***Hristos a înviat din morţi***» (1 Corinteni 15, 20), căci «***dacă Hristos n-a înviat, zadarnică este credinţa voastră***» (1 Corinteni 15, 17).

Împreună cu Mântuitorul înviat, noi credincioşii, devenim nemuritori, vom trăi cu El de-a pururi, pentru că ne-a oferit viaţa cea veşnică. În esenţă, această Sărbătoare reprezintă punctul forte al credinţei noastre. În acest sens rostim cu bucurie cuvintele simbolului credinţei: ***“Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să vină”.*** Dar viaţa este promisă tuturor celor care trec din lumea aceasta în sfinţenie.

Părintele Andrei Şagala, un călugăr al Ordinului Sfântului Vasile cel Mare, a activat mulţi ani ca misionar pentru credincioşii greco-catolici din Statele Unite ale Americii, apoi s-a întors în provincia poloneză, de unde era de loc, pentru a pleca în Ucraina nou eliberată de sub administraţia Sovietică. Aici a slujit cu zel apostolic, predicând Cuvântul lui Dumnezeu în rândul celor care au fost atât de mult ţinuţi departe de credinţă. A publicat numeroase culegeri de predici, însă a activat până când boala l-a culcat pe patul spitalului. Printre ultimile discuţii pe care le-a purtat cu apropiaţii săi a fost şi un proiect de predică pentru credincioşii săi: Eu aş numi-o “Voi trăi,” a spus părintele. Acest gând avea să fie ca un testament lăsat fraţilor în credinţă de acest misionar ce şi-a încetat activitatea în pragul Mileniului al III-lea.

Dacă cineva crede cu adevărat nu va cunoaşte suferinţa lipsei de iubire şi pedeapsa veşnică; dacă cineva îl iubeşte pe Dumnezeu şi îi oferă întreaga sa viaţă ca sacrificiu, nu va umbla în întuneric, iar dacă cineva are speranţă în

Hristos Iisus, Fiul lui Dumnezeu, chiar dacă va trece din viaţa aceasta nu va muri, ci va fi viu pentru Împărăţia lui Dumnezeu. Prin Învierea lui Iisus putem şi noi spune: "Eu voi trăi."

Solemnitatea Învierii este sărbătoarea bucuriei. "***Cerurile cu cuviinţă să se veselească, şi pământul, să se bucure, şi să prăznuiască lumea, cea văzută toată, şi cea nevăzută: că Hristos a înviat, veselia cea de veci***" (Utrenia Pascală). Suntem bucuroşi deoarece, "***din moarte la viaţă, şi de pe pământ la cer, Hristos Dumnezeu ne-a trecut pe noi***" (Idem). «***Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm şi să ne veselim într-însa***» (Ps. 118, 24).

În această zi a celei mai mari sărbători a creştinătăţii, să ne întărim credinţa şi speranţa în viaţa cea fericită, unde vom fi alături de Mântuitorul Înviat, în Ierusalimul Ceresc, căci acest lucru ne conferă puterea de a face faţă tuturor încercărilor şi suferinţelor noastre zilnice. Nu în zadar ne îndeamnă pe noi Hristos spunându-ne: «***Îndrăzniţi, căci Eu am biruit lumea***» (Ioan 16, 33). ***După suferinţe, după moarte şi după ce a gustat părăsirea din partea apropiaţilor Săi, Iisus a învins.***

«***Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm şi să ne veselim într-însa***» (Ps. 118, 24), cântă Biserica noastră astăzi. Să ne reunim şi noi glasurile în cântarea imnului din Utrenia pascală: ***"Ziua învierii! Şi să ne luminăm cu prăznuirea, şi unul pe altul să ne îmbrăţişăm; să zicem: Fraţilor! Şi celor ce ne urăsc pe noi: să iertăm toate pentru înviere, şi aşa să strigăm: Hristos a înviat din morţi, cu moartea pe moarte călcând, şi celor din morminte viaţă dăruindu-le".***

Rugăciune

Acesta este Paştile, Paştile Domnului. Iisuse Hristoase, ne-ai păzit cu adevărat de toată pierderea şi ai întins spre noi mâinile Tale părinteşti, cuprinzându-ne cu braţele Tale. Ţi-ai vărsat pe pământ Sângele Tău cel Dumnezeiesc ca să dovedeşti această sângeroasă şi totală iubire faţă de oameni prin legământul pe care L-ai făcut pentru noi. Ai îndepărtat de la noi primejdia mâniei, şi ne-ai redat pacea cu Cel Preaînalt… O, Tu, Cel care eşti cu adevărat Singur între cei singuri şi Totul în toate! Fie, ca să se primească Spiritul Tău cel ceresc.

O, Dumnezeiesc Paşti, care Te cobori din cer pe pământ, Te înalţi din nou la cer… Tu eşti pentru toţi, bucuria, onoarea, hrana şi fericirea; Tu ai împrăştiat

întunericul morţii, tuturor ai oferit viaţa, porţile cerului le-ai deschis. Dumnezeu a devenit om, iar omul a devenit Dumnezeu.

O Paşti Dumnezeiesc! Dumnezeul cerului se uneşte acum cu noi în Spirit prin libertatea Lui. Datorită Lui sala ospăţului bucuriei este plină; cu toţii sunt îmbrăcaţi în haine de nuntă… De mult nu mai sunt stinse candelele sufletelor. În chip spiritual Dumnezeu străluceşte prin flăcările harurilor, în corpurile şi în sufletele nutrite de uleiul graţiei lui Hristos.

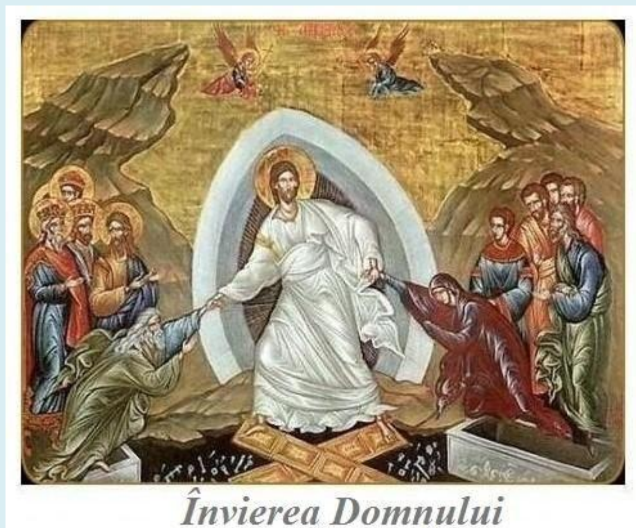
Te rugăm Doamne Dumnezeule, veşnic Împărat al sufletelor, Hristoase, întinde Mâna Ta cea puternică asupra întregii Tale Biserici Sfinte şi asupra poporului Tău credincios care Îţi aparţine din veşnicie, apără-l şi-l păzeşte; îndepărtează de la el pe toţi duşmanii; lasă-ne să-Ţi cântăm alături de Moise, cântarea de învingere asupra morţii, căci a Ta este mărirea şi puterea în vecii vecilor!

Amin.

(După Sfântul Hipolit Romanul)

Hristos a înviat!

Pr. Alecsandru Marinovschi – Predică

Învierea Domnului

Iubiţi credincioşi şi credincioase, iată că prin mila lui Dumnezeu, ne-am învrednicit şi ne-am adunat din nou pentru a sărbători Învierea Domnului nostru Iisus Hristos. De-a lungul anului, noi ortodocşii, serbăm şi retrăim cele mai importante momente legate de viaţă şi lucrările Mântuitorului nostru.

După ce am sărbătorit împreună Naşterea Domnului, Botezul Său, după ce am aflat cum El le-a descoperit apostolilor tainele Împărăţiei lui Dumnezeu şi am citit împreună despre minunile făcute de El şi despre învăţăturile dumnezeieşti şi pildele pe care Mântuitorul însuşi le-a spus pentru noi, după ce am suferit împreună cu El de-a lungul săptămânii patimilor, iată că acum a venit şi ziua cea mare, în care Cel Bun şi Nevinovat a învins răul, moartea şi stricăciunea, înviind a treia zi din morţi, după cum prezisese proorocii. Se cuvine aşadar să ne bucurăm din tot sufletul de această izbândă, să ne veselim şi să sărbătorim, aşa cum ne spune şi ***Sf. Ioan Gură de Aur*:"Să ne bucurăm cu toţii de bunăvoinţa Domnului! Cel dintâi şi cel de pe urmă sosit să primească aceeaşi răsplată; cel bogat şi cel sărac să se bucure deopotrivă! Cu toţii să sărbătorească această sfântă zi!"**

Cu mai mulţi ani în urmă, nişte producători de pe Broadway au lansat o "operă rock" despre Iisus Hristos. La sfârşitul spectacolelor, lumea pleca dezamăgită dar mai ales deprimată, pentru că "opera" se termină cu scena răstignirii, şi nu este deloc de mirare că se termina astfel, întrucât autorii erau ne-creştini. Ei încercaseră să-şi exprime prin acel spectacol filosofia lor descurajantă, şi anume că toţi oamenii sfârşesc prin a fi răstigniţi, de însăşi societatea în care trăiesc.

În ultima vreme au apărut piese de teatru şi filme, scrise sau regizate de data aceasta de catolici şi protestanţi, care asemenea, celor ce au scris "Jesus Christ Superstar" tratează mai mult suferinţele lui Iisus şi trec în grabă peste Învierea şi Înălţarea Sa şi, la fel ca în primul caz, produc multă descurajare şi chiar deprimare celor care le vizionează.

Indiferent care este motivaţia acestor autori, fie că nu au înţeles mesajul lui Hristos, fie că urmăresc să sporească sentimentul de vinovăţie personală a creştinului, pentru a-l manevra în interesele unor grupări sau al unor organizaţii ierarhice, un lucru este clar: ***noi ortodocşii vedem în Răstignirea şi în Învierea Domnului, o victorie, şi nu o victorie oarecare, ci cea mai mare victorie din istoria omenirii, victoria forţelor Binelui asupra răului şi al morţii.***
În Noul Testament întâlnim o mulţime de asemenea afirmaţii, care nu lasă nici un dubiu că Iisus Hristos ne-a adus şi ne-a dat nouă izbânda Sa, izbândă asupra oricărui duşman, asupra răului, asupra păcatului şi asupra morţii:

1 Cor. 15
54. Moartea a fost înghiţită de biruinţă.
55. Unde iţi este, moarte, biruinţa ta? Unde iţi este, moarte, boldul tău?".
56. Şi boldul morţii este păcatul, iar puterea păcatului este legea.
57. Dar să dăm mulţumire lui Dumnezeu, Care ne-a dat biruinţa prin Domnul nostru Iisus Hristos!

sau **Rom. 8.37:**
37. Dar în toate acestea suntem mai mult decât biruitori, prin Acela Care ne-a iubit.

sau în **1 Ioan:**
4. Pentru că oricine este născut din Dumnezeu biruieşte lumea, şi aceasta este biruinţa care a biruit lumea: credinţa noastră.
5. Cine este cel ce biruieşte lumea dacă nu cel ce crede că Iisus este Fiul lui Dumnezeu?

Tocmai datorită Învierii Domnului, adevăratul creştin este un optimist desăvârşit. Este adevărat însă că lumea îi consideră pe optimişti a fi naivi, dar creştinul nu este în nici un caz naiv. El ştie exact ce se petrece în jurul său: ştie că pe lume există mulţi oameni răi, violenţi şi cărora le plac războaiele; ştie că există boli incurabile şi ştie că lumea de azi este asemenea unei jungle. Cu toate acestea el rămâne optimist, pentru că îl cunoaşte pe Hristos; iar ***creştinul adevărat se concentrează nu asupra problemelor ci asupra soluţiilor. Pentru că Hristos ne***

vorbeşte astfel: "***în lume necazuri veţi avea; dar îndrăzniţi. Eu am biruit lumea." (Ioan 16.33)***

Vedeţi dar că Iisus nu spune "voi birui lumea" sau "poate că voi birui lumea", ci spune cât se poate de clar "***Eu am biruit lumea***." ***Când Iisus a strigat de pe Cruce:*** "***S-a sfârşit***!", ***acela nu a fost un strigăt de disperare, ci un strigăt victorios: scopul pentru care a venit El în lume a fost atins, Iisus Şi-a răscumpărat poporul şi i-a dat izbândă. De-acum încolo, este rândul poporului să acţioneze, să primească izbândă, pentru că El nu ne forţează, ci toate acestea le facem noi prin voinţa noastră.***

Sărbătorind învierea Domnului, noi nu serbăm un eveniment istoric, ci sărbătorim un eveniment care afectează în mod cât se poate de direct şi de personal pe fiecare dintre noi, chiar astăzi. **Datorită Învierii Domnului, fiecare adevărat creştin poate spune:**" **Hristos trăieşte, deci şi eu voi trăi. Hristos a înviat, deci am înviat şi eu. Hristos a învins moartea şi păcatul, atunci şi eu voi izbândi**".

Iubiţi credincioşi, mulţi oameni în ziua de astăzi, în loc să-şi caute scăparea în adevărata izbândă a Domnului, îşi caută scăparea în lucruri care îi scot pe ei din lumea realului. De aceea se vând atâtea băuturi alcoolice, de aceea industria cinematografică este una dintre cele mai profitabile industrii, cântăreţii şi actorii sunt mai bine plătiţi decât învăţătorii, şi aşa mai departe. Totuşi, acest fel de scăpare este temporar; durează cât durează, dar până la un moment dat, când trebuie să înfruntăm din nou realitatea. ***Tocmai în aceasta constă măreţia credinţei noastre, pentru că ea nu ne oferă o evadare din realitate, ci o victorie reală asupra tuturor relelor şi greutăţilor. Bucuraţi-vă, ne spune Iisus, pentru că "Eu am biruit lumea".***

Această mare izbândă pe care o sărbătorim astăzi a fost câştigată de Iisus, însă aşa după cum ne spune Noul Testament, ea ne-a fost transmisă nouă. Noi ne facem părtaşi izbândei, prin botez şi prin credinţă. Sfântul Pavel ne aminteşte în Epistola către Romani 6.4-11, că ***Învierea este o parte importantă a vieţii creştineşti. Prin botez, spune el, fiecare dintre noi împărtăşeşte Învierea Domnului.*** După cum El a fost pus în mormânt aşa ne cufundăm şi noi în apa botezului, iar după cum a înviat El, aşa ne ridicăm şi noi din apă. **El este Acela care ne dă puterea să ieşim din moartea sufletească şi de sub puterea păcatului.** În vremurile de demult creştinii se botezau mai ales în perioada Sfintelor Paşti; astăzi, întrucât majoritatea dintre noi am fost botezaţi când eram prunci, ***Paştele este ocazia la care trebuie să ne înnoim legământul de la Botez, şi anume că respingem păcatul şi ne supunem lui Hristos.***

Aţi observat cu toţii cât de pline sunt bisericile noastre în noaptea Sfintelor Paşti; este o mare bucurie să fim adunaţi atât de mulţi împreună ca să dăm slava Învierii Domnului. Totuşi, acest lucru ar trebui să ne dea şi de gândit: pentru că noi sărbătorim de fapt în fiecare Duminică Învierea Domnului şi aceasta ne arată că mulţi dintre noi pierd acest prilej de bucurie, de atâtea ori de-a lungul anului.

Pe Sfântul Disc pe care preotul pune părticelele de prescură în fiecare Duminică, stă scris NIKA, ceea ce este o prescurtare de la "Iisus Hristos învinge". ***Este mesajul pe care Sfânta Liturghie îl trimite în fiecare Duminică, nu numai o dată pe an; mesaj din care ne tragem toată tăria şi încrederea noastră; mesaj cu care plecăm de la Biserică şi care ne dă putere să trecem peste toate greutăţile şi să le învingem, în săptămâna care urmează şi în toată viaţa noastră.***

Fie ca această sfântă sărbătoare să întărească şi mai mult credinţa noastră, să ne dea tărie şi înţelepciune ca să putem birui toate greutăţile ce ne ies în cale şi să aducă pace, bucurii, sănătate şi zile fericite la tot poporul lui Dumnezeu.

Hristos a înviat!

Pr. Vasile Gordon (1) - Pareneză la Duminica Sfintei Învieri a Domnului

„Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm şi să ne veselim într-însa!”.

Iubiţi credincioşi, cinstitori ai Învierii Domnului, ca în fiecare an, am rostit şi am cântat împreună Hristos a Înviat şi în această noapte sfântă a Paştelui. Prin această rostire mărturisim, deodată, două lucruri: credinţa în învierea noastră, aşa precum Domnul nostru Iisus Hristos a înviat, totodată nădejdea că, o dată cu acest Paşte, vom păşi spre o viaţă mai bună, mai demnă, atât sub aspect moral, cât şi material.

Să-I mulţumim, aşadar, Domnului că ne-a ajutat să ne învrednicim de participarea la această prea frumoasă şi sfântă slujbă, că la această oră liturgică suntem lângă o Sfântă biserică.

Iubiţi credincioşi, am urcat, începând din Duminica Floriilor, spre Ierusalimul cel dohovnicesc, treptele Deniilor din serile săptămânii Patimilor. Am fost din nou martorii suferinţelor Mântuitorului nostru: vinderea, batjocorirea, încununarea cu spini, răstignirea, moartea şi punerea în mormânt. Am trecut şi noi pe sub Sfântul Epitaf, mărturisind tainic că vrem să ne îngropăm păcatele şi noi cu Iisus, care S-a lăsat îngropat spre a îngropa păcatele omenirii, apoi am sărutat Sfânta Cruce, altar al jertfei, înţelegând că numai printr-o viaţă jertfelnică putem nădăjdui că vom învia şi noi, precum El a înviat în urma jertfei şi morţii pe Cruce.

Învierea Lui ne umple acum sufletele de bucurie, Paştele fiind cel mai luminos praznic din calendarul creştin.

Dar ce înseamnă, oare, cuvântul „paşte”, rostit atât de des? Acum 3500 de ani, în valea Nilului din Egipt, poporul evreu se găsea într-o grea robie, de peste 400 de ani. Prin voia Domnului ei au ieşit din această robie şi la plecare, au luat, între multe altele şi un cuvânt care - nu bănuiau atunci - va primi o consacrare deosebită. Cuvântul minune era PASAH şi desemna în limba egipteană sărbătoarea solstiţiului de primăvară, când soarele trecea din emisfera australă în cea boreală.

Propriu-zis pasah însemnă trecere şi semnifică biruinţa luminii asupra întunericului. Cu oarecare transformare, evreii i-au zis pesah, tot cu înţelesul de trecere, adică trecerea lor prin Marea Roşie, de la robia egipteană la libertatea Ţării Făgăduinţei. Adică trecerea de sub jugul robiei la bucuria libertăţii. Grecii au preluat cuvântul minune, zicându-i pasha; aproape la fel i-au zis şi latinii: pascha - pascae. De aici îl are şi limba română, paşti sau paşte, cuvânt sinonim cu înviere, adică trecere de la moarte la viaţă, de la robia păcatului - prin jertfa şi învierea Domnului – la bucuria vieţii întru virtute.

Iubiţi ascultători, ***în fiecare an, în cea mai emoţionantă noapte liturgică retrăim sensul adânc al acestei treceri, când Hristos Cel înviat ne reaprinde speranţele de trecere de la păcat la virtute şi la o viaţă mai bună pentru noi şi familiile noastre.***

Această slujbă impresionantă ce s-a făcut aici, afară, este doar începutul praznicului. Vă chemăm acum să intraţi cu noi în Sfântul Lăcaş, să fiţi părtaşi la Sfânta Liturghie, apoi să primiţi paştele, pâinea binecuvântată şi să aveţi bucuria slujbei întregi. Chiar dacă trupul vă cheamă, poate, spre somn sau mâncare, daţi ascultare sufletului, care vă îndeamnă să rămâneţi.

Faceţi bucurie sufletului! Pentru că, iubiţi credincioşi, cinstitori ai slăvitei învieri, „aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm şi să ne veselim într-însa!”. Amin.

Hristos a înviat!

Pr. Vasile Gordon (2) - Pareneză la Duminica Sfintei Învieri a Domnului

Să ne amintim că cea mai mare sărbătoare creştină din cursul anului bisericesc, Învierea Domnului sau Sfintele Paşti, ne invită pe toţi la o prăznuire totală, nu limitată doar la puţină odihnă, la mâncăruri bogate, din care să nu lipsească, desigur, ouăle roşii, mielul, cozonacul etc., toate „stropite”, bineînţeles, cu vin sau alte băuturi alese.

În această privinţă preotul academician Gala Galaction scria prin anii '30 următoarele: „Marea zi a Învierii a trecut pe lângă mulţi dintre noi, anuală şi tradiţională, cu ceva bucurie pământească şi cu oarecare odihnă a trupului. Puţini au fost şi sunt aceia care au puterea să urce sus, spre soare şi să-şi scalde sufletul în torentele adevărului. Ceilalţi, presupuşi creştini, fac tot ce pot ca să nu privească în fântâna vieţii şi să ignore profunzimea ei. Se ameţesc cu treburile, cu interesele şi cu searbedele desfătări pământeşti. Alţii - uneori oameni inteligenţi - vor să pogoare Învierea Domnului în regiunea simbolului şi a convenţiei religioase”.

Să ne fie iertat dacă opinăm că cele scrise de părintele Galaction sunt în mare măsură actuale. Căci dacă în fiecare an, la acest praznic slăvit, putem mărturisi bucuria vederii unui număr impresionant de creştini care ţin Paştele cu toată rânduiala, în acelaşi timp nu putem ascunde faptul că suntem adânc întristaţi de cealaltă privelişte, în care se înscriu toţi acei confraţi care, departe de Sfânta

Biserică şi bucuriile ei sfinte, înţeleg prin Paşte doar un week-end prelungit, în care se mănâncă vârtos, se bea din belşug, se vizionează televizorul şi se plimbă câinii.

Nu vrem, Doamne fereşte, să mâhnim pe cineva prin mustrări moralizatoare excesive (în fond, pe nimeni nu poţi să-l obligi a-l duce de mână în Rai), mai ales că ne dăm seama că aceste aspecte negative nu vă privesc, poate, pe dumneavoastră, cei ce ascultaţi.

Vrem doar să reconfirmăm bunilor creştini importanţa mântuitoare a ţinerii rânduielilor, bucuria inefabilă pe care o trăim atunci când serbăm praznicul dinlăuntru şi nu-l privim doar pe dinafară, ca pe un spectacol. Căci oricât ne-am strădui să explicăm cuiva aceste aspecte, dacă nu trăieşte creştinismul din interior nu va înţelege mare lucru.

De aceea ne rezumăm a face o caldă invitaţie celor încă sceptici, nehotărâţi, mulţumiţi doar cu crâmpeie din slujbe şi rânduieli.

Fraţilor! Iisus Hristos a fost răstignit, a murit şi a înviat şi pentru voi, cei care încă vă îndoiţi de aceste adevăruri. Stihul liturgic de la Paşti: „Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm şi să ne veselim într-însa!", se vrea o chemare nu doar pentru veselie trupească, ci şi pentru cea sufletească. Îi dăm, desigur, trupului ce i se cuvine, dar şi sufletului pe cele dorite.

Dacă bucurăm de Paşti trupul cu o haină nouă, cu mâncare sau băutură aleasă, nu vom lăsa fără bucurie sufletul. Iar cele dorite de suflet cu prilejul acestui mare praznic nu sunt lucruri grele şi imposibil de plinit. Iată-le, pe scurt: să fi ţinut sfântul post, după putere; să ne fi spovedit şi împărtăşit, după ce ne-am împăcat cu cei din jurul nostru; să fi participat la Deniile din Săptămâna Mare, aşa cum participăm la slujbe în duminici şi sărbători; să fim prezenţi în noaptea de Paşti şi la Sfânta Liturghie, nu numai la slujba scurtă de afară; să luăm „pasca" pe nemâncate, cu toată cuviinţa.

Şi după acestea, îngăduit este să gustăm din toate celelalte bucurii, evident cu măsură creştinească. Făcând aşa, serbăm praznicul dinăuntru, iar bucuria este îndoită: a sufletului şi a trupului, deopotrivă.

Într-o carte editată relativ recent, intitulată sugestiv „Duhul Sărbătorii", avându-l ca autor pe filozoful creştin Vasile Băncilă, găsim invitaţia înduioşătoare de a ţine sărbătorile cu bucuria copiilor. Căci, spune autorul, „Copilul are o mare capacitate festivă. Copilului îi place natura, trăieşte divinul, se dăruieşte, jubilează".

De fapt, Mântuitorul a spus aceste lucruri cu aproape două mii de ani înainte: „Adevărat zic vouă: de nu vă veţi întoarce şi nu veţi fi precum pruncii, nu veţi intra în Împărăţia Cerurilor” (Matei, 18, 3).

Iată, aşadar, câteva din raţiunile duhovniceşti la care-i invităm spre meditare pe toţi binevoitorii ascultători ai noştri. Mai ales acum, în aceste zile, când întunecimile războiului din lume umbresc ameninţător creştinătatea europeană, obligându-ne să prăznuim un Paşte însângerat şi când toţi bunii creştini ar trebui să dovedească o strânsă solidaritate liturgică, în Sfintele biserici, în jurul ierarhilor şi preoţilor.

Adăugăm, însă, o precizare: să nu se necăjească cineva dacă n-a ţinut până acum rânduielile aşa cum le-am pomenit mai sus, fie din neştiinţă, fie din neglijenţă, fie dintr-un alt motiv.

În fiecare zi, în fiecare ceas, se poate face un nou şi bun început. Şi apoi, nu doar Paştele se cere serbat după cuviinţă: calendarul nostru oferă şi alte multe popasuri sfinte în care sufletul poate fi bucurat!

În nădejdea că toţi enoriaşii noştri vor prăznui dinăuntru Sfânta Înviere, alături de celelalte sfinte sărbători, le adresăm din toată inima salutul pascal:

Hristos a înviat!

Pr. Vasile Gordon (1) - Predică la Duminica Sfintei Învieri a Domnului

În anul mântuirii 1873 mitropolitul cărturar Filotei Vrienie a descoperit în biblioteca Sfântului Mormânt din Constantinopol un manuscris cu mai multe lucrări, între care una intitulată Didahia celor doisprezece Apostoli.

Importanţa ei istorică, dogmatică, morală şi liturgică este cu totul deosebită. Conţinutul se constituie, de la început, într-un avertisment ferm asupra celor două sensuri pe care omul, în libertatea lui, poate să-şi îndrepte paşii: spre mântuire, sau spre pierzare.

Primul capitol al Didahiei începe astfel: „Sunt două căi: una a vieţii şi una a morţii; şi este mare deosebirea între acestea!”. Apoi se adaugă explicaţiile, din care spicuim ceea ce credem că este esenţial:

- *„Calea vieţii este aceasta: mai întâi, să iubeşti pe Domnul Dumnezeu, Creatorul tău; al doilea, pe aproapele tău ca pe tine însuţi şi toate câte voieşti să nu ţi se facă ţie, nu le face şi tu altora.*
- *Iar calea morţii este rea şi plină de blestem: ucideri, adultere, pofte, desfrânări, hoţii, idololatrii, vrăji, farmece, răpiri, mărturii mincinoase, făţărnicii, vicleşuguri, răutate, obrăznicie, lăcomie, neruşinare, îngâmfare. Iar cei care-şi poartă paşii pe această cale sunt prigonitori ai celor buni, urâtori de adevăr, iubitori de minciună; nu cunosc răsplata dreptăţii, nu se*

lipesc de bine, nici de dreapta judecată; nu priveghează spre bine, ci spre rău; bunătatea şi răbdarea sunt departe de ei; iubesc cele deşarte, umblă după mită, nu miluiesc pe sărac, nu suportă pe cei necăjiţi, sunt ucigaşi de copii, întorc spatele celui lipsit, asupresc pe cel în strâmtorare, sunt apărători ai bogaţilor şi judecători nelegiuiţi ai celor săraci, plini de tot păcatul".

Am evocat descrierea acestor căi, acum, de Sfintele Paşti, pentru ca binevoitorii noştri ascultători să-şi întărească paşii întru străbaterea căii mântuitoare a vieţii şi să fie cu mare grijă a nu intra pe calea morţii, ducătoare la pierzare. Iar dacă cineva, ca om supus greşelii, a căzut în vreunul din păcatele înşiruite mai sus, să se străduiască a trece la înfăptuirea virtuţilor căii vieţii. Căci însuşi cuvântul „paşte" aceasta înseamnă: „trecere".

În urmă cu aprox. 3500 de ani, în valea Nilului din Egipt, poporul evreu se găsea într-o grea robie, de peste 400 de ani. Prin voia Domnului ei au fost izbăviţi şi la plecare, au luat, între multe altele şi un cuvânt care - nu bănuiau ei atunci - va primi o consacrare deosebită.

Cuvântul minune era pasah şi desemna, în limba egipteană, sărbătoarea solstiţiului de primăvară, când soarele trecea din emisfera australă în cea boreală. Propriu-zis, pasah însemna trecere şi semnifica biruinţa luminii asupra întunericului. Cu oarecare transformare, evreii i-au zis pesah, tot cu înţelesul de trecere, adică trecerea lor prin Marea Roşie, de la robia egipteană la libertatea Ţării Făgăduinţei. Propriu-zis, trecerea de sub jugul robiei la bucuria libertăţii. Grecii au preluat cuvântul, zicându-i pasha; aproape la fel i-au zis şi latinii: pascha - pascae. De aici îl are şi limba română, paşti sau paşte, cuvânt sinonim cu înviere, adică trecere: de la moarte la viaţă, de la robia păcatului - prin jertfa şi învierea Domnului - la bucuria vieţii întru virtute.

În totală libertate, fiecare suflet poate să aleagă fie calea vieţii, fie a morţii. Poate să urmeze lui Hristos, Izvorul Vieţii, Care a spus despre Sine: „Eu sunt Calea, Adevărul şi Viaţa" (Ioan, 14, 6), sau, Doamne fereşte, satanei, care „de la început a fost ucigaş de oameni" (Ioan, 8, 44).

De vrea cineva să ştie în care dintre cele două căi se găseşte, să-şi cerceteze faptele. Fără a ne îngădui să fim judecătorii cuiva (căci Dumnezeu ne va judeca pe toţi), observăm cu îngrijorare cum aleg calea morţii nu numai cei ce se consideră atei, sau alţi semeni rătăciţi de la dreapta credinţă, ci chiar şi dintre aceia care se socotesc „ortodocşi".

Mai trist, chiar unii dintre cei ce şi-au asumat responsabilitatea cârmuirii, fie din spectrul politic, fie din cel ecleziastic. Maşinaţiile pline de cinism ale unor partide politice şi violenţa vindicativă a câtorva greco-catolici sunt doar două din multele exemple ce s-ar putea da.

Tuturor acestora le amintim că deşi se mişcă, vorbesc, mănâncă etc., de fapt nu trăiesc cu adevărat. Sufleteşte sunt morţi. Lor li se potrivesc cuvintele Apocalipsei: „Ştiu faptele tale, că ai nume, că trăieşti, dar eşti mort!” (2, 1).

De aceea, trebuie să ştim că Paştele este atât sărbătoarea vieţii prin excelenţă, cât şi a chemării. O chemare spre dragoste faţă de credinţă şi neam, manifestată prin moralitate şi muncă cinstită.

O chemare pentru a trăi Sfânta Ortodoxie şi a mărturisi istoria nefalsificată a patriei. O chemare spre a discerne cu înţelepciune realităţile prezente: a deosebi grâul de neghină, lumina de întuneric, adevărul de minciună. Numai aşa salutul pascal, Hristos a înviat - Adevărat a înviat, poate fi simţit în inimă de cel care-l rosteşte cu buzele.

Numai aşa bucuria poate fi cu adevărat deplină, bucurie pe care o dorim tuturor enoriaşilor noştri!

De încheiere, adresăm şi în acest an, în chip deosebit, salutul creştin Hristos a înviat, tuturor românilor risipiţi prin lume, cu dor şi dragoste de Ţara Mamă. Amin.

Hristos a înviat!

Pr. Vasile Gordon (2) - Predică la Duminica Sfintei Învieri a Domnului

Cu mare bucurie constatăm că Sfintele Paşti din acest an sunt aşteptate de credincioşii noştri cu o nădejde sporită faţă de anii precedenţi. Vedem în acest fapt un dar de la Dumnezeu! Această creştere a nădejdii are temei, desigur, în schimbările benefice din ultima vreme, concretizate într-o admirabilă preocupare pentru cinste, dreptate şi adevăr.

Precum se ştie, cuvântul Paşte („pesah" în ebraică) înseamnă „trecere", prin Paştele Domnului înţelegându-se trecerea de la moarte la viaţă, adică Învierea. Ei bine, se simte, în sfârşit, în rândurile credincioşilor noştri, încrederea că şi naţiunea română parcurge acum o trecere autentică de la tot ce a fost rău, la demnitatea aşteptată de 50 de ani. Trecere de la necredinţă la credinţă, de la corupţie la cinste, de la minciună la adevăr. Mare dar de la Dumnezeu!

Acest Sfânt Paşte poate fi, într-adevăr, primul Paşte al demnităţii redobândite. Şi va fi, în măsura în care fii naţiunii vor primi fără rezerve adevărul, în dimensiunile lui esenţiale, a credinţei strămoşeşti şi a istoriei nefalsificate. Va fi, în măsura în care creştinii noştri nu se vor mai lăsa înşelaţi de propovăduitorii minciunii şi provocatorii dezbinărilor şi în condiţiile în care românii nu vor mai lăsa pe alţii să gândească în locul lor.

Totodată, pe măsură ce vom înţelege că pentru o trecere reală, este nevoie de muncă şi dăruire jertfelnică. Semnele încurajatoare se arată deja. Creşte numărul tinerilor care, alături de cei mai vârstnici, trec pragul Sfintelor biserici.

Majoritatea românilor sunt dispuşi la suportarea măsurilor de austeritate materială, pentru că înţeleg că e singura cale de revenire la normal. În acelaşi timp, trăim zilele reconsiderării adevărului istoric, cu privire mai ales la veacul al XX-lea... .

În acest ceas al istoriei, cu deosebire la acest Sfânt şi Mare Praznic al Învierii, ne aducem aminte de cuvintele inspirate ale Sfântului Apostol Pavel: „Căci de aţi avea zeci de mii de învăţători în Hristos, totuşi nu aveţi mulţi părinţi” (I Cor. 4, 15).

Cinstirea părinţilor este, de fapt, un semn elementar de bună cuviinţă şi normalitate. Acum, la vremea praznicului Învierii, când înălţăm rugi fierbinţi pentru mai binele neamului, dacă vrem să fim auziţi, să luăm aminte şi la cuvintele din Ecleziast: „Cel care-şi cinsteşte tatăl, se va veseli de fii şi în ziua rugăciunii sale va fi auzit!” (3, 5).

Fie ca neamul nostru românesc să prăznuiască o dată cu Paştele liturgic şi paştele schimbării autentice, întru redobândirea demnităţii de odinioară! Amin.

Hristos a înviat!

John Chryssavgis - Învierea trupului

A vorbi despre învierea din morți poate fi ceva scandalos pentru unii. Însă un scandal și mai mare poate fi provocat vorbind despre înviere înainte de moarte, ca o sugestie a învierii de după moarte, o înviere aici și acum, care ar putea oferi o întrezărire a învierii eshatologice (cf. Ps. 26.13). Tocmai monahii sunt cei care, potrivit avvei Serapion, doresc să o anticipeze și care se bucură să audă despre această înviere.[*Ep. ad monachos 7 și 10 (PG40.932D și 936D). Cf. și Pahomie Vita Prima 56 (38-9, 189), Pateric, Teodora 10 (ed. Guy, 23), Varsanufie 607, și Ioan Moshu, Pratum, Cosma 171 (PG87.3040B). Pentru mai multe exemple, vezi Pateric, Pamvo 12 (PG65.372A) și Nau 235 (1909, p. 362); Marcu Ascetul, Cap. de temp. 26 (PG65.1068AB) și Avva Isaia, Cuvântul 29, 1 (198).*]

Deși Ioan [Scărarul] nu se referă nicăieri la Schimbarea la Față ca la o anticipare a învierii finale, ideea unei învieri anticipate este limpede implicată în afirmațiile lui privitoare la „învierea sufletului înainte de învierea de obște" [*29. titlu (1148AO, 2 și 4 (1148BD); 15.58 (892D) și 6.20 (796C-97B). Distincția dintre două etape ale învierii - mai întâi a sufletului, iar apoi a trupului - se găsește și la Evagrie: cf. Capetele gnostice 5, 19 și 22 (327). Pentru referințe asemănătoare, cf. Hrisostom, Ad Theodorum lapsum 1,13 (PG47.295); Vasile cel mare, In Ps. 44 (PG29.400CD); Mac. Hom. 5, 8 și 9 (60061); 11,1 (69-97); 15, 38 (149-50; 32,2 (252); 34,2 (261); 36,1 (264): în aceste pasaje, Macarie vorbește despre „o îndoită înviere a sufletelor și a trupurilor"; Marcu Ascetul, De baptismo (PG65. 1009BC) [Despre Botez, în Filocalia, vol.1]. Cf. și Simeon Noul Teolog, TGP 1.76 (62); Cat. 8 (100); Grigorie Sinaitul, Capetele 38 și 47 (36 și 38) [Capete în acrostih, în Filocalia, vol. 7]; Calist/Ignatie, Suta, 16 (214), 100 (294), 67 (261) și 96 (292) [în Filocalia, vol. 8]*], ceea ce arată spiritualitatea potențială a firii create

și reflectă totodată funcția monahilor, aceea de profeți ai tainelor lumii care va veni.

Marcu Ascetul observă că o astfel de înviere nu răpește nimic din unicitatea învierii obștești: Le-am spus pe acestea fără a împiedica arătarea celor viitoare sau a hotărnici răsplata cea de obște la viața aceasta. [*De his. 137 (PG65.952A). Cf. și Atanasie, Vita Ant. 91 (PG26.972B) [Viața lui Antonie, în PSB vol. 16] și Varsanufie 607.*]

În cuvintele lui Isaac Sirul, „aerul Învierii se poate respira încă de aici". [*Tratatele mistice (211; cf. și 305 și 377).*] Simeon Noul Teolog avea să preia terminologia lui Ioan [Scărarul] și să vorbească de „renaștere duhovnicească și învierea duhovnicească a sufletelor moarte". [*Cat. 6 (p. 46).*] Însă atât el, cât și Ioan [Scărarul], fără a nega învierea trupurilor, sunt evident mai puțin expliciți în legătură cu această problemă decât avea să fie Grigorie Palama în secolul al XIV-lea.[*Triade 1, 3, 33. Și pentru Grigorie Palama, „învierea cea dintâi este a sufletului": cf. Hom. 16 (PG 151.217A) și Ad Xenam de mentali quietudine (PG150.1049D). Botezul este deseori privit ca o anticipare a învierii trupești: cf. Marcu Ascetul, De bapt. (PG65.1009AB); Nil, Ep. 3, 135 (PG79.445D) și De vol. paup. 50 (PG79.1033B). Cf. și J. Daniélou, Platonisme et théologie mystique. Doctrine spirituelle de Saint Grégoire de Nysse, Paris: 1953, 57.*]

Pentru Ioan [Scărarul], tocmai persoana este aceea care dezvăluie o atitudine cuprinzătoare față de trup, cea care are și o viziune a măreției lui Dumnezeu în trup și despre care se poate spune că „a înviat nestricăcios înainte de învierea de obște". [*15.58 (893A).*] Distincția făcută de Ioan între cele două învieri nu are loc la nivelul trup-suflet, ci mai curând la cel de înainte și după moarte. Trupul tinde să exprime omul întreg; la fel se întâmplă și cu sufletul. În expresia de mai sus, Ioan îi informează pur și simplu pe cititorii săi că învierea este posibilă aici și acum. Chiar dacă trăim pe pământ, trupul poate fi așezat pe tronul lui Dumnezeu - „ca și cum ar fi răpit la ceruri". [*29.3 (1148C). Accentuarea cuvântului „răpire" (ekstasis) arată că este vorba de efectul unei iubiri ekstatice pentru Dumnezeu.*] Aceste afirmații se găsesc în Treapta 29 a Scării, care discută nepătimirea (apatheia). Contextul este semnificativ deoarece învierea, ca și nepătimirea, este ceva pentru dobândirea căruia ascetul se luptă fără încetare, ceva care poate fi pregustat, dar care rămâne să fie neîntrerupt așteptat.

Sfântul Ioan Scărarul, icoană din Sinai, sec. al XIII-lea

După cum Hristos este divino-uman în ceruri, tot astfel se poate să devenim, prin harul lui Dumnezeu, umano-divini pe pământ, chiar dacă rămânem supuși morții. Un înger îi spune lui Ioan că nu poate ajunge la starea la care se află Hristos deoarece nu deține „focul nemistuitor”.[*27.ii.l3 (1109C). Cf. și P. Brown, The Body and Society, 237-8.*] Evident, „nestricăciunea” nu poate fi gustată în această viață decât parțial, ca un impuls de început, ca pregustare sau arvună. Cel care ajunge la nepătimire a dobândit acest tip de nestricăciune. [*29.2 (1148BC).*] Se pare însă că aceasta nu este o stare permanentă. Ioan nu ține să explice cum va arăta învierea obștească, spre deosebire de cea pe care o putem experimenta acum. Ce contează pentru el este că aici și acum, încă din această viață pământească, trupul și firea omenească - precum și întreaga lume creată - pot fi transfigurate într-un dar pozitiv, de „foc”. Poate să pară un gând morbid, însă pentru Părinții ascetici, anticiparea învierii este însoțită de anticiparea morții. [*Privitor la moartea sufletului, cf. Vasile cel mare, Hom., Quod Deus non est auctor malorum 7 (PG31.345A). Cf. și Grigorie Sinaitul, Captele 34 și 37 (p. 36) și Grigorie Palama, On Divine and Divinising Participation 8 (2, p. 144). [Despre împărtășirea dumnezeiască și îndumnezeitoare, Filocalia, vol. 7.]*] În această privință, Ioan subliniază semnificația amintirii morții (mneme thanatou), care se leapădă de trupul căzut.[*16.20 (929A).*]

Tot ce s-a spus până aici aruncă și o lumină asupra venerării, în special în bisericile ortodoxe răsăritene, a moaștelor sfinților și a părților din veșmintele lor. În răsăritul creștin nu există nici o distincție precisă între aceste două categorii de relicve. De pildă, în Faptele Apostolilor Petru a săvârșit numeroase minuni în primii ani ai Bisericii (Fapt. 3), dar ni se vorbește și despre alte minuni împlinite doar prin umbra sa (Fapt. 5, 15). Femeia cu scurgere de sânge a fost vindecată prin atingerea de haina lui Hristos (Mt. 9, 20). În Viața Sfântului Antonie se spune că mulți căutau să-l atingă pe Antonie, iar în Prima viață grecească stă scris despre Pahomie că o femeie care avea scurgere de sânge „i-a atins culionul pe frunte și s-a vindecat numaidecât".[*Capit. 41 (25-6,181). Referința la Vita Ant. de Atanasie este 70 (PG26. 941C); cf. și 92 (972C-973A). Cf. și Teodoret, Phil Hist. Paladie, 7, 4, p. 370 (1365D); Afrahat Persanul, 8, 13, p. 400 (1376D) și Petru, 9, 15, p. 434 (1388B); Hist. Monachorum, 8, Apollo 6 (49); 13 Ioan 9 (p. 100); Paladie, Hist. Laus. Domnenos 84 (113-14); Varsanufie 123 și 174; Chiril de Schitopole, Viața lui Sava, 13 (164.14-20) și Viața lui Eftimie, 40 (60.20-21); Ioan Moshu, Pratum, Cosma 40 (PG87.2893A) și Ioan 87 (2944CD); Pateric, Arsenie 42 (PG 65.105D-08B). Despre moaște în tradiția patristică ulterioară, cf. Grigorie Palama, Ad Dionysium 5 (2, p. 497) și Triade 2, 12.*] Este vorba despre un lucru similar atunci când Ioan Scărarul descrie starea monahului Mina, al cărui trup emana, după moarte, un miros atât de plăcut: Tot locul unde zăcea trupul sfântului se umplu de bună mireasmă […]. Văzurăm cu toții buna mireasmă a mirului țâșnind din tălpile lui ca din două izvoare.[*4.29 (697C). Ioan Hrisostom descrie efectul harului asupra trupurilor sfinților: „Izvorăște din suflet, apoi inundă trupul, de la trup trece la veșminte, apoi la încălțări, până ce cuprinde și umbra acelora". Cf. Dicta postquam reliquiae martyrum 1 (PG63.469- 70).*]

Scărarul are o teologie a trupului care îi îngăduie să vadă, în transfigurarea monahului adormit, o înviere înainte de cea obștească. Acest lucru este subliniat într-un mod încă și mai izbitor de exemplul mormântului gol al lui Isihie Horevitul (cf. Fac. 5, 24).[*Cf. 6.20 (797A).*] Truda și sudoarea monahului Mina s-au făcut „mir" ce îi ungea trupul: Sudorile și ostenelile lui cu adevărat s-au primit ca un mir adus lui Dumnezeu.[*4.29 (697C).*]

Varsanufie scrie despre asemenea nevoitori: „S-au ostenit sfinții? Acum s-au prea mărit, s-au slăvit, s-au umplut de strălucire. Au ajuns la viață pentru că au murit".[*Varsanufie 120 [Referința este de fapt la Varsanufie 207– n. tr.] Cf. și Teodoret, Phil. Hist., Simeon bătrânul, 6, 9, p. 358 (1361D).*] În această privință, scriitorii ascetici depășesc schema platoniciană soma-sema într-o manieră extremă, dar eficientă. Fiindcă monahul nu tratează trupul ca pe un mormânt; mai degrabă, monahul se înmormântează întreg, dimpreună cu trupul, pentru a învia întreg - trup

și suflet. În felul acesta moartea face loc învierii, unei învieri care este legată de învierea de obște, dar cu care nu trebuie confundată.

Cu toate că transfigurarea trupului, a trupurilor celor care au fost înviați înainte de învierea obștească, nu este permanentă, aceștia sunt totuși în situația de a surprinde mai mult decât o simplă licărire din lumina necreată. Ei pregustă și alte roade ale vieții viitoare, alte daruri care s-au pierdut prin Cădere. Acest lucru va fi mai bine înțeles dacă ne vom raporta la o parte importantă din Treapta 30. Aici, Ioan descrie efectul harului iubitor al lui Dumnezeu asupra trupului omenesc. Iubirea lui Dumnezeu, spune el, poate arde și răpi inima cu totul (Cânt. 4, 9). Astfel, lucrarea iubitoare a lui Dumnezeu poate face ca fața omului să devină luminoasă și veselă.[*30,11 (1157AC).*] Declarațiile ascetice ale lui Ioan sunt una cu învățătura lui. Urmând vechii tradiții a pustiului, el leagă strâns credința de comportamentul moral.[*Cf. și 30.14 (1157C).*] El știe foarte bine că stricăciunea este rezultatul Căderii. Oricât de tehnic ar putea să pară, acest punct este esențial pentru spiritualitate. El presupune că în măsura în care cineva biruie păcatul prin har, stricăciunea și mortalitatea își pot slăbi puterea. Aici și acum, omul „din afară" experimentează aceleași lucruri pe care le trăiește și „sufletul". Relația dintre cele două seamănă cu o „oglindă" (esoptron): Până și cele din afară ale trupului arată, ca într-un soi de oglindă, minunăția sufletului.[*30.11 (1157AC) O noțiune similară se găsește și la Isaac Sirul, Tratatele mistice (349).*]

Exemplul clasic al acestui proces în literatura monastică timpurie se află în Viața Sfântului Antonie, unde Atanasie arată că trupul lui Antonie nu fusese afectat după douăzeci de ani de nevoințe și că sănătatea i-a fost bună până la capătul îndelungatei sale vieți. Efectul harului lui Dumnezeu, ni se spune, strălucea literalmente pe chipul lui Antonie: „Întrucât sufletul îi era netulburat, tot astfel îi erau și simțurile din afară; și chiar și fața îi strălucea parcă din bucuria sufletului".[*Vita Ant 67 (PG26 940AB); cf. și 14 și 93 (864C și 973AB). Exemple asemănătoare se pot întâlni și la alți autori: cf. Mac. Hom. 12, 8 (110-11) și 17, 2 (167-8); Teodoret, Phil. Hist Markianos, 3, 18, p. 282 (1337A) și Iulian Sava, 2, 14, p. 224 (1317A); Hist. Monachorum 2; Avva Or 1 (35); 6, Theon 1 (44); 8, Apollo 52 (67); 1, Ioan de Licopolis 46 (27); 11, Skourous 6 (91) și 17, Isidor 3 (114), care apare și la Paladie, Hist. Laus., 71 (PG34.1177D-78A); Diadoh, Suta, 25 (96-7); Chiril de Schitopole, Viața lui Sava, 5 (89.15f); 24 (108.27-109.1); 17 (184.11-13); 173.19-24; Viața lui Eftimie, 40 (59.21-22). Cf. și Calist/ Ignatie, Suta, 90 (284). Analiza mea s-a concentrat în mare măsură asupra dimensiunilor spirituale ale trupului. Pentru o descriere generală a hermeneuticilor - în special a funcțiilor „politice" și „sociale" - ale trupului în relație cu monahismul timpuriu, vezi R. Valantasis, „A Theory of the Social Function of Asceticism", în Wimbush și*

Valantasis, Asceticism, 544-52; vezi și S. Rubenson, „Christian Asceticism and the Emergence of the Monastic Tradition", în ibid., 49-57. Pentru atitudinile și practicile legate de trup în antichitatea târzie, vezi P. Brown, The Body and Society, în special partea a doua, intitulată „Asceticism and Society in the Eastern Empire", 210-338.]

Mai mult, se poate c-a aflat în această stare, ascetul să nu mai dorească nici să mănânce. Aceasta nu înseamnă că trupul este tratat ca o parte mai puțin importantă decât sufletul sau ca ceva trivial în alcătuirea ființei umane. Mai curând, omul întreg este orientat de eros spre Dumnezeu, situație care-l poate determina pe cineva să „uite" să mănânce sau chiar să facă hrana de prisos. Pentru a înțelege aceasta, e destul să vedem cum funcționează eros-ul trupesc și cum îi afectează pe îndrăgostiți.[*30.11 (1157AC). Cf. și Apophth. Nau 149-50 (1908, p. 51) și 175 (1908, pp. 266-8)- Hist Monachorum, Prol. 7 (7); Vita Prima 89 (128, 206); Ioan Moshu, Pratum, Teodor 54 (PG87.2908D-09A). Cf. și Simeon Noul Teolog, Eth. 1 (296). Problema erosului este analizată în Capitolul 6, dar cititorul este îndrumat și către P. Brown, The Body and Society, 238-9.*]

Varsanufie scrie despre astfel de asceți: Unii ca aceștia nu sunt apăsați de foame, sete sau de vreun alt lucru pământesc; căci au fost izbăviți de orice faptă rea, patimă și păcat. Mâncarea și băutura și îmbrăcarea lor este Duhul Sfânt.[*Varsanufie 173 și 78. Cf. și Varsanufie 36; Hist. Monachorum, 1, Ioan de Licopolis 17 și 46 (15 și 27); și Apollo 5 (48). Vezi Life of John the Hesychast, p. 211.1-14. Cf. și Hist Monachorum, 11, Skourous 5 (91) și 12, Helle 15 (97), unde un înger îi hrănește pe asceți.*]

În măsura în care se ajunge la ceea ce Ioan numește „trup netrupesc" (asomata somata), somnul încetează să mai fie o piedică în unirea cu Dumnezeu.[*30.6 (1156D).*] Aceasta se-ntâmplă când trupurile sunt transfigurate: Dorm din pricina firii, însă „inima mea veghează" (Cânt. 5, 2) din prisos de iubire. [*30.7 (1156D).*]

Afirmațiile aparent dualiste din Scara trebuie privite așadar în lumina distincției făcute de Noul Testament între carne și duh, iar nu din perspectiva vreunei dihotomii trup-suflet. Chiar și atunci când utilizează un limbaj predominant negativ, viziunea lui Ioan este una fundamental unitară. Mai precis, este una dialectică; trupul este un vrăjmaș, dar și un prieten. Cu toate că a fost afectat de Cădere, trupul rămâne creația lui Dumnezeu și, în urma Întrupării, este chemat să participe la slava învierii. Se poate vedea că însemnătatea „trupului" arată o configurație a lucrărilor dumnezeiască și omenească în care Întruparea deschide

drumul biruinței asupra trupului prin ascesis și oferă nădejdea pentru refacerea trupului bolnav la învierea cea de obște.

(Sursa: John Chryssavgis, Sfântul Ioan Scărarul - De la Pustia egipteană la Muntele Sinaiului, Ed. Sophia 2005)

Hristos a înviat!

Pr. Dan Damaschin (Iași) - predică trezitoare de Înviere despre războiul nebun al omenirii cu Hristos, căutând zadarnic omorârea lui Dumnezeu din lume. “Fără o înviere reală, sufletească, din răutatea și patimile care ne copleșesc, moartea rămâne prezentă în noi și riscăm să devenim noi înșine ucigaşi de Dumnezeu

Pr. Dan Damaschin, Biserica Maternității Cuza-Vodă, Iași

Dragi creştini, Hristos a Înviat! În fiecare sfântă noapte de Pațte și în toate celelalte 40 de zile ce-i urmează, an de an, de când ne știm și de când se știe neamul românesc, întreaga noastră ființă, bisericile și comunitățile, răsună până în înaltul cerului și dincolo de hotare, de chemarea la bucuria Învierii Domnului, prin imnul “Hristos a Înviat din morţi / Cu moartea călcând / Și celor din morminte / Viaţă dăruindu-le!”

Creştini cu inimile pline de emoție sfântă, mulțîmi luate de valul „tradiției” și al „curiozitățîi”, turiști impresionați de „spectacolul Luminii divine” și chiar atei declarați, pătrund în atmosfera nopții sfinte și încearcă, fiecare, să profite de unicitatea momentului.

După câteva zeci de minute de slujbă, o plimbare pe la cimitire sau pe la cei dragi și o masă istovitoare, puțini ne mai aducem aminte de ce suntem prezenți la Slujba Învierii.

Adevărul este că ne întâlnim în jurul Sfintelor Altare pentru a sărbători ziua celei mai mari victorii din istorie: ziua în care Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, a bătut moartea.

Paradoxal, deși vorbim de un război spiritual din a cărui biruință nimeni nu are nimic de pierdut, omenirea este într-o stare permanentă de luptă, dorind să-L ucidă pe Fiul lui Dumnezeu.

Fie că vorbim de neamul iudeilor în frunte cu cărturarii și fariseii, care au crezut că l-au ucis pe Hristos, fie că vorbim de împărații Romei, care, timp de secole, au ucis sute de mii de creștini, sperând că așa vor îl vor ucide pe Dumnezeul din ei, fie că vorbim de ,,războinicii" lui Mahomed, care, în dorința de a-L străpunge cu sabia pe ,,Cel Răstignit", au pustiit continente de suflarea creștină, fie că vorbim de revoluționarii francezi, ce au transformat Altarele lui Hristos în locuri de depravare, în numele ,,cultului rațiunii", fie că vorbim de marxism-leninismul ultimelor secole și adepții materialismului științific, care au umplut calendarele cu zeci de milioane de mărturisitori sau chiar de avalanșa de ,,liberi-cugetători", care, în numele libertății, se dau peste cap să smulgă din viața noastră cele mai frumoase simboluri ale creștinismului (Lumina pascală și mielul) și să ne sufoce cu iepurași și cabane la munte, cu toții au cerut moartea lui Dumnezeu.

Constatăm cu bucurie că după 2.000 de ani de război și prigoană Hristos este viu și prezent în mod real în inimile noastre. Ceea ce nu au înțeles ucigașii de Dumnezeu, care, la drept vorbind, au supraviețuit doar prin teroare, este faptul că El este Viața și că tot cel ce crede în El, chiar dacă va muri, va trăi veșnic.

Deseori sunt întrebat ,,Ce legătură avem noi cu Învierea lui Hristos?" Sau "Ce trebuie să facem pentru a trăi frumos Sfintele Paști?" Sunt întrebări firești, la care trebuie să răspundem în cor cu părinții, bunicii și toți înaintașii noștri, și de ce nu, cu toți martirii răpuși de ucigașii de Dumnezeu.

Bucuria Învierii nu se experimentează doar după moartea noastră, ea nu este o emoție autoindusă de tradiții sau autosugestie mentală punctuală.

Radu Gyr, poetul martir al închisorilor comuniste, spune în versurile nemuritoare: ,,De n-ai fi plâns / N-ai duce-n ochi lumină", iar omul cu sufletul cât toată Rusia -

Alexandr Soljeniţân - în ,,Arhipelagul Gulag”, mărturisește că ,,vindecarea unui popor nu se poate înfăptui decât dacă fiecare își va asuma vina pe care o are”.

Înțelegem, deci, că fără o înviere reală, sufletească, din răutatea și patimile care ne copleșesc și fără o primenire cu harul lui Dumnezeu prin Sfintele Taine, moartea rămâne prezentă în noi și riscăm să devenim noi înșine ucigași de Dumnezeu.

În lumea orientală, există rânduit în legile nescrise, ca orice învins sau salvat de la moarte să devină robul învingătorului sau salvatorului, pentru a-l sluji cu recunoștință pentru toată viața.

Fluviile de lumină revărsate dinspre Biserici în lume în noaptea de Paște demonstrează, fără îndoială, că Domnul Hristos este profund prezent în gena ființei noastre, asemeni unui soft îmbunătățit cu fiecare generație și că nimeni, niciodată, nu-L va putea smulge de acolo.

În dimineața zilei de Paşţi a anului 1960, în închisoarea securităţii craiovene, Maica Tatiana, starețа Mănăstirii Tismana, după luni de chinuri și bătăi, a început să lovească, cât o țineau puterile, cu pumnii în ușa metalică strigând: ,,Deschideți, deschideți ușa, vine Împăratul Măririi!”. Colegele de celulă, cutremurate de groaza persecuției ce se aștepta în astfel de situații, în momentul deschiderii uşii, au ridicat din umeri, mai ales că din pieptul strivit de bătăi al Tatianei a răsunat cutremurând ”Hristos a Înviat!”

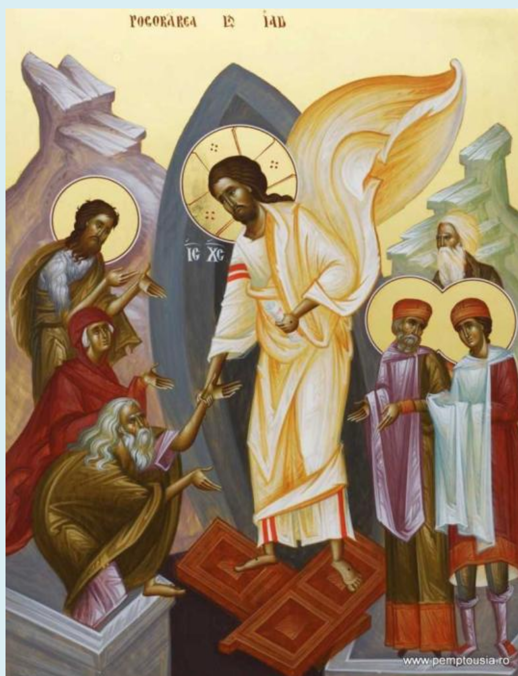
Ofițerul de serviciu și gardianul au luat-o târâș din celulă, iar holurile închisorii și fiecare colțișor s-au umplut de cântarea măicuței a imnului ,,Hristos a Înviat”, așa cum doar într-o mănăstire se putea auzi.

După scurt timp, readusă în celulă, privea cu chipul radios ochii înlăcrimați de bucurie ale colegelor de celulă, într-o pace de nedescris, care se sălășluise peste fiecare celulă, peste fiecare ungher al acelui iad al torturii.

Gândind la Maica Tatiana și prin ea, la zecile de milioane de mărturisitori și martiri din toate timpurile, ale căror nume, în mare parte ne vor rămâne tăinuite, se cuvine să ne întrebăm, încă o dată, dacă nu cumva indiferența noastră, viața noastră departe de Dumnezeu și de harul Sfintelor Taine, este zadarnică și lipsită de sens, și să ne gândim, în ce postură, vom urma pe Hristos, ucigași sau robi.

Hristos a înviat!

Pr. Ciprian Negreanu - Cutremurătoarea bucurie a întâlnirii cu Hristos: "Unde vom găsi un stăpân mai blând, un Tată mai bun, un Frate care să pună umărul acolo, când ne este greu, un Mire care să Se jertfească în locul nostru şi pentru noi?"

Pr. Ciprian Negreanu (Cluj) - Predică în a treia zi de Paşti (2014) - tâlcuire a Evangheliei drumului şi cinei de la Emaus: Cum lucrează puterea lui Dumnezeu în lume şi în viaţa noastră?

"Hristos a înviat! Suntem în a treia zi de Paşti şi abia acum se mai aşază lucrurile cumva după toate aceste multe evenimente şi sărbători frumoase, grele, grele de frumoase, în sensul că au greutatea înţelegerii şi a adâncului de cuvânt şi de gând şi de inimă şi de trăire şi în sine întâmplările acelea sunt greu de dus, de purtat. Aşa cum Mântuitorul a spus: Nu vă spun vouă mai mult pentru că nu puteţi purta greutatea cuvântului ["Încă multe am a vă spune, dar acum nu puteţi să le purtaţi" – n.n.]. Totdeauna sărbătoarea Paştilor, dar şi perioada de dinainte, poartă cu sine acest adevăr, că noi înţelegem în fiecare an câte ceva sau prindem puţin din toate acele evenimente mântuitoare, planul lui Dumnezeu cu noi, lucrarea lui Dumnezeu - aici amestecată cu lucrarea omului, lucrarea omului de ucidere a lui Dumnezeu, de trădare, de fugă, dar și de durere a femeilor mironosițe, a Maicii Domnului, de durere nespusă, de credincioşie în ultima clipă a lui Iosif, a lui Ioan Evanghelistul… - asta-i lucrarea omului.

Iar a lui Dumnezeu: de jertfă, de dragoste, de înţelegere, Cel Care strigă şi pe cruce: Iartă-i, Doamne, că nu ştiu ce fac.

Dacă ne dăm seama că acelaşi cuvânt pe care-l foloseşte Hristos pe cruce este cuvântul pe care-l foloseşte în grădina Ghetsimani când spune: Părinte [le Meu], de este cu putinţă să treacă de la Mine paharul acesta… se traduce, de fapt, prin Tăticule, Tătucă, [adică] un diminutiv al Tatălui. O relaţie atât de paternă cu Dumnezeu a Mântuitorului cu Tatăl, dar şi a noastră prin El cu Tatăl, e cutremurătoare, dacă ne gândim că Mântuitorul a strigat pe cruce aşa, cu înţelesul acesta de Tată la diminutiv: [Părinte], iartă-le că nu ştiu ce fac.

Parcă altfel răsună în inima noastră, nu cu înţelesul acela de Tată, de Părinte cum ne-am obişnuit noi, românii, că aproape nu mai zicem <Părinte> la părinţi, ci poate unui monah, unui preot, şi cumva s-a răcit cuvântul şi nu mai are ceva personal, nu are emoţia filiației directe, a sentimentului că eşti fiul, fiu din sângele lui, din carnea lui, că eşti al lui. Altfel sună aceste cuvinte. Şi am spus doar câteva frânturi. Şi au aceste evenimente, aceste întâmplări începând din Sâmbăta lui Lazăr şi până spre Înălţare, o greutate şi o adâncime care este greu de purtat până la sfârşitul veacurilor și despre care Duhul Sfânt va descoperi, până la sfârşitul veacurilor, noi și noi şi adânci şi puternice și grele înţelesuri, grele în sens bun, în sensul unei adâncimi, al unei seriozităţi. Şi parcă ni se potrivesc nouă cuvintele spuse de Mântuitorul: Multe v-aş mai spune acum, dar nu le puteţi duce, că sunt grele cuvintele. Dar nu erau de greutatea asprimii sau a veştilor, ci greutatea înţelegerii, a cuprinderii cu inima. Până la urmă, cuvântul lui Dumnezeu se înţelege și se cuprinde mai mult cu inima decât cu mintea; oricum, cu o minte coborâtă în inimă.

Şi, de aceea, cei doi călători spre Emaus, auzind cuvintele Mântuitorului şi explicaţiile pe care le dădea, de fapt, le înţelegeau sau le cuprindeau ei cu mintea puţin, dar, oricum, le pătrundeau în inimă şi le deschideau porţile inimii și le aprindeau spinii inimii cu foc nestins, aşa cum s-a aprins în Sinai focul nestins în rug, încât, întorcându-se spre Ierusalim, îşi ziceau: Oare nu ardea în noi inima noastră când ne vorbea pe cale şi ne tâlcuia Scripturile?

Inima arde, cu inima sunt cuprinse cuvintele lui Dumnezeu. Nu este loc mai sfânt pe care Dumnezeu să-l fi rânduit ca să-L adăpostească pe El, nici pe pământ, nici templu, nici biserică, nici nimic, doar inima. De aceea Mântuitorul spune: Împărăţia Cerurilor este în inima voastră.

De aceea nici nu este ceva mai grozav înaintea lui Dumnezeu decât murdărirea şi întinarea acestor inimi, care sunt loc sfânt, locul Său, în care noi trebuie să ne

descălţăm de sandalele murdare şi să ne spălăm picioarele, pentru că acolo e Dumnezeu. Acolo e Dumnezeu de la botez; şi dinainte era, într-o anumită măsură, prin glasul conştiinţei, dar, după botez, este cu adevărat acolo. Iar transformarea acestor inimi în temple idolatre, în peşteră de tâlhari nu poate decât să împlinească cuvântul: Când veţi vedea urâciunea pustiirii stând în locul cel sfânt…

Să ne amintim că Mântuitorul compară sfârşitul veacurilor cu potopul lui Noe. Şi la potopul lui Noe Dumnezeu S-a mâhnit şi printre ultimele cuvinte înainte de hotărârea lui Dumnezeu de a aduce potopul pe pământ era că toate gândurile oamenilor, de la început până la sfârşit, erau, în toate zilele, în toate clipele, spre rău. Şi S-a mâhnit Dumnezeu şi a zis că nu mai este omul decât trup, nu mai este duh. Şi a asemănat Dumnezeu acea vreme cu vremea sfârşitului veacurilor şi, când auzim: "Când veţi vedea urâciunea pustiirii stând în locul cel sfânt, cine citeşte să înţeleagă…" - să înţeleagă asta, că atunci când inimile se vor răci… cum şi Mântuitorul spune: [Iubirea] multora se va răci din pricina fărădelegilor, deci cum tot El spune că …din inima omului ies vicleşugurile, hulele, desfrânările…, din inima omului ies, dacă ea a devenit o astfel de cămară întunecoasă, de tainiţă rea, în care nu se ascund comorile, ci răutăţile, tâlharii.

Şi nimic nu este mai dureros pentru Dumnezeu decât să vadă acest loc sfânt al omului, cel mai sfânt, dispreţuit, batjocorit de diavol, în care noi ne transformăm în nişte Iude care vindem pe Hristos acolo, în inima noastră, avem alţi idoli, alţi dumnezei, poate banii, avuţiile, cele ale veacului acestuia, dar nu numai, mândriile noastre, părerea că noi suntem cineva, cum şi Iuda credea că el e cineva şi are un rol important, că el trebuie să facă ceva. Şi tot acolo, în inima noastră, noi putem greşi şi altfel, nu numai prin greşeli făcute în faţa lui Dumnezeu în mod direct, ci chiar crezând că facem binele, cum şi Iuda a crezut că face bine aruncând în Templu banii pentru care Îl vânduse pe Hristos şi mergând şi spânzurându-se.

Dar întorcându-ne la Evanghelia de la Luca, poate una dintre cele mai frumoase care se pot citi peste tot anul, a cincea Evanghelie a Învierii, care se citeşte la fiecare 11 duminici. Ceilalţi Evanghelişti amintesc că El S-a mai arătat la doi ucenici care mergeau la câmp, dar nu spun mai mult. Luca, cum îi este obiceiul, află şi spune mai multe. Şi ce mult spune! Adică ce mult completează chipul lui Dumnezeu în inima noastră şi imaginea Lui în noi prin faptul că el spune mai multe şi află de la cei doi, care probabil mai trăiau. Nu Luca este unul dintre cei doi, ci un alt Luca. Luca Evanghelistul apare mai târziu ca ucenic al Sfântul Apostol Pavel, dar el probabil că află chiar de la ei ce s-a întâmplat, ceea ce ceilalţi scriau pe scurt. Aceasta este una dintre cele mai lungi pericope evanghelice şi printre cele mai frumoase, cele mai arzătoare.

Am văzut părinţi duhovniceşti care şi-au scris pe cruce: Rămâi cu noi că este spre seară şi s-a plecat ziua, cuvânt care este în această Evanghelie şi care cuprinde parcă tot dorul omului, care parcă nu e dumirit complet, dar, oricum, ştie că Acel Cineva Care a călătorit e deosebit şi trebuie să rămâi cu El, că nu-ţi este totuna dacă rămâi cu El sau nu. Este multă smerenie aici. Aşa cum noi nu putem spune că L-am cunoscut pe Dumnezeu cu adevărat în veacul acesta, ci El ne rămâne cumva acoperit. Mai avem uneori îndoieli, tulburări, ispite, dar ştim că El e, El trebuie să fie. Nu-L putem nici numi, ei I-au spus Străinul, nu ştim bine să-L numim, chiar dacă ştim că-L cheamă Iisus Hristos.

Dar oare Îl putem numi noi cu adevărat, aşa cum un îndrăgostit rosteşte numele iubitei sale și pune tot sufletul în acel nume, noi rostim numele lui Iisus Hristos aşa? Numele lui Iisus Hristos e adevărat numai când se rosteşte cu inima înflăcărată. Aşa cum Sfântul Isaac Sirul avea drag de numele acesta al lui Dumnezeu pentru că numele lui Dumnezeu îi amintea totul despre Dumnezeu, pentru că numele lui Dumnezeu conţinea în sine ceea ce este Dumnezeu pentru el şi câte a înţeles şi câte a cunoscut şi câte ar mai putea fi şi nu le-a înţeles şi nu le-a cunoscut. Şi de aceea, când citea numele lui Dumnezeu plângea. Nu era niciodată când să rostească numele lui Dumnezeu fără să îl podidească plânsul. Şi cred că el ştia - şi alţii ca el - ştia să rostească numele lui Iisus Hristos. Cred că rugăciunea inimii zisă doar aşa îşi capătă adevărata măsură a rugăciunii inimii, pentru că e zis numele lui Iisus cu inima, cu toată puterea inimii, cu toată dragostea inimii, cu toată emoţia bună.

Şi, legat de Isaac Sirul, este chiar acea poveste frumoasă despre cum s-a aflat despre aceasta. Intrând cineva să-i dea o ascultare, să-i spună că are ceva de făcut pentru mănăstire, el stând în chilia lui şi având un tetrapod în mijlocul chiliei, aşa erau, în general, chiliile în vechime, mici dar având un tetrapod mare pe care erau puse cărţile de rugăciune şi acolo se rugau în picioare sau în genunchi, în general în picioare se rugau, în genunchi era poziţia de somn, în genunchi dormeau. Deci a intrat cineva şi şi-a aruncat ochii peste carte şi a văzut că toate numele lui Iisus Hristos erau şterse. Şi s-a dus acela la stareţ şi i-a spus că probabil părintele Isaac e eretic. Părintele Isaac Sirul era plecat cu treaba. Şi s-au adunat toţi, au luat cărţile lui, s-au uitat, în toate era şters. Pe vremea aceea erau tot felul de erezii, unii spuneau că Hristos nu S-a arătat în trup cu adevărat, că numele Lui nu e acesta, că nu trebuie rostit, tot felul de erezii. Şi ei au zis că e eretic. Până să vină el deja hotărâseră să-l scoată din mănăstire, deşi urmau să-l asculte. Şi când a venit l-au întrebat şi atunci el şi-a dat seama că l-a vădit Dumnezeu, dar l-a vădit ca să se folosească toţi. Şi el le-a spus că nu a făcut asta pentru că nu ar fi acesta numele lui Dumnezeu, nu

pentru că ar trebui să rostim alt nume al lui Dumnezeu sau cine ştie ce alte lucruri, ci pentru că mai ales aceste cărţi le foloseşte şi, când vine în comunitate le spunea că <Mai pot să mă abţin când Îi aud numele sau când îl rostesc, dar când îl văd scris nu mă pot abţine să nu plâng. Şi, ca să nu mă vedeţi voi, l-am şters.> Şi s-au smerit toţi părinţii şi i-au zis: <Du-te, părinte, şi roagă-te pentru noi.> Deci acesta este adevăratul nume al lui Iisus Hristos, pentru că-l rostea cu toată inima, cu tot dorul, cu toată dragostea lui.

Dar acum, întorcându-ne. Foarte mult ne asemănăm cu aceşti doi călători spre Emaus. De ce ne asemănăm? Pentru că şi aceştia erau credincioşi, sau fuseseră sau păreau că fuseseră. Şi acum erau credincioşi într-o anumită măsură, adică Îl iubeau pe Hristos, se gândeau la El, se gândeau la toate evenimentele, iar, mergând, se gândeau la tot ceea ce se întâmplase în zilele acelea, deci vorbeau despre Hristos. Aşadar, ei se aseamănă foarte mult cu noi, creştinii, care ne raportăm la Scriptură, la sărbători, ne gândim. Deci nu e vorba că erau necredincioşi. Ei nu ştiau cum să ia lucrurile, cum să le interpreteze - asta e şi la noi. Şi noi ştim foarte multe, în mare, ştim şi din Vechiul şi din Noul Testament. Dar, aşa cum cu puţine zile înainte ei fuseseră entuziasmaţi şi bucuroşi văzând atâtea minuni făcute de Mântuitorul, când lucrurile au fost altfel, aşa cum ei nu le puteau înţelege, s-au întristat şi s-au tulburat şi s-au speriat şi aproape deveniseră ca nişte necredincioşi. Nu ne asemănăm noi cu ei? Foarte mult ne asemănăm. Adică atunci când lucrurile merg cum credem noi şi cam cum gândim noi şi ni se pare că aşa trebuie să fie Dumnezeu şi ne bucurăm de felul acesta de a fi al lui Dumnezeu, atunci credem şi ne bucurăm şi trăim împreună cu El şi mergem la biserică şi la sărbători şi ne rugăm; iar când lucrurile merg cum noi nu credem şi ne dau peste cap toate planurile sau Dumnezeu ne arată altceva sau ne descoperă altfel decât credem noi că e chipul lui Dumnezeu, suntem întorşi pe dos, supăraţi, mâhniţi, nu mai înţelegem nimic şi chiar punem la îndoială dumnezeirea Lui, a lui Iisus Hristos şi în general Îl punem la îndoială pe Iisus Hristos. Asta deşi nu suntem nişte necunoscători ai Scripturilor, cum nici cei doi nu erau. Ei memorau toate Scripturile încă nescrise, pentru că-şi aduceau aminte de toate întâmplările cu Iisus Hristos, nu numai de cele din ultimul timp. Discutau între ei şi erau trişti.

Şi noi ne asemănăm foarte mult cu ei, căci ne gândim la ceea ce zice Mântuitorul, ne gândim şi la evenimentele vieţii noastre şi la tot felul de lucruri şi suntem trişti. Suntem trişti, aşa, că de ce la noi nu se întâmplă aşa, de ce la mine Dumnezeu a lucrat aşa, dar de ce Dumnezeu lucrează aşa, dar de ce acolo a lucrat într-un fel şi aici altfel… Avem aceeaşi tristeţe, ni se pare că suntem singuri şi trişti şi că Dumnezeu ne-a părăsit. Şi lor li se părea că Dumnezeu e neputincios, şi nouă ni se pare că Dumnezeu, iată, a fost neputincios.

Şi trei zile sunt de când mai-marii noştri L-au dat pe mâinile romanilor şi L-au ucis - adică Îl credeau neputincios - şi noi credeam că e profet mare în cuvânt şi în faptă şi că va izbăvi pe Israel… - nici măcar nu mai zic că e Dumnezeu. Aşa suntem şi noi, dezamăgiţi cumva, deznădăjduiţi, ni se pare că Dumnezeu e într-o tăcere suspectă şi într-o nelucrare, că El nu face ceva, de fapt poate că nu e Dumnezeu… Aceleaşi lucruri ne trec şi nouă prin cap, foarte mult ne asemănăm cu ei. Şi suntem trişti şi vorbim multe, multe între noi şi ne tot spunem necazurile.

De unde vine toată această tristeţe şi toată această stare a noastră? Am dezlegat-o puţin în cuvintele pe care le-am spus. De unde venea şi la ei: din neîncredere în puterea lui Dumnezeu, uitând un lucru greu de explicat şi de înţeles pentru mintea noastră, pe care Mântuitorul l-a spus în multe cuvinte, de fapt pe care Mântuitorul i l-a spus lui Pavel mai târziu: Puterea Mea se desăvârşeşte în neputinţă. Pavel se ruga să i se ia o boală, era bolnav, şi Dumnezeu l-a ascultat în multe privinţe, dar în legătură cu asta, nu. Aşa şi cu noi, Dumnezeu în multe ne poate asculta, dar s-ar putea în unele privinţe să nu ne asculte. Deci Pavel, rugându-se, nu înţelegea de ce nu-l asculta Dumnezeu. Dar El i-a spus: "Îţi ajunge ţie harul Meu, căci puterea Mea se desăvârşeşte în neputinţă".

Dar nu e vorba că e o putere a lui Dumnezeu personală, separată de noi, ci e ca şi cum ai spune că tu, ca om, ca lucrare, ca viaţă, dacă o să faci ceva, o să faci aşa, o să străluceşti aşa, altfel o să fii pal. Nu numai puterea lui Dumnezeu, dar puterea lui Dumnezeu prin tine şi toată lucrarea ta şi toată puterea ta lucrătoare se va desăvârşi în suferinţe, în aceste necazuri, pe care nu va vrea Dumnezeu să ţi le ridice. Unele dintre ele, căci de cele mai multe dintre ele ne fereşte. De aici porneau dezamăgirile lor, pentru că nu înţelegeau unde e puterea lui Dumnezeu, de ce Dumnezeu nu-Şi arată puterea, în principal la ceilalţi şi de ce nu şi-o arată la noi, prin ceea ce cerem noi şi nouă ni se pare că Dumnezeu tace şi e neputincios, e slab. Modul de a vedea şi a lucra al lui Dumnezeu cu modul de a vedea şi de a lucra al nostru sunt foarte diferite. Noi, de obicei, suferim de duhul invidiei, de duhul mândriei, al triumfalismului, al slavei deşarte, vrem să ieşim biruitori în faţa oamenilor, să se vadă de acum strălucirea puterii lui Dumnezeu în noi, să se vadă de acum strălucirea calităţilor noastre. Dar Dumnezeu nu prea lucrează aşa. Uitaţi-vă la viaţa Lui, a fost altfel, El ne cheamă la o altă măsură, la o altă lucrare.

Cum zicea părintele Mihoc, este un plan, o lucrare a lui Dumnezeu cu lumea şi o lucrare neîncetată a lui Dumnezeu cu noi, e o lucrare a lumii, a istoriei lumii. Istoria lumii şi istoria mântuirii.

Istoria lumii e istoria dezastrelor, a morţilor, a uciderilor, cu mici perioade de pace; restul, cum spunea şi el, istoria aminteşte mai mult de dezastre, de cataclisme, de ucideri, de revoluţii, prea puţin se vorbeşte despre perioadele line, pentru că perioade line nici nu prea au fost şi nici nu interesează aşa mult şi istoria lumii e împănată de răutatea lumii.

Şi este şi o istorie a mântuirii, a lucrării lui Dumnezeu cu omul, care şi ea călătoreşte în istorie şi se întâlneşte neîncetat cu istoria, dar pe care noi n-o vedem. Are întâlniri mari cu istoria lumii, cum e venirea Mântuitorului în lume sau venirea proorocilor înainte, dar asta nu se compară cu venirea Mântuitorului, care e cea mai înaltă formă a atingerii istoriei, a lucrării lui Dumnezeu cu lucrarea oamenilor, şi, după aceea, toată perioada Bisericii, a harului, care este o neîncetată unire, un neîncetat amestec dintre istoria mântuirii şi istoria lumii.

Aşa cum în Scriptură se spune că Mântuitorul va face o împărăţie de 1000 de ani pe pământ şi mulţi au înţeles asta milenarist şi au crezut că e o împărăţie omenească, pământească, dar este Biserica în care Dumnezeu va sta cu cei aleşi ai săi. Adică Dumnezeu va locui cu oamenii cum locuieşte cu voi prin Sfintele Taine, prin harul care se coboară la rugăciune, prin darurile pe care ni le dă, prin neîncetata colaborare cu El, pe care o simţiţi, şi nu colaborare, ci iubire, prietenie, paternitate, în care va răspunde şi Îl simţiţi aproape. Este o călătorie a lui Dumnezeu cu noi de “o mie de ani”, adică de o mulţime de ani - în Scriptură o mie de ani înseamnă foarte mulţi ani, nu o mie de ani fix. Şi Biserica este o neîncetată călătorie a planului de mântuire, a istoriei mântuirii cu istoria lumii, a coborârii lui Dumnezeu între oameni şi locuirii lui Dumnezeu cu oamenii şi înălţării oamenilor spre Dumnezeu.

Dar, în toată această lucrare, Biserica şi, în general, lucrarea lui Dumnezeu cu oamenii, pare slabă. Pare.

Dumnezeu Îşi alege pe cele slabe şi neputincioase ale lumii. Dumnezeu Se arată în sfinţi de multe ori necultivaţi, necitiţi, puţini, slabi, de multe ori slabi la minte; asta nu întotdeauna, nu neapărat. Şi, dacă Se arată în oameni înţelepţi şi luminoşi şi pe aceştia îi duce la o învăţătură a simplităţii, a lepădării de sine, a uitării de sine, o învăţătură care e dispreţuită de lumea aceasta, de elită şi de aşa-zisă inteligenţie a lumii acesteia, pentru că înţelepciunea lui Dumnezeu este nebunie pentru lume şi aşa a ales Dumnezeu cele nebune ale lumii acesteia.

Şi tot parcă cu aceştia lucrează şi cu cei slabi şi cu cei neputincioşi şi prin toţi cei care se socotesc neputincioşi, prin toţi lucrează Dumnezeu. Şi prin toţi cei care se

socotesc că nu sunt neputincioşi şi nu prea au nevoie, nu lucrează Dumnezeu. Nu trebuie neapărat să fii handicapat ca să te socoteşti neputincios. Suntem handicapaţi sufleteşte toţi, cine se crede altfel nu a venit Dumnezeu să-l mântuiască pe el şi să-l scoată din orbire. De aceea Dumnezeu le spune iudeilor: Am venit ca celor orbi să le redau vederea şi cei care cred că văd să nu mai vadă. Şi ei au zis: Nu cumva noi suntem cei care credem că vedem? Ei spuneau adevărul, chiar ei erau cei care credeau că văd. Dar asta înseamnă că nu neapărat trebuie să fii orb sau neputincios sau slab la minte, ci trebuie să îţi dai seama că nu ştii nimic, aşa cum Socrate, cu sute de ani înainte, şi-a dat seama că nu ştie nimic, şi era unul dintre cei mai inteligenţi oameni. El a zis: „Ştiu că nu ştiu nimic." Cu cât ştia mai mult ştia că nu ştie nimic. Aşa cum un fizician, cu cât se apropie mai mult de graniţele cunoaşterii, vede că nu ştie nimic, că nu poate să interpreteze lumea şi se bat cap în cap toate fizicile şi aproape toate devin foarte relative, discutabile. Aşa cum şi bazele matematicii se pun la îndoială la un moment dat, la limitele ei. Totul se pune la îndoială când mergi spre limită. Vezi că toate sunt relative.

Cu cât ştii mai puţin, eşti mai sigur pe tine şi te baţi cu toată lumea şi te cerţi şi te socoteşti cel mai deştept. Cum se zice: prostul, dacă nu-i fudul, parcă nu e prost destul. Aşa e omul, cu cât e mai [ignorant], mai incult şi mai sfertodoct, nici măcar semidoct, şi cu atât e mai mândru şi i se pare că ce ştie el nu ştie nimeni şi cum ştie el să interpreteze viaţa nu mai ştie nimeni. Cu cât omul ştie mai multe - şi aici Dumnezeu Se referă la a cunoaşte mai mult din istoria mântuirii, din tainele lui Dumnezeu - cu cât ştii mai multe îţi dai seama că nu ştii nimic. Sfinţii, cu cât urcau să-L cunoască pe Dumnezeu, îşi dădeau seama că toate formele în care-L prinseseră pe Dumnezeu erau perimate, se transformau de la o clipă la alta, nu-L mai puteau închide pe Dumnezeu în nimic, nu mai puteai spune aproape nimic, totul se desfiinţa ca putere sau concept. Când te apropii de Dumnezeu, este dincolo de tot ce poate gândi omul, de tot ce poate concepe el. E greu de prins în cuvinte, nici nu Se poate prinde în cuvinte.

Ei, aceasta e înţelepciunea lui Dumnezeu, cea care sparge graniţele, sparge acoperişul minţii; atunci abia sufletul bolnav coboară prin acoperişul minţii şi Dumnezeu îl tămăduieşte. Atunci Îi dai loc lui Dumnezeu să tămăduiască, până atunci, nu; mulţimea gândurilor părelnice, mulţimea mândriilor tale, acestea vor acoperi uşa inimii tale care dă spre Hristos şi nu vei putea intra să te tămăduieşti. Până nu spargi acoperişul minţii. Şi asta îţi dă şi multă smerenie şi multă îngăduinţă cu ceilalţi, pentru că nu eşti convins că numai ce trăieşti tu e adevărat, numai ce simţi tu e adevărat, numai ce spui tu e adevărat şi cu cât dai îngăduinţa şi altora, şi altor moduri de a trăi şi de a lucra cu Dumnezeu cu oamenii şi alt fel de a fi al lui Dumnezeu, pe care tu nu-l poţi înţelege acum, dar îl vei înţelege mai târziu,

cu atât dai loc mai mult lui Dumnezeu să lucreze cu tine, dai putere lui Dumnezeu să lucreze în tine. Cu cât ştii mai sigur că "numai aşa", cu atât nici nu-Şi va îndrepta privirea spre tine, cum a îndreptat-o spre Petru şi Petru a plâns cu amar.

Aceasta e una dintre greşelile noastre, să confundăm puterea lui Dumnezeu cu puterea omenească şi credem că El ar trebui să lucreze aşa, triumfalist şi cu mână tare şi cu braţ înalt, ca un Stăpân, ca un Domn. Or, Dumnezeu lucrează altfel; poate lucra uneori şi aşa, dar, [de regulă] lucrează altfel şi întotdeauna a smintit pe mulţi prin lucrarea Lui.

Şi, cum spunea şi părintele Vasile Mihoc, ar părea că istoria lumii e condusă de diavol şi de cei răi şi că nu există nici o şansă de a scăpa şi, totuşi, ea e condusă de Dumnezeu! Istoria mântuirii e mai puternică decât istoria lumii. Şi ea, aşa, cu răutăţile ei, este condusă spre Dumnezeu, chiar dacă ea nu vrea şi nu-şi dă seama şi nu înţelege.

Dumnezeu, tainic, strânge lumea spre El şi o va strânge tot mai mult. Şi lumea merge spre o coacere, chiar dacă într-un fel merge şi spre o cădere şi o depărtare de Dumnezeu, ea merge şi spre o coacere, ca să se aducă ca o pâine coaptă, după ce a fost măcinată şi frământată şi au trecut toate greutăţile veacurilor şi veacurilor, spre o înţelegere cutremurătoare a lui Dumnezeu la sfârşit. Ce coacere a pregătit Dumnezeu poporului evreu dacă ei atâtea mii de ani s-au opus lui Dumnezeu Cel viu şi la sfârşit vor crede? Nu a pregătit Dumnezeu acest moment? Nu a ştiut să-i ducă prin istorie, nu i-a purtat? Când credeau că i-a lepădat, de fapt nu i-a lepădat. Când credeau că nu au pe nimeni, de fapt nu era adevărat. Când părea că sunt blestemaţi, ei, la sfârşit, se vor dovedi binecuvântaţi şi neamul acesta se va mântui şi cred că mulţi se vor întoarce.

Chiar le-am spus catolicilor care au fost la noi acum câteva zile şi mă întrebau cum vedem noi catolicismul şi am zis: „Ca pe fiul risipitor plecat de acasă". Şi ascultau toţi, nu mi-a fost ruşine. „Dar, când veţi redescoperi ortodoxia, o să vă întoarceţi cu multă sinceritate şi cu multă râvnă, pericolul este ca noi să nu fim ca fiul cel mare rămas acasă, invidioşi, orgolioşi şi înciudaţi şi să ni se pară că numai noi şi numai noi". Şi noi trebuie să ne pregătim să îi primim altfel pe cei care se vor întoarce şi să participăm la bucuria întoarcerii lor. Şi nu s-au simţit jigniţi, ci s-au simţit bine când le-am zis cuvântul ăsta.

Aşa şi aici. Altfel lucrează puterea lui Dumnezeu. Şi aşa apare şi în viaţa noastră, lepădată, uitată, lăsată deoparte; unde e puterea lui Dumnezeu, de ce nu-mi dă ceea ce Îi cer, de ce nu mă înţelepţeşte? De ce nu-mi dă sănătate, că I-am cerut să-mi

dea! Şi, deşi nu-ţi trece cu vederea aceste cerinţe şi te ajută, ar părea că te-a lăsat deoparte. Dar nu este adevărat. Înfricoşătoare e lucrarea lui Dumnezeu, greu de înţeles pentru mintea noastră, dar, şi când o vom înţelege, va fi atât de ruşinos că atâta L-am lovit, atâta L-am vorbit de rău, atâta ne-am îndoit de El… Şi vom zice: <Doamne, nu se putea mai bine de atât să fi lucrat cu mine! Nu se putea!> Încă am zice: <Trebuia mai mult să faci, mai mult! Ai fost prea milostiv! Poate, dacă făceai mai repede, Te cunoşteam mai repede şi Te înţelegeam mai repede şi lumina se cobora în mintea şi în inima mea!>

Şi mai sunt câteva motive pentru care noi suntem asemenea acestor doi călători spre Emaus, dar deja e prea târziu acum şi poate vom vorbi despre asta în zilele următoare…”.

Scurt şi mângâietor cuvânt al Pr. Ciprian Negreanu (Cluj) în a doua zi de Paşti (2014):

“Şi iată, catapeteasma templului s-a sfâşiat în două de sus până jos, şi pământul s-a cutremurat şi pietrele s-au despicat; mormintele s-au deschis şi multe trupuri ale sfinţilor adormiţi s-au sculat. Şi ieşind din morminte, după învierea Lui, au intrat în cetatea sfântă şi s-au arătat multora“ (Matei 27, 51-53)

“În numele Tatălui, şi al Fiului, şi al Sfântului Duh, Amin.

Hristos a înviat! Mulţumim că ne-a adus Dumnezeu în această zi de bucurie mare, mulţumim şi pentru vizita pe care ne-o fac prietenii noştrii de departe. Nu putem, în această zi a Învierii, decât să ne aducem aminte de Înviere şi de darurile ei. Şi primul, şi cel mai mare dar la care mă gândesc, dar după care este şi pictată icoana ortodoxă a pogorârii la iad, şi despre care v-am spus în Sâmbăta mare, este că Mântuitorul, murind pe cruce, sufletul Său a coborât la iad, a spart porţile morţii şi ale iadului, şi acolo a eliberat din cătuşele uitării, din cătuşele deznădejdii, ale neputinţei, pe cei care stăteau în Seol de mult timp, şi care nu mai aveau nădejde că vor mai ieşi vreodată de acolo. Bucuria pe care au avut-o ei, întâlnindu-se cu Dumnezeul lor pe Care îl aşteptau, s-a manifestat prin cutremurul trupurilor în morminte, deschiderea pietrelor de morminte, şi apoi, după învierea Mântuitorului arătarea acestor drepţi din Vechiul Testament, vii, în cetatea sfântă. Nu putem să ne imaginăm ce bucurie a fost pentru aceste suflete!

Vă spuneam şi atunci, vă spun şi acum: când nu reuşim să mergem sau să ne folosim picioarele, când nu reuşim să vedem lumina o vreme, câtă bucurie avem atunci când vedem lumina, sau câtă bucurie avem atunci când facem primii paşi!

Închipuiţi-vă ce bucurie au avut aceste suflete care nu mai aveau nădejde, pentru că Seolul este un loc în care chiar nu mai este nădejde. Şi trupurile lor s-au cutremurat de întâlnirea cu Mirele lor. În greacă suflet se zice ψυχή (psykhé), adică e la feminin, iar Hristos este Mirele acestui suflet al nostru. Şi a fost firesc atunci când aceste suflete, după ce s-au întâlnit cu Hristos atunci când El a revenit, să se arate în cetatea sfântă odată cu Hristos. După învierea Sa au venit şi ei de jos, din iad, şi s-au arătat în cetatea sfântă şi au vestit această înviere tuturor. Pentru că, de fapt, cei care nu au vrut să creadă în învierea lui Hristos, au văzut probabil mulţi, nu numai din Ierusalim, ci şi în toată Ţara Sfântă, au văzut aceşti Sfinţi ai Vechiului Testament umblând vii printre ei.

Ne-am întrebat, şi probabil vă întrebaţi mulţi dintre voi: cum s-a putut că atunci când Mântuitorul a fost pe pământ, nu a putut întoarce cu tot sufletul pe iudei spre Hristos, spre Dumnezeu şi, totuşi, după aceea, după Înălţarea Sa la cer, Apostolii au făcut o comunitate de mii de creştini în Ierusalim şi mulţi iudei, din toată Iudeea, s-au convertit. Explicaţia este că toată perioada de trei ani şi jumătate de propovăduire a Mântuitorului, a fost o perioadă de coacere, de aşteptare. Aşa cum iarna este folositoare pentru grâu ca după aceea, de sub stratul gros de zăpadă să apară grâul şi să rodească în primăvară şi vara, aşa a fost şi toată perioada de trei ani şi jumătate de propovăduire a Mântuitorului. Dar au mai fost câteva evenimente care au ajutat crucial la această transformare.

Unul dintre ele este învierea lui Lazăr, care a bulversat mulţimile şi care a făcut să-L primească [lumea, pe Hristos,] în Ierusalim, ca pe un împărat. Un al doilea a fost cutremurul şi întunecarea soarelui când era El pe cruce, dar şi ruperea catapetesmei Templului de sus până jos. Şi, mai mult, arătarea acestor drepţi o dată cu Hristos, care dovedesc şi dovedeau mulţimilor că ceva excepţional s-a întâmplat.

Peste toată bârfa şi minciuna mai-marilor care vroiau să spună că Hristos a fost furat, adevărul şi realităţile pe care le trăiau ei, dovedeau că Hristos a înviat. Mai credibil era cuvântul a 12 oameni simpli, pentru că era sprijinit de atâtea minuni, decât cuvântul spus de autorităţi. De aceea, Duhul Sfânt coborând, care a fost un alt element care a schimbat sufletul mulţimilor, a găsit locul să coboare în inimile oamenilor, pentru că era pregătit de Mântuitorul şi de minunile care avuseseră loc.

Şi cred că astăzi noi zicem: ce bucuroşi au fost acei oameni că au avut astfel de mărturii şi astfel de mărturisitori, ce uşor le-a fost să creadă în Înviere şi în Hristos! Dar şi noi avem cel puţin la fel de multe dovezi şi de argumente, pe care Dumnezeu ni le dă. Şi noi ne-am cutremurat atunci când ne-am întâlnit cu Hristos prima oară. Ce cutremur a fost, nu numai la nivelul trupului, ci, mult mai mult, la

nivelul sufletului! Şi bucuria noastră, pe care cred că aţi avut-o toţi, cine o poate spune? Şi cine ar fi vrut să se despartă de Hristos? Aşa cum cei din iad n-au mai vrut să se despartă de El şi au venit cu El ca o roată de vânt, ca un şuvoi de foc, aşa şi noi, în vremurile acelea când L-am descoperit pe Dumnezeu. Şi vremurile acelea ar trebui să fie pururea prezente.

Nu mai vrem să ne despărţim de Hristos. Unde să plecăm? El are cuvintele vieţii celei veşnice. Unde ne vom duce? Unde vom găsi un stăpân mai blând, un Tată mai bun, un Frate care să pună umărul acolo, când ne este greu, un Mire care să se jertfească în locul nostru şi pentru noi? Niciunde nu o să găsim! Dacă L-am găsit, şi stăm în Biserică. Să rămânem în Biserică, să rămânem în dragostea Lui! Hristos a înviat! Adevărat a înviat!”

Predici (audio şi text) ale Pr. Ciprian Negreanu la Duminica tuturor Sfinţilor. De multe ori credem că ceea ce cerem de la Dumnezeu este bun, însă nu este aşa…”

…Aşa şi noi, dacă noi am pune în faţa noastră neîncetat lucrările lui Dumnezeu cu noi, tainele pe care Dumnezeu le-a făcut cu noi, minunile, rugăciunile nenumărate pe care ni le-a ascultat şi cele pe care nu ni le-a ascultat și am văzut în timp că bine a făcut că nu ni le-a ascultat atunci, că dacă ne împlinea rugăciunea în felul cum credeam noi atunci, nu înţelegeam sau nu vedeam sau nu descopeream lucrurile acelea sau nu întâlneam această situaţie.

Până şi rugăciunile pe care Dumnezeu pare că nu ni le ascultă putem să le folosim în timp, dacă avem înțelepciune, să dăm slavă lui Dumnezeu şi să mulţumim lui Dumnezeu pentru minunile pe care le face cu noi, pentru că, dacă deschidem bine ochii, o să vedem că şi acele rugăciuni părut neascultate sunt, de fapt, nişte rugăciuni mai înalte împlinite cu noi. Dacă suntem sinceri și corecţi, spunem: <Doamne, fă tu cum crezi că e mai bine cu mine, că, până la urmă, eu nu ştiu ce-i mai bine. Eu o să mă rog pentru tot felul de lucruri, de nimicuri sau lucruri mari pentru mine, dar nu ştiu dacă sunt bune sau rele, dacă e bine sau rău. Tu fă cum crezi Tu!> Şi mult mai puţine n-o să le împlinească Dumnezeu şi o să vedeţi că multe din cele foarte mici, până şi cele care-ţi trec numai prin minte, Dumnezeu ţi le împlineşte, multe, multe şi mici, dar câteva din cele mari mai greu ţi le împlineşte. Şi o să zici: <Bine, dar astea mici mi le împlineşti aşa de repede, și numai că am visat sau m-am gândit ce frumos ar fi, şi ultimul gând ce l-am avut, şi cea mai mică rugăciune, iar cealaltă, în care am zis că vreau pe acesta să-mi fie soţ sau aceasta soţie, nu mi-o împlineşte?…> Sau cine ştie ce lucruri mari sau să mergi

undeva sau să rămâi definitiv în profesia asta sau să faci cealaltă, <Pe astea nu mi le împlineşti, Doamne?…>

Şi simţim că ne străduim, forţăm mâna lui Dumnezeu și El parcă tot nu Se lasă. Şi asta se întâmplă pentru că mai ales aceste lucruri mari, când cineva cere lucruri mari și care să ţină o viaţă, acestea pot duce la moartea noastră veşnică duhovnicească sau la viaţa veşnică. Sunt lucruri prea mari, nici nu ştiu dacă ştim ce cerem atunci când cerem. Foarte mulţi oameni vin, după ani şi ani, şi plâng şi zic: „Eu mi-am dorit să mă căsătoresc cu nu ştiu cine. Eu am trecut peste toate barierele. Eu am călcat peste toate sfaturile şi am făcut lucrul acesta şi acum îmi pare rău. De ce nu m-a oprit Dumnezeu?” Tot ei sunt cei care se revoltă mai târziu şi se învârtoşează şi zic: „Trebuia să mă oprească Dumnezeu!”, deşi uită că atunci erau gata să zică: „Îmi dau viaţa dacă nu-mi dai asta, îmi pun capăt dacă nu-mi dai ceea ce cer eu!”.

Şi, de multe ori, din două motive Dumnezeu nu împlineşte anumite rugăciuni ale noastre mari: 1. de obicei, când cerem lucruri mari, acestea chiar sunt mari şi implică şi viaţa altor oameni şi ne implică şi pe noi în viaţa lor şi, pe de o parte, încă nu suntem pregătiţi şi nu suntem destul de copţi pentru aşa ceva şi putem face mai mult rău decât bine şi Dumnezeu poate să amâne luni şi ani, până ne împlineşte acea rugăminte şi pare că Dumnezeu a fost zgârcit şi abia ţi-a dat, dar abia după ce ai crescut şi ai învăţat şi ai înţeles multe. […]

De fapt, de multe ori suntem aşa de siguri de ceea ce vrem şi suntem hotărâţi, încât de obicei ce vrem nu este duhovnicesc, ci doar o realizare cât mai bună aici pe pământ, materială, profesională, familială. De multe ori, aceste opriri sau întâmplări care ne stau în cale sau situaţii în care Dumnezeu pare că nu ascultă să ne treacă mai departe, acestea îţi deschid pentru prima oară ochii asupra unor realităţi ale lumii pe care până atunci nu le-ai băgat în seamă. Începi să descoperi că ai suflet, că este ceva în tine care suferă, pe care nu l-ai crescut până atunci, care nu are aripi, pe care nu l-ai învăţat să zboare niciodată, că tu puteai să ajungi aşa până la sfârşit, fără să-ţi dai seama că tu ai venit în lume pentru altceva decât ca să fii primul, să fii în frunte, să realizezi, să faci, să dregi. E alt motiv pentru care ai venit în lumea asta şi pe Altcineva trebuie să descoperi, pe Altcineva, cu amar, să-L cunoşti şi să te întâlneşti cu El. Şi de multe ori oamenii numai la aceste dureri mari încep să cunoască pe Altcineva, pe Dumnezeu.

Şi noi credem că în suferinţă Îi place lui Dumnezeu să se întâlnească cu noi. Nu! Este nevoit! Că nu ştim să drămuim și să ne bucurăm și să mulţumim pentru bucuria pe care ne-a dat-o Dumnezeu şi astfel să ne întâlnim cu Dumnezeu şi să-L

chemăm în viaţa noastră şi, de multe ori Îl uităm complet atunci când avem linişte, pace, lucrurile ne merg din plin; avem o relaţie mai mult decât superficială cu El în momentul acela. Şi abia în dureri şi în necazuri, când toţi ne părăsesc, când toţi se uită destul de dubios la noi, abia atunci începem să vedem că sunt nişte ochi mult mai buni şi mai dragi care se uită spre noi și pe care noi i-am trecut cu vederea până atunci, ochii lui Dumnezeu.

Să ne gândim la ochii cu care Hristos a privit la Petru, care se lepădase de El şi, după ce s-a lepădat de trei ori, a auzit cocoşul cântând şi şi-a adus aminte Petru şi s-a întors spre Mântuitorul, care era în pridvorul casei lui Caiafa. Credeţi că ochii aceia ai Mântuitorului care s-au uitat spre Petru erau de asprime sau de ceartă? Nu, cred că sunt ochii cei mai curaţi, care ne susţin, care ne ajută, care ne iubesc, sunt, de fapt, ochii Celui Care ne poartă pe mâini şi în braţe şi la Care nu ne uităm. Cred că acei ochi l-au trezit pe Petru mai mult decât cântatul cocoşilor.

Hristos a înviat!

Întâlnirea inimii cu “Străinul”. Drumul vieţii noastre spre Emausul Învierii, între frângerea inimii şi frângerea pâinii? “Nu seamănă oare cu ceea ce trăim noi astăzi?”. Când răul, confuzia şi tulburarea par să fi pus deplină stăpânire pe lume, care mai este scăparea?

„Luca și Cleopa, martori ai Învierii” - Predică a Protos. Ștefan (M-rea Putna) în a treia zi de Paști - 10 aprilie 2018:

… Noi nu înțelegem astăzi mare lucru din ceea ce s-a petrecut atunci, ne este cu totul străină tragedia acelor zile. Da, astăzi noi suntem tentați să luăm aceste lucruri prea în ușor. Ni se întâmplă să trăim chiar și Săptămâna Patimilor ca pe un fel de

piesă de teatru. Ne aducem doar aminte de ceea ce s-a întâmplat atunci, [ca o] simplă punere în scenă. Dar nu așa trebuie. Aceste evenimente sunt nu doar reale, ci și actuale. Noi, dacă nu ne trăim viața alături de Hristos aici pe pământ, dacă suferința Lui de pe pământ nu devine și a noastră, atunci nici viața veșnică nu ne-o vom trăi cu El și nici bucuria Lui nu va deveni a noastră.

Să privim așadar cu seriozitate și, mai ales, cu inima deschisă, la cele ce s-au întâmplat atunci.

Prin urmare, să ne îndreptăm atenția spre cei doi ucenici, Luca și Cleopa, împreună călători pe drumul care ducea spre Emaus. Aceștia doi nu erau dintre cei 12 apostoli. Cu toate acestea, erau și ei speriați și întristați. Cei 12 erau și mai înfricoșați, stăteau ascunși de frica iudeilor și nu îndrăzneau nici măcar să iasă din casă, darămite din cetatea Ierusalimului.

Și cum mergeau ei pe cale, vorbeau despre cele întâmplate și despre cele viitoare, care nu se arătau deloc a fi dătătoare de nădejde. Și așa mergând, S-a apropiat de ei un Alt călător, care i-a întrebat despre ce vorbesc și care este pricina tristeții lor nemăsurate. Acesta era, desigur, Hristos, dar cei doi nu L-au cunoscut.

Atunci ucenicii s-au mirat: Tu singur eşti străin în Ierusalim şi nu ştii cele ce s-au întâmplat în el în zilele acestea? El le-a zis: Care?

Acum, trebuie să înțelegem că mirarea ucenicilor avea o dublă cauză, la fel cum dublă a fost și întrebarea lui Iisus. Ei s-au mirat nu doar pentru că nu știa nimic din cele întâmplate, dar, mai ales, pentru că Acesta nu părea să fie deloc de atins de tulburarea care cuprinsese întreg Ierusalimul. Ne aducem aminte că întreg Ierusalimul a luat parte și la intrarea Domnului pe Poarta de aur, când toți strigau Osana! Mai târziu, înaintea lui Pilat, vedem cum, la fel, toți au strigat: Răstignește-L! Iar pe Cruce fiind, toți Îl ocărau. Dar ne aducem, de asemenea aminte, și de faptul că atunci când Hristos Și-a dat sufletul pe cruce, catapeteasma templului s-a despicat, iar pământul s-a cutremurat, întreg Ierusalimul, toți aceia care mai înainte îl ocărau, acum plecau la casele lor, bătându-și pieptul cu pumnii. Așadar, tulburarea cuprinsese întreg Ierusalimul. Iar Acesta, dinaintea celor doi, nu părea deloc atins.

Era străin. Singurul străin! Cât de mult se aseamănă această numire cu cântarea lui Iosif de la Prohod: Dă-mi pe Acest Străin... Într-adevăr, El este singurul adevărat străin de lumea aceasta, fără să fie însă înstrăinat, izolat. Doar le spusese ucenicilor: Iată, vine stăpânitorul acestei lumi şi el nu are nimic în Mine.

Ne putem imaginea disperarea, deznădejdea, dar mai ales confuzia care-i cuprinsese pe cei doi. Ei, ca și ceilalți apostoli, ca și toți cei binecredincioși, de altfel, trăiau cu nădejdea venirii lui Mesia, a Celui care să-i izbăvească. Mulți trăiseră și muriseră cu această nădejde. Puțini mai erau în vremea Mântuitorului aceia care mai aveau nădejdea că Mesia va veni în zilele lor și ei Îl vor vedea. Și iată că neașteptatul se produsese. Venise printre ei un Om despre care Sfântul Ioan Botezătorul spusese că este Mielul lui Dumnezeu care ridică păcatul lumii. Iar Acest Om nu doar că vorbea cum nu mai vorbise nimeni, dar făcea și multe și mari minuni, pe care nimeni dintre oameni nu putea să le facă. Bucuria era foarte mare, pentru că ei socoteau că Acesta era Mesia.

Și totuși, arhiereii și fariseii L-au prins. Dar nu numai că L-au prins, dar L-au batjocorit și au făcut ce au vrut cu El, ba L-au și răstignit. Și, iată, este a treia zi de când zace în mormânt. Noi ce să mai credem? Oare nu era El Mesia? Dar El era Adevărul și ucenicii înțeleseseră că de la Tatăl venise. ***Și atunci… oare chiar așa de mare putere are răul încât să poată distruge tot binele? Oare în lumea asta nu mai este loc de Dumnezeu? Și noi, atunci, în ce să mai credem și pe cine să mai așteptăm?*** Acestea și câte altele, poate, cugetau în sine ucenicii.

Iar ei I-au răspuns: Cele despre Iisus Nazarineanul, care era prooroc puternic în faptă şi în cuvânt înaintea lui Dumnezeu şi a întregului popor. Cum L-au osândit la moarte şi L-au răstignit arhiereii şi mai-marii noştri; Iar noi nădăjduiam că El este Cel ce avea să izbăvească pe Israel; şi, cu toate acestea, astăzi este a treia zi de când s-au petrecut acestea.

Nu seamănă oare cu ceea ce trăim noi astăzi? Dacă ne uităm în jurul nostru, observăm aceeași confuzie. Și cu adevărat parcă acum, mai mult ca niciodată, vedem împlinindu-se sub ochii noștri cuvintele lui Hristos spuse in Grădina Ghetsimani: Iată, vine stăpânitorul acestei lumi… Și, cu adevărat, nu numai că vedem cum răul a pus stăpânire pe lume, însă nici nu se vede vreo cale de scăpare din aceasta. Acestea le trăim zilnic. Și acum, ca și atunci, tulburarea a cuprins toată lumea.

Însă și acum, ca și atunci, Biserica vine cu acest strigăt de încurajare, că Hristos a Înviat! Și cei necredincioși sau cei prea triști și abătuți sau descurajați, care nu mai văd decât negru înaintea ochilor, răspund asemenea lui Luca și Cleopa odinioară: Unde trăiești, ești singurul străin? Așa L-au întrebat pe Hristos ucenicii atunci, la fel ca și acum.

Și atunci Iisus, Străinul care le ieșise în cale, le adresează acest cuvânt memorabil:

O, nepricepuţilor şi zăbavnici cu inima ca să credeţi toate câte au spus proorocii! Nu trebuia oare, ca Hristos să pătimească acestea şi să intre în slava Sa? Şi începând de la Moise şi de la toţi proorocii, le-a tâlcuit lor, din toate Scripturile cele despre El.

Aici trebuie să ne oprim asupra unui cuvânt anume. Hristos le-a spus zăbavnici cu inima. Faptul că se comportau ca niște nepricepuți, poate fi scuzabil. În vâltoarea acelor evenimente, nu mai poți raționa în mod normal. Însă cu inima este cu totul altceva. Am văzut că alături de Mântuitorul au rămas până la sfârșit, până la Cruce și la Mormânt, doar cei care aveau, cum s-ar spune, toată inima alături de Hristos, și anume: Maica Domnului, Sfântul Ioan evanghelistul și Femeile mironosițe – oamenii inimii. În astfel de vremuri, în care confuzia domnește și se aplică acea vorbă din popor: îți stă mintea în loc, inima este singura care ne mai poate salva, care ne poate limpezi vederea și ne poate ajuta să rămânem pe calea cea dreaptă.

Hristos le-a explicat ucenicilor toate proorociile din Vechiul Testament care vorbeau despre El.

Însă mai târziu, când Iisus S-a făcut nevăzut de la ei, au rămas impresionați de un alt lucru: ***Ei se întrebau unul pe altul: Oare, nu ardea în noi inima noastră, când ne vorbea pe cale şi când ne tâlcuia Scripturile? Acesta este elementul esențial al mărturisirii acestor doi ucenici. Astăzi, Luca și Cleopa ne sunt aduși înainte de către sfânta noastră Biserică pentru a fi martorii Învierii lui Hristos. Iar mărturia lor aceasta este: înflăcărarea inimii. Acesta este și testamentul lor: să ne aprindem inimile, să nu fim zăbavnici, ci grabnici cu inima, să devenim și noi oamenii inimii. Și ni se arată și calea spre aceasta.***

Vedem mai departe că ucenicii L-au recunoscut pe Iisus în momentul în care Acesta a frânt pâinea şi îndată S-a făcut nevăzut de la ochii lor.

- *Aici Părinții văd desăvârșirea Tainei Sfintei Împărtășanii, pe care Iisus a instituit-o la Cina cea de Taină.*
- *Mai văd aici Părinții și prima Liturghie săvârșită chiar de Mântuitorul. Și mai spun ei, mai departe, că Hristos nu a dispărut pur și simplu, ci S-a ascuns în pâinea frântă și în vinul pus înainte.*

Sfântul Irineu de Lyon a spus că ceea ce era vizibil la Hristos în timpul șederii Sale pe pământ, după Înălțarea Sa la Cer a rămas în Sfintele Taine. ***Așadar, aceasta este calea în care Îl putem descoperi pe Hristos, prin care ne putem uni cu El, ne putem înflăcăra inimile, prin Sfintele Taine.***

Odinioară, Luca și Cleopa L-au rugat pe Hristos: Doamne, rămâi cu noi! Acum Hristos este Cel care ne roagă să rămânem cu El.

Se spune mai departe în Evanghelie că ucenicii n-au mai vrut să rămână la Emaus, ci s-au întors la Ierusalim. Nu se mai temeau! Dimpotrivă, inima lor ardea. Și au vrut să-i facă și pe ceilalți ucenici părtași acestei bucurii.

Tot așa, și noi suntem chemați să devenim martorii Învierii lui Hristos. Să transmitem și celor de lângă noi această bucurie, această taină a Învierii lui Hristos, care înseamnă și învierea noastră, a tuturor. ***Să arătăm tuturor că soluția acestor vremuri tulburi este să devenim și să rămânem oamenii inimii.*** Să ne înflăcărăm inimile, așa cum cântă astăzi Biserica: „Ziua Învierii! Să ne luminăm cu prăznuirea, şi unul pe altul să ne îmbrăţişăm. Să zicem „fraţilor" şi celor ce ne urăsc pe noi; să iertăm toate pentru Înviere. Şi aşa să strigăm: Hristos a înviat din morţi, cu moartea pe moarte călcând, şi celor din morminte, viaţă dăruindu-le".

Pr. John Behr: Antipascha: Duminica Sfântului Toma

[…]

Nici ucenicii înaintea cărora a apărut Hristos pe drumul către Emaus nu au crezut când L-au văzut. De fapt, nu doar că nu L-au recunoscut, dar chiar au și început să-

I vorbească despre Iisus care a fost răstignit şi că mormântul Său a fost găsit gol - Îi spun Lui acestea, lui Hristos cel înviat!

Doar atunci când le-a tâlcuit Scripturile, arătând cum toate vorbeau despre faptul că Fiul Omului trebuia să pătimească înainte să intre în slava Sa, L-au recunoscut în frângerea pâinii (cf. Luca 24,13-35).
Aşa cum spune Sfântul Pavel, noi nu-L mai cunoaştem după trup, ci după Duhul (cf. II Cor. 5,16). Nu suntem dezavantajaţi fiindcă nu ne~am aflat acolo: noi, astăzi, ne aflăm în acelaşi loc, cu Scripturile deschise în slujbele liturgice şi părtaşi la frângerea pâinii, la Euharistie.

Să ne însuşim deplin ce am aflat astăzi: că noi, acum, astăzi, Îl întâlnim pe Domnul cel Răstignit, Domnul cel Înviat, care prin Pătimirea Sa ne face capabili să devenim părtaşi la Trupul Său, să devenim trupul Său în lumea aceasta, aducând Evanghelia mântuirii şi alinare tuturor celor care au urechi de auzit, invitându-i şi pe ei „să vină şi să vadă”.

(în: Pr. Prof. John Behr, “Crucea lucrează în lume: Omilii pentru perioadele liturgice de peste an”, Editura Doxologia, Iasi, 2016)

Un oaspe de Zorica Lațcu (Maica Teodosia)

Străinul, care-aseară a poposit la noi,

L-am ospătat cu pâine, cu vin şi cu măsline.
I-am aşternut în grabă un pat de frunze moi,
N-am întrebat nici cine-i şi nici de unde vine.

Făcuse cale lungă, străinul, până-n sat.
Cu poala hainei mele i-am şters de praf piciorul.
Ulei de levănţică pe plete i-am turnat,
Cu vin bătrân şi dulce umplutu-i-am ulciorul.

Era frumos, cu barba ca floarea de alun,
Cu ochii plini de vraja tăriilor albastre.
Eu mi-am adus aminte de veacul cel străbun;
Oare vreun zeu să şadă pe prispa casei noastre?

El mi-a vorbit, dar nu ştiu, surioară, ce mi-a spus.
Ca rodia de dulce-i pe buza lui cuvântul,
Ca murmurul de ape, ca freamătul de sus
Din pomi cu floarea albă, când îi adie vântul.

Spunea despre iubirea cea fără de păcat,
De-o patimă, curată ca flacăra de soare,
Despre o jertfă sfântă pe-altarul nepătat,
Spunea despre durerea de-a pururi roditoare.

Și mi-a pătruns în suflet şi chipul lui cel drag,
Și vraja nesfârşită din vorba lui domoală;
În liniştea de seară torceam fuioru-n prag.
Și lacrimi mari căzură din ochii mei în poală.

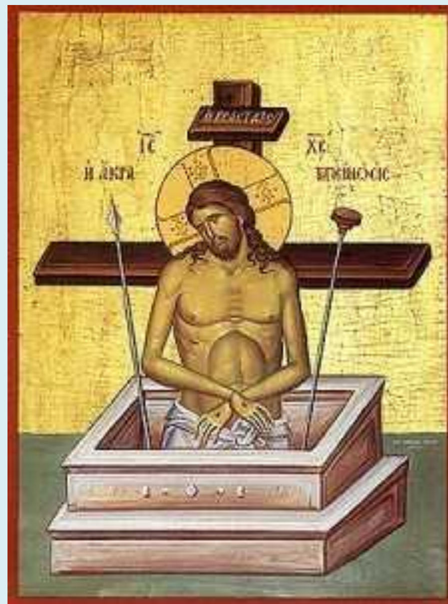
Străinul, care-aseară a poposit la noi,
Mi-a tulburat odihna cu sete negrăită.
Am stat o noapte-ntreagă amândoi.
Dar el nu-ntinse mâna spre floarea dăruită.

Cu dragoste de frate mi-a mulţumit, în zori,
Când a plecat străinul pe drumul ud de rouă.
Și mi-au rămas în urmă, ca mirosul de flori,
Cuvintele lui stranii şi blânde: Pace vouă.

L-am urmărit în zare, cu gene arse-n plâns,

Privind lumina albă cum Îi juca în plete
Și aşternutu-i moale cu dor în pumni l-am strâns,
Lăsând mireasma caldă de frunze să mă-mbete.

Sfântul Nicolae Velimirovici: Hristos este un imigrant în istorie

Hristos este un imigrant în istoria omenirii. El nu este rezultatul nici unei evoluţii, ci a imigrat în focul vieţii pământeşti, aşa cum este din veşnicie.

A imigrat pe pământ Hristos Dumnezeu împuns de săgeţile tuturor păcatelor omenirii de la Adam, ca să împlinească trei lucrări:

- *să arate oamenilor că toate săgeţile păcatelor lor au lovit în plin pe Dumnezeu şi că Dumnezeu, după nespusa Sa bunătate, le-a luat asupra Sa chiar dintru început;*
- *să ierte păcatele, adică să-şi smulgă săgeţile din inimă şi să le nimicească;*
- *să nimicească şi moartea prin nimicirea păcatelor.*

Pământul n-a fost în stare să dea un viteaz pentru o astfel de răspundere. Nu numai neamul omenesc, dar nici întregul univers nu au o astfel de putere.

Pentru astfel de însărcinări a fost nevoie de un imigrant, şi anume de Imigrantul sub picioarele căruia întregul univers se îndoaie moale ca şi lutul sub picioarele olarului.

(Din: Sfântul Nicolae Velimirovici, "Învăţături despre bine şi rău", Editura Sophia, Bucureşti)

Hristos a înviat!

Părintele Teofan de la Nera: “Învierea nu poate fi înţeleasă decât cu un «Cuget de om nebun ». Vacanţa de Paşti pentru mulţi este un concediu din care Dumnezeu a fost “concediat“ şi prin care se adâncesc în moarte

Minunea cea mai mare: lumina care se aprinde în noi când ne schimbăm viaţa!

Părintele Teofan Munteanu - Revista “Lumea monahilor“, nr. 82/aprilie 2014: „Învierea, ca şi Crucea, nu poate fi înţeleasă decât cu un «cuget de om nebun»”

Interviu cu părintele Teofan Munteanu, duhovnicul Mănăstirii Nera, episcopia Caransebeşului:

Adeseori încercăm să rostim cuvânt, teologhisind despre iconomia pe care Domnul a arătat-o în momentele hotărâtoare ale petrecerii Sale pământeşti - avem în vedere marile praznice de peste an: Bunavestire, Naşterea Domnului, Botezul, Schimbarea la Faţă, Răstignirea, Învierea. Totuşi, faţă de toate celelalte, la apropierea de praznicul Învierii, ne simţim cu atât mai mult nevolnicia. Suntem neputincioşi a-l înţelege, ba chiar a-l trăi. Şi după dreptate este aceasta, întrucât vârstei noastre duhovniceşti aparţin mai mult cele legate de celelalte praznice, mai apropiate stării noastre, ca unii ce suntem, măcar, pe calea pocăinţei.

Aşa cum Sfinţii Părinţi vorbeau foarte puţin despre stările înalte în care Domnul Cel Viu Se descoperă faţă către faţă nevoitorului şi stăruiau în a sfătui cu privire la

cele ale făptuirii, ale lucrării duhovniceşti de început: înfrânarea, lacrimile, înstrăinarea - ca împărtăşire, la măsura cu putinţă omului, de chenoza Mântuitorului - puţine putem spune şi noi despre Înviere.

În aşteptarea Paştilor, timp de şapte Săptămâni trăim în post şi în pocăinţă, al căror răstimp s-ar putea încă prelungi, dar bucuria şi lumina Învierii, în simţământul ei plenar, rămâne cu noi doar vreme de trei zile - şapte zile, socotind pe de-a-ntregul Săptămâna Luminată - însă la sfârşitul acesteia, deja cântarea care în noaptea Sfintelor Paşti ne cutremură sufletul, lasă acum în noi doar un dor, o nostalgie. Puţin câte puţin, ne întoarcem la „normalul" din care ne-a rupt "nebunia" Învierii.

Părintele Nicolae Steinhardt, cu stilul său caracteristic, spunea: „Drumurile care duc spre credinţă poartă aceleaşi nume, toate; pariu, aventură, incertitudine, cuget de om nebun".

Învierea, ca şi Crucea, nu poate fi înţeleasă decât cu un astfel de „cuget de om nebun".

Despre pocăinţă găsim la Părintele Sofronie un cuvânt: „Omul, în starea lui căzută, nu poate să-şi ţină inima şi mintea în bucuria Paştilor decât foarte puţină vreme. Restul timpului, aici, pe pământ, trebuie să fie închinat pocăinţei".

Învierea nu ne este la îndemână, am spune mai simplu, ne copleşeşte puţina înţelegere. Parafrazându-l pe Părintele Sofronie, ca cel ce s-a arătat nou teolog în aceste vremuri ale apostaziei şi necredinţei, am spune că Învierea deopotrivă o avem şi n-o avem. Este o realitate de care ne împărtăşim - „Învierea lui Hristos văzând…" cântă Biserica în fiecare duminică, dar este şi o stea polară ce ne călăuzeşte existenta, dându-i un sens, un ţel, la ea năzuim să ajungem - la Paşti cântăm: „O, Paştile cele mari şi prea sfinţite, Hristoase […] Dă-ne nouă mai adevărat să ne împărtăşim cu Tine, / În Ziua cea neînserată a Împărăţiei Tale".

Stihul în limba greacă are încă şi mai multă adâncime. Dorirea omului după o împărtăşire mai adevărată este, de fapt, cea după întipărirea chipului lui Hristos în noi - ektypoteron.

Care este rostul minunii în viaţa noastră? Acum, de Paşti, ne duce gândul la venirea Sfintei Lumini din fiecare an de la Ierusalim.

- Din mila Domnului, cu mijloacele de comunicare de astăzi, despre Sfânta Lumina de la Ierusalim se ştie atât de mult, însăşi venirea ei se poate transmite în timp real

pe întregul mapamond. Să-mi fie cu iertare, mărturisindu-mi dinainte, întreaga cinstire şi evlavie ce se cuvin unui semn pe care Dumnezeul Cel Viu îl lucrează an de an chiar sub ochii neprietenilor Lui, pomenesc, totuşi, cuvântul Sfântului Apostol Pavel, îndrăznind să-l numesc, alături de alte minuni vrednice de pomenire (întoarcerea Iordanului, norul de rouă de pe Tabor etc), „semn pentru cei necredincioşi" sau pentru noi, cei puţin credincioşi. Mă bucur şi pentru lumânările care se aprind singure şi pentru flacăra lor nematerialnică ce preţ de câteva minute nu arde, dar mai mare îmi este bucuria să aflu că sunt oameni care urma acestei minuni şi-au schimbat viaţa, dăruindu-se trup şi suflet Domnului.

Minunea este în viaţa creştinului una îndoită. Şi simţită, o apucăm cu mâna, o pipăim cum a făcut Toma cu rănile Mântuitorului sau cum facem încă şi noi cu această flacără a „Luminii line" de la Ierusalim - ar fi ceea ce numim "senzaţionalul" din viaţa noastră - dar mai copleşitoare decât orice dovadă palpabilă pe care Domnul o îngăduie între toate celelalte semne şi minuni, este chiar flacăra ce, prin Sfintele Taine ale Bisericii, se reaprinde mereu şi mereu în sufletul nostru.

Este o judecată a diavolului şi una a lui Dumnezeu. Când ne judecă stăpânitorul lumii acesteia, nimicul ce rămâne în urma cernerii agoniselilor noastre duhovniceşti, nu-i lasă loc omului decât de deznădejde, de sinucidere, fie ea dusă la „bun" sfârşit sau nu. Nu tot astfel stau lucrurile cu Dumnezeu. Aceeaşi ne este sărăcia, acelaşi nimicul sufletului nostru, şi totuşi judecata lasă în urmă nu doar nădejde, ci însăşi Învierea, ridicarea, biruinţa cu Hristos.

Că Învierea aduce biruinţă, curaj, o vedem din însăşi purtarea Apostolilor. Ei care, în timpul uceniciei lângă Domnul, la prinderea Sa, s-au risipit care încotro, tremurând de frica iudeilor, ba chiar şi lepădându-se cu jurământ că nu-L cunosc, cum a făcut Petru, după Înviere, după întâlnirea cu Dumnezeul Cel Viu şi înviat, s-au făcut mărturisitori, s-au dat fără preget la moarte, au băut cu prisosinţă paharul morţii. Laşi au fost câtă vreme învăţătorul era cu ei şi, culmea - iată paradoxul Învierii! - au devenit neînfricaţi şi de nestăvilit în propovăduirea lor după ce Hristos a călcat în picioare boldul morţii şi al iadului. Cu câtă putere strigă Petru în faţa templului cu prilejul vindecării ologului: „Iar pe începătorul vieţii L-aţi omorât, pe Care însă Dumnezeu L-a înviat din morţi şi ai Cărui martori suntem noi".

Martori şi martiri – mucenici au fost Apostolii. Greacă foloseşte acelaşi cuvânt: „martyres".

- Ce însemnătate au pentru creştini zilele Săptămânii mari? Calea pe care ne conduce Biserica este una prin excelenţă eshatologică. Cu atât mai accentuată simţim această dimensiune străbătând Postul cel mare. Trăim vreme de şapte săptămâni pocăinţa, ne îndreptăm ochii inimii noastre spre “Cămara cea împodobită a Mântuitorului”, ne pregătim haina de nuntă, dar şi „linţoliu” pentru împreuna îngropare cu Hristos. Totuşi, încheiem postul purtând în mâini stâlpări de biruinţă. După rânduiala Părinţilor, la Praznicul Floriilor, când înainte de Patima Mântuitorului, primim încredinţarea „învierii celei de obşte”, Postul mare este deja încheiat, Săptămâna mare nefiind altceva decât o pregătire pentru marele praznic al Învierii. În aceasta şi constă diferenţa dintre noi şi catolici cu privire la înţelegerea Patimilor Mântuitorului. Pentru noi, înfricoşătoarele Patimi sunt o fereastră deschisă prin care străvedem Învierea Domnului. Este o dramă care nu devine tragică, ci este deja adăpată de bucuria şi de harul ce izvorăsc din omorârea morţii. Hristos a prădat iadul. Biserica, în toate duminicile de peste an, cântă: “Crucii Tale ne închinăm, Hristoase, şi Sfânta Învierea Ta o lăudăm şi o slăvim”.

Zilele Săptămânii mari sunt trepte ale unui urcuş pe care îl străbatem cu ochii aţintiţi „dincolo”. Această realitate este surprinsă în chip înţelept şi de marii Părinţi ai Bisericii, care au rânduit că imediat ce se încheie Prohodul Domnului, această minunată şi „umilincioasa”, ca să folosesc un cuvânt drag Părintelui Rafail, jale a îngropării Domnului, să înceapă cântarea Binecuvântărilor învierii.

- Cum prăznuim Paştile? Bucuria este şi una a trupului, pregătim tradiţionala masă de Paşti…

- Cercetând vechile însemnări de tipic, vedem că pentru felurite prilejuri ce ţin de praznicele care îmbogăţesc crugul anului bisericesc, acestea prevăd - cu atât mai mult la Praznicul praznicelor, Sfintele Paşti şi chiar pentru cei mai ascetici dintre nevoitori dezlegări la pământeştile bunătăţi pe care Domnul le-a dăruit poporului Său în această vale a plângerii. Pe cât de aspră era nevoinţa vechilor Părinţi, totuşi, nu pregetau a se pleca spre mângâierea fraţilor, după sinaxele liturgice, bunăoară, la acele mese ale dragostei. Avem în minte şi agapele primilor creştini, care se adunau, stăruind „în frângerea pâinii şi în rugăciuni”. Despre „agapele” noastre ce am putea spune? Masa noastră pascală este, pe de o parte, ancorată în tradiţie, dar pe de altă parte, profanată de duhul acesta consumerist şi închinător la pântece, ajungând până la aberantele „rânduieli”, când cele mai însemnate zile ale Săptămânii Patimilor, începând cu Joia Cinei celei de Taină - zi în care cu osebire suntem chemaţi toţi a ne împărtăşi de Trupul şi Sângele Domnului - Vinerea cea mare a înfricoşătoarei Răstigniri şi Sâmbăta în care Biserica ne cere prin imnografii săi „să tacă tot trupul omenesc”, să fie în întregime ocupate cu o teribilă

forfoială după cozonaci şi ouă roşii, fierberea căldărilor cu cărnuri şi sarmale, „tradiţionalul” văruit şi curăţenia „de Paşti” etc. Departe de mine gândul de a înfiera această bucurie de a fi alături de cei dragi împrejurul unei mese încărcate de bunătăţi.

De altminteri, pentru a-l cita tot pe Părintele Nicolae Steinhardt, suntem încredinţaţi că un creştin adevărat n-are a face cu nici o tendinţă dochetistă sau maniheică. Semnalez doar formele aberante pe care le îmbracă pregătirea şi rolul mesei în tot acest peisaj al aşteptării Paştilor.

- Se încetăţeneşte mai nou şi o „vacanţă” de Paşti…

- Odată cu alinierea ceva mai regulamentară a politicului la rânduielile Bisericii, a apărut şi aşa-numita „vacanţă de Paşti”. Aş fi fericit să se facă un sondaj pentru a vedea câţi la sută dintre beneficiarii concediului cu pricina înţeleg vreo legătură între acesta şi sărbătoarea Paştilor, alta decât cea strict calendaristică. Pentru mulţi este un concediu din care Dumnezeu a fost „concediat”. Iar Paştile („trecerea”) nu ne mai scot din Egiptul acestei lumi, nici din moartea în care ne adâncim cu din ce în ce mai multă încăpăţânare.

- Ce urare aţi face cititorilor noştri de Sfintele Paşti?

- Cunoscând, după cuvântul Apocalipsei, că există două tipuri de înviere, cea spre viaţă şi cea spre osândă (Apoc. 20, 15), aş alege urarea întâlnită la fraţii noştri greci în zilele premergătoare Sfintelor Paşti - „Kali Anastasi!“, adică să ne dea Domnul “Bună Înviere”!

a consemnat Răzvan Bucuroiu

Hristos a înviat!

“Cu moartea pe moarte călcând…”: Taina învierii - de la icoana pogorârii la iad la viaţa de după moarte. În ce fel să înţelegem că este biruită moartea şi ce rol are trupul? “Noi suntem mântuiți în trupul nostru, nu de el”

Ziarul Lumina/ Ionuţ Aurelian Marinescu:

„Şi celor din morminte viață dăruindu-le”

Dacă icoana prin excelență a Jertfei Domnului este Crucea ce izvorăște în noi viață veșnică, chipul iubirii Sale nemărginite este chiar Pogorârea Lui până la iad și ieșirea noastră din mormânt împreună cu Adam și Eva. Despre bogăția simbolistică a icoanei Învierii Domnului am vorbit cu părintele Stéphane Bigham, specialist în iconologie și cadru didactic la Facultatea de Teologie, Etică și Filosofie a Universităţîi din Sherbrooke, Québec.

Părinte profesor, de ce în Ortodoxie icoana Învierii lui Hristos prezintă Pogorârea la iad a Mântuitorului, și nu ieșirea Sa din mormânt?

Biserica Ortodoxă evită să reprezinte în mod deschis pe o icoană tainele credinței, ca și cum astfel de imagini ar fi niște fotografii care arată evenimentul exact așa cum s-a derulat. Un caz asemănător este și icoana Sfintelor Paști, sau mai degrabă

prima icoană a Învierii Domnului, căci există două: „Pogorârea la iad”, și „Sfintele Femeile mironosițe”.

- ✓ *Prima se bazează pe textul de la 1 Petru 3, 19: „S-a coborât și a propovăduit și duhurilor ținute în închisoare”.Ea este o imagine a Sâmbetei celei mari și totodată a Învierii eshatologice, adică a celei de la sfârşiţul veacurilor. Aceste două evenimente sunt reprezentate „simbolic” în icoană, căci nimeni nu L-a văzut pe Hristos în iad, iar Învierea cea de obște a morților va fi în viitor.*
- ✓ *Cea de-a doua icoană, a Sfintelor Femei mironosițe, este mai degrabă o imagine a unui eveniment istoric în care sfintele femei au găsit mormântul gol.*

Nici prima, nici cea de-a doua nu arată momentul învierii lui Iisus, acela în care El iese din mormânt.

Pogorârea arată fie tocmai „momentul” de dinaintea învierii, al Sâmbetei celei mari, fie Învierea cea de obște de la sfârşiţul veacurilor.

Icoana Sfintelor Femei mironosițe reprezintă timpul de după înviere, acela în care ele au găsit mormântul gol. Nu era nimeni prezent pentru a-L observa. Astfel, taina Învierii lui Hristos este păstrată; noi vedem momentele de dinainte sau de după, nu însă acel moment.

Imaginile - căci eu pe acelea nu le numesc icoane - care-L arată pe Iisus ieșind din mormânt, ținând uneori un drapel care flutură în vânt, și prezentat ca un cadavru reanimat, contrazic Sfintele Scripturi, Tradiția Bisericii și vechile reprezentări iconografice. Știm că astfel de imagini au fost create în Evul Mediu occidental și apoi exportate ortodocșilor, potrivit cu ceea ce istoricii Bisericii denumesc Captivitatea occidentală, ceea ce corespunde în linii mari cu perioada dintre secolul al XV-lea și secolul al XX-lea.

În această perioadă, ortodocșii din toate țările și-au uitat treptat propria lor tradiție teologică și artistică și au adoptat stilurile și modelele artistice ale catolicilor și ale protestanților. Care a fost rezultatul pentru iconografie? Substituirea cu picturi inspirate de marii maeștri ai Occidentului a icoanelor pe care înșiși ortodocșii le considerau inferioare din punct de vedere al artei. Ei preferau aceste imagini în locul celor canonice. Imaginea lui Hristos ieșind din mormânt constituie un bun exemplu al acestei înlocuiri.

În zilele noastre, am redescoperit, din fericire, adevărata tradiție iconografică a Bisericii și am început deja să înlocuim pictura ieșirii lui Iisus din mormânt cu adevăratele icoane ale Sfintelor Paști: Pogorârea la iad a lui Hristos și Sfintele Femei mironosițe.

Ce repere iconografice subliniază dumnezeirea lui Hristos în cadrul reprezentării Învierii Domnului?

Întrebarea este bine pusă, căci ea nu este de genul: „Ce element reprezintă dumnezeirea lui Hristos…?” Nimic în icoana lui Hristos nu poate fi imaginea Dumnezeirii, însă de-a lungul timpului, Biserica a adăugat anumite semne care simbolizează natura Sa divină.

În icoana Sfintelor Paști găsim aceleași elemente pe care le vedem în orice icoană a lui Hristos.

Aureola, cercul de lumină din jurul capului lui Iisus, este, atât în Antichitatea greco-romană cât și la alte religii, un semn fie al dumnezeirii, fie al unei mari demnități. Biserica a hotărât să înconjoare capul lui Iisus cu un cerc de lumină pentru a semnala statutul Său dumnezeiesc.

Apoi, avem literele grecești Ὁ ὨΝ, înscrise în cele trei brațe ale crucii aureolei. La o dată necunoscută, după anul 1000, Biserica a hotărât să pună aceste trei litere în aureolă pentru a afirma deplina dumnezeire a lui Hristos. Ὁ ὨΝ este traducerea grecească a ebraicului YAHWEH. Care a fost răspunsul dat lui Moise pe muntele Horeb când acesta a întrebat numele celui care-i vorbea? Răspunsul: „Eu sunt Cel ce sunt” (Ieșire 3, 14). Cu alte cuvinte, Cuvântul lui Dumnezeu îi vorbea lui Moise, cum face în tot Vechiul Testament, iar Biserica dorea să se împotrivească celor care - probabil bogomilii - negau faptul că dumnezeul Vechiului Testament, cel rău, era Tatăl lui Iisus, Dumnezeul Cel bun. Literele grecești afirmau, împotriva ereticilor, faptul că Iisus din Nazaret este același cu Cel care a dat legea lui Moise pe Muntele Sinai.

În al treilea rând avem mandorla. Tot trupul lui Hristos este învăluit de unul sau de mai multe cercuri sau ovaluri de lumină. Cercul cel mai apropiat de Hristos este de o culoare mai închisă decât celelalte, care sunt din ce în ce mai deschise: „Și-a pus întunericul acoperământ, împrejurul Lui cortul Lui, apă întunecoasă în norii văzduhului. De strălucirea feței Lui norii au fugit…” (Psalmii 17, 13-14).

Nu lipsesc din icoană razele de lumină. Vedem firicele de lumină ieșind din Trupul Său. În funcție de icoană, veșmintele Sale sunt fie toate în aur, fie albe, fie colorate, însă cu dungi de aur.

Toate aceste semne de lumină arată faptul că Iisus, deși om adevărat ca și noi, este totodată izvorul unei lumini care nu este din lumea aceasta, dar luminează în lumea aceasta și în cealaltă. Această lumină nu este una creată, ci aceea care strălucește din Dumnezeu Însuși.

Ce sensuri teologice ar trebui să găsească creștinul ortodox în bogăția de elemente iconografice puse laolaltă în reprezentarea Pogorârii la iad a Domnului nostru Iisus Hristos?

Întrebarea aceasta presupune că interpretarea Pogorârii la iad îi vizează pe creștinii ortodocși, pe credincioși. Necredinciosul nu va vedea nimic în icoană, sau foarte puțin.

Care este însă sensul teologic al icoanei Sfintelor Paști pentru noi? Ajungem aici la însăși natura icoanei. Ea este o imagine a unor persoane adevărate și a unor evenimente istorice, sau considerate istorice, însă reprezentate pentru a le vădi sensul teologic.

Mai întâi de toate, Icoana Sfintelor Paști ne arată până la ce punct Creatorul era pregătit să ajungă pentru a-și salva creatura, omul, pe noi, bărbații și femeile. Pentru a ne mântui și a ne elibera de sclavia morții, Cuvântul lui Dumnezeu a acceptat nu doar să moară, ci și să Se pogoare în temnița morților pentru a-l învinge pe temnicer și a ne elibera. Iisus a dărâmat porțile iadului, reprezentate prin cele două porți așezate în cruce. El a venit să ne caute până în cea mai profundă captivitate a noastră. A venit spre noi, noi însă nu L-am căutat.

Icoana Paștilor ne arată apoi faptul că lumea materială (noi, creaturi din carne și oase) nu este străină planului de mântuire al Creatorului.

Noi, creștinii ortodocși, nu credem, ca unii păgâni din Antichitate, că imaterialul/spiritualul/sufletul se opune materiei. Trupul uman nu este mormântul sufletului, ci un element esențial al acestei creaturi compuse care este ființa umană. Mântuirea nu este eliberarea sufletului imaterial de trupul material. Noi suntem mântuiți în trupul nostru, nu de el.

În al treilea rând, vedem că mântuirea nu este o lucrare individuală, ci comunitară; noi cu toții vom învia. Judecata de Apoi va fi individuală, însă locuitorii Ierusalimului ceresc vor constitui o comunitate de înviați aflați în deplină comuniune cu Tatăl și cu Fiul și cu Duhul Sfânt.

Învățăm apoi și că moartea nu este sfârșitul natural al vieții, cum auzim adesea astăzi. Moartea este distrugerea ființei umane, dizolvarea unei creaturi compuse, alcătuită din toate elementele vizibile și invizibile ale universului. Moartea este dușmanul nostru, ultimul, căruia trebuie să-i facem față (1 Corinteni 15, 26). Există un sens al vieții noastre; Dumnezeu are un plan, un proiect, pentru fiecare dintre noi, și pentru noi toți. Departe de noi filosofia care se răspândește în vremea noastră, potrivit căreia cosmosul și viața umană nu au un sens în afara celui pe care îl inventăm noi. Scopul pentru care totul a fost creat este acela de a trăi în comuniune cu Dumnezeu.

În sfârşit, vedem că totul este pătruns de lumina dumnezeiască, reprezentată prin intermediul culorilor vii; întunericul este limitat la spaţiul inferior, unde se găsește înlănțuit satana. Viața noastră omenească, în ciuda lucrurilor întunecoase care se petrec în ea și a morții care ne așteaptă pe toți, este o viață de lumină și orientată spre lumina lui Dumnezeu. Modelul vieții noastre în această lume nu este altul decât viața Ierusalimului ceresc, în care nu există nici soare, nici lună, și nici o altă sursă de lumină, pentru că lumina lui Dumnezeu luminează totul.

Hristos a înviat! Adevărat a înviat!

***

Învingem moartea la învierea de obște, dar și zi de zi

În Hristos cel înviat viața noastră poate să înceapă din nou, oricât de împovărată ar fi de păcat. Omul poate întotdeauna să-și dăruiască viața Lui, încât El să i-o restituie, eliberată. Toată nădejdea noastră în triumful vieții asupra morții, fiecare presimțire a învierii sunt implicit credință în Mântuitor, deoarece numai puterea lui Hristos trezește și va trezi morții la viață.

Despre Înviere și înțelesurile ei adânci am vorbit cu profesorul Jean-Claude Larchet, teolog bine-cunoscut în lumea ortodoxă și mai ales publicului român, prin numeroasele sale cărți deja traduse și la noi.

Domnule profesor, în afara creștinismului, nici o altă religie nu vorbește despre înviere. Ce a reprezentat Învierea lui Hristos pentru lumea antică păgână și cum au pus în lumină acest eveniment Sfinții Părinți în operele lor?

Credința într-o înviere a morților a reprezentat o noutate radicală față de curentul de gândire dominant al lumii antice, reprezentat mai ales de platonism, care punea în valoare în mod exclusiv sufletul și considera că viața de după moarte nu putea fi decât viața sufletului singur, eliberat de trup, care constituia pentru acesta doar o închisoare în decursul acestei vieți pământești.

Antropologia creștină a considerat dintotdeauna că omul este constituit în mod nedespărțit din suflet și trup, și că trupul are aceeași valoare ca sufletul, căci și el a fost creat de Dumnezeu, poartă chipul Său, este chemat să participe la viața duhovnicească, să primească harul dumnezeiesc și chiar să fie îndumnezeit. Această punere în valoare a trupului ca element constitutiv al naturii umane a fost confirmată la cel mai înalt nivel prin însuși faptul că Fiul lui Dumnezeu, Cuvântul, întrupându-Se, a luat nu doar un suflet, ci și un trup. Cât despre dimensiunea lui duhovnicească și capacitatea de a fi îndumnezeit, acestea sunt subliniate încă de la început de Sfântul apostol Pavel: ***„Nu știți că trupul vostru este templu al Duhului Sfânt, Care este în voi, pe Care-L aveți de la Dumnezeu, și că voi nu sunteți ai voștri? […] Slăviți, dar, pe Dumnezeu în trupul vostru și în duhul vostru, care sunt ale lui Dumnezeu” (1 Corinteni, 6, 19-20).***

Această antropologie a fost apărată nu numai de primii Părinți ai Bisericii (în special de Sfântul Irineu) împotriva curentelor platonice și gnostice care desconsiderau trupul, ci și de Sfântul Grigorie Palama, în secolul al XIV-lea, care a subliniat cu putere participarea trupului la viața duhovnicească, de la primele ei stadii (în asceză și în rugăciune), până la cel mai înalt nivel al ei (vederea lui Dumnezeu), precum și faptul că trupul este îndumnezeit în aceeași măsură ca și sufletul.

Cât despre credința în înviere, ea a fost apărată de primii Părinți împotriva intelectualilor epocii, care o considerau scandaloasă și o luau în batjocură. Despre ea găsim o apologie dezvoltată în Contra lui Celsus a lui Origen, și mai ales în tratatul Despre învierea morților al lui Atenagora.

Pe Cruce viața părea înghițită de moarte. Dar în Hristos, moartea „intră” în dumnezeire și se epuizează, sfârșește în ea, fiindcă „nu își găsește sălaș acolo”. Ce putem să facem noi, oamenii muritori, pentru ca moartea să nu ne mai atingă și să fim asemenea Domnului, „sălașe” în care moartea să nu-și mai găsească adăpost?

Biruința asupra morții nu este, cum se crede adesea, doar o victorie fizică, manifestată în învierea viitoare. Ea este înainte de toate o victorie spirituală, care se manifestă încă de acum: Hristos Cel de pe Cruce a învins puterea pe care moartea o are asupra noastră prin frica pe care ea ne-o inspiră, precum și puterea pe care diavolul o are asupra noastră prin intermediul acestei frici.

Este chiar învățătura Sfântului apostol Pavel, care afirmă că Hristos, asumându-Și natura noastră, avea ca scop „să izbăvească pe aceia pe care frica morții îi ținea în robie toată viața” (Evrei 2, 15).

Teodor de Mopsuestia și mai ales Sfântul Ioan Gură de Aur au remarcat faptul că oamenii dezvoltă în ei patimi ca o tentativă de a trăi cu intensitate și de a scăpa de moarte, ceea ce este evident o dublă iluzie.

Aceste învățături își găsesc un fundament în cuvintele Sfântului apostol Pavel, care, în fața biruinței lui Hristos asupra morțîi, strigă: „Unde îți este, moarte, biruința ta? Unde îți este, moarte, boldul tău” (1 Corinteni 15, 55). Unindu-ne cu Hristos, putem primi acest har pe care El l-a câștigat pentru noi: nu doar să depășim moartea fizică prin învierea viitoare, ci, înainte de aceasta, să nu mai fim stăpâniți duhovnicește de moarte, mai ales prin frica pe care aceasta ne-o inspiră, și să devenim astfel liberi față de patimile noastre care ne leagă de această viață biologică și de lumea aceasta.

Mucenicii, oamenii Învierii

Învierea săvârșește o schimbare fundamentală în natura decăzută, deschizând o posibilitate enormă: posibilitatea sfințirii morții înseși. 2017 este dedicat în Patriarhia Română mărturisitorilor Ortodoxiei din timpul opresiunii comuniste. Cum au reușit ei, prin înfruntarea fricii și a durerii fizice, să-și sfințească propriile morți? Ce a însemnat pentru ei moartea?

Nu știu dacă am putea vorbi despre o sfințire a morții: troparul Sfintelor Paști spune că „Hristos a înviat din morți cu moartea pe moarte călcând ”, iar Sfântul Ioan Gură de Aur vede în aceasta „moartea morții”. Moartea, care înainte însemna reducerea la neant a oricărui lucru, devine ea însăși un neant. Ea încetează să mai fie un sfârșit pentru a deveni un simplu punct de trecere dintr-un mod de viață în altul.

Cât despre martiri, ei ne dau exemplul unor creștini care, prin credința în Hristos și unire strânsă cu El, au depășit frica suferinței și a morții. Acestea nu mai au nici o

putere asupra lor, nici diavolul, nici păcatul, care acționează sprijinindu-se pe ele. Ei le înfruntă nu doar de bunăvoie, ci și cu bunăvoință.

Fiecare creştin este însă chemat să realizeze acest lucru prin viața ascetică (pe care unii Părinți o aseamănă unui martiriu progresiv și nesângeros): ea ne învață să ne familiarizăm cu suferința (în încercările voluntare ale ascezei pe care o căutăm - ca postul, privegherile, lucrul anevoios, și toate formele de renunțare - sau în încercările nedorite pe care această existență pământească ni le impune - precum bolile - pe care noi însă le acceptăm de bunăvoie; ea ne învață de asemenea să ne familiarizăm cu moartea (prin ceea ce Părinții numesc „amintirea morții", dar și prin procesul de mortificare a „omului celui vechi" (Romani 6, 6; Efeseni 4, 22; Coloseni 3, 9), care este omul supus, prin intermediul patimilor, determinărilor biologice și sociologice).

Toți vom învia, dar spre ce?

Din momentul biruinței lui Hristos asupra morții am putea spune că mântuirea noastră este 100% garantată. Care mai este rolul pocăinței, al lacrimilor, al acestui botez de după Botez? Pot ele să ne aducă mai aproape de înviere și implicit de mântuire?

Atenție, nu trebuie confundată învierea cu mântuirea. Toți oamenii, oricare ar fi calitatea lor duhovnicească, vor învia (cf. Fapte 24, 15), adică vor reveni în trupurile lor (chiar dacă sub un nou mod de existență). După Judecata de Apoi, unii vor petrece o viață paradisiacă în acest trup, iar alții cu acest trup vor suferi chinurile iadului. Viața veșnică este cu certitudine un har, însă el va fi acordat tuturor oamenilor; cu toate acestea, precum spune Sfântul Maxim Mărturisitorul, pentru unii această „existență veșnică" va fi o „existență veșnică fericită" (aceea a vieții paradisiace), în timp ce pentru alții ea va fi o „existență veșnică nefericită" (aceea a vieții în iad).

Așadar, noi ajungem într-adevăr la mântuire prin curățirea de păcate (și, înainte de toate, prin curățirea de patimi, care sunt izvorul acestora), precum și prin practicarea corelativă a virtuților. Aceste două aspecte sunt cuprinse în practicarea poruncilor dumnezeiești, care nu sunt niște reguli morale, și nici niște legi, ci învățături care ne permit să ne unim cu Hristos în modul nostru de existență (adică în acțiunile, atitudinile și stările întregii noastre ființe).

Pocăința joacă un rol major în aceste două stadii ale vieții duhovnicești, căci ea nu constă doar în a plânge pentru greșelile trecute și prezente, ci și a dori cu

fermitate să ne îmbunătățim încă de acum pentru viitor. Este în fond un proces de convertire (așa cum bine indică și cuvântul grecesc, metanoia, care literal înseamnă o schimbare de mentalitate). Acest proces (care trebuie să fie activ în permanență) ne permite să ne desolidarizăm de modul pervertit de a fi (potrivit patimilor și păcatelor care decurg din el), pentru a ne alipi modului de viață în Hristos.

Chiar pentru creștinii zilelor noastre, Învierea reprezintă mai mult o speranță, o credință. Cum putem face ca ea să devină o realitate prezentă în sufletele noastre?

Din punct de vedere pozitiv, Învierea înseamnă pentru om posibilitatea de a trăi veșnic în Dumnezeu, în întreaga sa ființă - suflet și trup. Viața pe care cei drepți o vor avea după Judecată poate și trebuie să fie anticipată: în Biserică, noi putem trăi arvuna Împărăției cerurilor, la măsura desăvârșirii noastre duhovnicești în Hristos. Vedem cum, în cazul sfinților, trupul dă mărturie încă de aici despre o viață nouă, dăruită prin prezența în trup a energiilor dumnezeiești (ale căror strălucire și putere le manifestă icoanele și moaștele).

Datorită învierii viitoare, moartea nu este un sfârșit definitiv al vieții duhovnicești pe care o ducem cu toată ființa noastră în această lume, nici începutul unui mod definitiv de viață lipsită de trup. Ea nu rupe fundamental continuitatea vieții duhovnicești pe care începem să o trăim aici, în Biserică. Viața din Împărăție nu va fi o viață radical nouă, ci o restaurare și o reînnoire (a vieții sufletului cu trupul), precum și o desăvârșire (a vieții duhovnicești, care își va găsi astfel plinătatea).

Taina morții și taina Învierii

Cartea dumneavoastră, intitulată Tradiția ortodoxă despre viața de după moarte, începe cu următoarele cuvinte: „Mare este taina morții, singurul lucru de neocolit din viața noastră și totuși despre care nu știm cu adevărat ce este și unde ne duce!” La acestea, am putea adăuga: „Infinit mai copleșitoare este taina învierii!” De ce Hristos nu vorbește despre Învierea Sa mai pe larg, ci doar anunță pe apostoli că va fi condamnat la moarte de iudei și ucis, iar a treia zi va învia? De ce n-a descoperit celor vii din tainele lumii de dincolo?

Pentru că Dumnezeu le va face „pe toate noi” (Apocalipsa 21, 5), pentru că va exista atunci „cer nou și pământ nou” (Isaia 65, 17; Apocalipsa 21, 1). Noi nu putem înțelege cu adevărat cum va fi viața noastră viitoare plecând de la actuala noastră condiție decăzută, ci putem doar să avem indicii sumare. La Înviere, noi ne vom redobândi propriul trup, nu un trup străin, însă el va trăi potrivit unui nou mod

de existență, de vreme ce el va fi mai puțin material, mai subtil, nemaifiind supus determinărilor spațio-temporale cărora sunt supuse în lumea aceasta toate lucrurile materiale. El se va asemăna trupului pe care Adam îl avea la început (lucru pe care iarăși noi nu-l putem cunoaște cu precizie), și trupului pe care Îl avea Hristos înviat, cu proprietăți supranaturale, căci putea să se afle în mai multe locuri în același timp, să parcurgă într-o clipă distanțe mari, sau să treacă prin ușile încuiate (Ioan 20, 19, 26)…

Acest trup, pe care-l vom avea și noi, este ceea ce Sfântul apostol Pavel numește „trup duhovnicesc”, distingându-l de trupul fizic sau animal (cf. 1 Corinteni 15, 35-50).

Hristos a înviat!

Pr. Prof. Teodor M. Popescu – Învierea

Învierea Mântuitorului, al cărei imn - Troparul Paştilor - este cel mai triumfal pe care l-a cântat şi l-a auzit vreodată neamul omenesc, creează în noi, creştinii, o stare sufletească ce nu se poate compara cu nici una din cele prin care trec oamenii. Ea este efectul unei uşurări, unei bucurii, unei încrederi şi unei nădejdi, pe care n-o poate produce în om, nici un alt fapt, nici un alt sentiment, nici o schimbare, nici o emoţie din cele ce pot încerca sufletul nostru.

Această bucurie pascală este îndeosebi caracteristică Bisericii Ortodoxe. Nici una din celelalte Biserici nu simte şi nu exprimă cu bogăţia şi harul imnografic semnificaţiile, puterea şi binecuvântarea Învierii lui Hristos.

Imnul Învierii este un strigăt de triumf şi de bucurie care ne ridică până la cer, este o stare sufletească unică şi incomparabilă, este privilegiul şi fericirea noastră de creştini!

Când Iisus Mântuitorul trăia în suferinţă şi umilire în zilele patimilor, El era, privindu-L omeneşte, cel mai nefericit, mai părăsit, mai neajutorat, mai năpăstuit, mai zdrobit dintre toţi oamenii. Niciodată un om n-a fost mai greu lovit pentru binele ce făcea, mai duşmăneşte tratat, mai crunt batjocorit, jignit, huiduit, torturat şi profanat, ca Iisus Hristos.

Nu numai cei care-L răstigneau, urlau şi blestemau, nu doar un popor se desfăta la privirea durerilor Lui fizice şi morale, ci o lume întreagă, de atunci şi până astăzi, a găsit în osândă şi în moartea Lui o plăcere, o satisfacţie, un sentiment ca de

dreptate şi de putere a ei împotriva "blasfematorului" şi "înşelătorului Aceluia", cum îl numeau cu ipocrizie cei care L-au dat spre chinuire şi moarte.

Împotriva lor, a tuturor, a celor care L-au acuzat şi batjocorit de atunci şi până astăzi, Iisus Hristos Nazarineanul, numit în derâdere "Regele Iudeilor", rege încoronat cu spini, rege al cărui tron era o Cruce, rege fără gardă, părăsit de ai Săi, păzit sub grea şi rece lespede de piatră, pentru că a izbândit cea mai strălucită şi neaşteptată biruinţă ce s-a văzut vreodată: biruinţa asupra morţii şi asupra răutăţii omeneşti totodată. Această biruinţă a putut fi tăgăduită, dar nu I-a putut fi smulsă niciodată.

Dezamăgiţi şi tulburaţi, înşelătorii de atunci au plătit pe străjeri ca să spună, împotriva evidenţei şi a raţiunii însăşi, că El a fost furat noaptea de ucenicii Lui fricoşi din mormântul întărit cu pază şi peceţi. Necredincioşii de mai târziu au născocit un şir de ipoteze, presupuse ştiinţifice, ca să tăgăduiască Adevărul, faptul dumnezeiesc. Cels şi Profiriu, raţionalişti şi alţi închipuiţi luminaţi, au gândit Învierea lui Hristos cu mintea lor materială scurtă, orbită de patimă, strâmbată de prejudecăţi anticreştine, şi au declarat că este o amăgire.

Împotriva argumentelor stoarse necredinţei şi a pretextelor cu păcat, Învierea lui Hristos s-a dovedit şi s-a impus cu puterea faptului împlinit şi cunoscut, astfel că imnul ei triumfal face de atunci, şi va face totdeauna, bucuria noastră şi a lumii. Împotriva tuturor raţiunilor omeneşti, împotriva "înţelepciunii" de jos a celor care au căzut în robia superstiţiilor şi a legendelor necreştine, împotriva a tot ce s-ar putea zice şi scrie stă faptul Învierii, transformat în Biserica permanentă şi universală, stă creştinismul întreg, ca dovedire şi încredinţare neclintită şi nedesminţită a Învierii lui Hristos.

Împotriva a tot ce I-au spus şi-I vor mai spune inscusiţii intru tăgadă a miracolului creştin stă dovedit şi nezdruncinat, drept şi tare ca un munte de adevăr dumnezeiesc şi omenesc, cuvântul simplu şi drept al Apostolului: " ***dacă Hristos n-a înviat, zadarnică este atunci propovăduirea noastră, zadarnică şi credinţa voastră***" (I Corinteni 15,14), iar propovăduirea şi credinţa Lui şi a noastră n-a fost şi nu este zadarnică. Împotriva construcţiilor de ipoteze şi de subtilităţi omeneşti, stă un argument ce nu se poate răsturna, mişcora şi contrazice niciodată: cel mai important fapt istoric care s-a produs vreodată, stă creştinismul cu credinţă şi cu Biserica sa, zidite pe adevărul istoric şi moral al Învierii lui Hristos, stă o realitate mare cât 20 de secole.

- *Cu cât a dăinuit şi a crescut în acest timp îndoiala sau tăgada Învierii lui Hristos, cu atâta a crescut puterea şi însemnătatea ei de biruinţă asupra firii şi a răului morţii.*
- *Cu cât va dăinui şi va creşte încă îndoiala sau tăgada Învierii lui Hristos, cu atât se va vădi prin contrast adevărul ei triumfător, de fapt, de viaţă şi de credinţă; va creşte şi se va întări în convingerea noastră, bazată pe existenţa adevărului Bisericii universale, că: Hristos a Înviat!*
- *Cu cât omul şi omenirea întreagă vor cunoaşte mai multe biruinţe, cu atât va fi mai mare între toate Biruinţa lui Hristos.*

Nici cele mai strălucite şi mai lăudate victorii omeneşti: ale lui Cyrus, Alexandru cel Mare, Hanibal, Cezar, Napoleon sau ale generalilor mai noi, nu se pot compara cu marea şi îndoita biruinţă a lui Hristos asupra morţii şi a răului. Nici cele mai mari biruinţe asupra naturii - diguri, canale, tunele, viaducte - sau alte succese omeneşti, nu se pot compara ca putere, ca efect şi ca importanţă cu biruinţa lui Hristos asupra morţii, ca rău fizic şi ca rău moral, făcut lui de necredinţa şi de răutatea celor ce L-au tăgăduit şi osândit ca blasfemator şi înşelător.

Biruinţele omeneşti crează stări relative, limitate şi schimbătoare, dar Biruinţa lui Iisus Hristos a creat o stare absolută şi permanentă, o stare morală de natură, mărimea, puterea şi importanţa spiritului. Biruinţa lui Hristos a îndreptat un rău imens şi cutremurător şi a întemeiat o realitate spirituală salvatoare.

- *Fără Învierea lui Hristos, azi nu există creştinism şi nici Biserică; sau, cum zice Apostolul, nu era propovăduirea şi credinţa;*
- *Fără Învierea lui Hristos, trăiam în întuneric şi ne târâm în viciu, ne închinam la idoli.*
- *Fără Învierea lui Hristos, omenirea era şi azi sufleteşte cu 2000 de ani în urmă sau, poate, prin regres, cu mult mai mult, în barbarie şi mizerie morală.*

Ce ar fi fost omenirea fără Învierea lui Hristos, fără creştinism şi fără Biserică, fără Apostoli, fără Evanghelie, fără Sfinţi, fără credinţă, fără sublima iubire creştină, fără multele şi marile idei şi fapte de bine şi de cultură aduse de creştinism, fără miile de martiri care au cucerit cu suferinţe şi cu sânge dreptul omului la libertatea de gândire şi de credinţă, fără virtuţile sublime şi fără instituţiile de binefacere incomparabile ale creştinismului, fără capodoperele de gândire, de caritate şi de artă cu care creştinismul a umplut, a înnobilat şi a ridicat lumea ?

Creştinismul este tot ce a cunoscut mai sfânt, mai binefăcător şi mai salvator neamul omenesc, creştinismul este opera Jertfei şi a Învierii lui Hristos.

Din moartea şi din Învierea Lui credem şi ne mântuim şi trăim în marile idei morale care au devenit patrimoniul omenirii întregi. Învăţătura şi misiunea Lui s-au verificat prin Moartea şi Învierea Lui; Moartea şi Învierea lui au dat Creştinismului sens şi viaţă, au dat sens morţii şi învierii noastre. Lumea păgână cunoaşte moartea dar nu cunoaşte Învierea; ea trăieşte pământeşte, mărginit, fizic, fără perspectiva vieţii viitoare. Trăieşte în iluzii şi plăceri o viaţă ca de colivie, peste care apasă imens, inert şi greu mormântul.

Învierea lui Hritos a rupt valul care acoperea omului misterul existenţei post-mortem, a deschis vieţii omeneşti o privire spre zarea veşniciei, a luat morţii rolul şi caracterul de sfârşit tragic şi dureros. Viaţa nu este o scânteie efemeră şi enigmatică în haos; este o existenţă de durată cu destin spiritual în eternitatea în care se integrează cu preţ de suflet şi cu rost dumnezeiesc. Fără Învierea lui Hristos, Creştinismul s-ar fi înăbuşit în râsul şi în batjocura fariseilor şi cărturarilor, în insensibilitatea lumii păgâne, în teamă şi neputinţa Apostolilor terorizaţi de strigătele mulţimii înfuriate: "***Răstigneşte-L, răstigneşte-L***!" ***Fără moartea lui Hristos, creştinismul nu avea efect mântuitor, fără Învierea Lui nu avea Viaţă şi putere. Fără Înviere, nu era credinţă, nu era nădejde, nu era bucurie creştină. Suferinţa şi biruinţa, durerea şi bucuria, Crucea şi Învierea îşi corespund şi se completează, ca două feţe paralele şi echivalente ale faptului creştin.***

Ele sunt polii axei în jurul căreia se învârteşte viaţa creştină; ele sunt stâlpii de rezistenţă ai creştinismului. ***Moartea şi Învierea lui Hristos au transformat suferinţa în biruinţă, au făcut din suferinţă şi biruinţă un singur mod şi fapt: modul şi faptul creştin, moartea biruită prin Înviere, suferinţa biruită prin bucurie.***

Moartea şi Învierea lui Hristos ne-au asigurat pentru totdeauna înţelegerea, puterea şi triumful creştinismului în lume. ***Dreptul, tăria şi nădejdea noastră de biruinţă şi de mântuire stau în Moartea şi Învierea lui Hristos, pentru că Moartea şi Învierea lui Hristos sunt mântuirea şi Învierea noastră.*** Această certitudine ne întăreşte sufleteşte ca o putere dumnezeiască. Creştinismul trăieşte din Moartea şi Învierea lui Hristos, Biruinţa lui Iisus Hristos, prin moartea Sa, asupra morţii, este biruinţa creştinismului prin Hristos asupra răului şi a lumii. ***Biruinţa Lui este biruinţa noastră de la El, în suferinţa noastră pentru El.***

Această certitudine materială şi morală, această bucurie a Învierii Mântuitorului, trebuie făcută temei al gândirii şi al vieţii noastre creştine. Credinţa şi viaţa noastră se sprijină împreună cu Biserica pe ea, izvorăşte din ea, se hrăneşte din ea, există şi rezistă prin ea.

Prin Învierea Sa din morţi, Iisus Hristos a înviat pentru toţi oamenii şi, pentru totdeauna, suferinţa şi moartea, batjocura şi necredinţa, ipocrizia şi oprobiul care au fost aruncate asupra Numelui şi lucrării Lui în lume, pe care El a vrut s-o mântuie şi s-o lumineze, s-au prăbuşit.

"***Dumnezeul duhurilor şi a tot trupul", zice rugăciunea pentru morţi, a biruit moartea şi a surpat pe diavol. Aceasta a făcut-o Mântuitorul pentru toţi credincioşii Săi. Pentru noi, creştinii, moartea este pentru totdeauna biruită şi diavolul surpat. Hristos e biruitor în veci. Lupta şi cauza Lui e câştigată pentru totdeauna.*** Realitatea morţii Lui a spulberat socotelile nebuneşti ale celor care au gândit şi au voit să-L ascundă lumii. Ipocrizia s-a demascat, infamia s-a vădit, Hristos a înviat, martorii au mărturisit şi noi am crezut.

Învierea lui Hristos, după o parodie blasfematoare de judecată, după oprobiul Răstignirii, după moartea şi chinurile istovitoare, după îngroparea în mormântul închis, pecetluit şi păzit bine de străjeri, după bucuria lui Iuda, a lui Caiafa şi a lui Varava, după explozia de ură, de minciună şi de răutate, care L-a ucis pe Fiul lui Dumnezeu, după uimirea şi groaza Maicii Lui, a ucenicilor şi a credincioşilor Lui zdrobiţi de moarte, Învierea lui Hristos împotriva voii, aşteptărilor şi a măsurilor luate contra Lui cu puterea arhiereului, a sinedriului şi a procuratorului împărătesc ***- Învierea lui Hristos, împotriva îndoielii şi a necredinţei, a puterii de a înţelege şi a nădăjdui, este o biruinţă care ne asigură, ne linişteşte şi ne apără contra tuturor grijilor şi durerilor posibile pe pământ, ca oameni şi creştini.***

Prin Învierea lui Hristos, grija cea amară şi durerea au trecut. În Învierea lui Hristos avem suprema bucurie, putere şi garanţie a nădejdilor noastre: **Hristos a Înviat!** Adevărul şi dreptatea Lui nu mai pot fi pecetluite în nici un mormânt. Moartea şi răul s-au biruit, spaima cea mare a trecut Cele mai grele zile pe care le-a trecut până acum omenirea au fost ziua morţii şi a şederii lui Hristos în mormânt. Nici un război, nici o năvălire, nici un asediu, nici o prigoană, nici foamete, nici boală, nici cutremur, nici un cataclism, nici o nenoricire n-au putut întrista şi ameninţa omenirea cum a făcut-o Moartea lui Hristos.

În spaima făpturii întregi, ordinea dumnezeiască a lumii fusese şi părea răsturnată pentru totdeauna, mersul ei înfundat într-un impas absurd şi sfâşietor: Hristos

răstignit, Varava liberat, Iuda răsplătit, Apostolii ascunşi, Caiafa satisfăcut în izbânda sa uşoară, Pilat cu mâinile spălate. Peste viaţă, peste învăţătură, peste faptele dumnezeieşti ale lui Hristos, a fost pusă pe Cruce o inscripţie batjocoritoare: " Iisus Nazarineanul, Regele Iudeilor ", iar la mormânt o piatră mare, gardă romană şi pecete!

Hristos a înviat şi a biruit, pentru El şi pentru noi. În perspectiva nouă a vieţii creştine, credem şi biruim prin Moartea şi Învierea lui Hristos, murim pentru a învia şi înviem pentru a trăi în veci cu Hristos. Prin suferinţă şi moarte ne bucurăm de înviere; prin Înviere ne bucurăm şi triumfăm în triumful lui Hristos, ca triumf al nostru. ***El a murit pentru noi şi a triumfat pentru noi. În Moartea Lui stă mântuirea noastră, în Învierea Lui stă biruinţa noastră.***

Bucuria pascală, pe care Biserica Ortodoxă o evocă intens şi solemn patruzeci de zile, este bucuria şi nădejdea noastră cea mai mare, nu doar patruzeci de zile, ci de fiecare zi şi ceas al vieţii noastre de creştin, de fiecare zi şi ceas. Cu fiecare cântare pascală şi cu fiecare salut pascal "Hristos a Înviat!", adeverim ,mărturisim şi trăim marele Lui Cuvânt dumnezeiesc: " ***În lume necazuri veţi avea, dar îndrăzniţi, Eu am biruit lumea*** " (Ioan 16,33). ***În această biruinţă credem şi izbândim, cântând imnul triumfului creştin:***

Hristos a înviat!

Andrei Maxim - Învierea – marea provocare a vieţii noastre

Ce mai înseamnă, oare, pentru omul mileniului trei tradiţionalul* “Hristos a Înviat”*? Este oare numai o formulă rituală? Ce legătură poate să aibă Învierea lui Hristos cu noi, cei de astăzi, cu viaţa noastră? “***Bun – putem zice – Hristos a înviat, dar cu noi cum rămâne?***“. Pe de altă parte, dacă plecăm logic de la credinţa că Iisus Hristos este şi Dumnezeu, n-ar fi nimic mai firesc decât ca El să nu poată fi înghiţit de moarte. Şi atunci, din nou: ***cu ce mă priveşte pe mine Învierea Lui?***

Învierea este în mod esenţial participare: Iisus nu înviază singur, ci se coboară în iadul sufletului nostru, vine în cel mai adânc abis al umanităţii înstrăinate, trăieşte total drama noastră, tocmai pentru ca pe noi să ne învieze! Învierea Lui nu are sens decât întrucât este şi învierea noastră! Unul din Sfinţii Bisericii noastre a observat foarte bine: “Ceea ce nu a asumat, nu a mântuit“, adică numai pentru că fiecare dintre noi a fost asumat integral, încorporat în Hristos, fiecare poate învia el însuşi prin Învierea Lui. ***Tot ce avem de făcut este să-I întindem mâna noastră pentru a ne scoate din iadul nefericirii cauzate de păcat.***

Un alt răspuns ni-l dă dialogul Mântuitorului cu ***Marta, sora lui Lazăr, care înţelegea Învierea, ca mulţi dintre noi, doar ca perspectivă pentru “ziua de apoi”*** şi pe care Domnul o şochează cu afirmaţia: ***“Tot cel ce trăieşte şi crede întru mine, în veac nu va muri!”***. Nu mai puţin uluitor este şi un alt cuvânt consemnat de Evanghelie: “***Cel ce ascultă cuvântul Meu şi crede în Cel Care M-a trimis, are viaţă veşnică şi la judecată nu va veni, ci s-a mutat din moarte la viaţă.***”. De aici decurge că ***Învierea este sau poate fi un fapt* prezent, *o realitate* actuală în *existenţa noastră*.**

- ***Adevăratul creştin*** *(către care tindem, dar care trebuie să recunoaştem că NU suntem)* ***este un om înviat, un om care participă efectiv la viaţa lui Dumnezeu*****,** ***un om pentru care Dumnezeu nu mai e ceva exterior şi abstract, ci însăşi substanţa vieţii sale.***
- Adevăratul creştin nu este cel ce crede numai raţional în Înviere, nici cel care o celebrează numai formal, nici cel care se desfată intelectual-gnostic sau lirico-emoţional, prin închipuire, de sensurile ei metaforice. ***Adevăratul* "fiu al Învierii"** ***este cel în care, prin harul Duhului Sfânt, trăieşte efectiv şi simţit pe Hristos cel înviat*** - în chip tainic, dar real, concret! - ***şi a cărui* viaţă *este umplută de* Viaţa *Sfintei Treimi*.**

  Este omul care simte (şi nu doar în momente de exaltare, ci statornic) ***că Hristos este TOTUL pentru El.***

Bucuria Învierii este nu orice fel de bucurie, ***nu bucuria pentru motive lumeşti, nu bucuria autoindusă*** *("*sunt creştin, deci, vezi Doamne… TREBUIE să mă bucur *…"),* ci **este bucuria ca *Dar* al Învierii, dar *duhovnicesc***, ***iar nu autosugestie* psihologică *dat celui care s-a facut părtaş, fie şi în cea mai mică măsură, şi la pătimirea lui Hristos***.

Numai cunoscând la modul cel mai profund şi statornic ***durerea şi plânsul duhovnicesc ale inimii*** – arată toţi Părinţii Bisericii – putem realiza *Trecerea (Paştile)* la marea şi tainica Bucurie a Învierii. ***Nu putem pleca în noaptea Învierii de la Biserică în inimă cu Lumina cea adevărată decât dacă aceasta izvorăşte din lacrimile pocăinţei sau ale suferinţei.***

"De n-ai fi plâns, n-ai duce-n ochi lumină", ***spune şi Radu Gyr, poetul pătimirii*.**

Dar ei care văd în practicarea creştinismului ceva împovărător şi frustrant nu cunosc adevăratul creştinism, care e* "clocot, scandal, reţetă de fericire" *(N.Steinhardt).

Acesta şi nu altul este sensul în care stareţul Zosima al lui Dostoievski spunea că pentru creştin este o poruncă, o datorie să fie fericit. Este o *poruncă*, deci… nu poate fi nicidecum ceva firesc şi uşor, pentru că ***cele ale firii nu au nevoie de poruncă pentru a fi împlinite...*** Nu înseamnă nicidecum, aşa cum mai cred unii, că cei care au temperamente vesele, firi optimiste sunt în vreun fel mai fericiţi sau mai … predispuşi la fericire – în sensul acesta evanghelic, singurul autentic pentru noi. Încă o dată afirmăm adevărul ontologic că ***fericirea mântuitoare a Învierii, a Taborului trece cu necesitate prin lacrimi ("Fericiţi cei ce plâng…") şi prin Golgota…***

Astfel privind lucrurile, vedem că **Învierea este nu numai ceva ce are legătură cu noi, ci este de-a dreptul cea mai mare provocare pentru viaţa noastră** şi **cea mai importantă realitate, pentru că este *cheia fericirii noastre veşnice*.** Fericirea aceasta veşnică nu începe însă abia după moarte, aşa cum ne-am obişnuit să credem, ci începe de aici, prin ***învierea noastră din duhul păcatului, adică murind patimilor şi viind* statornic *în Duhul Cel de Viaţă Făcător.*** Dar până să trăim noi înşine Învierea cu adevărat, ***nu e nevoie să ne transpunem imaginar in starea aceea înaltă a duhului***, dar *putem* să gustăm de pe acum o altă bucurie duhovnicească accesibilă măsurii noastre, şi anume ***bucuria nădejdii***. Iar cu această bucurie înarmaţi putem pune oricând început bun nevoinţei noastre spre dobândirea Învierii depline şi statornice a sufletelor noastre!

Hristos a înviat!

Radu Alexandru - Maica Domnului, primul martor al Învierii

Unul dintre cele mai evidente detalii, pe care le observăm atunci când citim pericopele evanghelice ce ne descriu evenimentele legate de Învierea Domnului, este faptul că Maica Domnului nu apare nicăieri amintită în mod expres. Nu există o referire clară, care să ne precizeze, "fără drept de apel”, legătura dintre persoana sa şi Învierea Domnului. Evenimentele sunt relatate în aşa manieră de către cei patru evanghelişti, încât dacă am rămâne doar la textul Sfintei Scripturi, fără a apela la Tradiţia Bisericii, am fi tentaţi să credem că Maica Domnului s-ar fi numărat printre ultimele persoane care au aflat despre Înviere.

De ce tocmai Maica Domnului, despre care ştim că S-a aflat lângă Hristos atunci când Acesta era răstignit, că a ajutat la pogorârea Sa de pe Cruce şi punerea în mormânt (după cum ne adevereşte şi iconografia), pare a fi trecută cu vederea, pare a se găsi într-un plan secund, în ceea ce priveşte aflarea veştii despre Învierea Fiului şi chiar în privinţa unei posibile întâlniri cu Hristos Înviat? De ce este accentuat rolul femeilor mironosiţe şi, în special, al Mariei Magdalena, în tot acest context, ştiut fiind faptul că acestea sunt cunoscute îndeobşte ca primii martori ai Învierii?

Sunt întrebări la care ne răspunde Tradiţia Bisericii pe temeiul Sfintei Scripturi. Singurele izvoare ale relatării Învierii Domnului sunt Evangheliile canonice, declarate autentice prin hotărârile autorizate ale Bisericii, sinoade şi Părinţi bisericeşti. Ele relatează Învierea Domnului nu istorisind misterul însuşi al învierii, care n-a fost surprins de nimeni, ea rămânând o minune insesizabilă, ci numai probele Învierii Domnului şi anume: aflarea mormântului gol, unde fusese

înmormântat Domnul Hristos, de către femeile mironosiţe şi Sfântul Apostol Petru şi Ioan - arătarea Domnului Hristos aceloraşi femei mironosiţe, Apostolilor şi unor ucenici în diferite rânduri până la Înălţarea Sa la cer, cu care se încheie seria arătărilor.

Toate aceste fapte de după Înviere, precum şi încercările iudeilor de a falsifica adevărul istoric, al evenimentului Învierii sunt expuse de evanghelişti nesistematic, nefixând cronologic faptele şi privind aceleaşi fenomene din diferite unghiuri, dând impresia unor contradicţii între ele.

Însă, în pofida acestor aspecte, încă de timpuriu, ***Tradiţia Bisericii a mărturisit că Domnul Hristos Înviat S-a arătat mai întâi Mamei Sale, Sfânta Fecioară Maria. În ceasul când celelalte femei mironosiţe Îl căutau pe Iisus printre morţi, ea îl văzuse deja viu şi slăvit.*** Evangheliile semnalează îndeosebi ceilalţi martori ai Învierii deoarece mărturia unei mame în favoarea fiului ei ar fi părut în ochii celor mai mulţi drept îndoielnică şi, prin urmare, nedemnă de crezare.

Atât scrierile Părinţilor primelor veacuri, cât şi unele scrieri apocrife, o amintesc pe Maica Domnului chiar în centrul evenimentelor legate de Învierea Domnului. Printre Părinţii şi Scriitorii Bisericeşti îi amintim pe:

- ✓ ***Origen (arată că această tradiţie există deja în secolul al II-lea),***
- ✓ ***Tatian (afirmă că Maica Domnului L-a văzut pe Hristos înviat chiar în ziua Învierii),***
- ✓ ***Sfântul Chiril al Ierusalimului, Sfântul Ioan Gură de Aur şi Sfântul Grigorie de Nyssa (o identifică pe Maica Domnului ca una dintre femeile aflate în centrul evenimentelor de după Înviere).***

Această tradiţie a devenit însă mai evidentă după secolul al IX-lea. ***Prima sursă cunoscută în acest sens este o omilie a Mitropolitului Gheorghe al Nicomidiei în care acesta vorbeşte despre prezenţa Fecioarei la Mormântul Domnului.*** Mai mult, acesta arată că Maica Domnului a fost prezentă la Mormânt în ziua Învierii, chiar înaintea sosirii celorlalte femei, ea fiind primul martor al Învierii Domnului.

Tradiţia este dezvoltată apoi în "Viaţa Maicii Domnului", scrisă de Sfântul Simeon Metafrastul: "După înfăşurarea cu giulgiu, ungerea cu smirnă şi după îngroparea frumoasă, după ce Iosif şi Nicodim s-au retras, numai Maica a rămas singură la mormânt, contemplându-l şi aşteptând neadormită, spre deosebire de celelalte Marii – femeile mironosiţe, care făceau drum dus-întors între mormânt şi ucenicii ascunşi de frica iudeilor. [...] Şezând necontenit, cu afecţiune maternă aprinsă, stând trează cu duh fierbinte, Maica Domnului a

văzut toate exact aşa cum au fost, marile minuni care au însoţit Învierea: cutremurul, pogorârea dintr-o dată a îngerului, rostogolirea pietrei, amorţirea străjerilor şi trezirea lor din nou, oarecum şi întoarcerea unora dintre ei în cetate. Nu s-a lepădat câtuşi de puţin de mormânt până ce n-a văzut de viaţă purtătoarea Înviere. Ea este martora cea dintâi văzătoare a strălucirii Fiului."

Această tradiţie este confirmată şi explicată în chip magistral şi de către Sfântul Grigorie Palama într-o omilie a sa la Duminica Femeilor Mironosiţe. Acesta, analizând cu minuţiozitate textul Sfintei Scripturi, şi luminat de Duhul Sfânt, sfârşeşte prin a conchide că, nu Maria Magdalena este primul om care L-a văzut pe Hristos înviat, deşi evangheliile aşa lasă să se înţeleagă ("***Şi înviind dimineaţa, în ziua cea dintâi a săptămânii, El S-a arătat întâi Mariei Magdalena...***" [Marcu 16, 9].), ci Maica Domnului: ***"cea dintâi dintre toţi oamenii care a primit vestea cea bună a învierii Domnului - aşa cum se cuvenea şi era drept - a fost Născătoarea de Dumnezeu iar ea a primit vestea chiar de la Domnul; Ea a fost cea care, înaintea tuturor, a ştiut că El înviase, cea care s-a bucurat de cuvântul Său dumnezeiesc şi nu doar că L-a văzut cu ochii şi L-a auzit cu urechile, dar tot ea a fost cea dintâi şi singura care I-a atins cu mâinile ei picioarele neprihănite, deşi evangheliştii nu spun în chip limpede toate acestea, nevrând ca tocmai Mama să fie adusă drept martoră, spre a nu da prilej de bănuială celor necredincioşi.”***

Sfântul Grigorie ne spune că ***"după ce Maria cea pururea Fecioară a venit cea dintâi la mormânt şi ea cea dintâi a primit vestea învierii Lui, multe au fost cele care au venit (celelalte femei mironosiţe) şi au văzut piatra rostogolită, i-au auzit pe îngeri şi, întorcându-se după ce priviseră şi ascultaseră, s-au despărţit. [...] Mironosiţele erau multe, iar ele nu au venit la mormânt o singură dată, ci în două sau trei rânduri, mai multe împreună, nu aceleaşi de fiecare dată, însă toate de dimineaţă. Aşadar, n-au venit toate la acelaşi ceas: doar Maria Magdalena, singura dintre celelalte, a revenit şi a rămas mai mult. Deci fiecare dintre evanghelişti, spunând că n-au venit împreună decât o singură dată, trece sub tăcere celelalte veniri. Dar pentru mine, care am pus laolaltă spusele tuturor evangheliştilor, după cum v-am arătat la început, Maica Domnului este aceea care a venit mai întâi dintre toate la mormântul Fiului şi Dumnezeului ei, luând-o înaintea Mariei Magdalena."***

Atunci când Evanghelistul Matei, spune: ***"... au venit Maria Magdalena şi cealaltă Marie ca să vadă mormântul. Şi iată, s-a făcut cutremur mare, că îngerul Domnului, coborând din cer şi venind, a prăvălit piatra şi şedea deasupra ei. Şi înfăţişarea lui era ca fulgerul şi îmbrăcămintea lui albă ca zăpada. Şi de frica lui s-au cutremurat cei ce păzeau şi s-au făcut ca morţi"***

[Matei 28, 1-4]”, Sfântul Grigorie arată că, de fapt, "cealaltă Marie” este Maica Domnului care revine, de această dată împreună cu Maria Magdalena, la mormânt.

Mai mult, ***Sfântul Grigorie arată că îngerul vestitor era însăşi Arhanghelul Gavriil: "de îndată ce a văzut-o pe Maica lui Dumnezeu grăbind către mormânt - el, care odinioară îi grăise: "Nu te teme, Marie, căci ai aflat har la Dumnezeu" [Luca 1, 30] -, se grăbeşte [la rându-i] să coboare şi în acea zi, ca să-i grăiască din nou aceleaşi cuvinte celei de-a pururea Fecioare, vestindu-i învierea din morţi a Celui Născut din ea fără de sământă, să ridice piatra şi să arate mormântul gol şi giulgiul, întărind astfel, pentru ea, vestea cea bună.*** Căci stă scris: "***Iar îngerul, răspunzând a zis femeilor: Nu vă temeţi, căci ştiu că pe Iisus cel răstignit Îl căutaţi. Nu este aici, căci S-a sculat, precum a zis; veniţi de vedeţi locul unde a zăcut***" [Matei 28, 5-6]. "

De altfel, Tradiţia păstrează prin imnografie acest moment al comunicării veştii despre Învierea Fiului ei: ***"Îngerul a strigat celei pline de har curată Fecioară bucură-te: că Fiul Tău a înviat a treia zi din mormânt".***

Şi tradiţia iconografică a Bisericii ne arată că, "cealaltă Marie”, amintită în Evanghelia după Matei este însăşi Maica Domnului, în scena "Femeile mironosiţele la mormântul gol", unde, de obicei, două femei sunt înfăţişate împreună ca fiind primele martore ale Învierii lui Hristos. Femeia în roşu, culoarea tradiţională a veşmântului Maicii Domnului, este Fecioara Maria. Cea mai veche reprezentare de acest fel este o miniatură ce înfăţişează Răstignirea şi Învierea din Codexul Rabula (Syria şi Palestina, datat 586-587). În multe reprezentări ulterioare Maica Domnului apare ca având numele scris lângă aureolă precum şi cele trei stele specifice (ce arată întreita feciorie) reprezentate pe frunte şi pe umeri. Cu timpul, aveau să apară şi devieri de la această reprezentare, Maica Domnului fiind înlocuită cu una din celelalte femei mironosiţe ce purtau numele Maria.

Amintim faptul că, din punct de vedere teologic, ***aşa cum spune şi Părintele Stăniloae, Învierea a început în iad. De pe Cruce Hristos se pogoară intru cele mai de jos ale adâncului şi li se arată protopărinţilor Adam şi Eva, pe care‑i ridică împreună cu cei asemenea încătuşaţi. Aşadar, mărturisim că ei sunt primii martori ai Învierii din rândul celor trecuţi la cele veşnice, în timp ce Maica Domnului, aşa cum ne arată această tradiţie a Bisericii, ar fi primul martor din rândul oamenilor.***

Hristos a înviat!

Ieromonah Serafim Pătrunjel - Sfintele Paşti şi Săptămâna luminată, culmea spiritualităţii ortodoxe

“Învierea Ta Hristoase, îngerii o laudă în ceruri şi pe noi pe pământ ne învredniceşte, cu inimă curată să Te mărim”.

Învierea Domnului (Anastasis tou Hristou, Ressurrectio Domini) reprezintă centrul de gravitaţie şi axa lumii. Ea este baza pe care se sprijină întregul edificiu al religiei creştine, fundamentul credinţei, al spiritualităţii noastre.

Cuvântul “Paşti”, “Pasca”, este de provenienţă ebraică, însemnând trecere. La Paşti, evreii îşi aminteau cu sărbătorire de trecerea prin Marea Roşie spre libertatea din pământul făgăduinţei (Canaan). ***Noi creştinii, serbăm Paştile în amintirea răscumpărării neamului omenesc, prin Patimile, Moartea şi Învierea lui Hristos, a Mielului nevinovat şi preacurat, Care a luat păcatele lumii, în amintirea mântuirii noastre din robia diavolului şi a păcatului.***

Paştile sunt cea mai veche sărbătoare creştină. Ele au început a fi serbate imediat după Învierea lui Hristos, fiind prăznuite de Apostoli, care au îndemnat pe credincioşi să le serbeze şi ei. “***Drept aceea, să prăznuim nu cu aluatul cel vechi, nici cu aluatul răutăţii şi al vicleşugului, ci cu azimile curăţiei şi ale adevărului***” (I Corinteni, 5, 8), spunea Sfântul Apostol Pavel, adresându-se creştinilor din Corint. Praznicul Învierii întrece cu strălucirea solemnităţii serviciului său toate celelalte sărbători ale anului.

Penticostarul începe cu rânduiala de slujbă pentru ziua de Paşti, cu Utrenia Paştilor, care e aceeaşi pentru fiecare zi a săptămânii luminate. Singura deosebire la Utrenia din Săptămâna luminată este că pentru fiecare zi doar laudele (hvalitele) sunt deosebite, restul fiind la fel.

Utreniei din ziua de Paşti îi premerge o mică slujbă de Înviere care începe cu ocolirea bisericii şi se face în totalitate în afara locaşului de cult. Această slujbă premergătoare se face numai în ziua de Paşti.

Cea de-a doua rânduială de slujbă din Penticostar, în Săptămâna luminată, şi de altfel pentru tot restul Penticostarului este rânduiala Vecerniei. În săptămâna luminată, Vecernia se deosebeşte de la o zi la alta prin stihirile de la "Doamne strigat-am", care sunt cele de sâmbătă seara de la cele opt glasuri, cu excepţia glasului al şaptelea, pentru fiecare zi fiind rânduite stihirile unui glas, începând cu glasul al doilea, care e la Vecernia din ziua de Paşti şi la laudele de luni din Săptămâna luminată.

Textele din Penticostar rânduite în vederea sfintelor slujbe de Paşti şi din toată Săptămâna luminată şi sfintele slujbe realizate pe baza acestor texte sunt izbucniri şi revărsări de bucurie, sunt bucuria în acţiune.

La Paşti şi în vremea Săptămânii luminate, la Utrenie, Sfânta noastră Biserică nu are nimic altceva de spus decât bucuria izvorâtă din mormântul dătător de viaţă al Mântuitorului celui ce a înviat.

Bucuria aceasta o vestesc şi o trăiesc credincioşii şi la slujbele înmormântării, când se întâmplă ca o astfel de slujbă să se facă la Paşti şi în Săptămâna Paştilor, căci în această săptămână de se va întâmpla să se facă slujbă de înmormântare, în loc de oricare din cele patru slujbe de înmormântare - a mirenilor, a preoţilor şi a diaconilor de mir, a pruncilor, sau a călugărilor - se face slujba înmormântării din Săptămâna luminată, care nu este altceva decât Utrenia din ziua de Paşti.

Tot Utrenia din ziua de Paşti e şi cadrul slujbei de sfinţire a apei, când această slujbă se face în Săptămâna luminată.

De observat că la Paşti şi în toată Săptămâna luminată, în cuprinsul slujbelor nu se pomenesc păcatele, nici nu se fac cereri de iertare, nici nu se citesc psalmi.

Totul e o prăznuire în care apar doar două cereri, amândouă privind o şi mai mare angajare în trăirea celor ce ţin de sărbătorire. Astfel, când se înconjoară biserica

înainte de începutul Utreniei din ziua de Paşti se cântă, repetându-se stăruitor următoarele cuvinte în care e cuprinsă şi o cerere. ***“Învierea Ta Hristoase Dumnezeule, îngerii o laudă în ceruri, şi pe noi, pe pământ, învredniceşte-ne, cu inimă curată să Te mărim”.***

A doua cerere din cuprinsul Utreniei de Paşti priveşte Paştile din veşnicie şi trăirea pascală cea mai presus de lume, căci zicem: ***“O Paştile cele mari şi preasfinţite Hristoase! O, Înţelepciunea şi Cuvântul lui Dumnezeu şi Puterea! Dă-ne nouă să ne împărtăşim cu Tine mai adevărat, în ziua cea neînserată a împărăţiei Tale”.***

Amândouă aceste cereri privesc progresul în trăirea evenimentelor de la Paşti, ele fiind legate de sărbătoarea Sfintei Învieri.

1. Cuvinte de la Paşti despre Paşti

Dintre toate sărbătorile din anul bisericesc, în Ortodoxie, Paştile sunt singura sărbătoare la care se fac afirmaţii despre sărbătoarea însăşi. Numai la Paşti, în timpul slujbei, sunt cuvinte despre Paşti. Numai la Paşti sunt exclamaţii despre Paşti, care se intercalează în atmosfera de bucurie specifică Paştilor. Astfel una din cântările de la slujba de Paşti se ocupă în chip deosebit de Paşti, căci glăsuieşte:
“Paştile cele sfinţite, Paştile cele nouă şi sfinte, Paştile cele de taină, Paştile cele cinstite, Paştile Hristos Izbăvitorul, Paştile cele fără prihană, Paştile cele mari, Paştile credincioşilor, Paştile care au deschis nouă porţile Raiului, Paştile cele ce sfinţesc pe toţi credincioşii, astăzi nouă s-au arătat”.

Într-o altă stihiră din aceeaşi serie, se adaugă în acelaşi sens: ***“Paştile cele frumoase, Paştile Domnului, Paştile; Paştile cele preacinstite nouă ne-au răsărit; Paştile cu bucurie unul pe altul să ne îmbrăţişăm; O Paştile, izbăvire de întristare!”***

Ne sunt cunoscute apoi şi afirmaţii ca acestea: “Paştile lui Dumnezeu cele mântuitoare”, “Paştile cele veşnice”, “Paştile cele curăţitoare”.

Şirul acestor cuvinte de la Paşti despre Paşti începe cu exclamarea: ***“Paştile Domnului, Paştile”!*** şi cu lămurirea: ***“Că din moarte la viaţă şi de pe pământ la cer, Hristos Dumnezeu ne-a trecut pe noi, cei ce-I cântăm cântare de biruinţă”.***

2. Ce sărbătorim la Paşti?

Ştim că Paştile sunt mari şi sfinte şi sfinţite şi prea cinstite şi mântuitoare şi veşnice, şi e firesc să ne întrebăm: ***Ce se prăznuieşte în ziua de Paşti sau la sărbătoarea Paştilor, ce trebuie să înţelegem prin cuvântul Paşti?*** Un răspuns lămurit la această întrebare ni-l dă **Sinaxarul din ziua de Paşti**, unde citim: ***"În Sfânta şi Marea Duminică a Paştilor prăznuim Învierea cea dătătoare de viaţă a Domnului şi Dumnezeului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos.***

Numim sărbătoarea de azi Paşti după cuvântul care în vechiul grai evreiesc însemnează trecere; fiindcă aceasta este ziua în care Dumnezeu a adus lumea dintru nefiinţă întru fiinţă.

Intru această zi smulgând Dumnezeu pe poporul Israelitean din mâna Faraonului, l-a trecut prin Marea Roşie şi tot în această zi, S-a pogorât din ceruri şi S-a sălăşluit în pântecele Fecioarei. Iar acum, smulgând tot neamul omenesc din fundul iadului, l-a suit la cer şi l-a adus iarăşi la vechea vrednicie a nemuririi...

Drept aceea, bucurându-ne peste fire, prăznuim cu strălucire, Învierea, închipuind bucuria cu care s-a îmbogăţit firea noastră prin îndurarea milostivirilor lui Dumnezeu".

La slujba de Paşti în care e cuprins şi Sinaxarul pomenit, cu privire la prăznuirea de Paşti se spun următoarele: ***"Prăznuim omorârea morţii, sfărâmarea iadului şi începătura altei vieţi veşnice".*** Aceasta ştiind-o, nu rămânem numai la prăznuirea propriu zisă, ci adăugăm la ea şi lauda din partea noastră, adusă Pricinuitorului: ***"...Şi săltând lăudăm pe Pricinuitorul, pe Unul cel binecuvântat, Dumnezeul părinţilor şi preaslăvit".***

Omorârea morţii, sfărâmarea iadului şi începătura altei vieţi veşnice a realizat-o Mântuitorul prin Învierea Sa din morţi. O mărturisim şi aceasta tot la slujba de Paşti, când vorbind cu Domnul cel ce a înviat, zicem: ***"Pogorâtu-Te-ai întru cele mai de jos ale pământului şi ai sfărâmat încuietorile cele veşnice, care ţineau pe cei legaţi, Hristoase; şi a treia zi, precum Iona din chit, ai înviat din mormânt ".***

În aceeaşi ordine de idei vorbim cu Domnul Hristos şi rostind sau cântând Condacul praznicului: ***"De Te-ai şi pogorât în mormânt, Cela ce eşti fără de moarte, dar puterea iadului ai zdrobit şi ai înviat ca un biruitor, Hristoase Dumnezeule, zicând femeilor Mironosiţe: Bucuraţi-vă! şi Apostolilor Tăi pace dăruindu-le, Cela ce dai celor căzuţi sculare".***

Şi pentru că la Paşti în mod principal avem în vedere Învierea lui Hristos, şi pe Hristos cel înviat, stăruim în vestirea că: ***“Hristos a înviat din morţi cu moartea pe moarte călcând şi celor din mormânturi, viaţă dăruindu-le”.***

Pe scurt, ***la Sfintele Paşti, luarea aminte ne este la Învierea Domnului Hristos cel ce a înviat, iar prin Învierea Sa a nimicit moartea, a sfărâmat iadul şi a pus temelia unei vieţi noi, izvorâte din Învierea Sa.***

3. Jertfă şi Înviere

Asumându-şi prin Întruparea Sa întreaga umanitate, Hristos a restaurat-o prin a Sa Moarte - Înviere. Învierii Lui îi premerg Răstignirea şi Pătimirile, urmate de Moartea pe cruce, sfârşitul care era totodată un început.
Hristos a primit ***“starea de ultimă desăvârşire ca om pentru a reveni la viaţa fără de sfârşit nu prin puterea omenească, ci prin tăria ce o avea sufletul Lui de la Dumnezeu, după ce-l pregătise pentru aceasta. Cu cât a primit această stare de pătimire mai de bună voie, cu atât se arăta mai în stare să o învingă în Sine şi în cei ce vor face la fel din credinţa în El”.***

În lumina Învierii Patimile, Răstignirea şi Moartea lui Iisus sunt şi rămân cu valoarea de jertfă ispăşitoare pentru mântuirea oamenilor. Aceasta o înţeleg, o cugetă şi o trăiesc credincioşii mai cu seamă la Paşti, când sunt chemaţi să cinstească nu numai Învierea Domnului ci şi Pătimirile Lui care au dus la Înviere.

În acest înţeles se spune la Paşti de trei ori: ***“Învierea lui Hristos văzând, să ne închinăm Sfântului Domnului Iisus, Unuia celui fără de păcat.***

Crucii Tale ne închinăm Hristoase şi Sfântă Învierea Ta o lăudăm şi slăvim; că Tu eşti Dumnezeul nostru, afară de Tine pe altul nu ştim, numele Tău numim.

Veniţi toţi credincioşii să ne închinăm Sfintei Învierii lui Hristos; că iată a venit prin cruce bucurie la toată lumea.

Totdeauna binecuvântând pe Domnul, lăudăm Învierea Lui; că răstignire răbdând pentru noi, cu moartea pe moarte a stricat”.

Cea dintâi chemare care se face în această stihiră e chemarea la închinare către Domnul Hristos cel înviat, căci se zice: “Învierea lui Hristos văzând să ne închinăm Sfântului Domnului Iisus, Unuia celui fără de păcat”, dar nu rămânem numai la Învierea Domnului, ci ştiind că prin moartea Sa, Hristos ne-a eliberat de

toate piedicile, transformând moartea în "trecere" către viaţă, avem în vedere şi Jertfa Lui mântuitoare cuprinsă în Crucea făcătoare de viaţă, de vreme ce zicem: "Crucii Tale ne închinăm Hristoase şi Sfântă Învierea Ta o lăudăm şi o mărim".

De la Hristos cel înviat, gândul ni se îndreaptă spre Hristos cel răstignit. Gândul la Învierea Domnului ne duce la Domnul Hristos care a înviat, iar Învierea Domnului pune în valoare şi dă sens sfintelor Pătimiri ale Mântuitorului. Amândouă acestea le cuprinde Crucea Mântuitorului, căci ea nu înfăţişează doar jertfă de bunăvoie a lui Hristos, ci înfăţişează deopotrivă şi sfânta Sa Înviere, fiind şi semn al biruinţei prin Înviere.

De aceea puţin mai departe citim şi rostim: "Veniţi toţi credincioşii să ne închinăm Sfintei Învierii lui Hristos, că iată a venit prin cruce bucurie la toată lumea". În aceste cuvinte este încă o afirmare şi o confirmare a faptului că între Învierea Domnului şi Pătimirea Lui există o legătură de nedezlegat, care se pune în evidenţă în faţa tuturor credincioşilor chemaţi la închinarea fată de Cel ce a înviat, dar şi la considerarea Crucii prin care s-a dat bucurie nouă şi la toată lumea.

În sfârşit, în această stihiră se mai afirmă încă o dată legătura dintre Înviere şi Răstignire, devreme ce se spune: "Totdeauna binecuvântând pe Domnul lăudăm Învierea lui, căci răstignire răbdând pentru noi, cu moartea pe moarte a stricat".

E bine să se ştie şi să se reţină că stihira la care ne-am referit este rânduit să se rostească la sfintele slujbe în fiecare din cele patruzeci de zile de prăznuire pascală, precum şi, cu câteva excepţii, în fiecare duminică la slujba Utreniei, nemijlocit după citirea Evangheliei vestitoare a Învierii Domnului Hristos. Desigur aceasta se face cu scopul precis, de a se pune în evidenţă legătura dintre Înviere şi Jertfă, dintre pătimirea Domnului şi biruinţa Lui prin Înviere.

4. În faţa Mântuitorului înviat

"***În ziua învierii Cuvântul însuşi este contemplat***". Toată slujba de Paşti şi din întreaga Săptămână luminată e pentru credincioşi un fericit prilej de a se şti, de a se simţi, şi de a trăi în prezenţa Mântuitorului înviat din morţi.

Învierea din morţi a lui Hristos e evenimentul pe care îl avem în vedere la Paşti, nu ca pe un eveniment din trecut, ca pe un eveniment care s-a sfârşit şi şi-a împlinit rostul, ci ca pe un eveniment prezent şi viitor, nu prin repetare ci prin trăirea lui.

Învierea lui Hristos la Paşti nu e un eveniment de odinioară dintr-un trecut îndepărtat, ci e o realitate adusă până la noi, până în faţa noastră, aşa cum şi Domnul Hristos, biruitorul morţii şi al iadului este şi El în faţa noastră, cu toate biruinţele Lui.

Aşa se face că la Paşti, conduşi de Penticostar, putem spune cuvinte ca acestea:

"Astăzi este mântuirea lumii,că a înviat Hristos ca Cel atotputernic",

"Să mânecăm cu mânecare adâncă, şi în loc de mir cântare să aducem Stăpânului; şi să vedem pe Hristos, Soarele Dreptăţii, tuturor viaţa răsărind".

Stând în continuare în faţa Domnului Hristos înviat, avem ocazia să-i spunem la slujba bucuriei, prilejuită de prăznuirea Învierii: ***"Păzind peceţile întregi, Hristoase, ai înviat din mormânt, Cela ce n-ai stricat cheile Fecioarei cu naşterea Ta, şi ne-ai deschis nouă porţile Raiului".***

În acelaşi sens vorbind mai departe cu Domnul Hristos în ziua prăznuirii Învierii Sale din morţi, spunem: ***"Mântuitorul meu, ca un Dumnezeu pe Tine însuţi de voie aducându-Te Tatălui, jertfă vie şi nejertfită, ai înviat pe Adam împreună cu tot neamul, sculându-Te din mormânt".***

Învierea Domnului, chiar şi ca eveniment întâmplat în trecut, o avem în vedere, conduşi de cântări ca aceasta: ***"Venit-au mai înainte de dimineaţă cele ce au fost cu Maria, şi aflând piatra răsturnată de pe mormânt, auzit-au de la înger: pentru ce căutaţi între cei morţi ca pe un om, pe Cela ce este întru lumina cea pururea fiitoare? Vedeţi giulgiurile cele de îngropare; alergaţi şi propovăduiţi lumii că s-a sculat Domnul, omorând moartea; că este Fiul lui Dumnezeu, Carele mântuieşte neamul omenesc".***

Tot cam de aceeaşi factură e şi Icosul Paştilor în care se spune: ***"Pe Soarele cel mai înainte de soare, Carele a apus oarecând în mormânt, întâmpinatu-L-au către dimineaţă, căutându-L ca pe o zi, fecioarele Mironosiţe, şi una către alta strigau: o prietenelor! veniţi să ungem cu miresme Trupul cel de viaţă purtător şi îngropat! Trupul carele a înviat pe Adam cel căzut, carele zace în mormânt. Să mergem, să ne grăbim ca şi Magii şi să ne închinăm şi să aducem miruri în loc de daruri, Celui ce nu în scutece, ci în giulgiu a fost înfăşurat; şi să plângem şi să strigăm: Stăpâne scoală-Te! Cela ce dai celor căzuţi sculare".***

Deşi Icosul ne prezintă Învierea Mântuitorului şi cele petrecute în legătură cu ea, ca pe ceva de odinioară, scopul lui este să ni-L facă prezent pe Domnul Hristos, iar Învierea Lui să ne-o pună în atenţie la vremea prăznuirii şi pentru totdeauna ca pe ceva ce ne priveşte şi pe noi, căci s-a întâmplat şi pentru noi.

5. Învierea lui Hristos şi învierea noastră

"***Dar acum Hristos a înviat din morţi, fiind începătură a învierii celor adormiţi, că devreme ce printr-un om a venit moartea, tot printr-un om şi învierea morţilor, căci precum în Adam toţi mor, aşa şi în Hristos, toţi vor învia***" (I Corinteni, 15, 20-22).

"Paştile sunt un dar, dar şi o propunere; la fel precum Învierea lui Lazăr prefigura Învierea lui Hristos, tot aşa Învierea Mântuitorului o simbolizează pe aceea a neamului omenesc în veacul viitor".
Slujba de la Paşti, printre altele ne stă mărturie şi despre faptul că Învierea lui Hristos nu are importanţă numai pentru El, ci ea e de mare însemnătate şi pentru noi, fiind şi o garanţie pentru învierea noastră.

Hristos a înviat pentru ca şi noi să înviem împreună cu El, Cel ce tainic, continuă să moară şi să învie în fiecare om căruia i-a îmbrăcat chipul, până la sfârşitul timpurilor.

Că Învierea lui Hristos e un fapt real şi pentru noi o mărturisim când zicem fiecare ca despre sine însuşi: ***"Ieri m-am îngropat împreună cu Tine Hristoase, astăzi mă scol împreună cu Tine, înviind Tu; răstignitu-m-am ieri împreună cu Tine, Însuţi împreună mă proslăveşte, Mântuitorule, întru împărăţia Ta".***

De altfel toate evenimentele legate de Învierea Domnului Hristos, Învierea însăşi şi toate roadele ei, toate biruinţele câte ţin de Înviere au urmări binefăcătoare pentru credincioşi: ***"Hristos a înviat din morţi, cu moartea pe moarte călcând, şi celor din morminte viaţă dăruindu-le"***, zicem noi la Paşti, punând accent pe legătura dintre Învierea Domnului şi învierea credincioşilor, dintre Învierea Mântuitorului şi învierea noastră.

Învierea lui Hristos a însemnat deplina Lui biruinţă ***"asupra morţii şi nu doar o dovadă pentru oamenii de pe pământ, că moartea nu înseamnă sfârşitul total al fiinţei. Ea este anticiparea unei asemenea biruinţe şi pentru noi, deoarece, chiar dacă sufletele celor drepţi se bucură de o fericire după despărţirea de trup, cum s-a bucurat şi al lui Iisus, starea lor de separaţie, arată totuşi o ştirbire, o***

descompletare a omului prin moarte, în urma păcatului ereditar. Fericirea la care se duc unele suflete după moarte, n-ar fi posibilă dacă ele n-ar fi destinate învierii, dacă acea stare n-ar fi o anticipare a învierii".

Când prăznuim omorârea morţii, sfărâmarea iadului, începătura altei vieţi veşnice, şi când lăudăm pe Pricinuitorul, pe cel Unul binecuvântat, Dumnezeul părinţilor noştii şi preaslăvit noi ne gândim la acestea ca la ceva ce ne priveşte şi pe noi, aşa încât Învierea Domnului e şi învierea noastră. ***"Temeiul lumii viitoare, înfiinţat de Iisus Hristos în persoana Sa prin Înviere, stă în legătură cu lumea aceasta şi o influenţează, pregătindu-o pentru transformarea ei întreagă după chipul Lui. Cealaltă lume aparţine prezentului în Iisus Hristos, în ascunsul actual, dar e şi o realitate a viitorului".***

6. Bucurie în lumină

"***Este dat omului să cunoască în timpul nopţii pascale, prin anticipare, viaţa veacului ce va să vină, să pătrundă în Împărăţia Slavei, Împărăţia lui Dumnezeu***".

"***Realitatea viitoare a 'acestei zile' a Prusiei veşnice este actualizată în mod simbolic prin realitatea Învierii***".

Acum "***bucuria se revarsă din inimă şi luminează întreaga noastră fiinţă, corpul nostru este uşor, mintea noastră recunoscătoare şi bucuroasă***". Fiind cu luare aminte la textele de slujbă de la Paşti, constatăm de la bun început că ***bucuria Învierii e învăluită în lumină, că lumina şi bucuria apar adeseori împreună, deoarece Hristos Însuşi este lumină, libertate, bucurie, plenitudine de viaţă.*** El este realitatea prin excelenţă de la Care provin toate acestea.

"***Acum toate de lumină s-au umplut: cerul şi pământul şi cele dedesubt. Deci să prăznuiască toată făptura Învierea lui Hristos, întru care s-a întărit*** ", glăsuieşte una din stihirile din canonul de slujbă de la Paşti şi împreună cu ea şi alte cântări ne spun acelaşi lucru.

"***Să ne apropiem de Hristos, Carele a ieşit din mormânt, ca de un mire şi să prăznuim, cei ce suntem purtători de lumină, cu cetele iubitoare de praznice, Paştile lui Dumnezeu cele mântuitoare***".

Prin irmosul cântării a nouă ***o invităm şi pe Maica Domnului să ia parte la bucuria noastră, la bucuria Învierii: "Luminează-te, luminează-te, noule***

Ierusalime că slava Domnului peste tine a răsărit; dănţuieşte acum şi te bucură Sioane; iară tu Curată, Născătoare de Dumnezeu, veseleşte-te întru Învierea Celui născut al tău”.

La o astfel de lumină unită cu bucurie suntem chemaţi credincioşii la Paşti, căci se spune: ***“Ziua Învierii, popoare să ne luminăm! Paştile Domnului, Paştile! că din moarte la viaţă, şi de pe pământ la cer, Hristos Dumnezeu ne-a trecut pe noi, cei ce-I cântăm cântare de biruinţă”.***

“***Prin Cruce bucuria a penetrat întreaga lume***”, dar ca să putem vedea şi înţelege bucuria, şi să avem parte de lumina unită cu ea, este necesar să ne curăţim simţirile, după cuvântul care zice: ***“Să ne curăţim simţirile, şi să vedem pe Hristos strălucind cu neapropiată lumina Învierii; şi cântându-I cântare de biruinţă, luminat să-L auzim zicând: Bucuraţi-vă”!***
În lumina unor astfel de gânduri înţelegem, gândim şi trăim, cele ce ni se pun înainte prin stihira ce zice: ***“Cerurile după cuviinţă să se veselească şi pământul să se bucure şi să prăznuiască toată lumea cea văzută şi cea nevăzută; că a înviat Hristos, veselia cea veşnică”.***

Aşa este la Paşti, aşa este în toată **Săptămâna luminată** în **Raiul anului bisericesc**, când prăznuim Paştile cele veşnice şi ne gândim la ziua cea neînserată, raportându-ne la Hristos, veselia cea veşnică.

7. Chemări şi îndemnuri ce ni se fac la Paşti

Lumina Învierii Domnului Hristos şi toate bucuriile ce ţin de ea sunt fireşti şi de sine înţelese în ziua pe care a făcut-o Domnul să ne bucurăm şi să ne veselim într-însa. Cu toate acestea la slujba de Paşti ni se fac şi nişte chemări speciale dându-ni-se şi unele îndemnuri înmulţitoare de bucurie şi întăritoare de suflete.

Ne sunt cunoscute tuturor cuvintele de chemare: ***“Veniţi să bem băutură nouă, făcută cu minune, nu din piatră stearpă, ci din mormântul lui Hristos, carele a izvorât izvorul nestricăciunii, întru carele ne întărim”.***

O invitaţie asemănătoare ni se face la slujba de Paşti când ni se spune: “Veniţi în ziua cea vestită a Învierii, să ne împărtăşim din rodul cel nou al viţei, din dumnezeiasca veselie, şi din Împărăţia lui Hristos, lăudându-L pe Dânsul, ca pe un Dumnezeu în veci”.

Tot aici pot fi amintite şi îndemnuri ca: “Popoare să ne luminăm”, sau “Să ne curăţim simţirile şi să vedem pe Hristos”, ori “Să mânecăm cu mânecare adâncă şi în loc de mir cântare să aducem Stăpânului”, sau “Să ne apropiem purtători de lumină de Hristos”, care pot fi socotite şi ca îndemnuri şi chemări ce ni se fac la Paşti pentru Paşti.

8. Concluzii

Slujba de Paşti şi din toată Săptămâna luminată reprezintă gândirea, simţirea şi peste tot trăirea cea mai înaltă pe care o cunoaşte Biserica Ortodoxă.

Ortodoxia în cea mai înaltă cotă a ei se cuprinde şi se manifestă în slujba de la Paşti şi din toată Săptămâna luminată. Slujba de la Paşti cu toate implicaţiile ei în gândirea şi trăirea ortodoxă este culmea spiritualităţii ortodoxe. În acest cadru pregătit de rânduielile de slujbă ale Triodului, credincioşii ortodocşi se întâlnesc cu Domnul Hristos cel înviat, cu biruitorul morţii şi al iadului, cu Cel ce a călcat cu moartea pe moarte.

La slujba de la Paşti avem în câmpul cunoştinţei noastre pe Domnul Hristos “Veselia cea veşnică”, “Soarele dreptăţii”, pe “Cel ce este întru lumina cea pururea fiitoare”, “Izvorul nestricăciunii”, “Lumina cea fără de ani”.

La slujba de la Paşti prăznuim “Paştile cele de taină”, “Paştile cele curăţitoare”, “Paştile cele veşnice”, “Paştile care au deschis nouă uşile Raiului”, pe Hristos însuşi, “Paştile cele mari şi prea sfinţite”, “Paştile cele ce sfinţesc pe toţi credincioşii”, preînchipuim prăznuirea cea din veşnicie, din “ziua cea neînserată” a Mântuitorului nostru.

Fiind o anticipare a prăznuirii din împărăţia lui Dumnezeu, slujba de la Paşti, cu toate ale ei, este culmea spiritualităţii ortodoxe. Ea însă, nu este şi nu rămâne singura modalitate de manifestare a credinţei şi vieţii ortodoxe, nu este şi nu rămâne singurul chip de spiritualitate ortodoxă, ci doar cea mai înaltă culme a acestei spiritualităţi, precedată şi urmată de celelalte moduri de spiritualitate, legate de diferitele evenimente sărbătorite în cadrul Bisericii noastre Ortodoxe de-a lungul unui an bisericesc.

În cuprinsul unui an bisericesc, numai o săptămână este Săptămâna luminată, numai Paştile sunt Paşti, numai spiritualitatea de Paşti e culmea spiritualităţii ortodoxe.

Dar acestea nu pot exista nici ca gândire, nici ca trăire fără celelalte chipuri de gândire şi de manifestare a evlaviei ortodoxe, câte mai sunt pe parcursul unui an bisericesc.

Dacă ar zice cineva, cum a zis Sfântul Apostol Petru pe muntele Schimbării la Faţă: "***Bine este nouă a fi aici***" , într-adevăr, este bine să fim aici, în acest cadru sărbătoresc de la Paşti. Insă numai trăind toate momentele care ţin de mântuire, putem nădăjdui să participăm la trăirea şi la bucuria de la Paşti.

E drept că Învierea Domnului Hristos se prăznuieşte într-un anumit fel, doar cu câteva excepţii, în fiecare duminică, fiecare duminică fiind şi o trăire şi o prăznuire de Paşti, dar Paştile sunt o sărbătoare unică între alte sărbători, iar spiritualitatea de la Paşti e unică între alte chipuri de spiritualitate ortodoxă.

În cadrul Penticostarului sunt mai multe chipuri de slujbă, legate de mai multe sărbători, iar slujbele ce se fac în această perioadă aduc în viaţa credincioşilor gânduri, simţiri şi trăiri potrivite cu evenimentele sărbătorite.

Slujbele sfinte din vremea Penticostarului sunt întrupări ale rânduielilor de slujbă corespunzătoare cu evenimentele de mântuire sărbătorite, iar trăirea ortodoxă pe temeiul sfintelor slujbe, trăirea evenimentelor sărbătorite, este o întrupare în om a sfintelor slujbe care aduc în actualitatea credincioşilor evenimentele care se sărbătoresc.

Să luăm aminte: Spiritualitatea ortodoxă cea cu multe chipuri are în centrul ei spiritualitatea Sfintelor Paşti, care este şi rămâne culmea spiritualităţii ortodoxe, dar aceasta numai pentru că există şi alte chipuri de spiritualitate ortodoxă, alte chipuri de evlavie în Ortodoxie.

Paştile au deschis nouă uşile Raiului, iar celelalte sărbători ne deschid calea către Paşti şi către Paştile cele veşnice.

Hristos a înviat!

Viaţa ca o săptămână luminată: “Acum toate s-au umplut de Lumină: și cerul, și pământul, și cele dedesubt”/ “Făclii să fiţi acolo unde mergeţi!”

Totul este lumină izvorâtă din Lumină, iar întunericul însuşi nu face altceva decât să aducă dovada absenţei luminii izvorâte din Lumină. După parcurgerea celor 7 săptămâni ale Postului mare, iată-ne trecuţi prin Înviere, pătrunşi de Lumină şi trăind zilele Săptămânei luminate, aşa cum îndeobşte este cunoscută săptămâna de după Înviere.

Cu multă responsabilitate aş putea pune semnul egal între lumină şi bucurie, pentru că ce suflet scăldat în Lumina Învierii ar putea revărsa un chip trist? Lumina este bucurie! Bucuria este lumină! Trăim o săptămână vrută ca o reflectare a unei vieţi întregi parcurse în duhul Lui Hristos, care nu este altceva decât un duh al iubirii.

Dacă nu ne-am strădui, poate, atât de mult să complicăm viaţa, cu siguranţă am căpăta buna vedere a simplităţii cerinţei Lui Dumnezeu de a avea o viaţă ca o Săptămână luminată scăldată în bucurie, pentru că iubind nu putem revărsa decât bucurie şi lumină în cei de lângă noi şi tot ce ne înconjoară.

Revărsând lumină şi bucurie în cei de lângă noi, în animale şi în natură ajungem să trăim o viaţă făurită după chipul Luminii care să ne poarte paşii în Rai încă pe pământ fiind.

Să fim numai atenţi la duhul acestei săptămâni şi taine de neînţeles se pot dezlega în faţa ceţei de pe ochi şi a surzeniei urechilor! Odată purtând ochi cu bună vedere şi urechi cu bună auzire, putem tinde spre dezlegarea tainelor acestei săptămâni frumos, migălos şi cu multe înţelesuri urzite ca într-un costum popular românesc.

Acum, astăzi, aici ”Să se veselească cetele cereşti şi să se bucure cele pământeşti. Că a făcut biruinţă cu braţul Său Domnul, călcând-o cu moartea pe moarte. Cel Întâi- Născut din morţi S-a făcut , din pântecele iadului ne-a izbăvit pe noi şi a dat lumii mare milă” (Troparul Învierii, glas 3)

Hristos a Înviat!

Arhim. Damaschin Luchian: Meditaţie la Taina Sfântului Maslu

“În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Iubiţi credincioși, de obicei, în fiecare an acum ar fi trebuit să fie prima dată când se săvârşeşte în mănăstirea noastră, aşa a fost tradiţia şi obiceiul, Taina Sfântului Maslu. Însă, dacă vă aduceţi aminte, noi am mai avut anul acesta, încă o dată, Taina Sfântului Maslu. Am avut când au fost aduse aici moaştele Sfântului Ierarh Nectarie. Au fost și atunci mulţi oameni, mai mulţi decât sunteţi dumneavoastră acum, dar duhul care a fost peste acei oameni și puterea cu care au plecat majoritatea dintre ei, din seara aceea, din noaptea aceea, din sfânta biserică, acela ar trebui să fie duhul cu care, de fiecare dată, noi să plecăm din Casa lui Dumnezeu. Că n-am venit oriunde, nu ne-am adunat pentru noi și nu ne-am adunat în numele oricui, ne-am adunat în numele Domnului nostru Iisus Hristos și ne-am adunat în Casa Lui şi El a spus că acolo unde sunt doi sau trei…, darămite zeci și sute, acolo cum să nu fiu Eu în mijlocul lor?

Şi, când venim în Casa lui Dumnezeu, Dumnezeu e darnic, Dumnezeu e bun, Dumnezeu e boier, Dumnezeu e cu mâna largă. Noi Îi aducem puţine, prea puţine faţă de cu câte ar trebui să venim în faţa Lui. Cu ce venim? Cu o picătură de ulei, cu o mână de făină. Dar mai aducem şi altceva: îngenuncherea noastră, răbdarea noastră, rugăciunea noastră pentru noi, pentru cei ai noştri care sunt bolnavi, pentru alţii, pe care nu-i ştim. Nu venim chiar cu mâna goală. Şi El primeşte puţinul acesta al nostru și, ca un boier, ca un om darnic, vine și dăruieşte îmbelşugat înapoi.

Nimeni n-are dreptul să plece din Casa lui Dumnezeu aşa cum a intrat. Dacă plecăm aşa cum am venit din biserică înseamnă că ceva nu s-a produs bine la noi.

Cine a venit trist trebuie să plece cu faţa senină. Cine a venit cu durere în suflet trebuie să plece cu nădejde. Că Dumnezeu nu lasă pe nimeni, niciodată, să plece deşert! Nimeni din cei ce aleargă la tine nu iese ruşinat - ne rugăm de fiecare dată când citim Paraclisul Maicii Domnului. În Casa lui Dumnezeu, Dumnezeu nu stă singur! În Casa lui Dumnezeu El este însoţit de sfinţii Săi şi, atunci când rugăciunea mea, când osteneala mea e prea mică, e prea puţină, are cine să completeze. De aceea ne-am rugat şi am invocat aici, la Taina Sfântului Maslu, și rugăciunile Maicii Domnului, şi rugăciunile sfinţilor care au darul acesta, de a tămădui: Sfântul Ierarh Nicolae, Sfântul Mare Mucenic Dimitrie, Sfântul Mucenic Pantelimon, toţi Sfinţii Doctori fără de arginţi. Şi, cu precădere, mănăstirea noastră, cei care veniţi la Taina Sfântului Maslu, trebuie să ştim că duhul care a fost aici prin venirea moaştelor Sfântului Ierarh Nectarie, acest duh nu pleacă, pentru că noi avem părticică din moaştele Sfântului Ierarh Nectarie puse spre închinare.

Aproape de fiecare dată, la Taina Sfântului Maslu, punem spre închinare lângă Sfânta Evanghelie un lucru pe care l-a purtat Sfântul Ierarh Nectarie: centura Sfântului! Acest obiect, această centură, a stat pe trupul Sfântului Nectarie. Când sărutăm centura Sfântului Nectarie închipuiţi-vă ca şi cum v-aţi atinge cu mâna de picioarele, de veşmântul, de mâna Sfântului. Şi toţi cei care în timpul vieţii Sfântului Nectarie au primit ajutor, toţi cei care după plecarea Sfântului Nectarie la Domnul s-au folosit de mijlocirile Sfântului pentru ei, toţi aceştia vine și ne spun: <Nu în zadar vă rugaţi sfinţilor!> Sfântul Nectarie este viu, aşa cum vii sunt toţi sfinţii pe care noi îi avem în calendar.

Am spus, însă, că puţin aducem noi, că n-avem de unde, suntem slabi, suntem neputincioşi. Au citit părinţii că mult poate rugăciunea stăruitoare a dreptului. Noi nici drepţi nu suntem și nici rugăciune stăruitoare nu avem. Dar, cu toate acestea, plecaţi de fiecare dată din sfintele lui Dumnezeu biserici cu mai multă încredere că n-o să fim rușinați şi că, dacă nu astăzi, dacă nu mâine, cândva-cândva, Dumnezeu va veni cu un răspuns pentru noi. Uneori, aşa cum l-am cerut, alteori, poate, altfel; dar Dumnezeu niciodată nu rămâne mut, surd, nesimţitor atunci când cineva I se adresează.

Oamenii ne uită, oamenii ne întorc spatele, fiecare - sau majoritatea - îşi urmăreşte interesul propriu. Dumnezeu niciodată nu Se gândeşte la Sine. Totdeauna Dumnezeu S-a gândit, Se gândeşte şi Se va gândi la noi, la făptura mâinilor Sale. Şi mai e, încă, ceva: dacă plecăm din biserică, bine ar fi ca oamenii să ne vadă altfel decât atunci când nu eram în biserică. Că or să se uite oamenii la noi și or să spună: <Cui Dumnezeu slujesc oamenii aceştia? Unde au fost mâna asta mare de oameni în prima săptămână din Postul ce mare, în prima vineri?> <Au fost la

Sihăstria [Putnei].> Se cunoaşte că oamenii aceştia au încheiat o săptămână de post? Se cunoaşte că oamenii aceştia au ascultat și luni, și marţi, și miercuri și joi Canonul Sfântului Andrei şi au mai ascultat, poate, și un cuvânt de învăţătură și și-au luat acasă şi untdelemn sfinţit? Se vede? Se vede ceva în viaţa noastră?

Încă o dată vă spun: făclii să fiţi acolo unde mergeţi! Îl mărturisiţi pe Dumnezeu aşa, prin viaţa dumneavoastră, în orice loc vă aflaţi. Şi, dacă astăzi n-aţi vorbit cu vecinul, mâine să vorbiţi. Şi dacă astăzi nu v-aţi împăcat cu soţul, cu soţia, mâine să vă împăcaţi. Şi dacă n-am avut răbdare suficientă până acum, măcar de acum să începem să avem mai multă răbdare. Că aşa ne-au spus Scripturile: Dacă trăim în Duhul, în Duhul să şi umblăm. În Duhul Cel Sfânt. Şi care e roada Duhului? E dragostea! E bunătatea! E îndelunga răbdare! E curăţenia! E milostenia! Aceste daruri să vă împodobească, fraţilor şi surorilor, sufletele dumneavoastră. Aceste daruri să le aduceţi lui Dumnezeu în Noaptea de Paşti şi cu Dumnezeu în minte și cu mijlocirile sfinţilor să plecaţi de fiecare dată din sfânta biserică cu încredere şi cu nădejde că suntem fiii unui Dumnezeu care nu-Şi părăseşte neamul, suntem fiii unui Dumnezeu Care totdeauna El are ultimul cuvânt în lume şi suntem fiii unui Dumnezeu veşnic, Care ne pregăteşte pentru veşnicie cu El. Întru acest Dumnezeu să credem, Lui să ne închinăm, acum şi-n vecii vecilor! Amin”.

Pr. Ioan Valentin Istrati/ “Lumina răstignită”: Umanitatea - un neam de hiene omorâtoare de Dumnezeu

De câte ori trece Prohodul Domnului peste noi, ca un noian devastator, ca un tsunami de durere, o idee mi se sapă în minte ca-ntr-un mormânt: cum este posibil, cum am putut să facem aşa ceva?

Cât de cretin şi de blestemat să fii să omori pe Dumnezeu? Cât de orb şi de nemernic să fii? Cum să ucizi pe Cel care ţi-a dat viaţă? Cum să umpli de răni pe Cel ce te vindecă? Cum să biciuieşti pe Cel ce te mângâie? Cum să pui coroană de spini Celui ce te-a încoronat împărat al făpturii? Cum să străpungi mâinile care te-au zidit? Cum să reduci la tăcere pe cel ce te-a învăţat să vorbeşti? Cum să scuipi pe Cel ce te sărută cu veşnicie? Cum să calci în picioare pe Cel ce te îmbrăţişează cu lumina Lui? Cum să sfărâmi pe cel ce te zideşte? Cum să muşti mâna care te hrăneşte? Cum să dai întuneric celui ce-ţi deschide ochii? Cum să omori pe Părintele tău, cu care semeni, al Cărui chip eşti? Cum? Ce neam de hiene nemernice suntem, popor omorâtor de Dumnezeu care a răstignit pe Domnul slavei pe Cruce?

“O neam necredicios, până când voi fi cu voi, până când vă voi răbda pe voi? Aduceţi-l la Mine”.

În această întrebare, refuz să deschid ochii care m-ar inunda de plâns, refuz să mă nasc în asemenea neam, să trăiesc şi să mor între cei care L-am omorât pe Dumnezeu. Nu, viaţa de aici e un coşmar imens, colectiv, un vis urât, din care ne vor trezi şi vom îmbrăţişa pe Pruncul de sfânt al veşniciei, ne vom adăpa cu nesaţ din Lumina prea sfântă a Lui, vom primi mireasma cea mai presus de fire a Raiului din El. Istoria nu e decât un vis nemernic, în care stăm aşteptând moartea ca pe ultima soluţie, ca pe trezirea din neant.

Şi totuşi ochii mei se deschid şi mi se confirmă hâdul adevăr. Văd milioanele de morţi ai istoriei, molimele care ucid mii de copii pe secundă, viclenia cea îngrozitoare, focoasele nucleare, bombardamentele, sărăcia lucie, foamea rânjind, bătrâneţea cu durerea ei, cancerele înşirate la paradă, războiul ca încrâncenare tâmpă a iadului din noi, tarabele de carne care doare, răutatea gratuită, legiunile de draci jubilând, tot absurdul unei vieţi fără de sens, spectrul morţii şi scrâşnetul dinţilor unui popor înstrăinat de Dumnezeu, munţii de cadavre de bebeluşi sfinţi avortaţi din mamele lor, aud urletul de durere al pruncilor, simt turbarea cumplită a unei umanităţi care ucide şi se ucide pe sine în acelaşi timp. Şi mai presus decât toate acestea, văd pe Dumnezeul cel Viu sfărâmat, pironit, străpuns, biciuit, omorât pentru noi şi de către noi.

Dacă n-aş şti c-ar învia, n-ar mai merita să trăiesc nici o clipă pe pământ. Mi se rupe inima ca unei maici care şi-a văzut copilul murind, spune cântarea Prohodului. Suntem pierduţi. E prea târziu. Uciderea de Dumnezeu a avut loc, suntem în ea ca-ntr-un univers de nefiinţă, nu visăm, strămoşii noştri şi noi prin păcatele noastre Îl răstignim mereu pe Hristos, Mirele Bisericii îndrăgostit de umanitate. Suntem aici, pe pământ, şi nimeni şi nimic nu ne mai poate absolvi de această vină. Şi oasele noastre peste câteva zeci de ani vor vorbi fără de glas despre actul supremei ucideri de Dumnezeu.

Suntem un neam omorâtor de Dumnezeu. Şi totuşi Dumnezeu înviază din morţi mereu, iubindu-ne infinit, până la iad şi înapoi, şoptindu-ne mereu că ne iubeşte o veşnicie. O singură nădejde mai avem. Hristos înviază din morţi în fiecare zâmbet, în fiecare gură de pâine dăruită, în fiecare lacrimă vărsată pentru altul, în fiecare oftat de durere pentru păcat, în fiecare Doamne, în fiecare suflare de lumină, în fiecare floare de gând. Strânge cu atenţie toate morţile noastre ca pe nişte firimituri în ştergarul cu care a fost ştearsă de sânge Faţa Sa cea dumnezeiască. Ne mângâie

mereu cu mâinile străpunse de piroane, ne dăruieşte mereu Sângele Lui pentru viaţă veşnică, deşi noi nu Îi dăm decât moarte, durere şi stricăciune.

În pâcla unei asemenea nopţi, în bezna în care orbecăim de când am văzut pe dinafară porţile Raiului, noi, neamul ucigaş, stirpe omorâtoare de Dumnezeu, mai avem o fărâmă de nădejde: cineva din neamul nostru este Născătoare de Dumnezeu. Rugăciunea ei de mamă de copil mort, inima ei zdrobită de durere ne vesteşte dincolo de moarte că Hristos a înviat.

Hristos a înviat!

Cum să parcurgem cu vrednicie Săptămâna luminată? Cum să ne împărtăşim şi cum să evităm înşelarea la rugăciune? Să căutăm sau nu stările de bucurie? – Ier. Serghie Rabko

- Părinte Serghie, ce le uraţi cititorilor noştri cu ocazia Sfintei Învieri?

- Le doresc bucurie pascală şi menţinerea ei în suflet. Păstraţi-o! Nu vă împărtăşiţi de ea numai pentru o clipă, ca apoi să o uitaţi şi să o risipiţi. Ea poate fi pierdută, dar poate fi şi menţinută, astfel încât să ne transfigureze. Bucuria pascală poate să preschimbe orice om. Se dobândeşte datorită unei vieţi cucernice şi poate fi păzită tot printr-o viaţă îmbunătăţită, evanghelică. „Ce ţie nu-ţi place, altuia nu-i face" este expresia uneia din cele mai importante porunci creştineşti. Dacă omul va ţine seama de îndemnul acesta oricând, oricum şi oriunde, va gusta întotdeauna din adevărata bucurie.

- Cum să parcurgem cu vrednicie Săptămâna Luminată?

- Săptămâna Patimilor este timpul unei strădanii duhovniceşti asidue, o luptă purtată pe terenul inimii şi al sufletului. Este vremea răstignirii Domnului, Care urcă pe Golgota ca să fie omorât pentru păcatele noastre. În Săptămâna Luminată ne bucurăm împreună cu ucenicii lui Hristos pentru Învierea Sa şi Îi mulţumim

pentru această taină minunată. Prin urmare este timpul bucuriei şi al recunoştinţei, când orice creştin e bine să fie în biserică.

Slujba pascală este deosebită. Are nu doar o influenţă estetică asupra sufletului, ci, îndeosebi, una duhovnicească. Orice ortodox simte bucurie în timpul Învierii. În Săptămâna Luminată, bucuria se prelungeşte, pentru că esenţa vieţii creştinului este Domnul nostru Iisus Hristos, iar evenimentul de seamă al acestei Săptămâni este Învierea Lui. Bineînţeles, locul special pentru exteriorizarea unei astfel de bucurii este Biserica Domnului.

Ulterior, creştinii îşi exprimă reciproc urări cu ocazia învierii, apoi lecturează cărţi duhovniceşti. Pravila de rugăciune se prescurtează sau mai exact, este înlocuită. În locul rugăciunilor de dimineaţă şi de seară se citesc Ceasurile Învierii. Ele sunt scurte, dar unii râvnitori le recitesc foarte des. De asemenea, se va citi sau se va cânta în familie Canonul pascal.

Săptămâna Luminată este timp de odihnă, atât de muncile trupeşti, cât şi de nevoinţele duhovniceşti. Într-un cuvânt, vom merge în vizită la prietenii, rudele sau apropiaţii noştri, nu pentru a bârfi sau vorbi în deşert, ci pentru a-i felicita cu ocazia sărbătorii, a sta la masă, a discuta asupra unor subiecte duhovniceşti. În general, sunt mai multe alternative de odihnă în această perioadă.

- Cum se poate odihni creştinul ortodox în aceste săptămâni?
- Vom evita extremele atât în Săptămâna Patimilor, cât şi în cea Luminată. Dacă în Săptămâna Patimilor unii oameni se silesc la un post istovitor, la munci exagerate care depăşesc puterile lor fizice, atunci în Săptămâna Luminata ei cad în altă extremă - a lenei. Unii mănâncă bucate în exces, iar alţii petrec în beţii.

Sfântul Teofan Zăvorâtul spunea să fim atenţi la sine, mai ales în Săptămâna Luminată, pentru că mulţi, căzând în extreme, ajung să săvârşească păcate mari. Adică îşi permit diverse înlesniri, depăşesc anumite limite, după cum afirma sfântul, iar bucuria dumnezeiască se preschimbă într-o nemăsurată bucurie trupească. După asemenea „odihnă” va urma, cu siguranţă, o prăbuşire.

- E bine să se citească în Săptămâna Luminată rugăciuni de pomenire şi Psaltirea pentru o răposată?
- În Săptămâna Luminată nu se citeşte Psaltirea, dar este îngăduită pomenirea morţilor acasă sau în chilie. E suficientă rostirea din pomelnic a numelor rudelor voastre răposate. Puteţi cânta, de asemenea, troparul Panihidei: „Cu sfinţii odihneşte…” În biserică, Panihida nu se slujeşte. Dacă se întâmplă să moară cineva în

Săptămâna Luminată, i se va face slujba de înmormântare după obicei, dar rânduiala cântărilor va fi pascală. Prin urmare se vor cânta doar unele tropare ale înmormântării, dar întreaga slujba a Panihidei nu se va săvârşi nici în biserică, nici acasă. De asemenea, se va evita citirea Psaltirii pentru răposaţi.

***

Cum să-L întâmpinăm pe Dumnezeu cu vrednicie?

- Părinte, sunt creştini care se tulbură dacă nu simt bucurie după ce se împărtăşesc cu Sfintele Taine. Cum i-aţi îndruma pe aceşti oameni?

- Sfântul Teofan Zăvorâtul a explicat astfel de stări. De pildă, o monahie grav bolnavă, pentru că nu a sesizat bucuria după ce primise Sfânta Împărtăşanie, a crezut că i-a fost spre osândă şi judecată. Sfântul Teofan i-a explicat că ea nu simţise nimic pentru că avea trupul înţepenit de boală. În cele din urmă, monahia s-a însănătoşit, drept dovadă că împărtăşirea cu Sfintele Taine i-a fost spre bine-cuvântare.

Omul este alcătuit din suflet şi trup. La bucuria pascală participa nu numai sufletul său, ci şi trupul, în special nervii. Dacă el este foarte bolnav, imobilizat sau apăsat de durere, e posibil să nu simtă nimic din această bucurie.

Conform mărturiei Sfinţilor Părinţi, harul dumnezeiesc acţionează mai mult în mod nevăzut. El ne salvează, ne preschimbă, dar nu ne foloseşte să simţim mereu aceste schimbări, pentru că ajungem să ne prea mărim pe noi, să ne atribuim calităţi sau virtuţi pe care, în realitate, nu le avem. Din cauza nevredniciei, nu vedem harul lui Dumnezeu din noi, deşi el acţionează obiectiv.

Harul lui Dumnezeu se sălăşluieşte în sufletul omului la Botez. Viaţa creştinului înseamnă descoperirea lui prin împlinirea voii dumnezeieşti şi a poruncilor din Evanghelie. Harul ni se descoperă diferit: unuia - în ceasul întâi, iar altuia - în cel de-al unsprezecelea. E valabil şi în cazul talanţilor: unuia Dumnezeu i-a dat un singur talant, iar altuia - mai mulţi. Numai El ştie cui şi cât să dea.

Prin urmare ne vom împărtăşi nu în scopul simţirii unor senzaţii lăuntrice, ci cu sentimentul propriei nevrednicii şi spre iertarea păcatelor, aşa precum bolnavul merge la doctor să se vindece. Numai cel tămăduit de păcat este apt să dobândească bucuria harică.

Sfântul Ignatie Briancianinov spune că omul care a greşit mult nu simte bucuria harică, pentru că îi este străină, necunoscută. El nu este în stare să o aprecieze, să o simtă şi să o primească. De pildă, există genuri muzicale şi literare, cum ar fi muzica clasică sau poezia, pe care o persoană simplă nu le înţelege. Unii înţeleg poezia, dar alţii nu se bucură şi nu pătrund înţelesul ei. În ceea ce priveşte simţirea celor duhovniceşti, este nevoie de o surprinzătoare subţirime a minţii şi a inimii. De aceea Dumnezeu ne oferă uneori sensibilitatea simţirii bucuriei, iar alteori nu. Aceasta depinde de Pronia divină.

În calitatea mea de preot, săvârşesc Sfânta Liturghie de câteva ori pe săptămână şi mă împărtăşesc la fiecare slujbă. Dacă voi simţi de fiecare dată bucuria pascală, atunci, din neputinţă, mă voi înălţa cu gândul şi voi aluneca în prea mărirea de sine. Prin urmare aceasta nu-mi este de folos. Însăşi slujirea Dumnezeieştii Liturghii îmi provoacă o bucurie imensă. Totuşi nu poţi să simţi mereu bucurie după ce te-ai împărtăşit cu Sfintele Taine, mai ales când eşti asaltat de griji lumeşti. În timpul zilei, liturghisesc şi mă împărtăşesc, apoi mă întorc în lume, lucrez, mă ocup de rezolvarea unor probleme administrative sau bisericeşti. Trebuie să-mi împlinesc ascultarea, pentru că ea este mai presus de toate.

Nu trebuie să râvnim cu dinadinsul bucuria. Dacă omul aleargă după ea, atunci nu are o bună aşezare lăuntrică, adică este cuprins de iubirea de plăceri.

În Mănăstirea Sretenski a fost editată nu demult o carte de excepţie: Francisc de Assisi şi sacralitatea catolică (Moscova, 2001). Le recomand tuturor credincioşilor să lectureze această broşură. Ea descrie cu exactitate diferenţa dintre spiritualitatea ortodoxă şi cea catolică, aceasta din urmă fiind chip al înşelării. Chiar şi în Ortodoxie există mulţi oameni care râvnesc să experieze în timpul rugăciunii extazul şi alte stări asemănătoare, precum Francisc de Assisi. De altfel, Sfântul Ignatie l-a numit „nebunul apusean”.

Conţinutul cărţii se axează pe prezumţia faptului că ortodocşii ar încheia un acord cu catolicii în ceea ce priveşte unitatea dogmelor, capul Bisericii, diferenţele de cult, totuşi diaconul Alexei Bekoriukov, autorul ei, afirma că unirea nu se va realiza din cauza diferenţelor mari cu privire la perceperea vieţii duhovniceşti. Cunoaşterea din perspectiva ortodoxă a vieţii duhovniceşti, a spiritualităţii în întregime, a rugăciunii şi, în general, experienţa dialogului cu Dumnezeu se diferenţiază mult de realitatea catolică. Autorul cărţii demonstrează aceasta, aducând în discuţie cazul lui Francisc de Assisi. În special, el exprima în ce constă sfinţenia la ortodocşi şi prin ce acte este manifestată ea de către catolici. Sunt descrise diverse momente din viaţa lui Francisc de Assisi şi sunt citate cuvintele

Sfântului Ignatie Briancianinov. Se realizează o comparare a dimensiunilor bucuriei, atât ortodox-duhovniceşti, cât şi catolice - aceasta din urmă fiind, de fapt, o amăgire.

Citind cartea, veţi înţelege cum să vă rugaţi, să vi bucuraţi şi cum trebuie să fie râvna creştinului ortodox.

Sfântul Ioan Scărarul spune că noi trebuie „să îndepărtăm bucuriile care ne vin cu braţul smereniei, ca să nu-l primim pe lup în locul păstorului”.

Catolicii nu fac aceasta niciodată. Ei râvnesc extazul, plăcerea, care reprezintă, în opinia lor, sensul duhovniciei. Pentru ortodox însă a fi bineplăcut lui Dumnezeu, bucuria, crucea sau îndeosebi, purtarea crucii reprezintă duhovnicia.

- E firesc ca înainte de primirea Sfintei împărtăşanii să nu ne preocupe şi să nu râvnim bucuria, diverse stări sau senzaţii lăuntrice. Credeţi că e suficient să ne rugăm şi nimic altceva?
- Da, să venim în biserică şi să ne rugăm cu smerenie înaintea Domnului. Să-L rugăm pentru iertarea păcatelor noastre, să-I mulţumim că a înviat şi că ne-a înviat împreună cu Sine. Mintea să ne fie îndreptată la rugăciune, iar nu la alte lucruri. Dacă avem un trai şi o dispoziţie sufletească corecte, atunci bucuria va însoţi mereu rugăciunea noastră. Bucuria pocăinţei ne va însoţi în marele Post, iar cea a Învierii Domnului - în timpul sărbătorii de Paşte.

- Se ştie că omul trebuie să postească măcar câteva zile înaintea primirii Sfintei împărtăşanii. E valabil acest lucru şi în Săptămâna luminată?
Multă lume mă întreabă dacă e bine să se împărtăşească în Săptămâna luminată. Nu există nici un canon care să interzică acest lucru. Liturghiile se săvârşesc, iar preotul cheamă credincioşii în fiecare zi: „Cu frică de Dumnezeu, cu credinţă şi cu dragoste, apropiaţi-vă!“

În anumite situaţii, când, de pildă, omul trebuie să plece urgent în străinătate, unde nu este biserică ortodoxă, sau e nevoit să se interneze în spital, i se va permite să primească Sfânta Împărtăşanie în Săptămâna luminată, dacă nu s-a cuminecat în Postul mare.

Sfântul Teofan Zăvorâtul spune că, în vechime, creştinii se împărtăşeau la fiecare Sfânta Liturghie, atât în Postul mare, cât şi în perioada luminată a Învierii. Pentru a fi vrednici de aceasta, după cum afirma sfântul, trebuie să ducem un trai bineplăcut lui Dumnezeu.

Astăzi multe lucruri s-au schimbat. Oamenii contemporani diferă de predecesorii lor. Când cineva posteşte conform Tipicului (mănâncă o dată pe zi, fără ulei, precum creştinii din vechime), atunci, cu siguranţă va merita să se împărtăşească zilnic în timpul Săptămânii luminate.

Desigur, marele Post din vremea noastră nu corespunde idealului de postire din vechime, atât în ceea ce priveşte cantitatea, cât şi calitatea nevoinţelor. Mulţi ar dori să respecte canoanele Bisericii, dar nu ştiu cum să o facă sau le lipseşte sănătatea. De aceea cred că este corect să se împărtăşească omul mai des în Postul mare sau, mai exact, în ziua Sfintei Învieri, considerându-se nevrednic de a se împărtăşi în Săptămâna luminată. Sunt biserici unde credincioşii primesc dezlegare să se cuminece în fiecare zi a Săptămânii luminate. Dacă duhovnicul binecuvântează creştinul, atunci el se poate învrednici de primirea Sfintelor Taine oricând.

Se posteşte în Săptămâna luminată, înainte de primirea Sfintei împărtăşanii? Nu există nici o consemnare a Sfinţilor Părinţi în legătură cu aceasta. Totuşi am citit într-o broşură, editată în prezent, că omul poate să guste bucate din peşte în ajunul primirii Sfintelor Taine, de vreme ce nu se posteşte în ziua de Paşte. Deşi nu este o părere confirmată de Sfinţii Părinţi, cunosc mulţi preoţi care îi binecuvântează astfel pe fiii lor duhovniceşti.

- Părinte, cum poate bucuria pascală să se armonizeze cu Rugăciunea de pocăinţă a lui Iisus?
- Persoanele care se ocupă neîncetat cu săvârşirea Rugăciunii lui Iisus nu trebuie să abandoneze lucrarea ei nici în Săptămâna luminată.

Odată, duhovnicul îmi spunea că în această săptămână este bine să intonăm în gând cântările Învierii. Omul obişnuit cu lucrarea Rugăciunii lui Iisus sporeşte atât de mult, încât ea nu-i umbreşte bucuria pascală.

După Sfântul Ioan Scărarul, dreapta pocăinţă naşte în suflet „plâns dătător de bucurie". Omul care cunoaşte această bucurie înţelege şi satisfacţia Sfintei Învieri. El este încântat de atmosfera primăvăratică, de biserică, vede bucuria pe feţele oamenilor din biserică, dar se consideră păcătos şi nevrednic de ea. Pe de o parte, îi mulţumeşte lui Dumnezeu pentru Înviere, iar, pe de altă parte, îşi recunoaşte păcatele: ***„A venit Sfântul Paşte, iar eu nu m-am înţelepţit, nu am devenit mai bun. Sunt plin de păcate şi mă simt vinovat faţă de Înviere. Chiar şi astăzi am greşit. Sufletul meu este însetat după Rugăciunea de pocăinţă a lui Iisus. Un om***

despătimit, curat, probabil nu mai are nevoie să săvârşească rugăciunea de pocăinţă. Mie însă îmi este necunoscută starea de despătimire."

- E posibilă bucuria duhovnicească fără pocăinţă? De unde izvorăşte această bucurie?

- Din pocăinţă. De pildă, bucuria pascală se naşte în urma pocăinţei din timpul Postului mare.

- Poate fi săvârşită cu înflăcărare o rugăciune lină?

- Am vorbit anterior că a apărut o carte despre Francisc de Assisi, unde se menţionează că apusenii catolici săvârşesc o rugăciune fierbinte, dar exteriorizată. Este sentimentalistă, cuprinsă de extaz şi îl îndepărtează pe om de rugăciunea adevărată. Astfel, cel care o practică alunecă în păcatul închipuirii de sine, trăieşte anumite stări înşelătoare…

În rugăciunea ortodoxă, creştinul trebuie să-şi păstreze trezvia şi starea de pocăinţă - o stare care nu trebuie „stoarsă" din interiorul nostru. Ea vine când se săvârşeşte cu atenţie Rugăciunea lui Iisus. De aceea, Sfântul Ignatie Briancianinov interzice rugăciunea „exteriorizată", pentru că, neputincioşi fiind, nu putem exprima nimic mai mult prin ea decât căderea şi acţiunea patimilor noastre.

„Deschide-ţi inima spre cuvintele rugăciunilor scrise de Sfinţii Părinţi", spune părintele Ignatie. Pentru că toate rugăciunile din Molitfelnic sunt scrise de oameni sfinţi - cele de dimineaţă, de seară, înainte şi după Sfânta Împărtăşanie, atunci simţămintele sfinte exprimate acolo ni se vor transmite neîndoielnic.

Când rostim cu atenţie, fie şi monoton, Rugăciunea lui Iisus şi încercăm să înţelegem cu mintea sensul cuvintelor sfinte, atunci, mai devreme sau mai târziu, inima va consimţi şi va trăi pocăinţa. În exterior, rugăciunea poate părea monotonă, dar inima va reînvia cu adevărat.

Cuvintele, după cum spune Sfântul Teofan, sunt urzeala rugăciunii, definită de Sfinţii Părinţi drept înălţare a minţii şi a inimii către Dumnezeu sau putere rugătoare a sufletului. Această putere alternează de fiecare dată. De exemplu, când vă întâlniţi cu un prieten foarte bun, discutaţi, probabil, cam aceleaşi subiecte (cel puţin, relataţi cu exactitate anumite momente, situaţii etc). Cu toate acestea, în repetate rânduri, îi receptaţi diferit mesajul. Dacă aţi avea aceleaşi impresii la fiecare întâlnire, probabil v-aţi fi plictisit de el. Dacă e posibilă asemenea comunicare în rândul oamenilor, atunci în relaţia sufletului cu Dumnezeu cu atât mai mult.

Sfântul Ioan de Kronstadt a spus că acela care se roagă cu atenţie găseşte în rugăciune ceva nou pentru sine: gânduri şi simţăminte noi. Numai persoana care se roagă cu adevărat cunoaşte asemenea trăiri.

- În broşura Cum să ne pregătim de primirea Sfintei Împărtăşanii am găsit un citat care aparţine Sfântului Simeon Noul Teolog: „După Cuvântul lui Dumnezeu, cei care mănâncă Trupul şi beau Sângele Mântuitorului au viaţa veşnică. Noi însă, dacă ne-am împărtăşit, dar nu am simţit că am primit în noi ceva mai presus decât simplă mâncare şi băutură, că am primit o nouă viaţă, atunci este vădit faptul că ne-am cuminecat numai cu pâine, şi nu cu Dumnezeu." Cum comentaţi aceste afirmaţii?

- De fapt, sfântul s-a referit la cei sporiţi duhovniceşte. Pentru că nu simţim întotdeauna bucurie când primim Sfânta Împărtăşanie, ne vom ruşina de cuvintele Sfântului Simeon, încercând să ne schimbăm viaţa prin pocăinţă. Dacă aveam un trai curat, atunci Hristos Se sălăşluia în sufletele noastre, iar inimile nu rămâneau seci şi indiferente la primirea Sfintelor Taine.

Din cauza păcatelor nu simţim bucuria unirii cu Hristos. Prin urmare trebuie să ne căim şi să nu le mai repetăm. Dacă omul se fereşte de păcate de moarte, posteşte, se spovedeşte şi se împărtăşeşte, atunci Sfânta Taină se săvârşeşte şi lucrează în el. Adică Îi face loc lui Dumnezeu în sufletul şi inima sa. Când sufletul se uneşte cu cele sfinte, el se transfigurează.

Dacă se împărtăşeşte cineva spre judecată şi osândă, sufletul său va simţi acest lucru şi se va acoperi cu tristeţe. Deci omul se poate împărtăşi fie cu vrednicie, fie spre judecată şi osândă. O altă cale nu există. Este altceva când sufletul ne este împietrit şi nu simte nimic sau simte foarte puţin. Cauza acestei nesimţiri este păcatul distrugător.

- Cum acţionează Sfânta împărtăşanie asupra sufletului omului nesimţitor? Este el cercetat de harul lui Dumnezeu?

- Sfântul Teofan Zăvorâtul afirmă că nu trebuie să fie încercat omul de simţăminte înalte de fiecare dată când se împărtăşeşte. Acest moment îi poate fi chiar dăunător. Sfântul spune că Domnul dăruieşte bucurie celor vrednici, deşi ea poate să devină uneori prilej de trufie. Harul acţionează în mod obiectiv asupra noastră, chiar dacă nu simţim imediat influenţa sa.

Una este să se împărtăşească omul şi să dobândească harul lui Dumnezeu şi altceva când se osândeşte pe sine odată cu primirea Sfintelor Taine. Împărtăşania îi este spre osândă numai când Îl supără extrem de mult pe Dumnezeu. Cu toate acestea, mila Domnului este nemăsurată. Cunosc situaţii când necredincioşii, după ce se cuminecau, doreau să se apropie mai mult de Dumnezeu.

Sfinţii Părinţi spuneau că harul acţionează asupra noastră în mod nevăzut. Persoanele care afirmă că simt bucurie harică după ce s-au împărtăşit e posibil să se înşele. Aceasta ar putea fi autosugestie sau înşelare de sine. Să ne apropiem de Sfânta Împărtăşanie în speranţa iertării de către Domnul a mulţimii păcatelor noastre, iar nu din alte considerente. Să ne apropiem de ea aşa precum bolnavii apelează la medic - spre dobândirea harului vindecător de patimi şi boli, iar nu pentru experimentarea unor extaze şi stări de adoraţie după modelul catolic.

- Sfinţii Părinţi spun că după primirea Sfintei Împărtăşanii simţim uneori tristeţe, indusă de ispita diavolească. Prin ce se se deosebeşte aceasta de tristeţea care vine în urma împărtăşirii cu nevrednicie?

- Avem un Dumnezeu foarte milostiv. Dacă este osândit vreun om din primirea Sfintei Împărtăşanii, înseamnă că a păcătuit grozav de mult. Când însă persoana este încercată de ispite uşoare după ce s-a cuminecat, ea le conştientizează ca pe nişte stări nefireşti, străine, de care se luptă să scape.

De pildă, în scrierile sale, Sfântul Teofan Zăvorâtul consemnează că nu putem simţi întotdeauna bucuria Sfintei Împărtăşanii, ceea ce reprezintă o stare normală pentru omul căzut. Pentru creştinul îmbunătăţit însă este, cu certitudine, o stare anormală. După cum afirmă Sfântul Ignatie Briancianinov, "perceperea şi împlinirea poruncilor evanghelice - până să fie unite mintea şi inima în Rugăciunea necontenită a lui Iisus - sunt simţăminte străine una de alta".

Cui i s-a dat mult, i se va cere mult: începătorul va da un răspuns înaintea Domnului, iar cel îmbunătăţit - altul. De aceea, atunci când lecturăm scrierile Sfinţilor Părinţi, vom deosebi sfaturile care vizează persoanele duhovniceşti de cele care se referă la noi - începătorii.

Sfântul Ignatie subliniază următoarele: „Învăţăturile Sfinţilor Părinţi de demult destinate neofiţilor sunt valabile astăzi pentru cei sporiţi duhovniceşte, atât mireni, cât şi călugări". De aceea scrierile sfinte trebuie citite cu mult discernământ.

- Sfântul Grigorie Sinaitul scrie: „Munca fizică şi duhovnicească, neînsoţite de suferinţă şi boală, nu aduc rod." "Multpătimitorul are puritate, iar cei ce s-au opus suferinţei s-au înstrăinat, de fapt, de împărtăşirea cu Sfântul Duh", spune Sfântul Teofan Zăvorâtul. Credeţi că boala reprezintă pentru om, nevoinţă ascetică sau post? Este boala, după cum afirmă Sfântul Ignatie Briancianinov, mântuire garantată?

- Singur Dumnezeu să ne fie nădejde de mântuire, şi nu altceva. Ne mântuiesc nu atât nevoinţele şi virtuţile, cât prea mărita Sa milă. Suntem mântuiţi în dar, prin credinţă. Iar credinţa se materializează prin fapte, în împlinirea poruncilor Evangheliei, în răbdarea necazurilor.

Domnul nu ne-a îndemnat doar la muncă şi la răbdarea scârbelor, ci ne-a dat o seamă de porunci. Una dintre ele se referă la cruce: Cine nu-şi ia crucea şi nu-Mi urmează Mie, nu este vrednic de Mine.

(din: Ieromonah Serghie Rabko, "Este posibilă mântuirea în secolul al XXI-lea?", Editura Sophia, 2010)

Hristos a înviat!

Mitropolitul Ilarion Alfeiev despre împărtăşirea în Săptămâna luminată

Traducere și adaptare: Ioana-Raluca Onofrei
Sursa: pravmir.ru

Cred că preoţii care nu dau binecuvântare la împărtăşire de Paşti fac o greșeală grosolană. De ce? Pentru că Sfânta Liturghie se slujește tocmai pentru ca oamenii să se împărtășească.

În Postul mare, în zilele de rând - lunea, marţea, joia - nu se slujește Liturghia. Iar această lipsă a posibilităţii de a ne împărtăși este un semn de pocăinţă și de post. Faptul că tipicul cere să se slujească Liturghia în fiecare zi în Săptămâna Luminată înseamnă că oamenii sunt chemaţi să se împărtășească în fiecare zi.

De ce nu trebuie să mai postim în Săptămâna Paştilor? Pentru că, așa cum a spus Hristos: „Pot, oare, fiii nunţii sa fie triști câtă vreme mirele este cu ei?”

Paştile reprezintă cel mai important praznic al Bisericii. Întregul Post mare nu este decât o pregătire pentru Paști. Cum îi poti cere omului, dacă vrea să se împărtășească, să mai postească încă și în Săptămâna luminată?!

Hristos a înviat!

Pr. Florin Botezan - Întâlnirea cu Hristos

Răstignirea şi moartea lui Iisus îi aruncase pe apostoli în deznădejde. Credinţa lor că acesta este Hristosul, Unsul lui Dumnezeu, Împăratul lui Israel, despre care prorociile spuneau că va domni în veac, se clătina. Deşi Iisus le vestise în repetate rânduri patimile şi învierea Sa, nu înţeleseseră nimic. Stând ascunşi de frica iudeilor, ei găsesc totuşi puterea de a se aduna împreună. Şi, în mijlocul adunării, în ziua cea dintâi a săptămânii (duminica), se arată însuşi Iisus Hristos înviat, intrând prin uşile încuiate.

Evanghelia menţionează că Mântuitorul înviat, venind în mijlocul adunării ucenicilor Săi:

- ≈ ***le dăruieşte pacea Sa;***
- ≈ ***îi încredinţează de prezenţa Sa trupească arătându-le mâinile şi coasta Sa;***
- ≈ ***le dăruieşte Duhul Sfânt;***
- ≈ ***îi trimite la propovăduire.***

După opt zile, adică în duminica următoare, El revine în adunarea ucenicilor şi îl cheamă pe Toma să se atingă de El pentru a se convinge de învierea Sa.

Remarcăm faptul că Hristos, deşi a fost tot timpul alături de apostoli (El cunoştea îndoiala lui Toma) li se arată numai duminica, în mijlocul adunării. Mântuitorul a venit, după învierea Sa din morţi, la Sfinţii Apostoli, dar ***El nu încetează să vină, până la sfârşitul lumii, în mijlocul ucenicilor Săi la Sfânta Liturghie, prăznuirea învierii Sale.***

Adunându-ne în Biserică la Sfânta Liturghie, ne separăm de lumea care l-a respins pe Hristos, încuind nu uşile cele materiale ci cele duhovniceşti.

- ***Ne adunăm cu frică de a nu fi prinşi de iureşul acestei lumi şi a ajunge astfel, direct sau indirect, să ne lepădăm de Hristos prin viaţa pe care o ducem.***
- ***Ne adunăm cu nădejdea că Mântuitorul înviat va veni în mijlocul nostru.***

Şi, într-adevăr, Cel ce ne-a poruncit să săvârşim Sfânta Liturghie întru pomenirea morţii şi învierii Sale, nu ne lasă ruşinaţi în nădejdea noastră. ***La fel ca în cazul apostolilor, El vine cu Trupul Său cel înviat în mijlocul nostru, ne dăruieşte pacea Sa şi Duhul Sfânt, ne cheamă să-L atingem şi ne trimite la propovăduire.***

Cum se întâmplă acest lucru?

- ***Întâistătătorul Sfintei Liturghii (preotul sau episcopul), care îl reprezintă pe Hristos, ne dăruieşte pacea, în numele lui Hristos, spunând:*** **"Pace tuturor!"** ***înainte de trei momente esenţiale ale slujbei:***

    - **citirile din Sfânta Scriptură,**
    - **rugăciunea Sfintei Jertfe şi**
    - **împărtăşirea cu Sfintele Taine.**

- ***Mântuitorul Iisus Hristos este prezent trupeşte în mijlocul nostru prin prefacerea darurilor de pâine şi vin în însuşi Trupul şi Sângele Său.***
- ***Întreaga Liturghie este o invocare a Sfântului Duh pe care Îl cerem să fie trimis peste noi şi peste darurile de pâine şi vin ce sunt puse înainte. De asemenea ne rugăm ca cuminecarea cu Sfintele Taine să ne fie spre împărtăşirea cu Sfântul Duh.***

La fiecare Sfântă Liturghie Hristos ne cheamă, prin glasul preotului, nu doar să-L atingem din exterior ca Toma ci să-L primim în noi prin împărtăşirea cu Sfintele Taine şi astfel nu numai să ne încredinţăm de învierea şi dumnezeirea Sa ci şi să devenim părtaşi acestora.

Concluzia Sfintei Liturghii este ***"Cu pace să ieşim - Întru numele Domnului!".***

Să ieşim în lume cu pacea pe care am primit-o de la Hristos şi să devenim mărturisitori ai Domnului, lucrători "întru numele Lui".

Cu mult mai mult decât un simplu prilej de rugăciune, **Sfânta Liturghie reprezintă întâlnirea noastră cu Domnul Înviat.** Înţelegându-i semnificaţia profundă nu numai că nu ne vom plictisi la Liturghie şi nu ni se va mai părea prea lungă, ci vom înţelege că ea este centrul de greutate al fiecărei săptămâni şi că ***participarea la această slujbă este esenţială pentru orice creştin care îşi ia în serios calitatea de ucenic al lui Hristos.***

Hristos a înviat!

Pr. Eugen Tănăsescu - Învierea dragostei, şansa unei lumi mai bune

Lumea de azi, aşa cum arată ea, tinde să ne transforme. Cuvinte vechi precum armonie, dragoste, pace, bucurie sunt încet, încet, uitate, sub asaltul cuvintelor noi ale cotidianului profan: profit, consumism, plăceri, marketing, distracţie. Nu mai amintesc de altele mai dure: putere, interese, manipulare, segregare socială, individualism, sclavie. Cum, necum, lumea de azi, aşa cum am făurit-o tot noi, începe să nu ne mai placă multora dintre noi. Sau, cel puţin, dacă nu am contribuit la făurirea ei, încercăm să ne strecurăm prin ea, hăituiţi de asaltul ei asupra noastră. Căci da, am senzaţia că unii oameni se simt hăituiţi, asaltaţi, fugăriţi de răul lumii. Cineva le vrea neapărat sufletele de vânzare... Ce şanse avem să scăpăm?

Una singură. Învierea dragostei. Dragostea este esenţa vieţii noastre. Fără ea, suntem doar nişte umbre trecătoare prin viaţă: „De aş grăi în limbile oamenilor şi ale îngerilor, iar dragoste nu am, făcutu-m-am aramă sunătoare şi chimval răsunător. Şi de aş avea darul proorociei şi tainele toate le-aş cunoaşte şi orice ştiinţă, şi de aş avea atâta credinţă încât să mut şi munţii, iar dragoste nu am, nimic nu sunt. Şi de aş împărţi toată avuţia mea şi de aş da trupul meu ca să fie ars, iar dragoste nu am, nimic nu-mi foloseşte.”

Încă din început omul a fost făcut bun, spre a deveni desăvârşit. Ceva însă s-a stricat, ceva a mers prost în drumul nostru şi de atunci lumea a devenit teatru de război între bine şi rău, între noi şi... noi. Din fericire, stricăciunea nu a fost totală: ceva din noi a mai rămas pâlpâind. O flacără care din când în când ne spune că binele şi frumosul sunt şansa noastră. O ştim, nu e nevoie să o demonstrăm. Cine şi-ar vrea răul?

Prin urmare, Învierea Domnului ne vorbeşte exact de şansa revenirii la dragoste, la bunătate, la armonie, la toate cuvintele acelea pe care încet, încet, parcă le uităm... sau nu le-am auzit niciodată unii dintre noi. Poate că nu mai are cine să ne spună?!

Hristos spune la un moment dat ucenicilor: „Secerişul este mult, dar lucrătorii sunt puţini; rugaţi deci pe Domnul secerişului, ca să scoată lucrători la secerişul Său.” O pildă, care ne ascunde în cuvinte simple de înţeles, adevărul înalt al dragostei dintre oameni şi Dumnezeu.

Când se bucură omul? Când adună roade din seceriş. Există însă două feluri de seceriş: unul material, care ne dă roadele hrănirii trupului şi altul spiritual, care ne hrăneşte sufletul. Dar ce bucură cel mai mult pe om? Nu cunoştinţa, nu experienţa, nu puterea, nu mărirea. Acestea pot fi false bucurii. Omul se bucură cu adevărat doar atunci când se simte iubit.

Învierea tocmai asta face. Ne spune, printre rânduri, că Dumnezeu ne-a iubit atât de mult, încât ni s-a dat pildă pe Sine, spre a ne arăta calea spre iubirea dintre El şi noi şi dintre noi laolaltă. Toată teologia şi toate slujbele şi toată activitatea Bisericii are un singur scop: Învierea dragostei, adică smulgerea omului din răutate şi punerea lui în starea sa firească. Cine poate refuza dragostea aproapelui? Dar nu o putem ajunge dacă nu vrem... aici e toată slăbiciunea.

Am avut şansa să cunosc oameni care ştiu să iubească. Afară de părinţi, soţie şi rude, am cunoscut oameni străini: preoţi, jurnalişti, profesori, medici, jurişti, economişti, şoferi, simpli meşteri şi lucrători, etc. Ei mi-au arătat că, înainte de meseriile şi misiunile lor, de ce arătăm în afară, pe dinăuntru suntem croiţi cam la fel... suntem oameni.... căutăm şi dăruim iubire. Dar, „mai fericit este a da decât a lua”. Pentru un sine egoist aceste cuvinte îmi erau necunoscute. Până când am văzut iubirea lor, care s-a transformat în pildă şi îndemn pentru mine. Deşi este cel mai greu de definit iubirea în cuvinte, ea se învaţă foarte repede prin fapte. Poate tocmai de aceea pare că unii am uitat-o: pentru că nu o mai vedem, chiar dacă, teoretic, ştim să o descriem. „Întru aceasta vor cunoaşte toţi că sunteţi ucenicii

Mei, dacă veţi avea dragoste unii faţă de alţii.” Le mulţumesc tuturor celor ce m-au învăţat fapta iubirii.

Dar nu-i uit şi pe cei ce încă n-au întâlnit dragostea. E o fericire să o înveţi prin fapte. Nu e un dezastru însă dacă nu o primeşti. Hristos ne învaţă asta. Am cunoscut şi oameni care mă duşmănesc, mă critică, mă vor departe, îmi caută defecte. Pe undeva e bine, căci cine poate spune că nu are păcat? Dar şi pe aceştia aş vrea să-i ajut şi să le spun aşa...

Să ne gândim cum ar arăta lumea dacă ar înţelege Învierea ca dragoste (şi toate celelalte sărbători) şi, din prima zi de Paşte, ar începe să iubească cu adevărat. N-ar mai fi războaie, certuri, tensiuni, spionaj, polemici, interese personale şi toate cele pe care noi le numim, generic, chestiuni lumeşti. N-am mai crede că Sărbătorile înseamnă doar să ne repezim la bucate, din care oricum aruncăm cam jumătate, în loc să dăruim, pentru că iepuraşul capitalist ne-a cam „căpietalizat” (căpiat în consumul de plăceri, adică). Am înţelege că Învierea este revelionul cel adevărat al lumii, înnoirea valorilor vieţii noastre, iar masa de Paşti ar deveni o Cină de Taină a dragostei şi a comuniunii. Am înţelege că Lumina Învierii nu este decât dragostea care luminează pe tot omul, în lumea întunecoasă a urii. „Lumina lui Hristos luminează tuturor” .Aşa am transforma lumea în Rai. Sau, cel puţin, am găsi Raiul. Căci acesta este Raiul: locul celor care aleg, de bunăvoie, să trăiască în armonie.

Dar oare câţi cred că este posibil acest lucru? Mulţi spun că ei nu pot schimba lumea, că trebuie să intri în jocul lumii ca să poţi supravieţui. Mi-aş dori tare mult ca să înţeleagă faptul că răul lumii este doar o iluzie, o deformare subiectivă a binelui, o fundătură care nu te duce nicăieri, ci doar te păcăleşte cu destinaţii false.

Puterea de a crede este invers proporţională cu puterea de a te desprinde din logica celor lumeşti, de a părăsi propriul interes şi de a face faptele cele bune, pe care încă le mai ştim cum arată, prin cotloanele inimilor noastre. Pare greu, pentru că am construit o lume în care dragostea pare că nu mai încape. Din cauza asta, alegerea pare dificilă şi credem că nu o putem alege pentru că nu mai găsim puterea propriei răstigniri a răului.

Hristos Înviază însă tocmai prin Răstignire. Renunţă la propria-I viaţă de om şi se smereşte suprem, lăsându-se răpus de fratele său, omul, pe care venise să-l vindece de ură. Pare că ura, manipularea şi interesul lumesc al căpeteniilor religioase de atunci Îl învinsese, iar ascunderea în mormânt îl redusese la tăcere.

Dar dragostea nu se poate pune în mormânt. Ea trece dincolo de mormânt, omorând frica morţii. Să ne uităm la tâlharul cel din dreapta: în chinurile morţii, găseşte puterea de a iubi pe Cel Răstignit fără vină. Aşa se face că cine iubeşte, nu mai poate muri: „..astăzi vei fi cu Mine în Rai”. Ce minunat: să te trezeşti ca, în loc să mori ca un păcătos, rămâi viu şi sfânt. Chiar dacă, o perioadă, adormit. Dar cine se mai sperie azi de un somn?

Aceasta este esenţa Învierii, adusă de Hristos din Sfântul Său mormânt: dragostea care biruie moartea şi te înviază veşnic. Ştiu, poate sună desuet, a ajuns chiar motiv de fantezie: „binele învinge întotdeuna...vise...aşa ceva nu există”, spun unii, deznădăjduind. E dreptul lor, dar este un final pe care eu nu l-aş alege niciodată. Mai bine un mort viu, decât un viu mort.

Dar şansa rămâne fiecăruia, cât încă trăim. Alegerea ne aparţine. Dacă am gândi un pic cu inima, nu ne rămâne decât să îi urmăm Celui Înviat: „Eu sunt Învierea şi Viaţa; cel ce crede în Mine, chiar dacă va muri, va trăi.”

Hristos a înviat!

Arhim. Mihail Daniliuc - Învierea lui Hristos şi învierea noastră

Am sărbătorit Învierea Domnului. Am plâns, stându-I alături Marelui Răstignit pe drumul Golgotei, conştientizând că îndelunga-I suferinţa i-au provocat-o şi păcatele noastre, ale fiecăruia în parte. După câteva ore, în noaptea de lumină, purtând lumânări în mâini şi uimirea învierii în suflet, am intonat cu o negrăită bucurie arhicunoscuta şi îndelung aşteptata cântare liturgică: „Hristos a înviat din morţi cu moartea pre moarte călcând şi celor din morminte viaţă dăruindu-le!"

Dangătul clopotelor, însoţit de sunetul ritmat al toacei, s-a solidarizat cu poporul, începând să cânte maiestuos. Ca în fiecare an, am simţit cu toţii fiorul negrăitei minuni că moartea s-a risipit, iar viaţa a biruit. De altfel, unul din imnele sărbătorii glăsuieşte astfel: „stăpânirea morţii ai zdrobit cu moartea Ta, Puternice, că de Tine s-au cutremurat portarii iadului". Da, Învierea Domnului ne-a copleşit de fericire, căci prăznuim omorârea morţii, sfărâmarea iadului, începătura vieţii veşnice.

Ce bine ar fi dacă am păstra bucuria pascală cât mai mult în fiinţa noastră, dacă am păzi-o ca pe o comoară nepreţuită! Ce ne-ar fi viaţa fără Hristos înviat? Oare nu sculare Sa din morţi motivează toate actele credinţei noastre? De aceea postim, ne

rugăm, nădăjduim, năzuim, ne poticnim, cădem şi ne ridicăm; ducem un război nevăzut cu patimile, cu tentaţiile viclene şi pizmaşe ale trupului, ale lumii, ale celui rău tocmai pentru ca, la finele trecătoarei existente pământene, să ne întâlnim cu Hristos cel Răstignit şi Înviat, Care să ne răsplătească truda, credinţa, aşteptarea, îndelunga răbdare prin sălăşluirea în iubirea Preasfintei Treimi. Inspirat şi plin de dumnezeiască glagore, Sfântul Pavel, Apostolul, a surprins acest mare adevăr în memorabilele cuvinte: „Şi dacă Hristos n-a înviat, zadarnică este atunci propovăduirea noastră, zadarnică este şi credinţa voastră" (I Corinteni, 15, 14).

Din păcate, unii dintre noi, cu cât ne îndepărtăm de praznicul strălucitei biruinţe a Mântuitorului lumii, întorşi la corvoada zilnică, lăsăm ca bucuria să ne scadă în intensitate, îngăduim ca lumina pascală să licărească din ce în ce mai slab, până se risipeşte, iar noi, copleşiţi de grijile apăsătoare ale „Martei", trecem cu vederea totul, transformându-ne în robi ai lumii trecătoare şi adeseori înşelătoare.

Ce să mai zicem că unii semeni nici nu gustă din autentica sărbătoare pascală?! Luaţi de freamătul mulţimii, au participat la slujba Învierii, dar, obosiţi ori rutinaţi, au găsit de cuviinţă că restul slujbei nu li se adresează lor, că întâlnirea cu Hristos Euharistic, în cadrul dumnezeieştii Liturghii, nu-i priveşte în mod deosebit. S-au retras către o altfel de bucurie, oferită de masa îmbelşugată sau de aşternutul confortabil. Ce înşelare! Au mâncat flămânzind, au dormit neodihnindu-se, căci - nu-i aşa? - ce poate fi mai bun, mai săţios şi mai gustos decât Domnul? Nu cântăm noi: „gustaţi şi vedeţi că bun este Domnul"!? Nu spune oare Hristos: „Veniţi la Mine toţi cei osteniţi şi vă voi odihni pe voi"!?

Praznicul Sfintelor Pasti are semnificaţii mult mai profunde decât a ţine în mână o lumânare aprinsă, împlinind astfel un ritual neînţeles de mulţi. Este, înainte de toate, prilej de confirmare a faptului că şi noi vom învia; trupurile noastre se vor ridica din morminte aidoma Trupului proslăvit al Mântuitorului; Învierea Domnului dă sens vieţii pământene, urcuşului nostru către Cer. De aceea cade-se a ne pregăti pentru aceasta, neuitând că nu doar învierea noastră va fi importantă, ci îndeosebi destinul ce ni se va rândui în lumea cealaltă: după spusele slovelor sfinte, unii dintre noi vor învia spre viaţa veşnică, fericită, iar alţii spre nesfârşită osândă.

Hristos nu a înviat triumfalist spre a-Şi arăta puterea, spre a emoţiona ori intimida. După ce a suferit moarte pe Cruce, Dumnezeiescul Răscumpărător S-a ridicat din mormânt ca să împace Cerul cu pământul, pe Făcător cu făptura Sa, zdrobind moartea şi lanţurile iadului. Vasăzică, Domnul a înviat în interesul nostru, pentru mântuirea noastră, spre îndreptarea noastră.

Luminatul Pavel spune, de altfel: „Iisus Hristos, Domnul nostru, a fost dat pentru păcatele noastre şi S-a sculat pentru îndreptarea noastră” (Romani 4, 25). Şi cum ne putem îndrepta decât întorcându-ne, precum fiul cel risipitor, în casa Tatălui, decât umblând „întru înnoirea vieţii”, după cum glăsuieşte acelaşi apostol? Învierea din păcat în virtute nu trebuie să ţină doar cât perioada Postului mare ori cât cea a sărbătorilor pascale, ci să devină o permanenţă a vieţii noastre, să ajungă o cotitură reală, imprimându-ne un nou curs al existenţei.

După ce a înviat şi până la înălţarea cu trupul la Cer, Hristos Dumnezeu nu a mai trăit ca un pământean; astfel şi noi, cei care ne străduim să imităm Învierea Sa, să ne prefacem viaţa, să ne îmbunătăţim mereu duhovniceşte, împlinind chemarea marelui Pavel: „să umblăm întru înnoirea vieţii” (Romani 6, 4).

An de an prăznuim Învierea Domnului, dar majoritatea rămânem în aceleaşi păcate; deşi ne angajăm spre îndreptare, ne găsim tot în vechile şi pierzătoarele obiceiuri; promiţând să ne păzim de întinarea fiinţei, curând ne întoarcem la aceleaşi rele deprinderi, care ne distrug sufletele şi trupurile. Câte nu am făgăduit înaintea Domnului, cu duhovnicul de faţă, şi cât de puţin am împlinit! După un examen obiectiv, oare câţi dintre noi ar obţine o notă de trecere?

Prin urmare, să gândim cu luare aminte la însemnătatea Praznicului Învierii Domnului; să nu-l transformăm într-un brand, nici să ne hrănim cu o bucurie searbădă, izvorâtă din mese îmbelşugate ori petreceri păguboase, ci să conştientizăm că Marele Răstignit a înviat ca şi noi să ne ridicăm din mormântul păcatelor. Dacă Hristos a înviat din morţi, iar noi continuăm să vieţuim sub lespedea cea apăsătoare a patimilor de tot felul, trăi-vom noi o autentică Înviere?

Hristos a înviat!

Arhim. Mihail Daniliuc - Sfintele Paşti, ostoirea dorului după Hristos

Cu fiecare sărbătoare pascală, ni se potolesc setea şi foamea după Dumnezeu, se ostoieşte dorul după Hristos. De fiecare dată, împreună cu Toma strigăm: „Domnul meu şi Dumnezeul meu!" Iar toate acestea se întâmplă pentru că proslăvirea Învierii Domnului înseamnă a mărturisi că El este chezăşia învierii noastre, Izvorul nemuririi.

***

Este bucurie şi lumină! Înviere şi bune nădejdi întru o viaţă plăcută lui Dumnezeu. Ne-am scăldat sufletele în lumina izvorâtă din mormântul cel dătător de viaţă. Am dus în casele noastre un strop de lumină, purtat în noaptea sfântă de lumânările aprinse, dar şi în inimile tresăltând de emoţie şi fericire. Natura, atentă, a însoţit sărbătoarea pascală cu un spectacol uimitor şi anul acesta. Observăm cu toţii o transfigurare a întregii firi odată cu Învierea Domnului. După noaptea sfântă a bucuriei, dimineaţa toate se arată vii, pline de viaţă. Miroase a flori de Rai, a primăvară: parfum de cer înlăcrimat de bucurie că Hristos a înviat din morţi. Într-un cuvânt, natura, până acum moartă, sărbătoreşte Învierea împreună cu noi.

Ne-am ostenit, fiecare după a lui putinţă, ca în Săptămâna Sfintelor Pătimiri să-I stăm Domnului aproape, să-L însoţim pe drumul Crucii, o cale ce măsoară distanţa dintre durere şi bucurie, întuneric şi lumină, moarte şi Viaţă.

Am învăţat că Învierea Mântuitorului Hristos nu poate fi înţeleasă decât privind-o prin taina suferinţei, a Crucii. De aceea Crucea se descoperă în Înviere: semnul Crucii, însemnând în vechime scandal ori nebunie, s-a prefăcut în viaţă şi iubire. Am fost martori deja la primele arătări ale lui Iisus cel Răstignit, iar apoi Înviat.

Luca şi Cleopa, cei doi ucenici care mergeau spre Emaus, au avut fericitul prilej de a li se alătura pe cale Însuşi Hristos, Biruitorul morţii, pe când ochii lor „erau ţinuţi ca să nu-L cunoască". Mergând în drumul lor, vorbeau despre cele întâmplate la Ierusalim, exprimându-şi dezamăgirea că, deşi îşi puseseră toată nădejdea în Iisus, iată, tocmai Acesta fusese răstignit, spulberând prin moartea Sa speranţa izbăvirii, frumoasele perspective ale Împărăţiei. Dialogul purtat cu străinul Călător, printre dumbrăvile de măslin, parcă i-a încurajat puţin pe cei doi discipoli. Cu toate că primiseră vestea Învierii de la femeile mironosiţe, de la ceilalţi ucenici din Ierusalim, încă şovăiau. Doar minunata descoperire a Mântuitorului la frângerea pâinii i-a convins că L-au văzut pe Domnul Înviat.

În Duminica a doua de după Înviere, ne reîntâlnim duhovniceşte cu un alt ucenic al Domnului, Toma, la fel de sceptic şi îndoielnic ca şi ceilalţi în probabilitatea ridicării din mormânt a lui Iisus. Numai Domnul, prezent în faţa lui, îndemnându-l să-I atingă rănile din palme şi din coastă, l-a făcut pe Toma să exclame: „Domnul meu şi Dumnezeul meu!", cu neclintita credinţă că Hristos a înviat cu adevărat.

Deducem din aceste două arătări ale lui Iisus Înviat că bucuria pascală o trăim deplin abia atunci când Îl întâlnim pe Domnul, când El ni Se descoperă. Numai înţelegerea sensului morţii Sale face să apară lumina pascală. Iisus Înviat nu poate fi recunoscut decât în lumina care arată sensul suferinţelor îndurate pentru noi şi a noastră mântuire.

Oare nu şi inimile noastre au ars de frumuseţea cuvintelor Sfintei Evanghelii? Nu ne-a cuprins şi pe noi dorul de a călători în această lume avându-L alături pe Hristos? În nenumărate rânduri am primit pe Hristos euharistic, ospătând din cina mântuirii precum Luca şi Cleopa la Emaus. La fel cum s-a întâmplat cu Toma, s-a strecurat în gândul nostru, poate, inevitabila dilemă: oare să fi fost chiar aşa? De aceea, cu fiecare sărbătoare pascală, ni se potolesc setea şi foamea după Dumnezeu, se ostoieşte dorul după Hristos. De fiecare dată, împreună cu Toma strigăm: „Domnul meu şi Dumnezeul meu!". Iar toate acestea se întâmplă pentru că

proslăvirea Învierii Domnului înseamnă a mărturisi că El este chezăşia învierii noastre, Izvorul nemuririi. Prea mărind Învierea, ne întâlnim cu Marele Răstignit şi Înviat, care continuă să fie viu, aflându-Se mereu între noi şi în noi, purtându-ne astfel spre zorile vieţii veşnice.

Am îndrăzni, oare, să ne întrebăm cum ne-ar fi viaţa fără Hristos Înviat? Oare nu sularea Sa din morţi motivează toate actele credinţei noastre? De aceea postim, ne rugăm, nădăjduim, năzuim, ne poticnim, cădem şi ne ridicăm; ducem un război nevăzut cu patimile, cu tentaţiile viclene şi pizmaşe ale trupului, ale lumii, ale celui rău tocmai pentru ca, la finele trecătoarei existenţe pământene, să ne întâlnim cu Hristos cel Răstignit şi Înviat, care să ne răsplătească truda, credinţa, aşteptarea, îndelunga-răbdare prin sălăşluirea în iubirea Preasfintei Treimi.

Această realitate ne confirmă faptul că Hristos nu a înviat triumfalist spre a-Şi arăta puterea, spre a emoţiona ori intimida. După ce a suferit moarte pe Cruce, Dumnezeiescul Răscumpărător S-a ridicat din pecetluitul mormânt ca să împace Cerul cu pământul, pe Făcător cu făptura Sa, strivind moartea şi lanţurile iadului. Vasăzică, Domnul a înviat în interesul nostru, pentru mântuirea noastră, spre îndreptarea noastră. Sfântul apostol Pavel spune, de altfel: „Iisus Hristos, Domnul nostru, a fost dat pentru păcatele noastre şi S-a sculat pentru îndreptarea noastră" (Romani 4, 25).

De aceea, cu fiecare sărbătoare pascală pregustăm din farmecul veacului viitor (Evrei 6, 5), retrăind un adevăr mângâietor şi încurajator: nu mai trăim pentru noi, ci pentru Acela care a murit şi a înviat pentru noi, după spusele Sfântului Pavel (II Corinteni 5, 15), căci cu toţii suntem fii ai luminii şi ai Învierii.

Nicușor Deciu - Învierea și paradoxul libertății

Încă din anii copilăriei mi-a atras atenția un anume aspect al zilelor din perioada Sfintelor Paști, de fapt din toată Săptămâna luminată, anume lumina deosebită ce se putea observa pe chipurile oamenilor, pe chipurile tuturor oamenilor, fără excepție. Desigur că mi se și oferea deschis acest prilej prin prezența fiecăruia pe ulițele satului, pentru că în aceste zile nici nu prea se gândea vreun om să muncească. Toată lumea sărbătorea Învierea lui Hristos, iar asta nu se declama, ci se vedea în bucuria de pe fețele celor din jur. Trăind în lumea restrânsă a satului am luat acest lucru ca pe un dat absolut.

Mai târziu, odată cu lărgirea orizontului, am constatat că nu toți oamenii prăznuiesc în același mod Sfintele Paști. Am remarcat o multitudine de atitudini în abordarea Învierii și nu mă refer în acest caz absolut deloc la abordări filosofice, conceptuale, ci pur și simplu la modul cum înțeleg oamenii, în varietatea lor, să trăiască evenimentul. Și trebuie subliniat că, în ciuda deosebirilor - cu rare excepții, desigur - toți se bucură și prețuiesc, după măsura lor, praznicul, chiar dacă se află pe treapta cea mai de jos a secularizării trăirii religioase.

Și doresc să-ți mai spun, dragă prietene, că multă vreme nu mi-am putut explica acest fenomen, pe care în copilărie l-am perceput, fără interpretări de vreun anume fel, doar ca pe un basm frumos. Dar odată cu creșterea în vârstă se ascute și simțul

critic, care pretinde anumite explicații. O incredibilă lămurire a acestei stări generale de bucurie aveam să aflu în Cuvântul la Sfintele Paști al Sfântului Ioan Gură de Aur, care zice printre altele: „Darnic fiind Stăpânul, primește pe cel de pe urmă ca și pe cel dintâi, odihnește pe cel din al unsprezecelea ceas ca și pe cel ce a lucrat din ceasul dintâi, și pe cel de pe urmă miluiește, și pe cel dintâi mângâie”, și continuă puțin mai jos: „Pentru aceasta, intrați toți întru bucuria Domnului nostru; și cei dintâi, și cei de al doilea, luați plata. Bogații și săracii împreună bucurați-vă. Cei ce v-ați înfrânat și cei leneși, cinstiți ziua. Cei ce ați postit și cei ce n-ați postit, veseliți-vă astăzi. Masa este plină, ospătați-vă toți. Vițelul este mult, nimeni să nu iasă flămând. Gustați toți din ospățul credinței; împărtășiți-vă toți din bogăția bunătății. Să nu se plângă nimeni de lipsă, că s-a arătat Împărăția cea de obște. Nimeni să nu se tânguiască pentru păcate, că din mormânt iertare a răsărit. Nimeni să nu se teamă de moarte, că ne-a izbăvit pe noi moartea Mântuitorului”.

Din acest cuvânt am înțeles foarte limpede că pentru lumina și bucuria generală din zilele pascale, nu avem, nici unul dintre noi, vreun merit, întrucât este un dar, darul adus de Hristos prin învierea Sa, iar diversitatea de bucurii omenești reprezintă tot atâtea moduri de însușire a acestui dar universal.

Tu, însă, în afară de cele de mai sus, m-ai întrebat despre acei dintre oameni care arată și declamă că cinstesc și se bucură de Învierea Domnului, dar după trecerea acestor zile se schimbă radical și se gândesc la jafuri, îi umilesc pe semenii lor de la înălțimea funcțiilor publice pe care doar temporar le dețin, pun la cale crime morale și fizice sau, și mai rău, provoacă revolte și chiar războaie. Cum de sunt cu putință aceste lucruri, care, vrem, nu vrem, ne afectează pe toți? Dintr-un anumit punct de vedere se poate răspunde că, așa cum în darul Învierii, despre care am vorbit la început, zărim dragostea și necuprinsa libertate a lui Dumnezeu, în faptele descrise de tine se vede aceeași libertate, însă a omului.

Dar a unui om care trăiește în minciună, mințindu-se pe sine însuși mai înainte de toate. Căci cum te poți bucura de Înviere și să nu sesizezi că acela a fost darul iubirii dumnezeiești pentru tine, dar și pentru toți semenii tăi? Cum poți complota apoi împotriva celor care, ca și tine, s-au împărtășit din aceeași bucurie pascală, chiar dacă aceștia sunt mai mici și mai umili? În fapt, exact aceasta este oglinda în care se întrevede și caracterul eshatologic al Învierii Domnului. În aceasta se vădește foarte limpede că după criteriul dragostei se va face Judecata Universală. Așa cum am văzut, există o bucurie pascală dăruită întregii omeniri fără osebire, pe care unii o primesc și o păstrează tot restul anului, iar alții o leapădă, de bună voie, după câteva zile, ca să se dedea iarăși vicleniei, fără să înțeleagă că, la un moment dat, această alegere va deveni, în mod inevitabil, definitivă

Pr. Alexandru Pripon: Învierea Domnului - izvorul adevăratei înțelepciuni

În prag de praznic binecuvântat, astăzi, poate mai mult ca în alte dăți, avem prilejul de a ne privi cu atenție, renunțând la sfieli și convenții de promenadă, care să ne îndepărteze de Dumnezeu. Ar trebui să percepem, cumva, și partea prea puțin remarcată a distanțării sociale, cea care ne ține în case. Deoarece singurătatea aceasta, impusă de pandemie, nu este neapărat o condamnare la însingurare. Este o șansă de a-L regăsi pe Părintele ceresc - Cel pierdut, uitat, lăsat deoparte, în crunta învolburare a clipelor care se scurg cu repeziciune.

***

Privind la momentele rememorate în Săptămâna Sfintelor Pătimiri ale Domnului Iisus Hristos, se poate spune că viața noastră, mai cu seamă în contextul contemporan al ignoranței cu mască de condescendentă surprindere, e cuprinsă între două întrebări: „Ce este adevărul?” - mirarea lui Pilat - și „Unde mergi, Doamne?” - uimirea nedesăvârșirii specific umane a lui Petru. Dincolo de acestea se află Sublimul!

În prag de praznic - cel mai mare, cel mai important, izvorâtor de lumină și înțelegere binecuvântată - este momentul prielnic pentru a păși dincolo de întrebare, pentru îmbogățirea întru credință sau măcar pentru efectuarea unui prim pas spre dobândirea adevăratei înțelepciuni. Acum este momentul ca, în toiul bucuriei firești, să privim cu atenție în jur. Să privim în urmă, spre trecutul care ne-a definit existența, și înainte, către zări, spre viitorul care ne va spune povestea.

Știm cu toții că, dacă vom avea o minimă grijă (a se citi viclenie sau mai edulcorat, diplomație), vom gestiona cumva felul în care va suna istorisirea despre noi, căci măcar din inflexiunile vocii pot fi „şlefuite” anumite cuvinte. Însă trecutul poate și trebuie să rămână neinfluențat de subtilități lumești, dur, neînduplecat, acuzator, dacă este cazul, aducându-ne aminte de ceea ce am fost sau, mai degrabă, de ceea ce nu suntem și am fi putut să fim.

Orice ar spune unii, nimic nu este simplu în viața unui creştin autentic. Deoarece la fiecare pas se poate ivi un nou prilej de apostazie sau de „relaxare” a credinţei, spre a respecta o vremelnică modă, care poate distruge strădanii îndelungate și poate adumbri chipul luminos al strămoșilor ce se odihnesc în fotografii ca în icoane. În orice moment poate răsări o nouă sudalmă izvorâtă din suflete înnegurate, menită să ne inducă uitarea de noi înșine și de rostul nostru în lume. Dar credința cea izvorâtă din iubirea divină ne va călăuzi întotdeauna spre o atitudine pașnică, deși demnă. Căci Învierea Domnului este lumina cea adevărată, revărsată asupra tuturor, izvor de bucurie și de adevărată înțelepciune.

În prag de praznic binecuvântat, astăzi, poate mai mult ca în alte dăți, avem prilejul de a ne privi cu atenție, renunțând la sfieli și convenții de promenadă, care să ne îndepărteze de Dumnezeu. Ar trebui să percepem, cumva, și partea prea puțin remarcată a distanțării sociale, cea care ne ține în case. Deoarece singurătatea aceasta, impusă de pandemie, nu este neapărat o condamnare la însingurare. Este o șansă de a-L regăsi pe Părintele ceresc - Cel pierdut, uitat, lăsat deoparte, în crunta învolburare a clipelor care se scurg cu repeziciune. Este o șansă de a readuce în sufletele noastre lumina adevăratei credințe, departe de duhul mereu nemulțumit al acestui veac. De multe ori, în aparenta singurătate se nasc ideile frumoase, generatoare de fapte mărețe, căci acolo, în „chilia” solitară, în umbra sufletului nostru, ne așteaptă răbdător Dumnezeu.

Poate că, după încheierea stării de urgență și după dispariția spectrului acestei perfide boli, vom privi lumea cu alți ochi. Poate că ne vom gândi altfel pașii prin lume. Poate vom înțelege că existența întru Hristos nu reprezintă o simplă expresie care să își piardă ori să își dilueze irevocabil sensul, odată cu scurgerea timpului.

Este dezideratul suprem, minunat, implacabil al omenirii așezate sub semnul Sfintei Cruci și sub vocația ratată, prea adesea, de a ne asuma calea către mântuire și de a o urma, indiferent de meandrele cotidianului.

Sunt multe lucruri care ar putea fi spuse, dar credința veritabilă se simte şi se trăiește evitând cuvintele perisabil-meșteșugite, calambururile și „jocurile de scenă”. Iar această perioadă, în pragul praznicului Învierii Domnului, este prielnică sentimentului curat, al bucuriei și al recunoștinței față de Dumnezeu, Cel care a oferit omenirii o nouă șansă: aceea de a exista întru iubirea mântuitoare a lui Hristos, dobândind, astfel, înțelegerea și adevărata înțelepciune.

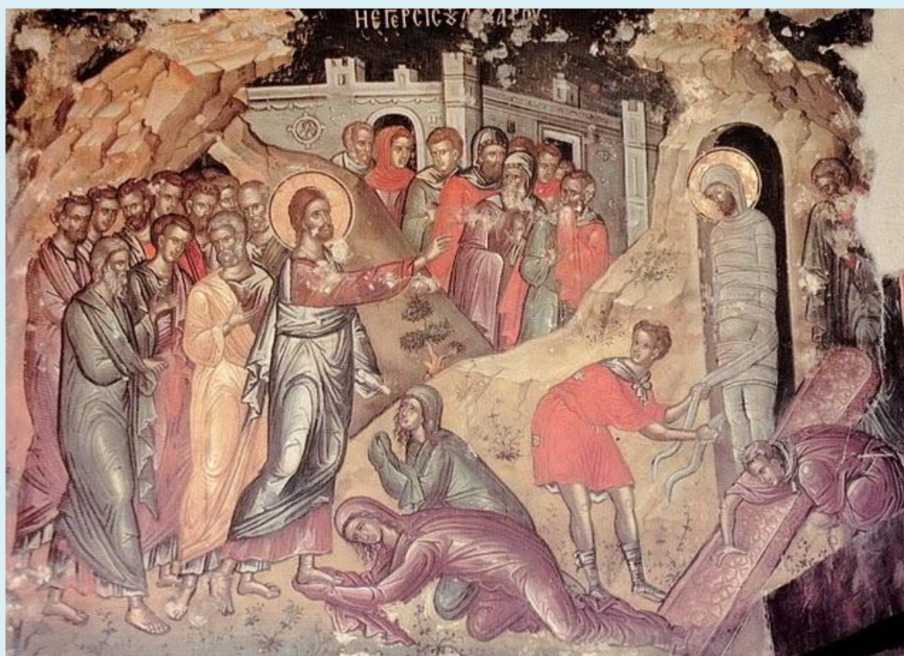
Și cred că acum este momentul să uităm de orice neajunsuri specifice lumii în care trăim. Deoarece „milostivirea Ta, cea nemăsurată, cei ținuți în legăturile iadului, văzând-o, la Lumină au mers, Hristoase, cu picioare vesele, lăudând Paștile cele veșnice. Hristos a înviat din morți!” (Cântarea a V-a din Canonul Învierii).

Hristos a înviat!

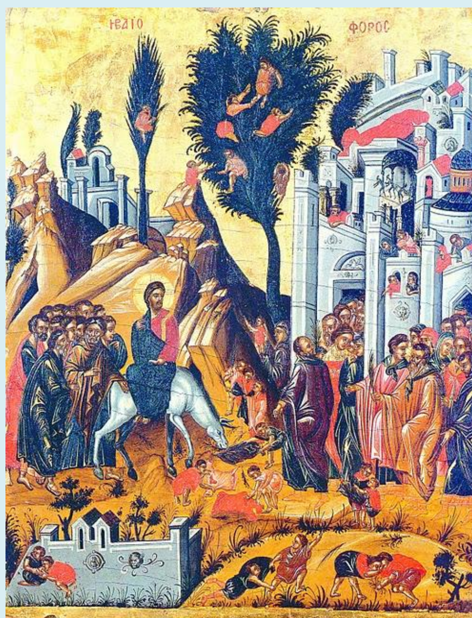
Răzvan Codrescu - Plinătatea timpului pascal

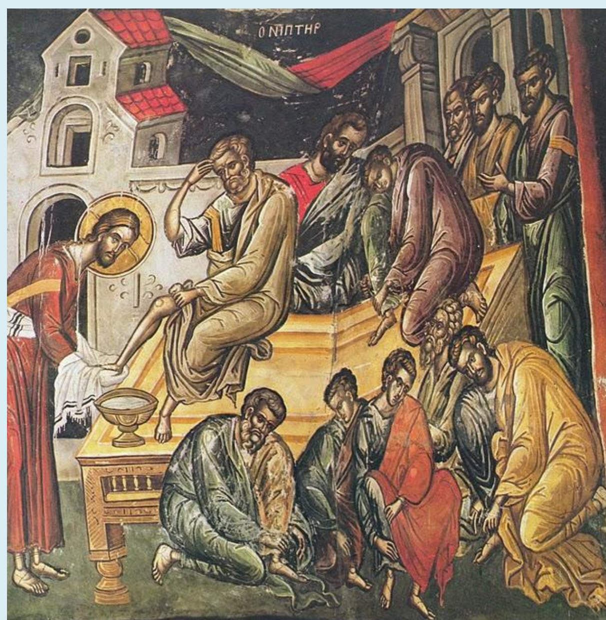
Ciclul pascal, pe care evlavia creştină îl parcurge an de an, se întinde de fapt de la începutul Postului Mare şi până la Rusalii, dar centrul lui, receptat şi trăit cu precădere ca “timp pascal”, îl constituie cele două săptămâni consecutive de la Florii la Duminica Tomii, ce încadrează marele praznic al Învierii: Săptămâna Patimilor (a tristeţii cernite) şi Săptămâna Luminată (a bucuriei radioase). Această plinătate a timpului pascal e punctată, evanghelic şi iconic, în cele ce urmează.

Învierea lui Lazăr (fratele Martei şi Mariei), cinstită în ajunul Floriilor (Sâmbăta lui Lazăr - mare zi de pomenire a morţilor), constituie un preludiu important al Învierii Domnului. Troparul sărbătorii spune: ***"Învierea cea de obşte mai înainte de Patima Ta încredinţând-o, pe Lazăr l-ai înviat, Hristoase, Dumnezeule".*** Dojenind-o pe Marta pentru îndoiala ei ("Nu ţi-am spus că dacă vei crede, vei vedea slava lui Dumnezeu?" – *Ioan* 11, 40), Domnul pune să se ridice piatra de la gura mormântului şi-l strigă cu glas mare pe cel de patru zile aşezat în el: ***"Lazăre, vino afară!" (Ioan 11, 43).*** Şi mortul iese viu la lumină, făcându-i să se cutremure pe toţi cei de faţă, iar pe arhierei şi pe farisei să zică: ***"Ce ne facem, pentru că Omul Acesta săvârşeşte multe minuni?" (Ioan 11, 47).***

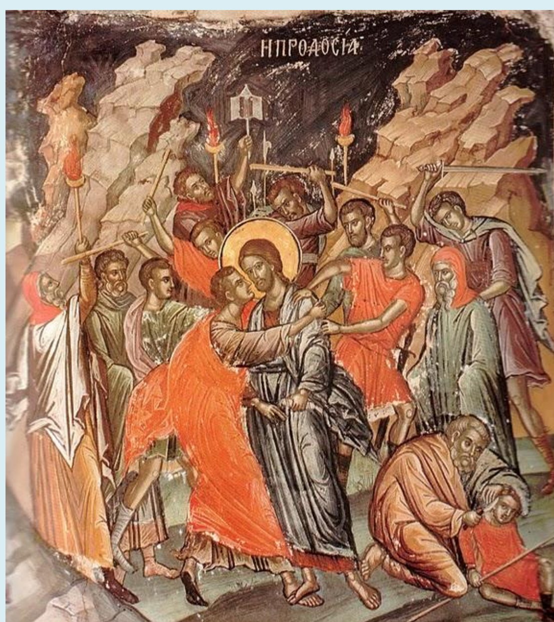
A doua zi, în Duminica Floriilor, are loc **Intrarea Domnului în Ierusalim.** Călare pe mânzul asinei şi întâmpinat de mulţime cu ramuri de finic şi cu osanale ***("Osana! Binecuvântat este Cel ce vine întru numele Domnului, Împăratul lui Israel!" – Ioan 12, 13),*** Iisus este imaginea Împăratului, iar Ierusalimul imaginea Împărăţiei (prefigurarea Ierusalimului ceresc). Celor veniţi să-L vadă, Mântuitorul le spune: ***"A venit ceasul ca să fie preaslăvit Fiul Omului" (Ioan 12, 23),*** şi atunci glas se aude din ceruri zicând: ***"L-am preaslăvit şi iarăşi Îl voi preaslăvi" (Ioan 12, 28).*** Dar Iisus ştie că păşeşte pe calea patimii, răstignirii şi morţii, amintindu-le celor din jur că ***"grăuntele de grâu… dacă va muri, va aduce multă roadă" (Ioan 12, 24),*** chiar dacă ei nu pricepeau în clipa aceea că El le vorbea, învăluit, despre propria Lui moarte şi Înviere.

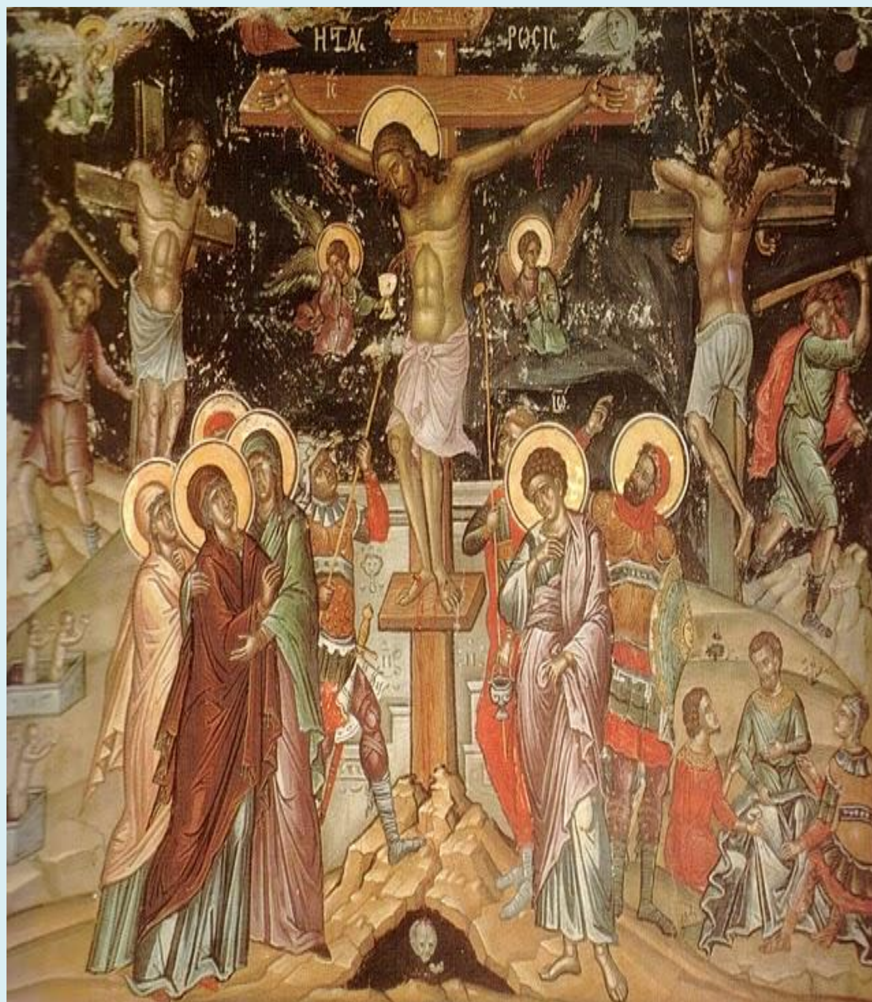
Înaintea Cinei celei de Taină, în semn şi ca pildă de smerenie slujitoare, **Hristos spălă picioarele ucenicilor:** ***"Înţelegeţi ce v-am făcut Eu? Voi Mă numiţi pe Mine: Învăţătorul şi Domnul şi bine ziceţi, căci sunt. Deci, dacă Eu, Domnul şi Învăţătorul, v-am spălat vouă picioarele şi voi sunteţi datori să vă spălaţi picioarele unii altora; că v-am dat vouă pildă că, precum v-am făcut Eu vouă, să faceţi şi voi" (Ioan 13, 12-15).*** De aceea, în Patriarhia Ierusalimului bunăoară, până astăzi, Patriarhul, închipuindu-L pe Hristos, la Utrenia din Joia Mare, spală picioarele a 12 arhimandriţi ai locului, ce-i închipuie pe apostolii Domnului (pe care icoana îi arată extrem de stânjeniţi, dar şi de impresionaţi de gestul Învăţătorului lor).

Cina cea de Taină, ce a urmat imediat după aceea, ca reuniune pascală, este importantă pentru că în cadrul ei a fost instituită Sfânta Euharistie, centrul liturgic al vieţii creştine: ***“Iar pe când mâncau ei, Iisus, luând pâine şi binecuvântând, a frânt şi dând ucenicilor, a zis: «Luaţi, mâncaţi, acesta este trupul Meu». Şi luând paharul şi mulţumind, le-a dat, zicând: «Beţi dintru acesta toţi, căci acesta este sângele Meu, al Legii celei noi, care pentru mulţi se varsă spre iertarea păcatelor»” (Matei 26, 26-28).*** Icoana îl arată pe Iuda aplecat sau cu mâna întinsă spre blid ***(“Cel ce a întins cu Mine mâna în blid, acela Mă va vinde” – Matei 26, 23):*** ceasul întunericului era aproape. La rigoare, în reprezentarea iconografică a scenei, aureolă trebuie să aibă numai Hristos (apostolii n-au primit încă darul Cincizemii – Duhul Sfânt pogorât asupra lor în chip de limbi de foc, ca supremă consfinţire). Există însă destule reprezentări în care aureolă au şi toţi apostolii, mai puţin Iuda.

Vândut pe 30 de arginţi cu **Sărutul lui Iuda**, în noaptea Ghetsemanilor, Iisus încape pe mâna celor ce Îi doreau moartea (mai marii evreilor), dar care aveau nevoie pentru aceasta de complicitatea puterii romane. Nesuferindu-i pe evrei, Pilat încearcă în fel şi chip să-L facă scăpat pe Hristos, dar în cele din urmă, spălându-se pe mâini, cedează presiunilor mulţimii asmuţite de farisei, care cere ferm eliberarea tâlharului Baraba şi răstignirea profetului din Nazaret ***(“Sângele Lui asupra noastră şi asupra copiilor noştri!” – Matei 27, 25).*** Căindu-se de ce a făcut, Iuda returnează arginţii şi se spânzură (dublând păcatul trădării cu acela al sinuciderii), iar Iisus este târât cu crucea în spate spre Golgota, indurând cele mai grele batjocuri.

În Vinerea mare, numită de creştini şi Vinerea neagră, creştinătatea rememorează **Răstignirea**, moartea şi punerea în mormânt a Domnului, iar în biserici, seara, se cântă Prohodul. Răstignit la ceasul al treilea (după *Marcu* 15, 25) sau la ceasul al şaselea (după *Ioan* 19, 14), cert este că Iisus Şi-a dat duhul la ceasul al nouălea: ***"Săvîrşitu-s-a!" (Ioan 19, 30); "Părinte, în mâinile Tale încredinţez duhul Meu" (Luca 23, 46).*** Vechile icoane răsăritene redau răstignirea într-o manieră sobră, evitându-se – în comparaţie cu arta apuseană – ostentaţia deteriorării fizice. Asistenţa se reduce, cel mai adesea, la Maica Domnului (uneori însoţită, în plan secund, de mironosiţe) şi la Apostolul Ioan (având-l adeseori alături şi pe bunul sutaş). Uneori sunt figuraţi şi cei doi tâlhari între care a fost răstignit (după tradiţie: Gestas şi Dismas). În susul Crucii stă scris: I.N.R.I. – iniţialele de la **I**isus **N**azarineanul, **R**egele **I**udeilor. Sub Crucea de pe Golgota (locul "Căpăţânii") e o mică grotă, cu craniul protopărintelui Adam, semnificând mântuirea primului Adam prin sângele lui Hristos, Noul Adam.

Aşa cum Domnul le spusese ucenicilor în multe rânduri, în dimineaţa celei de-a treia zile de după punerea Sa în mormânt are loc **Învierea** – *Anástasis* – moment tainic greu de figurat, drept care iconografia răsăriteană îl evocă, de regulă, prin scena **Pogorârii la iad**, absentă din Evanghelii, dar bine statornicită în Tradiţie ***(Sfântul Simeon Noul Teolog: "Hristos S-a pogorât la iad, a slobozit din legăturile veşnice şi a înviat sufletele celor drepţi care erau robite acolo, adică le-a dus în Rai. Dar nu a înviat şi trupurile lor, ci le-a lăsat în morminte până la învierea cea de obşte").***

Hristos Însuşi S-a pogorât la iad cu sufletul (nu şi cu trupul, care era în mormânt). Iadul e reprezentat ca o peşteră întunecoasă, iar în centrul icoanei se vede Hristos, cu dreapta ţinând de mână pe Adam, iar cu stânga pe Eva. Alteori cu o mână îl ţine pe Adam, iar în cealaltă ţine Crucea (devenită simbol suprem al biruinţei asupra morţii).

Învierea Domnului mai e reprezentată tradiţional prin icoana **Îngerului vestind mironosiţelor Învierea** *Luca* 24, 5; ***“Nu este aici, căci S-a sculat precum a zis…” – Matei 28, 6),*** pe care *Erminia* lui Dionisie din Furna (sec. 18) o descrie aşa: “Mormânt deschis şi un înger, purtând veşminte albe şi şezând pe acoperământul mormântului, ţine cu o mână o suliţă, iar cu cealaltă arată, înăuntru în mormânt, giulgiul şi năframa şi purtătoarele de miruri, înaintea lui, ţinând miresmele”.

Icoanele care-L înfăţişează pe Domnul ieşind dintr-un mormânt sub formă de coşciug şi ţinând în mână un steag (simbol profan şi emfatic al biruinţei) nu sunt ortodoxe (chiar dacă, deodată cu alte proaste influenţe apusene, au pătruns şi în lumea ortodoxă, concurând, pe alocuri, reprezentările tradiţionale). Ele fac parte, cu rare excepţii, din categoria *kitsch*-ului religios. (“De ce Îl căutaţi pe Cel viu între cei morţi?!” –

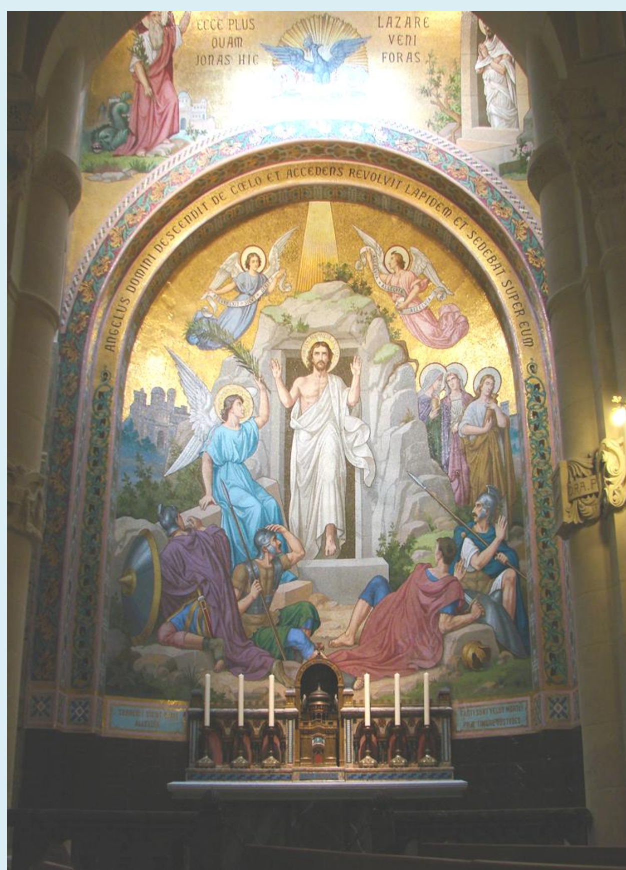
Duminica Tomii (prima de după Duminica Învierii), numită în popor şi "Paştele cel mic", se leagă de episodul evanghelic al **Încredinţării lui Toma** ***("Adu degetul tău încoace şi vezi mâinile Mele şi adu mâna ta şi pune-o în coasta Mea şi nu fii necredincios, ci credincios!" – Ioan 20, 27),*** cel ce, circumspect mai înainte, izbucneşte acum în sublima exclamaţie mărturisitoare: "Domnul meu şi Dumnezeul meu!".

În menţionatul manual de pictură bisericească tema este numită "Toma pipăind rănile lui Hristos". Încredinţarea lui Toma face parte din grupul de reprezentări iconografice care certifică Învierea. Strigătului îngeresc "Hristos a înviat!", ele îi răspund toate, în limbajul lor figurativ: "Adevărat a înviat!".

În cazul lui Toma Geamănul, necredinciosul sfârşeşte prin a ne încredinţa el însuşi de autenticitatea Învierii!

Hristos a înviat!

Preot Ion Andrei Tărlescu - În ce perioadă a anului a intrat Domnul Iisus Hristos în Ierusalim şi când S-a răstignit?

I. Bineînţeles că Biserica întotdeauna a urmărit, urmăreşte şi va urmări esenţa lucrurilor, îndeosebi rostul spiritual şi eshatologic al acestor fapte mântuitoare ale Domnului nostru Iisus Hristos şi fireşte că doreşte să hrănească sufletele şi nu ştiinţa. Dar dacă ar fi să privim puţin şi partea cealaltă a monedei, tot spre folosul nostru din dragoste pentru Mântuitorul nostru Iisus Hristos şi pentru lucrarea Sa mântuitoare şi să deschidem o fereastră spre "Misterele Bibliei”, atunci este nevoie să analizăm puţin câteva aspecte geografice, cronologice şi istorice.

Intrarea triumfală a Domnului Iisus Hristos în Ierusalim, o aflăm foarte frumos şi amplu redată în Sfânta Scriptură, spunându-se printre altele că mulţimea multă, care venise la sărbătoare, auzind că Iisus vine în Ierusalim, au luat ramuri de finic şi au ieşit intru întâmpinarea Lui…

Finicul este o plantă ce se găseşte în special în zonele tropicale, în savane, în Sahara şi în special în Orientul Mijlociu, purtând denumirea de Dum. Finicul este

de fapt curmalul şi poartă denumirea de Phoenix dactylifera, împărţit în alte două specii: Phoenix theophrasti şi Finicul aşa zis hibrid: Hameropas.

Deci ramurile de finic folosite de mulţimea ce L-a întâmpinat pe Hristos la intrarea acestuia în Ierusalim, trebuie să fi fost specia Dum sau în denumirea ei ştiinţifică Phoenix dactylifera. Însă acest ramuri de finic, le găsim viguroase şi verzi pe aproape toată durata anului.

Aşadar nu ramurile de finic (curmal) ar putea să ne dezvăluie enigma legată de luna în care Iisus Hristos ar fi putut să intre în Ierusalim, ci un alt pom, tot atât de roditor la Locurile Sfinte, care este Sicomorul sau smochinul.

Punând în valoare informaţiile din Sfânta Scriptură în ceea ce priveşte răspunsul la întrebarea: ***În ce perioadă a anului a avut loc intrarea Domnului în Ierusalim, mergem la citatul de la Matei 24,32 în care se spune foarte clar: "Învăţaţi de la smochin pilda: Când mlădiţa lui se face fragedă şi odrăsleşte frunze, cunoaşteţi că vara este aproape".*** De aici, aflăm că smochinul face frunze sau "odrăsleşte frunze" aşa cum frumos ne spune textul, aproape de începutul verii, când aceasta este vestită prin temperaturi uşor mai ridicate decât cele ale anotimpului de primăvară.

Încă din cele mai vechi timpuri dar şi din documente, aflăm că Ierusalimul are o climă mediteraneană propice finicului sau smochinului, cu veri călduroase şi ierni blânde. Ianuarie este cea mai rece lună din an, cu temperaturi de maxim 5° C. Lunile iulie şi august, sunt cele mai călduroase luni, aşadar luni de vară, cu temperaturi ce depăşesc 30° C.

Axându-ne şi trebuie să o facem, pe cuvintele nepreţuite ale Evanghelistului dar mai cu seamă ale Mântuitorului Iisus Hristos, acelea care spun că frunzele smochinului ies când se apropie vara, ceea ce ar însemna luna mai respectiv iunie, ***atunci am putea spune, dar cu o oarecare îndoială, că intrarea triumfală a lui Iisus Hristos în Ierusalim, a avut loc într-una din aceste două luni: mai sau iunie.***

Şi totuşi nici acest text scripturistic nu pare a fi foarte edificator în ceea ce priveşte descifrarea enigmei şi astfel trebuia căutat neapărat un alt indiciu mult mai elocvent.

O altă frază descoperită de noi în Biblie şi care prezintă o acţiune petrecută exact a doua zi după intrarea în Ierusalim a lui Hristos, spune următoarele: ***"Dimineaţa, a***

doua zi, pe când Se întorcea în cetate, a flămânzit; şi văzând un smochin lângă cale, S-a dus la el, dar n-a găsit nimic în el decât numai frunze…Şi a zis lui: De acum înainte să nu mai fie rod din tine în veac! Şi smochinul s-a uscat îndată” Luând în calcul spusele lui Hristos că frunzele smochinului rodesc când se apropie vara iar în ultimul fragment prezentat de noi observăm cum smochinul avea frunze, dar fără rod "căci nu era timpul smochinelor” dar şi faptul că zilele de vară adevărată încep cu luna iunie, ajungem la concluzia că intrarea în Ierusalim s-a petrecut în luna mai sau iunie.

La capitolul 12,1 din Evanghelia lui Ioan, aflăm că intrarea în Ierusalim a lui Hristos s-a petrecut cu şase zile înainte de Paştile iudeilor, care conform tradiţiei ebraice, trebuia să cadă primăvara. Calendarul ebraic este însă un calendar lunar şi de aceea, luna Nisan ar trebui să înceapă cu 11 zile mai devreme în fiecare an solar. ***Pentru ca Nisan şi Paştele să cadă primăvara, şi nu în alt anotimp, se adaugă câte o lună suplimentară (numită Adar II) (6) în anumiţi ani. Dintr-un ciclu de nouăsprezece ani, anii 3, 6, 8, 11, 14, 17 şi 19 au câte 13 luni lunare, în loc de 12 luni. Acest calendar stabil, folosit şi în prezent, a fost introdus în secolul al IV-lea, pentru a se asigura corelarea cu calendarul solar şi anotimpurile.***

În urma calculelor bazate pe calendarul lunar ebraic şi comparat cu cel solar gregorian, paştele acestora s-ar decala cu o lună sau chiar două şi astfel intrarea în Ierusalim a lui Hristos ar fi avut loc în luna februarie sau martie, când temperaturile sunt destul de scăzute şi nu sunt propice smochinului, pentru a rodi sau a face frunze, aşa cum ne spune Biblia. Aşadar, bazându-ne pe calendarul care ar stabili intrarea lui Hristos în Ierusalim ca fiind în luna martie sau aprilie, erau oare aceste luni în antichitate cele care prevesteau prin temperaturile lor mai ridicate decât acum… anotimpul verii? Probabil că da!... având în vedere că au trecut peste 2000 de ani de la acest eveniment care a avut loc în istoria Mântuirii omului.

II. În ceea ce priveşte luna în care a avut loc Răstignirea pe cruce a Mântuitorului Iisus Hristos, aceasta credem că a avut loc la aproape 8 sau chiar 9 luni de la intrarea în Ierusalim a acestuia. Tot Sfânta Scriptură este principalul izvor care ne poate dezvălui "în ce lună” a anului a avut loc Răstignirea.

La capitolul de la Marcu 14, 67 se spune următoarele: ***"Şi văzându-l pe Petru încălzindu-se, s-a uitat la el şi a zis: Şi tu erai cu Iisus Nazarineanul”*** iar la Ioan 18,18: ***"Iar slugile şi slujitorii făcuseră foc şi stăteau şi se încălzeau, că era frig, şi era cu ei şi Petru stând şi încălzindu-se”***.

Elementul principal care ne interesează pe noi din aceste fragmente este cuvântul: "frig”. Dacă luăm în considerare că lunile friguroase din Ţara Sfântă dar fără prea multă zăpadă, sunt ianuarie şi februarie când maxima temperaturii ajunge la 12°C iar minima este de 5°C, atunci, întemeindu-ne pe cuvântul Scripturii, ajungem la concluzia că prinderea, procesul lui Iisus Hristos şi Răstignirea precum şi Învierea, toate acestea, au avut loc în lunile ianuarie sau februarie şi nu imediat după intrarea în Ierusalim întâmplată în lunile de primăvară sau chiar de vară, aşa cum am văzut în studiul de mai sus.

Dacă temperatura minimă, aşa cum vedem mai sus, ziua ajunge la 5°C, probabil că noaptea este şi mai frig. În Biblie ni se spune că prinderea lui Hristos a avut loc noaptea, când cu siguranţă temperatura scăzuse foarte mult faţă de cea din timpul zilei şi că slugile şi slujitorii făcuseră foc stând şi încălzindu-se, că era frig…acolo stând şi Petru pentru a se încălzi, apostolul care s-a lepădat de Hristos de trei ori la cântarea cocoşului.

Sprijiniţi pe argumentele de mai sus, am putea face foarte bine dovada că Răstignirea a avut loc înainte de Paştele Iudeilor, fiindcă acesta urma să se sărbătorească în primăvară, după calendarul gregorian martie sau aprilie, când temperaturile începeau să fie mai ridicate. Şi Pilat din Pont vorbeşte mulţimii despre "sărbătoarea Paştilor”, spunându-le că la această sărbătoare există obiceiul ca de acesta să le elibereze iudeilor pe cineva, sugerând că Paştele lor era foarte aproape. Dar cât de aproape? Credem că toate aceste evenimente mântuitoare, inclusiv Răstignirea, au avut loc la sfârşitul lunii februarie, iar la începutul lunii martie, după calendarul ebraic, iudeii urmau să sărbătorească Paştele. Aşadar din cele spuse mai sus rezultă două lucruri:

1. Perioada lunii februarie este una încă rece şi deci o putem corela foarte bine la citatele care vorbesc de frigul din acele zile, când Petru stătea şi se încălzea la foc,

2. Pilat nu le-ar fi vorbit iudeilor despre sărbătoarea "Paştilor”, dacă acesta urma să fie sărbătorit peste o lună sau chiar două.

Prin acest studiu, am încercat să dovedim încă odată cuvântul adevărat şi autentic al Scripturii insuflat de Duhul Sfânt, referitor la perioada în care au avut loc Patimile, Răstignirea şi Învierea Domnului şi Mântuitorului Iisus Hristos: înainte de sărbătoarea Paştilor iudeilor.

Doar Biserica a aşezat spre cinstire aceste două evenimente, la o distanţă atât de apropiată una de alta, ele însă s-au petrecut, după cum vedem, în perioade diferite ale anului.

Hristos a înviat!

Melania Radu - Paştele Blajinilor – legendă, tradiţie şi mister

Într-un episod al epopeii medievale „Alexandria” se povesteşte cum Alexandru cel Mare, în drumul său către est, în căutarea capătului lumii, a poposit şi într-o insulă situată la marginea paradisului. Acolo l-a cunoscut pe Evant, regele Blajinilor (cei înţelepţi şi fericiţi), care i-a dăruit o sticlă cu apa miraculoasă a vieţii veşnice. Se mai povesteşte că ***Blajinii trăiesc în rugăciune continuă, că au locuit pe Pământ la începuturile istoriei şi se vor întoarce aici după încheierea acestui ciclu istoric al umanităţii, în era înţelepciunii.***

La o săptămână după Paşti, ***în ziua de luni care urmează după Duminica Sfântului Toma, în estul şi sudul Europei se sărbătoreşte Paştele Blajinilor***, un amestec între mituri străvechi şi datini creştine. ***Această zi se mai numeşte şi Lunea Morţilor, Paştele Morţilor, Paştele Mic, Paştele Rohmanilor.***

Blajinii, cărora li se mai spune şi Rohmani, Urici sau Oameni Roşii, sunt fiinţe mitice, reprezentări ale oamenilor primordiali sau ale strămoşilor. ***Se spune că ei au luat parte la facerea lumii şi că, de atunci, susţin stâlpii de sprijin ai Pământului.***

Consideraţi urmaşii lui Set (al treilea fiu al lui Adam şi al Evei), ***Blajinii trăiesc la hotarul dintre lumea văzută şi lumea nevăzută sau chiar sub pământ, pe Tărîmul Celălalt, dincolo de Apa Sâmbetei*** (râu imaginar, care izvorăşte de sub rădăcinile Bradului Lumii, înconjoară Pământul de trei, şapte sau nouă ori şi se varsă în lumea cealaltă prin Sorbul Pământului; acesta mărgineşte lumea văzută de lumea nevăzută).

Lumea subterană a celuilalt tărâm este evocată adeseori de tradiţiile populare şi de poveştile româneşti. Mitologia română arată că sub pământul nostru se mai află o lume. Acolo sunt tărâmurile celelalte, unde nu au ajuns decât eroii populari, precum Făt-Frumos, ce ajunge în Ţara tinereţii fără bătrâneţe si a vieţii fără de moarte. ***Pe tărâmurile acelea, numite şi Ostroavele Blajinilor sau Ostroavele Albe, locuiesc aceşti oameni sfinţi***. Asemănarea cu mitul lumii tainice a Shambalei este semnificativă.

Cele mai multe legende îi prezintă ca pe nişte fiinţe pline de compasiune, devotate lui Dumnezeu, ca pe nişte oameni de demult, cu o credinţă mai curată decât a actualilor pământeni, şi care, la sfârşitul lumii, se vor întoarce pe pământ. Numele de Rohmani le vine din limba tracă, fiind atestat într-un epitet al Cavalerului Trac, Zeind-Roymenos, cu sensul de "Sfântul Luminos".

Blajinii sunt fiinţe paşnice, incapabile de a face rău. Se crede că sunt asemănători cu oamenii, blonzi, însă mai mici ca statură şi că au calităţi morale deosebite, precum bunătatea, blândeţea şi simplitatea, care-i fac adevărate modele pentru oameni. Ei sunt foarte buni la suflet, credincioşi, blânzi şi înţelepţi. Ducând o viaţă austeră, cu posturi severe, Blajinii se roagă permanent pentru lumea noastră, fără a cere nimic pentru ei.

Legătura dintre pământeni şi Blajini se face, conform tradiţiei, la Paştele Rohmanilor, prin cojile de ouă pe care oamenii, recunoscători pentru rugăciunile şi faptele bune ale Blajinilor, le aruncă în ape curgătoare în Vinerea Mare sau în Sâmbăta Paştilor. Plutind pe ape, ele vor ajunge pe Apa Sâmbetei, în lumea unde locuiesc aceste făpturi minunate, vestindu-i astfel că a sosit timpul să serbeze Paştele.

Până în Tarâmul Celălalt cojile de ouă ajung într-o săptămână, după care, printr-un miracol, ele redevin ouă întregi, cu care se hrănesc Blajinii, despre care se spune că mănâncă foarte puţin, un ou ajungând pentru 12 dintre ei. Datina cere ca aceste coji de ouă roşii să fie aruncate în ape curgătoare numai de fete neajunse la pubertate sau de femei bătrâne.

După ospăţ, Blajinii se căsătoresc cu femeile lor, rămânând împreună cu ele între 6 şi 30 de zile, pentru că în restul anului postesc şi duc o viaţă castă. Femeile lor sunt mult mai credincioase şi mai frumoase decât pământencele; în Bucovina i se mai spune şi în prezent unei fete foarte frumoase că este o Rohmaniţă.

Femeile Blajinilor trăiesc separat de bărbaţi şi se întâlnesc cu ei doar o dată pe an, la Paştele lor, când se pot căsători. Băieţii sunt crescuţi de mame până merg în picioare şi pot să se hrănească, după care trăiesc în izolare, împreună cu bărbaţii.

Sărbătoarea este şi un prilej de comemorare a morţilor. În această zi se depun ofrande pe morminte, se împart pomeni, se întind mese în cimitir, lîngă biserică sau în câmp, la iarbă verde, resturile fiind lăsate acolo pentru a se hrăni cu ele sufletele morţilor, în special ale celor care n-au avut parte de o înmormântare creştinească. ***Se crede că de Paştele Blajinilor sufletele morţilor sunt libere şi pot gusta din mâncărurile pregătite special pentru ei şi date pomană.***

Se crede că Blajinii se bucură foarte mult de această sărbătoare şi de legătura dintre ei şi oameni care se menţine prin intermediul acesteia.

Hristos a înviat!

Părintele Andreas Konanos - Învierea lui Hristos este, oare, o poveste?

Chiar dacă spui tu că este o poveste ceea ce cred eu, aceasta este cea mai frumoasă poveste din lume. Și nu este poveste, ci adevăr! Și chiar dacă ai spune așa ceva, întreaga lume trăiește astăzi o poveste, trăiește o minciună. Se tot scrie pe marile postere: „Trăiește-ți povestea!”. Foarte bine! Și astfel dacă zic, aceasta, ce o numești tu povestea mea, este cea mai tare poveste. Este captivantă ca o poveste, dar ascunde adevăruri de necrezut. Ascunde adevărul vieții și al morții. Dacă aceasta în care cred este o poveste, atunci cum se explică faptul că pot, trăiesc și suport durerea, văd moartea și zâmbesc, merg în cimitir și plantez flori? Văd durerea cum se apropie de mine și rabd. Se întâmplă seism în jurul meu și eu stau neclintit... Văd naufragii, dezamăgiri, dureri, boli, așteptări, singurătate, tristețe și toate acestea le îndur... Cine mă ajută să accept toate acestea? Cine mă face să trăiesc? Tu-mi spui că trăiești ceva adevărat, ceva mai adevărat decât Acela în Care cred. Adevărul tău - să presupunem - te menține atât de vertical? Te ține atât de puternic?

Foarte bine! Eu cred într-o poveste, după cum spui tu. Arată-mi, tu ce deții și ce cale urmezi? Ce te susține în viață? Cum faci față tuturor lucrurilor din această viață? Cum vei scăpa de amenințarea morții, a stricăciunii, de panica sfârșitului vieții? Tu cum vei îndura toate acestea? Vine moartea. Cum o vei învinge? Minciuna mea, povestea mea este cea mai adevărată. Este adevărată, pentru că este

Adevărul! Este ceva ce nu poate fi demonstrat. Părinte Paisie o spunea printr-un verb mai curios. Este ceva - spunea - care „se trăiește”.

Traducere și adaptare: Elisei Roncea
Sursa: Μήπως είναι παραμύθι η Ανάσταση του Χριστού;

Hristos a înviat!

Pr. Dr. Ioan Valentin Istrati - Învierea Domnului - doctorie împotriva morții

Învierea nu transformă lumea în Rai, ci înalţă umanitatea prin credinţă şi raţiune la raiul iubirii lui Dumnezeu, interiorizează raiul în suflete şi apoi îl revarsă prin iubire lumii. Sfântul este un rai personal, gânditor şi înţelegător în care înfloresc ideile lui Dumnezeu, în care curg râurile iubirii Lui, în care ca un altar, înfloreşte şi rodeşte concomitent Pomul Vieţii, adică Arhiereul interior, Hristos. Învierea este puterea omului de a se ridica împotriva morţii, de a transforma moartea în strungă a vieţii, de a-i face inofensiv boldul stricător de viaţă şi de a o supune. Moartea devine, prin Învierea lui Hristos, prag interior, judecată şi bilanţ, izbăvirea de întristare, sfârşitul morţilor de fiecare zi, începutul binecuvântat al vieţii unde nu este durere, nici întristare, nici suspin, ci viaţă fără de sfârşit.

Învierea este Euharistie pentru că dăruieşte lumii pe Hristos, cu Trupul lui biruitor de moarte şi de stricăciune, pentru că revarsă Sângele nemuritor al lui Dumnezeu ca doctorie împotriva morţii, ca antidot al păcatului pentru veşnicie. Învierea este Euharistie pentru că e jertfă de sine, dăruire integrală a Celui infinit, răsărit nesfârşit al vieţii nesfârşite, hrănirea din Trupul frânt, mort şi înviat al Mântuitorului. Este ieşire din pământ, înflorire a Trupului şi primăvară veşnică a fiinţei, înflorire a materiei în Duhul şi devenire euharistică a materiei prin har. Este vindecare de rănile durerii şi ale morţii, frângere de sine pentru a Te dărui întreg fiecărui om din lume, adunare întru Sine în Hristos a tuturor firimiturilor umane personale în Prescurea cea infinită, veşnică a Trupului prea curat al lui Hristos.

(Pr. Dr. Ioan Valentin Istrati, Lumina răstignită - Cuvinte pentru cei ce plâng, Editura Pars pro toto, Iaşi, 2014, pp. 38-39)

Hristos a înviat!

Pr. Teodor Cătălin Budacă - Învierea Domnului - temelia credinței noastre

Din viața relativității și a umbrelor vieții noastre pământești, din perspectiva suferinței și a morții în care ne aduce păcatul, odată cu trecerea celor șapte săptămâni de rugăciuni și post am ajuns pe culmile absolutului divin, în praznicul strălucit al Învierii Domnului.

Sufletul nostru privește astăzi în jurul său și se umple de lumină, pentru că toate cele duhovnicești s-au schimbat față de ziua de ieri.

De ce? ***Sfântul Ioan Gură de Aur* răspunde: „Astăzi este pe pământ bucurie, astăzi este în cer bucurie. Acum saltă de bucurie Îngerii, acum se veselesc Arhanghelii, acum Heruvimii și Serafimii prăznuiesc împreună cu noi sărbătoarea de azi”.**

Părintele Ion Cârciuleanu spune sugestiv: „Pentru că prin Înviere ne-am unit cu Domnul, am ajuns în comunitate de viață fericită prin El, prin Mărturisire și Sfânta Euharistie, prin credința cu care am adorat Patimile Sale și prin dragostea de lucrarea și învățătura Sa… Toată suflarea se bucură pentru că Hristos a înviat, ca să dăruiască viață lumii”.

Este praznicul bucuriei negrăite care unește cerul cu pământul într-o armonie divină, restabilind firea omenească apăsată de întunericul păcatului.

Învierea este temelia credinței noastre. Hristos Domnul este Dumnezeu adevărat care se jertfește pentru noi etern din dragoste infinită, realitatea Învierii dând certitudinea absolută că există o veșnicie fericită pe care o putem câștiga fiecare prin trăirea sinceră și permanentă în duhul dragostei Sale.

Hristos astăzi ne învață că Adevărul și Lumina sunt mai tari decât minciuna și întunericul, că Binele și Iubirea înfrâng răul și ura, viața biruiește moartea și virtutea stăpânește păcatul.

Hristos a înviat!

Marian Dumitriu - „Învierea lui Hristos” - cântarea de bucurie a Bisericii

„Învierea lui Hristos” este imnul scris de Sfântul Ioan Damaschin şi se cântă atât în timpul slujbei Utreniei Sfintelor Paşti, cât şi a Utreniei din duminici.

Utrenia ne aduce aminte de Pătimirile îndurate de Mântuitorul de la miezul nopţii, până în ziuă.

Înainte de citirea Psalmului 50, preotul scoate Sfânta Evanghelie în mijlocul Bisericii, se închină şi o sărută, după care intră în Altar, în acest timp cântându-se la strană imnul „Învierea lui Hristos văzând, să ne închinăm Sfântului Domnului Iisus, Unuia Celui fără de păcat...”.

„Învierea lui Hristos” este cântarea de bucurie a Bisericii deoarece, din nemăsurată iubire pentru omul cel decăzut, Tatăl Ceresc Îl trimite pe Iisus, Fiul Unic al Tatălui, să Se jertfească pe Cruce, pe Golgota. Răstignindu-Se pe Cruce, a răstignit pe ea şi păcatele lumii. Învierea Sa reprezintă, aşadar, biruinţa iubirii Lui smerite asupra păcatului, iadului şi a morţii.

Prin Cruce a venit bucuria în lume, iar legătura dintre Cruce şi Înviere reprezintă fundamentul întregii spiritualităţi ortodoxe, liturgice şi filocalice, pentru că Ortodoxia este, în acelaşi timp, Biserica pocăinţei, a postului şi a bucuriei.

De asemenea, acest imn celebrează liturgic prezenţa teologică a evenimentelor mântuitoare, culminând cu Învierea Mântuitorului din morţi în viaţa Bisericii. Astfel, credincioşii cântă: „Învierea lui Hristos văzând”, ceea ce arată deopotrivă actualitatea şi realitatea Învierii în viaţa credincioşilor, dar şi intrarea Bisericii întregi în iubirea cea veşnică a Sfintei Treimi, prin slujirea liturgică.

Hristos a înviat!

Cătălin Toma - Vecernia din Duminica Paştilor

Vecernia din Duminica Paştilor, cunoscută de credincioşi sub denumirea de a doua Înviere, este Vecernia zilei de Luni din Saptămâna luminată. Aceasta constituie o aducere aminte a primei arătări a Mântuitorului în fața ucenicilor Săi - spre seară, în ziua Învierii. Se oficiază, în general, la amiază şi are ca notă distinctivă citirea Evangheliei în douăsprezece limbi, simbolizând universalitatea credinţei creştine.

Rânduiala acestei vecernii se deosebeşte de celelalte prin faptul că preotul îmbracă de la început toate veşmintele și dă binecuvântarea ca la Priveghere („Slavă Sfintei şi Celei de o fiinţă şi de viaţă făcătoarei şi nedespărţitei Treimi…"), după care se cântă de trei ori „Hristos a înviat" şi stihurile Paştilor, cu cădirea şi înconjurarea Sfintei Mese, ca la slujba din noaptea Învierii.

Psalmul 103 nu se citeşte, ci imediat după stihuri, preotul rosteşte din sfântul altar ectenia mare, iar după „Doamne, strigat-am" face vohod cu Evanghelia. În loc de paremii, se citeşte în mai multe limbi Evanghelia de la Ioan (XX, 19-25). Urmează apoi ecteniile obişnuite și otpustul Paştilor. La sfârşitul Vecerniei, credincioşii sărută Sfânta Cruce şi Sfânta Evanghelie și sunt miruiţi de către preot.

În celelalte zile din Săptămâna luminată, Vecernia se săvârşeşte după aceeaşi rânduială, însă nu se mai citeşte Evanghelia. De aceea, vohodul se face cu

cădelniţa, iar prochimenele obişnuite ale zilelor săptămânii se înlocuiesc cu cele speciale, ale zilelor Săptămânii luminate.

Hristos a înviat!

Cătălin Toma - Sărutarea păcii și imnul iubirii

Această rânduială a sărutării este străveche, având temei scripturistic bine definit, fiind introdusă în Biserică prin urmarea îndemnului divin al Mântuitorului, care spune: „De aduci darul tău la altar, și acolo îți vei aduce aminte că fratele tău are ceva asupra ta, lasă darul tău înaintea altarului și mergi de te împacă mai întâi cu fratele tău și atunci venind, adu darul tău” (Matei 5, 23-24).

Rugăciunea îndreptată către Dumnezeu nu poate fi validă decât dacă vine din adâncul sufletului, cu deosebită dragoste față de El și față de cele sfinte ale Sale, precum și Dumnezeu a trimis pe Fiul Său, Unul-Născut, ca să răscumpere lumea din păcat, tot din dragoste, față de noi, și nu din obligație. De aceea, și la Sfânta Liturghie, Hristos trebuie primit de noi, credincioșii robii Săi, cu dragoste venită din adâncurile inimilor căci El s-a jerfit pentru noi și pentru a noastră mântuire din iubire desăvârșită.

Momentul sărutării păcii și al Imnului iubirii din cadrul Sfintei Liturghii este invocat de către diacon, sau preot, prin intonarea binecuvântării: „Pace tuturor”, la care strana împreună cu poporul răspunde acestuia: „Și Duhului Tău”, imediat diaconul chemând pe toți la mărturisire, întâi de toate luând aminte să ne iubim aproapele ca pe noi înșine: „Să ne iubim unii pe alții, ca într-un gând să mărturisim!”. Acum răspunde strana, într-un glas cu cei credincioși, pe cine trebuie să mărturisim, adică pe Dumnezeu Cel în Treime, pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh: „Pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh, Treimea Cea de o ființă și

nedespărțită!”. În timpul cântării acesteia, preotul își mărturisește și el iubirea către Dumnezeu, închinându-se de trei ori înaintea Sfintei Mese, având pe buze cuvintele psalmistului, adică imnul iubirii: „Iubi-te-voi Doamne, vârtutea mea. Domnul este întărirea și scăparea mea”. Îndată sărută și Sfintele Daruri, întâi Sfântul Disc și apoi Sfântul Potir, deasupra acoperămintelor, ca pe Însuși Mântuitorul Hristos, după care și marginea Sfintei Mese, ca pe scaunul Dumnezeului ceresc și tronul Lui.

Preoţii slujitori se îmbrăţişează în altar, sărutând umerii celuilalt cu formula: Hristos în milocul nostru, cu răspunsul celuilalt Este şi va fi, şi celălalt Totdeauna, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Această sărutare înseamnă şi faptul că este cu neputinţă slujirea Anaforalei celei sfinte şi înfricoşătoare de către preot, dacă nu s-a iertat deplin cu împreună-slujitorii lui şi cu toţi oamenii.

Această rânduială a sărutării este străveche, având temei scripturistic bine definit, fiind introdusă în Biserică prin urmarea îndemnului divin al Mântuitorului, care spune: „De aduci darul tău la altar, și acolo îți vei aduce aminte că fratele tău are ceva asupra ta, lasă darul tău înaintea altarului și mergi de te împacă mai întâi cu fratele tău și atunci venind, adu darul tău” (Matei 5, 23-24).

În vechime, spre împlinirea acestei porunci, se făcea la Sfânta Liturghie sărutarea sfântă sau a iubirii, nu numai între slujitorii altarului, ci și între toți credincioșii prezenți, bărbați cu bărbați și femei cu femei, însă cu trecerea timpului s-a mărginit doar la clericii slujitori datorită abuzurilor care se infiltraseră în practicarea acestui act printre credincioși. Erau atunci bărbaţi care având sentimente de atracţie faţă de femei şi viceversa, semănau tulburare printre credincioşi.

În lumea antică sărutarea era gestul firesc de apropiere dintre prieteni, cunoscuţi sau vecini, neavând conotaţii intime ca astăzi. Sfântul Apostol Pavel spune: Vă îmbrăţişez cu sărutare sfântă (Romani 16, 16; I Corinteni 16, 20; II Corinteni 13, 12; I Tesaloniceni 5, 26), la finalul acestor epistole.

Chiar dacă sărutarea păcii nu mai este în practică în rândul creştinilor prezenţi la oficiere, ei au datoria ca, la auzul îndemnului solemn al preotului, să împlinească în inimile lor cuvintele Mântuitorului prin iubirea de aproapele, prin iertarea adevărată a celor ce le-au greșit, ca astfel să răsară și să rodească în sufletele lor dragostea frățească și curată întru Hristos Iisus.

Hristos a înviat!

Nicolae Pintilie - Este important să participăm la toată Liturghia Învierii?

Liturghia Învierii, cel mai important moment liturgic al anului, este trăită de către Biserică cu o mare bucurie. Veşminte luminoase, cântări în tonuri veselitoare, lumânări în mâini şi candele aprinse în suflete, zâmbete pe chipuri. În toiul nopţii, totul explodează de lumină şi bucurie! Însă, ceva aduce şi o umbră de întristare - mai ales în parohiile din mediul urban. Dacă, iniţial, curtea, strada, biserica sunt pline ochi de credincioşi care vin să se bucure de Lumina Sfântă şi care cântă Hristos a Înviat, deodată după citirea Evangheliei, în timpul cuvântării preotului, râuri, râuri de lumină se îndreaptă spre ieşire! Parcă ai vrea să le spui: „Fraţilor, în partea opusă este biserica, unde vă îndepărtaţi?”... An de an se repetă acest fenomen şi an de an chipul părintelui se întristează…

Povestea părintele profesor Constantin Galeriu, de la Facultatea de Teologie din Bucureşti, o experienţă interesantă din anii tinereţii sale. Abia transferat la una dintre parohiile din Piteşti, avea în biserică, duminica, doar câţiva credincioşi. Îşi muncea mintea, cum să umple lăcaşul de cult. Într-o duminică, le-a spus puţinilor credincioşi că, la următoarea slujbă, vor avea un musafir foarte important - însuşi diavolul în persoană! În duminica următoare, dimineaţa, oamenii erau în biserică, în curte, în faţa curţii, în copaci şi pe garduri - doar, doar vor vedea şi ei un diavol. Iar părintele a spus o predică despre cum este mai interesat un demon decât Însuşi Dumnezeu, Care vine şi se întâlneşte cu noi la fiecare Liturghie.

Cam aşa se întâmplă şi în noaptea sfântă. Mulţi dintre noi venim, ne bucurăm de împărţirea luminii, cântăm un Hristos a înviat şi apoi continuăm acasă, cu masa în

familie. Nu este neapărat un păcat, dar poate fi o greşeală. În contextul în care familia contemporană nu mai mănâncă la un loc, aşa cum era odată, masa din noaptea de Înviere este deosebit de importantă. Însă, adevărata masă în această noapte este dumnezeiasca Liturghie. Aşa cântăm în Joia cea mare, „Din ospăţul Stăpânului”, pentru că la slujba din noaptea luminoasă Hristos Însuşi vine şi stă la masă cu noi! La Biserică, nu acasă. Masa în familie se poate muta, pentru a fi mai confortabil, dar şi mai sănătos, duminică dimineaţa.

Cred că cel mai înălţător moment este acela în care primeşti Sfânta Euharistie în cadrul Liturghiei din noaptea Sfintei Învieri. Am văzut sate şi parohii în care aproape toată biserica se împărtăşeşte de Înviere! Apoi, sunt binecuvântate darurile, ouăle roşii şi pasca şi oamenii stau cu toţii la masă, tot în biserică şi ciocnesc salutând cu Hristos a Înviat!

E adevărat, după o săptămână nebună de cumpărături, curăţenie, mâncare şi un pic de timp petrecut şi pe la denii, nu este uşor să rezişti la slujba Învierii. Un părinte contemporan spunea că cei care reuşesc să stea până la sfârşit se aseamănă cu femeile mironosiţe, care au avut curajul să vadă ce s-a întâmplat la mormânt, după seara de vineri. E un curaj de a sta la Liturghia Învierii, dar şi bucuria este pe măsură! Încercăm, oare, să gustăm din bucurie anul acesta?

Hristos a înviat!

Preot Boris Răduleanu - „Veniţi de luaţi lumină”

Trăim marea bucurie a Învierii Domnului nostru Iisus Hristos. Lumina şi mila lui Dumnezeu se revarsă asupra lumii. Întreaga natură ia parte la marea sărbătoare. Întunericul a fost risipit. Moartea a fost învinsă. Lumina a ţâşnit din mormânt... „Veniţi de luaţi lumină”. Veniţi ca să-L primiţi pe Hristos, veniţi să luaţi lumină din Lumina Lui, veniţi ca să luaţi adevăr, înţelepciune, iubire din Adevărul, Înţelepciunea, Iubirea adusă de El în lume. Nu lumina lumânărilor este cea pe care o vestim noi. Nu la lumina lumânărilor se limitează lumina de Paşti. Iisus Hristos este lumina lumii care a biruit întunericul. Ultimul duşman, moartea trupească şi sufletească a fost învinsă. Adevărul a biruit minciuna şi viclenia. Iubirea a topit răutatea, ura, răzbunarea. Acesta este marele eveniment al zilei de astăzi şi credinţa vieţii noastre. Noi, cei ce vieţuim în întuneric am primit, prin Învierea Domnului „arvuna” Învierii noastre şi a vieţii veşnice.

Astăzi începem viaţă nouă în Hristos. Ne-am străduit de-a lungul Postului, ne-am luptat cu patimi, cu ispite, ne-am curăţit sufletul în taina sfintei spovedanii şi am primit Trupul şi Sângele Domnului; ne-am coborât cu El în mormânt, pentru a cunoaşte bucuria înnoirii noastre prin Învierea Lui. El este Începătorul Învierii noastre. El a eliberat sufletele noastre din locuinţa morţilor şi a deschis Raiul pentru toţi.

Sfântul Apostol Pavel spune: Dacă nu este credinţă în Înviere, atunci zadarnică este credinţa mea şi viaţa mea, am putea adăuga, zadarnice sunt şi cultura şi tehnica şi ştiinţa. Toate nu ar fi decât o alergare după vânt, Aceasta ar fi şi viaţa noastră dacă am decapita credinţa în Înviere. Când voi pune mâinile pe piept, când mă voi desface în pământul din care am fost alcătuit, ştiu că sufletul merge mai departe şi că va veni vremea - ştiută numai de Domnul - când El se va uni din nou cu trupul meu transfigurat. Noi nu mai murim ca nişte osândiţi pe vecie ci, în aşteptarea Învierii de obşte.

(Preot Boris Răduleanu, Semnificaţia Duminicilor din Postul mare, vol. II, Editura Bonifaciu, Bucureşti, 1996, pp. 232-233)

Hristos a înviat!

Constantin Ciofu - IPS Ioachim: "Când vezi totul în iubire, te umpli de lumină"

Ierarhul Romanului şi Bacăului a oficiat cu acest prilej Slujba celei de-a doua Învieri, cei prezenţi având posibilitatea să asculte Sfânta Evanghelie în mai multe limbi.

În cuvântul de învăţătură rostit cu acest prilej, IPS Arhiepiscop Ioachim a tâlcuit semnificaţia zilei pascale. ”Hristos înviază de fiecare dată când ne manifestăm iubirea faţă de El, dar această iubire se manifestă trecând prin celălalt. Aşadar, drumul către Dumnezeu, la Înviere, trebuie să treacă prin semenul nostru. Dumnezeu a pus lumea între noi şi El, pentru ca, în căutarea Lui, să găsim semnele care bornează viaţa noastră terestră către Împărăţia Cerurilor. La sfârşitul perioadei de post ne-am întâlnit cu Hristos Care a înviat din mormânt aşa cum am auzit citindu-se din textul evangheliei de astăzi. Asemenea Sfântului Apostol Toma şi noi, după un post de 40 de zile, am dorit să vedem pe Hristos înviat ca să credem întru El, dar am ajuns în faţa mormântului gol. Hristos istoric, Cel ce a intrat în timpul nostru, şi-a încheiat istoricitatea în momentul când I s-a pecetluit mormântul. După acest moment noi nu mai facem biografie, ci hristologie. Ne regăsim în faţa mormântului gol cerând certitudini. De aici intervine dimensiunea credinţei prin care vedem dincolo de lucrurile palpabile, trecem dincolo. Când vezi totul în iubire, te umpli de lumină. În fiecare zi a învierii vedem pe Hristos în chipul celuilalt care străluceşte în lumină, de aceea mesajul meu de anul acesta a

fost: veniţi de luaţi lumină! Nu din lumină mea, ci din candela de pe mormântul lui Hristos. Acum nu mai avem nevoie de a vedea pe Hristos înviat pentru că avem semnele dragostei Sale în lumea aceasta cu care El a bornat calea spre El”, a menţionat Arhiepiscopul Romanului şi Bacăului, care i-a îndemnat pe credincioşi să fie o lumină în această lume.

Hristos a înviat!

Pr. Marin Adrian - Predică din a doua şi a treia zi de Paşti

Să fim mărturisitori ai lui Hristos, să Îi fim alături, să Îl iubim și să ne bucurăm de iubirea Lui

În Apostolul din această zi se vorbește despre alegerea unui nou apostol în locul lui Iuda, care s-a spânzurat. Se spune foarte frumos că se cuvine să fie ales dintre cei cucernici care au fost martori ai Învierii Mântuitorului.

În Sfânta Evanghelie, la întrebarea cine este el, Sfântul Ioan Botezătorul răspunde că nu este Hristos, că el nu este vrednic să-I dezlege încălțămintea lui Hristos, arătându-se prin aceasta că Hristos, care S-a răstignit și a înviat, este Dumnezeu adevărat.

S-au rânduit acest apostol și această Sfântă Evanghelie în a doua zi de Paște ca să fim conștienți că se cuvine să mărturisim Învierea. Este nevoie ca noi să înțelegem că Învierea este cu adevărat și că este o minune pe care trebuie să o mărturisim, de care trebuie să fim încredințați.

Să fim conștienți că Cel care a înviat este Dumnezeu adevărat, că noi înșine suntem martori ai Învierii lui Hristos prin felul în care ne ducem viața, nu doar prin cuvintele „Hristos a înviat!”

Uneori poate ne este greu să fim mărturisitori ai Învierii, pentru că suntem cuprinşi de încercări, de neputințe, de tristețe, dar trebuie să ne luptăm să le biruim. Faptul că ne lăsăm cuprinşi de supărări arată puțina noastră credință, nu credem suficient de mult în Învierea lui Iisus, nu ne bucură această înviere.

Să fim conştienți că, dacă Hristos a înviat, ne putem ridica şi noi din neputințe, din tristețe, din mâhnire, din răutate, din toată lucrarea neplăcută lui Dumnezeu. Hristos a avut putere să învieze, a avut putere să învieze morții, să vindece bolnavii, aşadar ne poate ridica şi pe noi din încercări, dar noi nu ne lăsăm ridicați de Hristos, nu îi răspundem la chemare, la mâna pe care ne-o întinde, nu suntem încredințați întotdeauna că Dumnezeu lucrează în viața noastră şi punem accent pe cele omeneşti.

Arătăm astfel că pentru noi este mai important să trăim în fericirea acestei vieți decât să fim cu Hristos. Când iubim cu adevărat pe cineva, ne dorim să fim cu acela chiar şi când suntem trişti. Când nu iubim cu adevărat, nu ne dorim să fim cu cei dragi în acele momente, ci ne căutăm fericirea în alte moduri. Mai bine să fim trişti, alături de cei iubiți, decât fericiți, departe de cei dragi.
Cu atât mai mult când este vorba de Hristos, să ne dorim să fim cu El în orice împrejurare a vieții noastre, când suntem fericiți sau trişti. Ajutorul şi nădejdea noastră sunt doar la Dumnezeu.

Pr. Marin Adrian - Predică din a treia zi de Paşti

*Adesea, ne mărturisim nevrednicia, dar aceasta nu trebuie să ne împiedice a-I sluji lui Dumnezeu, ci să ne smerească, să înțelegem că Dumnezeu este Cel care lucrează în noi. Când Îl lăsăm pe Dumnezeu să lucreze mai mult în noi, lucrarea Lui se arată frumos şi ne aduce bucurie, împlinire şi folos.

Dumnezeu este mult mai mult decât credem noi, iar lucrul acesta se arată şi prin Sfânta Evanghelie, în care Sfinții apostoli Luca şi Cleopa mergeau puțin întristați, deoarece credința lor nu era încă una desăvârşită, deoarece Cel pe care Îl credeau Mesia nu rămăsese lângă ei, nu li Se arătase ca un împărat. Nu ştiau ce se întâmplă, erau puțin nedumeriți şi îşi spuneau durerea unul altuia.

Şi noi avem adesea momente în care suntem derutați, nu ştim ce se întâmplă, avem necazuri şi ne spunem unii altora durerea. Sfătuindu-ne, spunându-ne durerea, primim un cuvânt de la Dumnezeu prin oameni. Dar uneori, nu primim, ochii noştri sunt ținuți ca să nu cunoaştem.

Nici cei doi sfinți apostoli nu Îl vedeau pe Hristos în Cel care le vorbea pe drumul spre Emaus. Dar, cu toate acestea, ceva în ei se încălzea, se bucurau.

Uneori, și noi venim la Sfânta Liturghie, dar nu vedem că Hristos este în mijlocul nostru, nu simțim prezența concretă a lui Hristos. De aceea, în unele momente ale Sfintei Liturghii (la Sfânta Jertfă, când preotul iese cu Sfânta Împărtășanie și altele) se cuvine să stăm în genunchi, pentru că acolo este Hristos, întrupat, adevărat. Dacă simțim că acolo este Hristos, inimile noastre se umplu de bucurie. Iar când ne împărtășim, Îl cunoaștem, Îl primim pe Hristos, ca și Sfinții Apostoli, la frângerea pâinii.

Dar atunci, Hristos S-a făcut nevăzut de lângă ei, pentru că ei nu mai aveau nevoie să Îl vadă, iar această vedere le-a fost spre întărire, spre bucurie. Dacă ar fi nevoie ca Hristos să fie mereu lângă noi în mod concret, înseamnă că suntem necredincioși. Hristos a rămas cu ei (ca și cu noi) în mod nevăzut.
Deci venind la Sfânta Liturghie, inimile noastre trebuie să se încălzească. Dacă nu se încălzesc, nu Îl putem primi, nu Îl putem simți pe Dumnezeu. De aceea, când preotul vorbește sau când se citește Cazania, ar trebui să simțim încălzirea inimii. Dacă nu ascultăm, inimile noastre nu se pot încălzi și nu ne împărtășim astfel încât să Îl descoperim pe Hristos. Lucrarea în inimile noastre pleacă de la ascultarea cuvântului lui Dumnezeu.

Predica preotului pecetluiește rugăciunea din timpul Sfintei Liturghii. Neascultând cuvântul lui Dumnezeu, înseamnă că noi căutăm doar o liniștire și binefaceri lumești. Acestea se termină la un moment dat, însă când Îl primim pe Hristos, rămânem cu El și ne dă putere să trecem peste toate încercările.

*Se cuvine să înțelegem importanța Sfintei Liturghii, care nu este doar o rostire, să o prețuim mai mult, să fim cu Hristos pe calea mântuirii, prin tot ce facem să Îl descoperim pe Dumnezeu. Adesea spunem că nu avem timp să ne rugăm. Se întâmplă aceasta tocmai pentru că nu ne rugăm tot timpul (nu neapărat prin rostirea rugăciunilor, ci să avem tot timpul conștiința că Hristos este prezent lângă noi). Dacă ne-am ruga și când ne îmbrăcăm, și când ne spălăm, și când muncim, Dumnezeu ne-ar da timp să ne rugăm și după rânduială. Să ne simțim în pace pentru că Hristos este lângă noi și El nu ne va părăsi niciodată.

Sursa:
http://www.parohialipanesti.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=167:predica-in-a-treia-zi-de-pasti&catid=9&Itemid=256

Hristos a înviat!

Pr. Dumitru Cobzaru - Sfintele Paști, a doua zi - Iisus Hristos - Icoana Tatălui și perspectiva omului!

(In 1, 18-28)

Pentru că este prilej de sărbătoare, trebuie să ne hrănim duhovniceşte, nu numai cu slujba care s-a făcut, Dumnezeiasca Liturghie, nu numai cu Trupul şi Sângele Mântuitorului nostru Iisus Hristos, aşa cum au reuşit cei care s-au împărtăşit mai înainte, ci trebuie să ne împărtăşim şi de cuvântul lui Dumnezeu, pentru că el devine lucrător în fiinţa omenească, fie că rodeşte imediat sau în timp. Nu în zadar se propovăduieşte în lume cuvântul lui Dumnezeu! El aduce rod şi îi schimbă pe oameni, le schimbă viaţa! Cuvântul lui Dumnezeu reuşeşte să îi schimbe pe oameni în aşa măsură, încât să-i facă sfinţi. Cu adevărat, cuvântul lui Dumnezeu schimbă viaţa oamenilor, îi sfinţeşte, îi poate face sfinţi!

Am să mă folosesc de un cuvânt al unui părinte sfânt, care încă nu este canonizat, anume Sofronie Saharov. Acest părinte a fost ucenicul Sfântului Siluan Athonitul.

Sfântul Siluan Athonitul nu este un sfânt de acum câteva sute de ani, el a trăit în secolul trecut şi a fost canonizat acum câteva zeci de ani, aşadar este un sfânt foarte recent. Este vorba despre un rus, care a trăit în Sfântul Munte Athos, despre un călugăr deosebit, care L-a cunoscut pe Dumnezeu şi iubirea Lui, dar şi iubirea Maicii Domnului şi a sfinţilor, propovăduind această iubire lumii întregi.

Ucenicul acestui sfânt, părintele Sofronie Saharov, ne învaţă despre Hristos două lucruri extraordinare. El se întreabă ce a însemnat Iisus Hristos pentru oameni şi ce a însemnat Iisus Hristos pentru Dumnezeu Tatăl. Şi răspunde părintele Sofronie: pentru oameni, Iisus Hristos este Dumnezeu, care a coborât din slava Lui cerească pe pământ, care S-a deşertat de slavă. S-a născut într-o peşteră, a trăit printre oamenii săraci şi, aşa cum cunoaşteţi şi auziţi în fiecare duminică şi sărbătoare, a reuşit să facă foarte multe pentru oamenii sărmani şi bolnavi, a tămăduit trupeşte şi, mai ales, sufleteşte. Dar cel mai mare lucru pe care l-a făcut şi de care aţi auzit, zilele trecute, a fost să Se răstignească pentru noi şi pentru a noastră mântuire. Pentru oameni, continuă părintele Sofronie Saharov, Iisus Hristos este chipul sau icoana lui Dumnezeu Tatăl. Aşadar, dacă aşa este Dumnezeu Tatăl cum ne-a arătat desluşit Fiul Său, Lui i se cuvine toată slava, cinstea şi închinarea!

Primul răspuns al întrebării este că nouă, oamenilor, Dumnezeu ni S-a descoperit în persoana Mântuitorului Iisus Hristos. Astfel Îl putem cunoaşte pe Dumnezeu şi chiar L-am şi văzut...!, deşi, astăzi, aţi auzit, la Sfânta Liturghie, citindu-se că pe Dumnezeu nimeni nu L-a văzut vreodată. Dar, iată că oamenii au avut posibilitatea să-L vadă pe Iisus Hristos - Dumnezeu Întrupat. De aceea, Îl şi zugrăvim pe icoane şi pe pereţii bisericilor noastre, pentru că Iisus Hristos este icoana Tatălui, nu este chip cioplit, dar nici icoana nu este chip cioplit. Iisus Hristos este chipul şi icoana Tatălui! Şi, dacă Dumnezeu este aşa cum a fost Iisus Hristos, atunci acest Dumnezeu merită să fie slăvit şi să I se aducă închinare şi mulţumire, pentru tot ceea ce a făcut pentru noi şi pentru a noastră mântuire.

Mai departe, părintele Sofronie ne învaţă ce a însemnat Iisus Hristos pentru Dumnezeu Tatăl.

Pentru Dumnezeu Tatăl, Iisus Hristos a însemnat omul desăvârşit. Pentru Dumnezeu Tatăl, Iisus Hristos a însemnat omul adevărat.

Dacă ar fi să ne răspundă Însuşi Dumnezeu Tatăl şi dacă noi am putea auzi, cuvântul Său ar fi următorul: dacă oamenii ar fi aşa cum a fost Iisus Hristos, Om adevărat, atunci merită să şadă de-a dreapta Lui. Acesta este rostul răstignirii, al jertfei răscumpărătoare a Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Prin persoana Mântuitorului Hristos, Dumnezeu adevărat şi Om adevărat, omul a reuşit să scape din robia păcatului şi a morţii şi să se înalţe în aşa măsură, încât să ajungă de-a dreapta lui Dumnezeu Tatăl, unde este locul Fiului lui Dumnezeu. De aceea Dumnezeu Tatăl ne iubeşte pe fiecare, pentru că L-a iubit pe Fiul Său şi a fost în stare să-L dea spre răstignire, pentru noi şi pentru a noastră mântuire. ***Dumnezeu ne iubeşte, ne-a***

adus la existenţă din iubire, El Însuşi fiind Iubirea, şi ne-a făcut „părtaşi ai firii celei dumnezeieşti” (2 Pt 1, 4). Iar, prin persoana Mântuitorului Hristos, am dobândit har peste har şi am reuşit să redevenim fiii lui Dumnezeu, am reuşit să fim adevăraţi, să ne mântuim, să ne îndumnezeim.

Dacă Dumnezeu este aşa cum a fost Iisus Hristos, atunci noi avem foarte multe şanse ca Dumnezeu să trăiască în fiinţa noastră şi să se înveşnicească în fiecare dintre noi, aşa cum a făcut-o cu sfinţii, inclusiv cu cei doi, despre care v-am vorbit mai înainte, Sfântul Siluan Athonitul şi părintele Sofronie Saharov. În ei, Iisus Hristos, Dumnezeu adevărat şi Om adevărat, Şi-a făcut sălaş, iar ei au devenit nemuritori, încât îi pomenim şi în ziua de astăzi. Pe Sfântul Siluan, îl pomenim pentru că este trecut în calendarul Bisericii noastre. Pe părintele Sofronie, de asemenea îl pomenim adesea, deoarece din ce în ce mai mulţi oameni îi cunosc învăţătura şi viaţa sfântă. În felul acesta, ei s-au înveşnicit încă de pe acest pământ!
De aceea, să-L iubim pe Dumnezeu, pentru că şi El ne-a iubit pe noi. Să ne străduim să fim cât mai buni şi să-I urmăm Mântuitorului Hristos, să-I ascultăm învăţătura şi să-I împlinim poruncile. Atunci, Dumnezeu, Cel care L-a iubit atât de mult pe Unicul Său Fiu, prin faptul că ne-a înfiat şi pe noi, pe toţi care ne-am botezat în numele Domnului, ne va aşeza de-a dreapta Lui, dimpreună cu toţi sfinţii şi dimpreună cu Maica Domnului, faţă de care noi avem atâta evlavie. Prin Botez, Iisus Hristos ne devine fiecăruia dintre noi frate, chiar frate de sânge, pentru că ne şi împărtăşim cu Trupul şi cu Sângele Său.

Astăzi, la Sfânta Liturghie, am văzut câteva gesturi care m-au impresionat deosebit şi vreau să vi le mărturisesc. Sigur, aceste gesturi au o istorie şi mi le-am adus aminte cu foarte, foarte mare drag.

Se întâmplă să se împlinească, acum, exact un an, de când, dimpreună cu părintele protopop, l-am instalat pe părintele Daniel Bogdan ca păstor al dumneavoastră duhovnicesc. Între noi există o legătură duhovnicească deosebită, atât cu părintele Daniel, cât şi cu părintele Cristian Marţian, care este de faţă. Cele câteva lucruri şi gesturi de la Sfânta Liturghie, cu care v-a obişnuit părintele Daniel, au o istorie, care a început la Capela Militară din Dej.

Când i-am văzut pe copii îmbrăcaţi în veşminte, ajutând în slujire şi purtând lumânările, sau când i-am văzut pe copii îngenuncheaţi în faţa sfintelor uşi, spunând rugăciunea Tatăl nostru, n-am putut decât să-mi aduc aminte de ceea ce s-a întâmplat, în anii 1999 şi 2000, la Capela Militară din Dej. Daniel, părintele, era atunci unul dintre aceşti copii îmbrăcaţi, care purtau lumânarea şi cădelniţa, înaintea preotului. Şi tot părintele Daniel, copilul de atunci, împreună cu alţi copii,

îngenuncheau în faţa altarului şi ziceau rugăciunea Tatăl nostru, considerând eu că ei ştiau să ierte aşa cum învaţă Rugăciunea Domnească: „şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri” (Mt 6, 12), în vreme ce noi, oamenii mari, nu iertăm...! De aceea, cu atât mai mult, trăiesc bucuria de a veni, astăzi, şi de a sluji, în Parohia Viile Tecii.

Vă felicit din tot sufletul pentru tot ceea ce aţi realizat aici, pentru că deja se văd rezultatele unei munci temeinice, iar efortul pe care îl faceţi şi se săvârşeşte aici este, poate, cu sudori de sânge, pentru că sunteţi o „turmă mică” (Lc 12, 32).

Vă mulţumesc, îi mulţumesc părintelui pentru că m-a îngăduit să vin, astăzi, la parohia din Viile Tecii. De asemenea, îi mulţumesc încă o dată părintelui Cristian şi vă mulţumesc dumneavoastră, tuturor celor care, astăzi, aţi venit la slujba Sfintei Liturghii şi v-aţi rugat împreună cu noi.
Cu siguranţă că Dumnezeu, pentru rugăciunea noastră smerită şi mai ales pentru prezenţa acestor copilaşi, va birui şi nu ne va lăsa să pierim. Zilele pe care le trăim sunt rele, dar, dacă aceşti copii sunt buni, şi Dumnezeu va fi bun cu noi. Amin!

(Predică rostită în a doua zi de Sfintele Paști, la Parohia „Sfinții Arhangheli”, Viile Tecii, jud.Bistriţa-Năsăud, la data de 16 aprilie 2012.)

Pr. Dumitru Cobzaru - Sfintele Paști, a treia zi - Drumul spre Emaus și Sfânta Liturghie

(Lc 24, 12-35)

Evanghelia care s-a citit mai înainte ne relatează faptul că Luca şi Cleopa, cei doi ucenici ai Mântuitorului Hristos, au călătorit împreună cu Domnul înviat cale de şaizeci de stadii, adică aproximativ două ore, fără să-L cunoască, fiindcă nu li s-a permis, pentru ca, în cele din urmă, la frângerea pâinii, să li se deschidă ochii şi să-L cunoască, El făcându-Se nevăzut de lângă dânşii.

Acest parcurs de şaizeci de stadii sau aproximativ două ceasuri înseamnă timpul Sfintei şi dumnezeieştii Liturghii. Sfânta Liturghie este împărţită în două părţi. Prima parte este cea învăţătorească, didactică, pedagogică. Aşa cum aţi văzut că se practică în catedrala noastră mitropolitană, această parte se încheie cu predica.

Deci, prima parte a Sfintei Liturghii corespunde drumului celor doi ucenici, Luca şi Cleopa, dimpreună cu Mântuitorul Hristos, timp în care li s-a tâlcuit din Scripturi despre Mesia, despre venirea Lui, despre pătimirea Lui, necesară pentru ca El să intre în slava Lui.

Partea a doua, cea mai importantă a Sfintei Liturghii, este cea euharistică, adică a Cinei celei de Taină, în care, binecuvântându-se pâinea şi frângându-se, ne împăr-

tăşim cu Trupul şi Sângele Mântuitorului nostru Iisus Hristos, nevăzut ca Dumnezeu, văzut în chipul Pâinii şi al Vinului şi simţit, pe deplin, în fiinţa noastră, aşa cum s-a întâmplat cu Luca şi Cleopa. Lor li s-a descoperit Hristos, care îndată S-a făcut nevăzut de lângă dânşii, dar care a rămas în ei şi pe care s-au grăbit, întorcându-se la Ierusalim, să-L împărtăşească şi celorlalţi ucenici.

Această însoţire are două momente, de asemenea, foarte deosebite.

⇒ *Unul este cel în care Iisus Hristos îi dojeneşte pe Luca şi Cleopa, zicându-le: „O, nepricepuţilor, şi cu inima zăbavnici a crede-n toate câte au spus profeţii!”*

Noi trebuie să ne regăsim fiecare în cei doi apostoli şi să ne folosim de acest parcurs, pentru că suntem creştini, care participăm la Sfânta şi dumnezeiasca Liturghie. Parcă nouă ne sună dojana Mântuitorului Hristos, căci nepriceperea este o caracteristică a noastră. Adesea, fie public, fie în scaunul de spovedanie, în taină, mărturisim că nu înţelegem şi nu pricepem slujbele, că nu înţelegem şi nu pricepem Sfânta Liturghie, că nu înţelegem şi nu pricepem lucrarea lui Dumnezeu, că nu înţelegem şi nu pricepem tăcerea lui Dumnezeu, în multe din împrejurările vieţii noastre, atât personale, cât şi comunitare.

Suntem zăbavnici cu inima, pentru că nu simţim. Inima noastră rămâne, de cele mai multe ori, împietrită, rece şi nesim-ţitoare la tot ceea ce se întâmplă în Sfânta Liturghie, în Sfânta Biserică şi chiar în viaţa cotidiană. Încercările şi ispitele vieţii, nepriceperea, aşa cum am spus mai înainte, ne fac din ce în ce mai reci, mai distanţi, mai izolaţi şi mai împietriţi, şi în ceea ce priveşte relaţia noastră cu Dumnezeu, şi în cea personală, cu semenii.

Soluţia pentru nepricepere şi pentru împietrirea inimii ne-o dezvăluie Evanghelia de astăzi, şi anume însoţirea, pe calea vieţii şi, mai ales, a nevoinţei noastre duhovniceşti, cu Mântuitorul nostru Iisus Hristos, care să ne descopere din Scripturi - foarte important acest detaliu, pentru că avem la îndemână Sfânta Scriptură, Biblia - cine este El cu adevărat.

⇒ *Ca să Îl descoperim pe Iisus Hristos, ca să descoperim cine este El cu adevărat, avem nevoie de două lucruri: de Sfânta Scriptură şi de imediata Lui prezenţă. În felul acesta, vom ajunge ca împreună cu Luca şi Cleopa, să exclamăm şi să mărturisim: „Oare nu ardea-ntru noi inima noastră când ne vorbea pe cale şi-n timp ce ne tâlcuia Scripturile?” Acesta este cel de-al doilea moment al tâlcuirii noastre.*

Aşadar, inima noastră se poate aprinde dacă citim Sfânta Scriptură şi dacă Îl luăm însoţitor, pe drumul vieţii, mai ales al celei duhovniceşti, pe Mântuitorul Iisus Hristos. Dacă inima lor nu ajungea să ardă pe cale, nu reuşeau să Îl cunoască pe Iisus Hristos, la frângerea pâinii. Aceasta este o condiţie pentru a ne putea împărtăşi cu Trupul şi Sângele Domnului, ne-o spune desluşit Evanghelia de astăzi. Dacă inima noastră arde, ne putem împărtăşi cu Trupul şi Sângele Domnului. Dacă nu, atunci Trupul şi Sângele Domnului, El Însuşi fiind focul vieţii, va arde inima noastră, spre judecată şi spre osândă.

Evanghelia de astăzi şi cea din a treia zi de Paşti ne descoperă întregul parcurs al Sfintei Liturghii, care are două părţi: una didactică, pedagogică, învăţătorească, care se încheie cu predica, imediat după ce se citeşte Sfânta Evanghelie, şi care trebuie să ne aprindă inima, pentru a putea participa, pe deplin, la a doua parte, la Liturghia euharistică, în care darurile de pâine şi vin se prefac în Trupul şi Sângele Mântuitorului nostru Iisus Hristos, cu care dorim să ne împărtăşim.

Închei prin a vă cita o exclamaţie foarte frumoasă a marelui Vasile Voiculescu, care este tangentă celor două cuvinte despre care v-am vorbit: „O, nepricepuţilor, şi cu inima zăbavnici a crede-n toate câte au spus profeţii!” şi „Oare nu ardea-ntru noi inima noastră când ne vorbea pe cale şi-n timp ce ne tâlcuia Scripturile?”. Spune marele Voiculescu: „Doamne, chiar dacă gura Ta mă va osândi, auzindu-Te, inima mea se va bucura!” Amin!

(Predică rostită în a treia zi de Sfintele Paști, în Catedrala Mitropolitană, Cluj-Napoca, jud. Cluj, la data de 07 mai 2013)

Hristos a înviat!

Pr. Eugeniu Rogoti - Odovania praznicului Învierii Domnului

Astăzi săvârşim Odovania sărbătorii Învierii Domnului. Sărbătoarea Sfintelor Paşti durează 39 de zile, până în ziua de miercuri, a şasea săptămână după Paşti, când se săvârşeşte încheierea praznicului, în aceeaşi zi cu Înainteprăznuirea Înălţării la cer a Domnului. Odovania praznicului Învierii se săvârşeşte, ca şi alte slujbe de odovanie a marilor sărbători, cu adăugarea unor cântări din însăşi ziua praznicului care se încheie, pentru a întări în conştiinţa credincioşilor importanţa sărbătorii. Cu toate acestea, slujba din ziua Odovaniei Învierii nu repetă exact în totalitate slujba din ziua praznicului sau din Săptămâna luminată.

Praznicul Învierii Domnului sau Sfintele Paşti este principala sărbătoare a creştinilor şi de aceea anul liturgic se desfăşoară în jurul acestui eveniment. Toate duminicile din an sunt dedicate Învierii şi depind de data schimbătoare a Paştilor.

Prima săptămână după Paşti este numită Luminată în amintirea botezurilor care se săvârşeau în primul mileniu pentru cei care voiau să intre în Biserică (catehumenii sau cei chemaţi). De aceea, cântarea „Sfinte Dumnezeule” de la Liturghie atunci este schimbată cu cântarea de la botez: „Câţi în Hristos v-aţi botezat, în Hristos v-aţi şi îmbrăcat”.

Odovania praznicului Învierii vine să ne aducă aminte şi să sublinieze importanţa sărbătorii care tocmai se încheie. De aceea, în această zi se repetă unele cântări din prima zi a praznicului.

În Vechiul Testament se spunea despre durata sărbătorii corturilor astfel: „Şapte zile să aduceţi jertfă Domnului şi în ziua a opta va fi adunare sfântă; să aduceţi arderi de tot Domnului: aceasta este încheierea sărbătorii; nici o muncă să nu faceţi" (Levitic 23, 36).

Biserica creştină a preluat această prăznuire îndelungată a celor mai importante sărbători şi astfel acestea se încheie, cu anumite excepţii, după opt zile de prăznuire.

În secolul al 4-lea, Sfântul împărat Constantin a decretat prăznuiri care durau opt zile, cu ocazia sfinţirii bazilicilor din Ierusalim şi din Tir. Acest lucru a dus ulterior la prăznuirea în aceeaşi manieră a unor sărbători bisericeşti, dintre care primele au fost Paştile, Cincizecimea şi Teofania. Una dintre excepţiile de la regula celor opt zile de prăznuire o constituie şi praznicul Învierii, care durează până în ajunul sărbătorii Înălţării Domnului, adică 39 de zile.

Până în secolul al 4-lea, praznicul Înălţării Domnului era sărbătorit odată cu Cincizecimea, însă pentru a sublinia importanţa Persoanei Dumnezeieşti a Sfântului Duh, după cel de-al doilea Sinod Ecumenic, Înălţarea Domnului a fost mutată cu zece zile mai devreme.

În ziua Odovaniei praznicului Învierii se sărbătoreşte, de asemenea, Înainteprăznuirea Înălţării Domnului, precum şi Odovania Duminicii Vindecării orbului. Trebuie să menţionăm aici că fiecare duminică din perioada Cincizecimii are caracteristicile unui praznic.

Redăm, pe scurt, rânduiala slujbei Odovaniei, aşa cum este descrisă aceasta în cartea de cult numită Penticostar, care se află la strana fiecărei biserici şi care redă Tipicul cel mare, care a impus în Biserica Ortodoxă rânduielile liturgice de la Mănăstirea Sfântul Sava de lângă Ierusalim. Rânduiala acestei slujbe seamănă, cu anumite diferenţe, cu rânduiala slujbelor din duminicile de peste an, lipsind Polieleul şi Evanghelia de la Utrenie.

Spre deosebire de slujbele care au urmat Săptămânii luminate, care este privită ca o singură zi de prăznuire, slujbele având aceeaşi rânduială în fiecare zi, slujba Odovaniei Învierii are ceva în plus, care o face mai apropiată de zilele Săptămânii

luminate. Astfel, înainte de citirea celor şase psalmi ai Utreniei şi ai Catismei de rând se citesc Stihurile speciale ale Paştilor, timp în care preotul cădeşte în jurul Sfintei Mese, iar poporul cântă de multe ori Troparul Învierii: „Hristos a înviat...” Acest început se face şi la Vecernie, dar şi la Liturghia din ziua Odovaniei Învierii.

La Utrenie se cântă Sedelnele Învierii, glas 5, care este de rând în această săptămână, din Octoih, adică acele sedelne care se cântă tot timpul anului, duminica, în timpul glasului 5, ceea ce nu regăsim în slujbele din Săptămâna luminată, când sunt practic anulate lecturile din Psaltire, cu tot cu sedelnele dintre catisme.

În ziua Odovaniei Învierii se pun trei canoane. Pe lângă Canonul frumos al Paştilor, se pune şi cel al Duminicii Vindecării orbului şi cel al Înainteprăznuirii Înălţării. După cântarea a treia a Canonului se citesc Condacul şi Icosul Duminicii Vindecării orbului, iar după cântarea a şasea, Condacul şi Icosul Paştilor. În loc de cântarea a noua se cântă stihurile Paştilor cu stihirile respective, începând cu catavasia „Luminează-te, noule Ierusalime!” Luminânda se pune mai întâi cea a Paştilor, apoi cea a Duminicii Vindecării orbului din naştere. Laudele, de asemenea, sunt citite împreună cu cele din Duminica Vindecării orbului. Slava de la Laude este a Paştilor, respectiv „Ziua Învierii”. După aceasta urmează din nou cântarea „Hristos a înviat”, urmată de Doxologia mare, care în Săptămâna luminată nu se cântă, iar la final Troparul Învierii glas 5, troparul Născătoarei de Dumnezeu şi otpustul obişnuit, ca în zilele de duminică de peste an, tot aşa făcându-se şi la Vecernie.

Otpustul Liturghiei însă se săvârşeşte „cu crucea”, după cum spune Penticostarul, ca în noaptea Sfintelor Paşti. La noi este tradiţia ca, pe lângă cruce, preotul să aibă în mână şi o lumânare aprinsă. Liturghia, după cum am spus, are tot începutul ca în Săptămâna luminată, în rest rânduiala fiind ca în duminicile de peste an.

Conform unei tradiţii greceşti mai noi, rânduiala slujbei Odovaniei praznicului Învierii Domnului Hristos poate fi făcută singură, fără a o combina cu cântările Înainteprăznuirii Înălţării sau ale Duminicii Vindecării orbului. În acest caz, dacă aşa voieşte cel mai mare, slujbele vor semăna şi mai mult cu cele din Săptămâna luminată, chiar dacă vor avea şi unele deosebiri, pentru că se citeşte totuşi din Psaltire, iar la Liturghie se cântă antifoanele duminicale şi „Sfinte Dumnezeule”.

IPS Irineu Pop-Bistriţeanul - Predică la Duminica Sfintei Învieri a Domnului (1) - Hristos ne-a trecut din moarte la viaţă

Dreptmăritori creştini, Iisus din Nazaretul Galileei, Care a fost dispreţuit, lovit, încoronat cu spini, condamnat la moarte, răstignit, ucis şi îngropat, iese astăzi victorios din mormântul Său, în strălucirea slavei Sale dumnezeieşti. Hristos a înviat! Hristos e nemuritor! Hristos e Dumnezeu!

Prin lumina trupului Său înviat, El răspândeşte în lume şi în întregul univers splendoarea Tatălui şi amprenta Fiinţei Sale divine, iar în inimile noastre, eliberate din sclavia diavolului şi a păcatului, coboară pacea sfântă şi puterea iubirii Sale nemuritoare.

Învierea Domnului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos este cel mai mare eveniment ce a avut loc în istoria omenirii. Ea a fost şi este un fapt real, la fel cum este adevărat că El a fost un om trăitor în trup. După Înviere, Mântuitorul S-a arătat mai multor persoane, în diferite locuri: femeilor mironosiţe (Lc. 24, 1-2), ucenicilor Luca şi Cleopa (Lc. 24, 36-45), Apostolilor (In. 20, 24-28; 21, 1-4).

Toate acestea sunt dovezi suficiente pentru a arăta că Hristos a existat în realitate şi că a înviat cu adevărat. Răspândirea creştinismului în lume, în ciuda obstacolelor care i-au stat în cale, se explică tot prin minunea Învierii Mântuitorului nostru Care, biruind moartea, a deschis calea învierii celor adormiţi. Deoarece creştinismul a biruit urgia persecuţiilor, a eclipsat sistemele de gândire ale timpului şi a devenit punctul de orientare în toate problemele spinoase ale vieţii, este clar că Cel răstignit pe cruce şi înviat a treia zi din mormânt este nu numai Om adevărat, ci şi Dumnezeu adevărat, este Stăpân al vieţii şi al morţii.

Iubiţi credincioşi, cum să nu ne bucurăm în această zi de praznic când Galileeanul Cel veşnic viu a biruit moartea, arătându-ne prin aceasta că toţi vom învia, căci spune Sfântul Apostol Pavel: „Dacă nu este înviere a morţilor, nici Hristos n-a înviat. Şi dacă Hristos n-a înviat zadarnică este atunci propovăduirea noastră, zadarnică şi credinţa voastră" (I Cor. 15, 13-14).

Cu toate acestea, au fost şi sunt şi astăzi unii care neagă învierea morţilor şi spun că este o invenţie a Bisericii. Dacă douăzeci de profesori universitari, sau douăzeci de oameni de ştiinţă mi-ar demonstra că nu există viaţă după moartea trupească şi că totul se termină în mormânt, le-aş răspunde: „Vă apreciez mult studiile şi cunoştinţele pe care le aveţi, vă apreciez diplomele dumneavoastră, dar în acest domeniu nu vă dau dreptate. Nu vă dau dreptate pentru că nu aţi fost dincolo de mormânt ca să ştiţi ce este acolo. Eu cunosc un specialist în taina morţii, Care a fost dincolo de mormânt şi Care mi-a spus că de la mormânt începe adevărata viaţă. El mi-a spus ce este după moarte. Eu pe Acesta Îl cred. Acesta este Iisus Hristos, Cel mort şi înviat!".

De Sfintele Paşti, Faust al lui Goethe fusese gata să moară; şi-a pus cupa cu otravă pe buzele sale, dar chiar atunci a auzit sunetul clopotelor de Paşti. Sunetul miraculos al Învierii a ajuns la el ca un mesaj de salvare de la Mântuitorul Cel veşnic, zicându-i: „Nu trebuie să mori. Eu îţi aduc Învierea Mea ca un nou dar al vieţii, nu numai pe pământ, ci şi pentru eternitate, în ceruri".

Hristos Cel Înviat este acum aşezat în cer pe tronul Său de slavă, la dreapta Tatălui şi Lui I se supun toate lucrurile. Sub aşternutul picioarelor Sale vor fi umiliţi şi înfrânţi toţi duşmanii Săi. Din această zi, istoria omenească se deschide deplinei prea măriri a lui Hristos Înviat.

Domnul, Care a biruit moartea, Se va întoarce la noi pe norii cerului, în strălucirea deplină a slavei Sale. Chiar când noi vom fi disperaţi, bătrâni, bolnavi, chiar atunci va apare înaintea noastră şi deasupra noastră Iisus Hristos cu o putere infinită, oferindu-ne valorile eternităţii. Şi astfel, puterile Învierii ne ridică pe noi cu slavă şi demnitate din distrugere, din praf şi din cenuşă.

Chiar când ştiinţa şi filozofia declară că nu mai putem face nimic şi suntem gata să dispărem, chiar în acel moment Iisus Hristos ne oferă nouă Învierea Sa. Dumnezeu, Care a făcut tot universul şi pe om din nimic, cu o altă putere divină prezintă pentru noi o nouă zidire, o nouă lume, o nouă viaţă, „viaţa ce stăpâneşte", cum spune Sfântul Ioan Gură de Aur.

Odată cu primul Paşte, pentru toată omenirea apare o nouă oportunitate de a avea un Domn viu pentru veşnicie, căci de atunci Hristos acţionează în lume şi controlează cursul istoriei. Mântuitorul Însuşi promite: „Iată, Eu cu voi sunt în toate zilele, până la sfârşitul veacului” (Mt. 28, 20). Prin El şi cu El, biruim toate forţele întunericului, toată lucrarea diavolului, toate necazurile şi durerile pe acest pământ. El este calea care nu greşeşte, adevărul care nu ne înşală, viaţa fericită de-a pururi.

Marele învăţat şi filozof creştin, om de ştiinţă şi matematician, Blaise Pascal (†1662), zicea: „Iisus Hristos este centrul universului spiritual-moral şi social al omenirii. Cel ce Îl recunoaşte şi urmează Lui are cheia tuturor problemelor omeneşti. Spre El tinde tot. În afară de El nu există decât întuneric, rătăcire, ceartă, războaie, îngheţ şi moarte. Numai prin El se pot realiza marile idealuri, dreptatea, pacea, armonia în lume, egalitatea şi înfrăţirea în omenire”.

Bucuria mare pe care au simţit-o ucenicii văzându-L pe Hristos înviat, această „inimă arzând”, a cărei experienţă au făcut-o pe drumul Emausului, nu avea drept cauză revelarea unor mistere ale „unei alte lumi”. Această bucurie radioasă avea drept cauză vederea Domnului, Care îi trimite să predice, să vestească, nu învierea morţilor şi nici o doctrină a morţii, ci pocăinţa şi iertarea păcatelor, viaţa cea nouă, Împărăţia.

Ucenicii vestesc ceea ce ştiu, ceea ce simt, anume că în Hristos viaţa cea nouă a început deja, pentru că El este viaţa veşnică, plinătatea, învierea şi bucuria lumii. De aceea, ne bucurăm la sărbătoarea Sfintelor Paşti, „care au deschis nouă uşile Raiului şi care sfinţesc pe toţi credincioşii”.

Iubiţii mei, să nu ne descurajăm din cauza triumfului trecător al răului şi al păcatului, căci boldul lor a fost tocit de evenimentul petrecut în zorii acelei Duminici memorabile. Să nu ne întristeze actuala victorie a lumii în respingerea încăpăţânată a lui Dumnezeu, în răzvrătirea contra Legii Sale de iubire. Să nu ne lăsăm cuprinşi nici de îndoială şi nici de neîncredere, văzând Biserica atât de rănită şi de lovită, înşelată şi trădată.

Bucuria pascală să fie mai mare decât orice motiv omenesc de teamă şi de tristeţe. Hristos Înviat este printre noi şi marchează cu victoria Sa întâmplările lumii şi ale istoriei.

Hristos Înviat vrea să instaureze printre noi Împărăţia Sa, pentru ca să fie slăvit de tot universul creat. Drept aceea, să facem din acest „praznic al praznicelor” un

prilej de înnoire a vieţii noastre, de îndreptare şi de îmbunătăţire a ei, prin credinţă curată, prin muncă cinstită şi prin fapte bune.

Precum Sfântul Apostol Pavel ne îndeamnă, se cuvine „să lepădăm dar lucrurile întunericului şi să ne îmbrăcăm cu armele luminii" (Rom. 13, 12), căci Hristos ne-a chemat din întuneric la lumină, din moarte la viaţă şi de pe pământ la cer.

Fie ca Domnul Înviat să ne dăruiască har, pace şi daruri binecuvântate în viaţa şi în familia noastră.

De ziua cea mare a Sfintelor Paşti, haideţi să-L prea mărim pe Hristos Biruitorul morţii şi dimpreună cu cetele cereşti să-I strigăm: „Vrednic eşti, Doamne şi Dumnezeul nostru, să primeşti slava şi cinstea şi puterea" (Apoc. 4, 11). Amin.

Hristos a înviat!

IPS Irineu Pop-Bistriţeanul - Predică la Duminica Sfintei Învieri a Domnului (2) - Învierea Domnului este uşă spre eternitate

Dreptmăritori creştini, acum câteva zile, pe culmile cernite ale Golgotei, cu sufletele înfiorate de compătimire, L-am văzut pe Iisus din Nazaretul Galileei spânzurat pe lemn, cu fruntea spartă de ghimpii din cununa de spini, cu faţa brăzdată de sânge, cu mâinile şi picioarele fixate în piroane ascuţite şi cu coasta străpunsă de suliţa sutaşului roman. Am fost părtaşi la tristeţea nesfârşită cu care Iosif din Arimateea şi mironosiţele femei L-au pus pe Mântuitorul în groapă.

Autorităţile romane au ordonat ca piatra să fie pecetluită şi au pus santinele puternice ca să străjuiască mormântul. Noaptea Sâmbetei celei mari se aşternuse peste tot Ierusalimul cufundat în tăcere şi în plâns, iar luna plină îşi purta lumina ei pe deasupra Golgotei şi peste mormântul unde se afla trupul lui Hristos.

Dar Duminică, pe când se crăpa de ziuă, un cutremur zguduia pământul sub picioarele străjerilor şi colinele din jurul Ierusalimului au început a fremăta. Ostaşii cad la pământ. Un înger în haine albe pluteşte deasupra grotei. Soarele dreptăţii, Hristos Domnul, străbate prin lespedea de piatră fără să-i atingă peceţile şi iese afară. Femeilor, care în zorii zilei de Duminică merg să ungă cu aromate trupul Mântuitorului, le iese în cale îngerul şi le spune: „De ce căutaţi pe Cel viu între cei morţi? Nu este aici, ci a înviat” (Lc. 24, 5-6).

Mormântul n-a putut să-L ţină închis pentru totdeauna pe Acela Care este Stăpân al vieţii şi al morţii, pe Iisus Hristos Care, coborându-Se în umanitate, a refăcut legătura ruptă prin păcatul strămoşesc şi a împăcat pe om cu Dumnezeu (cf. Efes. 2, 15-16).

Iubiţi credincioşi, Învierea lui Hristos înseamnă pentru noi creştinii biruinţa vieţii asupra morţii, dragostea lui Dumnezeu dusă până la infinit pentru creatura Sa dragă, pentru om. Hristos, Dumnezeu fiind, putea să evite chinurile Golgotei şi umbra mormântului, dar El a vrut să aibă parte de amândouă, şi de cruce şi de moarte, pentru ca după trei zile lumea să vadă mormântul gol şi să înţeleagă cine a fost Iisus şi pentru ce a venit El în lume.

El este Fiul lui Dumnezeu întrupat, din plinătatea Căruia „noi toţi am luat har după har” (In. 1, 16). Prin sfântă Învierea Sa ne-a dăruit nouă „viaţă veşnică şi mare milă”. O, cine va fi în stare să arate vreodată întreaga însemnătate a Învierii lui Hristos pentru omenire?

Totuşi, aşa săraci în gândire şi gângavi în vorbă cum suntem, de un adevăr lămurit ne putem da seama: Învierea Celui răstignit între tâlhari şi îngropat ca un muritor într-un mormânt sigilat de autorităţi şi păzit cu străşnicie de ostaşi este piatra de temelie a creştinismului, cheie de destin, uşă spre eternitate.

Învierea lui Hristos ne este tuturor o garanţie sigură şi evidentă a nemuririi noastre, căci dacă El, Dumnezeu şi Om fiind, a înviat, înseamnă că şi noi cu toţii vom învia. Să ne imaginăm o clipă că Domnul n-ar fi înviat. Să ne închipuim că viaţa Lui s-ar fi încheiat jalnic, acolo sub lespedea din preajma Sionului. Ce-ar fi rămas din persoana lui Iisus în acest caz? Nimic altceva decât o amintire.

Fără evenimentul Învierii, Iisus ar fi rămas doar un simplu om, cel mult un prooroc, iar învăţătura Lui ar fi fost asemenea unui sistem filozofic şi moral, interesant şi înalt, dar omenesc, nu dumnezeiesc.

Însă Hristos a înviat! Scularea Sa din morţi este dovada supremă şi hotărâtoare că El este „Fiul lui Dumnezeu Celui viu” (Mt. 16, 16), cum spune Sfântul Apostol Petru, este „Domnul meu şi Dumnezeul meu” (In. 20, 28), după cuvintele Sfântului Apostol Toma.

Datorită Învierii, El este astăzi şi va fi totdeauna puterea glorioasă ce stă de-a dreapta lui Dumnezeu Tatăl, „întru cele cereşti, mai presus decât toată Începătoria

şi Stăpânia şi Puterea şi Domnia şi decât tot numele ce se numeşte, nu numai în veacul acesta, ci şi în cel viitor” (Efes. 1, 20-21).

Datorită Învierii, noi putem striga dimpreună cu Sfântul Ioan Gură de Aur: „Sculatu-S-a Hristos şi au căzut diavolii. Înviat-a Hristos şi se bucură îngerii. Înviat-a Hristos şi viaţa stăpâneşte. Înviat-a Hristos şi nici un mort nu este în groapă”. Datorită Învierii există religia creştină, care s-a răspândit „până la marginile pământului” (Fapte 1, 8).

Datorită Învierii s-a întemeiat Biserica, acest Trup tainic al lui Hristos şi durează până la sfârşitul veacurilor, iar „porţile iadului nu o vor birui” (Mt. 16, 18). „Înviind a treia zi - spune o rugăciune de la Liturghia Sfântului Vasile cel mare - cale a făcut oricărui trup la învierea cea din morţi”.

Prin moartea trupească, aşadar, noi trecem cu toţii într-un imens dormitor, până ce va suna trâmbiţa deşteptării tuturor la învierea cea de obşte, din care motiv, în Sfintele Evanghelii, Mântuitorul nostru vorbeşte de moartea trupească ca de un somn, prelungit desigur. „N-a murit, ci doarme”, spune despre fiica lui Iair (Mt. 9, 24), când toţi cei din jur o ştiau moartă.

Într-adevăr, moartea trupească e o adormire întru nădejdea învierii şi a vieţii veşnice, pentru că Hristos este „pârgă (a învierii) celor adormiţi” (I Cor. 15, 20). Acest mare adevăr al învierii noastre este redat atât de frumos tot de o rugăciune liturgică, pe care preotul o rosteşte în taină, imediat după Vohodul mare, când aşează Cinstitele Daruri pe masa Sfântului Altar şi când spune şi aceste cuvinte: „Ca un purtător de viaţă şi mai înfrumuseţat decât Raiul cu adevărat şi decât toată cămara împărătească mai luminat s-a arătat, Hristoase, mormântul Tău, izvorul învierii noastre”.

Precum un izvor cristalin izvorăşte sau ţâşneşte dintr-o stâncă oarecare, la fel, prin trupul Său pus acolo şi înviat a treia zi, mormântul Domnului a devenit, aşadar, izvorul învierii noastre, izvor de lumină, speranţă şi mângâiere.

În Hristos Cel Înviat credinciosul creştin găseşte tot ce-şi doreşte, găseşte împlinirea celor mai nobile aspiraţii ale sufletului său. Eşti flămând? El este „Pâinea vieţii” (In. 6, 48). Eşti însetat? El este „apa vie” (In. 4, 10). Eşti ostenit şi împovărat de greutăţile vieţii? El este „odihna” (cf. Mt. 11, 28). Eşti învăluit de întuneric? El este „Lumina lumii” (In. 8, 12). Te temi de moarte? El este „învierea şi viaţa” (In. 11, 25). Vrei să te desfătezi în Paradisul regăsit? El a înviat şi S-a

înălţat la ceruri pentru a ne găti loc şi a ne oferi nouă, celor răscumpăraţi, cetăţenie veşnică (In. 14, 2; Filip. 3, 20).

Convins de acest adevăr, Sfântul român Ioan Iacob de la Iordan spune: „Îngerii şi pământenii/Cântă acum acelaşi grai,/Iar Adam şi cu tâlharul/Azi se veselesc în Rai./Nu mai este astăzi pază/În Edenul cel ceresc,/Uşa stă mereu deschisă/Pentru neamul creştinesc".

Iubiţii mei, Iisus Hristos a învins moartea făcându-l sclavul Său pe diavolul, vechiul nostru vrăjmaş. De atunci, El, „Cel întâi născut din morţi şi Domn al împăraţilor pământului" (Apoc. 1, 6), ţinându-ne de mână, ne conduce în Împărăţia iubirii Sale, precum ne-a promis: „Când Mă voi înălţa de pe pământ, pe toţi îi voi trage la Mine" (In. 12, 32).

Să nu ne descurajeze era unui nou Ghetsimani pe care o trăieşte omenirea. Să nu ne întristeze puterea distrugătoare pe care o are astăzi răul în lume. Să nu ne sperie satana, care a ajuns la apogeul domniei sale diabolice. Hristos Înviat este viu printre noi şi El conduce mersul istoriei umane spre realizarea voinţei Tatălui ceresc şi a planului Său de salvare.

Pentru a ne împărtăşi de darurile Învierii, datori suntem să ne comportăm pe acest pământ ca martori ai Învierii. Aceasta înseamnă: să-i ajutăm pe cei aflaţi în necazuri şi nevoi, să-i cercetăm pe cei din azile şi orfelinate, din spitale şi închisori, să-i mângâiem pe întristaţi, să iertăm celor ce ne-au greşit şi să răspândim lumina încrederii şi a păcii în bezna acestui început de mileniu. La acest slăvit Praznic, vă urez din inimă sănătate şi spor în toate.

Rog pe Domnul Înviat să vă binecuvânteze viaţa şi familia, dăruindu-vă tuturor bucurie nesfârşită şi mântuire veşnică. Amin.

Hristos a înviat!

Mitropolitul Antonie de Suroj - Învierea lui Hristos şi cum poate fi ea înţeleasă şi trăită în duh şi adevăr: “Bucuria Învierii este ceva pe care noi o putem trăi doar dacă învăţăm mai întâi tragedia crucii. Noi ştim că Împărăţia lui Dumnezeu este a noastră doar dacă îl urmăm!”

Unde-ți este, moarte, boldul? Unde-ți este, iadule, biruința? Înviat-a Hristos și tu ai fost nimicit. Sculatu-S-a Hristos și au căzut diavolii. Înviat-a Hristos și se bucură îngerii. Înviat-a Hristos și viața stăpânește. Înviat-a Hristos și nici un mort nu este în groapă; că Hristos sculându-Se din morți, începătura celor adormiți S-a făcut. Lui se cuvine slava și stăpânirea în vecii vecilor (Sfântul Ioan Gură de Aur)

Să nu uităm nici o clipă că sfârşitul călătoriei noastre este întâlnirea cu Hristos Cel Înviat. Unii oameni, deși recunosc importanța Învierii în experiența Apostolilor, se minunează cum de poate avea aceeași importanță centrală pentru noi această experiență. Dar nouă ne este îndeajuns să credem în cuvintele altora și să ne întemeiem credința pe ceva cu totul neverificabil? Aș vrea să subliniez că dintre toate evenimentele istorice ale lumii, Învierea Domnului aparține atât trecutului istoric, cât și realității prezente. Hristos, mort pe Cruce într-o anumită zi; Hristos, înviat din mormânt în trupul Său omenesc slăvit într-o anumită zi: aceste două evenimente aparțin trecutului ca fapt istoric. Dar Hristos, odată înviat, Care trăiește pentru totdeauna în slava Tatălui, aparține istoriei fiecărei zile și fiecărei clipe, fiindcă viață fiind, El este cu noi, după făgăduința Sa, acum și pentru totdeauna. Din acest punct de vedere, experiența creștină este atașată în mod fundamental de

evenimentul Învierii, fiindcă este acel singur eveniment din Evanghelii care poate deveni parte a experienței noastre personale. Tot ceea ce primim prin Tradiție, primim prin cuvânt scris sau rostit - relatarea despre Răstignire, diferitele întâmplări pe care Sfânta Scriptură ni le povestește - totul cu excepția Învierii: pe aceasta o cunoaștem personal, altminteri ne arătăm nepăsători față de evenimentul primordial, esențial al vieții Bisericii și al credinței creștine.

Sfântul Simeon, noul teolog spune: „Cum poate cel care nu cunoaște nimic despre Înviere în această viață să aibă nădejde că o va afla și se va desfăta de ea după moarte?”.

Numai experiența Învierii și a Vieții Veșnice pot să preschimbe moartea trupului în somn, iar moartea însăși în Poarta Vieții.

Dacă o astfel de afirmație limpede, categorică ridică întrebări, cere răspunsuri, vă determină să vă puneți întrebarea dacă mai sunteți înlăuntrul chipului creștin de viețuire, cu atât mai bine!

Aceasta este experiența centrală fără de care nu există creștini, nu există creștinism, fără de care credința noastră nu este credință, ci credulitate; nu „încredințarea celor nevăzute” (Cf. Evr. 11, 1), ci capacitatea de a accepta mărturia celorlalți, o mărturie neverificabilă, o mărturie întemeiată doar pe faptul că cineva a spus ceva care pare incredibil, dar o mărturie pe care, cu toate acestea - din motive la fel de incredibile - noi suntem pregătiți să o primim.

Să ne întoarcem la acest eveniment al Învierii pentru a ne întreba de ce este atât de central, de ce Sfântul Pavel putea spune: „Dacă Hristos nu a înviat, noi dintre toți oamenii suntem cei mai nenorociți, fiindcă zadarnică este credința noastră” (Cf. 1 Cor. 15, 14; cf. 1 Cor. 15, 17).

Într-adevăr, dacă Hristos nu a înviat, întreaga noastră credință, întreaga noastră convingere, viața lăuntrică, nădejdea noastră, totul este întemeiat pe o minciună, totul este întemeiat pe ceva care nu s-a petrecut niciodată și care nu poate sluji ca temelie pentru nimic.

Să ne gândim acum, fiecare, la Sfântul Pavel și la cei doisprezece Apostoli. Sfântul Pavel, așa cum știți, evreu din neamul evreiesc, elev al celor mai mari cărturari [evrei], un om de o credință arzătoare, întemeiată în Scripturi, fidel fervent al tradiției strămoșilor săi, Sfântul Pavel care este posibil să-L fi întâlnit pe Hristos, care cu siguranță era în contact cu ucenicii lui Hristos, Sfântul Pavel care a făcut

tot ce i-a stat în putință pentru a-L cunoaște, a-L înțelege și a-L judeca pe acest nou profet - comparând tot ceea ce știa despre el cu tot ceea ce înțelesese din Sfânta Scriptură și din mărturia comunității ebraice - Sfântul Pavel L-a respins pe Hristos. Indiferent de faptul că el credea în venirea Mesiei, nu L-a putut recunoaște pe Mesia atunci când a venit. Dar a părăsit Ierusalimul cu dorința de a distruge primele semințe ale credinței creștine și se afla pe drum spre Damasc; și chiar în această călătorie, călătoria unui persecutor, s-a aflat față către față cu Hristos Cel Înviat. Iar această întâlnire a dat semnificație și valoare absolută tuturor lucrurilor pe care le negase mai înainte. Atunci când L-a întâlnit pe Hristos Cel Înviat, a cunoscut cu o convingere imediată, orbitoare, că Cel care murise pe Cruce, Cel pe care el refuzase să-L recunoască drept Mesia, era cu adevărat Cel pe care Israel Îl aștepta.

Fiindcă Hristos era înviat, viu înaintea lui după pătimirea unei morți autentice, el putea să recunoască faptul că tot ceea ce Hristos grăise despre Sine și că tot ceea ce era tainic și netâlcuit în Scriptură despre Mesia Cel ce va să vină era adevărat și se referea la Profetul din Galileea. Și în lumina acestei Învieri întreaga credință a Evangheliei devenea posibilă pentru el și pentru mulți alții. Numai din cauza Învierii el Îl poate recunoaște pe Fiul lui Dumnezeu în Cel care a murit pe Cruce, și că putem primi, cu convingere și certitudine, întreaga relatare din Evanghelie începând cu Buna-Vestire, Nașterea feciorelnică, propovăduirea, minunile și mărturia lui Hristos referitoare la Sine, împreună cu mărturia lui Dumnezeu despre Hristosul Său.

Aceasta este, poate, îndeajuns pentru ca să putem înțelege unul dintre aspectele esențiale ale Învierii și importanța sa, dar dacă ne întoarcem acum la cei Doisprezece, vedem că Învierea a avut o semnificație și mai mare. Moartea lui Hristos pe Cruce a fost ceva mult mai mare și mai de impact pentru Apostoli decât moartea unui prieten, a unui stăpân și a unui conducător. Ei au făcut ceva mai mult decât să jelească pierderea unui prieten iubit, înfrângerea unui conducător în privința căruia ei credeau că va triumfa. Dacă citim cu atenție Evanghelia, din punctul de vedere al relației dintre Apostoli și Domnul, vedem cum, puțin câte puțin, între Stăpân și ucenicii Săi se săvârșește o identificare. După ce au ajuns la El, unii într-un act de credință, alții cu scepticism: „Din Nazaret poate fi ceva bun?” (In 1, 46), după ce au trecut prin toate vicisitudinile ezitării și ale îndoielii, și fiind cu totul câștigați nu doar de ceea ce Hristos propovăduia, ci de întreaga Sa personalitate, îi vedem, înainte de Răstignire, formând un grup care poate fi cu adevărat descris ca fiind separat de lume, ales în sensul de „aleși și răscumpărați”. Hristos a devenit centrul absolut al vieții lor. Când Hristos S-a adresat ucenicilor

Săi și i-a întrebat dacă și ei doreau să-L părăsească, Petru a răspuns: „Doamne, la cine ne vom duce? Tu ai cuvintele vieții veșnice” (In 6, 68).

Aici avem un grup de oameni, centrat în jurul Cuiva care este Viață Veșnică ce s-a arătat în această lume trecătoare, efemeră, o lume în care păcatul omenesc introduce moartea și stricăciunea; iar acest grup de oameni nu poate exista în afara relației cu Hristos, nu fiindcă între ei există o legătură de afecțiune, prietenie, loialitate, ci fiindcă în El ei trăiesc deja Viața Veșnică, cunosc o nouă dimensiune, nu una specifică unei relații, ci una ontologică, substanțială. Ei cunosc acum nu pur și simplu o viață mai măreață, mai deplină, mai bogată, mai frumoasă; este o viață diferită pe care Hristos le-a dăruit-o.

Iar când Hristos a murit pe Cruce, respins, trădat de cei care s-au așezat în afara acestui cerc de iubire, în afara acestei taine a iubirii dumnezeiești, prezente, întrupate, lucrătoare, transfigurătoare - ei bine, aceasta [moartea lui Hristos] nu este ceva asemănător cu moartea unui prieten și a unui stăpân; este o tragedie cu mult mai mare. ***Dacă Hristos a putut, cu tot ceea ce El întruchipa, să moară pe Cruce, aceasta înseamnă că ura omenească este mai puternică decât Iubirea dumnezeiască; ura omenească a reușit să alunge Iubirea dumnezeiască, să-L izgonească din locuințele oamenilor, L-a respins și L-a ucis pe Golgota. Iar la această moarte a Iubirii dumnezeiești, această respingere, se adaugă și dispariția prezenței Vieții Veșnice din mijlocul oamenilor: a fost alungată.***

Iubirea dumnezeiască ce a fost oferită omului într-un astfel de chip încât să fie pentru el și mustrare, și nădejde măreață, această iubire dumnezeiască este respinsă și, fără ea, cu ce mai rămâne omul? Doar cu ceea ce a fost dintotdeauna al lor, acel amurg în care să se zbuciume, despărțiți de Hristos, un amurg în care se află puțină afecțiune, puțină ură și o mare cantitate de indiferență, un amurg în care oamenii sunt străini unul față de altul, unde relațiile sunt fragile, ținute împreună doar de legături care adeseori se frâng, ținute împreună de iubiri ce se răcesc și pier.

Dar ce spuneți de acei oameni care erau uniți cu Hristos, care trăiseră în mijlocul lor prezența Dumnezeului celui Viu? Tot ceea ce le rămăsese era posibilitatea de a răbda, de a continua să existe, dar nu de a mai trăi. De vreme ce ei gustaseră Viața Veșnică, viața trecătoare a timpului care sfârșește în stricăciune și moarte nu mai reprezenta pentru ei decât perspectiva înfrângerii finale, o amânare a întoarcerii în țărână - ceva ce nu mai putea fi numită viață, ci era o „premoarte”. Prin urmare, atunci când Scriptura, prin intermediul imaginilor sau al cuvintelor directe, ne face să înțelegem că în moartea lui Hristos noi toți suntem morți, în măsura în care ne identificăm profund cu El, și că în Învierea Sa noi ne întoarcem la viață împreună

cu El, Scriptura ne vorbește despre ceva deosebit de exact și de real. Dar mai este ceva pe care însă nu-l putem percepe ca fiind acel întuneric tragic precum cel care a umplut sufletele Apostolilor, iar acesta este faptul că în Vinerea mare, indiferent de cât de mult ne străduim să păstrăm în suflet sentimentul că trăim o tragedie, noi ştim sigur că la sfârşitul celor trei zile vom cânta despre Înviere. Nu putem să ștergem din minte cunoștința noastră despre Învierea lui Hristos: nu doar fiindcă an de an am trăit-o și nu o putem uita în chip artificial, ci fiindcă, în calitate de mădulare ale Trupului lui Hristos, în calitate de creștini ce sălășluiesc înlăuntrul Tainei lui Hristos - Hristosul deplin Care este Biserica - avem înlăuntrul nostru această Viață Veșnică, care mărturisește că întunericul din Vinerea mare este deja biruit; înlăuntrul nostru lumina este deja prezentă, viața este deja prezentă, victoria este dobândită, cel puțin parțial. Iar pentru noi este imposibil să nu ne amintim Învierea cea pe cale să se întâmple, deși ne aflăm în Vinerea mare.

Pentru Apostoli însă, Vinerea mare era ultima zi a săptămânii și ultima din viața așa cum o cunoscuseră ei până atunci; în ziua următoare, ziua care precede Învierea, întunericul era la fel de dens, de nedeslușit, la fel de impenetrabil ca în Vinerea mare, iar dacă Învierea nu ar fi avut loc, toate zilele vieții lor ar fi fost zile de întuneric deplin, zile în care Dumnezeu ar fi fost mort, în care Dumnezeu ar fi fost înfrânt, în care Dumnezeu ar fi fost cu totul exilat din mijlocul neamului omenesc. Și dacă iei aminte la unitatea care se crease treptat între Hristos și ucenicii Săi, într-atât încât viața pe care o trăiau ei era viața Lui, în El și prin El se mișcau, vedeau, percepeau și înțelegeau, vei conștientiza faptul că moartea Sa nu a fost doar acest întuneric deplin și irevocabil al Vinerii mari - pentru ei, ultima zi a istoriei - ci a fost și propria lor moarte, fiindcă Viața fusese luată de la ei; nu mai puteau să trăiască, ci numai să existe.

Astfel vei înțelege de ce, pentru Apostoli, Învierea a fost o înnoire atât de deplină, un eveniment atât de hotărâtor: când Hristos, în cea de-a treia zi, S-a înfățișat înaintea lor, toate ușile fiind închise, primul lor gând a fost că au halucinații, că au înaintea ochilor o nălucă (Cf. Lc. 24, 37). Iar Hristos, în acel moment, precum în toate cazurile când S-a arătat după Înviere relatate în Evanghelie, a insistat pe faptul că El nu era o fantomă, nu era o iluzie, ci o prezență cu adevărat corporală. El mănâncă împreună cu ei. De asemenea, înțelegem de ce primele cuvinte rostite de Hristos după înviere sunt cuvinte de pace: „Pace vouă!”. Le aduce pacea care fusese luată de la ei prin moartea Sa, care a fost moartea lor; i-a eliberat din confuzia deznădăjduită, sufocantă în care fuseseră ei aruncați, acea stare cre-pusculară în care Viața era cu neputință de recunoscut, acea viață tranzitorie din care Veșnicia fusese alungată. Le-a dăruit acea pace pe care o făgăduise, acea pace pe care doar El o putea dărui, acea „pace care era mai presus de înțelegere”, pacea

reintegrării în Viață, mai presus de orice îndoială, viața lumii ce va să vină, care deja este prezentă prin Învierea lui Hristos și darul Duhului Sfânt.

Bucuria Învierii este ceva pe care noi, de asemenea, trebuie să învățăm să o trăim, dar o putem trăi doar dacă învățăm mai întâi tragedia Crucii. Pentru a învia din nou trebuie să murim. Să murim față de egoismul nostru ce ne stânjenește, să murim față de temerile noastre, să murim față de tot ceea ce face ca lumea să fie atât de îngustă, atât de rece, atât de săracă, atât de crudă. Să murim pentru ca sufletele noastre să poată trăi, să se poată bucura, să poată descoperi izvorul vieții. Dacă facem aceasta, atunci Învierea lui Hristos se va pogorî și asupra noastră.

Dar fără moarte pe cruce nu există înviere, înviere care este bucurie, bucuria vieții redobândite, bucuria vieții pe care nimeni nu ne-o mai poate lua vreodată! Bucuria unei vieți care revarsă, care curge ca un râu peste văi, purtând cu sine însuși Raiul reflectat în apele sale scăpărătoare.

Învierea lui Hristos este realitate în istorie fiindcă moartea Sa pe Cruce a fost reală, iar noi credem în aceasta fiindcă aparține istoriei. Îl cunoaștem pe Hristos Cel Înviat nu doar cu inimile noastre, ci și cu totalitatea experienței noastre. Îl putem cunoaște tot mai mult în fiecare zi, așa cum L-au cunoscut și Apostolii. Nu pe Hristos în trup, ci pe Hristos Cel veșnic viu. Pe Hristosul duhului, despre care vorbește Sfântul Pavel, pe Hristos Cel Înviat, Care aparține și timpului și veșniciei fiindcă El a murit o dată pe Cruce, dar este viu pentru veșnicie.

Învierea lui Hristos este evenimentul, singurul eveniment care aparține trecutului, cât și prezentului. Trecutului fiindcă s-a petrecut cu adevărat într-o anumită zi, într-un anumit loc, într-o anumită parte a zile, fiindcă a fost văzută și cunoscută ca un eveniment în timp, în viața celor care L-au cunoscut. Dar aparține, de asemenea, fiecărei zile fiindcă Hristos, odată Înviat, este pentru totdeauna viu, și fiecare dintre noi Îl poate cunoaște personal și dacă nu-L vom cunoaște personal, nu vom fi învățat ce înseamnă a fi creștin.

Să ne întoarcem în Vinerea mare, ziua în care Hristos a murit pe Cruce pentru ca noi să putem trăi. Într-o cântare tradițională rusească întâlnim versurile:

„O, Viață Veșnică, cum de ai fost pus în mormânt,
O, Lumină, cum de Te-ai stins?”

Într-adevăr, Viața Veșnică pare că Se pogoară în mormânt. Lumina cea Veșnică, slava lui Dumnezeu dezvăluită nouă în Fiul pare că S-a stins, pare că a fost luată de

la noi pentru totdeauna. Ca să putem cuprinde semnificația Vinerii mari, semnificația morții mântuitoare a lui Hristos, trebuie să înțelegem semnificația Întrupării. Fiecare dintre noi se naște în timp din neființă. Intrăm într-o viață trecătoare, plină de riscuri pentru a spori în dobândirea statorniciei în Viața Veșnică. Chemați din nimic de cuvântul lui Dumnezeu, pătrundem în timp, dar înlăuntrul timpului putem afla veșnicia, fiindcă veșnicia nu este un timp care nu se termină niciodată.

Veșnicia nu este ceva - este Cineva. Veșnicia este Dumnezeu Însuși, pe Care Îl putem întâlni în scurgerea efemeră a timpului, iar prin această întâlnire, prin comuniunea pe care Dumnezeu ne-o oferă prin har și iubire în libertate reciprocă, putem, de asemenea, să pășim în veșnicie pentru a deveni părtași la însăși viața lui Dumnezeu, devenind după cuvintele îndrăznețe ale Sfântului Apostol Petru, „părtași dumnezeieștii firi” (II Pt. 1, 4).

Nașterea Fiului lui Dumnezeu nu este ca a noastră. El nu pătrunde din nimic în timp. Nașterea Sa nu este începutul vieții, o viață ce crește neîncetat; este o mărginire a deplinătății pe care o avea înainte de facerea lumii. Cel care a avut slavă veșnică împreună cu Tatăl înainte de veacuri pătrunde în lumea noastră, în lumea creată, [lume] în care omul a adus păcatul, suferința și moartea. Nașterea lui Hristos este pentru El nu începutul vieții, ci începutul morții. El acceptă tot ceea ce ține de firea noastră și prima zi a vieții Sale pe pământ este prima zi a urcușului Său pe Cruce.

Moartea Sa a fost o trăsătură, o valoare [povară] care-I aparține doar Lui. Nu suntem mântuiți prin moartea lui Hristos fiindcă a fost deosebit de crudă. De-a lungul veacurilor, nenumărați bărbați, femei și copii au suferit chinuri la fel de crude. Mulți au ars în flăcări, mulți au înghețat, mulți au murit în urma unei boli sfâșietoare, de lungă durată, mulți au pătimit torturi și întemnițare în lagăre în timpul cumplitelor războaie. Moartea lui Hristos este unică fiindcă Iisus din Nazaret putea să nu moară. Nu Învierea Sa este minunea incredibilă, ci moartea Sa. Știm din scrierile Sfântului Pavel, cu adevărat din credința întregii Biserici, că moartea este urmarea păcatului, păcatul fiind înțeles ca despărțire a noastră de comuniunea cu Dumnezeu. Iar Hristos este Dumnezeu Însuși întrupat; unit fiind cu Dumnezeirea, omenitatea Sa, omenitatea Sa adevărată este mai presus de moarte, Fiul lui Dumnezeu întrupat face ca trupul Său, ca firea Sa omenească să fie nestricăcioasă și dincolo de realitatea factuală a morții. Și totuși El moare. Acesta este paradoxul și aceasta este tragedia, o tragedie fără seamăn.

Unul dintre sfinții bisericii ortodoxe ne spune că în Întruparea lui Hristos s-au petrecut două evenimente. Pe de-o parte, El devine om, dar ne dezvăluie adevărata omenitate la care suntem chemați - o omenitate înrădăcinată în însăși viața dumnezeiască, nedespărțită de Dumnezeu, cu neputință de a fi cucerită de moarte. Dar pentru a deveni unul din noi, pentru a împărtăși cu noi suferința și starea de părăsire în care trăim, Hristos ia asupra Sa toată povara zdrobitoare a condiției umane, toate limitările care, de altfel, sunt străine omenității Sale slăvite: durerea și istovirea, foamea și setea, și însăși posibilitatea morții, iar când vine ceasul, el moare cu moartea noastră pe Cruce, dar o moarte care este mai mult decât cea pe care o pătimim noi. Murim fiindcă ne stingem, fiindcă trupul nostru degenerează și se frânge, fiindcă nu mai putem fizic trăi. Dacă în cursul acestei vieți trecătoare am dobândit cunoștința de Dumnezeu, o viață trăită în comuniune cu El, atunci moartea nu mai este pentru noi o înfrângere, ci o nouă abundență și deplinătate de viață, așa cum Sfântul Pavel o înțelege când spune că pentru el a muri nu înseamnă a-și pierde viața, ci a se îmbrăca, a se înveșmânta cu veșnicia. Pentru noi însă a muri este întotdeauna o tragedie; sufletul și trupul sunt despărțite, întregul ființei omenești este rupt în bucăți și trebuie să așteptăm învierea trupului și biruința Vieții Veșnice pentru a deveni cu adevărat, deplin ceea ce suntem chemați să fim.

Dar în moartea lui Hristos are loc ceva diferit. El moare, deși nu poate să moară, El moare, deși este nemuritor, chiar în firea Sa omenească unită nedespărțit cu Dumnezeirea Sa. Sufletul Său, fără a fi despărțit de Dumnezeu, este smuls din trupul Său, în timp ce și sufletul, și trupul Său rămân unite cu Dumnezeirea. El va zace nestricăcios în mormânt timp de trei zile, fiindcă trupul Său nu poate fi atins de stricăciune. Este plin de Dumnezeiasca Prezență. Este pătruns de ea așa cum o sabie de fier este pătrunsă de focul cuptorului, iar sufletul lui Hristos coboară la iad strălucind de slava Dumnezeirii Sale. Moartea lui Hristos este o sfâșiere a unui trup nemuritor de un suflet nemuritor - al unui trup care nu putea să moară de un suflet care este viu, care întotdeauna rămâne viu. Aceasta face ca moartea lui Hristos să fie o tragedie care depășește puterea noastră de înțelegere, fiind mai presus de orice suferință pe care o putem trăi sau imagina omenește.

Moartea lui Hristos este un act de iubire supremă; a avut dreptate când a spus:
„Nimeni nu ia viața de la Mine; o dăruiesc singur, de bunăvoie” (Cf. In 10, 17-18).

Nimeni nu-L putea ucide, pe El, Cel Nemuritor; nimeni nu putea stinge Lumina care este strălucirea măreției lui Dumnezeu. El Și-a dat viața, a acceptat moartea imposibilă pentru a împărtăși cu noi întreaga tragedie a condiției umane.

Domnul Însuși a luat, așadar, peste umerii Săi prima cruce, cea mai grea, cea mai înspăimântătoare, dar după El mii și mii de bărbați, femei și copii și-au luat propria cruce - cruci mai mici, dar cât de adesea aceste cruci, care sunt mai mici decât a lui Hristos, ni se par atât de înfricoșătoare… Nenumărate mulțimi de oameni au pășit cu iubire, în ascultare, pe urmele lui Hristos, bătând calea cea lungă, calea cea tragică, dar care duce de la acest pământ la însuși tronul lui Dumnezeu, în Împărăția lui Dumnezeu. Ei merg, purtându-și crucea, ei merg de două mii de ani, ei - cei care cred în Hristos. Ei pășesc urmându-L, mulțime după mulțime, iar pe drum vedem cruci, nenumărate cruci, pe care sunt răstigniți ucenicii lui Hristos. Cruci, o cruce după altă cruce, și oricât de departe am căuta cu privirea, vedem cruci din nou și din nou. Vedem trupurile mucenicilor, îi vedem pe eroii duhului, îi vedem pe monahi și pe monahii, preoți și păstori, dar și mai mulți, cu mult mai mulți, sunt oamenii simpli, obișnuiți, smeriți ai lui Dumnezeu, care au luat de bunăvoie asupra lor crucea lui Hristos. Această procesiune nu are sfârșit. Ei pășesc de-a lungul veacurilor știind că Hristos ne-a prezis că ei vor cunoaște întristare pe acest pământ, dar Împărăția lui Dumnezeu este a lor. Ei pășesc purtând crucea cea grea, respinși, urâți din cauza adevărului, din cauza numelui lui Hristos. Pășesc, pășesc, aceste victime curate - bătrâni și tineri, copii și adulți - ucise de cei care-L urăsc pe Dumnezeu.

Dar noi unde ne aflăm? Vom sta doar și vom privi această lungă procesiune, acest șir de oameni cu ochi luminoși, plini de neostoită nădejde, de iubire nezdruncinată, de bucurie puternică în inima lor? Să nu ne alăturăm lor, să nu ne alăturăm acestei mulțimi de oameni care se mișcă veșnic, oameni care sunt victime pe pământ, dar și copii ai Împărăției? Oare nu ne vom lua crucea pentru a-L urma pe Hristos? Hristos ne-a poruncit să-L urmăm. Ne-a invitat să cinăm în Împărăția Sa și El Se află în fruntea acestei procesiuni. Da, El Se află alături de cei care merg. Este acesta un coșmar? Cum poate trupul și sângele să rabde această tragedie, vederea tuturor acestor mucenici, din vechime și din timpurile noastre? Fiindcă Hristos a înviat, fiindcă nu vedem în Domnul Care pășește înaintea noastră pe proorocul din Galileea înfrânt, așa cum Îl vedeau schingiuitorii Săi, persecutorii săi. Noi Îl cunoaștem în slava Învierii. Noi știm că fiecare cuvânt pe care l-a rostit este adevărat. Noi știm că Împărăția lui Dumnezeu este a noastră doar dacă Îl urmăm.

(Din: Mitropolitul Antonie de Suroj, Reflecții - O călătorie duhovnicească, Editura Doxologia, 2014)

Hristos a înviat!

Mitropolitul Antonie Plămădeală - Predică la începutul Postului mare

Să petrecem perioada Postului mare cu Sfântul Efrem Sirul. După rugăciunea „Tatăl nostru", un adevărat poem divin - autorul e Dumnezeu - care rezumă în cele mai simple şi mai cuprinzătoare cuvinte raporturile noastre cu Dumnezeu şi cu aproapele, sunt ispitit să cred că, deşi imnografia ortodoxă e de o bogăţie care sfidează orice încercare de selecţie, totuşi Rugăciunea Sfântului Efrem Sirul poate fi considerată printre cele care ar putea candida la un loc printre cele dintâi. E o Filocalie în miniatură, valabilă în aceeaşi măsură pentru monahi şi pentru mireni, pentru bărbaţi şi pentru femei, pentru tineri şi pentru bătrâni, pentru oricine din orice parte a pământului, de pe orice treaptă a culturii şi civilizaţiei, pentru creştinii de toate confesiunile, ca şi „Tatăl nostru", ca şi pentru credincioşii tuturor religiilor şi pentru toţi oamenii de bine. S-o citim: „Doamne şi Stăpânul vieţii mele, duhul trândăviei, al grijii de multe, al iubirii de stăpânire şi al grăirii în deşert, nu mi-l da mie! Iar duhul curăţiei, al gândului smerit, al răbdării şi al ragostei, dăruieşte-l mie, slugii Tale. Aşa Doamne, Împărate, dăruieşte-mi să-mi cunosc greşelile mele şi să nu osândesc pe fratele meu, că binecuvântat eşti în vecii vecilor. Amin".

E un cod al bunei cuviinţe, al vieţii cu sens creator, al preţuirii muncii, al răspunderii pentru felul cum te integrezi în societate, al modestiei şi al smereniei, al cumpătării şi al stăpânirii de sine, al pocăinţei şi al înţelegerii şi iertării greşelilor altora, al schimbării inimii şi cugetului, fără de care postul şi întreaga perioadă a postului nu ar însemna nimic. Nu se spune ce şi când să mănânci, sau ce să nu

mănânci, lăsând acestea la hotărârea fiecăruia, a Bisericii şi a duhovnicului. Se arată ce trebuie să obţii. Dacă nu le-ai obţinut pe acestea, vor fi fiind bune abţinerile de la hrana bogată şi metaniile, dar toate rămân ca o pornire spre o ţintă la care n-ai ajuns, deşi te-ai ostenit. Rămân ca o „râvnă fără pricepere” (Rom. l0, 2), deci şi fără plată.

Mai întâi, rugăciunea Sfântului Efrem e o mărturisire de credinţă. Dumnezeu e recunoscut ca Domn şi Stăpân al vieţii, Domnul de viaţă Făcătorul, Cel din rugăciunea „Tatăl nostru", Tatăl fiind autorul vieţii, Creatorul.

Îndată după aceea, fără alte introduceri, fără alte motivări, fiindcă orice altceva ar fi de prisos după ce Dumnezeu e recunoscut drept „Domn şi Stăpân al vieţii”, se trece la cererile esenţiale. În „Tatăl nostru” cererile sunt pozitive, fiindcă rugăciunea e de toate zilele şi priveşte cererile esenţiale ale creştinului, în orice stare s-ar afla. Aici creştinul se prezintă în faţa Domnului în postura de penitent, de om care se ştie şi se recunoaşte supus atacurilor duhurilor necurate, a căror lucrare e să îndemne la rău şi să se folosească de slăbiciunile omeneşti spre a le încuraja.

Nicăieri ca în această scurtă rugăciune nu ţi se deschid ochii şi nu ţi se arată că ai căzut în mrejele cuiva, care te-a condus anume greşit, dându-ţi falsa încredinţare că te-a ajutat să fii cineva, dar de fapt te-a împins să trăieşti comod, profitând de munca altora, să dispui de alţii în folosul tău, să-ţi dai drumul la gură (Iacob 3, 5), acoperindu-ţi cu vorbe golul şi rătăcirea inimii şi a minţii, spre a-ţi înşela conştiinţa ta şi buna credinţă a altora.

Dumnezeu e rugat să nu slobozească duhurile acestea asupra noastră. Să le înfrâneze. Să le împiedice. Să ne ajute să ne luptăm cu ele. Ne sprijinim rugăciunea pe smerenia recunoaşterii neputinţei de a ne lupta singuri cu ele.

Cerem ajutorul să ne luptăm cu duhul trândăviei. Acesta se opune muncii prin care trebuie să ne agonisim cinstit hrana zilnică. Vrea să ne despartă de Dumnezeu Tatăl, Acela care „pururea lucrează” şi de Cel care a zis: „şi Eu lucrez” (In. 5, l7). Şi Sfântul Pavel a spus că „cine nu vrea să muncească, nici să nu mănânce” (II Tes. 3, l0). Duhul acesta duce la exploatarea muncii altora, apoi la lene, la furt, la omor, că din ceva trebuie să trăiască omul şi de-a gata şi pe degeaba nu-i dă nimeni. Şi atunci trebuie să-şi ia singur, prin mijloace necinstite.

Cerem ajutorul să ne luptăm cu duhul grijii de multe, care se luptă spre a ne dispersa atenţia, spre a ne pierde în amănunte fără importanţă, în nimicuri şi a neglija esenţialul, acel: „Un lucru trebuieşte” (Lc. l0, 4l), pe care Iisus i l-a

dezvăluit Martei, în casa lui Lazăr. Un lucru nu multe! Duhul acesta ne îndeamnă să nu avem încredere în acel Dumnezeu „Care poartă grijă de păsările cerului” şi de „florile câmpului” (Mt. 6, 26), făcându-ne să uităm cuvintele Domnului şi să ne zbuciumăm în strângeri de bunuri, adesea inutile, de comori supuse ruginii, cariilor, împovărându-ne cu tot felul de griji şi de temeri, scoţându-ne din raţionalitatea unei vieţi ordonate, cumpătate, limitate la trebuinţele strict necesare (Mt. 6, l9-2l).

Grija de multe ne risipeşte şi inima şi mintea, până la a nu le mai putea întoarce în ele însele, strângându-le acasă, întru ale lor, ca să fie capabile să judece în tihnă şi să ne facă să ne orânduim toate cu seninătate şi cu înţelepciune. Duhul grijii de multe nu caută altceva decât să ne scoată din noi înşine, să ne înstrăineze, să nu mai fim ai noştri, ci robi ai grijilor şi astfel să fim ai lui. „Adună-te în chilia ta şi rămâi acolo şi ea te va învăţa ce să faci”, ziceau şi Părinţii din vechime. Nu te risipi. Duhul grijii de multe e duhul risipei în afara ta, ieşirea din templul în care sălăşluieşte Dumnezeu. Fiul risipitor nu s-a hotărât să se întoarcă la tatăl său, decât după ce „şi-a venit în sine” (Lc. l5, l7). S-a întors din risipire.

Cerem ajutorul să ne luptăm cu Duhul iubirii de stăpânire, acela care ne scoate din smerenie, care ne face să ne credem altfel decât alţii, cu dreptul de a-i stăpâni, care ne stârneşte mândria şi slava deşartă, dorindu-ne slujiţi, ca să nu fim asemenea lui Hristos, Care a venit să slujească, nu să stăpânească. „Nu ştiţi ce cereţi” (Marcu ll, 38), le-a spus Hristos celor doi apostoli, Iacov şi Ioan, care au cerut să stăpânească împreună cu El în împărăţia de pe urmă, pe care ei o gândeau pământească. „Între voi să nu fie aşa, le-a zis Iisus, ci dimpotrivă: Cel ce voieşte să fie întâiul, să fie vouă slugă” (Mt. 20, 26).

Ştie Duhul iubirii de stăpânire ce să strecoare în inima omului, ca să-l scoată din comuniunea cu Dumnezeu şi cu oamenii! De aceea credinciosul, ştiindu-se uşor vulnerabil, căci ce e mai ispititoare decât stăpânirea altora, se roagă să fie ajutat şi împotriva acestui duh.

Şi apoi cerem ajutorul să ne luptăm împotriva „Duhului grăirii în deşert”, acela care nu vrea să ţină seama de: „cuvântul vostru să fie da, da şi nu, nu” (Mt. 5, 3, 7). Împotriva acestui duh avertizează şi Sfântul Pavel, iar pe cei care îl ascultă îi numeşte „răzvrătiţi, grăitori în deşert şi înşelători” (Tit. l, l0) şi povestitori de „basme” (II Tim. 4, 4).

Grăitorul în deşert este mai ales „cel care ia numele Domnului în deşert” (Deut. 5, ll), cel care pune pe seama lui Dumnezeu ce nu se cuvine, cel ce îi răstălmăceşte

învăţătura, sectarul, cel ce vine îmbrăcat în piele de oaie, cu graiul blândeţii, ascuns printre dinţii lupului. Căci el vine „în numele Domnului”, cu Biblia în mână pe care şi diavolul o cunoaşte, precum vedem în episodul ispitirii Mântuitorului (Mt. 4, l-ll), dar propovăduieşte „o altă Evanghelie” (Gal. l, 8) decât cea propovăduită de Biserică. Împotriva unora ca aceştia Sfântul Pavel are cuvinte aspre. Aceştia sunt victimele duhului grăirii în deşert.

De toate aceste duhuri rele, creştinul cere, în aceste zile ale Postului mare, prin cuvintele rugăciunii Sfântului Efrem Sirul, să fie apărat, să fie ocrotit. „Nu mi le da mie”, se roagă, pe nici unul din aceste duhuri. Nu mă lăsa ispitit de ele. Nu lăsa ispita să fie mai mare decât puterile mele de luptă cu ea.

El cere, în schimb, „Duhul curăţiei, al gândului smerit, al răbdării şi al dragostei”, duhuri, adică îngeri, care să-i ajute gândurile şi simţurile în aşa fel, încât să se poată apăra de duhurile cele rele care îl asaltează.

Duhul curăţiei e paznicul minţii şi al trupului de păcatele trupeşti, acelea care se săvârşesc mai întâi în gând, întinând sufletul. Căci aici mai ales se simt urmările păcatului. Aici tulbură limpezimea simţirii, a vederii sufleteşti. Mulţi se cred în curăţie pentru că şi-au păstrat integritatea trupească, sau cinstea în rânduiala vieţii de familie. Foarte bine. Dar şi-au păstrat şi curăţia şi cinstea sufletească? Unii se mândresc cu integritatea trupească şi îi judecă aspru pe ceilalţi. Să-şi aducă aminte de cuvântul Mântuitorului: „Aţi auzit că s-a zis celor de demult: să nu faceţi desfrânare. Eu însă vă zic, că tot cel ce se uită la femeie cu poftă, acela a şi făcut desfrânare cu ea în inima sa” (Matei 5, 27-28).

Este de la sine înţeles că avertismentul se adresează în egală măsură şi femeilor. Cine se ştie căzut fie şi numai cu inima, nu are motive să se mândrească şi trebuie să-şi spovedească slăbiciunea. Căci duhul curăţiei e drumul spre mărturisire, spre curăţirea duhului, a sufletului, a inimii. Aţi văzut desigur un om murdărit de noroi şi de tot ce mai poate murdări trupul. Se spală şi redevine curat. Murdăria se duce. Aşa e şi spovedania: spală sufletul şi acesta redevine curat şi când sufletul a redevenit curat, trupul s-a curăţit şi el, pe moment.

Că în faţa lui Dumnezeu contează în primul rând curăţia inimii, pentru că păcatul trupesc modifică această curăţie, o vedem şi din faptul că şi în faţa oamenilor contează în mod egal ambele căderi. Gelozia între soţi, între cei legaţi prin sentimente de dragoste, e stârnită adesea de o privire aruncată de partener altcuiva, de înclinarea inimii către altul sau către alta. Uneori numai astfel de situaţii duc la

drame, la suferinţe sufleteşti de mare intensitate şi multe căsătorii, sau viitoare căsătorii, se compromit. Şi nu s-a ajuns întotdeauna la infidelitatea trupească.

Ceea ce doreşte fiecare, în primul rând, e fidelitatea inimii, curăţia inimii. Bine înţeles că o doreşte şi pe cea trupească. Şi Mântuitorul, ca şi Legea veche la care se referă (Ieşire 20, l4), o are în vedere în chip deosebit şi pe cea trupească, aceasta fiind instrumentul şi urmarea căderii sufleteşti, sau fiind pur şi simplu o cădere vulgară, fără participarea inimii, de satisfacere a unui „instinct van”, cum îl numeşte Eminescu, atunci când nu răspunde intenţiei pentru care a fost sădit de Dumnezeu în om şi anume intenţia procreaţiei.

Creştinul cere ajutorul Duhului curăţiei pentru a-l învinge pe duhul necurăţiei, pentru a-şi face curăţenie în casa sufletului său.

Din smerenie, nu poate cădea nimeni. Gândul smerit îşi are şi el protectorul, îngerul său. Acesta apără de mândrie şi de slava deşartă. Pentru ca în afară să nu se manifeste un om orgolios, dispreţuitor, cu înalte păreri despre sine, socotindu-i pe ceilalţi inferiori şi proşti, e nevoie de ordine în interior. Tot în gând. Tot în inimă. Dacă e ordine acolo, va fi ordine şi în manifestările exterioare. Dacă nu e ordine acolo, va fi dezordine şi în manifestările exterioare. Şi chiar dacă o falsă smerenie în afară va putea ascunde dezordinea dinlăuntru, mult nu o va putea ascunde. Orgoliul din gând îşi va da în petec, mai devreme sau mai târziu. Numai din gândul smerit poate izvorâ apa curată a modestiei. Chiar dacă eşti mai dotat decât alţii, mai învăţat, mai sus pus pe scara valorilor şi a funcţiilor în societate, gândul smerit te va învăţa cum să te comporţi fără ca înălţimea ta să-i jeneze pe ceilalţi. Ba chiar, numai în aceste condiţii ceilalţi îţi vor recunoaşte valoarea. Altfel ţi-o vor pizmui, ţi-o vor reproşa, te vor urâ pentru ceea ce îi depăşeşte şi tu ţii să se vadă.

Gândul smerit te face să te gândeşti mai mult la cele pe care încă nu le ştii, pe care încă nu le ai, pe care încă nu le-ai făcut, mai mult decât la cele pe care le-ai făcut, decât la cele pe care le ştii şi le ai. La ceea ce nu eşti, decât la ceea ce eşti. El te face să te simţi sărac de ceea ce nu ai, nu bogat de ceea ce ai şi să recunoşti şi valorile altora, poate de altă natură, dar nu inferioare şi poate în plus faţă de cele ale tale.

Gândul smerit modelează suflete delicate, îndatoritoare, comunicative, prieteneşti, deschise. Şi cum mândrii nu plac oamenilor, tot aşa nu-i plac nici lui Dumnezeu. „Dumnezeu stă împotriva celor mândri, dar dă har celor smeriţi” (Iacov 4, 6; I Petru 5, 5). Cel mândru e şi rău (Ps. l0, 2), de aceea se spune în Cartea Proverbelor că „mândria merge înaintea pieirii” (Prov. l6, l8).

Nicolae Iorga spunea că mândria e „un strălucit monument funebru ridicat deasupra sufletului mort de mult” (Gânduri şi sfaturi ale unui om ca oricare altul). Sufletul mândrului, aşadar, e doar o aparenţă de suflet. Mândria îl deformează, îl falsifică. Gândul smerit îl pune în ordine, în rânduială, îl păstrează viu şi autentic.

Sunt, desigur, printre noi şi în lume, oameni dotaţi cu daruri deosebite, pictori, sculptori, scriitori, profesionişti desăvârşiţi în multe domenii, în economie, în finanţe, în administraţie, sunt oameni care au învăţat mult şi ştiu multe. Aceştia pot avea tendinţa mândriei cu realizările şi darurile lor şi pot părea îndreptăţiţi. Ei cer recunoaşterea unei stări de fapt, nu a unor pretenţii neîndreptăţite.

Şi totuşi, rugăciunea Sfântului Efrem, de cerere a „gândului smerit”, îşi are loc şi în viaţa şi gândirea unora ca acestora. Căci atunci când ai dat tot ce poţi, când ai creat opere de valoare pe măsura talentului sau geniului tău, poţi oare fi sigur că nu se putea şi mai bine şi mai mult? Poţi fi sigur că nu te-ai lovit de nişte limite?

Gândul smerit e tocmai acela care recunoaşte limitele peste care nu mai poate trece. A nu te semeţi cu ceea ce ai acumulat şi cu ceea ce ai realizat, ci a te smeri din cauza celor pe care nu le-ai realizat încă şi pe care n-ai reuşit să le cunoşti, iată semnul gândului smerit. Căci unde e atotştiutorul? Unde e cel care poate spune: ştiu tot, nu mai am nimic de învăţat! Tot ce ne-a rămas necunoscut e prilej de gând smerit. Şi tot ce au făcut alţii înaintea noastră, de asemenea.

Se spune că marele compozitor Gounod ar fi spus odată unor tineri elevi ai săi: „Cu cât creşti şi devii mai mare în creaţiile tale, cu atât îi priveşti cu mai mult respect şi cu mai mare smerenie pe marii creatori dinaintea ta. La vârsta voastră ziceam: „Eu”. Eu eram cel mai mare. Când am împlinit vârsta de 25 de ani, am început să zic: „Eu şi Mozart”. Astăzi zic: „Mozart!”. Iată şi un exemplu de smerenie delicată şi pedagogică.

***

Călătorind prin ţară, regele Frederick al VI-lea al Danemarcei a intrat într-o zi într-o şcoală primară dintr-un sat. A găsit copii inteligenţi şi vioi şi s-a gândit să le adreseze o întrebare: „Care au fost cei mai mari regi ai Danemarcei?”. Toată clasa, într-o voce, a răspuns: „Knut cel mare, Waldemar şi Cristian al IV-lea”. Învăţătoarea a şoptit ceva la urechea unei fetiţe şi aceasta a ridicat mâna. „Mai ştii şi altul?”, o întrebă regele. „Da, Frederick al VI-lea”. Adică chiar el. Îi va fi plăcut regelui, dar a întrebat-o: „Ce fapte mari a săvârşit?”. Fata a lăsat capul în jos şi ruşinată, a răspuns: „Nu ştiu”. „Nu te mâhni, fetiţă”, îi spuse regele, „Nici eu nu ştiu!”.

Nu voi spune ca cei cu mari realizări să afişeze o falsă smerenie, să-şi nege calităţile sau să se creadă egali, sau mai prejos de cei care n-au făcut nimic şi nici măcar efortul de a face. Dar este loc de smerenie şi pentru ei, dotaţii, superiorii, virtuoşii. Aceştia trebuie să se ferească de cea mai subtilă dintre ispite: orgoliul virtuţii. De aceasta sunt pândiţi şi sfinţii. Şi marea lor luptă aceasta a fost şi este întotdeauna.

Ieşirea din ispita orgoliului virtuţii, a orgoliului realizărilor, a orgoliului superiorităţii intelectuale, nu este uşoară, pentru că pare o ieşire dintr-o realitate şi dintr-un adevăr despre care am minţi dacă le-am nega. Dar dacă cei aflaţi într-o astfel de dilemă îşi aduc în conştiinţă toate cele pe care le-ar mai putea face încă, ieşirea din ispită ar deveni mai uşoară. Smeritul are conştiinţa limitelor sale, dar mai are în plus şi simţul misterului. E deschis spre mister. Spre ceea ce nu cunoaşte încă din multele necunoscute ale lumii şi ale vieţii.

Cel cu gând smerit nu se gândeşte decât cum să slujească. E locul pe care şi L-a ales şi Iisus pentru El. Din perspectiva aceasta, smerenia nu omoară iniţiativele, nu anemiază simţul social al oamenilor, nu paralizează curajul. Ea face din oameni fraţi, îi egalizează în starea de mirare sfântă în faţa tainelor care ne înconjoară şi care ne solidarizează. Numai egoismul îi ridică pe unii deasupra şi uneori împotriva altora. Egoismul refuză eul altora.

Smerenia obligă la deschidere, la ieşirea din noi înşine şi din autosuficienţă. Ea ne învaţă să citim limpede în noi înşine. Ai multă ştiinţă? Mai multă decât cei din jur? Foarte bine. Smereşte-te pentru că tu ştii, ceea ce poate nu ştie nimeni, că ai o patimă pe care nu ţi-o poţi birui. Prin aceasta eşti cel puţin egalul multor neputincioşi.

Smerenia duce la concordie între oameni. Căci ea nu e virtutea închişilor, a celor ce se izolează. Aceia n-au faţă de cine se smeri. Doar faţă de Dumnezeu. Dar faţă de Dumnezeu, în sinea lor se smeresc toţi orgolioşii. N-o recunosc însă în faţa semenilor şi atunci păcătuiesc împotriva lor şi prin aceasta şi împotriva lui Dumnezeu.

Smerenia nu e virtute de viaţă pustnicească. Nu există impostură în singurătate, spune Marcel Schwob. Smerenia e modestia care dă nota de eleganţă discretă omului de societate. M-au impresionat întotdeauna oamenii învăţaţi, mari cu adevărat, care în societate se poartă cu o delicateţe care şterge orice diferenţă. Aşa câştigă pe loc ceea ce infatuaţii cei mai deştepţi pierd pe loc.

Adevăraţii smeriţi, dacă uneori e greu să ajungă la smerenie, se apropie mult de ea prin aceea că vor să fie smeriţi. Sau, să facem un pas mai departe: adevăraţii smeriţi nu sunt cei care se ştiu smeriţi, ci cei care se vor smeriţi. Se află într-o stare permanentă de aspiraţie spre smerenie, de insatisfacţie cu ceea ce sunt şi simt. Aceştia sunt şi cei mai apăraţi de orgoliu.

Cineva spunea inspirat: „Dacă am face apelul smeriţilor, n-ar răspunde nimeni!” (Mgr. Chevrot, La vie de l'homme nouveau, Paris, l939, p.73, v. şi p.53-73). Cel care ar răspunde s-ar demasca de îndată că nu e smerit, afară de cazul că ar face gestul de maximă smerenie de taină, acela de a voi să apară drept impostor! Dar acestea sunt situaţii de limită, dintr-un sistem de gândire care de fapt scapă oricărei sistematizări. Sunt experienţe singulare, profunde, din categoria nebunilor pentru Hristos care trebuie să simuleze nebunia până la a fi luată ca atare. Dar cei din jur ajung să n-o mai poată deosebi de virtute şi nu foloseşte nimănui.

Aceea nu e o virtute socială, comunitară. E o stranie cale a extremiştilor, de care e mai bine, acum, să nu ne ocupăm. Ne e deajuns să învăţăm cum să ne cultivăm gândul smerit, noi, oamenii de rând, printre oamenii de rând, cu rosturi în viaţă, în familie, printre cei cu care vieţuim.

A fi cu gând smerit, în sensul rugăciunii Sfântului Efrem Sirul, e virtutea simplă a modestiei, a nu te crede tu cel mai bun şi a nu-i crede pe alţii cei mai răi.

Se zice că Dumnezeu s-a adresat odată lui Moise şi i-a spus: ‚Alege-ţi din tot poporul tău o mie dintre cei mai buni”. Şi Moise a ales o mie dintre cei mai buni. După aceea i-a spus Dumnezeu: „Acum alege din această o mie, zece care să fie cei mai buni”. Şi a ales Moise zece. După aceea iarăşi a vorbit Dumnezeu şi i-a spus: „Alege din aceşti zece pe cel mai bun”. Şi l-a ales Moise pe cel mai bun. Şi atunci i-a spus Dumnezeu: „Vreau să văd dacă l-ai ales bine. Trimite-l pe acesta unul, ca în termen de patru ani, să-l găsească pe cel mai rău om din lume”.

Şi a umblat bietul om căutând în dreapta şi în stânga şi mereu îndoindu-se. Găsea uneori pe unii care păreau foarte răi, dar îşi zicea: „De unde ştiu eu, poate că aceasta este doar o aparenţă. Poate că el în sinea lui e un om drept. Poate că aşa îmi apare mie. De ce să-l judec eu? Eu n-am dreptul să mă înşel. Dacă m-a ales Moise ca pe cel mai bun din poporul lui Israel, înseamnă că eu nu am dreptul să mă înşel”.

Şi a căutat şi a căutat şi a ajuns până în ultima zi. Şi atunci a zis: „Va să zică nu sunt în stare să-l aflu pe cel mai rău. Ia să mă întorc eu către mine. Sunt eu oare

chiar cel mai bun? Câte greşeli nu am eu şi Moise m-a ales totuşi pe mine, poate neştiind el câte ascunzişuri am eu. Şi dacă aş fi eu cel mai bun cu adevărat şi înţelept, aş fi ştiut să-l găsesc pe cel mai rău". Şi s-a dus înapoi la Moise şi i-a spus: „L-am găsit. Eu cred că eu sunt cel mai rău".

Şi atunci din nou i-a vorbit Dumnezeu lui Moise şi i-a zis: „Acesta fiindcă nu i-a judecat pe ceilalţi, fiindcă nu s-a aşezat deasupra celorlalţi, fiindcă s-a judecat pe sine, acesta este cel mai bun. Într-adevăr, bine l-ai ales!".

Smeriţii alcătuiesc ceata din care Dumnezeu îşi alege drepţii. Să nu-şi închipuie însă cineva că pentru aceasta smeritul trebuie să ducă o viaţă căznită, să umble îmbrăcat urât, să-şi ţină ochii în pământ şi să afişeze o sfinţenie ostentativă, care atrage atenţia. Prin acestea se obţine exact rezultatul contrariu. Şi nici nu-şi alege Dumnezeu drepţii doar din făcătorii de minuni, cum ar crede unii care, din cauză că nu ajung la asemenea performanţe, se descurajează, sau îşi suspendă orice efort şi orice aspiraţie.

Într-o veche tradiţie se păstrează amintirea cuiva care s-a dus la un înţelept şi l-a întrebat: „Înţeleptule, am văzut un om zburând. Va fi fiind acesta drept în faţa lui Dumnezeu?". „Nu ştiu. Să mă mai gândesc", a răspuns acela. „Am mai văzut şi un om mergând pe apă ca pe uscat. Va fi fiind acesta drept în faţa lui Dumnezeu?". „Nu ştiu. Să mă mai gândesc", a răspuns şi de data aceasta înţeleptul. „Am mai văzul însă şi un om ca toţi oamenii, unul ca noi, care-şi făcea datoria cea de toate zilele în faţa lui Dumnezeu, dar nu se deosebea cu nimic de ceilalţi oameni, nici nu zbura, nici nu mergea pe apă ca pe uscat. Acesta cum o fi?". Înţeleptul i-a răspuns fără ezitare: „Acesta este drept în faţa lui Dumnezeu, pentru că acesta face cele ale oamenilor. Nu este dat oamenilor nici să zboare, nici să meargă pe apă ca pe uscat, dar le e dat să fie oameni cumsecade. Şi dacă sunt oameni cumsecade, aceştia sunt drepţi în faţa lui Dumnezeu".

Cred că a fi oameni cumsecade putem toţi, aşa ca să nu ne mâhnim că nu putem zbura şi nu putem umbla pe apă ca pe uscat! Despre acestea din urmă nu ne va întreba şi nu ne va cere socoteala nimeni. Mă tem însă că despre cumsecădenie vom fi întrebaţi.

Opuse smereniei, se ştie, sunt mândria, orgoliul, slava deşartă, adică dorinţa de a fi lăudaţi de alţii. E un păcat de care scăpăm greu. Toţi. Unii ajung să trăiască într-o mare suferinţă pentru că nu sunt lăudaţi. În această suferinţă cad mai ales cei care nu au pentru ce să fie lăudaţi, dar ca să aibă iluzia că înseamnă ceva printre

oameni, vor să asculte despre ei măcar laude mincinoase. Iar când mincinoşii lăudători le potrivesc bine, cei lăudaţi ajung chiar să le creadă. Tristă specie de oameni!

Dar sunt şi dintre aceia care doresc să fie lăudaţi pe merite adevărate. Cui îi vine bine, când a făcut ceva important şi în jurul lui se tace? Sau când meritele sunt atribuite altuia, sau şi le atribuie altul? Se mai întâmplă şi de acestea. Impostorii îşi găsesc întotdeauna argumente ca să-şi apere impostura. Ea iese la spălat, cum se zice, dar e trist că se produce. Istoria face de obicei dreptate. Dar chiar şi în asemenea cazuri, cel care ar avea dreptul să se laude, e îndemnat să-şi păstreze gândul smerit. Să ştie că i se va face dreptate. Să nu ţină cu tot dinadinsul să şi-o facă el. Şi nici alţii, deşi e întotdeauna mai bine să i-o facă alţii, decât să şi-o facă el. Aceasta nu înseamnă că el, sau societatea, să fie de acord cu impostorii. Aceasta e o problemă aparte. Pe aceştia nu-i iartă nimeni, niciodată.

Românul are o vorbă: „Toată pasărea pe limba ei piere”. Trebuie să aibă la origine o dezvăluire a locului unde se afla, pentru că a vrut să arate cât de frumos cântă şi aşa a fost şi prinsă. N-aş garanta că e explicaţia cea mai adevărată. Dar că toată broasca pe limba ei piere, veţi vedea îndată de ce şi nu va mai rămâne pentru nimeni nici o îndoială că explicaţia e cea adevărată.

O broască se tot gândea cum să scape şi ea, iarna, de anotimpul rece, aşa cum scapă unele păsări, plecând în ţări mai calde. Se împrieteni cu nişte gâşte sălbatice care îşi petreceau vara în aceleaşi ape, dar toamna plecau spre Egipt, sau spre alte locuri mai calde. Gâştele i-au spus: „Vino şi tu cu noi”. „Aş veni, dar eu n-am aripi ca voi”. Aşa era. Dar broscuţa nu era dintre acelea care să se împace cu prima piedică. Se gândi, se tot gândi, până când îi veni o idee. Salvatoare: „Am găsit”, îşi zise. Voi zbura şi eu. Numai să găsesc înţelegere la prietenele mele gâştele. Cheamă două dintre ele şi le spuse: „Smulgeţi o trestie solidă din baltă şi o aduceţi la mine”. Gâştele sălbatice făcură aşa. Era tocmai sezonul plecării spre ţările calde. Nu înţelegeau ce urma să se întâmple. Veselă, broscuţa le instrui: „Dacă vreţi să mă salvaţi, puteţi”. „Vrem”, conveniră gâştele generoase, „atunci una din voi va lua în cioc un capăt al trestiei, iar cealaltă, celălalt capăt. De mijloc mă voi atârna eu, ţinându-mă cu gura de trestie şi aşa vom zbura toate trei. Nu e aşa că e ingenioasă descoperirea mea?”. „Genială”, conveniră cele două zburătoare. „Iată cum o broască cu cap poate ajunge să zboare. Pornim chiar acum. Tu eşti uşoară şi noi suntem două. Şi la primăvară ne întoarcem iarăşi aici”. Şi porniră. Zburau vesele peste ape şi munţi, peste sate şi oraşe. Trecând pe deasupra unui sat, ieşi tot satul să vadă minunea. Cineva de jos zise: „Ce minunat! Cine va fi avut ideea aceasta genială?”. Auzind broscuţa se

umflă de mândrie, se simţi extrem de importantă, în aşa măsură încât n-o răbdă inima să nu se laude şi să zică tare: „Eu”. Se gândise ca nu cumva cei de jos să creadă că a fost ideea gâştelor, care erau doar două simple şi proaste gâşte sălbatice! Dar în clipa în care deschise gura şi abia avu timpul să zică „Eu”, căci voise să mai adauge: „Eu am avut ideea genială”, în aceeaşi clipă se simţi desprinsă de trestie şi căzu în gol şi sătenii o priviră cum se zdrobeşte de pământ, în mijlocul lor. Mândria o pierdu!

Răbdarea biruie supărările, suferinţele şi nedreptăţile care rămân la judecata lui Dumnezeu. Duhul răbdării încurajează împotriva disperării, împotriva bolilor, împotriva jignirilor, împotriva biruinţei altora. Răbdarea e ultima armă şi putere a învinşilor. Ea devine atunci virtute. Nu e semnul laşităţii, nici al disperării, ci al înţelepciunii. Nu pot face nimic astăzi, voi putea face mâine. Dacă dreptatea e de partea mea, cu răbdare mi-o voi câştiga, dacă pentru moment altfel nu pot. Transilvănenii au învins în cele din urmă în confruntarea cu asupritorii de veacuri, pentru că au ştiut să rabde activ, cu speranţă, păstrându-şi măcar fiinţa atunci când n-au mai avut nici un drept. O scriitoare franceză, G. Sand, spunea că „răbdarea e energie” (Pensees), deci nu capitulare.

Răbdarea e vecină cu stăpânirea de sine şi nu e dintre ultimele virtuţi de care avem trebuinţă. De câte ori nu facem acte pe care cu puţină răbdare le-am fi putut evita! Zadarnic ne pare rău după aceea. Şi de câte ori nu ne pierdem stăpânirea de sine, când ştim totuşi bine că nu mai putem îndrepta nimic. Unii se sinucid pentru că au dat faliment, în lumea capitalistă, deşi cu stăpânire de sine ar putea lua viaţa de la început, prin muncă şi răbdare. Socotesc bunurile materiale mai de valoare decât viaţa, ceea ce este o eroare elementară. Alţii îşi sacrifică viaţa din motive sentimentale, deşi sentimentele pot fi înşelătoare şi durata lor înflăcărată e limitată. Cu răbdare ar fi putut depăşi criza provocată de Duhul nerăbdării.
Iată o întâmplare din viaţa lui Thomas Carlyle în care stăpânirea de sine l-a ajutat să treacă printr-o aparent ireparabilă suferinţă. Ostenise mulţi ani să scrie o carte. O socotea cea mai bună din toate pe care le scrisese până atunci. Avea un bun prieten. Îi trimise manuscrisul pentru a-şi da părerea despre valoarea lui. Acesta puse foile pe un scaun, dar uită să spună femeii de serviciu să aibă grijă de ele. Fereastra fiind deschisă, curentul le risipi pe jos. Femeia făcu ordine şi curăţenie şi arse toate hârtiile aruncate pe jos. Aşa avea de obicei instrucţiuni să procedeze. În câteva minute o muncă ştiinţifică de câţiva ani se topi în flăcări.

Când auzi Carlyle, nu scoase un cuvânt împotriva prietenului şi a femeii. În dimineaţa următoare se apucă să-şi scrie din nou cartea. A terminat-o şi a fost într-

adevăr cea mai bună carte a sa. Momentul când şi-a înfrânat mânia cu răbdarea şi cu stăpânirea de sine, a fost momentul cel mare al vieţii lui.

Petru cel mare a spus odată: „Am cucerit ţări, dar n-am reuşit să mă cuceresc pe mine şi să mă stăpânesc”.

Cred că am văzut un film în care, într-o ciocnire violentă, un om a fost ucis. Era fratele unui medic chirurg. Nu mult după aceea ucigaşul a fost rănit grav şi adus în cabinetul doctorului. Nimeni nu credea că acesta îl va opera. „Dumnezeu ne-a învăţat să ne iubim duşmanii. Nu-l pot iubi, dar îl pot opera”. L-a operat şi l-a salvat. Şi-a stăpânit mânia. Şi-a făcut şi datoria de medic, respectând jurământul zis al lui Hippocrat. N-a avut după aceea un om mai obligat decât cel salvat, iar cel salvat n-ar fi înţeles prin nimic altceva că greşise ucigându-i fratele.

Răbdarea tempereazã. Descarcă nervii. Întârzie deznodământul şi după aceea îşi dă seama că trebuia modificat. O supărare de azi e pe jumătate peste o săptămână. O durere de azi se micşorează mâine. O ruşine de azi îşi scade din intensitate pe măsură ce timpul şi uitarea o scot din circumstanţele în care s-a produs.

Duhul răbdării e frate bun cu duhul înţelepciunii. De câte ori nu zicem: „Azi n-aş mai face cum am făcut atunci!”. Dacă am fi avut răbdare, câte ar fi putut arăta altfel!

Şi apoi, Sfântul Efrem ne îndeamnă să cerem ajutorul Duhului dragostei. Cu dragostea se răzbate peste tot, fiindcă acesteia nu i se poate opune nimeni şi nimic. Şi nimic nu e mai mare decât ea.

„De aş grăi în limbile oamenilor şi ale îngerilor, iar dragoste nu am, făcutu-m-am aramă sunătoare şi chimval răsunător. Şi de aş avea darul proorociei şi tainele toate le-aş cunoaşte şi orice ştiinţă şi de aş avea atâta credinţă încât să mut şi munţii, iar dragoste nu am, nimic nu sunt. Şi de aş împărţi toată avuţia mea şi de aş da trupul meu ca să fie ars, iar dragoste nu am, nimic nu-mi foloseşte. Dragostea îndelung rabdă; dragostea este binevoitoare, dragostea nu pizmuieşte, nu se laudă, nu se trufeşte. Dragostea nu se poartă cu necuviinţă, nu caută ale sale, nu se aprinde de mânie, nu gândeşte răul. Nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr. Toate le suferă, toate le crede, toate le nădăjduieşte, toate le rabdă. Dragostea nu cade niciodată. Cât despre proorocii, se vor desfiinţa; darul limbilor va înceta; ştiinţa se va sfârşi. Pentru că în parte cunoaştem şi în parte proorocim. Dar când va veni ceea ce e desăvârşit, atunci ceea ce este în parte se va desfiinţa. Când eram copil, vorbeam ca un copil, judecam ca un copil; dar când m-am făcut bărbat, am lepădat

cele ale copilului. Căci vedem acum ca prin oglindă, în ghicitură, iar atunci, faţă către faţă; acum cunosc în parte, dar atunci voi cunoaşte pe deplin, precum am fost cunoscut şi eu. Şi acum rămân acestea trei: credinţa, nădejdea, dragostea. Iar mai mare dintre acestea este dragostea” (I Cor. l3, l-l3).

Ca să înţelegem până unde trebuie să meargă dragostea, îmi voi aduce aminte de o întâmplare care m-a emoţionat profund când am citit-o. Multora le va părea neverosimilă, dar gândită bine ne poate foarte bine apărea drept verosimilă, posibilă. Se cheamă „Dragostea de mamă”.

Cândva, într-o ţară îndepărtată, trăia un tânăr care, din motive numai de el cunoscute, hotărâse să-şi omoare mama. Din felul cum se purta, mama îi înţelese gândul şi deveni foarte preocupată. El rămânea mereu ascuns, dar era limpede că hotărârea lui era irevocabilă. Şi atunci, într-o după-amiază, când lumea de obicei se odihneşte prin case, mama îşi invită fiul la o plimbare în pădurea apropiată.

Tânărul gândi: ‚Acum e momentul”. Îşi luă arma şi o ascunse cu grijă în buzunar. Mama îl conducea pe cărări tot mai neumblate, prin desişuri. La un moment dat el se opri, dar mama îl îndemnă să meargă mai departe. Era tocmai ceea ce îşi dorea şi el. Ajunseseră într-un loc îndepărtat şi pustiu. Se aşezară jos în tăcere. Mama se convinse că nu era nimeni prin apropiere şi că erau destul de departe de sat. Se întoarse spre fiu şi îi spuse cu blândeţe: „Aici, fiule, e locul cel mai bun în care mă poţi împuşca. Nu te va vedea nimeni. Nu va auzi nimeni. Să mă îngropi cu grijă şi să împrăştii frunze deasupra. Nu va fi nici un martor care să te poată acuza în faţa judecătorilor. Hai, dă-i drumul. Omoară-mă îndată, cât nu apare cineva prin împrejurimi!”.

Ar trebui să nu mai adăugăm nici un cuvânt. Aţi înţeles toţi. Văd lacrimi în ochii multora. Şi în ochii tânărului fiu au izbucnit lacrimi. A înţeles că mama îi cunoştea gândul, dar în loc să se apere pe ea, s-a gândit cum să-l apere pe el de judecată.

Dragostea a învins. I-a căzut în braţe, cerându-i iertare. Îl iertase dinainte, fiindcă îl iubea. Era fiul ei. Era prelungirea fiinţei ei.

În limba engleză există un poem asemănător, intitulat „The Mother's Heart” („Inima mamei”)... . Îl voi povesti în câteva cuvinte, în proză.

Un tănăr voia să se însoare, dar viitoarea soţie, o femeie rea, nu putea suporta pe mama lui. El le iubea pe amândouă. Dar patima îl făcu să asculte de viitoarea soţie. Aceasta îi ceru inima mamei lui, s-o dea câinelui ei. El îşi omoară mama şi grăbit

să-i ducă femeii iubite inima mamei, se poticni de o piatră şi căzu destul de rău. Fiind încă la pământ, cu inima în mână, auzi din mâna sa o voce blândă, îngrijorată: ‚Are you hurt child?” („Eşti cumva rănit, fiule?”). Iarăşi dragostea de mamă!

***

Cine nu cunoaşte din copilărie povestea Corneliei, mama Grachilor, din străvechea capitală a strămoşilor noştri, Roma. Îi venise o prietenă în vizită, încărcată de bijuterii, în degete, la urechi, la gât şi altele în poşeta pe care o poartă de obicei femeile cu ele. Casa Corneliei era simplă, fără podoabe, mobilată doar cu cele trebuincioase unei vieţi decente şi suficiente. După ce prietena îşi etala toate giuvaerurile, diamantele, brăţările, colierele, o întrebă: „Tu, Cornelia, nu vrei să-mi arăţi diamantele tale?”.

Tocmai atunci intrară pe uşă, gălăgioşi, frumoşi, rumeni, doi copii. „Iată diamantele mele!”, zise Cornelia. Cei doi au ajuns cetăţeni de cinste ai Romei.

Câte n-am mai putea adăuga despre forţa dragostei în viaţa oamenilor şi a lumii! Nu există forţă care să lege mai mult oamenii între ei, pentru că „Dumnezeu este dragoste” (I loan 4, 8). Fără El, cum am explica dragostea?

Să cerem dar, în această perioadă a Postului mare, să fie cu noi şi Duhul dragostei.

Frumoase şi cuprinzătoare cereri în rugăciunea Sfântului Efrem Sirul. Uşi ale pocăinţei şi ale îndreptării. Cărări spre Împărăţia Cerurilor. Energii pentru alcătuirea omului bun, drept, cuminte, generos, de omenie.

Şi apoi vin ultimele două cereri, ca o încoronare a celor de dinainte şi fără nici o îndoială, ca un ecou al celeilalte cereri din rugăciunea Tatăl nostru: „Şi ne iartă nouă greşelile noastre” (Mt. 6, l2). Acum creştinul vrea să şi le ştie. Bine. Pe toate. Ca să ceară iertare pentru toate. Şi cele neştiute, să fie ştiute, pentru ca pocăinţa să fie deplină: „Dăruieşte-mi să-mi cunosc greşelile mele!”. „Să-mi cunosc”, adică de fapt să mi le recunosc. E hotărât acum să şi le îndrepte. Se teme să nu-i rămână vreuna necunoscută, nerecunoscută. E apelul suprem pentru a fi ajutat să coboare în adâncul sufletului său, până în colţurile cele mai îndepărtate, în care s-ar mai putea ascunde vreo greşeală, pe care acum e gata s-o mărturisească. Şi să n-o mai repete. Şi să nu fie cumva printre cei care nu ştiu, sau nu vor să ştie că fac greşeli, sau nu ştiu ce spun, când recită mecanic: „Şi ne iartă nouă greşelile noastre” (Matei 6, l2).

John Wesley, un cunoscut predicator, călătorea odată în diligenţă cu un general care se arăta foarte supărat pe ordonanţa sa. Îi făcuse desigur ceva dar de îndată ordonanţa şi-a cerut iertare: „Nu iert niciodată”, a răspuns generalul mânios. Wesley a intervenit în discuţie: „Înseamnă, domnule general, că dumneavoastră nu greşiţi niciodată!”. De fapt greşea chiar acum când nu ierta pe cel care îi ceruse iertare.

Filosoful Leibnitz (secolul al XVIII-lea) spunea: „Dacă Dumnezeu îngăduie păcatul, e dovadă de înţelepciune (Theodicee, I, 26) pentru că întoarcerea, convertirea şi mărturisirea fac măreţia omului”. Exagerând desigur, într-o manieră pietistă, un Francois de Sales a putut zice: „Scumpe imperfecţiuni care ne fac să ne cunoaştem mizeria” (Scrisoare, 22 iulie l603), urmând o sintagmă catolică din aceeaşi categorie: „Felix culpa”, „fericita, greşeală, a protopărinţilor, datorită căreia Dumnezeu şi-a putut arăta mila, iertarea şi puterea!” (cf. Jacques Chevalier, Le sens du peche, „L'homme et le peche", Paris l938, p.l l7-ll8).

Nu, noi vom zice că era mai bine să nu fi fost culpa, că atunci ar fi rămas Felix singur, adică fericirea originară, în care dragostea şi înţelepciunea lui Dumnezeu ar fi strălucit nu în condiţii de împăcare, ci în condiţii de comuniune neumbrită de nimic. Este însă adevărat că, după căderea lui Adam şi Eva, datele problemei s-au schimbat. Nu s-au schimbat însă până la a se exalta răul.

Francois Mauriac îi critică pe teologii romano-catolici şi protestanţi care, observând că Dumnezeu foloseşte uneori răul pentru a ne face un bine mai mare, uită să spună că prin aceasta răul nu e nici scuzat, nici legitimat (La litterature et le peche, în vol. cit. supra, p. 2l2).

Mântuitorul nu critică învăţătura fariseilor şi a cărturarilor vremii Sale, ci le denunţă impostura, pentru că „ziceau, dar nu făceau”. Deosebea în viaţa lor binele de rău, păcatul şi răul. fiind condamnate ca atare.

Nu avem însă două vieţi, în una să căutăm adevărul şi virtutea şi în alta să le aplicăm. Avem o singură viaţă: în aceasta trebuie să-l căutăm, să-l găsim şi să-l trăim. Şi de toată rătăcirea şi greşeala aici să ne curăţim, să căpătăm iertare de la Dumnezeu.

Şi apoi Sfântul Efrem ne mai îndeamnă la o ultimă cerere: „Şi să nu osândesc pe fratele meu!”. De multe scăpăm. De multe ne îndreptăm. Cu greu, dar uneori şi iertăm. Voim să iertăm. Cel mai greu ne vine însă să nu ne comparăm. ‚Nu sunt ca vameşul acesta” (Le. l8, ll). Care din noi scapă de această comparaţie? Cum facem

o faptă bună, cum suntem gata să-l osândim pe cel care n-o face, şi ne socotim de îndată mai buni ca el. Cădem tocmai când am ajuns sus!

Şi de vorbirea de rău, cum să scăpăm? Câte feluri de vorbiri de rău nu inventăm! Evident, întotdeauna ne punem masca obiectivităţii, ne arătăm o sfântă surprindere şi scandalizare, dar obiectul e întotdeauna vorbirea de rău. Să-i scoatem celui pe care îl vorbim o cărămidă de la temelie. Să-i punem la îndoială reputaţia, să-i smulgem un prieten, un sprijin.

Aşa îl osândim. Îl condamnăm la osândă. Ce bine ştia Sfântul Efrem cât suntem de vulnerabili la acest capitol. „Şi să nu osândesc pe fratele meu!”. Să nu-l judec. Să nu-l condamn. Să nu-l vorbesc de rău!

Se zice că trei lucruri nu mai putem repara sau lua înapoi: cuvântul spus, timpul pierdut şi şansa pierdută pentru ceva ce putea fi făcut o singură dată. Cu cuvântul putem lăuda pe Dumnezeu, dar putem şi batjocori pe oameni.

O poveste spune că un rege, la un banchet a poruncit bucătarului său să prepare cea mai bună mâncare pe care o poate prepara el. A făcut mâncare de limbă. Regelui i-a plăcut. Şi mâncarea şi semnificaţia. A doua zi i-a poruncit să facă cea mai rea dintre mâncările pe care le ştie. I-a pregătit tot mâncare de limbă! Regele l-a felicitat.

***

Un pădurar locuia într-o colibă veche, în pădure. Era iarnă şi afară se pornise o furtună cumplită. Nu avea mâncare şi era în pericol să moară de foame. Şi atunci apăru în faţa colibei un leu încărcat cu vânat proaspăt. L-a chemat înăuntru şi leul a intrat. Omul şi leul au devenit prieteni. Leul a rămas să doarmă şi el înăuntru. Era pe vremea când leii vorbeau, ca în toate fabulele.

Dimineaţa, leul politicos l-a întrebat pe pădurar dacă a dormit bine. Omul a răspuns supărat: „Nici o clipă. N-am putut închide ochii. Miroşi atât de urât. Nu trebuia să te las înăuntru, animal puturos!”. Sătul acum, omul uitase binefacerea de ieri.

Leul fu foarte nemulţumit, dar nu spuse nimic. Se pregăti să plece. Înainte de a pleca îi spuse pădurarului: „Ia-ţi baltagul tău ascuţit şi bate-mă pe spate cât poţi mai tare. Dacă nu mă baţi, te bat eu pe tine”.

Omul îl bătu foarte tare pe leu, răzbunându-şi noaptea pierdută din cauza lui. Leul îngenunche de durere dar nu crâcni deloc şi îndată după aceea dispăru şchiopătând în pădure. „S-a dus pentru totdeauna şi-a zis pădurarul. Trebuie să fi murit din bătaia aceea!”. După un an, totuşi, pădurarul avu surpriza să-l vadă din nou pe leu în preajma colibei. Era vara şi leul sărea vesel şi sănătos bucurându-se de reîntâlnire.

„Nu fi surprins, prietene, îi spuse leul. Eu sunt. Pune-ţi mâinile pe capul meu şi vei găsi urma rănilor pe care mi le-ai făcut. Atunci tu te-ai răzbunat, iar eu mi-am potolit pornirea de a te mânca, pentru că mi-ai spus cuvinte jignitoare. Acum, iată, rănile mi s-au vindecat şi eu le-am şi uitat. Ceea ce totuşi nu pot uita, deşi te-am iertat, sunt cuvintele grele pe care mi le-ai spus!”. Cuvintele rănesc mai adânc şi rănile produse de ele se vindecă mai greu. Uneori nu se vindecă deloc. Pentru că nu mai pot fi luate înapoi, chiar dacă după ce le-am spus ne pare rău de ele.

***

Un preot căruia o femeie i-a spus la spovedanie că, printre altele, mai vorbeşte de rău pe alţii, i-a dat un canon care femeii i s-a părut foarte uşor: „Să mergi la târg joia viitoare şi să cumperi o găină. O tai pe loc şi în drum spre casă, smulgi pană după pană în aşa fel încât, când vei ajunge acasă, să fie gata curăţată”.

Aşa a făcut, dar nu înţelegea rostul canonului. Se duse la preotul care o aştepta şi îl întrebă ce trebuie să înţeleagă din ceea ce a făcut. „Vei vedea îndată; îi zise preotul. Fă acum drumul înapoi şi adună toate penele pe care le-ai smuls şi le-ai aruncat”. „Imposibi”, răspunse femeia. „Bătea vântul şi le-a risipit în toate părţile. Le-am aruncat la întâmplare”. „Cred că aşa este, i-a spus preotul. Tot aşa s-a întâmplat şi cu cuvintele rele, cu calomniile pe care le-ai împrăştiat tu despre alţii. Au plecat în toate direcţiile, preluate de unii şi de alţii. Încearcă acum să le aduni, dacă mai poţi! Fac rău peste tot pe unde ajung şi tu nu mai ai putere să le opreşti. Nu era mai bine să nu le fi spus ? Cum îţi vei suporta acum părerea de rău?”.

Câte taine ale sufletului omenesc nu cunoştea acest Sfânt Efrem din Siria! Şi cât de adevărat ne pune să ni le dezvăluim şi să le analizăm noi înşine! Ce savant manual de psihologie în cele câteva propoziţii ale acestei rugăciuni! Ne umblă prin suflet ca printr-o cămară căreia îi cunoaşte toate ascunzişurile. Şi ne simţim bine. Simţim că ne ajută şi ne oferă mijlocul de a ne-o curăţi, învăţându-ne să ne examinăm prin cuvintele cele mai simple, dar şi cele mai adânci, cele mai pline de har, care capătă valenţe noi, aşa cum sunt puse unele lângă altele.

Sunt cuvinte în stare să ne înmoaie şi să ne încovoaie inimile, să ne cuprindă blând şi să ne smerească minţile şi să ne arunce în genunchi căci rugăciunea se rosteşte cu metanii într-o supremă prosternare, care înseamnă în acelaşi timp micimea şi mărimea noastră, căderea şi înălţarea noastră, intrarea în adâncul din noi, în care sălăşluieşte Dumnezeu, „Cel binecuvântat în vecii vecilor", precum şi sfârşeşte Sfântul Efrem, sublima, neperechea lui rugăciune.

Să petrecem perioada Postului mare în ritmul cuvintelor acestei rugăciuni încărcate de har izbăvitor şi înnoitor. Amin.

Hristos a înviat!

Mitropolitul Antonie Pămădeală - Predică la a II-a şi a III-a zi de Paşti

Epistola I-a a Sfântului Ioan, ca şi Evanghelia sa, foloseşte un stil metaforic şi conţinutul ei este profund, teoretic, în mare măsură abstract, parcă ar fi adresată nu unor credincioşi de rând, ci unor intelectuali rafinaţi, obişnuiţi cu o gândire în care termenii tehnici sunt socotiţi cunoscuţi. Epistola, ca şi Evanghelia, vorbeşte de creştinism, care n-a venit să limiteze capacităţile minţii omeneşti, ci, dimpotrivă, să le stimuleze şi să le folosească în gradul cel mai înalt.

Sfântul Ioan defineşte în această Epistolă pe Dumnezeu prin două metafore: „Dumnezeu este lumină" (I Ioan 1, 5) şi „Dumnezeu este iubire" (4, 8). Dar înainte de aceasta, spre a nu se crede cumva că e vorba de definiţii panteiste, el îl descrie ca viaţă, personalizându-L. Dumnezeu este persoană. Este Cineva care există ca atare, cu care se poate deci dialoga, care gândeşte, simte şi comunică. Despre Acesta scrie Sfântul Ioan că e „Cel ce este de la început" (I Ioan 2, 13) şi precizează că e vorba de Tatăl (I Ioan 2, 13).

Dar Tatăl n-a fost niciodată singur. Geniala definiţie a raportu-lui dintre Tatăl şi Fiul din capitolul I al Evangheliei Sale e prezentată aproape în aceiaşi termeni şi în

întâia epistolă: „La început era Cuvântul şi Cuvântul era la Dumnezeu şi Dumnezeu era Cuvântul”, din Evanghelie, capătă în Epistola I-a următoarea formă: „Ce era de la început, ce am auzit, ce am văzut cu ochii noştri, ce am privit şi mâinile noastre au pipăit despre Cuvântul vieţii aceea vă vestim. Şi Viaţa s-a arătat şi am văzut-o şi mărturisim şi vă vestim Viaţa de veci, care era la Tatăl şi s-a arătat nouă” (I Ioan 1, 1-2). Aşa cum în Evanghelie spusese: „Şi Cuvântul trup s-a făcut şi a locuit printre noi” (1, 14) şi aici precizează că ei, contemporanii evenimentului, „L-au văzut, L-au pipăit”. În Epistolă însă Apostolul arată că El, Iisus, „s-a arătat” ca „viaţă” şi nu ca orice fel de viaţă, ci nemuritoare, veşnică.

Dacă privim cu un minimum de atenţie textul din epistolă, vedem că Sfântul Ioan avea în vedere acea viaţă care trecuse prin moarte şi biruise moartea, căci pomeneşte de „pipăirea cu mâinile”, fără îndoială având în gând întâmplarea cu Toma de după înviere.

Iisus s-a manifestat ca viaţă, fiindcă „exista de la început”, fiindcă era izvorul vieţii, a vieţii de care ne împărtăşim şi noi. Prin aceasta „împărtăşirea noastră este cu Tatăl şi cu Fiul Său Iisus Hristos” (I Ioan 1, 3). Spre a nu rămâne cineva cu ideea că ar fi vorba doar de o Doime, deoarece el era preocupat aici să precizeze raporturile dintre Tatăl şi Fiul, Sfântul Ioan afirmă în mod expres, după ce defineşte pe Duhul ca fiind „adevărul”: „Trei sunt care mărturisesc în cer: Tatăl, Cuvântul şi Sfântul Duh şi aceşti trei Una sunt” (Ioan 5, 7).

Textul ioanic din această pericopă precizează deofiinţimea Fiului cu Tatăl şi faptul că împreună sunt viaţă şi că, prin urmare, orice viaţă de aici vine: „Dumnezeu ne-a dat viaţă veşnică” (I Ioan 5, 11), spune Sfântul Ioan cuvânt cu cuvânt, fiindcă odată primită, viaţa este nemuritoare, aici şi apoi dincolo.

Problema apariţiei vieţii nu şi-a găsit încă o altă explicaţie coerentă, în afara celei teologice. Se fac afirmaţii despre unele posibilităţi de apariţie în alt mod decât cel prin creaţie, dar toate sunt presupuneri şi sunt puse în condiţii de durata practic neverifi-cabile.

Iată ce scrie savantul Francois Jacob („La logique du vivant”, 1970, p. 329-330): „Timpul şi aritmetica se opun faptului că evoluţia s-ar datora exclusiv unei succesiuni de microevenimente, a unor mutaţii survenind fiecare la întâmplare. Ca să extragem dintr-o ruletă, una după alta, subunitate cu subunitate, fiecare din cele vreo sută de mii de lanţuri proteice care pot alcătui corpul unui mamifer, trebuie un timp care depăşeşte cu mult durata atribuită sistemului solar” (la Alfred Kastler, „Această stranie materie”, Ed. politică, Bucureşti, 1982, p.238-239).

Mai precis e chiar fizicianul Alfred Kastler: „Nu există nici o nădejde să-se explice apariţia vieţii şi evoluţia sa doar prin singurul joc al forţelor hazardului. Alte forţe interviu aici” (p. 239). Dintr-o astfel de gândire generală, Kastler ajunge la ideea de cauză şi finalitate şi evident, la aceea de program. Ori, programul cere programator. „Dacă observaţia răbdătoare a faptelor biologice impune minţii ideea că un organ al unei fiinţe vii - ochiul sau stomacul - se află aici pentru a îndeplini o funcţie, pentru a sluji un scop, de ce să se respingă această idee şi să se refuze a se vorbi de finali-tate? În fond voi merge chiar până la a spune că nu este ne-raţional să recunoaştem existenţa unui „proiect” sau „program” în faptele lumii fizice neînsufleţite” (p. 240).

Savantul Steven Weinberg, într-o carte de îndrăzneaţă analiză şi descriere a „Primelor trei minute ale universului” (Buc. 1984), îşi declară o anumită competenţă numai până la prima secundă, când a avut loc „marea explozie iniţială” (Big Bang). Mai înainte de aceasta nici prin calcule nu se poate merge. Şi chiar şi la aceasta „nimeni nu era acolo ca să vadă” (p. 163), iar o repetiţie nu mai e posibilă în nici un laborator.

Noi credem, aşadar şi nu ne simţim contrazişi de fapte sau de raţionamente care ne-ar putea proba contrariul, că viaţa vine de la Dumnezeu. Nimeni până azi, pe altă cale, n-a putut trece de pre-supuneri, deşi oamenii de ştiinţă au dorit întotdeauna să afle cum a fost, încercând să găsească un răspuns care, eventual, să fie altul decât cel religios.

Oneşti, ei descriu faptele şi graniţa până la care pot merge, chiar dacă nu trag concluzii care s-ar impune dacă nu pe cale pozitivă, măcar prin absenţa răspunsului pozitiv despre autoapariţia vieţii. Ei spun de obicei: „Deocamdată am ajuns aici. În rest, să mai aşteptăm”. Foarte bine că pot aştepta. Credincioşii nu pot aştepta, nici nu vor să aştepte. Ei, dincolo de credinţa pe care o au de la început, trag concluzii şi din faptul că ea nu le este con-trazisă, chiar dacă nu e afirmată de raţiune şi de ştiinţă.

Adesea, unii dintre oamenii de ştiinţă, ca şi filosofii, îşi irosesc vieţi întregi ca să găsească posibilităţi şi căi de a ocoli răspunsurile simple. Vezi tomuri imense în care tot efortul pare a fi îndreptat spre a complica, a ascunde, a întrebuinţa analogii sau concepte fără sens în ele însele, numai ca să nu se pronunţe cu privire la întrebările simple. Îşi diversifică sistemele şi le încifrează sub denumiri ca Sine, Fiinţă, Metafizică etc. şi în cele din urmă, nu răspund nici măcar la întrebarea cea mai simplă a unei bunici de la ţară.

Cu toate acestea, credincioşii încearcă să citească şi aceste texte, obscure cu bună ştiinţă, şi să scoată şi din ele cât se poate pentru a-şi hrăni sufletele avide de cunoaştere. Căci credinciosul nu e neapărat unul care ştie tot şi care nu mai are nevoie de nimic.

El ştie în mare ceea ce îl salvează de la anarhia de gând şi de simţire şi mai ales, de la anarhia morală, dar are mereu nevoie de tot mai multă ştiinţă, de tot mai largă cunoaştere, ca sa se împlinească, să-şi confirme şi să-şi adauge ceea ce ştie prin credinţă. Are drep-tate un cercetător al religiei care spune: „Nu e deloc obligatoriu ca propovăduitorii dogmelor religioase, filosofii de orientare mistică, ori chiar simplii credincioşi să fie ignoranţi în problemele ştiinţei. Dimpotrivă, mulţi dintre ei s-au aflat pe culmile ştiinţei şi culturii epocii lor. Nici teologii din zilele noastre nu încearcă să conteste cuceririle fundamentale ale ştiinţei. Ei se străduiesc să implice ştiinţa în susţinerea cuncepţiilor religioase, bazându-se pentru aceasta pe unele particularităţi ale procesului de cunoaştere”' (V.N. Serdakov, „Iluzia binelui. Valorile morale şi credinţa reli-gioasă”, trad. Elena-Maria Florescu, Cuv. înainte şi controlul tra-ducerii Octavian Cheţan, Ed. politică, Bucureşti, 1988, p. 35).

Aşadar, după credinţa noastră, viaţa vine de la Dumnezeu. Dumnezeu este autorul nu numai al vieţii, ci şi al lumii. Tot pornind de la judecăţi logice, creştinii au inventat raţionamente de tipul parabolei, despre care cu greu ar accepta că nu sunt elocvente.

Se zice, de pildă, că doi profesori, buni prieteni, aveau o dispută aprinsă despre originea universului. Unul susţinea că universul a apărut de la sine, dintr-o materie preexistentă care s-a organizat încetul cu încetul, fără să fie creată de nimeni. Celălalt susţinea că a fost creat de Dumnezeu, deoarece nimic preexistent nu se justifică logic şi nici organizarea datorată hazardului nu poate duce la forme logice, coerente. Ca ceva să existe, trebuie să aibă un creator. Din nimic nu poate apărea nimic. Nici un obiect nu se poate mişca de la A la B fără să fie mişcat de Cineva. Dar celălalt nu putea accepta aceste lucruri, deoarece, spunea, nu pot fi demonstrate experimental. Sunt doar afirmaţii teoretice.

Trecând în bibliotecă, gazda i-a scos din raft o carte preţioasă. „Cine a scris-o?”, a întrebat profesorul vizitator. „Nimeni”, a răspuns gazda. „Colega, să fim serioşi!”. „Dar sunt foarte serios. Aveam pe masă o sticlă de cerneală. Sticla s-a răsturnat, pe masă erau nişte hârtii şi deodată, din cerneala răsturnată, pe hârtii a apărut cartea aceasta!” Celălalt a rămas tăcut. A înţeles. A fost aproape de prisos când gazda a continuat: „Am răspuns după principiile tale. Le-am aplicat experimental. Şi iată că

acum nu le mai crezi. Cam aşa a fost şi cu originea uni-versului. Tot aşa mi-a sunat şi mie „nimeni" al tău!".

Şi a mai adăugat: „Ca să pot crede că totul a apărut la întâmplare, ar trebui să umplu o căciulă cu litere, să le amestec bine şi răsturnându-le pe masă, să obţin Divina Commedie, sau, am adăuga noi, Luceafărul. Sau măcar o strofă. Sau măcar un vers! Şi de ce n-ar fi experimental faptul că un corp nu se poate mişca singur de la A la B? Cine poate proba experimental contrariul?

Cine ar putea spune că acestea nu sunt argumente care au logi-ca lor, greu de combătut? Pe cât de greu de combătut, pe atât de uşor de înţeles. Dar Sfântul Ioan mai precizează: „Cel ce are pe Fiul, are Viaţa" (I loan 5, 12), aici cuvântul viaţă însemnând desigur „viaţă" în sensul în care Scriptura descrie mântuirea. Cine nu crede în Fiul nu se mântuieşte.

Aşadar, mărturisind credinţa în Fiul, mărturisim credinţa în viaţă. Aşa cum sfânt este Dumnezeu, sfântă este şi viaţa. Ea ne-a fost dată spre bucurie şi cum spune tot în această Epistolă Sfântul Ioan, pentru „ca bucuria noastră să fie DEPLINA" (I loan 1, 4).

Cine dar ar putea avea dreptul să curme viaţa dată de Dumnezeu, viaţa care este Dumnezeu? Cel ce omoară este ca un ucigător de Dumnezeu. Nimeni până azi n-a creat viaţă. Viaţa se naşte din viaţă, din Dumnezeu.

Cine ia viaţa, adesea plăteşte cu viaţa. Viaţa altuia e ca şi viaţa ta. Într-unul din textele sale manuscrise, Eminescu spunea: „Eu, tu, el - acelaşi lucru". Luând-o altuia, e ca şi cum ţi-ai lua-o pe a ta". Tot aşa cum luându-ţi-o pe a ta, e ca şi cum ai lua-o pe a altuia. De aceea sinuciderea se plăteşte în faţa lui Dumnezeu ca şi crima, cu pierderea mântuirii. Ba chiar mai mult, căci de o crimă te mai poţi pocăi, dar de sinucidere nu te mai poţi pocăi.

Uneori crima se pedepseşte pe loc, venind ca o autopedepsire fără apel, tocmai pentru că îndrăzneala curmării vieţii cuiva e păcatul cel mai mare. E păcatul împotriva Dătătorului vieţii. A da viaţă e în puterea exclusivă a lui Dumnezeu. E marele miracol. E ceea ce nu poate fi pus în discuţie. E ceea ce nu ne aparţine nouă, indivizilor, a decide dacă să fie sau să nu mai fie.

Spuneam că uneori curmarea vieţii cuiva se pedepseşte pe loc cu aceeaşi pedeapsă şi adesea, ea vine ca o autopedepsire. Vorba românească, care zice: „Cine dă, lui îşi dă", e adevărată şi în situaţia inversă: „Cine ia, lui îşi ia!".

Se zice că trei pădurari au pornit la pădure încărcaţi cu uneltele de care aveau nevoie, topoare, fierăstraie, funii şi tot ce mai trebuie în asemenea meserie. Ajunşi în pădure s-au aşezat la tulpina unui stejar bătrân să se odihnească şi să mănânce. Făcând loc în scorbura stejarului ca să pună acolo vasele cu apă la răcoare, au găsit un vas de lut, ascuns cine ştie de cine, cine ştie când, pe când scorbura va fi fost mai mică şi putrezirea n-o lărgise precum era acum. Uitându-se în vas, l-au găsit plin cu monede vechi de aur. S-au bucurat.

Apoi s-au sfătuit ce să facă cu aurul, cum să-1 împartă. Au hotărât să-1 împartă între ei în părţi egale. Dar înainte de aceasta şi-au zis: „Acum că suntem bogaţi, să ne veselim. Unul din noi să meargă în oraş să aducă mâncare şi bău-tură. Doi să rămânem aici să păzim comoara. După ce ne vom ospăta, o vom împărţi şi ne vom întoarce acasă”. Au tras la sorţi. Celui ieşit la sorţi i-au dat bani şi a plecat după mâncare şi băutură.

Ce şi-a zis acesta, după ce a cumpărat cele trebuincioase: „De ce să împart eu comoara cu dânşii? Mai bine o iau eu toată!”. Cumpără o otravă puternică şi o amestecă în vin. „Euvoi da lor întâi să bea şi vor muri pe loc. Îi îngrop şi plec cu comoara”.

Cei rămaşi să păzească aurul n-au fost nici ei mai lipsiţi de imaginaţie şi nici mai puţin avari. S-au sfătuit: „De ce să împărţim comoara în trei? Dacă o împărţim în doi, ne va veni câte o parte mai mare. Când va veni prietenul nostru cu mâncarea şi băutura să-l omorâm, să-l îngropăm şi gata. Totul va fi al nos-tru”.

Aşa au şi făcut. După ce l-au îngropat a zis unul către celălalt: „Acum să mâncăm şi să ben şi să împărţim comoara”. Au mâncat, au băut şi au murit pe loc. Comoara a rămas neîmpărţită. Moartea şi-au pregătit-o toţi, singuri. Crezând că omoară pe celălalt, s-au omorât pe ei înşişi.

Aşa se pedepseşte lăcomia după avere, câştigată necinstit. Aşa se pedepseşte curmarea vieţii celuilalt.

Toţi şi-au pierdut şi viaţa unică de aici, care e mai scumpă decât tot aurul din lume şi viaţa veşnică, aceea care nu mai poate fi răscumpărată prin nimic şi niciodată.

Să celebrăm deci minunea vieţii! Să ne plecăm cu evlavie în faţa sfinţeniei vieţii! Să cinstim pe „Dătătorul de viaţă”, Domnul pe care îl mărturisim aşa în Simbolul credinţei.

Să rugăm pe Dumnezeu să înlăture din viaţa omenirii şi a lumii de El creată, tot ceea ce le ameninţă, să ne facă parte de „bucuria deplină” pe care ne-a sortit-o dintru început. Amin.

Hristos a înviat!

Hristos a Înviat din morți cu moartea pe moartea călcând! Cum înviem şi noi? "Mâna Celui care a biruit moartea se întinde spre noi; nu trebuie decât să întindem şi noi mâna noastră şi să o prindem pe a Lui"

"Familia ortodoxă", nr. 4 (111)/2018: Preasfințitul Ignatie, episcopul Hușilor: "Facem o transfuzie de Viață prin Învierea lui Hristos"

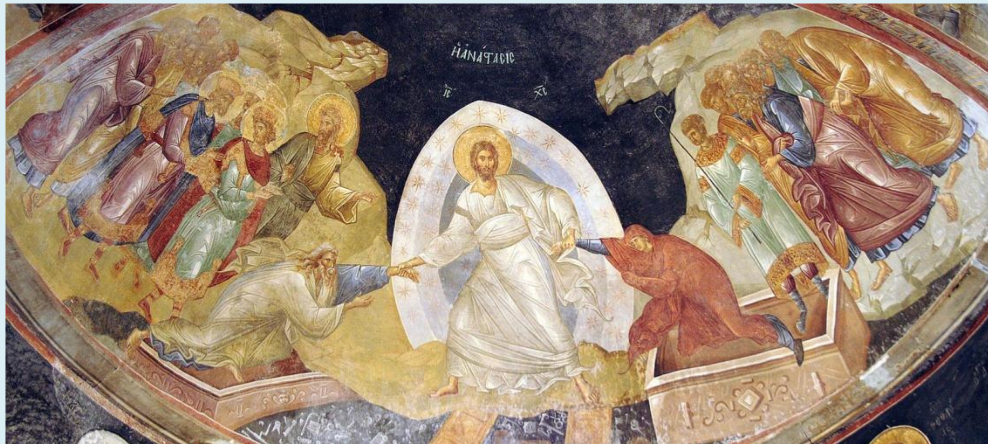
(fragment)

"Am devenit, dintr-un mormânt, un spaţiu în care Dumnezeu se aşază ca viaţă. "

- Vă rugăm să ne daţi câteva sfaturi despre cum să trăim această mare sărbătoare, Învierea.

- Pentru a ne raporta şi a avea o înţelegere dreaptă a ceea ce presupune această sărbătoare, aş recurge la scena Învierii Mântuitorului nostru Iisus Hristos din Catedrala Chora din Constantinopol. [a se vedea mai jos - n.n.]. Este una dintre scenele iconografice foarte des întâlnite în registrul iconografic ortodox. Hristos stă deasupra iadului, cu hainele fluturând - desigur, trimiţând la dinamismul a ceea ce înseamnă Învierea - şi cu mâinile întinse înspre Adam şi Eva, smulgându-i din tărâmul întunericului şi al morţii. Această prindere de mână, atât a lui Adam, cât şi a Evei, este reprezentată într-o manieră foarte sugestivă, şi anume Hristos îi ia pe Adam şi pe Eva de încheieturile mâinilor. Nu-i ia nici de degete, nici de palma

propriu-zisă, cum poate am avea noi tendinţa de a-l ajuta pe cineva să iasă dintr-o prăpastie, dintr-o mocirlă: îl prinzi de mână ca să poţi să-l smulgi de acolo. Hristos nu face aşa în această reprezentare iconografică, ci-l prinde pe Adam de locul unde se ia pulsul.

Şi m-am gândit că Învierea înseamnă, prin excelenţă, acest dar pe care ni-l dă Dumnezeu-Omul, Iisus Hristos, şi anume ne redă într-un fel pulsul pe care l-am pierdut, pulsul spiritual, această vibraţie a inimii noastre pe care am pierdut-o din pricina păcatului. Dacă noi reuşim să trăim învierea ca pe un puls, ca pe o vibraţie, ca pe o stare de fervoare a vieţii noastre în Hristos, cred că am înţeles foarte mult.

Şi ar mai fi încă ceva. Aş prelua de data aceasta o imagine biblică. Femeile mironosiţe s-au dus înspre mormânt şi erau preocupate de gândul: cine le va prăvăli lor piatra de pe uşa mormântului? cf. Marcu 16:3 Nu se gândeau nici la cum să-L îmbălsămeze pe Hristos, nici la faptul că au încă o ocazie de a se întâlni cu Hristos înfăşurat în giulgiuri, ci erau preocupate de cine le va da lor piatra de la uşa mormântului. Când ajung la mormânt constată, spre marea lor nedumerire, că piatra de la uşa mormântului era rostogolită.

Plecând de aici, eu înţeleg Învierea şi ca pe Hristos Care ia piatra de pe uşa mormântului sufletului meu, pentru a Se aşeza El acolo şi a-mi aduce Lumină. Facem, astfel, o transfuzie de viaţă prin Învierea Lui.

Noi avem şi o expresie în vorbirea noastră curentă: „Mi s-a luat o piatră de pe inimă!” - când rezolvi ceva, când eşti într-o situaţie de răscruce, într-o situaţie de mare încâlceală existenţială. Dacă noi reuşim să înviem, putem cu adevărat să spunem că ni s-a luat de pe inimă această piatră a păcatului, piatră care obtura Lumina

lui Dumnezeu, harul lui Dumnezeu. Şi eu am devenit, dintr-un mormânt, un spaţiu în care Dumnezeu se aşază ca Viaţă, ca Lumină, ca bucurie, ca smerenie.

[…]

***

Ziarul Lumina: La Paști, Hristos ne arată cum să murim pentru a trăi

[interviu de Raluca Prelipceanu]

Cu toții vom muri, fără îndoială. Faptul că Hristos s-a împărtășit de condiția noastră muritoare, de viața noastră, a transformat moartea în principiu și începătură a vieții pentru întreaga umanitate, fără excepție. Experiența aceasta este însă proprie fiecărei persoane în parte. Despre semnificațiile teologice ale Învierii lui Hristos ne-a vorbit părintele John Behr, directorul Seminarului Teologic „Sfântul Vladimir" din New York, SUA.

Părinte profesor, ce înseamnă de fapt această sărbătoare, Sfintele Paști?

Într-un fel este cea mai simplă întrebare, dar și cea mai complexă. Însemnătatea Sfintelor Paști este esențială pentru tradiția creștină. Și este important modul în care Biserica pune în valoare această sărbătoare. O săptămână întreagă ne pregătim pentru ea, pentru Săptămâna Pătimirilor ne pregătim vreme de 40 de zile, iar pentru marele Post iarăși ne pregătim vreme de trei săptămâni înainte de începerea lui, perioadă ce marchează începutul Triodului. Iar timp de 40 de zile după Sfintele Paști încă sărbătorim Sfintele Paști, astfel încât aproape o treime din an îl petrecem fie pregătindu-ne pentru Sfintele Paști, fie sărbătorindu-le. Biserica se concentrează pe această sărbătoare.

Deci, în cele 40 de zile care urmează Sfintelor Paști până la Înălțarea Domnului cântăm de sute de ori troparul Hristos a înviat! Probabil cel mai ușor pentru a înțelege însemnătatea Sfintelor Paști este să ne gândim la troparul Învierii, și acesta este foarte simplu, dar în același timp uimitor. Hristos a înviat din morți cu moartea pe moartea călcând. Acestea sunt cuvintele-cheie: cu moartea pe moarte călcând. Nu este atât de simplu: a murit într-o zi ca om și apoi peste trei zile a înviat ca Dumnezeu. Lucrul acesta nu ar ajuta pe nimeni. El biruiește moartea prin moartea Sa.

Prea adesea atunci când spunem cu moartea pe moarte călcând reducem totul la ideea că Hristos a biruit moartea, dar atunci când întreb pe cineva: „bun, Hristos a biruit moartea, atunci mai murim?”, răspunsul este „desigur, murim”. În limbajul Noului Testament, aceasta înseamnă de fapt că Hristos a biruit frica de moarte care ne înrobea de la bun început prin patimile noastre.

Deci, dacă ne gândim bine, venim în această lume fără nici o libertate de a alege, iar într-o zi vom muri. Kyrilov, unul dintre personajele romanului lui Dostoievski, Demonii, spunea: „Nimeni nu m-a întrebat dacă vreau să mă nasc”. Ne gândim că avem libertate pentru că putem vota pentru un partid sau altul, pentru că putem alege între diversele sortimente de cafea. Avem libertate într-un sens restrâns, dar nu și referitor la existența noastră. Suntem azvârliți în lumea aceasta fără drept de alegere și ajungem astfel într-o lume în care, indiferent ce am face, vom muri. Nu există nici o îndoială în această privință. Intrăm într-o existență marcată de nevoi și de moarte. Suntem de fapt ca morți de la bun început.

Deci, ceea ce a făcut Hristos nu a fost pur și simplu biruință asupra morții, ci completa ei transformare. Hristos a înviat din morți cu moartea pe moarte călcând. Știm că moartea este sfârșitul tuturor lucrurilor și ne temem de ea și, de aceea, facem tot ce ne stă în putință să rămânem în viață. Hristos transfigurează complet înțelesul nostru asupra vieții și morții: viața vine prin cruce, bucuria vine în viața noastră și îi dă un nou sens, prin cruce. Așa cum ne spune Hristos în Sfânta Evanghelie: „Cine va voi să își scape viața o va pierde“ (Mc. 8, 35), nu există nici o îndoială în această privință și totuși aceasta facem fiecare dintre noi de la Adam încoace.

Încă de la prima suflare încercăm să rămânem în viață. Ne concentrăm aproape toată energia și timpul acestei așa-zise vieți încercând să rămânem în viață: de pildă, mâncăm sănătos, facem tot ceea ce putem ca să ne prelungim cât mai mult existența. Dar Hristos ne spune clar „Cine va voi să își scape viața o va pierde”, dar dacă o va pierde pentru Mine, pentru Împărăție, pentru aproapele, atunci o va scăpa.

Dacă în loc să ne concentrăm cum să rămânem cât mai mult în viață, ne luăm crucea, murim față de noi înșine, trăim pentru alții, atunci viața pe care începem să o trăim nu mai poate fi atinsă de moarte pentru că am pătruns în ea prin moarte. Viața pe care începem să o trăim odată ce ne luăm crucea nu poate fi stricată de moarte pentru că la ea ajungem prin moarte. Am murit deja. Hristos a înviat din morți cu moartea pe moarte călcând, transformând complet moartea, după cum ne spune Sfântul Maxim Mărturisitorul. Din robi și victime pasive ale morții, noi

devenim acum făptuitori activi: ne luăm crucea, murim față de noi înșine, trăim pentru Hristos, pentru Împărăție, pentru aproapele, pentru Evanghelie, toate aceste lucruri despre care ne vorbește Sfânta Tradiție. Intrăm astfel într-o viață care nu poate fi stricată de moarte, o viață pe care o alegem în mod liber, din proprie voință. Deci, venim într-o existență marcată de moarte și de nevoi, iar ceea ce face Hristos la Sfintele Paști este să ne arate cum putem să ne folosim de moartea noastră ca să pătrundem într-o existență a iubirii jertfelnice alese în mod liber și din proprie voință. Și aceasta este viața lui Dumnezeu Însuși. Aceasta a făcut El cu moartea pe moarte călcând și apoi urmează și celor din morminte viață dăruindu-le.

Cei din morminte nu sunt doar cei morți în sensul fizic al cuvântului, ci noi toți, căci, așa cum am spus, suntem ca morți încă de când intrăm în această existență până când ne asumăm crucea în mod liber și din proprie voință. Deci noi suntem cei cărora chiar și acum Hristos le oferă această viață care nu poate fi stricată de moarte.

Cum putem să trăim învierea în mod practic, concret? Cum putem învia cu Hristos?

Începem să ne trăim învierea încă de la Botez. Pentru că ne botezăm întru moartea Lui ca să și putem învia împreună cu El. Este foarte important faptul că Sfântul Pavel în Epistola către Romani, unde descrie aceasta, schimbă timpurile de la trecut la viitor. Începe spunându-ne: "Au nu știți că toți câți în Hristos Iisus ne-am botezat, întru moartea Lui ne-am botezat? Deci ne-am îngropat cu El, în moarte, prin botez, pentru ca, precum Hristos a înviat din morți, prin slava Tatălui, așa să umblăm și noi întru înnoirea vieții; Căci dacă am fost altoiți pe El prin asemănarea morții Lui, atunci vom fi părtași și ai învierii Lui" (Romani 6, 3-5). Deci existența noastră se petrece între moartea noastră ritualică în Hristos, care pentru cei mai mulți s-a petrecut în trecut, și viitoarea înviere, când murim cu adevărat și suntem puși în pământ doar pentru a învia împreună cu El.

Iar Sfântul Pavel continuă spunându-ne: „Socotiţi-vă că sunteţi morţi păcatului, dar vii pentru Dumnezeu, în Hristos Iisus, Domnul nostru" (Romani 6, 11), deci ceea ce facem noi între botez și moartea noastră firească este o continuă asumare a crucii. Ceea ce Sfântul Pavel ne spune de fapt este că Murind, trăim... Murind neîntrerupt ajungem să trăim, prin moarte ajungem la viață, luând crucea și trăind nu pentru noi înșine, ci pentru ceilalți.

Ceea ce vedem astăzi în lume este faptul că mulți dintre noi vrem să ajungem la înviere fără să trecem prin cruce.

Da, într-adevăr, toți am vrea să înviem fără să ne asumăm și crucea. În reprezentările timpurii ale răstignirii Domnului din primele veacuri creștine remarcăm faptul că trupul lui Hristos este drept, brațele sunt tot drepte, iar ochii Săi larg deschiși. Câteva secole mai târziu, când am început să Îl reprezentăm pe Hristos mort pe cruce, au apărut și primele icoane ale Învierii.

În icoana Învierii, Hristos este reprezentat în picioare călcând pe porțile iadului, care sunt în formă de cruce, cu membrele întinse și țintuite ca și pe cruce. Este interesant faptul că nu Îl reprezentăm pe Hristos răsărind din mormânt, ci pe El ridicând pe Adam și Eva, Cel Viu îi scoală pe morți din morminte. Noi suntem cei morți, care suntem sculați din mormântul nostru la Înviere. Nu avem cum să ajungem la Înviere decât asumându-ne crucea pentru a pătrunde în viața cea nouă a lui Hristos.

„Că cine va voi să-şi scape viața o va pierde; iar cine îşi va pierde viața pentru Mine o va afla” (Matei 16, 25). Cum o pierdem pentru El în mod practic, în viața noastră de zi cu zi? Asumându-ne crucea, murind față de noi înșine, trăind pentru aproapele, aceasta este deja viața celui Înviat, o existență care nu poate fi atinsă de moarte. Și noi intrăm în această existență în cursul acestei vieți: trebuie să mă micșorez, ca El să poată crește. Eu mă micșorez luându-mi crucea, iar astfel îi dau Lui posibilitatea să crească în mine. Și în cele din urmă ajungem la cuvintele Sfântului Pavel: „Nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine” (Galateni 2, 20). Nu putem despărți crucea de înviere. Cei care vor să ajungă la înviere fără să treacă prin cruce vor de fapt prelungirea vieții pe care o ducem în lumea aceasta, nu vor viața care ne-a fost dată prin cruce.

Crucea înseamnă într-un fel curățire…

Nu este așa de simplu. Nu este o curățire pentru ca apoi să ajungem la altceva, la o altă stare. Prin faptul că ne luăm crucea ne trăim deja învierea.

Credeți că în ziua de astăzi oamenii mai cred în înviere?

Cred că vina o purtăm noi, modul în care le prezentăm noi învierea celorlalți. De multe ori pare ceva fantastic, incredibil și imposibil sau o reducem la aspectul ei moral: faceți toate acestea, asumați-vă această suferință și mai târziu veți căpăta răsplată. Cred că trebuie să devenim noi exemple vii pentru a-i putea convinge pe ceilalți, ei trebuie să vadă la noi măsura în care ne asumăm crucea și ajungem să trăim noi înșine o viață care nu poate fi stricată de moarte.

Mulți dintre noi ne nevoim de-a lungul postului, apoi ajungem la Înviere și trăim bucuria Învierii, ca apoi să ne întoarcem la modul nostru obișnuit de viață. Bucuria învierii poate să țină pentru unii câteva zile, pentru alții câteva săptămâni, dar apoi ne întoarcem la viața noastră zilnică, de multe ori plictisitoare și păcătoasă. Cum putem păstra bucuria Învierii în viața noastră?

Cred că este nevoie să înțelegem cu adevărat sensul postului. De ce postim? Cineva îmi spunea că Biserica Ortodoxă este cu adevărat Biserica care ne împinge către limitele noastre. Parcurgem 40 de zile în care nu mâncăm produse animaliere și apoi așteptăm să treacă miezul nopții ca să ne îmbuibăm cu lactate și cărnuri și ne minunăm de ce ni se face rău în ziua următoare. ***Sfintele Paști nu înseamnă o pendulare între post și ghiftuire cu bucate de dulce. Sensul postului nu este acela de a ne face să devenim mai buni, ca apoi să ne putem îmbuiba de mâncăruri și să petrecem. Rolul postului nu este legat de trup. Lui Dumnezeu nu îi pasă ce mâncăm noi. Sfântul Pavel ne spune că pe toate le putem mânca, chiar și carnea jertfită idolilor (I Corinteni, 8). Deci nu are importanță ceea ce mâncăm, ci ceea ce se petrece în mintea noastră, ce gândim referitor la aceasta.***

Adesea când sunt rugat să predic în câte o parohie, îi întreb pe oameni: „Câți dintre voi credeți că nu puteți face nimic când vă sculați dimineața până nu beți o ceașcă de cafea?" Și de obicei cel puțin jumătate recunosc acest fapt. Și le spun: „Aveți mulți idoli, cafeaua este mai importantă pentru voi decât orice altceva". De fapt, ne putem descurca foarte bine și fără cafea și putem face diferite lucruri cu trupurile noastre, dar problema este că noi gândim că nu putem, gândim că viața noastră depinde de acea ceașcă de cafea pe care o bem în fiecare dimineață sau de carnea pe care o mâncăm zilnic, sau de alte lucruri care considerăm noi că ne determină existența.

Adevăratul sens al postului este acela al unei discipline fizice îndreptate nu către trup, ci către minte. Ne folosim de o disciplină fizică ca să ne supunem mintea și astfel să stârpim aceste închipuiri mentale, proiecții ale minții noastre. Și atunci când trecem peste aceste bariere mentale, ne dăm seama că viața noastră nu depinde de ceea ce mâncăm sau bem, ci de Pâinea cea cerească, Cuvântul lui Dumnezeu. ***Postul nu are drept scop să devenim noi vrednici de Sfintele Paști și apoi să redevenim cum eram - înainte, ci să ne reamintească cât suntem de legați de Dumnezeu, după cum pruncul depinde de mama lui. Scopul este să revenim la starea aceasta de dependență față de Dumnezeu. Și în această stare ar trebui să ne trăim existența. Și desigur avem nevoie să ne amintim neîncetat de aceasta.***

Ca să ajungem la Înviere trebuie să participăm la toate evenimentele care au avut loc în viața Mântuitorului premergătoare Învierii. Unul dintre acestea este Cina cea de Taină, unde Hristos ne oferă spre mâncare însuși cinstit Trupul Său și însuși Scump Sângele Său și ne cere să facem aceasta spre pomenirea Lui.

Care este legătura dintre Paști și Euharistie? Atunci când Hristos ne spune în Evanghelia după Ioan „Cel ce mănâncă Trupul Meu și bea Sângele Meu” (Ioan 6, 54) nu ne invită la un act de canibalism, nu le spune oamenilor de atunci, aflați în locul respectiv „rupeți-Mi brațul și mâncați-l”. Dacă s-ar fi întâmplat așa, atunci numai cei prezenți ar fi putut lua parte la Cina Sa. Nu este vorba de așa ceva. ***El își oferă Trupul și Sângele pentru viața lumii și prin Înviere primim noi Trupul Său, Pâinea care s-a coborât din ceruri ca să o mâncăm și să bem și să avem viață veșnică. Astfel încât Paștile reprezintă evenimentul central al fiecărei slujiri euharistice.***

[…]

****

Astăzi, mâna lui Hristos ne scoate din moarte

Învierea Mântuitorului Hristos ne deschide un conţinut de existenţă din alt plan, cu impact major asupra lumii în care trăim. Ea ne dovedeşte că istoria şi cosmosul întreg, în generalitatea lor, sunt destinate să se ridice spre viaţa veşnică. Învierea este actul puterii smerite a lui Dumnezeu prin care Acesta răstoarnă logica viciată de păcat, neputinţă şi moarte. Despre evenimentul central care stă la baza credinţei creştine ne vorbeşte părintele Andrew Louth, profesor de patristică şi studii bizantine la Universitatea din Durham, Marea Britanie.

Părinte profesor, doar în lumina Învierii îşi găsesc sens vieţile oamenilor. Altfel, aşa cum spune şi apostolul Pavel, „dacă Hristos n-a înviat, zadarnică este credinţa noastră şi suntem mai de plâns decât toţi oamenii“ (I Cor. 15, 15-20). Cum motivează Învierea lui Hristos viaţa noastră?

Învierea nu este singurul eveniment din Evanghelii care aparţine şi trecutului, şi prezentului. Într-o piesă de teatru despre viaţa lui Hristos, scrisă de Dorothy L. Seyers, unul dintre personaje remarcă, gândindu-se la viaţa Domnului: „A fost singurul lucru care s-a întâmplat într-adevăr“. Întreaga viaţă a lui Hristos este şi acum prezentă. Când citim Evangheliile, în special la Sfânta Liturghie, Domnul este prezent între noi, cei care Îl ascultăm.

Mircea Eliade ne aminteşte de semnificaţia cuvintelor cu care începem citirea liturgică a Evangheliei: in illo tempore, „în vremea aceea“, o vreme care este prezentă acum.

Din acelaşi motiv, multe dintre cântările de la marile praznice încep cu „astăzi“:

⇒ *„Ieri m-am îngropat împreună cu Tine, Hristoase, astăzi mă ridic împreună cu Tine, înviind Tu;“ (Canonul Învierii)*

⇒ *,,„Astăzi este înainte însemnarea bunei voinţe a lui Dumnezeu… în Biserica lui Dumnezeu luminat Fecioara se arată… (praznicul Intrării în Biserică a Maicii Domnului),*

⇒ *„Astăzi Fecioara pe Cel mai presus de fiinţă naşte şi pământul peştera Celui neapropiat aduce“ (sărbătoarea Crăciunului).*

Harul lui Dumnezeu prezent în marile sărbători ne este oferit astăzi. Cu toate acestea, este adevărat că lucrurile se întâmplă astfel în special la praznicul Învierii Domnului, căci această sărbătoare prăznuieşte biruirea morţii, ruperea zăvoarelor care-i despărţeau pe cei morţi de cei vii - într-un fel, depăşirea felului în care timpul separă şi desparte.

„Numai din moarte se înviază“, scria un filosof german. Cât de mult trebuie să murim ca să dobândim o înviere deplină?

Se poate spune că Sfintele Paşti, „praznicul praznicelor“, le face pe toate celelalte posibile. Icoana acestei sărbători nu este a unui eveniment istoric - Hristos ieşind din mormânt, lăsând mormântul gol, de exemplu - ci Hristos pogorându-Se la iad şi scoţându-i de mână pe Adam şi Eva din împărăţia morţii la Împărăţia Vieţii.

Acest lucru este adevărat şi acum: mâna lui Hristos, mâna Celui care a biruit moartea se întinde spre noi; nu trebuie decât să întindem şi noi mâna noastră şi să o prindem pe a Lui. După cum se cântă în ritualul apusean: Mors et vita duello conflixeremirando: dux vitae mortuus regnatvivus (Moartea şi viaţa s-au confruntat în acea luptă uimitoare, Împăratul vieţii, Cel care a murit, împărăţeşte viu).

Dar cum întindem noi mâna ca să o prindem pe a lui Hristos? Ca şi Adam şi Eva, din Împărăţia morţii. Numai prin moarte, în moarte, putem să simţim mâna Celui Înviat. Aşa încât la întrebarea cât de mult trebuie să murim, răspunsul este: total. De ce? Pentru că nu trebuie să confundăm micile cicluri ale vieţii şi ale morţii în care suntem prinşi cu marea confruntare care a avut loc pe Cruce. Aceste mici morţi sunt necesare - acesta este sensul Postului mare - ca să învăţăm cât de mult trebuie să murim în felurile noastre de vieţuire. Pentru că concepţiile noastre

despre viaţă şi moarte sunt foarte limitate. Ciclul vieţii şi al morţii pare să caracterizeze totul. Lumea naturii şi cea a istoriei umane sunt cicluri care înalţă speranţe şi apoi le năruie. Moartea este orizontul întregii vieţi - umane, animale şi vegetale. Totul se sfârşeşte în moarte şi din nou ciclul vieţii începe. Astfel de cicluri par să fie lipsite de sens. Cum putem scăpa? Numai apucând mâna lui Hristos înviat. Numai eliberându-ne de deziluzia morală cauzată de ciclul fără sens al vieţii şi al morţii.

Şi cum facem asta?

Prin pocăinţă, unindu-ne cu celălalt ciclu - ciclul lui Dumnezeu Care Se face om, Care îndură moartea şi Crucea şi ne dă harul Învierii, dăruindu-ne o viaţă care transcende moartea, însăşi viaţa dumnezeiască - astfel încât ciclurile umane ale vieţii şi morţii încetează să mai fie fără sens, ci devin, ca să zicem aşa, o spirală, înălţându-ne, dar nu de pe pământ, ci cu pământ cu tot la slava transfigurată a Împărăţiei. Dacă nu facem asta, nici măcar cât de puţin, sărbătoarea Paştelui rămâne doar un festival de primăvară, celebrând noua viaţă care se va sfârşi inexorabil în moarte.

De ce a ales Hristos să învieze în taină, neştiut de nimeni? Ce semnifică pentru noi această discreţie a Învierii Sale, care, deşi tainică, a reordonat, a dat o nouă orientare lumii şi istoriei?

Să ne întoarcem la icoana Învierii, Anastasis, nu la un eveniment istoric aşa cum am spus, ci la un eveniment cosmic. Învierea a lăsat o urmă în istoria lumii: mormântul gol, întâlnirile cu Domnul Înviat.

Există însă în toate acestea ceva ascuns. Nimeni nu a văzut Învierea - singurele persoane prezente, soldaţii, dormeau - şi chiar atunci când Domnul Înviat le apare ucenicilor spre Emaus, Mariei Magdalena în grădină, nu este recunoscut imediat. De ce? Cred că există două motive. Mai întâi, Învierea lui Hristos nu a fost o resuscitare a unui cadavru, care ar fi putut fi observată, ci a fost biruinţa asupra morţii, a cărei consecinţă a fost că mormântul nu a putut ţine trupul Domnului.

Iar biruinţa asupra morţii este mai mult decât întoarcerea la viaţă: este o recreaţie, o nouă naştere, un eveniment paralel creării lumii de către Dumnezeu.

Nu era doar un capriciu al creştinilor din Biserica primară să sărbătorească concomitent crearea omenirii, Întruparea Cuvântului lui Dumnezeu în pântecele Fecioarei şi taina pascală - toate petrecându-se, după cum erau convinşi, pe 25 martie.

Căci toate acestea sunt manifestări ale puterii creatoare şi recreatoare a lui Dumnezeu: ceva dincolo de înţelegerea şi percepţia omenească. Aşa încât cel dintâi motiv al faptului că Învierea a rămas ascunsă de ochii tuturor este însăşi natura ei: însăşi lucrarea lui Dumnezeu, dincolo de orice scrutare omenească. După cum spune şi troparul: „Ca un purtător de viaţă mai frumos decât Raiul, cu adevărat pântecele tău s-a arătat mai luminos decât o cămară de nuntă împărătească, căci s-a făcut izvor al Învierii noastre“.

Înainte ca Hristos să Se înalţe la cer a spus: „Voi fi cu voi până la sfârşitul veacurilor“ (Matei 28, 20). T.S. Elliot, un scriitor britanic, recunoaşte, după douăzeci de secole, că „există întotdeauna Cineva care merge alături de tine“. Cum putem înţelege şi simţi prezenţa Lui?

Al doilea motiv al naturii ascunse a Învierii, care decurge din cel dintâi, este faptul că Domnul Înviat nu poate fi întâlnit decât în prezenţa Sa personală, nu-L putem urmări, nici nu-L putem lua prin surprindere. El ni se descoperă prin glasul Său. Aşa cum spune Sfântul Ioan evanghelistul despre Hristos, Păstorul cel bun: „Oile aud glasul Său şi El le cheamă pe nume şi le mână afară“ (Ioan 10, 3). A-L întâlni pe Domnul Înviat înseamnă a-I auzi glasul, a-L recunoaşte: este o întâlnire personală. Cum Îi recunoaştem glasul? Cunoscându-L, fiindu-ne familiar glasul Domnului din Evanghelii, primindu-L în Sfânta Taină a Euharistiei, ascultându-L în rugăciune. Însă, adesea, prezenţa Sa va fi greu de observat, adesea, Îl vom percepe foarte puţin şi ne vom da seama că este acolo şi nu L-am recunoscut: după cum strigă ucenicul iubit către Petru care era cuprins de uimire: „Domnul este!“ (Ioan 21, 7).

Dacă însă perseverăm în rugăciune şi ne familiarizăm tot mai mult cu glasul Său, atunci Îl vom găsi, adesea în locuri neaşteptate, de multe ori ca o prezenţă lângă noi - căci Domnul Însuşi ne-a spus că Îl găsim întotdeauna atunci când avem grijă de alţii şi luptăm să ne trăim viaţa în iubire.

(Traducere de prof. Anca Popescu)

Hristos a înviat!

PS Macarie despre trăirea tainei Învierii

PS Macarie, episcopul Europei de nord, la Radio Antena Satelor, despre sărbătoarea Sfintelor Paşti în meleagurile sale natale, de pe Valea Țibleșului:

***

Lumea Monahilor nr. 118, aprilie 2017:

Preasfinţitul Părinte Macarie, episcopul ortodox român al Europei de nord: „Să căutăm în Lumina Învierii sensul tuturor tainelor vieții”

„În fiecare noapte a Învierii, întreaga creaţie era toată un cântec, aşa cum nu simţeam în nici o altă noapte sau zi, în codrii ţibleşeni, iar părintele Teodor ne atrăgea atenţia: «A început Liturghia cosmică a Paştilor.»” Aşa îşi aminteşte trăirea bucuriei pascale în anii copilăriei Preasfinţitul Macarie Drăgoi, episcopul cu chip luminos ce-şi poartă dorul de acasă în ţinuturile mai reci ale Scandinaviei, acolo unde aduce, cu timp şi fără timp, multă mângâiere pentru sufletele românilor aflaţi departe de ţară.

În interviul ce urmează, Preasfinţia sa ne vorbeşte despre Taina Învierii şi ne îndeamnă, cu duioşia-i şi blândeţea-i binecunoscute, „să ne bucurăm de fiecare zi ca de darul lui Dumnezeu”, împărtăşindu-ne şi o frumoasă şi străveche rugăciune

pe care a învăţat-o, pe când era copil, în satul său natal de la poalele Munţilor Ţibleş.

„Ne vom regăsi, prin Înviere, spre viețuire în Hristos, în veşnicie"

În noaptea Sfintelor Paşti ne este adusă vestea cea mare că Hristos a biruit moartea şi a înviat. Preasfinţia voastră, vă rugăm să ne spuneţi care este sensul, sau mai bine zis Taina Învierii?

Cred că Taina Învierii stă ascunsă în fiinţa Bisericii şi în trăirea credinţei, pentru pregătirea veşniciei. ***Dacă Sfântul apostol Pavel îi încredinţează pe ucenicii din Corint că nimic din ceea ce ştim, facem sau împlinim nu are sens fără Înviere (I Corinteni 15, 13- 18), pentru că sfârşitul vieţii fără Hristos închide lumina existenţei umane, învăţăm de la dumnezeiescul apostol şi noi să căutăm în Lumina Învierii sensul tuturor tainelor vieţii, ca dar al lui Dumnezeu şi ca împlinire spre asemănarea cu El.***

Vestea Învierii este trăită cu o intensitate şi mai mare de cei care au aşezat în morminte persoane dragi, pentru care rugăciunile şi slujbele săvârşite cu atâta dragoste, în toate sâmbetele Postului mare, au dovedit iubire prisositoare şi jertfă ce nu cunoaşte marginile materiale ale acestei lumi.

După ce, preţ de şase săptămâni, creştinii au urcat spre Golgota, pentru a descoperi sensul ascuns al Crucii în Învierea lui Hristos, dar nu i-au uitat şi pe cei adormiţi în acest urcuş al rugăciunii şi jertfelniciei, fiecare învaţă că face parte dintr-o Biserică Vie, în care văzutul se împleteşte cu nevăzutul, ca un firesc al existenţei. De aceea spuneam că Taina Învierii se descoperă în inimile celor care simt că fac parte cu adevărat din Adunarea/ Biserica cea Adevărată, pentru a trăi deplin comuniunea cu cei care au trecut de la cele trecătoare la cele netrecătoare, pentru a învăţa că ne vom regăsi, prin Înviere, spre vieţuire în Hristos, în veşnicie.

Dar credeţi că noi, cei de astăzi, care ne declarăm creştini, înţelegem cu adevărat de ce a murit şi a înviat Hristos?

Sigur că înţelegem de ce a murit şi a înviat Hristos, pentru că în Înviere trăim fiecare zi a existenţei noastre. Creştinul trăitor al credinţei, care se roagă în fiecare seară, găseşte în rugăciunea Sfântului Ioan Damaschin, din pravila rugăciunilor de seară, următoarea întrebare: „Stăpâne, Iubitorule de oameni, oare nu-mi va fi acest pat groapă? Sau încă vei mai lumina cu ziua ticălosul meu suflet? Iată, groapa îmi stă înainte şi iată, moartea îmi stă înainte…" Dacă ne dăm seama că fiecare zi este,

prin excelenţă, darul lui Dumnezeu, că în fiecare seară experimentăm adormirea/moartea prin somn, iar a doua zi experimentăm învierea/trezirea din somn, înţelegem de ce a rânduit Sfânta Biserică drept zi de cinstire a săptămânii ziua de Duminică, pentru că în ziua în care ne trezim/înviem pentru Domnul, abia atunci suntem deplin ai lui Dumnezeu.

Tentaţiile societăţii postmoderne sunt din ce în ce mai agresive şi mai viclene în a crea imaginea autosuficienţei antropocentrice şi chiar a inutilităţii credinţei într-o lume a evidenţelor ştiinţifice şi a multiculturalităţilor seculare. Însă toate acestea sunt anulate de creştinul practicant atunci când, participând şi cuminecându-se la Dumnezeiasca Liturghie din ziua Învierii (Duminica), se dăruieşte pe sine ca prescură şi ofrandă de timp şi de fiinţare spre veşnicie.

„Frumusețea Învierii stă în aceea că Dumnezeu nu judecă pe nimeni atunci"

Vorbiţi despre creştinul trăitor al credinţei; dar pentru mulţi, acest praznic este un prilej de distracţie sau, în cel mai bun caz, o ocazie de a se reîntâlni cu cei din familie. Cum ar trebui petrecută Sărbătoarea Sfintelor Paşti ca să simţim cu adevărat Bucuria Învierii?

Este şi firesc, ba chiar şi recomandat să fie un prilej al bucuriei şi al regăsirii cu cei dragi din familie, cu cei pe care îi avem în inimă, dar nu reuşim fizic să îi avem permanent înaintea ochilor. Frumuseţea Învierii stă în aceea că Dumnezeu nu judecă pe nimeni atunci. Este momentul bucuriei supreme. Poate tocmai de aceea s-a rânduit a se citi în această noapte sfântă cuvântul Sfântului Ioan Hrisostom legat de bucuria pascală, când sunt invitaţi la cină şi cei care au postit, şi cei care nu au postit.

Cred, aşadar, că Sărbătoarea Sfintelor Paşti ar trebui petrecută în bucuria comuniunii, care începe cu comuniunea familiei. E greu să explici cuiva cât de frumos e în comuniunea sfinţilor şi în Hristos, dacă acea persoană nu experi-mentează măcar la marile sărbători comuniunea cu cei dragi. Bineînţeles, aceasta nu este modalitatea bucuriei depline, pentru că în aceste zile sfinte toţi merg de la biserică acasă, la masă, ca o prelungire a Mesei Euharistice. Bucuria Bisericii trebuie să fie şi bucuria familiei, iar familia trebuie să devină mica biserică în care se trăieşte iubirea Preasfintei Treimi.

Dumneavoastră amintiţi de faptul că, pentru unii, Sfintele Paşti ar fi un prilej de distracţie. Nu este deloc bine să confundăm bucuria sfântă cu distracţia sau relaxarea. De altminteri, termenul distracţie are rădăcină în limba engleză, unde

distraction nu are doar sensul de relaxare sau recreere, ci şi sensul de confuzie, de distragere a atenţiei, astfel că distracţia înseamnă o acţiune prin care uităm, suntem bulversaţi în raportul cu adevărata valoare a sărbătorii. Nu sunt permise acţiunile care să distragă atenţia de la sens, de aceea nici nunţile nu sunt permise în această perioadă aparte din an. Bucurie sfântă da, însă distracţie nu.

[…]

În urcuşul spre Înviere, căutăm neîncetat, împreună cu credincioşii jertfelnici, „oile rătăcite şi risipite ale casei româneşti” pe aceste meleaguri umbroase, întinse şi îndepărtate.

Ca să înţelegeţi puţin din apostolatul scandinav, vă citez un fragment dintr-un e-mail al unei familii credincioase, recent stabilită în nordul Suediei, într-o zonă unde ne-am pregătit să slujim de Înviere: „Vă scriu cu tristeţe. Dintre toţi românii cunoscuţi din zonă nu-s decât trei familii… Dacă îmi îngăduiţi, vă spun ce simt eu: noi nu suntem ca Sfântul Vasile să nu ne temem de exil fiindcă Dumnezeu e peste tot. El era sfânt şi preot. Noi nu suntem nici sfinţi şi nici preot nu avem, iar de jur împrejur e duhul lumii care distorsionează adevărul ca oglinzile de bâlci. Am plecat din ţară pentru o bucată de pâine. Văd însă că suntem mulţi care riscăm să ne pierdem veşnicia pentru acea bucată de pâine. E muncă de apostolat aici.”

„Ştiu că mai sunt mulți genunchi aplecați în miez de noapte la rugăciune”

Impresionantă această mărturisire. ***Cât de greu este să-ţi mărturiseşti credinţa într-o Europă care îşi renegă rădăcinile creştine?***

Este foarte greu să îţi mărturiseşti credinţa, dar şi să îţi păstrezi identitatea într-o Europă tot mai zbuciumată, de la zi la zi. De ce? Pentru că noi nu avem mânăstirile de acasă, cu părinţii şi maicile care să ofere un sfat şi să fie repere pentru cei căutători de sens; pentru că nu avem nici cimitirele noastre în care să se aşeze nu doar trupuri, ci şi rânduieli prin care cei vii să fie neîncetat alături de cei care aşteaptă Învierea cea de obşte; pentru că toţi devenim consumatori de bunuri şi emoţii induse psiho-afectiv de societatea modernă a Occidentului. ***De aceea este tot mai greu să îl faci pe cel din jur să înţeleagă că el valorează atâta cât iubeşte, nu cât consumă, că el vieţuieşte atâta cât făptuieşte, nu cât mănâncă.*** Însă, cu toate aceste greutăţi, avem şi bucurii nejefuite, pentru că cei care vin în viaţa Bisericii nu o fac din complezenţă sau din lipsă de activitate, ci pentru nevoia regăsirii alături de neam, de semeni, în dorul comuniunii cu Dumnezeu.

Preasfinţia voastră, aş vrea să ne amintim de cei din temniţele comuniste, pentru care noaptea de Înviere era trăită într-un mod copleşitor. Cei care au supravieţuit teribilelor închisori mărturisesc că era o revărsare de lumină care transforma temniţele în minunate catedrale. Mai poate da România astfel de mărturisitori ai Învierii?

Astăzi, din păcate, mulţi nu mai vor să se regăsească în jertfelnicia celor care au pătimit pentru Hristos. Suntem copleşiţi de orgolii şi răutăţi şi de aceea este tot mai greu să Îl vezi pe Hristos în miezul zilei, nu în întunericul nopţii. Cu toate acestea, ştiu că mai sunt mulţi genunchi aplecaţi în miez de noapte la rugăciune, sunt încă multe mâini şi inimi ale semenilor noştri împrumutate lui Hristos ca să lucreze pentru cei cu lipsă sau pentru cei suferinzi. Sunt ştiuţi de Dumnezeu sihaştrii din codrii noştri seculari, pentru care rugăciunea pentru mântuirea lumii este rânduiala de căpătâi. De aceea, cred că vor mai răsări din neamul nostru mărturisitori şi rugători pentru veşnicie.

„…ne este necesară cultivarea răbdării în raport cu tinerii”

Ce putem face, Părinte Episcop, pentru a le insufla copiilor şi tinerilor adevăratele valori creştine, care sunt respinse în lumea de astăzi, tot mai dominată de materialism şi corectitudine politică?

Cred că cel mai simplu este să trăim noi credinţa despre care le vorbim în cuvinte teoretice, iar mai apoi să îi copleşim cu răbdarea şi cu dragostea noastră. Copiii sunt bulversaţi de multe lucruri din ziua de azi, nu doar de corectitudinea politică. Spun aceasta pentru că e o coincidentia oppositorum realitatea occidentală, unde tot mai mulţi descoperă valoarea Ortodoxiei ca valoare fundamentală a vieţii. E bine să îi iubim pe copii şi să îi moşim, după cum spunea Socrate, prin maieutică. Trebuie să îi învăţăm şi să îi formăm în lucrurile simple, dar fundamentale, ca rugăciunea, iubirea de Dumnezeu şi de semen, precum şi iubirea de Biserică şi de neam. Unii ascultă şi se schimbă pe loc, alţii, însă, decantează valorile credinţei şi în timp devin lucrători. Tinerii sunt ca mugurii plantelor pe care dacă îi atingi prea tare şi prea timpuriu riscă să cadă de pe ramură, dar dacă sunt înconjuraţi de atenţie şi afecţiune se deschid în flori minunate, bineplăcute lui Dumnezeu şi oamenilor. De aceea cred că nouă, celor prinşi în iureşul şi viteza zilei, ne este necesară cultivarea răbdării în raport cu tinerii, dar şi înmulţirea dragostei şi atenţiei pentru ei.

De luat aminte la ceea ce ne spuneţi! Vă mulţumim, Preasfinţia voastră, pentru căldura cu care aţi răspuns rugăminţii noastre de a acorda acest interviu şi v-am

mai ruga acum, la încheiere: un cuvânt de întărire, ca să păstrăm în inimile noastre bucuria Învierii.

Cuvântul de întărire vine de la Hristos, Cel care a Biruit moartea şi Care ne-a spus că va fi cu noi până la sfârşitul veacurilor. Să învăţăm să fiinţăm în Hristos şi în Biserică, pentru ca transformarea produsă de credinţa vie şi lucrătoare să o primească Domnul ca pe o jertfă bineplăcută Lui. Să ne bucurăm de fiecare zi ca de darul lui Dumnezeu, iar prin Învierea lui Hristos să înviem din moartea păcatului la Viaţa cea veşnică! Să ne trăiască Paştile!

Interviu realizat de Flori Tiulea

Hristos a înviat!

PS Macarie - avertismente duhovnicești puternice pentru creştinii din lume: “Sacrificăm propriii copii, propria soție sau propriul soț noilor idoli, pentru că noi înșine căutăm altceva decât pe Hristos în viața noastră. Vrem bunăstare, confort și apreciere în această lume…”/ Mesaj la centenarul Marii Uniri, de deșteptare din letargia duhovnicească şi a conştiinței româneşti: “Ne aflăm în fața unui abandon, sufletesc, dar și fizic, al țării și al neamului”

“Să avem mare grijă de copii, mai cu seamă în această societate atât de secularizată. A educa [a-l lăsa educat] pe copil prin Internet sau TV sau numai prin mediul întâlnit la şcoală şi în societate sau a neglija creşterea lui [sufletească, morală] pentru că avem serviciu sau carieră înseamnă a-l abandona pe copil în braţele unora care doresc distrugerea şi pervertirea copilăriei, a inocenţei. Avem datoria ca fiecare familie mică să devină Biserică, pentru a face faţă tăvălugului acestei lumi”.

[…]

Iubiți frați și surori pentru care S-a jertfit Hristos, dacă noi nu ne dăm pe noi înșine și unii pe alții, integral, Mântuitorului Hristos, atunci ne vom sacrifica unii pe alții pentru idolii acestor vremuri. Nu există o a treia cale pentru creștini! Fie suntem cu și întru Hristos, fie suntem cu mamona, cu „stăpânitorul acestei lumi”, care „nu are nimic” întru Hristos (Ioan 14, 30).

În vechime, profeții poporului ales plângeau cu plâns amar reaua decădere în idolatrie a iudeilor, care ajungea până la sacrificii umane!

„Au jertfit lui Baal-Peor și au mâncat jertfele morților… s-au amestecat cu neamurile și au deprins lucrurile lor. Au slujit idolilor lor şi s-au smintit. Şi-au jertfit pe fiii lor şi pe fetele lor idolilor. Au vărsat sânge nevinovat, sângele fiilor lor şi al fetelor lor, pe care i-au jertfit idolilor din Canaan şi s-a spurcat pământul de sânge” (Psalm 105, 28, 35-38).

Astăzi, nu mai jertfim lui Baal junghiindu-ne propriii copii, ci îi pierdem sufletește și îi sacrificăm noilor idoli ai societății postmoderne de consum! Îi lăsăm să ardă în focul patimilor aprinse de senzualitatea deșanțată a acestui veac! Îi lăsăm pradă ideologiilor de tot felul, care îi duc în robia cea mai cumplită a minții, care nu mai poate distinge ce e normal față de ce e anormal, naturalul de împotriva firii, bărbatul de femeie, viața de moarte!

Cum de ajungem aici? Pentru că pe noi înșine nu ne aducem înaintea lui Hristos. Și dacă pe noi nu ne dăruim Lui, atunci cu atât mai puțin putem aduce pe alții, fie ei și din propria noastră familie. Sacrificăm propriii copii, propria soție sau propriul soț lui Baal-Peor, pentru că noi înșine căutăm altceva în viața noastră.

Vrem bunăstare, confort material, apreciere și recunoaștere în această lume, mai mult decât vrem împlinire duhovnicească și răspuns bine primit al rugăciunilor de pocăință. Ne conformăm mai mult cerințelor pe care această lume le pretinde de la noi, decât cerințelor pe care Hristos le așteaptă de la noi.

Să facem acest exercițiu: să ne cercetăm și să vedem, cât efort, cât timp, cât cuvânt, câtă rațiune, câtă energie, câtă faptă cheltuim pentru a ne face plăcuți, acceptați, răsplătiți în această lume și pentru scopurile lumești, și cât efort, câtă cercetare de sine, câtă dedicare întru rugăciune și pocăință facem pentru a fi bineplăcuți lui Dumnezeu, pentru a ne simți realmente mădulare vii ale Bisericii?

Iubiții mei fii și fiice sufletești, sunt convins că cei mai mulți dintre dumneavoastră nu duc și nu caută o viață materială de lux. Majoritatea munciți aprig și cu multă sudoare pentru a avea o viață cât de cât decentă după standardele lumii de astăzi. Însă tocmai aici este problema: că standardele acestei lumi nu mai sunt firești. Nu mai sunt conforme naturii noastre. Este nefiresc să fii nevoit să muncești zi-lumină și să nu mai vezi chipul copilașilor tăi decât seara, când ești mult prea ostenit să le mai dăruiești un zâmbet, o mână caldă, o inimă primitoare. Este nefiresc să nu ai timp pentru soția ta sau pentru soțul tău și toată relația în familie să se rezume la

cele de strictă necesitate. Este nefiresc să nu poți sta, în tihnă, cu prietenii tăi cu care să discuți nu despre facturi sau despre ultimul model de telefon mobil sau de tabletă, ci despre viața veșnică, despre suflet, despre prietenie!

Din nefericire, în lumea în care trăim sunt călcate în picioare și sacrificate familia, prietenia, orice năzuință către înalt a sufletului omenesc! Primim, în schimb, surogate și droguri, adică plăceri deșarte, prin consum, și adicții care au rolul de a acționa ca anestezice care să acopere durerile inimii. Acesta este „contractul" pe care ni-l propune această lume: dă-mi sufletul tău și al celorlalți din casa ta, și-ți voi da, în schimb, senzații tari care să te facă să uiți de adevărata ta menire, care să-ți amuțească glasul conștiinței și zvâcnetul inimii tale.

Vedem limpede că această așezare împotriva firii începe să se transfere și în cele care până acum păreau de la sine înțelese: deosebirea dintre femeie și bărbat, definiția și sensul căsătoriei, al familiei. Cele două aspecte se împletesc și se presupun: pe de o parte, robia în societatea de consum, iar, pe de alta, desființarea totală a persoanei în ideologiile postmoderne.

Iubiți creștini, cum putem ieși din această nouă, cumplită și ultimă robie? Făcând tot ce ține de noi pentru a nu încheia acest „contract" cu lumea. Conștientizând că sufletul nostru și al celor de lângă noi a fost răscumpărat cu scump sângele Mântuitorului Hristos (I Petru 1, 18-19). De ce să aruncăm mamonei sufletul nostru, pentru care Dumnezeu Și-a dăruit spre jertfă Unicul Său Fiu? De ce să jertfim lui Baal-Peor sufletele copiilor, soților, prietenilor noștri pentru care Hristos S-a răstignit și a înviat?

[…]

***

Episcopia Ortodoxă Română a Europei de nord: A doua şi a treia zi de Paşti în Copenhaga şi Stockholm 2018

Cu acest prilej, ierarhul a adresat și un mesaj românilor legat de sărbătorirea Centenarului Unirii: „Pentru noi, împlinirea a 100 de ani de la Marea Unire din 1918 trebuie să fie nu doar un prilej de bună cinstire a jertfei înaintașilor noștri, nu doar un prilej de evocări istorice solemne, ci, mai ales, un prilej de trezire duhovnicească. Cât de actuale sunt, în acest sens, versurile imnului național! Deșteaptă-te, române, din somnul cel de moarte! Un somn greu, somn al morţii

duhovnicești, o letargie cumplită pare că ne-a cuprins și ne lasă dezarmați în ceasuri de grele încercări pentru neamul nostru.

Iată, suntem o țară, care la o sută de ani de un moment atât de promițător, se luptă din greu cu sărăcia, cu abuzurile, cu dezbinarea, cu demoralizarea, cu destrămarea, spirituală și fizică, a neamului.

Ne aflăm în fața unui abandon, sufletesc, dar și fizic, al țării și al neamului. Abandon care își găsește ilustrarea concretă în fenomenul migrației, dar care se regăsește și în rândurile celor rămași în țară într-un mod care este, poate chiar mai dureros. ***Căci ce poate fi mai dureros decât să nu mai crezi în țara ta? Să nu mai ai încredere și speranță gândindu-te la țară și la viitorul ei?***

Oamenii care au clădit România mare cu sângele și viața lor credeau din toată inima în țară și în propășirea ei. Gândeau din toată ființa că împlinirea lor nu poate avea loc decât prin împlinirea patriei. Simțeau că libertatea și demnitatea lor nu poate exista decât prin cucerirea libertății și demnității naționale. Doar o astfel de combustie interioară a putut da naștere binecuvântatei uniri din 1918. De aceea, misiunea noastră în acest ceas greu și decisiv pentru România, este să contribuim, din toată inima, la recuperarea fiilor și fiicelor care se simt abandonați de patrie, să contribuim la dezmeticirea din letargia care a cuprins neamul, să retrezim dragostea de țară și încrederea în destinul nostru colectiv. Fără astfel de simțăminte, o țară nu poate exista! O țară există doar în măsura în care inimile celor care o compun bat pentru ea!

Să recâștigăm, așadar, inimile fraților noștri. Să ne iubim unii pe alțîi, așa cum ne-au iubit părinții și strămoșii noștri, care ne-au lăsat o moștenire de cinste, plătită cu sânge. Și să ne amintim că “dacă veţi dormi în mijlocul moştenirilor voastre, aripile voastre argintate vor fi ca ale porumbiţei şi spatele vostru va străluci ca aurul” (Psalmi 67, 14). Dacă vom cinsti moștenirea pe care am primit-o, atunci vom avea parte de ea și de roadele ei. Dacă, însă, o vom disprețui și ne vom arăta nepăsători față de această moștenire și de jertfele făcute pentru ea, se va lua de la noi! (Matei 21, 43).

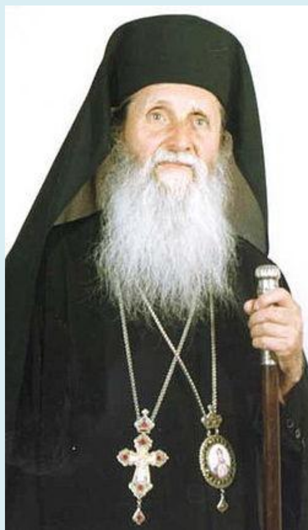
Țara nu există de la sine. Țara este o lucrare, care depinde de fiecare dintre noi. Dacă nu ne lucrăm țara, atunci alții vor intra în hotarele ei și vor răpi roadele ei. Dacă nu avem, fiecare dintre noi, țara prezentă, zi de zi, în preocupările și activitățile noastre, atunci noi nu avem, de fapt, o țară.

Să ne trezim, așadar, din letargia lipsei de încredere în capacitatea noastră de a lucra împreună și a lipsei de nădejde în viitorul nostru comun. Să fim recunoscători că avem șansa unei țări, unui neam. Dar, totodată, să fim deplin conștienți că această șansă nu poate fi ratată, decât cu prețul uriaș de a ne pierde țara și neamul.

Să ne aducem aminte de poporul iudeu din vechime, să ne gândim la poporul cetății Ninive și să alergăm la Dumnezeu, întru pocăință, rugându-L să ne izbăvească din multele noastre robii și să ne întoarcă, în libertate și demnitate, în moștenirea părinților noștri, a mai spus ierarhul ortodox român al Europei de nord.

Hristos a înviat!

ÎPS Pimen, arhiepiscopul Sucevei şi Rădăuţilor - Pastorală la Învierea Domnului a (2012): Să nu ne împuţinăm sufleteşte, să nu ne pierdem credinţa în Dumnezeu, încrederea în purtarea Lui de grijă faţă de neamul nostru omenesc

Iubitului nostru cler, cinului monahal şi binecredincioşilor creştini din de Dumnezeu păzita noastră Arhiepiscopie, har, milă şi pace de la Dumnezeu-Tatăl, iar de la noi, arhierească binecuvântare.

Hristos a înviat!

Iubiţi credincioşi, cu adevărat, mare este această sfântă zi de „sărbătoare a sărbătorilor" în care prăznuim, aşa cum glăsuiesc cântările slujbei Învierii „***omorârea morţii, sfărâmarea iadului şi începătura altei vieţi, veşnice***".
Prin Învierea Sa, Mântuitorul a biruit, a călcat moartea cu moartea Sa.

Cu trupul a fost pus în mormânt, iar cu duhul S-a coborât şi a propovăduit celor din veac adormiţi, ţinuţi în închisoarea iadului (I Petru 3, 19), care fuseseră neascultători altădată, începând cu strămoşii noştri Adam şi Eva. Pogorându-Se în iad, Domnul, cum citim în *Sinaxarul*, cuvântul de învăţătură la slujba sfintei sărbătoria Învierii Domnului, „***nu a înviat pe toţi care erau acolo, ci numai pe cei care au voit să creadă în El***".

Acum, înviind Domnul din mormânt, „***toate s-au umplut de lumină şi cerul şi pământul şi cele dedesubt***", deci întreaga făptură, creaţie a lui Dumnezeu, s-a

împărtăşit de harul Învierii Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Şi este firesc să fie aşa, pentru că Cel ce a înviat, fiind Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, „***este lumină***” (I Ioan 1, 5), „***este Lumina lumii şi luminează în întuneric***,(în întunericul păcatelor – n.n.) ***şi întunericul nu a cuprins-o***” (nu a acoperit-o, *n.n.*- Ioan 8, 12; 1, 5). ***El, Mântuitorul, este Lumina vieţii celui care urmează Lui*** (Ioan 8, 12). El este „***Lumina cea adevărată Care luminează pe tot omul, Care vine în lume***” (Ioan 1, 9). „ ***Cel ce ascultă cuvântul Meu şi crede în Cel ce M-a trimis are viaţă veşnică şi la judecată nu va veni, ci s-a mutat din moarte la viaţă***” (Ioan 5, 24), mutare care se datorează, deci, faptului dumnezeiesc al Învierii Mântuitorului, adevăr pe care-l vestesc cu atâta tărie cântările slujbei Învierii „…***Că din moarte la viaţă şi de pe pământ la cer, Hristos Dumnezeu ne-a trecut pe noi***”.

Iubiţi fii duhovniceşti, Mântuitorul ne-a trecut din moarte la viaţă şi de pe pământ la cer, prin învierea Sa, nu numai cu sufletul, ci şi cu trupul; ne-a trecut cu sufletul prin harul iertării păcatelor în Sfânta Taină a Spovedaniei, har împărtăşit Sfinţilor Apostoli în seara zilei Învierii Sale, când a zis: „***Luaţi Duh Sfânt; cărora veţi ierta păcatele, iertate vor fi şi cărora le veţi ţine, ţinute vor fi***” (Ioan 20, 22-23). Acest har al iertării, Sfinţii Apostoli, la rândul lor, l-au împărtăşit celor vrednici în Sfânta Taină a Hirotoniei episcopilor pentru a sluji Sfintele Taine ale lui Dumnezeu. Acest har al slujirii preoţeşti a fost împărtăşit de către episcopi din generaţie în generaţie până astăzi şi în veci. Această transmitere, înlănţuire se numeşte *succesiune apostolică*. În afara ei, nu există slujire preoţească adevărată care să împărtăşească harul iertării şi sfinţirii oamenilor şi a făpturii neraţionale – apa, unele plante şi, mai ales, hrana pentru trupul omului.

Mântuitorul, prin Învierea Sa, ne trece din moarte la viaţă şi cu trupul. Aceasta se înfăptuieşte la obşteasca înviere: „***Şi vor învia cei ce au făcut cele bune, ne spune Mântuitorul, spre învierea vieţii, iar cei ce au făcut cele rele, spre învierea osândirii***” (Ioan 5, 29); „***Dacă cineva va păzi cuvântul Meu, nu va vedea moartea în veac***” (Ioan 8, 51), moartea adusă de păcatele nemărturisite şi neiertate în Sfânta Taină a Spovedaniei. „***Plata păcatului este moartea***” (Romani 6, 23). ***Suntem datori să păzim, să împlinim cuvintele Mântuitorului, nu numai să le ascultăm sau să le propovăduim, să fim nu numai ascultători, ci şi împlinitori ai cuvintelor Lui*** (Iacov 1, 22). ***Să ascultăm şi să împlinim cuvintele Mântuitorului în duhul adevărului care ne face liberi*** (Ioan 8, 32).

Adevărul cuvintelor Mântuitorului este păstrat numai în şi de Sfânta Biserică, trupul tainic al Mântuitorului, şi el este vestit numai de Biserică prin slujitorii ei sfinţiţi în Sfânta Taină a Hirotoniei sau harisma culturii teologice. Biserica este,

după cum scrie Sfântul apostol Pavel, „***stâlpul şi temelia adevărului***” (I Timotei 3, 15).

Cuvintele Mântuitorului rămân în noi, rodind mântuirea noastră în măsura în care şi noi rămânem în El. „***Dacă rămâneţi în Mine, şi cuvintele Mele în voi***” (Ioan 15, 7); rămânem în Mântuitorul, dacă ne împărtăşim cu Preasfântul Trup şi Sângele Său: „***Cel ce mănâncă Trupul Meu şi bea Sângele Meu rămâne întru Mine şi Eu întru el***” (Ioan 6, 56). ***Rămânem în El şi El rămâne în noi în măsura pregătirii noastre creştineşti prin post, rugăciune, fapte de milostenie şi, fireşte, spovedindu-ne în Sfânta Taină a Mărturisirii, luând iertarea păcatelor, împlinind, în acelaşi timp, canonul dat de preotul duhovnic.***

Iubiţi credincioşi, astăzi, mai mult ca oricând, suntem datori să luăm aminte la cuvintele Mântuitorului: „***Atât cât sunt în lume, Lumină a lumii sunt***” (Ioan 9, 5).

Prezenţa tainică şi reală a Mântuitorului nostru Iisus Hristos în lume s-a vădit, de-a lungul veacurilor (celor două milenii), s-a făcut roditoare în operele de cultură şi artă, în înfăptuirile benefice ale oamenilor de ştiinţă, în faptele de binefacere umanitare individuale ale oamenilor, ale unor societăţi şi, mai ales, ale Bisericii, în viaţa morală, în legile justiţiei şi aplicarea lor şi, mai presus de toate acestea, în viaţa de sfinţenie a ascultătorilor şi împlinitorilor cuvintelor *Sfintei Evanghelii*. Cu alte cuvinte, cultura şi civilizaţia lumii, în ce ne priveşte, a lumii continentului nostru Europa, îşi au rădăcinile şi poartă pecetea învăţăturii creştine, ***a prezenţei şi lucrării persoanei Mântuitorului nostru Iisus Hristos, Lumina lumii Care revarsă în chip tainic şi real lumina Sa în sufletele, în minţile, în trăirea vieţii omului de fiecare zi, a vieţii în care iertarea, bunăvoirea, înţelegerea între oameni, munca făcută cu dăruire creează acel climat de pace, de bucurie curată, climat din care este alungat întunericul patimilor care aduc atâta tulburare în viaţa oamenilor***, după cum ne-o spune atât de limpede Sfântul Apostol Iacov: „***De unde vin războaiele şi de unde certurile dintre voi? Oare, nu de aici: din poftele voastre care se luptă în mădularele voastre? Poftiţi şi nu aveţi; ucideţi şi pizmuiţi şi nu puteţi dobândi ce doriţi; vă luptaţi şi vă războiţi şi nu aveţi, pentru că nu cereţi. Cereţi şi nu primiţi, pentru că cereţi rău, ca voi să risipiţi în plăceri***” (Iacov 4, 1-3).

Astăzi vedem cu toţii cum unii oameni din Europa creştină vor să fie nemuritori aici pe pământ şi ce este şi mai înfricoşător este faptul că aceştia vor o societate, o lume fără Dumnezeu. Aceşti oameni au întors spatele la Dumnezeu şi vor să-L alunge din creaţia Sa prin programe economice şi legi care promovează imoralitatea, pervertind demnitatea omului făcut după chipul lui Dumnezeu,

ademenesc, îndeamnă şi chiar constrâng prin măsuri economice, ca oamenii să le urmeze, adică că renunţe la trăirea vieţii călăuzite de învăţătura creştină, să se lepede de Dumnezeu.

Iubiţi creştini, în faţa acestei primejdii să nu ne împuţinăm sufleteşte, să nu ne pierdem credinţa în Dumnezeu, încrederea în purtarea Lui de grijă faţă de neamul nostru omenesc, ştiind că „***Dumnezeu, celor mândri le stă împotrivă***” (Iacov 4, 6; I Petru 5, 5), „***Dumnezeu nu se lasă batjocorit***” (Galateni 6, 6), „***Porţile iadului nu vor birui Biserica lui Hristos***” (Matei 16, 18).

„***Dumnezeiasca Lui putere ne-a dăruit toate cele ce sunt spre viaţă şi spre bună cucernicie, făcându-ne să cunoaştem pe Cel ce ne-a chemat prin slava Sa şi prin puterea Sa, prin care El ne-a hărăzit mari şi preţioase făgăduinţe, ca prin ele să vă faceţi părtaşi dumnezeieştii firi, scăpând din stricăciunea poftei celei din lume. Pentru aceasta, puneţi şi din partea voastră toată sârguinţa şi adăugaţi la credinţa voastră: fapta bună, iar la fapta bună cunoştinţa; la cunoştinţă înfrânarea; la înfrânare răbdarea; la răbdare evlavia; la evlavie iubirea frăţească, iar la iubirea frăţească dragostea***” (II Petru 1, 3-7).

Să sporim în dragostea cea vie, milostenia, ajutorarea celor aflaţi în lipsuri materiale şi necazuri, aşa cum s-a întâmplat celor înzăpeziţi din acest an, în unele zone ale ţării noastre, zone (localităţi) în care mulţi bătrâni şi bolnavi au aşteptat ajutorul nostru umanitar, dragostea noastră creştinească. Să ne bucurăm în Domnul şi să-I mulţumim cu smerenie lui Dumnezeu că ne-a învrednicit şi pe noi, fiii eparhiei noastre, să le oferim ajutorul cuvenit pe măsura posibilităţilor noastre materiale şi a dragostei noastre creştine. Prin aceasta, am îndeplinit ceea ce suntem datori să facem în toată vremea şi în tot locul, pentru că trebuie să trăim nu numai pentru noi, ci şi pentru cei de lângă noi, în primul rând pentru cei de lângă noi, ***să trăim în frica şi dragostea lui Dumnezeu împlinind poruncile Lui prin care rămânem în Dumnezeu*** (I Ioan 3, 24).

Datori suntem să ne rugăm unii pentru alţii şi, mai ales, pentru cei bolnavi, cu deosebire atunci când săvârşim Sfânta Taină a Maslului, Sfânta Taină căreia anul acesta îi acordăm o atenţie deosebită, toate strădaniile noastre creştineşti şi pastorale.

Rog pe Bunul Dumnezeu ca la sărbătoarea Sfintelor Paşti, Hristos Cel înviat să vă dăruiască sănătate, pace, linişte sufletească şi bucuria mântuirii.

Al vostru de tot binele voitor şi către Domnul pururea rugător, Pimen - Arhiepiscop al Sucevei şi Rădăuţilor

Hristos a înviat!

ÎPS Pimen, arhiepiscop al Sucevei şi Rădăuţilor – Învierea Domnului, minunea minunilor

Iubiţi credincioşi, Învierea din morţi a Mântuitorului nostru Iisus Hristos rămâne pentru totdeauna minunea minunilor, iar sărbătoarea Învierii rămâne sărbătoarea sărbătorilor noastre bisericeşti. Faptul Învierii este dovada de netăgăduit a puterii Sale dumnezeieşti; prin Înviere, Mântuitorul a biruit moartea.

Întreaga învăţătură a Bisericii se întemeiază pe Învierea Mântuitorului: "***Dacă Hristos n-a înviat***", scrie Sfântul Apostol Pavel, "***zadarnică este atunci propovăduirea noastră, zadarnică şi credinţa voastră***" (I Corinteni 15, 14).

Înviat din morţi, Mântuitorul S-a arătat mai întâi femeilor mironosiţe, S-a arătat apoi Sfinţilor Apostoli, după opt zile S-a arătat iarăşi Apostolilor, de faţă fiind şi Toma pe care l-a încredinţat de faptul Învierii, S-a arătat lui Luca şi Cleopa în drumul spre Emaus, S-a arătat la cei peste cinci sute de fraţi (credincioşi), S-a arătat lui Pavel pe drumul Damascului. Apoi, mormântul gol şi înfăşurăturile trupului şi mahrama care fusese pe capul Mântuitorului, pe de o parte, şi cuvintele îngerului de la mormânt, spuse femeilor mironosiţe: "***Nu vă înspăimântaţi! Căutaţi pe Iisus Nazarineanul, Cel răstignit? A înviat! Nu este aici. Iată locul unde L-au pus. Dar mergeţi şi spuneţi ucenicilor Lui şi lui Petru că va merge în Galileea, mai înainte de voi; acolo Îl veţi vedea, după cum v-a spus***" (Marcu 16, 6-7), pe de altă parte, toate acestea sunt dovezi clare ale adevărului Învierii Mântuitorului.

Sfânta noastră Biserică preamăreşte Învierea prin cântări de o frumuseţe neegalată, arătându-ne roadele duhovniceşti ale Învierii Domnului şi bucuria sfintei sărbători: "***Acum toate s-au umplut de lumină şi cerul, şi pământul, şi cele dedesubt… Cerurile după cuviinţă să se veselească şi pământul să se bucure; să prăznuiască toată lumea cea văzută şi cea nevăzută Învierea lui Hristos", "Izvorul vieţii".***

Învierea Mântuitorului a adus bucurii întregii creaţii a lui Dumnezeu. Omul s-a împărtăşit de faptul Învierii atât cu trupul, cât şi cu sufletul: învierea cu trupul la obşteasca înviere, iar învierea cu sufletul în Taina Spovedaniei, în care omul înviază din moartea păcatului mărturisit preotului duhovnic şi iertat de Dumnezeu prin cuvintele: "Te iert şi te dezleg de păcatele tale".

Învierea noastră cu sufletul se petrece mai întâi în Taina Botezului, în care suntem iertaţi de păcatul strămoşesc, iar apoi în Taina Spovedaniei. ***Botezul este Sfânta Taină care, prin întreita afundare în apa cristelniţei, preînchipuie moartea, îngroparea, petrecerea celor trei zile în mormânt şi apoi Învierea Mântuitorului.***

Luând aminte la semnificaţia şi realitatea tainică a Sfântului Botez, datori suntem să săvârşim Sfânta Taină a Botezului prin întreita afundare a pruncului în apa cristelniţei şi nu prin turnare sau stropire. Ţinând cont de importanţa Sfintei Taine a Botezului, pentru o mai bună sporire a noastră, a lumii de astăzi, în cunoaşterea, trăirea şi mărturisirea credinţei noastre ortodoxe, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a luat hotărârea ca, prin cuvântul scris sau rostit privind învăţătura Bisericii despre Sfânta Taină a Botezului, să fie vestită atât din faţa uşilor sfântului altar, cât şi prin publicaţiile teologice, având în vedere, în primul rând, că ***prin Sfânta Taină a Botezului ne facem fii ai împărăţiei lui Dumnezeu, fii ai luminii dumnezeieşti.***

În măsura în care suntem încredinţaţi de importanţa Sfintei Taine a Botezului, în aceeaşi măsură avem conştiinţa importanţei vieţii de familie, pecetluită prin Sfânta Taină a Cununiei, înscrisă şi ea pe agenda Sfântului Sinod alături de cea a Botezului.

Cei căsătoriţi sunt datori să-şi trăiască viaţa ca fii ai împărăţiei lui Dumnezeu; sunt datori ca fiii, copiii lor, să fie botezaţi pentru ca şi ei să fie fii ai împărăţiei cereşti; sunt datori să dea naştere la fii, atâţia câţi sunt dăruiţi de Dumnezeu în măsura rodniciei, copiii fiind dar al lui Dumnezeu. Părinţii sunt datori să cunoască învăţătura Bisericii potrivit căreia orice zămislire înseamnă o persoană, o fiinţă umană care trebuie să devină cetăţean al împărăţiei lui Dumnezeu, o fiinţă care trebuie lăsată să se nască şi apoi să fie botezată şi nu omorâtă prin întreruperea

sarcinii prin mijloacele ştiinţei de astăzi care au ca autori şi înfăptuitori ai omuciderii persoane înstrăinate de poruncile lui Dumnezeu, în primul rând înstrăinate de porunca a şasea din Decalog: “Să nu ucizi!”.

Botezul şi Sfânta Taină a Cununiei consolidează viaţa de familie în duhul iubirii între membrii ei şi iubirii membrilor ei îndreptată clipă de clipă către Dumnezeu. În acest duh trebuie să-şi crească şi să-şi educe copiii dăruiţi lor de Dumnezeu şi dăruiţi de ei lui Dumnezeu prin creştere potrivit poruncilor dumnezeieşti.

În viaţa de familie are loc bucuria naşterii de copii, dar şi durerea morţii fiilor sau membrilor familiei la vârste diferite. Întristarea până la lacrimi pentru cei decedaţi este firească, îndreptăţită, dar, cum scrie Sfântul Apostol Pavel, ***această întristare trebuie să fie împletită cu credinţa şi nădejdea în învierea noastră de care ne-a încredinţat Mântuitorul prin Învierea Sa*** (I Tesaloniceni 4, 13-18).

Dreptmăritori creştini, Praznicul Învierii Domnului este sărbătoarea vieţii, a vieţii după moartea cu trupul, a vieţii după învierea din moartea păcatului mărturisit şi iertat în Sfânta Taină a Spovedaniei. Ne împărtăşim de această viaţă adusă de Învierea Domnului, prin împărtăşirea cu Trupul şi Sângele Domnului, în Sfânta Taină a Euharistiei Care este Însuşi Mântuitorul Iisus Hristos, “***Pâinea Vieţii***” (Ioan 6, 35).

Viaţa la care suntem chemaţi noi, credincioşii, în urma jertfei şi Învierii Mântuitorului nostru Iisus Hristos cuprinde omul în întregime: trup şi suflet atât în veacul de acum, cât şi în veacul celălalt. Suntem chemaţi la o viaţă de sfinţenie atât a trupului, cât şi a sufletului: “***Slăviţi, dar, pe Dumnezeu***”, scrie Sfântul Apostol Pavel, “***în trupul vostru şi în duhul vostru, care sunt ale lui Dumnezeu***” (I Corinteni 6, 20).

De aceea, în lumina adevărului care izvorăşte din Învierea Domnului, să ne străduim a ne purta ca fii ai vieţii, nu ai morţii, pentru că suntem fii ai luminii şi nu ai întunericului. Să urmăm cuvintelor sfinte: “***Cel ce voieşte să iubească viaţa şi să vadă zile bune să-şi oprească limba de la rău şi buzele sale să nu grăiască vicleşug; să se ferească de rău şi să facă binele; să caute pacea şi s-o urmeze***” (I Petru 3, 10-11).

Dragostea de Dumnezeu şi de aproapele să fie temelia vieţii noastre: “***Dacă zice cineva: iubesc pe Dumnezeu, iar pe fratele său îl urăşte, mincinos este! Pentru că cel ce nu iubeşte pe fratele său, pe care l-a văzut, pe Dumnezeu, pe Care nu***

L-a văzut, nu poate să-L iubească. Şi această poruncă avem de la El: Cine iubeşte pe Dumnezeu să iubească şi pe fratele său" (I Ioan 4, 20-21).

Să iubim pe aproapele nostru, "***fratele prea mic al Mântuitorului***" (Matei 25, 40) nu numai cu cuvântul, ci şi cu fapta: "***Dacă un frate sau o soră sunt goi şi lipsiţi de hrana cea de toate zilele şi cineva dintre voi le-ar zice: mergeţi în pace! Încălziţi-vă şi vă săturaţi, dar nu le daţi cele trebuincioase trupului, care ar fi folosul?***" (Iacov 2, 15-16). "***Cucernicia curată şi neîntinată înaintea lui Dumnezeu şi Tatăl, aceasta este: să cercetăm pe orfani şi pe văduve în necazurile lor şi să ne păzim pe noi fără de pată din partea lumii***" (Iacov 1, 27).

Să alungăm orice neînţelegere dintre noi, îngăduindu-ne unii pe alţii cu dragoste, silindu-ne să păstrăm unitatea Duhului întru legătura păcii (Efeseni 4, 2-3).

Rog pe Bunul Dumnezeu ca sărbătoarea Sfintelor Paşti să o trăiţi cu pace şi sănătate, întru bucuria mântuirii!

În ziua luminată a Sfintelor Paşti, vă întâmpin cu salutul pascal: HRISTOS A ÎNVIAT!

Al vostru de tot binele voitor şi către Domnul pururea rugător, Arhiepiscop al Sucevei şi Rădăuţilor † Pimen

Hristos a înviat!

IPS Teofan, mitropolitul Moldovei şi Bucovinei - Cuvântul pastoral de Învierea Domnului

Cu bucurie sfântă, vin în faţa inimii şi minţii dumneavoastră şi aduc, prin glasul Bisericii, vestea cea bună a biruinţei vieţii asupra morţii, a biruinţei luminii asupra întunericului.

Suntem în miez de noapte în faţa sfintelor biserici purtând în mâini lumânări aprinse ce răspândesc lumina pe chipurile noastre şi în jurul nostru. Noaptea este adâncă, întunericul este dens, dar lumânarea pe care o purtăm are puterea să străbată bezna din jur, să micşoreze sau chiar să îndepărteze întunericul nopţii.

Acesta este şi sensul Sfintelor Paşti: ***Învierea Domnului Hristos din morţi este lumina care pătrunde până în locurile cele mai întunecate ale fiinţei umane, redându-i acesteia puterea renaşterii de la moarte la viaţă.*** Hristos Cel înviat coboară până la cele mai de jos ale iadului din sufletul omenesc şi alungă de aici moartea, întunericul păcatului şi bezna deznădejdii. „***Pogorâtu-Te-ai în cele mai de jos ale pământului şi ai sfărâmat încuietorile cele veşnice, care ţineau pe cei legaţi, Hristoase***“, spune cântarea Bisericii din noaptea de Paşti. Pogorându-Se până la iadul care domină sufletele multor pământeni, Hristos aduce acestora vestea cea mare a depăşirii stării de iad în care ei se află: „**Îndrăzniţi, spune Hristos, acum am biruit! Eu sunt Învierea, Eu pe voi vă voi ridica, sfărâmând porţile morţii**“.

Dreptslăvitori creştini, viaţa noastră, viaţa lumii, ***viaţa umană în general este o tensiune continuă între lumină şi întuneric, între viaţă şi moarte, între frumuseţe***

şi „urăciunea pustiirii“, între adevăr şi minciună. Existenţa umană este precum această clipă: pe de o parte, un ocean de întuneric, pe de altă parte, lumina Învierii pe care o purtăm în mâini şi, nădăjduiesc, în suflete.

Da, există multă lumină şi viaţa autentică în lume. ***Oriunde întâlneşti o mamă cu pruncul în pântece sau un tată cu fiul său în braţe, acolo este un izvor nesecat de lumină şi de viaţă.***

Clipa în care cineva zâmbeşte sincer, vorbeşte fără vicleşug, oferă cuiva o floare sau o pâine este o clipă de lumină, o clipă de viaţă în adevăratul sens al cuvântului.

Omul aflat în stare de rugăciune, omul care are puterea îngenuncherii la spovedanie, omul care descoperă drumul către Sfântul Potir, omul care îl iubeşte pe duşmanul său, omul care este cuprins de adevărul că fără de Hristos nu poate face nimic bun şi frumos, un astfel de om este cascadă de lumină şi viaţă revărsată peste lume.

În acelaşi timp, în lume există mult întuneric şi din ce în ce mai multă moarte. Da, moartea pune stăpânire pe tot mai multe suflete care, deşi pretind că sunt vii, în realitate sunt dominate întru totul de moarte. Atât sufletul uman văzut ca persoană aparte, cât şi tendinţele generale ale societăţii actuale arată, la o analiză onestă, că spiritul morţii pătrunde tot mai adânc şi cucereşte tot mai multă lume.

Cultura morţii, propagată prin toate mijloacele, cuprinde în capcana ei, în mreaja cântecelor ei înşelătoare de sirenă, tot mai adânc şi tot mai multe suflete. Cuvintele Scripturii se adeveresc a fi actuale mai mult ca oricând. „În noi lucrează moartea“. „Moartea intră pe ferestrele noastre şi dă năvală în casele noastre, ca să piardă pe copiii din uliţă şi pe tinerii din pieţe“. Există, parcă, o căutare continuă a unui duh de moarte fără de care unii nu mai pot concepe viaţa. ***„[Ei] aşteaptă moartea [...], spune dreptul Iov, şi scormonesc după ea mai mult ca după o comoară”.***

Iar **înţeleptul Solomon** afirmă: „***Cei necredincioşi îşi atrag moartea cu mâinile şi cu glasul, se uită la ea ca la o prietenă, sunt pătimaşi după ea şi au făcut legătura cu ea şi cu adevărat vrednici sunt să fie ai ei***“.

De ce, oare, atâta moarte, stăpână asupra atâtor suflete care au sentimentul a fi vii? Forţa păcatului din noi şi strădania celor care îndepărtează societatea umană tot mai mult de cuvântul lui Hristos şi de Evanghelie poartă răspunderea răspândirii morţii în lume.

„Plata păcatului este moartea“. „Cel ce păcătuieşte [...] îşi păgubeşte viaţa lui”. Drept urmare, Scriptura continuă a grăi: „***Nu vă grăbiţi moartea prin rătăcirile vieţii voastre şi nu vă atrageţi pieirea prin fapta mâinilor voastre***“. Viaţa în păcat duce la pierderea „frumuseţii minţii“, cum zice cântarea Bisericii. ***„Intunecatu-mi-am frumuseţea sufletului cu plăcerile patimilor şi cu totul toată mintea ţărână mi-am făcut-o [...]. Iar acum zac gol***“.

Gol este omul pe dinăuntru din cauza păcatului. Uscăciunea sufletului, pierderea sensului existenţei, confuzia minţii, lipsa oricărui reper de stabilitate şi continuitate îl conduc pe om într-o stare de amorţeală, de indiferenţă, de derută şi, în cele din urmă, de deznădejde.

Toate acestea se cuprind în cuvântul „moarte”, moarte cauzată de păcat şi de atitudinea celor care, în diferite forme, lupta împotriva vieţii. O adevărată cultură a morţii desfăşurată cu multă tenacitate împotriva vieţii se observă în societatea umană astăzi. Nu războaiele, în sensul clasic al cuvântului, răspândesc moartea astăzi. Flagelul nemilos al avorturilor, care face mai multe victime într-un an decât în toată perioada celui de-al Doilea Război Mondial, este prima şi cea mai violentă manifestare a culturii morţii din societatea modernă. Pornografia, prostituţia, incestul şi păcatele contra firii constituie lovitura de graţie data familiei, sfinţeniei vieţii şi demnităţii fiinţei umane.

Legalizarea acestor practici şi plasarea lor în sfera normalităţii se înscriu într-o concepţie de viaţă totalmente contrară Evangheliei, tradiţiei neamului nostru şi bunului simţ al românului. Dacă la aceasta adăugăm diferitele tendinţe actuale de impunere a unor sisteme tot mai sofisticate de supraveghere a omului, de îngrădire a libertăţii şi intimităţii lui, tabloul culturii morţii se completează spre o nelinişte tot mai adâncă a oamenilor.

Fraţi creştini, surori creştine, în faţa unei asemenea situaţii în care logica morţii încearcă să înăbuşe cultura vieţii şi a iubirii, Biserica vine cu singurul răspuns posibil, şi anume că ***„Dumnezeu este viaţa, iar lipsa vieţii (adică a lui Dumnezeu) este moarte“.*** Fiind viaţă şi izvor al vieţii, Dumnezeu coboară pe pământ, ia trup din pântecele Fecioarei, „***gustă moartea pentru fiecare om***” pentru ca oamenii „***să-L cunoască pe El şi puterea Învierii Lui***“. Prin Învierea lui Hristos, „***se deschid intrările vieţii***” pentru om. Tot pentru om, prin „***Înviere, se arată izvorul vieţii celei nestricăcioase***“.

„***Pentru tine, zice Sfântul Vasile cel Mare, Dumnezeu este între oameni; pentru tine este împărţirea Duhului; pentru tine este nimicirea morţii; pentru tine este***

nădejdea învierii; pentru tine sunt poruncile dumnezeieşti care-ţi desăvârşesc viaţa; pentru tine este calea către Dumnezeu“. ***Pentru om sunt toate. Pentru om a coborât Dumnezeu pe pământ. Pentru om, Hristos-Dumnezeu a fost răstignit pe cruce, a murit şi a înviat din morţi. Totul este împlinit pentru om şi pentru viaţa lui.***

Da, Dumnezeu împlineşte totul pentru om. El, Dumnezeu, nu încetează a stărui la uşa inimii omului pentru ca omul să nu moară, ci să fie viu. „***Eu nu voiesc moartea păcătosului, zice Domnul Dumnezeu; întoarceţi-vă deci şi trăiţi***“. „***Păcătosul să se întoarcă de la calea sa şi să fie viu. Întoarceţi-vă, întoarceţi-vă de la căile voastre cele rele! Pentru ce să muriţi***?“, zice Domnul.

Răspunsul omului la această stăruinţă neobosită a lui Dumnezeu este, în primul rând, recunoaşterea stării de moarte în care se află, recunoaştere manifestată prin rugăciune. „***Vezi, Doamne***, zice omul prin glasul profetului Ieremia, ***cât (…) de strâmtorat sunt. Inima mea se zbuciumă în trupul meu, pentru că m-am răzvrătit foarte. Afară sabia seceră pe feciorii mei, iar înăuntru, moartea“.***

Iubiţi fii şi fiice întru Hristos Domnul, ***în noaptea Sfintelor Paşti primim vestea cea mare şi bună că Hristos a biruit moartea şi că noi, oamenii, luăm putere din puterea lui Hristos pentru a birui moartea din noi.*** Vom pleca spre dimineaţă la casele noastre ducând cu noi lumina Învierii. **Este necesar ca această lumină să rămână aprinsă tot timpul în sufletele noastre.** Este bine şi este frumos ca din această lumină să se împărtăşească membrii familiei noastre, prietenii noştri, colegii de la locul de muncă, duşmanii noştri dacă se poate. Este, de asemenea, urgent ca din lumina Învierii lui Hristos, din lumina Evangheliei Sale să se inspire cei ce ne guvernează, cei ce aprobă legi pentru ţară, cei ce ne reprezintă în afară.

Pentru ca acest lucru să se întâmple, rugăciunea noastră la Sfânta Liturghie sau acasă trebuie să fie mai stăruitoare, postul mai aspru, dragostea mai vie, lucrarea mai concretă şi mai evanghelică. Mai presus de toate, duhul unităţii trebuie să întărească fibrele lăuntrice ale Bisericii şi Neamului. Preoţi şi arhierei, călugări şi credincioşi de parohie, cârmuitori şi popor, toţi suntem chemaţi a rămâne uniţi în adevăr, stăruitori în credinţă, vii în iertare, dragoste şi curaj.

Rog pe Hristos Domnul, Cel înviat, să reverse asupra dreptslăvitorilor creştini din Moldova, din ţară şi din întreaga lume harul iubirii Sale celei nemărginite. ***Din izvorul cel dătător de viaţă şi lumină al Învierii să se împărtăşească tot neamul omenesc! Credinţa în Hristos, nădejdea în ajutorul Său şi dragostea pentru toţi oamenii să ne fie întreitul veşmânt care să ne apere de tot răul!***

În duh de rugăciune, pace sufletească şi curaj mântuitor să fim vestitori ai Învierii lui Hristos şi mărturisitori în Biserica Sa cea sfântă!

Cu dragoste sfântă întru Hristos Domnul, vă îmbrăţişez pe fiecare şi pe toţi laolaltă, rugând pe Dumnezeu să vă dăruiască zile senine de Paşti, bucurie sfântă în familie, răbdare în necazuri şi, mai presus de toate, mântuire.

Hristos a înviat!

IPS Teofan, mitropolitul Moldovei şi Bucovinei - „Omul Îl recunoaşte pe Domnul Hristos în momentul împărtăşirii cu Sfintele Taine“...

După citirea Sfintei Evanghelii, Înalt Preasfinţitul Teofan a adresat un cuvânt de învăţătură în care a vorbit despre călătoria pe care ucenicii Mântuitorului, Luca şi Cleopa, au făcut-o spre Emaus.

În continuare, Mitropolitul Moldovei şi Bucovinei a remarcat că ***Domnul Hristos ne însoţeşte în călătoria noastră prin această viaţă în orice loc şi în orice clipă.***

“Cei mai mulţi dintre noi nu avem capacitatea să înţelegem că în toate căile vieţii noastre Mântuitorul este cu noi. De multe ori, în viaţă avem sentimentul că suntem singuri. Când trecem prin clipe de încercare, strigăm la Dumnezeu ca şi cum ar fi undeva departe. În timp ce ne îndoim că ne aude, El este lângă noi. Poate chiar atunci, în momente de cumpănă, ne ia pe umerii Săi”, a spus Arhipăstorul Mitropoliei Moldovei şi Bucovinei, care a continuat să amintească de faptul că ***prin Taina Sfintei Împărtăşanii oamenii Îl pot recunoaşte pe Dumnezeu.***

Schimbarea vieţii creştinului care L-a cunoscut pe Dumnezeu

“Sfânta biserică este cel mai desăvârşit loc în care omul recunoaşte că Dumnezeu este cu el. Adevăratul moment în care omul Îl recunoaşte pe Domnul Hristos este cel al împărtăşirii cu Sfintele Taine.

De îndată ce Luca şi Cleopa au descoperit că Domnul este viu, că a călătorit şi a luat cina cu ei, au lăsat totul şi s-au întors *la Ierusalim. Aici au povestit şi altora minunea pe care au trăit*-o *alături de acel Străin.* ***Odată ce L-am descoperit pe Domnul Hristos, odată ce ne-am hrănit cu El, viaţa noastră ar trebui să nu mai fie la fel. Nu putem să-L cunoaştem pe Hristos şi gura noastră să tacă sau viaţa noastră să rămână la fel“,*** a subliniat IPS Teofan.

Hristos a înviat!

PS Gurie, episcop ortodox al Devei şi Hunedoarei – Pastorală la Învierea Domnului

† Gurie , prin harul lui Dumnezeu,
Episcop al Devei şi Hunedoarei,

Preacucernicului cler, Preacuviosului cin monahal şi Dreptmăritorilor creştini:
Sfântă binecuvântare arhierească din străvechea Cetate a Devei! Hristos a înviat!

Iubiţi credincioşi, valoarea şi semnificaţia profundă a acestei vestiri, care răsună în binecuvântata noapte a Sfintelor Paşti, poate fi înţeleasă cu adevărat doar de cei care, prin mila (harul) lui Dumnezeu, s-au ridicat (deşteptat) din moartea păcatului.

Fără Învierea Mântuitorului, viaţa şi condiţia pământească a omului sunt o mare zădărnicie şi un vis amăgitor ce stă permanent sub semnul întrebării: la ce folosesc alergăturile vieţii şi la ce bună viaţa ca atare, dacă moartea are ultimul cuvânt în rostirea existenţei? Învierea Mântuitorului este răspunsul lui Dumnezeu care pune în rost şi dă sens lumii şi vieţii!

Mi-am ales ca temă de meditaţie în Cuvântul pastoral din acest an ideea că Dumnezeul nostru este Dumnezeul Învierii, un Dumnezeu care-şi subordonează prezenţa şi lucrarea Sa în lume lucrării de înviere a fiecărui om în parte. Cei care nu înţeleg faptul că în spatele a tot ceea ce ni se întâmplă în viaţă stă efortul lui Dumnezeu de a ne recupera pe fiecare în perspectiva Învierii, aceia se vor sminti şi se vor dezamăgi de Dumnezeu. Mediocrii, superficialii, nu înţeleg taina Învierii lui Hristos şi se smintesc de Dumezeu pentru că nu înţeleg că viaţa pământească trebuie să fie o permanentă deprindere cu Învierea.

Iată câteva situaţii în care noi putem deveni superficiali şi mediocri, smintindu-ne de lucrarea şi prezenţa lui Dumnezeu în viaţa noastră.

Uneori suntem ispitiţi să sesizăm viaţa pământească doar sub aspectul ei de trecere şi de ducere înspre moarte. Alipiţi pătimaş de ziua ce se scurge, suntem confiscaţi de perspectiva că viaţa s-ar împuţina în noi pe măsura trecerii anilor.

Dumnezeieştii Părinţi subliniază faptul că unicul păcat sub soare e acela de a nu cunoaşte harul Învierii, de a nu şti, după spusa Sfântului Apostol Pavel, că deşi vasul nostru de lut, cortul acesta pământesc se sfărâmă, totuşi în el purtăm comoara veşniciei, harul Învierii!

Uităm că de la momentul botezului în faţa noastră şi la capătul vieţii pământeşti stă nu moartea, ci Învierea. Mormântul însuşi devine o tainică Biserică la umbra Crucii, o trecere a trupului spre nemurire!

În grai de poezie, Magda Isanos sesiza că atâta vreme cât nu privim spre cer, că atâta vreme cât umbletele noastre nu sunt o călătorie a iubirii (cu ochii aţintiţi spre Iisus, cum îndeamna „Apostolul neamurilor”), perspectiva existenţei este redusă la sentimentul că suntem doar muritori:

„E-aşa de trist să cugeţi că-ntr-o zi,
Poate chiar mâine, pomii de pe-alee,
Acolo unde-i vezi, or să mai stee
Voioşi, în vreme ce vom putrezi.

Atâta soare, Doamne, atâta soare
O să mai fie-n lume după noi;
Cortegii de-anotimpuri şi de ploi,
Cu păr din care şiruie răcoare…

Şi iarba asta o să mai răsară,
Iar luna tot aşa o să se plece,
Mirată, peste apa care trece.

Noi singuri n-o să fim a doua oară.
Şi-mi pare-aşa ciudat că se mai poate
Găsi atâta vreme pentru ură,
Când viaţa e de-abia o picătură
Între minutu-acesta care bate

Şi celălalt şi-mi pare nenţeles
Şi trist că nu privim la cer mai des,
Că nu culegem flori şi nu zâmbim,
Noi, care-aşa de repede murim.

(Magda Isanos, Cântare Munţilor, Bucureşti, 1985).

Să nu uităm, iubiţi credincioşi, că atunci când rostim Hristos a Înviat! afirmăm că nu moartea este sensul şi capătul vieţii pământeşti, ci, dimpotrivă, nemurirea, iar dureroasa despărţire a sufletului de trup este taina pe care o exprimă troparul Învierii „…Cu moartea pe moarte călcând şi celor din mormânturi viaţă dăruindu-le”.

În al doilea rând, noi ne putem dezamăgi de Dumnezeu atunci când suntem ispitiţi să-L căutăm nu pe Dumnezeul mângâierilor, ci mângâierile pe care Dumnezeu ni le poate dărui.

Prin căderile noastre în păcat, credinţa noastră se împuţinează, iar înţelegerea minţii devine superficială şi astfel noi încercăm să-L subordonăm pe Dumnezeu, cerându-I să ne împlinească voile noastre pătimaşe.

Bunăoară, mulţimea, care la praznicul Floriilor L-a întâmpinat cu „Osana!” pe Mântuitorul, s-a dezamăgit de El atunci când Domnul nu le-a împlinit dorinţa de a-L vedea ca pe un Mesia politic, eliberator nu de moarte, ci de nedreptăţile sociale şi istorice.

Smintită fiind de o mediocră înţelegere a lui Hristos, mulţimea adunată la Florii va cere cu îndârjire în curtea lui Pilat: „Răstigneşte-L!”, „Răstigneşte-L!”. şi noi putem fi vizaţi de această mediocră atitudine faţă Hristos Domnul, atunci când nu dorim să ne schimbăm după chipul lui Dumnezeu, ci să-L schimbăm pe Dumnezeu după măsura intereselor noastre pătimaşe.

Acesta este unul dintre mesajele esenţiale ale Zilei Învierii: nu Dumnezeu trebuie să facă ceea ce noi dorim, ci noi trebuie să învăţăm să facem ceea ce Dumnezeu doreşte. Doar aşa vom putea ieşi din măsurile înţelegerii noastre mediocre despre lucrarea lui Dumnezeu în lume. Să ne deprindem a ne lăsa până la abandon în mâinile lui Dumnezeu, pentru că doar aşa vom dobândi Învierea vieţii noastre!

În neîntrecute stihuri de rugă, poetul creştin al românilor, Traian Dorz, scria în acest sens :

„O, iartă-mi, Te rog, Doamne, atâtea rugăciuni,
Prin care-ţi cer doar pâine şi pază şi minuni!
Căci am făcut din Tine, adesea, robul meu:
Nu eu s-ascult de Tine, ci Tu de ce spun eu!

În loc să vreau eu, Doamne, să fie voia Ta,
Îţi cer şi-Ţi cer într-una, să faci Tu voia mea;
Îţi cer s-alungi necazul, să nu-mi trimiţi ce vrei,
Ci să-mi slujeşti în toate, să-mi dai, să-mi dai, să-mi dai…

Gândindu-mă că, dacă Îţi cânt şi Te slăvesc,
Am dreptul de a-Ţi cere să faci tot ce doresc.
O, iartă-mi felu'acesta nebun de-a mă ruga,
Şi-nvaţă-mă ca, altfel, să stau în faţa Ta.

Nu tot cerându-Ţi Ţie, să fii Tu robul meu,
Ci Tu cerându-mi mie, iar robul să fiu eu.
Să înţeleg că felul cel bun de-a mă ruga
E să doresc ca-n toate, să fie voia Ta!"

Aşadar, adevărata rugăciune este ***„Doamne, fie voia Ta!".*** Când nu ne rugăm astfel, când nu suntem în stare să ne abandonăm în braţele Lui dumnezeieşti, obligăm iubirea covârşitoare a lui Dumnezeu să ne judece şi să ne poarte prin încercări, pentru a ne desprinde din amăgirile în care trăim.

Atunci când Dumnezeu pare a ne dezamăgi aşteptările, să ne aducem aminte că El ştie care este adevăratul bine ce ni se cuvine.

În acest sens, Mântuitorul a dezamăgit cererea tâlharului de pe Cruce, care I-a cerut Domnului să Se coboare de pe lemnul răstignirii şi să Se izbăvească şi pe El şi pe ei. Tâlharul avea o gândire rezumată la viaţa imediată. El voia o minune de care să profite, neintuind că avea negândita şansă de a sta alături de Dumnezeu pe Cruce, pentru a se coborî prin ea (nu de pe ea) într-o viaţă ce nu mai putea fi pusă sub semnul întrebării legate de tragedia morţii. Mântuitorul a preferat să-i dezamăgească aşteptările, pentru a nu ne amăgi pe noi pe toţi.

Prin Crucea Învierii Sale, El ne-a dat puterea de a coborî şi noi, prin crucile pe care suntem ţintuiţi, într-un fel sau altul, într-o viaţă înviată din orice suferinţă şi din orice iad.

Iubiţi fraţi şi surori, de Dumnezeu se mai smintesc şi cei cu viaţa stricată şi pervertită până la măsurile diavoleşti. Aceştia Îi cer lui Dumnezeu să Se facă slujitor al patimilor lor.

Se spune că, odată, au mers la un împărat cel mai mare zgârcit şi cel mai mare invidios de pe pământ. Zgârcitul şi invidiosul în faţa împăratului! Iar împăratul le-a făcut următoarea propunere: „Unul dintre voi să-mi ceară orice va voi, dar să ştie că imediat celuilalt, care n-a cerut, îi voi da dublu!" Cei doi s-au frământat mult. Zgârcitul nu putea suporta gândul că celălalt va primi dublu faţă de el. Invidiosul, la rândul lui, se zbuciuma în sinea lui zicând:„Cum voi putea suporta să ştiu că el va avea dublu faţă de mine?". Aşa că nu se puteau nicicum hotărî. Până la urmă, invidiosului i-a venit o idee ce i s-a părut salvatoare: „Slăvite împărate! M-am hotărât eu să cer ceva!". „Prietenul tău va primi dublu faţă de tine" îl avertiză împăratul. „Da, Doamne! Îţi cer ca mie să-mi scoţi un ochi, iar lui să îi scoţi pe amândoi".

Sfântul Grigorie de Nyssa sublinia în acest sens: „Cel ce se foloseşte de rugăciune ca un lipsit de minte nu se ridică la înălţimea Celui ce Se dăruieşte pe Sine, ci doreşte ca Acela să Se coboare la treapta joasă şi pământească a poftei sale. şi, din acest motiv, Îi înfăţişează Celui Ce vede în inimi pornirile sale pătimaşe, nu ca să i se tămăduiască mişcările necuvenite ale minţii, ci ca să se facă şi mai rele, ducând la împlinire pornirea cea rea prin primirea ajutorului lui Dumnezeu. Fiindcă acela este necăjit, iar inima mea e răuvoitoare, Loveşte-l, îi spune el lui Dumnezeu. Numai că nu strigă: Însuşeşte-ţi patima mea sau să treacă răutatea mea la Tine! Îl roagă să Se facă părtaş al furiei sale".

Toţi aceştia nu înalţă lui Dumnezeu rugăciuni ca să scape de boala ce-i stăpâneşte, ci ca boala lor să se desăvârşească în fapte. Iar când Dumnezeu nu le ascultă cererea, se smintesc şi se dezamăgesc, neştiind că nu Dumnezeu este pricina nefericirii lor, ci viaţa lor pătimaşă!

Dreptmăritori creştini, ***unul dintre sfinţii iubitori de Dumnezeu exclama privind înspre taina Învierii : „O, Hristoase, care iubeşti pe cei ce Te răstignesc şi îi răstigneşti pe cei ce Te iubesc!".***

Iată un aparent paradox, dar de fapt o profundă lucrare a proniei dumnezeieşti! ***Hristos Se răstigneşte dintr-o sfâşietoare iubire pentru cei care-L pironesc pe lemnul Crucii. Pe Golgota este omorâtă moartea răstignitorilor! Mielul Jertfit ridică păcatele celor care-L jertfesc!*** „***Căci Dumnezeu aşa a iubit lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul Născut L-a dat, ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viaţă veşnică***” (Ioan 3,16).

Atâta vreme cât rămânem în păcate, Hristos va rămâne pe Cruce. Iubirea lui Dumnezeu nu poate coborî de pe Altarul Crucii, pentru ca nu cumva vreunul din păcatele noastre să rămână nepironit şi nespulberat de biruitoarea Înviere! Acesta este încă unul dintre mesajele fundamentale ale Zilei Pascale: „trecerea de la moarte la Viaţă”.

O, Hristoase, care răstigneşti pe cei ce Te iubesc! Covârşitoare taină: Dumnezeu, pe cei care-i găseşte vrednici îi pune alături de El pe Cruce, spre izbăvirea multora! Dumnezeu îşi asociază pe omul sfânt şi-l face lucrător al Învierii răstignitorilor. Înţelegem, astfel, de ce Dumnezeu i-a răstignit pe atâţia în temniţele şi în gulagurile istoriei: pentru că i-a trimis în căutarea şi spre Învierea oii celei pierdute prin hăţişurile atâtor ideologii totalitariste.

Iată, aşadar, încă unul dintre darurile fundamentale ale Zilei Învierii: cel ce cunoaşte harul Învierii nu va vedea moartea în veac.

Un mare mistic spunea: „Iisus este o rană de care nu te mai vindeci!” Cine cunoaşte harul Învierii, cine se face una cu dragostea Crucii lui Hristos nu mai poate să trăiască indiferent şi detaşat faţă de tragedia lumii, ce s-a smintit din Dumnezeu.

Vă chem pe toţi, iubiţi credincioşi, să fiţi adevăraţi fii ai Învierii. Răniţi de harul Învierii, să ne ostenim a cuprinde în rugăciunile noastre căderile celor ce în mediocra nepricepere îşi trăiesc viaţa pământească, deprinzându-se cu o existenţă înspre moarte.

Să ne rugăm Domnului Înviat să ne pironească pe Crucea dăruirii până la jertfă pentru viaţa şi Învierea lumii!

Hristos a înviat!

PS părinte Sebastian, episcopul Slatinei şi Romanaţilor – Predică la Duminica Sfintelor Paşti – Hristos a înviat, iar noi murim?

"Ce ne opreşte să urmăm acestui Dumnezeu blând şi plin de dragoste?" "Oare războiul care bate acum la usa omenirii este de invidiat? **…** *Iată cum, lipsiţi de bucuria Învierii, devenim uneori fiare".*

****

"Voi vorbi despre "*Învierea lui Hristos, bucuria noastră*". Am realizat-o în scris pentru a fi mai coerent, pentru a transmite mai multe mesaje, şi după aceea o să discutăm pe marginea ei. Am ales Învierea lui Hristos pentru că Sfinţii Părinţi, dacă veţi citi, o să vedeţi, vorbesc mai mult despre bucurie decât de suferinţă, de necazurile vieţii, de problemele vieţii pentru că noi suntem tentaţi să ne referim şi să vorbim mai mult despre ceea ce este în sufletul nostru. ***Sfinţii Părinţi, o să vedeţi, prea puţin abordau problema păcatului, ei vorbeau despre virtuţi. Asta era în inima lor, acestea le stăpâneau sufletele.***

Noi suntem tentaţi, – poate şi predicatorii pe care îi ascultaţi, preoţii unde mergeţi dumneavoastră la biserică - , suntem tentaţi să biciuim lucrurile neplăcute din viaţă. Să nu credeţi că pe vremea Sfinţilor Părinţi nu existau probleme, neajunsuri, nefericiri, însă ei nu le vedeau pe acestea. ***Vorbeau în operele lor în special despre virtuţi, despre bucuria Învierii, despre viaţa de dincolo mai mult decât despre viaţa de aici, pentru că toată petrecerea lor era în perspectiva Învierii. Şi aşa cred, ar trebui să fie perspectiva vieţii noastre: Învierea.*** Chiar dacă suntem încă în perioada Postului Mare, postim însă în perspectiva învierii, pentru înviere şi în perspectiva întâlnirii cu Hristos trăim cu toţii.

V-aţi întrebat vreodată de ce în noaptea de Paşti nu se citeşte una din pericopele evanghelice care relatează faptul istoric al Învierii? Vorbim de Evanghelia de la Liturghie… Pentru că la Naşterea Domnului, Evanghelia ne relatează Naşterea lui Iisus Hristos ca fapt istoric, la Bobotează, de asemenea, ni se relatează faptul în sine al Botezului Domnului. Şi tot aşa, la toate praznicele sunt evocate evenimentele istorice respective. ***Numai la Liturghia din noaptea de Paşti avem surpriză să ascultăm un text evanghelic care aparent nu are nimic de-a face cu actul Învierii.*** Vă aduceţi aminte textul?

1. La început era Cuvântul şi Cuvântul era la Dumnezeu şi Dumnezeu era Cuvântul.
2. Acesta era întru început la Dumnezeu.
3. Toate prin El s-au făcut; şi fără El nimic nu s-a făcut din ce s-a făcut …

Sunt primele versete din Evanghelia Sfântului Ioan. Ei bine, cred că explicaţia faptului pentru care Sfinţii Părinţi au rânduit acest text la Liturghie, şi nu unul dintre cele 11 Evanghelii ale Învierii, pe care le citim îndeobşte la Utrenie, cred că explicaţia ar fi că ***dacă la celelalte praznice pericopele evanghelice ne duc cu mintea şi cu sufletul în timp, Evanghelia din noaptea Învierii ne duce cu mintea şi cu sufletul dincolo de timp şi anume la început.***

Este interesant de observat faptul că Evanghelia Pascală începe cu aceleaşi cuvinte cu care începe şi Sfânta Scriptură a Vechiului Testament. ***"La început a făcut Dumnezeu cerul şi pământul"***, începe Cartea Facerii. ***"La început era Cuvântul"*** sunt primele cuvinte după Evanghelia de la Ioan. ***Ce înţelegem de aici? Înţelegem importanţa majoră a Praznicului Sfintei Învieri, care nu este doar un fapt istoric ci este de-a dreptul recrearea lumii şi un nou început.*** Este începutul unei noi zile a creaţiei, căci s-a făcut şi această interpretare, şi anume că: ***"a fost seara şi a fost dimineaţă"***, încheindu-se astfel ziua a şasea, şi începând ziua a şaptea. ***Adică a fost seara la răstignire, când întuneric s-a făcut de la ceasul al şaselea şi până la ceasul al nouălea, peste tot pământul, şi a fost dimineaţă în dimineaţa Învierii.***

S-a încheiat, deci, ziua a şasea a creaţiei şi a început ziua a şaptea schimbându-se în felul acesta şi ziua de serbare din sâmbăta în duminică. Prin urmare acum ne aflăm în ziua a şaptea a creaţiei iar în veşnicie vom fi în cea de a opta zi, semnul cifrei 8 simbolizând infinitul şi veşnicia.
Este interesant însă, pentru a evidenţia măreţia Sărbătorii Sfintelor Paşti, să observăm şi faptul că ***rânduiala propriu zisă a Învierii nu se face înăuntrul bisericii, prin comparaţie cu celelalte slujbe bisericeşti, ci afară, şi nu neapărat***

din motive de spaţiu. Totdeauna slujba Învierii se face în mijlocul naturii, pentru că Învierea nu se adresează numai făpturii umane ci făpturii întregi care, potrivit Apostolului Pavel, ***împreună suspină şi împreună are dureri*** (Romani 8, 22).

De asemenea, ***nu întâmplător Sfintele Paşti au fost rânduite să se serbeze în prima duminică cu lună plină după Echinocţiul de Primăvară când în univers se petrece renaşterea naturii, lumina a biruit întunericul, căci lumina lui Hristos biruieşte întunericul păcatelor şi al morţii noastre.*** Apoi, în ziua Învierii, la prânz, ***la aşa numita "A doua Înviere" se citeşte pericopa evanghelică în mai multe limbi ca să se arate că Învierea lui Hristos are vocaţie universală,*** adresându-se nu doar unui popor, poporului ales, poporul evreu, pregătit anume pentru primirea lui Mesia, ci tuturor popoarelor deopotrivă. Astfel, ***Sfintele Paşti apar ca o sărbătoare cosmică, universală şi a recreaţiei lumii, mai degrabă, decât un fapt istoric.***

În altă ordine de idei, trebuie să ştim că ***Mântuitorul Hristos a înviat acum două mii de ani din mormânt, biruind pe cel mai mare duşman al vieţii – moartea – şi arătând astfel că El este Stăpân nu numai peste viaţă, ci peste moarte: „Unde îţi este, moarte, biruinţa ta? Unde îţi este, moarte, boldul tău?"***(I Cor.15, 55). Acest lucru ne îndreptăţeşte pe noi creştinii ca, atunci când ne îngropăm morţii, nu doar să plângem pentru fireasca durere a despărţirii, dar şi să sperăm că moartea nu este dispariţie definitivă, pierdere în neant, ori trecere în nefiinţă, ci renaştere la o Viaţă nouă.

Hristos a înviat din morţi, prădând pe cel mai mare duşman al libertăţii noastre - iadul - şi arătându-Se astfel Mântuitor „celor ce şedeau în întuneric şi în umbra morţii"(Lc.1, 79):***"Unde iţi este iadule biruinţa?"*** Acest lucru a adus bucurie strămoşilor aflaţi sub blestem şi care se petreceau în iad, aşteptându-L pe Mesia, Cel ce avea ***„să ridice păcatul lumii"*** (In.1,29).

În sfârşit, ***Hristos a înviat din morţi, sfidând pe cel mai mare duşman al virtuţiilor noastre - păcatul - , arătând astfel nu numai că acesta poate fi biruit, ci şi că, prin viaţă bineplăcută lui Dumnezeu, noi putem moşteni viaţa de dincolo, pentru a împărăţi împreună cu Hristos Cel Înviat.***

Iubiţi credincioşi, ***Hristos a biruit şi moartea, şi iadul, şi păcatul, eliberându-ne din robia lor şi arătându-ne tuturor calea veşnicei vieţi, împărtăşindu-ne binecuvântarea deplinei libertăţi şi descoperindu-ne adevăratele virtuţi, cu preţul propriei jertfe.*** Şi, nu ar fi mai mare tragedie pentru omenire decât aceea ca

Mântuitorul Hristos să fi murit în zadar; să fi golit iadul doar pentru a se umple iarăşi şi să fi înfruntat păcatul doar pentru ca noi să-l îmbrăţişăm pe acesta apoi în mod voluntar.

De aceea, la acest praznic măreţ şi, totodată, răscolitor pentru întreaga noastră fiinţă, cred că ar trebui să ne întrebăm cu toţii: ***Hristos a înviat, iar noi murim?***

- *Putea-vom noi, oare – urmând exemplului Său – să înfruntăm păcatul, pentru a lucra virtutea?*
- *Putea-vom să prefacem moartea în Înviere şi să sfidăm iadul, pentru a ne sălăşlui în Împărăţia cea veşnică?*
- *Înţelegem noi de ce a murit şi a înviat Hristos? Am pătruns noi semnificaţia acestui praznic, sau luăm de la el doar ceea ce ne convine şi ne place?*

Căci, dincolo de bucuria mesei bogate de Paşti şi a revederii celor dragi, Învierea lui Hristos se vrea şi „Învierea" noastră, iar în Hristos nu vom învia până ce nu ne vom deprinde mai întâi a trăi potrivit învăţăturilor Sale şi a aborda creştineşte moartea; până nu vom râvni cu toată fiinţa noastră Raiul în locul iadului şi până când nu vom prefera virtutea în locul păcatului.

De aceea, pe cei care nu aţi aşteptat cu pregătire sfântă acest Praznic; pe cei care îl consideraţi un simplu eveniment istoric, sau îl priviţi ca pe un „spectacol" bisericesc; pe cei care vedeţi în el doar o bună ocazie de „petrecere", ori un prilej de a vă reîntâlni cu cei apropiaţi; şi, mai ales pe cei cărora Paştele nu vă spune nimic, vă întreb astăzi: ***Hristos a înviat, iar noi murim? Pentru cine a înviat Hristos?***

Dragii mei, nu există virtute fără biruinţă a păcatului şi nu poate exista fericire veşnică fără luptă duhovnicească, după cum nu a existat Înviere fără biruinţa morţii! Şi Hristos *„S-a făcut începătură"* nouă, ca să ne arate că slujirea Lui nu este nici aniversare, nici spectacol, nici petrecere – fie ea şi decentă, în compania celor dragi – , ci este pe rând angajament, luptă şi, în cele din urmă, biruinţă. Astfel, Hristos nu a murit şi nu a înviat şi pentru noi! Şi atunci, noi ce facem, murim? Căci Domnul ne-a arătat limpede că El este ***„şi Viaţa"***(In.14, 6), şi ***„Uşa"***, şi doar ***„cine va intra prin El se va mântui"***(In.1o, 9).

Nu este, aşadar, cale spre Înviere, decât numai *„îngroparea împreună cu El"*. De aceea, ***să murim păcatului şi să viem virtuţii! Să iubim dreptatea şi să urâm fărădelegea!***(Ps.44,9). ***Să ducem viaţă bineplăcută Lui şi El „ne va învia şi pe noi în ziua cea de apoi"*** (In.6, 40).

Dragii mei, înainte de Înviere, Domnul le-a spus ucenicilor: ”***Voi acum sunteţi trişti dar iarăşi vă voi vedea şi se va bucura inima voastră şi bucuria voastră nimeni nu o va putea lua de la voi*”.**

Iată deci că Mântuitorul Hristos, prin Înviere, a preschimbat tristeţea în bucurie. Ca om, El a cunoscut viaţa pământească şi necazurile ei, dar ca Dumnezeu ştia că după moartea trupului urmează viaţa cea fericită şi veşnică. ***Prin urmare, Domnul ne cunoaşte prea bine durerile, ştie că viaţa noastră pe Pământ, prin căderea lui Adam, nu mai este una paradisiacă, e plină de griji, de necazuri, planuri şi temeri. El ştie că în sudoarea feţei noastre ne mâncăm pâinea până ne vom întoarce în pământul din care suntem luaţi.***

Dar acest interval scurt şi zbuciumat, numit viaţă, El ne spune că are ceva sacru, că nu se limitează doar la traiul biologic, familie, serviciu şi distracţii, ci are nevoie de ceva mai mult pentru a se numi *viaţa autentică*. ***Diagnosticul de tristeţe al vieţii pământeşti l-au pus multe religii şi mulţi filosofi, dar bucuria veşnică numai Unul ne-a adus-o, Iisus Hristos cel Înviat.*** Aşadar realismul Mântuitorului constă nu numai în cunoaşterea vitregiei vieţii de aici ci şi în vestirea bucuriei cereşti, care ne aşteaptă dincolo, dacă vom şti să repingem răul şi să lucrăm binele.

Acest realism al Domnului ar putea părea naivitate în zilele noastre unora, care se consideră deştepţi şi emancipaţi dacă nu cred în Înviere. ***Dar vă întreb: “unde au ajuns cei care resping Învierea”? Au ajuns ei demni de invidiat? Sunt disputele dintre noi, sărăcia şi neajunsurile de tot felul de invidiat? Sunt milioanele de avorturi din România de invidiat? Sărăcia generalizată a unor ţări este de invidiat? Oare războiul care bate acum la uşa omenirii este de invidiat? Nu au oare, toate aceste neajunsuri, legătură cu credinţa? Oare un om credincios îşi poate omorî fratele? Sau un părinte responsabil îşi poate ucide copilul? Oare un om cu frică de Dumnezeu nu ajută pe aproapele său sărac?***
Iată cum singuri ne complicăm viaţa pe acest pământ. Iată cum, lipsiţi de bucuria Învierii, devenim uneori fiare. Căci ***dacă am avea bucuria Domnului în inimă şi nădejdea învierii în suflete, am da slavă lui Dumnezeu pentru toate şi nu am mai păcătui, ahtiaţi după plăcerile prea mici pe care ni le oferă lumea.***

Reclamele ne îndeamnă mereu ”*trăieşte viaţa la maxim*” ori “*trăieşte-ţi viaţa din plin*”. Trebuie să ştiţi însă că şi ***Domnul nostru Iisus Hristos acelaşi lucru vrea să ne dăruiască, belşug de viaţă, căci zice: ”Eu am venit ca viaţă să aibă şi din belşug s-o aibă”.*** Poate însă există o viaţă trăită mai intens decât cea descrisă de oamenii care l-au văzut pe Dumnezeu, precum ***Sfântul Siluan care spunea: ”Tu, Doamne, mi-ai dat să gust bunătatea Ta, şi mila Ta, şi sufletul meu e atras de***

Tine nesăturat, ziua şi noaptea, iar sufletul nu poate uita pe ziditorul său iubit fiindcă Duhul lui Dumnezeu îi dă puterea de a iubi pe Cel iubit şi sufletul nu cunoaşte săturare, ci este atras necontenit spre Părintele său ceresc“.

Aceasta este bucuria pe care nimeni nu o va putea lua de la noi, şi ea se deosebeşte de toate celelalte bucurii pământeşti mai ales prin durata ei, pentru că bucuria lui Hristos e veşnică, în timp ce bucuria lumii este trecătoare. Bucuria lumii ne poate fi răpită într-o clipă de un necaz sau un insucces, cea a Domnului ne e sporită clipa de clipă, uneori chiar şi prin necazuri, pentru eternitate. Orice bucurie pământească este umbrită de gândul morţii iminente şi tocmai de aceea biruitorul morţii ne spune că “Iarăşi vă voi vedea şi se va bucura inima voastră”.

Există unii oameni, însă, vrednici de plâns, care încearcă, precum căpeteniile iudeilor de altă dată, să ascundă sau să minimalizeze Învierea Domnului, să manipuleze opinia publică prin fel de fel de născociri prin care vor să facă din Domnul nostru Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu şi Mesia lui Israel, un simplu muritor de rând, iar din Învierea Sa, o legendă frumoasă şi fără nici o relevanţă pentru viaţa noastră, urbană sau rurală.

De unde ştim că nu e o legendă, şi cum putem dovedi aceasta? Mai întâi de toate, prin învierea sufletelor noastre, care se produce atunci când împlinim poruncile Domnului şi ne părtăşim cu însuşi Cel ce este Învierea şi Viaţa. Aşa cum la Adam mai întâi a apărut moartea sufletească prin neascultare şi abia apoi drept consecinţă a apărut şi moartea fizică, aşa şi acum: ***mai întâi înviem sufleteşte, alungând patimile necurate din noi, iar la sfârşitul lumii, la învierea de obşte vom învia şi cu trupurile.***

Există apoi nenumăratele mărturii de învieri săvârşite de Domnul Iisus Hristos şi de sfinţi, precum şi profeţiile atât din Vechiul Testament cât şi din Apocalipsa ce vestesc învierea ce va avea loc la sfârşitul lumii actuale.

Acelaşi har care ne înviază sufletele şi ne dăruieşte bucuria, pe care având-o, Sfântul Pavel spunea: ”Cine ne va despărţi pe noi de dragostea lui Hristos? Oare necazul, sau strâmtorarea, sau prigoana, sau foamea sau lipsa de îmbrăcăminte, sau primejdia, sau sabia?” Acelaşi Har ne înviază şi trupurile noastre.

Despre această realitate stau mărturie sfintele moaşte, specifice doar nouă, creştinilor, acele trupuri înveşnicite făcătoare de minuni şi izvorâtoare de minuni, ale celor care s-au făcut vase alese ale Harului, dovedindu-ne nouă tuturor, că Învierea este aproape şi este posibilă.

Învierea este o realitate care ne aşteaptă pe toţi. Dar noi o aşteptăm pe ea? ***Credem noi din tot sufletul, ceea ce spunem la fiecare Liturghie în Crez: "Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie", sau ne prelungim tristeţea din această lume şi în cealaltă în loc să alegem calea pocăinţei şi să ne bucurăm veşnic?***

Aceasta este întrebarea la care ne provoacă sărbătoarea Învierii, în fiecare an, să răspundem.**Pentru a ne fi mai uşoare răspunsul şi alegerea, nu trebuie să uităm cuvântul de mângâiere al Domnului, care cunoscându-ne prea bine temerile şi frica de necunoscut ne-a chemat către Sine zicând:** ***"Veniţi la Mine toţi cei osteniţi şi împovăraţi şi Eu vă voi odihni pe voi. Luaţi jugul Meu asupra voastră şi învăţaţi-vă de la Mine că sunt blând şi smerit cu inima şi veţi găsi odihna sufletelor voastre; căci jugul Meu este bun şi povara Mea este uşoară".***

Aşadar dacă jugul lui Hristos este bun, povara Sa uşoară, iar răsplata plină de bucurie veşnică, ce ne opreşte să urmăm acestui Dumnezeu blând şi plin de dragoste? Ce ne ţine departe de Harul Preasfântului Duh privându-ne de îmbrăţişarea Lui blândă?

Să lepădăm inerţia obiceiurilor necreştine, a egoismului, şi al secularismului şi să rostim credincioşi, sfinţi şi îngeri împreună: ***"Hristos a înviat din morţi, cu moartea pe moarte călcând şi celor din mormânturi viaţă şi bucurie dăruindu-le".***

Întrebări şi răspunsuri pentru PS Sebastian, episcopul Slatinei, la conferinţa de la Craiova din 2 aprilie 2012:

PS Părinte Sebastian: *"Suntem obsedaţi de rău, de diavol şi de puterile lui, în loc să fim obsedaţi de Dumnezeu şi de Înviere! Feriţi-vă să cicăliţi oamenii!"*

- Sunt unii dintre creştini care neagă postul şi celelalte nevoinţe duhovniceşti spunând că Dumnezeu cere de la om o inimă curată. Dar este posibil ca un om să-şi curăţească inima fără post şi fără nevoinţe duhovniceşti?

- Doar dacă o spală cu nu ştiu ce detergent la modă acum. ***Cum să-ţi curăţeşti inima dacă nu cu post, cu rugăciune, care sunt nişte exerciţii duhovniceşti?*** Aţi văzut, sportivii se antrenează, şi nu puţin! Sportivii care ajung să facă performanţă ani de zile se antrenează. Nu pot ajunge la performanţă fără antrenament. ***Care ar fi antrenamentul duhovnicesc de curăţire a inimii, a sufletului, dacă nu acestea pe care le-au lăsat Sfinţii Părinţi: postul, rugăciunea, milostenia, paza de toate faptele cele rele.*** Eu cred că se poate posti în continuare şi astăzi. Se poate posti în continuare; ce dacă oamenii au un serviciu la o firmă sau într-o fabrică sau într-o uzină sau mai ştiu eu unde? Se poate posti în continuare. Cred că sunt mofturi. S-a dovedit că postul face bine şi trupului, nu numai sufletului. Aţi văzut câtă reclamă se face pe fructe şi legume. Ne lipseşte râvna!

- Sunt unii dintre creştini care, cu toate că participă la Sfânta Liturghie şi încearcă să aibă o viaţă duhovnicească, însă sunt oameni trişti, oameni care nu au nădejde, care de multe ori chiar se descurajează şi ajung să se răzvrătească împotriva lui Dumnezeu, să spună că Dumnezeu este nedrept.
- Pentru cel fără credinţă, viaţa aceasta pământească pare scurtă, lipsită de logică uneori, Dumnezeu poate părea un indiferent, căruia nu Îi pasă că noi suferim – şi nu atât noi, şi mă gândesc acum la o persoană născută cu handicap sau care ajunge, printr-o întâmplare sau alta, să aibă un handicap.

Sunt atâtea persoane care suferă şi vedem în jurul nostru atâtea nefericiri. Pentru cel care nu priveşte viaţa aceasta prin ochiul celeilalte, sau în perspectiva celeilalte [vieţi], v-am spus, viaţa aceasta pare scurtă, nefericită, fără logică. Atâta vreme cât, aţi văzut, nu se face dreptate, de multe ori nici în instanţă nu mai reuşeşti să-ţi faci dreptate, darămite s-o aştepţi prin bunăvoinţa celuilalt. Numai în perspectiva vieţii de dincolo, şi de aceea am ales să vorbim de bucuria vieţii de dincolo, pentru că doar aceasta ne poate aduce mângâiere şi speranţă într-o lume în care de multe ori, poate aţi trăit-o şi pe pielea voastră, parcă nu mai e nici o speranţă. ***Vrei să faci binele şi-ţi este răsplătit binele tău cu rău. Doreşti să ajuţi pe cineva şi eşti acuzat de interes. Îţi cauţi dreptatea şi n-o găseşti pe nicăieri.*** Sunt oameni care trăiesc pe pielea lor aceste nereuşite şi aţi auzit, unii ajung chiar la disperare să-şi pună capăt zilelor. Eu cred că ***în lumina Învierii Domnului, a vieţii de dincolo, prin***

credinţa în Dumnezeu, viaţa aceasta nu mai pare scurtă, sau chiar dacă este scurtă, vine cealaltă extrem de lungă, nesfârşită adică, şi împlineşte neîmplinirea vieţii de aici.

În perspectiva vieţii de dincolo ne ostenim, credem în Dumnezeu, Îl rugăm, ne curăţim sufletele şi inimile şi ne pregătim pentru comuniunea cu El.

- Învierea este un eveniment sau o comemorare pentru creştini?
- Învierea Domnului a fost un eveniment, dar dacă pentru noi acum este o comemorare ne-am ars. Am spus în cuvântul meu aceasta: *să nu fie comemorare, să nu fie spectacol, să nu fie festivitatea de sfârşit de an*. De aceea şi postim, că altfel am aştepta Paştele ca pe serbarea când termină copiii şcoala, şi se face serbarea de sfârşit de an. Postim, ne pregătim cu această perioadă specială, pentru că Învierea lui Hristos nu este un fapt care s-a întâmplat acum 2000 de ani şi noi înţelegem în fiecare aprilie să ne aducem aminte de acest fapt. ***Încercăm şi noi, prin postire şi prin pregătire, să ne reînviem sufletele şi să trăim bucuria Învierii lui Hristos bucurându-ne şi noi şi încercând să înviem şi noi de fiecare dată din căderile noastre, din slăbiciunile noastre, să ne ridicăm de fiecare dată.***

- Sunt şi creştini care nu simt Învierea?
- Sunt creştini care vin, aprind o lumânare de la vecinul său, de la părintele, în cel mai bun caz, râzând aşa cu prietenii, peste umăr, şi se ţin de glume acolo, în noaptea de Paşti, râd, fac orice altceva, se duc acasă şi mănâncă, şi beau, fără să aştepte Sfânta Liturghie, şi se numeşte că au fost şi ei şi s-au bucurat de Înviere. Dar Învierea nu este aceasta! Aceea nu este Învierea, acela este un spectacol pe care preotul îl joacă mai bine sau mai prost, depinde cum reuşeşte să amenajeze acolo scena sau podiumul acela pe care iese la Înviere, ce voce are, cum se prezintă el şi cântăreţul, sunt foarte mulţi care văd un simplu spectacol: *Hai* – zice, - *să mergem, că aşa ne-a învăţat bunica, că trebuie să mergem în noaptea de Paşti*. Pentru oamenii aceştia nu se întâmplă nimic; sufletele lor rămân necultivate şi nefolosite de bucuria Învierii.

- Odată cu Învierea Domnului, ar trebui să ne pregătim şi noi sufleteşte pentru această sărbătoare? Cum putem face aceasta?
- Acum să nu cădem în altă extremă, anume să vedem în Învierea Domnului o importantă sărbătoare de primăvară şi Postul cel Mare ca o perioadă, sigur, pregătitoare; ne facem datoria, ne spovedim, ne împărtăşim, trăim Învierea, ne bucurăm şi gata. ***Învierea Domnului ar trebui permanentizată în viaţa noastră. Tot timpul!***

Aţi auzit, probabil despre ***Sfântul Serafim de Sarov, că îşi făcuse un salut permanent din „Hristos a înviat, bucuria mea!”*** tot anul, riscând poate să pară ciudat. Oare cum ne-ar sta nouă să ne salutăm prin noiembrie aşa cu „*Hristos a înviat!*”. S-ar uita lumea: „*Ce-are, dragă, ăsta?! A încurcat lunile anului*?”

Dar Sfântul Serafim *credea*, şi era *obsedat* de Înviere! Vedeţi ce se întâmplă cu noi? Noi suntem obsedaţi de moarte, noi nu suntem obsedaţi de înviere. Sfinţii erau obsedaţi de înviere.Cea mai mare frică a noastră, care ne chinuie, este: „*Aoleu, dacă dă o maşină peste mine? Dacă mă îmbolnăvesc de ceva? Dacă păţesc ceva?*” Noi suntem obsedaţi de rău. Asta a stricat societatea în care trăim în sufletele noastre, că ne-a făcut să fim obsedaţi de rău. Suntem obsedaţi de diavol şi de puterile lui în loc să fim obsedaţi de Dumnezeu şi să credem cu toată tăria că El ne poate scăpa şi de un accident, şi de o boală incurabilă, şi de planurile duşmănoase ale vecinului său ale fostului prieten şi aşa mai departe.

- Cum putem ierta din tot sufletul celor ce ne-au greşit?

- În general iertăm, dar nu uităm. Acum nu este deloc uşor, trebuie să fim realişti, nu este deloc uşor să ierţi. Dar trebuie să ne propunem asta. Cred că data trecută când m-aţi chemat aici v-am arătat şi o strategie de a încerca să iertăm celor care ne-au greşit, adică să o luăm treptat. Mai întâi, ar trebui să încercăm să nu urâm, că până la iertare mai e mult.

- ✓ ***În primul rând să nu urâm pe cel care ne-a greşit.*** *Nu ştiu, să avem orice alt sentiment, dar nu ură, deci nu gândul de răzbunare.* ***Să ne rugăm lui Dumnezeu să ne ajute să nu-l urâm.*** *Este primul pas.*
- ✓ ***Al doilea pas: să încercăm să nu-i reproşăm.*** *Ne întâlnim cu el şi nu-i reproşăm asta, pentru că ar aprinde iarăşi scântei şi ar aprinde iarăşi scandalul şi cine ştie ce mai iese din asta.*
- ✓ ***Al treilea pas: să încercăm să-l salutăm; să nu rămânem aşa, în duşmănie, şi să nu ne vorbim unii altora.*** *Să-l salutăm şi atât. Şi o să vedeţi că după aceea vine şi*
- ✓ *al patrulea pas în care deschidem şi vorba de una, de alta, de ploaia de afară, de ninsoare, de cutare, şi uşor-uşor se redresează relaţia.*

Până la iertare încă mai e mult; ***până la adevărata iertare trebuie să vină şi uitarea şi chiar dragostea, pentru că suntem chemaţi până şi să ne iubim vrăjmaşii.*** Până acolo trebuie să ajungem, dar haideţi s-o luăm treptat şi să ne străduim. Nu este deloc uşor.

- Ce simbolizează pentru noi, creştinii, ouăle de Paşti?

- Păi **simbolizează Învierea lui Hristos!** De aceea ouăle normal se vopsesc roşii, cu sângele Domnului vărsat. S-a introdus acest obicei, să ciocnim ouă şi să spunem „*Hristos a înviat!*”, adică sângele Lui s-a prefăcut în Înviere, patima Lui, până la urmă, a dus la Înviere.

Dacă mă întrebaţi de unde obiceiul, de când o fi, cum s-o fi născut, nu ştiu să vă spun. Se îndeletnicesc aceştia care, la fiecare sărbătoare sunt unii ziarişti pe la posturile de televiziune, te trezeşti cu ei la interviu, şi la orice sărbătoare ei caută folclorul sărbătorii respective. „*Ce obiceiuri cunoaşteţi la sărbătoarea aceasta?*” E, uite, nu cunosc nici un obicei, decât să ne împărtăşim şi să participăm la Sfânta Liturghie. Ăsta era obiceiul! Dar ei caută numai folclor: câte o povestioară, câte o legendă, ca să arunce faptul praznicului respectiv în derizoriu, în legende şi povestioare**,** care poate sunt bune pentru copii, dar nu la vârsta aceasta şi nu oamenilor maturi! Îi auziţi la radio: se prezintă praznicul respectiv şi după aceea o dau pe legende. Acuma este legendă, zice, *să pui busuioc sub pernă*. Nici o legătură! Că Sfântul Ioan Botezătorul umbla cu busuioc pe malul Iordanului său şi-l punea sub pernă… Încercări de a arunca în derizoriu.

Dincolo de asta, ouăle de Paşti s-au încetăţenit ca nişte dovezi ale Învierii, pornind, deci, de la jertfa Domnului culoarea roşie şi este şi o bucurie pentru noi, ciocnind să rostim salutul acesta, *„Hristos a înviat!”.*

- Care este cauza avorturilor la noi în ţară? Pentru ce nici o fată sau femeie nu vrea să dea naştere pruncilor, căci, până la urmă, asta îi aduce mântuirea?

- Avorturile se fac din comoditate. Mai spun oamenii: „*Da, dar, ştii, ce-o să le dau să mănânce?*” Eu nu cred că acesta este un argument. Bunicii noştri, care nu făceau avort, nu erau mai bogaţi ca noi. Stăteau şase, şapte, zece… Doisprezece au fost la părinţi, la tatăl meu erau doisprezece fraţi; şi imaginaţi-vă, dormeau toţi într-o singură încăpere, că doar nu făceau focul în 12 camere, că n-aveau palat, să aibă 12 camere – cum ne dorim noi acum: fiecare copil trebuie să aibă camera lui. Din comoditate [se fac].

Ne pasă mai mult de noi: „*De ce să nu-mi iau o maşină de banii ăştia? De ce să mai fac un copil? Mai bine-mi iau o casă*”. După aia altă prostie: toţi copiii, dacă am zece, toţi trebuie să ajungă directori! Nu mai există concepţia care era odată: pe un singur copil îl dădea la şcoală. Aşa s-a întâmplat în familia tatălui meu, pe un singur băiat l-a dat la Bucureşti să înveţe carte şi el a ajuns undeva director într-un minister. În rest toţi ceilalţi unsprezece au rămas acasă şi munceau pentru el. Comoditatea şi dorinţa de a face pe toţi copiii profesori universitari pe toţi copiii pe care-i avem, că sunt doi, că sunt trei… Deja trei sunt mulţi; şi doi sunt mulţi

câteodată… Dacă ar putea face unu jumate, că unu pare prea puţin, sau s-a înţeles că unul riscă să crească egoist, pentru că nu se învaţă să împartă cu nimeni nimic; el nu este crescut să împartă, el ştie că primeşte totul de la părinţi. Să vă feriţi de un singur copil! E bine să crească împărţind cu celălalt puţinul, multul, cât este, pentru că el riscă să devină tiranul familiei. El vede că el moşteneşte casa, el moşteneşte maşina, pentru el este totul. Şi se învaţă şi în societate să viseze totul, să aştepte totul, nu este obişnuit să împartă.

Sigur, *mântuirea femeii prin naşterea de fii.* Şi bucuria familiei! Copiii întăresc foarte mult relaţia celor doi, care, aţi văzut, se şubrezeşte în timp. Dispare farmecul de la început, al tinereţii, şi dacă nu vin copiii care să-i reunească pe cei doi părinţi altfel decât a fost reunirea prin dragoste la început, acum, de data aceasta, cu ajutorul copiilor. De aceea foarte multe familii ajung la divorţ, pentru că au refuzat copiii, care le-ar fi putut fortifica căsnicia! Dar dacă toată judecata noastră este numai prin prisma banilor şi când este să se nască un copil, imediat se pune problema financiar… Bunicii noştri, înaintaşii noştri nu puneau problema financiar, ci puneau problema moral – că este păcat. Şi trăiau aşa cum trăiau, că erau mai sănătoşi ca noi, lucrau la câmp şi erau fericiţi. Astăzi nu se mai concepe aşa ceva.

- Cum poate un om marginalizat în această lume indiferentă să comunice personal cu Domnul nostru Iisus Hristos şi să-şi recapete nădejdea?
- Ei, până la a comunica personal încercaţi să comunicaţi prin duhovnic cu Dumnezeu. Nu speraţi prea mult că veţi reuşi singuri s-o faceţi. Acest lucru îl fac sectanţii care au respins preoţia şi încearcă singuri să îşi lepede păcatele şi consideră că printr-un dialog direct cu Dumnezeu îşi rezolvă iertarea păcatelor. Căutaţi-vă duhovnici buni. Ascultaţi-i la predică, priviţi-le viaţa şi alegeţi-vă duhovnicul care credeţi că vi se potriveşte. Şi prin el căutaţi să luaţi legătura cu Dumnezeu, prin Biserică, prin slujbele de duminică şi prin toate celelalte exerciţii duhovniceşti. Altfel nu se poate. Altfel ne trezim că doar învăţăm despre Dumnezeu, şi nu-L vom cunoaşte niciodată doar vorbind despre El. Noi trebuie să ajungem să vorbim cu El. Iar ca să vorbim cu El trebuie să avem inima curată. Fără inimă curată nu poţi vorbi cu Dumnezeu, pentru că nu-I înţelegi limbajul, nu înţelegi ce-ţi spune; sunt limbaje diferite. Altfel vorbeşte un om păcătos şi altfel vorbeşte un om curat, spiritualizat.

- De ce uneori suntem nemulţumiţi de ceea ce ni se întâmplă? De ce uneori ne gândim că avem mereu probleme şi nu ne putem pune nădejdea în Dumnezeu?
- Asta este, cum spuneam: ***suntem obsedaţi de rău, de probleme, şi nu căutăm să le privim în perspectiva vieţii de dincolo.*** În perspectiva vieţii de dincolo, viaţa de

aici pare o joacă cu păpuşi, pare o copilărie. Aduceţi-vă aminte ce este copilăria pentru omul de mai târziu: o joacă. Toţi aţi avut copilărie şi vă amintiţi câtă fericire: nu ştiaţi nici că părinţii nu mai au bani de pâine, nici că n-au cu ce să plătească gazele sau curentul. Habar n-aveam noi când eram mici. Ne jucam şi toată lumea era a noastră.

În perspectiva vieţii de dincolo, viaţa de aici pare o joacă. Noi facem o tragedie din ea, ca şi cum ar fi singură viaţă. Ne agăţăm cu toate speranţele noastre numai de viaţa de aici şi nu vrem să înţelegem nici măcar la nivel de subconştient că viaţa de dincolo merită mai mult, sau contează mai mult decât asta.

Eu cred că dacă vom privi mai atent către bucuria vieţii de dincolo, vom trece mai uşor peste greutăţile vieţii de aici. ***Toate greutăţile trec. Aduceţi-vă aminte fiecare prin câte aţi trecut! Şi au trecut!*** Şi suferinţe poate, şi boli, şi eşecuri, insuccese de tot felul. Şi au trecut. Toate trec. Dar trebuie să avem răbdare şi atunci când ne este greu şi ni se pare că „*Vai de mine, nu mai pot*…”, atunci trebuie să privim în perspectiva vieţii de dincolo, că lucrul acesta, răul acesta trece. ***Şi să avem nădejdea că Dumnezeu ne ajută şi nu ne lasă să răbdăm mai mult decât putem şi nu ne pune pe umeri o cruce mai grea decât putem noi să ducem.***

- Cum ne putem menţine bucuria în suflet şi gândurile neîmprăştiate între mâncăruri şi stând de vorbă cu familia şi cunoscuţii în zilele de Paşti?
- Nu cred acum că tot ceea ce înseamnă bucuria Paştelui, deci inclusiv masa cu cei dragi, întâlnirea cu ei, ar trebui să zădărnicească în sufletul nostru, cum întrebaţi aici, bucuria Învierii. ***Noi suntem şi trupuri şi Dumnezeu îngăduie bucurii trupeşti – în limita virtuţii, însă. Trebuie să ne luptăm să Îl ţinem pe Dumnezeu în gândurile noastre, în inimile noastre***, sigur, să nu facem abuzuri nici la mâncare, nici la băutură, şi să privim inclusiv mâncarea de Paşti, paharul cu vin, celelalte bucurii, revederea cu cei dragi, toate zilele acelea libere când nu mergem la serviciu,***toate să le privim ca pe un dar al lui Dumnezeu, pentru că, până la urmă, sunt legate toate de Paşti. N-ar trebui ca acestea să umbrească bucuria Învierii, dacă le privim iarăşi, totuşi, din perspectiva credinţei.***

- Ce este de făcut în momentele de adormire sufletească?
- Vedeţi? Toate biletele [cu întrebări] sunt triste, şi eu am venit aici cu o temă despre bucurie. Toate biletele sunt triste. De aceea cade foarte bine bucuria Învierii. Sunteţi tineri aici, majoritatea.***Orice s-ar întâmpla în viaţă, gândiţi-vă că se termină. 70-80 de ani, viaţa însăşi, se duce! Încercaţi să trăiţi de pe acum în Împărăţia lui Dumnezeu!***

Aţi văzut ce s-a spus – Sfântul Evanghelist Luca o spune – ***„Împărăţia lui Dumnezeu este înlăuntrul vostru.” Încă de aici de pe Pământ trebuie să ne deprindem să trăim cu Dumnezeu. Dacă nu ne vom deprinde să trăim încă de aici, din viaţa aceasta, cu Dumnezeu, nu o vom putea face nici dincolo, în Împărăţia Cerurilor.*** Împărăţia lui Dumnezeu este înlăuntrul nostru. Noi trebuie încă de pe aici să simţim realitatea vieţii de dincolo, ori aceste bilete triste arată că suntem obsedaţi tot de viaţa de aici. Haideţi să privim mai mult către viaţa cealaltă decât către asta, pentru că asta este scurtă, este relativă, este nedesăvârşită, pe când viaţa de dincolo este totul, este nesfârşită, e veşnică. Aceea contează şi de dragul ei cred eu că ar trebui să ne treacă mai uşor supărarea şi necazul atunci când în viaţa aceasta trecem printr-o cumpănă sau alta.

- Ce este de făcut în momentele de adormire sufletească când tot ce ai făcut până acum parcă nu mai are sens? Deşi ştiu că este adevărat, dar nu mai pot să simt prezenţa lui Dumnezeu în viaţa mea. Ce este de făcut?
- Ştiţi ce se întâmplă? ***Dumnezeu ne lasă să cădem, ne ridică după aceea, ne dăruieşte bucuria ridicării, când ni se urcă la cap şi începem să ne simţim semeţi şi mândri că am sporit duhovniceşte, ne mai lasă iarăşi la mintea noastră...*** Sfinţii înşişi treceau prin astfel de ispite, sunt fireşti şi acestea. Sfinţilor, Dumnezeu le rânduia clipe de ispită, îi lăsa pradă diavolilor. Sfântul Antonie, în pustie, marele Antonie, a fost bătut de diavoli, fizic. El ce trebuia să zică: „*Doamne, ce mai e şi asta? Eu Îţi slujesc Ţie sau ce se întâmplă aici?*” ***Pentru slăbiciunile noastre, Dumnezeu ne lasă să cădem, dar vrea un singur lucru de la noi: să învăţăm să ne ridicăm.*** N-am vorbit că trebuie să facem exerciţii – un fel de *genoflexiuni sau flotări din acestea duhovniceşti?* Ne ridicăm din aceste căderi şi aceasta ne întăreşte, ne fortifică şi ne întăreşte pentru performanţa spirituală. ***Păi cum vreţi, cu ce exerciţii vreţi să ne întărim şi să ne zidim, dacă nu cu aceste ridicări periodice? Este în firea noastră să cădem. Societatea ne ajută grozav la asta. Şi ceilalţi din jurul nostru, oamenii, în special, ne mai dau şi ei brânci. Dar trebuie să învăţăm să ne ridicăm, şi asta se numeşte virtute şi performanţă duhovnicească.***

- Postul ţinut numai miercuri şi vineri ne curăţă sufletul?
- Cred că nu în Postul Mare, nu? Vorbiţi în general. Aşa cum le-au rânduit Sfinţii Părinţi le-au rânduit foarte bine şi cu măsură, ba încă, dacă socotim, parcă sunt mai multe zilele de post decât de dulce de peste an, puse laolaltă toate cu cele patru posturi. Atâtea câte sunt, sunt bune. Vrei mai mult? Există şi postul facultativ sau voluntar, de luni. Şi unii credincioşi ţin post şi luni, ca să prisosească dreptatea lor mai mult decât a fariseilor, care se lăudau că postesc de două ori pe săptămână. Dar vreţi să-i întreceţi pe farisei, nu în fariseism, ci în postire, postiţi şi în a treia zi,

respectiv luni. Dar nu postiţi duminică, când Sfinţii Părinţi au rânduit să ne bucurăm şi trupeşte, după ce am mers la Sfânta Slujbă şi ne-am bucurat duhovniceşte. Poate zidi postul, sigur.

Atenţie, nu faceţi exces la post. Am cunoscut persoane care s-au îmbolnăvit de ulcer, de gastrită, pentru că au exagerat cu postul. Rişti să te îmbolnăveşti şi după aceea să cârteşti: „*Doamne, dar eu am crezut că postul ăsta mă întăreşte…*”. Şi nu vrei să ajungi pe mâna doctorilor după aceea, aţi văzut ce spitale avem astăzi şi ce zdravăn te întorci de acolo. S-a întâmplat pentru mulţi să se întoarcă cu alte probleme decât [cele cu care] s-au dus. Nu,trebuie o măsură şi, de aceea am zis, căutaţi-vă duhovnic şi cu el să discutaţi: „*Părinte, aş vrea să postesc mai aspru, adică până la prânz sau până la orele serii*”. Şi de comun acord, în funcţie şi de cât de rezistent este organismul tău şi ce muncă desfăşori peste zi, cădeţi de acord dacă se poate proceda la un post mai aspru sau este bine postul acesta mediu, blând şi obişnuit.

- Cum putem trăi într-un mediu ateist alături de persoane ateiste?
- Ei, cam cum a trăit şi Mântuitorul Hristos, printre farisei, cărturari, romani. Dacă putem să-i folosim cu ceva, bine ar fi; dar mai ales prin exemplul nostru. ***Feriţi-vă să cicăliţi oamenii. Sunt credincioşi care înţeleg că trebuie să toace la cap pe cei din jurul lor, vorbindu-le despre Dumnezeu, chiar şi atunci când ăia nu vor să audă*** şi ajung aceia să respingă persoana respectivă: „*Dom’le, iar începe ăsta cu predică*”. Dar nu băgaţi pe gât pe Dumnezeu la nimeni, ca să nu-L vomite. Să aveţi o dreaptă măsură. Mântuitorul a spus altfel: „*Nu aruncaţi mărgăritarele voastre porcilor*”. Trebuie şi aici o măsură şi ***mai ales cu exemplul putem câştiga pe cei din jurul nostru. Să vadă în noi o persoană demnă, o persoană care posteşte, o persoană care se roagă, dar nu bravează cu asta, să vadă că suntem o persoană linştită, împlinită, senină, plină de bucurie.*** Şi să se întrebe: „*Măi, dar ăsta n-are necazuri? De unde atâta seninătate şi bucurie?*” „*Păi de la asta.*” „*Ce faci tu?*” „*Păi eu postesc, mă duc la biserică duminica, îmi citesc seara şi dimineaţa rugăciunile, caut să duc o viaţă curată, să nu mă cert cu cei din jurul meu, să nu fac nimănui nici un rău şi de aici bucuria.*” Şi exemplul, repet, cântăreşte mai mult decât cicăleala ta. Oferă aceste daruri, „mărgăritare”, cum le numeşte Mântuitorul Hristos, doar celor dispuşi să le primească, ca să nu…*“te ia la mişto”*, cum ziceţi dumneavoastră.

- Se poate despărţi postul trupesc de cel sufletesc?
- Nu se poate; dacă trupul este unit cu sufletul, de ce să le despărţim? Adică să postim doar de mâncare? Şi de răutate să nu postim, să nu ne înfrânăm de la

răutate? Nu se poate. Dacă trupul este unit cu sufletul, şi postul trebuie să fie şi trupesc, şi sufletesc.

- Cum trebuie să ne raportăm la vremurile acestea? Auzim tot mai des ştiri de războaie şi dezastre.

- Toate acestea vor veni, nu ştim dacă anul ăsta sau în generaţia noastră. Şi sfârşitul lumii sau Apocalipsa nu este o poveste. Toate acestea vor veni. Chiar acum vedeţi că se vorbeşte foarte mult de război. De obicei criza economică, mai ales cum e acum – globală, aduce o dorinţă de reîmpărţire a lumii, de reîmpărţire a prăzii. Pentru că prădătorii au generat şi criza aceasta, bancherii lumii – ei au confecţionat-o, pentru că doresc o reîmpărţire a prăzii. Se tot vorbeşte de războaie, să dea Dumnezeu să nu mai vină, să se înţeleagă diplomatic şi la masa tratativelor, să-şi împartă prada stând la masă şi să nu mai provoace atâta stricăciune, oraşe întregi dărâmate după ce se construiesc atât de greu, şi vieţi omeneşti distruse după ce un copil se creşte atât de greu şi până ajunge la maturitate şi cât se pregăteşte pentru viaţă şi vine un blestemat din ăsta de război şi seceră vieţi cum se seceră grâul. Este o mare barbarie şi ar fi o mare barbarie să se mai poată întâmpla acum, când lumea se pretinde civilizată şi supertehnologizată, să se ajungă la războaie din acestea fizice. Războaiele se duc acum psihologic, trădările de neam şi de ţară şi de interese se pot face mult mai uşor. Să sperăm că nu vom mai ajunge să fie nevoie pe câmpul de luptă cu tancuri, cu avioane, ce ştiu eu cum s-a inventat acum, cu bombe, să se mai secere vieţi omeneşti şi oraşe şi sate. *Cum să ne raportăm la vremurile acestea?* ***Cu rugăciune, şi pregătiţi într-un fel pentru ele. Sfânta Scriptură scrie despre ele, Apocalipsa ni le vesteşte, ele pot veni oricând; creştineşte să ne raportăm, adică tot privind la viaţa de dincolo. Privind prin ele dincolo de ele.***

- De ce se săvârşeşte Litughia Darurilor mai înainte sfinţite în Postul Mare şi nu Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur? Ce reprezintă Liturghia mai înainte sfinţită?

- Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur simbolizează Învierea, ca şi cea a Sfântului Vasile. Este ritualul morţii, dar şi al Învierii Domnului. ***Pe când Liturghia Darurilor mai înainte sfinţite este impropriu numită Liturghie, pentru că nu are loc nici o Jertfă la Liturghia Darurilor.*** După cum ştiţi, se foloseşte Sfântul Trup şi Sânge de la Liturghia de duminică; s-a scos atunci, s-a pregătit, s-a pus pe Sfânta Masă şi folosim din asta miercurea şi vinerea. ***Nu este, deci, propriu-zis o Liturghie, pentru că nu are loc Jertfă şi se împrumută din Jertfa trecută, de duminică, şi se face un simplu ritual de împărtăşire a celor care doresc să se împărtăşească miercurea şi vinerea. Este specifică postului şi atmosferei de post.***

Nu se poate face Liturghia Sfântului Ioan sau a Sfântului Vasile în cursul săptămânii pentru că nu ar cadra cu atmosfera aceasta, a Postului Mare. Ar aduce bucurie în săptămânile acestea când suntem chemaţi la pocăinţă, la Canonul Sfântului Andrei Criteanul, la rugăciunea Sfântului Efrem Sirul, la slujbe mai mult citite decât cântate şi care ne pregătesc oricum pentru pocăinţă, pentru lacrimi, iar nu pentru bucurie. Bucuria vine abia sâmbăta şi duminica prin Liturghia deplină.

- Există oameni care nu sunt apropiaţi de Biserică şi au concepţia că oamenii care merg la biserică sunt invidioşi, laşi, vicleni, concepţie căpătată de la serviciu în urma unor întâmplări nefaste. Cum le putem aduce la cunoştinţă că nu toţi creştinii sunt aşa sau că noi ne luptăm cu patimile proprii şi, când cădem, acestea ies la suprafaţă? Cum îi apropiem de Dumnezeu?

- V-am zis: prin exemplul personal. Dacă acceptă să le şi povesteşti câte ceva din ce ai auzit tu la biserică sau are curiozitatea să te întrebe despre ce a vorbit părintele astăzi sau duminica asta ce semnificaţie are, ce Evanghelie a fost ş.a.m.d., nu strică deloc să cauţi să împărtăşeşti şi tu mai departe din ceea ce ai auzit la biserică. Dar altfel, ***cea mai bună modalitate de a cuceri pe cineva este exemplul tău; să vadă în tine, cum am spus, o persoană luminoasă, o persoană fericită, împlinită, senină – nu senilă –, da, să fii un exemplu.*** Aţi văzut că sunt persoane care vă plac. De ce? *„Ce vă place?” „Aşa”,* zice, *„nu ştiu, are o bucurie”* sau, zice, *„are o linişte*.” Acestea ar trebui să vadă oamenii ăştia care ne acuză că şi noi suntem slabi. ***Suntem slabi şi, aţi văzut, uneori ies slăbiciunile la suprafaţă. Cum zice? Că nu facem binele pe care îl dorim, ci răul pe care nu-l dorim, pe acela ajungem, din păcate, să-l săvârşim. Nu putem să-i convingem că nu suntem aşa sau că nu toţi creştinii sunt aşa, dar o pot vedea cu ochii lor. Important este ca noi să dăm un exemplu frumos.***

- Cum îi cinsteşti pe cei trecuţi în veşnicie?

- A, păi aici în Oltenia cel mai răspândit este cultul morţilor. Şi nu e rău. Dacă oltenii nu au trecut la secte este şi pentru faptul că sunt foarte legaţi de cimitir, de morţii lor, mai legaţi parcă de cimitir decât de Sfânta Liturghie şi de Biserică. Sunt credincioşi, poate aţi văzut şi voi, se duc în cimitir,aprind lumânări şi pleacă acasă. Nu intră şi în biserică. Biserica ne învaţă că putem să facem foarte mult pentru cei adormiţi. Nu ştim cât şi în ce măsură, dacă îi putem salva, mai ales pe cei care au plecat nepregătiţi din viaţa aceasta, dar ***Biserica ne îndeamnă să facem pentru ei – ce să facem? – pomenire, parastas, daruri, dar căutaţi să faceţi darurile unor oameni care să zică bogdaproste din tot sufletul lor; adică la săraci, la bătrâni singuri, văduve, sau la copiii nevoiaşi.*** Căutaţi să duceţi darurile pentru cei adormiţi unor oameni care chiar le merită, nu unora care se uită: *„Ăă, or fi gătit ăştia curat, s-or fi spălat pe mâini? Asta nu prea îmi place...*” Pomana aia nu ştiu

cât e de primită şi nu ajunge unde trebuie. Căutaţi persoanele potrivite pentru pomană pentru că este şi obiceiul acesta prost, zic eu: se invită rudele între ele, şi ajunge o pomană în familie. Pomană trebuie să ajungă la cel care o merită [care are nevoie, n.n.].

- Oare, având în vedere noile vrăjmăşii ale diavolului, ar trebui să asprim postul, fără vorbire multă la telefon, fără calculator, fără iluzii de acest gen?
- V-am spus: postul se aspreşte nu de capul tău, ci în legătură cu "medicul de familie", medicul spiritual, da? Aşa cum nu te apuci să iei medicamente de capul tău, deşi noi, românii, cam facem tâmpenia asta, ne auto-doctoricim, fără să consultăm medicul şi mai ales ne apucăm să luăm antibiotice, care nu se iau aşa, după mintea fiecăruia, la fel şi în plan duhovnicesc: ***nu aspri nimic tu, de capul tău, ci consultă-te cu medicul tău spiritual, cu preotul, cu duhovnicul.***

Vorbirea multă la telefon? Şi eu am telefon, dar consider eu că nu vorbesc mult – bine, e relativ acest *mult*; ce pare la mine mult poate să pară la tine extrem de mult sau extrem de puţin. Ştiu însă că sunt persoane care povestesc la telefon, dar telefonul este pentru a transmite un mesaj sau a căpăta o informaţie, nu este pentru poveste. Întâlneşte-te şi povesteşte. Este şi nociv telefonul folosit în mod abuziv. Calculatorul – şi eu îl folosesc şi caut să îl folosesc bine, îmi scriu şi eu textele, predicile şi toate lucrările mele mi le scriu personal, m-am obişnuit şi nu mai scriu pe hârtie ca după aceea să pun pe cineva să mi le treacă pe calculator. Bine, şi aici trebuie măsură; să nu te duci spre zonele acelea unde te poţi murdări sufleteşte.
- Doi tineri care vor să se căsătorească ar trebui să aibă acelaşi duhovnic?
- Eu aş prefera să aibă acelaşi duhovnic. Ştiţi de ce? Când vă veţi certa şi veţi cere sfat de la duhovnic, el este mai orientat în relaţia voastră, ştie şi părerea ei, ştie şi părerea ta, şi poate este mai uşor să vă dea sfatul necesar. Altfel, dacă ştie numai părerea ta, aşa suntem noi, tindem să dăm dreptate celui pe care îl ascultăm. Ştiţi cum se întâmplă, intră cineva la tine, îl asculţi, „*Da, ai dreptate*". Vine după aceea şi duşmanul lui, îl asculţi şi pe ăla şi îţi vine să îi dai şi lui dreptate. Şi fiecare are dreptatea lui. Dar dacă îi chemăm împreună şi îi punem să îşi zică părerea uitându-se unul în ochii celuilalt, înţelegi, după cum reacţionează şi unul şi celălalt, care, de fapt, are dreptate. V-aş sfătui să vă luaţi acelaşi duhovnic, de vreme ce aveţi aceeaşi casă şi aveţi suflete pereche, luaţi-vă acelaşi duhovnic ca să vă poată ajuta şi mai mult atunci când va scârţâi relaţia voastră.

- În ce condiţii putem recunoaşte în faţa celorlalţi că postim?
- Da, e bine să ţineţi discreţie. *Nu aruncaţi mărgăritarele.* Sau nu vă lăudaţi. Nu e nimic de laudă, postul e un exerciţiu spiritual personal şi intim, dar sigur că, la o

masă festivă, trebuie ori să mănânci ce e acolo, ori să rogi să-ţi aducă, cum e la modă acum,*vegetarian*. Şi atunci sigur că te deconspiri. Totul este să n-o faci ca să bravezi, ca să te lauzi; rişti mai degrabă să se râdă de tine, cam asta este moda în ziua de astăzi: „*Hai, băi, ce, eşti babă? Numai babele postesc*." Aşa scrie în Sfânta Scriptură, că se posteşte de la 90 de ani încolo?!... Evitaţi să vă deconspiraţi, să rămână o taină. Comorile se ţin ascunse în seifuri, în locuri protejate. Nu bravăm cu ele.

- Este bine să pleci la mănăstire şi să-ţi laşi părinţii să te plângă că pe un mort? Pentru că ei cred că mănăstirea este închisoare, iar cei de acolo sunt retardaţi şi nu au voie să comunice cu cei din exterior. Am încercat să le explic că mănăstirea este un lucru bun, dar nu vor să înţeleagă.

- Da, din păcate există şi raţe care clocesc pui de găină. Sau invers, găini, cloşti, care clocesc şi scot pui de raţă. Se întâmplă ca dintr-o familie necredincioasă să iasă un copil de toată minunea care să ajungă până la a dori mănăstirea, deşi părinţii lui nici nu l-au dus la biserică, nici nu l-au învăţat să postească şi celelalte. Simte el această chemare. Dacă este chemare, cel care m-ai întrebat, oricum vei ajunge acolo. Încearcă să le explici alor tăi şi vesteşte-le la scurtă vreme după ce te duci în mănăstire, nu-i lăsa să plângă. Vesteşte-i. Ce vor face? Vor veni, se vor da cu capul de pereţii mănăstirii, pe acolo, prin toate încăperile, le vor lua pe rând, te vor lua, poate, acasă, o dată; te duci din nou dacă simţi vocaţia şi te atrage viaţa de mănăstire. Vor veni şi ei iar, te vor lua iar acasă. Iar te duci!Şi încet-încet ei încep să înţeleagă că nu vor face toată viaţa navetă după tine şi te vor aduce de căpăstru acasă ca pe un animal. Că tu creşti. Pentru că ce mai cred părinţii: „*Aa, nu ştie ce vrea, nu ştia ce e mănăstirea, s-a dus acolo*". Dar dacă vede că insişti şi, acolo venind, vede că nu e tocmai aşa, nu e închisoare. Oamenii acolo nu sunt biciuiţi, nu se autoflagelează, nu sunt claustraţi, nu au ferestrele zidite, ci au contact cu lumea, ba încă este acolo şi telefon, se poate vorbi la stăreţie, este tot o lume, dar este o lume mai apropiată de Dumnezeu. Uşor-uşor vor înţelege şi ei. Nu cred că trebuie lăsaţi să sufere foarte mult.

Am avut şi eu un caz, a fugit de acasă şi am avut ingrata misiune de a-i pune pe părinţi să se întâlnească cu persoana. Părinţii ştiau că mie mi s-a spus, eu le-am înţeles disperarea, am sunat-o pe tânără, i-am zis: „*Uite, ai tăi se dau cu capul de pereţi aici. Trebuie să accepţi să vă întâlniţi, să vadă că eşti bine, să nu creadă că ai murit*", pentru că ei se duc: „*Dom'le, a dispărut de acasă*". Dacă o dădeau prin interpol, o dădeau la poliţie să o caute. Nu trebuie nici acest barbarism, şi un pic de recunoştinţă trebuie să avem faţă de părinţi, chiar şi în situaţia aceasta. Nu ştiu, le dai un telefon: *„Mamă, tată, vedeţi că nu sunt moartă, nu plângeţi, sunt la o mănăstire*". Nu ştiu, la început poate nu vei spune unde, dar ei vor lua mănăstirile

la rând, noroc că sunt vreo 400. La un moment dat le vei spune şi unde, pentru că îi doboară dorul. Şi ce dacă, or să vină, or să vadă, cum am spus, te iau acasă o dată, de două ori, se vor plictisi după aceea să te tot ia acasă. Mai mult decât atât, tu vei creşte şi ei vor înţelege că, totuşi, la o anumită vârstă, nu mai poţi trage de un om.

Cultivaţi-vă această *vocaţie* dacă simţiţi că o aveţi, pentru că, din păcate, mănăstirile sunt din ce în ce mai goale şi cu persoane de o calitate din ce în ce mai proastă. Vorbeaţi aici de *retardaţi*. Sunt, din păcate, stareţi sau stareţe care, din lipsă de personal, se mulţumesc şi cu "foaie-verde", cu persoane cu probleme psihice, şi aţi întâlnit poate. Te uiţi aşa la el şi parcă nu e tot; se uită *aşa*… Aceştia nu au ce căuta în mănăstire. Eu n-aş primi în mănăstire persoane cu probleme psihice. Mănăstirea nu este ospiciu; dimpotrivă, mănăstirea este o sală de exerciţii unde nu vin handicapaţii, ci vin persoane care conştientizează că acolo este o luptă. ***Mănăstirea este o luptă cu trupul, cu tine, cu singurătatea, cu viaţa fără de familie, departe de părinţi, departe de cei dragi, după aceea ore în şir de slujbă, postul mult mai aspru, programul, ascultarea – auziţi! – necondiţionată, un fel de armată.*** Nu este ospiciu, nu este adunătură de persoane handicapate, acestea nu au ce căuta!M-a rugat cineva la Bucureşti: „*Haideţi*", zice, „*că am pe cineva cam aşa…, are probleme, o găsi şi el o porţie de mâncare acolo la mănăstire*." "*Dom'le, dar nu e* [vorba] *de mâncare*!".

Persoanele care au probleme psihice îşi vor agrava problemele într-un mediu mănăstiresc. Pentru că acolo este luptă, nu este pension. Duceţi-i la odihnă, duceţi-i la aer curat, ţineţi-i sub aripa dumneavoastră acasă, nu îi daţi în singurătatea mănăstirii. Să ştiţi că nu lucrează harul lui Dumnezeu aşa, peste ei, lasă că-i mântuim şi pe-ăştia. Nu, este luptă! Sunt frecuşuri în mănăstire. Gândiţi-vă ce greu este să trăieşti într-o familie doi, trei, patru, cinci, să te împaci acolo cinci persoane, nu ştiu, la baie, la sculat dimineaţa, se deranjează fiecare unul pe altul, se deranjează reciproc, darămite patruzeci într-o mănăstire. Nu este deloc uşor. Cine vede: „*A, mănăstirea, stau ca leneşii, nu fac nimic…*" Nu este deloc advărat. Mănăstirile au terenuri, trebuie să lucreze ca să-şi plătească şi ei întreţinerea pe care o au acolo, cu căldură, cu curentul electric, cu celelalte.

- Ce putem să facem fără Dumnezeu? Putem să postim fără Dumnezeu?
- Putem, se numeşte dietă. Se mai numeşte regim alimentar de detoxifiere a organismului. Cum se mai numeşte? Se numeşte regim vegetarian. M-am dus undeva şi gazda era un din ăsta mai ţăcănit aşa, nu ştiu cum am ajuns acolo. Dar ce credeţi? El nu mânca deloc carne. Şi eu, episcop, mâncam carne, şi el mânca vegetarian. Dar ţăcănit, de altfel, cu bioenergii, cu prostii, cu yoga, cu toate tâmpeniile, dar omul avea postul lui, când se mânca lapte şi brânză; nu mânca însă

deloc carne. Alt post, da? Fără Dumnezeu. Sau cu alţi dumnezei, dumnezeii păgânilor. Ce putem face fără Dumnezeu? Nimic. Cădem în deznădejde, nu înţelegem logica vieţii acesteia fără Dumnezeu. Numai în perspectiva vieţii de dincolo vom înţelege viaţa aceasta, care este o pregătire pentru viaţa de dincolo.

- Cum ne apărăm de farmece, vrăjitorii sau lucruri diavoleşti?

- În primul rând fugiţi de persoanele care umblă cu aşa ceva. Farmecele şi vrăjitoriile nu vor prinde la o persoană care nu are nici o legătură cu cea care săvârşeşte aşa ceva. De obicei aţi avut o legătură, nu ştiu, de dragoste, şi în virtutea acestei legături vă poate transmite răul. Fugiţi de aceste persoane. Căutaţi să nu aveţi de-a face cu ele. Sunt persoane care fac farmece şi vrăjitorii, iar Biserica noastră are în molitfelnic rânduieli şi rugăciuni speciale pentu izbăvirea de farmece, vrăjitorii şi tot lucrul diavolesc. Dacă aveţi impresia că vi s-a făcut aşa ceva, mergeţi la preot şi cereţi să vă citească aceste rugăciuni. Spovediţi-vă, împărtăşiţi-vă cu Sfintele Taine, rugaţi-vă seara şi dimineaţa, pentru că Dumnezeu este mai mare şi mai tare decât toate aceste răutăţi. Şi dacă El vrea, nimic din răutăţile acestea nu mai poate trece la dumneavoastră.

- Dar este mai bine să dai naştere unui copil şi să-l chinui, deşi nu ai anumite condiţii să-i oferi?

- E, aici e problema: ce înseamnă să chinui un copil? Şi ce condiţii trebuie să aibă un copil ca să nu fie chinuit? Că dumneavoastră vi se pare că dacă acel copil nu va avea bani de facultate şi va trebui să se mulţumească cu gimnaziul sau liceul, este un om chinuit. Foarte mulţi cred asta. „*Dacă nu am bani să-l duc la facultate, este un om chinuit*”. Ce valorează o facultate în faţa lui Dumnezeu? Dar în faţa vieţii de dincolo? În Împărăţia Cerurilor credeţi că ăştia cu facultate vor sta mai în faţă şi ăilalţii vor fi trimişi aşa, în derizoriu, vor sta prin magazii, iar ăştia cu facultate vor sta în casă, în palat? Asta e: nu gândim în perspectiva vieţii de dincolo şi nu gândim ca Dumnezeu. Noi gândim că noi, zicem: „*Îl chinui dacă nu are bani să se desfăteze, ce ştiu eu, să-şi facă vacanţele la mare*”. Ce înseamnă să aibă anumite condiţii? Să aibă camera lui? Să aibă combină muzicală? Să aibă bicicletă? Ce înseamnă condiţii? Pentru că înainte nu existau aceste condiţii şi oamenii dădeau naştere la toţi copiii. Singura condiţie era să meargă pe câmp să prăşească porumbul. Şi luau masa acolo, în câmp, cu toţii, şi se întorceau acasă, îşi făceau rugăciunea, se culcau şi Îi mulţumeau lui Dumnezeu. Duminica se duceau la biserică, după-amiază se duceau la horă. Şi după aceea, săptămâna următoare, o luau de la început: la câmp şi acasă. Şi nu-şi puneau problema condiţiilor. Noi ne punem acum problema condiţiilor, pentru că ne tentează tot ce vedem în jurul nostru, cum alţii îşi permit atâtea, iar eu nu îmi permit nici măcar o Dacie şi altul se plimbă cu Jeepul. „*N-am condiţii*”, o să spună.

- Intrarea în Postul mare se face printr-o perioadă pregătitoare de câteva săptămâni, pe când trecerea de la post la Înviere se face cât se poate de brusc. Cum explicaţi?

- Nu trebuie explicat, că n-ai ce să explici. Într-adevăr, e o problemă. Aţi văzut, e o pregătire extraordinară şi psihologică, dar şi culinară, parcă, pentru întărirea în post. Cum vine? Vine întâi o săptămână din asta unde ai voie numai lapte, brânză, ouă; n-ai voie carne. Intri treptat. După aceea sunt celelalte zile, când se mănâncă de toate, mai înainte, harţi. Există o intrare treptată în post, pe când ieşirea este fără nici un fel de pregătire. De aceea unii se aruncă… îmi vine să zic "ca proştii". Şi ajung la spital. Mănâncă ca şi cum nu ştiau că de Paşti vor mânca. Şi toată lumea are pe masă ceva şi abuzează. Luaţi-o uşor duminica: *un ou*… Primul lucru trebuie să fie, desigur, *paştele*, şi după aceea, ajungând acasă, un ou ciocnit cu fiecare din cei din familie.*„Hristos a înviat!" „Adevărat a înviat!*" Şi luaţi ceva, un pic, şi vă opriţi. Şi vă odihniţi. Fără mâncare. Aşa, un pic de pască, un pic de drob din ăsta de miel, ceva foarte uşor, puţin, cu măsură, pentru că stomacul nu este obişnuit să înceapă să tragă de fripturi după o noapte de stat în picioare şi oboseală şi nedormiţi, apucă-te şi mănâncă şi culcă-te, să vezi ce visezi, ce n-ai visat tot postul. Din păcate, aţi sesizat bine, nu există o trecere treptată la mâncarea de dulce, dar haideţi să ne-o facem noi. Da? Fără friptură în dimineaţa aceea, un pic, o gustare, un pic de brânză, încep să vorbesc acum, cred că vă fac o poftă… Nu le mai spun.Spun doar atât: limitaţi-vă la ceva mai mult simbolic. Şi luaţi după aceea prânzul mai substanţial.

- Ce vreţi să-i transmiteţi unui necredincios care se simte bine aşa?

- *În România nu s-a trăit niciodată mai bine. Trebuie doar să evităm televizorul.*

- Ce să-i transmit unui necredincios? Nu ştiu. Să se uite la mine. Să se uite la mine, că eu cred şi sunt la fel de bine ca el, dacă nu cumva mai bine. Ei pozează în oameni fericiţi. De ce credeţi că-şi urează oamenii *fericire*? Pentru că-şi doresc şi n-au. Cine poate să spună că este fericit? Pozează că sunt fericiţi necredincioşii, dar nu pot fi. Cum îşi rezolvă ei problema când le moare mama sau când le moare soţia sau când le moare un copil? Cum îşi rezovă problema necredinciosul? Ce zice el atunci? Nu-şi smulge părul din cap că a pierdut tot ce-i era mai drag? Dar noi, care credem că există Înviere şi că sufletele acestea toate sunt în mâna lui Dumnezeu şi că la Înviere toţi vom învia şi în viaţa de dincolo vom fi cu toţii împreună – nu-ţi dă aceasta o speranţă? Şi treci mai uşor peste necazurile care se întâmplă oricum în viaţă. Nu este mai fericit ca noi. Puţina credinţă, sau multă, câtă avem, ne ajută să fim mai bine decât ei. Din păcate, însă, n-au avut educaţie, iar societatea aceasta te învaţă orice altceva decât credinţa.

Aveţi ceva aici: *în România nu s-a trăit niciodată mai bine*. Unii spun c-o duc mai rău. Cei care au rămas fără serviciu, acum, în ultimii ani, n-au serviciu, or să vă spună că o duceau mai bine pe timpul lui Ceauşescu. *Nu s-a trăit niciodată*… ce înseamnă „bine”? Ce înseamnă „bine”? E atât de relativ „binele”… *Trebuie doar să evităm televizorul*… Evitaţi-l sau folosiţi-l la ceea ce este bun! Televizorul înseamnă şi Trinitas. Într-adevăr, în general acolo se cultivă păcatul, se cultivă violenţa prin televizor, la modul general, şi toate posturile aproape asta fac, cultivă răul, violenţa, dau exemple proaste, acum fac reclame la mâncăruri de dulce, şi-ţi pică foarte rău, sigur, ca cel care posteşti, filmele sunt pline de exemple proaste…

Aţi văzut, au început să apară filme în care nu se mai întâmplă cum s-a întâmplat parcă de când ne ştim noi, ca binele să biruiască răul. Am văzut câteva filme care se termină rău. *Dom'le, ăla rău a biruit binele. Na! Şi scrie: sfârşit!* Adică sfârşitul lumii, când răul va birui binele şi rămâi aşa.., am rămas aşa: „*Doamne, dar ce vrea să transmită asta?*” Iadul vrea să-l transmită, că se termină rău adică. Noi am fost obişnuiţi ca până la urmă eroul filmului, cel bun, să rezolve problema şi să arate: *dom'le, aşa trebuia să fie.*Nu! Sau filmele acestea de groază, thriller-ele acestea, ele vor să arate violenţă, şi să cultive violenţa. Sigur că e o tâmpenie televizorul din punctul acesta de vedere.

- Dacă ne ducem într-o excursie unde nu este decât mâncare de dulce şi este zi de post, ce facem atunci? Ar trebui să mâncăm de dulce?

- Nu, cred că asta nu se poate întreba aşa, este problema ta cu duhovnicul. Eu ştiu un părinte, era cu mine la mănăstire, un părinte în vârstă, de altfel foarte duhovnicesc, de mic copil la mănăstire. Mergea la tratament vara, era de acum şi bolnav, cu probleme, şi mergea la tratament vara, în postul Sfintei Mării. Şi ce s-a înţeles el cu duhovnicul? Era pe vremea regimului comunist, n-ar fi avut acolo mâncare de post, ce să mănânce omul, două săptămâni, zece zile la tratament. Şi s-a înţeles aşa cu duhovnicul: *– Mănâncă ce este acolo, de dulce, şi când te întorci la mănăstire după tratament, câte zile au fost astea? – Zece. – Zece zile vei posti*. Te poţi înţelege cu duhovnicul, depinde şi de excursie, că poate sunt excursii unde poţi să găseşti mâncare de post, vegetariană, nu ştiu, cum e acolo. Aţi văzut acum când călătoreşti cu avionul te întreabă din start: „*Doriţi cu carne sau vegetarian?*” A ajuns o modă acum. Dă-i postul celălalt, care n-are nici o legătură cu postul. Te poţi înţelge cu duhovnicul, depinde unde mergi, ce condiţii sunt acolo, inclusiv se merge pe recuperare, şi atunci nu ai nici conştiinţa încărcată că ai sărit un post, îl poţi ţine după aceea în recuperare.

- Nu sunt un om destul de duhovnicesc ca să mă ajut de asta ca să scap de un păcat mare pe care îl repet mereu. Cum altfel pot să scap de păcatul ăsta?

- Trebuie spovedit. Trebuie spovedit în primul rând. Duhovnicul îţi va da şi sfatul potrivit pentru păcatul respectiv. Istoria Bisericii cunoaşte persoane şi am avut ieri, din prostituată, şaptesprezece ani de zile a fost prostituată Sfânta Maria Egipteanca şi a ajuns sfântă. Varvara tâlharul, Moise arapul, sunt doi tâlhari, căpetenii de tâlhari, ucigaşi, s-au pocăit şi au ajuns sfinţi. Iată că se poate. ***Orice păcat ai avea, spovedeşte-l, stai de vorbă cu duhovnicul, dacă mai poţi şi nu e ruşionos, stai de vorbă cu alte persoane care poate şi ele au trecut prin asta şi întrarmează-te cu răbdare şi cu luptă. Luptă cu trupul, dacă este trupesc. Înlătură ocaziile la păcat, pentru că sunt păcate, dacă sunt trupeşti, care vin pe fondul unor anturaje, unor împrejurări, ocazii la păcat. Fugi de acelea.***

- Cum putem să iubim noi pe vrăjmaşii noştri?
- V-am spus: ***la iubire se ajunge treptat.*** Întâi vă luptaţi să nu-i mai urâţi. După aia vă străduiţi să nu le reproşaţi răul pe care vi l-au făcut. Apoi începeţi şi îi salutaţi. După aceea le zâmbiţi chiar. Apoi încercaţi să le vorbiţi, intraţi în vorbă, ţeseţi înapoi relaţia care s-a rupt şi încet-încet, cu multă strădanie şi mai ales cu harul lui Dumnezeu, se poate ajunge să-i iubim pe vrăjmaşi. Dacă nu era posibil, Hristos nu ne-ar fi cerut-o. N-ar fi scris-o în Evanghelii. Este posibil, dar nu este uşor.

- Cum putem ajuta o persoană foarte dragă care nu mai este printre noi? De ce abia atunci realizăm cât de mult însemna pentru noi?
- Ei, aşa este. Ca să înţelegeţi de ce ne lasă Dumnezeu să ne pierdem uneori liniştea, că întrebaţi de ce ne lasă pradă în necazuri: ca după aceea, după ce trecem de ele, să ştim să ne bucurăm. Aţi văzut cât de strălucitor e soarele după ploaie? Dar când e câte-o zi din aia de vară de arde aşa de dimineaţă până seara şi o săptămână întreagă în fiecare zi, parcă te duci şi cauţi umbră, nu mai iubeşti soarele, parcă nu mai e frumos, este enervant. Dar după ploaie aţi văzut ce frumos e soarele? Ce strălucitor şi ce te bucuri? Sau după un timp urât. Aşa se întâmplă şi după ispite. Când scăpăm de ispită sau de necaz şi ne revenim, este o mare bucurie. Şi aici, abia când nu mai este persoana respectivă, lucrează şi dorul, lucrează amintirile, începi să fii recunoscător pentru ceea ce îi datorai.Aşa suntem noi în viaţă, ştii? Şi uneori este bine, că uităm şi răul. O persoană care pleacă şi care, ce ştiu eu, ne-a făcut foarte mult rău, o să vedeţi că după ce nu mai e, începi să regreţi şi că ai urât-o, şi că eventual i-ai răspuns cu acelaşi rău, că nu te-ai străduit s-o iubeşti, să repari o relaţie stricată. Cum putem s-o ajutăm? V-am spus:pomenire la sfintele slujbe, parastas, pomenire în numele ei, dat milostenie – dar acolo unde este primită milostenia – rugăciune pentru ea; pomeneşte-o şi la rugăciunea ta particulară, de seară şi de dimineaţa. Pomeneşte-o alături de părinţi şi de cei dragi.

- Ce putem şi ce trebuie să facem în faţa tăvălugului de fărădelegi, distrugeri şi înrobiri care vin peste noi în aceste vremuri? Cum să recunoască şi să se ferească tinerii de grupările zelotiste cu iz sectar din Biserică şi de falşii salvatori, de provocatorii de pe internet obsedaţi de cipuri şi de judecarea ierarhilor?

- Ştiţi, la un moment dat, staţi şi departe de toate astea. Şi nu credeţi tot ceea ce auziţi. Eu cred că se exagerează foarte mult. Cine poate şti exact cum stau lucrurile? Cred că sunt foarte mulţi care dramatizează mai mult decât trebuie. Cultivaţi-vă liniştea dumneavoastră.Ştiţi, sfinţii stăteau şi-şi vedeau de bucuria lor, habar n-aveau că s-a schimbat împăratul, că a ajuns acum rege sau că a ajuns preşedinte; îşi vedeau de existenţa lor şi de rugăciunea lor şi de comuniunea lor cu Dumnezeu. Mântuitorul Hristos Însuşi, uitaţi-vă în Sfânta Scriptură, nu s-a lăsat antrenat în problemele politice sau sociale ale vremii. El a venit, Şi-a spus învăţătura Sa, care pare absolut paralelă cu lumea din vremea aceea, cu romanii, cu regele Irod, cu ceilalţi. Aceia îşi trăiau viaţa lor, El a avut misiunea Lui paralelă cu ceea ce făceau ei. Cred că trebuie să ne retragem întru rugăciune şi întru o viaţă a noastră şi cele pe care le auzim să treacă aşa şi să nu ne punem mintea foarte mult cu ele.

De zelotişti vorbiţi aici; da, falşi salvatori, sectanţi de tot felul. Dacă nu putem să-i recuperăm, nu văd de ce ar trebui să ne tulburăm liniştea cu ei. Dacă putem să-i ajutăm cu ceva, bine. Dacă nu, să ne vedem de viaţa noastră. Oricum, societatea şi viaţa aceasta în care trăim, lumea în care trăim este o lume tuburată. Auzim prea multe, sunt prea multe informaţii şi parcă nu le poate procesa în linişte aparatul nostru de gândire. ***Aţi văzut că ne tulbură orice veste proastă şi câteodată parcă e mai bine să nu le mai auzim ca să nu ne pierdem liniştea. Trebuie şi această retragere. Retrageţi-vă în liniştea unei biserici.*** În fiecare zi, că aici sunteţi la oraş, treceţi pe lângă atâtea biserici; intraţi în liniştea unei biserici şi vă rugaţi şi uitaţi aşa de toate maşinile care trec în goană pe lângă voi, de toate cuvintele spurcate pe care le auziţi fără să vreţi mergând pe stradă şi de toate celelate lucruri neplăcute. ***Faceţi din când în când câte un duş din acesta duhovnicesc, întrând într-o biserică şi undeva într-un colţ rostind o rugăciune.***

- Cum ne sfătuiţi să postim în Sâmbăta mare?

- Unii spun că Săptămâna Mare vine aşa, după ce nu mai poţi aproape, după 40 de zile. Unii recepteează Săptămâna Patimilor ca fiind picătura care umple paharul. Sigur că ea are însemnătatea ei; este mai însemnată decât toate celelalte săptămâni. Este şi o săptămână specială, ea nici nu este socotită ca parte neapărat a Postului Mare, ci ca un adaos la Postul cel Mare. Postul cel Mare se încheie la Florii, de aceea mâncăm peşte, am încheiat postul. Şi vine această săptămână

absolut specială. Bine ar fi să se postească cât mai aspru, dar nu vreau s-o spun, pentru că vă zic, sunt persoane care: „*Dom'le, dar am ţinut atâta post, asta mai lipsea, săptămâna asta. Ba şi cu un post suplimentar, aspru, negru eventual!*” Postiţi aşa cum puteţi şi, oricum, în consultare cu duhovnicul. Dacă vă dă binecuvântare şi simţiţi că puteţi, vineri mai ales. Vineri e mai aspru decât sâmbăta, nu ştiu de ce vă legaţi de sâmbăta. Sâmbăta, Mântuitorul e în mormânt; vineri e moartea pe cruce a Mântuitorului şi atunci, poate, postit un pic mai mult. Repet, însă, fără să abuzaţi. Nu vă îmbolnăviţi, pentru că veţi cârti după aceea după sănătatea pierdută.

- Se pot împărtăşi copiii dacă au mâncat până la 7 ani? În ce situaţii?

- Ei, acum poate nu chiar până la 7 ani. Într-un fel vorbim, poate, de un prunc pe care îl ţii în braţe şi altfel vorbim, totuşi, de unul de 5 ani, care se poate scula la o anumită oră să mai prindă ceva din slujbă. După aceea, sunt preoţi care, dacă sunt doi la altar sau trei, înţeleg să împărtăşească pe aceşti copii chiar în timpul slujbei, pe una din uşi. Că nu-i putem sili nici să stea nemâncaţi, ăla de şase ani, cinci ani, să vină dimineaţă la 9 şi să stea nemâncat până la 12. Nu ştiu dacă stă. Şi atunci găsiţi cu preotul o formulă să-l împărtăşească mai devreme, pe cât posibil să nu mănânce. Dar, repet, nu e cazul copiilor foarte mici, care sunt alăptaţi chiar şi dimineaţa şi totuşi vreţi să-i împărtăşiţi. De la caz la caz, nu vreau să mă pronunţ acum: până la vârsta de cutare se împărtăşesc mâncaţi; de la vârsta cutare se împărtăşesc dimineaţa sau în timpul slujbei. Asta şi vorbind cu preotul dumneavoastră, că probabil nu vă luaţi copiii şi umblaţi din mănăstire în mănăstire. Se rezolvă în parohie, cu preotul, vedeţi cum se obişnuieşte. Dacă e singur este o mare problemă, că nu poate întrerupe Liturghia să-ţi împărtăşească copiii. Dar gândesc că o anumită înţelegere trebuie la copiii mici, care sunt alăptaţi.

- Cum ne putem găsi liniştea atunci când postim, în condiţiile în care postul atrage după sine ispite şi puternice încercări de tulburare din cauza vrăjmaşului?

- Acum să nu vă intre în cap cumva: „*Dom'le, noi nu postim pentru că vin ispitele*”. sau „*Hai să nu postesc prea aspru, că vin ispite grele*”. Cum spun unii: „*Nu citim la Psaltire, că avem ispite*”. Mă întreba cineva, zice: „*Să citesc două catisme? Că am înţeles că dacă citeşti mai mult de una îţi merge rău, în sensul că ai ispite grele*”. Eu cred că trebuie să postim ca să ne curăţim şi dacă vin ispitele şi acelea sunt de folos, numai că trebuie să le biruim. Dumnezeu le îngăduie cu folos. Sunt exerciţii, mă întorc iarăşi de unde am plecat acum: cum vei face performanţă şi te vei urca pe podiumul spiritual când vei fi premiat de Dumnezeu, dacă nu ai acceptat aceste exerciţii spirituale? Cum te vei curăţi fără să te speli prin aceste virtuţi creştineşti?Vin ispitele – asta este. Şi ele fac parte din planul de mântuire al lui Dumnezeu. Le acceptăm, ne luptăm şi ne biruim şi atunci va fi bine.

- În legătură cu cele 40 de Liturghii care se fac pentru cei adormiţi aş dori să vă întreb dacă trebuie făcute în fiecare zi şi dacă Sfintele Daruri trebuie făcute din prescura oferită de creştin sau este de ajuns doar un pomelnic?

- În general, când zicem 40 de Liturghii înţelegem 40 de Liturghii una după alta. Numai că, atenţie că există perioade ale anului – aceasta [din Postul Mare, n.n.] – când nu se fac Liturghii zilnic; nici măcar Liturghia Darurilor, care, de fapt, nici nu este Liturghie. Sau sunt zilele aliturgice de peste an – puţine, e adevărat. Dacă nu se poate să fie succesive aceste 40 de Liturghii, le veţi calcula, sigur, cu întreruperile respective. Dar e bine să fie Liturghiile la rând, una după cealaltă. Acesta este gândul cu care credincioşii plătesc, în general, 40 de Sfinte Liturghii, sau sărindare, cum mai zic ei. Dacă Sfintele Daruri trebuie făcute din prescura oferită de creştin sau este de ajuns doar un pomelnic: darurile nu se discută – dai ce ai. Dacă îţi permiţi să cumperi şi o prescură, dă şi prescură. Nu-ţi permiţi decât un pomelnic cu bani, dă doar atât. Nu-ţi permiţi bani deloc, dă şi un pomelnic gol. Şi poate părintele se milostiveşte şi totuşi te pomeneşte. Spun unii: „*Nu mă duc la biserică fiindcă n-am bani*”. Dar ce, stă preotul la uşă să taie bilete, să-ţi ceară banii la uşă când intri? Nu te duci la altar să dai bani dacă nu ai. Asta este o scuză prostească. Auzi, zice că „*Se uită părintele.*” Păi se uită şi el să vadă cine a mai venit, cine lipseşte. El e părintele, acolo, al tuturor. Nu trebuie să avem acest complex: *n-am bani, nu mă duc la biserică. Mă duc să mă rog să-mi dea Dumnezeu bani!* Păi nu cerem noi bani şi slujbă, muncă, meserie, *job* cum îi ziceţi mai nou? Cum le cerem pe toate celelate, de ce, să-i cerem să ne dea, să avem bani ca să putem plăti slujbe. Sau să ne putem întreţine viaţa, să ne putem plăti cheltuielile, întreţinerea şi aşa mai departe. La biserică nu trebuie să încetăm a merge pentru că nu avem bani; tocmai atunci să ne ducem! La biserică alergăm când avem nevoie de Dumnezeu, să ne ajute şi să ne rezolve o problemă sau alta”.

(Conferinţa ASCOR de la Craiova a PS Sebastian, Episcopul Slatinei, “Învierea lui Hristos, bucuria noastră” – 2 aprilie 2012)

Hristos a înviat!

PS părinte Sebastian, episcopul Slatinei şi Romanaţilor - Pastorala (avertisment de Paşti) – Iisus sau Baraba? Mulţi dintre noi îl aleg pe Baraba!

† Sebastian, cu darul lui Dumnezeu Episcop al Slatinei şi Romanaţilor, Iubitului nostru cler şi popor har, pace şi milă de la Dumnezeu,Tatăl nostru, iar de la Noi arhiereşti binecuvântări!

Preacucernici şi Preacuvioşi Părinţi, Preacuvioase Maici, Iubiţi credincioşi şi credincioase, Sfânta Scriptură ne spune că mai înainte de a-L condamna pe Domnul la moarte, guvernatorul Ponţiu Pilat a dat poporului prilejul să aleagă, atunci când l-a întrebat: ***„Pe cine voiţi să vi-l eliberez, pe Baraba sau pe Iisus, care Se zice Hristos? Însă arhiereii şi bătrânii au convins mulţimile ca să ceară pe Baraba, iar pe Iisus să-L piardă. Atunci le-a eliberat pe Baraba, iar pe Iisus L-a biciuit şi L-a dat să fie răstignit”*** (Mt. 27, 17, 20 şi 26).

Cine era Baraba şi cum de au preferat iudeii să-l ceară pe el, iar nu pe Iisus Nazarineanul?

Evanghelistul Marcu ne spune că: ***„Baraba fusese închis împreună cu nişte răzvrătiţi, pentru că în răscoală săvârşiseră ucidere”*** (Mc. 15, 7), iar Sfântul Evanghelist Ioan menţionează că acesta ***„era tâlhar”*** (In. 18, 40). Aşadar, ori ***„Regele iudeilor”*** (In. 18, 39) ori o căpetenie de tâlhari, pentru Pilat era tot una, dacă nu cumva dregătorul a încercat să-L scape pe Domnul de moarte.

Ce importanţă mai avea însă, de vreme ce inimile cărturarilor şi ale fariseilor încremeniseră de mult în ***„litera Legii”*** (Rom. 2, 27), iar ***„după Legea lor, Hristos trebuia să moară”*** (In. 19, 7). De aceea, ei ***„au convins mulţimea ca să ceară să le elibereze mai degrabă pe Baraba, (…) iar pe Iisus, biciuindu-L, să-L dea ca să fie răstignit”*** (Mc. 15, 11 şi 15).

Dreptslăvitori creştini, ***nu vi se pare ciudat că, puse să aleagă, mulţimile au preferat în locul lui Dumnezeu un ucigaş şi un tâlhar?*** Că, văzând intenţia binevoitoare a lui Pilat, căpeteniile poporului au trecut de-a dreptul la ameninţări până şi la adresa sa? − ***„Dacă-L vei elibera pe Acesta, nu eşti prieten al Cezarului”*** (In. 19, 12).

Şi apoi, ***luaţi aminte ce s-a ales de opţiunea iudeilor!… Căci, deşi de Baraba nu a mai auzit nimeni niciodată după aceea, în schimb Hristos, „piatra cea din capul unghiului” (Ef. 2, 20)− deşi omorât, şi încă prin moarte de ruşine − A ÎNVIAT şi a ajuns în centrul istoriei.***

Ei bine, ***această alegere a iudeilor a urmărit mereu şi mai urmăreşte şi astăzi pe om***. Pus să opteze între bine şi rău, acesta a continuat să rateze de multe ori şansa alegerii celei bune, fără a învăţa nimic de la istorie. Căci, ***deşi Baraba s-a dovedit o alegere neinspirată, s-au găsit destui dispuşi ca, peste veacuri, să îl prefere tot pe el***. Şi astfel, luând adesea locul lui Hristos, acesta a reuşit să se strecoare de multe ori afară din închisoare, ***lăsând în urmă impresia unui Hristos biruit, chiar dacă istoria L-a dovedit pe El a fi Adevăratul Biruitor asupra vieţii şi asupra morţii***.

Dacă „Pilat" se arată binevoitor, de ce este mai de ales, totuşi, „Baraba"? ***Dacă Dumnezeu, Biserica şi chiar viaţa noastră ne sugerează să-L alegem pe Domnul, de ce să mai repetăm şi noi greşeala mulţimilor de altădată? Nu!… Să nu ne lăsăm intimidaţi de cei ce trec până şi la ameninţări viclene!…*** Nu am învăţat nimic de la viaţă? ***Până când vom confunda binele cu răul? Dacă Hristos a înviat, zădărnicind astfel alegerea lui Baraba, noi de ce mai orbecăim în întuneric, prefăcându-ne că nu ştim ce trebuie şi pe Cine merită să alegem?…***

Dragii mei, ***această alegere, între Domnul şi tâlhar, este şi provocarea noastră de astăzi.*** Noi ce alegem?… Alegem viaţa, prin Hristos Cel Înviat şi Care ***„nu mai moare"*** (Rom. 6, 9), ori alegem pieirea, prin Baraba? Alegem binele sau alegem răul? Căci ***libertatea de a opta, departe de a fi ispită, este dovada celui mai ales respect şi a preţuirii lui Dumnezeu faţă de om, fapt care impune, însă, din partea noastră o responsabilitate pe măsură.***

- ✓ Domnul Şi-a dat viaţa pentru noi! Noi suntem gata să ne dăm viaţa pentru El, ori alergăm bezmetici după Baraba?
- ✓ Hristos a înviat pentru noi, dăruindu-ne şi nouă să trăim în veci, noi oare vom alege să „pierim" odată cu tâlharul?

„Pilatul" zilelor noastre încă pare binevoitor, chiar dacă societatea nu încetează a ne deruta, ca pe mulţimile de altădată. ***Noi, însă, ce alegem?…***

Dumnezeu, cunoscând mai dinainte ezitarea noastră, ne-a prevenit că alegerea nu va fi uşoară: ***„viaţă şi moarte ţi-am pus înainte, şi binecuvântare şi blestem. Alege viaţa ca să trăieşti tu şi urmaşii tăi!"*** (Deut. 30, 19)

Şi, realitatea ne arată că, în pofida prevenirii Domnului, contrar „lecţiilor" pe care ni le-a dat istoria şi în ciuda experienţei pe care am acumulat-o de 2000 de ani, ***mulţi dintre noi îl mai aleg şi astăzi pe Baraba. Unii conştient, alţii din ignoranţă!*** Unii ştiu că greşesc, dar o pun pe seama neputinţei ori a „molipsirii" mult prea facile a răului, căruia e mai uşor să-i cedezi decât să-l înfrunţi, în timp

ce ***alţii nici nu realizează că au ajuns să spună binelui „rău" şi răului „bine". Este răul cel mai mare al societăţii în care trăim, când răul şi binele ne sunt „servite" în mod amestecat şi confundat, creându-ne aceeaşi derută pe care le-au provocat-o iudeilor mai marii poporului altădată.***

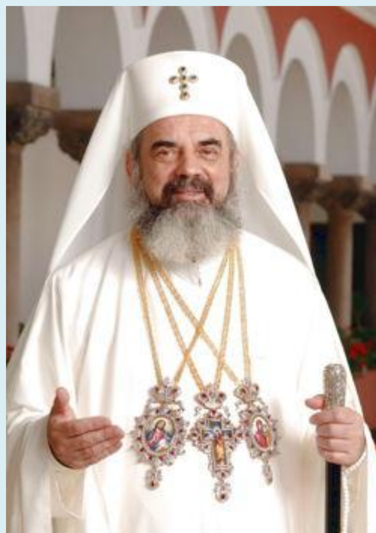
Noi, însă, Învăţător avem, Care ne-a învăţat cu prisosinţă cum putem deosebi binele de rău. Model avem, Care ne-a arătat cum trebuie ales între viaţă şi moarte, şi Ajutor avem, gata a ne călăuzi spre Biruinţă, după cum El Însuşi a biruit. Învierea Sa s-a arătat biruinţă, iar proslăvirea Sa nădejde pentru noi toţi că „moartea nu mai stăpâneşte" (Rom. 6, 9) ***peste cel ce Îl alege pe El.***

Că, dacă Baraba a dispărut, dimpreună cu toţi cei care l-au preferat pe el, ***cei care Îl aleg pe Hristos vor rămâne în veci, pentru a împărăţi împreună cu Dânsul. Lui fie slava, cinstea şi închinarea noastră, în vecii vecilor, Amin.***

(Cuvânt pastoral la Paşti – 2011 - Al vostru întru Domnul povăţuitor, † Sebastian, Episcopul Slatinei şi Romanaţilor)

Hristos a înviat!

Preafericitul părinte patriarh Daniel - Predică la slujba Învierii Domnului

Sfânta Evanghelie pe care am ascultat-o acum este evanghelia proclamării sau binevestirii învierii Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Dis de dimineaţă, la revărsatul zorilor, sau pe când răsărea soarele, femeile purtătoare de aromate, de miruri sau miresme, Maria Magdalena şi cealaltă Maria, după cum ne spune Sfântul Evanghelist Matei, sau Maria Magdalena, Maria, mama lui Iacov şi Salomeea, după cum ne spune Sfântul Evanghelist Marcu, au mers la mormântul Domnului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos ca să ungă trupul Său după obiceiul iudeilor.

Ungerea trupului celui mort cu aromate sau cu miruri, cu miresme frumos mirositoare şi de mare preţ însemnează încercarea de a opri oarecum trupul să nu intre în descompunere, în stricăciune, şi, în acelaşi timp, miresmele aduse pentru ungerea trupului Celui mort înseamnă evlavie, însemnează cinstire şi însemnează iubire sfântă pentru Cel care nu mai este printre cei vii.

Femeile purtătoare de aromate au mers la mormânt însă fără însoţitor, ele nu aveau pe nimeni ca să le păzească, nu aveau pe nimeni care să le ajute şi, de aceea, se întrebau între ele: 'Cine ne va prăvăli nouă piatra de la uşa mormântului?', căci era o piatră mare care a închis mormântul Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

'Cine ne va prăvăli nouă piatra de la uşa mormântului?', bărbaţii lipseau, pentru că erau mai fricoşi decât femeile, cu mult curaj, ucenicii Mântuitorului, ne spun evangheliile, de teama iudeilor s-au încuiat în case, femeile purtătoare de aromate

sau de miruri de mare preţ au avut mai mult curaj în dimineaţa Învierii. Curajul lor venea din iubirea lor sfântă şi din evlavia lor mare pentru Hristos Domnul.

În general, femeia este mai aproape de taina vieţii pentru că dă viaţă copiilor pe care îi naşte şi au o sensibilitate deosebită toate femeile credincioase în faţa misterului sau în faţa tainei celor care mor înainte de vreme, sau pe nedrept, cum a fost omorât prin răstignire Hristos Domnul.

Evanghelia după Sfântul Evanghelist Marcu ne spune că atunci când s-au apropiat de mormânt femeile mironosiţe au ridicat privirea lor şi au văzut că piatra era răsturnată, iar piatra răsturnată era răspunsul lui Dumnezeu la întrebarea lor: 'Cine ne va prăvăli piatra de pe uşa mormântului?'.

Un ajutor neaşteptat deschide deodată mormântul lui Iisus şi sufletele femeilor mironisiţe, mormântul lui Iisus ca ele să vadă că El nu mai este în mormânt, ci a înviat şi sufletul lor, să înţeleagă că moartea a fost răsturnată, că a fost răsturnată puterea morţii şi s-a arătat biruinţa vieţii veşnice.

Femeile mironosiţe, spune Evanghelia după Sfântul Evanghelist Marcu, s-au umplut „***de frică şi uimire***”, iar Sfântul Evanghelist Matei spune că au fost cuprinse de „***teamă şi bucurie mare***”.

Uimirea şi teama le-au venit lor din întâlnirea cu neobişnuitul, cu nemaiîntâlnitul, cu lucrarea lui Dumnezeu din ceruri în pământ şi pe pământ, în pământ fiindcă Hristos a înviat şi pe pământ pentru că a trimis pe îngerul Său să prăvălească piatra de pe uşa mormântului. Bucuria mare, pentru că Domnul trăieşte, s-au dus să ungă trupul unui mort şi s-au întâlnit nu doar cu mormântul lui gol, ci şi cu îngerul care le-a spus: '***Nu vă temeţi, că ştiu că pe Iisus cel răstignit Îl căutaţi. Nu este aici; căci S-a sculat precum a zis; veniţi de vedeţi locul unde a zăcut. Şi degrabă mergând, spuneţi ucenicilor Lui că S-a sculat din morţi şi iată va merge înaintea voastră în Galileea; acolo Îl veţi vedea***' (Matei 28, 5-7).

Atunci, femeile cuprinse de frică şi bucurie mare s-au întors de la mormânt spre casă, cu frica neobişnuitului şi cu bucuria speranţei că Iisus cel răstignit şi îngropat a înviat din morţi şi este viu. ***Pe drumul de la mormânt spre casă L-au întâlnit tocmai pe El, Care le-a zis:*** '***Bucuraţi-vă!***', ***Biruitorul morţii a devenit Izvorul bucuriei. Şi atunci ele s-au apropiat de El, i-au cuprins picioarele şi I s-au închinat fără grai, fără să mai scoată un cuvânt. Bucuria a fost atât de copleşitoare, încât nici un cuvânt nu a mai putut-o exprima, iar în momentul***

***acela Mântuitorul le-a spus**: 'Nu vă temeţi, mergeţi şi spuneţi fraţilor mei, nu ucenicilor, ci fraţilor, să meargă în Galileia şi acolo îi voi intâlni*'.

Mântuitorul Iisus Hristos înviat din morţi ne întâmpină pe cale pe noi toţi, pe calea vieţii noastre amestecată cu teamă, amestecată cu moartea. Ne întâmpină şi ne spune: 'Bucuraţi-vă!', şi dacă noi simţim bucuria Lui, bucuria împărtăşită nouă de către El prin credinţă, ne întâlnim şi cu El, în persoană. De aceea, în Biserică, după ce mărturisim Crezul, ne împărtăşim. În prima parte a Tainei credinţei celebrate în Biserică, mărturisim credinţa noastră în Hristos cel Înviat şi apoi către sfârşitul liturghiei ne împărtăşim cu El, ne întâlnim cu Cel pe care-L mărturisim că este viu.

Iubiţi credincioşi şi credincioase, Evanghelia vrea să ne arate ce anume serbăm noi astăzi, serbăm întâlnirea cu Hristos cel Înviat care a spus înainte de Înălţarea Sa la ceruri: '***Iată, Eu sunt cu voi până la sfârşitul veacurilor***'.

Hristos este prezent pururea în Biserica Sa, dacă Îl căutăm cu aceeaşi evlavie, cu aceeaşi iubire sfântă, cu acelaşi curaj, cu aceeaşi râvnă ca şi femeile mironosiţe vom simţi întâlnirea cu El şi vom auzi tainic în sufletul nostru cuvintele: 'Bucuraţi-vă!'.

De aceea, credincioşii care merg cu evlavie la Biserică, se închină la icoana Mântuitorului Iisus Hristos şi sărută Sfânta Cruce, se întâlnesc cu El, se împărtăşesc cu El în Sfânta Euharistie şi se întorc acasă plini de bucurie, ca şi femeile mironosiţe.

Ele s-au închinat Lui şi i-au cuprins picioarele şi ne învaţă pe noi să ne închinăm Lui şi mai ales preoţii şi diaconii când intră în altar cuprind picioarele Sfintei Mese, se închină până la pământ cu capul asemenea femeilor mironosiţe de la care am învăţat ce trebuie să facem când ne întâlnim cu Hristos cel înviat.

Evanghelia ne mai spune un adevăr foarte mare: nu toţi oamenii Îl întâlnesc direct pe Hristos Cel înviat în viaţa lor, numai cei care Îl caută cu multă credinţă şi cu mult curaj, însă cei care nu au atât de mare credinţă şi nu au atât de mult curaj, primesc vestea Învierii lui Hristos şi bucurie din bucuria lui Hristos prin alţii, prin cei care Îl vestesc pe Hristos.

Evanghelia ne arată că Mântuitorul nu a dorit să se arate ucenicilor în mod direct, pentru că nu aveau atâta curaj şi atâta dragoste şi atâta preţuire pentru El, în dimineaţa Învierii Sale, cât au avut femeile mironosiţe. Dar nu i-a uitat nici pe ei şi

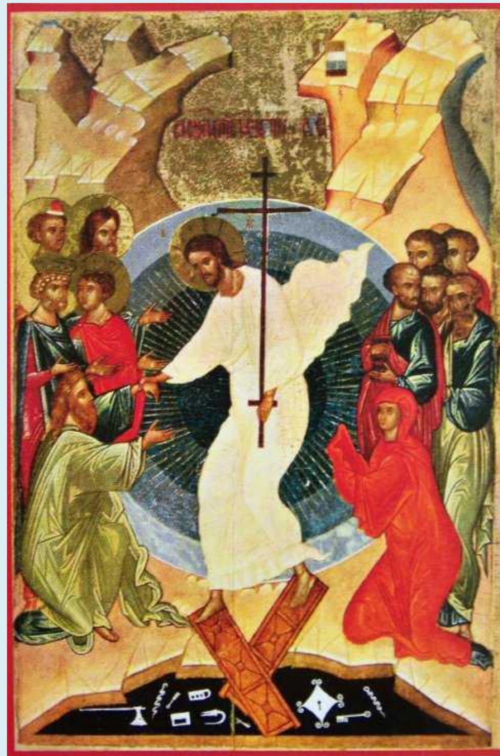
le-a trimis pe ele să le vestească lor Evanghelia Învierii lui Hristos. De aceea, ***Sfântul Ioan Gură de Aur numeşte femeile mironosiţe 'apostolii apostolilor', cele trimise către cei trimişi, care vor fi mai târziu trimişi sau apostoli.***

Femeile mironosiţe sunt misionare, vestitoare ale Învierii lui Hristos. Şi în ele noi vedem pe toţi credincioşii râvnitori, care binevestesc cu bucurie Învierea lui Hristos, credinţa în Hristos cel Înviat, Domnul şi Stăpânul vieţii noastre, le reprezintă pe mamele care cresc copii în credinţă, pe cei care vin dis de dimineaţă la Biserică, printre primii, care ajută Biserica în construcţia ei de zid, cât şi în zidirea ei duhovnicească prin bănuţul pe care-l dau Bisericii, prin cuvântul bun, prin rugăciunea puternică şi smerită, ***prin tot ceea ce fac ca să arate că răspândesc în jurul lor bucurie din bucuria lui Hristos Cel înviat, lumină din lumina lui Hristos Cel înviat şi pace din pacea lui Hristos Cel înviat.***

Să-l rugăm pe Hristos Domnul cel Înviat din morţi să ne dăruiască şi nouă bucuria pe care a dăruit-o femeilor mironosiţe, să ne dăruiască pacea pe care a dăruit-o Sfinţilor Săi Apostoli în seara Învierii Sale, când le-a spus: 'Pace vouă!' şi să ne ajute ca noi în jurul nostru să răspândim bucuria Învierii prin cuvânt şi faptă, să răspândim pacea lui Hristos, să răspândim iubire din iubirea lui Hristos şi să ajutăm şi pe alţii să se bucure cu noi spre slava Preasfintei Treimi şi spre slava lui Hristos cel înviat.

Hristos a înviat!

Arhimandrit Mihail Stanciu – Mărturiile Icoanei Învierii

Pogorârea lui Hristos la iad, icoană din secolul al XV-lea, provenind din iconostasul vechii biserici din Volotovo, aflată acum în Muzeul de Istorie şi Arhitectură din Novgorod, Rusia

Hristos a înviat din morţi cu moartea pe moarte călcând şi celor din morminte viaţă dăruindu-le!

De Te-ai şi pogorât în mormânt, Cel ce eşti fără de moarte, dar puterea iadului ai zdrobit şi ai înviat ca un biruitor, Hristoase Dumnezeule, zicând femeilor mironosiţe: Bucuraţi-vă! şi Apostolilor Tăi pace dăruindu-le, Cel ce dai celor căzuţi ridicare. (Troparul şi Condacul Învierii Domnului)

Introducere

Cuvintele rostite şi vindecările săvârşite de Domnul Hristos culminează, în lucrarea lor de mântuire a neamului omenesc, prin Jertfa Lui curată, ca experiere a smereniei şi a dăruirii depline a Lui către Dumnezeu-Tatăl şi către noi. Iisus Hristos, Cel fără de păcat, Şi-a asumat moartea de bunăvoie (cea mai tristă experienţă umană, plată a păcatului) pentru ca să ne deschidă şi nouă intrarea în viaţa veşnică, în Împărăţia Sa. Astfel, sensul morţii s-a luminat odată cu Jertfa Mântuitorului şi tristeţea ei s-a transformat în bucuria Învierii, a biruinţei definitive a Lui asupra păcatului şi a diavolului.

Persoana divino-umană a lui Hristos gustă moartea pentru a restabili şi desăvârşi relaţia dintre Dumnezeu şi oameni, surpând zidul despărţitor al păcatului. ***Intrând în moarte, Hristos o biruieşte cu razele atotluminoase ale slavei Sale împărăteşti.*** Învierea lui Hristos care urmează în deplină continuitate cu Jertfa Sa reprezintă manifestarea supremă a firii, a iubirii şi a puterii Sale dumnezeieşti, prin care săvârşeşte biruinţa asupra morţii şi a iadului veşnic al însingurării prin păcat.

Învierea lui Hristos începe din adâncurile iadului, printr-o iradiere luminoasă a energiilor Lui necreate, iubirea şi puterea Lui inundând sufletele care-L aşteptau şi ridicându-le în Rai, în comuniunea deplină cu Tatăl prin Duhul Sfânt.

Astfel şi iadul s-a luminat pogorând în el, Hristos cu sufletul plin de puterea Duhului Sfânt şi împlinind aşteptarea grea dar plină de nădejde a drepţilor din Vechiul Testament. Mântuitorul le aduce acestora eliberarea şi le vesteşte viitoarea lor înviere şi cu trupul. Căci ***„mormintele s-au deschis şi multe trupuri ale sfinţilor adormiţi s-au sculat."(Matei 27, 52)*** **Cu acest ultim gest de smerenie se împletesc primele raze ale strălucirii slavei dumnezeieşti a lui Hristos.**

Din sufletul lui Hristos total îndumnezeit prin Jertfa Sa curată din iubire pentru Dumnezeu şi pentru oameni va iradia apoi puterea care va învia sau va umple de Duhul Sfânt şi trupul Lui din mormânt. ***Plin acum de toată strălucirea, trupul lui Hristos răsare din mormânt ca un Soare, nestricându-i peceţile, ci străbătându-le în chip minunat precum la Naşterea Sa din Preacurata Fecioară Maria.*** Iar asupra acestui moment al Învierii propriu-zise cu trupul, imposibil de cuprins în limitele raţiunii omeneşti (gânduri, cuvinte sau imagini), Sfânta Evanghelie păstrează tăcerea cu cel mai profund respect faţă de Taină, iar iconografia ortodoxă o urmează întocmai.

Pogorârea lui Hristos cu sufletul în iad este mărturia supremă a iubirii Lui față de oameni, mărturie pe care icoana Pogorârii la iad, expresie firească a atmosferei liturgice pascale în ansamblul ei, ne-o face vizibilă, transpunând prin forme şi culori luminoase ceea ce cântările slujbei vestesc: bucuria şi lumina Învierii Domnului.

Hristos a înviat şi nu doar i-a încredinţat pe ucenici de realitatea trupului Său îndumnezeit, ci le-a şi transmis acestora lumina şi puterea Duhului Său, ca să înţeleagă mărturiile Scripturii, să ierte păcatele oamenilor şi să vestească Învierea Sa din morţi ca început al mântuirii şi al învierii tuturor oamenilor în Biserica Sa, în comuniunea noastră cu Dumnezeu şi între noi.

Hristos cel înviat este începutul creaţiei celei noi pentru că ne cuprinde în starea jertfită şi înviată a trupului Său, în mod actual, pe toţi care credem în El şi ne unim cu El şi între noi prin Tainele Bisericii.

Astfel, **primindu-L în noi pe Hristos, primim putere din puterea Sa pentru a ne răstigni şi a învia faţă de păcatele şi egoismul nostru, pentru a ne jertfi şi a iubi cu toată fiinţa străbătută de lumina Învierii Sale.**

Învierea Domnului - Praznic al praznicelor şi Sărbătoare a sărbătorilor

Învierea Domnului, cea mai mare Sărbătoare a creştinătăţii, s-a prăznuit încă din perioada apostolică, la Ierusalim, ca expresie a bucuriei credincioşilor creştini care deveneau părtaşi prin credinţă şi har la bucuria lui Hristos.

Denumirea populară de Paşti (având originea etimologică din ebr. *pesah* şi gr. *pasha* însemnând *trecere*) este legată de sărbătoarea din Vechiul Testament a eliberării poporului evreu din robia egipteană, de trecerea poporului prin Marea Roşie spre ţara făgăduinţei.

Pentru noi, creştinii, Paştile înseamnă:

- ✓ ***trecerea lui Hristos şi a noastră de la moarte la viaţă,***
- ✓ ***ieşirea noastră din robia păcatului şi a morţii şi***
- ✓ ***trecerea împreună cu Hristos la libertatea şi viaţa veşnică în Împărăţia lui Dumnezeu.***

Pentru a se evita suprapunerea şi confuzia cu Pesah-ul iudaic, **data Praznicului Învierii Domnului a fost oficial stabilită**, în conformitate cu tradiţia timpurie, la

Sinodul I Ecumenic de la Niceea din anul 325 şi anume: **în prima duminică de după luna plină de după echinocţiul de primăvară (21 martie).**

Reprezentarea iconografică a Învierii Domnului

Temeiuri scripturistice şi liturgice

Momentul însuşi al Învierii Domnului nu este niciodată descris ca atare în Evanghelii, ceea ce face ca iconografia ortodoxă, următoare fidelă a acestora să păstreze şi ea tăcerea în spiritul celui mai adânc respect faţă de Taină. ***Absenţa redării momentului Învierii arată caracterul său de nepătruns pentru mintea omenească, imposibilitatea de a-l cuprinde pe deplin şi descrie în limitele percepţiei noastre fizice.***

Iconografia ortodoxă cunoaşte, însă, mai multe reprezentări ale Învierii lui Hristos care privesc ***fie momentul ce precede Învierea cu trupul a Domnului – Pogorârea la iad - fie momentele ce au urmat Învierii cu trupul a lui Hristos şi care sunt evidenţe empirice ale Învierii, mărturii istorice incontestabile:***

- ***venirea mironosiţelor la mormânt şi vestirea îngerilor,***
- ***venirea apostolilor Petru şi Ioan la mormânt,***
- ***arătarea lui Hristos, Mariei Magdalena,***
- ***încredinţarea lui Toma,***
- ***arătarea lui Hristos ucenicilor lângă lacul Tiberiadei.***

Mai trebuie spus că la începutul erei creştine, când simbolul şi alegoria predominau în pictura catacombelor, Învierea lui Hristos era sugerată printr-o temă cu caracter prefigurativ: proorocul Iona ieşind din pântecele chitului. În privinţa acestei prefigurări, Hristos Însuşi spune: ***„că precum a fost Iona în pântecele chitului trei zile şi trei nopţi, aşa va fi şi Fiul Omului în inima pământului trei zile şi trei nopţi” (Matei 12, 40).***

Icoana *Pogorârii la iad*, care face subiectul prezentării de faţă, este o reprezentare convenţional – simbolică a cărei alcătuire nu se bazează pe o relatare propriu-zisă a Evangheliilor, ci pe versete răzleţe din Vechiul şi Noul Testament, pe texte ale slujbelor liturgice, precum şi pe o veche scriere apocrifă – Evanghelia după Nicodim.

Textele liturgice (Utrenia, Vecernia din Sâmbăta Mare, cele 15 paremii), Canonul Învierii, Imnele Sfântului Ioan Damaschin compuse în secolul al VIII-lea, cele ale Sfântului Andrei Criteanul şi ale Sfântului Cosma din Maiuma, au contribuit la dezvoltarea, lărgirea şi amplificarea scenei iconografice a *Pogorârii la iad*, aceasta inspirându-se din ele şi făcându-se chipul lor aşa cum şi ele sunt chip al Tainei prăznuite.

Prezentăm, în continuare, câteva fragmente din cadrul acestui minunat tezaur scripturistic şi liturgic care se constituie ca piatră de temelie a reprezentării *Pogorârii la iad*:

- ***„Mă coborâsem până la temeliile munţilor, zăvoarele pământului erau trase asupra mea pentru totdeauna, dar Tu ai scos din stricăciune viaţa mea, Doamne Dumnezeul meu." (Iona 2,7)***
- ***„Şedeau în întuneric şi în umbra morţii; erau ferecaţi cu sărăcie şi cu fier pentru că au amărât cuvintele Domnului şi Sfatul Celui Preaînalt au întărâtat. El a umilit întru osteneli inima lor, slăbit-au şi nu era cine să le ajute, dar au strigat către Domnul în necazurile lor şi din nevoile lor i-a izbăvit pe ei şi i-a scos pe ei din întuneric şi din umbra morţii şi legăturile lor le-a rupt." (Psalmul 106, 10-14)***
- ***„Pentru că şi Hristos a suferit odată moartea pentru păcatele noastre, El, Cel drept pentru cei nedrepţi, ca să ne aducă pe noi la Dumnezeu, omorât fiind cu trupul, dar viu făcut cu duhul cu care S-a coborât şi a propovăduit şi duhurilor ţinute în închisoare." (1 Petru 3, 18-19)***
- ***„Iar aceea că „S-a suit" ce înseamnă decât că S-a pogorât în părţile cele mai de jos ale pământului. Cel ce S-a pogorât Acela este Care S-a suit mai presus de toate cerurile ca pe toate să le umple." (Efeseni 4, 9-10)***
- ***„Pogorâtu-Te-ai în cele mai de jos ale pământului şi ai sfărâmat încuietorile cele veşnice care ţineau pe cei legaţi, Hristoase, iar a treia zi ca şi Iona din chit, ai înviat din mormânt. Mântuitorul meu, jertfa cea vie şi nejertfită ca un Dumnezeu, pe Tine Însuţi de voie aducându-Te Tatălui, ai sculat pe Adam cu tot neamul, înviind din mormânt." (Canonul Învierii, Cântarea a VI-a)***
- ***„În mormânt cu trupul, în iad cu sufletul ca un Dumnezeu, în Rai cu tâlharul şi pe scaun ai fost, Hristoase, cu Tatăl şi cu Duhul, toate umplându-le, Cel ce eşti necuprins." (Troparul Ceasurilor şi al Pavecerniţei din ziua de Paşti)***
- ***„Ziua Învierii, să ne luminăm popoare, Paştile Domnului, Paştile, că din moarte la viaţă şi de pe pământ la cer Hristos Dumnezeu ne-a trecut pe***

noi, cei ce-I cântăm cântare de biruinţă." (Canonul Învierii, Cântarea 1, glas 1, Irmos)

Compoziţia icoanei

Icoana Învierii Domnului, Pogorârea la iad, exprimă realitatea spirituală transcendentă a Învierii – pogorârea cu sufletul la iad a Domnului – şi revelează scopul şi rezultatele pogorârii Sale la nivel universal.

Acţiunea reprezentată în icoană se petrece chiar în adâncurile pământului, în iad.

munţi	*Lumina Învierii*	*munţi*
drepţii Vechiului Testament între care regii David şi Solomon şi Sfântul Ioan Botezătorul	*Mântuitorul Hristos Biruitorul Morţii şi al Iadului*	*drepţii Vechiului Testament între care Moise, Noe, Abel*
Adam	*iadul, moartea diavolul, porţile iadului doborâte,lacătele sfărâmate*	*Eva*

Persoane, sensuri şi simboluri ziditoare în icoana Învierii Domnului

- **Mântuitorul Hristos** este reprezentat în centrul compoziţiei, în picioare, aflat într-o mişcare plină de dinamism care sugerează în acelaşi timp trei momente:

1. Pogorârea este exprimată sugestiv prin mişcarea veşmântului Său a cărui extremitate flutură în sus, făcând dovada faptului că Învierea nu se exprimă în această icoană printr-o ţâşnire în sus, ci spre în jos;
2. Biruinţa asupra iadului este sugerată de porţile doborâte ale iadului care sunt reprezentate în icoană fie sub picioarele Mântuitorului, fie zăcând în gaura întunecată a iadului;
3. Ridicarea (gr. anastasis).
După ce a sfărâmat prin atotputernicia Sa legăturile întunericului, Hristos, cu o mişcare plină de forţă a braţelor Sale, răpeşte iadului pe protopărinţii noştri căzuţi, Adam şi Eva. Hristos este reprezentat fie ridicându-l pe Adam din iad cu mâna dreaptă şi pe Eva cu stânga, fie ridicându-l pe Adam cu dreapta, iar în mâna stângă ţinând un sul. ***Aceasta este întâlnirea tulburătoare dintre Adam cel vechi şi Hristos – Adam cel Nou.***

Filacterul (sulul) din mâna Mântuitorului simbolizează propovăduirea Învierii făcută ***„duhurilor ţinute în închisoare" (1 Petru 3, 19)*** Atunci când este desfăşurat, filacterul poartă înscrisul: ***„Zapisul lui Adam e rupt, puterea iadului este sfărâmată.".*** În unele icoane, sulul este înlocuit, sub o anumită influenţă occidentală, cu ***crucea*** pentru a scoate în evidenţă semnul biruinţei, mijlocul prin care Hristos a învins iadul sfărâmându-i ***„porţile de aramă".*** Astfel crucea nu mai este instrumentul umilitor al pedepsei, ci simbolul biruinţei asupra morţii.

„Prin cruce, ucigând Hristos pe cel ce ne-a ucis pe noi, pe cei morţi i-a înviat şi i-a înfrumuseţat şi în cer a locui i-a învrednicit." (Praznicul Înălţării Sfintei Cruci, 14 septembrie, Vecernia Mare, glas 6)

Veşmintele lui Hristos nu mai sunt cele în care El apare ca slujitor în timpul vieţii sale pământeşti, ci au ca punct de referinţă pe cele de pe muntele Tabor, luminoase şi strălucitoare. ***Culoarea lor este albul strălucitor sau galbenul auriu, reflex simbolic al Dumnezeirii Sale.*** Astfel, Hristos intră în iad nu ca un întemniţat, ca un prizonier al acestuia, ci ca Biruitor al lui şi Izbăvitor al celor închişi acolo, nu ca rob, ci ca Stăpân al vieţii şi al morţii.

Mandorla care înconjoară trupul Mântuitorului este o reprezentare iconografică a slavei Dumnezeirii lui Hristos. Ea apare în icoane fie în formă ovală, de migdală, fie sub forma unor cercuri concentrice (3 sau 4) redate cromatic într-un degradé pornind de la albastru sau verde (gri-albăstrui sau gri-verzui) care se intensifică de la deschis la închis, din exterior spre interior, fiind o ilustrare a descrierii apofatice a lui Dumnezeu ca „***întuneric luminos***". ***Mandorla este străbătută de raze luminoase care izvorăsc din Hristos*** – „***Lumina lumii***".

Expresia chipului Domnului este solemnă, dar blândă şi binevoitoare, iar mâinile şi picioarele Sale poartă semnele piroanelor răstignirii.

- ***Adam şi Eva*** sunt reprezentaţi caracteristic: bătrâni, fără aureole, amândoi stând îngenunchiaţi şi cu mâinile întinse spre Hristos în semn de implorare. Ei se află fie unul lângă altul în partea dreaptă sau stângă a scenei, fie Adam în partea dreaptă şi Eva în stânga, fie invers. Apar în icoană deoarece, fiind primii oameni, simbolizează întreaga omenire pe care Hristos prin Întruparea, Răstignirea şi Învierea Sa, a trecut-o „**de la moarte la viaţă**”.

Aducându-l pe Adam în prim plan, icoana aminteşte privitorului deosebirea dintre „vechiul Adam”, primul om, şi „Noul Adam”, Hristos, Cel de-al doilea înlăturând efectele neascultării celui dintâi. „Noul Adam făcându-se cu adevărat blestemul lui Adam, Însuşi Făcătorul l-a răsturnat.” spune una din cântările Bisericii.

Eva**,** maica tuturor celor ce vieţuiesc, îşi ridică mâinile ascunse sub faldurile veşmântului într-un gest smerit de respect şi ascultare, primindu-l pe Slobozitorul său, pe Fiul Noii Eve care este Preasfânta Născătoare de Dumnezeu. (Acest gest trimite la un obicei de la curtea bizantină care cerea ca în faţa unui superior să se ascundă mâinile în semn de supunere.)

Creată curată, prima femeie, Eva, dar căzând în păcatul neascultării, este eliberată de Cel fără de păcat, născut din Noua Evă, Fecioara Maria.

„Prea binecuvântată eşti Născătoare de Dumnezeu Fecioară, că prin Cel ce S-a întrupat din Tine, iadul s-a zdrobit, Adam s-a chemat, blestemul s-a pierdut, Eva s-a mântuit, moartea s-a omorât şi noi am înviat. Pentru aceasta cântând, strigăm: Binecuvântat eşti Hristoase, Dumnezeule, cel ce bine ai voit aşa, slavă Ţie." (Theotokion, Stihira Maicii Domnului de la Utrenie, Duminica, înainte de Doxologie)

- ***Drepţii Vechiului Testament***

În spatele strămoşilor Adam şi Eva, de o parte şi de cealaltă a Mântuitorului, se află drepţii Vechiului Testament, regii şi proorocii, cei care vestiseră venirea Domnului şi care Îl recunosc pe Cel Înviat pe care L-au purtat în inimile lor şi L-au chemat din toată fiinţa lor.

Unii dintre aceştia sunt evidenţiaţi în icoană chiar dacă ordinea lor variază. Astfel, îi putem recunoaşte pe ***regii prooroci David şi Solomon, strămoşii Mântuitorului, pe Abel, Moise, Noe şi pe Sfântul Ioan Botezătorul.***

Regele prooroc David, întemeietorul Ierusalimului, este cel ce cânta în psalmi: ***„Dintru adâncuri am strigat către Tine, Doamne! Doamne, auzi glasul meu." (Psalmul 129, 1)*** El iese în evidenţă în icoană deoarece a profeţit cu putere venirea lui Hristos Care nu-l va lăsa în iad: „Căci David zice despre El: ***„Totdeauna am văzut pe Domnul înaintea mea, căci El este de-a dreapta mea ca să nu mă clatin. De aceea s-a bucurat inima mea şi s-a veselit limba mea, chiar şi trupul meu se va odihni întru nădejde. Căci nu vei lăsa sufletul meu în iad."" (Fapte 2, 25-27)***
Regele prooroc Solomon este reprezentat tânăr, purtând coroană. El apare stând lângă David pentru că a fost fiul şi urmaşul lui David, a cunoscut şi a avut credinţa

tatălui său şi pentru că Hristos îl pomeneşte în Evanghelii, referindu-se la slava şi înţelepciunea lui. (Matei 6, 29; 12, 42)

Sfântul Ioan Înaintemergătorul şi Botezătorul Domnului apare mai târziu în icoana *Pogorârii la iad*. Iese în evidenţă pentru că el a propovăduit celor din iad vestea cea bună a venirii şi a învăţăturii lui Hristos. În unele icoane este singurul înfăţişat cu aureolă, lângă Hristos. El poartă un sul pe care, atunci când este desfăşurat, se vede scris: ***„Iată eu L-am văzut şi L-am mărturisit”.***

„Pomenirea dreptului cu laude, iar ţie destul îţi este mărturia Domnului, Mergătorule Înainte. Că te-ai arătat cu adevărat şi decât proorocii mai cinstit. Că şi a boteza în repejuni pe Cel propovăduit te-ai învrednicit. Drept aceea, pentru adevăr nevoindu-te, bucurându-te, bine ai vestit şi celor din iad pe Dumnezeu Cel ce S-a arătat în trup, pe Cel ce a ridicat păcatul lumii şi ne-a dăruit nouă mare milă.” (Troparul Tăierii Capului Sfântul Ioan Botezătorul, 29 august, glas 2)

Cateheza din primele secole creştine atrage atenţia asupra unui aspect al Tainei Botezului, aspect aproape uitat în zilele noastre: prin cufundare, cel botezat recapitulează întregul drum al mântuirii, urmându-L pe Hristos. ***„Faptul de a coborî şi de a ieşi apoi din apă, simbolizează coborârea la iad şi ieşirea din acest ţinut.” (Sfântul Ioan Gură de Aur)***

Moise apare în calitate de reprezentant al primului Legământ al omului cu Dumnezeu şi martor al primului Paşti. El are capul acoperit cu o bonetă frigiană, după exemplul profeţilor, iar în braţe poartă Tablele Legii Vechi cu cele 10 porunci.

***Noe*, **prefigurându-L pe Mântuitorul Iisus Hristos, poartă în braţele sale o machetă a arcei sale vestite (preînchipuire a Bisericii) care i-a scăpat, pe cei care au intrat în ea, de nimicirea apelor potopului.

Abel este înfăţişat tânăr, fără barbă, ţinând un toiag de păstor în mână. El apare în icoană, fiind prima victimă a nedreptăţii.

- ***Iadul*** este reprezentat sub forma unei peşteri întunecoase aflate sub un munte. Este menţionat în numeroase locuri în Noul Testament şi Însuşi Hristos vorbeşte despre el: ***„Voi zidi Biserica Mea şi porţile iadului nu o vor birui.” (Matei 16, 18).***

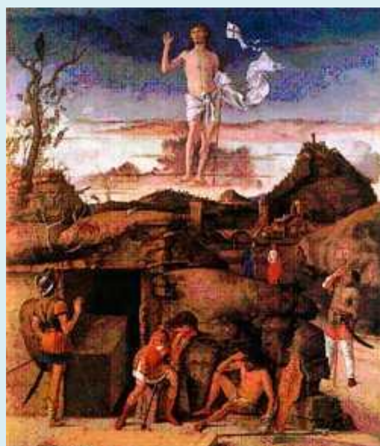
În adâncul întunecat al iadului, satana este înlănţuit, iar forţele biruite ale iadului, rămăşiţele nesuferitei sale apăsări sunt reprezentate simbolic prin cele două uşi care zac sfărâmate şi prin mulţimea de lanţuri rupte, chei, cuie, balamale şi ferecături de fier împrăştiate. Porţile iadului nu se deschid pur şi simplu, ci au fost zdrobite, semn că de acum înainte este imposibil să mai fie închise.

- ***Tatăl minciunii*, **ispititorul tuturor oamenilor, diavolul, figurează ocazional cu două feţe, semn expresiv al lipsei sale de unitate, de armonie, al dezintegrării sale fiinţiale.
- ***Moartea***, reprezentată uneori printr-o siluetă neagră, însoţită de eventuali acoliţi, biruită, înfăţişată sub forma unui bătrân, zace şi ea în fundul grotei, sub porţile zdrobite, cu mâinile şi picioarele legate, cu o funie de gât, semn că ***„moartea a fost omorâtă”. „Unde-ţi este moarte boldul, unde-ţi este iadule biruinţa?” (1 Corinteni 15, 55)***

În descrierile bizantine clasice ale Învierii nu apare nici un înger. ***În reprezentările din perioada bizantină târzie şi post-bizantină sunt uneori incluşi şi îngeri, unul sau mai mulţi, în partea de sus (purtând instrumentele patimilor) sau în partea de jos a icoanei (legând moartea şi pe diavol cu lanţuri).*** Aceste adaosuri dau o complexitate inutilă compoziţiei. Nu este nevoie de ele şi distrag atenţia de la semnificaţia esenţială pe care icoana Învierii caută să o transmită. Înţelesul, semnificaţia Învierii lui Hristos este redat clar şi deplin fără aceste adaosuri.

- ***Stâncile*,** reprezentate în partea superioară a icoanei, de o parte şi de alta a Mântuitorului, trimit către simbolismul muntelui, ca ***loc de întâlnire a omului cu Dumnezeu, ca semn al prezenţei Duhului Sfânt. Ele simbolizează întregul cosmos, lumea văzută şi nevăzută care participă la Învierea lui Hristos.***

Inovaţi apusene ale reprezentării Învierii Domnului

Rod al unei elaborări teologice de veacuri, icoana ortodoxă, pictată în respectul faţă de Scriptură şi Tradiţie, a făcut posibilă păstrarea nealterată a Adevărului creştin, în timp ce îndepărtarea de aceste izvoare ale Revelaţiei dumnezeieşti, vizibilă în iconografia decadentă, a dat naştere inevitabil unei denaturări a acestui Adevăr şi implicit, ereziilor. O imagine decadentă nu numai că trădează Adevărul, dar caricaturizează chiar Taina mântuirii, prin aceasta pregătind drumul spre ateism.

Cu privire la reprezentarea iconografică a Învierii lui Hristos, s-a răspândit în spaţiul ortodox, începând cu a doua jumătate a secolului al XVII-lea, sub influenţa apuseană, un model iconografic străin de învăţătura Bisericii. Îl putem vedea în aceste reprezentări pe Hristos înălţându-Se dintr-un mormânt în formă de coşciug şi al cărui capac este ridicat de un înger şi „levitând” în aer sub privirile îngrozite de spaimă ale ostaşilor care păzeau mormântul. El poartă un steag în mână, iar trupul său este parţial descoperit, lăsând să se întrevadă semnele patimilor.

Asemenea reproduceri, născute dintr-o imaginaţie marcată de un sentimentalism deplasat, nu doar că ignoră în mod deliberat Taina exprimată în textele liturgice din perioada pascală, dar ele dezvoltă o viziune îndepărtată de realitatea istorică.

Din nefericire, acest tip de reprezentare a devenit predominant la greci din secolul al XVIII-lea până la mijlocul secolului XX, iar răspândirea sa s-a bazat pe neînţelegerea anumitor elemente ale iconografiei bizantine, chiar în rândul personalităţilor religioase conservatoare.

Ideile apusene legate de pictura religioasă erau în parte rezultatul Contrareformei care, sub presiunea Reformei, încerca să găsească în Sfânta Scriptură justificare pentru orice practică bisericească, lucru care a dus şi la revizuirea opiniilor despre ce este şi ce nu este corect în iconografie.

Respingerea icoanei tradiţionale a Învierii şi adoptarea modelului modernist apusean se datorează unei insuficiente familiarizări cu temeiul scripturistic şi cu istoria acestei reprezentări, precum şi cu principiile care stau la baza iconografiei bizantine.

În Ortodoxie, Sfânta Scriptură nu este singurul fundament de credinţă şi practică religioasă. Mai sunt, pe lângă ea, Tradiţia nescrisă, hotărârile Sinoadelor Ecumenice şi locale, scrierile Sfinţilor Părinţi şi tradiţia imnografică a Bisericii.

Descrierea modernistă a Învierii, deşi se consideră întemeiată pe Sfânta Scriptură, nu este în acord cu relatarea biblică privind înlăturarea pietrei de pe mormânt şi include elemente care nu sunt prezentate în Sfânta Scriptură.

Reprezentarea modernistă Îl înfăţişează pe Hristos deasupra mormântului, după ce un înger a dat la o parte piatra mare care îl pecetluia. Însă, după învăţătura Bisericii, Hristos a ieşit din mormânt în timp ce acesta a rămas pecetluit, aşa cum a intrat în încăperea unde se adunaseră ucenicii săi pe când uşile erau încuiate, ***„de frica iudeilor". (Ioan 20, 19)***

Sfântul Simeon Noul Teolog ***lămureşte această dilemă spunând că trupul lui Hristos de după Înviere nu mai era stricăcios şi material aşa cum fusese în viaţa sa pământească, ci acum era un trup duhovnicesc şi nestricăcios, de o altfel de consistenţă, care-I permitea să treacă prin uşile încuiate.***

Un argument raţional ar fi şi acela că Hristos–Dumnezeu, fiind Atotputernic, nu avea nevoie de un înger, una din creaturile sale, ca să-i dea piatra la o parte.

De fapt, după cum spune **Sfânta Scriptură*****, piatra a fost prăvălită de un înger după ce Hristos ieşise din mormânt pentru că femeile mironosiţe care au venit la mormânt să poată vedea cu ochii lor că mormântul este gol şi că Hristos înviase într-adevăr.***

Un alt element modernist introdus în icoană şi care se expune criticii este înfăţişarea lui Hristos ţinând un steag pentru a sublinia biruinţa Sa asupra morţii. Steagul este un simbol profan, în timp ce crucea pe care o ţine Hristos uneori în

reprezentarea tradiţională este un simbol duhovnicesc cu implicaţii mult mai profunde. De fapt, Sfânta Scriptură, pe care pictura apuseană afirmă că o urmează întocmai, nu spune nimic despre Hristos înviind din mormânt cu un steag în mână. Nu spune nimic nici despre soldaţii care păzeau mormântul că L-ar fi văzut pe Hristos ieşind din mormânt. Vorbeşte numai despre faptul că soldaţii au văzut un înger care a venit acolo după Înviere şi a prăvălit piatra şi nu pe Hristos. La vederea îngerului ***„a cărui înfăţişare era ca fulgerul", „soldaţii s-au cutremurat şi s-au făcut ca morţi". (Matei 28, 1-4)***

Dar eroarea foarte gravă care face că reprezentarea modernistă să fie inacceptabilă este aceea că îi prezintă pe soldaţii care păzeau mormântul ca fiind primii oameni de pe pământ care au fost martorii Învierii lui Hristos, ceea ce contrazice flagrant Sfânta Scriptură care este destul de clară în ceea ce priveşte relatarea arătărilor Mântuitorului de după Învierea Sa.

Scopul Învierii Domnului Hristos nu a fost acela de a face dovada zdrobitoare a Atotputerniciei Sale, aşa cum sugerează picturile apusene ci, aşa cum arată icoana, **Hristos S-a pogorât în iad ca să ridice şi să transfigureze firea umană căzută.** ***Pogorârea la iad reprezintă, deci ultima treaptă a smeririi lui Hristos faţă de om, căutându-l unde ajunsese din pricina păcatului, adică, în iad şi ridicându-l împreună cu El în Împărăţia Sa, acesta fiind, de fapt, rostul esenţial al Întrupării, Răstignirii şi Învierii Sale.***

Hristos a înviat!

Ce simboluri cuprinde icoana Învierii Domnului - Anastasis?

Icoana Învierii este plină de simboluri. Reprezentările îl arată pe Iisus făcându-Și drum prin învelișul pământului, călcând în picioare porțile iadului, peste care Se înalță, și ridicându-l pe Adam din osânda neascultării. Coborârea la iad poartă în sine începutul înălțării omului, pentru care moartea fizică devine doar o trecere, o cale de acces spre viața cea nouă, veșnică.

Învierea lui Hristos este punctul central al istoriei mântuirii, fiindcă prin aceasta Mântuitorul restaurează omul și întreaga creație, aducându-i la maxima apropiere de Dumnezeu.

Icoana obișnuită de Paști e cunoscută sub numele de „Anastasis”, termenul grec pentru „Înviere”. Aceasta îl reprezintă pe Hristos biruitor asupra iadului, a morții și luându-l cu El pe Adam.

În secolul al IX-lea și al X-lea, scena Învierii devine din ce în ce mai mult evocată în picturi și alte forme de reprezentare vizuală a Învierii. Începând cu secolul al X-lea, Ioan Botezătorul, regele David și regele Solomon încep să apară în aceste icoane, iar pe parcursul secolelor următoare vor apărea și alte personaje, precum Abel și Samuel.

Variațiile reprezentării iadului sunt, de asemenea, interesante. Porți rupte, lacăte, bare, încuietori și chei sau îngeri care îl păzesc pe diavol sunt tot atâtea simboluri ale răului care sechestrează, oprind accesul la lumină.

Reticențele de a reprezenta prea detaliat sau a pune prea mare accent pe imaginea iadului se simt pentru că partea superioară a icoanei, cu Iisus care îl salvează pe Adam din Rai, trebuie să se afle în centrul atenției.

Pogorârea la iad, semnul puterii lui Hristos

Sfântul Ioan Damaschinul, autorul Canonului Paştilor, scrie că: „Deși Hristos a murit ca un om, iar sufletul Său S-a desprins din prea curatul Său trup, dumnezeirea Lui a rămas nedespărțită de amândouă, adică atât de trup, cât și de suflet”.

Acesta este motivul pentru care Hristos apare în iad nu în postura smerită, de rob, ci de Stăpân al vieții și al morții, Biruitor al iadului, Izbăvitor al celor aflați aici. Și veșmintele lui Hristos sunt diferite de cele purtate cât a viețuit pe pământ. Nuanța de galben-auriu simbolizează lumina slavei Celui care este Lumina lumii.

Poziția corpului Mântuitorului stând deasupra ușilor sfărâmate ale infernului diferă de la un iconar la altul. În unele lucrări, Hristos este înfățișat cu pas îndrăzneț, vioi, sugerând aproape o grabă de a coborî în tenebre, pentru a-l salva pe Adam.

În alte icoane, mai ales cele rusești, Iisus Se apleacă pentru a-l ridica pe părintele ome-nirii, aflat în genunchi împreună cu Eva.

Icoana rusească este una care inspiră calm, liniște. Hristos este Stăpânul absolut, nu are de cine să se teamă. El privește cu duioșie la fața lui Adam, care imploră iertare. Chipul lui, obosit de atâta așteptare, se luminează la privirea Creatorului său.

Moise și Sfântul Ioan Botezătorul arată celor din iad pe Cel proorocit de ei

Unul dintre exemplele cele mai bune de reprezentare a Învierii sunt icoanele rusești anonime din secolul al XV-lea. Nu există nici o îndoială privind ideea centrală redată în această operă: Iisus a coborât chiar în iad pentru a-l aduce pe Adam la El.

Hristos nu e reprezentat ca o victimă a morții și a răului, ci ca biruitorul Fiu al lui Dumnezeu, înveșmântat în slavă, care prin moartea Lui a învins moartea lui Adam și i-a eliberat pe cei care au fost ținuți prizonieri în iad.

Icoana transmite ideea că Hristos a venit în salvarea lui Adam: hainele ocru-aurii ale Mântuitorului se desfășoară în spatele Său în timp ce Se apleacă spre Adam; El apucă mâna dreaptă a lui Adam, ale cărui brațe sunt întinse pentru a-L întâmpina pe Răscumpărător.

Prin apariția Sa în iad, Hristos deplasează spațiul teofanic de la nivelul superior la cel inferior. Transfigurarea nu are loc pe un munte, punct de contact cu cerul, nici în partea de sus a icoanei, ci în jos. Ruptura de nivel între cer, pământ și iad este consumată, totul este acum „deschis".

În spatele lui Hristos e pictată ceea ce se numește o „mandorlă" circulară, care este simbolul prezenței divine inefabile și este folosită și în alte icoane, cum ar fi cea a Schimbării la Față.

Cercul exterior al acestui simbol este albastru, cercul următor mai apropiat de interior are nuanțe albastre-verzui, iar peste cercul din centru, mai întunecat, linii aurii ce strălucesc din dreapta sugerează primele raze de lumină ale Învierii, și chiar spre această parte, Mântuitorul îl trage pe Adam. Întunericul iadului a fost invadat de lumină, iar nuanța de ocru a hainelor lui Adam reprezintă veșmintele slavei, ca o aluzie la noua viață spre care a fost ridicat.

În spatele lui Adam stau regele Solomon și regele David, îmbrăcați în veșminte împărătești, cu coroană pe cap, strămoși și profeți ai Mântuitorului. Ei Îl recunosc pe Hristos, arătând tuturor pe Cel despre care profețiseră și a Cărui venire o vestiseră.

În spatele lui Solomon îl putem vedea pe Sfântul Ioan Botezătorul. Acesta este Înaintemergătorul care a pregătit calea Domnului, L-a precedat cu o moarte de martir și a intrat înaintea Sa în iad, în același fel în care botezul său cu apă l-a precedat pe cel cu Duh Sfânt al lui Iisus.

Paștile lui Hristos, exodul din moarte spre viață

În dreapta, Eva îngenunchează cu mâinile ridicate în semn de rugăciune și se uită atent spre Hristos; este îmbrăcată cu veșminte de un roșu aprins și pare să împărtășească împreună cu Adam libertatea pe care Iisus a adus-o lumii din iad.

Eva este reprezentată într-un stil care aduce aminte prin postură și îmbrăcăminte de Maica Domnului; de altfel, se cuvenea ca „maica omenirii" să evoce figura celei care e mama Dumnezeului Întrupat, a noii omeniri care ia viață prin Hristos.

În spatele Evei este reprezentat Moise, cu Tablele Legii; ieșirea din Egipt și promisiunea lui Dumnezeu asociate cu acest personaj biblic și-au găsit împlinirea în acest nou exod din iad și moarte.

În spatele lui Moise pot fi observate alte personaje cunoscute din Biblie, care așteaptă eliberarea din iad. Prezența profeților pare să vină de la sine. Ei au fost cei dintâi care au așteptat și vestit Învierea. Moise este reprezentantul primului Legământ și martor al primului Paști.

La picioarele lui Hristos, porțile iadului au fost rupte, iar personificarea răului apare în întunericul adâncului. Nuanțele închise folosite pentru pictarea iadului aduc aminte de peștera din icoanele Nașterii Domnului, a Învierii lui Lazăr și a Răstignirii.

În partea superioară a icoanei, cele două vârfuri de piatră arată că „pământul s-a cutremurat și pietrele s-au despicat” (Matei 27, 51) în momentul morții lui Hristos. Pe de altă parte, stâncile simbolizează cosmosul întreg și reflectă lumina ieșită din adâncurile pământului. Lumea văzută și nevăzută participă la Învierea Domnului.

Despicarea pietrelor din icoana Învierii pare să amintească de despărțirea apelor Mării Roșii din Vechiul Testament, când poporul lui Israel a plecat din sclavia Egiptului spre libertatea pământului făgăduinței.

Prin fiecare dintre aceste două evenimente biblice, Dumnezeu pregătește o cale de trecere spre libertate pentru poporul său. Trecerea (Paștile) Mării Roșii reprezintă sfârșitul tiraniei lui Faraon, așa cum Sfânta Înviere a lui Hristos marchează omorârea morții, a păcatului și dobândirea vieții celei noi.

(Articol preluat din Ziarul Lumina, semnat de Augustin Păunoiu)

Hristos a înviat!

Biserica Sfântului Mormânt - Biserica Învierii

Biserica Sfântului Mormânt este numită de ortodocşi Biserica Învierii, pentru că nu moartea, ci Învierea Domnului este temelia, cununa, biruinţa creştinilor. Biserica Sfântului Mormânt este o construcţie măreaţă din secolul al XI-lea, înălţată de cruciaţi, în locul altei biserici vechi, zidită de Sfânta Elena în secolul IV, în Ierusalim, Israel. ***Ea adăposteşte cele mai scumpe locuri ale creştinilor: Muntele Golgota şi Mormântul Domnului nostru Iisus Hristos; iar jos, în stânca de piatră, se află peştera unde s-a descoperit Crucea Domnului de către Sfânta împărăteasa Elena.***

În decursul istoriei biserica aceasta a avut diferite denumiri, dar în general, majoritatea oamenilor, o numesc , pentru că această biserică a fost construită pe locul în care Iisus Hristos a fost răstignit şi îngropat într-un mormânt săpat în piatră. Alţii o numesc Biserica Învierii pentru că aici a înviat Domnul. Biserica are o importanţă deosebită pentru creştinii ortodocşi, dar şi pentru cei de alte confesiuni creştine, care vin aici să se închine şi să aducă slavă lui Dumnezeu pentru toate câte a făcut El pentru noi.

Biserica Sfântului Mormânt - Biserica Învierii - scurt istoric

Imediat după răstignirea şi Învierea Mântuitorului, locul Golgotei şi al Sfântului Mormânt au fost venerate ca sfinte nu numai de către Apostoli şi de creştinii din Ierusalim dar şi de alţi credincioşi creştini de pe cuprinsul Ţării Sfinte şi al întregii lumi. După înfrângerea ultimelor revolte iudaice, împăratul roman Adrian, care nu-i suporta pe iudei şi nici pe creştini, a hotărât ca toate edificiile creştine şi iudaice să fie profanate şi transformate în edificii păgâne. Astfel şi pe locul Golgotei, din porunca lui, a fost construit un templu păgân.

Pe la începutul secolului IV, din poruncă , templul păgân a fost dărâmat şi în locul său a fost construit un vast ansamblu de edificii menit să permanentizeze în memoria credincioşilor creştini ultimele momente din viaţa Mântuitorului. Abia după Sinodul Ecumenic de la Niceea, în anul 325, Constantin a poruncit episcopului Macarie al Ierusalimului să distrugă templul zeiţei Venus şi pe cel al lui Jupiter. Constantin a dat poruncă să se clădească nu numai o bazilică mai frumoasă decât toate celelalte din lume, dar încă şi alte construcţii, care să depăşească tot ceea ce există mai deosebit în celelalte oraşe, şi le-a pus constructorilor la dispoziţie marmură şi coloanele cele mai de preţ.

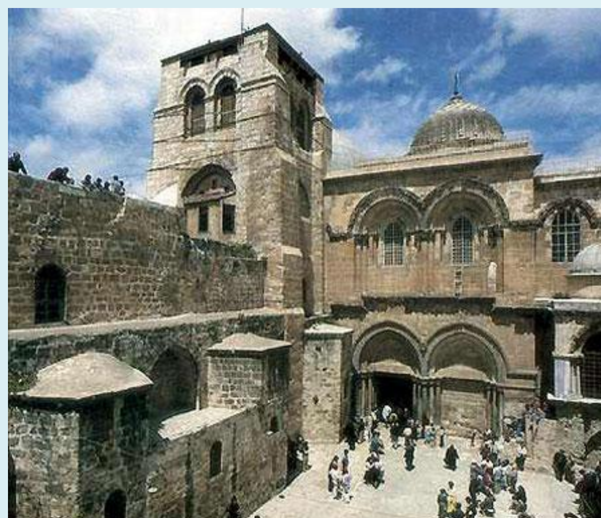

Arhitecţii Eustatiu şi Zenobiu s-au apucat să construiască o bazilică de prima mărime, dovadă a biruinţei politice a creştinilor şi a afirmării Ierusalimului drept capitala lor religioasă. În anul 335, reuniţi în Sinodul de la Tyr, episcopii au venit

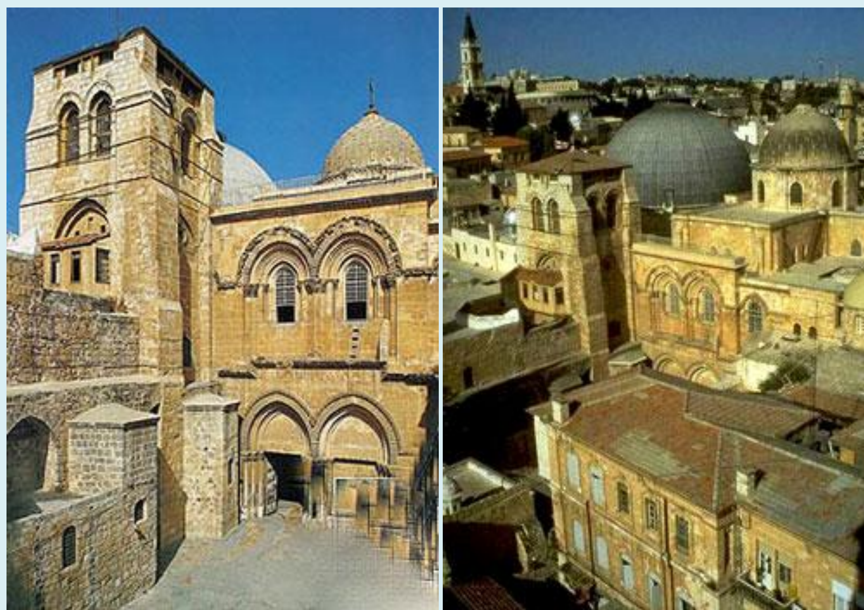
să sfinţească noua bazilică care va purta numele de Biserica Sfântului Mormânt. ***Biserica Ortodoxă face pomenirea începerii construirii Bisericii Sfântului Mormânt la data de 13 septembrie.*** Începând cu secolul IV şi până în al VII-lea, Sfântul Mormânt, gigantic complex monumental, cunoaşte vremea sa de glorie. Loc de pelerinaj de prim ordin al creştinătăţii, el e slăvit în toate relatările călătorilor. Perioada sa întunecată începe în veacul al VII-lea, fiecare secol fiind după aceea de catastrofe distrugătoare, urmate doar de nişte restaurări sumare.

În anul 614, cu ocazia cuceririi Ierusalimului de către perşii lui Chosroe, Sfântul Mormânt a fost incendiat şi Sfânta Cruce furată. Însă împăratul Heraclius a recuperat-o, iar patriarhul Modest al Ierusalimului i-a refăcut părţile deteriorate, întocmai ca cele dinainte. De acum înainte în repetate rânduri cotropitorii Ierusalimului aduceau stricăciuni nu numai , dar şi conducătorilor şi slujitorilor de aici, mulţi dintre ei fiind omorâţi în chinurile cele mai groaznice.

Cucerirea arabă din 632 a pus capăt prezenţei bizantine în această regiune. Toleranţa era o regulă, şi califul Omar s-a mulţumit să se roage în afara Sfântului Mormânt, fiindcă, zicea el, dacă m-aş fi rugat în această biserică, ea ar fi rămas pierdută pentru voi (creştinii), deoarece credincioşii v-ar fi luat-o, zicând că: aici s-a rugat Omar. Dar era oricum ameninţată de ruină: un cutremur în secolul al IX-lea a precedat distrugerea ordonată de califul Hakim, în 18 octombrie 1009. *Cronicarul Ioan din Antiohia povesteşte cum executanţii poruncii califului au ras la pământ întreaga biserică, în afară de acele părţi imposibil de dărâmat sau prea greu de mişcat din loc, adică rotonda Anastasis, care mai există, până la primul etaj, şi astăzi.*

La începutul secolului XI ansamblul creştin de aici este complet distrus din porunca unui calif al Egiptului, dar împăraţii bizantini au reconstruit-o imediat. În vremea cruciadelor creştine Bisericii Sfântului Mormânt i-au fost adăugate în imediata apropiere noi paraclise şi biserici reunite sub acelaşi acoperiş. Reconstruirea bisericii a fost iniţiată de cavalerii , în 15 iulie 1099. Cruciaţii încep să renoveze biserica în stil românesc şi îi adăugă o clopotniţă. Aceste renovări care reunifică locurile sfinte sunt finalizate în timpul domniei Reginei Melisende, în anul 1149. Această construcţie a fost sursă de inspiraţie pentru bisericile din Europa.

Călugării franciscani o renovează mai târziu, în anul 1555, dar biserica este neglijată, în ciuda numărului în creştere de pelerini. În anul 1808, un incendiu îi afectează grav structura, provocând căderea domului Rotondei şi sfărâmarea decoraţiunilor exterioare ale Ediculei. Rotonda şi Edicula au fost reconstruite în anul 1809. Focul nu a atins interiorul Ediculei şi nici decoraţiile din marmură ale Mormântului care, majoritatea, datau de la restaurarea din anul 1555. Domul actual datează din anul 1870. Restaurări ample au început în anul 1959, incluzând şi redecorarea Domului, în perioada anilor 1994-1997. Deşi uneori cu sacrificii materiale, de acum înainte, a fost posibil ca biserica să fie frecventată de toţi creştinii.

În timp, întregul complex a cunoscut generozitatea unor prinţi şi domnitori, chiar şi a celor români. Aceste ajutoare băneşti au permis în timp întreţinerea bisericii şi renovarea pe rând a Rotondei, a iconostasului, sau a altor lucrări de reparaţie şi întreţinere. Din pricina unui devastator incendiu, la începutul secolului XIX, biserica a fost refăcută. Au urmat apoi repararea stricăciunilor produse în urma unui cutremur, precum şi a altor stricăciuni pricinuite de război, sau de trecerea timpului.

Sfântul Mormânt este folosit de toate trei bisericile (ortodoxă, coptă şi catolică). Este un edificiu din granit roşu, cu un mare număr de sfeşnice uriaşe în faţa lui. Chiar în faţa Mormântului este zona principală în care stau credincioşii la slujbă şi care a fost înconjurată cu ziduri şi este folosită de ortodocşi. Pentru a evita discuţiile dintre confesiuni s-a realizat o delimitare a drepturilor fiecăreia asupra zonei, precum şi un statut de funcţionare a bisericii şi a locurilor pentru închinare din Țara Sfântă.

Biserica Sfântului Mormânt - Biserica Învierii - arhitectura bisericii

Masiva clădire e pusă ca un clopot deasupra Golgotei. Pe deasupra tuturor bisericuţelor de aici s-a zidit şi ridicat o singură imensă biserică, ce poartă numele de Biserica Sfântului Mormânt. Ar fi fost mai nimerit numele de Biserica Golgotei sau Biserica Învierii, pentru că întreaga religie a Creştinismului de înviere se leagă, şi nu de mormânt. Între o capelă şi alta distanţele sunt mici, căci toate pregătirile Răstignirii şi Răstignirea s-au petrecut în jurul aceluiaşi loc.

În partea din faţă a bisericii se află o curte spaţioasă în care se adună pelerinii, în timpul marilor sărbători şi procesiuni creştine de peste an, dar şi pentru a asculta indicaţiile ghizilor despre istoria bisericii şi a evenimentelor sfinte petrecute în aici. Din această curte cu formă pătrată se pot vedea împrejur mai multe mănăstiri şi paraclise ale ortodocşilor, armenilor şi copţilor. Spre nord se deschid, sub forma unor arce, două intrări, una zidită, iar alta care permite accesul în .

Pe această uşă numită "poarta sfântă" se păstrează două inscripţii adresate pelerinilor:

"Închinătorule, întră întru bucuria Domnului, în cerul plin de lumină." şi

"Intraţi, în curţile Domnului, în mormântul dătător de viaţă, unde sălăşluieşte Harul şi stăpâneşte lumina cea binecuvântată."

Coloanele de marmură albă din stânga intrării sunt fisurate în partea de jos. ***Tradiţia ne spune că într-un an, credincioşii ortodocşi, neavând cu ce să achite taxele impuse de turci pentru intrarea în Sfântul Mormânt au rămas afară pentru a primi din cer . Atunci, în chip minunat, focul dumnezeiesc, care coboară în fiecare an în Sâmbăta Mare la Sfântul Mormânt, a lovit aceste coloane lăsând aceste urme vizibile şi astăzi.***

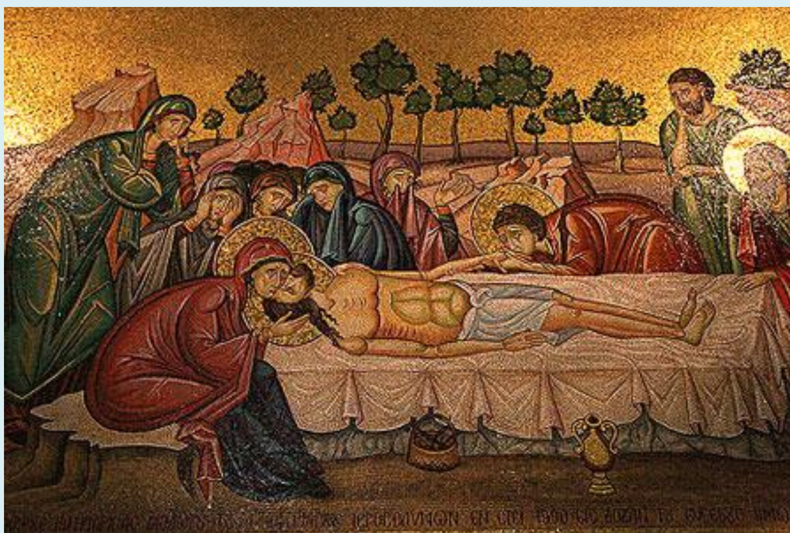
Intrând în biserică, la numai câţiva metri de la intrare ajungem la Piatra Ungerii. Este de fapt o lespede din piatră roşiatică care protejează locul în care Iosif din Arimateea şi Nicodim, au aşezat trupul Domnului după ce l-au coborât de pe cruce. Despre acest loc, citim în Sfânta Evanghelie: "*Au luat deci trupul lui Iisus şi l-au înfăşurat în giulgiu cu miresme, precum este obiceiul de înmormântare la iudei.*

Iar în locul unde a fost răstignit era o grădină, şi în grădină un mormânt nou, în care nu mai fusese nimeni îngropat. Acolo l-au pus pe Iisus, pentru că mormântul era aproape". "***Iar făcându-se seară, a venit un om bogat din Arimateea, cu numele Iosif, care şi el era un ucenic al lui Iisus. Acesta, ducându-se la Pilat, a*** **cerut trupul lui Iisus. Atunci Pilat a poruncit să i se dea. *Şi Iosif, luând trupul, l-a înfăşurat în giulgiu curat de in, şi l-a pus în mormântul nou al său, pe care-l săpase în stâncă, şi, prăvălind o piatră mare la uşa mormântului, s-a dus.*** " (Matei 28, 57-60)

Deasupra plăcii de marmură atârnă frumos mai multe candele. Pe mozaicul din faţă este prezentat, în culori foarte vii, acest eveniment cutremurător. Împrejurul acestei lespezi din marmură, acoperită cu mir şi petale de trandafir, în mulţimile se cântă prohodul Domnului.

La câţiva metri de acest loc spre răsărit se înalţă o stâncă încadrată astăzi într-un paraclis mai spaţios cu două altare. Acest paraclis este zidit pe piatra Muntelui Golgota, pe locul în care a fost înălţată Crucea pe care a fost răstignit Iisus Hristos. În dreapta Crucii se află primul altar şi marchează locul în care Iisus a fost dezbrăcat de hainele Sale şi pironit în cuie pe lemnul crucii. În mijlocul altarului principal, numit Sfânta Golgota, este fixată în crăpătura stâncii o cruce care ne aminteşte de răstignirea Domnului. În imediata apropiere este o icoană a Sfintei Fecioare Maria, prin inima căreia a trecut durerea ca şi o sabie văzând pe Fiul ei preaiubit răstignit între tâlhari.

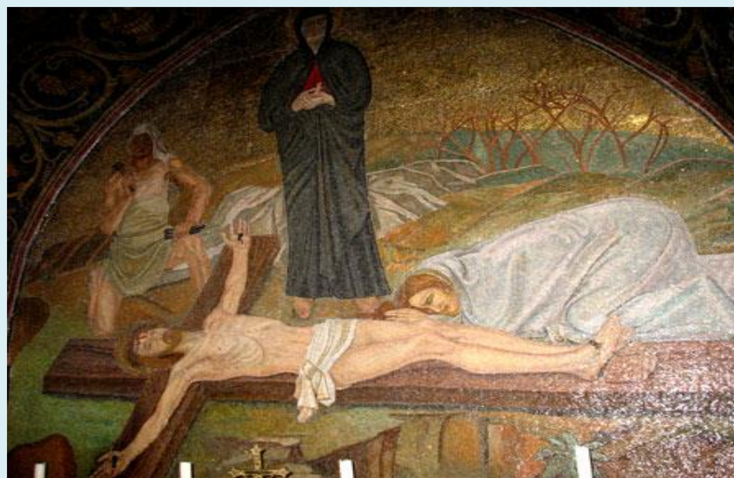

"***Şi toate mulţimile care veniseră la această privelişte, văzând cele întâmplate, se întorceau bătându-şi pieptul. Iar alţii Îl huleau împreună cu arhiereii şi cărturarii şi îl batjocorea, dar Iisus S-a rugat zicând: Părinte, iartă-le lor că nu ştiu ce fac! Şi, strigând iarăşi cu glas mare Şi-a dat duhul. Şi iată catapeteasma templului s-a sfâşiat în două de sus până jos, şi pământul s-a cutremurat şi pietrele s-au despicat. Mormintele s-au deschis şi multe trupuri ale sfinţilor adormiţi au înviat. Iar sutaşul şi cei ce împreună cu el păzeau pe Iisus, văzând cutremurul şi cele întâmplate, s-au înfricoşat foarte, zicând: Cu adevărat, Fiul lui Dumnezeu era Acesta!***" (Matei 28).

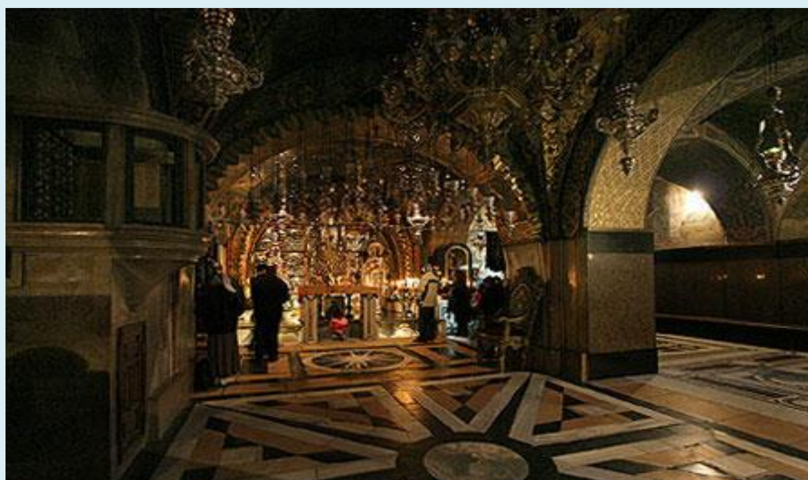

Astăzi, pe acest loc se află Sfânta Masă a altarului pe care se slujeşte zilnic Sfânta Liturghie. În partea de jos a Sfintei Mese nişte panouri transparente protejează stânca Golgotei, crăpată de cutremur. Credincioşii pot atinge această stâncă printr-

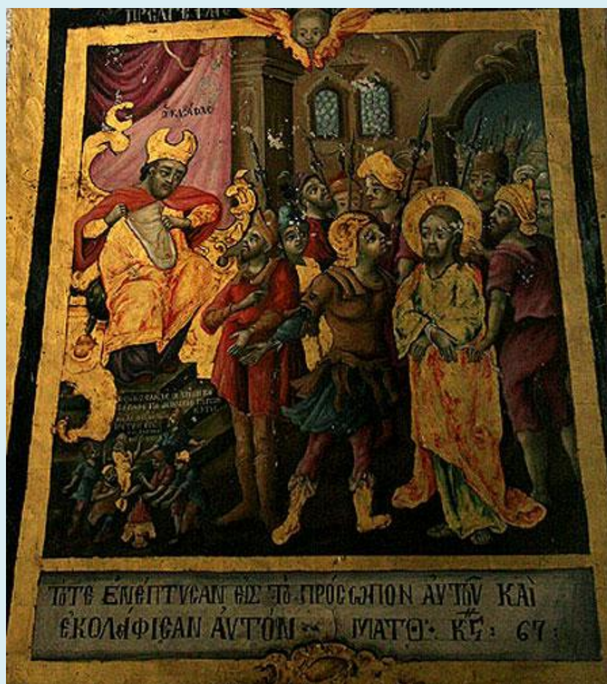
un orificiu al unui disc din aur, împodobit cu scene de pe Drumul Crucii, donat Sfântului Mormânt de către domnitorul român Şerban Cantacuzino. Locul este cunoscut în Evanghelie ca "Locul Căpăţânii". Prin panourile protectoare ale stâncii laterale se poate vedea şi astăzi stânca înroşită de sângele lui Hristos care s-a scurs de pe piatra Golgotei peste căpăţâna lui Adam, părintele neamului omenesc, al cărui păcat a fost răscumpărat prin jertfa lui Hristos.

Coborând scările de la Altarul Golgotei, ne întoarcem iarăşi spre Piatra Ungerii, în partea de apus a bisericii şi înaintăm spre Sfântul Mormânt, în care a fost pus trupul lui Hristos. Sfântul Mormânt se află în partea de vest, înaintea Bisericii Învierii, în mijlocul unui spaţiu circular de mari dimensiuni acoperit cu o cupolă uriaşă susţinută de coloane din piatră. Sub centrul acestei cupole se află "cuvuclionul", cu forma unui mormânt ebraic vechi. Cuvântul "cuvuclion" înseamnă cămară, sau tezaur împărătesc şi aici marchează locul exact al Sfântului şi Preamăritului Mormânt din care a înviat Hristos.

La intrarea în Sfântul Mormânt, în partea dinspre răsărit, se află icoana învierii Domnului cu inscripţia: ***"Învierea lui Hristos văzând să ne închinăm, Sfântului Domnului Iisus."***, iar în partea superioară alte inscripţii ale învierii: ***"Toţi credincioşii să se închine ţie mormânt primitor de viaţă, că a fost îngropat în tine şi a înviat cu adevărat Hristos Dumnezeu"***, şi: "***Cei care negaţi învierea trupurilor, intrând în mormântul lui Hristos, învăţaţi că a murit, şi a înviat din nou, trupul Dătătorului de Viaţă, spre încredinţarea învierii celei de pe urmă, în care nădăjduim.***" În faţa acestora atârnă numeroase candele.

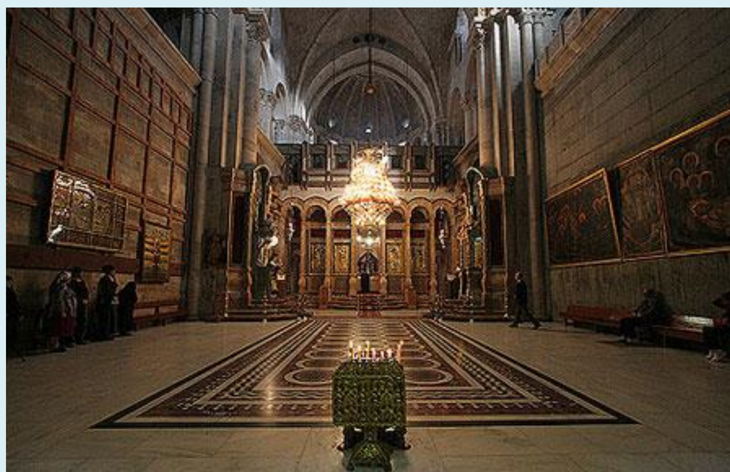
Capela Îngerului este prima încăpere în care păşim. Bisericuţa Mormântului este o construcţie micuţă, sub formă dreptunghiulară, şi are două încăperi. Intrând pe o uşă joasă în primul spaţiu din interior ajungem în Capela Îngerului. În centrul acesteia se află un prestol peste care stă aşezată o piatră sub formă pătrată. Această piatră protejată de un geam este o bucată din piatra care a fost aşezată la uşa mormântului lui Hristos.

"***Şi iată s-a făcut cutremur mare, că îngerul Domnului coborând din cer şi venind, a prăvălit piatra şi a şezut deasupra ei. Şi înfăţişarea lui era ca fulgerul şi îmbrăcămintea lui albă ca zăpada. Şi de frica lui s-au cutremurat cei ce păzeau şi s-au făcut ca morţi. Iar îngerul răspunzând a zis femeilor: Nu vă temeţi că ştiu că pe Iisus cel răstignit îl căutaţi. Nu este aici; căci S-a sculat precum a zis; veniţi de vedeţi locul unde a zăcut.***" (Matei 29).

Pe această piatră, la fiecare miez al nopţii, este aşezată o sfântă masă şi se săvârşeşte Sfânta Liturghie. În dreapta şi în stânga, în pereţi, sunt două nişe circulare care comunică cu exteriorul. ***Prin acestea, în Sâmbăta Mare, în sâmbăta de dinaintea Sfintelor Paşti, Patriarhul Ierusalimului scoate câte o torţă aprinsă cu Sfânta Lumină, care coboară din cer pentru a o împărţi mulţimii credincioşilor care aşteaptă afară.***

În cea de-a doua încăpere a cuvuclionului, în partea dinspre apus, se află o altă încăpere . Acesta este prezentat de o inscripţie interioară ca un purtător de viaţă, mai împodobit decât raiul, şi mai luminos decât toată cămara împărătească. Intrarea în această încăpere se face pe o uşă mică şi joasă prin care poate pătrunde doar un singur credincios. Încăperea are vreo doi metri lungime şi permite numai câtorva credincioşi să stea deodată înăuntru, în vreme ce alţii aşteaptă în rugăciune în capela îngerului, iar alţii în faţa cuvuclionului, în biserica mare. De fiecare dată câte un călugăr ortodox supraveghează închinarea credincioşilor la Sfântul Mormânt, pentru a se evita neorânduiala sau îmbulzeala.

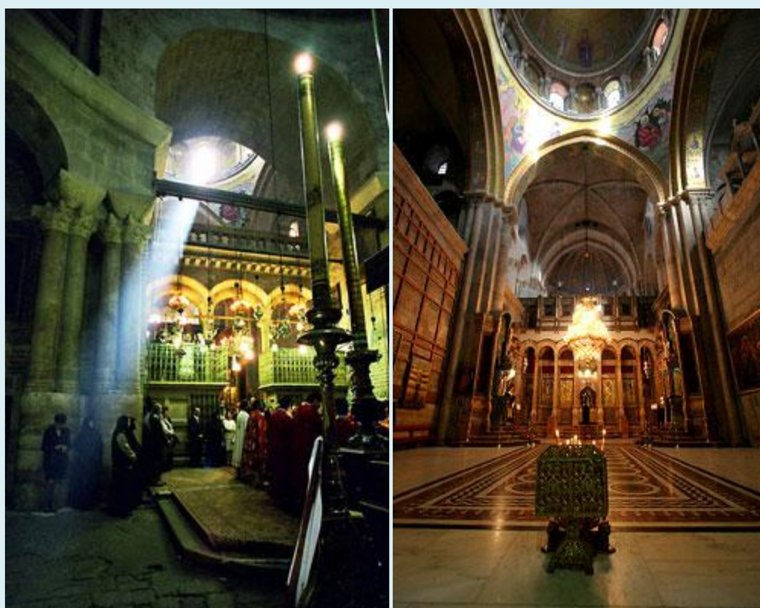

În dreapta ultimei încăperi a Cuvuclionului se întinde o lespede din marmură albă care protejează locul pe care a fost aşezat trupul mort al dumnezeiescului Răscumpărător, care după trei zile a înviat. În acest loc milioane de oameni din întreaga lume au îngenuncheat rostind cele mai sfinte rugăciuni, împletite cu lacrimi de durere, de mulţumire sau de speranţă. ***Aici realizezi, poate cel mai bine că orice jertfă ne conduce spre înviere, că orice gest de bunătate ne apropie de Dumnezeu şi de semeni şi că nimic nu ne mai poate despărţi de Hristos, nici chiar şi moartea.***

Hristos a înviat! Troparul imprimat pe Sfântul Mormânt rosteşte: ***"Învierea Ta, Hristoase, îngerii o laudă în ceruri şi pe noi, pe pământ, ne învredniceşte cu inima curată să te slăvim."*** Cuvuclionul are un caracter interconfesional, şi acolo slujesc zilnic, după un program stabilit, mai întâi ortodocşii, apoi armenii, copţii şi catolicii.

Ieşind din interiorul Sfântului Mormânt spre răsărit ajungem în faţa unei biserici mari numită Biserica Învierii. Această biserică se află în centrul întregului complex bisericesc şi aparţine în exclusivitate ortodocşilor. Aceasta este catedrala propriu-zisă a Sfântului Mormânt. Aici se săvârşesc slujbele zilnice ale ortodocşilor, la care de obicei participă un mare sobor de preoţi şi arhierei. În mijlocul bisericii stă aşezat un sfeşnic special, care marchează după Sfintele Scripturi centrul geografic şi spiritual al pământului. Biserica este foarte mare şi impresionează prin stilul arhitectonic de tip romanic şi prin atmosfera interioară tipic ortodoxă.

Sub aceeaşi rotondă imensă a Sfântului Mormânt se află şi alte altare creştine începând din sud cu altarul armenilor, spre apus altarul copţilor, nişte oameni foarte modeşti şi respectuoşi, iar spre nord capela catolicilor.

Acest altar dinspre nord care aparţine franciscanilor, este construit pe locul în care Domnul s-a arătat după înviere femeilor mironosiţe: ***"Şi plecând ele în grabă de la mormânt, cu frică şi bucurie mare au alergat să vestească ucenicilor Lui Învierea. Dar când mergeau ele iată Iisus le-a întâmpinat, zicând: Bucuraţi-vă! Iar ele, apropiindu-se, au cuprins picioarele Lui şi I s-au închinat."*** (Matei 29)

Altarul este cunoscut şi sub numele de Capela Sfintei Maria Magdalena, pentru că aici este locul în care Iisus s-a arătat iarăşi Mariei Magdalena, care stătea afară lângă mormânt şi plângea: "***Şi a văzut pe Iisus stând, dar nu ştia că este Iisus. Zis-a ei Iisus: Femeie, de ce plângi? Pe cine cauţi? Ea, crezând că este grădinarul, i-a zis: Doamne, dacă Tu L-ai luat, spune-mi unde L-ai pus şi eu îl voi ridica. Iisus i-a zis: Maria! Întorcându-se, aceea, i-a zis Învăţătorule."*** (Ioan 20)

Urcând câteva trepte ajungem într-o altă capelă catolică, în locul care după tradiţie, Mântuitorul S-a arătat Sfintei Fecioarei Maria, după Înviere. În interiorul capelei se află şi un fragment din coloana de piatră de care a fost legat Domnul, la pretoriu, când ostaşii romani l-au bătut şi l-au batjocorit. Tot aici tradiţia ne spune că Patriarhul Ierusalimului şi Sfânta Împărateasa Elena au atins lemnul crucii de un mort şi îndată acela a înviat.

Culoarul interconfesional care înconjoară Cuvuclionul şi Biserica Învierii continuă din acest loc, spre răsărit, până la un mic altar, construit peste locul în care soldaţii romani l-au păzit pe Iisus, înainte de a fi răstignit. În pardoseala paraclisului se află o lespede din piatră cu două orificii în care erau introduse picioarele celor condamnaţi, iar pe dedesubt erau legaţi cu un lanţ. Din acest motiv locul acesta este numit şi "Paraclisul butucilor", pentru că aici au stat şi picioarele lui Iisus legate în acest fel, înainte de răstignire.

Sfânta Sa Mamă, Fecioară Maria, a stat aici aproape de Iisus, împreună cu alte femei evlavioase şi toate plângeau. Din cauza durerilor pricinuite de pe patimile şi

umilirile lui Iisus Maica Domnului a leşinat aici de durere. Locul leşinului este marcat de o icoană a Maicii Domnului făcătoare de minuni.

În partea de răsărit a Bisericii Învierii, plecând de la Altarul închisorii lui Iisus spre Golgota, întâlnim pe rând două paraclise mici.

În primul dintre ele tradiţia localizează locul în care soldaţii romani au omorât un sutaş roman cu numele Longhin. Acest sutaş era un fel de superior al soldaţilor romani, însărcinat cu supravegherea răstignirii lui Iisus. Mişcat profund de toate cele văzute, el a mărturisit înaintea tuturor, zicând: "***Cu adevărat Fiul lui Dumnezeu a fost Acesta.***" (Matei 28, 54). ***Pentru mărturisirea acestui adevăr el a fost decapitat, iar capul său aruncat în groapa de gunoi a oraşului. O femeie oarbă din oraş descoperă prin vedenie capul Sfântului şi primeşte îndată vindecare. Astfel Sfântul Longhin a devenit primul martir şi mărturisitor al credinţei creştine.***

Altarul Împărţirii Veşmintelor este foarte aproape de Golgota. În acest loc soldaţii romani au aruncat sorţii (zarurile) pentru hainele lui Iisus: ***"Iar ostaşii, dacă au răstignit pe Iisus, au luat hainele Lui, şi le-au făcut patru părţi, fiecare ostaş o parte, şi cămaşa. Şi era cămaşa necusută, de sus ţesută peste tot. Şi au zis ostaşii între dânşii: să nu o sfâşiem, ci să aruncăm sorţii pentru dânsa, a căruia va fi, ca să se împlinească Scriptura, ce zice: Impărţit-au hainele Mele lor şi pentru cămaşa Mea au aruncat sorţi. Deci ostaşii acestea au făcut."*** (Ioan 19, 23-24)

Paraclisul Cununii de Spini se află în imediata apropiere a locului răstignirii, la numai câţiva metri de paraclisul lui Adam. În centrul paraclisului este un stâlp de granit încadrat sub o sfântă masă din marmură împrejmuită cu sticlă. Pe această coloană ruptă, tradiţia ne spune că a fost aşezat Domnul în pretoriu, când soldaţii romani i-au pus pe cap coroana cu spini. Pe icoanele care împodobesc paraclisul sunt reliefate câteva scene ale judecăţii lui Iisus. Ca o expresie a chinurilor suferite la Pretoriu şi astăzi din lemnul icoanelor se poate observa cum sângele încă mai curge din picioarele şi fruntea lui Iisus. În vinerea de dinainte de Paşti mulţi credincioşi îşi alipesc urechea de sfânta masă de marmură, care încadrează stâlpul de granit şi pot auzi sunetul suferinţelor. Mulţi creştini aud aici loviturile biciului, precum şi bătăile ciocanului care au bătut cuiele în mâinile şi în picioarele lui Iisus.

Între Paraclisul Încoronării Domnului cu Spini şi cel al Împărţirii Hainelor se află un culoar care coboară în partea de răsărit a muntelui Golgota. Paraclisul aflării Sfintei Cruci. În vechime aici erau nişte cisterne imense săpate în piatră pentru acumularea apei care era folosită în anotimpul secetos. După răstignire Crucea Domnului a fost aruncată de evrei în această cisternă împreună cu cele ale tâlharilor. Pentru a se şterge urma acestor evenimente, cisternele au fost umplute cu gunoaie şi pietre aşa încât pe la începutul secolului IV, aproape nimeni nu mai ştia ce s-a întâmplat cu Sfânta Cruce pe care a fost răstignit Domnul.

În această vreme Sfânta Împărateasă Elena a venit la Ierusalim şi preluând unele informaţii de la localnici a săpat în aceste cisterne până a găsit cele trei crucii în partea cea mai de jos a cisternei. Astăzi aici se află un mic paraclis închinat Sfintei Cruci, iar în partea de sus este statuia Sfintei Împărătese Elena, care asistă la aceste săpături şi aruncă bani din aur soldaţilor romani pentru a continua săpăturile.

Urcând câteva trepte spre Biserica Învierii ajungem în altarul "Tâlharului Dismas", care pe cruce a primit făgăduinţa iertării. ***Tradiţia ne spune că nimeni nu ştia care dintre cele trei cruci era a Domnului şi atunci au luat toate cele trei cruci şi au mers pe locul în care se află astăzi altarul arătării Domnului, de lângă Sfântul Mormânt. Şi aşa a lucrat Dumnezeu ca trecând pe acolo un convoi cu un mort spre groapă şi atingând mortul de cele trei cruci, mortul a înviat în momentul în care a fost atins de crucea pe care a fost răstignit Iisus.***

Biserica Învierii Domnului este cel mai sfânt loc de pe pământ. Aici s-au petrecut cele mai mari minuni ale creştinătăţii şi ele continuă şi astăzi să impresioneze sau să convertească total la credinţă nu numai pe cei mai puţini credincioşi, dar şi pe alţi oameni, de alte religii, care din simpli turişti devin creştini în cel mai autentic sens al cuvântului.

Biserica Sfântului Mormânt din Ierusalim, imagini la 360 grade

Imagini extraordinare cu Biserica Sfântului Mormânt din Ierusalim. Le puteţi viziona rotind imaginea la 360 de grade, mişcând cursorul în dreapta-stânga, sus-jos, dar şi zoom + şi – , dacă daţi click dreapta – full screen.Vizionare plăcută!

http://www.360tr.com/kudus/kiyamet_eng/index.html

Hristos a înviat!

Piatra Îngerului - piatra pe care a şezut Sfântul Arhanghel Gavriil binevestiind femeilor Învierea Domnului

„Şi iată s-a făcut cutremut mare, că îngerul Domnului, coborând din cer şi venind, a prăvălit piatra şi şedea deasupra ei. Şi înfăţişarea lui era ca fulgerul şi îmbrăcămintea lui albă ca zăpada. Şi de frica lui s-au cutremurat cei ce păzeau şi s-au făcut ca morţii. Iar îngerul, răspunzând, a zis femeilor Nu vă temeţi, că ştiu că

pe Iisus cel răstignit Îl căutaţi. Nu este aici; căci S-a sculat precum a zis; veniţi de vedeţi locul unde a zăcut.” (Matei 28: 2-6)

În prima încăpere a kuvulkionului (baldachin de piatră ce a fost înălţat deasupra Sfântului Mormânt cu scopul de a-l proteja împotriva ploilor de iarnă din Ierusalim), sub sticlă, se află o parte din piatra rotundă ce închidea mormântul şi pe care a şezut Sfântul Arhanghel Gavriil, îngerul darului, binevestind femeilor Învierea Domnului.

Cincisprezece candele ard aici necontenit cu untdelemul dăruit de credincioşii ce mulţumesc astfel bunului Dumnezeu pentru binefacerile primite.

(Preot David Pristavu, Drumul Crucii şi Biserica Sfântului Mormânt, 2006, p. 44)

Hristos a înviat!

Haralambie Skarlakidis - Sfânta Lumină iese din placa Sfântului Mormânt ca şi cum ar ieşi dintr-un lac

Din miezul pietrei pe care a stat Trupul lui Hristos o Lumină nedefinită iese înspre afară. De obicei, are o nuanţă albastru-deschis, dar culoarea se poate schimba şi să ia multe nuanțe diferite. Nu se poate descrie în cuvinte omeneşti. Lumina iese din piatră, ca şi cum ar ieşi dintr-un lac.

***

Patriarhul Diodor I a fost hirotonit diacon la Ierusalim, în anul 1944 şi a deţinut vrednicia de patriarh între anii 1981-2000. La Paştile anului 1998, cu puţine zile înainte de Sâmbăta mare, a dat un interviu profesorului danez, Niels Christian Hvidt, referitor la ceremonia Sfintei Lumini. Interviul a fost publicat în ziarul danez Berlingske Tidende, precum şi în cartea lui Hvidt cu titlul: Miracles - Encoun-ters Between Heaven And Earth (Minuni - Întâlniri între Cer şi Pământ).

Patriarhul Diodor, până la adormirea sa din septembrie 2000, a deţinut rangul de patriarh vreme de 19 ani şi a fost prezent la ceremonia Sfintei Lumini 63 de ani neîntrerupţi.

În interviul său acordat profesorului danez, patriarhul menţionează următoarele: ***„După ce se sting toate luminile, mă plec şi intru în prima încăpere a Mormântului. De acolo merg încet prin întuneric spre cealaltă încăpere a Mormântului, unde a fost pus Trupul lui Iisus. Acolo îngenunchez cu frică sfântă şi rostesc rugăciunile consacrate, care ni s-au transmis de-a lungul veacurilor; iar după ce le rostesc, aştept. Uneori, e posibil să aştept câteva minute, dar, de obicei, minunea se să-vârşeşte îndată ce rostesc rugăciunile.***

Din miezul pietrei pe care a stat Trupul lui Hristos o Lumină nedefinită iese înspre afară. De obicei, are o nuanţă albastru-deschis, dar culoarea se poate schimba şi să ia multe nuanțe diferite. Nu se poate descrie în cuvinte omeneşti. Lumina iese din piatră ca şi cum ar ieşi dintr-un lac. Placa Mormântului arată ca şi cum ar fi acoperită cu un nor umed, dar este Lumină.

Această Lumină se comportă diferit în fiecare an. Uneori acoperă numai placa de pe Mormânt, în timp ce alte ori umple de lumină tot baldachinul, încât oamenii care stau în afara Mormântului şi privesc înăuntru văd cum este plin de Lumină. Această Lumină nu arde. Niciodată nu mi-a ars barba în cei 16 ani de când sunt patriarh în Ierusalim şi am primit Sfânta Lumină. Lumina are o compoziţie diferită de cea a unei lumini obişnuite care arde într-o candelă. Într-un anumit loc, Lumina se ridică în sus şi formează un stâlp, a cărui flacără are o natură diferită, astfel încât îmi este cu putinţă să aprind lumânările mele de la ea. În felul acesta, după ce iau flacăra în lumânările mele, ies şi dau Lumina mai întâi patriarhului armean şi apoi celui copt. După aceasta, împart Lumina tuturor celor care se află în Biserică...

Trăim multe minuni în bisericile noastre şi minunile nu sunt ceva străin pentru noi, însă nici una din aceste minuni nu are puterea şi simbolismul pe care le are minunea Sfintei Lumini. Minunea este ceva ca o taină dumnezeiască. Preschimbă Învierea lui Hristos în ceva atât de viu pentru noi, ca şi cum ea [Învierea] s-ar fi petrecut cu câţiva ani în urmă... Mă aflu în Ierusalim din 1939 şi am venit aici la vârsta de 15 ani. Am urmărit ceremonia Sfintei Lumini în toţi aceşti ani şi astfel am fost martor ocular al minunii de 61 de ori. Pentru mine nu se pune întrebarea dacă eu cred în minune sau nu. Ştiu că ea este adevărată.”

Aceasta este mărturia pe care a depus-o patriarhul Diodor I la Paştile anului 1998. Descrierea ei este atât de analitică şi revelatoare, încât nu suportă nici un comentariu.

(Haralambie K. Skarlakidis, Sfânta Lumină. Minunea din Sâmbăta Mare de la Mormântul lui Hristos, traducere din limba greacă de Ierom. Ştefan Nuţescu, Schitul Lacu - Sfântul Munte Athos, Atena, 2011, pp. 259-261)

Hristos a înviat!

Haralambie Skarlakidis - Placa Sfântului Mormânt izvorăşte mir când vine Sfânta Lumină

În perioada Paştelui anului 1998, patriarhul Diodor a fost cuprins de boală şi, pentru prima dată în decursul patriarhatului său, nu a fost în stare să săvârşească singur ceremonia Sfintei Lumini.

La câteva zile după interviul său acordat ziaristului danez, când a sosit ziua Sâmbetei mari, a fost adus în Biserica Învierii într-un scaun, iar puţin mai târziu, când a ajuns la intrarea Sfântului Mormânt, a intrat în prima încăpere a Mormântului aşezat într-un cărucior pentru invalizi. Dar pentru că era cu neputinţă să înainteze în încăperea propriu-zisă a Mormântului, datorită dimensiunilor limitate a intrării, a încredinţat săvârşirea ceremoniei episcopului Elefteropolei Hristodul Saridaki. La fel s-a petrecut şi în anul 1999.

Episcopul Hristodul a fost hirotonit diacon în anul 1962 şi trăieşte la Ierusalim de 53 de ani, din 1957. În discuţia personală pe care am avut-o, la 10 ianuarie 2010, mi-a descris într-un mod deosebit de revelator cele pe care le-a trăit în interiorul Mormântului.

Iată dialogul pe care l-am avut cu Preasfinţia sa:

- Preasfinţite, este adevărat că în Sâmbetele mari din anii 1998 şi 1999 patriarhul Diodor v-a încredinţat responsabilitatea săvârşirii ceremoniei Sfintei Lumini?

- Este adevărat. În acei ani patriarhul Diodor era destul de bolnav şi în timpul ceremoniei stătea în prima încăpere a Mormântului, aşezat într-un cărucior pentru invalizi.

- Ce s-a întâmplat când aţi intrat în încăperea interioară?

- Am început îndată să citesc rugăciunea specială, iar când am terminat, am observat că placa de pe Mormânt a început să „transpire”. Cu cât trecea timpul, fenomenul devenea din ce în ce mai intens şi placa se vedea a fi acoperită de un mir lichid care ieşea din interiorul ei. În acelaşi timp, împreună cu mirul lichid, s-a arătat o Lumină albăstruie foarte puternică, care acoperea toată placa Mormântului. În acea clipă s-a aprins în chip minunat şi candela neadormită.

- Şi atunci aţi aprins de la candelă mănunchiurile de lumânări ce le aveaţi în mâini?

- Nu, nu a fost nevoie, căci atunci când am întins mănunchiurile de lumânări deasupra plăcii Mormântului, deasupra Luminii albăstrui, ele îndată s-au aprins.

Exact aceleaşi lucruri minunate s-au petrecut şi în anul următor.

- În acele momente, în prima încăpere a Baldachinului, se afla şi reprezentantul armean?

- Desigur.

- Şi toate acestea pe care le-aţi văzut le-a văzut şi acela?

- Da, le-a văzut şi el. În ambii ani. Era un om foarte bun, preotul Rasmik, care acum se află în Australia. Atunci când s-a arătat Lumina albăstruie şi a aprins candela, se ruga în genunchi exact la intrarea în încăperea interioară. S-a învrednicit să le vadă pe toate.

- Cât timp a durat apariţia Luminii albăstrui?

- Nu a durat mult.

- Unul-două minute?

- Cam atât.

- Cum v-aţi simţit în acele clipe, Preasfinţite?

- Acestea nu se pot descrie. Intri în legătură cu Dumnezeu.

- Vă mulţumesc mult.

- Să mergeţi cu binecuvântarea lui Dumnezeu.

(Haralambie K. Skarlakidis, Sfânta Lumină. Minunea din Sâmbăta Mare de la Mormântul lui Hristos, traducere din limba greacă de Ierom. Ştefan Nuţescu, Schitul Lacu - Sfântul Munte Athos, Atena, 2011, pp. 264-265)

Hristos a înviat!

Haralambie Skarlakidis - Candela neadormită de la Sfântul Mormânt

Sfântul Mormânt al Mântuitorului Hristos

Sfeşnicul sau candela „neadormită” a Sfântului Mormânt a fost aprinsă pentru prima dată în 326, anul în care a fost descoperit Mormântul lui Hristos, şi de atunci a rămas nestinsă vreme de 17 veacuri. Candela se stinge numai o singură dată pe an, în dimineaţa Sâmbetei mari, ca să se aprindă puţin mai târziu cu Sfânta Lumi-nă.

Cea mai veche mărturie despre această candelă neadormită o întâlnim în Cronica Egeriei.

Pelerina Egeria este o ascetă originară din Spania, care a vizitat Sfântul Mormânt în perioada 381-384. Ea descrie Vecernia săvârşită în jurul Mormântului lui Hristos, spunând următoarele: ***„La ceasul al zecelea, care aici se numeşte Lichni-con sau, cum spunem noi, Vecernie, o mare mulţime s-a adunat la Înviere. Toate făcliile şi lumânările s-au aprins şi aceasta a creat o lumină înfricoşătoare. Lumina, însă, nu intră din afară, ci se primeşte dinăuntru, din peşteră [Mormânt], adică de dincolo de zăbrele, unde o candelă arde totdeauna, zi şi noapte” (Egeria: diary of a pilgrimage, Ed. G.E. Gingras, New Zork 1970, p. 90)***

(Haralambie Skarlakidis, Sfânta Lumină. Minunea din Sâmbăta Mare de la Mormântul lui Hristos, traducere din limba greacă de Ierom. Ştefan Nuţescu, Schitul Lacu –Sfântul Munte Athos, Atena, 2011, p. 42)

Hristos a înviat!

Nicolae Pintilie - Ce facem cu lumânarea folosită în noaptea de Înviere?

„Acum toate s-au umplut de lumină: cerul şi pământul şi cele dedesubt”, aşa cântăm în noaptea Sfântă a Învierii Mântuitorului Iisus Hristos. Clipele nopții pline de lumină sunt trăite de către creștinii din lumea întreagă. Mai mult sau mai puțini pregătiți, cu toții am fost cu lumânarea, dar și cu inima pâlpâind lângă Hristos. Am cântat Hristos a Înviat! - imnul care a adus și unora, și altora, bucurie pe chip. Bucurie pe care am prelungit-o în dumnezeiasca Liturghie, dar și mai apoi, în liniștea căminului.

Am luat lumina cu noi. Şi la propriu, şi la figurat. În suflete, dar și în lumânările aprinse de la biserică, transformând străzile, satele şi cimitirele îi râuri de lumină dătătoare de speranţă. Trist este pentru cei care fac ordine în biserici şi în curţile aferente bisericilor, după slujba Învierii, care găsesc lumânări uitate sau pur şi simplu aruncate. În acest context se naşte întrebarea: ce facem cu lumânarea pe care am avut-o lângă inimă în noaptea Învierii?

Dincolo de simbolismul acestei lumânări care ni-l face prezent pe Mântuitorul Iisus Hristos, numit în Sfânta Evanghelie „Lumina lumii”, lumânarea de Înviere ne aduce aminte de jertfa noastră personală. Este ofrandă adusă lui Dumnezeu, alături de osteneala de a fi prezenţi la dumnezeiasca Liturghie din noaptea Învierii. De aceea, lumânarea se folosește într-o rânduială aparte. Deşi găsim la tot pasul fel de fel de practici superstiţioase, ea nu se stinge de pragul casei sau de grindă, nici nu se afumă cu ea vitele din gospodării şi nici nu se ghiceşte cu ea.

Cu toate că nu există o exprimare tipiconală oficială, corect este ca lumânarea folosită la Înviere să nu se arunce şi nici să nu se alăture celorlalte lumânări folosite la biserică. Lumânarea cu care am primit lumină este luată acasă şi arsă

câte un pic în toată săptămâna luminată. Dacă timpul sau spaţiul nu ne permit acest lucru, lumânarea poate fi aprinsă la locul destinat aprinderii de lumânări de la biserică ori la mormintele celor dragi.

Unii credincioşi, cu încuviinţarea preotului, păstrează o parte din această lumânare pentru a o aprinde în momentele de încercare, de primejdie, de boală - amintindu-ne că Hristos pe toate le-a biruit, dăruindu-ne speranţa bucuriei.

Hristos a înviat!

Lumânarea de Paşti - Pentru copii

Părul lui frumos pieptănat, cu cărare pe-o parte, se potrivea de minune cu obrajii îmbujoraţi şi cu zâmbetul sărbătoresc. Costumaşul de un alb strălucitor şi pantofiorii albastru închis erau cadou de la naşa, ca şi lumânarea albă, pe care scria cu litere aurii HRISTOS A ÎNVIAT. Ochii îi strălucesc înaintea micii flăcări a lumânării de Paşti. Micuţa Dímitra lângă el, ca un mac în rochiţa ei roşu aprins, trage uşor de sacoul cu nasturi aurii. Bunica şi mama şi tata stau la intrarea în biserica mănăstirii, lângă ei, cu aparatul de fotografiat în mâini. Îi priveau cu drag, zâmbind. Totul era învăluit în bucuria de Paşti, cu ouăle de un roşu strălucitor, cu darurile, în binecuvântarea mănăstirii. Desigur, toate astea nu apăreau în fotografie, dar amintirea lor dă viaţă întregii scene.

Ăsta a fost însă doar începutul ”peripeţiei”. Pentru că lumânarea Dímitrei nu avea litere de aur şi voia să o ţină ea pe-a lui, care era mai frumoasă. ”Numai puţin”, se ruga şi trăgea şi iar trăgea, în timp ce el nu voia să i-o dea. Sărmana lumânare s-a topit la atâtea forţări încoace şi-ncolo, s-a îndoit spre stânga, iar în cele din urmă s-a săvârşit infracţiunea supremă: lumânarea s-a rupt. Plânsul şi strigătele au fost episodul imediat următor: ”Era cadou de la naşa şi aş fi lăsat-o la mănăstire, alături de celelalte lumânări!”.

”Manóli, dragul meu, adevărata noastră lumânare este bucuria Învierii, iar Hristos se bucură să ne vadă bucuroşi, ca de Înviere. El ştie şi primeşte chiar şi lumânările rupte alături de cele drepte şi tari. E de ajuns ca sufletul nostru să fie luminos, fără umbrele mâniei şi răutăţii”.

Dímitra şi-a plecat căpuşorul, iar funditele ei roşii din codiţe erau agitate, căci fetiţa plângea încet. Înţelesese şi ea, după mustrarea mamei, iar bunica ştergându-i lacrimile a încredinţat-o că un iartă-mă este cea mai frumoasă şi mai strălucită lumânare de Paşti.

Simte încă şi acum în nări mirosul de liliac din acea seară de Paşti, la ”Veniţi de luaţi Lumină!” şi la ”Luminează-te, luminează-te, noule Ierusalim”, de la purtătoarea de lumină dumnezeiască Liturghie. Şi încă mai strălucesc ochii Dímitrei, când la a doua Înviere, la Vecernia Dragostei, au lăsat lumânările aprinse în sfeşnicul mănăstirii. Da, un iartă-mă! este cea mai frumoasă lumânare de Paşti. De aceea ochii îi strălucesc atât de tare în fotografia din copilărie pe care o priveşte acum!

Hristos a înviat!

Puterea învierii lui Hristos

Hristos a murit pe cruce. Cât de greu le va fi venit Apostolilor, prietenilor Săi, tuturor ucenicilor Săi să trăiască acel moment! Până în ultima clipă ei vor fi sperat, vor fi aşteptat o minune care să oprească dezastrul. Dar n-a fost aşa; nemiloasa moarte le-a spulberat speranţele, le-a risipit toate visele.

Ceva asemănător nu li se va întâmpla oare şi unora dintre noi? Nu întâlnim şi în zilele noastre evenimente care nu-şi găsesc explicaţie, încercări care ne sfâşie sufletul, absurdităţi misterioase, probleme irezolvabile, în urma cărora ajungem să ne închipuim că soarele s-a stins şi că luna nu mai da lumină?

Aşa vor fi simţit şi primii creştini, privind mormântul care le răpise tot ce aveau mai scump. Aşa ni se întâmplă şi nouă. Cele mai grele lovituri ale sorţii sunt cele care se abat asupra noastră pe neaşteptate: în plină viaţă, apare moartea, care ne răpeşte tot ce avem mai scump şi atunci parcă încremenim de durere.

Învierea lui Hristos s-a produs pe neaşteptate, asemenea unui cutremur de pământ. Era ceva care părea imposibil. Dar „puterea învierii Sale” ne va elibera şi pe noi. Să rămânem puternici: în întuneric şi lumină, puterea şi iubirea vor străluci asupra noastră. Să nu cădem în deznădejde. Chiar dacă ni se va părea vreodată că El este mort, să nu uităm că este viu în veci. Şi că ne iubeşte cu iubire veşnică.

Prin această putere a lui Hristos, care se săvârşeşte întru neputinţa voastră, vi se va da să realizaţi cele irealizabile şi să atingeţi cele de neatins.

(Fiecare zi, un dar al lui Dumnezeu: 366 cuvinte de folos pentru toate zilele anului, Editura Sophia, p. 350)

Hristos a înviat!

Constantin Pavel – Poem pascal - Dă şi altora Lumina!

Când simţi că la tine-n suflet Duhul Sfânt blând se pogoară
Când tu ştii că-ncepe ziua şi-ntuneric e afară,
Pe Dumnezeu căutându-L când poţi spune tu că este,
Dă şi altora lumină, dă şi altora de veste!

Cel care în Duh se naşte este Duh pentru vecie!
Cel ce se naşte din carne, doar legea cărnii o ştie.
În Duh este Învierea şi iubirea de aproape.
Cel ce are veşnicia şi pe alţii să îi scape!

Tu iubeşte-l pe aproape, că Dumnezeu e iubire!
A-l iubi, aceasta-nseamnă: să îi dai şi lui de ştire!
Să îi spui că peste toate este Tatăl, Fiul este!
Cu moartea călcând pe moarte, veşnic Duhul ne trăieşte!
Dacă rău nu va mai face, iertat e cel ce greşeşte!
Duh primeşte cine-L cere; cine-L caută, găseşte!
Lumina ce-ţi este dată numai prin alţii sporeşte!
Dă şi altora lumină, dă şi altora de veste!

Istorioară – Lumina lină a speranţei

Patru lumânări ardeau pâlpâind. Era linişte, atâta linişte, încât puteai auzi şoaptele lumânărelelor.

Prima lumânare oftă:
- *Numele meu e* ***PACE****. Lumina mea luminează în întuneric, dar ce folos, oamenii nu mă vor….* Şi luminiţa ei deveni tot mai mică, până ce se stinse cu totul.

A doua lumânare tresări pâlpâind şi şopti:
- *Eu mă numesc* ***CREDINŢĂ****, dar se pare că sunt în plus. Oamenii nu vor să audă de Dumnezeu. Nu mai are nici un sens să mă consum arzând….* O adiere străbătu încăperea şi lumânarea se stinse.

Cu o voce abia şoptită începu să vorbească şi cea de-a treia lumânare:
- ***DRAGOSTE*** *mi-e numele şi simt cum mi se sfârşesc puterile. Oamenii mă împing de-o parte şi n-au ochi pentru cei pe care ar trebui să-i iubească….* Cu o ultimă pâlpâire, se stinse şi lumina Dragostei.

Un băieţel intră atunci în încăpere. Se uită la lumânările stinse şi rosti printre lacrimi:

- *Bine, dar lumânările ar trebui să ardă! De ce oare nu ard?*

Atunci se auzi şoapta celei de a patra lumânări:
- *Nu te teme, copilaş! Câtă vreme mă vezi pe mine pâlpâind, mai putem reaprinde celelalte lumânări. Numele meu este **SPERANŢA**!*

Băieţelul prinse curaj, luă în mâini Speranţa şi reaprinse de la flacăra ei Pacea, Credinţa şi Dragostea. Cele patru lumânări îşi răspândeau din nou lumina...

Lumina lină a sfintei slave!

Să nu se stingă niciodată Speranţa din inima noastră ... şi fiecare dintre noi să fie asemeni acelui copil capabil în orice moment să reaprindă cu Speranţa sa, Credinţa, Pacea şi Dragostea.

Să aprindem în fiecare om ceea ce are el mai frumos pentru ca să lumineze tuturor ceea ce a pus Dumnezeu în el.

"Cel ce cunoaşte este ca şi lumânarea aprinsă de la care pot lua lumină mii de alte lumânări" (Sfântul Ioan Gură de Aur)

Hristos a înviat!

Floarea Paştilor

Copiii sunt în vacanţa de primăvară. Este o zi frumoasă de aprilie. Narcisele, zambilele şi lalelele sunt gata să-şi deschidă bobocii. Andrei şi Ioana se joacă în grădina cu flori din faţa casei. Amândoi sunt frumos îmbrăcaţi şi o aşteaptă pe bunica să meargă la biserică. Este Vinerea cea mare, din ultima săptămână din cele şapte ale Postului Sfintelor Paşti.

Pentru cei doi fraţi este o experientă nouă, deoarece ei nu au mai participat la nici o slujbă a Deniei. Este o perioadă specială, de la duminica Floriilor, a Intrării în Ierusalim a Mântuitorului, ei ţin post, se pregătesc trupeşte şi sufleteşte pentru sărbătoarea Învierii Domnului Iisus Hristos.

Cu glasul ei blând, bunica îi îndeamnă pe cei doi nepoţi să culeagă câteva flori ce sunt în umbra gardului şi abia şi-au deschis cupa.

- Dragii mei, aceste flori plăpânde şi frumos mirositoare o să le ducem la biserică să le dărui lui Dumnezeu, ele poartă numele de Floarea Paştelui.

Ioana o întreabă de ce se numesc aşa.

Bunica îi ia de mână pe nepoţi şi mergând spre biserică, începe să le povestească legenda florilor.

„La început, când Dumnezeu a făcut lumea nevăzută, a îngerilor, apoi lumea vă-zută, Grădina Edenului a fost împodobită cu multe flori, printre care şi Floarea Paştelui, firavă şi frumoasă, de culoare alb-gălbuie, ca lumina blândă a soarelui. Se spune că acum aproximativ 2000 de ani, după ce în Săptămâna Patimilor Domnul

Iisus Hristos a fost judecat, condamnat şi răstignit pe Cruce, pentru păcatele noastre, a fost îngropat într-o peşteră.

Drumul de la Muntele Golgota până la mormânt era străjuit de firave floricele, ce stăteau plecate şi mohorâte, plângând alături de femeile mironosiţe. Una dintre acestea a cules câteve flori şi le-a aşezat lângă piatra ce acoperea peştera în care a fost pus Mântuitorul. Florile au prins pe dată rădăcini şi vegheau locul.

Dar, după cum scrie în Biblie, la miezul nopţii, sâmbătă spre duminică, când ostaşii guvernatorului Pilat, ce erau puşi de străji au fost cuprinşi de somn greu, piatra de la intrarea în peştera s-a dat deoparte în mod minunat.

O lumină mare, blândă s-a ivit la uşa mormântului, Iisus Hristos a biruit moartea, a Înviat.

Atunci florile firave şi mohorâte, ce străjuiau intrarea peşterii au devenit frumos mirositoare, strălucitoare, vesele şi pline de viaţă. Alături de îngerul Domnului, ele au fost primii martori ai Învierii Mântuitorului. Culoarea alb-gălbuie a cupei acestor floricele poate fi asemuită cu lumina Învierii. Este o plantă perenă, adică nu trebuie semănată în fiecare an, are perioadă de înflorire între 15 martie - 10 mai.

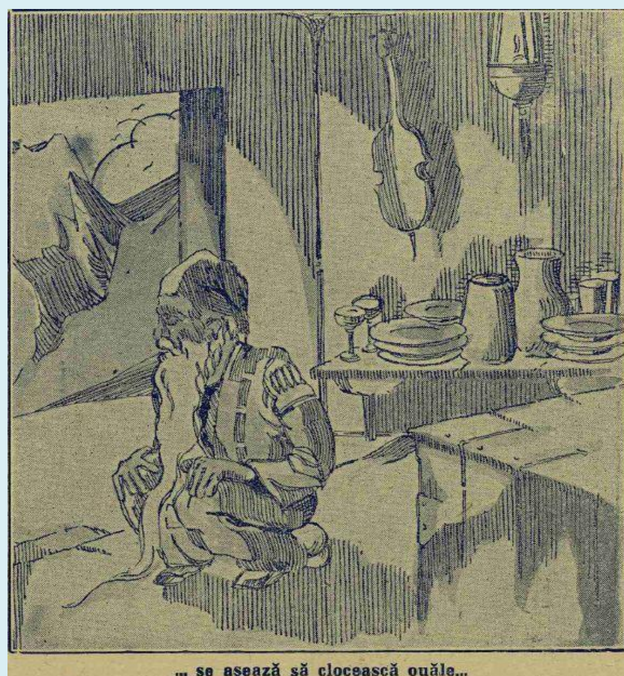
De atunci, Floarea Paştelui se deschide de câte ori este frumos afară, simbo-lizând bucuria şi îşi ţine cupa închisă şi aplecată în jos de câte ori plouă, semn al tristeţii.

Este considerată floare ce te păzeşte de rele, floare a purificării prin suferinţă, simbol al Învierii.

Se spune că de atunci aceste flori îşi deschid cupa doar în perioada Sărbătorilor Pascale şi cântă împreună cu toată natura:

Hristos a înviat!

O poveste impresionantă de Paşte - O poveste cu şapte ouă, scrisă de Tudor Arghezi

... se aşează să clocească ouăle...

Tudor Arghezi, scriitor, poet, nuvelist, eseist, romancier, povestitor şi gazetar a lăsat o moştenire culturală imensă României. O parte din textele sale se află încă în paginile vechi ale gazetelor în care a publicat.

În paginile prăfuite ale celebrei reviste interbelice clujene "Realitatea Ilustrată", în numărul din 17 aprilie 1930, se regăseşte o poveste scrisă de Tudor Arghezi cu prilejul sărbătorilor de Paşti.

Intitulată "O poveste cu şapte ouă", naraţiunea îl are ca personaj principal pe un pitic ale cărui vise se împlinesc la bătrâneţe.

Este o poveste frumoasă, plină de speranţă, pe care vă invităm să o citiţi mai jos:

"Murindu-i găina şi lăsându-i şapte ouă orfane, Piticul din Muntele Pietricica, un gospodar bătrân, cu pletele şi barba albe, a ieşit din scorbura tufanului, unde se afla intrarea odăilor lui de sub pământ, şi plimbându-se cu mâinile la spate, însoţit de cărăbuşul lui cu coarne, s-a gândit ce să facă el cu ouăle din cuibar.

Papagalul i-a spus: dă-le drumul de vale şi lasă-le să umble până ce vor da oamenii de ele. Piticul a răspuns Tci! plescăind cu limba; adică: nici vorbă!

Gaiţa i-a spus: dă cu ele după veveriţă şi vezi ce se întâmplă.

Iepurele i-a spus: n-am auzit niciodată de aşa ceva, adică de ouă şi s-a strâmbat de râs când i-a povestit Piticul cum se fac ouăle de găină.

A vorbit cu toate dobitoacele mai mici şi mai mari care au trecut pe la el şi sfatul niciuneia din ele nu i s-a potrivit.

- Am să fac altceva, îşi zise Piticul: o să le clocesc eu.

Piticul din Muntele Pietricica a fost cel dintâi din neamul lui care s-a gândit să clocească. La vârsta lui, nici nu e de mirare, căci după hrisoave şi însemnări găsite pe la biserici, el avea 872 de ani, fără să fi suferit înţepenirea unei încheieturi şi hrănindu-se numai cu cât rădea cu linguriţa din pojghia lunii de pe frunze şi zmântânind noaptea izvoarele de argintiul ei, Piticul putea să mai trăiască încă pe atâta şi poate că va trăi, căci trăieşte şi azi. L-am văzut eu.

Aşa că Piticul s-a pus pe clocit într-o Marţi, cu băgare de seamă, ca să nu spargă ouăle şi să se umple de gălbenuş pe dulama lui de catifea, Piticul fiind îmbrăcat numai în straie scumpe, ca Vlădicii şi ca judecătorii, şi curat ca o porumbiţă.

După zece zile, s-a cojit un ou şi a ieşit dintr-însul un inel cu trei mărgăritare şi cu o boabă de safir între ele. Piticul s-a mirat şi l-a pus deoparte.

Al doilea ou fusese mai năzdravan, căci din el a ieşit o vioară fără arcuş care cânta singură şi schimba cântecele îndată ce o întorceai cu strunele în jos. Piticul puse vioara într-un cui şi o lasă să cânte, clocind înainte. Auzind-o, i se făcea Piticului în spate o dată cald şi o dată rece, atât era de mişcat şi de uns pe inimă la graiul ei, jumătate murmur de vânt în frunze şi jumătate fuga de apă prin bice înmugurite de sălcii scoborate în pârâu. Coaja oului ăstuia, din care venise unealta de cântat, era pe dinăuntru ca scoica de mare, cu lumini oglindite trandafiriu, în pătura ei sticlitoare din miezuri.

Un ou bătea ca o inimă fugărită şi a ieşit din el un ceasornic. Cum s-a făcut nu ştiu, degeaba mă întrebaţi; atâta pot să spui, că a fost ceas adevărat cu două capace şi şapte rubine. Piticul l-a dus şi l-a atârnat lângă vioară, repede, ca să nu i se răcească ouăle celelalte.

Dintr-al patrulea ou a venit un geam argintat, o perie şi un pieptene, la care s-a adăugat un borcan cu pomadă de mustăţi.

- Doamne!, zise Piticul, unindu-şi mâinile pe când şedea pe ouă, tu ai ghicit tot ce-mi lipsea, căci de 328 de ani mi-e bărba năclăită şi nu mi-am mai răsucit mustăţile, ca un flăcău. Dar ai uitat să-mi trimiţi şi un săpun.

Săpunul se găsea într-al cincilea ou. Într-adevăr, din acest ou ieşiră 12 săpunuri cu 12 miroase deosebite, căpşuni, ismă creaţă, levănţică şi câte altele. Piticul unchiaş a dat fuga la dulapul cu rufărie şi a vârât săpunurile printre stive, ca să îmbete cearceafurile şi cămăşile de mirodenii.

Al şaselea ou era încăpător cât o ladă mare. Din el au ieşit pahare de cristal, farfurii de porcelan, ceşti, borcane, din cele mai catifelate şi mai sonore materiale. Casa Piticului se umplu ca înaintea unui ospăţ de toate sculele unei gospodării îmbelşugate. Din al şaselea ou se mai ivi un stol de vise, toate frumoase pe care nu le-aş putea număra, încăperile Piticului singuratec mişcându-se pe neaşteptate ca un cer de nori luminoşi.

Toate visările, dorinţele şi închipuirile Piticului se făcuseră lucruri şi, încăpute într-un singur ou de găină, luau acum fiinţă, ca şi cum fuseseră de totdeauna. Însă fiinţa lor, mai adevărată ca în vis, era mai puţin adevărată ca în fiinţă. Trupurile erau străvezii şi această lume, suferind de plămada închipuirii, se îmbulzea ca un fum licărit dedesuptul unui părete de sticlă şi, atingându-le unchiaşul, mâna lui trecea prin ele ca printr-un văzduh cu ceata colindătoare. Iată un cal alb, pe care Piticul îl dorise acum vreo 400 de ani, pe când era mai puţin cocoşat, neavând 430 împliniţi. El se arătă ca un abur, plutind ca o scamă mare în aer şi potcoavele lui licăritoare aveau ceva din luciul nălucitor al marginilor lunii. Schivnic şi neîmperachiat, Piticul visase odată să se însoare cu o fată frumoasă şi acum toate fetele frumoase, dorite de evlavia lui trecută, veneau în hore uşoare în casa lui din pământ şi treceau prin faţa fostei lui tinereţi, rămasă tot atât de tânără, ca în ceasul când se arătau prin păşunele Muntelui Pietricica şi ziceau "bună dimineaţa" într-o limbă mai veche de cât se vorbeşte azi.

- Dacă mă însuram cu toate şi trăiam tot până acum, ţara asta ar fi roit de pitici mici şi piticii din basme ar fi trăit aevea, la Sinaia, la Buşteni, la Poiana Ţapului şi la Predeal, cu piticuţele lor, în vile de melci cu pridvoarele de scrumiere - îşi zicea Piticul.

Al şaptelea ou sta neclocit şi nu ieşea din el nimic...

De bună seamă, dacă era de lemn. Mâncase găina în ziua când l-a ouat prea multe surcele? Nu se ştie. Dar tot o să slujească şi el la ceva. Piticul şi-a pus de gând să-l

roşească de Paşti cu băcan şi să se ducă în satele dintre munţi cu el, să păcălească jucătorii şi nuntaşii".

(O poveste impresionantă de Paşte, scrisă de Tudor Arghezi, descoperită în paginile unei reviste vechi)

Imn al învierii

Vă cheamă Domnul slavei la lumina,
Vă cheamă mucenicii-n veșnicii,
Fortificati biserica crestină
Cu pietre vii zidite-n temelii.

Să crească-n inimile voastre
Un om născut din nou armonios,
Pe sufletele voastre să se-mplânte
Pecetea Domnului Iisus Hristos.

Un clopot tainic miezul noptii bate
Și Iisus coboară pe pământ;
Din piepturile noastre-nsângerate
Răsună Imnul Învierii sfânt.

Veniti creștini, luati lumină
Cu sufletul smerit, purificat;
Veniti flămânzi, gustati din cină,
E nunta Fiului de Împarat.

Valeriu Gafencu

La Paști

Prin pomi e ciripit și cânt,
Văzduhu-i plin de-un roșu soare,
Și salciile-n albă floare
E pace-n cer și pe pământ.
Răsuflul cald al primăverii
Adus-a zilele-nvierii.

Și cât e de frumos în sat!
Creștinii vin tăcuți din vale
Și doi de se-ntâlnesc în cale
Își zic: Hristos a înviat!
Și râde-atâta sărbătoare
Din chipul lor cel ars de soare.

Și-un vânt de-abia clătinitor
Șoptește din văzduh cuvinte:
E glasul celor din morminte,
E zgomotul zburării lor!
Și pomii frunțile-și scoboară
Că Duhul Sfânt prin aer zboară.

E liniște. Și din altar
Cântarea-n stihuri repetate
Departe până-n văi străbate
Și clopotele cântă rar:
Ah, Doamne! Să le-auzi din vale
Cum râd a drag și plâng a jale!

Biserica, pe deal mai sus,
E plină astăzi de lumină,
Că-ntreaga lume este plină
De-același gând, din cer adus:
În fapta noastră ni e soartea
Și viața este tot, nu moartea.

Pe deal se suie-ncetișor
Neveste tinere și fete,
Bătrâni cu iarna vieții-n plete;
Și-ncet, în urma tuturor,
Vezi șovăind câte-o bătrână
Cu micul ei nepot de mână.

Ah, iar în minte mi-ai venit
Tu, mama micilor copile!
Eu știu că și-n aceste zile
Tu plângi pe-al tău copil dorit!
La zâmbet cerul azi ne cheamă
Sunt Paștile! Nu plânge, mamă!

George Coșbuc

La Paști

Astăzi în sufragerie
Dormitau pe-o farfurie,
Necăjite si mânjite,
Zece ouă înroșite.
Un ou alb, abia ouat,
Cu mirare le-a-ntrebat:
– Ce vă este, frătioare,
- Ce vă doare?
Nu vă ninge, nu vă plouă,
Stați gătite-n haină nouă,
Parcă, Dumnezeu mă ierte,
N-ați fi ouă...
- Suntem fierte!
Zise-un ou rotund și fraise
Lângă pasca cu orez.
Și schimbându-și brusc alura,
Toate-au început cu gura:
– Pân'la urmă tot nu scap!
– Ne gătește de paradă.
– Ne ciocnește cap în cap
Și ne zvârle coaja-n stradă...
– Ce rușine!
- Ce dezastru!
– Preferam să fiu omletă!
– Eu, de m-ar fi dat la cloșcă,
Aș fi scos un pui albastru...
– Și eu unul violet...
– Eu, mai bine-ar fi să tac:
Așa galben sunt, că-mi vine
Să-mi închipui că pe mine
M-a ouat un cozonac!...

George Topîrceanu

Migdale amare (1928)

Paștele

De Paști în satul vesel căsuțele-nălbite
Lucesc sub a lor malduri de trestii aurite
Pe care cocostârcii, înfipți într-un picior,
Dau gâtul peste aripi, tocând din ciocul lor.

Un scrânciob mai la vale pe lângă el adună
Flăcăi și fete mândre ce râd cu voie bună;
Și-n sunet de vioare, de cobze și de nai
Se-ntoarce hora lină, călcând pe verde plai.

Bătrâni cu fețe stinse, români cu fețe dalbe,
Romånce cu ochi negri și cu ștergare albe
Pe iarba răsărită fac praznic la un loc,
Iar pe-mprejur copiii se prind la luptă-n joc.

Și scrânciobul se-ntoarce, purtând în legănare
Părechi îmbrățișate cu dulce înfocare,
Ochiri scânteietoare și gingașe zâmbiri
Ce viu răspând în aer electrice luciri.

Vasile Alecsandri

În ziua de Paşti

Toți copiii azi se îmbracă
Cu ce au ei mai frumos
Şi părinții lor le cântă
Învierea lui Christos.

Şi la masă ciocnesc astăzi
Toți copiii cei cuminți,
Ouă roşii şi pestrițe,
Cu iubiții lor părinți.

Toți copiii azi sunt darnici
Căci ei ştiu că lui Christos,
Îi sunt dragi numai copiii
Cei cu sufletul milos.

Şi copiii buni la suflet,
Azi cu bucurie dau,
Cozonaci şi ouă roşii
La copiii care n-au.

Elena Farago

De Paști

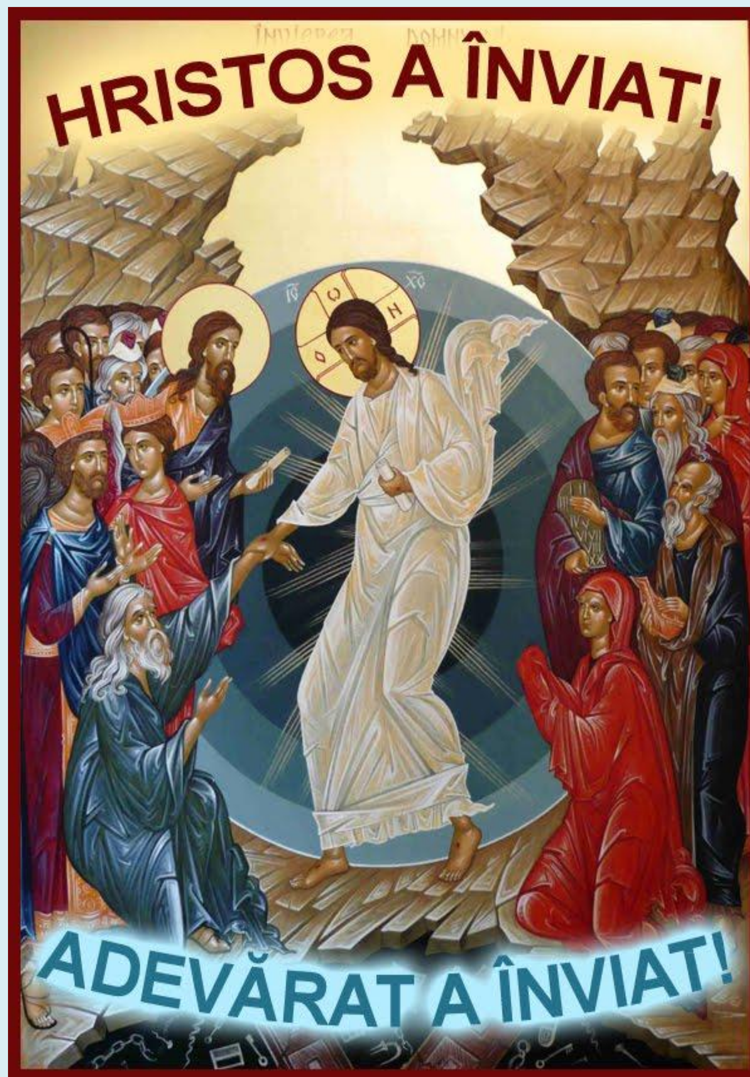
La toate lucarnele și balcoanele
Au scos din cer îngerii icoanele
Și-au aprins pe scări
Candele și lumânări.

Orașele de sus, în sărbătoare,
Au întins velnițe și covoare,
Și ard în potire
Mireasmă subțire.

Și din toate ferestrele odată,
Mii și sute de mii,
Heruvimii fac cu mâna bucălată
La somnoroșii copii.

Tudor Arghezi

Cum se spune Hristos a Înviat! in diferite limbi

1.Albanian
Krishti Ungjall! Vertete Ungjall!
Christi Urzhal! Urtet Urzhal!

2.Armenian
Christos harjav i merelotz! Orhniale harutjun Christosi!
Chrisdos haryav ee merelotz. Orhnial eh harootiunn Chrisdosi.
(Christ is risen from the dead) (Blessed is the Resurrecton of Christ)

3.Arabic
Al Maseeh Qam! Haqqan Qam! Al Mesiech Kam! Hakan Kam!

4.Coptic
Pikhirstof aftonf! Khen o methni aftonf!

5.English
Christ is Risen! Indeed, He is Risen!

6.Ethiopian
Yasous Taustwal! Aown Tasous Tanastwal!

7.Finnish
Kristus nousi kuolleista! Totisesti nousi!

8.French
Christ est ressuscite! En verite il est ressuscite!

9.Georgian
Kriste aghsdga! Cheshmaritad aghsdga!

10.German
Christus ist Auferstanden! Wahrhaft auferstanden!
Christ ist Erstanden! Wahrlich Erstanden!

11.Greek
Christos Anesti! Alithos Anesti!
Kalo Pascha! Kali Anastasi!

12.Hebrew
Ha Mashiyach qam! Ken hoo qam!

13.Indonesian
Kristus telah Bangkit! Benar dia telah Bangkit!

14.Italiano
Cristo è risorto! E’ veramente risorto!

15.Japanese
Harisutosu Fukkatsu! Jitsu Ni Fukkatsu!

16.Korean
Kristo Gesso! Buhar ha sho Nay!

17.Latin
Christus resurrexit! Vere resurrexit! Surrexit Christus! Vere!

18.Nigerian
Jesu Kristi Ebiliwo! Ezia o’ Biliwo!

19.Norwegian
Kristus er oppstanden. Han er sannelig opstanden.

20.Polish
Chrystus zmartwychstanaO!

21.Romanian
Hristos a Inviat! Adevarat a Inviat!

22.Russian
Khristos voskres! - Voistinu voskres!

23.Serbian
Hristos Vaskrese! Vaistinu Vaskrese!

24.Slavonic
Christos Voskrese! Voistinu Voskrese!

25.Spanish
Cristo esta resucitado! En verdad, esta resucitado!
Cristo ha resucitado. En verdad ha resucitado.

26.Syriac
Meshiha qam! Bashrira qam!

27.Turkish
Hristos diril-Di! Hakikaten diril Di!

28.Ukranian
Kristos Voskres! Voistinu voskres!

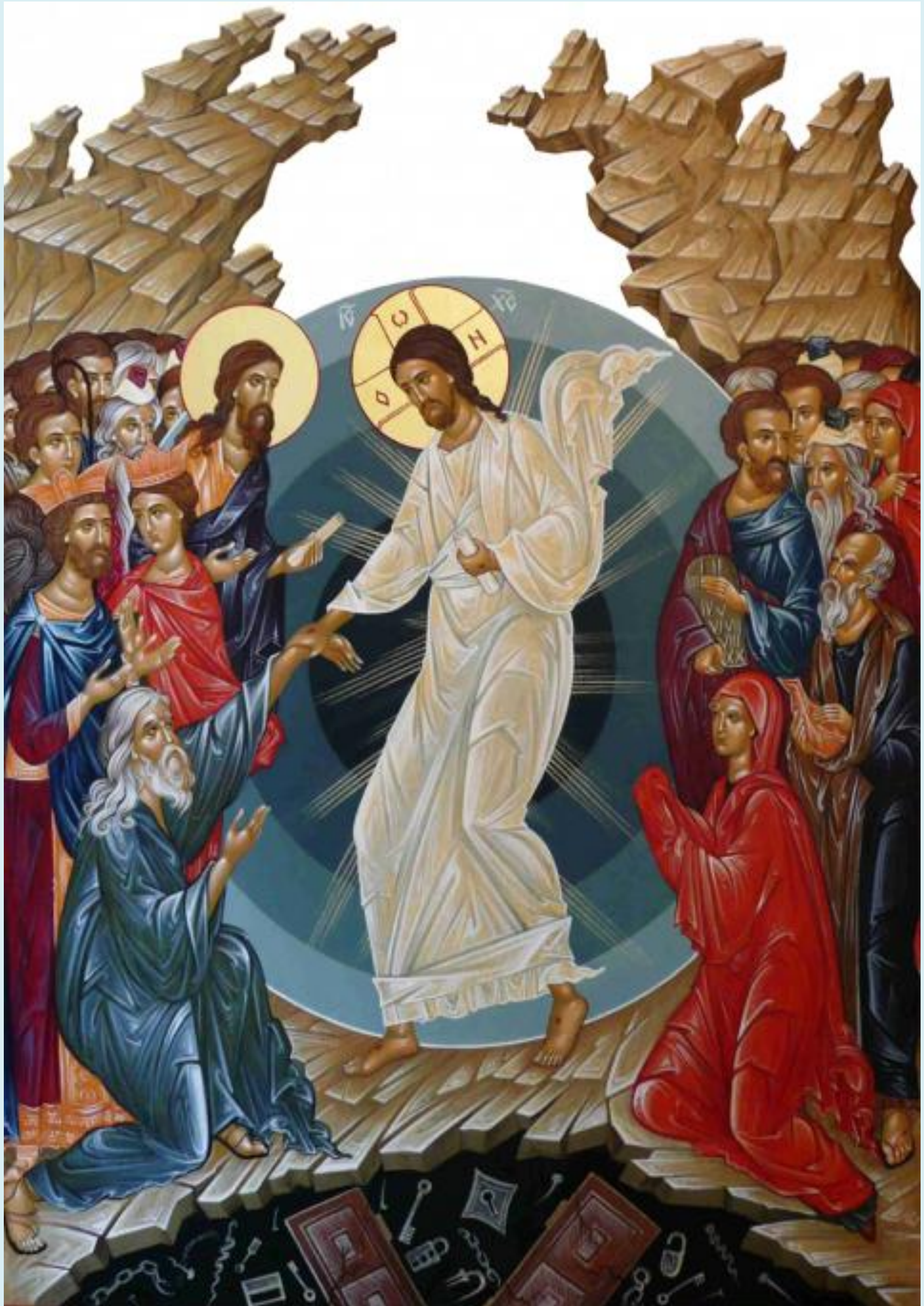
Hristos a înviat!

Icoane

Veniţi toţi credincioşii să ne închinăm sfintei Învierii lui Hristos! Că iată a venit prin Cruce bucurie la toată lumea.

Crucii Tale ne închinăm, Hristoase, şi sfântă Învierea Ta o lăudăm şi o slăvim; că Tu eşti Dumnezeul nostru, afară de Tine pe altul nu ştim, numele Tău numim

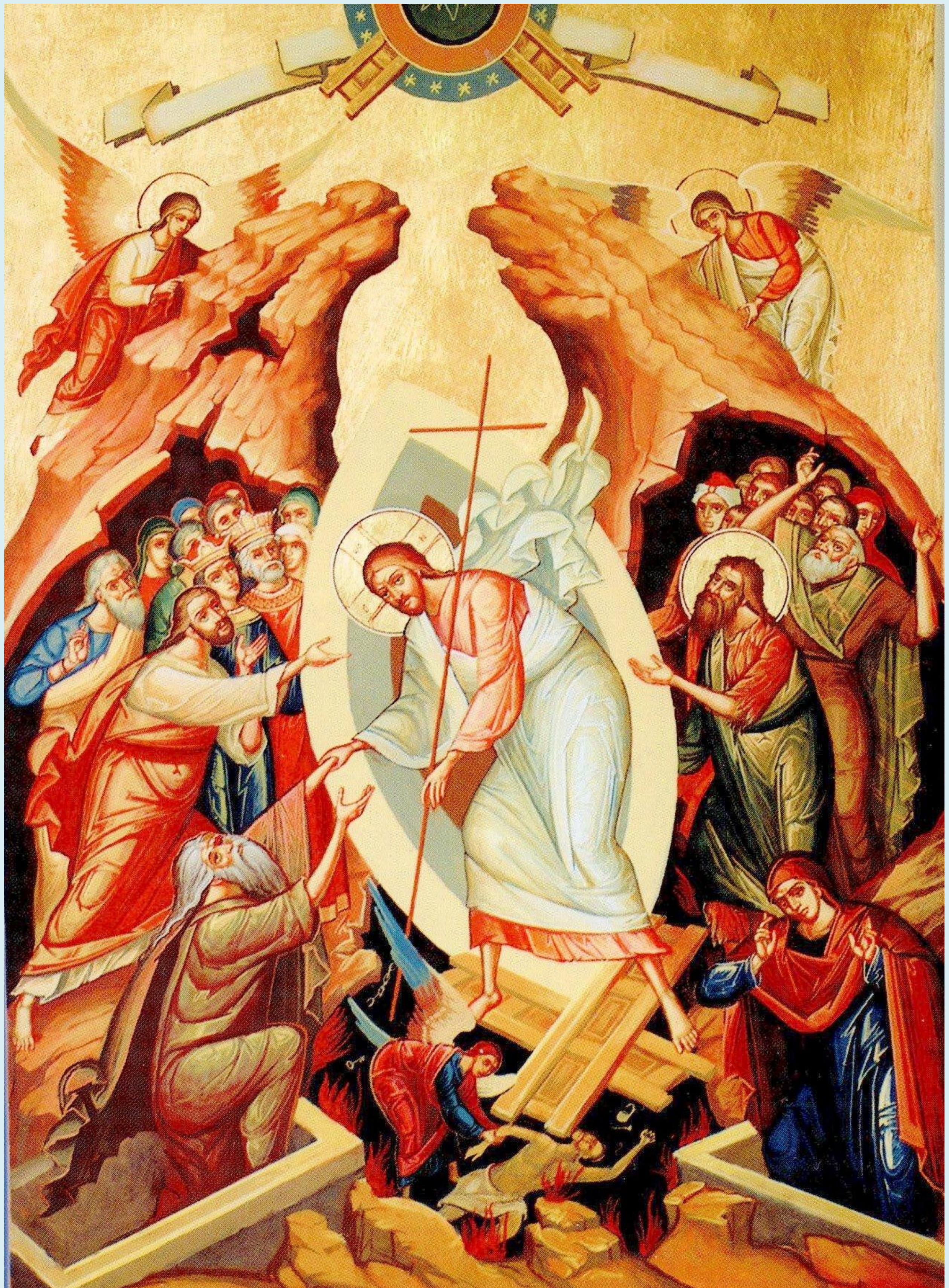

Totdeauna binecuvântând pe Domnul, lăudăm Învierea Lui; că răstignire răbdând pentru noi, cu moartea pe moarte a stricat.

Sfânta sărbătoare de Paşte este un moment în care dragostea, pacea şi seninătatea se unesc în numele Domnului. Paşte Fericit lângă cei dragi şi Hristos a înviat !

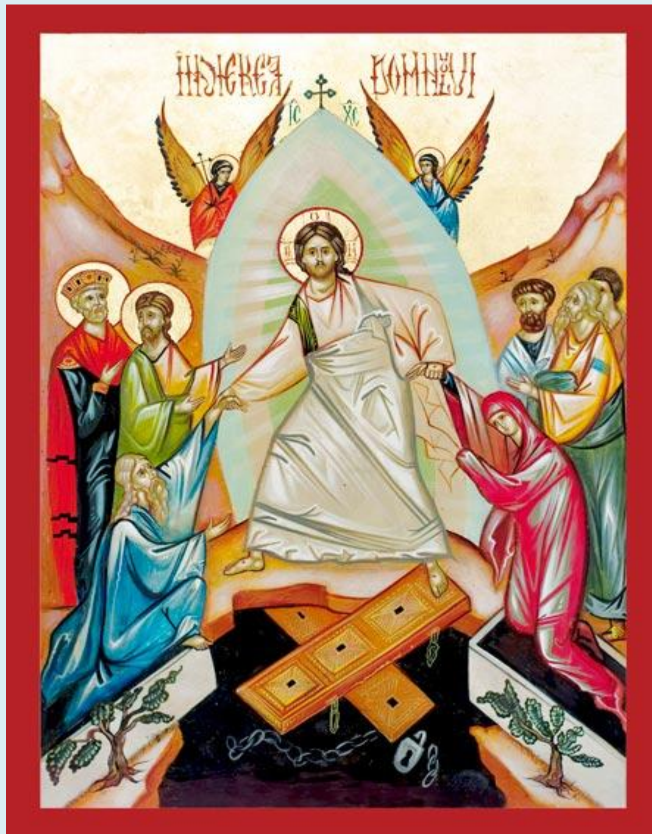

ÎNVIEREA DOMNULUI
IC XC

ВОСКРЕСЕНІЕ ГНЕ

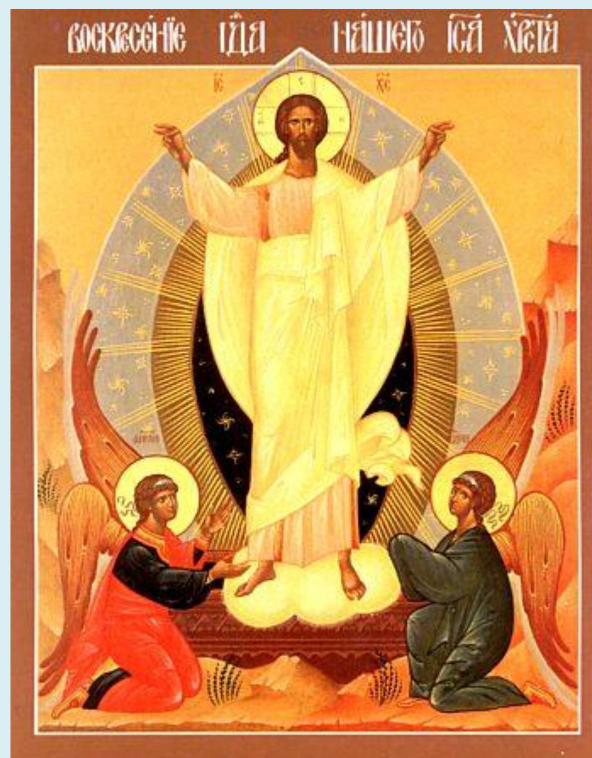

INVIEREA DOMNULUI IIC XC

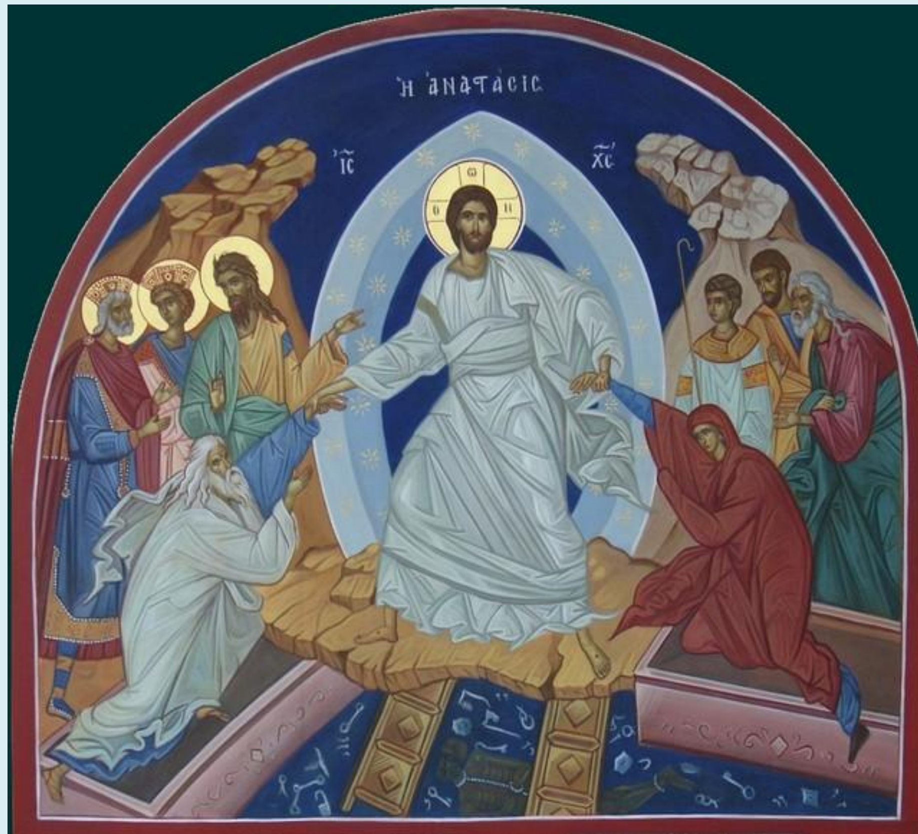

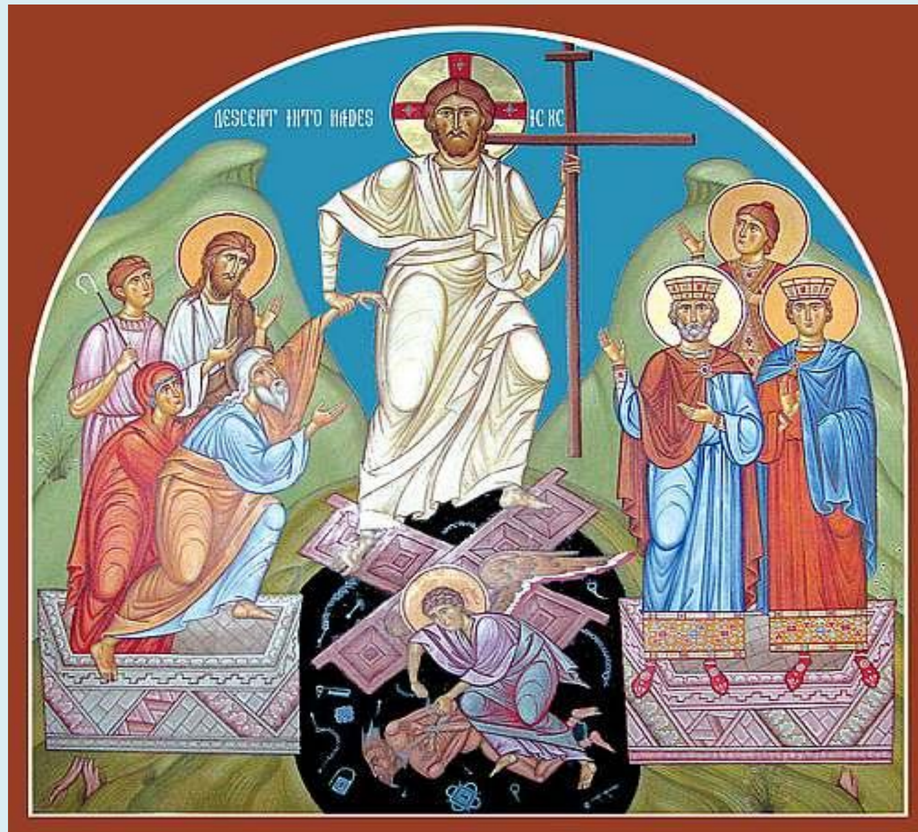

IC XC

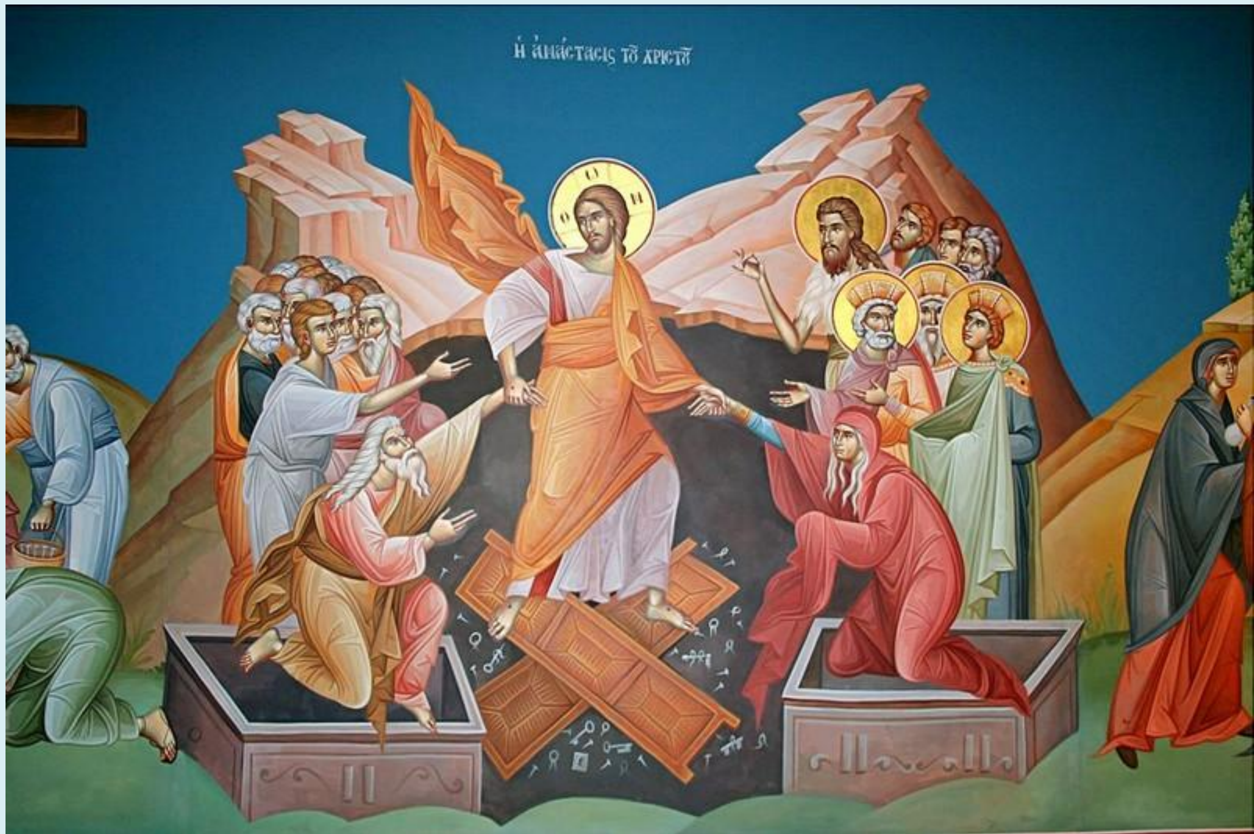

DESCENT INTO HADES
IC XC

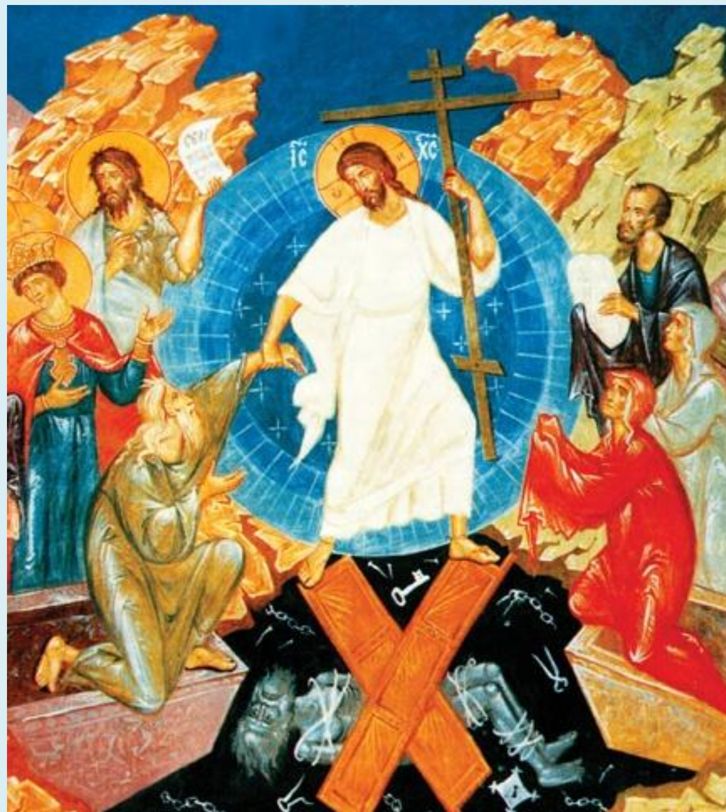

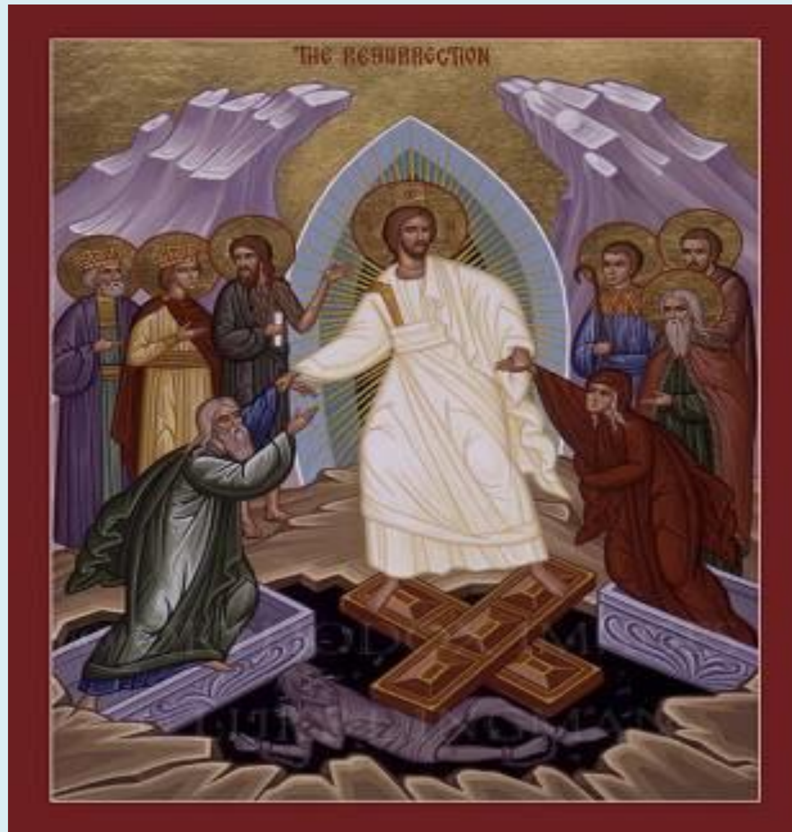

Воскресенїе
ІС ХС

Ἡ ἈΝΑϹΤΆϹΙϹ
ΙϹ
ΧϹ

DESCENT INTO HADES
IC XC

Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ

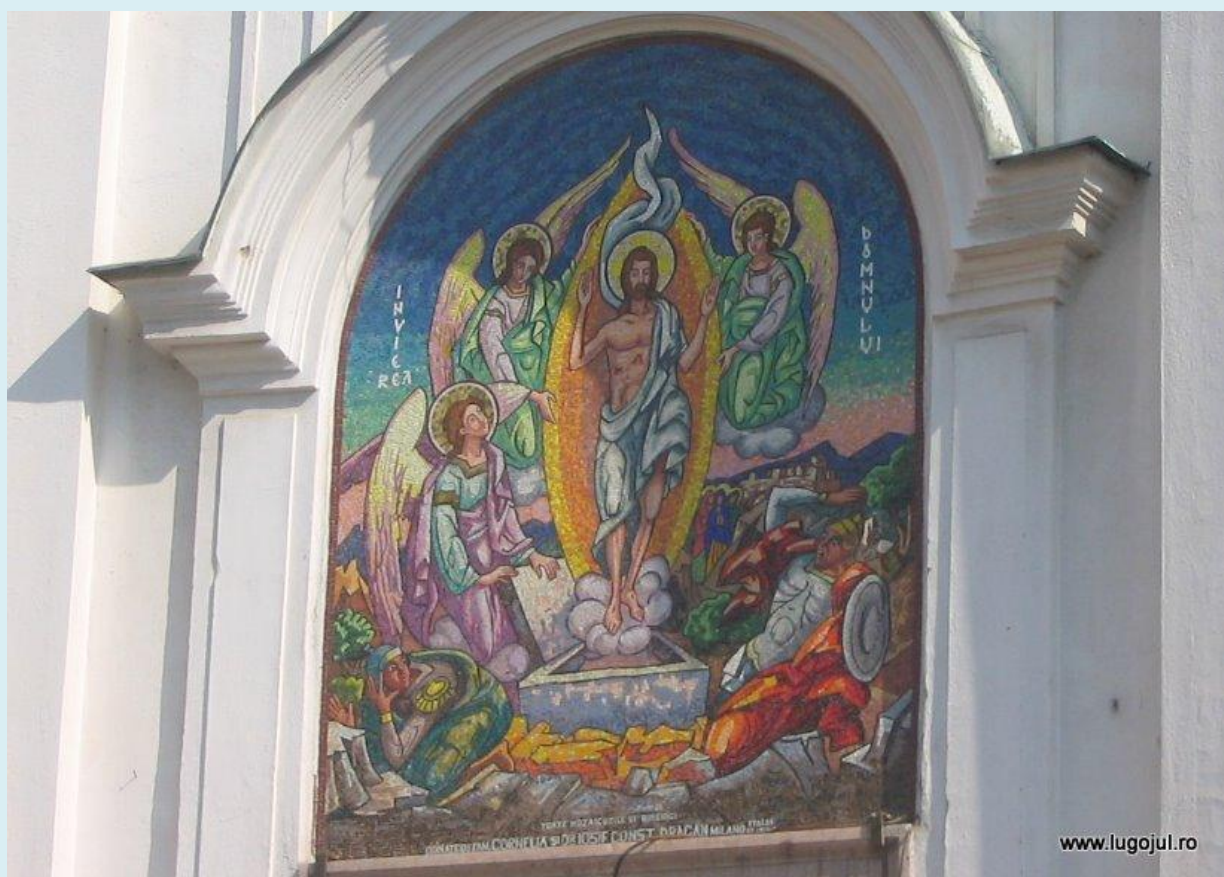

IC XC

THE RESURRECTION

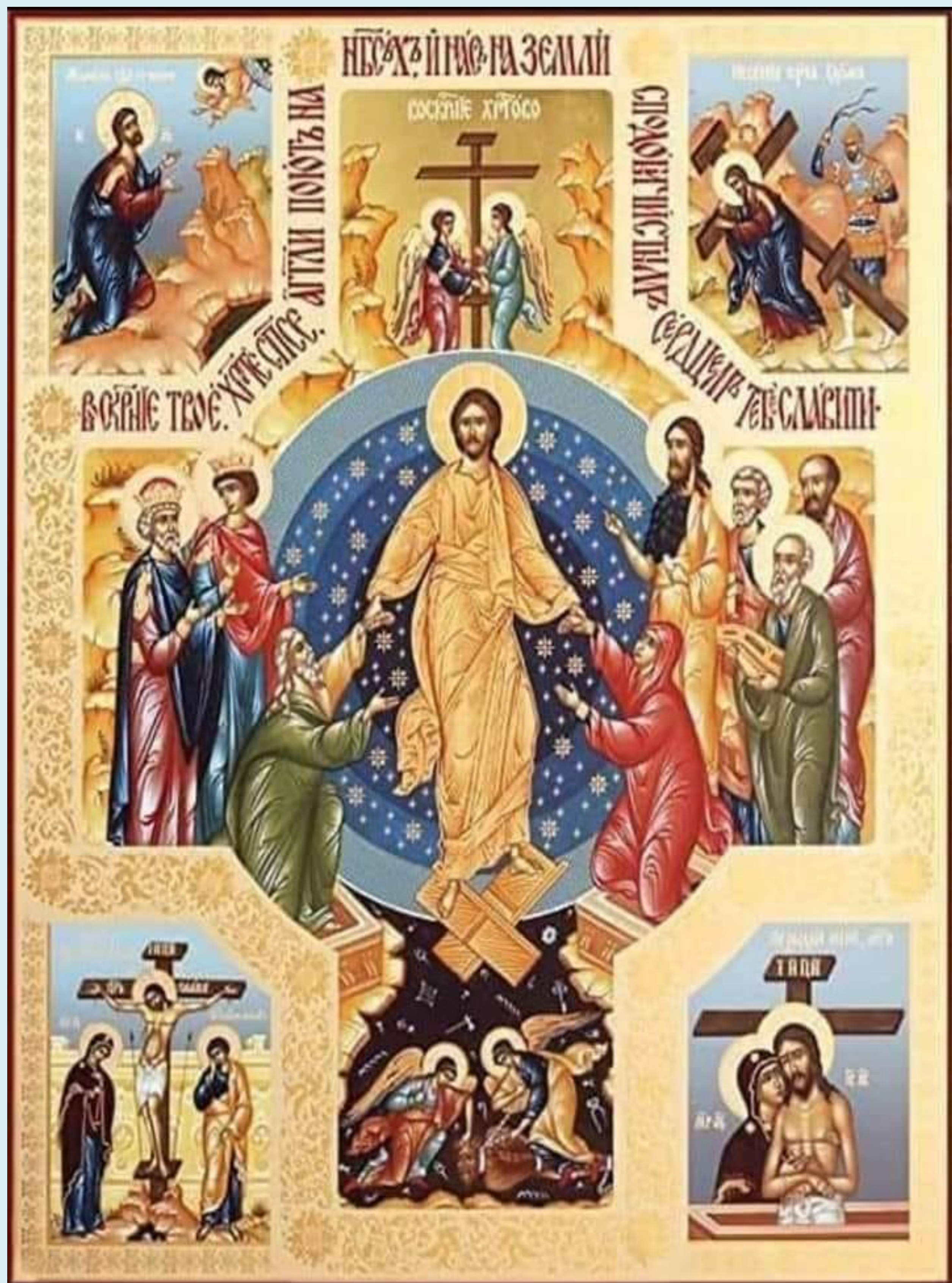

Η ΑΝΑϹΤΑϹΙϹ
IC XC

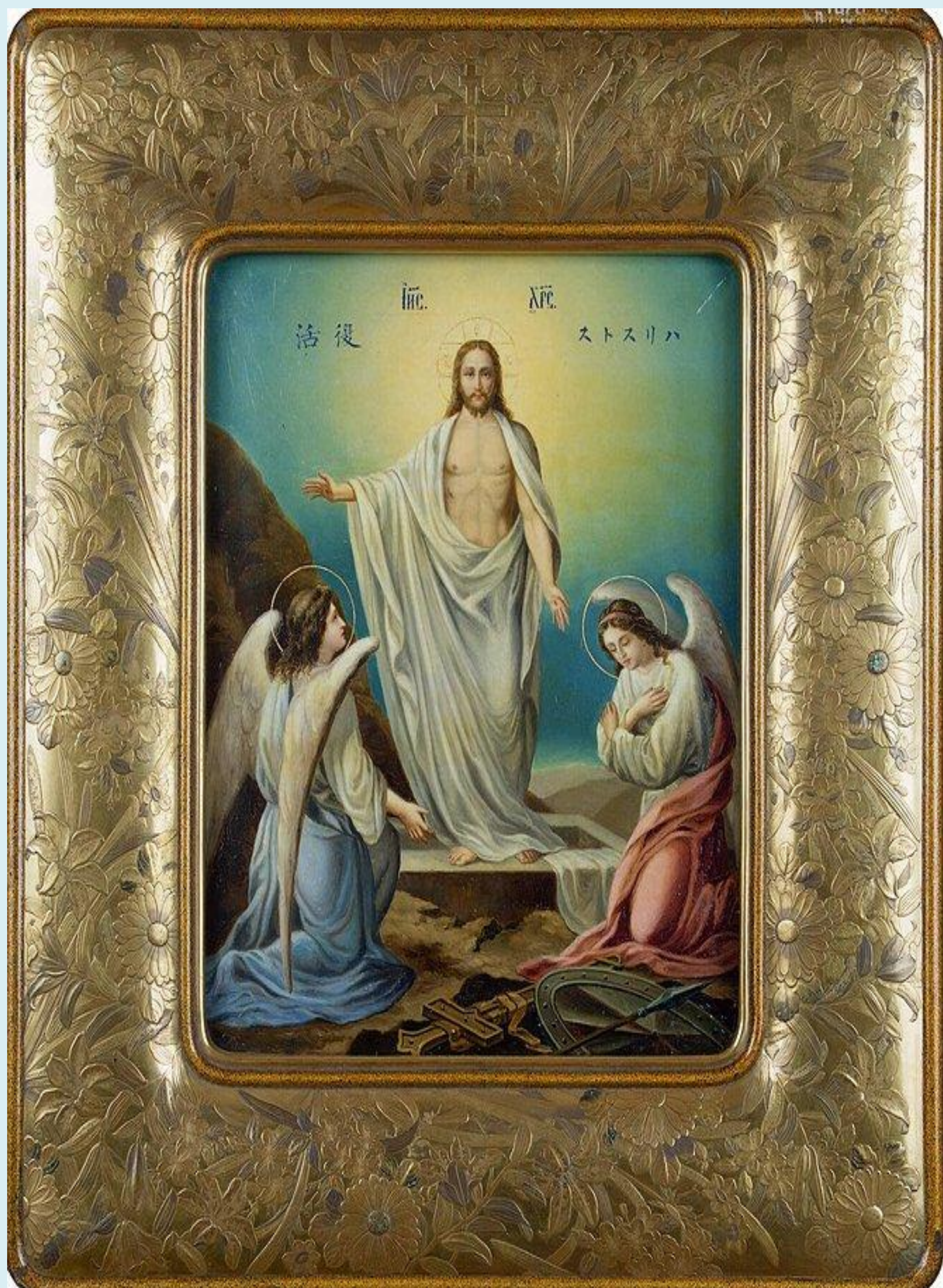

ÎNVIEREA DOMNULUI

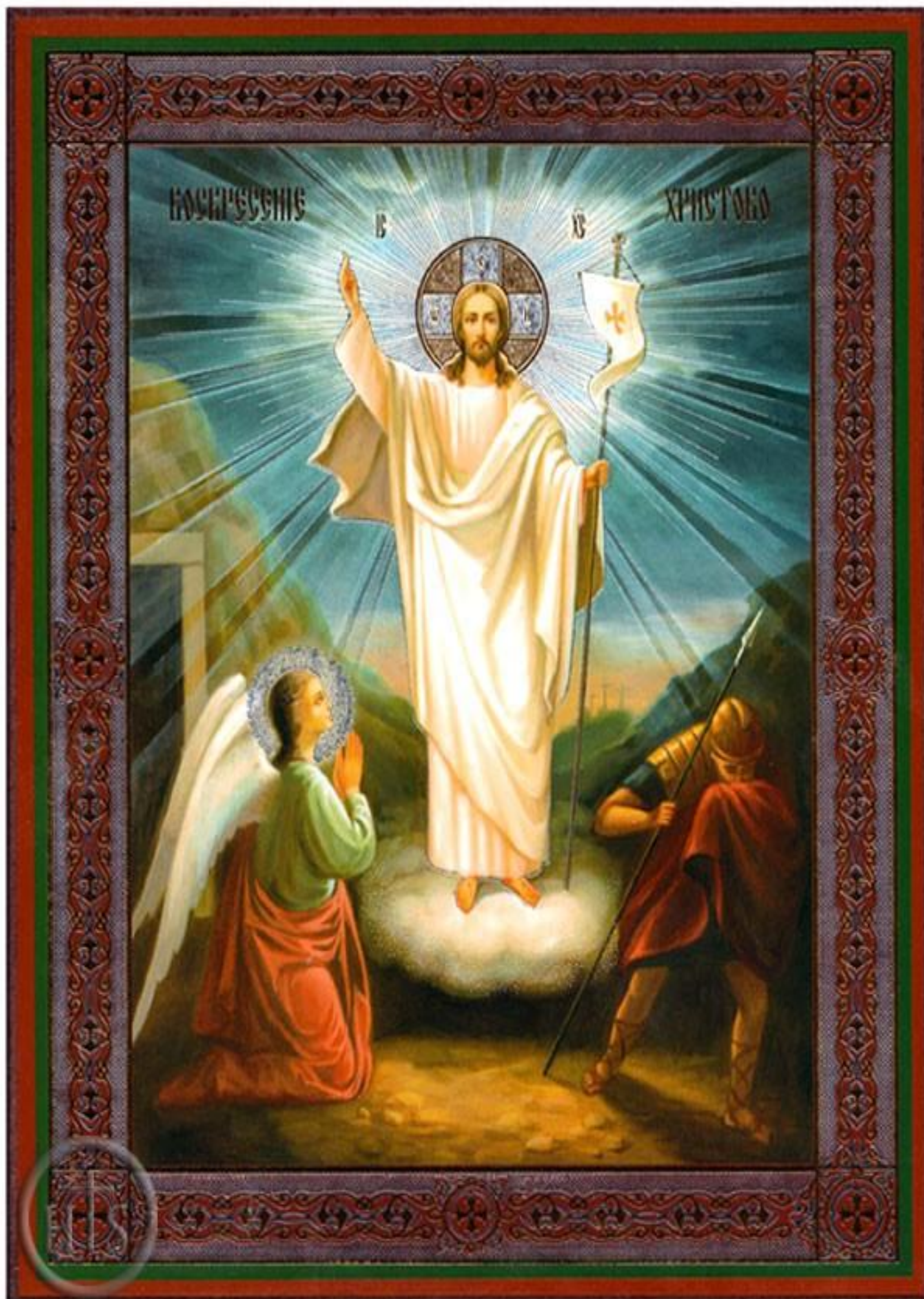

INVIE
REA
DOMNULUI
www.lugojul.ro

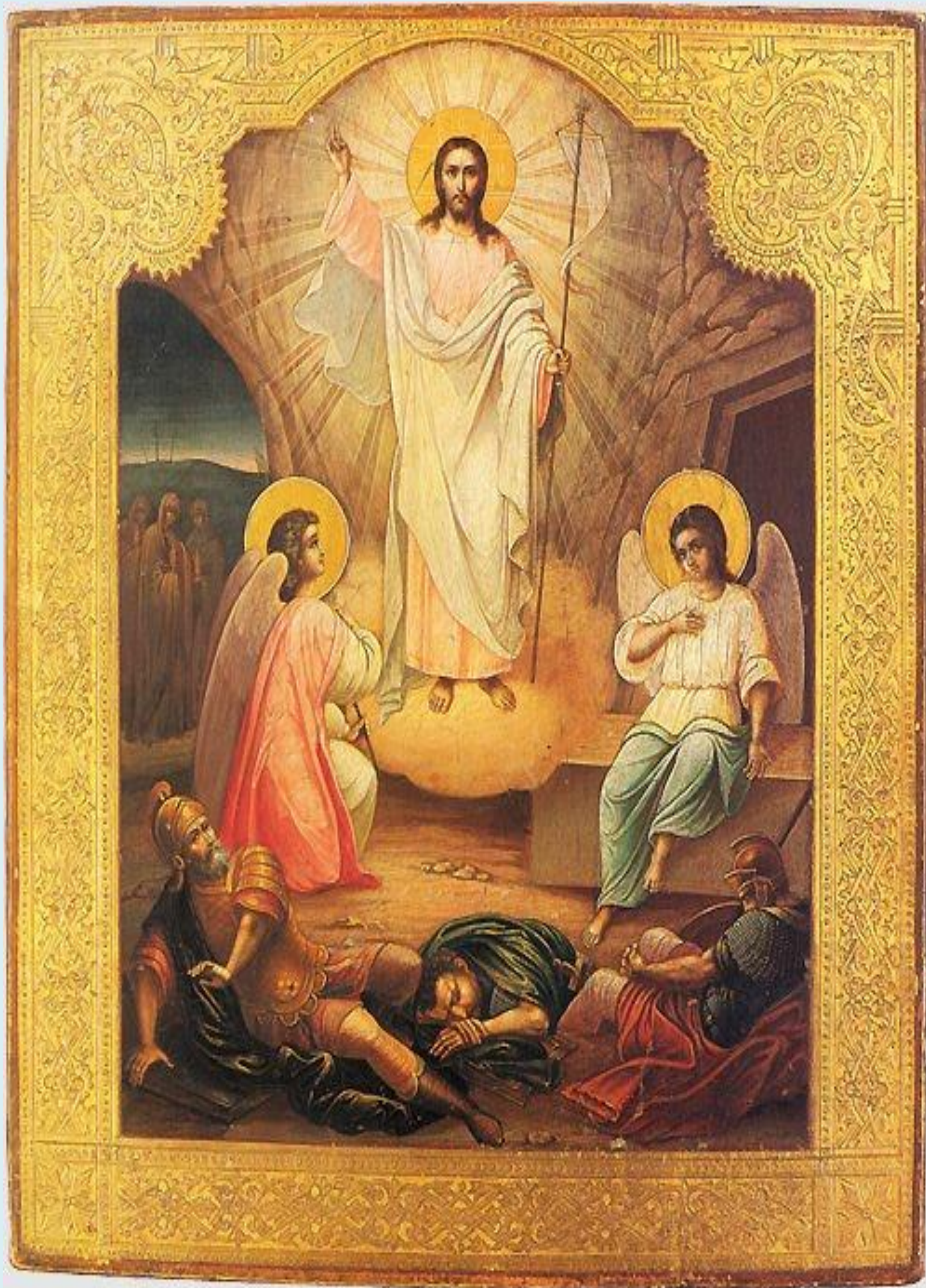

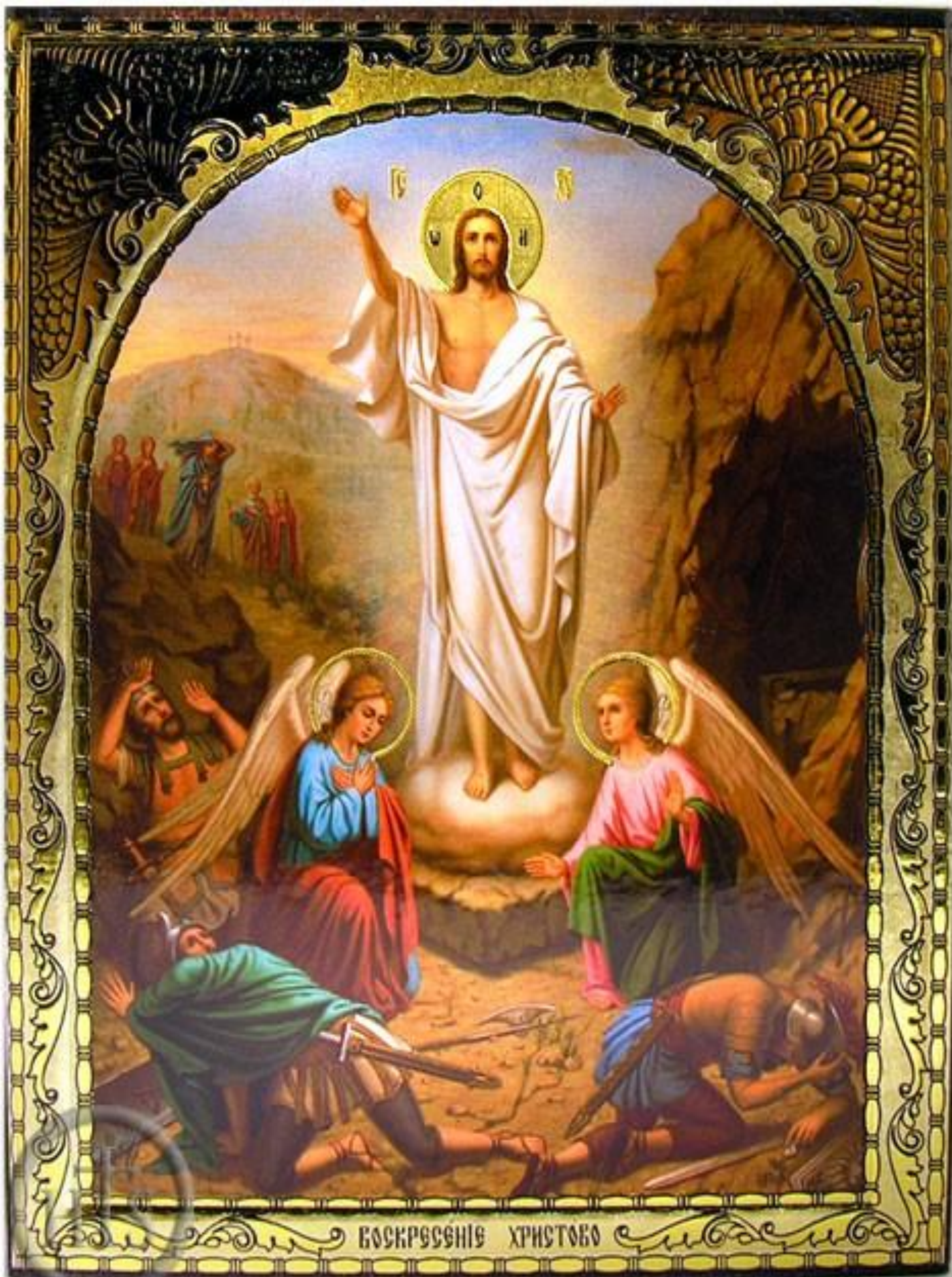

ІИС.
ХРС.
復活
ハリストス

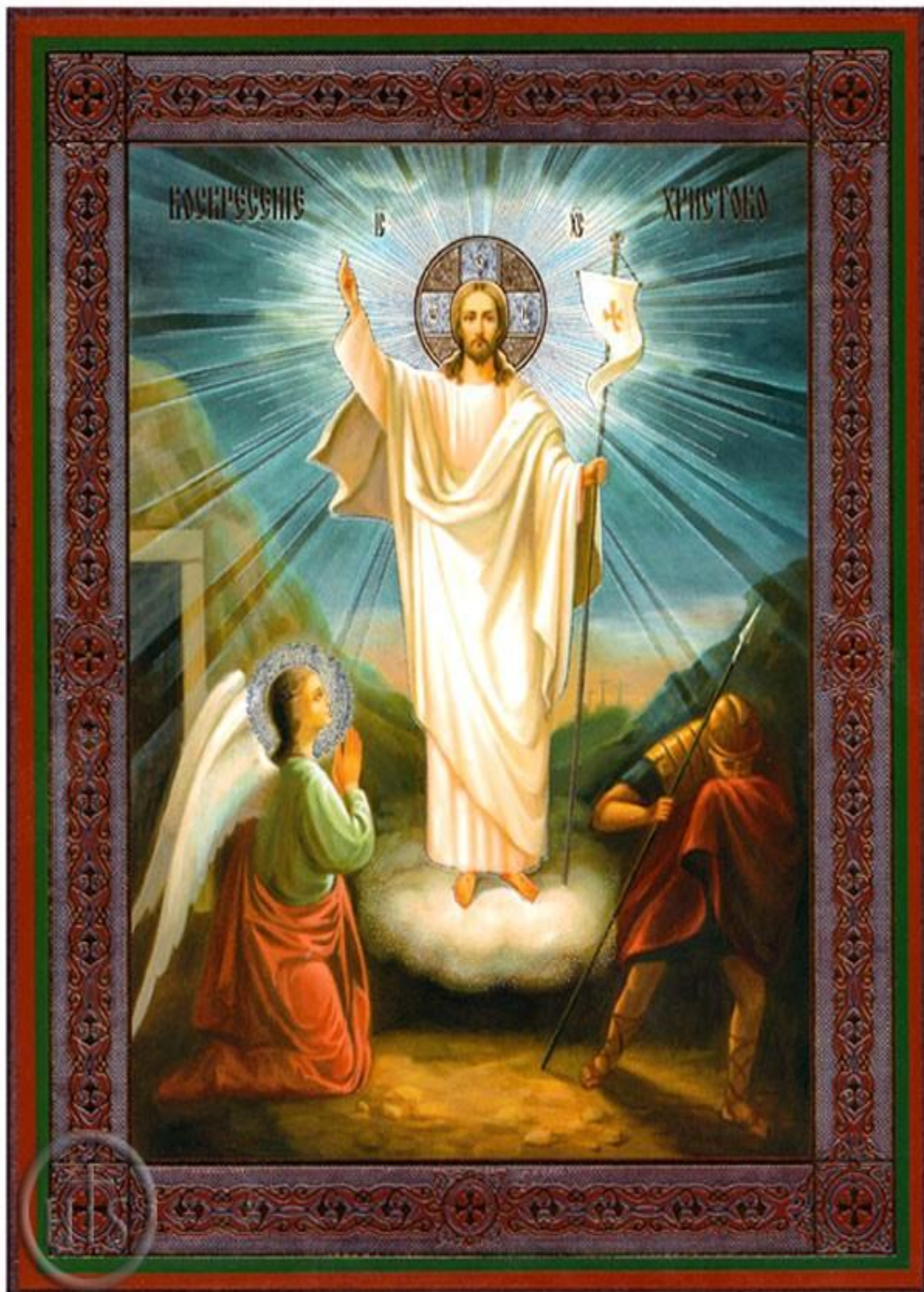

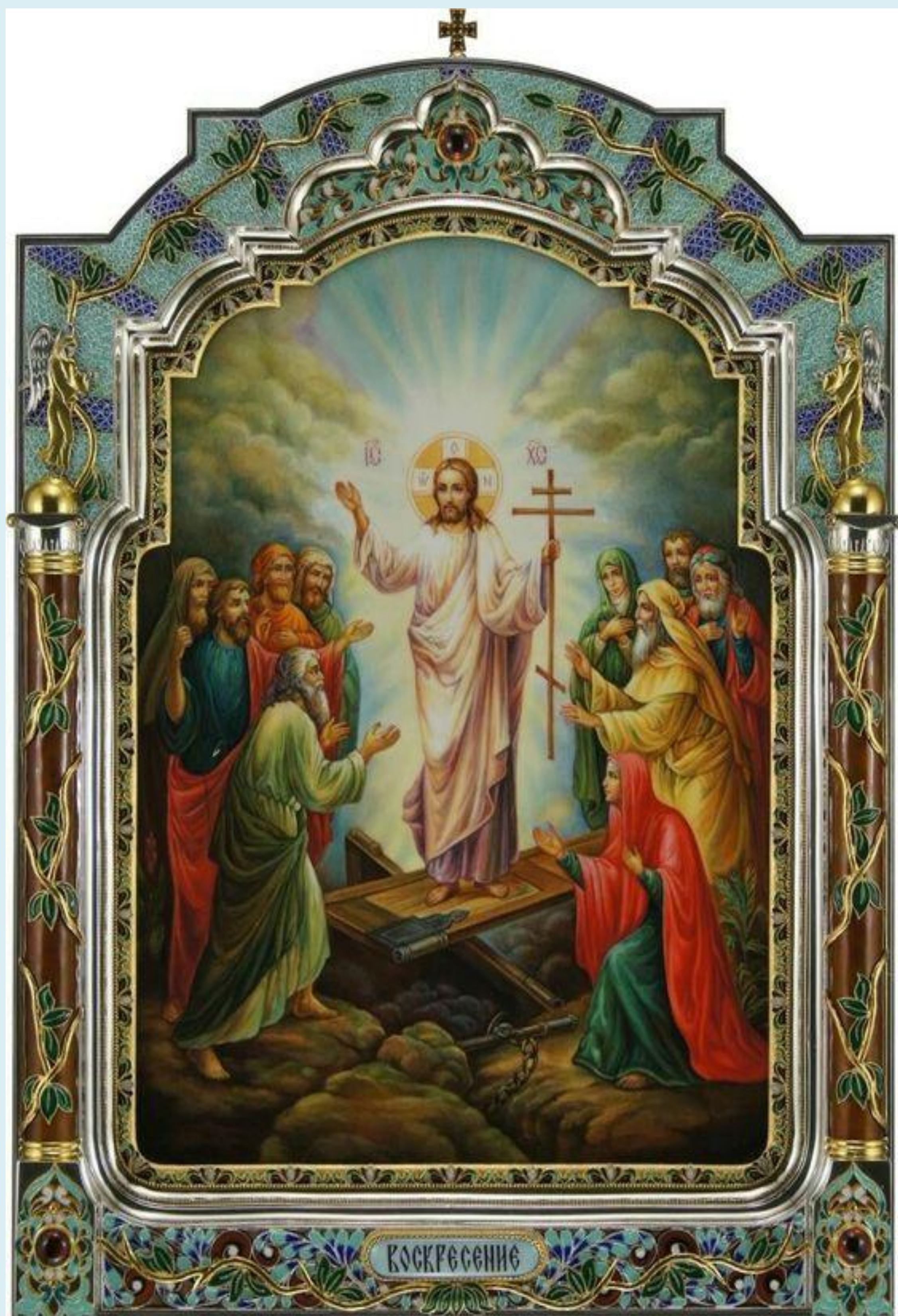
ВОСКРЕСЕНИЕ
IC
XC
ХРИСТОВО

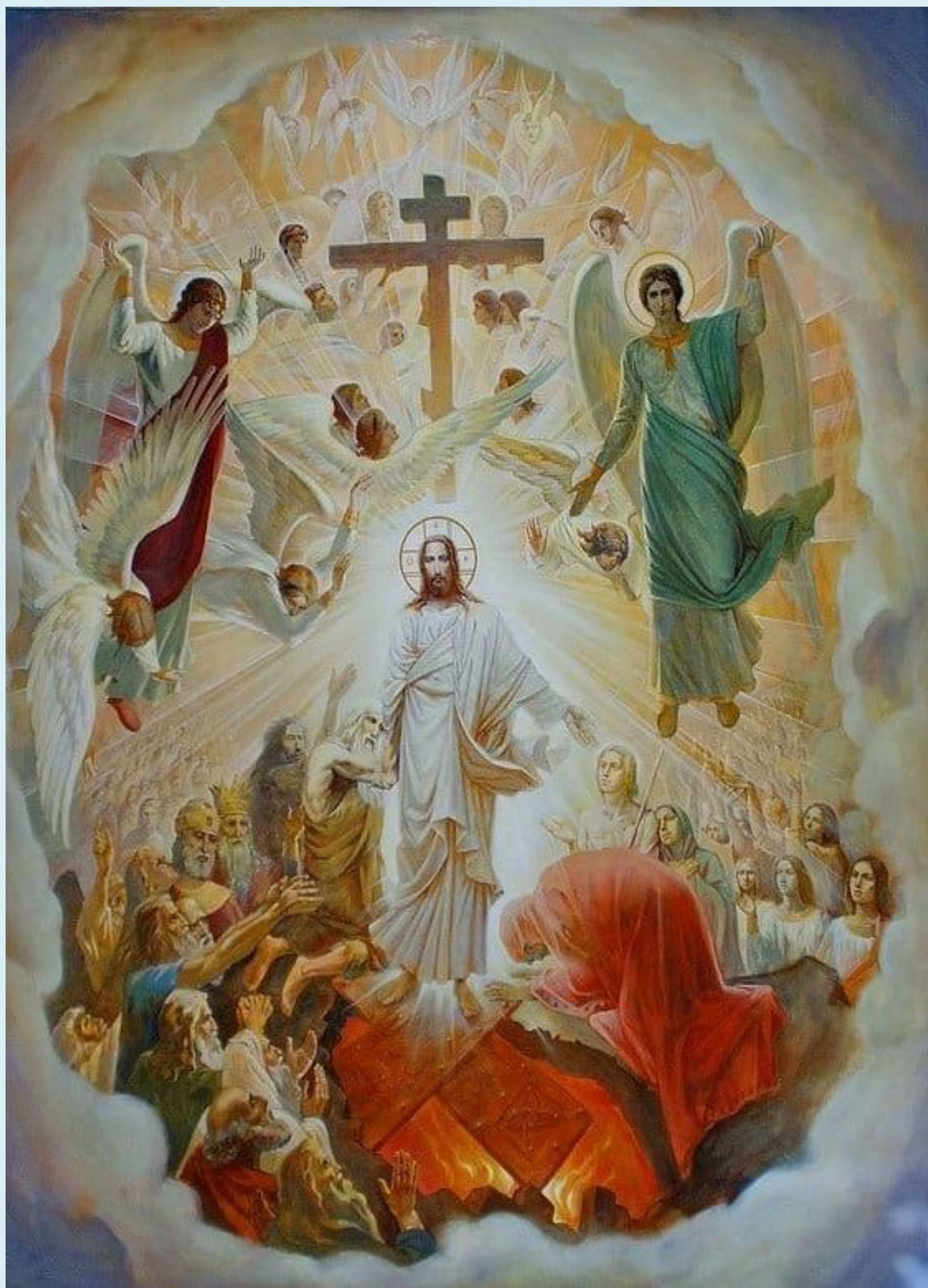

Воскресеніе Христово

ВОСКРЕСЕНИЕ ХРИСТОВО

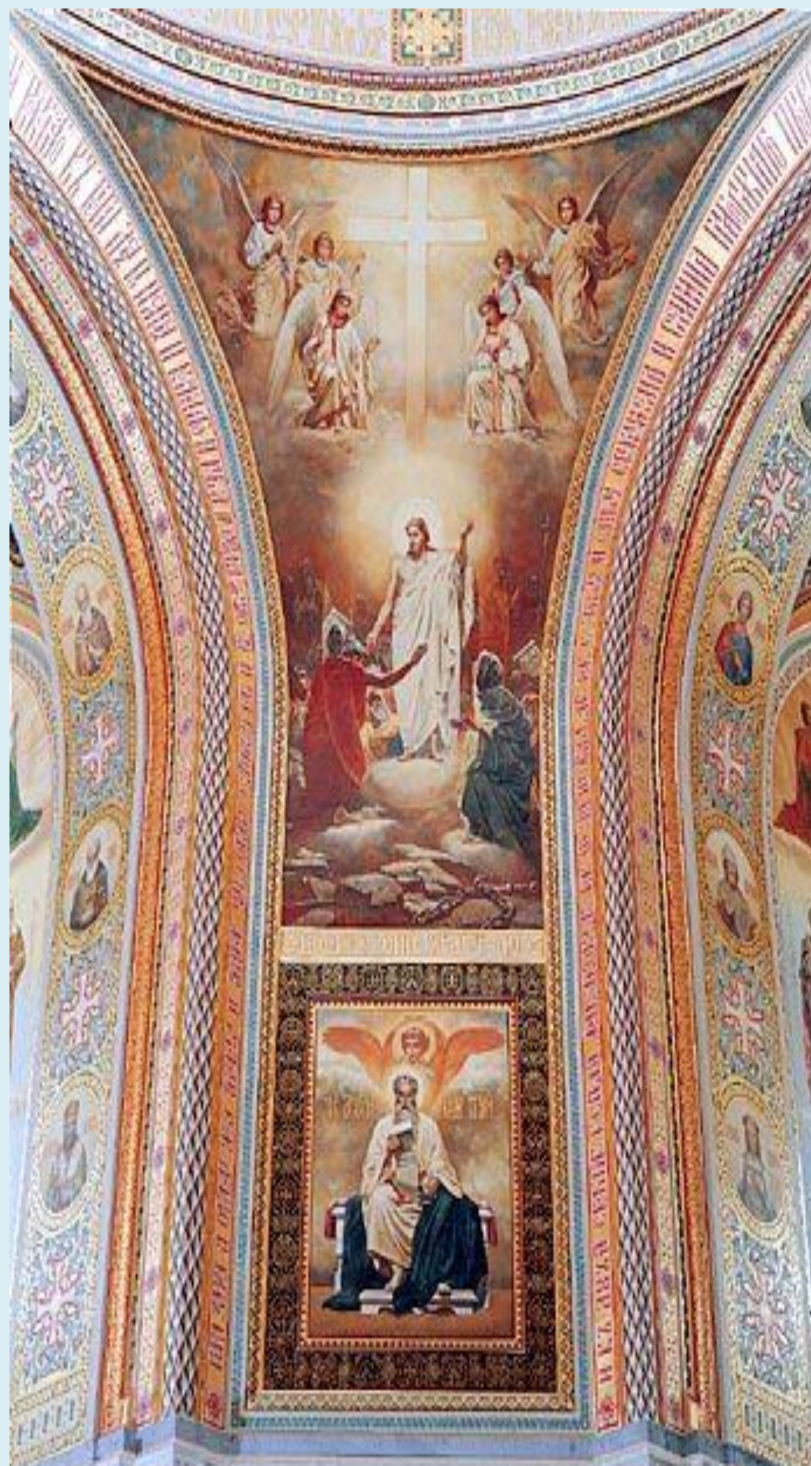

ВОСКРЕСЕНИЕ

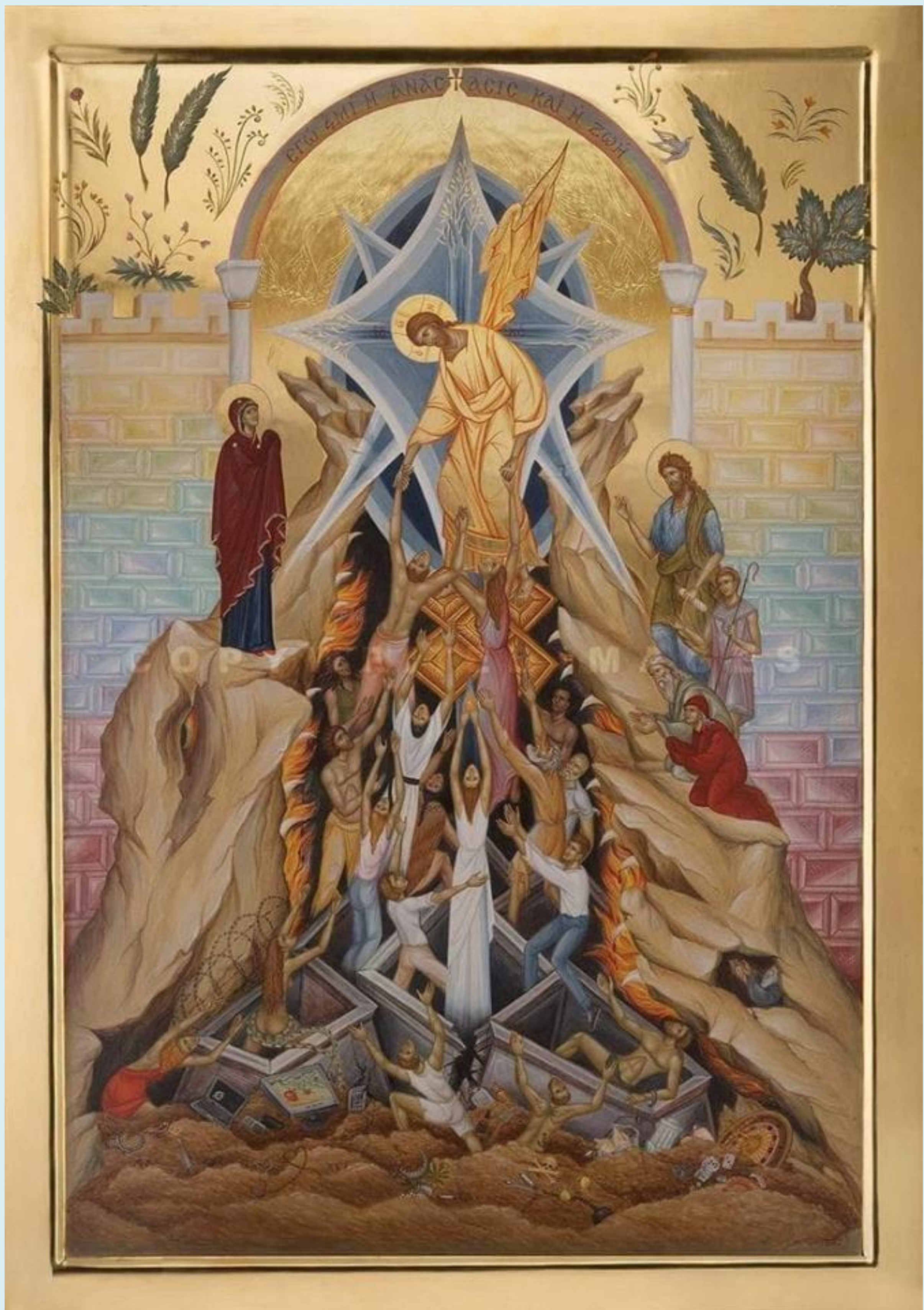

Ἡ ἈΝΑϹΤΑϹΙϹ

IC
XC

ВОСКРЕСЕНІЕ
ХРТОВО

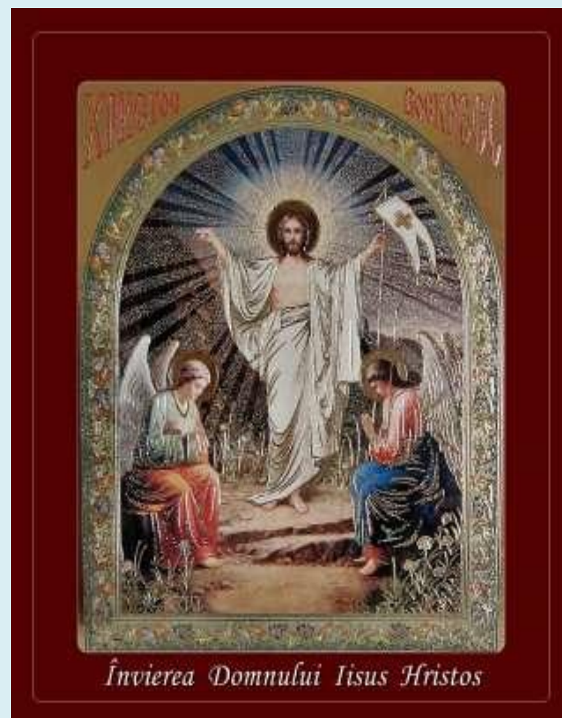

ЄΓѠ ЄΙΜΙ Η ΑΝΑϹΤΑϹΙϹ ΚΑΙ Η ΖΩΗ

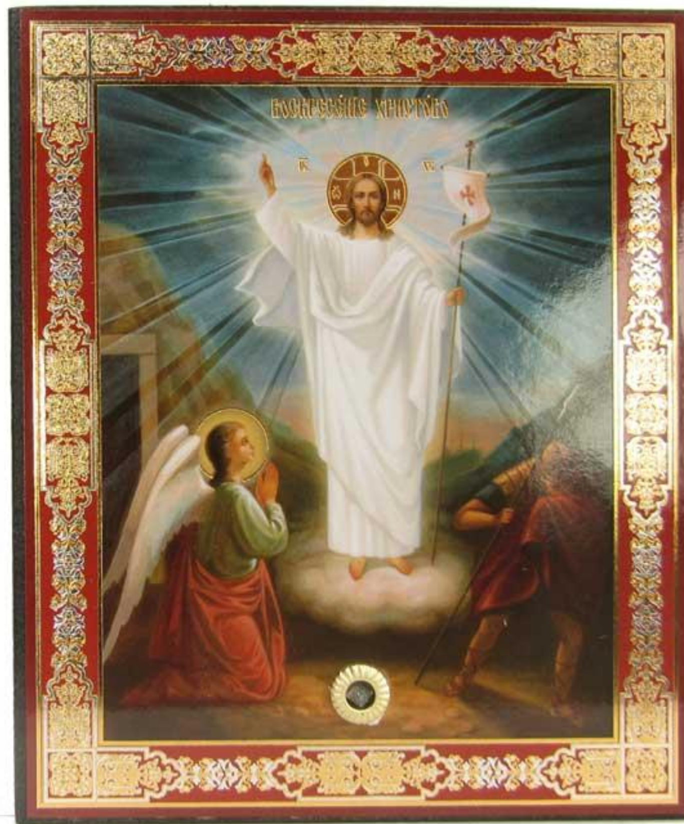

Сошествіе въ адъ
ІС ХС

Învierea Domnului Iisus Hristos

Воскресение Христово
IC XC
HTS

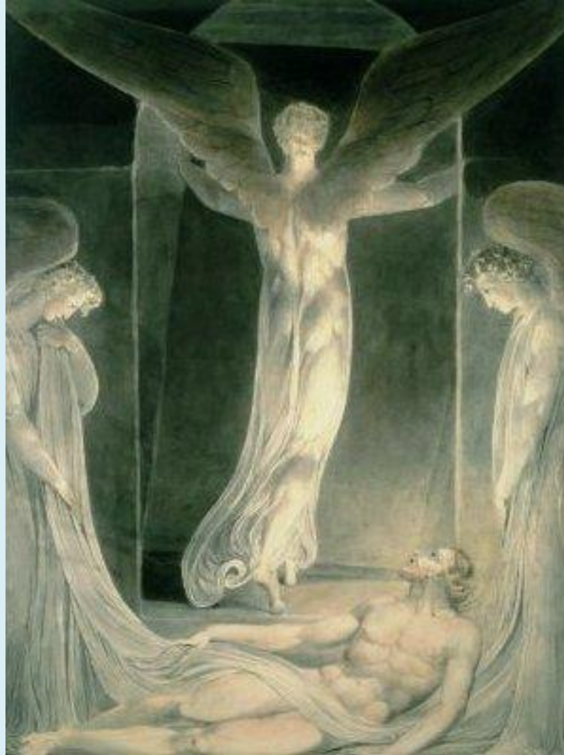

ВОСКРЕСЕНИЕ ХРИСТОВО

ВОСКРЕСЕНИЕ ХРИСТОВО

Воскресение Христово

Воскресéние
Христово
ІС ХС

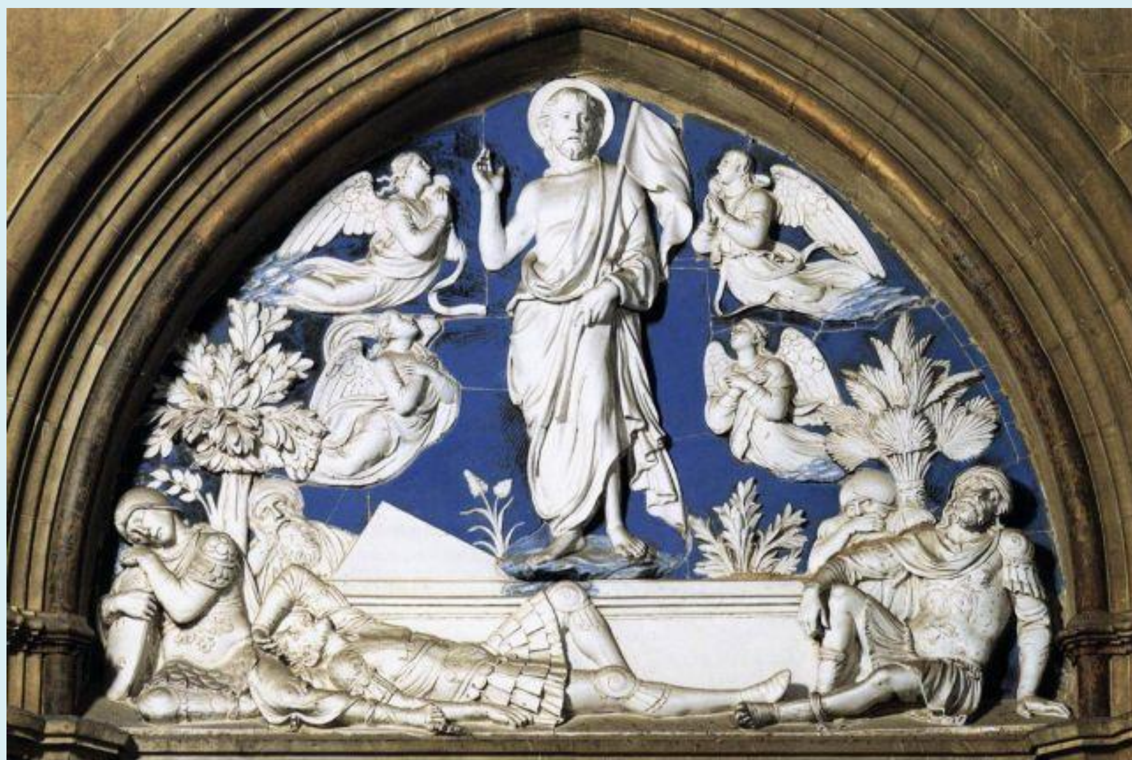

William Blake The Resurrection--The Angels Rolling Away The Stone from The Sepulchre

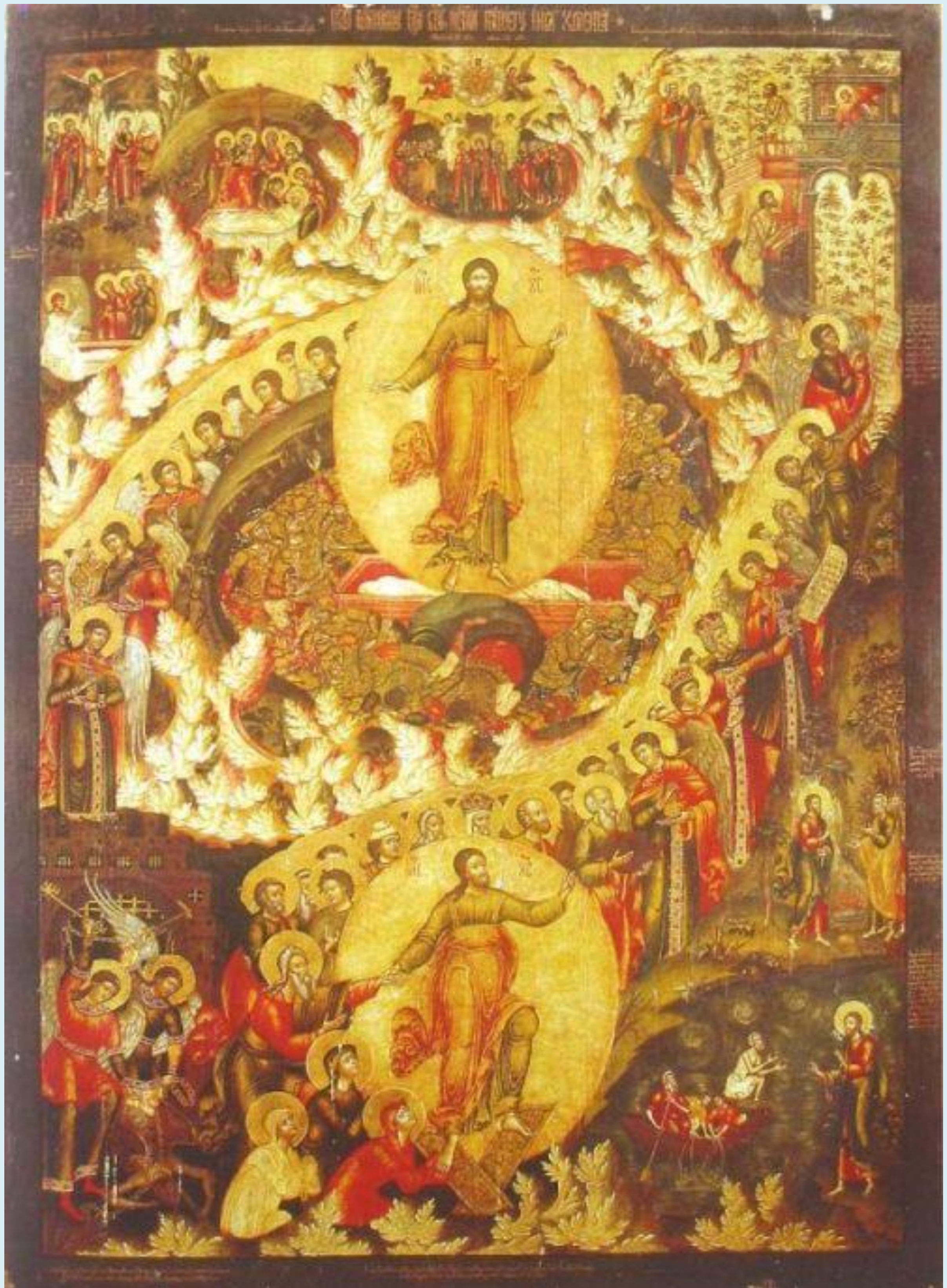

Vecellio Tiziano, Polyptych of the Resurrection

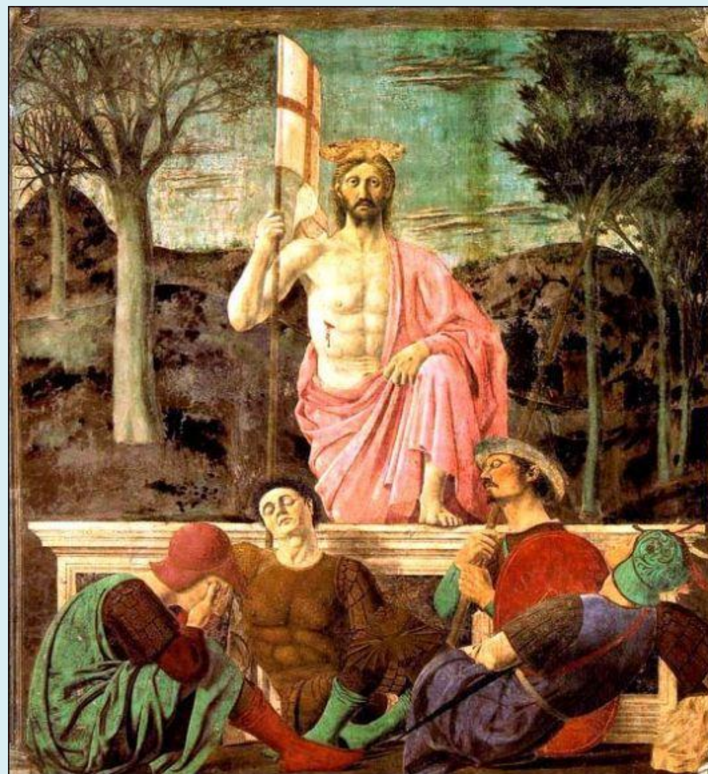
Resurrection - Luca Della Robbia

Yaroslavl school, 17th century

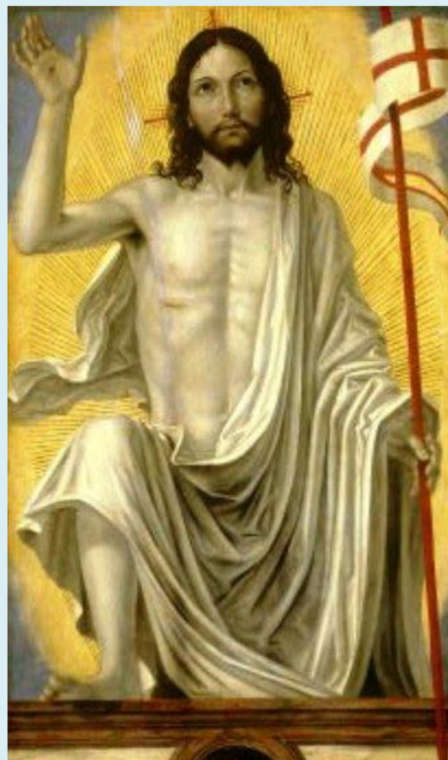
Resurrection -- Raffaelino del Garbo – 1510

Piero della Francesca (1420-1492), Resurrection (1463-65), Pinacoteca Comunale, Sansepolcro

Peter Paul Rubens-- The Resurrection of Christ (c. 1612), Vrouwekathedraal, Antwerp

Ambrogio de Stefano Borgognone 1510

Andrea Mantegna, Christ's Resurrection

Giotto di Bondone--Resurrection-- Noli me tangere

Fra Angelico--The Resurrection

Arthur Hughes - He Is Risen

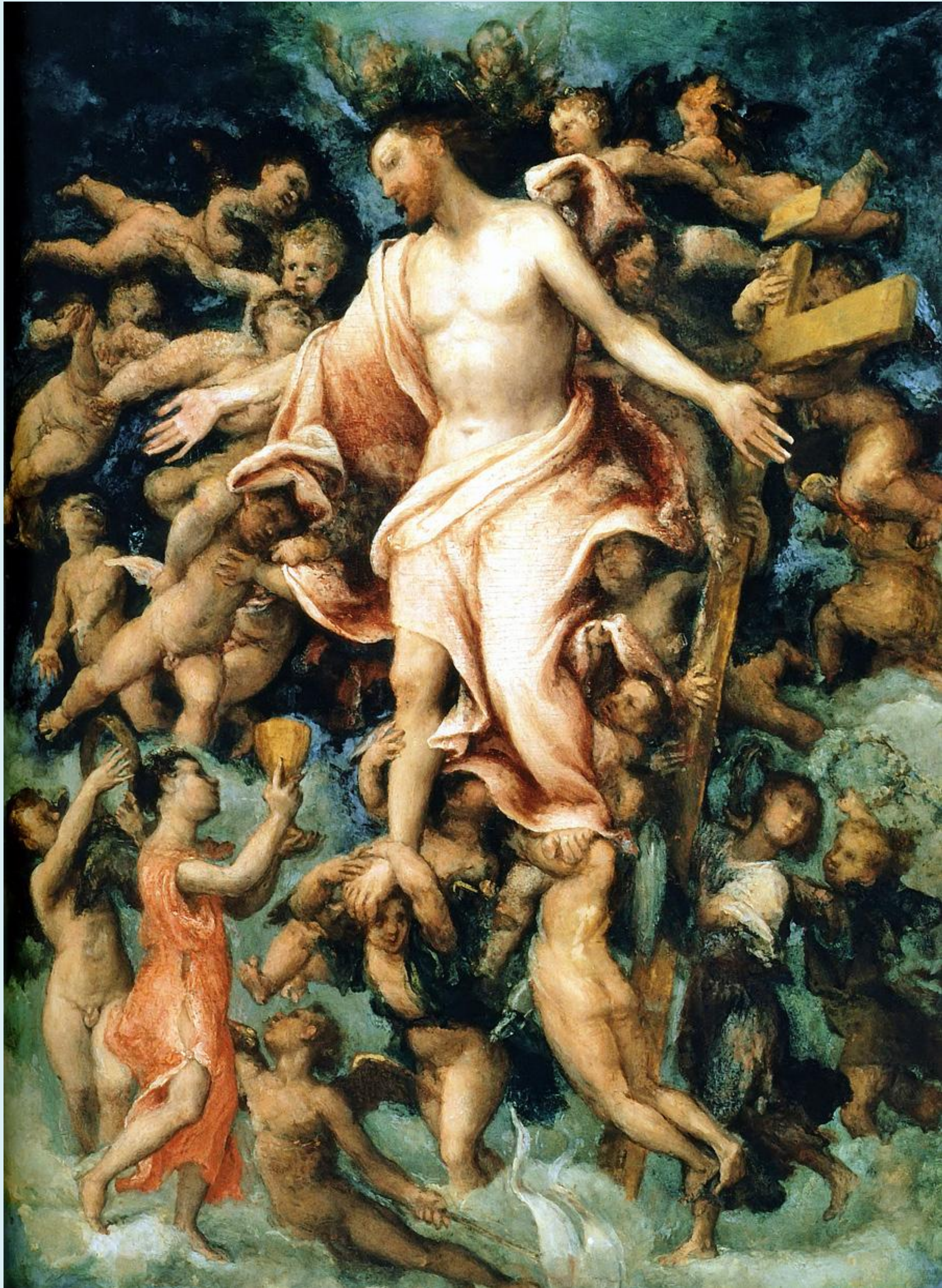
John Lautermilch - I am the Resurrection

Raphael, 1449-1502

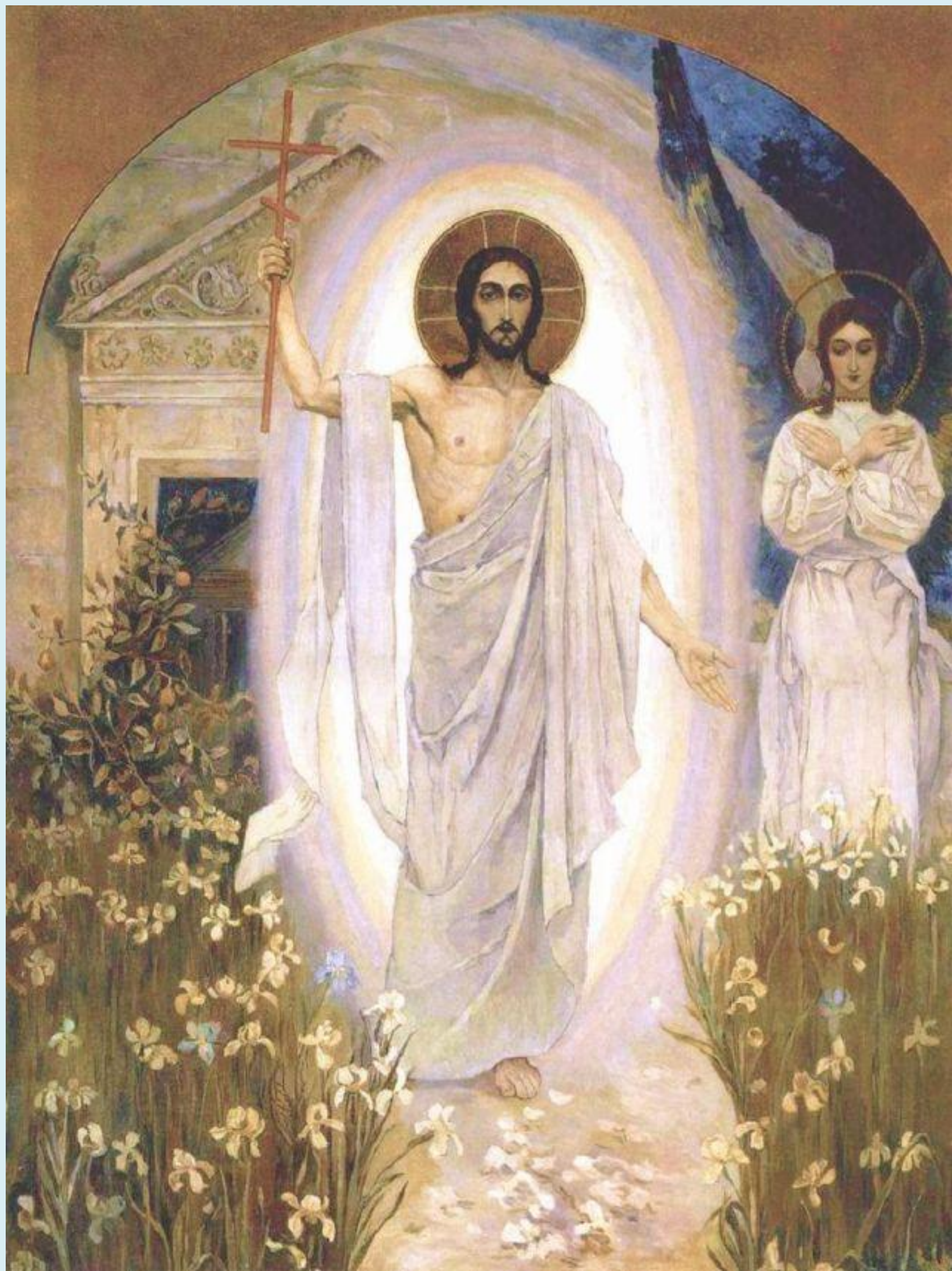
El Greco - The Resurrection (1596-1600), Museo del Prado, Madrid

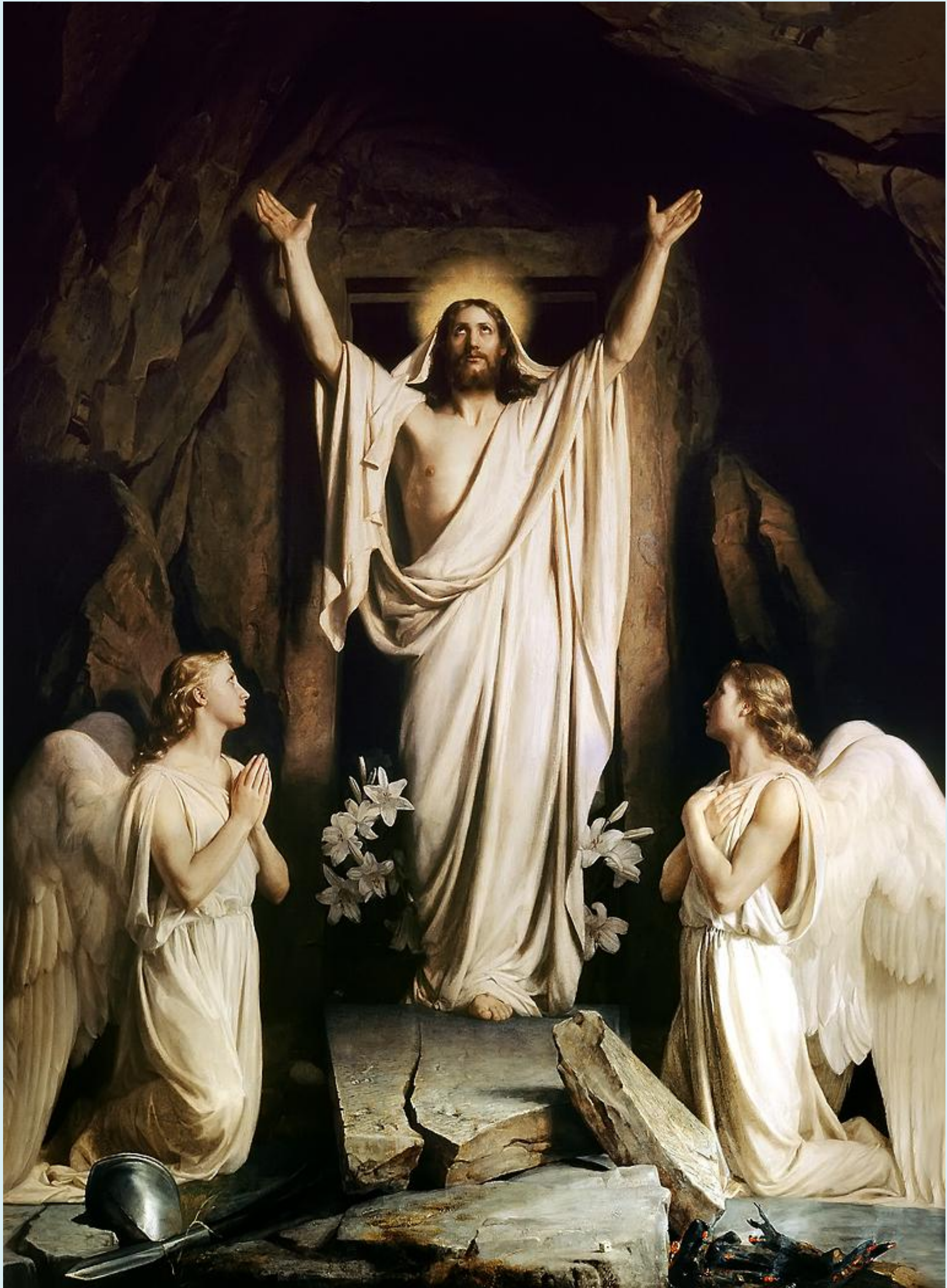

Lorenzo Lotto, 1543 - Christ In Glory with Symbols of the Passion

Paolo Veronese - The Resurrection of Christ , 1570

Carl Heinrich Bloch, 1873 - The Resurrection

Frescă a Părintelui Arsenie Boca la Drăgănescu - Învierea Domnului Mântuitorul nostru Iisus Hristos

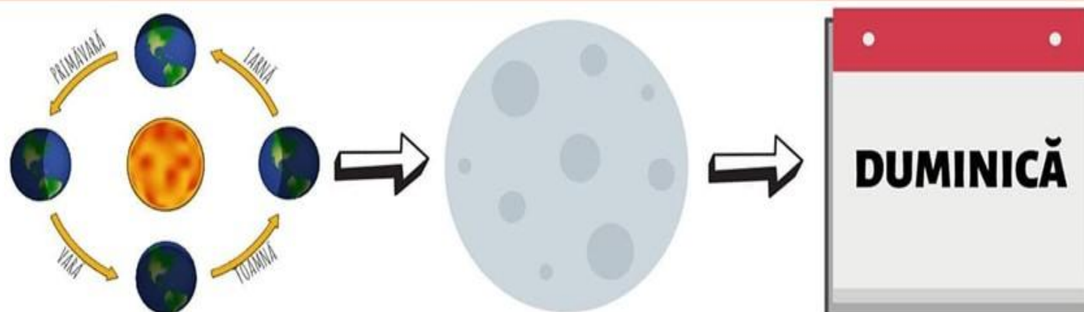

DATA PAȘTELUI

La Primul Sinod Ecumenic s-a luat hotărârea după ce criteriu să se calculeze data Paștelui

ECHINOPȚIUL DE PRIMĂVARĂ | LUNĂ PLINĂ | PRIMA DUMINICĂ

Paștele se va sărbători întotdeauna în prima Duminică de după lună plină de după Echinocțiul de Primăvară, iar de va cădea în aceeași zi cu Pesahul Evreiesc să se amâne cu o săptămână!

ÎN CALCULAREA ACESTEI DĂȚI

APUSENII
CATOLICII

RĂSĂRITENII
ORTODOCȘII

UTILIZEAZĂ CALENDARUL GREGORIAN

UTILIZEAZĂ CALENDARUL IULIAN

†Învierea Domnului

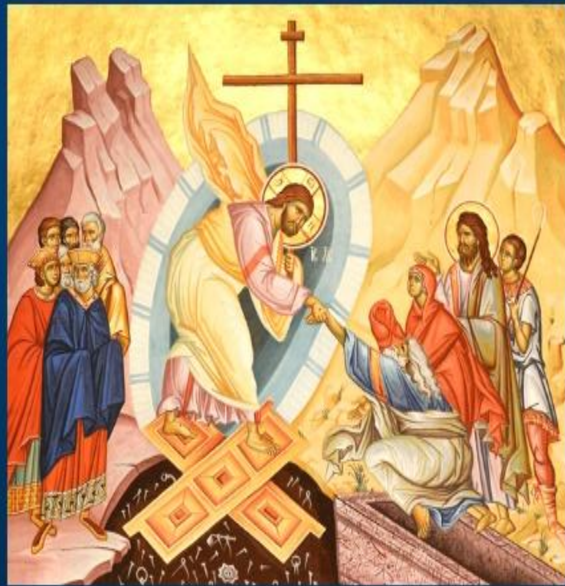

18 aprilie — Sfânta și Marea Luni
19 aprilie — Sfânta și Marea Marți
20 aprilie — Sfânta și Marea Miercuri
21 aprilie — Sfânta și Marea Joi
22 aprilie — Sfânta și Marea Vineri
23 aprilie — Sfânta și Marea Sâmbătă
24 aprilie — (†) Învierea Domnului

Mintea nu pricepe dumnezeiasca Taină, cum Izvorul Vieții înviază, omorând moartea. Pentru aceasta, numai cu inima simțind bucuria Învierii și astfel fiind luminați, cu glas de bucurie duhovnicească grăim către Tine:

Iisuse, Cel ce ai înviat din morți, înviază și sufletele noastre!

Ce este odovania?

Odovania înseamnă sfârşitul, dezlegarea sau încheierea sărbătorii.

Odovania Învierii este cea mai lungă, ea se face în a şasea săptămână după Paşti.

În ziua odovaniei praznicului, slujba se săvârșește la fel ca în ziua întâi a praznicului.

7 aspecte esențiale despre sărbătoarea Sfintelor Paști

1. creștinii sărbătoresc Învierea Domnului

2. este cea mai veche sărbătoare creștină

3. este un praznic împărătesc cu dată schimbătoare

4. data depinde de două fenomene naturale: echinocțiul de primăvară și prima lună plină de după echinocțiu (luna plină pascală)

5. „Paști” provine de la termenul ebraic *Pesah* (*trecere*)

6. Pesah (Sărbătoarea azimilor) amintea de trecerea poporului evreu prin Marea Roșie a poporului evreu

7. icoana sărbătorii este „Coborârea la iad a Mântuitorului”

BASILICA.RO

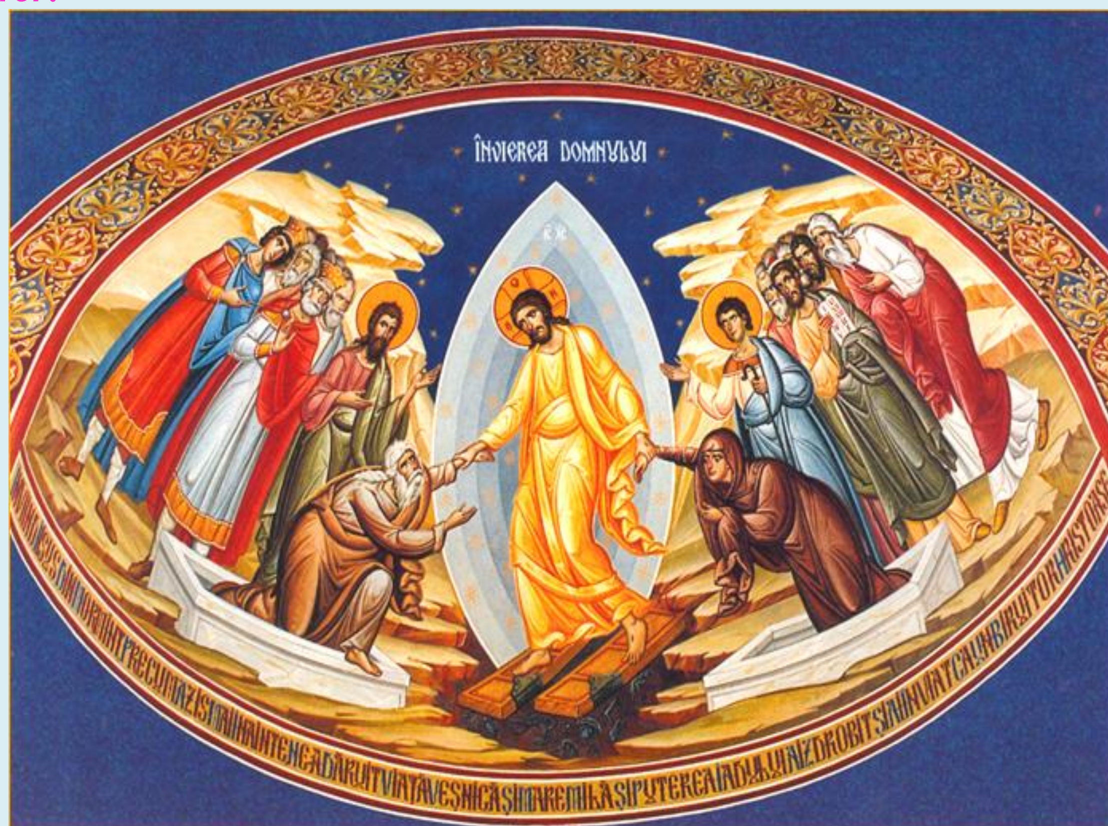
Troparul Învierii Domnului

Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând și celor din morminte, viață dăruindu-le!

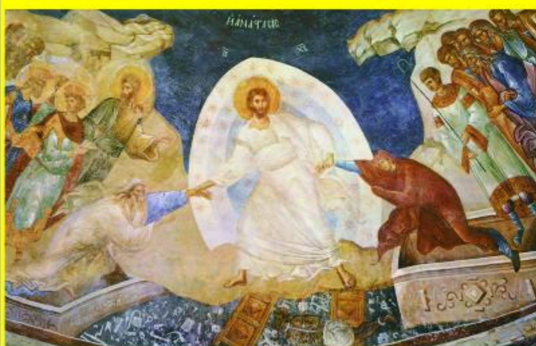

Sfânta Înviere a Domnului nostru Iisus Hristos să vă umple inimile de bucurie şi casele de binecuvântare! Pace şi lumină să dăruiască Domnul în sufletele tuturor!

HRISTOS A ÎNVIAT!

„Acum toate s-au umplut de lumină: şi cerul, şi pământul, şi cele de dedesubt. Deci să prăznuiască toată făptura Învierea lui Hristos, întru Care s-a întărit” (Sf. Ioan Damachinul)

„Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul: să ne bucurăm şi să ne veselim întru ea!" (Psalmul 118:24-25)

Să trăiţi în LUMINĂ, răspândind LUMINA!

Adevărat a înviat!